BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
12
30 H
18

RMAC
A GVSTA
ZU ELFERI
T M. I.

12 . 20 . H . 17

ANIMADVERSIONES
IN
PHARMACOPOEIAM AUGUSTANAM
ET
ANNEXAM EJUS MANTISSAM,
SIVE
PHARMACOPOEIA AUGUSTANA REFORMATA,

IN QUA VERA ET ACCURATISSIMA METHODO MEDICAMENTORUM SIMPLICium & compoſitorum præparationes tàm dextrè traduntur, ac inſuper Antiquorum errores deteguntur, ut indè ſervatis & exaltatis ſimplicium medicaminum facultatibus, inſtrumenta multò aptiora Medico evadant, quibus Citò, Tutò & Jucundè affectus humanum corpus infeſtantes propulſari queant.

Nunc tertiùm reviſa, plurimis locis adaucta, indè lucem edita,

Cum

ANNEXA APPENDICE,

Operâ & ſtudio

JOANNIS ZWELFERI
PALATINI, M. D.

Cum Privilegio Sacræ Cæſareæ Majeſtatis.

NORIBERGÆ,
Sumtibus MICHAELIS & JOHAN: FRIDERICI ENDTERORUM.

ANNO M. DC. LXXV.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ANIMADVERSIONES
IN
PHARMACOPOEIAM AUGUSTANAM
ET
ANNEXAM EJUS MANTISSAM,
SIVE
PHARMACO-POEIA AUGUSTANA REFORMATA,

IN QUA VERA ET ACCURATISSIMA METHODO MEDICAMENTORUM SIMPLIcium & compoſitorum præparationes tàm dextrè traduntur, ac inſuper Antiquorum errores deteguntur, ut indè ſervatis & exaltatis ſimplicium medicaminum facultatibus, inſtrumenta multò aptiora Medico evadant, quibus Citò, Tutò & Jucundè affectus humanum corpus infeſtantes propulſari queant.

Nunc tertiùm reviſa, plurimis locis adaucta, indè lucem edita,

Cum

ANNEXA APPENDICE,

Operâ & ſtudio

JOANNIS ZWELFERI

PALATINI, M. D.

Cum Privilegio Sacræ Cæſareæ Majeſtatis.

NORIBERGÆ,

Sumtibus MICHAELIS & JOHANIS FRIDERICI ENDTERORUM.

ANNO M. DC. LXXV.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

INDUSTRIA NATURÆ

SUAS OPES ET OPERAS EXPLICANTIS IN OPERIS FRONTISPICIO.

IPſa ſuis præſtans opibus, nil indiga noſtri,
Involucro *Natura* ſacro Myſteria velat.
Scandere nemo vias poterit, nec pandere plena
Scrinià gazarum, niſi quem Fortuna juvabit
Æquior. Imperio fruitur *Natura* Potenti,
Sceptrigerâ ſpectata manu, moderatur habenas
In rebus cunctis. Ejus miracula cernit
Ingenio pollens Medicus. confinia mundi
Solerter ſpectans. Hîc ſe ſociata propago
Aeris ac *Ignis*, *Telluris* & *Æquoris* offert.
Ira quid efficiat *Flammarum* fervida, motâ
Vulcani rabie, cœloque ſimillimus *Aer*.
Integra *Telluris* moles, circumfluus *Humor*.
Scire decet, nec ſcire ſatis: tentare neceſſum
Corpora. Natura cauſas librare latentes.
En *triplex Regnum*, cui ſubdita magna poteſtas!
O *Natura* ſagax! *Animalia* gignis & auges,
E gremio terræ ſplendentia *dona Metalli*
In varios uſus de cornu divite promis,
Quàm varias *Plantas* in pulchris exſeris agris,
Lætificos florum, Zephyro ridente, colores?
Florea rura micant, velut inter Cynthia ſtellas.
Verùm *Dedalea* penetrare ſacraria *Matris*.
Et cœcos aperire ſinus, tacitosq; receſſus,
Aurificis *Regnum triplex* expendere librâ,
Hoc virtutis opus, Fortunæ nobile munus,
Quali concinnat redolentia *mella labore*
Filia Veris *Apis*, gratiſſima civis Hymetti:
Per varias operas, conamina ſedula dextræ
Aſſequitur Medicus Verum, mendacia vulgi
Sordent: adjutu Sacratæ *Palladis* alta
Culmina conſcendit, Myſteria gnavus anhelat.
Armis & parmis pugnandum ſortiter, haſtis,
Enſibus & clypeis in caſtris *Palladis Almæ.*
Etſi Vita brevis, perfectio longior Artis
Hac brevitate caret, conſtanti ſorte perennans.
Firmat eam *Ratio* & *prudentis mentis acumen.*
Et *ſapit* & *vigilat*, cauſas examinat omnes
Filius Artificis Naturæ: nulla voluptas,
Deliciæ nullæ ducunt ſolertia corda,
Eſt DEUS in Medico, furor igneus, enthe' ardor,
Eſt ibi *Mercurius* Genius, qui ſubvehit *Alis*
Æthereos animos & *Virgâ* abſcondita monſtrat.
Nec mora, nec requies: *Hermetis* dona petuntur,
Cœleſtes rerum vires & munera Divûm,
Cœlum Terra petit, mens Summa tuetur & Ima.
Neſcit enim Virtus occulta, ſepulta jacere.
Emicat, atque caput ſuper omnia cætera tollit,
Naturæ contemnit opes, gazásq; *Chymia*
Inter verveces, craſſoque ſub æthere natus.
Numen amat Doctum Medicũ, Medicamina dextra:
Prudens quisque colit Medicum, quærendo medelam.
Non locus hic monſtris, Erebo vel ſulphure di-
Quæ juvat interitũ tantæ meditarier Arti. (gnis,
Zvvelferum conſtat felici ſidere natum,
Naturâ Genitrice ſatum, qui fulgida Divûm
Munera Divino produxit acumine mentis.
Hoc teſtatur opus, quod luminis aſpicit auras,
Effugiens cineres, ac ære perennius omni.
Verius haud quicquam de Phœbi tripode dictũ,
Armiger ille Jovis, pennis pernicibus auras
Sulcans, in libri formoſâ fronte ſuperbit.

TE FERDNANDE, PATER PATRIÆ MITISSIME NOSTRÆ,
CÆSAREUM NUMEN, *quod facta Inſignia Magnum*
Fecerunt, quod fama Polis æterna locavit,
Te Patrem cognoſcit opus, Summumq; Patronum,
Magna molis opus, ſudore, labore paratum.
Singula ſunt dextrè, prudenter tradita, doctè,
Singula confirmat perſpecta Peritia rerum,
Et Ratio, Medicæ firmiſſima ſulcra cohortis.
Geſtit Apollineæ proſapia tota catervæ.
Pharmacopœus ovat, Cimelia ſplendida nactus,
Cordivoros morbos, triſtes pellentia curas
Devotis votis Bonitas Suprema roganda eſt,
Ut per *Zvvelferum* ſuccreſcat doctior orbis,
Ingenii monumenta ſacri magmenta capeſſant!
Sic ſecura malis virtus invicta manebit,
Mordacem linguam, ronchos & ſibila Momi,
Et Lethum & Lethen contemnet Nobile Verum!
Zvvelferi ſtudium Sanctiſſima Gratia Cœli
Ditet, qua valido torques Supera, Infera nutu!

POTEN-

12 ... 18 2

POTENTISSIMO
AC
INVICTISSIMO
ROMANORUM IMPERATORI
FERDINANDO III.
PERPETUO AUGUSTO
GERMANIÆ, HUNGARIÆ,
BOHEMIÆ, DALMATIÆ, CROATIÆ, SCLAVONIÆ, &c. REGI, ARCHIDUCI AUSTRIÆ, DUCI BURGUNDIÆ, STYRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ ET WIRTEMBERGÆ &c.

COMITI TIROLIS, &c.

IMPERATOR AUGUSTISSIME.

SI ſedulum hunc arduumque ſpectò laborem, nullum, qui ſibi hoc quicquid eſt operis, præter GLORIOSISSIMAM VESTRAM MAJESTATEM ullo jure magis vendicare poſſit, invenio. Meritò enim, quod ſub VESTRÆ MAJESTATIS aras ſuſpenditur, tanquam votiva quædam tabula, vel ad Auguſtum ejusdem pulvinar deponitur, tanquam debitæ ſubjectionis,

gratique & obſervantis animi *μνημόσυνον*. Itaque hoc meum qualecunque opus ad INVICTISSIMÆ MAJESTATIS VESTRÆ ſubſellia depono, eâ autem animi devotione eâque ſpe, ut CLEMENTIÆ VESTRÆ SOLEM confidam illud eâ benignitate aſpecturum, ut ſub ejus radiis tutum ſit ab omni livore, ego verò ad plura alia, ſub SACRATISSIMÆ MAJESTATIS VESTRÆ patrocinio, communi mortalium bono ulteriùs proferenda accendar. Sic fiat, ſic velit SUMMUS IMPERATOR DIVUM AC HOMINUM JEHOVA, cujus æternæ protectioni IMPERATORIAM VESTRAM MAJESTATEM ardentibus votis commendo, qui IPSAM univerſi terrarum orbis bono perennare jubeat: Ità pro CÆSAREA incolumitate & feliciſſimo regimine ſeriò ſupplicat

SACRÆ CÆSAREÆ MAJESTATIS
VESTRÆ

Humillimus cliens

JOANNES ZWELFER.

PROOEMI-

PROOEMIUM AD LECTOREM.

NOn pauci occidêre Soles, LECTOR BENEVOLE, unde primum *Artis Pharmacevticæ* ſolida jecerim fundamenta, ejusdemque integros ſedecim annos continuus ſeduluſque ſectator extiterim, indeq; ſemper ad altiora adſpirans *Cybmiam* pro virili excolere cœperim, & hac pariter inſtructus tandem *Apollineæ militiæ* ſacramentum dixerim, *Artiq; Medicæ*, cui *Pharmacevtica* nimirum & *Spagyrica* famulantur, totum me dederim. Hinc porrò in hanc prorupi ſententiam, cum viderem, quàm malè *Authores plurimi* in ſcriptis ſuis, quæ de *Compoſitionibus & Præparationibus medicamentorum* publico donârunt, hallucinati fuerint, me operæ pretium facturum, ſi meæ in prædictis induſtriæ boni publici causâ tenue aliquod ederem ſpecimẽ, atq; hunc in finem *Diſpenſatoria*, alioquin innumeris ſcarentia mendis, ſub incudem revocarem. Cum verò omnia ac ſingula *Diſpenſatoria* (quæ tamen uno ferè eodemq; tenore conſcripta, iisdemq; & æqualibus erroribus defœdata ſunt) ſigillatim ad examen trahere nimis arduum foret onus, imò etiam ſupervacaneum, proinde *Auguſtanorum* illud, ceu inter cætera approbatiſſimum, & ubivis in *Germania* à *Medicis & Pharmacopœis* receptum; quodq; cuncta alia complectitur, adeò, ut, eodem à mendis liberato, reliqua omnia repurgata cenſeam, in manus ſumere, eidemq; ſtrenuam meam locare operam conſultum & proficuum duxi; in quo eâ quâ fieri potuit brevitate errores præcipuos (omnes enim exaggerare & prolixè exponere qui vellet, *Augiæ ſtabulum* expurgare anniteretur) enucleavi, & prout potui emendavi, quæq; in ipſo omninò inordinatè & confusè à Medicis præſcriptæ fuêre compoſitiones, ſervatis ferè ſemper ipſarum ingredientibus, in ordinem redegi, nec non veram & dextram illarum præparationem, quantum quidem in numeroſâ illa ingredientium toties tàm manifeſtè inter ſe repugnantium congerie licuit, adjunxi. Ex qua mea qualicunq; opera jam palàm fiet, quantopere neceſſarium ſit illi, qui de *Compoſitionibus & Præparationibus medicamentorum* utile aliquid ſcriptis commendare ſatagit, ut *Artis Pharmacevticæ*, pariterq; *Scientiæ Spagyricæ* fundamentis & præceptis non leviter tinctus ac imbutus ſit, ſecus enim in rebus jatricis & operationibus vel leviſſimis hærebit, ac in abſurdiſſimos ſe præcipitabit errores. Exiſtimo autem atq; abundè mihi polliceor, quod, ſi quisquã has meas *Animadverſiones* ſuper prænominatum *Auguſtanorum Diſpenſatorium* ſtudiosè attentéque perlegerit, ac ſine præconceptâ opinione mente revolverit, ipſe facillimam, veram & concinnam habiturus ſit *Methodum*, juxta quam omnes

medicaminum quà *componendi* quà *præparandi* formulas dextrè & rationabiliter inſtituere, quæ etiam brevitatis causâ feſtinanter ſilentio conſecrata ſunt, ex iisdem haud difficulter colligere poſſit, modò perpetim in memoriâ habeat, *non quodlibet, ex quolibet fieri; nec quodlibet pati à quolibet; neq; unumquodq; cuilibet, ſed determinatum determinato, ac homogeneum homogeneo dextrè commiſceri.* Cæterùm quòd *Authoritatem Veterum* nec non *Recentiorum* quorundam, inprimis ubi ipſorum errores maximè conſpicui fuêre, non adeo ſanctè ubiq; obſervârim, vitio mihi ne vertas *Amice Lector*, utpote quod usquequaque fieri non potuit, cùm *Veritatem ipſam, Salutemq; Proximi Anteceſſorum noſtrorum Authoritati*, vel *Modernorum non paucorum exiguæ famæ*, quam ex conſcribendis omnis generis *medicamentorum formulis ac compoſitionibus* ſibi comparare voluêre, longè anteferendam eſſe duxerim; quippe ſi illorum præſcriptionibus ac traditis, ſæpenumerò *Rationi & Experientiæ* apertè reluctantibus, diutiùs firmiterq; inſiſteremus, ac cum iisdem delirare pergeremus, demum & nos *Medicinæ hoſti* deberemus ludibrium & *Poſteris noſtris* nosmetipſos riſui exponeremus. Proinde me nil quicquam in poſterum tangent vel angent acerba & ignominioſa cavillatorum quorundam dicta vel ſcripta: Etenim quisquis exactè & intimiùs omnia penſiculaverit, non poterit aliter, quin Veritati adſtipuletur, mihiq;, qui in omnibus illam ducem ſequor, vel invitus ſuum det calculum. Sigillatim autem me non movebunt cavillationes indignantium nonnullorum Medicorum & Pharmacopœorum, qui grande nefas eſſe putant, à conceptis ſemel erroribus vel latum unguem recedere, vel meliora ſequi; quibus tamen imperitiam ſuam palàm faciunt potiùs, quàm ut famæ meæ vim tantillam inferant, quorum injurias & nefandos inſultus *ipsâ Veritate propugnatrice* propulſabo nullo dextram ſubeunte bacillo. Interea de bonis omnibus, *cùm Doctiſſimis & Experientiſſimis Medicis*, tùm *ſedulis & peritis Pharmacopœis* amplam hanc ſpem concipio, quod *Veritatem* avida ſuſcepturi ſint, qui & certò ſibi perſuadeant, me nil niſi vera propriisque meis manibus tentata & experta huic operi inſeruiſſe. Hiſce *Lector Amice* vale, & quem ardens amor *Veri Proximiq; Salus*, quam undiq; pro lege habui, ſedulum expreſsêre laborem, ambabus, quod dicitur, ulnis amplectere, & conatus meos honeſtè interpretare. Hoc ſi *Te* facturum ſenſero, immortalitatem mihi partam dicam, *Tibiq; Tuisq;* commodis, dum ſpiritus hos reget artus, totum me devovebo. Dabam Viennæ, Anno M DC LII. Ipſis Maji Calendis.

VIRO

VIRO
CLARISSIMO ET EXPERIENTISSIMO
DOMINO
JOANNI ZWELFERO
PHILOSOPHIÆ ET MEDICINÆ DOCTORI EXIMIO,
Fautori & amico meo plurimum honorando.

NUnquam pectore candido Camænûm
Dignus laude vir excidit, nec ejus
Poſſunt non vigilem tenere curam.
O Zwelfere decus chori medentum,
Cui, quicquid tenebris tegit profundis
Antiqui Hermetis ars, patet reclusum;
Quid Sol fulgidus, albicansque Luna
Præſtent utilitatis imbecillo;
Cur tot Proteus induat figuras,
Quid Lupi ſatiet voracitatem,
Et quæ plura foret referre longum,
Fidâ condita mente quæ reſervas:
Et cujus Genio Galenus ingens
Connexu ſociatus eſt amico,
Ut ſic des ope mutuâ ſalutem,
Quibus tetrica devorat medullam
Febris, queîs macies renudat oſſa,
Et queîs jam moribunda membra linquit,
Mens pertæſa ſuæ labentis ædis.
Ergo ſi mereatur eſſe curæ,
Siquis laude feratur eſſe dignus,
Palmam præripies, erisque primus
Quem Muſæ nitido beant honore,
Et quondam data ſerta duplicantur.
Nunc cum de cerebro novum repandis
Scripturæ genus, uſibus medentum
Aptum, creſcit honore Laurus alma
Laurus Veris habet decus perenne,
Seu Sol torreat arva fervido æſtu,
Sive horreſcat hyems gelu nocivo.

Laurus

Laurus fulminis ictibus reſiſtit:
Sic nîl te afficiet malo ferali,
Quid ſors perfida cunque moliatur.
Sic nunquam peritura permanebit
Factis gloria, quicquid invidorum
Contra auſus capiant calumniæq;,
Omen Jova meum probet, precabor.

Honoris & Amicitiæ ergò ſcribebat

Joh. Jacob. Wepfer, Scaphus. Med. Doct.

ALIUD.

ES duplex Medicus, credo Zvvelfere, Deorum
Atq; hominum; ſaltem jus in utrumq; tenes.
Dum varium ſtillas Nectar, quod lingua ligurit
Divûm liberiùs, nonnè medere Diis?
Pharmacon infirmis dum prabes, nonne mederis?
Juſtè igitur Medicus diceris eſſe duplex.
Fac, quaſo, linquas Divos, mortalibus inſta:
Ipſe brevi Divus, ſi medicaris, eris.

amicitia ergò canebat

Johann. Jacobus Scharandæus Solodorenſis, Phil. & Med. Doctor.

ALIUD.

QUod tua nos Patavi Collegia trina monebant,
Id data ſcripta typo quemlibet ipſa monent.
Sic tua ſucceſſus habeat doctrina perennes,
Pluribus ut ſtudiis, nos aliosque juves.

Aliud ejusdem.

QUæ mendicatis, ſuffucatisve referta
Eſt dapibus, talis non mihi menſa placet.
Quas olim medicas epulas Zwelfere parabas,
Hæc mihi menſa placet, hæc tua ſcripta placent.

Amicam ſui memoriam atteſtatur

Joannes Chriſtophorus Hochvvidtner, Phil. & Med. Doctor.

NOBILI

Summa Privilegii.

SAcræ Cæſareæ Majeſtatis Privilegio denuo cautum eſt, ne quis D. Joannis *Zvvelferi* Animadverſiones in Pharmacopœiam Auguſtanam, & annexam ejus Mantiſſam, cum Diſpenſarorio Novo, contra Privilegium, à FERDINANDI III. glorioſiſſimæ memoriæ Cæſareâ Majeſtate olim ad Decennium impetratum, intra aliorum adhuc decem, à proximâ hac Operis hujus Novi editione, annorum ſpatium, ſive per ſe, ſive auctum etiam cum annexa Appendice, eodem, aut alio, Typo recudere, invehere, & clam vel palam vendere atque diſtrahere præſumat; ſub pœna viginti Marcarum Auri, amisſionisq; Exemplarium: prout mulctæ hæ, cum reliquis conſvetis cautionibus, in Diplomate, ac Privilegio Cæſareo Originali, amplisſimè continentur.

Cenſura Inclytæ Facultatis Medicæ Viennenſis.

ANimadverſiones in Pharmacopœam Auguſtanam, & annexam ejus Mantiſſam, cum Diſpenſatorio novo, Domini Joannis Zwelfer, Medicinæ Doctoris, &c. à Collegio Medicorum Viennenſium deputati Doctores diligenter perlegerunt, & nihil in iis Religioni, vel bonis moribus, repugnans; ſed plurima, non ſolùm Medicis, Praxin exercentibus, & Pharmacopœis ſcitu neceſſaria; ſed etiam Ægris admodum profutura, invenerunt. Quapropter utrumque Opuſculum publicis typis digniſſimum cenſemus. In quorum fidem haſce Patentes, Collegii noſtri ſigillo munitas, expediri, & manu Decani ſubſcribi, mandavimus. Dab. Viennæ, 5. Aprilis, Anno Domini, M DC LI.

Joan. Gvil. Mannagetta, Doct.
p. t. Collegii Decanus.

Alterâ:

ANimadverſiones in Pharmacopœiam Auguſtanam, & annexam ejus Mantiſſam, primùm reviſas; unà cum Appendice ad Animadverſiones: nec non Pharmacopœiam Regiam, ſeu Diſpenſatorium novum locupletatum & abſolutum, cum annexa Mantiſſa Spagyrica, Dn. Joannis Zwelfer, Med. Doctoris, propriis Obſervationibus & Experientiâ confirmatum, aliqua ex Collegio Medicorum Viennenſium membra ab initio usq; ad finem ſtudioſè perlegerunt, nihilq; in his bonis Moribus, aut Fidei Catholicæ, contrarium vel repugnans; verùm multa non ſolùm Medicis Praxin exercentibus ſcitu ſummè neceſſaria, ſed & Ægris admodum profutura, invenerunt. Ideoq; hæc Opera Typis digniſſima cenſemus. In quorum fidem haſce Patentes, Collegii noſtri Sigillo munitas, expediri, & manu Decani ſubſcribi, mandavimus.

Dab. Viennæ. 16. Junii 1666.

Johann Ludvvig, Phil. & M. D.
p. t. Decanus.

POTEN-

ALIUD.

NOBILI ET CLARISSIMO DOMINO JOANNI ZWELFERO, A A. LL. & Philoſophiæ, nec non ſaluberrimæ Medicinæ Doctori, ac ſuo quondam in Chymia inſtructori grati animi ergo accinit.

AUguſta celebris quondam quod Vindelicorum
Ægris ſolamen Pharmacopœia tulit,
Hoc liber iſte tuus : mu'tum ſed diſpare fructu,
Mentis quem reperit cura, laborq; novus.
Illa docet multum : negat experientia multo:
Libris mens nimium credula, luſa fuit.
Non rarò fructus ſpeculatio plantat inanes,
Ni ſocias jungant Arsq;, Laborq; manus.
Sapius Æſclapo ſpondet meditatio montes,
Quos labor ac Uſus comperit eſſe nugas.
Aſt tua, quam liber iſte fovet, ſecura medela eſt,
Nec niſi qua propriâ Vera reperta manu.
Hanc dedit arguta docilis ſolertia mentis,
Et longâ expertus dexteritate Labor:
Hinc tibi Teutonicas excrevit fama per oras,
Hermetem dum te viderat in Latio.
Perge, decus ZWELFERE tuum, nomenq; per orbem
Sparge libris, raras pande ſalutis opes.
Magna homini NUMEN tribuit tibi dona medendi,
Tu tribuas homini, ſis hominiq; DEUS.

Idem Authorem ad editionem operis adhortabatur anno quovis Verſu ſeorſim comprehenſo.

MAnDato Chartæ, reparans ZweLfere perennI
PharMaCa, & æterno traDe reperta LIbro:
Præſtans arte DoCes ægros MeLIora parare,
TaLIa non ægro pharMaCopœa Dabat.
HæC ferè, More feræ, potIs es non traDere faLſa
Carpere Monſtroſo, ZoILe, Dente potes.

Georgius Schadenberger,
Carinth. Med. D.

ALIUD.

ANAGRAMMA

JOANNES ZWELFER
FUR ZOILE VENENAS.

MOrtiferâ linguâ FUR ZOILE ſcripta VENENAS
Zwelferi, fruſtra eſt: nulla venena nocent.
Ipſe venenoſis herbis ſcit pellere morbos,
Sic non mors, vita at longior inde venit.
Zodiaci ſignis duodenis omnia ſubſunt,
Vitam prolongant, dant quoque ſæpè necem:

b Zwelferi

Zwelferi totidem præclaris dotibus ; annon
Qui morbis languet, ſubditus eſſe velit?

Paucis dixit

Joannes Fridericus Bauz,
Phil. & Med. Doctor.

ALIUD.

Dum tua Scripta videt Cœli de vertice Phœbus
Laurum deponens, his ego vincor ait.
Dum tua Scripta videt, ſitit, appetit, urget, anhelat,
Talia plura cupit, Sacra palæſtra Jovis.
Dùm tua Scripta vident, cedent dulcedine mella,
Ambroſiæ favi, Nectareaq; dapes.
Dùm tua Scripta videt, ſtupet Æſculapius ipſe,
Cedit & Hippocrates, tuque Galene rubes.
Dùm tua Scripta videt (quisquis ſit) Zoilus, oris
Spaſmo torquetur vafraq; lingua ſilet.
Dùm tua Scripta legit, lubens neſcire fatetur,
Nomen prudentis quisquis habere cupit.
Ergò age ſat noſtro ſapiunt tua fercla palato
Qualia tu Stirpi linquis Apollineæ.
Pharmaca dùm renovas densâq; ærugine privas
Quæ latuère ſpecu, Sarmaticoque gelu.

In ſingularis animi diagnoſticum offerebat

Paulus de Sorbait AA.LL. & Phil. Doctor,
nec non Med. Bacc.

ALIUD.

Quas gremio contexit opes Natura latente
Has tua diſpenſant aurea ſcripta tibi.
Phyſica ſenſa patent Vulcani prodita partu;
Oſtendis tenebris dogmata quanta latent.
Qua ratione doces Virtus, Eſſentia rerum
Servari Succus atque Medulla queat.
Dum facis hoc, Medicis mactis te reddis amicum;
Nam captant fini Pharmaca nata ſuo:
Dum facis hoc, ægris cunctis te reddis amandum,
Nam tua ſunt illis Pharmaca certa ſalus.
Quisquiliis ſaturent alii ſe & cortice rerum,
Depromant feces, vile putamen ament;
Te duce, ſinceri libabunt Balſama rerum:
Ægros ſimplicium grata medulla juvat.
Te duce virtutem fundit Medicina petitam:
Littore Lethæo ſicca carina jacet.
Te duce collapſæ reddeunt in corpore vires,
Et ſævus roſeo cedit ab ore dolor.

Jucundè

ſucundè ſanare doces Tutoque Citoque:
Hinc honor eſt Medico, gloria, fama, decus.
Perge decus rerum Zwelfere, laboribus orna
Indefeſſe tuis res Medicas, ut agis.
Perge; ſalutarem Laurum tibi cedit Appollo,
Atque tuum cœli nomen in aſtra locat.

Strictioris neceſſitudinis & obſervantiæ causâ,
Patrono ac Mecænati ſuo gratioſiſſimo hæc pauca
appoſuit

M. Udalricus Stainhoffer,
Medicinæ Baccalaur.

ALIUD.

FAta favent votis, Medico plaudente Senatu,
Eximiæ promunt dexteritatis opus,
Summæ molis opus, Summo faciente Jehovâ,
Unde reportabit commoda quisque bonus.
Te meritò prudens Medicus, Te Sanctus Apollo
Diligat, & ſolers Pharmacopœus amet.
Plurima Poſteritas debet, quæ laude perenni
Extollet curas Fautor Amice tuas.
Augmentum porrò per Te Medicina capeſſat,
Et ſumat vires publica, priva ſalus!
Cedat iniqua manus parcarum, ſubdola, fallax;
Gloria ZWELFERI pervolet omne ſolum!

Ita de exquiſita diligentia operè Patavii
gratulat.

G. C. S.

ALIUD.

PRodit opus nunc, quod vario molimine mentis
Scripſit ZWELFERUS ingenio & genio.
Ille Machaoniâ felix & clarus in arte
ZWELFERUS, Generis gloria prima ſui.
Hoc factum benè quisque Tibi profitebitur, illa
Quod lucem cernat PHARMACOPOEIA Tua;
PHARMACOPOEIA ſagax, felici PHARMACA dextrâ
Quæ miſcere docet; gratus es hinc Medicis.
Nonnemo Strenam laudabit pollice utroq;,
Quam ZWELFERE Tibi docta Thalia dedit.
Perge per ingenii monumenta extollere noſtram
Ut cœpiſti artem, quis mage clarus erit?
Sic Tua Te virtus, ejusq; pediſſequa FAMA
Tollet ad æthereas ſidereasq; plagas!

En tibi, Clariſſime & Experientiſſime Dn. Doctor;
quæ tenuis mea Muſa in ſingularis benevolentiæ
arrham gratulabunda offert, & apponit.

GERHARDUS TREKELIUS
Φαρμακευτικῆς p.t. Studioſus.

 In Phar-

IN PHARMACOPOEIAM,

SEU

DISPENSATORIUM AUGUSTANUM

REFORMATUM

PRÆLIMINARIA NECESRARIA.

PRolegomena *Iſagogica in Pharmacopœiam Auguſtanam*, *cùm partim ſuperflua ſint*, *utpotè caput primum*, de officio Pharmacopœi, & qualem eum eſſe deceat, *in quo ſuperabundanter*, *& ſtrictiſſimè ad minima usque u depingitur*; *partim minùs ſufficientia videantur*, *ut caput ſecundum* de delectu quorundam medicamentorum ſimplicium, & notis, quibus ipſorum adulteria dignoſcantur: *Item caput tertium* de collectione ſimplicium: *Et quartum* de medicamentorum cùm ſimplicium tùm compoſitorum repoſitione, ac aſſervatione, nec non receptaculis vel inſtrumentis unicuique adhibendis: *Ut & quintum* de medicamentorum quorumlibet duratione: *Octavum item* de venenis & eorundem Alexipharmacis ſive Antidotis; *Ea brevitatis cauſa omittere*, *è contra verò Clariſſimum Schröderum de* iis, *in ſua Pharmacopœia Medico-Chymica*, *& quidem de* collectione *medicamentorum ſimplicium*, *eorundem repoſitione ac aſſervatione*, *nec non utrorumq́*, *cùm ſimplicium tùm compoſitorum duratione*, *aliisq́*, *quamplurimis neceſſariis & notatu dignis* in libro primo de Iſagoge: *De Officinis autem & illius contentis*, in libro ſecundo: *Et de* delectu *medicamentorum ex tribus illis regnis*, *Minerali*, *Vegetabili & Animali depromptorum*, in reliquis tribus libris *perpulchrè*, *in Mineralogiam Phytologiam & Zoologiam diviſis*, *ſo idè tractantem*, *Benevolo Lectori unicè commendare volui*; *quem ſi diligenter perlegerit*. *plurima inſuper neceſſaria*, *quæ in dictis Prolegomenis omiſſa ſunt*, *ex eo haurire poteris*. *Caput verò ſextum* de ſimplicibus abſolutè ſcriptis, quæ Antonomaſiâ quâdam cæteris præſtant, quid cujusque loco accipiendum ſit, tractans; *Caput deinde ſeptimum*, de ſuccedaneis quorundam medicamentorum, eorundemque ſubſtitutis agens; *Ac tandem caput nonum*, ponderum & menſurarum medicarum inſtructionem continens, *idcò huic operè neceſſariò addenda exiſtimavi*, *ut & Pharmacopœorum miniſtri*, *quibus non ſemper alios Authores adire licet*, *in promptu*, *caſu neceſſitatis habeant*, *quem conſulant Apollinem*, *ſi fortè hærerent circa doctrinam*, *prænominatis tribus capitibus contentam*. *Quod hic obiter monere volui*, *ut Amicus Lector me ne hoc quidem ſine cauſa addidiſſe*, *aut illud omiſiſſe*, *videret*.

CAPUT PRIMUM.

De ſimplicibus abſolutè ſcriptis, quæ Antonomaſiâ quadam cæteris præſtant, quid cujusque loco accipiendum.

EVenit ſæpiſſimè, ut in præſcribendis medicamentorum formulis *ſimplex* aliquod ponatur à Practicis ſolo nomine, absque ſexus, loci, magnitudinis, formæ, coloris, delectûs, aut propriæ partis alicujus determinatione comprehenſum, unde dubium hoc oritur, ſitne mas vel fœmina, radix an ſemen, vel *folia* aut *flores*, hujus vel illius plantæ ibidem *nominatæ*, aut ſimplex aliquod aliud ſub diverſis formis ac qualitatibus in Officinis proſtans, idque album vel nigrum, amarum vel *dulce* recipiendum. Pro cujus rei notitia ſciendum, in quoque medicamenti genere id aſſumi ſemper debere quod eſt *optimum*, ut ſi v. g. ſcribatur Benzoinum, ſumatur Amygdaloides quod eſt optimum, ſi Aloë occurrat, ſimpliciter ſcripta, intelligatur Soccotrina, ſin Santalum, capiatur Citrinum, utpote odoratiſſimum, ſi Tamariſcus, ſumatur cortex ejus. Sunt autem plantæ non paucæ, quarum ſola in uſum Me-

dicum

dicum *folia* cooptantur: aliæ ob *flores* duntaxat expetuntur: nonnullarum *radix*, prout in quibusdam ſemen tantùm cæteris totius ſtirpis partibus præfertur. Quædam patriâ nativitate gaudent, ac à ſolo ſeu regione unde ortum duxêre, famam ſortiuntur: plurima ſexu æſtimantur, pleraque verò qualitatibus aliis, quarum hæ in hoc, aliæ in alio deſiderari conſueverunt, ſuâ pro dignitate diſtinguuntur.

ITAQUE SI SIMPLICITER OCCURRAT

	SUMATUR
Abſinthium,	Ponticum.
Acetum,	Ex vino, non cereviſiâ, aut hydromelle.
Agaricus.	Albus & fæmineus.
Agnus caſtus,	Semen ejusdem.
Aloë,	Succotrina.
Alumen,	Sciſſile.
Amomum,	Scythicum.
Ammi,	Illyricum, aut Ægyptiacum.
Aniſum,	Creticum.
Ariſtolochia,	Rotunda.
Balſamum,	Opobalſamum, vel ejus ſuccedaneum.
Borrago, aut Bugloſſum,	Flos aut folium, vel utrumque ſimul.
Bryonia,	Alba, non nigra.
Calamintha,	Montana.
Capparis,	Cortex radicis.
Cardamomum,	Minus.
Centaurium,	Minus.
Cinamomum,	Acutiſſimum odoratiſſimumque.
Corallus,	Ruber.
Coſtus,	Amarus.
Cuminum,	Æthiopicum.
Cupreſſus,	Conus ejusdem in adſtringentibus, folia aut lignum in diureticis.
Daucus,	Semen Dauci Cretici.
Dictamnus,	Cretenſis.
Eruca,	Sylveſtris.
Gummi,	Arabicum.
Granatum pom.	Acidum.
Helleborus,	Niger, quia albo ſecurior.
Hepatica,	Lichen.
Hyoſcyamus,	Albus.
Hyſſopus,	Montanus.
Iris,	Illyrica, vel Florentina.
Lilium,	Album.
Margarita,	Solida ac candida.
Marrubium,	Album.
Maſtiche,	Chia, aut Ægyptia.
Medulla,	Cervina, vel ſi deſit, Vitulina.
Mentha,	Rubra & hortenſis vera.
Nymphæa,	Candida.
Oleum,	Olivarum.
Opium,	Thebaicum.
Papaver,	Album.
Plantago,	Major.
Pæonia,	Maris ſemen, aut radix.

Petroſelinum.		Macedonicum.
Piper,		Album.
Pix,		Liquida in ſuppurantibus, ſicca in glutinantibus.
Polypodium,		Quercinum.
Prunum,		Damaſcenum, vel Hungaricum.
Quercula minor,		Chamædrys.
Reſina,		Laricina aut Terebinthina.
Rhus,		Cortex, fructus Sumach.
Roſa,	Sumatur	Rubra.
Roſmarinus,		Herba ejuſdem, interdum flos.
Santalum,		Citrinum.
Scordium,		Creticum.
Spica,		Indica.
Stœchas,		Flos Stœchados Arabicæ.
Styrax,		Calamita.
Sulphur,		Apyron ſeu vivum.
Thymus,		Creticus.
Veronica,		Mas.
Viola,		Nigra, ſeu cærulea.
Zingiber,		Malvaricum.

Neceſſe quoq; Pharmacopœos oportet, plura quandoq; Simplicia uno titulo ſimul comprehendi, utpote cum ſcribitur: Accipe quinq; herbarum emollientium ſingularum manipulum, ſumantur ſequentes, nempe

Quinque herbæ emollientes	Malva. Althæa. Violaria. Mercurialis. Parietaria.

His alii Brancam Urſinam, Betam & Atriplicem adſcribunt.

Quatuor ſemina calida majora	Aniſi, Fœniculi, Carvi, Cumini.
Quatuor ſemina calida minora	Ammeos, Amomi, Apii, Dauci.
Quatuor ſemina frigida majora	Cucumeris, Cucurbitæ, Citrulli, Melonum.
Quatuor ſemina frigida minora	Endiviæ, Scariolæ, Lactucæ, Portulacæ.
Quinque radices aperientes majores	Apii, Fœniculi, Aſparagi, Petroſelini, Ruſci.

Quinque

Quinque radices aperientes minores.	Graminis, Rubiæ, Eryngii, Capparis, Ononidis.
Quinque genera Myrobalanorum	Citrini, ſeu flavi, Chebuli, ſeu Cepuli, Indi, ſeu nigri, Emblici, Belliricí.
Quatuor flores cordiales	Borraginis, Bugloſſi, Roſarum, Violarum.
Fragmenta quinque lapidum pretioſorum	Saphyri, Granati, Smaragdi, Hyacinthi, Sardæ, ſeu Carneoli.
Quinque herbæ capillares	Adiantum nigrum, ſeu Capillus Veneris, Adiantum album, ſeu Ruta muraria, Polytrichon aureum, Trichomanes, Aſplenium, ſeu Ceterach.
Quatuor aquæ pleuriticæ	Cardui B. Mariæ, Taraxaconis, Cardui Benedicti, Scabioſæ.
Tria olea ſtomachica	Abſinthii, Cydoniorum, Maſtichinum.
Quatuor unguenta calida	Arêgon, Martiaton, Althææ, Agrippæ.
Quatuor unguenta frigida	Album Camphoratum, Roſatum Meſuæ, Populeon, Infrigidans Galeni.

Hæc autem omnia ac ſingula à Pharmacopæis ad amuſſim tenenda, imò memoriæ mandanda ſunt, ne in his alioquin error obtingat, qui vel Medici intentionem præpediat, vel ægro damnum adferat; cum apprimè cavendum ſit, ne quis ab ea arte, quæ omnibus benefacit, per operarij eam tractantis, aut exercentis vel inſcitiam, vel incuriam lædatur.

Prolegomena Iſagogica.

CAPUT SECUNDUM.

De Succedaneis quorundam Medicamentorum, eorundemque ſubſtitutis.

EVenit perſæpè, ut in tanta tàm diverſorum Medicamentorum farragine, ſimplex aliquod medicamentum deſideretur, vel quia id omninò deeſt, ac comparari vix poteſt, veluti *Balſamum verum*; vel quia vis ejus ob loci, unde id peti debet, diſtantiam, & itineris prolixam moram, exoletum ad nos devehitur, ac viribus expers: Vel quia de ejus ortu, an nimirum legitimum id ſit vel ſpurium, adhuc dubitatur, unde ne ægri ſuo commodo priventur, aliud quodpiam viribus æquipollens huic ſubſtituendum, quod ejus defectum ſimili temperaturâ, facultate ac gradu reſarciat. Talia ſubrogata medicamenta Græcis *ἀντιβαλλόμενα* dicta, *Latinis Succedanea* & *Subſtituta*, Officinis verò, licet ſatis Barbarè, *Quid* pro *Quo vocari* conſueverunt. In iis autem deligendis, utpote quidnam cuique commodè ſubrogari queat, cum non niſi *peritiſſimi* Medici, minimè verò Pharmacopœi judicare ac decernere poſſint ac debeant, idcircò præcipua eorum complexi, hæc ipſa in ſeriem Alphabeticam ſic digeſſimus, ut è dextro ſubjecti catalogi latere vera & legitima, ex ſiniſtro verò ſuccedanea ſeu *ἀντιβαλλόμενα* promptè conſpicerentur.

ITAQUE PRO

ACacia,		Hypociſtis, aut ſuccus Prunorum ſylveſtrium.
Acantho,		Malva.
Acoro,		Calamus Aromaticus, aut in purgantibus Aſarum.
Adipe Cervi,		Adeps Capræ.
Adipe vulpis,		Adeps Taxi.
Althæa,		Malva.
Ammi,		Aniſum.
Amomo,		Calamus Arom. aut grana Juniperi, vel ſemen Citri, ac Hyperici, æquali pondere.
Ammoniaco,		Bdellium.
Amygdalis amaris,		Nuclei Perſicorum.
Aqua marina,	Subſtit.	Aqua ſimplex, in qua Salis uncia ſemis bullierit.
Ariſtolochia rotunda,		Longa vel Piſtolochia.
Aſpalatho,		Lignum Aloës.
Balauſtio,		Malicorium.
Balſamo,		Oleum Caryophyllorum.
Blito,		Atriplex.
Calamintha,		Menthaſtrum.
Cardamomo,		Cyperus.
Carpobalſamo,		Cubebæ.
Caſſia lignea,		Cinamomum optimum.
Chamædry,		Chamæpitys.
Citri ſucco,		Succus Limonum.
Dauco,		Paſtinaca.
Dictamno,		Scordium.
Ebulo,		Sambucus.
Eupatorio Meſuæ,		Aſari & Abſinthii ana partes æquales.
Folio,		Macis & Cyperi ana partes æquales.

Galbano

Prolegomena Iſagogica.

	Subſtit.	
Galbano,		Sagapenum.
Herba Paris,		Umbilicus Veneris, aut Sedum minus.
Hyſſopo,		Saturegia.
Juſquiamo,		Papaper.
Lacca,		Styrax.
Lapide Armeno,		Lapis Lazuli.
Mandragora,		Juſquiamus, Solanum, Papaver.
Meu,		Angelica, aut Oſtrutium.
Omphacio,		Succus Granatorum, aut Ribes.
Opobalſamo,		Oleum Nucis Moſchatæ.
Opopanace,		Ammoniacum, vel Galbanum.
Oeſypo,		Medulla cruris vituli.
Petroſelino,		Apium.
Phu,		Valeriana.
Rhapontico,		Rhabarbarum ſelectum.
Saxifragia,		Pimpinella.
Tamariſco,		Fraxinum.
Xylobalſamo,		Lignum Aloës.

Hac ideò ſubjecimus, ne quilibet Pharmacopœus ſuo pro judicio, eoq́; forſan crudo, temerè de his quidquam ſtatuat, aut ſuo pro arbitratu inconſultò in defectum alterius quidpiam ſubrogare nitatur, quod non prudenti conſilio ac unanimi Medicorum exercitatorum decreto eidem ſufficiendum fuerit; cùm ſuccedaneorum cenſura non niſi peritiſſimis Medicis credi poſſit, ac debeat, utpote in qua non nuda qualitas, ſed qualitatis quoq; gradus, ac operationis inſuper modus doctâ planè & ſolerti indagine penſitandus.

CAPUT TERTIUM.

De Ponderibus & Menſuris Medicis,

RECTE ſanè hucusque communis Philoſophorum ſchola *omnia pondere, numero & menſura* contineri docuit, hæc enim agendorum ſunt quaſi quidam limites ac regulæ, quibus ea, quæ præſtanda ſunt ad juſtitiam & æquitatem penſantur, adeò ut his vel poſthabitis, vel neglectis in medicina facienda periculi plenus labor ſit futurus, cum cujusque medicamenti vis & energia ad ſubjecti ſeu patientis ægri vires aut tolerantiam comparatione factâ horum adminiculo eliciendæ debitæ doſis causâ trutinetur, ne aut medicamentum proportione ſuâ per defectum fraudatum, ac in minori quàm par eſt quantitate exhibitum effectu à ſe expectato fruſtretur, aut in ejusdem proportionis exceſſu porrectum corpus vel lædat, vel omninò peſſundet.

Inchoantur autem pondera à minutioribus, tanquam à partibus totum conſtructuris, è granis enim ſcrupuli, ex his drachmæ, hinc unciæ, ac tandem libræ conſurgunt, habentque ſe ſcrupuli inſtar literarum, drachmæ inſtar ſyllabarum, unciæ inſtar dictionum, libra inſtar orationis, unde cum Fannius Poëta notaſſet tot unciæ ineſſe ſcrupulos, quot Alphabetum Græcum literas continet, nempe viginti quatuor, tale id metro expreſſit.

Uncia ſit drachmis bis quatuor, unde putandum,
Grammata dicta quod hac viginti quatuor in ſe
Uncia habet; tot enim formis vox Græca notatur,
Horis quot mundus peragit noctemque diemque

Granum autem σιτάριον dictum, minimum pondus eſt, quo utimur, albi piperis granum pondere adæquans, ejus viginti ſcrupulum, ſexaginta drachmam conſtituunt.

Siliqua κεράτιον, pendit grana quatuor,

Obolus ὀβολὸς, pendit grana decem, ſeu ſcrupulum dimidium.

Scrupulus γράμμα ſeu διώβολον, pendit obolos duos, ſeu grana viginti.

Drachma ἡ δραχμὴ καὶ ὁλκὴ noſtra, Attica, Græca, pendit grana ſexaginta, ſeu tres ſcrupulos, & eſt octava pars unciæ.

Aureus Arabum, & Denarius Romanus, pendit drachmam unam, & inſuper ſeptimam ejus partem $\frac{3}{7}$. circiter grana novem, unde tres Denarii tetradrachmam, & ſeptem Denarii vel Aurei conſtituunt unciam.

Sicilicus pendit dracrmas duas.

Sextula pendit quatuor ſcrupulos.

Duella pendit octo ſcrupulos.

Uncia οὐγγία ἢ δωδέκατον duodecima pars libræ, conſtat drachmis octo, denariis ſeptem. Idem pendit Oxybaphon Galeno.

Seſcuncia ſeu ſeſcunx, uncia una & ſemis octava pars libræ, idem pendit faba Alexandrina.

Sextans

Prolegomena Iſagogica.

Sextans ἑκτὸν ſexta pars libræ, duæ unciæ.
Quadrans tres unciæ, τέταρτον quarta pars libræ.
Triens quatuor unciæ, τρίτον tertia pars libræ.
Quincunx, unciæ quinque.
Semis vel ſemiſſis, id eſt, dimidium aſſis, unciæ ſex, ἡμίλιτρον.
Septunx unciæ ſeptem.
Bes vel Beſſis, quaſi biſtriens, unciæ octo.
Dodrans unciæ novem, demitur quadrans.
Dextans unciæ decem, demitur ſextans.
Deunx unciæ undecim, demitur uncia.
As vel Aſſis, unciæ duodecim, ſeu libra Romana drachmarum 96.

Libra λίτρα. Pondo triplex eſt. Publica ſeu Zygoſtatica, ſeu Civilis, pendit uncias ſedecim, drachmas 128. dicitur & μνᾶ ſeu Mina Medica. Item Attica & Ægyptia ſeu Alexandrina teſte Gal. κατὰ γένη in Emplaſtro Heræ, & Emplaſtris viridibus Andromachi. Mina Græcorum 100. drachmarum.

Medicinalis, quæ & Romana & As, duodecim uncias, denarios 14. drachmas 96. pendit, & hæc eſt Officinis uſitata.

Dioſcorides ἡ δὲ λίτρα ἔχει οὐγγίας ιβ'. & Galenus, ἡ μὲν γὰρ λίτρα δραχμὰς ἐξ ἄγει πρὸς ταῖς ἐννενήκοντα.

Marca continet uncias octo, ſeu ſedecim lotones, & hac utuntur aurifabri. Bes Romanæ libræ.

Notantur autem pondera his ſignis.

Gr. gr.	Designat	Granum.
℈. S. vel ∽ i		Dimidium Scrupulum.
℈. I.		Scrupulum.
ʒß.		Drachmam dimidiam.
ʒ. I.		Drachmam.
℥. S.		Unciam dimidiam.
℥. I.		Unciam.
℔. S.		Libram dimidiam.
℔. I.		Libram.
M.		Manipulum.
N.		Numerum.
P.		Pugillum.
ANA.		Æquale pondus, aut menſuram, duorum vel pluriũ medicamentorum.

Conſultius autem omninò eſt, in definiendis, aut præſcribendis medicamentorum formulis, ac ſignando numero, priſcorum Romanorum notis uti, quæ ſic pinguntur: I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. &c. quàm aliis Ciphrarum characteribus: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Sic enim ob notarum diverſitatem non tàm facilè error committitur, qui characterum ſimilitudine forſan ſubrepere poſſet, cum 3. drachmam, pondus deſignet, itemq́ numerum ternarium.

Menſuræ

Prolegomena Iſagogica.

Menſuræ liquidorum.

LIbra Civilis ſeu publica tantundem pendit, quantum dimidia Vini menſura Auguſtana, quæ capit uncias ſedecim, nam integra menſura noſtra bilibralis eſt, & pendit uncias triginta duas.

Hemina Italica, eſt dimidius Sextarius Atticus, & pendit uncias menſurales novem, tantundem quoque pendit Cotyla Attica, dicitur & Hemixeſton. Vide Gal. à *κατὰ γένη* cap. de iis, quæ Crito conſcripſit. Cotyla Italica, eſt libra menſuralis, ſeu duodecim unciæ. Gal. δ' ὑγιεινῶν ς'.

Sextarius Atticus, ὁ ξέστης Ιταλικὸς ἢ ρωμαϊκὸς, continet duas heminas, ſeu uncias decem & octo, id eſt, dimidiam menſuram Auguſtanam, & inſuper duas uncias.

Chœnix Sextarii duo, menſura Auguſtana & quatuor unciæ.

Chus, χοῦς, Chœnices duæ, duæ menſuræ Auguſtanæ, & octo unciæ.

Congius ſex Sextarios continet, id eſt, tres menſuras Auguſtanas, & 12. uncias.

Bicongius duodecim Sextarios, id eſt, ſex menſuras Auguſtanas, & viginti quatuor uncias continebit. Talis dictus fuit Ciceronis filius.

Tricongius, erant decem menſuræ Auguſtanæ, & inſuper quatuor unciæ.

Σὺν Θεῷ.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS PRIMA,

CONTINENS SYRUPOS ALTERANTES, Mella, Juleb, Mivas ac Rob,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

V*Erus ac genuinus* Divini illius Senis, Hippocratis, *Filius, & qui non* Φημῇ *ſolùm, ſed* ἔργῳ, *id eſt opere ipſo inter Medentes nomen ſuum profiteri ſatagit, totus in hoc eſſe debet, ut* Citò, Tutò, & Jucundè *medicinam faciat. Quò autem illud commodè fieri poſſit, plures meditati ſunt Aſclepiadeæ artis Proceres medicamentorum compoſitiones: in quarum numero non poſtremum locum obtinet illa, quam* Syrupi *nomine indigitant Pharmaceutiæ artis periti: de cujus legitimo præparandi modo mox ſub auſpicio hujus operis agere ſtat ſententia.*

Antequam autem ſpecialem Syruporum *aggrediamur compoſitionem, ſeu potiùs dextram eorundem componendorum rationem, conſultum arbitrati ſumus paucis explicare: PRIMO* quid, *ſive* quale *medicamenti genus* Syrupus *ſit; SECUNDO* ad quem uſum *inventus; TERTIO* qualem debeat habere conſiſtentiam, *ut ad futuros uſus, viribus integris manentibus, ad tempus aſſervari queat.*

Eſt autem Syrupus medicamentum liquidum, non tamen omnino dilutum & aquoſum, ex ſuccis, infuſionibus, decoctionibus, vel aquis deſtillatis, cum melle aut ſaccharo *(quæ veluti Pharmacopæorum ſales ſunt, quibus ſuas confectiones à putredine præſervant)* ad juſtam conſiſtentiam coctum.

Inventum eſt hoc Medicamenti genus, partim ut virtutes Vegetabilium, *vel* Animalium *&* Mineralium, *ſub hac forma, in unum vel alterum annum, ſine ſitu & corruptione, integrè conſervari poſſint; partim etiam ut palato delicatulorum ægrotantium conſuleretur.*

Conſiſtentia Syruporum *variat ipsâ* αὐτοψίᾳ *& Pharmacopœi arbitratu limitata & reſtricta:* Pondus itidem Liquoris ad Saccharum *præciſum & exactum determinari nequit; cùm* Liquores *diverſi ſint, qui ad* Syrupi *confectionem à Medicis præſcribuntur: Alii nimirum aquoſi ſunt & diluti; craſſiores alii; nonnulli etiam acidi, utpote qui non parum variant pondus & proportionem* Sacchari; *quod & ipſum diſcrepat in conſiſtentia, puritate & bonitate: quæ omnia & ſin-*

gula à perito Artifice probè ſunt conſideranda. Utplurimum verò pro libra una Sacchari unciæ ſeptem vel octo liquoris ſufficiunt, *ut ſolâ diſſolutione, aut unicâ ſaltem ebullitione, efficacis* Syrupi *durabilis* conſiſtentia *acquiratur. Quibus præmiſſis, ſpecialem* Syruporum *præparationem auſpicamur: ubi plura, quæ aliàs præmittenda fuiſſent, affatim elucéſcent.*

SYRUPUS DE ABSINTHIO.

℞. Abſinthii Pontici, ſeu Romani libram ſemis,
Roſarum rubear. uncias duas,
Spicæ Indicæ drachmas tres,
Vini veteris clari optimi,
Succi Cydoniorum ana libras tres, & uncias quatuor.

Macerentur in vaſe fictili horis viginti quatuor: deinde decoquantur, & colaturæ addantur

Sacchari libræ duæ,
Fiat, ut eſt artis, Syrupus.

Ventriculi, hepatis, & viſcerum aliorum imbecillitati etiam dolorificæ, & cachexiæ, præſertim à cauſa frigidâ, ſuccurrit; appetentiam dejectam excitat; inteſtinorum & viſcerum mollitiem delet, ac retentricem eorum vim confirmat, flatus diſcutit; felle ſuffuſos & aurigìnoſos juvat, humoresq; per urinas propellit. Datur in albo & pituitoſo menſium fluore: ſumitur ex aqua Mentha in ventriculi affectibus. Nam in roborando ſtomacho & jecore mirabilis eſt potentia.

ANIMADVERSIONES.

Conſtat & in confeſſo eſt, non pauca *Vegetabilia*, quamtumvis ſicca, ex quibus & hic *Syrupus* paſſim in Officinis conficitur, ſecum ferre Spiritum quendam fugacem, ſive partes tenues & ſubtiles, levi calore ignis ſtimulatas, quâ data porta, ad auras æthereas avolantes, in quibus alioquin ſumma conſiſtit vis activa corpus univerſum penetrandi, quibus *Vegetabilia* plurima viduata, illum, quem aliàs promittebant, effectum neutiquam edere poſſunt; nec Medicus, qui illis uti ſatagit, afflictum ægrum ſui voti compotem facere potis eſt. Tali Spiritu volatili gaudent præ cæteris cuncta odorifera, utpote quem odor in ipſa deſtillatione prodit; cui ſua ſpirituoſitate neutiquam cedit *vinum*, præſertim *vetus & fermentatum*, quâ orbatum, vappam relinquit & inutile phlegma. Infallibiliter proinde ſequitur, cùm in aſſignata hujus *Syrupi*, alias non ſatis laudandi, præparatione, partes illæ ſpirituoſiores, utut lentè coquatur (debent enim quinque libræ & aliquot unciæ inſuper affuſi liquoris evaporare) exhalent, *Syrupum* hunc ad operandum nullius fore efficaciæ, niſi dexterior illius inſtituatur præparatio, quæ talis eſſe poteſt:

℞. *Abſinthii Pontici ſeu Romani* ℔ ß.
Roſarum rub. ℥ ij.
Spicæ Indicæ ʒ iij.
Vini veteris clari & optimi,
Succi Cydoniorum ana ℔. iij. ℥ iiij.

Inciſa quæ incidenda ſunt, immittantur cucurbitæ vitreæ, quibus affundantur *Vinum* & *ſuccus Cydoniorum*, ac, appoſito capitello, macerentur horis xxiiij. poſtea augeatur ignis, & in arena fortis fiat deſtillatio plùs quàm ad dimidias, vel ut ſaltem libra una liquoris in fundo maneat reſidua: *priores autem unciæ decem aquæ, quæ prodiere magis ſpirituoſa & odorifera*, ſeorſim aſſerventur, ſicut etiam *ſecunda aqua prolecta* ſeparatim ſervetur. Refrigeratâ cucurbitâ, ſpecies in fundo relictæ exprimantur, expreſſum *albumine ovi* clarificetur, & ad uncias quatuor inſpiſſetur, vel eousque evaporet. Cui demùm adde *prioris aquæ deſtillatæ* ℥ x. circiter &

Sacchari albiſſimi ℔ ij.

ac ſolâ ſupra ignem diſſolutione, vel unicâ ſaltem ebullitione fiat *Syrupus* juſtæ conſiſtentiæ, imprægnatus virtute & efficaciâ rerum, quæ ejus compoſitionem ingrediuntur. *Aqua ſecunda, ſeparatim aſſervata*, cùm ob paucitatem *Sacchari* in *Syrupum* redigi nequeat, poteſt, quotieſcunque ille à Medicis præſcribitur, cum eodem permixta commodè propinari.

SYRUPUS ACETOSITATIS CITRI.

℞. Succi acidi Mali Citrii per pannum rarum colati libras ſex,

Sacchari

Sacchari albiſſimi libras tres.
Coquantur ſecundum artem.

Refrigerando & humectando bilioſarum ac aſtuantium febrium incendia potentiſſimè reſtinguit, & ſitis intolerantiam ſedat, viſcerum phlegmonas, ardoremq; vehementem, & bilioſos affectûs omnes corrigit, cor, ventriculum, & alia viſcera, ab intemperie calida imbecilla firmat; ſpiritûs ab immodico calore attenuatos reſolvi prohibet, ipſorum putredini, prout etiam humorum ac aëris, totâ ſuâ ſubſtantiâ reſiſtit; febresq; peſtilentes aut gigni vetat, aut jam natas emendat, nec non venenis adverſatur.

Animadvertant Pharmacopœi, in hujus Syrupi præparatione, ut *ſuccum Citri* ſumant, colo ſponte ſuâ transmiſſum, non autem validâ expreſſione paratum: illum cum ſaccharo albiſſimo, quale Maderanum eſt, aut ſaltem clarificato, ſecundum artem lento igne decoquant: aliàs enim facilè craſſeſcit, vel in grumos abit, ac ſitum levi occaſione contrahit, aut evadit fuſcus ac nigricans: cùm alioquin (prout Limonum Syrupus, ac Acetoſus ſimplex, aut Julep Roſatum) pellucidus & albus eſſe debeat.

Peritiores Pharmacopœi ſuccum Citri vel omnino non, vel modicè ſaltem coquunt, eundem Sacharo per ſe, & ſupra Syrupi conſiſtentiam cocto artificiosè jungentes: ſic enim Syrupus tenuis evadit, ac tranſparens, nec facilè grumeſcit, aut debitam ſuam amittit gratiam.

ANIMADVERSIONES.

Prima in præparatione hujus *Syrupi* animadverſio firmo ſtat talo, nec à nobis impugnatur; utpote quam vel illis, qui vix à limine artem Pharmaceuticam ſalutarunt, ipſa dictitat ratio; altera verò admonitio nobis non usque adeò fit veriſimilis. Si enim *Saccharum* cum tanta quantitate *ſucci Citri* (præſcribuntur enim in præparatione hujus *Syrupi* ℔. vj. *Succi*, *ad Sacchari* ℔. iij. debent igitur *ſucci* ℔. iiij. *cum dimidia* circiter lento igne evaporare) tam diu coquatur, quousq; debitam ſuâ tandem nanciſcatur conſiſtentiam, non poteſt non rubicundo colore imbui *Syrupus*; & quò lentiori coquatur igne, eò evadet rubicundior: quod ipſum periti Pharmacopœi probè norunt. Tertia admonitio æquè, uti prior, claudicat, quòd nimirùm peritiores Pharmacopœi *ſuccum Citri* vel omnino non, vel modicè ſaltem coquant, eundemque *Sacharo* per ſe, & ſupra ſyrupi conſiſtentiam cocto artificiosè jungant, ac inde *Syrupum tranſparentem* vel *lucidum*, *nec facilè grumeſcentem* ſibi promittant. Quomodo enim ſine omnimoda coctione poſſunt exhalare *libra quatuor cum dimidia ſucci*; cùm aliàs liquores acidi quodammodo fixi ſint, & intenſiori ignis gradu in deſtillatione indigeant? Accipiunt autem nonnunquam Pharmacopœi non *libras ſex ſucci* ad *libras tres Sacchari*; ſed *libram unam & uncias octo circiter ſucci*, *ad præfatum pondus Sacchari*; ſicque, ſine diuturniori coctione, & unicâ ſaltem ebullitione Syrupum conficiunt tranſparentem, gratam habentem aciditatem.

SYRUPUS DE SUCCO ACETOSÆ MESUÆ.

℞. Succi Acetoſæ depurati libras tres,
Sacchari clarificati libram unam ſemis,
Coquantur ſecundum artem.

Febribus bilioſis admodùm gratus eſt, peſtilentibus ſaluber, viſcerum igneum calorem moderatur, ipſaq; confirmat, & validè refrigerat.

SYRUPUS DE SUCCO ACETOSELLÆ.

℞. Succi Acetoſellæ depurati libras duas,
Sacchari clarificati libram unam.
Coquantur in Syrupum.

Viſcerum inflammationibus, nec non malignis ac peſtilentibus febribus confert, earundem fervorem reprimit, putredinem emendat, ſitim, ac ſanguinis ebullitiones compeſcit: cor eximiè roborat, & aphthis auxiliatur.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE SUCCO ACETOSÆ, ET ACETOSELLÆ.

NE potiorum & nobiliſſimarum nonnunquam *ſuccorum* partium, dum inutili coctione eos fruſtrà exhalare permittimus, tantam faciamus jacturam, ideirco, cùm *ſuccorum* inſpiſſatio, vel exhalatio, in *Syruporum* coctione ad debitam ſuam conſiſtentiam exigatur, præſtabit, à *ſucco* tantum liquoris aquei per deſtillationem abſtrahere, donec de ipſo ſaltem remaneat, quantum ad diſſolutionem *Sacchari* ſufficere videbitur: e.g *Uncias ſeptem* vel *octo ſucci* relinquendo pro *libra una Sacchari*: *Aqua* verò, per deſtillationem *à ſuccis* abſtractæ, quotiescunque *Syrupos* præſcribunt Medici, ad unciam unam; vel amplius, pro uncia una *Syrupi*, addi poſſunt: ut non ſolùm craſſiores Acetoſæ, aliarumque herbarum partes, *à Saccharo* devictæ, ſed & ſubtiliores & ſpirituoſæ earundem herbarum partes *Syrupum* nobilitent, reddantque efficaciorem. Idipſum ut fiat, eligatur præparandi modus ex ſequentibus, uter placebit:

℞. *Succi Acetoſa*, *Acetoſella*, aut *alicujus alterius herba* ℔. vj.

Depurentur per reſidentiam: poſtea abſtrahantur per Alembicum vitreum ℔. iiij. duabus libris remanentibus addantur

Sacchari albi ℔. iij.

Coquanturque unâ vel alterâ ebullitione ad conſiſtentiam *Syrupi*: cui quoties præſcribitur, *aqua à ſucco deſtillata* pro libitu addi poteſt. Vel

℞. *Succi cujusdam Herba* ℔. vj.

Abſtrahantur per Alembicum ad remanentiam *libræ unius*: huic per pannum colatæ adde

Sacchari albi ℔. ij.

Coquantur invicem ad talem conſiſtentiam *Sacchari*, qualem exigeres, ſi *Rotulas* efficere velles; addantur tandem

Aqua prioris à ſucco per Alembicum deſtillata ℥ xv. *circiter.*

Fiatq; ebullitione unicâ, vel ſolâ ſaltem diſſolutione, *Syrupus* juſtam habens conſiſtentiam.

SYRUPUS ACETOSUS SIMPLEX MESUÆ.

℞. Sacchari clarificati libras quinque,
Aquæ fontis libras quatuor,
Aceti vini libras tres,
Coquantur ſecundùm artem.

HUmorum craſſitiem incidit & attenuat, obſtructiones levat, aperit & abſtergit, ſaluberrimus in affectibus calidis, ac biloſis, & ex materia mixta natis, bilis impetum temnitate, ac æſtu furentem franget, reprimit, incraſſat, & refrigeratione extinguit, urinas movet, ſudores elicit, ac peſtilentiæ putredinique reſiſtit.

ANIMADVERSIONES.

MIrari ſubit, in hac ſimplicis hujus *Syrupi* ſimpliciſſima præparatione tam craſſos commiſſos eſſe *errores*, nullâ ratione conticendos. Nimirum ipſa dictitat ratio, cui experientia abunde conteſtatur, *fruſtra fieri per plura, quod pauciora æquè commodè perfici quod poteſt.* En, Lector benevole! deſtinantur in *Syrupi hujus* præparatione, *libris quinq. ſacchari, aceti tres libræ, & aquæ fontis inſuper quatuor libræ*, cùm abunde ſufficiant ſolius *aceti libræ tres*; quæ etiamnum aliquandiu cum *Saccharo* percoquendæ ſunt, ſi debitam exoptes *Syrupi* conſiſtentiam: ut adeò neutiquam opus ſit, *aquæ fontanæ* tantam adjicere copiam, quippe quæ penitus penitusque exhalare debet, ſi *Syrupus* ad conſiſtentiam coquendus eſt, ſine qua nullatenus illius integritas perſiſtit. Taceo, quòd in ipſa *aqua cum aceto* mixtæ violenta coctione unâ ſubtiliores, volatiles ac ſalinæ aceti partes avolent & evaneſcant; à quibus tamen præſens *Syrupus* ſuas dotes mutuari deberet, vires videlicet attenuandi, humorum craſſitiem incidendi, obſtructiones viſcerum reſerandi, & alias, quæ ab Authore illi aſſignantur, virtutes. Neque etiam puto, fore

quem-

quempiam, qui aſſerere auſit, ex additione *aquæ fontanæ* ullas, ne dicam, majores huic *Syrupo* virtutes acceſſuras. Proinde ſatius eſſe arbitror, ex ſolo fortiſſimo & optimè dephlegmato *aceti ſpiritu*, abſque ulla *aquæ additione*, *Syrupum* hunc conficere, procedendo in modum ſequentem. Ita nimirum longè efficacior evadet, ac integris viribus ætatem feret.

℞. *Aceti deſtillati fortiſſimi per* M. B. *dephlegmati* ℔. ij. ß.
Sacchari albi ℔. iij. ß.

Coquantur parum in vaſe *terreo* vel *lapideo*, ad conſiſtentiam juſtam *Syrupi.*

SYRUPUS ACETOSUS COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Rad. Fœniculi,
Apii,
Endiviæ, ana uncias tres,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Apii, ana unciam unam,
Endiviæ unciam ſemis.
Coquantur lento igne, in libris decem aquæ, ad dimidias: adde colaturæ
Sacchari optimi libras tres,
Aceti acerrimi libras duas.
Coquantur ad Syrupi conſiſtentiam.

Obſtructiones viſcerum reſerat, humorum craſſitiem tenuat & purgat, urinas promovet, febres compoſitas & nothas, prout & ventriculum, bile ac pituita craſſa refertum allevat; nec non renum, jecoris, & lienis infarctûs penetrat.

ANIMADVERSIONES.

Dolendum ſanè & deteſtandum, quod in plerisque medicamentorum præparationibus, abjectâ, aut vaporetenus expulſâ parte potiori, deteriori nos ſaturemus, ſicque *nucleos* veluti abjiciamus, *putaminibus* contenti. Idipſum in præſenti *Syrupo acetoſo compoſito* uſu venit. Etenim & *ſemina Aniſi*, *Fœniculi*, *Apii*, nec non *radices earundem herbarum*, ceu odoratæ, aromaticæ, tenuiumque partium, in longa illa coctione, quàm lentiſſimo etiam igne illa fiat, virtutibus ſuis, queis *Syrupum* hunc nobilitare deberent, penitus ſpoliantur, relictis partibus terreſtrioribus, ejectis & relegatis aëreis. Utut enim lentè ſatis coquantur, nihilominùs neceſſum eſt, ut in prima coctura *quinque libræ aquæ* exhalent, & tandem iteratâ coctione ſecundâ, quæ fit cum *ſaccharo* & *aceto*, denuò *libræ quinque*; ſolius enim *aceti* ſatis ſuperque eſt, quantum ſufficiat *libris illis tribus ſacchari*, ad conficiendum *Syrupum*. Quomodo igitur Medicus ſui voti compos evadet, ſuumque adipiſcetur finem, in reſerandis obſtructionibus, craſſitie humorum attenuandâ, & minerâ morbificâ per urinam expurgandâ, ſi ſubtiliores & tenuiores partes, à quibus virtutes illæ proficiſcuntur, *Syrupum* hunc deſtituant, nilque niſi craſſamentum ab ingredientibus illi ſit relictum? Itaque ne hæc fiant, paretur modo ſequenti:

℞. *Radicum Apii*,
Fœniculi,
Endiviæ, *ana* ℥. iij.
Semin. Aniſi,
Fœniculi,
Apii, *ana* ℥ j.
Endiviæ ℥ ß.

Quibus contuſis, & cucurbitæ vitreæ immiſſis, affunde *aceti vini acerrimi deſtillati* ℔. ij. factaq; maceratione per diem, fiat colatura & expreſſio, acetum expr. clarificetur & aſſervetur. Speciebus remanentibus affunde *aquæ ſimplicis* ℔. iij. coquantur lento igne ad tertias; colaturæ ſive expreſſioni albumine ovorum clarificatæ adde

Sacchari ℔. iij.

Coquantur ad conſiſtentiam *Tabulati*: tandem adde *de ſuperiori aceto*, virtutibus ingredientium ſubtilioribus imbuto, ℔. j. ß. cum *unciis tribus* circiter; fiatq; unâ vel alterâ ebullitione, aut ſolâ diſſolutione, juſtæ conſiſtentiæ *Syrupus*.

SYRUPUS ACETOSUS DIARHODON MESUÆ.

℞. Rad. Apii,
Fœniculi,
Endiviæ, ana uncias duas,

 Roſarum

Roſarum unciam unam,
Glycyrrhizæ unciam ſemis,
Spicæ drachmas duas ſemis,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Apii, ana drachmas ſeptem.

Coquantur in libris ſex aquæ fontanæ, ad duarum partium conſumptionem, adde

Succi Endiviæ,
Apii, ana libras duas ſemis,
Aceti libras duas,
Sacchari libras tres.
Fiat lege artis
Syrupus.

Uſus ejus eſt ad febres complicatas; hepatis, & ſplenis obſtructiones aperit, & viſcera corroborat.

ANIMADVERSIONES,

MAgni fit hic *Syrupus* in hepatis & lienis obſtructionibus reſerandis, viſceribusq; roborandis: quod encomium illi nullus derogarem, ſi debito modo & ex arte conficeretur; ſin ſecùs fiat, quale ab eo ſperandum ſit juvamen, quilibet, cui mens integra, ex facili deprehendet. Multus autem ne ſim in præſcripto componendi modo refutando, ablego Lectorem ad *Animadverſiones Syrupi* præcedentis, &, melioris informationis ergò, ſequentem ſubnecto præparationem:

℞. *Rad. Apii,*
Fœniculi,
Endiviæ ana ℥. ij.
Glycyrrhizæ ℥. ß.
Roſarum rub. ℥. ij.
Spicæ Indicæ, ʒ. ij. ß.
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Apii, ana ʒ. vij.

Craſſiusculè inciſa & concuſa immittantur cucurbitæ vitreæ, vel terreæ; quibus ſuperaffundantur

Succi Endiviæ,
Apii, ana ℔. ij. ß.
Aceti vini ℔. ij.

Deſtillentur ad remanentiam *duarum* circiter *librarum*. Prioris *aquæ* odoriferæ, quæ primò exſtillavit, ℔. j. ſeorſim aſſervetur; ſic & *ſecunda aqua* ſeparatim. Remanentiæ à deſtillatione in cucurbita exprimantur, expreſſum albumine ovi clarificetur, & ad ℔. j. ſi ejus major quantitas ſit, evaporet. Tandem addantur

Sacchari albi ℔. iij. &
Reſervatæ ſuperioris aquæ odoriferæ primæ q. ſ. vel ℥. x. *præter propter;*

ac paucis ebullitionibus fiat *Syrupus*.

Aqua ſecunda deſtillata ad uſus, in ſuperioribus recitatos, aſſervari, & unâ cum *Syrupo* mixta præſcribi poteſt.

SYRUPUS ADIANTINUS FERNELII.

℞. Adianti albi, id eſt, Rutæ murariæ manipulos tres,
Nigri, ſeu Capilli Veneris,
Simplicis, ſeu vulgaris, id eſt Polytrichi aurei,
Saxifragiæ,
Betonicæ,
Pimpinellæ,
Aſplenii, ana manipul. duos.

Coquantur ex aquæ libris octo, donec ad quinque redeant. In expreſſo ſolve

Sacchari albi libras quatuor,
Mellis optimi expurgati libram ſemis.
Fiat Syrupus.

OMnes, quacunq; corporis parte, humores aquabiliter incidit, atq; detergit, cuivis morbo incipienti, omni itidem natura, ætati, regioni, atq; etiam prægnanti familiaris.

In defectu Polytrichi aurei ſubſtituatur Trichomanes.

ANIMADVERSIONES.

SYrupi hujus compoſitionem licet odorifera & aromatica pauca ingrediantur, utpote quæ cætera medicamenta tenuitate partium antecellunt, & hujus ratione longiorem coctionem reſpuunt, nihilominùs tamen præſtabit, in modum præcedentium, ex recentibus etiam *herbis*, eundem præparare per infuſionem & deſtillationem: ita nullarum partium damnum patiemur, & *Syrupum* habebimus efficaciorem.

SYRU-

SYRUPUS DE AGRESTA MESUÆ.

℞. Omphacii, ſeu Agreſtæ libras quinque,
Sacchari clarificati libras tres.
Coquantur ſecundum artem.

Potenter aſtringit, refrigerat, & ſiccat, ideoq; à putredine vindicat, conditioniq; peſti lenti quàm maximè reſiſtit, ventriculum ſtabilit, eumq; ab aliarum partium excrementis ſecurum præſtat: prægnantium malaciam dejicit, intemperiem calidam ſtomachi, hepatis, ſitimq; vehementem reſtinguit, veneno adverſatur, febribusq; biliosis benefacit: cholera morbo, ac dyſenteria, purgato prius corpore, medetur. Poſt cibum ſumptus vomitionem immoderatiorem, moleſtamq; ſtomachi ſubverſionem ab æſtuante bile, aut inflammatione perſanat.

AGreſta ſuccus eſt ex uvis immaturis expreſſus, paulò antequam maturuerint: is Græcis Omphacium dicitur, quòd ad intinctûs quandoque aſſervatur. Hoc autem loco Agreſta ſumi debet nondum coctione denſata, ſed expreſſa tantùm & depurata.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* præ cæteris prioribus encomium meretur, eò quòd virtus ejus *Adſtringens*, *Refrigerans* & *Roborans*, in coctione, ſive præſcripta ejus præparatione, non pereat: quia *Spiritus* in Agreſtis nondum maturis primis ebullitionibus repentè evolare nequit; quapropter & illud, quod reſtat, ad prædictos edendos effectûs, nobis uberiorem ſpem relinquit.

SYRUPUS DE ALTHÆA FERNELII.

℞. Rad. Althææ uncias duas,
Graminis,
Aſparagi,
Glycyrrhizæ,
Uvarum paſſarum expurgatarum, ana unciam ſemis,
Ciceris rubrorum unciam unam,
Cymarum Althææ,
Malvæ,
Helxines,
Pimpinellæ,
Plantaginis,
Adianti utriusque, ana manipulum unum,
Quatuor ſem. frig. major. & minor. ana drachmas tres.

Coquantur ex *aqua* libris ſex, dum quatuor ſuperſint: deinde cum ſacchari albi libris quatuor, percoquatur Syrupus.

Ardorem urinæ demulcet, ac, citra manifeſtum calorem, craſſam, obſtruentemq; pituitam, nec non viſcidam purulentamq; renum ſaniem, & arenulas blandè ac clementer expurgat.

ANIMADVERSIONES.

NOndum inventus eſt, qui hanc Fernelii inconcinnam compoſitionem eâ, quâ præſcripta eſt, methodo in *Syrupum* elegantem, juſtam habentem conſiſtentiam, verè redigere potuerit. Nam *Althææ radix*, quocunque modo coquatur, mucilaginem præbet viſcidiſſimam; pariter etiam *cyma ejusdem herbæ*, ut & *cyma Malvæ*; nec non quatuor *ſemina frigida majora & minora*, nonnihil mucilaginoſa ſunt & oleaginoſa, ad *Syrupum* conficiendum inepta. Equidem me non latet, Pharmacopœos, ſacculo vel nodulo eadem incluſa, cum reliquis ſpeciebus coctioni ſubmittere, ne *mucilago* cùm horum ſeminum, tum prædictarum rerum, irritum reddat ſuum conamen, quò minùs elegantem gratumque conficiant *Syrupum*, ſed incluſa ſacculo remaneat *mucilago*; quâ tamen *mucilagine radicum*, *cymarum* & *ſeminum*, deſtitutus *Syrupus* nil ſanè, præter nomen & numerum, in Officinas adfert, virtutibusillis, quibus inſignitur, penitùs orbatus. Cùm igitur hic *Syrupus* ex ſpeciebus prædictis absq; fuco & fallacia præparari nequeat; Medici autem ob virtutes ejus tantoperè deprædicatas eo carere nolint: proinde Author illis ſum, ut loco *Syrupi*, alioquin, uti dictum, paratu impoſſibilis, *decoctum* earundem ſpecierum edulcoratum trahant in uſum; cui quatuor

tuor *ſemina frigida majora*, cum *aqua* contuſa, *emulſionis* inſtar, poſſunt permiſceri. Quod ipſum *decoctum*, ſi quoque diutiùs paulò coqueretur, præ nimia ſua viſciditate nauſeoſum foret, & palato ingratum.

SYRUPUS APERITIVUS MAGISTRALIS D. MINDERERI.

℞. Succorum depuratorum
Rad. Cichorii,
Pimpinellæ, ana libram unam,
Fumariæ,
Lupuli, ana uncias ſex,
Petroſelini,
Fœniculi, ana uncias tres,
Rad. Apii,
Enulæ,
Aſparagi,
Eryngii,
Vincetoxici, ana unciam unam,
Herbarum Agrimoniæ,
S. Kunegundis ſeu Eupatorii Avicennæ,
Agerati, ana manipulum unũ,
Foliorum Cuſcutæ,
Ceterach,
Adianti utriusque,
Cardui benedicti,
Comarum Abſinthii Pontici,
Florum Centaurii minoris, ana manipulum ſemis,
Granorum Alkekengi unciam unam,
Aquæ fontanæ libras ſex,
Aceti Squillitici libras duas,

Arida omnia ex prædictis ſex libris aquæ coque, dum ſuperſint libræ duæ; has tranſcola diligenter, & cum ſuccis, & aceto ſquillitico, additis

Sacchari albi libris tribus ſemis,
Coque in Syrupum juſtæ conſiſtentiæ.

Omnibus omnino jecoris, meſenterii, hepatis, ac venarum meſaraicarum obſtructionibus ſalutaris eſt, diuturnis febribus, & ex iis natis cachexiis ac hydropi prodeſt. Acui ejus vis poteſt Spiritu, vel oleo Chalcanthi.

ANIMADVERSIONES.

Eò nunc res rediit, ut unusquisque ferè Medicorum, ſaltem ut nomen ſuum hinc inde in Officinis Pharmacevticis reſonare faciat, peculiarem, alter hanc, alter illã ſibi effingat *compoſitionem*: quo ipſo tamen ſæpenumero ſummam ſuam in arte Pharmacevtica ignorantiam produnt potiùs, quàm ut exinde famam aliquam ſibi concilient. Hoc vitium non ſolùm Junioribus, glorioſæ cupidine prurientibus Medicis, tenaciter adhæret; ſed & Senioribus, quos capitis nives jam propinquæ mortis admonent, perquàm familiare eſt. Verùm nimiùm ſe dant turpiter, & hoſti Medicinæ debent ludibrium. Inter illos & Author hujus *Syrupi Magiſtralis* nomen profitetur ſuum. Antequam enim hunc conſtrueret, recordari priùs debuiſſet, magnam eſſe *radicum* diverſitatem; quarum aliæ ſucculentæ & pulpoſæ ſunt; quædam aridæ & lignoſæ; nonnullæ medio modo ſe habentes. Ex aridis & lignoſis *radicibus* illæ ſunt, ex quibus Author, pro *Syrupi* hujus confectione, *ſuccum* extorquere jubet, *Cichorii* nimirum, præſertim ſylveſtris (nam domeſticæ & ſativæ non ubique proſtant) *Pimpinella*, *Petroſelini*, *Fœniculi*. Mehercle non poſſum animum inducere, ut credam, ullum unquam Pharmacopœum ex ſolis hiſce aridis *radicibus*, abjectis *herbis*, *ſuccum* expreſſiſſe, niſi fortè in tam exigua quantitate, ut operæ precium non fuerit, rem inchoare, nedum perficere. Alterum in hujus *Syrupi compoſitione* animadverſione dignum eſt, quòd *liquoris* ℔. vjj. ß. *cum libris tribus & dimidia ſacchari*, *in Syrupi* conſiſtentiam debeant percoqui, poſtquam ſat ſuperque *herbæ*, *radices & fructus* decocta ſunt, & ſubtiliores ac ſummè penetrantes eorum partes longiori coctura deperditæ, adeò, ut *meſenterii*, *hepatis* ac *venarum meſaraicarum* obſtructionibus reſerandis parum aut nihil profuturus ſit hic *Syrupus*. Efflagitant nimirum hi *morbi* medicamenta ſpirituoſa, non verò craſſas & feculentas medicinas, virtute ſalinâ, volatili, ac ſpirituali penitus exutas; utpote quâ in violentis illis, iisdemque reiteratis coctionibus omninò caſtrantur; prout ſufficienter etiam in ſuperioribus innuimus. Et licet difficile ſit, virtutes ſingulas rerum, *Syrupum* hunc ingredientium,

tium, ſartas tectasque, non mutatis mutandis conſervare, nihilominùs tamen, cùm mei inſtituti in præſens non ſit, *compoſitionibus* hiſce ab omnibus Medicis receptis quippiam detrahere, ſed veram ac legitimam duntaxat earundem *præparationem* demonſtrare & palàm facere, idcircò illam propono hunc in modum.

℞. *Succor. depur. ex totis Cichorio,*
Pimpinellæ ana ℔. j.
Fumariæ,
Lupulo ana ℥.vj.
Petroſelino,
Fœniculo ana ℥ iij.
Radicum Apii,
Enulæ,
Aſparagi,
Eryngii,
Vincetoxici ana ℥ j.
Herb. Agrimoniæ,
Eupatorii Avicen.
Agerati ana Mj. ß.
Cuſcutæ,
Ceterach,
Adianthi utriusq́,
Carduibened.
Comar. Abſinthii Pont.
Florum Centaurii min. ana M ß.
Granorum Alkekengi ℥ j.

incisis & craſſiuſcule contuſis, ac cucurbitæ vitreæ immiſſis, ſuperaffundantur *ſucci* ſuperiùs enumerati, &
Aceti Scyllitici ℔ ij.

Fiatque per arenam in vaſe vitreo fortis deſtillatio, quoad ſuperſint circiter *libræ duæ liquoris* in fundo cucurbitæ cum ſpeciebus; ſeparatim tamen, ut in aliis præparationibus monui, prioris *aqua librâ unâ* aſſervatâ: Reſiduum fortiter expreſſum albumine ovi clarificetur, cujus ſi plus quàm *libra una* fuerit, eousque evaporet; additisque *Sacchari libris tribus cum dimidia*, & prius egreſſæ *aqua ſpirituoſa* ſeorſim ſuperiùs aſſervatæ *librâ unâ*, fiat unâ vel alterâ ebullitione *Syrupus*. *Aqua ſecunda* itidem ſeparatim collecta poteſt, prout in aliis monui, convenienti doſi, quoties exigitur, *Syrupo* eidem admiſceri.

SYRUPUS ARANTIORUM.

℞. Succi Arantiorum lege artis percolati libras tres,
Sacchari albiſſimi libram unam ſemis.
Coque in Syrupum.

Dupliciter hic Syrupus præparari conſuevit, è ſucco nimirum Arantiorum dulcium & acidorum: quorum hic nauſeam, ſitim, & cordis tædia pellit: ille calidis faucium ac pectoris malis opitulatur.

ANIMADVERSIONES.

Parari poteſt hic *Syrupus* ad modum *Syrupi Acetoſitatis Citri.*

SYRUPUS DE CORTICIBUS ARANTIORUM.

℞. Corticum Arantiorum recentium & extimorum libram unam,
Aquæ fontis libras quatuor ſemis.
Coquantur ad duarum partium conſumptionem: colaturæ adde
Sacchari optimi libram unam.
Fiat Syrupus.

Ventriculum frigidum roborat & fulcit, concoctionem adjuvat, flatus diſpellit, ac cordis vires adauget.

ANIMADVERSIONES.

Omne Medicamentum, quod *Cordi robur addere, collapſas vires reſtaurare, flatus diſpellere, ac Ventriculi intemperiem frigidam corrigere, eundemq́ roborare ac fulcire debet*, oportet, ut nullatenus virtute ſuâ balſamicâ, calidâ ac ſpirituoſâ, ſit exutum ac privatum; In hujus autem *Syrupi* præſcripta præparatione, *cortices Arantiorum recentes & extimi*, ſubtilem ac fragrantiſſimum ſuum *ſpiritum & oleum* balſamicum, carminativum, diuturnâ coctura prorsùs amittunt, ut nil niſi *extractum amarum* maneat in reſiduo, (utut lentiſſimo coquatur igne,) nihil ergò de effectu illo & viribus, quæ ipſi attribuuntur, nobis promittere poſſumus, niſi alia & quidem melior vel accuratior inſtituatur *præparatio*, quæ talis eſſe poteſt.

℞. *Cort. Arantior. recentium & extim. conciſorumq́,* ℔. j.

Quibus cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperinfundatur

Aquæ ſimplicis (vel quod meliùs eſſet, Vini generoſi, aut etiam Aquæ florum arantiorum, ℔. j. ß.

Et poſt unius alteriusvè diei digeſtionem, fiat abſtractio in M. B. juncturis optimè clauſis, ferè usque ad ſiccitatem *corticum aquâ ſpirituosâ odoriferâ* prolectâ interim aſſervatâ; *Cortices* in cucurbita reſidui cum *libris duabus vel tribus aquæ ſimplicis*, ad remanentiam *libræ unius* coquantur, *decoctum* colatum: & ſi opus, clarificatum, cum

Sacchari libris duabus,

Denuò coquatur ad conſiſtentiam *Tabulati*, cui, *extracto corticum* imprægnato, *ſuperioris ſpirituoſa pro'ecta aquæ ſ. q.* addatur, ac unicâ ebullitione vel ſolâ diſſolutione, paretur juſtæ conſiſtentiæ *Syrupus*.

Nota, pro *libra una corticum*, viſum eſt *duas* addere *libras Sacchari*, evadet nihilominùs *Syrupus* longè efficacior, quàm ſi ſimpliciter per coctionem eſſet paratus.

Si quis etiam ſuperiorem à *corticibus deſtillatam aquam*, novis ac recentibus *Arantiorum corticibus* (aliquot unciis) imprægnare & eſſentificare vellet, is ſolâ digeſtione & extractione, adhuc efficaciorem redderet *Syrupum*.

SYRUPUS FLORUM ARANTIORUM.

℞. Florum Arantiorum recentium libram ſemis.

Infundantur in aquæ fontanæ calentis libris duabus, horis viginti quatuor: tum rejectis prioribus floribus, ac reaſſumptis totidem novis infuſio reiteretur, idque trinâ vice fiat. Deinde colaturæ unciæ quindecim coquantur cum ſacchari albiſſimi libra una in Syrupum.

Cor ac cerebrum mirificè recreat, ſpiritus inſtaurat, ſudoresq; movet: peſtilentibus ideò febribus ſalutaris, infectos namque humores à centro ad circumferentiam propellit, & exanthemata ejicit.

ANIMADVERSIONES.

Ex præcedentis *Syrupi* præparandi modo etiam hujus præparatio diſpaleſcit, nihilominùs tamen melioris informationis ergò etiam ſequentem adjiciam:

℞. *Florum Arantiorum recentium* ℔. j. ß.

Humectentur integri non contuſi *unâ vel alterâ unciâ vini albi, vel aquæ Roſarum, aut cort. Arantiorum*, & in M. B. deſtillentur; *Aqua* primò egredientis aſſerventur ℥ vij. vel ℥ viij. reliqua vel ſecunda etiam ſeorſim ſervetur. *Floribus* in fundo remanentibus de novo affundantur, ℔. ij. aquæ ſimplicis ferventis, & ad remanentiam *libræ unius*, leniter coquantur; *decoctum* expreſſum & clarificatum cum

Sacchari albi ℔. j.

Denuò coquatur ad conſiſtentiam *Tabulati*, cui adde

Aquæ fragrantioris, priùs à floribus deſtillatæ, ℥. vij. *circiter*,

Fiatque in M. B. ſolâ diſſolutione *Sacchari Syrupus*; *Aqua* ſuperflua deſtillata trahatur in uſum unâ cum *Syrupo*: prout ſæpiùs monui,

SYRUPUS DE ARTEMISIA.

℞. Artemiſiæ manipulos duos,
Pulegii,
Calaminthæ,
Origani,
Meliſophylli,
Dictamni Cretici,
Perſicariæ,
Sabinæ,
Majoranæ,
Chamædryos,
Hyperici,
Chamæpityos, ſeu Ivæ Arthcticæ,
Matricariæ cum flore,
Centaurii minoris,
Rutæ,
Betonicæ,
Bugloſſi ana manipulum unum,
Rad. Fœniculi,
Apii,
Petroſelini,
Aſparagi,

Ruſci,

Ruſci,
Pimpinellæ,
Enulæ,
Cyperi,
Rubeæ,
Iridis,
Pæoniæ ana unciam unam.
Baccarum Juniperi,
Sem. Liguſtici,
Petroſelini,
Apij,
Aniſi,
Nigellæ,
Rad. Aſari,
Pyrethri,
Phu, ſeu Valerianæ,
Coſti,
Carpobalſami,
Cardamomi,
Caſſiæ ligneæ,
Calami Aromatici ana unciam ſemis.

Omnia trita & conquaſſata infundantur horis viginti quatuor in aquæ puræ libris decem, & coquantur ad dimidias: deinde aufer ab igne, ac dum aqua tepuerit frica manibus, & cola diligenter, expreſſumque cum ſacchari libris quatuor in Syrupum percoque.

SYrupus iſte ex Matthæo de Gradibus in librum nonum Rhaſis ad Almanſorem cap. de menſium ſuppreſſione deſumptus, potens eſt in aperiendis obſtructionibus ex craſſis, viſcidis & glutinoſis humoribus ortum ducentibus: incidit enim, aperit, & potentiſſimè tenuat, uteri autem affectibus potiſſimùm prodeſt, eumq́ elocatum priſtinæ ſedi reſtituit, flatus frigidosq́ humores, quibus is plerumque infeſtatur, ac aliquando etiam emovetur, diſſipans, doloresq́ ſupprimens. Nervos interim roborat, menſtruis imperat, materiam contumacem apparat, ejusdemq́ exitum provocat.

ADvertendum in hoc Syrupo, ut decoctum, antequam cum Saccharo percoquatur ac inſpiſſetur, diligenti & iteratâ tranſcolatione repurgetur: ne is vel facilè ranceſcat, vel turbidus evadat, aut à craſſa ſubſidentia non probè mundatus facilè corrumpatur, cùm alioquin ob aromatum vim ac condituram per biennium durare queat. Debent autem in ejus coctura ac præparatione Aromata ſub finem demum coctionis injici, ne vires ipſorum protinùs evaneſcant, aut efficacia eorum in ſubtili partium tenuitate conſiſtens, per diuturniorem coctionem expiret.

QUantumvis Syrupus iſte à Fernelio (prout Plantinus notavit) reviſus, ac examinatus, aliam deſcriptionem ejus judicio ſortitus ſit, quia tamen noſtri Medici diuturno ejus uſu ac efficaciâ hucusque fuêre contenti, ut qui etiam alibi ſecundum genuinam Auctoris deſcriptionem parari ſoleat, ideò nihil in eo immutandum eſſe cenſuimus, quem proinde ſecundum veterem ac prius conſuetum modum confici jubemus.

ANIMADVERSIONES.

TRia potiſſimùm in hujus *Syrupi* præparatione occurrunt *Animadverſione* digna; Primò quidem, quòd injuncta illa tranſcolatio *decocti*, quàm frequenter & diligenter etiam illa fiat, ſola non ſufficiat ad *decocti* purificationem, & *Syrupi* clari ac elegantis confectionem, niſi quoque colatura illa iteratò cum albumine ovi clarificetur; Verùm peritus Pharmacopœus hac admonitione non indiget, quin ipſe nôrit quæ facto opus fuerint. Alterum eſt, quòd *aromata* ſub finem demùm coctionis injici jubeantur, ne vires eorum protinùs evaneſcant, aut efficacia ipſorum in ſubtili partium tenuitate conſiſtens, per diuturniorem coctionem expiret, quod ipſum quidem prudenter monent, aſt rem acu non tangunt: Licet enim ſub finem primæ decoctionis, *aromata* addantur, ac parùm & leniter ſaltem coquantur, parum etiam de virtutibus ſuis in decoctionem deponent, & illa ipſa vis aromatica, quæ quantaque in *decoctum* depoſita eſt, ſi non in eadem decoctione prima iterùm exſpiret, certò tamen in ſecunda violenta ebullitione *decocti* cum *Sacharo*, exhalabit. Tertiò notandum, cùm non ſolùm *aromata*, ſed & reliquorum ingredientium vires ut plurimùm in ſubtili partium tenuitate conſiſtant, etiam horum eſſe habendam rationem. Si itaque efficax deſide-

deſideratur *Syrupus*, qui æquè *aromatum* ac aliorum ingredientium virtutibus ſit imbutus, paretur is ad modum *Syrupi Aceto. ſi compoſiti Meſues*, deſtillatione nimirùm volatilium ac tenuium partium cum tribus libris circiter *aqua*, & decoctione remanentium *ſpecierum*, fiatque exinde, additione *Sacchari q. ſ. Syrupus*.

Nota tamen, quod *decoctum*, ſi à *ſpeciebus*, jam deſtillationem paſſis, paratum, cum *Saccharo* ad totalem *Tabulati* conſiſtentiam redigendum ſit, cui tandem *aqua deſtillata odorifera & ſpirituoſa* in competenti quantitate (℥ vij. circiter ad ℔ j. Sacchari) addenda eſt, ut ſine ulteriori coctione, *Syrupi* conſiſtentia exſurgat.

SYRUPUS DE BETONICA SIMPLEX.

℞. Succi Betonicæ depurati libras tres,
Sacchari clarificati libram unam ſemis.
Fiat Syrupus, ut eſt artis.

AD capitis & uteri vitia propulſanda efficax: leniter aperit, concoquit & abſtergit, ac menſes moderatè provocat.

ANIMADVERSIONES.

DExtra hujus *Syrupi* præparatio in eo conſiſtit, ut *de tribus libris ſucci Betonicæ* abſtrahantur per Alembicum ℔ ij. circiter; Relicta demùm *libra una ſucci*, cum *Sacchari libra una & dimidia* coquenda ad conſiſtentiam *Tabulati*, tandem de *ſucco* ſuperiùs per deſtillationem abſtracto tantum admiſceatur, quantum ad debitam *Syrupi* conſiſtentiam ſufficere videbitur, ſine tamen ulteriori coctione; Reliqua *aqua*, una cum *Syrupo*, quoties præſcribitur, exhiberi poteſt.

Non poſſum etiam, Lector benevole, præterire, quin & alteram hujus *Syrupi* præparationem addam, ſecundùm quam alii quoque ex conſimilibus odoriferis herbis *Syrupi* ſimplices parari poſſunt efficaciſſimi, utpotè

℞. *Succi Betonicæ recentis* ℔ iiij.
quibus immerge
Herba Betonicæ minutim conciſa recentis ℔. j.

Poſtea libram unam *ſucci odorati vel* ℥ xv. per deſtillationem ex M. B. evoca, relictam in fundo cucurbitæ *Betonicam*, unà cum ſucco fortiter exprime, expreſſum album: ovi clarifica, & cum
Sacchari albi libris duabus
ad omnimodam *Tabulati* conſiſtentiam percoque, cui demùm
Succum perquam odoriferum deſtillatum
adde, ſolaque diſſolutione confice Syrupum.

Efficaciorem adhuc ſi quis exoptet hunc *Syrupum*, adeat præparationem *Syrupi de Meliſſa* ſequentis Diſpenſatorii novi, & juxta ejus normam etiam hunc conficiat.

SYRUPUS DE BETONICA COMPOSITUS.

℞. Betonicæ manipulos tres,
Majoranæ manipulum unum ſemis,
Thymi,
Roſarum ana manip. unum,
Violariæ,
Stœchadis,
Salviæ ana manipulum ſemis,
Sem. Fœniculi,
Aniſi,
Ammeos ana unciam ſemis,
Rad. Pæoniæ,
Polypodii,
Fœniculi ana drachmas quinque.
Fiat decoctio in libris ſex aquæ, ad medietatis conſumptionem, colaturæ poſtmodùm addendo
Succi Betonicæ libras duas,
Sacchari libras tres.
Fiat Syrupus.

COmpoſitus ad prædicta efficacior exiſtit, licet ejus uſus nonnihil eviluerit, & eidem Syrupus de Stœchade Fernelii ſucceſſerit.

ANIMADVERSIONES.

QUamvis hic *Syrupus*, parum in præparatione diſcrepet à *Syrupis* præcedentibus, *de Arthemiſia* nimirùm, item *Acetoſo compoſito Meſues*, nihilominus ejus brevem & concinnam addam præparationem;

℞. *Species*

℞. *Species omnes in compoſitione ſuperius præſcriptas utplurimum recentes.*

Quibus inciſis & contuſis, nec non cucurbitæ vitreæ immiſſis, ſuperaffunde

Succi Betonicæ recentis ℔. ij.

Et appoſito capitello, juncturiſque probè lutatis ac receptaculo præpoſito, deſtilla per M. B. ferè ad ſiccitatem usque *ſpecierum: Deſtillata aqua, vel ſuccus odoratus* deſtillatione prolectus ſeorſim aſſervetur. Reſiduæ in fundo *ſpecies* coquantur affuſâ *aquâ*, ad remanentiam *duarum librarum* circiter; expreſſioni vel colaturæ albumine ovi clarificatæ adde *Saccharum* præſcriptum, & ad conſiſtentiam *Tabulati* percoque, cui demùm junge vel adde ſuperiorem deſtillatum & imprægnatum nobiliorem *ſuccum*, unaque ebullitione vel ſolâ diſſolutione *Syrupum* effice præſtantiſſimum.

SYRUPUS DE BERBERIBUS.

℞ Succi Berberum depurati libras duas,
Sacchari libram unam ſemis.
Fiat ex arte Syrupus.

R*Efrigerat, & modicè attenuat: febribus malignis confert, bilem reprimit, febrium æſtus delet, ac immoderatam ſitim compeſcit, bilioſis ventris profluviis ſalutaris.*

ANIMADVERSIONES.

CIrcà hujus *Syrupi* præparationem nihil notatu dignum occurrit, niſi quod moneam, ut in *vaſe terreo vel lapideo* ſolâ coctione paretur.

SYRUPUS DE BORRAGINE.

℞. Florum Borraginis recentium libras duas,

Aquæ fontis puræ calentis libras octo, affuſâ floribus aquâ ſic in infuſione per horas viginti quatuor dimittantur: deinde floribus his (factâ prius expreſſione) abjectis, infuſio reaſſumptis novis ac recentibus floribus ſecundò, atque ſic tertiò iteretur. Poſtmodum accipe

Colaturæ hujus libras quinque,
Sacchari clarificati libras quatuor.
Coque ad formam Syrupi.

SI tanta florum copia non ſit, ut ex eorum infuſione Syrupus hic, aut alter ſubſequens parari queat, ſic fiat.

℞. Succ. Borraginis defecati, & cum albuminibus ovorum clarificati libras octo:

In hoc ſucco calente, infunde per horas duodecim florum Borraginis recentium libram unam: poſtea colentur, & cum Sacchari libris quatuor fiat Syrupus.

SYRUPUS DE BUGLOSSO.

Paratur eodem modo, ex trina florum infuſione, ut prior jam dictus.

P*Roſunt hi Syrupi maniacis ac melancholicis: lætitiam enim augent, & ſangvinem complanant, pectus quoque humectant & leniunt, nec non ſyncopen & animi defectiones è corde natas arcent, cujus tremori, palpitationi, & imbecillitati eximiè ſuccurrunt.*

NOtandum, nos Syrupos hos hactenus ex ſuccis herbarum earundem parari conſvetos, ex florum infuſionibus trina vice iteratis impoſterum conficiendos inſtituiſſe: quem ſanè modum (ut Melichius monet) etiam Veneti obſervant, cùm aliàs Syrupi iſti valdè lenti ac craſſi, nec non multùm ingrati evadere, fuciique ipſi facilè corrumpi ſoleant: licet pro delicatulis, ac ditioribus etiam ex ipſo florum ſucco, Syrupi hi in officinis noſtris parati proſtent, eo planè modo quo Syrupus ex ſucco florum Violarum parari conſvevit, confecti.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM DE BORRAGINE ET BUGLOSSO.

F*Lores Borraginis* licet ſenſili odore non polleant, ſi tamen verum, quod *lætitiam augeant, Cor & Spiritus vitales recreent & inſtaurent*, non diffitendum prorſus, eos in ſe reconditum habere *Spiritum* quendam, *Spiritibus vitalibus*, adeoque *Cordi* ipſi ceu eorundem *ſcaturigini* familiarem; Ne igitur & hic coctione

longâ in auras avolet, ſatiùs erit, poſthabito præſcripto conficiendi modo, *Syrupum* hunc præparare in modum *Syrupi ex floribus Arantiorum.*

Eodem quoque modo paretur *Syrupus ex floribus Bugloſſi.*

SYRUPUS BYZANTINUS SIMPLEX MESUÆ.

℞. Succorum Endiviæ,
Apii ana libras duas,
Lupuli,
Bugloſſi ana libram unam.

Ferveant ſimul, ac ſpumâ ablatâ depurentur. Inde verò ejus ſucci libræ quatuor cum Sacchari clarificati libris duabus ſemis, lento igne in Syrupum percoquantur.

Febres putridas mixtas ex humorebilioſo & pituitoſo, ſolutu contumaces juvat: obſtructiones viſcerum aperit, humores tenaces, & lentos incidit, ac tenuat, morbo regio validè ſuccurrit, ſplenis duritiem, & infarctus ab humoris melancholici craſſitie diſſipat.

Syrupus Byzantinus ſic dictus, vel quod Medici Byzantini frequenter eo uterentur, vel quod Meſue qui Damaſcenus ſeu Africanus erat, hunc à Conſtantinopolitano Medico ſibi communicatum acceperit. Vide Ant. Muſam Braſavol. in examine Syruporum.

ANIMADVERSIONES.

Poteſt hic *Syrupus* in modum aliorum *Syruporum*, ex ſuccis confectorum commodè parari. Vide *Animadverſiones in Syrupum de Betonica ſimplicem.*

SYRUPUS BYZANTINUS COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Succorum Endiviæ,
Apii ana libras duas,
Lupuli,
Bugloſſi ana libram unam.
In his ſuccis decoquantur
Roſarum Rubear. unciæ duæ,
Glycyrrhizæ uncia ſemis,
Spicæ Indicæ drachmæ duæ,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Apii ana drachmæ tres,
Colaturæ adde
Aceti libras duas,
Sacchari albiſſimi libras tres.
Coquantur, ut eſt artis, in Syrupum.

Ad prædicta omnia valentior: ictero adverſatur, hepatis, & ſplenis pertinaces obſtructiones reſerat, ventris inflationem removet, ac hydropem incipientem antevertit.

ANIMADVERSIONES.

Conſulantur *Animadverſiones in Syrupum Aperitivum Magiſtralem Mindereri*, ſecundùm quas hujus *Syrupi* inſtituatur præparatio.

SYRUPUS DE CALAMINTHA MESUÆ.

℞. Calaminthæ Montanæ, ſeu Nepetæ,
Domeſticæ ana uncias duas,
Sem. Liguſtici,
Dauci,
Schœnanthi ana drachmas quinque,
Uvarum paſſarum libram ſemis,
Aquæ libras ſex.

Primò coquantur Uvæ paſſæ, deinde reliqua ad medias: in fine addatur Schœnanthum. Expreſſum percoquatur cum mellis deſpumati libris duabus, & fiat Syrupus.

Viſcerum obſtructiones levat: incidit, attenuat, tergit, & aperit, interna calefacit, obſtinatas materias expulſioni præparat ac menſes movet, tuſſi antiquæ, aſthmati, intemperiei viſcerum frigidæ convenit: humores viſcidos ac craſſos, bronchia pulmonum obſidentes expurgat: ſenibus familiares affectus levat, nec non lienis tumorem duritiemq; diſcutit.

ANIMADVERSIONES.

Licet hic *Syrupus* ad normam *Syrupi de Abſinthio*, vel potiùs, de *Betonica compoſiti*, ſatis eleganter confici poſſet, quia verò ratione *Mellis* quoad præ-

parandi

parandi modum levis quædam occurrit diverſitas; proindè ejus dilucidiorem addemus præparationem.

℞. *Calaminthæ mont. ſeu Nepetæ,*
Domeſticæ ana recent. ℥ iij.
Sem. recent. Liguſtici,
Dauci ana ℥ j.
Schænanthi ʒ v.
Uvarum paſſarum ℔ ß.

Quibus inciſis & contuſis, nec non cucurbitæ vitreæ immiſſis, ſuperaffundatur *aqua ſimpl.* ℔ ß. fiat deſtillatio & abſtractio ad ſiccitatem *ſpecierum*, profectâ *aquâ odoriferâ* aſſervatâ: Reſiduæ in cucurbita *ſpecies* recentis *aquæ* reaffuſæ f. q. coquantur ad remanentiam *libræ unius*, *decoctum* expreſſum & clarificatum, additis

Mellis optimi libris duabus,

ad conſiſtentiam ejus craſſiſſimam percoquatur, quibus tandem de ſuperiori deſtillata *aqua odorifera* tantum addatur, quantum pro juſta conſiſtentia *Syrupi*, ſine ulteriori coctione ſufficere videbitur, fiatque *Syrupus*.

SYRUPUS DE CHAMÆMELO.

Præparatur ex trina florum infuſione, Colatura & Saccharo, uti antecedentes de Borragine & Bugloſſo.

Magnificus ejus uſus eſt in colica & iliaca, itemq; affectibus uterinis à frigore enatis. Additur potiſſimùm in enemata, ubi craſſos flatus evocare neceſſe eſt.

ANIMADVERSIONES.

Cum *Syrupo* ex *floribus*, vel etiam *corticibus Arantiorum*, additione *vini* quoad præparationem concidit & hic *Syrupus*, proindè ex illius conficiendi modo ſatis commodè peti poteſt.

SYRUPUS DE CAPILLIS VENERIS SIMPLEX.

℞. Capillorum Veneris uncias ſex.
Macerentur in libris ſex aquæ, horis viginti quatuor: deinde coquantur ad medietatis conſumptionem: Colaturæ adde Sacchari libram unam ſemis.
Fiat Syrupus.

Ad thoracis affectiones calidas ac deſtillationes tenues praſtans eſt: pleuritidi proinde incipienti idoneus, cùm materia calida, aut mixta ſuâ tenuitate promptè efferri nequit: obſtructiones praterea vaſorum leniter aperit.

ANIMADVERSIONES.

Nihil hic *Syrupus* difficultatis habet, cjusque debita præparandi ratio ex ſuperioribus facilè colligitur, vel ſi libet ad præſcriptum modum paretur.

SYRUPUS DE CAPILLIS VENERIS COMPOSITUS.

℞. Capillorum Veneris uncias quinque,
Glycyrrhizæ uncias duas,
Aſplenii, ſeu Phyllitidis, aut Linguæ cervinæ manipulum unum,
Macerentur in libris ſex aquæ horis viginti quatuor: deinde coquantur ad medietatis conſumptionem, Colaturæ adde
Sacchari clarificati,
Aquæ Capillorum Veneris ana uncias octo.
Fiat Syrupus ſecundum artem.

Venarum meatus leniter expurgat, obſtructiones aperit, è renibus item & veſicâ mucores ac arenulas exigit: quem in finem Dodonaus radicum Ruſci & Aſparagi ana unciam unam, ac ſeminis inſuper Malvæ drachmas duas addendas cenſet. Nunc Syrupus Adiantinus Fernelii ejus vicem ferè ſupplet.

ANIMADVERSIONES.

Hujus *Syrupi*, ſive is ſimpliciter, ſive ſecundùm mentem Dodonæi, additis nimirum *radicibus Ruſci*, *Aſparagi*, & *ſemine Malvæ*, vel potiùs loco ejusdem, *herbâ* (Semen enim quia mucilaginoſum eſt, viſcidum & craſſum, vel mucilaginoſum redderet *decoctum*, difficulter in conſiſtentiam juſtam & durabilem *Syrupi* redigibile) præparandus ſit, cum aliis hujus generis, utpotè *Syrupo de Betonica compoſito*, æqua eſt conficiendi ratio. Duo

Duo verò inſuper huic compoſitioni inſunt, quæ nullatenùs præterire queo, quin paucis illa attingam; *Saccharum* videlicet *Penidii & aqua Capillorum Veneris*: Neque enim video, in quem uſum *Saccharum*, inprimis *Penidii*, reliquo *Sacchara communi* clarificato ſit adjectum, utpotè quod necquicquam ab alio quovis *Sacchara albo* puro diſcrepat, ſi in liquore aliquo diſſolvatur, nec niſi ſolâ ultrà ordinariam conſiſtentiam cocturâ, & peculiari ſaltem efformandi modo (qui in manuali operatione conſiſtit) ab eodem differt, qui tamen modus ſpeciem & virtutem ejus non variat, nec ullam vim & efficaciam ulteriùs illi addit, præterquam quòd magis friabile, & in ore præſertim infantium liquabile evadat, pectusque ſic leniter deglutitum leniat, diſſolutum verò denuò in aliquo liquore, nihil præ reliquo *Sacchara* peculiare habet, & iiſdem, quibus illud, uſibus inſervit. Idcircò neſcio, ob quem ſingularem finem huic *Syrupo* additum ſit, niſi quòd precium ejus augeat. Alterum æque ἄτοπον & ἄλογον eſt, quòd in ſecunda decoctione cum prædicto *Sacchara*, addatur *aqua Capillorum Veneris*, quæ quàm imprudenter & inutiliter illi adjiciatur, indè conjicere poſſumus, quòd à *tribus illis libris remanentis colaturæ*, in ultima coctione, quæ fit cum *Sacchara*, *libræ duæ* debeant evaporare, ſi juſta exoptetur *Syrupi* conſiſtentia. Ergò & illa *aqua Capillorum Veneris*, ſi addita fuerit, exhalabit, & quidem cum primis. Supponitur enim, *aquas* ſtillatitias *decoctis* eſſe ſpirituoſiores: Quod ſi verum, uti veriſſimum, etiam *aqua hæc Capillorum Veneris* deſtillata, velocitate fugæ, reliquias *decocti* antevertet. In quem igitur finem addita ſit, judicare eſto penes benevolum Lectorem.

SYRUPUS DE SUCCO CARDUI BENEDICTI.

℞. Succi Cardui Benedicti depurati libras tres,
Sacchari clarificati libras duas,
Fiat lege artis Syrupus.

*F*Ebribus malignis ac peſtilentibus confert, humorum putredinem arcet, ſudores pro*licit, vermes enecat, & pleuritidi auxiliatur.*

ANIMADVERSIONES.

*H*Ic *Syrupus*, præparandi modo, à reliquis è *ſuccis* paratis, non diſcrepat, adeoque exindè ejus præparatio petatur.

SYRUPUS CERASORUM ACIDORUM.

℞. Succi Ceraſorum acidorum per reſidentiam defæcati libras ſex,
Sacchari albiſſimi libras tres.
Fiat Syrupus.

AD internos æſtus efficax: ſitim extinguit, appetitum inſtaurat, febrium incendia reprimit, bilis ferociam domat, mulierum malacia prodeſt, cordis denique vires tuetur.

SUmenda hîc ſunt Ceraſa illa acida, aliquibus Duracina dicta, quæ nos vulgari idiomate Weichselen aut Weixlen nominamus, atque ex eorum ſucco, ubi probè maturuerint, Syrupus hic conficiendus.

ANIMADVERSIONES.

IN hoc *Syrupo* nihil *animadverſione* dignum occurrit, præterquàm, quod is, qui illum præparare vult, obſervet, ut præ manibus habeat *ſuccum*, qui ſuâ ſpontè veluti ex *ceraſis* unà cum nucleis contuſis effluxerit; aliàs enim ſi ope torcularis ex recentibus *Ceraſis* idem *ſuccus* ſtatim exprimeretur, in inſpiſſatione cum *Sacchara gelatinam* præberet, non verò elegantem *Syrupum*.

SYRUPUS DE CICHORIO SIMPLEX.

℞. Succi Cichorii depurati libras tres,
Sacchari clarificati libram unam ſemis.
Coquantur in Syrupum.

HEpatis, ac renum intemperiem calidam emendat: febribus auxiliatur, bilis acrimoniam frangit, refrigerat, humectat, & obſtructiones expedit.

Compoſitus

Compoſitus, ſeu de Cichorio cum Rhabarbaro, inter purgantes requirendus.

ANIMADVERSIONES.

NOn variat à præparatione reliquorum Syruporum ex ſuccis.

SYRUPUS DE CINAMOMO.

℞. Cinamomi optimi, ſeu acutiſſimi craſſiuſculè pulveriſati uncias duas ſemis.

Ponantur in cucurbitam vitream, addanturque

Aquæ Cinamomi optimæ libræ duæ.

Stent in loco calido benè obturato vaſe, ne quid expiret, horis viginti quatuor: deinde colentur, & validè exprimantur, ac in expreſſione hac rurſum tantundem Cinamomi infundatur, iteretúrque id in univerſum quatuor vicibus. Tum demum Cinamomo omni collecto ſic infuſo, & poſt quatuor expreſſiones relicto, affundatur libra una vini Malvatici generoſiſſimi. Stent pariter in infuſione: tandem validè exprimantur, & addantur expreſſo

Aquæ Roſarum odoratiſſimæ unciæ duæ,

Sacchari albiſſimi libra una.

Decoquantur in vaſe fictili probè tecto ad conſiſtentiam Syrupi.

VItales ſpiritus plurimùm recreat, cor, ac ventriculum à frigore langvidum reficit, oris halitum commendat, coctioni ſtudet, nec non univerſas corporis vires fulcit.

ANIMADVERSIONES.

QUàm inſulſa ſit precioſi hujus *Syrupi* præparatio, cùm ex analyſi ejus mox patebit, tùm quilibet, qui vel per tranſennam illam introſpexerit, facilè videbit. Etenim *Cinamomum*, idque optimum & acutiſſimum, (quale ad hunc *Syrupum*, ſpiritibus vitalibus plurimùm recreandis & reficiendis, nec non univerſis corporis viribus fulciendis deſtinatum, non immeritò eligitur:) *aroma* eſt, cujus efficacia, ut ipſi fateri neceſſe habent, in ſubtili partium tenuitate conſiſtit, quæ tùm facilè in diuturniori coctura exhalare poſſit; Cujus etiam experiundi exemplum habemus in deſtillatione illius *aquæ*, maximè ſi vaſa non ſatis firmiter agglutinata ſint; tùm enim odor aromaticus ſummè penetrans illicò ferit nares, & in auras avolat. Quod ſi ibi contingit, multò magis in inconſiderata hac *Syrupi* præparatione eveniet; ubi priusquam ille ſuam acquirat conſiſtentiam, *libra dua cum dimidia liquoris optimi & fragrantiſſimi*, coquendo debent exhalare. Verùm objicient, *Syrupum* coquendum ab ipſis præcipi in vaſe fictili probè tecto: Euge quàm benè & prudenter ſibi conſulunt ignari! quòd ſi ſeculum coqueretur in vaſe operto & clauſo, ubi nil exſpirare poſſet, nunquam ad conſiſtentiam ſuam *Syrupus* percoqui queat. Et quid etiamnum ſibi volunt ſuperingeſtæ illæ *aquæ Roſarum fragrantiſſimæ unciæ duæ*? Utpotè quæ non minùs ac nobiliſſimæ & acreæ *Cinamomi* partes æthera & aëra petent, relictâ terreâ mole, craſſamento nimirùm omni *ſpiritu balſamico* viduato & exinanito. Verùm ne longior ſim in hiſce erroribus enucleandis, ſubnectam genuinam *Syrupi* hujus nobiliſſimi præparationem, quæ talis eſt:

℞. *Cinamomi acutiſſimi craſſiuſculè contuſi* ℥ ij ß.

Quibus cucurbitæ vitreæ immiſſis, ſuperaffundantur

Aquæ Cinamomi deſtillatæ benæ ℔ ij.

Locentur in balneum, mox appoſito & agglutinato capitello, cum præpoſito recipiente, ſtentque in digeſtione aliquandiu, poſtea fortis fiat ad ſiccitatem usque deſtillatio. Tùm refrigeratâ cucurbitâ excipiatur reſiduum *Cinamomum*, quod ſeparatim aſſervetur, &

Recentis acerrimi Cinamomi tantundem cucurbitæ immittatur, cui ſuper affundatur

Aqua à priori Cinamomo abſtracta,

& denuò poſt aliqualem digeſtionem, ad omnimodam ſiccitatem per M. B. abſtrahatur, relictum in fundo *Cinamomum* æquè ut priùs ſervetur; qui labor infundendo & abſtrahendo (ſemper addito *Cinamomo* recenti) tertiâ & quartâ vice reiteran-

reiterandus eſſet, ſed laboris hujus poteſt fieri compendium, ſi nimirùm tertiâ vice

Cinamomi acerrimi ℥ v.

cum

Aqua illa bis abſtracta

unâ vice infundantur, quæ, ut antea, per deſtillationem ad ipſius *Cinamomi* ſiccitatem usque evocetur. *Aqua* quæ exſtillavit, fortiſſima erit & acerrima, peculiari vitro probè obturato aſſervanda.

Relictum illud & à trina deſtillatione reſervatum Cinamomum

in eandem projiciatur cucurbitam, cui ſuper affundantur

Vini Malvatici ℔ j ß.

Aqua Roſarum ℥ ij.

Et poſt aliqualem digeſtionem lutatis optimè juncturis, & affixo receptaculo fiat abſtractio ad remanentiam circiter *libræ unius*; *aqua* egreſſa conjungatur priori; Reſiduum autem in fundo cucurbitæ expreſſum, & albumine ovi clarificatum, ceu *extractum Cinamomi* liquidum, pro ultima *Syrupi* confectione ſimiliter aſſervetur. Tùm accipiantur omnes illæ *aquæ deſtillatæ* jam conjunctæ, reitereturque adhuc ſemel per arenam deſtillatio vel rectificatio, cujus primitùs egreſſa ℔ j ß. ſigillatim aſſervetur, reliquâ quæ ſequitur *aquâ*, ſimiliter ſeorſim reſervatâ.

Poſtea demùm

℞. *Extractum illud liquidum ſuperiùs à deſtillatione aſſervatum, & albumine ovi clarificatum*,

quòd cum

Sacchari albiſſimi libris duabus cum dimidia coque ad conſiſtentiam Tabulati, eiq; poſtremò

Aqua ſuperioris fragrantiſſimæ rectificata ſ.q. (℔ j ß. *circiter*)

adde;

Et ſolâ diſſolutione vel unâ ebullitione, confice *Syrupum* efficaciſſimum.

Auctarii loco adjicio hanc cautelam, ne vel *aqua illa Cinamomi acerrima* filtretur, vel *Syrupus* per pannum coletur: ſic enim oleaginoſitas utriusque vel filtro vel panno adhærens, non ſine inſigni virium jactura periret.

SYRUPUS CORALLIORUM.

℞. Corallia rubicundiſſima & elegantiſſima, verbi gratiâ libram ſemis.

Succi Berberum perfectæ maturitatis perquàm accuratiſſimè depurati, ut materiam quatuor digitos, aut paulò plus ſuperemineat, digeratur in calore balnei vaporoſi, continuè per tres integros dies, donec totum Corallium in illo liquore ferè diſſolutum appareat. Hic relictis fecibus per inclinationem ſeparetur, recentem illis ſuccum depuratum rurſus affundendo, tantiſper id reiterando, quoad nullum ampliùs colorem fundere Corallia videantur. Pro hujus ſucci Corallinâ eſſentiâ ſie optimè imprægnati, libris duabus, ſumatur Sacchari candi libra una, coquantur in formam Syrupi.

Plura qui hac de re, ſive quoad balnei vaporoſi conſtitutionem, ſive operationis dexteritatem deſiderat, Quercetanum ipſum, aliosque adeat.

Hic Syrupus præditus eſt miris proprietatibus, ad inſtaurationem facultatum naturalium, & omnium affectuum ab hepatis vitio ſcaturientium, confert præterea omnibus fluxionibus hepaticis, dyſentericis, & lientericis.

ANIMDAVERSIONES.

Syrupus hic Corallinus primâ fronte ſatis ſpecioſus apparens, plurimis refertus eſt difficultatibus: Præcipiunt nimirùm diſſolutionem dimidiæ libræ *Coralliorum*, quam ipſam moliuntur *ſucco Berberum depurato*, ad ſupereminentiam quatuor vel quinque digitorum transverſorum, iisdem affuſo. Quâ aſſignatâ quantitate *ſucci Corallia* tamdiu digerere jubent, quousque totum *Corallium* in liquore illo ferè diſſolutum appareat, quod tamen uti prorſus impoſſibile, (vix enim octo vel decem libræ *ſucci Berberum* ſufficiunt pro diſſolvenda *dimidia libra Coralliorum*:) ita ipſimet quoque moniti ſui parùm memores, jubent relictis fecibus recentem *ſuccum* depuratum rurſus affundere, tantiſper id reiterando, donec totaliter ferè diſſoluta *Corallia*, nullum amplius colorem fundere videantur. Ad quid autem reiterata illa frequens affuſio *ſucci* recentis, ſi primâ vice *Corallium* ferè totum diſſolvi poſſit? Aut quomodo

Corallia

Corallia in liquore rubicundiſſimo (qualis eſt *ſuccus Berberum*) colorem ſuum ita diſtinctum diffundere queunt, ut ab eo tanquam ſigno diagnoſtico *ſufficientis diſſolutionis & extractionis indicium* deſumi poſſit, cum rubicundius fit menſtruum (ſcilicet *Berberum ſuccus*) ipſis *Coralliis*, ceu ex quibus *tinctura* extrahenda? Sed eſto, impregnatum hoc modo habeant ſaturatâ *tincturâ Corallinâ ſuccum*, ſubjiciant eundem Vulcani violentiæ, pereoquant, ſuo modo, cum *Sacchars* pro libitu, deprehendent, *Corallia* ſuum retinaculum, quo veluti compede erant reſtricta, mox deſertura; & loco *Syrupi Corallinâ Eſſentiâ* imbuti, reperient grumoſum, à *Coralliis* planè quaſi deſertum *Berberum ſuccum ſaccharinâ dulcedine* delinitum; *Aciditas* enim *ſucci* ſuperatur quaſi & vincitur à dulcedine *Sacchari* (præſertim in violenta & diuturna coctione) quod eſt veluti *ſal dulce Corallia*, more aliorum *ſalium*. Præſcriptâ itaque ceu inutili præparatione relictâ proponemus aliam meliorem.

℞. *Coralliorum rubicundiſſimorum* ℔ ß.

Diſſolvantur totaliter in ſ. q. *aceti deſtillati*, ſolutio filtretur & ad ſiccitatem per M. B. abſtrahatur atque inſipidum prodibit phlegma, remanente in fundo cucurbitæ ſolutione ſiccâ, ſive *ſale Coralliorum albicante*, majoris ponderis, quàm antea erant ipſa *Corallia*, ob *ſalem acidum aceti*, qui arrepto corpore (*Coralliis* ſcilicet) ipſi indiſſolubili nexu ſe aſſociavit; Et fruſtrà laborant, qui *ſolutiones* illas ſive *ſales* per reiteratas *aquarum ſtillatitiarum* affuſiones & abſtractiones edulcorare tentant; quam nullo modo amittunt, niſi deſtruxeris totum, traditâ *ſolutione* igne violento.

Hujus ſalis ſive ſolutionis ſicca Coralliorum nunc pro libitu Medici, uncia dua vel tres accipi,

Et cum

Succi Berberum recentis clari unciis octo,

diſſolvi, additaque

Sacchari albiſſimi librâ unâ,

ſolâ digeſtione & diſſolutione in *Syrupum*; juſtæ conſiſtentiæ, ori & oculis gratum, redigi poſſunt.

SYRUPUS DE CORTICIBUS CITRI.

℞. Corticum Citri recentium & extimorum libram unam,
Granorum tinctorum, ſeu Chermes drachmas duas,
Aquæ fontis libras quinque.
Coquantur ad duarum partium conſumptionem: adde colató
Sacchari optimi libram unam,
Fiat Syrupus, qui aromatiſetur cum Moſchi Orientalis granis quatuor.

Ventriculum cum corde roborat: corruptos, putres ac fœtidos ſtomachi humores obtundit, anhelitûs graveolentiam abigit, peſtilentibus venenatisq́; morbis reſiſtit: cordis palpitationi medetur, mœſtitiamq́; diſcutit. Eo etiam ſæpè utimur in compoſitionum ſeu Eclegmatum mixturis ad cerebrum, cor, & ventriculum roborandum inſtitutis.

Nonnulli corticum Citri quantitatem in Julep probè coctum injiciunt, & ſic ſervatâ odoris fragrantiâ ſuavior evadit: quæ jucunditas etiam huic conciliari poteſt, injectâ ſub finem coctionis corticum Citri recentium portione aliquâ.

ANIMADVERSIONES.

Ipſimet nolentes volentes in annexa ſua animadverſione fateri coguntur, rei veritate convicti, quòd ſervatâ odoris fragrantiâ ſuavior, & per conſequens etiam utilior & efficacior evadat *Syrupus*; deberent proindè in id unicè eſſe intenti, ut fragrantiam illam *rerum aromaticarum & balſamicarum*, quantùm poſſent, ſervarent, nec longiori illâ ſatiſque violentâ coctione deſtruerent; de quo cùm jam tum in ſuperioribus ſatis ſuperque conqueſti ſimus, præſertim in præparatione *Syrupi de corticibus Arantiorum*, ideò eò relegamus benevolum Lectorem, ex cujus præparandi modo, etiam hujus conficiendi rationem ſatis luculenter colligere poterit. Cui ſi inſuper odorem *Moſchi* conciliare volupe fuerit, recipiat *Moſchum* prout in præpa-

ratione vulgari habetur, cumque nodulo incluſum, roſtro capitelli imponat: ſic prima, quæ in deſtillatione prodit *aqua*, fragrantiſſimam *Moſchi eſſentiam* extrahet ſecumque ducet, quæ demum permixta *Syrupo*, gratiſſimum eidem & ſaporem & odorem conciliabit. Craſſa autem illa & ruſtica poſt perfectam *Syrupi* coctionem; *corticum Citri* injectio, pro *odore citrino* & grato illi conciliando, vel nobilioribus virtutibus eundem imbuendo, explodenda eſt, cùm *decoctum* quoddam *Saccharo* imprægnatum, & ad *Syrupi* conſiſtentiam coctum, ob lentorem & craſſitiem, aliarum rerum eſſentiàs ulteriùs extrahere nullo modo poſſit. Si quis tamen in vulgari modo præparato *Syrupo odorem citrinum* exaltare vellet, poſſet ille diverſimodè, & quidem longè majori artificio, eidem conciliari, utpotè manibus ſaltem expriniendo *ſuccum ex corticibus Citri exterioribus ſive Citri flavedine fragrantiſſimum, in Saccharum pulveriſatum*, & *Syrupo* admiſcendo; Aut, ſi libet, poterit *Elaoſaccharum* confici *ex Citrino oleo* & *Syrupo* addi; vel etiam ope parvi cujusdam torcularis, ex ſubtiliſſimis exterioribus *Citri corticibus ſuccus oleaginoſus* exprimi, isque cum *Sacchari pulvere* optimè permixtus, *Syrupo* artificiosè adjungi poſſet: Ita nimirùm ille & *ſapore odoreque citrino* ſaturatè imbutus, alios vulgari modo præparatos *Syrupos*, multis paraſangis ſuperaret, & eximiis illis virtutibus, quæ ipſi attribuuntur, præ aliis ſuperbiret.

SYRUPUS CYDONIORUM.

℞. Succi Cydoniorum acidorum depurati & clarificati libras tres,
Sacchari albi libram unam ſemis.
Fiat Syrupus ſecundum artem.

Languidas & reſolutas ventriculi vires recreat, nauſeam & vomitum ſiſtit, nutritionis inſtrumenta roborat, coctricem facultatem juvat, ac viſcerum omnium vires inſtaurat, lienteriam, & alvi profluvium biliosum, aut dyſenteriam hepaticam ex humorum acrimoniâ obortam, ſedat ac cohibet; cibi appetentiam excitat, ejusq; faſtidium detrahit, malos ſuccos, bilioſos præſertim, concoquit, & expulſioni apparat.

SYRUPUS DE ENDIVIA SIMPLEX.

℞. Succi Endiviæ depurati libras octo,
Sacchari libras quatuor.
Coquantur, ut eſt artis.

Ad hepatis, & viſcerum omnium intemperiem calidam frequentis eſt uſûs: ſitis enim ardores inextinguibiles evincit, ac morbi lateralis initiis præcipuè convenit.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM CYDONIORUM ET DE ENDIVIA SIMPLICEM.

JUxta modum præſcriptum, aliorumq; *Syruporum ex ſuccis* confectorum commodè parantur.

SYRUPUS DE ENDIVIA COMPOSITUS.

℞. Endiviæ recentis,
Borraginis,
Scariolæ,
Hepaticæ,
Buglosſi,
Meliſſæ,
Eupatorii,
Lactucæ ana manip. unum,
Quatuor ſem. frig. major. ana unciam unam,
Florum Cordialium ana drachmas tres,
Santali albi,
Rubri ana drachmam unam.
Coquantur in aquæ fontis libris ſex, ſecundum artem ad medias; deinde colaturæ adde
Succi Endiviæ depurati libras quinque,
Granatorum uncias tres,
Sacchari albi libras quatuor.
Fiat Syrupus, ut eſt artis.

Præpotens eſt in magno præcordiorum incendio, nec non ventriculi & hepatis intemperie calidâ, febribus itidem bilioſis & ardentibus adjumento eſt, obſtructiones modeſtè liberat, ac urinas promovet.

INtybus vera copiosè nunc apud nos provenit ſtudiosâ ſatione educata, caulibus quidem ac foliis Cichorio ſimilis exiſtens,

exiſtens, ſed iis tameu majoribus, pinguioribus, ac magis ſucculentis prædita.

COmplures hujus Syrupi compoſitiones cùm circumferantur, nos uſitatum hactenus Officinis noſtris ejus parandi modum amplexati, deſcriptionem prioribus annis conſuetam retinuimus: cùm quòd ejus compoſitio nobis inter cæteras viſa ſit laudabilior, tum quod ei jam noſtra manus aſſueverit. Ejus primus auctor extitit Gentilis, cujus tamen in hoc Syrupo ſtructuram ſubſecuta poſteritas nonnihil immutavit.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* meretur ſuas laudes, ſi dextra ejus fiat præparatio, quæ ex confectione ſuperiori *Syrupi Magiſtralis Mindereri* petatur, id unicè obſervando, ne in *vaſe cupreo* paretur (*ob ſuccum Granatorum acidum*) ſed *terreo* potiùs, aut aliquando in eorundem defectu, *ferreo*, ceu cupreo minus nocivo; id quod in omnium *Syruporum*, quos *acidi liquores* ingrediuntur, præparationibus ſedulò notandum, quod non potui, quin data occaſione heic iterùm monerem.

SYRUPUS DE EUPATORIO MESUÆ.

℞. Rad. Apii,
Fœniculi,
Endiviæ ana uncias duas,
Glycyrrhizæ,
Schœnanthi,
Cuſcutæ,
Abſinthii,
Roſarum ana drachmas ſex,
Capillorum Veneris,
Bedeguar, Spinæ albæ, ſeu Cardui Benedicti,
Suhahæ, Spinæ Egyptiæ, ſeu Eryngii,
Florum Bugloſſi,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Eupatorii, ſeu Agerati ana drachmas quinque,
Rhabarbari,
Maſtiches ana drachmas tres,
Spicæ Indicæ,
Aſari,
Folii, vel ejus loco Spicæ Romanæ ana drachmas duas,
Aquæ fontanæ libras octo.
Coquantur ad tertiæ partis conſumptionem:
Expreſſioni adde
Succi Apii libras duas,
Endiviæ libram unam,
Sacchari libras quatuor.
Coquantur ſecundum artem in Syrupum.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

OPtimus eſt in febribus diuturnis ac tertianis nothis, ex bile aut pituitâ craſſâ, quæ jecoris aut lienis obſtructiones parit, parteſq; nutritorias & concoctrices vires labefactas, ortum ducentibus: aperit, incidit, tenuat, tergit, & digerit: appetentiam excitat, coctionem firmat, robur ventriculi ſuſcitat, hydropi ſuccurrit, cacochymiam & cachexiam emendat: vitioſos ſuccos per urinas educit, intemperiem frigidam delet, flatus ventriculo aut jecori innatos diſſipat, hypochondriorum dolorem, ac tenſionem levat, atque adeò totius corporis corruptionem, quæ malè affectum ventriculum & hepar ſequitur, expurgat.

QUoniam hoc loco de Eupatorio agitur, ſciendum triplex id eſſe: Dioſcoridis nimirum & Græcorum, quod eſt *Agrimonia*: ſecundum Meſuæ, quod eſt *Ageraton*: tertium Avicennæ, *Herba ſcilicet S. Kunegundis*: Eupatorium vulgare, ſeu Origanum Aquaticum.

Pro Folio, quo legitimo caremus, Spica Romana ſubſtituitur, utpote jecori præ Mace, quæ alioquin Folii locum ſupplet, familiaris: cum præſertim Syrupus iſte hepatis obſtructionibus ac debilitatibus, ab auctore ſit deſtinatus.

ANIMADVERSIONES.

COnſulantur ſupra hunc *Syrupum Animadverſiones in Syrupum de Betonica compoſitum*, ex quibus videre eſt, quâ ratione etiam in hujus dextra præparatione procedendum ſit.

SYRUPUS DE FARFARA.

℞. Succi Farfaræ depurati libras tres,

 Sacchari

Sacchari clarificati libram unam ſemis.

Decoquantur in Syrupum.

Refrigerat, lenit & humectat: calidis ob id pectoris vitiis apprimè confert, tuſſi, pleuritidi, peripneumonia, ac phthiſi ſalutaris, nec non catarrhis ſalſis, acribus & in pectus fauceſq; delabentibus perquàm idoneus.

SYRUPUS DE FRAGIS.

℞. Succi Fragorum depurati, ac per colum transmiſſi libras tres,

Sacchari clarificati libram unam ſemis.

Fiat lege artis Syrupus.

Æſtuoſis febribus, ac internis incendiis convenit, calculos itidem atterit, urinas movet, & renum arenulas expurgat.

SYRUPUS DE FUMARIA SIMPLEX.

℞. Succi Fumitterræ depurati libras quatuor,

Sacchari clarificati libras duas ſemis.

Fiat Syrupus.

Aduſtos, ſalſos, ac retorridos humores concoquit, ſangvinem mundificat, obſtructiones expedit, ventriculum & jecur roborat, ičterum extergit, ventrem lubricat, urinas prolicit, cutis vitia, utpote pruritum & ſcabiem aufert, demum ex viſcerum infarctu natas febres, præſertim verò bilioſas finit.

Compositus in Purgantibus requirendus.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE FARFARA, DE FRAGIS, ET DE FUMARIA SIMPLICEM.

Horum, uti omnium Syruporum ex ſuccis ſimpliciter parandorum, una eademque eſt conficiendi ratio; quocircà ne diu in hiſce moremur, eorum præparatio ex ſuperioribus, qui ſunt de genere hoc, petatur.

SYRUPUS DE GLYCYRRHIZA MESUÆ.

℞. Glycyrrhizæ uncias duas,

Capillorum Veneris unciam unam,

Hyſſopi unciam ſemis,

Aquæ libras quatuor.

Species prædictæ in aquâ priùs ferveſactâ horis viginti quatuor macerentur, deinde decoquantur ad dimidias: colaturæ adde

Mellis deſpumati,

Penidiorum,

Sacchari ana uncias octo,

Aquæ Roſarum uncias ſex.

Fiat Syrupus ſecundum art

Thoracem, & pulmones expurgaturna, itemq; ſicca tuſſi, ac pleuritidi opem fert, aperit, dilatat, tergit, aſperam arteriam & partes ſpiritales lenit, eaq; ad materiam expectorandam confirmat: incipientibus thoracis affectibus frigidis & pituitoſis ſaluber eſt; calefacit enim, incidit, tenuat, expurgat, lenit & ſiccat, eaq; omnia moderatiſſimè præſtat.

ANIMADVERSIONES.

Errores hujus præparationis & compoſitionis ex parte in Animadverſionibus ſupra Syrupum Capillorum Veneris compoſitum deteguntur, imprimis quoad Saccharum Penidii, cum Sacchare communi & Melle deſpumato addendum: Quàm incautè etiam & inutiliter aqua Roſarum, in ſecunda illa decoctione addatur, partim ex ejusdem Syrupi de Capillis Veneris, partim etiam aliorum Syruporum (quorum compoſitionem odorifera ſimilia ingrediuntur) Animadverſionibus abundè patebit, ut ſupervacaneum & tædioſum cenſeam, eandem crambem toties recoquere. Ex quibus etiam legitimus hujus Syrupi præparandi modus enitet.

SYRUPUS GRANATORUM DULCIUM.

℞. Succi Granatorum dulcium libras quinque,

Sacchari albiſſimi libras duas ſemis.

Coquantur ſecundum artem.

Tuſſim

Tuſſim hic *Syrupus ſedat, excreationes promovet, humectandoſitim à ſiccitate profectam mitigat, ac pectus lenit.*

SYRUPUS GRANATORUM ACIDORUM.

Paratur eodem modo, quo *Syrupus* Granatorum dulcium.

R*Efrigerat, & humectat: nauſeam ac vomitum bilioſum reprimit, & eſſentia ſua tenuitate obſtructa nonnihil liberat, ideoq; febribus bilioſis plurimum auxilii adfert.*

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM GRANATORUM DULCIUM ET ACIDORUM.

PRæparatio *Syrupi Acetoſitatis Citri*, etiam horum *Syruporum* præparationem ad unguem demonſtrat, quæ ſuperiùs perluſtretur.

SYRUPUS DE SUCCO HEDERÆ TERRESTRIS.

℞. Succi Hederæ terreſtris depurati libras tres.
Sacchari albiſſimi libram unam ſemis.
Coquantur ut eſt artis.

A*D internos abſceſſus, cruenta, & ſanioſa ſputa ſalubris, phthiſi medetur, vaſa rupta glutinat, apoſtemata purulenta mundificat & ſanat: urinas, menſes, ac ſudores promovet.*

QUercetanus aliter Syrupum hunc nec minus dextrè præparat. Recipit enim ſucci Hederæ terreſtris libras duas ſemis, Sacchari roſati libram unam, Penidiorum uncias quatuor, & ſic in Syrupum percoquit.

ANIMADVERSIONES.

PArctur ſimiliter uti alii *Syrupi ex ſuccis ſimplices*. Quercetani præparatio, quæ fit cum additione *Sacchari Roſati & Penidiorum*, nobis non adeò perplacet, tùm quod *Saccharum Penidiatum*, (uti ſuperiùs in *Animadverſionibus* ſuper *Syrupum de Capillis Veneris compoſitum*, item *de Glycyrrhiza* abundè demonſtravimus,) inutiliter *Saccharo communi* ſubſtituatur, tùm etiam, quod *Saccharum Roſatum* absq; ſingulari ratione illi addatur, quia *Saccharum Roſatum* ſaltem ex *pulvere flor. Roſar. rubearum & Saccharo ſimplici* confectum eſt. Si igitur hunc *Syrupum* virtute *Roſarum* imbuere velis, longè melius erit, *Roſarum ſiccarum & rubearum* certam quantitatem, cum *ſucco Hederæ terreſtris*, parumper *ſpiritu Vitrioli vel Sulphuris* acuato, extrahere; & tandem addito *Saccharo Syrupum* conficere.

SYRUPUS FLORUM HYPERICI.

Paratur ex triplici infuſione, cum Saccharo, ut Syrupus de Borragine & alii conſimiles.

C*Alculoſis, ac renum dolores patientibus auxilio eſt, urinas movet, vermes enecat, nec non cordis cerebriq; vires adauget.*

ANIMADVERSIONES.

CUm *Syrupi* hujus præparatio cum *Syrupi florum Arantiorum* præparatione coincidat, proindè genuina ejus parandi ratio, ex *Animadverſionibus* ſupra eundem factis, haud difficulter colligi poterit, quò benevolum Lectorem remitto.

SYRUPUS DE HYSSOPO MESUÆ.

℞. Hyſſopi mediocriter ſicci,
Rad. Apii,
Fœniculi,
Petroſelini,
Glycyrrhizæ ana drachmas decem,
Hordei mundati unciam ſemis,
Tragacanthi,
Sem. Malvæ,
Cydoniorum ana drachm. tres,
Capillorum Veneris drachm. ſex,
Jujubarum,
Sebeſten ana numero triginta,
Uvarum

Uvarum paſſarum enucleatarum unciam unam ſemis,
Caricarum,
Dactylorum pinguium ana numero decem,
Aquæ libras octo,

Coquantur ad librarum quinque conſumptionem:

Expreſſum cum Penidiorum alborum libris duabus in Syrupum percoquatur.

UTimur eo *in morbis thoracis invaleſcentibus, ex frigida, craſſa, & lenta materia natis, ubi attenuatione, deterſione, ac expurgatione majore opus eſt, aſthmaticos & tuſſiculoſos juvat, obſtructiones liberat, hypochondriorum dolori utilis, ac renum calculis ſalutaris.*

DEſcriptio Meſuæ radices Petroſelini non recipit: Nos autem aliorum quoque judicio ſuffulti, pro veteri conſvetudine eas adjiciendas cenſemus.

ANIMADVERSIONES.

PLura futili ac inutili huic compoſitioni inſunt, quæ ſi paulò accuratiùs rationis lance expendantur, deprehenduntut difficillimam, imò impoſſibilem reddere hujus *Syrupi* confectionem, ut jure meritò hûc trahi queant omnia illa, quæ ſuperiùs *de Syrupo de Althea* dicta & annotata. Etenim ſi ingredientium ſpecierum proprietates exactiùs examinemus, certò inveniemus, neutiquam ex illis *Syrupum* confici poſſe, pauculis ſaltem exceptis, nimirùm *Hyſſopo, radicibus Apii, Fæniculi, Petroſelini, Glycyrrhizæ & herbâ Capillorum Veneris*, quæ quidem *decoctum* præbent craſſum, in *Syrupi* tamen conſiſtentiam facile reducibile. *Jujubæ* verò, *Sebeſten, Uvæ paſſæ, Caricæ, Dactyli*, craſſum & viſcoſum (præſertim ſi diutiùs paulò, prout *fructus* deſiderant, coquantur) efficiunt *decoctum*, quod difficulter ad *Syrupi* conſiſtentiam redigi poteſt: *Tragacanthum* autem, *ſemen Malvæ, Cydoniorum*, nihil in coctura præbent, niſi meram viſcidam ſpiſſamque *mucilaginem*, talis horum tota eſt ſubſtantia, quâ ipſâ ſi imbuatur *decoctum*, evadet illud quantum quantum penitùs viſcoſum & mucilagineum, imò nil niſi *mucilago* ipſa; undè *Syrupum* eleganter tranſparentem (prout quidem in Officinis, aſt fucatus æquè uti *Syrupus de Althæa Fernelii*, proſtat:) conficere qui potuerit,

Talem vix reperit unum
Millibus è multis hominum conſultus Apollo.

Non equidem me latet, quòd Pharmacopœi prædictas *ſpecies mucilaginoſas* nodulo includant, ut ita præcaveant, quò minus earundem *mucilago* (quæ alioquin non niſi vi ex ſacculo exprimi poteſt:) in *decoctum* migret, verùm ſacculo incluſa remaneat tota; Sed quæſo, ſi *mucilago* illa, quæ tota prænominatarum rerum eſt *ſubſtantia & eſſentia*, *decocto* permiſceri non debet, in quem finem ergò (dicat mihi quis) ſpecies illæ *decocto* adduntur? De *Penidio* nil dicam, quo cum ſpecierum prædictarum *decoctum* in *Syrupum* percoqui præcipitur, quod ob nullam aliam cauſam *Saccharo communi* ſubſtituitur, quàm ut precium *Syrupi* augeatur. Equidem meum nunc eſſet, inſulſæ *hujus Meſues compoſitionis* genuinam præparationem ſubnectere, verùm cùm, uti dictum, impoſſibile ſit, ex omnibus hiſce *ſpeciebus Syrupum* conficere, idcircò ſuadeo, ut ex ſolo *Hyſſopi ſucco, radicibus Apii, Fæniculi, Petroſelini, Glycyrrhizæ & herbâ Hyſſopi recenti*, juxta *Animadverſiones Syrupi de Betonica ſimplicis & compoſiti*, *Syrupum* conficiant, qui hunc de *Hyſſopo Meſues* longè antecellet.

SYRUPUS DE JUJUBIS MESUÆ.

R. Jujubarum num. ſexaginta,
Violarum,
Sem. Malvæ ana drachmas quinque,
Capillorum Veneris,
Hordei mundati,
Glycyrrhizæ ana unciam unam,
Sem. Papaveris albi,
Melonum,
Lactucæ,
Cydoniorum,
Tragacanthi ana drachmas tres,
Aquæ fontis libras ſex.

Coque ad tertias, & colaturæ adde

Sacchari

Sacchari libras duas.
Fiat Syrupus.

Ad tuſſim ſiccam, arteriæ aſperitatem, omnesq́ thoracis & ſpiritualium partium affectus à fluxionibus calidis ortum habentes, accommodatus ſputum tenue ſuo lentore maturat, incraſſat, glutinat, & expectorat, Violato viribus affinis, ſed minus refrigerat; eum Manardus ad veſicæ ulcera celebrat, ad quæ lentare dulci, frigido & mucoſo, ideoq́ leniente, opus eſt.

Simplex fit ex Ziziphis centum, in Aquæ Cœleſtis libris quatuor ad dimidias coctis, cum Sacchari librâ unâ. Utilis ad tenues in pectus deſtillationes, & ſputum liquidius modicè incraſſandum.

ANIMADVERSIONES.

IN *Syrupi* hujus reformatione operæ precium non eſt, ut diu nos moremur, quippè cum eandem, quam præcedens de *Hyſſopo*, redoleat proſapiam, iisdemq́; queis ille ſcateat erroribus; proindè, ne in immenſam molem liber excreſcat, easdem laudes & *Animadverſiones* omni jure ipſi tribuo. Quod ſi inter hunc *compoſitum*, & de *zizyphis ſimplicem*, mihi daretur optio, poſtremum ego non ſine ratione eligerem.

SYRUPUS DE LIMONIBUS.

℞. Succi Limonum maturorum per ſetaceum tranſcolati libras ſex.
Sacchari albiſſimi libras tres.
Coquantur ſecundum artem.

Refrigerat, & acrimonia ſua vi penetrat: internis incendiis ſummoperè conducit, putredinem arcet, ac lumbricos enecat, cor & ſtomachum reficit, eorundemq́ vires tuetur: caloris febrilis vehementiam componit, affectibus bilioſis magis quàm Syrupus de Citro conveniens.

In hujus Syrupi præparatione obſervetur regula circa ſucci expreſſionem in deſcriptione Syrupi Acetoſitatis Citri tradita.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* ubique locorum in Germania vices *Syrupi Acetoſitatis Citri* ſupplet, nec adeò inconvenienter, cùm *ſuccus Limonum* à *ſucco pomorum Citriorum* parum aut nihil differat: undè etiam idem hic *Syrupus*, pro *Syrupo Acetoſitatis Citri*, in Italia ipſa, promiſcuè divenditur, ubi tamen *poma Citria* affatim haberi poſſunt, ſed quoniam multum quidem in ſe habent *pulpæ* vel *carnis*, parùm autem continent *ſucci*, ideò ne Italis ipſis ſufficiunt pro confectione *Syrupi*, in copia ibidem præſcribendi. Cùm autem horum *pomorum ſucci*, in odore, ſapore & virtute parum vel nihil diſcrepent, igitur etiam ambo ſub eandem præparationem cadunt, & unâ eademque methodo *Syrupi* ex ipſis confici poſſunt.

SYRUPUS DE LUPULO.

℞. Succorum depuratorum Lupuli libras quatuor,
Fumariæ libras duas,
Sacchari clarificati libras quatuor.
Fiat Syrupus ſecundum artem.

Ad jecoris intemperiem calidam, & bilis effervescentis impetum retundendum perutilis: ſanguinem purgat, ejusq́ ebullitionem temperato calore compeſcit, bilioſis inſuper febribus, ſynochis, cephalalgiæ calidæ, interniſq́ fervoribus confert, ictero perquàm idoneus.

PAratur quoque hic Syrupus ex ſolo Lupuli ſucco, prout Meſuæ cap. de volubili docet.

In hujus Syrupi confectione ſtudendum, ut ſuccus è primis emergentis Lupuli viticulis ac turionibus, ſeu aſparagis, ante enata folia exprimatur, non autem cùm jam planta provector in caules adolevit.

SYRUPUS DE SUCCO MELISSOPHYLLI.

R. Succi Meliſſophylli, ſeu Citrariæ veræ libras tres,
Sacchari albi libram unam ſemis.
Coquantur in formam Syrupi.

Ad cordis vires reparandas efficax: lipothymias perſanat, ſpiritus auget, ac peſtilentium febrium malignitati adverſatur; uteri inſuper affectibus ſummoperè prodeſt, immunditiem enim expurgat, & menſes moram trahentes ejicit.

SYRUPUS DE MENTHA MINOR MESUÆ.

℞. Succi Menthæ depurati,
Granatorum dulcium,
Acidorum ana libram unam,
Sacchari tantundem.
Coquantur paulatim ſecundum artem.

Commendatur in ventriculi intemperie frigida, ideoq; vomitum, nauſeam, & ſingultum ſedat, ac alvi fluorem, retentricis facultatis imbecillitate ſubortum refrenat, ſtomachum quoque & ventrem inferiorem totum blando ſuo calore, leniq; aſtrictione confortat.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE LUPULO, MELISSOPHILLO, ET DE MENTHA MINOREM MESUÆ.

Non variant hi *Syrupi*, conficiendi modo, à *Syrupo de Betonica ſimplici*: ideò quæ de illo ſuperiùs annotata, revolvenda ſunt.

SYRUPUS DE MENTHA MAJOR MESUÆ.

℞. Succi Cydoniorum acido dulcium,
Dulcium,
Granatorum acido-dulcium,
Dulcium,
Acidorum ana libram unam ſemis,
In ſuccis his horis viginti quatuor macera
Menthæ ſiccæ libram unam ſemis,
Roſar. rubear. uncias duas,
His adjungito
Vini antiqui menſuras duas noſtrates, ſeu libras quatuor civiles.
Coquantur lento igne ad dimidias: poſtea colentur, addendo colatutæ
Sacchari libras duas.
Coquantur ad perfectionem: & cùm repoſueris, aromatiza cum Galliæ Moſchatæ veræ, tritæ & in ſindone ligatæ, atque ex orificio vaſis ſuſpenſæ, drachmis tribus.

Priore longè præſtantior, ſed multùm quoq; pretioſior: in quo parando Mentha parum ſicca ſumenda eſt, quæ ſupervacaneam humiditatem ſuis flatibus ventriculum turbantem, depoſuerit.

ANIMADVERSIONES.

Lepida ſanè & ridicula, mox in frontiſpicio hujus *Syrupi*, ſeſe offert *ſuccorum Cydoniorum & Granatorum* alternatim permiſcendorum variatio; quæ vix poſſibilis eſt, ut in Italia (quæ tellus illis aliàs vernacula eſt, maximè *Granatis*) ne dicam in Germania, utpote in qua vel rarus vel nullus ob Solis aëriſque inclementiam eorundem proventus eſt, habeatur. Neq; etiam neceſſum arbitror adeò rigidè & præciſè differentias illas *ſuccorum* trahere ad dextram hujus *Syrupi* confectionem. Etenim, quod ad *Cydonia* attinet, illa parùm quoad *aciditatem* & *dulcedinem* inter ſeſe differunt, & ut plurimùm prout magis vel minus maturitatem adepta ſunt, in ſapore diſcrepant; *Granata* autem ſive *fructus mali Punici*, manifeſtè inter ſe differre nullus diffiteor: Sed quæſo nonne *ſapor acidodulcis* ſive *dulcacidus* ex *dulci* & *acido* conſtituitur? Ad quid ergò ſumptuoſa quidem, aſt inutilis illa, nec ullius momenti *ſuccorum dulcium & acidorum* ſigillatim addendorum farrago, ſi ex ſolis *acido-dulcibus Granatis ſuccus* pro *Syrupi* hujus confectione exopteretur: Res ſanè cachinno digna, etiam in leviſſimis illis, quæ vel cruda gens ruſtica, ſi judicium ſuum parùm ſaltem conſuleret, ex facili ſuboleret, intempeſtivam ſuam curioſitatem proſtituere. Æquè perpera & abſurda eſt illa *vini antiqui & generoſi* additio, ex qua nil niſi majus precium viriumque major jactura, in *Syrupum* redundat; etenim ut jam ſuperiùs ad ravim uſque hortati ſumus; ubi tantam liquoris copiam ante debitam *Syrupi conſiſtentiam* acquirendam (qualis

(qualis etiam hic exigitur) exhalare prius oportet, ibi *vinum* maximè *vetus & fermentatum*, utpotè ſummè ſpirituoſum, aliaque quorum virtus in ſubtilioribus & aëreis partibus conſiſtit, quàm lentâ etiam coctura tractentur, fruſtrà adduntur; de quibus cùm in ſuperioribus abundè ſatis dictum ſit, ideò ſupervacaneum cenſemus prolixiùs hæc exaggerare. Legantur quæ mox ſub auſpicio hujus libri de præparatione dexteriori *Syrupi de Abſinthio* annotavimus. Cæterùm quàm ineptè etiam illa de *Mentha parum priùs ficcanda*, pro ſupervacaneæ humiditatis ſuis flatibus ventriculum turbantis depoſitione, addita ſit *animadverſio*, quiſque facilè videbit, qui computum inſtituerit, quot libræ pro *Syrupi* hujus conſiſtentia indipiſcenda, liquorum, cùm *vini*, tùm *ſuccorum* inutiliter debeant evaporare; maximè ſi *Syrupus* ad præſcriptum modum præparandus ſit. Præſtabit tamen (ne tantam nobiliſſimarum virtutum, ſpecierum ingredientium faciamus jacturam) hujus præparationem inſtituere ad modum *Syrupi de Abſinthio*, aut aliorum ſimilium, deſtillando nimirum partes ſpirituoſiores, easdemque ſeorſim aſſervando; Tandem cum relicto in cucurbita *decocto colato, clarificato, & ad conſiſtentiam cum Sacchara inſpiſſato*, additâ etiam *liquoris ſpirituoſi primum in deſtillatione egreſſi q. ſ.* unicâ ebullitione conficere *Syrupum*, oculis & palato gratiſſimum, & ad ventriculum roborandum efficaciſſimum.

Drachma illa tres Galliæ Moſchata, quas præpoſterè etiam in ſindone ligatas & tritas, jam confecto *Syrupo* immittere præcipit Author, aut deſtillatione roſtro Alembici imponantur, ita *ſpirituoſa*, quæ in principio prodit *aqua*, omnem illarum eliciet *eſſentiam*, quæ alioquin à *Syrupo* jam perfectè ad craſſitiem cocto, extrahi non poſſet.

SYRUPUS DE SUCCO MERCURIALIS.

℞. Succi Mercurialis depurati libras tres,
Sacchari libram unam ſemis.
Coque in Syrupum.

E*Jus uſus ad enemata paranda olim frequens: alvum enim modeſtè ſubducit, bilioſos & aqueos humores evacuans, uterum quoque impurum mundificat, & conceptioni habilem efficit.*

ANIMADVERSIONES.

SI quis hunc *Syrupum*, in modum aliorum ex *ſucco* compoſitorum, conficere voluerit, per me licebit. Cæteroquin cùm uſus hujus *Syrupi* ſolis Clyſteribus & injectionibus inferioris gutturis deſtinatus ſit, non adeò exquiſita indigebit præparatione, & ſufficiet, ſi per ſimplicem coctionem paretur.

SYRUPUS MYRTINUS COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Baccarum Myrti drachmas viginti.
Roſarum rubearum,
Santali albi, & rubri,
Sumach,
Balauſtiorum,
Berberum ana drachmas quindecim,
Meſpilorum drachmas quinquaginta,
Succi pomorum agreſtium,
Cydoniorum ana libram ſemis.

Omnia, exceptis ſuccis, coquantur in aquæ fontis libris octo ad medias; colentur, & cum Sacchari libris tribus, additis in fine ſuccis,
Fiat Syrupus.

E*Fficax ad thoracis & pectoris affectus, ubi contraria indicatio difficultatem parit, ac adſtringentibus ſimul & vacuantibus utendum eſt, ut in hemorrhagia, pulmonum tenui, & calidâ tuſſi; ventris etiam profluvium tranquillat, hæmorrhagiam omnem, utpote pectoris, renum, uteri, ac abundantia menſtrua cohibet, diabetem reprimit, & omnem immodicam vacuationem ſiſtit; quia refrigerat, ſiccat, & adſtringit, vires ab intemperie calidâ reſoluta confirmat, ventriculi ſubverſionem & vomitum compeſcit, ac tuſſim quæ diarrhæam ſequitur, exterminat.*

COmmodiſſimè paratur hic Syrupus autumnali tempore, quando Meſpila matura quidem, ſed duriuſcula ad-

la adhuc, nec temporis morâ vel diuturniore ſitu remollita proſtant.

Syrupus Myrtillorum ſimplex, ſeu ex ſucco, noſtris non eſt in uſu, cum his locis parari nequeat, niſi quis ſuccum Myrtillorum ex Italia, aut Gallia Narbonenſi petere voluerit; quantumvis noſtri quoque Myrtilli vulgò Heydelbeer / *ad hunc uſum maximoperè celebrentur & traducantur.*

SYrupum hunc Myrtinum compoſitum, alioquin diminutum & mancum, Clariſſimus D.D. Adolphus Occo Officinarum Pharmaceuticarum hujus Reipub. quondam Viſitator Ordinarius, è tenebris penè eruit, ac in integrum reſtituit.

ANIMADVERSIONES.

CUm hic *Syrupus* maximam partem ex meris *adſtringentibus* conflatus ſit, ab eoque ſola *vis adſtrictiva* exoptetur, proindè absque ulteriori labore, per *ſimplicem coctionem*, ſatis commodè parari poterit; Eò quòd in reſidua hujus *decocti* aliarumq; ſimilium *ſtipticarum* rerum parte terreſtriori, reſideat *vis adſtringendi*, non verò in *aqua* ab iisdem *deſtillata*: In vanum itaq; laborant, ac veluti ex inanibus paleis trituram frumenti facere nituntur, qui ex rebus *adſtringentibus* (loquor autem de *Vegetabilibus*) inſigni & curioſâ ſolertiâ deſtillatis, ſibi ſingulares *aquas ſtipticas* pollicentur, utpotè quâ virtute *adſtrictoriâ*, *aqua* earundem rerum *deſtillata*, penitùs orbata, & ſola remanentia terreſtrior, uti dictum, imprægnata eſt.

SYRUPUS NEPHROCATHARTICUS JOVBERTI.

℞. Quinque Radicum aperientium ana uncias duas,
Raphani ſylveſtris,
Ononidis,
Bardanæ,
Ericæ,
Rubi,
Eryngii,
Leviſtici,
Rubiæ majoris ana unciam unã.
Macerentur contuſæ in aceto vini albi per diem naturalem: poſtea accipe
Calami Aromatici,
Cyperi,
Aſari,
Rad. Valerianæ,
Althææ,
Cort. radicis Capparis,
Citri ficci ana unciam ſemis,
Saxifragiæ cum radicibus,
Plantaginis cum radicibus ana manip. duos,
Summitatum Malvæ,
Parietariæ,
Urticæ,
Aſparagi,
Betonicæ,
Pimpinellæ,
Quinque Herbar. Capillarium,
Naſturtii,
Sisymbrii aquatici,
Berlæ, id eſt, Sii, ſeu Laveris,
Crethæ marinæ,
Fragariæ ana manip. unum,
Pulpæ Paſſularum minorum,
Jujubarum,
Sebeſten,
Glycyrrhicæ raſæ ana uncias duas,
Caricarum pinguium numero triginta,
Granorum Halicacabi,
Juniperi ana numero viginti,
Quatuor Seminum frig. majorum,
Minorum,
Sem. Milii Solis,
Urticæ,
Ocimi ana unciam ſemis,
Carui,
Dauci,
Seſeleos ana drachmas duas,
Florum Cordialium,
Geniſtæ,
Hyperici,
Matriſylvæ ana pugillum unum.

Coquantur in ſufficienti quantitate decocti hordei, addito aceto infuſionis radicum. Libris quatuor colaturæ adde
Succi Limonum libram unam,
Sacchari & Mellis deſpumati ana libras duas.
Fiat Syrupus, qui aromatiſetur
Cinamomi uncia una,
Nucis Moſchatæ unciæ ſemis.
Reponatur in uſum.

Laborioſa

Laborioſa eſt hujus Syrupi confectio, ejus tamen uſus apud nos increbuit, ob eximias vires, quibus in ciendâ remorante urinâ, renibusq; à ſabulo liberandis, pollet: calculos enim atterit, arenulas expurgat, urinarios meatus patefacit, & mundificat, renum, ureterum, ac veſi. a obſtructiones liberans Datur commodiſſimè cum decocto Herniariæ, aut Ciceruum rubeorum.

RAphanus ſylveſtris intelligitur Mör-rettich/ vulgo Krien.

Erica, herbula eſt fruticoſa, Tamariſco haud abſimilis, folia tamen habens minora, magisque viridia, quæ noſtris Heyden/ dicitur.

Rubia, Erythrodanum eſt Dioſcoridis, radix noſtris Officinis plùs ſatis cognita, vulgo Ferberröth nominata.

Siſymbrium, Naſturtium eſt aquaticum, vulgo Brunnenkreß.

Berle, Gallicum eſt vocabulum, ſignificans apud nos Apium paluſtre, ſeu Sium, vel Laver Dioſcoridis, quæ planta vulgari idiomate Waſſermerck appellatur.

Cretha marina, quæ & Salſa marina Officinis dicitur, Crithmi ſeu Crithami eſt ſpecies, quæ noſtris Meerfenchel/ Bacillenkraut & Meerpeterlein nominari conſuevit. Aliquibus Empetrum marinum, quod tamen Empetrum verum non eſt, ejus tamen loco Empetrum verum, ſeu Herniaria Hollerii rectè ſubſtituitur.

De Matriſylva difficultas hîc oritur, cùm variæ plantæ hoc titulo indigitari ſoleant: utpote Sclarea illa albicans & ſylveſtris, itemque Stellaria vocata herba, quæ & Matriſylva vulgaris, alioquin Spergula dicta, Germanis Sternleberkraut/ itemq; Periclymenum, ſeu Capriſolium Germanicum, cujus flores hoc loco accipiendos omnino cenſemus, cùm planta hæc potentiſſimè urinas moveat, grumoſumque ſangvinem, ac alias in urinariis meatibus collectas impuritates expellat.

QUamvis Syr. hujus confectionem antiquitas noſtra ob eximias vires commendaverit, ejus tamen uſus apud nos jam evilluit.

ANIMADVERSIONES.

INgentem & inconcinnam *Syrupi* hujus, ingredientium farraginem, quisquis miraretur potiùs, quàm ut eandem vel verbulo commendare dignaretur; quippe quæ vel primo ſtatim intuitu Lectorem, nedum illum, qui *Syrupum* ex iis parare debet, tædio afficit: Ultrà hoc ſanè parùm perſpectè *pulpas Paſſularum, Jujubarum & Sebeſten* adjicit Author, ignorans *pulpas in Syrupum* reduci non poſſe, & inter illas omnium minimè, quæ *viſcida* ſunt, quales præbent *Sebeſten* & *Jujubæ:* Præterea, ſatis mirari nequeo ſummam Authoris in præſcribendis *granis Juniperi* cautelam, quorum quantitas adeo exigua huic compoſitioni ineſt, ut ſuppoſito totum compoſitum continere triginta tres doſes, (℥ LXVI. *nimirum*) ac ità ℥ ij. *Syrupi* ſumendo pro unaquaque Doſi, quælibet Doſis vix virtute *dimidii grani Juniperi* gaudeat, quæ tamen *grana Juniperi*, inter potiſſima reponi merentur, à quibus *Syrupus* hic *virtutem Nephroatharticam* ſortiatur; Nec minùs inconvenienter Author hujus compoſitionis *ſpecies ingredientes omnes*, in *decocto hordei* coquere jubet, neſcius, quòd *hordeum*, ſi diutiùs coquatur (prout neceſſum eſt, ſi virtutibus ejus *decoctum* imprægnari debet) *tremorem* præbeat, ad *Syrupi elegantis* confectionem, nullo modo conducibilem. Et ponamus, recipi *decoctum hordei clarum, perſpicuum & optimè defæcatum*, haud bene tamen & illud adhiberetur, cùm parùm ampliùs de virtutibus *ſpecierum præſcriptarum*, extrahere poſſet, eò quòd jam tùm ſaturatè imbutum ſit virtute ipſius *hordei*; quod manifeſtum & palam fit in quibuscunq; ſolutionibus & extractionibus, ſive illæ fiant cum *Spiritu vini, aceto deſtillato, aquâ deſtillatâ vel ſimplici* aut quovis alio liquore vel menſtruo, ad extractiones rerum uſurpari ſolito. Tangenda etiam eſſent illa quæ pro *Aromatiſatione* ſub finem adjiciuntur, verùm cum uſus hujus *Syrupi* apud cordatos Medicos jam dudum eviluerit, idcircò brevitatis gratiâ miſſa hæc facio, nec aliam meliorem præparationem addo, cùm vix credam ullum reperiri, qui eam deſideret. Si quis tamen hunc *Syrupum* conficere velit, ille imitetur præparationem *Syrupi Magiſtralis Mindereri vel Acetoſi compoſiti*, ſecundùm noſtrum indigitatum modum, omiſſis au-

tem *pulpis*, *ipſa Paſſula Jujuba & Sebeſten* accipiantur.

SYRUPUS DE NYMPHÆA SIMPLEX NICOLAI.

Fit ex trinâ florum Nymphææ albæ infuſione, prout Syrupus Roſatus.

INſigniter refrigerat, ſomnum allicit, viſcerum æſtus mitigat; Veneris inſomnia cohibet, ſemen immodicè fluens reſtringit, ſitim temperat, ac febrium ardores compeſcit.

ANIMADVERSIONES.

ANimadverſiones ſuprà *Syrupos ex infuſionibus florum Arantiorum*, *Bugloſſa*, *&c.* confectos, hîc conſulantur.

SYRUPUS DE NYMPHÆA COMPOSITUS FRANCISCI PEDEMONTANI.

℞. Flor. Nymphææ albæ uncias duas,
Citrinæ,
Pſyllii integri,
Sem. Acetoſæ anâ unciam unam,
Quatuor frigid. major. ana unciam ſemis,
Minor. ana drachmas duas,
Rad. Fœniculi unciam unam.
Coquantur in aquæ hordei libris quatuor ad medias: colaturæ addantur
Sacchari libra una,
Succi Granatorum acidorum,
Aceti albi ana unciæ duæ.
Fiat Syrupus qui aromatiſetur cum
Santali Citrini,
Spicæ Indicæ ana drachmâ unâ ſemis.

VAlet ad bilioſarum vehementiumq́; febrium æſtus, dolores à bile procreatos, & capitis fervores, inſomniam levat, ſitim extingvit, ac potenter refrigerat & humectat.

DEſcribitur hic Syrupus à Pedemontano in Cap. de calidâ intemperie hepatis ſimplici & compoſita, additurq́ue ei Spica, ne ſuâ frigiditate facilè obſtructiones pariat.

ANIMDAVERSIONES.

NEque hic *Syrupus* ſuis caret difficultatibus, quas non levidenſes creat illi, qui ipſum paraturus eſt: Etenim pleraque ingredientia ita nata ſunt, ut in coctura *mucilaginoſum & viſcidum* adeoq́ue ad *Syrupum* conficiendum inutile ferè reddant *decoctum*, ut ſunt potiſſimum *ſemina illa quatuor frigida majora*, *Pſyllium*, *&c.* qualem *decocti* lentorem & viſciditatem tùm maximè promovebit *decoctum hordei*; quo ſpecies decoqui jubentur. *Corrigentia* quod ſpectat, *ſcilicet Santalum Citrinum & Spicam Indicam*, illa ſub finem demùm jam confecto *Syrupo* addita, parùm de ſua vi aromatica eidem impertient, ob rationes antea multoties allegatas; Quæ ipſa etiam ſi unà cùm *decocto* coqui debent, vires ſuas in tenuiori & aërea ſui particula conſiſtentes vel levi coctura amittent. Suaſor itaque ſum, ut qui *Syrupum* hunc anxiè expetit, ipſe aut magis concinnam ejus ſibi efformet compoſitionem, aut vice hujus, *Emulſionem ingredientium ſeminum*, ope *decocti florum Nymphææ* & *radicum Fœniculi*, conſici curet, cui *Saccharum*, *acetum* & *ſuccum Granatorum* ultimò addat. Vel imitetur modum noſtrum, in *Syrupi Acetoſi compoſiti* præparatione commendatum; Videat autem, ne in coctura *decoctum* mucilaginoſum reddat, ſed iteratâ clarificatione, quantum poteſt, tenue efficiat.

SYRUPUS DE PAPAVERE SIMPLEX MESUÆ.

℞. Capitum Papaveris albi & nigri recentium & cum ſeminibus ana uncias ſeptem & ſemis,
Aquæ pluvialis libras octo.
Decoquantur ad remanentiam libræ unius & dimidiæ: cui adde
Penidiorum,
Sacchari ana uncias quatuor.
Fiat Syrupus, ut eſt artis.

USu creber, arcendis defluxionibus calidis, tenuibus, & acribus in thoracem irruentibus, quæ aſperam arteriam fauceſq́; exaſperant, & vigilare cogunt, proindè tuſſi-

tuſſim ex defluxionibus iis enatam pellit: leniore autem ſuo gutturis aſpritatem lenit, caloris incendium mitigat, ſitim explet, ſomnum conciliat cùm propriis viribus, refrigerando nimirum & humectando, tum ex accidenti, ſedatâ videlicet tuſſi, quæ inſomniam parit.

ANIMADVERSIONES.

SUfficiet hunc *Syrupum* ſolâ coctura paráſſe, id unicè cavendo, ne mucilagineum evadat *decoctum*, quale *Papaveris capita* etiam præbere aſſolent, ſi diu coquantur; *Saccharum Penidii*, quàm inconſideratè addatur, ex ſuperioribus noſtris *Animadverſionibus* abundè patebit.

SYRUPUS DE PAPAVERE COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Capitum Papaveris albi & nigri cum ſuis ſeminibus ana uncias ſex & drachmas duas,
Capillorum Veneris drachmas quindecim,
Glycyrrhicæ drachmas quinque,
Jujubarum numero triginta,
Sem. Lactucæ uncias quinque,
Malvæ,
Cydoniorum ana drachmas ſex,
Coquantur in libris octo aquæ, ultra medietatis conſumptionem:
Poſtmodùm accipe
Colaturæ libras tres,
Penidiorum,
Sacchari ana libram unam.
Fiat Syrupus.

A*D prædicta efficacior, potentiùs ſomnum concilias & refrigerat, catarrhum, tuſſim ſiccam & phthiſim ſedat: alvi etiam profluvio, ac dyſenteria, quæ ex materia acris & biliſa effluxu excitatur, medicatur, intemperiem calidam & ſiccam inteſtinorum emendat.*

MEſuæ in utroque hoc Syrupo aquæ tantummodò libras quatuor recipit, veruntamen quia portio hæc liquoris nimis parca extiterat, ideo eandem duplicandam eſſe cenſuimus. Quem præparandi modum à multis jam annis commu ii collegii voto obſervavimus. Parandi norma hæc eſt: ut capita Papaveris horis viginti quatuor ante coctionem in prædictâ aquæ quantitate macerentur: Poſtmodùm autem ſemina mucilaginoſa in linteum ligata inter coquendum ipſi Syrupo, ut facultates ei ſuas tradant, immergantur: alioquin enim mucilagines Syrupum glutinoſum ac ingratum redderent.

ANIMDAVERSIONES.

POſſet hic *Syrupus* ſimilem in modum, uti præcedens, ſolâ coctione parari, niſi ingens illa *ſeminum mucilaginoſarum* adjecta copia, præparationem ejus legitimam, penitùs præpediret, utpote è quibus virtus nulla extrahi poteſt, niſi ſimul extractâ *mucilagine*, in qua omnis earundem conſiſtit vis & efficacia; Quâ tamen (quod ſæpiùs ſuperiùs innuimus) ſi imbuatur *decoctum*, omninò ineptum redditur, ut pro *Syrupo* conficiendo Pharmacopœo inſervire poſſit; Propterea nil quicquam prodeſt futilis illa admonitio, quâ *ſemina mucilaginoſa* linteo illigata & incluſa, inter coquendum, *decocta* immergi jubentur, ut eâ ratione exitus *mucilagini* prohibeatur.

SYRUPUS DE PAPAVERE ERRATICO, QUOD ALIIS PAPAVER RHOEAS DICITUR.

Fit ex trinâ florum infuſione, ut Syrupus Roſatus ſimplex, vel de Borragine: quamvis ex ſucco quoque parari queat.

A*D ardentium febrium vehementes æſtus adhibetur, quorum incendia potenter extinguit, ac caloris efficaciter mitigat, vigiliasq́; arcet; calidis præſertim pectoris malis, utpote peripnevmonia, acribus deſtillationibus, faucium inflammationibus, ac pleuritidi, cui à proprietate quàm maximè prodeſſe creditur, ſalutaris exiſtit.*

SYRUPUS FLORUM PARALYSEOS.

Paratur ex repetitâ florum infuſione, ut præcedens.

Frigidor

Rigidos nervorum, ac cerebri morbos egregiè curat. Datur convulſis, tremulis, & paralyticis: cordis etiam vires tuetur, ac oris ulcera perſanat. Atque in eundem uſum Mel quoq; ſimili modo paratum proſtat.

SYRUPUS DE PÆONIA.

Et hic quoq; Syrupus eodem modo, quo antecedentes jam dicti, ex florum triplici infuſione parandus, quamvis aliqui ex ipſo florum ſucco eundem conficiant.

Epilepſia, convulſionibus, ac ſpaſmo auxiliatur, comitialis morbi inſultus frangit, menſes ducit, uterinis quoque affectibus conducit.

SYRUPUS DE PILOSELLA SEU HISPIDULA RENODÆI.

℞. Summitatum floridarum & recentium Piloſellæ libram unam.

Infundantur per horas duodecim, in libris quinque aquæ calentis, deinde lento igne bulliant: abhinc colaturæ libris quatuor adde

Sacchari libras tres.

Coquantur ex arte in Syrupum.

Ad plurimos pulmonis affectus depellendos maximè idoneus, ejus enim vulnera ſanat, & ulcera retardat. Exhibetur potiſſimùm iis, quibus à capite aut aliis partibus in thoracem fit defluxio, & quibus pulmones pituitoſo humore multo infarciuntur: ſiquidem humoris irruentis impetum cohibet, fluxum coquit, partem affectam roborat, ac expectorationem movet.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM DE PAPAVERE ERRATICO.

Florum Paralyſeos, de Pæonia, de Piloſella ſeu Hiſpidula Renodæi.

Omnes hi *Syrupi*, ut alii, *ex florum infuſionibus* facti parentur, de quibus ſupra actum fuit.

SYRUPUS DE SUCCO PLANTAGINIS.

℞. Succi Plantaginis defæcati, ac diligenter per colum trajecti libras tres,

Sacchari albi libram unam ſemis.

Coquantur, ut eſt artis.

Utiliter internis vaſorum diſruptionibus adhibetur: proinde cruentis ſputis, ac renibus ſanguinem fundentibus auxilio eſt, dyſenteriam quoque, hæmorrhoidas, & menſes nimium fluentes reprimit ac reſtringit, internosq; ſinus glutinat.

ANIMADVERSIONES.

Hujus præparandi modus diverſus non eſt, ab aliorum *Syruporum* præparationibus *ex ſuccis* factis, de quibus ſatis ſuperque ſuperiùs egimus, ut non opus ſit peculiarem ejus confectionem hic adſcribere.

SYRUPUS E POMIS SIMPLEX MESUÆ.

℞. Succi pomorum dulcium,

Acidorum ana libras quinque.

Cocti & deſpumati ſucci ad dimidias, biduo reſidere permittantur: tum colentur, & cum Sacchari libris tribus fiat Syrupus.

Cor imbecillum roborat, ſyncopen & cordis palpitationem juvat, ac omnibus cordis affectibus ab atrâ bile ſuccurrit: ventriculum firmat, ſitim ſedat, febribusq; biliosis auxiliatur, cor, & facultates ejus omnes ſopitas excitat, ac lætitiam inducit.

E Dulcibus eligenda ſunt ſapidiſſima, ex acidis quæ vinoſa dicuntur, noſtris Weinling aut Beyöffel: quæ integra, hoc eſt, cum corticibus exprimenda, quod ſaporis vis in iis contineatur, cujus ratione cor mirificè corroborare creduntur. Alium Syrupum de Pomis ad Electuarium Alkermes parandum requiſitum deſcribit Joubertus, qui ſequitur.

ANIMADVERSIONES

Simpliciter modo præſcripto, vel ad modum aliorum *Syruporum ex ſuccis confectorum*, & hic *Syrupus* parari poteſt.

SYRU-

SYRUPUS DE POMIS AD CONFECTIONEM ALKERMES EXPETITUS.

℞. Setæ ſucco Granorum Kermes tinctæ libram unam.

Infunde eam in ſucci Pomorum dulciũ & aquæ roſarum ana librâ una ſemis: ſtent in infuſione per horas viginti quatuor, poſtea ſimul bulliant, dum aqua rubeſcat. Deinde cola, & exprime, expreſſumq; cum Sacchari albi unciis octodecim & drachmis ſex in Syrupi conſiſtentiam percoque.

Obſervetur hîc regula in Prolegomenis circa vaſa tradita: debent enim hi ſucci nunquam in vaſe æreo, ſtanneo, aut ex aurichalco confecto pro biduanâ reſidentiâ aſſervari, ſed vel in lapideo aut ſaltem teſtaceo vitreato: alioquin ſtatim æruginem ſapiunt, noxamq; ingentem contrahunt.

Compoſitus, qui Regi Sapor adſcribitur, inter purgantes requirendus.

ANIMADVERSIONES.

Adeò inepta eſt & ridicula hujus *Syrupi*, pro tam nobili & quam nunc omnis orbis loquitur, *confectione*, præparatio, ut vix ullam invenire queam, quæ illam ineptiis ſuperet. Quæ enim dementia eſt, ubi *res ipſa* æquè commodè haberi poteſt, *aliam aliquam* ejuſdem colore leviter tinctam ſibi eligere, eidemque præferre? Quod tamen in præſens feciſſe videntur, qui ad præfatam *compoſitionem Setam granis Kermes tinctam*, illis ipſis *granis* (quæ tamen affatim ubique ferè locorum proſtant, & *quorum uncia una* plùs in ſe continet *tinctura*, quàm *Seta tincta integra libra*) neſcio quo jure, quaque injuriâ prætulerunt: Taceo, quòd *Seta illa* vel potiùs *Sericum*, rarò *ſucco* vel *tincturâ ſolâ & ſincerâ granorum Kermes* imbutum, ſed utplurimum *rebus alienis* à tinctoribus adulteratum ſit; Addo, quòd *Seta* ſive *Sericum*, *ſucco vel tinctura granorum Kermes tinctum*, ingens ſaltem huic *confectioni* addat precium. Miror porrò inſignem illorum in *Sacharo* parſimoniam, dum *unciis novendecim Syrupo huic* deſtinatis, *drachmas duas* detrahunt; Et libens vel unicam ſaltem rationem ſcirem, quare *tinctura illi coccinea*, vel *libra uni Seta tincta*, plùs minuſve non debeat addi *Sacchari*, quàm ℥xviij. & ʒ vj. & cur *drachmæ duæ* decurtandæ, nec *uncia illa novendecim integra* huic *Syrupo* impendendæ ſint? cum tamen aliàs in additione fruſtraneâ *rerum aromaticarum* adeò liberales ſint, ut mirari ſubeat tantam illorum prodigalitatem, quam ipſam etiam in hac *confectione* denuò oſtentant exemplo *aqua roſarum fragrantiſſima*, quam æquè, ac ſi nihil illis conſtaret, unâ cum *ſucci pomorum* portione aquea, in auras avolare permittunt: Verùm ne diutiùs in nugis illis ventilandis calamum moremur, aliam eamque magis concinnam præparationem ſubnectamus, quæ talis eſto.

℞. *Granorum Kermes* ℥ j.
Infunde ea in
Succi depur. & clarif. Pomor. dulcium ℔j.
addendo
Olei Tartari per deliq. aliquot guttulas.

Peractâ digeſtione unaque vel alterâ ebullitione fiat colatura, *granis reſiduis* adhuc *dimidiâ librâ ſucci* itidem *pauculis guttulis olei Tartari* acuati reaffuſâ, reiterataque poſt aliqualem digeſtionem vel levem coctionem colaturâ, cui adde

Sacchari albiſſimi vel clarificati ℔ jß.

& ad *Syrupi conſiſtentiam* in vaſe terreo percoque. Hunc ſi *Roſarum* odore imbuere velis, *Elæoſacchari Roſarum* ʒ ij. aut plus minuſvè, prout intenſiorem vel remiſſiorem *odorem roſaceum* exigis, illi adde, ſicque optimè reconditum uſui aſſerva.

SYRUPUS DE PORTULACA MESUÆ.

℞. Sem. Portulacæ libram ſemis,
Succi Endiviæ cocti & depurati libras duas,
Sacchari libram unam,
Succi Granatorum acidorum uncias novem.

Tritum ſemen in ſucco Endiviæ macera viginti quatuor horis, poſtea lento igne coque ad dimidias: demum cum Sacchаro percoque in Syrupum.

Potenter refrigerat, ſitim inexhauſtam ſedat, febrium ardores, ventriculi & jecoris calidam intemperiem moderatur. Eo efficaciter utimur ad lumbricos, & interaneorum animalia expellenda, cortice Citri indito.

ANIMADVERSIONES.

Niſi quis *aquâ ex ſucco Endiviæ*, aliàs per deſtillationem parari ſolitâ (quæ tota in hujus *Syrupi* præparatione exhalare debet) opus habuerit, poterit eundem ad modum præſcriptum abſque deſtillatione conficere; Conſultiùs autem foret, *ad* ℔ ij. *aquæ* per deſtillationem abſtrahere, & unâ cum *Syrupo* exhibere.

SYRUPUS DE PRASIO MESUÆ.

℞. Praſii, ſeu Marrubi non adeò ſicci uncias duas,
Glycyrrhizæ unciam unam,
Capillorum Veneris,
Hyſſopi parum ſicci ana drachmas ſex,
Calaminthæ,
Aniſi,
Rad. Apii,
Fœniculi ana drachmas quinque,
Ireos,
Sem. Malvæ,
Fœnigræci ana drachmas tres,
Lini,
Cydoniorum ana drachmas duas
Paſſularum enucleatarum uncias quinq;,
Caricarum pinguium numero ſedecim:
Coquantur in aquæ puræ libris decem ad dimidias: expreſſioni adde
Penidiorum,
Mellis deſpumati ana libras duas.
Fiat Syrupus.

Ad longos & diuturnos thoracis affectus, tuſſim anhelam, ſenibus & frigidis naturis familiarem, ex craſſa, frigida, viſcida & lenta materia, perquàm ſalutaris, aſthmaticis prodeſt, ſuppuratorum pus egregiè diſſolvit, diſſecat, & incidit, tergit, educit, & in apertum promovet. Variam componendi rationem require apud Foëſium.

ANIMADVERSIONES.

Ad tædium usque hactenùs demonſtratum eſt, *ſemina Malvæ*, *Fœnigræci*, *Lini*, *Cydoniorum*, ob *mucilaginem meram*, quâ *decoctum* imbuunt, inepta eſſe ad conficiendos *Syrupos elegantes*, *juſtæ conſiſtentiæ*, *gratiq; coloris & ſaporis*, quales quidem ab omnibus, non Pharmacopœis ſolùm, ſed ipſis etiam Medicis, expeti probè novi. Quibus *mucilaginoſis ſeminibus* ſi deſtitueretur hæc *Meſuæ compoſitio*, & ad normam aliorum *Syruporum* per deſtillationem pararetur, citiùs fortè inde *Syrupus* componi poſſet, ad effectus ipſi attributos edendos, longè aptior, utpotè quorum *viſciditate*, vis ejus diſſolvendi, incidendi & detergendi, lentamque ac viſcidam materiam peccantem attenuandi & educendi, planè obtunditur aut annihilatur.

SYRUPUS DE DUABUS RADICIBUS.

℞. Rad. Petroſelini,
Fœniculi ana uncias quatuor,
Aquæ libras quinque.
Coque ad medias: colaturæ adde
Sacchari albiſſimi libras duas.
Fiat Syrupus.

Obſtructiones viſcerum levat, humorum craſſitiem extergit, purgat & tenuat: urinas promovet, febres compoſitas & nothas adjuvat, ventriculum bile ac pituitâ refertum allevat, renum, lienis & jecoris infarctus penetrat.

SYRUPUS DE QUINQUE RADICIBUS MESUÆ.

℞. Rad. Apii,
Fœniculi,
Petroſelini,
Aſparagi,
Ruſci ana uncias duas,
Aquæ fontis libras ſex.
Coquantur ad tertiæ partis conſumptionem: expreſſum coquatur denuò cum
Sacchari libris tribus:
Addendo ad finem
Aceti albi uncias octo.

Humorum

Humorum lentitiam incidit magis, & apparat, obſtructaq; potentiùs allevat, ad omnia prædicta efficacior.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE DUABUS ET DE QUINQUE RADICIBUS.

Parentur quocunque modo libuerit, vel beneficio ſimplicis coctionis, vel (quod meliùs fortè) deſtillatione & abſtractione partium tenuium, in ſpiritu volatili conſiſtentium, & à prima deſtillatione aſſervatarum, quæ ultimò Syrupo vel Sacchari ad Tabulati conſiſtentiam cocto admiſceri poſſunt, prout in aliis apertè ſatis docuimus. Poſſemus etiam in præparatione Syrupi de quinque radicibus imitari modum in Animadverſionibus noſtris ſuper Syrupum Acetoſum compoſitum commendatum, deſtillando nimirum ſpecies inter initia cum ſolo aceto deſtillato infuſas.

SYRUPUS DE RIBES

℞. Succi Ribes depurati libras tres,
Sacchari libram unam ſemis.
Fiat ex arte Syrupus.

Incendio febrili ſalubris exiſtit, excalefacta viſcera acoris ſui jucunditate plurimùm recreat, ſitim ſedat, nec non cholera, cardiacaq; ſuccurrit.

ANIMADVERSIONES.

Trahatur huc præparatio Syrupi Ceraſorum acidorum, obſervatis ſimul Animadverſionibus ſuper eundem factis, quæ benevolus Lector, pro libitu revidere poterit.

SYRUPUS ROSATUS SIMPLEX.

℞. Roſarum rubearum recentium libras quatuor,
Aquæ puræ calentis libras ſedecim.
Stent in infuſione per horas viginti quatuor, tum rejectis priorbus roſis totidem recentes ſumantur, ac reiteretur id tertiùm: deinde colati ſingulis libris quinque addantur Sacchari libræ quatuor.
Fiat Syrupus.

Abſtergit, aperit, lenit, ac concoquit: ... lem crudam, & humores pituitoſ s, ... brium fomitem obtinentes, expulſioni apparat, alvumq; molliorem reddit.

ANIMADVERSIONES.

Cum in hoc Syrupo vis (uti apparet) ſolutiva maximè exoptetur, confici poterit juxtà modum præſcriptum, triná videlicet florum infuſione, ac forti ſingulis vicibus reiteratá expreſſione.

SYRUPUS DE ROSIS SICCIS.

℞. Roſarum rubrarum exiccatarum libram unam.
Infundantur in aquæ calentis puræ libris ſex, horis viginti quatuor, infuſionem hanc reaſſumptis ſemper novis roſis triplicando: Tandem in expreſſione dilue Sacchari albiſſimi libras tres.
Coque ex arte in Syrupum.

Ad omnem alvi fluorem ſiſtendum commendatur, cœliacos, lientericos, ac dyſentericos probè juvat, partes internas roborat, ulcera detergit, ac glutinat: vomitum compeſcit, nec non uteri rheumatiſmum cohibet.

ANIMADVERSIONES.

Modus parandi priorem Syrupum, etiam huic convenienter applicari poteſt: in eo enim hi duo Syrupi ſolummodò diſcrepant, quod in ipſo vis ſolutiva, in hoc verò ſtiptica magis exoptetur, quæ ambo in terreſtriori Roſarum parte conſiſtunt.

SYRUPUS DE RUBO IDÆO.

℞. Succi baccarum Rubi Idæi diligenter tranſcolati libras tres,
Sacchari albi libram unam ſemis.
Coque in Syrupum.

Febrium æſtus mitigat, cordis defectiones arcet, lipothymias fugat, alvum blandè adſtringit, ob id diarrhœa & dyſenteria, biliofisq; alvi fluxionibus opitulatur: cordis in-

ſuper vires ſupra gemmas, ac uniones tutatur & auget.

SYRUPUS DE SCABIOSA.

℞. Succi Scabioſæ defæcati libras tres,
Sacchari libram unam ſemis.
Coque in Syrupum.

Pectoris noxis plurimùm prodeſt, & anhelam ſenumq; tuſſim ſublevat, pleuritidi confert, malignis febribus reſiſtit, ac apoſtemata diſſolvit, & repurgat.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE RUBO IDÆO, ET DE SCABIOSA.

PArentur ut alii *Syrupi* ex conſimilibus *ſuccis* confecti, de quibus ſuperiùs.

SYRUPUS SCELOTYRBICUS.

℞. Succi Naſturtii aquatici,
Beccabungæ ana libram ſemis,
Fumariæ,
Lupuli ana uncias tres.
Ferveant ſimul, ablataque ſpumâ depurentur per reſidentiam.
℞. Succi hujus libram unam, uncias quatuor.
Decoque cum Sacchari clarificati unciis octo, lento igne ad Syrupi conſiſtentiam.

Scorbuto inprimis medetur, ejusdemq; Symptomata varia mitigat, lienis, & venarum meſaraicarum obſtructiones aperit, eroſioni oris, & gingivarum mirificè prodeſt.

ANIMADVERSIONES.

CUm virtus *plantarum Antiſcorbuticarum* potiſſimùm reſideat in ſpirituoſa earundem parte, ſeu potiùs *Sale volatili*, vel ſi mavis in *ſpiritu volatili ſalino*, qui levi etiam ignis calore concitatus ſibi fugâ conſulere, ac Dædaleis veluti remigiis aëra petere ſolet, ut adeò ſedulâ obſervantiâ heic opus ſit, ne is *diuturniori coctione* in auras pellatur: ſecùs enim *Syrupum* viribus truncatum nanciſcereris. Præſtabit itaque à *ſuccis*, priusquam *coctioni* ſubdentur, eorundem *partium ſpirituoſiorum uncias quinque* circiter, per Alembicum abſtrahere, ex reſiduo verò cum *Sacchаro ad conſiſtentiam Tabulati coctо*, additis prædictis *unciis quinq; abſtracti ſucci ſpirituoſioris* ſine ulteriori coctione conficere *Syrupum*. Conſulantur etiam *Animadverſiones Syrupi de Betonica ſimplicis*.

SYRUPUS DE SCOLOPENDRIO FERNELII.

℞. Polypodii quercini,
Rad. Buglоſſi utriusque,
Cort. rad. Capparum,
Tamariſci ana uncias duas,
Scolopendrii veri, ſeu Ceterach manipulos tres,
Lupuli,
Capillorum Veneris,
Cuſcutæ,
Meliſſophylli ana manipulos duos.
Coquantur in aquæ libris novem ad remanentiam librarum quinque: colaturæ huic adde,
Sacchari albi libras quatuor.
Percoquantur in Syrupum.

Craſſum terrenumq; melancholiam extenuat, mollit, fluxamq; reddit: lienem obſtructione liberat, tumentemq; ſolvit, melancholia, quartanis, diuturnisq; febribus apprimè utilis.

SYrupum hunc ex Fernelio huc transtulimus: ejus enim qui in veteri Diſpenſatorio continebatur uſus, ob ingratum ſaporem propemodùm eviluit; hic autem non minoris efficaciæ exiſtit.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* juxtà modum in *Animadverſionibus Syrupi de Calamintha Meſues* edoctum, convenientiſſimè præparari poteſt.

SYRUPUS DE SCORDIO SIMPLEX.

℞. Succi Scordii depurati libras duas,
Sacchari libram unam ſemis.
Fiat Syrupus,

Jus uſus præcipuus eſt in peſtilentibus & malignis febribus: interna namque putredini maximè adverſatur, ac humo-

rum

rum corruptiones emendat, lumbricos enecat, menſes ciet, venenis reluctatur, vaſa rupta glutinat, nec non ſudores prolicit.

NOtandum in ſucci hujus defectu ſubſtitui poſſe decoctum Scordii Cretici, aut noſtratis, ex copioſâ plantæ hujus quantitate paratum, quod multam herbæ vim imbiberit, ita ut ſuo valore ſuccum æquet.

ANIMADVERSIONES.

SYrupi hujus præpraratio cum dexterrima illa *Syrupi de Betonica ſimplicis* præparatione coincidit: Etenim hoc pacto *ſucci ſcordii vis antiloimica excellens* non ſolùm conſervatur, ſed etiam inſigniter augetur, & conſequenter *Syrupus* hic ad enumeratos effectus multò redditur efficacior.

SYRUPUS DE SCORDIO COMPOSITUS HIERONYMI MERCURIALIS.

℞. Florum Nymphææ,
Roſarum,
Borraginis,
Citri,
Foliorum Sonchi,
Borraginis,
Acetoſæ,
Pimpinellæ ana pugillos quinque,
Sem. Acetoſæ,
Citri ana drach. quinque,
Decoque in Aquæ hordei libris tribus ad tertias: deinde recipe dicti decocti libras duas,
Succi Scordii depurati libras tres,
Sacchari fini libras quatuor.
Decoque ſecundum artem, in fine addendo
Camphoræ,
Moſchi ana ſcrup. ſemis.
Miſce pro Syrupo.

DEſcribitur hic Syrupus ab Octaviano Roboreto in Tractatu de febre puncticulari, cui præcipuè convenit; prout morbis omnibus ab humorum corruptelâ ſeu putredine natis.

IN defectu florum Citri, cortices ſubſtituantur.

ANIMADVERSIONES.

NObilis hic *Syrupus* paretur juxtà modum noſtrum in præparatione *Syrupi de Betonica compoſiti* notatum, deſtillando nimirùm ſpecies primò cum ſolo *ſucco Scordii* ad ſiccitatem ferè, roſtro Alembici impoſitis *Moſcho & Camphorâ*, ità efficies *Syrupum* præſtantiſſimum.

SYRUPUS DE SEMPERVIVO SIMPLEX.

℞. Succi Sempervivi colati ac depurati lib. tres,
Sacchari albi libram unam ſemis.
Coque in Syrupum.

FEbrium æſtus potenter extinguit, ac internis incendiis auxiliatur, ob id linguæ inflammationem, ejusq; ariditatem aufert.

ANIMADVERSIONES.

PArandus eo modo, quo alii ex *ſuccis confecti Syrupi.*

SYRUPUS DE SEMPERVIVO COMPOSITUS.

℞. Foliorum Sempervivi recent. libras duodecim.
Contundantur in pilâ lapideâ, aſpergendo iisdem,
Salis Ammoniaci mundi drachmas decem.
Stent ſic ſimul probè tecta in vaſe fictili vitreato, per dies tres, vel quatuor, ſed tamen quotidiè agitentur. Poſtea ex his exprimatur ſuccus, qui cum Sacchari libris ſex in vaſe itidem fictili, aut lapideo, coquatur in Syrupum juſtæ conſiſtentiæ.

PRiore longè efficacior ad reſtinguendum febrium calorem ſupra modum furentem: faucium, ac linguæ ariditatem & inflammationem tollit, ac prunæ morbo opitulatur.

ANIMADVERSIONES.

COnficiatur juxta modũ præſcriptum, cavendo

ſuper vires ſupra gemmas, ac uniones tuetur & auget.

SYRUPUS DE SCABIOSA.

℞. Succi Scabioſæ defæcati libras tres,
Sacchari libram unam ſemis.
Coque in Syrupum.

PEctoris noxis plurimùm prodeſt, & anhelam ſenum tuſſim ſublevat, pleuritidi confert, malignis febribus reſiſtit, ac apoſtemata diſſolvit, & repurgat.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS DE RUBO IDÆO, ET DE SCABIOSA.

PArentur ut alii *Syrupi* ex conſimilibus *ſuccis* confecti, de quibus ſuperiùs.

SYRUPUS SCELOTYRBICUS.

℞. Succi Naſturtii aquatici,
Becabungæ ana libram ſemis,
Fumariæ,
Lupuli ana uncias tres.
Ferveant ſimul, ablataque ſpumâ depurentur per reſidentiam.

℞. Succi hujus libram unam, uncias quatuor.
Decoque cum Sacchari clarificati unciis octo, lento igne ad Syrupi conſiſtentiam.

SCorbuto inprimis medetur, ejuſdemq; Symptomata varia mitigat, lienis, & venarum meſaraicarum obſtructiones aperit, eroſioni oris, & gingivarum mirificè prodeſt.

ANIMADVERSIONES.

CUm virtus *plantarum Antiſcorbuticarum* potiſſimùm reſideat in ſpirituoſa earundem parte, ſeu potiùs *Sale volatili*, vel ſi mavis in *ſpiritu volatili ſalino*, qui levi etiam ignis calore concitatus ſibi fugâ conſulere, ac Dædaleis veluti remigiis aëra petere ſolet, ut adeò ſedulâ obſervantiâ heic opus ſit, ne is *diuturniori coctione* in auras pellatur: ſecùs enim *Syrupum* viribus truncatum nanciſceceris. Præſtabit itaque à *ſuccis*, priusquam *coctioni* ſubdentur, eorundem *partium ſpirituoſiorum uncias quinque* circiter, per Alembicum abſtrahere, ex reſiduo verò cum *Sacharo ad conſiſtentiam Tabulati cocto*, additis prædictis *unciis quinq. abſtracti ſucci ſpirituoſioris* ſine ulteriori coctione conficere *Syrupum*. Conſulantur etiam *Animadverſiones Syrupi de Betonica ſimplicis.*

SYRUPUS DE SCOLOPENDRIO FERNELII.

℞. Polypodii quercini,
Rad. Bugloſſi utriusque,
Cort. rad. Capparum,
Tamariſci ana uncias duas,
Scolopendrii veri, ſeu Ceterach manipulos tres,
Lupuli,
Capillorum Veneris,
Cuſcutæ,
Meliſſophylli ana manipulos duos.
Coquantur in aquæ libris novem ad remanentiam librarum quinque: colaturæ huic adde,
Sacchari albi libras quatuor.
Percoquantur in Syrupum.

CRaſſam terrenamq; melancholiam extenuat, mollit, fluxamq; reddit: lienem obſtructione liberat, tumentemq; ſolvit, melancholiæ, quartanis, diuturnisq; febribus apprimè utilis.

SYrupum hunc ex Fernelio huc transtulimus: ejus enim qui in veteri Diſpenſatorio continebatur uſus, ob ingratum ſaporem propemodùm evilüit; hic autem non minoris efficaciæ exiſtit.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* juxtà modum in *Animadverſionibus Syrupi de Calamintha Meſues* edoctum, convenientiſſimè præparari poteſt.

SYRUPUS DE SCORDIO SIMPLEX.

℞. Succi Scordii depurati libras duas,
Sacchari libram unam ſemis.
Fiat Syrupus,

EJus uſus præcipuus eſt in peſtilentibus & malignis febribus: interna namque putredini maximè adverſatur, ac humo-

rum

rum corruptiones emendat, lumbricos enecat, menſes ciet, venenis reluctatur, vaſa rupta glutinat, nec non ſudores prolicit.

NOtandum in ſucci hujus defectu ſubſtitui poſſe decoctum Scordii Creticei, aut noſtratis, ex copioſâ plantæ hujus quantitate paratum, quod multam herbæ vim imbiberit, ita ut ſuo valore ſuccum æquet.

ANIMADVERSIONES.

SYrupi hujus præparatio cum dexterrima illa *Syrupi de Betonica ſimplicis* præparatione coincidit: Etenim hoc pacto *ſucci ſcordii vis antiloimica excellens* non ſolùm conſervatur, ſed etiam inſigniter augetur, & conſequenter *Syrupus* hic ad enumeratos effectus multò redditur efficacior.

SYRUPUS DE SCORDIO COMPOSITUS HIERONYMI MERCURIALIS.

℞. Florum Nymphææ,
Roſarum,
Borraginis,
Citri,
Foliorum Sonchi,
Borraginis,
Acetoſæ,
Pimpinellæ ana pugillos quinque,
Sem. Acetoſæ,
Citri ana drach. quinque,
Decoque in Aquæ hordei libris tribus ad tertias: deinde recipe dicti decocti libras duas,
Succi Scordii depurati libras tres,
Sacchari fini libras quatuor.
Decoque ſecundum artem, In fine addendo
Camphoræ,
Moſchi ana ſcrup. ſemis.
Miſce pro Syrupo.

DEſcribitur hic Syrupus ab Octaviano Roboreto in Tractatu de febre puncticulari, cui præcipuè convenit; prout morbis omnibus ab humorum corruptelâ ſeu putredine natis.

IN defectu florum Citri, cortices ſubſtituantur.

ANIMADVERSIONES.

NObilis hic *Syrupus* paretur juxtà modum noſtrum in præparatione *Syrupi de Betonica compoſiti* notatum, deſtillando nimirùm ſpecies primò cum ſolo *ſucco Scordii* ad ſiccitatem ferè, roſtro Alembici impoſitis *Moſcho & Camphorâ*, ità efficies *Syrupum* præſtantiſſimum.

SYRUPUS DE SEMPERVIVO SIMPLEX.

℞. Succi Sempervivi colati ac depurati lib. tres,
Sacchari albi libram unam ſemis.
Coque in Syrupum.

FEbrium æſtus potenter extinguit, ac internis incendiis auxiliatur, ob id linguæ inflammationem, ejusq; ariditatem aufert.

ANIMADVERSIONES.

PArandus eo modo, quo alii ex *ſucco confecti Syrupi.*

SYRUPUS DE SEMPERVIVO COMPOSITUS.

℞. Foliorum Sempervivi recent. libras duodecim.
Contundantur in pilâ lapideâ, aſpergendo iiſdem,
Salis Ammoniaci mundi drachmas decem.
Stent ſic ſimul probè tecta in vaſe fictili vitreato, per dies tres, vel quatuor, ſed tamen quotidiè agitentur. Poſtea ex his exprimatur ſuccus, qui cum Sacchari libris ſex in vaſe itidem fictili, aut lapideo, coquatur in Syrupum juſtæ conſiſtentiæ.

PRiore longè efficacior ad reſtinguendum febrium calorem ſupra modum furentem: faucium, ac linguæ ariditatem & inflammationem tollit, ac prunæ morbo opitulatur.

ANIMADVERSIONES.

COnficiatur juxta modũ præſcriptum,

 cavendo

cavendo ſeduló, ne *metallina vaſa* præſertim *cuprea* in *coctione* ejusdem adhibeantur, propter adjectum *Salem Ammoniacum*, ſed vel in *lapideo* aut ſaltem *teſtaceo vaſe vitreato* decoquatur; alioquin ſtatim *vitriolatum & æruginoſum* acquirit *ſaporem* ingratum & ventriculo nocivum.

SYRUPUS DE STOECHADE SIMPEX.

℞. Flor. Stœchadis uncias tres & drachmas ſex,
Thymi,
Calaminthæ,
Origani ana drachmas decem,
Aniſi drachmas ſeptem,
Paſſularum enucleatarum uncias quatuor,
Aquæ libras ſeptem.

Decoquantur ad conſumptionem librarum duarum: colaturæ adde
Sacchari aut mellis libras quatuor.
Condiantur cum
Calami Aromatici,
Cinamomi,
Zingiberis ana drachmâ unâ ſemis.
Ligentur in nodulo, ac in Syrupo ſuſpendantur.

Ventriculum, cor, cerebrum, ac hepar obfirmat: craſſos humores incidit, tenacem lentamq́, pituitam dividit, obſtructiones à viſ idis humoribus obortas reſerat, crudosq́, à frigore ſuccos concoquit.

ANIMADVERSIONES.

Cum in aſſignata hujus *Syrupi* præparatione virtutes illæ eximiæ in ſulphureis ac ſubtilioribus ſpecierum ingredientium partibus conſiſtentes, *coctione diuturnâ* utut lentâ, penitùs exhalent, ac omninò aboleantur, relicto *extracto terreſtriori*, ad effectus ſuperiùs denominatos præſtandos planè inhabili ac inutili; idcircò modo ſequenti, quo *virtutes illæ balſamicæ* integrè ſerventur, eædemque *Syrupo* incorporentur, laudabiliter parari poteſt, utpote:

℞. *Species omnes huic Syrupo, cùm decoctioni tùm aromatiſationi, deſtinatas,*

Quibus contuſis & conciſis affunde in cucurbita vitrea *aquæ ſimplicis* ℔ iij & appoſito capitello, juncturisque benè lutatis, nec non receptaculo præpoſito, inſtituatur per M. B. deſtillatio, quousque aliquid prodeat, vel ad ſiccitatem *ſpecierum*. *Aqua odorifera deſtillatione prolecta* ſigillatim aſſervetur: *Species in fundo Cucurbitæ remanentes affusâ aquâ ſ. q.* coquantur ad ℔ ij. factaque colaturâ & clarificatione addatur huic *decocto Saccharum eidem superiùs deſtinatum* (℔ v.) & ad omnimodam ejus conſiſtentiam coquatur, ac ſi *Tabulæ* confici deberent; cui adde *aquam ſuperiùs deſtillatam*, ſolaque diſſolutione ac ſine ulteriori *coctione*, effice *Syrupum*, ... *cordi* & *ventriculo* gratum.

SYRUPUS DE STOECHADE COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Flor. Stœchad. uncias tres & drachmas ſex,
Thymi,
Calaminthæ,
Origani ana drachmas decem,
Aniſi,
Pyrethri ana drachmas ſeptem,
Piperis longi drachmas tres,
Zingiberis drachmas duas,
Paſſularum enucleatarum uncias quatuor,
Aquæ libras octo.

Coquantur ad duarum librarum conſumptionem.

Colatum & expreſſum cum Sacchari aut Mellis libris quinque clarificatum, coquatur in Syrupum; cui propè decocto aromata iſta in panno raro ligata immergantur, deinde in Syrupo ad totius condituram appendantur.

℞. Cinamomi,
Calami Aromatici,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Zingiberis,
Piperis nigri,
Longi ana drachmam unam ſemis.
Craſſiusculè tundantur, ac in nodulo ligentur.

Affectibus cerebri frigidioribus & pituitoſioribus convenientior, ubi calore majore, incidentibus, & tenuantibus magis utendum

utendum eſt, cerebri, ac nervorum frigidis noxis remedio eſt, horum cauſam, pituitam ſcilicet craſſam & viſcidam potenter diſſecans, digerens, ac tenuans, paralyſi, ſpaſmo cynico, convulſioni, nec non epilepſiæ medicatur, deſtillationes frigidas conſumit & ſiccat, facit etiam ad pectus anheloſum à deſtillatione impendente, ac ventriculum confortat.

SYRUPUS DE STOECHADE FERNELII.

℞. Florum Stœchad. uncias quatuor,
Thymi,
Calaminthæ,
Origani ana unciam unam ſemis,
Salviæ,
Betonicæ,
Flor. Roriſmarini ana unciam ſemis,
Sem. Rutæ,
Pæoniæ,
Fœniculi ana drachmas tres.

Coquantur ex aquæ libris decem ad dimidias, expreſſumque jus cum Sacchari & Mellis ana libris duabus denuò coquatur in Syrupum, qui condiatur cum
Cinamomi,
Zingiberis,
Calami odorati ana drachmis duabus.

Ligentur Aromata hæc linteo raro, & in Syrupo hoc appenſa maneant.

Syruporum ſupra dictorum vires aquat, imò quoad cerebri affectus ſanandos longè validior exiſtit; ut priorum Syruporum uſus præ hujus compoſitione jam propè negligatur. Eum igitur, utpote nobis uſitatiſſimum, ex Fernelio huc tranſpoſuimus.

ANIMADVESIONES IN SYRUPOS DE STOECHADE COMPOSITUM, ET DE STOECHADE FERNELII.

Hi *Syrupi* non minoribus, quàm præcedens, pollent virtutibus, quin eundem etiam ſuperant, ſi ritè & debito modo præparentur; Videantur ergò *Animadverſiones* præcedentes, ac ſecundùm illarum ductum inſtituatur præparatio.

SYRUPUS DE SYMPHYTO FERNELII.

℞. Radicum & cymarum Symphyti majoris & minoris ana manipulos tres,
Roſarum rubrarum,
Betonicæ,
Plantaginis,
Pimpinellæ,
Polygoni,
Scabioſæ,
Tuſſilaginis ana manipulos duos.

Ex tuſis omnibus recentibus exprimatur ſuccus; coquaturque, & exſpumetur ad libras tres, addendo
Sacchari albi libras duas ſemis.
Fiat Syrupus.

Tabidorum & ulceratorum pulmonum ſaniem & pus blandè, ac leniter ſine ſanguinis erupturi metu extergit, pulmonesq́; pariter confirmat.

ANIMADVERSIONES

Paretur ſimplici *coctione* vel præmiſsâ *deſtillatione ſuccorum*, prout in aliis *Syruporum ex ſuccis* confectorum præparationibus indigitavimus. Notandum autem hîc, quod ex *manipulis viginti radicum, florum & herbarum*, huic *Syrupo* deſtinatis, vix ac ne vix quidem *tres libræ ſucci* elici poſſint: neceſſum igitur, ut qui hunc *Syrupum* ex voto conficere ſatagit, majorem ſibi procuret *herbarum* quantitatem.

SYRUPUS FLORUM TUNICÆ.

Fit, ut Syrupus Roſatus ſimplex, & alii conſimiles, qui ex trina florum infuſione parari conſveverunt.

Ad præcipuos cordis affectus tollendos efficax, ejus tremorem ac ſyncopas fugat, animi deliquiis opitulatur, ac peſtilentis luis, febriumq́; contagioſarum noxas disjicit.

SYRUPUS DE SUCCO VERONICÆ.

℞. Succi Veronicæ depurati libras tres,
Sacchari albi libram unam ſemis.
Coquantur in Syrupum.

Renum

R*Enum calculos & arenulas expurgat, eosq. purulentos mundificat & ſanat; pulmonum præterea exulcerationibus eximiè convenit, quorum ſaniem abſtergit, ulcera glutinat, nec non ſanguinis ſputitionem prohibet, peſtilentibus febribus maximè ſalutaris.*

ANIMADVERSIONES IN SYRUPOS FLORUM TUNICÆ ET DE SUCCO VERONICÆ.

NObilis & elegantis *Syrupi de floribus Tunicæ* præparatio inſtituatur juxtà modum *Syrupi florum Arantiorum*, vel ſimilium ex *fragrantibus herbis & floribus* confectorum.

Syrupus autem de *ſucco Veronicæ* ad normam *Syrupi de Betonica ſimplicis* præparetur.

SYRUPUS VIOLATUS SIMPLEX.

Fit eodem modo, quo Syrupus Roſatus ſimplex.

I*N febrium æſtibus, bilioſis & acutis morbis, viſcerum inflammationibus, ac ſiti inexplebili commendatur. Roſato potentiùs refrigerat & humectat, unde & ſomniferus magis, gutturis aſperitates lenit, thoracis & pectoris, totiuſq. ventris inferioris affectibus calidis ſuccurrit, & ſiccam tuſſim, partes ſpirituales ſuâ humoris lentitiâ obliniens eluit, ac alvum nonnihil emolliendo bilis acrimoniam retundit.*

MEſuæ Violarum recentium libras ſex, horis octo, in libris quindecim aquæ macerat in vaſe terreo cooperto, quibus colatis & expreſſis Violas recentes totidem addit, eodemq; intervallo macerat in aqua calida. Expreſſi & colati libras quinque, cum Sacchari libris quatuor, lento igne decoquit, dum concreſcant, purgat albuminibus ovorum, ut in Syrupo Roſato.

ANIMADVERSIONES.

CUm alvo ſimul leniendæ deſtinatus ſit hic *Syrupus*, ideò ad modum præſcriptum parari poterit: Id autem in hujus *Syrupi* confectione notandum, quòd *color ejus cæruleus*, aliàs ſummè delectabilis *coctione longiori* deperdatur, ac in fuſcum vel ſubviridem minusque delectabilem commutetur. Quod ſi tamen eidem *Syrupo colorem gratum purpureum* conciliare lubido fuerit, inſtillentur infuſioni aliquot guttulæ *Spiritus Salis, vel ſucci Citri una vel altera drachma.* Clarificatio hujus *Infuſionis* non niſi per *reſidentiam* in loco calido fieri poteſt, & invanum laborat, qui ope *albuminum ovorum* ejus citiorem *clarificationem* molitur. Quod ipſum etiam in *Syrupo Roſarum ſimplici & ſolutivo* obſervetur.

SYRUPUS VIOLATUS COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Violarum recentium uncias duas,
Sem. Cydoniorum,
Malvæ ana unciam unam,
Jujubarum,
Sebeſten ana num. viginti,
Aquæ Cucurbitæ libras ſex.
Coquantur ſimul ad tertias, addendo Sacchari libram unam ſemis.
Fiat Syrupus ſecundum artem.

P*Leuritidi & tuſſi ex cauſâ calidâ medetur: non ſolùm enim leniendo & refrigerando, humectandoq́; ad omnem arteriæ aſperitatem utilis exiſtit, ſedetiam ardentem urinam, ac nephriticum cruciatum demulcet.*

CUcurbita deſtillanda eſt dum adhuc tenera exiſtit, & antequam indureſcere incipiat.

ANIMADVERSIONES

NIſi loco *Syrupi violacei*, ſpiſſum vel mucilaginoſum *Embamma* exoptes, miſſam facias ſvadeo, & intactam relinquas aſſignatam hujus *Syrupi* præparationem; Quòd ſi momenti mihi fidem adhibere non vis, ipſus periculum facias, meaque non experiere mendacia verba.

SYRUPUS VIOLATUS EX SUCCO FOLIORUM.

℞. Florum Violarum, quantum volueris,

eos

eos diligenter excerptos, & à viridi caule repurgatos, in mortario marmoreo, piſtillo ligneo contunde, à quibus poſtea prælo ſubjectis ſuccum educ: cujus diligenter tranſcolati accipe uncias octo,

Sacchari albiſſimi libram unam.

Coquantur in rorido Balnei calore, quouſq; in Syrupi conſiſtentiam abjerint, ſpumam diligenter auferendo, ſerveturque Syrupus in vaſe vitreo, vel teſtaceo vitreato.

Efficaciſſimus eſt in pectoris ac faucium morbis calidis: acres defluxiones permulcet ac temperat, ſitim relevat, gutturis aſperitatem mitigat, raucedinem adimit, refrigerat & humectat. Delicatis naturis, ideoq; puerulis & infantibus à tenui deſtillatione tuſſientibus auxilio eſt, ſomnumq; inducit.

ALii Saccharum priùs deſpumant, & ad juſtam conſiſtentiam, vel etiam ulteriùs inſpiſſant: abhinc ſuccum addunt, & tepido calore Saccharo commiſcent ac reponunt. Qui modus apud noſtrates Pharmacopœos etiam uſitatior exiſtit.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* perquàm rarò, ex *ſucco florum expreſſo* conficitur, ſed ex *infuſione* cum *aqua* factâ, & quidem ſatis benè, cùm *flores contuſi* ut plurimùm *mucilaginoſum* præbeant *ſuccum*, coquè magis, ſi fortiori præli impetu cogantur, relictis *floribus*, integris adhuc virtutibus ac nativis ſuis coloribus præditis, qui denuò infuſi cum *aqua* vel alio convenienti *liquore*, eandem eleganti tincturâ cæruleâ ſaturatè imbuunt, ſuamque eſſentiam ac virtutes ſalvas & integras eidem communicant. Addam igitur duos modos non inelegantes, ex quibus, uter placebit, pro *Syrupi* hujus dextra præparatione eligatur.

℞. *Florum Violarum recent. à viridi caule repurgatorum & excerpt.* ℔ j.
Cui ſuperaffunde
Aquæ ferventis ℔ ij.

Cooperiatur *infuſio* (quæ commodè fieri poteſt in *vaſe ſtanneo*) relinquaturque in calore leni per aliquot horas, poſtea fiat expreſſio fortis; *Colaturæ vel expreſſæ infuſioni non calefactæ* de novo adde *aliquot uncias florum Violarum in mortario lapideo contuſorum*, quam repone loco tepido per aliquot horas, iterumque exprime: *Expreſſo ſucco purpureo adde*

Sacchari pulveriſati q. ſ. (*ad* ℔ j. ℥ iij. *ſucci vel infuſionis circiter admiſcendo Sacchari* ℔ ij.)

Ac ſolâ diſſolutione in *vaſe ſtanneo* ſuper B. M. vel ahenum aquâ fervente repletum collocato, fiat *Syrupus* elegantiſſimus, purpureo violaceus, ac inſuper etiam durabilis. Ex *floribus* à bina infuſione ſuperius adhuc reſiduis, utpotè qui multum adhuc tincturæ & virtutis in ſe continent, altera adhuc fiat *infuſio* cum *aqua ferventi*; ex *colatura* demùm cum *Sacchara* ad ſufficientiam addito, fiat ſine coctione vel ebullitione *Syrupus* uti ſuperiùs per M. B. (vel prout ſequetur) minùs quidem elegans, aſt virtutibus *Violarum* ſatis imprægnatus, qui vel pauperibus leviori precio divendi, vel pro *Julapio* proſtare poterit. Alias etiam hic *Syrupus* unicâ duntaxat ebullitione parari potis eſt, tali modo.

℞. *Infuſi Violarum purpurei* ℥ xv. *circiter*, *Sacchari albi contuſi* ℔ ij.

Et in *aheno ſtanno obducto*, igne ardenti vel recenti carbonum confeſtim una vel altera fiat ebullitio, poſtea ab igne remotis, ac ſupernatante ſpumâ cochleari vel ſpatulâ abjectâ, *Syrupum* per ſetaceum cola & uſui ſerva.

MEL ANACARDINUM AZARAVII.

℞. Anacardia recentia, tere, & in aqua decoque, donec melliginem quandam in rubeo colore fuſcam remittant, eam aquæ innatantem auferto ac reponito.

MEmoriæ jacturam reſarcit, labantes ſenſus reficit, oblivionem diſcutit, ac mentem exacuit: morbis cerebri frigidis & humidis conducit, nervorumq; reſolutioni opitulatur.

FUchſius paulò aliter deſcribit. Anacardia enim ſeorſim trita in aceto ju-

 ſta quan-

ſtæ quantitatis diebus ſeptem perfundit, octavo die lento igne ad medietatem decoquit, & per linteolum colat, fecem remanentem ſiccat: in ſucco autem Mel juſtæ quantitatis ad ſpiſſitudinem decoquit.

ANIMADVERSIONES.

Oedipo opus eſt ad primum hujus *mellis Anacardini* præparandi modum explicandum, utpotè qui adeò obſcurus eſt & intricatus, ut nemo exindè deſideratam *mellis hujus* præparationem, vel conjecturare ſaltem, nedum exactè conficere queat. Alter verò qui Fuchſio tribuitur, pauló dilucidior magisque concinnus apparet, nihilominus tamen quid hic ſibi velit, dum *feces remanentes exſiccat*, me quoque latet. Quòd ſi genuinum *mel Anacardinum* expetis, paretur illud vel coquendo vel digerendo *Anacardia* cum *aqua* vel *aceto* (prout libuerit, modo eorundem *eſſentia* extrahatur) & poſtea cum *mellis ſ. q.* additâ, ad conſiſtentiam debitam percoquendo. Poſſunt autem meo judicio *ad* ℔ j. *mellis*, ſumi *Anacardiorum* ℥ iij. plùs minusvè pro arbitratu Medici. *Coctione* vix quicquam illis demitur de virtutibus, prout nec alii *fructus*, niſi admodum tenuium partium extiterint, *coctione* vires ſuas amittunt.

MEL ANTHOSATUM.

℞. Mellis Roſati ſimplicis libras tres.
Florum Roriſmarini recentium manipulos ſex.

Stent in infuſione, loco calido, horis viginti quatuor, deinde exprimantur, & fiat colatura, quæ decoquatur, ut artis eſt.

Colicos ac uterinos dolores mitigat, ob calorem benignum, viſcera foventem, quibus etiam robur addit, cerebri, cordis & ventriculi vires augens, & crudum in inteſtinis, ac circum meſenterium pituitam concoquens, flatibus diſcutiendis idoneum. Additur in Enemata, ubi pareſis ex colica metuitur: nervoſas enim partes à noxis defendit.

ANIMADVERSIONES.

Si *mel roſatum* antea debitam ſuam conſiſtentiam nactum fuerit, opus non erit, ut *flores Anthos cum melle roſato dicto* infuſi, denuo coquantur, ne eorundem odor fragrantiſſimus, in coctura exſpiret, ſed ſufficit aliquandiu loco calido in infuſione permanſiſſe, quia *flores Roriſmarini* quantumvis recentes ſucculenti non ſunt, ideoq; parum liquoris *melli* impertire queunt; ut adeò neceſſum non ſit, ante ad debitam craſſitiem coctum *mel roſatum* ulteriùs coquere, niſi coctio in Alembico cum ſuo capitello munito fiat, & *exſtillans humiditas fragrans melli reſiduo* denuò reddatur. Priusquam autem *flores Roriſmarini melli roſato* infundantur, nonnihil contundantur vel conſcindantur, ut eò melius *melli* eorum pateat introitus.

ALITER SIC PARATUR.

℞. Foliorum Roriſmarini libram unam.
Aquæ fontanæ libras ſex.

Stent in infuſione per horas duodecim, abhinc ſecunda & tertiâ vice, reaſſumpto novo Roremarino repetatur infuſio, cujus colaturæ libris quinque adde

Mellis optimi deſpumati libras quatuor.

Coque ſecundum artem.

Cum in compluribus locis florum Roriſmarini tanta non extet copia, quæ huic melli parando ſufficiat, non minori efficaciâ herba ejusdem ſubſtituitur.

Rondeletius, Renodæus & alii libras tres mellis accipiunt, ac in eo libram unam florum Roriſmarini infundunt, & inſolatione ſolâ mel Anthoſatum parant.

ANIMADVERSIONES IN ALTERUM EJUSDEM MELLIS Anthoſati parandi modum.

Atrinâ illa *infuſione*, cum reaſſumpto ſemper recenti *Roremarino*, peractâ, non exigua virtus in *mel* redundare poſſet, niſi illam unà cum eadem ſcilicet *infuſione* totam ferè inter *coquendum* exhalare neceſſum eſſet, cùm *mel* per ſe liqui-

ſi liquidum ſit, ac tantam uti *Saccharum* (quod ſiccum eſt) liquoris admiſtionem ferre nequeat. Inodorum itaque vel ſaltem ingratum relinquetur *mel*, nullâ re minùs quàm *Roriſmarini virtutibus potioribus ac ſubtilioribus* imprægnatum, quæ tantùm abeſt, ut cum *melle* in coctione perſiſtere potuerint, quin mox inchoatâ coctura in auras avolarint: Proindè magis nobis arridet ſimplex illa Renodæi & Rondeletii aliorumque ſimplicitate gaudentium, ac ipſis etiam mulierculis, lippiſque & tonſoribus nota præparatio, utpotè quæ, licet non ſingulare artificium redoleat, ad minimùm ſaltem absque virium inſigni jacturâ peragitur. Quod ſi verò magis artificioſam præparationem anhelas, cujus ad exemplum alias ſimiles ex *herbis & floribus* conficere queas, en, dabo ſequentem!

R. *Roriſmarini aut Florum ejusdem* ℔ ij. *vel* ℔ iij.

Quibus minutim conſciſſis & Cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperaffundantur

Aqua ejusdem deſtillatæ, aut Vini ope. ℔ j ß.

Fiat deſtillatio in M. B. ad ſiccitatem *florum* usque, remanenti in fundo *Rorimarino* aut *floribus* ejusdem, reaffundatur *aqua deſtillatione prolecta*, quæ iterum deſtillando proliciatur; Prioris tamen *aqua* utpotè *ſpirituoſioris* majorumque virium ſeorſim aſſervetur *libra una*; Relictum autem à deſtillatione in Cucurbita *Roremmarinum*, affuſâ ſ. q. *aquæ ſimplicis* coque, *decoctum, colatum & album ovorum clarificatum* cum

Mellis ſimplicis clari libris quatuor

commiſce, & coquendo ultrà ordinariam ac ſatis craſſam *mellis conſiſtentiam* evaporare ſine. Tandem ubi parùm refrixerit, additâ prout videbitur

Prioris aquæ deſtillatæ ſpirituoſæ ſ. q.

(quam tamen vix exactè determinare poterimus, ob *mellis, extracto Roriſmarini* imbuti, variantem conſiſtentiam,) fiat *mel* juſtæ conſiſtentiæ, quod ipſum quò magis *præfatâ aquâ ſpirituoſâ* imprægnari poterit, eò evadet præſtantius & efficacius.

MEL EMBLICORUM.

℞. Myrobalanorum Emblicorum numero quinquaginta.

Contundantur mediocriter & decoquantur in libris tribus aquæ ad conſumptionem librarum duarum: reſiduo adde mellis tantundem & ad juſtam conſiſtentiam percoque.

Cor, cerebrum, jecur, nec non ventriculum ſolidat, corporis odorem commendat, ac hilaritatem parit.

Mel hoc Emblicorum nihil aliud eſt, quàm Emblicorum decoctum ad conſiſtentiam inſpiſſatum, ſeu mel in quo Myrobalani Emblici conditi aſſervantur.

ANIMADVERSIONES.

Paretur modo præſcripto; Etenim *Myrobalani* & ſimiles *fructus* coctione parùm nihilvè amittunt, ſunt enim minus ſulphurei; Antequam verò *decoctum melli* jungatur, neceſſum eſt ut cum *albumine ovi* prius clarificetur, ac tum demùm cum *melle* maritetur. Quod autem *mel Emblicorum*, hoc modo paratum, nihil aliud ſit, quàm *decoctum Emblicorum ad conſiſtentiam inſpiſſatum*, idipſum & ridiculoſum apparet, & contradictionem implicat. Nam ſi ſimplex eſſet *decoctum*, nullo modo ipſi competeret *mellis Emblici* nomen. Verùm difficultas illa in *Annotatis* diluitur, dum ipſi aſſerunt, *mel Emblicorum eſſe mel in quo Myrobalani Emblici conditi aſſervantur.* Ergò.

MEL MENTHÆ.

℞. Succi Menthæ purificati libras duas,
Mellis optimi tantundem.
Coquantur ad juſtam conſiſtentiam.

Ventriculum frigidum fovet, coctionem adjuvat, ac pituitoſos faucium tumores diſcutit.

ANIMADVERSIONES.

Mentha planta eſt balſamica, calefaciens & exſiccans, tenuiumque partium, cujus fragrantia parteſq; ſulphureæ ac ſubtiliores, utpotè, in quibus ejusdem virtus maximè repoſita eſt,

 ut in-

ut integrè quantum poſſibile eſt *melli* communicentur, in id ingenuus Pharmacopœus omnem operam impendere debet. Quod ipſum in aſſignata ſiniſtra præparatione ut fieri queat, non adeò in facili eſt, cùm odor omnis & fragrantia, ſubtilioresq; *ſucci* partes, in *coctione* cum *melle*, in auras pellantur. Ut itaque univerſæ *Menthæ* virtutes balſamicæ *melli* imprimantur, inſtituatur ejus ceu convenientiſſima præparatio in modum *mellis Anthoſati vel Roriſmarini ſecundi*, à nobis ſuperiùs traditum: Vel paretur ad normam ſequentem.

℞. *Succi Menthæ* ℔ ij.
cui immerge
Herbæ Menthæ odoriſ. contuſ. recent. plus minùsvè

Et per M. B. è Cucurbita vitrea deſtillando evoca libram unam circiter, cui prolectæ *aquæ odoriſeræ* denuò

Recent. herbæ Menthæ ℥ iiij.

immergantur, digerantur & tandem exprimantur: Hâc *eſſentiâ* interim aſſervatâ,

℞. *Mentham utramq; à deſtillatione unâ cum reſiduo ſucco, & extractione relictam.*

Quam affusâ adhuc *librâ unâ vel alterâ aquæ ſimplicis* coque *ad* ℔ j. præter propter *decoctum expreſſum & optimè clarificatum* additis

Mellis optimi & clari libris duabus vel tribus

iterùm coquendo ad conſiſtentiam *mellis* craſſiſſimam ordinariâ multò craſſiorem redige; cui tandem *de ſuperiori deſtillata & eſſentificata aqua vel ſucco* tantum junge, quantum ad juſtam conſiſtentiam ſine ulteriori *coctione* ſufficere videbitur, fiatque *mel Menthæ* præſtantiſſimum.

MEL MERCURIALE.

℞. Succi Mercurialis libras tres,
Mellis puri ac optimi libram unam ſemis.

Coquantur & deſpumentur, ut artis eſt.

EAſdem cum Syrupo vires obtinet, magis tamen abſtergit, ideoq; alvum (ubi Enematibus inditur) feliciùs ſubducit.

ANIMADVERSIONES.

QUod ſuperiùs in ejusdem *Syrupi* præparatione monui, idipſum etiam hîc locum habet, propterea ſimplici ſaltem *coctione* parandum eſt.

MEL PASSULARUM.

℞. Uvarum paſſarum libras quatuor,
Aquæ libras duodecim.

Macerentur horis viginti quatuor. deinde decoquantur ad remanentiam tertiæ partis: Colentur, & colatura decoquatur ad mellis conſiſtentiam, & reponatur. Hoc decoctum vocatur mel Paſſularum.

PEctoris vitiis, præcipuè verò deſtillationi acri, & calidæ, à ſalſis humoribus obortæ, conducit, aſperam arteriam lenit, & humectat, tenuem expectoratum promovet, tuſſim ſedat, ac raucedinem mitigat.

ANIMADVERSIONES.

NOn contendamus de nomine, & utrùm præſtet *decoctionem* hanc, vel *Rob*, vel *Sapa* aut *mellis* nomine inſignire; Præſtabit autem omnium convenientiſſimè inter *Rob* illam reponere, quia ſine *melle* conficitur.

MEL ROSATUM SIMPLEX.

℞. Roſarum rubrarum recentium libras tres,
Aquæ fontanæ puræ & calentis libras duodecim.

Stent in infuſione per horas viginti quatuor: abhinc rejectis prioribus Roſis, totidem recentes rurſus priori brodio infundantur, reitereturque id tertiùm. Tandem colati libris quinque addantur libræ quatuor mellis.

Coquantur ſimul, ut eſt artis.

VEntriculum roborat, detergit, viſcidosq; ſuccos expurgat: coctionem juvat, putredini adverſatur, humores crudos concoquit, oris phlegmonas, prout & gingivarum tonſillarumq; inflammationes placat.

MEL ROSATUM MESUÆ.

℞. Roſarum rubearum nondum penitus apertarum libras duas.

Mellis

Mellis optimi libras ſex.

Coquantur lento igne ſecundum artem.

I*D vulgus plerumq́; expetit, ac uſurpat: eo ſiquidem raucedines mitigare, aſpera quoque arteria, columella, faucium & gutturis noxas depellere edoctum eſt.*

MEl Roſatum Nicolai apud nos in uſu non eſt, cui fere ſimile eſt illud, quod Noribergenſes fol. 149. deſcribunt. Recipiunt autem folia roſarum rubearum nondum penitùs explicatarum recentia, eaq́; in Aqua Cœleſti percoquunt, ac colant: colaturæ ſuccum Roſarum depuratum, melque deſpumatum admiſcent, & ad juſtam conſiſtentiam coquendo perducunt.

ANIMADVERSIONES IN MEL ROSATUM SIMPLEX, ET MESUÆ.

PArari poſſunt ad normam *mellis Anthoſati ſe. undi*, vel *Mentha* jam edocti: Noribergenſium modus conficiendi *mel Roſarum Nicolai* æquè inconcinnus eſt, atque hujus: ſcatet enim iisdem difficultatibus, propterea eundem ſimiliter improbamus.

MEL ROSATUM CITRATUM.

℞. Mellis Roſati ſimpl. ad perfectionem cocti libras duas.

Huic, dum adhuc à coctura fervet, infunde

Cort. Citri recentium & extimorum libram unam.

Stent in infuſione per menſem, poſtea mel tranſcoletur, ac reponatur.

F*Rigidis ventriculi & cordis affectibus eximiè ſuccurrit, abſtergit, tenuat, concoquit; corruptionem humorum, eorundemq́; putredinem arcet, ideoq́; fætentem animam corrigit. Requiritur potiſſimùm ad compoſitionem Oxymellis Helleborati à Juliano deſcripti, & à Geſnero magnis encomiis celebrati.*

ANIMADVERSIONES.

INjectionem vel infuſionem *corticum Citri*, confecto & ad conſiſtentiam debitam jam percocto *melli* fruſtraneam & inutilem eſſe, jam tum ſuperiùs in præparationibus *Syruporum de corticibus Citri & Arantiorum*, ſatis ſuperque demonſtravi, ut adeò ſupervacaneum eſſe cenſeam, illa, quæ ibidem hac de re dicta ſunt, heîc repetere. Ut autem hoc ipſum *mel*, de quo nunc agimus (quodq́; ſi rectè præparatum ſit, egregiis pollet vitibus) artificioſe & dextre præparetur, imitari convenit modum noſtrum ſequentem, utpotè

℞. *Roſar. Damaſc. recent. & contuſar.* ℔ ij.

Corticum Citri exterior. recent. & conſciſſ. ℥ vj. *vel* ℥ viij.

Quibus Cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperaffundantur

Aqua Roſarum fragrantiſſima ℥ iij.

Poſtea fiat deſtillatio in M. B. juncturis probè clauſis, ad ſiccitatem ferè *Roſarum & corticum* (vel ad prolectionem ℥ ix. circiter,) *prolecto liquori odorifero* de novo immerge

Corticum Citri recent. extim. ℥ iij.

Et factâ digeſtione in vitro optime clauſo, coletur tandem *eſſentia* & ſtudioſè interim aſſervetur. *Reſiduis* à deſtillatione *Roſis & corticibus Citri*, item ab eſſentia relictis, ſuperaffundantur

Aqua ferventis ſimpl. ℔ ij.

Et poſt unius diei digeſtionem, fiat colatura & expreſſio; *Infuſum expreſſum* optimè clarificetur & additis

Mellis optimi & clari libris tribus,

coquantur ad craſſam & ordinariâ multò craſſiorem *mellis* conſiſtentiam; cui demùm remoto ab igne & nonnihil refrigerato addatur

Aqua ſuperioris deſtillata & recentibus Citri corticibus eſſentificata ſ. q.

vel quantum imprimi poſſit, ut ſine ulteriori *coctione* juſtam *Syrupi* conſiſtentiam acquirat; eritque *mel Citratum* delicatiſſimum.

MEL VIOLATUM.

Fit, ut mel Roſatum ſimplex.

R*Efrigerat, lenit & humectat alvumq́; emollit: inditur potiſſimùm Enematibus, ubi bilis & caloris acrimonia levanda, aut obtundenda eſt.*

ANIMADVERSIONES

FIat ad normam *mellis Anthoſati ſecundi*, vel juxtà præparationem *mellis Mentha.*

OXYMEL SIMPLEX GALENI ET MESUÆ.

℞. Mellis deſpumati libras duas,
Aceti vini acerrimi libram unam,
Aquæ libras quatuor.

Mel cum aqua diligenter deſpumetur, & ubi aqua coquendo fuerit abſumpta, addito aceto facta unicâ ebullitione, removeatur ab igne, ac ſervetur uſui.

Magna hujus vis craſſa tenuandi, lenta incidendi, viſcida detergendi, obſtructa aperiendi, idq; ſine manifeſto calore: quo nomine febribus diuturnis & morbis ex craſſa bile ac pituita enatis convenit, humidis naturis & frigidis, crudam, craſſam, & pituitoſam ſuccorum copiam coacervantibus aptum; nervos tamen & uterum lædere, tuſſim excitare, ac ſputum acidum potiùs demergere quàm provocare creditur: unde in materiebus pectoris educendis duo caſus occurrunt, ejus uſum non admittentes; nimirum in morbi principio crudâ exiſtente materiâ propter aceti acrimoniam, quòd tuſſim provocet, cùm tamen ante coctionem materiæ fieri non debeat: deinde ubi virtus debilis & non ſufficiens ad expellendum exiſtit, ibi fruſtra virtute decreſcente homo irritatur. Vide 3. de ratione victus in morbis acutis cap. 27. & 28. Componendi rationem docet Galenus 4. Salubrium.

ANIMADVERSIONES.

Vanitas hujus præparationis in *Animadverſionibus* noſtris ſuper *Syrupum Acetoſum ſimplicem* ſat ſuperq; ventilata & diſcuſſa eſt: Nimirùm, quòd *aqua* ſuperfluè ſaltem & cum detrimento virtutum *Syrupo* ſive *melli*, inprimis jam clarificatis & deſpumatis addatur; etenim in diuturniori illa *coctione*, quâ *aqua* tanta copia exhalare debet (debent autem in hac præparatione *quatuor libræ* evaporare) *aceti* partes penetrantiores, unâ cum *aqua* rapiuntur in auras, quas tamen ſervare multò eſſet conſultiùs. Neque etiam neceſſum eſt, ut *aqua* ob ulteriorem *mellis* deſpumationem & clarificationem addatur, cùm ipſi *mel* jam *deſpumatum* pro confectione ſumendum eſſe præcipiant; ſupervacaneum itaque eſt, illud ulteriùs deſpumare. E contra verò præſtabit abſque ulla *aquæ* affuſione, *acetum melli* ſtatim addidiſſe, & cum eo *mel* ad debitam conſiſtentiam percoquendo, *Oxymel* paraſſe.

OXYMEL COMPOSITUM MESUÆ.

℞. Corticum mundatorum & inciſorum radicum
Apii,
Petroſelini,
Ruſci,
Fæniculi,
Aſparagi ana uncias duas,
Sem. Apii,
Fœniculi,
Petroſelini ana unciam unam,
Aceti libram unam ſemis,
Aquæ libras ſex,
Mellis libras tres.

Cortices radicum, & ſemina horis viginti quatuor macerentur in vaſe lapideo in aceto & aqua: tum coquantur ad tertiæ partis comſumptionem: colato additur Mel, & lento igne percoquitur.

Efficacius eſt ſuperiore, ac morbis procedentibus & diuturnis magis opportunum: potentiùs enim materiæ craſſitudinem apparat, incidit, tenuat, facitq; ad effectus ex bile craſſa, ac pituita lentore natos; melancholicis malis, quartanæ, & ſplenis duritiei bono eſt, inclinante potiſſimum morbo, quotidianis febribus ſuccurrit, urinas & ſudores, coctâ jam materiâ, prolectat.

ANIMADVERSIONES.

Hoc ipſum *Oxymel*, ſi dextrè paretur, multum præſtare poſſe non diffido. Itaque pro hujus legitima præparatione, ſequentem commendo modum.

℞. *Non corticum mundatorum & inciſorum radicum*
(curioſitas enim illa in minutiis hiſce planè & inutilis & ſupervacanea eſt) *ſed ipſarummet*
Radicum Apii,
Petroſelini,
Ruſci,
Fœniculi,
Aſparagi ana ℥ ij.

Sem-

Sem. Apii,
Fœniculi,
Petroſelini ana ℥j.

Inciſa & contuſa craſſiuſculè immittantur in Cucurbitam vitream, quibus ſuperaffundatur,

Aceti deſtillati ℔j ß.

Fiatq; deſtillatio, juncturis benè clauſis, in M.B. ferè ad ſiccitatem usq; ſpecierum: *Acetum* ſive *aqua prolecta, odorifera* ſervetur; Remanentes in fundo Cucurbitæ *ſpecies*, affuſis de novo *aquæ ſimplicis* ℔ iij, coquantur in olla vitreata ad dimidias, factaq; colaturâ & expreſſione forti, expreſſum poſtea *albumine ovorum* clarificetur, ac eum *tribus libris mellis* tamdiu coquatur, donec *mel* denuò ſatis craſſam, imò ordinariâ multo craſſiorem acquiſiverit *conſiſtentiam*, cui tandem *de ſuperiori liquore ſpirituoſo vel Aceto deſtillato* tantum affundatur, quantum ad juſtam *mellis* craſſitiem ſufficere videbitur.

OXYMEL DIURETICUM D. AMBROSII JUNG SENIORIS.

℞. Mellis deſpumati uncias quindecim,
Aceti albi acerrimi,
Aquæ fontis ana libras duas,
Rad. Raphani recentium unciam unã,
Fœniculi drach. decem,
Apii,
Petroſelini,
Geniſtæ,
Aſari,
Leviſtici ana drach. tres,
Sem. Fœniculi,
Petroſelini,
Aſparagi,
Ruſci ana drachmas duas,
Coriandrorum præparatorum,
Cumini ana drachmam ſemis.
Coquantur ſecundum artem.

Potenter lotium exigit, ac impeditam urinam, & renum calculos propellit: cujus uſus olim D. Ambroſio celebris erat, prout etiamnum noſtris Medicis familiaris exiſtit.

ANIMADVERSIONES.

Præſtabit etiam hujus *Oxymellis* præparationem inſtituere ad normam & methodum in prioris *Oxymellis compoſiti* confectione à nobis traditam; Tali enim modo, longè meliores & majores ſortietur virtutes, quàm ſi vulgari viâ præparetur, quâ ipsâ tantum abeſt, ut vires ejus conſerventur, quin ſi non omnibus, ad minimum tamen maximâ, potiori & penetrantiori earundem parte caſtretur.

OXYMEL SCYLLITICUM MESUÆ.

℞. Mellis deſpumati libras tres,
Aceti Scyllitici libras duas.
Coquantur ad perfectam conſiſtentiam.

Ad cerebri, pulmonis, ventriculi affectus pituitoſos, aut melancholicos etiam contumaces pollens. Eo utimur in epilepticorum inſultibus, ipſoq; paroxyſmo; aſthmaticis quoque plurimùm confert, venarum obſtructiones etiam inveteratas reſerat, craſſosq; humores potenter incidit.

Compoſitum fit, ut Oxymel compoſitum ex radicibus.

ANIMADVERSIONES.

Parari poterit ad modum præſcriptum, videlicet per ſimplicem *coctionem*, cum de *Scyllæ* ſpirituoſi nihil in *coctura* facilè ampliùs perire queat, utpotè quod jam tùm in priori ſua *præparatione* ferè amiſit, de his plura in *aceti Scyllitici* præparatione.

OXYSACCHARUM SIMPLEX.

℞. Succi Granatorum acidorum uncias octo,
Aceti uncias quatuor,
Sacchari albi libram unam.

Saccharum puriſſimum acero ſolvatur, & ad craſſam conſiſtentiam percoquatur, cui, dum modicè refrixerit, ſuccus Granatorum admiſceatur, ſimulque lege artis in Syrupi formam reducantur.

Humori fervènti refrigerando, craſſo autem incidendo, putredini arcendæ, ſiti ſedandæ; nec non viſcerum inflammationi mitigandæ conducit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

PAretur juxtà modum præſcriptum, per ſimpliecem *colturam*, lentoq; igne, inque *vaſe terreo vel lapideo*.

OXYSACCHARUM COMPOSITUM NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Capillorum Veneris,
Aſpleni, ſeu Phyllitidis aut Linguæ cervinæ,
Scolopendrii, ſeu Ceterach,
Lichenis, ſeu Hepaticæ,
Violarum,
Polytrichi,
Rad. Fœniculi,
Aſparagi,
Ruſci,
Graminis ana unciam unam,
Succi Granatorum acidorum libras octo ſemis.

Omnia in Granatorum acidorum ſucco triduo macerentur. Deinde cum modica ebullitione exprimantur & colentur: tandem cum Sacchari libris quatuor ad formam Syrupi percoquantur.

FEbribus impuris, & tertianis nothis, omnibusq; affectibus ex ſanguinis ac bilis fervore & craſſitie natis ſubvenit, jecoris, lienisq; obſtructionibus confert, & concalefacta viſcera juvat.

ANIMADVERSIONES.

QUia uſus hujus *Oxyſacchari* jam propemodùm eviluit, idcircò de ejuſdem præparatione multus non ero: ſi qua autem exigeretur, præparari poſſet ad modum præſcriptum, cùm pauca ſint *ingredientia*, quæ vel fragrantem ſpirent odorem, aut etiam adeò ſubtilium partium ſint, ut earum vis promptè exhalare poſſit.

JULEP ROSARUM.

℞. Aquæ Roſarum odoratiſſimæ libras tres,
Sacchari albiſſimi libras duas.
Fiat cum diligentia.

COrdiale planè medicamentum eſt, totius corporis exaſtuationi confert, vitales ſpiritus reficit, eoſdemq; evanidos reparat.

ANIMADVERSIONES

QUanta fiat virtutum deperditio, ſi *liquores odoriferi* cum *Saccharo* diu percoqui debeant, de eo jam ad ravim uſque in ſuperioribus conqueſti ſumus. Quæ ſi ſaltem per tranſennam denuò inſpiciantur, unusquiſq; facile videbit, quàm turpiter ſe dent, qui hujus *Julepi* præparationem, juxtà modum præſcriptum moliuntur; Etenim duplicem hi committunt errorem, cùm, quòd fragrantiſſimum *aqua Roſarum* odorem *coctura* penitùs expirare ſinant, tùm etiam, quòd hanc ipſam *aquam* in nimis larga quantitate adeò luxurioſè addant. Præcipiunt enim ad *Sacchari* ℔ ij. ſumendas eſſe *aqua Roſarum* ℔ iij. cùm tamen pro *Sacchari libris duabus* ad conficiendum hunc vel ſimilem *Julepum* vel *Syrupum* ſufficeret *libra una cum tribus vel quatuor circiter unciis aqua*; quæ itaq; reliqua eſt *aqua libra una, cum unciis octo*, totaliter ac inutiliter, & quidem pars ejus fragrantior, ut expiret neceſſum eſt: verùm ad quid perditio hæc? Paretur ergò ſequenti modo:

℞. *Aqua Roſarum odorifera* ℔ ij.
Roſarum rub. contuſ. & ſale condit. ℔ j
Fiatque in Cucurbita vitrea ex M. B. deſtillatio vel rectificatio
Aqua fragrantioris primitùs prolecta
℞. ℥ xv. *vel* ℥ xvj.
quibus adde
Sacchari albiſſimi vel clarificati ℔ ij.

ac ſolâ ejuſdem diſſolutione paretur Julapium.

Ad eundem modum paretur etiam *Julep Sambucinum* ſequens.

JULEP SAMBUCINUM.

℞. Aquæ Sambuci ex floribus libras tres,
Sacchari albiſſimi libras duas.
Fiat Julep.

SEroſos in corpore humores blandè temperat, calores febriles mitigat, & ſudores elicit: in potu jucundus, noſtratibusq; admodum familiaris exiſtit.

JULEP EX VINO ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Vini optimi & perquàm odorati libras tres,

Sacchari

Sacchari libras duas.
Fiat Julep.

Ventriculi & cordis robur tuetur, coctionem promovet, frigidos, crudosq́ humores partim incidit, partim concoquit; ac caninam famem lenit.

ANIMADVERSIONES.

Arnoldum de Villa Nova ſtupidiſſimæ hujus præparationis Authorem extitiſſe, vix ego adduci poſſum ut credam: Etenim longè aliter ejusdem ſcripta teſtantur, nimirùm quòd fuerit vir ſolidæ doctrinæ, rerumque naturalium exquiſitâ cognitione imbutus, *ipsâ* etiam *Spagyricâ ſcientiâ arteq́ deſtillatoriâ* inſtructiſſimus: Adeoque mihi non fit veriſimile, quòd is tam inſipidam hujus *Julapii* præparationem tradiderit, ſed potiùs crediderim illam ab alio quodam qui fortè in operationibus Spagyricis peccaverit nunquam, effictam vel excogitatam eſſe, ſicque demùm huic operi irrepſiſſe. Namque unusquisque, qui vel leviter ſaltem *arte deſtillatoriâ* imbutus eſt, haud invitus mihi conteſtabitur, quòd, ſi *Vinum* deſtilletur, ejusque *pars ſpirituoſa & optima*, etiam ſatis lento igne ab eo proliciatur, nihil tùm ab eo remaneat, præter *aquoſum ac ingratum vel nauſeoſum phlegma*, omni virtute, odore ac ſapore *vini* ſpoliatum: An tu Lector benevole, nunc in præſcripto hujus *Julapii* conficiendi modo, ubi, dum ille ad conſiſtentiam ſuam debitam percoquendus eſt, *vini optimi & perquàm odorati libra una cum unciis octo* vaporetenùs reſolvi, & in auram pelli debent, aliter fieri puras? Proinde ne tantam *vini generoſi* facias jacturam, & nihilominùs *Julapium* habeas *odore ac ſapore vinoſo*, & eximiis *vini virtutibus* imprægnatum, modo ſequenti magis, uti puto, rationi conformi, præparationem inſtituas. Nimirùm

℞. *Vini Malvatici* ℔ iij.

à quibus deſtillando proſicias ℔ ij. *quas* denuò (*rejecto phlegmate relicto*) cum *libris totidem vini Malvatici recentis* commiſceas, ac iterum deſtillando ℔ ij. evoces. Idem labor addito *vino Malvatico recenti* adhuc ſemel reiteretur, rejecto ſemper *phlegmate relicto inutili*, & quod prodiit *vinum ſummè ſpirituoſum & fragrantiſſimum*, cum *Sacchari ſ. q.* redigatur in *Julepum* ſine *coctione* ulteriori, ſed ſolâ diſſolutione: cujus *uncia una* plus præſtabit, quàm vulgariter parati *libra una*.

JULEP VIOLARUM.

℞. Aquæ Violarum ex floribus libras tres,
Sacchari clarificati libras duas,
Coque, ut Julep Roſarum.

Febrium incendia reprimit, inſomniam levat: gutturis, faucium, ac aſperæ arteriæ afflictionibus à ſalſi aut acris humoris influxu enatis ſuccurrit, calidis inſuper, ac ſiccis pectoris morbis apprimè convenit, & cordi ſupercalefacto auxiliatur.

ANIMADVERSIONES.

Julepum hunc *Violaceum* ex *aqua* conficere *Violarum*, minùs proficuum videtur; *Aqua* enim exiguam ſaltem ſpirat *Violarum* fragrantiam, & meo quidem judicio magis efficax & laudabile efficeretur *Julapium*, ſi idipſum ex ſecunda *florum infuſione* (dum in *Syrupi Violarum* confectione occupati ſumus) fieret, uti in *Animadverſionibus* ſuper eundem *Syrupum* ſuperiùs nonuimus; Si tamen præcisè ex *aqua Violarum* parandus eſſet, poſſemus imitari modum in præparatione *Julepi Roſarum* ſub finem *Animadverſionum* à nobis commendatum, quò benevolum Lectorem relego.

MIVA CYDONIORUM SIMPLEX MESUÆ.

℞. Succi Cydoniorum medii ſaporis depurati libras duodecim.
Coquantur ad medietatem: tum adde
Vini albi veteris libras quinque:
Coquantur lento igne, crebrò deſpumando, ad tertiæ partis conſumptionem: poſtquam reſederit cola & adde
Sacchari libras tres.
Coquantur demum ad juſtam conſiſtentiam.

ADverſus alvi profluvia efficax, ventriculum & cætera viſcera firmat, ac vomitionem prohibet.

ANIMADVERSIONES.

QUæ de *vino veteri* nunc dicenda eſſent, quàm perperam illud confectionibus, ſive illæ ſimplices ſint, ſive aromaticæ, à quibus denuò per evaporationem idipſum propellere neceſſum eſt, addatur, jam ad nauſeam usque ſuperiùs in *Animadverſionibus* ſuper *Julepum de vino* dicta ſunt; Præſtat igitur *Mivam hanc Cydoniorum* tali modo conficere:

℞. *Succi Cydoniorum per reſidentiam depurati* ℔ xij.

Muſti vini recentis clari ℔ v.

Coquantur lento igne ad remanentiam ℔ iv. circiter, adde tandem

Sacchari albi ℔ iij.

Et ad conſiſtentiam Mivæ percoque.

Nota: Si quis loco *Muſti vini*, tantum adhuc vellet addere *ſucci Cydoniorum recentis*, ipſi non repugnatem.

MIVA CYDONIORUM AROMATICA NICOLAI.

℞. Succi Cydoniorum acidorum libras viginti,

Vini albi potentis veteris libras decem,

Sacchari aut mellis optimi deſpumati libras ſex.

Coquantur ad perfectionem: poſtea impone ſequentia Aromata in ſindone ligata,

Cinamomi electi,

Cardomomi majoris ana drachmas tres,

Caryophyllorum drach. duas,

Zingiberis,

Maſtiches,

Ligni aloës,

Macis ana drachmam unam ſemis,

Croci drachmas duas.

Omnia, excepto Croco, parum terantur, & nodulo ligata ſuſpendantur, identidem conſticando in ipſo medicamento, donec craſſeſcat: deinde ſublatum ab igne aromatiza cum

Moſchi ſcrupulo uno,

Trochiſcorum Galliæ Moſchatæ veræ drachmis duabus.

Fiat, ut eſt artis.

VEntriculum frigidum & humidum, & à pituitoſis humoribus laxum conſtringit: ob id diarrhœam inde cauſatam refrenat, præcipuè verò lienteriam cohibet, concoctricis facultatis vires plurimum auget, omnemq́ ventriculi vim frigore ſopitam exuſcitat, ac ſtomachi exolutiones avertit.

ANIMADVERSIONES.

QUod de *vino veteri* in præcedenti *Miva Cydoniorum ſimplici* innuimus, etiam hûc trahatur; Poſſemus etiam de *Aromatibus*, quæ demùm ad perfectionem *decoctæ Mivæ*, in ſindone ligata, imponi ſiniſtrè jubentur, plura verba facere; aſt ne multi ſimus, cum jam in præcedentibus errorem hunc excuſſerimus, ad ipſam *Mivæ* hujus dexteriorem præparationem rectâ progrediamur; quæ talis:

℞. *Succi Cydoniorum recentis* ℔ xx.

Muſti Vini recentis ℔ vj.

Coquantur vel inſpiſſentur per ſe ad conſiſtentiam *Mivæ* vel *Syrupi craſſioris*; Jam verò

℞. *Aromata ſupradicta in compoſitione*,

Quibus craſſiuſculè inciſis & contuſis, nec non Cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperaffunde

Vini albi potentis veteris ℔ iiij.

Et deſtilla in arena vel M. B. appoſito capitello, ad remanentiam *duarum librarum*; roſtro capitelli imponendo

Moſchum &

Galliam Moſchatam,

Ut in deſtillatione *odor* & *eſſentia* eorum ab *aqua ſpirituoſa* prodiens eliciatur. Hanc *aquam fragrantiſſimam Aromaticam* ſeorſim aſſerva; Remanentes in fundo Cucurbitæ ſpecies prælo ſubjice, *expreſſum* clarifica & cum

Sacchari albi vel clarificati ℔ vj.

ad conſiſtentiam *Tabulati* percoque. Tandem illi junge

Succum Cydoniarum *unà cum Muſto inſpiſſatum & ſuperiùs* i *ſervatum:*

Nec non

Aquam

Aquam illam perquam fragrantem, ac ſummè ſpirituoſam, à ſpeciebus aromaticis deſtillatione abſtractam.

tumque ſolâ diſſolutione para *Mivam Cydoniorum aromaticam regiam & præſtantiſſimam.*

Nota: Quod *muſtum vino veteri*, ſi coctioni ſubmittendum aut inſpiſſandum ſit, præferam, non ſine prægnanti ratione fit, cùm inſignis inter illa ſit differentia; Nam *illud immaturum eſt vinum*, & inſtar *ſucci cujuſdam fructus*, deſtillationi commiſſum, *aquam veluti elementarem* præbet *inſipidam*, remanente *ſucco reſiduo inſpiſſato, guſtui grato, ac viriutibus ventriculum roborantibus & medicè adſtringentibus prædito*: *Hoc* verò *maturum eſt, fermentatum*, & levi caloris pulſu aut leniſſimo igne deſtillatum *ſpiritum* emittit *ardentem*, & quidem imprimis, remanente in reſiduo, *phlegmate nauſeabundo, ingrato*, ventriculum invertente, & non niſi porcis ſaginandis ferculum conducibile.

DIACARYON, SEU ROB NUCUM GALENI ET MESUÆ.

℞. Succi corticum viridium Juglandium diebus canicularibus extracti libras quatuor,
Mellis libras duas.
Coquantur, ut eſt artis.

Stomaticum eſt Medicamentum: admodùm efficax ad oris phlegmonas & ſynanchas, deſtillationes tenues in fauces & alias præfocantes, pueris, mulieribus, naturisq; humidis magnoperè commodatum. Meſue ex Gal. lib. 6. κτ̀ τόπυς capite 2. Phlegmonarum initiis adſtringentium aliquid vult miſcendum, ut Roſas, Balauſtia: in ſtatu Crocum, & Myrrham: in declinatione Nitrum, Salem Ammoniacum, & ſimilia.

DIAMORON SIMPLEX GALENI.

℞. Succi mororum domeſticorum libras quinque:
Mellis libr[illegible]m unam.
Clarificetur [illegible]imùm ſuccus: deinde cum melle co[illegible]atur ad juſtam conſiſtentiam.

Phlegmonarum principiis ſalubre: cujus vires augentur additis repellentibus, & adſtringentibus; qualia ſunt Alumen, Omphacium, Rhus, Roſa, Balauſtia, Malicorium, Cytinus, Galla immatura, Hypociſtidis aut Lentiſci ſuccus.

DIAMORON COMPOSITUM EJUSDEM.

Præparatur, ut prius jam modò deſcriptum, addendo prædictis
Myrrhæ,
Croci ana drachmam unam ſemis,
Omphacii ſeu Agreſtæ unciam unam.
Coquatur Omphacium cum ſucco Mororum & melle. Myrrha verò & Crocus ſub finem adjiciantur, cum ſcilicet ab igne remotum fuerit Medicamentum.

Phlegmonis ad ſtatum provectis, quibus concoquentia & digerentia Medicamenta adhibere convenit, maximè prodeſt; etenim privatim concoctor[illegible]â inflammationum ut præditum eſt.

DIAMORON USITATUM NICOLAI.

℞. Succi Mororum Batinorum, id eſt Rubi, libram unam,
Mororum Celſi libram ſemis,
Mellis libram unam,
Sapæ uncias tres.
Succos Mororum priùs depuratos cum melle & ſapa in vaſe lapideo ſvaviter decoque: coctum percola & ſerva.

Ad faucium ardores, ſerpentia oris ulcera, gula, columellæ & tonſillarum inflammationes, anginæq; principia efficax exiſtit, eſtq; ejus uſus præ cæteris creberrimus.

Mora Celſi, ſeu Domeſtica noſtris Maulbeer dicuntur. Mora verò Sylveſtria ſunt Mora Rubi Bati, quæ Brombeer & Himbeer vulgari idiomate appellantur.

ROB DE AGRESTA.

℞. Omphacii, ſeu Agreſtæ libras duas,
Sacchari optimi libram unam.
Coque ad ſpiſſitudinem mellis.

 Refri-

R*Efrigerat & adſtringit; unde fluxus malignos ac colliquantes coërcet; ſitim ſedat, biliolos ructus compeſcit, & contagioſis morbis opitulatur.*

ROB DE BERBERIBUS SIMPLEX.

℞. Succi de Berberib. libras tres, vel quantum volueris.
Coquantur per ſe ad ſpiſſitudinem mellis.

ROB DE BERBERIBUS COMPOSITUM.

℞. Succi de Berberib. depurati libras duas,
Sacchari optimi libram unam.
Coquantur, ut eſt artis.

U*Trumq; valenter refrigerat, ac præter adſtrictionem nonnihil incidentis facultatis habet, bilem ventriculo infeſtam reprimit; inde enata ventris profluvia ſiſtit, & ſitim inexpletam pacat: febribus ob id bilioſis, ac tertianis opportunum.*

COmpoſitum cum Syrupi ſuperiùs traditi, deſcriptione concordat, præterquam quòd Syrupus plus Sacchari admittit: eſt tamen apud nos Rob magis in uſu quàm Syrupus.

ROB CERASORUM SIMPLEX.

Paratur eodem modò, quo proximè antecedens Rob de Berberibus ſimplex.

F*Ervores internos extingvit, ſitim ſedat, cor roborat, ejuſdemq; calores præternaturales ſuaviter temperat.*

ROB DE CORNIS.

℞. Succi pulpæ Cornorum libras duas,
Sacchari libram unam.
Coquantur ſecundum artem.

P*Otenter adſtringit; unde in fluxibus ventris, dyſenteria, lienteria & cœliaca utiliter exhibetur.*

ROB CYDONIORUM.

℞. Succi Cydoniorum artificiosè depurati libras ſex.
Coque ad duarum partium abſumptionem, ſeu ad mellis ſpiſſitudinem.

E*Jus multiplex uſus eſſe ſolet in diarrhæa bilioſa, dyſenteria, ac alvi profluviis à calidis & acribus humoribus concitatis, vomitiones & ſtomachi ſubverſiones emendat: choleræ morbo medetur, inteſtinorum hæmorrhagiam cohibet, venenatis morbis adverſatur & ſudores, potiſſimùm tamen in adultis ac ætate provectis, promovet.*

NOtandum, ut probè ſuccus depuretur, eundem priùs calefieri, deinde verò ut reſideat, reponi debere. Quod ubi factum, tùm demum lento igne coquendus. Adhibenda porro ſunt vaſa ad ſuccos hos acidos figulina vitreata, vel omninò lapidea, prout ſupra in Prolegomenis monuimus.

ROB CYNOSBATI.

Fit, ut Rob de Cornis ex caliculis roſarum ſylveſtrium, qui poſt florum defluvium circa finem autumni, vel medio autumno, pulcherrimo rubore maturescunt.

U*Surpatur Rob prædictum ex Cynorrhodo Barbari, qui aliis Cynosbatus dicitur, ad renum calculos atterendos, & arenulas eorundem expurgandas; hæmorrhagias etiam uteri, renum ac veſicæ cohibendas. Dyſentericis quoque auxilio eſt.*

ROB EBULINUM.

℞. Succi granorum Ebuli libram unam.
Inſpiſſetur per ſe lento igne, addita librâ ſemis Sacchari.

B*ilem, pituitam, aquasq; modeſtè detrahit, ſudores movet, ac ob prædicta hydropicos adjuvat: leucophlegmatiæ medetur & podagricis procurato ab ejus ſumptione ſudore benè facit.*

ROB JUNIPERINUM.

Eodem modo quo prius parati conſvevit.

F*Rigidis ventriculi, uteri, ac inteſtinorum malis magnoperè prodeſt, urinam, menſes calculosq; ejicit, renes & veſicam à mucoſitate repurgat; flatus venti[...] diſcutit, vena*

nena pellit, ob id plebi adverſus aëris infectionem, & contagioſos morbos antidotum familiare exiſtit, ac pectus à crudo, craſſo & tenacius infarcto phlegmate expurgat.

ROB PRUNORUM SYLVESTRIUM.

Fit ex pulpa prunorum ſylveſtrium, ſeu ex fructu ſpinoſi fruticis Acaciæ.

D*Yſenteriam, diarrhœam ac ventris profluvia, præſertim verò ſeroſa & biliosa potenter adſtringendo retardat, ac retentricem cùm ventriculi, tùm inteſtinorum facultatem confirmat.*

ROB DE RIBES UTRUMQUE.

Paratur utrumque, ut Rob de Berberibus,

N*On intelligimus hoc loco Ribes è Syria montanis allatum, ſed noſtrum. Ad refrigerandum, adſtringendum & ventriculum cateraq́ viſcera fervoris intemperie diſſoluta recreanda & confirmanda proficuum, ſitim reſtinguit, partem eam, quæ ex ventriculo concalefacto, tùm eam, quæ ex cordis omniumq́ partium intemperie ſicca & calida orta eſt, calorem febrilem mitigat, ventriculum firmat, vomitum bilioſum reprimit, felleas alvi excretiones ſiſtit, cholera medicatur, hæmorrhagiam curat, cardiacis ſuccurrit, peſtilente cœlo efficax, undique nata exanthemata ſanat, ac ebrietati reſiſtit.*

ROB SAMBUCINUM.

Fit ut Ebulinum.

E*Bulino viribus affine eſt: etenim ictericos & hydropicos juvat, ſudoresq́ potenter prolicit, ac ſerum acre, nec non bilioſi ichoris abundantiam, & eryſipelata ante ſudorem ſumptum ejicit.*

ROB VERONICÆ.

℞. Succi Veronicæ libras duas,
Sacchari libram unam.
Fiat Rob.

U*Tiliter pulmoniacis ac phthiſicis lingendum porrigitur, ſed & urinarios meatus repurgat, renumq́ calculos atterit, ſanguinem mundificat, ſudores prolicit, & malignis peſtilentibusq́ febribus adverſatur; datur ſanguinem ſcreantibus, ab alto lapſis, qui vaſis alicujus interni rupturam paſſi ſunt.*

ANIMADVERSIONES IN DIACARYON SEU ROB NUCUM GALENI ET MESUÆ, ET RELIQUA

ſubſequentia omnia ex ſuccis paranda, exceptis Rob de Cornis, Cynosbati & Juniperino.

PArentur juxta modos præſcriptos, ſimplici nimirùm *coctione*; Ex ſimilibus enim *Succis recentibus fructuum*, vix *ſpirituoſi* quidpiam, ſed potiùs *humiditas* quædam *elementaris* in coctura exhalat.

ANIMADVERSIONES IN ROB DE CORNIS, CYNOSBATI ET JUNIPERINUM.

HAud benè præcipiunt ex *ſuccis* prædictorum *fructuum* enumerata *Rob* conficienda eſſe, cùm nemo *iſta* unquam ex *ſuccis* paraverit aut parare potuerit: Etenim *fructus* illi *ſuccos* non præbent, ſed neceſſum eſt, ut *affuſâ aquâ* aliquandiu coquantur, donec mulleſcant, *pulpasq́* vel *decocta craſſa* ſuppeditent, quæ per ſetaceum vel linteum cogenda & trajicienda ſunt; ex quibus tandem inſpiſſatis, & ab humiditate ſuperflua mediante evaporatione liberatis, *Rob* confici poſſunt, cum, vel ſine additione *Sacchari*, prout cuivis libuerit.

De *Rob Juniperino* autem ut ſingulariter aliquid addam inoneamque, operæ precium duxi, ne id, quod toties inculcavimus, hîc prætereamus. *Grana Juniperi*, utpotè ex planta vel arbuſcula calida & ſulphurea oriunda, *oleum* præbent efficaciſſimum, ad plurimos, cùm internos, tùm externos humani corporis affectus, maximè proficuum; *Id* inquam in coctura illa diuturnâ, quam *grana* hæc deſiderant, ſi ex illis *Rob* vel *pulpam* conficere lubido fuerit, totaliter exſpirat & in auras evaneſcit: reddetur proindè *Rob* inodorum & inefficax, utpotè virtutibus potioribus *granorum* dictorum diuturnâ cocturâ deperditis. Cui tamen errori mederi poterimus, ſi jam perfectè cocto & parato *Rob*, aliquantillum *olei* ex iisdem *baccis Juniperinis* deſtillati addamus; maximè ubi tem-

pore peſtis eo uti voluerimus. Fiat autem prius ex *oleo prædicto* & *Sacchara albo pulveriſato* mixtura, quam *Elaoſaccharum* vocant, eamque tandem dicto *Rob* optimè admiſce. Quantitas verò *olei* pro diverſitate affectuum augeri & imminui poteſt; communiter tamen ℥j ß. *vel* ℥ij. *olei*, *ad* ℔ j. *Rob* ſufficiunt.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS SECUNDA, CONTINENS SYRUPOS PURGANTES, NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

SYRUPUS ELORUM ACACIÆ.

Paratur ex multiplici infuſione florum, ad normam Syrupi roſati laxativi ſimplicis.

Syrupi roſati vires æmulatur: ichores enim ſangvini admixtos, tenueq; ſerum leniter expurgat, ac blandè alvum ſubducit.

ANIMADVERSIONES.

Commodiſſimè parari poterit ad normam *Syrupi roſati ſimplicis* præcedentis; Videantur tamen *Animadverſiones* noſtræ ſubſequentes ſuper *Syrupum roſatum ſolutivum ſimplicem*.

SYRUPUS DE CARTHAMO.

℞. Adianthi albi,
Hyſſopi,
Thymi,
Origani,
Chamædryos,
Chamæpityos,
Scolopendrii,
Bugloſſi ana manip. ſemis,
Cuſcutæ,
Veſicariæ, ſeu Halicacabi ana unciam ſemis,
Rad. Angelicæ,
Glycyrrhizæ,
Fœniculi,
Aſparagi ana unciam unam,
Polypodii quercini unciam unam ſemis,
Corticum Tamariſci unciam ſemis,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Ammeos,
Dauci ana unciam unam,
Carthami leviter contuſi uncias quatuor,
Uvarum paſſarum exoſſatarum uncias duas.
Decoque in aquâ ad tertias; poſtea colentur, ac colaturæ calenti Infunde
Foliorum Senæ repurgat. unciam unam ſemis,

Agarici Trochiſcati unciam ſemis,
Rhabarbari electi drachmas ſex,
Zingiberis drachmam unam.

Macerentur per noctem, ac ſequenti die poſt. validam expreſſionem colentur; poſtmodùm adde

Sacchari albiſſimi libram unam,
Syrupi Violati ſolutivi,
Roſati ſolutivi,
Acetoſi ſimplicis ana uncias duas.

Coquantur iterum modicè ad juſtam conſiſtentiam.

Febribus inveteratis, quotidianis, quartanis & obſtructionibus viſcerum ex humoribus craſſis, ac pituitâ enatis opitulatur: incidit, extenuant, aperit, nec non pituitoſos & feroſos humores leniter per alvum educit, ac extergit.

Syrupus hic de Carthamo, vel Diacnicu dictus, deſcribitur ab Andernaco Comment. 2 de vet. & nov. Medicinâ dial. 7. in cujus ſtructurâ Norimbergenſes Thymum ac Polypodium omittunr, ac ſeminis Aniſi, Fœniculi, Ammeos & Dauci, unciam tantùm dimidiam legunt, cum auctor unciam adſeribat. Vide editionem Andernaci Baſilienſem Anni 1571.

ANIMADVERSIONES.

Quod inconcinniter, ac ſine omni ratione ſæpè numerò plures, quàm neceſſe eſſet, nonnunquam etiam ſibi invicem repugnantes ſpecies, ſaltem ut pompoſas & magnificas efficiant ſuas medicaminum compoſitiones, Medici cùm priſci, tum moderni, corradant & conſarcinent, de eo jam ſuperiùs ſatis querelarum fuit; quas libentes nunc demùm mitteremus, niſi denuò mox ſub ipſo auſpicio *hujus Claſſis ſecundæ Syruporum purgantium* ſimiles, imò majores, pluresque ſeſe nobis obviam ſiſterent errores, quos non aliter poſſumus, quàm ut ſub incudem rectæ rationis & judicii aliquantum revocemus, eosque pro virili diluamus. Inter illos autem non minimi ſunt, qui in *Syrupo hoc de Carthamo dicto*, ſeſe offerunt, mox mox [illegible]entilandi. Nimirùm apud Philoſophos ſaniores ratum eſt & firmum, quod *omne recipiens recipiat ſaltem ad modum ſuæ receptivitatis, non ad imprimentis.* Hoc ipſum (ut alia exempla taceam) ſatis manifeſtum eſt & evidens in *Extractionibus Hermeticis*, fientibus beneficio alicujus *liquoris*, quod *Menſtruum* Spagyrici appellant. Nàm ſi *liquor aliquis ſive Menſtruum*, rei cuipiam extrahendæ affundatur, ac cum eo ſatis diu digeratur, nunquam plus extrahet vel recipiet, quàm quantum continere poteſt. Exemplo ſit *ſpiritus vini*, qui, ſi *eſſentiâ* vel *tincturâ* alicujus *Vegetabilis*, vel alterius rei *mineralis* aut *animalis* ſaturatè imbutus, recentibus ſpeciebus pro earundem eſſentiâ vel tincturâ extrahendâ ſuperaffundatur, & ſi vel menſes aliquot vel annos etiam cum adjectis ſpeciebus in digeſtione ſervetur, apparet, quod ne tantillum quidem ampliùs in ſe receperit, quàm quod antea extraxerit, antequam illum aliis ſpeciebus affudiſti: Adeò ut ſi plus de eſſentia illarum rerum, quâ ille impregnatus eſt, deſideres, alium recentem ſpiritum illis affundas neceſſum ſit; ſecùs enim ſi operatus fueris; & oleum, quod dicitur, & operâ periturus es. Idem etiã in *liquoribus acidis* uſu venit, ſive *Vegetabiles* illi ſint, ſive *Minerales*: Nunquam enim experiẽre hoſce *liquores*, ſi ſemel e. g *Coralliis* affuſi, tantum de ipſis extraxerint vel diſſolverint, quantum extrahere vel diſſolvere potuêre, ulteriùs recentibus *Coralliis* vel aliis rebus ſuperaffuſos, extrahere vel elicere quicquam. Sic & *aqua ſimplex vel deſtillata* in *infuſionibus & decoctionibus* pro *Syrupis* aut aliis ſimilibus confectionibus, *Menſtruum* eſt, cujus ope vìres ingredientium ſpecierum elici debent: Hoc ipſum *Menſtruum* ſive *aqua*, ſpeciebus extrahendis affuſa, & cum iisdem cocta vel digeſta, tantum in ſe recipit, quantum aptè ſuſcipere & retinere poteſt, & ubi virtute ſpecierum illarum ſufficienter imbuta, iterumque aliis recentibus ſpeciebus affundatur, tùm nil ampliùs ex iisdem, vel elicit, vel elicere poteſt, quia, uti ſuperiùs dictum, *Nihil recipit ultrà ſuum poſſe, ſive modum ſuæ receptivitatis.* Ex dictis jam quilibet facilè colligere poteſt, quid quantumque *aqua illa*, cum tanta *Syrupi*

(quem

(quem nunc præ manibus habemus) ingredientium farragine, ad tertias decocta, ac ſatis ſuperq; virtutibus eorundem imbuta poſſit, reaffuſa aliis recentibus *ſpeciebus purgantibus*, pro *vi cathartica* eorundem extrahenda, unde poſtea *Syrupus* virtutem & efficaciam *purgandi* ſortiatur; Certè meo judicio vel parùm admodùm vel prorſus nihil. Alter non minùs craſſus error, qui *Syrupi* hujus confectionem defœdat, eſt, quod *radicum, herbarum, ac ſeminum plurimorum ingredientium partes ſubtiliores odoriferæ & aromaticæ* in diuturna *coctione* penitùs expirent & deperdantur, nec de iis quicquam *Syrupo* accedat. Reliquos quoad *Purgantia* & plurima alia *ingredientia* commiſſos errores lubens taceo, cùm mei inſtituti non ſit, compoſitiones traditas in totum evertere, ſed ſaltem veram & genuinam earundem præparandi rationem demonſtrare, quam & mox hìc ſubjungam, quaq; benè intellectâ præparationes etiam reliquorum cuivis faciliùs innoteſcent.

℞. *Species pro decocto primo, ſuperiùs denominatas,*

Quibus inciſis & contuſis nec non Cucurbitæ vitreæ immiſſis, ſuperaffunde

Aquæ fontanæ ℔ v.

Deſtillentur appoſito Capitello ad remanentiam trium librarum circiter, *Aquâ deſtillatâ interim aſſervatâ*: Species in Alembico relictæ exprimantur, & *expreſſus liquor albumine ovorum clarificetur*. Tùm

℞. *Species purgantes pro ſecunda infuſione ſuperius quoq; indigitatas.*

Quibus inciſis craſſiusculè ſuperaffunde *decoctum ſuperiùs clarificatum*, ſtentq; in infuſione per diem, coquantur poſtea parùm & exprimantur; *Relictis ſpeciebus purgantibus* affunde *aquam ſuperius à primo decocto deſtillatam*, & ut antea digere, ac tandem exprime. *Binas haſce colaturas conjunctas & albumine ovorum clarificatas*, addita *Sacchari* ℔ j. in *Syrupi* conſiſtentiam percoque; Cui demùm adjungantur Syrupi utpotè:

Syr. Violarum ſolutivus,
Roſatus ſolutivus, &
Acetoſus ſimplex.

Equidem impoſſibilè eſt, quin in tanta ingredientium farragine, & horum reſpectu; tàm diminutâ quantitate *Sacchari*, virtutum nonnullarum rerum fiat deperditio; Nihilominùs tamen hic *Syrupus*, ſi noſtro modo præparetur, longè majorem habebit *vim purgandi*, ob duplicem *infuſionem & extractionem ſpecierum purgantium*, factam, primò cum *decocto clarificato*, quod in clarificatione tenuius evaſit; conſequenter etiam aptiùs magisq; diſpoſitum ad extrahendas *purgantium vires*, quàm alioquin craſſum nec clarificatum *decoctum*: Et ſecundò cum *Aqua deſtillata* propria, utpotè quæ tenuis admodum & præſtantiſſima, virtutes *purgantium* relictas egregiè elicere poteſt. Si mihi tamen res committeretur, ſi non omnes *ſpecies primæ decoctionis* omitterem, & ſola *aqua ſimpl. ſ.q. purgantes ſpecies* extraherem, ad minimum *odorifera & balſamica* arcerem, & loco horum, eorundem *olea deſtillata*, beneficio *Sacchari pulveriſati* in *Elæoſaccharum* redacta, *Syrupo* ultimò odoris & ſuavitatis gratiâ adderem. Poſſem nec non alios modos præparandi, & quidem paulò artificioſiores adducere, ne tanta rerum ingredientium fieret jactura, ſed ob dictarum ingredientium diverſitatem, intricatiſſimi eſſent, qui vix à quibusdam Pharmacopœis percipi poſſent: idcircò quantum poſſibile fuit, ſimplicitati ſtudui, ne habeant quod conquerantur Pharmacopœi, de laborioſa conficiendi ratione.

SYRUPUS DE CICHORIO CUM RHABARBARO NICOLAI FLORENTINI.

℞. Endiviæ domeſticæ,
Sylveſtris ana manipulos duos ſemis,
Cichorii,
Taraxaci ana manipulos duos,
Cicerbitæ, ſeu Sonchi levis,
Hepaticæ, ſeu Lichenis,
Lactucæ domeſticæ,
Fumiterræ,
Lupulorum ana manipulum unum,
Hordei integri uncias duas,
Capillorum Veneris uncias duas & drachmas duas,
Veſicariæ, ſeu Halicacabi,
Glycyrrhizæ,
Ceterach,

Cuſcutæ

Cuſcutæ ana drachmas ſex,
Adianti vulgaris, ſeu Rutæ Murariæ,
Rad. Fœniculi,
Apii,
Aſparagi ana uncias duas.

Decoquantur in aquæ libris triginta, ad medietatis conſumptionem: deinde cum Sacchari albi clarificati libris decem fiat Syrupus. Pro cujus decocti unaquaque librâ inter coquendum adjiciantur

Rhabarbari optimi uncia ſemis,
Spicæ ſcrupuli duo.

Ligato hæc in linteolum rarum & exprime in decocto, bulliendo parùm priusquam Saccharum adjiciatur: deinde in percocto Syrupo ſuſpendantur.

Uſurpatur ad jecoris intemperiem calidam, obſtructionem, fellis ſuffuſionem, ſeu icterum, ſpleniticis & melancholicis confert, cachexiam, & viſcerum impuritatem, omnemq; materiam venenatam ſolvit, nutritionis inſtrumenta firmat, humoresq; vitioſos per urinam & ſeceſſum educit, peculiariter verò epilepticis ſubvenit, maximè pueris: quem in hoc caſu mirificè commendabat Montanus, imò aſſerebat Nicolaum eundem ad epilepſiam propulſandam compoſuiſſe.

IN hoc Syrupo, etiam in prioribus editionibus, conſultò omiſſum fuit, Polytrichum cum Scariolâ: Endiviæ porrò & capillorum Veneris quantitas non ſine ratione adaucta. Et quoniam Epaticus verè eſt, Rhabarbari etiam doſin augere, ejusque pro unaquaque decocti, (non Sacchari ut in prioribus) librâ unciam ſemis ſumere conſultum judicavimus: Retinentes intereà Spicæ eandem: quòd in majori ſumpta (ut Petrus Coudenb. rectè monet) & ſapore & odore Syrupus magis ingratus redderetur. Si qui fortè Rhabarbari doſin adhuc augendam cenſent, prout ex Nicolai Præpoſiti ſententia in quibusdam locis fieri legimus, nec nos quidem improbamus: pro noſtro tamen uſu, hanc quantitatem, plurium aliorum authoritate nixi elegimus. Vide Renod. Deſcribitur à Nicolao Florentino Sermone 5. de obſtruct. hepatis.

Syrupum hunc præparandi magna eſt apud pleroſq; diſparitas. Nobis hic modus probatur, ut hordeum cum radicibus & herbis aridis horis viginti quatuor in dictâ aqua quantitate infundatur, deinde ſimul omnia decoquantur ad medias. De hoc decocto transcolato portio aliqua reſervetur, quanta ſufficere videbitur, in qua Rhabarbari optimi minutim inciſi uncia ſeptem ſemis, & Spica drachma duæ & ſcrupuli duo, horis ad minimum duodecim infundi poſſint: quæ poſtmodum ſimul bulliant, ac leniter exprimantur, atq; hac ipſa unà cum ſuo hoc liquore priori jam ferè ſufficienter in Syrupum cocto addita, in perfectum Syrupum inſpiſſentur, Spicam & Rhabarbarum panniculo alligata in Syrupo impoſterum demerſa retinendo; atq; ſic Rhabarbari & Spica vires Syrupo facultatem ſuam tradunt, cujus vis ſola in Syrupum ſuſpenſione poſt additum Saccharum alioquin vix animadverteretur.

ANIMADVERSIONES.

MUltæ quidem *Animadverſiones*, huic *Syrupo* adjectæ ſunt, parum autem ad rem facientes; ex quibus tamen ultimam, quæ *Rhabarbarum* in *decocto transcolata* coquere jubet, præ reliquis amplecterer, ſi nodum tangeret, ſed & ipſa manca eſt & mutila: Proinde omnium optimum erit, *Syrupum* hunc conficere ad modum præcedentis *de Carthamo*, præmiſſa non quidem deſtillatione, ſed duntaxat clarificatione *decocti*, antequam *Rhabarbarum* cum Spicanardo eidem extrahenda committantur; Quod ipſum *decoctum* ſtudioſè defecatum, *Rhabarbaro* pro meliori ejus extractione, bis affundi, ac denuò colatum & clarificatum cum *Saccharo*, ad debitam *Syrupi* conſiſtentiam, percoqui poterit.

SYRUPUS DIASEREOS ANDERNACI.

℞ Intybi latifolii, ſeu Endiviæ,
Cichorii ana manip. tres,
Adianti albi, ſeu Rutæ Murariæ,
Nigri ſeu Capillorum Veneris,
Agrimoniæ,
Scolopendrii, ſeu Ceterach,
Lupuli,
Fumariæ ana manipulum ſemis,
Granorum Halicacabi,
Cuſcutæ ana drachmas tres,

Rad. Apii,
Fœniculi,
Aſparagi ana unciam ſemis,
Polypodii quercini unciam unam,
Glycyrrhizæ drachmas ſex,
Sem. Cnici unciam unam ſemis,
Quatuor frigid. majorum ana drachmas duas,
Hordei non excorticati pugillos duos,
Sem. Endiviæ,
Cichorii ana drachmam unam ſemis,
Uvarum Paſſarum unciam unam,
Prunorum Damaſcenorum numero viginti,
Florum Borraginis,
Bugloſſi,
Violarum ana pugillum unum,
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum ana unciam ſemis.
Omnia in aquâ ad tertias decoquantur, & in hujus decocti ritè colati librâ & ſemiſſe macerentur ſeorſim per noctem
Rhabarbari electi unciæ duæ ſemis,
Agarici Trochiſcati uncia una,
Foliorum Senæ uncia una ſemis,
Zingiberis,
Cinamomi ana drachma.
Expreſſis, colatiſque iterum adde
Sacchari optimi libram,
Syrupi Roſati ſolutivi uncias tres.
Mixta omnia rurſus modicè coquantur ad juſtam ſpiſſitudinem.

AD viſcerum obſtructiones, febres & alia inde provenientia mala efficax, aurigi noſos, felle ſuffuſos, cachecticos, hydropicosq; plurimùm adjuvat: renes etiam emungit, ac corpori bonum colorem conciliat.

CUm Seris Medicamenti hujus baſis exiſtat, nimis autem parca nobis viſa fuerit Intybi & Cichorii quantitas, idcirco earundem herbarum portionem triplicandam cenſuimus, ut Syrupus evadat efficacior. Deſcribitur ab Andernaco Comment. 2. Dialogo 7. de veteri & novâ Medicina.

ANIMADVERSIONES.

S*yrupi* hujus præſcripta præparatio plures involvit difficultates, quæ tamen maximam partem eveniunt, ratione exiguæ quantitatis *aquæ*, tàm ingenti ſpecierum ingredientium copiæ deputatæ, utpotè quâ illæ vix ſufficienter humectari, nedum decoqui, multò minus competenti modo extrahi queunt. Hinc adeò fit, ut parùm efficax hic *Syrupus* in Pharmacopoliis proſtet, quantumvis ipſi Pharmacopœi ſaniores, tàm exiguâ quantitate aquæ, pro decoquenda tantâ farragine ſpecierum, pro majori parte inutilium, contenti non ſint; nihilominùs tamen nec hi totaliter rem ex debito peragunt: Etenim ſi benè & ex arte hic *Syrupus* confectus ſit, *unica ejus uncia* integrum conſtituet *Pharmacum*, & in ſe continebit vires *duorum ſcrupulorum ac granorum tredecim Rhabarbari; Scrupuli unius Agaricè trochiſcati; & drachmæ dimidiæ foliorum Senæ*; taceo, quam inſuper à *Syrupo roſato ſolutivo* mutuaretur *virtutem laxativam*. Reliquos errores prægrandes non minùs, qui circà præſcriptum *Syrupi* hujus conficiendi modum occurrunt, brevitatis causâ omitto: genuinam ejus præparationem annectens, quæ tùm inſtitui poterit in modum *Syrupi de Carthamo*, nimirùm deſtillando *decoctum*, priusquàm illud extrahendis ſpeciebus purgantibus affundatur, (eò enim meliùs earundem fiet extractio,) vel ſi huic labori parcere animus eſſet, poterit fieri ejuſdem præparatio modo ſequenti: Nimirùm

℞. *Species ſupradictas primi decocti*,

Quas inciſas & contuſas, coque in *aqua ſimplicis* ℔ x. ad tertiæ partis conſumptionem, ſive remanentiam circiter *librarum ſex*, factaque colaturâ & expreſſione, *decoctum* expreſſum *albumine ovorum* optimè clarificetur. Tum

℞. *Species ſubſequentes purgantes craſſiuſculè inciſas*,

Quibus affunde *decocti ſuperioris clarificati* ℔ ij. ſtent per aliquot horas in digeſtione loco calido, & poſt unam vel alteram ebullitionem fiat, cum expreſſione leni, colatura; *remanentibus ſpeciebus Catharticis reſidua tres libræ decocti ſuperioris clarificati* affundantur, & iterùm poſt digeſtionem aliquot horarum, ac unam vel alteram

ram ebullitionem, lenis inſtituatur expreſſio. Tandem etiam, ne quidquam virtutis catharticæ *ſpeciebus purgantibus* remaneat, adhuc ſemel iiſdem ſuperaffundantur *aquæ ſimplicis* ℔ ij. reiteratâ ut antea poſt unam vel alteram ebullitionem colaturâ & expreſſione; Has *extractiones & decoctiones* omnes conjunctas, *albumine ovorum* denuò clarifica: Clarificatas cum *Sacchari deſtinato pondere* ad debitam conſiſtentiam *Syrupi* percoque; cui poſtremò *Syrupum roſatum ſolutivum* admiſcere, ſicque uiui reſervare poteris.

SYRUPUS DOMESTICUS SEU DE SPINA INFECTORIA, QUAM VULGUS SPINAM

Cervinam vocat.

℞. Baccarum fruticis illius, quem Spinam Cervinam vocant, circa finem Septembris aut Octobris initio collectarum quantitatem ſufficientem;

Contundantur in pilâ lapideâ, deinde exprimendo colentur: Succus expreſſus coquatur lento igne, donec quarta pars abſumatur, atq; iterum coletur.

℞. Hujus colati libras duas,
Sacchari uncias ſedecim,

Coquantur ſimul, donec Syrupi benè coctI conſiſtentiam acquirant; adjiciendo in fine

Aniſi,
Maſtiches, ana ʒ iij.
Zingiberis,
Cinamomi,
Caryophyllorum ana drachmam unam ſemis.
Fiat Syrupus.

SYrupus Domeſticus ſic dictus, quòd familiariter eo uti poſſimus, bilem, pituitam, & ſeroſos maximè humores purgat; unde ejus uſus præcipuus in cachexia, hydrope, ac arthritide. Conſule de eo Reinerum Solenandrum in Conſiliis.

BAccas ſemicontuſas quatuor diebus in fictili vitreato macerari per ſe in loco calido permittito, & efficacior ſuccus reddetur. Cujus libras duas cum Sacchari vel Mellis libra una ſemis decoquunt ad Syrupi ſpiſſitudinem: demum linteolo rariore colato addunt Cinamomi, Zingiberis ana unciam ſemis, Caryophyllorum drachmas duas; fiat Syrupus. Hunc ita Matthiolus in Dioſcorid. præparat lib. 1. cap. 102. de Rhamnis.

CAveant Pharmacopæi, ne pro Cervispinæ baccis, ſimilitudine forſan decepti, Alaterni baccas accipiant.

ANIMADVERSIONES.

UNicum in *Syrupi* hujus aſſignata præparatione mihi diſplicet, quòd nimirum perfecto & ad debitam ſuam conſiſtentiam cocto *Syrupo*, *Species illæ Aromaticæ*, quarum, in compoſitione præſcripta, fit mentio, quæque non ſolum palato gratum & amabilem *Syrupum* reddere, ſed inſuper etiam eundem (uti quidem exiſtimant) corrigere debent, quò minùs ventriculo noxam aliquam inferat, ſub finem demùm adduntur. Nam uti ſuperiùs aliquoties demonſtravimus, *Syrupi* jam confecti, tùm ad ſuam craſſitiem, tùm etiam quòd jam ante virtutibus ſpecierum, ex quibus compoſiti, ſufficienter imbuti ſunt, ad extrahendas quarumcunque rerum eſſentias inepti ac inhabiles ſunt; Quam ob cauſam, diù mecum cogitavi, quâ viâ, quaque ratione, hic & ſimiles *Syrupi purgantes*, parari poſſent, ut viribus ſpecierum ingredientium, præſertim *aromatum*, quæ illis addi præcipiuntur, ob ſaporis ſaltem & odoris gratiam, penitùs imbuerentur, nec iiſdem (uti communiter fit) tantoperè ſpoliarentur: Aſt vix modum hactenus invenire potui, qui totum meum omnimodè expleret, cùm tanta ſæpenumerò in quamplurimis cùm *Syrupis* tùm aliis compoſitionibus, ingredientium non rarò inter ſe repugnantium, farrago adſit, ut ſi unum integrè conſervare ſtudeamus, alterum vel inviti camus perditum. Nec parum ad hoc facit, exigua illa, multoties *Syrupis* deſtinata *Sacchari* quantitas, quæ parcam etiam exigit liquoris additionem. Hiſce tamen non obſtantibus, adjiciam duos modos, ad quorum imitationem, & huic, de quo nobis nunc ſermo eſt, & aliis conſimilibus *Syrupis*, *vis aromatica* ingredientium,

 com-

commodè imprimi poſſit. Quorum primus & quidem facillimus eſt, quemque jam ſuperiùs aliquoties indigitavi, ut *ſpecierum aromaticarum olea deſtillata* (quæ ſunt veluti eſſentiæ illarum) quantitate convenienti & proportionatâ (utpotè ad hunc *Syrupum olei Aniſi* ℈ß. *olei Maſtichis* ℈j. *olei Zingiberis & Cinamomi ana gr.* v. *olei Caryophyllorum* ℈ß) *Sacchare pulveriſato* exactè commiſceantur, ac inde *Eleoſaccharum* conficiatur, quod demum *Syrupo* jam confecto addi poterit: Alter verò modus hic eſt.

℞. Succi ex. gr. Spinæ Cervinæ colati ℔ jj. ℥ viij.

Quæ vel mediante deſtillatione vel coctione abſtrahantur ad remanentiam ℥ xj. *circiter*, quibus junge *aromata*, ſive illa, quæ ſub finem compoſitionis, vel quæ in Animadverſionibus ſecundum mentem Matthioli in Dioſcoridem notata ſunt, ac omnia cucurbitæ vitreæ immiſſa, appoſito capitello in M. B. deſtilla vel abſtrahe ad dimidias circiter. Reſiduum in fundo cucurbitæ *liquorem* per colaturam à *ſpeciebus aromaticis* ſeparatum parùm clarifica, & liquori ab eo deſtillato, id eſt, *aqua aromatica* prolectæ denuò junge, additisq; tandem *Sacchari* ℥ xvj. unâ vel alterâ ebullitione, aut ſolâ ejusdem diſſolutione, redige in *Syrupum* juſtæ conſiſtentiæ.

SYRUPUS EMETICUS ANGELI SALÆ.

℞. Vitri Antimonii ſubtiliſſimè pulveriſati unciam unam,
Cinamomi electi,
Zedoariæ ana drachmas duas,
Santali rubri unciam ſemis,
Croci Orientalis drachmam ſemis,
Aceti Roſati uncias viginti,
Seminis Angelicæ drachmas duas.

Infundantur omnia in Balneo Mariæ per viginti quatuor horas, poſtea balneo refrigerato colentur diligentiſſimè, & filtrentur per chartam bibulam: deinde tantum Sacchari, cum aqua roſatum ſolvatur, quantum eſt pondus prædicti liquoris: Coquatur deniq; Saccharum ad conſiſtentiam tabularum manus Chriſti, & cum prædicto liquore miſceatur.

Fiat Syrupus ſecundum artem.

Vomitorium hoc medicamentum non tantùm vitioſos humores ventriculi evacuat, ſed & ejusdem tunicis impactos educit, ex aliis etiam partibus peccantem materiam revellit: hinc non ſolùm ipſis ventriculi vitiis prodeſt, ſed etiam febribus intermittentibus, aliisq; morbis chronicis conducit.

ANIMADVERSIONES.

ERroribus quibus præcedentes *Syrupi* ferè ad unum omnes ſcatent, neque hic, de quo nunc agimus *Syrupus Emeticus*, exemptus eſt, quin plures inſuper contineat difficultâtes, nimiopere ejusdem laudes deturpantes. Etenim primò malè & inutiliter inſtituitur *vitri Antimonii* (quod ejusdem baſis eſt) correctio, adjectione *ſpecierum aromaticarum*, utpotè quæ nullo modo directè vim ejus *emeticam* infringere, ſed ſolummodo ventriculum roborare valent, quò minùs ille adeò violenter ab eodem *vitro Antimonii* afficiatur, ac quaſi firmior reddatur, ejusdem conamini reſiſtendo: Quinimò dum hoc agunt, & naturæ & medicamenti operantis conatum invertunt. Etenim ſi *Syrupus hic Emeticus*, qui eam ob cauſam inventus eſt, ut per vomitum vitioſos humores, tum ex ventriculo ipſo, tum etiam partibus adjacentibus, evacuet & educat, operationes ſuas, ſcilicet per ἔμετον exercere debet; cur tantoperè id ſtudent, ut *virtutem ejus emeticam*, partim beneficio *aceti*, partim (ut illi putant) adjectione *aromatum* infringant? Atq; ità ab una parte ſtimulum naturæ addant, ad expulſionem noxæ, ab altera verò compedibus quaſi reſtrictam teneant, eiq; remoram faciant, quò minus etiam id, quod illi ipſi intendunt, expellere queat, ſicq; naturam in ſuis operibus interturbent, faciantq; ambiguam? Næ, ſi quis ventriculum intenderet roborare, longè conſultiùs foret id facere, poſteaquam ille ſaburrâ humoris excrementitii exoneratus eſſet, quàm in illo ipſo actu, dum eâdem ſaburrâ gravatum ipſum alleviare ſtudet. Sed mittamus hæc, & unicuique hac de re liberum relinquamus arbitrium; Hoc ſaltem in præſens aſſero & jubeo, ſi quis verè Antimonii vim infringere velit, *aromatum* adjectione id non tentet, ſed ope ſolius *Nitri*

correctionem ejus inſtituat. Alterum quòd hîc moneam eſt, quod ex anatica proportione *liquoris Sacchari*, ſine coctione, (ut illi indigitant) Syrupus confici nequeat; proindè neceſſum erit, ut adhuc aliqua portio liquoris coquendo exhalet: hoc autem ſi fiet, multum de *eſſentia aromatum*, correctionis gratiâ *Syrupo* huic additorum, exhalabit; quo minùs autem hoc contingat, ſuaſor ſum, ut *Syrupi hujus aromatiſatio* (ſi neceſſariò fieri debeat) inſtituatur juxtà modum primum, in præcedentis *Syrupi Animadverſionibus* edoctum, *Elaoſaccharis ex oleis ingredientium aromatum* confectis; ſic enim ipſorum *Eſſentia Syrupo* integrè communicabitur.

SYRUPUS DE EPITHYMO MESUÆ.

℞. Epithymi uncias duas ſemis,
Myrobalanorum Citrinorum,
Indorum ana drachmas quindecim,
Cuſcutæ,
Fumiterræ ana drachmas decem,
Thymi,
Bugloſſi,
Calaminthæ,
Myrobalanorum Emblicorum,
Belliricorum,
Glycyrrhizæ,
Polypodii,
Agarici,
Stœchad. ana drach. ſex,
Roſarum,
Fœniculi,
Aniſi ana drach. duas ſemis,
Prunorum numero viginti,
Paſſularum enucleatarum uncias quatuor
Tamarindorum uncias duas ſemis,
Aquæ libras decem.
Bulliant ſecundũ artem: colaturæ adde
Sacchari libras quatuor,
Sapæ libras duas.
Coquantur ſecundum artem.

*E*O *utimur in humoribus & affectibus pituitoſis, ac melancholicis à bile aduſta & atra. Occulta vulnera, fiſtuloſa & ſinuoſa curat: fœdam corporis ſcabiem & nigram, capitis areas & impetiginem emendat, pſoram, lepram, cancrum, elephantiam, morbum item Gallicum depellit.*

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* in *claſſe Syruporum Purgantium* reponi vix meretur, eò quòd pauciſſimæ *ſpecies purgantes* ipſius compoſitionem ingrediantur, undè tam exigua etiam *vis Cathartica* in eundem redundabit. Quod reliquas illius virtutes attinet, in tàm ingenti morborum enumeratorum agmine profligando nimirùm *Pſora*, *Lepra*, *Cancro*, *Elephantiaſi* curandis, &c. (quibus morbis afflicti alioquin deſperatæ ſalutis à Medicis cenſentur) de iis valdè dubito, nec ullâ ratione animum meum inducere poſſum, ut credam, à tàm inconcinnè conſarcinato *Syrupo*, tantas virtutes proficiſci poſſe. Quin faciliùs eò adducor, ut pro commento habeam, quicquid tùm de ipſo, tùm de aliis conſimilibus abſque ratione & ordine, conflatis compoſitionibus adeò ſpecioſè effutiunt. Certè tyro nuper Medicinæ ſacris initiatus, ſummæ inſcitiæ & ignorantiæ argui poſſet, ſi ita ἀμεθόδως huic ſimilem aliquam efformaret compoſitionem: utpotè in qua *Purgantia*, *Corroborantia*, *Cephalica*, *Cardiaca*, *Epatica*, *&c. radices*, *herba*, *flores*, *fructus*, *ſemina*, ac omnia, quæ ſaltem in buccam venêre, nullo ſervato ordine, nec ullâ etiam ratione, mixtim conglomerantur. Sed hiſce poſtliminio poſitis, redeamus ad propoſitum, tradituri magis concinnam hujus *Syrupi* præparationem, quæ tùm commodiſſimè fieri poterit, in modum alterius cujusdam *Syrupi* alterantis, utpotè *Syrupi de Abſinthio vel de Betonica ſimplicis*, admiſcendo *Sapam*, ubi demùm perfecta coctio peracta fuerit.

SYRUPUS DE FUMARIA COMPOSITUS MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum ana drach. viginti,
Florum Borraginis,
Bugloſſi,
Violarum,
Abſinthii,
Cuſcutæ ana unciam unam,
Glycyrrhizæ,

Roſarum ana drachmas quatuor,
Epithymi,
Polypodii ana drachmas ſeptem,
Prunorum numero centum,
Paſſularum enucleatarum libram ſemis,
Tamarindorum,
Pulpæ Caſſiæ ana uncias duas,
Aquæ fontis libras decem.
Omnia præter Caſſiam & Tamarindos lento igne ſecundum artem coquantur, & colentur: ac in colaturâ adhuc calente diſſolvantur Caſſia & Tamarindi:
Deinde verò adde
Succi Fumiterræ depurati,
Sacchari albi ana libras tres.
Rurſum coquantur in formam Syrupi.

Purgatorius eſt: à tribus unciis ad quinque, vel ſex ſumptus, educit pituitam ſalſam, & bilem utramq; uſtam; nec non liberatis obſtructionibus, febres putridas ab his humoribus enatas curat, ventriculum & hepar roborat, humores ſalſos & aduſtos propellit, pſoram, lepram, ſcabiem, impetiginem, ac exanthemata delet, iterum utrumq; propulſat; utuntur eo quidam in morbo Gallico.

ANIMADVERSIONES.

EAndem hic *Syrupus* cum priore redolet proſapiam, iisdemque nævis defœdatus eſt, nec ſanè meretur, ut in correctione ejusdem operam noſtram occupemus; Riſu nimirùm & exploſione dignus eſt potiùs, quàm ſeveriori examine. Quis enim Pharmacopœus ex *decocti craſſi aliquot libris, additis pulpa Caſſia & Tamarindorum, ana unciis duabus, & ſucci Fumiterra*, nec non *Sacchari ana libris tribus*, elegantem unquam confecerit *Syrupum*?

SYRUPUS DE FLORIBUS PERSICORUM.

℞. Florum Perſicorum recentium libram unam.
Macerentur horis duodecim in libris tribus aquæ calentis; expreſſo poſtmodum & colato liquori parem florum recentium quantitatem infundendo, idq; quater, aut quinquies iteretur. Poſtremæ dehinc colaturæ accipe libras tres,
Sacchari albi libras duas ſemis.
Fiat ſecundum artem Syrupus.

AQuas & bilem educit, vermes enecat, ac meſenterium infarctu liberans, ſeroſos humores per alvum exturbat.

PRopter defectum florum apud nos parari nequit.

ANIMADVERSIONES.

HIc *Syrupus* ſimpliciter ſaltem, modo præſcripto, confici poterit, nec prolixiori *Animadverſione* indiget.

SYRUPUS DE POLYPODIO.

℞. Polypodii quercini libram unam.
Id, ſi recens haberi poteſt, incidatur, ſin minus, craſſiusculè contundatur, infundaturque horis viginti quatuor, in libris duodecim aquæ fontanæ: deinde bulliat ad conſumptionem medietatis, ac in fine adde
Calami Aromat. unciam unam,
Sem. Fœniculi drachmas tres.
Iterum leniter bulliant, ac decocto huic colato adde
Muchari, vel infuſionis Roſarum ſolutivæ, libram unam ſemis,
Succi Borraginis,
Fumariæ,
Lupuli ana uncias ſex.
In his ſuccis & liquoribus coque
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum ana unciam unam ſemis,
Paſſularum minorum uncias tres.
Bulliant ſimul ad conſumptionem tertiæ partis, in fine addendo
Senæ Orientalis uncias ſex.
Poſtmodùm exprimantur & colentur: ac colatura cum Sacchari libris tribus coquatur in Syrupum.

ATrabilarios humores potiſſimum evocat, ac lienis vitiis opitulatur; unde ſpleneticis & arquato correptis auxilio eſt, ſanguinem depurat, ac atram bilem & aduſtos humores prolicit, cutemq; à ſcabie fœdam eluit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

IN *Syrupi hujus compoſitione* acumen ſui judicii Author oſtentare conatur, dum tot frequentes ac reiteratas *infuſiones & decoctiones*, *ſpeciebus ingredientibus*, pro meliori earundem extractione, deſtinat: Quæ tamen ridiculæ ſunt potiùs, quàm quòd ſingularem aliquam ſapiant *ancheſim*: Etenim quàm ineptum ſit, *decoctis craſſis*, recentibus ſpeciebus reaffuſis, novam rerum moliri extractionem, ex ſuperioribus *Syruporum de Carthamo & Diaſereos* aliorumque *Animadverſionibus*, uti ſpero, ſuperabundanter patebit. Quàm præpoſterè etiam parumq; perſpectè *ſem. Fœniculi* & *Calamus Aromaticus* ſub finem primæ *decoctionis polypodii* addantur, eâ nimirùm intentione, ut vis earundem aromatica integra ſervetur, exindè eluceſcit, quòd in ſequentibus tribus adhuc diverſis coctionibus, ubi *ſeptem libræ aquoſitatis*, antequam *Syrupus* perfectam ſuam nanciſcatur conſiſtentiam, exhalare debent, illa nihilominùs deperdatur. Sed ne longior ſim in erroribus, quoad *Syrupi* hujus præparandi modum commiſſis, ventilandis, aggrediar aliam ejus præparationem, quæ talis.

℞. *Polypodii quercini* ℔j.
Myrobalan. Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum ana ℥j ß.
Paſſular. minorum ℥ iij.

Inciſa & contuſa immittantur cucurbitæ, quibus ſuperaffundantur

Aquæ ſimplicis ℔ vj.
Succi Borraginis,
Fumariæ,
Lupuli ana ℥ vj.

Deſtillenturq; appoſito capitello, ad remanentiam *librarum duarum* circiter, *aquâ* deſtillatâ interim ſervatâ; Relictæ in cucurbita *ſpecies* exprimantur, *expreſſum* albumine ovi optimè clarificetur, & ad coctionem *Syrupi* ſigillatim etiam aſſervetur. Poſteà

℞. *Foliorum Senæ* ℥ vj.

Quæ conſciſſa craſſiuſculè infundantur cum ſuperiùs deſtillatæ *aquæ* parte primùm dimidiâ, & poſt aliqualem digeſtionem, unamq; vel alteram ebullitionem, fiat colatura & expreſſio: Relictis *foliis Senæ reſidua aqua deſtillata* affundatur, & poſt brevem peractam digeſtionem & coctionem, mediante colaturá & expreſſione, *folia Senæ* viribus omnibus penitùs exhauſta ſegregentur; Colaturæ expreſſæ, *tincturâ & eſſentiâ foliorum Senæ* impregnatæ, omnes ſimul confuſæ & conjunctæ, addito *albumine ovi* clarificentur, quibus adde *decoctum* ſuperiùs à deſtillatione aſſervatum & pariter clarificatum, nec non

Muchari Roſarum ℔ jß,
fiatque, additis etiam
Sacchari albi libris tribus,
per coctionem Syrupus, qui demùm
Elæoſacchar. Fœniculi &
Calami aromat.

ad libitum & ſaporis gratiam aromatizetur.

Si quis tamen ſimpliciori modo ſine deſtillatione perficiendo, contentus eſſe velit, is coquat ſaltem *ſpecies* prædictas, deſtillationi ſuperiùs deſtinatas, & *decoctum* earundem optimè albumine ovorum priùs deputatum, *foliis Senæ* extrahendis affundat, reiteratâ eâdem extractione *aquâ ſimplici* ultimò affuſâ, prout in *Syrupo Diaſereos* etiam edocuimus; ac tandem ex conjunctis depuratis & clarificatis colaturis, addito *Mucharo Roſarum* & *Saccharo* conficiat *Syrupum*.

SYRUPUS E POMIS REGIS SAPOR MESUÆ.

℞. Succi Pomorum dulcium,
Borraginis,
Bugloſſi ana libram unam ſemis,
Folliculorum Senæ uncias duas,
Croci drachmam unam.

Sena contrita horis viginti quatuor in ſuccis maceretur, ac ſemel aut bis ferveſiat, & coletur: expreſſum cum Sacchari libris duabus percoquatur in Syrupum. Crocus panno lineo ligatus inter coquendum infricetur.

HIc *Syrupus Medorum Regi Sapor, à quo captus eſt Valerianus Imperator, attribuitur, & Meſua adſcribitur. Eo utimur ad omnes affectus melancholicos, maniam*

niam, melancholiam, cordis etiam robur plurimùm auget.

ANIMADVERSIONES.

S*Yrupi* hujus præparatio fiat mediante binâ infuſione & coctione *foliorum Senæ, cum ſuccis depuratis*, adjecto etiam *Croco*: Demùm poſt iteratam clarificationem, addito *Sacchare*, in *vaſe fictili vitreato vel ferreo*, percoquatur *Syrupus* ad debitam conſiſtentiam.

SYRUPUS DE RHABARBARO SOLUTIVUS.

℞. Rhabarbari optimi,
Foliorum Senæ ana uncias duas ſemis,
Florum Violarum manipulum unum,
Cinamomi drachmam unam ſemis,
Zingiberis drachmam ſemis,
Aquarum Betonicæ,
Cichorii,
Bugloſſi ana libram unam.

Fiat omnium infuſio per noctem: manè ebullitione & expreſſione factâ colaturæ libræ duæ decoquantur in Syrupum cum Sacchari albi unciis ſedecim. Adde
Syrupi Roſati ſolutivi compoſiti uncias quatuor.

C*Itra moleſtiam in pueris & delicatulis alvum ſubducit, utramq; bilem deturbans, ac pituitam quoque leniter evacuans.*

ANIMADVERSIONES.

QUò ſimpliciori modo traduntur *Syruporum* aliarumque compoſitionum præparationes, eò minùs ſcatent erroribus, quod in præſenti *Syrupo* luculenter videre eſt; Igitur pauca duntaxat quoad ejus præparandi modum immutare voluimus. Conſultum autem arbitramur, ut *aquæ*, Infuſioni & decoctioni dicatæ, quantitas, paulùm augeatur, quò ſic tota *vis purgatrix ſpecierum catharticarum, Rhabarbari* ſcilicet & *foliorum Senæ*, repetitis tamen vicibus, eò meliùs & perfectiùs extrahi poſſit. Neque etiam pro *extractione ſpecierum*, *aquis illis deſtillatis* opùs eſt, cùm quicquid in ſe continent ſpirituoſi & efficacis, ſub coctura & inſpiſſatione *Syrupi* penitùs exhalet: poſſumus igitur ſumptibus parcere, ſubſtituendo illis *aquam plevialem vel fontanam*: *Aromatiſatio* tandem, *Syrupo* jam perfectè cocto, paucis guttulis *oleorum deſtillatorum, Cinamomi & Zinziberis Sacchara* inſtullatis, commodè peragi poteſt.

SYRUPUS ROSATUS SOLUTIVUS SIMPLEX SIVE MUCHARUM.

℞. Foliorum Roſarum Damaſc. recentium libras quinquaginta quinque.

Macerentur horis viginti quatuor, in libris ducentis aquæ claræ ferventiſſimæ, in vaſe terreo vitreato, ſtricti oris & benè cooperto. Poſtea factâ expreſſione aqua rurſus calefiat, non tamen ad ebullitionem usq;, & in ea Roſarum viridium libræ quinquaginta totidem horis infundantur: expreſſione rurſus factâ, eidem aquæ recalefactæ libræ quadraginta quinque Roſarum tamdiu infundantur, & leniter exprimantur. Abhinc libræ quadraginta eodem modo infundantur ac exprimantur, Tum quoque libræ triginta quinque eodem ordine, rurſus triginta, poſt viginti quinq;, demum viginti, ut tandem eidem aquæ libræ trecentæ foliorum Roſarum recentium infuſæ ſint. His peractis infuſionem cola, ſine, ut reſideat, quoad clareſcat. Poſtremò adde Sacchari albi libras quinquaginta, & in Syrupum percoque.

M*Eſue duas tantùm fieri jubet Roſarum infuſiones, ſed præſtiterit feciſſe plures. Quidam eundem paulò aliter præparant: nam aqua libris triginta duabus vigeſies infundunt ſex Roſarum libras: demum additis colato Sacchari libris duodecim percoquunt in Syrupum. Nos quia inæquali interdum pondere eundem paramus, formulam hanc adjicere voluimus.*

Aquæ libras	200.	Integra deſcriptio.
Medietas	100.	Medietas.
Tertia pars	66.	& uncias octo.
Quarta pars	50.	
Medietas quartæ partis	25.	

1. Infu-

1. Infuſio Roſarum lib.	55. 27. ſemis. 18. & uncias 4. 13. & uncias 9. 6. & uncias 10. ſemis.
2. Infuſio Roſarum lib.	50. 25. 16. & uncias 8. 12. ſemis. 6. & uncias 8.
3. Infuſio.	45. 22. ſemis. 15. 11. & uncias 3. 5. & uncias 7. ſemis.
4. Infuſio.	40. 20. 13. & uncias 4. 10. 5.
5. Infuſio.	35. 17. ſemis. 11. & uncias 8. 8. uncias 9. 4. & uncias 4. ſemis.
6. Infuſio.	30. 15. 10. 7. ſemis. 3. & uncias 9.
7. Infuſio.	25. 12. ſemis. 8. & uncias 4. 6. & uncias 3. 3. & unciam unam ſemis.
8. Infuſio.	20. 10. 6. & uncias 3. 5. 2. ſemis.
Sacchari libras.	50. 25. 16. & uncias 9. 12. ſemis. 6. & uncias 3.

SYrupus is in uſu creberrimus eſt ad ventriculi incendium & igneum calorem febrilem, ſitimq́ inexpletam ſedandam; febribus peſtilentibus præſtantiſſimus, quòd putredini, venenis & aëris vitio, ſubamarâ & aromaticâ ſuâ qualitate reſiſtat; viſcera nimio calore diſſoluta refrigerando roborat, & ad temperiem reducit, febrium inſomniam levat, ac modicè alvum ſubducit.

ANIMADVERSIONES.

SYrupum hunc juxtà modum præſcriptum, ſatis commodè parari poſſe non imus inficias, licet laborum & ſumptuum, inſigne compendium fieri poſſet: Sufficeret nimirum ter quatervè ſaltem cum ſ. quantitate & proportionatâ *Roſarum* recentium *infuſionem* inſtituere, quod idem præſtaret, ac ſi octies vel novies eadem *infuſio* reiteraretur; ſemel enim ad ſufficientiam aliarum rerum virtutibus imbuta *aqua*, ulteriori extractioni ampliùs inſervire nequit, ob cauſam ſæpiùs in ſuperioribus allegatam. Neque efficacior evaderet *Syrupus*, ſi ad normam & methodum ſciolorum quorundam, in Animadverſionibus ipſorum locatam, conficeretur, qui nimirùm *centum & viginti libras Roſarum vigeſies, cum aqua libris triginta duabus* infundere, & demùm additis *Sacchari libris duodecim in Syrupum* percoquere jubent, cum ingenti ſanè *Roſarum* profuſione, cùm longè majori compendio, ex multò minori *Roſarum* quantitate *vim catharticam* ſufficienter elicere & æquè benè acquirere queamus. Quòd ſi verò quis, non adeò *Roſarum vim purgantem* intendat, ſed potiùs reiteratis tot infuſionibus, cum tanta recentium *Roſarum* mole peragendis, vim refrigerantem intenſiorem extorquere nitatur, is certò longè à propoſito ſuo aberrat; quò frequentiùs enim *Roſa* infunduntur vel *infuſioni* immerguntur, eò majori amaritudine inquinatur *infuſio*: *Amaritudo* autem non frigoris ſed caloris ſoboles; ergò illa tantoperè non refrigerabit. Taceo quòd in praxi medica non ſemel obſervatum ſit, calores febriles à propinato hoc *Syrupo Roſarum ſolutivo*, tàm frequentibus infuſionibus parato, non tantum non diminutos & refractos, ſed etiam intenſiores redditos

redditos eſſe, & ex *ſimplici Tertiana intermittente, duplicem factam*, ac in ſatis longum tempus, cum inſigni ægrotantium vitæ diſcrimine, protractam fuiſſe: Verùm mittamus hæc, nec litem hanc noſtram faciamus, quin aliis relinquamus, qui *purgantia* omnia calida ſeverè pronunciant. Noſtri ſaltem inſtituti propriè eſt, errores quoad præparandi modum indigitare; de reliquis alii ſint ſolliciti. Quantum ad ſuavitatem & odoris fragrantiam, illa vix ac ne vix quidem, juxtà modum communem præſcriptum, in hoc *Syrupo* conſervari poterit, neque etiam tantoperè efflagitatur.

Notare etiam hic placuit, quod *Roſæ* à tot infuſionibus relictæ, fermentationi committendæ ſint, ex quibus poſtea *Roſarum ſpiritus* per deſtillationem elici poterit.

SYRUPUS ROSATUS SOLUT. COMPOSITUS HELLEBORATUS MONTANI.

℞. Corticum Myrobalanorum omnium ana uncias quatuor.

Contundantur craſsè & fricentur manibus Oleo Amygdalarum dulcium: deinde infundantur in libris duodecim infuſionis Roſarum ſuprà ſcriptæ, per horas viginti quatuor, addendo

- Foliorum Sennæ,
- Epithymi,
- Polypodii ana uncias ſex,
- Seminum Citri,
- Glycyrrhizæ ana uncias quatuor,
- Caryophyllorum unciam unam,
- Corticum rad. Hellebori nigri veri præpari drachmas ſex.

Decoquantur omnia ſimul lento igne ad quartæ partis conſumptionem: adde poſtea

- Sacchari clarificati libras quinque,
- Rhabarbari electi in nodulo ligati drach. ſedecim.
- Fiat Syrupus ſecundum artem.

Utebatur eo Montanus Medicus Patavinus clariſſimus, in affectibus melancholicis, lue Gallicâ, pſorâ, leprâ, impetigine, lichenibus, cancro, elephantiâ, & aliis.

Rhabarbarum ſeorſim coquendum, ut in Syr. de Cichor. Compoſito.

ANIMADVERSIONES.

Primum, quod in *Syrupi* hujus compoſitione, & præparatione ſcrupulum movet, eſt, quòd *cortices Myrobalanorum oleo Amygdalarum dulcium* fricari jubeantur; aſt in quem finem, me ignorare ingenuè profiteor: Poſtquam tamen diu mecum meditatus ſum, inveni tandem, quòd cum triturando *Myrobalani pulverem* dent facilè avolantem, uti *fructus alii ſicci non oleaginoſi*: uſus autem obtinuerit, ut ejusmodi res ſiccæ in Officinis, ſi triturentur, guttulis aliquot *olei Amygdalarum dulcium* conſpergantur, ne pulveris ſubtiliſſimi, quem alcohol appellant, tantam faciant jacturam; hinc forſitan (re tamen non admodùm benè intellectâ) *Myrobalani* à quibusdam Medicis, qui ultrà modum ſibi ſapere videntur, ſive in ſubtilem pulverem (ubi opus eſt, nonnullis guttulis *olei* inſtillandis) redigi, ſive craſſiuſculè ad decocta confringi debeant, *oleo Amygdalarum dulcium* fricari præcipiantur. Sed me herclè malè agunt, qui decoctioni deſtinatos *Myrobalanos*, *oleo* affricant: etenim impedit ſaltem *oleum*, quò minùs *aqua* affuſa ſe *Myrobalanis* inſinuare, eorundemque *ſubſtantiam* penitùs permeare queat. Alterum quod correctione ſummoperè indigeret, ſæpiùs jam ventilatum eſt, nimirùm quòd *Mucharum Roſarum*, utpotè craſſum & per ſe ad extrahendum inefficax, nihilominùs magnæ *Myrobalanorum* moli, *unciis ſcilicet vigintì* extrahendis, deſtinetur, antequam adhuc *purgantium* & reliquarum *ſpecierum* viribus eliciendis adaptetur, ſed quàm benè judicet, is, qui mente conſtat. Tertium riſu dignum eſt, quòd nimirùm *radicum Hellebori nigri cortices* ſolummodò, non verò *integra radices, ſubtiles*, filamentis parum craſſiores ab Authore præſcribantur, & quilibet certò ſibi perſuaſum habeat, quod ſi Author unquam ſeparationem *corticum harum radicum* tentaſſet, nunquam adeò inutilem & indignum laborem Pharmacopœis (qui clanculum ſubrident) impoſuiſſet. Plura quidem dictitat animus veritatis indagandæ cupidus, verùm, ut verba

verba referam ad compendium, attingam ſaltem, quæ dextram *Syrupi* præparationem concernunt, quæ tùm inſtitui poterit in modum ſequentem.

℞. *Corticum Myrobalanorum omnium ana* ℥ iv.
Epithymi,
Polypodii ana ℥ vj.
Sem. Citri,
Glycyrrhizæ ana ℥ iv.
Caryophyllorum ℥ ß *vel* ʒ ij.

Inciſa & contuſa craſſiuſculè immittantur in cucurbitam vitream; quibus affundantur *infuſionis Roſarum defæcatæ* ℔ xij. locenturque in digeſtionem horis viginti quatuor, poſtea appoſito capitello fiat deſtillatio ad remanentiam *trium librarum circiter;* Relictis in cucurbita *ſpeciebus* expreſſis abjectisq; , & colaturâ albumine ovorum clarificatâ, interimq; aſſervatâ. Tùm

℞. *Foliorum Sennæ* ℥ vj.
Rad. Helleb. nigri ʒ vj.
Rhabarbari electi ℥ ij.

Quæ cuncta inciſa & contuſa ſuperiori *aquâ*, à *ſpeciebus* & *Muchαro Roſarum* deſtillata, bina vel trinâ affuſione, digeſtione, coctione, & expreſſione (uti in præcedentis *Syrupi* præparatione monuimus) extrahantur; *extractiones* propè clarificatæ tandem cum *ſuperiori colatura aſſervatâ*, additisque

Sacchari albi clarific. ℔ v.

redigantur in *Syrupum* juſtæ conſiſtentiæ, qui ultimò *Elæoſaccharo Caryophyllorum* aromatizandus eſt, in quem finem etiam *Caryophyllorum* ℥ ß. *vel* ʒ vj. primæ *infuſioni* detraxi.

SYRUPUS ROSATUS COMPOSITUS SINE HELLEBORO.

℞. Myrobalanorum omnium ana uncias duas.

Contundantur craſſo modo, & fricentur oleo Amygdalarum dulcium. Infundantur in libris quindecim infuſionis Roſarum horis viginti quatuor: cui adde

Rad. Polypodii uncias duas ſemis,
Sem. Carthami unciam ſemis,
Sem. Aniſi,
Fœniculi ana drachmas ſex,
Fol. & folliculorum Sennæ,
Epithymi ana unciam ſemis,
Corticum Citri unciam unam,
Caryophyllorum unciam ſemis,
Nucis Moſchatæ drachmas tres.

Fiat rurſus infuſio horis viginti quatuor, quibus elapſis fortiſſima fiat expreſſio: & adde ad liquoris ſingulas libras duas,

Sacchari libram unam.
Fiat Syrupus.

Modeſtiùs quidem quàm prior purgat; nihilominus tamen bilem utramq́, ac pituitam educit, viſceribus robur addens. Atq́, hic Syrupus Compoſitionem Syrupi de Rhabarbaro ingreditur.

Paratur & alius quidam Syrupus Roſatus, cum additione Radicum Cichorii, & foliorum Fumariæ, Syrupus Roſatus laxativus de Ambubeia dictus. Is ſic habet.

℞. Rad. Cichorii recentium & mundatarum libras duas,
Herb. Fumariæ recent. manip. ſex.

Infundantur horis duodecim in libris ſex Muchari perfecti, ſeu infuſionis Roſarum laxativæ: poſtea colentur & exprimantur, colatura poſthinc cum Sacchari libris tribus coquatur in Syrupum: cui ad juſtam conſiſtentiam ferè percocto, in panno raro lineo immittantur, ac poſt perfectam coctionem in eo pendula permaneant ſequentia: utpote

Specierum Diatrion Santal. drachma una,
Diarhodon Abbatis drachma ſemis.

Fiat Syrupus, ut artis eſt.

Utramq́, bilem ac ſeroſos humores blandè vacuat, ſalſos itidem ichores leniter educit, ac putres emendat; unde aduſtum ſanguinem corrigit, ac jecori obſtructo opitulatur, icterum, ac tertianas ſanat, & venarum meſaraicarum oppilationes expedit. D. Raymundo Minderero, Collegæ noſtro quondam, præ cæteris uſu familiaris ac conſuetus.

ANIMADVERSIONES.

Quamvis & hic *Syrupus*, æquè uti præcedens, peculiarem correctionem, & ſpeciale ingredientium examen deſideraret; nihilominùs tamen brevitati ſtudens, ejus præparationem perito Pharmacopœo commendare volui, qui ipſam ad normam *Syrupi* præcedentis inſtituat, & *aromatum* quàm maximam habeat rationem, quorum *Elæoſacchara* vel ſub finem confectionis addere, vel juxtà modum in *Animadverſionibus Syrupi de Spina Cervina* indigitatum, fragrantiam & virtutem *ſpecierum aromaticarum*, eidem conciliari poterit.

Sequens *Syrupus cum radicibus Cichorii de Ambubeia dictus*, ſimiliter præparari poteſt in modum præcedentium: deſtillando primùm *infuſionem Roſarum* ad remanentiam *duarum librarum*, poſtea *aquâ à Muchare roſarum* per deſtillationem abſtractâ, *radices Cichorii*, *herbam Fumariam & ſpecies reliquas* (ceu minùs odoratas) ope digeſtionis, coctionis & expreſſionis penitùs extrahendo, & tandem omnibus conjunctis ac unitis, & albumine ovorum priùs clarificatis, additâ *Sacchari* ſ. q. ipſum ad debitam conſiſtentiam percoquendo.

SYRUPUS ROSATUS SOLUTIVUS QUERCETANI.

℞. Succi Roſarum pallidarum recenter expreſſi libras ſex, in quibus infunde
Roſarum pallidarum mediocriter contuſarum libras tres.

Stent in Balneo Mariæ tepido, per viginti quatuor horas, deinde exprimantur: & ſic reiterentur infuſiones, cum libris tribus roſarum novarum, duodecies; quibus abſolutis ultima expreſſio reponatur in uno vel pluribus vitris ad digerendum in Balneo Mariæ viginti quatuor horis, uſque dum in fundo vaſis appareat ſedimentum, quod tamdiu clareſiat, donec nullæ amplius feces conſpiciantur:

℞. Hujus Succi ſummè depurati, à quo humiditas mercurialis aliqua ex parte ſit abſtracta uncias ſedecim,
Sacchari albiſſimi uncias quatuor.

Fiat ſecundum artem Syrupus.

Eiusdem cum communi Syrupo Roſarum ſolutivo facultatis, niſi quòd hic, ut exquiſitiùs præparatus, ita in minori doſi validioribus viribus præditus, iis, qui ſunt delicatioris naturæ, commodiùs exhibetur.

ANIMADVERSIONES.

Hic *Syrupus* præ antecedenti *Syrupo Roſarum ſolutivo* nihil peculiare habet, quin iiſdem, nec minoribus nec majoribus pollet virtutibus, eademq; ſibi vendicat attributa. Proindè operæ precium non eſt, ut vel in encomiis ipſius deprædicandis, vel erroribus in ejuſdem præparatione commiſſis refutandis diu nos moremur; progrediamur ad alia.

SYRUPUS SPLENETICUS D.D. DAVIDIS VERBEZII.

℞. Succi pomorum redolentium libram unam,
Meliſſæ uncias quatuor,
Limonum uncias tres,
Spiritus vitrioli ab omni phlegmate depurati ſcrupulos duos ſemis,
Foliorum Senæ repurgatorum uncias duas,
Polypodii quercini unciam unam,
Ellebori nigri præparati drachmas tres ſemis,
Corticum Capparum,
Tamariſci ana unciã ſemis,
Foliorum Citrariæ,
Ceterach ana manipulum unum,
Florum Cordialium ana pugillos duos,
Seminum Viticis,
Ocimi Caryophyllati,
Citri ana drachmas duas ſemis,
Croci Auſtriaci ſcrupulum unum,
Cinamomi acuti unciam ſemis.

Macerentur in Balneo Mariæ tepido per biduum, coquantur poſtea parum & fortiter exprimantur: Colaturæ adde Sacchari Candi Violacei libram unam.

Fiat Syrupus mediocriter coctus, circa finem inſpergendo ſeorſim Cremoris Tartari in tenuiſſimum pollinem redacti drachmas tres.

In omnibus melancholiæ ſpeciebus ſingulari proprietate ſalutaris exiſtit, humores atrabilarios

bilarios lieni & venis meſaraicis impactos incidit, & educit, vapores eorundem ad cerebrum delatos diſpellit.

ANIMADVERSIONES.

Hic *Syrupus* deſiderat paulò accuratiorem dexterioremque præparationem. Præprimis enim non ſufficiunt *unciæ illæ novendecim ſuccorum*, pro ſpecierum ingredientium infuſione & extractione: neceſsùm proindè eſt, ut peractâ extractione primâ cum prædictis *ſuccis*, alia iteratò fiat infuſio cum *aqua ſimplici*, quouſque omnis *virtus ſpecierum* ſit prolecta. Cæterùm cui ſingulari uſui *Saccharum Candum violatum* ab ipſo addatur, augurari nequeo, niſi fortè ut precium illius intendatur; Accedit, quòd prædictum *Saccharum Candum violatum* ubivis obvium non ſit, ſed raro admodùm in Pharmacopoliis proſtet, ac fortè fortunâ ſaltem in iisdem reperiatur; ſi nempè *Syrupus violatus* diutiùs paulò aſſervetur, & aſſignata *Sacchari* quantitas in ejusdem præparatione nonnihil aucta fuerit. Ob eandem cauſam (penuriam ſcilicet *Sacchari Candi violati*) etiam fit, ut in pauciſſimis Officinis pharmaceuticis *Syrupus* hic parari poſſit: Præſtabit igitur, loco *Sacchari Candi Violacei*, particulam *infuſionis Violarum* addere, eidemq; ſubſtituere *Saccharum commune album*. Quod *cremorem Tartari* concernit, ille meo judicio non perfectè demùm elaborato *Syrupo*, ſed ipſis *infuſionibus* & *decoctionibus* addendus eſſet. *Spiritum* autem *Vitrioli* quod ſpectat, ejus guttulæ aliquot extra *Syrupi* confectionem, quoties ille à Medico præſcriberetur, ad libitum addi poſſent, prout nimi im magis vel minùs ſive intenſiùs aut remiſſiùs obſtructiones viſcerum reſerare, humorumque craſſitiem incidere, eſt animus.

SYRUPUS LENITIVUS, DE TRIBUS.

℞. Foliorum Sennæ Orientalium mundatorum uncias ſex,
Spiritus Vitrioli optimè rectificati drachmam unam,
Muchari Roſarum optimi ferventis libras duas.

Indantur in cucurbitam vitream, appoſito cæco alembico, & circumlinitis ritè fugis, maneant infuſa in rorido Balnei calore, horis viginti quatuor, factâ levi ebullitione, & fortiſſimâ expreſſione, in colatura denuò infunde ut priùs

Foliorum Sennæ mundatorum uncias ſex:

Iterumque factâ levi ebullitione, & forti expreſſione infunde tertiùm minutiſſimè inciſorum

Foliorum Sennæ mundatorum uncias ſex,
Rhabarbari ſelectiſſimi,
Agarici albiſſimi ana uncias duas,
Zingiberis acuti,
Caryophyllorum ana drachmas duas,
Cinamomi interioris electi drachmas tres,
Spicæ Indicæ drachmam unam:

Ubi iterum ſic ſteterint infuſa, ebullierint leviter & expreſſa fortiter fuerint, colentur diligenter ad uſum. Poſtea

℞. Remanentias foliorum Sennæ ex infuſione ſuperiori,
Radicum Polypodii quercini,
Glycyrrhizæ ana unciam unam ſemis,
Adianthi utriusque ana manipulum unum,
Paſſularum majorum exoſſatarum,
Minorum repurgatarum ana uncias tres,
Prunorum Damaſcenorum dulcium numero triginta,
Aquæ fontanæ libras quatuor ſemis.

Coquantur ſecundum artem ad remanentiam libræ unius ſemis: In ultimam ebullitionem injiciendo

Florum quatuor Cordialium ana pugillos tres,
Corticum Citri recentium drachmas duas:

Expreſſis & colatis diligentiſſimè, adde
Sacchari finiſſimi uncias ſedecim.

Et ubi jam ad conſiſtentiam cocta fuerint,
Infuſionis ex Mucharo factæ libram unam.

Fiat lege artis Syrupus.

OMnes æqualiter humores, pituitam & utramque bilem blande evacuat, adeoq; omnibus viſcerum naturalium obſtructionibus, ac inde natis febribus, tertianæ & quartanæ pellendis, admodum ſalutaris exiſtit, qui multò jucundior & commodior futurus eſt, ſi tres vel quatuor unciæ Mannæ, lege artis diſſolutæ, eidem addantur.

HUjus Syrupi deſcriptionem, Pannoniæ & Auſtriæ familiarem, uſuque receptam, paucis immutavit, & Pharmacopœiæ noſtræ additam voluit Clariſſimus Vir D. D. Paulus Jeniſchius, Collega nobis plurimùm amandus.

ANIMADVERSIONES.

OMni jure hic *Syrupus*, ſi ex ſpeciebus ipſi depuratis debitè conficeretur, inter *Catharticos* propriè dictos reponendus eſſet. Etenim ſi accuratam ingredientium, & *Syrupi* ex iiſdem confecti, quantitatis computationem inſtituamus, deprehendemus, unciã unam hujus *Syrupi* continere debere vires *ſex drachmarum foliorum Senæ: Dimidiæ drachmæ & granorum quinq; Rhabarbari*, nec non *Drachmæ dimidiæ & granorum quinq; Agarici*, nec non habere *virtutem ſolutivam* ab addito *Muchara Roſarum*, ità ut *uncia ejus dimidia*, usque ad unciam integram, ſatis potens conſtituat *Pharmacum.* Verùm enim verò, æquè ut in aliis *Syrupis* præcedentibus, ità & in hoc, ſecundùm morem conſvetum, tot abſurdi committuntur errores, ut vix ſciam cui primùm occurrendum ſit. Inprimis autem ſeſe offert idem jam toties refutatus error, de *Muchara Roſarum*, quod, uti jam ſuperiùs monuimus, per ſe ſatis craſſum, & abundè *Roſarum virtutibus* imbutum, ulteriori infuſioni & extractioni prorsùs inſervire nequit; præſertim tot ſpecierum enumeratarum, pro quarum humectatione vix ſufficeret *Muchari* illa aſſignata quantitas, ne dum pro perfecta earundem extractione & trina coctione: Sunt enim omnes ſpecies ſiccæ, quæ vel *ambas* facilè abſorbent *Muchari libras*, utut fortiter ope torcularis, poſt ſingulas infuſiones & ebullitiones exprimatur, quippè nihilominùs humidæ manent ſpecies, & rantum abeſt, ut omne *Mucharum* preſſurâ ab illis extorqueri poſſit, quin ferè totum cum *ſpeciebus* illis maneat impactum. Præterea *infuſio* & levis *ebullitio*, quæ in rorido Balnei calore, inq; cucurbitâ capitello cœco munitâ, & undiquaq; firmiter clauſa fieri debet, quàm abſurda illa ſit, quivis facilè cernit; Nec minorem abſurditatem involvit *Aromatiſatio*, ſive adjectio *Aromatum*, maximè ſecundæ *infuſioni* deputatorum, à quorum viribus, ſi fortè aliquid primæ *decoctioni* communicaretur, in ſecunda & tertia utiq; evaneſceret. Sola item *remanentia foliorum Senæ*, ſuperioris *infuſionis*, cum additione nonnullorum *fructuum* & *radicum*, cur illa duntaxat & non reliqua etiam ſecundæ & tertiæ *infuſionis Senæ folia* relicta, cum *Catharticis* plurimis, novâ affuſâ aquâ pariter coqui debeant, non video, cum minùs ex his quàm ex illis de viribus extractum ſit. Sed hæc leviter ſaltem attingere, & reliqua etiam brevitatis cauſa tranſilire voluimus, progreſſum facturi ad genuinam *Syrupi* prænominati præparationem, quæ talis eſto:

> ℞. *Foliorum Senæ* ℔ j ß.
> *Rhabarbari electi,*
> *Agarici albi ana* ℥ ij.
> *Polypodii quercini* ℥ j ß.
> *Zingiberis* ʒ ij.
> *Caryophyllorum* ʒ j ß.
> *Spicæ Indicæ* ʒ j.

Inciſa & contuſa craſſiuſculè infundantur cum

> *Infuſionis vel Muchari Roſarum libris tribus,*
> *Aquæ ſimplicis libris duabus,*

Stentque in loco calido per noctem, manè factâ ebullitione, colentur & exprimantur fortiter: Expreſſæ & relictæ *Species* cum *libris tribus vel quatuor circiter aquæ ſimplicis*, iterùm infundantur, & poſt digeſtionem unius diei vel noctis factâ ebullitione exprimantur. Expreſſis *ſpeciebus* denuò, ſi libuerit, *libræ duæ aquæ ſimplicis* affundantur, digerantur, coquantur & exprimantur: Tandem *colaturæ* & *expreſſiones* omnes junctim albumin. ovorum optimè clarificentur.

jam

Jam demùm,

℞. *Reliquas craſſiares, minuſq; Syrupo convenientes ſpecies, nimirùm*
Glycyrrhizæ ℥j ß.
Adianthi utriuſq; ana Mj.
Paſſularum majorum exoſſatarum,
minorum purgat. ana ℥iij.
Prunorum Damaſcenorum N. xxx.
Florum 4. Cordial. ana p. iij.

Quæ inciſa coquantur in *aqua ſimplicis* quantitate ſufficienti, ad remanentiam *circiter libræ unius*, tum fiat colatura & levis expeſſio; *Expreſſum* album. ovi optimè clarificatum ſuperiori *infuſioni* purganti jungatur, addendo

Sacchari albi clarificati ℥ xvj.

(vel etiam majorem quantitatem, ſi Medico'ità viſum fuerit.)

& coquendo fiat *Syrupus*; cui denique poſt perfectam coctionem adde

Elæoſacchari Caryophyllorum
Cinamomi
Corticum Citri ana ſ. q.

ad odoris & ſaporis gratiam, ac inſuper etiam

Spiritus Vitrioli rect. ʒj.

Nota, quòd *Spiritum Vitrioli* ultimò addiderimus, factum eſt pro majori præparandi commoditate: Etenim expreſſiones utplurimùm torcularibus, *decoctiones* verò in *ahenis aneis* perficiuntur, utpotè quæ facilè *Syrupo*, acri *vitrioli ſpiritu* acuato, ſaporem aliquem æruginoſum impertire poſſent. Nihilominus tamen hoc modo ſub finem additus *ſpiritus vitrioli* idem corrigendo præſtabit, ac ſi mox inter initi: *infuſionibus* additus fuiſſet.

SYRUPUS VIOLATUS SOLUTIVUS.

Fit ut Syrupus Roſatus ſolutivus, ex iteratis Violarum recentium infuſionibus.

℞. Hujus infuſionis libras tres,
Sacchari clarificati libras duas.
Coquantur lento igne ad Syrupi conſiſtentiam.

IN febrium æſtibus bilioſis & acutis morbis, viſcerum inflammationibus, ac ſiti inexplebili commendatur. Roſato validiùs refrigerat & humectat, unde & ſomniferus magis exiſtit, gutturis aſperitates lenit, thoracis & pectoris totiuſq; ventris inferioris affectibus calidis ſuccurrit, ſiccæ tuſſi medetur, ac alvum emolliendo bilis acrimoniam retundit. Alter ex Violarum ſucco Actuarii Jaſacchar exprimit, qua ad thoracis vitia, & bilis acrimoniam utitur, ut & compoſita Meſuæ. Solutivus verò ſaluberrimus in febribus æſtuantibus, & bilioſa incendio extinguenda.

MEL ROSATUM LAXATIVUM.

℞. Prædictæ infuſionis multiplicis libras ſex,
Mellis libras tres.
Fiat Mel Roſatum.

EAsdem, quas Syrupus Roſatus ſolutivus ſimplex vires obtinet, minùs tamen refrigerat, ſed potentiùs abſtergit.

MEL VIOLATUM SOLUTIVUM.

Fit eodem modo, quo Roſatum ſolutivum.

SYrupo jam dicto viribus affine eſt: inditur potiſſimum Enematibus, ubi febres cum alvi adſtrictione moleſtæ ſunt.

ANIMADVERSIONES IN SYRUPUM VIOLATUM SOLUTIVUM, MEL ROSATUM LAXATIVUM, & Mel Violatum Solutivum.

PArentur juxtà modum præſcriptum, in *Animadverſionibus* noſtris, ſuper *Syrupum Roſatum ſolutivum*, quas Lector benevolus haud gravatim conſulere velit.

OXYMEL HELLEBORATUM MAJUS JULIANI.

℞. Foliorum Rutæ,
Thymi,
Dictamni Cretici,
Hyſſopi,
Pulegii,
Praſii albi,
Cardui Benedicti,
Spicæ Celticæ,

Corticum

Corticum Sambuci interiorum ana manipulum unum,
Calaminthæ Montanæ pugillos duos,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Ocimi,
Urticæ Romanæ,
Anethi ana drachmas duas,
Rad. Angelicæ,
Althææ,
Ari,
Scillæ præparatæ,
Turbith,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Longæ,
Iridis vulgaris,
Coſti,
Polypodii ana unciam unam,
Hellebori albi,
Nigri præparat. ana drachmas tres,
Eſulæ præparatæ drachmas duas.

Infundantur triduo in libris ſeptem aceti acerrimi, & ſapæ unciis duabus, in vaſe vitreato benè obturato, ad ſolem vel ad fornacem: deinde in eodem vaſe, vel lapideo, decoquantur ad medias; ſub finem decoctionis ad conſumptionem aceti adde

Agarici electi drachmas duas.

Cola, & cum Mellis Roſati Citrati & Sacchari ana librâ unâ fiat Syrupus; qui ſub finem aromatiſetur cum pulveriſatis & mixtis aromatibus ſequentibus, utpote
Caryophyllorum,
Croci,
Zingiberis,
Galangæ,
Macis ana drachmâ unâ.

Medicamentum hoc Geſnero maximoperè quondam celebratum fuit, cujus de hoc ipſo Oxymelle encomion ſubjunximus. Mirificè abſtergit, incidit, aperit, humores omnes, omniaq́ excrementa è corpore protrudit, omnes meatus intùs foriſq́ reſerat. A centro ad ſuperficiem propellit manifeſtè, ita ut cutim rubificet, ſicut longiore in balneis morâ fieri conſvevit, exanthemata aut puſtulas aliquibus, alioſvè tumores excitat, qui alioqui circa interiora fortè colligerentur: quamobrem in præſervatione à peſte uſum ejus perutilem futurum non dubitaverim; ulcera habentes vim ejus ſtatim in ipſis ulceribus penetrantem & aperientem ſentiunt. Præcipua ejus vis in epilepſia, aſthmate & omnibus ferè morbis, à materia frigida, craſſa, tenace, à phlegmate aut melancholia, dependentibus, in capite, ventriculo, thorace, jecore, renibus, liene, utero & articulis. Incidendi aperiendiq́ cauſa dare ſoleo ante purgationes, ita ut dua treſvè drachma per ſe manè, per tres ferè dies lambantur, vel cum exigua Sapa ad amaritudinem ejus fallendam & aquâ Hyſſopi aliâvè bibantur, vel cum aliquo decocto. Si vomitum ciere libeat, ut ubi veneni ſuſpicio eſt, dari poteſt uncia, cum dimidia Oxymelitis Scillitici & aqua tepida fontanâ, aut deſtillato aliquo, vel decocto Agarici, cum corticibus aut ſem. Raphani, ſem. Anethi, radicibus Aſari, Malvâ, Ficubus. Movetur autem vomitus tertiâ ferè horâ poſtquam ſumptum eſt, aliis priùs, nonnullis tardiùs, quibuſdam & alvus ſimul movetur. Sic & arthriticis, & iſchiadicis prodeſt: menſes manifeſtè promovet, expellit etiam albos, ſi diebus aliquot ſumatur, & poſtea dentur Pillulæ convenientes, ut de Hiera cum Agarico & radicibus Aſari, urinam & calculos provocat, præſertim cum Syrupo conveniente datum, ut de floribus Perſicorum, ſanguinem concretum ubivis diſſipat, etiam in thorace, inſtante ſuffocationis periculo: epilepſiam non confirmatam curat, lumbricos pellit, ſitim aufert, cùm aliis pleriſq́, tùm hydropicis ſpirationem facilitat, aſthma & orthopnœam curat, aut mitigat pleruMq́, illicò potum, vel ſi lambatur per ſe, vel cum Oxymelite Scillitico, aut Lohoch ſano, aliovè. Sanguinem pellit, quibus abundat per quoſvis meatus, ut nares, vel hæmorrhoidas, vel uterum, & haec[illegible], natura quod redundat evacuante, à vena[illegible] abſtinere poſſumus, in debilioribus p[illegible] ut puerperis, cùm p[illegible] ritide, aut a[illegible] morbo vena ſectionem requi[illegible] ente laborant[illegible] id lambant cum ba[illegible]llo Glycyrrhiza: admiſto Lohoch ſano, vel Syrupo Glycyrrhizæ, aut Hyſſopino, & Julep bibant ex aqua ſaccharata cum Syrupo Glycyrrhizæ. Frigidioribus & hyeme datur utiliter cum aqua ardente & ficu modicè toſta inciſaq́, id totum accendi debet, & mox extingui, ac ſumi, vel cum vino aromatico, vel aquâ de radicibus Gentianæ deſtillata, vel alia. Cum decocto conveniente datur cachecticis, ictericis & febribus pleriſq́, po-

tiſ[illegible]

tiſſimum quæreanis. Datur à drachmis duabus ad quinque vel ſex. Loco aceti vinum generoſum accipi poteſt, propter illos, quos aceti ſapor, odor, aut uſus offendit. Suavius item erit, ſi Autumni tempore paretur cum muſto. Hæc omnia nos experiundo obſervavimus; plura autem Medici induſtrii ipſo uſu. Utor & frequentiſſimè, & magno cum ſucceſſu, poſſemq́ hiſtorias multas recitare, ſed nec vacat, nec opus eſt. Hæc Conradus Geſnerus.

ANIMADVERSIONES.

Panaceam, me herclè, ipſamq; Divûm adjutricem manum, *Oxymel hoc Julianum* diceres, ſi vera eſſent, quæ de immenſis ejus virtutibus, in tot tantisque profligandis morborum monſtris plenis buccis prædicat Geſnerus; Et proh! quam beati eſſent Medici, ſi talis Medicina illis ſuppeteret, quâ ſolâ & unicâ, tot conjuratos noſtræ Naturæ hoſtes (quos morbos nuncupamus) promiſcuè proſternere & debellare poſſent; nimirum Dii eſſent & Numine pleni: Aſt facilè corruit tanta hujus Medicaminis dignitas, ejusque immenſa laus oppidò vileſcit, ſi intimiùs ſaltem inconcinna ejus compoſitio & præparatio conſideretur, & experientia conſulatur teſtis, quàm frequenter illud ſine ullo juvamine, nonnunquam etiam cum detrimento ægrotantium, fuerit adhibitum. Multus autem ne ſim, cùm errores in ipſius compoſitione commiſſi facillimè ex prioribus conſimilibus, malè conſarcinatis compoſitionibus, à nobis ſuperiùs caſtigatis, ſatis elucescant, idcircò absq; longiori ſermonis ſyrmate, ipſam famoſi hujus *Oxymellis* præparationem proponemus, vulgari illâ quodammodò concinniorem, &, uti ſpero, efficaciorem.

℞. Species ſuprà dictas unâ cum Agarico, & pauculis, ſi libet, Aromatibus, in fine alioquin addendis,
(omiſſâ radice Althea.)

Quibus inciſis & contuſis, vitreæque cucurbitæ immiſſis ſuperaffundantur

Aceti deſtillati ℔ v.

Stent in digeſtione per diem vel noctem; poſtea per Alembicum abſtrahantur *libræ tres*, & in *cucurbita reſidua ſpecies*, unâ cum reſtante *liquore*, fortiter exprimantur; Expreſſus autem & colatus *liquor* ſeorſim aſſervetur; *Speciebus* ab expreſſione relictis *Acetum* ſuperiori deſtillatione prolectum reaffundatur, quod ad remanentiam *libræ unius* circiter iterùm ab eisdem deſtillando evocetur, iterùmq; *ſpeciebus* in fundo relictis, unâ cum *reſiduo liquore*, uti ſuperiùs, expreſſis, & colaturâ ſeparatim aſſervatâ. Hæ eædem *ſpecies* expreſſæ tertiâ vice cum deſtillato *liquore* iteratò irrigentur, & *libra dimidia* ſolummodò, vel *unciæ ſeptem fragrantioris & ſpirituoſioris aceti* ab iisdem abſtrahantur, ſtudioſeq; aſſerventur. *Species* in fundo reſtantes cum ſupernatante humiditate denuò fortiter exprimantur, & *expreſſum* binis illis prioribus *colaturis* jungatur; quæ junctim albumine ovi optimè clarificentur, & cum *libra una mellis* tamdiu coquantur, donec illud debitam ſuam conſiſtentiam rurſus acquiſiverit, virtuteq; *decocti ſpecierum* ingredientium parte craſſiori impprægnati, ſaturatè ſit imbutum. Cui tandem affunde *liquorem illum ſpirituoſum*, ſeorſim aſſervatum, ſive *acetum ultimâ deſtillatione prolectum*, & additâ *librâ unâ Sacchari albi*, ſolâ diſſolutione conſice *Syrupum vel Oxymel.*

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ

CLASSIS TERTIA,

CONTINENS

PHARMACA ET ELECTUARIA LENIENTIA,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

*A*Bſolutis binis claſſibus ſuperioribus, quarum prima Syruporum alterantium, Mellium, Juleporum, Mivarum & Rob: *Altera verò* Syruporum purgantium *ſeriem complexa eſt; Nunc tertiam, quæ de* Electuariis *agit, aggrediamur:* Eſt autem Electuarium medicamentum conſiſtentiâ ſolidius, nec nimis fluidum, nec omninò ſiccum, ſed medium inter utrumque, pulmenti ferè ad inſtar; inventum tùm pro diuturniori ſpecierum conſervatione, tùm etiam ut ægrotantibus, quibus ſolidior medicamentorum forma magis arridet, proſpiceretur.

Duplex autem eſt Electuarium: *vel* ſimplex, *quale eſt, quod duntaxat ex unica re, utpotè* Caſſia, Tamarindis, Paſſulis, Prunis, &c. *conſtat, &* pulpæ *nomine indigitatur; vel* compoſitum, *quod ex pluribus ſpeciebus, iisq; vel* digerentibus, purgantibus, confortantibus, Alexipharmacis, *vel aliis conſimilibus confectum eſt.*

Et quamvis Electuaria lenitiva & Purgantia, *de quibus, in hac claſſe tertia & quarta agitur; Item* confectiones ſolutivæ & ſolidæ, *quæ in claſſe quinta continentur, ut plurimùm ob ſimplicem præparandi modum, tot tantisq; erroribus non ſcateant; nihilominùs tamen illis prorſus exempta non ſunt, ſuosq; æquè uti Syrupi (de quibus in præcedentibus tractatum fuit) patiuntur manes. Inter illa verò maximè, quæ magis compoſita ſunt & in quibus Authores eximiam ſu[...] ſcientiam oſtentare, ac ſingulare ejuſd[...] ſpecimen edere voluerunt; Ea ipſa expendenda [...] in me ſuſcipiam, ſed brevioribus quàm in [...]*runorum *confectionibus, utpotè quæ* [...] *bus abſolvi potuère, f[...] eſt.*

FLOS, SEU P[...] CASSIÆ.

℞. Cannas, ſeu ſiliquas Caſſiæ ponderoſas, & quæ con[...]uſſæ non reſonant, aperi, & contentam in eis pulpam, ſeu medullam cum laminis & ſeminibus ſuis diligenter excava; exempta projice ſuper inverſum & anguſtum cribrum ex ſetis equinis contextum [...] cribrum deinde ſupra bullientis aquæ vaporem p[...]nito,

ponito, & adverſo cochlearis convexo medullam Caſſiæ hinc inde ducito, ut per cribrum paulatim excernatur, ac id, quod excretum eſt, aut penetraverit, confeſtim ſubinde auferto, ne plùs quàm deceat de aqueo vapore imbibat: idque tamdiu fac, donec, quantum voles, collegeris. Præſtiterit tamen, ubi neceſſitas poſtulat, recentes ſemper Caſſiæ flores educere, cum diutiùs repoſiti protinus aceſcant.

Pulpa excalefacit & humectat primo ordine, ſanguinem depurat, ejus acrimoniam temperat, ac ſitim coërcet, ventriculum, bilem & pituitam, educendo mundificat, pectus & guttur lenit; ejus abſceſſus reſolvens, renum calori cum infuſo Glycyrrhizæ confert, & calculi generationem prohibet, ac in acutis febribus exhibetur: alvum enim blandè lenit, ac flavam bilem infernè deturbat, atque ex hac natas febres mitigat.

Caſſia Lenitiva, quæ & Siliqua, & Fiſtula dicitur, fructus eſt cujusdam arboris in Ægypto, Syria, ac India provenientis. Eligenda non admodum craſſa, pellucens, recens, gravis, farcta, & quæ concuſſa incluſis ſeminibus minimè perſtrepet.

CASSIA EXTRACTA.

℞. Violariæ,
Malvæ,
Mercurialis,
Betæ,
Parietariæ,
Florum Violarum ana manipulum [illegible]

F[illegible] decoctio in aqua ſufficiente, qu[illegible] decocto Caſſia extrahatur, & can[illegible]: dein de

℞. Pulpæ Caſſiæ cum hac decoctione extractæ, & ad ſpiſſitudinem coctæ libram unam,
Sacchari libram unam [illegible]nis.
Coque ad perfectionem, ut eſt artis.

Hujus uſus eſt potiſſimùm in Enematibus: non rarò tamen in bolo quoque exhibetur, cum ipſo flore Caſſiæ, ſi minùs ſit flatulenta, ac magis [illegible] ſolliat, & humectet.

PULPA PRUNORUM.

℞. Prunorum magnorum acidorum & vinoſorum quantitatem, quam voles, & exemptis nucleis in fictili vitreato magno percoque: deinde per cribrum ſetaceum exprimito, expreſſam pulpam denuò lento igne ad perfectam & juſtam ſpiſſitudinem coquito, addendo Sacchari tertiam circiter partem, vel ad Pulpæ libras decem, Sacchari libras tres: ita enim meliùs conſervatur, ne ſitu corrumpatur.

Ventrem mollit, ac alvum facilitat, calorem febrilem extinguit, ſitimq; faſtidia permulcet.

Inter Pruna nobis eligenda ſunt Damaſcena, ſeu Hungarica, ut quæ præ cæteris ad medicamentorum compoſitiones requirantur, & ad earundem conſtitutiones expetantur.

PULPA TAMARINDORUM.

Extrahitur eodem modo, quo Pulpa Caſſiæ.

Tamarindorum Pulpa refrigerat & ſiccat ordine ſecundo, aut tertio, bilem facilè ſolvit, ac praaſſatos humores lenit; unde arquatis, lienoſis, ſcabiem, lepram, vitiligines & lichenas patientibus commodè exhibetur: namque cutaneas exulcerationes omnes, à ſanguinis aduſtione natas, tollit; inſaniam inſuper ac furorem permulcere creditur.

Præſtant inter Tamarindos ij, qui in obſcuro rubeſcunt, molles, recentes & qui nervoſis quibusdam villis fracti inveniuntur. Sunt autem Tamarindi Palmulæ Indicæ, quæ Græcis Oxyphœnica dicuntur.

ANIMADVERSIONES IN PULPAM SEU FLORES CASSIÆ, CASSIAM EXTRACTAM, PULPAM Prunorum & Tamarindorum.

Circa harum *pulparum* præparandi modos, vix quicquam quod correctione dignum (cum ſimpliciſſimi ſint) occurrit, quippe earum præparatio ſolâ *coctione* perficitur: *Fructibus* autem ejusmodi ſimplici coctura nihil demitur, præter elementarem quandam humiditatem

 tatem

tatem, maximè ubi recentes vel crudi exiſtunt; Aſt fermentati, quia æq è uti alia *vegetabilia*, ſpiritum ardentem ſuppeditant, coctionis intenſioris prorsùs impatientes evadunt. Circa *Sacchari* admiſtionem tamen difficultas quædam cauſari facilè, & error committi poteſt: etenim ſi illud in quantitate ſufficienti *pulpis* non addatur, (uti in *pulpa Prunarum* accidit, in qua *decem libris pulpa tres libras Sacchari* addere præcipiunt,) ætatem ægrè ferunt, & facillimè corrumpuntur; Si verò in debita quantitate illud addatur (v. g. ℔ j ß. *vel* ℔ j. *&* ℥ iij. *Sacchari* circiter, pro conſervanda *libra una pulpa*) illæ nativas ſuas vires, niſi in dupla vel tripla doſi exhibitæ, exerere nequeunt. Præſtat igitur, uti benè in præparatione *florum Caſſiæ* monitum eſt, has *pulpas* quoties neceſſitas poſtulat, recenter ſemper extrahere, & ultrà unam alteramvè ſeptimanam, præſertim tempore æſtivo, non aſſervare. Cæterùm in præparatione *Caſſiæ extractæ*, ubi ℔ j ß. *Sacchari*, *libra uni pulpa* deſtinatur, obſervandum, quòd, cùm *Caſſia* hoc modo extracta, *Enematibus* potiſſimùm dicata ſit, ac raró internè exhibeatur, accipiendum ſit *Saccharum rubrum*, quod *Thomæum* nominant, pro *Clyſteribus* accommodatiſſimum; magis enim ventrem laxat, quàm *Saccharum album*.

DIACASSIA CUM MANNA INCERTI AUTORIS.

℞. Prunorum Damaſcenorũ uncias duas,
Florum Violarum manipulum unum ſemis,
Aquæ puræ uncias decem & octo,

Bulliant, ut artis eſt, ad medietatis conſumptionem: cola, & in colatura diſſolve
Pulp. Caſſiæ uncias ſex,
Tamarindorum unciam unam,
Mannæ optimæ uncias duas,
Syrupi Violati uncias duas,
Sacchari Candi,
Penidii ana unciam unam,
Conſervæ Violarum ex foliolis uncias quatuor.
Conſice, ut artis eſt.

Medicamentum hoc leniens, mite ac ſuave confert iis, qui duriore ſunt alvo; hanc enim leniter & citra moleſtiam ſubducit, ac flavam bilem ejicit, febresq́ inde natas levat.

MOnendi hoc loco Pharmacopœi, hoc & ejusmodi plura ſubſequentia Electuaria, in minori doſi paranda; quia periculum eſt, ne Caſſia Pulpæ Tamarindorum commiſta, ex diuturnitate temporis aceſcat, de quo videatur Fernelius in Methodo medendi.

ANIMADVERSIONES.

E*Lectuaria* in propria ſua conſiſtentia, raro admodum, inprimis in Germania exhibentur, ubi *boli* illi prægrandes, quos ex ipſis efformare ſolent, & in aliis oris alioquin ſatis frequentes, delicatulis ægris illicò faſtidium pariunt, ut adeò hanc ob cauſam, uſus horum penè evilverit. Si quis itaque ipſis uti, & ægrotantibus propinare voluerit, neceſſum habet, ut in liquoribus ea diſſolvat, & *potiones* ex iis conficiat, aut *Clyſteribus* deſtinet: Veruntamen nec *potionibus* nec *Clyſteribus Electuaria*, quorum compoſitionem *flores* contuſi aut *Conſerva* eorundem ingrediuntur, commodè inſervire poſſunt; Vix enim *flores*, quicunque illi ſint, adeò ſubtiliter contundi & commi nui poſſunt, ut *potiunculis* miſti, flocculos non præbeant, *Clyſteribus* autem additi, inſtrumenti ſive canalis (præſertim ſi foramen parvulum & auguſtum habuerit) orificium non obſtruant. Sit cùm ſatis improvidè etiam, ac inutiliter Author incertus hujus confectionis, pecu res illas differantias *Sacchari*, nec n... *Sy*...es & *Conſervas* admiſcere ...at; i... hæc immutare conſultum arbitrari ...umus. Quantum autem ad *Saccharum* ... *Penidii*, de ipſis jam ſuperiùs in *Syruporum* confectionibus, præſertim *de Capillis Veneris*, abundè demonſtravimus, quàm inique *Sacchario albo communi clarificato* præferantur, quodque nihil præ illo peculiare habeant, ſed ſaltem precium medicamentorum augeant: Adeoque huic *Electuario Saccharum commune clarificatum* eorum loco ſubſtituere, non immeritò nec

ſine

ſine ratione ſuademus. Cur verò Author *Syrupum & Conſervam florum Violarum*, utpotè quibus nulla purgandi vis ineſt, *Electuario* huic addiderit, id equidem capere non poſſum; quin longè convenientiùs eſſe dixerim, ſi loco *Conſerva aut Syrupi prædicti*, *Syrupus Violatus ſolutivus Electuario* permiſceretur; loco autem *Sacchari Candi & Penidii*, *Saccharum commune album*: *Manna* verò vel colata vel electa, in fine demùm & ad conſiſtentiam coctio *Electuario* addatur. In reliquis imitari poterunt modum ab Authore incognito præſcriptum.

ELECTUARIUM DIACATHOLICON, SEU ANTIDOTUS CATHOLICA NICOLAI Præpoſiti.

℞. Polypodii quercini libram ſemis.

Decoquatur in aquæ communis menſuris noſtratibus quatuor, ad medietatis conſumptionem: cum ejus decocti quantitate ſufficienti extrahe

Pulp. Caſſiæ,
Tamarindorum ana uncias quatuor,

Inſpiſſentur pulpæ, donec ad juſtam conſiſtentiam fuerint redactæ: deinde cum reſiduo decocto diſſolve

Sacchari libras quatuor,
Penidiorum,
Sacchari Candi albi ana drachmas duas.

Coquantur ſimul ad Syrupi conſiſtentiam: ubi paululùm refrixerit, adde pulpam Caſſiæ & Tamarindorum, probè agitando. Poſtremò ſubſequentes pulveres paulatim inſperge, & confice Electuarium, ut eſt artis.

℞. Sennæ uncias quatuor,
Rhabarbari,
Violarum,
Polypodii,
Aniſi ana uncias d . ʒs,
Glycyrrhizæ drachmas duas,
Sem. quatuor frigid. major. ana unciam ſemis.

Pulveriſentur ſimul omnia, & miſceantur, ut artis eſt.

Electuarium ſuave ac mite, quod acutis & peracutis morbis confert, emollit, & alterat, robur addit: jecinoroſis, lienoſis, & arthriticis, tertianis, quartanis, & quotidianis febribus adverſatur: doloribus item capitis auxilio eſt; univerſos denique corporis humores blandè ac innoxiè educit, multiplici nobis uſu familiare.

Licet varii variè Medicamentum hoc præparent: quia tamen iſte modus componendi Pharmacopœis noſtris hucusque fuit uſitatus, ac conſuetus, qui etiam non nobis ſolùm, ſed & aliis omnium optimus eſſe videtur, idcircò eundem impoſterum quoque obſervari voluimus.

Nonnulla quoque exemplaria addunt Polypodii decoquendi libra dimidia ad tollendam ejus flatulentiam ſeminis Fœniculi unciam unam: verùm flatulentia jam dicta à ſemine Aniſi, cujus uncia dua compoſitionem hanc ingrediuntur, facilè corrigitur.

ANIMADVERSIONES.

Electuarii hujus præſcriptum præparandi modum non adeò improbo; id ſaltem in eo ridiculum animadverto, quo ipſo etiam Author plurimis ſe deridendum propinat, quòd *libris octo Electuarii*, præter *quatuor illas libras Sacchari communis*, inſuper auctarii loco, *Sacchari Candi & Penidii ana drachmas duas* adjicere præcipiat; Quantum enim *doſis* qualibet hujus *Electuarii* iſtorum *Saccharum* capere, aut quid ſingularis emolumenti in ægrotum ex tàm exigua ſuperadditione *Sacchari* tùm *Candi*, tùm *Penidii* redundare poterit? expendat & judicet æquus Lector.

ELECTUARIUM LENITIVUM FLORENZOLÆ.

℞. Paſſularum enucleatarum uncias duas,
Capillorum Veneris, ſeu Adianti nigri,
Violarum recentium,
Hordei mundi ana manipulum unum,
Jujubarum,
Sebeſten ana numero viginti,
Glycyrrhizæ unciam ſemis,
Prunorum enucleatorum,

 Tama-

Tamarindorum ana drachmas ſex,
Foliorum Senæ,
Polypodii ana uncias duas,
Mercurialis manipulum unum ſemis.

Decoquantur, ut artis eſt, in ſufficiente aqua ad conſumptionem duarum tertiarum, poſtmodùm cola, & in colato diſſolve

Pulpar. Caſſiæ,
Tamarindorum,
Prunorum,
Sacchari optimi,
Conſervæ Violarum ex foliolis ana uncias ſex.
Pulveris Senæ uncias tres ſemis.
Fiat Electuarium, ut eſt artis.

B*ilem, pituitamq́, nec non his humoribus admixtum ſuccum melancholicum blandè, ac ſine vel noxâ, vel moleſtiâ educit; febrium humoralium materiam ſubtrahit, inteſtina lenit & emollit: pleuritidi quoque, nec non aliis pectoris ac renum morbis, præſertim à calore natis, confert.*

Jujubæ, Græcis Zizipha, Galeno Serica dicuntur, fructus cujuſdam arboris peregrinæ, in calid. & humid. ſunt temperati, ad pectoris & pulmonis vitia perutiles. Renum inſuper & veſicæ vitiis proſunt, ac ſangvinem incraſſant. Matthiolus.

Sebeſten, Myxa Græcis & Myxaria, fructus ſunt ex arbore, Pruno propemodùm ſimili, prunis parvis haud diſſimiles, caliculo quodam ut glandes, imâ parte colligati, nucleo intus triquetro, guſtu prædulci, lentâ tenaciq́ue pulpâ dejectoriâ facultate pollente. Utiliter dantur ex bile febrientibus, linguæ aſperitatem leniunt, pectori atque tuſſi opitulantur, ventris tineas pellunt, urinæ ardori à bile aut pituitâ ſalsâ contracto medentur. Eligenda ſunt plena, pinguia, & carnoſa, quæque ſitum non redolent, nec teredinem ſenſerunt. Hæc Matthiolus.

ELECTUARIUM LENITIVUM DE MANNA NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Prunorum Damaſcenorum numero viginti,
Violarum unciam unam,
Capillorum Veneris,
Ceterach,
Lichenis, ſeu Hepaticæ ana drachmas tres,
Seminum quatuor frigidorum majorum ana unciam unam.

Coquantur in aqua ſufficiente ad medietatis conſumptionem, exprimantur & colentur: in colato diſſolve

Mannæ optimæ & puriſſimæ,
Conſervæ Violarum,
Pulpæ Caſſiæ ana unciam unam,
Sacchari albiſſimi libras quatuor.

Coquantur ad Mellis conſiſtentiam: ad extremum ſubſequentes pulveres paulatim inſpergantur

Seminum quatuor frigid. major. excorticatorum,
Florum Violarum,
Nymphææ,
Seminum Lactucæ,
Scariolæ,
Portulacæ,
Rhabarbari electi,
Foliorum Senæ ana uncia una.

Pulveriſentur ſimul omnia, & cum prædictis miſceantur. Fiat Electuarium in bonâ formâ.

A*D purgandum ſangvinem, flavam & atram bilem reprimendam, jecur calefactum nonnihil refrigerandum, & univerſi corporis purgationem accommodatum exiſtit. De Manna conſule Matthiolum, & Donatum ab Alto Mari, tractatu proprio de Manna edito.*

ELECTUARIUM DIA PRUNIS SIMPLEX.

℞. Pulpæ Prunorum ad debitam conſiſtentiam in fictili vitreato decoctæ libras duas,
Sacchari puriſſimi libram unam.

Leviſſimâ coctura redigantur in formam Electuarii, ut artis eſt.

E*Aſdem, quas pulpa Prunorum, vires obtinet, cum qua ferè convenit.*

ANIMAD.

ANIMADVERSIONES IN ELECTUARIUM LENITIVUM FLORENZOLÆ, LENITIVUM DE MANNA, ET DIAPRUNIS SIMPLEX.

Hæc *Electuaria* ad modos præſcriptos quidem confici poſſunt: id tamen in iis unicè obſervandum, ut, ubi *purgantes ſpecies* cum craſſioribus ac viſcidioribus *fructibus* coqui præcipiuntur, (uti fit in *Electuarii lenitivi Florenzolæ* primâ decoctione cum *foliis Senæ,*) eæ cum his non ſimul, ſed per ſe & ſeparatim in aqua coquantur, ac deinceps reliquo *decocto craſſiorũ fructuum*, itidem ſeorsìm facto, jungantur. Ratio eſt, quòd hi *fructus* (uti antea quoq; in *Syruporum* diverſis præparationibus annotavimus, & ſtudioſè obſervari juſſimus,) viſcidi ſint, & conſequenter mucore & viſcoſitate ſuâ aquam illis affuſam illicò inquinent; unde ipſa poſtea ad extractionem reliquarum *ſpecierum*, quæ nonnihil duriores ſunt, (ut in hac compoſitione *folia Senæ,*) prorſus redditur inepta. Quin etiam loco *Conſervæ Violarum*, in prædicto *Electuario lenitivo, Syrupum flor. Violarum ſolutivum* ſubſtituendum eſſe, vel ipſa dictitat ratio. *Mannam* autem, ubi illa *Electuariis* deſtinatur, colatam vel electam, in fine demùm ipſis jam ad conſiſtentiam coctis, addendam eſſe, jam ante in præparatione *Diacaſſiæ cum Manna* monuimus. Quæ, ratione *Sacchari*, in *Electuario Diaprunis* obſervanda ſint, *Animadverſiones* noſtræ præcedentes, ſuper *flores Caſſiæ*, edocebunt.

DIAPRUNIS LENITIVUM SEU DIADAMASCENON NICOLAI.

℞. Prunorum Damaſcenorum numero centum.

Coquantur perfectè in aquâ ſufficiente; deinde cribro raro trajiciantur, & reſervatâ pulpâ decoctioni affunde
Violarum unciam mediam.

Bulliant ſufficienter, & colentur: colaturæ addantur
Sacchari libræ duæ,
Pulpæ ſupra dictæ libra una.
Pulp. Caſſiæ,
Tamarindorum ana uncia una.

Coquantur lento igne, & addantur ſubſequentes pulveres tenuiſſimè triti ſemper movendo.

℞. Santalorum Alborum,
Rubeorum,
Spodii de Ebore,
Rhabarbari,
Cinamomi ana drachmas tres,
Roſarum,
Violarum,
Seminum Portulacæ,
Scariolæ,
Berberis,
Succi Glycyrrhizæ,
Tragacanthi ana drachmas duas,
Seminum quatuor frigd. majorum ana drachmam unam.
Commiſceantur, ut artis eſt.

Commendatur ad febres acutas, ardentes, omnesq; alias tertianas continuas, hecticas maraſmodes, lipyrias, cauſum & ſynochum, & ad omnem febrilem affectum in principio, augmento, & ſtatu ægritudinis. Solutivum verò in ejuſmodi morbis cavendum ob Scammonium præparatum ſeu Diagrydium, à quo in febribus continuis peritiores Medici meritò abſtinent.

Pharmacopœi noſtri paulò aliter, & majori fortè compendio, quàm à Nicolao annotatum ſit, hoc Medicamentum præparare ſolent. Violarum enim unciam unam ſemis in aquæ puræ unciis decem & octo ad tertias decoqvunt; cum ejus decocti portione aliquâ extrahunt, Caſſiam & Tamarindos decoqvunt ad juſtam conſiſtentiam; cum reſiduo decocto Sacchari libram unam & ſemis ad ſpiſſitudinem decoqvunt, addendo Diaprunis ſimplicis, ſeu pulpæ Prunorum ſine Saccharo libram unam, pulpæ Tamarindorum & Caſſiæ ana unciam unam; ubi ad juſtam conſiſtentiam fuerint redacta, adjiciunt reliquos pulveres. Meliùs tamen fuerit, ſi prunorum recentium pulpa noviter extracta per ſe inſpiſſetur, & tum ad libram unam pulpæ Sacchari libræ duæ, & reliqua adjiciantur, & componantur, ut artis eſt.

ANIMADVERSIONES.

Animadverſio huic *Electuario* ab Authoribus

ribus annexa, intricatam & inconcinnam ejus præparationem quodammodo elucidat & emendat, compendioſiori ſcilicet & meliori præparandi modo: Utinam etiam caſtratio & correctio, in tanta farragine *pulverum* ultimò illi addendorum, inſtituta fuiſſet; quippe quæ efficit ut hoc *Electuarium* ventri replendo & gravando inſerviat potiùs, quàm ut illum permeare, ac corpus vitioſâ humorum peccantium ſaburrâ ſublevare poſſit.

HIERA PICRA GALENI, QUAM SIMPLICEM VOCANT.

℞. Cinamomi,
Xylobalſami, aut ejus loco Ligni Aloës, vel Cubebarum,
Aſari,
Spicæ Indicæ,
Maſtiches Chiæ,
Croci ana drachmas ſex,
Aloes non lotæ triplum, ſeu uncias duodecim ſemis,
Mellis deſpumati libras quatuor, uncias tres.
Fiat Electuarium.

Medicamentum hoc far[illegible]n, cujus Galenus Auctor extiti[illegible]ſcribitur ab eodem 7. Methodi med. cap. 9. & lib. 2. de tuenda valetudine cap. 10. quod quàm maximè prodeſt vitioſis ſuccis, qui in ventriculi tunicis hærent, utiliter exhibetur iis, qui ſuffuſorum imagines, & alia ſymptomata ex ſtomachi vitio patiuntur, & præterea iis, qui alvo ſunt adſtrictâ, & mulieribus, quæ non probè purgantur.

ADvertant Pharmacopœi, ne ſpecies melli deſpumato priùs injiciant, quàm idipſum ab igne fuerit remotum ac ferè refrigeratum; alioquin enim Aloë rurſus conglobatur, & picis inſtar indurata coit. Obſervandum quoq; regulam illam communem, quæ in Medicamentis purgantibus ſpecies non nimis ſubtiliter terendas eſſe docet, in Hieris, præſertim verò in hâc, minimè tenendam, cum hîc (ut Galenus in octavo de Comp. Medic. ſecundum loca in fine cap. tertii de Hiera Themiſonis agens admonet,) ſpecierum exactè tritarum vis Aloën ad longinquas & magis remotas partes deducere debeat.

ANIMADVERSIONES.

QUia hoc *Electuarium* ex paucis, iisq; inter ſe non repugnantibus ingredientibus compoſitum eſt, & ſimplici viâ ejusdem præparatio inſtituitur, proindè minùs erroribus eſt refertum, & præ cæteris pompoſis compoſitionibus, ceu quibus plerumque quot *ſpecies* tot σφάλματα inſunt, nobis unicè arridet. Ingratum ſaltem & valdè amarum ob admiſtionem *Aloes* obtinebit ſaporem, cui hoc accidit, quòd in ſatis magna *doſi* exhibendum ſit, ſi quid præſtare debeat. Propterea quoq; ratus ejus uſus eſt internus, cùm paulò delicatiores ægroti à rebus intensè amaris plurimùm abhorreant. Nec tamen eſt, ut ob amaritudinem illam, ſoli gutturi inferiori (quod nonnulli Medicorum faciunt, dùm ad *Clyſteres* illud uſurpant,) deſtinetur, ſed quoties neceſſitas & morbi hoc *medicamentum* efflagitant, ex ingredientibus ejusdem, poſthabito *melle*, *Pilulæ* efformari poſſunt: ita nimirùm amaritudo ejus palatum minùs offendet, & multò lubentiùs etiam à delicatulis ipſis aſſumetur.

ELECTUARIUM HIERÆ CUM AGARICO.

℞. Specierum Hieræ ſimplic[illegible]s ſine Aloë,
Agarici Trochiſcati ana [illegible]rachmas quatuor,
Aloës non lotæ unciam unam
Mellis deſpumati uncias [illegible]x.
Miſce, fiat Elec[illegible]um.

Bilem, & pituitam citra moleſtiam e[illegible], ut ingredientia [illegible]lantur.

ANIMAD[illegible]ERSIONES.

PArari poteſt hæc *Hiera* juxta modum præſcriptum, obſervando tamen cùm in hoc, tùm in præcedenti aliisq; *Electuariis*, ne *ſpecies* pul[illegible]eriſatæ, præſertim quæ *Diagridium* recipi[illegible]nt, *melli ferventi aut intensè calenti*, ſed ſ[illegible]i *refrigerato*

gerato demùm immittantur ; aliàs enim *ſpecies* in grumos facilè concreſcunt. Suaſor etiam ſum, ut qui paraturus eſt hoc & ſimilia *Electuaria*, ne *ſpecies melli* ſimul & ſemel immittat, ſed *mel ſpeciebus* in alio vaſe vel ſartagine contentis, per vices, continuò agitando, affundat.

ELECTUARIUM LENITIVUM EX TAMARINDIS.

℞. Folior. Senæ mundatorum uncias tres ſemis,
Cinamomi electi drachmam unam,
Spicæ Indicæ ſcrupulos duos,
Vini Pucini vel Rheinfalini menſuram unam.

Fiat per noctem maceratio in loco calido, manè fiat una atq; altera ebullitio, exprime fortiter, & in ea diſſolve
Pulpæ Tamarindorum exoſſatorum uncias tres,
Paſſularum enucleatarum uncias duas,
Mannæ Calabrinæ uncias tres ſemis.
Miſce, ſub finem addendo
Aquæ Cinamomi drachmam unam.

Fiat Electuarium.

Blandiſſimum hoc medicamentum delicatis & teneræ ætatis feliciter propinatur, facilè aſſumitur, faciliùs retinetur, & faciliſſimè operatur.

ANIMADVERSIONES.

Mirabilis hujus *Electuarii* componendi modus præſcriptus, vel indiligenti etiam riſum extorqueret, utpote quâ ſtrictè obſervato, nec *Electuarium* efficies, nec *Syrupum*, ſed craſſam quandam potionem : Unâ enim atque alterâ illâ aſſignatâ ebullitione, *à menſura integra* (quæ *libras quatuor circiter* continebit) *vini Reinfalini*, vix *unciæ aliquot*, ſpirituoſioris quidem exhal. bunt ; quomodo jam, ſi in *vino illo Senato laxativo*, *pulparum Tamarindorum & Paſſularum unciæ quinq;*, *& Mannæ unciæ tres* diſſolvantur, ac tantummodò (uti præſcriptus præparandi modus jubet,) commiſceantur, *Electuarium* exinde exſurget ? Attamen quisquis ferè Pharmacopœus, ratione & artis peritiâ inſtructus, optimè hoc *Electuarium* conficere nôrit, ſed alio magis concinno, nec ita ſtupido & inſipido modo, nimirùm vel *infuſo* & *decocto foliorum Senæ* ſuperiori, *Tamarindorum & Paſſularum pulpas* extrahendo, iisdemque jam ad conſiſtentiam debitam coctis *Mannam* addendo. Vel etiam cùm determinatum pondus *pulparum* adeò exactè, ità ut nil deſit aut aliquantum ſuperſit, extrahere nequeamus, ex *foliis Senæ* prædictis *vino* parando *extractum*, quod ipſum jam confectis *pulpis* & *Manna* addi, atque ita *Electuarium* parari poteſt; & quidem in non nimis magna quantitate, cùm durabile non ſit. Cæterùm omnes *pulpæ* ſive *Tamarindorum*, ſive *Paſſularum*, &c. exoſſatæ & enucleatæ ſint, aliàs enim non *pulpæ* eſſent *fructuum*, ſed *fructus* ipſi, *Tamarindi* ſcilicet & *Paſſulæ*, ut adeò opus non fuiſſet peculiari admonitione de ſumendis *pulpis* enucleatis.

TRYPHERA PERSICA MESUÆ, AUT JOANNIS DAMASCENI.

℞. Succ. Endiviæ veræ libras tres,
Apii,
Lupulorum ana libras duas,
Solani uncias novem,
Berberum uncias tres:

Projiciantur deſuper,
Violarum recentium aut exiccatarum,
Roſarum ana drachmæ tres,
Folliculorum Senæ unciæ duæ,
Agariei uncia una,
Prunorum Damaſcenorum numero quinquaginta,
Cuſcutæ uncia ſemis,
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum
fricatorum Oleo Amygdalarum dulcium recenter expreſſo ana unciæ duæ,
Spicæ Indicæ drachmæ tres.

Bulliant lento igne, donec ſuperſint libræ duæ : deinde addantur ,
Epithymi drachmæ quadraginta.

Bulliant leniter, deinde ab igne deponantur, &

tur, & percolentur, ac in unâ colati parte diſſolvantur

Tamarindorum unciæ tres,
Mannæ uncia una ſemis,
Pulpæ Caſſiæ unciæ quatuor,
Conſervæ Violatæ libra una.

Colentur, & mundentur à granis & ſordibus, atque in aliam colati partem addantur

Sacchari albiſſimi libræ tres,
Aceti Vini libra una.

Coquantur lento igne, deinde projiciatur id ſuper illud, quod diſſolutum eſt in ſuccis, & aggregentur ſimul omnia, & coquantur ad mellis conſiſtentiam. Poſtremò in pulverem redactæ ſpecies ſequentes inſpergantur

℞. Rhabarbari optimi unciæ duæ,
Myrobalanorum Citrinorum uncia una ſemis,
Chebulorum,
Indorum ana uncia una.
Belliricorum,
Emblicorum ana uncia ſemis,
Sem. Fumiterræ,
Trochiſc. Diarhodon,
Macis,
Maſtiches,
Cubebarum,
Spodii de Ebore,
Santali Citrini ana drachmæ duæ,
Nucleorum Sem. quatuor frigid. major. ana drachmæ duæ ſemis,
Sem. Aniſi uncia ſemis,
Spicæ Indicæ drachmæ duæ.

Fiat Electuarium, ſecundum artem, in forma Opiatæ.

Valet adverſus acutas febres, & calidam ventriculi & jecoris intemperiem, morbis omnibus ex humorum uſtione natis confert, ſitim reſtingvit, icterum calidum ex obſtructione ſanat, ſuffuſionem à vaporibus biliosis viſui incommodantem diſcutit, ſangvinem purgat, & purum reddit: unde in febribus peſtilentibus, & ipſâ peſte magnoperè à Georgio Agricola, & aliis commendatur.

Tryphera hæc Perſis quondam uſitata, quam mollem ac delicatam dicere queas, à Doctiſſimo Viro Domino D. Adolpho Occone Reipub. Auguſtanæ quondam Medico, & Officinarum Pharmacevticarum Viſitatore Ordinario, ſummo ſtudio recognita & reviſa, ac è veteribus Meſuæ, & Monachorum Romanorum codicibus eruta, ſic nobis hactenus in uſu fuit; qui idem Fuchſii & Nicolai Græci auctoritatem ſecutus, ſic eam reſtituit, quam componendi rationem noſtris Pharmacopœis expertam, ac uſu probatam omninò retinemus. Cur autem ſuccorum quantitas non modò aucta, ſed etiam immutata fuerit, ratio in priori editione hujus Diſpenſatorii requiri poterit, ubi quoque Tryphera nomenclatura plùs magis explicata legitur.

ANIMADVERSIONES.

Omnes in hac *Tryphera* tùm compoſitione tùm præparatione commiſſos craſſos & abſurdos errores, ad unguem enarrare, enumeratos examinare & corrigere, non unius paginæ foret opus. Proinde ut ſcriptionis operam compendiſaciamus, abſque longiori præloquio, præparationem ejus, quæ tamen vix meretur, ut publicis *Diſpenſatoriis* inſeratur, proponemus. Videlicet

℞. *Succorum denominator. & depuratorum* ℔iij. *circiter*,

Quibus mediante coctione extrahe, non *folliculorum Senæ* ſed

Foliorum Senæ el. ℥ ij.
Agarici albi ℥ j.

Factâ ſufficienti extractione, colaturam aſſerva.

Jam

℞. *Reliquas ſpecies omnes, utpotè*
Violarum,
Roſarum ana ℥ iij.
Prunorum Damaſcen. N. L.
Cuſcutæ ℥ß.
Myrobal. Citrinor.
Chebulor,
Indorum omnium exoſſat. non verò oleo Amygd. dulc. ineptè fricat. ana ℥ ij.
Spicæ Indicæ ℥ iij.
Epithymi ℥ v.

Inciſa omnia & contuſa coquantur cum reliquis

reliquis *libris quinq́, ſuccorum depuratorum* ſuperiùs *denominatorum*, & *aceti vini* ℔ j. in vaſe terreo vitreato ad remanentiam *trium librarum*. Quibus duabus *decoctionibus* commiſtis adde

Sacchari albi ℔ iij.

Coquantur ad conſiſtentiam *Syrupi craſſioris*, cui addantur

Pulpæ Tamarindorum ℥ iij.
Caſſiæ ℥ iv.
Mannæ electæ ℥ j ß.
Et pro *conſervæ Violarum*
Syrupi Violati ſolutivi adhuc parum inſpiſſati ℔ j.

Denique, ubi parùm refrixerint, *ſpecies* ſuperiores ordine ſubſequentes in alcohol redactæ ſ. a. ipſis jungantur, & confectum *Electuarium* uſui aſſervetur

Atque ſic lege artis poſt juſtam coctionem reponantur.

Eodem modo parantur & Zibebæ, & Pruna laxativa noſtris uſitata.

A*Dſtrictam alvum leniunt, feceſq́, diutiùs detentas expellunt. Dantur puerulis, delicatulis, & hominibus alias medicinas purgantes reſpuentibus; quamvis à longinquis partibus ob facilitatem vix quidquam educere poſſint; quotidianus tamen uſus eas indies à nobis poſtulat, utpote ad ventris obſtructiones reſerandas cunctis expetitas.*

EFficaciores, ſed minùs quidem gratæ evadunt hæ Paſſulæ & Zibebæ, ſi loco aquæ Endiviæ & vini mucharum ſeu infuſionem Roſarum ſolutivam ſumpſeris; veruntamen tunc nonnihil amareſcunt.

PASSULÆ LAXATIVÆ.

℞. Fol. Senæ Alexand. uncias quatuor,
Cinamomi electi,
Zingiberis ana ſcrupulos quatuor,
Aq. Endiviæ & vini albi ana uncias quatuordecim.

Infundantur per horas ſex, aut octo, deinde ebulliant ac leniter exprimantur; huic decocto poſt colaturam adde

Sacchari albi uncias quatuor.

Coquantur ſimul ferè usque ad conſiſtentiam Syrupi, injiciendo tùm, ut adhuc ſimul leniter bulliant,.

Paſſularum minorum repurgatarum uncias duodecim.

ANIMADVERSIONES.

HÆ *Paſſulæ laxativæ* cômmodè quidem ad modum præſcriptum præparari poſſunt: meo tamen judicio meliùs foret, ſi priùs ex *foliis Senæ vino vel ſpiritu vini extractum* pararetur, & poſtea ex *unciis duabus cum dimidia vini albi optimi*, in quo *Cinamomi el. & Zingiberis ana ſcrupuli quatuor* aliquandiu infuſi ſteterint, additis *Sacchari albi* ℥ iv. ſolâ diſſolutione conficeretur *Syrupus*; Cui tandem *Paſſulæ* repurgatæ unà cum ſuperiori *extracto foliorum Senæ* jungi, & factâ unâ adhuc vel alterâ ebullitione, confectæ aſſervati poſſent.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS TERTIA,
CONTINENS ELECTUARIA SOLUTIVA MOLLIA,
NEC-NON
IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

BENEDICTA SOLUTIVA NICOLAI.

℞. Turbith electi,
Sacchari ana drachmas decem,
Diagrydii,
Eſulæ præparatæ,
Hermodactylorum,
Roſarum ana drachmas quinque,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Zingiberis,
Croci,
Saxifragiæ veræ,
Piperis longi,
Amomi veri,
Cardamomi minoris,
Sem. Apii,
Petroſelini,
Granorum Solis,
Fœniculi,
Aſparagi,
Carui,
Ruſci,
Salis Gemmæ,
Galangæ,
Macis ana drachmam unam;
Mellis deſpumati optimi quantum ſatis eſt, ſeu libram unam ſemis.
Fiat Electuarium, ut eſt artis.

Humores pituitoſos ad articulos potiſſimùm decumbentes elicit, colicis prodeſt, ad quorum Enemata plurimùm expetitur. A renibus quoq; & veſicâ purgat, ſed in calida cauſa ab ejus uſu deſiſtendum.

Eſulam aliqui omittunt, quam tamen Auctor decem drachmarum pondere in hanc confectioné recipit, prout Fuchſius ex Nicolao tàm Latino quàm Græco notat. Nobis medietas ſufficere poſſe videtur, unde drachmas ſolummodò quinq; appoſuimus. Debet autem ea nequaquã, niſi debito modo priùs præparata, medicamento huic indi, cujus correctionem, præparationemq; ſuo loco require.

Pro Amomo, qui eo carent, Aſarum ſubſtituant, quod præter cæteras, quas habet facultates, purgatoriâ ſuâ vi paulò valentius medicamentum ſit redditurum. Alii Cyperum, aut Calamum Aromaticum ejus loco accipiunt, quod nec nos improbamus.

ANIMADVERSIONES.

Impliciſſima hæc eſt præparatio; propterea neque ſingulares illi inſunt errores, poteritque juxta modum præſcriptum commodè perfici. In admixtione *ſpecierum* obſervetur animadverſio facta ſuper *Electuarium Hiera Picra cum Agarico.*

DIABALZEMER, SEU ELECTUARIUM SENATUM RENODÆI.

℞. Rad. Cichorii,
Bugloſſi,
Polypodii quercini,
Graminis,
Glycyrrhizæ,
Cort. rad. Capparum ana unc. ſemis,
Paſſula-

Paſſular. Corinthiacarum drach. ſex,
Adianthi,
Hemionitidis,
Ceterach,
Cuſcutæ,
Artemiſiæ,
Fumariæ,
Agrimoniæ,
Betonicæ,
Meliſſæ,
Florum Geniſtæ,
Violarum ana manipulum ſemis.
Coquantur in libris ſex ad medias: in colaturæ libris tribus infunde & coque
Foliorum Senæ uncias quatuor,
Hellebori nigri præparati,
Turbith optimi ana unc. unam ſemis,
Caryophyllorum drachmas duas,
Sem. Dauci,
Coriandri ana drach. unam ſem.
Bulliant ad conſumptionem tertiæ partis, colaturæ addendo
Sacchari libram unam ſemis.
Coquantur ſupra conſiſtentiam Syrupi, cui permiſce expreſſionem
Unciæ ſemis Rhabarbari optimi in aqua chalybeata infuſi,
Senæ pulveriſatæ uncias duas,
Lapidis Lazuli præparati,
Cinamomi unciam ſemis,
Saſſafras unciam unam,
Rad. Pæoniæ,
Cort. Tamariſci,
Epithymi,
Cort. median. Fraxini,
Sem. Agni Caſti,
Nigellæ Romanæ,
Spicæ Indicæ ana drachmas duas,
Anthos,
Stœchados ana drachmam unam.
Fiat Electuarium.

Mirum in modum convenit lienoſis, melancholicis, hypochondriacis, maniacis, epilepticis, ſine febre delirantibus, paſſionibus hyſtericis: fœdis viduarum coloribus, elephanticis, ſcabioſis, & Indicâ lue, vel Venereo morbo inveterato laborantibus,

ANIMADVERSIONES.

IN duobus potiſſimùm Authorem hujus compoſitionis erraſſe animadverto. Primò quidem, quòd *decoctum* plurium *ſpecierum* virtutibus jam ſatis ſuperque impregnatum ac iisdem ferè incraſſatum, adeoque ulteriori extractioni ineptum, *ſpeciebus purgantibus* reaffundere, easque hoc ipſo extrahere maleſvadus præcipiat. Huic errori ut obviam eamus, neceſſum eſt, ut affuſâ etiam *aquâ ſimplici*, *purgantia* mediante coctione extrahamus, aut ad minimum *decoctum* illud primum optimè, antequam *ſpeciebus purgantibus* affundatur, *album. ovorum* clarificemus, & inſuper adhuc ſemel particula *aquæ ſimplicis* ad omnimodam *virtutis Catharticæ* extractionem prædictarum *ſpecierum*, *infuſionem & coctionem* mollamur. Secundus error in eo conſiſtit, quod ſolummodò expreſſionem *unciæ dimidiæ Rhabarbari in aqua Chalybeata* infuſi, & non *Rhabarbarum ipſum in ſubſtantia*, ſive in formâ *pulveris*, vel ſaltem particulam ejus *extracti, aquâ Chalybeatâ facti, Syrupo* jam pro *Electuario* confecto admiſcere jubeat; hoc enim longè ſatiùs eſſet, quàm ſi *infuſum Rhabarbari* expreſſum tantummodò adderetur: Etenim ſi *uncia dimidia Rhabarbari in aliquot unciis aquæ Chalybeatæ* infuſa fuerit, ac infuſio hæc expreſſa *Syrupo* admiſceatur, liquidus nimis evadet *Syrupus*, ulteriori coctione ad debitam ſuam conſiſtentiam ſummoperè indigens. Si verò *infuſio Rhabarbari* prædicta paucâ duntaxat quantitate *aquæ Chalybeatæ* facta fuerit, non poterit *Rhabarbari* vires & virtutes integrè extrahere; ergò utrumque malè factum erit. Præſtabit itaq; nimiâ illâ curioſitate miſſâ, *Rhabarbarum* vel in ſubſtantia cum reliquis *pulveribus Electuario* commiſcere, vel illud una cum *foliis Senæ*, *radicibus Hellebori nigri & Turbith*, junctim ſuperiori *extractioni* committere. Atque ex his liquet genuina hujus *Electuarii* præparatio.

DIACARTHAMUM ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Specierum Diatragacanthi frigidi unciam ſemis,
Pulpæ Cydoniorum unciam unam,
Medullæ Carthami unciam ſemis,
Zingiberis drachmas duas,
Diagrydii drachmas tres,
Turbith albi drachmas ſex,

Mannæ drachmas duas,
Mellis Roſati colati,
Sacchari Candi ana unciam unam,
Hermodactylorum unciam ſemis,
Sacchari albi in aqua Borraginis diſſo-
luti uncias decem ſemis.
Fiat Electuarium liquidum.

Flava bili ac pituitæ educendæ mirificè prodeſt, & ad omnes affectus è mixtâ cum bile pituitâ provenientes efficax eſt, mixtis itidem podagris, hemitritæo, paralyſi, ac cephalalgiæ ſuccurrit.

Cydoniorum pulpa Sacchari condiri debet, in cujus uſum Cydoniatum noſtrum rectè ſuccedit, & cum manna ac melle Roſato ſolutum colatur per ſtamen: quæ omnia Sacchari poſtea paulò ultra, quàm Electuario convenit, cocto, ſimul trita & colata cum pulveribus adduntur. Diagrydiũ tamen per ſe terendũ.

ELECTUARIUM CARYOCOSTINUM.

℞. Coſti amari,
Sem. Cymini,
Zingib. albi,
Caryophyll. ana drachmam unam,
Diagrydii,
Hermodactylorum albor. ſuperiore
cortice mundatorũ ana drach. duas,
Mellis deſpumati,
Vini odoriferi ana uncias tres.
Fiat lege artis Electuarium.

Bilem utramque evacuat, cachexiæ, & ex illa provenientibus morbis variis conducit, obſtructiones viſcerum reſerat, eorundemq́ duritiem attenuat & emollit.

ELECTUARIUM DE CITRO SOLUTIVUM.

℞. Cortic. Citri Pomi condit.
Conſerv. Borraginis,
Bugloſſi,
Violarum ana drach. quinq;,
Specier. Diatragacanthi frigidi,
Diagrydii ana unciam ſemis,
Turbith optimi drachmas ſex,
Sacchari albi in aquis cordialibus diſ-
ſoluti libram unam.
Fiat Electuarium.

Electuarium hoc à Guidone de Cauliaco Tractatu ſeptimo de purgatione deſumptum, bilem ac pituitam evacuat; idem fermè præſtans, quod Diacarthamum Arnoldi, niſi quod gratius ſit. Addit verò Guido foliorum Senæ drachmas quinq., ac inde tabellas conficit, pondere unciæ dimidiæ, quæ medicamenti, febribus tertianis, ac hemitritæis, corporis item malo habitui, viſceribusq́ excrementoſis profuturi, pro virium tamen ratione, doſis eſſe ſolet.

ELECTUARIUM EPISCOPI QUOD ELESCOPH APPELLATUR MESUÆ.

℞. Diagrydii,
Turbith ana drachmas ſex,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Zingiberis,
Myrobalanorum Emblicorum,
Nucis Moſchatæ,
Polypodii ana drachm. duas & ſemis,
Sacchari uncias ſex,
Mellis deſpumati triplum, id eſt, uncias
decem & drachmam unam.

Flavam bilem, ac pituitam elicit, flatus & excrementa è toto corpore educit, ob id doloribus articulorum & hypochondriorum prodeſt: colicis item cruciatibus mirificè auxiliatur, ac humores ad renes, & veſicam decumbentes expurgat. Pulvis tamen eſt potius in uſu aut confectio ſolida, quorum utrumq; ſi efficacius habere, ac, ut in minore doſi eodem effectu exhiberi queat, efficere volueris, pro Sacchari unciis ſex cum Cordo & Condenbergio Sacchari drachmas tantummodo ſex legito.

ANIMADVERSIONES IN DIACARTHAMUM ARNOLDI DE VILLA NOVA.

Electuarium item Caryocoſtinum:
nec non de Citro Solutivum,
& Eleſcoph.

Electuaria hæc, cum ſimplicia ſint, nil deſiderant præter unicam Pharmacopœi diligentiam, ut qui in *Electuario Diacarthamo pulpam Cydoniorum* vel ſi lubet eorundem *gelatinam* ritè diſſolvat. In *Caryocoſtino* autem *vinum* omittere conducibiliùs eſt, quàm addere, quia nihilominus coctione cum *melle* iterùm exhalare deberet, ſi competentem *Electuarii* expeteres conſiſtentiam. Cætera ſimpliciter conficiantur, prout textus ha-

tus habet; conſuli tamen etiam poſſunt *Animadverſiones* ſuper *Electuarium de Hiera cum Agarico*, in claſſe præcedenti.

Quo modo in *Electuario Diacarth. Arnoldi*, ratione *ſpecierum Diatrag. frigidi* procedendum ſit, conſulantur *Animadverſiones* noſtræ ſubſequentes, ſuper *Electuarium Roſatum Meſues*, ut & *Diacarthamum ſolidum*.

CONFECTIO HAMECH MAJOR MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum uncias quatuor,
Chebulorum,
Indorum,
Rhabarbari electi ana uncias duas,
Agarici,
Colocynthidis,
Polypodii ana drachmas decem & octo,
Abſinthii,
Thymi,
Senæ ana unciam unam,
Violarum drachmas quindecim,
Epithymi uncias duas,
Seminum Aniſi,
Fœniculi,
Roſarum rubearum ana drachmas ſex,
Succi Fumiterræ libram unam,
Prunorum numero ſexaginta,
Paſſularum enucleatarum uncias ſex.

Macerentur omnia in ſero lactis caprini ſufficiente, in vaſe vitreato, anguſti orificii, benè obturato, in loco tepido per dies quinque. Poſtea ferveant unâ aut alterâ ebullitione, manibus fricentur & colentur: coſati parte aliquâ ſervatâ pro Mannâ diluendâ & pulpis extrahendis; reſiduo adde

Sacchari albi libram unam ſemis.

Diſſolvatur in infuſione fervefactâ & colatâ, & ad juſtam conſiſtentiam decoquatur: deinde adde Mannæ electæ cum ſuperiore decocto dilutæ uncias duas,

Pulp. Caſſiæ uncias quatuor,
Tamarindorum uncias quinque.

Redigantur ſimul ad juſtam conſiſtentiam: deinde paulatim ſubſequentes pulveres inſperge, rudiculâ ſemper agitando,

Scammonii præparati ſeorſim in pulverem redacti unciam unam & ſemis,
Myrobalanorum Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum ana unciã ſemis,
Belliricorum,
Emblicorum,
Rhabarbari,
Sem. Fumiterræ ana drachm. tres.
Aniſi,
Spicæ Indicæ ana drachmas duas.
Fiat Electuarium, ut eſt artis.

Tramq; bilem & pituitam ſalſam purgat, ob id morbis inde natis, impetigini, ſcabiei, elephantiæ, cancro exedenti, & ſimilibus morbis mirificè confert: unde omni fœditati à bilioſis & aduſtis humoribus procreatæ quàm maximè conducit, in quartanis feliciter datur cum Ellebori decocto, vel infuſo, quorum utriusq; deſcriptionem ſubjunximus.

ANIMADVERSIONES.

Famoſa hæc *confectio* parari quidem poſſet, ad normam in *Animadverſionibus* noſtris ſuper *Trypheram Perſicam* præſcriptam: melioris tamen informationis gratiâ præparationem, ad noſtram ſententiam, breviter adjungemus, utpotè

℞. *Rhabarbari electi* ℥ ij.
Agarici albi,
Colocynthidis,
Polypodii ana ℥ ij. ʒ ij.
Folior. Senæ ℥ j.

Inciſa & contuſa infundantur in *libra unâ ſucci Fumiterræ*, & *ſeri lactis libris tribus*, ſtent infuſa loco calido per unum vel alterum diem, factâque ebullitione exprimantur: Reſiduis & expreſſis *ſpeciebus*, de novo affundantur *ſeri lactis* ℔ iij. & poſt unius vel alterius diei digeſtionem, factamque ebullitionem iterùm exprimantur: *Expreſſiones ambæ* junctæ aſſerventur. Jam.

℞. *Reliquas primi decocti ſpecies*, utpotè
Myrobalan. Citrin. ℥ iv.
Chebulorum,
Indorum, ana ℥ ij.
Abſinthii,

Abſinthii,
Thymi ana ℥ j.
Violarum ℥ j. ʒ vij.
Epithymi ℥ ij.
Semin. Aniſi,
Fœniculi,
Roſarum rubrar. ana ʒ vj.
Prunor. N. LX.
Paſſular. enucleat. ℥ vj.

Contuſa & conſciſſa omnia macerentur & coquantur in ℔ vj. *ſeri lactis* ad dimidias, factâque expreſſione adde colaturæ ſuperiorem *decoctionem ex ſpeciebus Catharticis*, &

Sacchari albi ℔ j ß.

Coquantur junctim ad conſiſtentiam *Syrupi* paulò craſſiorem; Cui in fine adde

Pulpæ Tamarindorum ℥ v.
Caſſiæ ℥ iiij.
Mannæ elect. ℥ ij.

Et ubi parùm refrixerint, etiam *ſpecies ſuperiùs enumeratas in ſubtilem pulverem redactas.*

Nota, ſi quis etiam *decoctiones* tùm *purgantium* tùm reliquarum *ſpecierum* albumine ovorum clarificare vellet, antequam illis *Saccharum* adderet, is ſanè operam impenderet non pœnitendam, quippè hoc ipſo efficeret, quò minùs hæc *confectio* adeò violenter ageret. nec alvi tormina excitaret, quod alioquin *Colocynthidi*, ceu violentiſſimo carthartico, peculiare eſt.

INFUSUM ELLEBORI.

℞. Corticum rad. Ellebori nigri præparat. drachmas duas,
Sem. Aniſi,
Fœniculi ana drachmam unam,
Cinamomi,
Caryophyllorum ana grana tria.
Fiat infuſio ſ. a. cujus doſis unciæ tres.

ANIMADVERSIONES.

Quæ de curioſa decorticatione *radicum Ellebori nigri*, in *animadverſionibus ſuper Syrupum roſatum ſolutivum compoſ. Elleboratum Montani* dicta ſunt, hîc etiam commodè trahi poſſunt. Cæterùm certa hujus *infuſionis doſis* (℥ iij. ſcilicet) adeò ſtrictè determinari nequit, niſi quoque determinetur, quantum *liquoris* vel *aquæ ſpeciebus* pro earundem infuſione affundendum ſit.

DECOCTUM ELLEBORI.

℞. Corticum Ellebori nigri ſcrupulos quatuor,
Sem. Aniſi,
Citri,
Caryophyllorum ana drachmam ſemis.
Fiat decoctio, ut eſt artis.

℞. Hujus decocti uncias quatuor,
Conf. Hamech unciam ſemis,
Syrupi de Fumo terræ compoſiti unciam unam.
Miſce.

Datur in febribus quartanis, & humoribus aduſtis, ut in Gallico & aliis.

Artificioſa eſt Medicamenti hujus compoſitio; ideò in ejus præparatione magnâ opus eſt diligentiâ, præſertim cum multiplex ejus uſus exiſtat: unde à Doctiſſimo Johanne Baptiſta Montano Aurea confectio vocari meruit.

Pro infuſione ſimplicium Pharmacopœi plerumq; aſſumunt ſeri caprini libras duodecim, vel etiam paulò plus: videntur tamen duodecim libræ, vel ad ſummum tredecim ſufficere poſſe.

Notandum quoque nos in hac editione Abſinthii, Thymi, & Senæ unciam legendam cenſuiſſe: ita enim habet Meſuæ, licet ſubjungat (in alio drachmas ſex.) Ratio quoque ſic legendum eſſe monſtrat: mox enim in compoſitione ſequitur ſem. Aniſi, Fœniculi, Roſarum rubearum ana drachmas ſex; unde ſine dubio Auctor priora tria ſimplicia, Abſinthium nempe, Thymum, & Senam, æquale cum his pondus habitura poſtetioribus has conjunxiſſet, & ſic unâ ſerie omnium doſin æqualem definiiſſet, ne eadem ponderis quantitas unâ in compoſitione bis poſita occurreret.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

PRæſtaret loco *decocti*, *infuſum* ſuperiùs deſcriptum, additâ certâ quantitate *liquoris affundendi*, in uſum trahere, vel has ipſas *ſpecies* cum determinato quodam *liquore*, ſolùm infundere, digerere, & ſine decoctione, (ob adjecta *Aromata*, quorum fragrantia & ſubtiliores partes in coctione exhalant) colaturam uſui reſervare. Qui verò Cortices hellebori, à radicibus ſuis minutiſſimis ſeparaverit, is mihi magnus erit Apollo.

HIERA COMPOSITA NICOLAI.

℞. Cinamomi,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Schœnanthi,
Aſari,
Xylocaſſiæ, aut Cinamomi exquiſitiſſimi,
Xylobalſami, aut Ligni Aloës,
Carpobalſami, aut Cubebarum,
Violarum,
Abſinthii,
Epithymi,
Agarici,
Roſarum,
Turbith,
Colocynthidos,
Maſtiches ana drachmam unam, ſcrupulum unum,
Aloës non lotæ quantum reliquorum omnium, id eſt, uncias duas, drachmas quinque, ſcrupulum unum,
Mellis deſpumati libram unam ſemis,
Miſce, fiat Electuarium.

HIera hæc, quæ & magna, & Hiera ex ſedecim rebus dicitur, (mel enim & Aloë in compoſitionibus hiſce non numerantur) ad Enematum uſus valdè eſt ſolemnis: probè enim pituitam lentam, craſſam & frigidam inteſtinis adhærentem eluit, jecoris obſtructiones liberat, lienis duritiem emollit, denſitatem expedit, renibus & veſica humoris deturbatione proficit, uteri intemperiem emendat; capitis etiam affectus, oculorum & aurium gravedines à magno pituitæ lentore ortas juvat, ventriculo demum beneficit.

HIERA LOGADII, NICOLAI MYREPSI.

℞. Pulpæ Colocynthidos,
Polypodii ana drachmas duas,
Euphorbii,
Polii Montani minoris,
Sem. Thymelææ, vel Coccognidii ana drachmam unam ſemis, grana ſex,
Abſinthii,
Myrrhæ ana drachmam unam, grana duodecim,
Centaurii minoris,
Agarici,
Ammoniaci,
Folii, vel ejus loco Macis,
Spicæ Indicæ,
Scillæ præparatæ,
Diagrydii ana drachmam unam,
Aloës,
Comarum Thymi,
Chamædryos,
Caſſiæ ligneæ,
Bdellii,
Marrubii ana ſcrupulum unum, grana quatuordecim,
Cinamomi,
Opopanacis,
Caſtorii,
Ariſtolochiæ longæ,
Trium Piperum,
Croci,
Sagapeni,
Petroſelini Macedonici ana drachmam ſemis,
Hellebori nigri,
Albi ana grana ſex,
Mellis deſpumati triplum, ſeu uncias decem,
Miſce, fiat Electuarium.

MAla melancholica diuturna partim propulſat, partim transmutat, appetitum inſtaurat, hilaritatem ac robur corpori inducens, epilepticis, vertiginoſis, ſubitò concidentibus, ſpumantibus, linguam mordentibus, & convulſis auxilio eſt, bilioſis ac elephantiacis inter initia convenit: feris item impetiginibus, lethargicis, jecinoroſis, & iis, qui venena lethalia hauſerunt, utilis eſt, ac menſes potenter movet, iſchiadicis & lumbos um dolore vexatis admodum competere creditur, diu-

turnis morbis à vitioſis humoribus obortis plurimùm conferens. Expetitur potiſſimum in Enemata, ubi viſcoſos, craſſos, lentos & tenaces humores evocare neceſſe eſt: raro enim supernè exhibetur, licet aliqui nimis forſan audacter ejus doſin à drachmis duabus uſque ad quatuor ad ſummum ſeſe extendere poſſe putent; quâ deri perito cuiq; Medico valorem validorum purgantium Hiera hujus compoſitionem ingredientium conſideranti, ſuum ſit judicium.

PRo pulpa Colocynthidos non in hac ſolummodò compoſitione, ſed in omnibus aliis Trochiſcos Alhandali ſubſtituimus.

Thymelææ ſeu Coccognidii ſemina ubi defuerint, quæ tamen apud nos facilè haberi poſſunt, his commodè ſubſtitui queunt ſemina Laureolæ Germanicæ, quæ planta noſtris Zeilandt dicitur, eaſdem quas Thymelæa, Chamelæa ac Lathyris vires habens.

HIERA PACHII EX NICOLAO ALEXANDRINO, QUÆ ET DIACOLOCYNTHIDOS.

℞. Stœchadis,
Marrubii,
Chamædryos,
Agarici,
Colocynthidos ana drachmas decem,
Opopanacis,
Sagapeni,
Petroſelini,
Radicis Ariſtolochiæ rotundæ,
Piperis albi ana drachmas quinque,
Cinamomi,
Spicæ Nardi,
Myrrhæ,
Polii,
Croci ana drachmas quatuor,
Mellis deſpumati triplum, id eſt, libras duas, uncias novem, & drachm. quinque.

SCribonius Largus de Compoſit. Med. cap. 97. Hieram hanc ad Pachium autorem refert, & mirificis laudibus in cælum effert. Cùm igitur tanta efficacia ſit, & alii etiam qui eâ uſi ſunt, ejus vires fuerint experti, in noſtris quoque Officinis hanc conſtructam & paratam eſſe voluimus. Sanat enim morbo comitiali correptos, furioſos, vertigine laborantes, ac diuturno capitis dolore infeſtatos: facit item ad lateris dolores, aſthmaticos juvat, vocem amiſſam reſtituit: ſubitas præfocationes, incubum, convulſionem Cynicam, ſeu caninam dictam aufert. Datur iis, qui ex alto lapſi, aut nervorum tenſiones reſolutionesq; paſſi ſunt. Prodeſt iiſdem articulari morbo, ſpinæ ac lumborum doloribus, item podagræ mirificè auxiliatur, durities in mulierum mammis cum dolore conſiſtentes levat, & interdum ex integro ſanat: ſtomachicis mirum in modum confert, remedio eſt iis, quibus cibus in ventriculo aceſcit, quiq; nauſeâ aſſiduè infeſtantur, ac ſalivâ abundant; melancholicis autem præcipuè benefacit, carcinomata & cacoëthe curat.

ANIMADVERSIONES IN HIERAM COMPOSITAM NICOLAI, ET HIERAM LOGADII NICOLAI MYREPSI, ITEM HIERAM PACHII, ex Nicolao Alexandrino.

PLures ſatiſque egregiæ *præfatas compoſitiones* nobilitant ſpecies, quas gutturi inferiori (cui tamen ignobiliori uſui *prima & ſecunda* potiſſimùm à plurimis deſtinantur) injicere nefas & abſonum eſſet: Plures etiam additæ ſunt, quas omiſiſſe longè meliùs fuiſſet, præſertim in *Hiera Logadii*, quam etiam ob violentam, mordacem & exurentem ſuam qualitatem ad interiores uſus ferè ineptam ac inhabilem reddunt; Sed hæc aliis, qui ipſis frequentiùs utuntur, conſideranda relinquo. Id ſaltem in præſens innuere volo, quòd *ſpecies primæ Hieræ*, nimirùm *compoſitionis Nicolai*, dempto *melle*, commodiùs *pilulis* ex iis conficiendis inſerviant, quàm *Electuario*. Cæterùm in confectione horum & ſimilium *Electuariorum*, quæ diverſa *Gummata* aliaſque res ſolubiles recipiunt, convenit imitari præparationem *Theriaces*, ſcilicet *Gummata* (utpotè in *Hiera Logadii*, *Opopanacem*, *Sagapenum*, *Myrrham*, *Bdellium* & *Ammoniacum*) in *liquore* aliquo convenienti ſtudioſè priùs diſſolvendo, ac ſoluta demùm *ſpeciebus* reliquis admiſcendo.

ELECTUA-

ELECTUARIUM INDUM MAJUS MESUÆ.

℞. Cinamomi,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Roſarum,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Macis,
Cyperi rotundi ana unciam ſemis,
Santalorum Citrinorum drachmas duas ſemis,
Turbith optimi uncias ſex drachmas duas,
Ligni Aloës,
Nucis Moſchatæ ana drachmas duas,
Sacchari,
Penidiorum ana drachmas viginti,
Galangæ,
Cardamomi majoris,
Minoris,
Aſari,
Maſtiches ana drachmam unam ſemis,
Diagrydii unciam unam ſemis.

Omnia terantur, & cum oleo Amygdalarum dulcium fricentur, & cum ſubſequenti Syrupo conficiantur.

℞. Succorum depuratorum Apii,
Fœniculi,
Cydoniorum,
Granatorum ana libram ſemis,
Mellis deſpumati optimi libras quatuor ſemis.

Decoquantur ſucci cum melle ad ſpiſſitudinem juſtam, ut eſt artis: deinde miſceantur ſpecies.

Putridorum humorum, maximè verò pituitoſorum excrementa à ventriculo, & aliis partibus nutritioni ſervientibus educit, ac craſſos in iis flatus diſcutit: unde etiam vitia hinc nata, inflationem nempe ventriculi, coli, renum, & aliorum viſcerum perſanat.

ANIMADVERSIONES.

Si cui volupe fuerit denominatos *ſuccos*, ne quid ab iis pereat, *deſtillationi* committere, & *aquam ſpirituoſiorem* ab ipſis prolectam peculiariter aſſervare, tandemque *inſpiſſatos melli & Electuario* commiſcere, ipſi liberum eſto. *Fricatio* autem omnium & ſingulatum *ſpecierum ingredientium oleo Amygdalarum dulcium*, ceu frivola & inutilis repudianda eſt. *Diagrydium* (quod ſingulatim ſemper pulveriſandum) *oleo dicto* nonnihil aſpergi; vel ſaltem mortarium, in quo tunditur, aliquantillum ipſo humectari poterit, quò minus tenaciter illi adhæreat, aut alcoholizatum avolet. Reliquarum verò *ſpecierum* plures, ſi ſeparatim ſepoſitis quibusdam *oleaginoſis*, utpote *Macere, Caryophyllis, Nuce Moſchata, &c.* contunderentur, non minùs aſperſione aliquot guttularum præfati *olei* indigerent, ne in ipſa contritione *pulvis ſubtiliſſimus*, ſive *alcohol* earundem in auras expelleretur. Si verò cum his mixta contundenda ſunt, peculiari *olei* additione opus non habent; quippè prædictæ *ſpecies oleaginoſæ olei* vices ſupplent ac impediunt, quò minùs multùm de iis aboleatur.

DIAPHOENICON MESUÆ.

℞. Dactylorum Citrinorum enucleatorum, ac tribus diebus in aceto maceratorum, ante infuſionem ponderatorum uncias ſex & drachmas duas,
Penidiorum uncias tres & drachmam unam,
Amygdalarum dulcium drachmas quindecim,
Turbith electi drachmas ſeptendecim ſemis,
Diagrydii drachmas ſex,
Zingiberis,
Piperis longi,
Foliorum Rutæ ſiccatorum,
Cinamomi,
Macis,
Ligni Aloës,
Aniſi,
Fœniculi,
Dauci,
Galangæ ana ſcrupulos quatuor,
Mellis deſpumati libras tres uncias undecim & drachmas quinque.
Fiat Electuarium.

Electuarium hoc, quod (ut Meſua refert) deſcripſit filius Zezar, febribus compoſitis & diutur-

diuturnis auxiliatur: bilem namq; flavam & pituitam ſine moleſtia educit, ventriculi item doloribus, & id genus vitiis, ex crudis humoribus ortis, confert, ventris inflationes tollit, nec non obſtructiones expedit.

DIAPHOENICON FERNELII.

℞. Pulpæ Palmularum mundatarum ex Hydromelite coctæ & cribro cretæ,
Penidiorum recentium ana libram ſemis,
Amygdalarum expurgatarum uncias tres ſemis.
Contuſis & permixtis omnibus adde Mellis exſpumati libras duas:
Paulum coquantur, ac deinde inſperge
Zingiberis,
Piperis,
Macis,
Cinamomi,
Foliorum Rutæ ſiccorum,
Sem. Fœniculi,
Dauci ana drachmas duas,
Turbith tenuiſſimè triti uncias quatuor,
Diagrydii unciam unam ſemis.
Fiat Electuarium.

Compoſitionem Electuarii Diaphœnici, ob Dactylos in aceto infuſos, alioquin parum gratam Doctiſſimus, & ob præſtita in Rempub. Medicam beneficia non ſine magna laudis præfatione nominandus Vir D.D. Fernelius, in hanc formam tranſtulit: ac non modò palmulas in Hydromelite coctas jucundiorem, ſed etiam ob auctam, imò ferè duplicatam Turbith ac Diagrydii quantitatem priore efficaciorem reddidit; unde & minori doſi exhibita, priore potentiùs alvum ſolvit. Quæ quoniam Medicis noſtris uſitata exiſtit, eandem huic Pharmacopœiæ inferendam eſſe cenſuimus.

DIAPRUNIS SOLUTIVUM NICOLAI.

℞. Diaprunis Lenitivi adhuc recentis & calidi libras quatuor,
Scammonii præparati, ſeu Diagrydii uncias duas.
Miſce.

Confert morbis à bile genitis: in febribus tamen, maximè verò continuis, ab ejus uſu cavendum.

ANIMADVERSIONES IN DIAPHOENICON MESUÆ, ET FERNELII, NEC NON DIAPRUNIS SOLUTIVUM NICOLAI.

Inter hæc *Electuaria ex Dactylis* confecta *Fernelii compoſitio*, præ *illa Meſuæ*, nobis arridet, eò quòd in *Ferneliana præparatione*, *Dactyli* abſque *aceto in pulpam* redigantur: Etenim non video, ob quam ſingularem cauſam *Meſues Dactylos aceto* priùs macetare & præparare præceperit; uti nec adeò perplacet, quòd hi & conſimiles *fructus*, utpotè *Amygdalæ*, nec non cætera precioſa ingredientia intermiſceantur, cùm neutiquam vim *purgantium* directè infringere vel corrigere poſſint, ſed doſin ſaltem & precium augeant, & invicem commixta ingrati ſaporis & odoris efficiant medicamentum. De *Sacchero* verò *Penidii* quid ſentiam, ex *Animadverſionibus* noſtris ſuper *Syrupum Capillorum Veneris* abundè patebit. Cæterùm hæc *Electuaria* juxtà modos præſcriptos confici poſſunt. Quæ leviora alioquin circà præparationem eorundem monenda eſſent, peritus Pharmacopœus ipſus antea nôrit; ſin minùs, conſulantur *Animadverſiones Electuarii Hiera cum Agarico*.

ELECTUARIUM DE PSYLLIO MONTAGNANÆ IN CONSILIIS fol. 226. in Antid. cap. 19.

℞. Polypodii recentis libram unam,
Senæ,
Violarum,
Tamarindorum,
Paſſularum ana uncias tres,
Aquæ fontis libras decem.
Macerentur horis viginti quatuor, poſtea decoquantur ad medietatem, colentur & exprimantur; colaturæ libra una ſemis reſervetur pro diſſolutione Caſſiæ & Tamarindorum. Reſiduo adde
Sem. Pſyllii uncias tres;
Macerentur rurſus totidem horis, ſemper agitan-

agitando: poſt exprime mucilaginem, cui adde

Sacchari libras quatuor.

Decoquantur iterum lento igne, & adde

Pulpæ Caſſiæ,

Tamarindorum diſſolutorum cum prædictâ decoctione ana libram ſemis,

Diagrydii uncias quatuor,

Spodii de Ebore,

Rhabarbari,

Santali albi,

Rubei,

Roſarum rubearum,

Violarum,

Sem. Papaveris albi,

quatuor frigid. minor.

Fœniculi,

Aniſi,

de Berberib.

Fumiterræ,

Tragacanthi,

Amyli,

Gummi Arabici,

Raſuræ Eboris,

Glyeyrrhizæ ana drachmas tres,

Myrobalanorum Indorum,

Emblicorum ana drachmas quinque ſemis.

Miſce, fiat Electuarium.

F*Lavum bilem educit, ejus fervorem temperat, & febribus ardentibus auxiliatur: dolori capitis, & vertigini à biliosorum humorum evaporationibus procreatæ, morbo regio, ac jecori ſupra modum calefacto ſuccurrit.*

Diagrydium per ſe tritum, ac Spodium, & raſura Eboris tenuiſſimè pulveriſata reliquis ſimul contendis miſceantur, & cribro transmiſſa decocto ad juſtam conſiſtentiam redacto paulatim inſpergantur, fiatque Electuarium, ut eſt artis.

ANIMADVERSIONES.

EX conglomeratâ & malè confarcinatâ tot huic *compoſitioni* deſtinatorum ingredientium farragine, quàm delicatum ſcilicet parari queat *Electuarium*, quivis, qui penitiùs paulò eam introſpexerit, nedum qui ipſam ejus præparationem tentaturus eſt, ad nauſeam usque videbit. Et ut cætera cuncta miſſa faciamus, ſolùm *ſemen Pſyllii* attingere libet, utpotè quod in ſatis largâ quantitate, huic *Electuario* additur, unde etiam nomen habet; Ex quo, ut Author ipſe jubet, *mucilago* tota extrahenda, & cum *Sacchari* ℔ iv. decoquenda eſt: Quale autem exinde evadat ferculum, is ſolus optimè novit, qui *Electuarium* hoc ſuis manibus antea confecit. Nil dicam de cæteris plurimis aliis, quæ *embammati huic viſcido & mucilaginoſo*, gratiæ conciliandæ ergo, æquè tamen inconcinnè, adjecta ſunt. Non mirum ſanè, quòd ægrotantes ab uſu medicamentorum tantoperè abhorreant, ac emori ſæpenumerò malint, quàm tali inſulsâ medicinâ uti. Culpa autem hujus rei nulli alii imputanda eſt, quàm ſolis *Medicis*; illis nimirùm, quibus religio eſt à *Veterum* quorundam præſcriptis vel latum unguem recedere, ac cum iisdem delirare volunt potiùs, quàm juxtà *Divini Senis Hippocratis* monitum, *citò, tutò & jucundè* curare. Aſt habeant illi ſibi opipara hæc ſua *embammata*, & quæ intrivêre, ipſi exedant; Nos verò ob talia nil morabimur, quin alia meditabimur meliora. Qui proindè paulò potiorem hujus Pharmaci deſiderat præparationem, is ſe gerat tali pacto; nimirùm juxtà modum noſtrum, jam in præcedentibus pluries indigitatum: *Folia Senæ*, & ſi libet, etiam *Polypodium* ſigillatim infuſione vel coctûrâ extrahat; deindè reliquas *ſpecies* vel *fructûs* etiam ſeorſim: Ulterius *decoctis* vel *infuſionibus* hiſce ſimul junctis *ſemen Pſyllii* nonnihil extrahendum, & addito *Sacchavo* decoquendum eſt, neſcio tamen ad quam conſiſtentiam, utpotè quæ ob ingentem *mucilaginem* & *viſcoſitatem* deſcribi nequit: ſed Pharmacopœo peritiori committenda erit, qui ſtudioſè obſervare debet, ne à *mucilagine* decipiatur, quò minùs durabile efficiat medicamentum. Commiſcendæ tandem *pulpæ fructuum confectionem* hanc ingredientium, ac ubi parùm refrixerint, *ſpecies* etiam ſubſequentes in pulverem redactæ, obſervando interim *animadverſiones* noſtras præcedentes, in *Electuarium de Hiera cum Agarico*.

ELECTUARIUM ROSATUM MESUÆ.

℞. Succi Roſarum rubearum perfectarum libras quatuor,
Sacchari optimi libram unam ſemis.
Coquantur lento igne ad Mellis conſiſtentiam: deinde adde
Mannæ electæ ſucco Roſarum dilutæ uncias ſex.
Ferveant ſimul paululùm: deinde benè tritis, & per cribrum transmiſſis adde
Diagrydii unciam unam ſemis,
Trochiſcorum de Spodio unciam unam,
de Berberib: unciam ſemis,
Galliæ Moſchatæ veræ,
Croci ana drachmas duas.
Fiat Electuarium, ut eſt artis, quod in vaſe vitreo repoſitum aſſervetur.

CHolagogum hoc ſalubre eſt bilioſis affectibus, arthritidi calidæ, cephalagiæ, vertigini, oculorum dolori, ictero, ſanguinis quoque fervorem bilioſum expurgat.

PAratur etiam Medicamentum hoc ſine Galliâ, partim pro pauperibus, partim pro iis, qui Galliæ odorem non ferunt.

ANIMADVERSIONES.

SImpliciſſima hujus *Electuarii* præparatio vituperium non meretur; *Animadverſio* facta etiam ratione *Galliæ Moſchatæ*, nullâ ratione improbanda, quin ſeriò notanda eſt: Neque enim ſtercora *Moſcho*, *Ambrâ* & *Ligno Aloes* (utpotè ex quibus *Gallia Moſchata* conſtat,) concienda ſunt. Cæterùm *Trochiſcos de Spodio* & *de Berberib:* quod attinet, valdè imprudenter mihi videtur compoſita compoſitis cumulare, quaſi verò *ſpecies* illæ, quæ prædictos *Trochiſcos* ingrediuntur, æquè commodè huic *confectioni* in debita quantitate addi non potuiſſent, ſed neceſſariò *Trochiſci* addendi fuerint; qui aliquin raro vel nunquam à Medicis præſcribuntur, deberent ideò proſtare rationalius hujus *Electuarii*; Proh! quàm [illegible] hoc eſt! Næ hoc modo valdopere gravantur Pharmacopœi, tot ac tantis compoſitis præparandis, quæ vel ſpatio aliquot annorum ne ſemel quidem præſcribuntur, quæque tandem, ubi vetuſtate conſumpta, vel quovis modo tractu temporis corrupta fuerint, abjicere neceſſum eſt. Unde tùm non leve diſpendiú Pharmacopœo accedit, quod tandem etiam in ægrotos redundat, qui ægerrimè poſtea ſuo ære damnum hoc reſarciunt, & Pharmacopœo ſumptus ſive impenſas ſuas refundunt; hinc demùm illæ lachrymæ! Huic incommodo jam ut obviam eamus, conabimur poſthac illas *compoſitiones*, quas *compoſita* ingrediuntur, (licet haud exiguo noſtro labore) exactiſſimâ & diligentiſſimâ computatione reſolvere, tantum de *ſpeciebus* ſingulas compoſitiones ingredientibus, aliiſque *compoſitis* additis, unicuique *compoſitioni* addendo, quantum alioquin vel ad unum aut alterum granum *compoſiti* integri additum fuerit, facto initio ab hoc *Electuario*, quod jam præ manibus habemus, ubi *ſpecies* omnes *Trochiſcorum de Spodio & de Berberib.* quæ hanc *compoſitionem* ingrediuntur, in debito & accuratiſſimè computato pondere, addemus; ut adeò in poſterum non neceſſum ſit, prædictos *Trochiſcos*, vel plura ſimilia ſuperflua *compoſita* conficere, ſed ut *ſpecies* ipſas recentes ſemper addere queamus. Utpotè

℞. *Sacchari albi opt.* ℔ j ß.
Succi Roſarum ℔ iv.

Coquantur lento igne ad conſiſtentiam *Syrupi* multò craſſiorem, quibus adde

Mannæ el. & colatæ ℥ vj.

ac ubi parùm refrixerint, *ſpecies* etiam ſubſequentes in pulverem redactas, ſcilicet

Roſarum rubrarum ʒ iij ß. gr. vj.
Spodii ʒ j. ℈ ij.
Sem. Acetoſæ ʒ j. gr. xxiv.
Berberum ʒ ß. gr. j.
Coriandri,
Portulacæ,
Sumach, ana ℈ j. gr. vij.
Amyli,
Florum Balauſtiorum ana ℈ j. gr. iv.
Gummi Arabici ʒ j. gr. ij.
Ligni Aloes,
Maſtiches,

Gallia

Galliæ Moſchatæ,
Nardi Indicæ ana gr. xvj.
Diagrydii ℥ j ß.
Croci ℥ ij.

Nota *Galliæ Moſchatæ* ℥ ij. ſtudiò omiſimus, ob rationem ſuperiùs dictam; poſſunt nec non *grana illa ſedecim dictæ Galliæ Moſchatæ*, quæ ex *compoſitione Trochiſcorum de Berberis*. huic translata ſunt, ſimiliter omitti.

ELECTUARIUM E SUCCO ROSARUM NICOLAI.

℞. Succi Roſarum rubearum,
Sacchari albi ana uncias ſedecim,
Scammonii præparati unciam unam ſemis,
Santali Rubri,
Albi,
Citrini ana drachmas ſex,
Spodii de Ebore drachmas tres,
Camphoræ ſcrupulum unum.

Succus Roſarum cum Saccharo ad juſtam conſiſtentiam coquatur, deinde trita ſpecies adjiciantur.

Commendatur ad omnes affectus, in quibus bilis flava redundat, aut bilioſi tabores peccant, convaleſcentes ex agritudine, quotidianarios & tertianarios ſine moleſtia purgat, malignorumq; humorum reliquias potenter educit, tertiana ſimplici, duplici, febribus bilioſis, malisq; omnibus à calore natis prodeſt, prabetur in calidis capitis affectibus, ad purgandam materiam calidam & bilioſam.

Modus confectionis hic eſt, ut ſuccus Roſarum cum Saccharo in Syrupi conſiſtentiam percoquatur; cui poſtmodùm inſpergantur Santala in pulverem redacta, itemque Spodium tritum; poſtremò addantur Diagrydium & Camphora, quorum utrumque per ſe ac ſeorſim pulveriſatum prædictis admiſceatur, & fiat ex lege artis Electuarium.

ANIMADVERSIONES.

Animadverſio Authorum ſuper hoc *Electuarium* facta, ſimplicem bonamque ejus præparationem edocet: in eo autem ſolummodò Authores hallucinantur, quòd *Camphoram* per ſe pulveriſare jubeant, quam per ſe & abſq; ulla additione in pulverem redigere impoſſibile eſt. Proindè conſultius eſt, *Camphoram* in mortario aliquot guttulis *olei Roſarum* vel *ligni Rhodii*, aut etiam *Amygdalarum dulcium* humectatam, terere, & *Spodium*, uti rem ſiccam, tandem illi addere; ſic enim ſimul in pulverem ſubtilem redigi poſſunt.

ELECTUARIUM DIASEBESTEN BARTHOLOMÆI MONTAGNANÆ.

℞. Sebeſten ſine nucleis,
Prunorum ſiccorum enucleatorum,
Pulpæ Tamarindorum ana uncias quinque,
Aquæ Violarum libram unam,
Ireos,
Succi Anguriæ ana uncias ſex,
Succi Mercurialis depurati uncias quatuor,
Penidiorum uncias octo,
Sem. quat. frigid. major. excorticatorum ana uncias duas,
Diagrydii drachmas tres.

Coquantur Tamarindi, Sebeſten & Pruna in aquis ſtillatitiis, & diſſoluta commiſceantur cum ſuccis, addendo pulpæ Prunorum libram unam ſemis. Poſtea addantur Penidia, & his diſſolutis Diagrydium & reliqua commiſceantur, ac fiat Electuarium.

Confert febribus bilioſis interpolatis, ac continuis exquiſitis, quarum vehementiam ſedat, ſitim extinguit, vigilias arcet, & acres humores per urinam educit.

Anguria, quæ Hetruſcorum eſt Cucumis in ventrem creſcens (quæ alioquin Albateca, Batega, & Melon Indus dicitur) nobis deeſt: pro ejus igitur ſucco aquam Melonum ſtillatitiam ſubſtituimus.

Aliqui, nec ſine ratione, ex ſeminibus frigidis Electuarium hoc ingredientibus emulſionem parant, quam cum Penidiis decoctam compoſitioni poſtmodùm indunt, ac cum cæteris ad juſtam Electuarii conſiſtentiam reducunt.

ANIM-

ELECTUARIUM ROSATUM MESUÆ.

℞. Succi Roſarum rubearum perfectarum libras quatuor,
Sacchari optimi libram unam ſemis.
Coquantur lento igne ad Mellis conſiſtentiam: deinde adde
Mannæ electæ ſucco Roſarum dilutæ uncias ſex.
Ferveant ſimul paululùm: deinde benè tritis, & per cribrum transmiſſis adde
Diagrydii unciam unam ſemis,
Trochiſcorum de Spodio unciam unam,
de Berberib: unciam ſemis,
Galliæ Moſchatæ vetæ,
Croci ana drachmas duas.
Fiat Electuarium, ut eſt artis, quod in vaſe vitreo repoſitum aſſervetur.

CHolagogum hoc ſalubre eſt bilioſis affectibus, arthritidi calidæ, cephalagiæ, vertigini, oculorum dolori, ictero, ſanguinis quoque fervorem bilioſum expurgat.

PAratur etiam Medicamentum hoc ſine Galliâ, partim pro pauperibus, partim pro iis, qui Galliæ odorem non ferunt.

ANIMADVERSIONES.

SImpliciſſima hujus *Electuarii* præparatio vituperium non meretur; *Animadverſio* facta etiam ratione *Galliæ Moſchatæ*, nullâ ratione improbanda, quin ſeriò notanda eſt: Neque enim ſtercora *Moſcho*, *Ambrâ* & *Ligno Aloes* (utpotè ex quibus *Gallia Moſchata* conſtat,) condienda ſunt. Cæterùm *Trochiſcos de Spodio* & *de Berberib:* quod attinet, valdè imprudenter mihi videtur compoſita compoſitis cumulare, quaſi verò *ſpecies* illæ, quæ prædictos *Trochiſcos* ingrediuntur, æquè commodè huic *confectioni* in debita quantitate addi non potuiſſent, ſed neceſſariò *Trochiſci* addendi fuerint; qui alioquin rarò vel nunquam à Medicis præſcribuntur, deberent ideò proſtare ratione ſolius hujus *Electuarii*. Proh! quàm ſtupidum hoc eſt! Næ hoc modo valdopere gravantur Pharmacopœi, tot ac tantis compoſitis præparandis, quæ vel ſpatio aliquot annorum ne ſemel quidem præſcribuntur, quæque tandem, ubi vetuſtate conſumpta, vel quovis modo tractu temporis corrupta fuerint, abjicere neceſſum eſt. Unde tùm non leve diſpendiū Pharmacopœo accedit, quod tandem etiam in ægrotos redundat, qui ægerrimè poſtea ſuo ære damnum hoc reſarciunt, & Pharmacopœo ſumptus ſive impenſas ſuas refundunt; hinc demùm illæ lachrymæ! Huic incommodo jam ut obviam eamus, conabimur poſthac illas *compoſitiones*, quas *compoſita* ingrediuntur, (licet haud exiguo noſtro labore) exactiſſimâ & diligentiſſimâ computatione reſolvere, tantum de *ſpeciebus* ſingulas compoſitiones ingredientibus, aliiſque *compoſitis* additis, unicuique *compoſitioni* addendo, quantum alioquin vel ad unum aut alterum granum *compoſiti* integri additum fuerit, facto initio ab hoc *Electuario*, quod jam præ manibus habemus, ubi *ſpecies* omnes *Trochiſcorum de Spodio* & *de Berberib.* quæ hanc *compoſitionem* ingrediuntur, in debito & accuratiſſimè computato pondere, addemus; ut adeò in poſterum non neceſſum ſit, prædictos *Trochiſcos*, vel plura ſimilia ſuperflua *compoſita* conficere, ſed ut *ſpecies* ipſas recentes ſemper addere queamus. Utpotè

℞. *Sacchari albi opt.* ℔ jß.
Succi Roſarum ℔ iv.

Coquantur lento igne ad conſiſtentiam *Syrupi* multò craſſiorem, quibus adde
Mannæ el. & colatæ ℥ vj.

ac ubi partim refrixerint, *ſpecies* etiam ſubſequentes in pulverem redactas, ſcilicet
Roſarum rubrarum ʒ iij ß. gr. vj.
Spodii ʒ j. ℈ ij.
Sem. Acetoſæ ʒ j. gr. xxiv.
Berberum ʒ ß. gr. j.
Coriandri,
Portulacæ,
Sumach, *ana* ℈ j. gr. vij.
Amyli,
Florum Balauſtiorum ana ℈ j. gr. iv.
Gummi Arabici ʒ j. gr. ij.
Ligni Aloes,
Maſtiches,

Galliæ

Galliæ Moſchatæ,
Nardi Indicæ ana gr. xvj.
Diagrydii ʒ j ß.
Croci ʒ ij.

Nota *Galliæ Moſchatæ* ʒ ij. ſtudiò omiſſimus, ob rationem ſuperiùs dictam; poſſunt nec non *grana illa ſedecim dicta Galliæ Moſchatæ*, quæ ex *compoſitione Trochiſcorum de Berberib.* huie translata ſunt, ſimiliter omitti.

ELECTUARIUM E SUCCO ROSARUM NICOLAI.

℞. Succi Roſarum rubearum,
Sacchari albi ana uncias ſedecim,
Seammonii præparati unciam unam ſemis,
Santali Rubri,
Albi,
Citrini ana drachmas ſex,
Spodii de Ebore drachmas tres,
Camphoræ ſcrupulum unum.

Succus Roſarum cum Saccharo ad juſtam conſiſtentiam coquatur, deinde tritæ ſpecies adjiciantur.

Commendatur ad omnes affectus, in quibus bilis flava redundat, aut bilioſi tebores peccant, convaleſcentes ex agritudine, quotidianarios & tertianarios ſine moleſtia purgat, malignorumq; humorum reliquias potenter educit, tertiana ſimplici, duplici, febribus bilioſis, aliisq; omnibus à calore natis prodeſt, prabetur in calidis capitis affectibus, ad purgandam materiam calidam & bilioſam.

Modus confectionis hic eſt, ut ſuccus Roſarum eum Saccharo in Syrupi conſiſtentiam percoquatur, cui poſtmodùm inſpergantur Santala in pulverem redacta, itemque Spodium tritum; poſtremò addantur Diagrydium & Camphora, quorum utrumque per ſe ac ſeorſim pulveriſatum prædictis admiſceatur, & fiat ex lege artis Electuarium.

ANIMADVERSIONES.

Animadverſio Authorum ſuper hoc *Electuarium* facta, ſimplicem bonamque ejus præparationem edocet: in eo autem ſolummodò Authores hallucinantur, quòd *Camphoram* per ſe pulveriſare jubeant, quam per ſe & absq; ulla additione in pulverem redigere impoſſibile eſt. Proindè conſultius eſt, *Camphoram* in mortario aliquot guttulis *olei Roſarum* vel *ligni Rhodii*, aut etiam *Amygdalarum dulcium* humectatam, terere, & *ſpodium*, uti rem ſiccam, tandem illi addere; ſic enim ſimul in pulverem ſubtilem redigi poſſunt.

ELECTUARIUM DIASEBESTEN BARTHOLOMÆI MONTAGNANÆ.

℞. Sebeſten ſine nucleis,
Prunorum ſiccorum enucleatorum,
Pulpæ Tamarindorum ana uncias quinque,
Aquæ Violarum libram unam,
Ireos,
Succi Anguriæ ana uncias ſex,
Succi Mercurialis depurati uncias quatuor,
Penidiorum uncias octo,
Sem. quat. frigid. major. excorticatorum ana uncias duas,
Diagrydii drachmas tres.

Coquantur Tamarindi, Sebeſten & Pruna in aquis ſtillatitiis, & diſſoluta commiſceantur cum ſuccis, addendo pulpæ Prunorum libram unam ſemis. Poſtea addantur Penidia, & his diſſolutis Diagrydium & reliqua commiſceantur, ac fiat Electuarium.

Confert febribus bilioſis interpolatis, ac continuis exquiſitis, quarum vehementiam ſedat, ſitim extinguit, vigilias arcet, & acres humores per urinam educit.

Anguria, quæ Hetruſcorum eſt Cucumis in ventrem creſcens (quæ alioquin Albateca, Batega, & Melon Indus dicitur) nobis deeſt: pro ejus igitur ſucco aquam Melonum ſtillatitiam ſubſtituimus.

Aliqui, nec ſine ratione, ex ſeminibus frigidis Electuarium hoc ingredientibus emulſionem parant, quam cum Penidiis decoctam compoſitioni poſtmodùm indunt, ac cum cæteris ad juſtam Electuarii conſiſtentiam reducunt.

ANIM-

ANIMADVERSIONES.

UT inconcinna eſt hujus *Electuarii* ingredientium ſpecierum congeries, atque inde emergens inſulſa *confectio*: ità inſipidæ etiam ſunt auctarii loco adjectæ *Animadverſiones*, omni ratione & judicio deſtitutæ, quæque vel primo ſaltem intuitu, illis, qui artem pharmaceuticam vix à limine ſalutârunt, riſum moverent; nedum in eadem aliquantùm exercitatis. Quarum ultima tamen videtur quodammodò propinquiùs ad ſcopum acceſſiſſe, ſed & ipſa manca eſt & mutila: Ut autem ſine prolixiori examine *pulmenti* hujus aliam addamus præparationem, en! habe ſequentem.

℞. *Sebeſten ſine nucleis*, *Pruna itidem enucleata & Tamarindos*, affuſiſque aquis *ſtillatitiis*, *Violarum*, *Ireos*, *ac ſuccu Anguriæ & Mercurialis*, decoque ad conſiſtentiam pulmenti, quod trajice per ſetaceum: Cui adde loco *Penidiarum Saccharum commune album*, nec non *pulpam Prunorum*, coquantur invicem ad conſiſtentiam *Electuarii*; huic tandem admiſce *ſemina quatuor frigida majora excorticata*, in mortario cum particula *aquæ* minutiſſimè contuſa, ac ſi *emulſionem* conficere velles, & per cribrum etiam vel ſetaceum transmiſſa, ac ubi quodammodo refrixerit, ultimò *Diagrydium* adde: ſic paratum erit ferculum, quo is, cujus palato hoc arridet, ad libitum & ſufficientiam, exſaturari poterit.

DIASENA NICOLAI.

℞. Senæ uncias tres,
Avellanarum toſtarum numero quinquaginta,
Serici toſti drachmas duas,
Lapidis Armeni loti drachmam unam,
Lazuli loti drachm. tres,
Sacchari uncias ſex,
Cinamomi unciam unam,
Caryophyllorum,
Galangæ,
Piperis,
Spicæ Indicæ,
Seminis Ocimi,
Folii, aut Macis vel Caſſiæ ligneæ veræ,
Cardamomi,
Croci,
Zingiberis,
Zedoariæ,
Florum Roriſmarini,
Piperis longi ana drachmas duas,
Mellis deſpumati libras duas.
Miſce, fiat Electuarium.

MElancholicis, maniacis, triſtitiâ ac mærore affectis, lienoſis, ſcabie, elephantiaſi, & quartanâ laborantibus, atque inſuper omnibus noxis ex atra bile natis medetur.

PRo lapide Armeno de quo magna eſt inter Authores controverſia, Lapis Cyaneus vel Cæruleus vulgariter Lapis Lazuli dictus, rectè hîc noſtrâ opinione ſubſtituitur, ut qui magnam cum Armeno cùm ratione originis, tùm virium affinitate cognationem habeat. Eligendus eſt autem Lapis Lazuli aureis maculis diſtinctus, ſeu in cujus fracturis radiantes quædam ac ſplendentes aureæ ſtellæ ſcintillant, unde à Meſuæo lapis ſtellatus vocari meruit: cujus, prout & Serici præparatio, infrà & ſuo loco tradetur.

ANIMADVERSIONES.

HOc *Electuarium* ſolâ ac ſimplici ingredientium mixturâ confici poteſt, uti alia, ſimplici viâ parata *Electuaria*. De *Saccharo* verò notetur, quòd ſi *mel* quodammodò craſſum ſit, priùs diſſolvi, ſicque diſſolutum *melli* permiſceri debeat; ſi verò liquidius *mel* extiterit, in pulverem redactum vel ſaltem contuſum illi admiſcendum ſit. De *Serico toſto* multa quidem dicenda eſſent, quàm inutiliter illud non ſolùm huic *Electuario*, ſed etiam aliis plurimis *compoſitionibus* addatur; ex quibus tamen ceu inutilis carbo meritò exulare deberet: ſed hæc nobis reſervabimus, donec de ejusdem *præparatione* verba ſumus facturi.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS QUINTA,

CONTINENS CONFECTIONES SOLUTIVAS IN FORMA SOLIDA,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

P*Auca in hac* claſſe confectionum ſolidarum *occurrunt emendanda, cùm ob ſimplicem earum componendi modum, tùm etiam, quòd major illarum pars; jam in præcedenti* claſſe *reviſa & caſtigata fuerit. Operæ pretium ſaltem nunc eſt, ut, quid per* confectionem ſolidam *Medici & Pharmacopæi propriè intellectum velint, breviter explicemus. Nimirum:*

Confectio ſolida dicitur medicamentum ſiccum, in forma orbiculari vel oblongâ aut quadratâ, factum ex Saccharo priùs aliquo liquore convenienti diſſoluto, iterumque ad omnimodam aquoſitatis exhalationem, ſive ejus conſiſtentiam ſicciorem cocto: cui demùm, dum adhuc liquidum & calidum eſt, aut antequam priſtinam ſuam duritiem prorſus adipiſcatur, ſpecies vel purgantes vel aromaticæ, vel etiam conſervæ, condita, fructus, vel olea ſtill. aut aliæ res, in debita & convenienti quantitate, commiſcentur. Inventum ut eodem modo, quo in *Syrupis, Electuariis, &c.* beneficio *Sacchari* (quod, uti ſuperiùs diximus, tanquam Pharmacopœorum *ſal* eſt) ſpecies ingredientes, quæcunque illæ ſint, ad tempus integris viribus conſervari poſſint, utque variæ medicinarum formæ, ad uniuscujusque delectum accommodatæ, in Officinis proſtent.

ANISUM LAXATIVUM.

℞. Sem. Aniſi mundati uncias ſex,
Diagrydii uncias tres & drachmas ſex,
Maſtiches electæ unciam ſemis,
Spec. de Gemmis frig. drachmas duas,
Diamargarit. frigid.
Cinamomi acuti,
Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ ana drachmam unã,
Sacchari albiſſimi libras quinque & uncias quatuor.
Fiat ſecundum artem Confectio.

A*Niſo hoc ſolutivo plurimi adſtrictâ alvo laborantes, ad eam facilitandam ante cibum utuntur: nonnulli autem qui Medicamenta purgantia alioquin reſpuunt, hujus confectionis jucunditate allecti, eâ aſſumpta*

repurgantur. *Veruntamen in medicamento hoc cum ſolum Diagrydium vires ſuas exerat, iis tantùm, quibus hoc ipſum convenit, eſt exhibendum.*

DIACARTHAMUM SOLIDUM.

Species ingredientes Electuarii Diacarthami Arnoldi cum Sacchato conficiantur, ut eſt artis, ſeu ad normam Eleſcoph.

Iiſdem viribus quibus liquidum pollet, & gratius quàm illud aſſumitur.

CONFECTIO ADVERSUS LUMBRICOS.

℞. Sem. Cinæ drachmam unam,
Rad. Filicis,
Graminis,
Dictamni ana ſcrupulos duos,
Cornu cervi uſti,
Rhabarbari ana ſcrupulos quatuor,
Sacchari diluti aqua Graminis uncias ſex.

Vermes & animalia ex humorum corruptione in inteſtinis nata enecat, & ejicit. Datur puerulis, quos lumbricorum frequens morſus infeſtat, aut eorundem roſio vellicat.

ANIMADVERSIONES IN CONFECTIONEM ANISI LAXATIVI, DIACARTHAMI SOLIDI, ET confectionem adverſus lumbricos.

HÆ enumeratæ *confectiones* poſſunt quidem juxtà modum præſcriptū præparari: at rationi non conſonum eſt, *ſpecies cordiales purgantibus* immiſcere, utpotè quæ in hiſce nihil ampliùs præſtare poſſunt, quàm quòd precium ſolùm augeant, & quandoque etiam ſaporis gratiam immutent & diminuant. In reliquis peritus Pharmacopœus ſtudioſè obſervabit, ut *ſpecies Saccharo* nonnihil refrigerato & indureſcenti, ſub finem immiſceat, ſecùs ſi fiat, *Diagrydium* grumeſcit, aut in priſtinam reſinolam formam abit, quod ita in corpus aſſumptum vix quicquam operatur. Nec per ſe ſolùm *Diagrydium* dictum, *Saccharo* immiſcendum eſt, ſed aliis *ſpeciebus* permixtum, quæ ejus coagulationem vel conglobationem impedire quodammodo poſſint.

In *Diacarthamo ſolido*, quod ad normam *Eleſcoph.* (in quo ℥ vj. *ſpecierum uni libra Sacchari deſtinantur*) parare præcipiunt, hoc monere volui, quòd quantitas *ſpecierum* aſſignatum pondus *Sacchari* excedat, ac ob id difficiles paratu ſint hæ & conſimiles *confectiones*, ac ori & oculis ingratæ evadant; accedit quòd *ſpecies* jam adhuc intensè calenti *Saccharo* immiſceri jubeantur, quo ipſo faciſſimè contingit, ut ob *Diagrydium* (uti jam ſuperius commemoratum) præſertim ſi in operationibus pharmacevticis non multùm exercitatus & expeditus *confectionem* moliatur, tota *confectio* deſtruatur: Suaderem igitur, ut ſaltem *tres* vel ad ſummum *quatuor unciæ ſpecierum ad* ℔ j. *Sacchari* ſumerentur. Præterea in præparatione hujus *confectionis*, non opus eſt vel *melle roſato*, vel *Saccharo Candi*; poſſet etiam *pulpa Cydoniorum* omitti, (quæ etiamſi admiſcenda eſt, præſtat, ut ſtatim atque *Saccharum* ab igne removetur, illi adhuc ferventi addatur, in eoque diſſolvatur,) ſimiliter etiam *Manna.* Atque hâc ratione *quantitas ſpecierum* multùm diminueretur, & nihilominus *confectio* hæc, quantumvis ad *Sacchari libram integram*, *tres* ſolummodò *unciæ ſpecierum* ſumantur, ad operandum ſatis efficax erit. Ut autem de legitimo præparandi modo eò certiùs conſtet, integram præparationem hic ſubnectam. Utpotè:

℞. *Specierum Diatrag. frigidi,*
Medullæ Carthami ana ℥ ß,
Zingiberis ʒ ij.
Diagrydii ʒ iij,
Turbith albi ʒ vj.
Hermodactylorum ℥ ß.
Miſce, fiat pulvis.
Poſteà,
℞. *Sacchari albi in aqua Roſarum diſſoluti* ℔ j.

Coquatur ad conſiſtentiam debitam & notam, quam tabulati vocant, cui ſtatim adhuc ferventi injice, in eoque diſſolve
Gelatinæ Cydoniorum, ſi libet, ℥ j.
Mannæ electæ ʒ ij.

Et ubi parùm refrixit, aut condenſationis notam præbet, *ſpecies* etiam *ſuprà dictas* confeſtim immiſce, ac in aptum & conforme receptaculum effunde, dividendo poſtea

poſteà cultro in *Morſulos*, quorum quilibet habeat pondus *duarum vel trium drachmarum* circiter.

Nota, ſi *Species Diatragacanthi frigidi* jam paratas (quæ utplurimùm in promptu ſunt) accipere lubet, per me licet; ſin minùs, accipiantur *ingredientia dictæ compoſitionis recentia*, & quidem pro qualibet *uncia una* ejus *decima ſexta pars*, ſive ℨß. & pro qualibet *drachma una grana tria cum dimidio* circiter.

DIACYDONIUM LAXATIVUM.

℞. Foliorum Senæ el. uncias duas ſemis,
Sem. Aniſi drachmas tres.

Infundantur in libris duabus vini Malvatici per horas duodecim, poſteà coquantur levi igne ad medias, colenturq;. In colatura hac infunde per noctem loco calido

Rhabarbari electi drachmas ſex: manè colentur, & colatura ſervetur.

Deinde

℞. Zingiberis albi unciam unam,
Cinamomi acuti drachmas ſex.

Infundantur ſeorſim per noctem in ſucci Limonum & Citri ana unciis quatuor: manè colentur & exprimantur.

Poſteà

℞. Pulpæ Cydoniorum, lege artis paratæ, libras duas ſemis,
Sacchari clarificati libram unam ſemis.

Coquantur cum ſuperiore expreſſione, continuè agitando ad juſtam conſiſtentiam, in fine addendo infuſionem Zingiberis, ſupra cum ſuccis paratam; & inſuper

Diagrydii unciam ſemis.
Fiat Diacydonium in ſcatulis.

QUi lucidum ac tranſparens hoc medicamentum parare voluerit, Rhabarbarum omittat. Aliqui Mechoacam ejus loco addunt, unde minùs tingitur: Diagrydium verò cum ſpiritu vini ſolutum, ut lucidius evadat pharmacum, ſæpius tranſcolant, & per chartam emporeticam trajiciunt. Nonnulli Antimonii infuſum quandoque addidêre. Verùm ventrem turbandi multæ ſunt artes, attamen electivè purgantibus non temerè abutendum: præſertim verò in delicatulis ac infantibus, cavendumque ne vulgus, nomine Diacydonii deceptum, Diagrydiatum hoc promiſcuo ac inconſiderato uſu quibusvis id temerè exhibendo, in ſui noxam porrigat.

ANIMADVERSIONES.

DIacydonium hoc, ſi ex *pulpa Cydoniorum* conficiendum, ſive *Rhabarbarum* ipſum, ſive ejus loco *Mechoacannam* acceperis, lucidum ac tranſparens illud non effeceris: accedit, quod *extractum foliorum Senæ* æquè craſſum nigriusque ipſo *extracto Rhabarbari* ſit; ſi verò ex *mucilagine* ſive *gelatinâ* conficere ipſum libuerit, tranſparens quidem juxtà modum ſequentem evadet, aſt ex flavedine nigricans. Nimirum

℞. *Foliorum Senæ* ℥ ij ß.
Rhabarbari el. ℨ vj.

Fiat ex illis junctim *ſpiritu vini extractum* ſatis ſpiſſum, vel ſi laboribus parcere volueris, cùm aliàs *extracta* hæc in officinis utplurimùm proſtent,

℞. *Extracti foliorum Senæ* ℥ j.
Rhabarbari ℨ iij. *vel* ℥ß.
Reſinæ Scammon. (*loco Diagrydii*) ℨiij. *vel* ℥ ß.

Diſſolvantur iterum in ſ. q. *ſpiritûs vini rectificatiſſimi* & filtrata aſſerventur. Poſteà confice ex *Cydoniis* fruſtulatim inciſis affusâ ſ. q. *aquæ mucilaginoſum decoctum*, ut moris eſt pro conficienda *gelatinâ*, cujus

Gelatinæ accipe ℔ iij.
Sacchari albiſſimi ℔ j ß.

Coquantur ad debitam *gelatinæ* conſiſtentiam: Huic ab igne remotæ paulatim admiſce *ſolutionem prædictam extractorum ſpiritu vini rectificatiſſimi* factam, ſuperiusque aſſervatam; ſic enim *ſpiritus vini*, utpotè ſummè volatilis protinus auras petet, & *gelatinam* relinquet *extractis* imprægnatam: Cui tandem, antequam jam jam in ſcatulas vel formas effundere lubido fuerit, aromatiſationis gratiâ

Olei Cinamomi guttas viij.
Aniſi guttas vj. &

diuturnis auxiliatur: bilem namq; flavam & pituitam ſine moleſtia educit, ventriculi item dolorbus, & id genus vitiis, ex crudis humoribus ortis, confert, ventris inflationes tollit, nec non obſtructiones expedit.

DIAPHOENICON FERNELII.

℞. Pulpæ Palmularum mundatarum ex Hydromelite coctæ & cribro cretæ,
Penidiorum recentium ana libram ſemis,
Amygdalarum expurgatarum uncias tres ſemis.
Contuſis & permixtis omnibus adde Mellis exſpumati libras duas:
Paulum coquantur, ac deinde inſperge
Zingiberis,
Piperis,
Macis,
Cinamomi,
Foliorum Rutæ ſiccorum,
Sem. Fœniculi,
Dauci ana drachmas duas,
Turbith tenuiſſimè triti uncias quatuor,
Diagrydii unciam unam ſemis.
Fiat Electuarium.

Compoſitionem Electuarii Diaphœnici, ob Dactylos in aceto infuſos, alioquin parum gratam Doctiſſimus, & ob præſtita in Rempub. Medicum beneficia non ſine magna laudis præfatione nominandus Vir D.D. Fernelius, in hanc formam tranſtulit: ac non modò palmulas in Hydromelite coctas jucundiorem, ſed etiam ob auctam, imò ferè duplicatam Turbith ac Diagrydii quantitatem priore efficaciorem reddidit; unde & minori doſi exhibita, priore potentiùs alvum ſolvit. Quæ quoniam Medicis noſtris uſitata exiſtit, eandem huic Pharmacopœia inſerendam eſſe cenſuimus.

DIAPRUNIS SOLUTIVUM NICOLAI.

℞. Diaprunis Lenitivi adhuc recentis & calidi libras quatuor,
Scammonii præparati, ſeu Diagrydii uncias duas.
Miſce.

Confert morbis à bile genitis: in febribus tamen, maximè verò continuis, ab ejus uſu cavendum.

ANIMADVERSIONES IN DIAPHOENICON MESUÆ, ET FERNELII, NEC NON DIAPRUNIS SOLUTIVUM NICOLAI.

Inter hæc *Electuaria ex Dactylis* confecta *Fernelii compoſitio*, præ *illa Meſuæ*, nobis arridet, eò quòd in *Ferneliana præparatione*, *Dactyli* abſque *aceto in pulpam* redigantur: Etenim non video, ob quam ſingularem cauſam *Meſues Dactylos aceto* priùs macerare & præparare præceperit; uti nec adeò perplacet, quòd hi & conſimiles *fructus*, utpotè *Amygdalæ*, nec non cætera precioſa ingredientia intermiſceantur, cùm neutiquam vim *purgantium* directè infringere vel corrigere poſſint, ſed doſin ſaltem & precium augeant, & invicem commixta ingrati ſaporis & odoris efficiant medicamentum. De *Sacchare* verò *Penidii* quid ſentiam, ex *Animadverſionibus* noſtris ſuper *Syrupum Capillorum Veneris* abundè patebit. Cæterùm hæc *Electuaria* juxtà modos præſcriptos confici poſſunt. Quæ leviora alioquin circà præparationem eorundem monenda eſſent, peritus Pharmacopœus ipſus antea nôrit; ſin minùs, conſulantur *Animadverſiones Electuarii Hiera cum Agarico.*

ELECTUARIUM DE PSYLLIO MONTAGNANÆ IN CONSILIIS

fol. 226. in Antid. cap. 19.

℞. Polypodii recentis libram unam,
Senæ,
Violarum,
Tamarindorum,
Paſſularum ana uncias tres,
Aquæ fontis libras decem.
Macerentur horis viginti quatuor, poſtea decoquantur ad medietatem, colentur & exprimantur; colaturæ libra una ſemis reſervetur pro diſſolutione Caſſiæ & Tamarindorum. Reſiduo adde
Sem. Pſyllii uncias tres;
Macerentur rurſus totidem horis, ſemper agitan-

agitando : poſt exprime mucilaginem, cui adde

Sacchari libras quatuor.

Decoquantur iterum lento igne, & adde
Pulpæ Caſſiæ,
Tamarindorum diſſolutorum cum prædictâ decoctione ana libram ſemis,
Diagrydii uncias quatuor,
Spodii de Ebore,
Rhabarbari,
Santali albi,
Rubei,
Roſarum rubearum,
Violarum,
Sem. Papaveris albi,
quatuor frigid. minor.
Fœniculi,
Aniſi,
de Berberib.
Fumiterræ,
Tragacanthi,
Amyli,
Gummi Arabici,
Raſuræ Eboris,
Glycyrrhizæ ana drachmas tres,
Myrobalanorum Indorum,
Emblicorum ana drachmas quinque ſemis.
Miſce, fiat Electuarium.

FLavam bilem educit, ejus fervorem temperat, & febribus ardentibus auxiliatur: dolori capitis, & vertigini à biliosorum humorum evaporationibus procreatæ, morbo regio, ac jecori ſupra modum calefacto ſuccurrit.

DIagrydium per ſe tritum, ac Spodium, & raſura Eboris tenuiſſimè pulveriſata reliquis ſimul conterendis miſceantur, & cribro transmiſſa decocto ad juſtam conſiſtentiam redacto paulatim inſpergantur, fiatque Electuarium, ut eſt artis.

ANIMADVERSIONES.

EX conglomeratâ & malè conſarcinatâ tot huic *compoſitioni* deſtinatorum ingredientium farragine, quàm delicatum ſcilicet parari queat *Electuarium*, quivis, qui penitiùs paulò eam introſpexerit, nedum qui ipſam ejus præparationem tentaturus eſt, ad nauſeam usque videbit. Et ut cætera cuncta miſſa faciamus, ſolùm *ſemen Pſyllii* attingere libet, utpotè quod in ſatis largâ quantitate, huic *Electuario* additur, unde etiam nomen habet; Ex quo, ut Author ipſe jubet, *mucilago* tota extrahenda, & cum *Sacchari* ℔ iv. decoquenda eſt; Quale autem exinde evadat ferculum, is ſolus optimè novit, qui *Electuarium* hoc ſuis manibus antea confecit. Nil dicam de cæteris plurimis aliis, quæ *embammati huic viſcido & mucilaginoſo*, gratiæ conciliandæ ergo, æquè tamen inconcinnè, adjecta ſunt. Non mirum ſanè, quòd ægrotantes ab uſu medicamentorum tantoperè abhorreant, ac emori ſæpenumerò malint, quàm tali inſulsâ medicinâ uti. Culpa autem hujus rei nulli alii imputanda eſt, quàm ſolis *Medicis*; illis nimirùm, quibus religio eſt à *Veterum* quorundam præſcriptis vel latum unguem recedere, ac cum iisdem delirare volunt potiùs, quàm juxtà *Divini Senis Hippocratis* monitum, *citò, tutò & jucundè* curare. Aſt habeant illi ſibi opipara hæc ſua *embammata*, & quæ intrivêre, ipſi exedant; Nos verò ob talia nil morabimur, quin alia meditabimur meliora. Qui proindè paulò potiorem hujus Pharmaci deſiderat præparationem, is ſe gerat tali pacto; nimirùm juxtà modum noſtrum, jam in præcedentibus pluries indigitatum: *Folia Senæ*, & ſi libet, etiam *Polypodium* ſigillatim infuſione vel cocturâ extrahat; deindè reliquas *ſpecies* vel *fructûs* etiam ſeorſim: Ulterius *decoctis* vel *infuſionibus* hiſce ſimul junctis *ſemen Pſyllii* nonnihil extrahendum, & addito *Sacchara* decoquendum eſt, neſcio tamen ad quam conſiſtentiam, utpotè quæ ob ingentem *mucilaginem* & *viſcoſitatem* deſcribi nequit: ſed Pharmacopœo peritiori committenda erit, qui ſtudioſè obſervare debet, ne à *mucilagine* decipiatur, quò minùs durabile efficiat medicamentum. Commiſcendæ tandem *pulpa fructuum confectionem* hanc ingredientium, ac ubi parùm refrixerint, *ſpecies* etiam ſubſequentes in pulverem redactæ, obſervando interim *animadverſiones* noſtras præcedentes, in *Electuariis de Hiera cum Agarico*.

M 3 ELECTUA-

ELECTUARIUM ROSATUM MESUÆ.

℞. Succi Roſarum rubearum perfectarum libras quatuor,
Sacchari optimi libram unam ſemis.
Coquantur lento igne ad Mellis conſiſtentiam: deinde adde
Mannæ electæ ſucco Roſarum dilutæ uncias ſex.
Ferveant ſimul paululùm: deinde benè tritis, & per cribrum transmiſſis adde
Diagrydii unciam unam ſemis,
Trochiſcorum de Spodio unciam unam,
de Berberib: unciam ſemis,
Galliæ Moſchatæ vetæ,
Croci ana drachmas duas.
Fiat Electuarium, ut eſt artis, quod in vaſe vitreo repoſitum aſſervetur.

Cholagogum hoc ſalubre eſt bilioſis affectibus, arthritidi calidæ, cephalagiæ, vertigini, oculorum dolori, ictero, ſanguinis quoque fervorem bilioſum expurgat.

PAratur etiam Medicamentum hoc ſine Galliâ, partim pro pauperibus, partim pro iis, qui Galliæ odorem non ferunt.

ANIMADVERSIONES.

SImpliciſſima hujus *Electuarii* præparatio vituperium non meretur; *Animadverſio* facta etiam ratione *Galliæ Moſchatæ*, nullâ ratione improbanda, quin feriò notanda eſt: Neque enim ſtercora *Moſcho*, *Ambrâ* & *Ligno Aloes* (utpotè ex quibus *Gallia Moſchata* conſtat,) condienda ſunt. Cæterùm *Trochiſcos de Spodio* & *de Berberib:* quod attinet, valdè imprudenter mihi videtur compoſita compoſitis cumulare, quaſi verò *ſpecies* illæ, quæ prædictos *Trochiſcos* ingrediuntur, æquè commodè huic *confectioni* in debita quantitate addi non potuiſſent, ſed neceſſariò *Trochiſci* addendi fuerint; qui alioquin raro vel nunquam à Medicis præſcribuntur, deberent ideò proſtare ratione ſolius hujus *Electuarii*; Proh! quàm ſtupidum hoc eſt! Næ hoc modo valdopere gravantur Pharmacopœi, tot ac tantis compoſitis præparandis, quæ vel ſpatio aliquot annorum ne ſemel quidem præſeribuntur, quæque tandem, ubi vetuſtate conſumpta, vel quovis modo tractu temporis corrupta fuerint, abjicere neceſſum eſt. Unde tùm non leve diſpendiũ Pharmacopœo accedit, quod tandem etiam in ægrotos redundat, qui ægerrimè poſtea ſuo ære damnum hoc reſarciunt, & Pharmacopœo ſumptus ſive impenſas ſuas refundunt; hinc demùm illæ lachrymæ! Huic incommodo jam ut obviam eamus, conabimur poſthac illas *compoſitiones*, quas *compoſita* ingrediuntur, (licet haud exiguo noſtro labore) exactiſſimâ & diligentiſſimâ computatione reſolvere, tantum de *ſpeciebus* ſingulas compoſitiones ingredientibus, aliiſque *compoſitis* additis, unicuique *compoſitioni* addendo, quantum alioquin vel ad unum aut alterum granum *compoſiti* integri additum fuerit, facto initio ab hoc *Electuario*, quod jam præ manibus habemus, ubi *ſpecies* omnes *Trochiſcorum de Spodio & de Berberib.* quæ hanc *compoſitionem* ingrediuntur, in debito & accuratiſſimè computato pondere, addemus; ut adeò in poſterum non neceſſum ſit, prædictos *Trochiſcos*, vel plura ſimilia ſuperflua *compoſita* conficere, ſed ut *ſpecies* ipſas recentes ſemper addere queamus. Utpotè

℞. *Sacchari albi opt.* ℔ j ß.
Succi Roſarum ℔ iv.

Coquantur lentò igne ad conſiſtentiam *Syrupi* multò craſſiorem, quibus adde
Mannæ el. & colatæ ℥ vj.
ac ubi partim refrixerint, *ſpecies* etiam ſubſequentes in pulverem redactas, ſcilicet
Roſarum rubrarum ʒ iij ß. gr. ij.
Spodii ʒ j. ℈ ij.
Sem. Acetoſæ ʒ j. gr. xxiv.
Berberum ʒ ß. gr. j.
Coriandri,
Portulacæ,
Sumach, *ana* ℈ j. gr. vij.
Amyli,
Florum Balauſtiorum ana ℈ j. gr. iv.
Gummi Arabici ʒ j. gr. ij.
Ligni Aloes,
Maſtiches,

Galliæ

Galliæ Moſchatæ,
Nardi Indicæ ana gr. xvj.
Diagrydii ℥ j ß.
Croci ʒ ij.

Nota *Galliæ Moſchatæ* ʒ ij. ſtudiò omiſimus, ob rationem ſuperiùs dictam; poſſunt nec non *grana illa ſedecim dictæ Galliæ Moſchatæ*, quæ ex *compoſitione Trochiſcorum de Berberib.* huic tranſlata ſunt, ſimiliter omitti.

ELECTUARIUM E SUCCO ROSARUM NICOLAI.

℞. Succi Roſarum rubearum,
Sacchari albi ana uncias ſedecim,
Scammonii præparati unciam unam ſemis,
Santali Rubri,
Albi,
Citrini ana drachmas ſex,
Spodii de Ebore drachmas tres,
Camphoræ ſcrupulum unum.

Succus Roſarum cum Saccharo ad juſtam conſiſtentiam coquatur, deinde tritæ ſpecies adjiciantur.

Commendatur ad omnes affectus, in quibus bilis flava redundat, aut bilioſi ichores peccant, convaleſcentes ex ægritudine, quotidianarios & tertianarios ſine moleſtia purgat, malignorumq́ humorum reliquias potenter educit, tertiana ſimplici, duplici, febribus bilioſis, maliſq́ omnibus à calore natis prodeſt, præbetur in calidis capitis affectibus, ad purgandam materiam calidam & bilioſam.

Modus confectionis hic eſt, ut ſuccus Roſarum cum Saccharo in Syrupi conſiſtentiam percoquatur; cui poſtmodùm inſpergantur Santala in pulverem redacta, itemque Spodium tritum; poſtremò addantur Diagrydium & Camphora, quorum utrumque per ſe ac ſeorſim pulveriſatum prædictis admiſceatur, & fiat ex lege artis Electuarium.

ANIMADVERSIONES.

Nimadverſio Authorum ſuper hoc *Electuarium* facta, ſimplicem bonamque ejus præparationem edocet: in eo autem ſolummodò Authores hallucinantur, quòd *Camphoram* per ſe pulveriſare jubeant, quam per ſe & abſq; ulla additione in pulverem redigere impoſſibile eſt. Proindè conſultius eſt, *Camphoram* in mortario aliquot guttulis *olei Roſarum* vel *ligni Rhodii*, aut etiam *Amygdalarum dulcium* humectatam, terere, & *ſpodium*, uti rem ſiccam, tandem illi addere; ſic enim ſimul in pulverem ſubtilem redigi poſſunt.

ELECTUARIUM DIASEBESTEN BARTHOLOMÆI MONTAGNANÆ.

℞. Sebeſten ſine nucleis,
Prunorum ſiccorum enucleatorum,
Pulpæ Tamarindorum ana uncias quinque,
Aquæ Violarum libram unam,
Ireos,
Succi Anguriæ ana uncias ſex,
Succi Mercurialis depurati uncias quatuor,
Penidiorum uncias octo,
Sem. quat. frigid. major. excorticatorum ana uncias duas,
Diagrydii drachmas tres.

Coquantur Tamarindi, Sebeſten & Pruna in aquis ſtillatitiis, & diſſoluta commiſceantur cum ſuccis, addendo pulpæ Prunorum libram unam ſemis. Poſtea addantur Penidia, & his diſſolutis Diagrydium & reliqua commiſceantur, ac fiat Electuarium.

Confert febribus bilioſis interpolatis, ac continuis exquiſitis, quarum vehementiam ſedat, ſitim extinguit, vigilias arcet, & acres humores per urinam educit.

Nguria, quæ Hetruſcorum eſt Cucumis in ventrem creſcens (quæ alioquin Albatcca, Batega, & Melon Indus dicitur) nobis deeſt: pro ejus igitur ſucco aquam Melonum ſtillatitiam ſubſtituimus.

Aliqui, nec ſine ratione, ex ſeminibus frigidis Electuarium hoc ingredientibus emulſionem parant, quam cum Penidiis decoctam compoſitioni poſtmodùm indunt, ac cum cæteris ad juſtam Electuarii conſiſtentiam reducunt.

ANIM-

ANIMADVERSIONES.

Ut inconcinna eſt hujus *Electuarii* ingredientium ſpecierum congeries, atque inde emergens inſulſa *confectio*: ità inſipidæ etiam ſunt auctarii loco adjectæ *Animadverſiones*, omni ratione & judicio deſtitutæ, quæque vel primo ſaltem intuitu, illis, qui artem pharmaceuticam vix à limine ſalutârunt, riſum moverent; nedum in eadem aliquantùm exercitatis. Quarum ultima tamen videtur quodammodò propinquius ad ſcopum acceſſiſſe, ſed & ipſa manca eſt & mutila: Ut autem ſine prolixiori examine *pulmenti* hujus aliam addamus præparationem, en! habe ſequentem.

℞. *Sebeſten ſine nucleis*, *Pruna itidem enucleata & Tamarindos*, aff ſiſque *aquis ſtillatitiis*, *Violarum*, *Ireos*, *ac ſuccus Anguriæ & Mercurialis*, decoque ad conſiſtentiam pulmenti, quod trajice per ſetaceum: Cui adde loco *Penidiorum Saccharum commune album*, nec non *pulpam Prunorum*, coquantùr invicem ad conſiſtentiam *Electuarii*; huic tandem admiſce *ſemina quatuor frigida majora excorticata*, in mortario cum particula *aquæ* minutiſſimè contuſa, ac ſi *emulſionem* conficere velles, & per cribrum etiam vel ſetaceum transmiſſa, ac ubi quodammodo refrixerit, ultimò *Diagrydium* adde: ſic paratum erit ferculum, quo is, cujus palato hoc arridet, ad libitum & ſufficientiam, exſaturari poterit.

DIASENA NICOLAI.

℞. Senæ uncias tres,
Avellanarum toſtarum numero quinquaginta,
Serici toſti drachmas duas,
Lapidis Armeni loti drachmam unam,
Lazuli loti drachm. tres,
Sacchari uncias ſex,
Cinamomi unciam unam,
Caryophyllorum,
Galangæ,
Piperis,
Spicæ Indicæ,
Seminis Ocimi,
Folii, aut Macis vel Caſſiæ ligneæ veræ,
Cardamomi,
Croci,
Zingiberis,
Zedoariæ,
Florum Roriſmarini,
Piperis longi ana drachmas duas,
Mellis deſpumati libras duas.
Miſce, fiat Electuarium.

Melancholicis, maniacis, triſtitiâ ac mœrore affectis, lienoſis, ſcabie, elephantiaſi, & quartanâ laborantibus, atque inſuper omnibus noxis ex atra bile natis medetur.

Pro lapide Armeno de quo magna eſt inter Authores controverſia, Lapis Cyaneus vel Cæruleus vulgariter Lapis Lazuli dictus, rectè hîc noſtrâ opinione ſubſtituitur, ut qui magnam cum Armeno cùm ratione originis, tùm virium affinitate cognationem habeat. Eligendus eſt autem Lapis Lazuli aureis maculis diſtinctus, ſeu in cujus fracturis radiantes quædam ac ſplendentes aureæ ſtellæ ſcintillant, unde à Meſuæo lapis ſtellatus vocari meruit: cujus, prout & Serici præparatio, infrà & ſuo loco tradetur.

ANIMADVERSIONES.

Hoc *Electuarium* ſolâ ac ſimplici ingredientium mixturâ confici poteſt, uti alia, ſimplici viâ parata *Electuaria*. De *Saccharo* verò notetur, quòd ſi *mel* quodammodò craſſum ſit, priùs diſſolvi, ſicque diſſolutum *melli* permiſceri debeat; ſi verò liquidius *mel* extiterit, in pulverem redactum vel ſaltem contuſum illi admiſcendum ſit. De *Serico toſto* multa quidem dicenda eſſent, quàm inutiliter illud non ſolùm huic *Electuario*, ſed etiam aliis plurimis *compoſitionibus* addatur; ex quibus tamen ceu inutilis carbo meritò exulare deberet: ſed hæc nobis reſervabimus, donec de ejuſdem *præparatione* verba ſumus facturi.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS QUINTA,

CONTINENS CONFECTIONES SOLUTIVAS IN FORMA SOLIDA,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

P*Auca in hac* claſſe confectionum ſolidarum *occurrunt emendanda, cùm ob ſimplicem earum componendi modum, tùm etiam, quòd major illarum pars, jam in præcedenti* claſſe *reviſa & caſtigata fuerit. Opera pretium ſaltem nunc eſt, ut, quid per* confectionem ſolidam *Medici & Pharmacopæi propriè intellectum velint, breviter explicemus. Nimirum:*

Confectio ſolida dicitur medicamentum ſiccum, in forma orbiculari vel oblongâ aut quadratâ, factum ex Saccharo priùs aliquo liquore convenienti diſſoluto, iterumque ad omnimodam aquoſitatis exhalationem, ſive ejus conſiſtentiam ſicciorem cocto: cui demùm, dum adhuc liquidum & calidum eſt, aut antequam priſtinam ſuam duritiem prorſus adipiſcatur, ſpecies vel purgantes vel aromaticæ, vel etiam conſervæ, condita, fructus, vel olea ſtill. aut aliæ res, in debita & convenienti quantitate, commiſcentur. Inventum ut eodem modo, quo in *Syrupis*, *Electuariis*, *&c.* beneficio *Sacchari* (quod, uti ſuperiùs diximus, tanquam Pharmacopœorum *ſal* eſt) ſpecies ingredientes, quæcunque illæ ſint, ad tempus integris viribus conſervari poſſint, utque variæ medicinarum formæ, ad uniuſcujuſque delectum accommodatæ, in Officinis proſtent.

ANISUM LAXATIVUM.

℞. Sem. Aniſi mundati uncias ſex,
Diagrydii unciastres & drachmas ſex,
Maſtiches electæ unciam ſemis,
Spec. de Gemmis frig. drachmas duas,
Diamargarit. frigid.
Cinamomi acutr,
Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ ana drachmam unã,
Sacchari albiſſimi libras quinque & uncias quatuor.
Fiat ſecundum artem Confectio.

A*Niſo hoc ſolutivo plurimi adſtrictâ alvo laborantes, ad eam facilitandam ante cibum utuntur: nonnulli autem qui Medicamenta purgantia alioquin reſpuunt, hujus confectionis jucunditate allecti, eâ aſſumpta*

 repur-

repurgantur. Veruntamen in medicamento hoc cum ſolùm Diagrydium vires ſuas exerat, iis tantùm, quibus hoc ipſum convenit, eſt exhibendum.

DIACARTHAMUM SOLIDUM.

Species ingredientes Electuarii Diacarthami Arnoldi cum Sacchard conficiantur, ut eſt artis, ſeu ad normam Eleſcoph.

Iiſdem viribus quibus liquidum pollet, & gratius quàm illud aſſumitur.

CONFECTIO ADVERSUS LUMBRICOS.

℞. Sem. Cinæ drachmam unam,
Rad. Filicis,
Graminis,
Dictamni ana ſcrupulos duos,
Cornu cervi uſti,
Rhabarbari ana ſcrupulos quatuor,
Sacchari diluti aqua Graminis uncias ſex.

Vermes & animalia ex humorum corruptione in inteſtinis nata enecat, & ejicit. Datur puerulis, quos lumbricorum frequens morſus infeſtat, aut eorundem roſio vellicat.

ANIMADVERSIONES IN CONFECTIONEM ANISI LAXATIVI, DIACARTHAMI SOLIDI, ET confectionem adverſus lumbricos.

HÆ enumeratæ *confectiones* poſſunt quidem juxtà modum præſcriptú præparari: aſt rationi non conſonum eſt, *ſpecies cordiales purgantibus* immiſcere, utpotè quæ in hiſce nihil ampliùs præſtare poſſunt, quàm quòd precium ſolùm augeant, & quandoque etiam ſaporis gratiam immutent & diminuant. In reliquis peritus Pharmacopœus ſtudioſè obſervabit, ut *ſpecies Saccharo* nonnihil refrigerato & indureſcenti, ſub finem immiſceat, ſecùs ſi fiat, *Diagrydium* gruméſcit, aut in priſtinam reſinolam formam abit, quod ita in corpus aſſumptum vix quicquam operatur. Nec per ſe ſolùm *Diagrydium* dictum, *Saccharo* immiſcendum eſt, ſed aliis *ſpeciebus* permixtum, quæ ejus coagulationem vel conglobationem impedire quodammodo poſſunt.

In *Diacarthamo ſolido*, quod ad normam *Eleſcoph*, (in quo ℥ vj. *ſpecierum uni libra Sacchari deſtinantur*) parare præcipiunt, hoc monere volui, quòd quantitas *ſpecierum* aſſignatum pondus *Sacchari* excedat, ac ob id difficiles paratu ſint hæ & conſimiles *confectiones*, ac ori & oculis ingratæ evadant; accedit quòd *ſpecies* jam adhuc intensè calenti *Saccharo* immiſceri jubeantur, quo ipſo faciliſſimè contingit, ut ob *Diagrydium* (uti jam ſuperiùs commemoratum) præſertim ſi in operationibus pharmacevticis non multùm exercitatus & expeditus *confectionem* moliatur, tota *confectio* deſtruatur: Suaderem igitur, ut ſaltem *tres* vel ad ſummum *quatuor unciæ ſpecierum ad* ℔ j. *Sacchari* ſumerentur. Præterea in præparatione hujus *confectionis*, non opus eſt vel *melle roſato*, vel *Saccharo Candi*; poſſet etiam *pulpa Cydoniorum* omitti, (quæ etiamſi admiſcenda eſt, præſtat, ut ſtatim atque *Saccharum* ab igne removetur, illi adhuc ferventi addatur, in eoque diſſolvatur,) ſimiliter etiam *Manna*. Atque hâc ratione *quantitas ſpecierum* multùm diminueretur, & nihilominus *confectio* hæc, quantumvis ad *Sacchari libram integram*, *tres* ſolummodò *unciæ ſpecierum* ſumantur, ad operandum ſatis efficax erit. Ut autem de legitimo præparandi modo eò certiùs conſtet, integram præparationem hîc ſubnectam. Utpotè:

℞. *Specierum Diatrag. frigidi,*
Medullæ Carthami ana ℥ ß,
Zingiberis ʒ ij.
Diagrydii ʒ iij.
Turbith albi ʒ vj.
Hermodactylorum ℥ ß.
Miſce, fiat pulvis.
Poſteà,
℞. *Sacchari albi in aqua Roſarum diſſoluti* ℔ j.

Coquatur ad conſiſtentiam debitam & notam, quam tabulati vocant, cui ſtatim adhuc ferventi injice, in eoque diſſolve
Gelatinæ Cydoniorum, ſi libet, ℥ j.
Mannæ electæ ʒ ij.

Et ubi parùm refrixit, aut condenſationis notam præbet, *ſpecies* etiam *ſuprà dictas* confeſtim immiſce, ac in aptum & conforme receptaculum effunde, dividendo

poſtea

poſteà cultro in *Morſulos*, quorum quilibet habeat pondus *duarum vel trium drachmarum* circiter.

Nota, ſi *Species Diatragacanthi frigidi* jam paratas (quæ utplurimùm in promptu ſunt) accipere lubet, per me licet; ſin minùs, accipiantur *ingredientia dictæ compoſitionis recentia*, & quidem pro qualibet *uncia una* ejus *decima ſexta parte*, *ſive* ʒß. & pro qualibet *drachma una grana tria cum dimidio* circiter.

DIACYDONIUM LAXATIVUM.

℞. Foliorum Senæ el. uncias duas ſemis,
Sem. Aniſi drachmas tres.

Infundantur in libris duabus vini Malvatici per horas duodecim, poſteà coquantur levi igne ad medias, colenturq́. In colatura hac infunde per noctem loco calido

Rhabarbari electi drachmas ſex; manè colentur, & colatura ſervetur.

Deinde

℞. Zingiberis albi unciam unam,
Cinamomi acuti drachmas ſex.

Infundantur ſeorſim per noctem in ſucci Limonum & Citri ana unciis quatuor: manè colentur & exprimantur.

Poſteà

℞. Pulpæ Cydoniorum, lege artis paratæ, libras duas ſemis,
Sacchari clarificati libram unam ſemis.

Coquantur cum ſuperiore expreſſione, continuè agitando ad juſtam conſiſtentiam, in fine addendo infuſionem Zingiberis, ſupra cum ſuccis paratam; & inſuper

Diagrydii unciam ſemis.

Fiat Diacydonium in ſcatulis.

QUi lucidum ac tranſparens hoc medicamentum parare voluerit, Rhabarbarum omittet. Aliqui Mechoacam ejus loco addunt, unde minùs tingitur: Diagrydium verò cum ſpiritu vini ſolutum, ut lucidius evadat pharmacum, ſæpius tranſcolant, & per chartam emporeticam trajiciunt. Nonnulli Antimonii infuſum quandoque addidere. Verùm ventrem turbandi multæ ſunt artes, attamen electivè purgantibus non temerè abutendum: præſertim verò in delicatulis ac infantibus, cavendumq́ue ne vulgus, nomine Diacydonii deceptum, Diagrydiatum hoc promiſcuo ac inconſiderato uſu quibusvis id temerè exhibendo, in ſui noxam porrigat.

ANIMADVERSIONES.

DIacydonium hoc, ſi ex *pulpa Cydoniorum* conficiendum, ſive *Rhabarbarum* ipſum, ſive ejus loco *Mechoacannam* acceperis, lucidum ac tranſparens illud non effeceris: accedit, quod *extractum foliorum Senæ* æquè craſſum nigriusq́ue ipſo *extracto Rhabarbari* ſit; ſi verò ex *mucilagine* ſive *gelatinâ* conficere ipſum libuerit, tranſparens quidem juxtà modum ſequentem evadet, aſt ex flavedine nigricans. Nimirum

℞. *Foliorum Senæ* ℥ ijß.
Rhabarbari el. ʒ vj.

Fiat ex illis junctim *ſpiritu vini extractum* ſatis ſpiſſum, vel ſi laboribus parcere volueris, cùm aliàs *extracta* hæc in officinis utplurimùm proſtent,

℞. *Extracti foliorum Senæ* ℥ j.
Rhabarbari ʒ iij. *vel* ʒß.
Reſinæ Scammon. (*loco Diagrydii*) ʒiij. *vel* ʒ ß.

Diſſolvantur iterum in ſ. q. *ſpiritûs vini rectificatiſſimi* & filtrata aſſerventur. Poſteà confice ex *Cydoniis* fruſtulatim inciſis affusâ ſ. q. *aquæ mucilaginoſum decoctum*, ut moris eſt pro conficienda *gelatinâ*, cujus

Gelatinæ accipe ℔ iij.
Sacchari albiſſimi ℔ j ß.

Coquantur ad debitam *gelatinæ* conſiſtentiam: Huic ab igne remotæ paulatim admiſce *ſolutionem prædictam extractorum ſpiritu vini rectificatiſſimi* factam, ſuperiusq́ue aſſervatam; ſic enim *ſpiritus vini*, utporè ſummè volatilis protinùs auras petet, & *gelatinam* relinquet *extractis* imprægnatam: Cui tandem, antequam jam jam in ſcatulas vel formas effundere lubido fuerit, aromatiſationis gratiâ

Olei Cinamomi guttas viij.
Aniſi guttas vj. &

N 2 *Olei*

Olei Zingiberis gutt. vij.

inſtillare poteris ; Hoc modo *Diacydonium* conficies ſimplici modo parato longè gratius.

DIACYDONIUM LAXATIVUM PELLUCIDUM.

℞. Extracti Scammonii leviter ſaltem inſpiſſati, ſed ab omni liquore ſeparati, ut inſtar reſinæ cujusdam liquidæ appareat, uncias quatuor.

Hoc ſolvatur iterum, affuſo pauco Spiritu vini optimè rectificato, & permiſceatur diligentiſſimè agitando, cum gelatinæ Cydoniatæ jam perfectè coctæ libris tribus ſemis. Infundatur in Scatulis.

Bilem & pituitam ſatis potenter educit, pro delicatis & iis, qui pharmaca cætera adverſantur, ac reſpuunt, concinnatum; attamen febribus continuis inidoneum.

IN diacydonio hoc laxativo pellucido, ad hominum potius ſaporem delectandum, quam medicamenti intentionem promovendam; plurimi hucusque & Medici & Pharmacopœi laborârunt, quorum cuilibet pro ſuo invento ſua quoque rependitur gratia. Nobis autem ſuprà ſcriptus compoſitionis noſtræ modus omnium commodiſſimus, & ſecuriſſimus eſſe videtur, quo Scammonium perfectè diſſolutum, & liquidum, continuâ agitatione univerſæ maſſæ cydoniatæ ſuperfuſum æqualiter communicatur & permiſcetur.

ANIMADVERSIONES.

EX ſuperiori præparatione *Diacydonii*, & adjunctis *Animadverſionibus* noſtris ſuper ipſum factis, etiam hujus præparatio facilè elucescit; propterea benevolum Lectorem eò remittimus. Solent etiam ſolertes & curioſi Pharmacopœi unicè in id eſſe intenti, ut oculis delectabile, nec minus ori gratum illud conficiant. & hujus gratiâ varios excogitavêre præparandi modos: quos tamen hîc recenſere & annectere ſupervacaneum eſſe exiſtimo; ſufficiat genuinum indigitâſſe præparandi modum.

ELECTUARIUM EPISCOPI, SEU ELESCOPH SOLIDUM.

Fit juxta deſcriptionem Meſuæ, ſpeciebus addendo pro unciis ſex

Sacchari libram unam.

EAſdem vires præſtat, quas vel ſpecies, vel liquidum Electuarium poſſidet: vulgo tamen in hac forma magis expetitur.

ANIMADVERSIONES.

COnſulantur *Animadverſiones* noſtræ ſuper *confectionem Diacarthami ſolidi*, inprimis ratione improportionatæ quantitatis *ſpecierum* reſpectu *Sacchari*, & ſecundùm illarum ductum, inſtituatur etiam hujus *confectionis* præparatio. Neq; enim opus eſt enumeratis *ſpeciebus*, præſcriptas & depuratas *ſex uncias Sacchari pulveriſati* addere, & demùm loco *mellis* cum tripla quantitate *Sacchari* in *confectionem ſolidam* redigere; quinimò ſufficient *unciæ tres* circiter *ſpecierum* pro *libra una Sacchari*.

HOLIPPÆ PURGANTES.

℞. Turbith albi gummoſi, & ab exteriori cortice mundati drachmas quinq;.
Cremoris Scammonii vel Pulveris Syrii drachmas duas,
Zingiberis albiſſimi ab exteriori cortice mundati,
Cinamomi acutiſſimi ana drachmam unam ſemis,
Hermodactylorum electorum & mundatorum drachmam unam.
Fiat Pulvis ſubtiliſſimus, cui admiſce
Farinæ triticeæ candidiſſimæ,
Sacchari albiſſimi ana uncias quatuor.
Cum ſufficienti quantitate aquæ Roſarum
Fiant ſecundum artem Holippæ.

Pituitoſos bilioſosq; humores educunt, nec non ſeroſa excrementa evacuant: uſui ſunt iis potiſſimùm, quibus appetitûs perverſitas alterius Medicamenti ſumptionem diſſuadet, quiq; ob ſaporis offenſam alioquin tolerandam ſic ſtudiosè falli deſiderant.

PASSU-

PASSULÆ LAXATIVÆ SICCÆ D.D. EMMANUELIS DIDYMI.

R. Paſſularum minorum unciam unam,
Radicum Eſulæ præparatar.
Hellebori nigri præparat. ana drachmas duas,
Bulliant in libra una aquæ ad medias, colentur, fortiterque exprimantur.
℞. Paſſularum minorum pinguium optimè mundatarum uncias ſex: quibus affunde in vaſe vitreato colaturam ſuperiorem, ſtent aliquandiu in infuſione, deinde igne lentiſſimo bulliant ad humoris conſumptionem, cum paulifper refrixerint, ſuperaſperge pedetentim,
Pulveris Diagrydii optimè præparati unciam unam.
Deinde paſſulæ extendantur ſeparatim in patina, & propè fornacem exiccentur.

Pueris trium vel quatuor annorum 12. 15. ad 18. Verùm adultioribus 66. vel 65. uſque ad 70. iſtiuſmodi paſſularum exhibeantur.

ANIMADVERSIONES IN HOLIPPAS PURGANTES ET PASSULAS LAXATIVAS.

PArentur tantummodò ad normam præſcriptam, cùm nihil iis inſit, quod peculiarem *Animadverſionem* mereatur.

DIAPHOENICON SOLIDUM.

R. Dactylorum triduo aceto maceratorum numero ſex,
Cardamomi drachmas duas,
Pinearum,
Amygdalarum dulcium ana drachmas quindecim,
Turbith drachmas duodecim,
Diagrydii drachm. undecim,
Sacchari Candi uncias duas,
Piperis longi,
Zingiberis,
Foliorum Rutæ ſiccatorum,
Cinamomi,
Macis,
Sem. Fœniculi,
Aniſi,
Dauci,
Galangæ,
Ligni Aloës ana drachmam unam,
Sacchari libram unam.
Fiat confectio ſolida, ut eſt artis, æqualiter pulveres miſcendo.

VIribus affine eſt liquido: altero tamen longè gratius, cum pro ſemine Libyſtici, quod nauſeam movere ſolet, non minore effectu Cardamomum ſubſtituatur.

ANIMADVERSIONES.

SI Tyro medicinæ, aut alius aliquis, qui praxin medicam hodierna die primitùs inchoavit *compoſitionem* hanc præſcriberet, veniam vix mereretur; Sed quòd toties hæc *compoſitio* reformata, ac à tot tantisque Medicis reviſa, denuoque impreſſa ſit, id demùm ingenti dedecori eſt. Etenim eam paratu prorſus impoſſibilem eſſe, quis non videt? Et quis unquam *uncias undecim ſpecierum ad libram unam Sacchari*, prò *confectione* tali paranda auſus eſt præſcribere? Ne itaque invanum labores, vel *Dactylos, Pineas, Amygdalas, Saccharum Candi*, huic *compoſitioni* tanquam ſuperflua detrahere, vel etiam *Sacchari pondus* duplicare ſuadeo; & ſic tandem abſque ulteriori informatione, præparatio hujus *confectionis* feliciùs ſuccedet ſub manu.

ELECTUARIUM E SUCCO ROSARUM SOLIDUM.

℞. Specierum ingredientium Electuarium de ſucco Roſarum Nicolai, quantum deſcribitur ſuprà.
Cum Sacchari unciis ſedecim fiat Confectio in ſolido, recipiendo tantùm ſucci Roſarum libram unam.

IDem præſtat quod liquidum, & quidem paulò potentiùs: minor enim eſt hic ſucci Roſarum, quàm in liquido quantitas.

ANIMADVERSIONES.

IN hac *compoſitione*, quod ſingulariter moneam, non invenio; etenim præpa-

ratio hæc *Animadverſionibus* noſtris antecedenter factis usque quaque reſpondet: nam *ſpecierum uncia quatuor & drachma una*, ad noſtram ſententiam, *unciis ſedecim Sacchari* deſtinantur.

DIATURBITH CUM RHABARBARO BARTHOLI MONTAGNANÆ.

℞. Rhabarbari drachmas decem,
Turbith albi & gummoſi,
Hermodactylorum ana unciam unam,
Diagrydii unciam ſemis,
Zingiberis,
Santali albi,
Rubri,
Violarum ana drachmam unam ſemis,
Maſtiches,
Aniſi,
Cinamomi,
Croci ana drachmam ſemis,
Sacchari albi libram unam, uncias duas, drachmas duas.

F*Lavam bilem & pituitam educit, atque aquâ inter cutem laborantibus mirificè confert; ad vermes etiam efficaciſſimum eſt medicamentum & valdè idoneum; nam Rheum vermes maximè enecat, & Turbith pituitam ipſam vermium verum fomitem ejicit.*

ZINGIBER LAXATIVUM.

℞. Zingiberis drachmas duas,
Cinamomi,
Caryophyllorum ana drachmam unam,
Nucis Moſchatæ,
Galangæ ana ſcrupulum unum,
Croci grana quatuordecim,
Turbith ſcrup. unum ſemis,
Diagrydii drachmas tres,
Sacchari uncias quatuor.
Fiat confectio ſolida.

D*atur adultis, à drachmis tribus ad quatuor: ſed ſanè hoc Medicamentum utendum, præſertim cùm vulgus promiſcuè eo abutatur, ad quosvis affectus indifferenter ac præposterè id adhibens; bilem tamen & pituitam evacuat, verùm in febrium ſuſpicionibus ab ejus uſu cavendum: humores enim nimium fundit & liquat; unde Hypercatharſis de facili metuenda foret, ac Medicamenti ipſius caliditas calidos affectus plus magis irritat, incendit & inflammat.*

ANIMADVERSIONES IN DIATURBITH CUM RHABARBARO, ET ZINGIBER LAXATIVUM.

HArum ambarum *confectionum* præparationes ſatis dextrè ab Authoribus præſcribuntur; proindè ipſis ſuas laudes non detrahere, nec quicquam in iiſdem immutare volui.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS SEXTA, CONTINENS PILULARUM COMPOSITIONES, NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

K*Ataminna ſive* Pilulæ à *parva* pilæ *ſimilitudine*, *ſive commodâ deglutitione ità dicta*, ſunt medicamenta in formam globulorum redacta, facta & efformata ex diverſis ſpeciebus purgantibus potiſſimùm, Narcoticis, Diureticis & ſimilibus: eum præcipuè ob finem inventa, ut inſvavitas & amaritudo quorundam ſimplicium (Aloës præſertim, quæ veluti corpus & baſis exiſtit omnium ferè pilularum purgantium,) minùs gúſtu percipiatur; & ut plura medicamenta ad ſatis diuturnum tempus ob Aloën illis admixtam, ceu verùm à putredine præſervativum, ſub hac forma, ſcilicet pilularum; vel earundem maſſæ, commodiùs aſſervari poſſint.

Inſignis autem in hac claſſe adeſt pilularum *luxuries & inutilis abundantia, quæ meritò diminuenda eſſet. ne tot tamq́ ingentes* compoſitiones, *quæ vel rariſſimè vel nunquam à Medicis præſcribuntur*, *fruſtrà in* officinis *proſtarent; addo, quòd pars maxima ipſarum in operationibus & virtutibus (ſi* animadverſionibus *Authorum habenda fides) conveniunt, ut non videam, adquid tantâ diverſarum* pilularum *farragine opus ſit: Poſſemus ſanè* tempori, chartæ & ſumptibus *parcere, & paucioribus ac ſelectioribus ſex vel ſeptem earundem præſcriptis formulis contenti eſſe.*

PILULÆ DE AGARICO MESUÆ.

℞. Agarici drachmas tres,
Iridis,
Marrubii ana drachmam unam,
Turbith drachmas quinque,
Specier. Hieræ picræ Galeni drachm. quatuor,
Colocynthidos,
Sarcocoliæ ana drachmas duas,
Myrrhæ drachmam unam,
Sapæ, quantum ſatis eſt.
Fiat Maſſa.

T*Horacem à pituita putri & craſſa repurgant, ob id antiquæ tuſſi & aſthmati, aliisq́ thoracis vitiis à craſſis ac pituitoſis humoribus ortis auxiliantur.*

Agaricus

Garicus in compoſitionibus Pilularum à nobis ſemper ſumitur Trochiſcatus: Trochiſci itidem Alhandali pro Colocynthide à nobis ſubſtituuntur, prout in annotationibus ad Hieram Logadii monuimus.

PILULÆ AGGREGATIVÆ MAJORES MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum,
Rhabarbari ana drachmas quatuor,
Succorum inſpiſſatorum Eupatorii, id eſt, Agerati,
Abſinthii ana drach. tres,
Diagrydii drachmas ſex,
Myrobalan. Chebulorum,
Indorum,
Agarici,
Colocynthidos,
Polypodii ana drachmas duas,
Turbith,
Aloës ana drachmas ſex,
Maſtiches,
Roſarum,
Salis Gemmæ,
Epithymi,
Aniſi,
Zingiberis ana drachmam unam.
Syrupi Roſati ſol. & Elect. Roſati partes æquales, aut dicti Electuarii ſolius unciam unam.

Polychreſta catapotia dicuntur, quòd ad multos affectus corporis præter naturam ſint utilia, ac omnes humores purgent: ad varios enim capitis, ventriculi, jecorisq́, affectus ſunt efficaces; nam purgant ex iis, & ſenſoriis pituitam & bilem utramq́, quapropter ad diuturnas febres & complicatas, vitia capitis, ventriculi, ac jecoris plurimum faciunt.

QUidam Diagrydii drachmas tantummodò quinque legunt: potior tamen Medicorum pars ſex drachmas adſcripſit. Ubi ſuccus Abſinthii in pilulis ſumendus eſt, vulgaris ſive noſtratis Abſinthii ſuccum ſtatuimus intelligendum.

PILULÆ AGGREGATIVÆ MINORES MESUÆ.

℞. Myrobal. Citrinorum,
Indorum,
Emblicorum ana drachmas tres,
Maſtiches,
Aniſi,
Succorum inſpiſſatorum
Eupatorii, ſeu Agerati,
Abſinthii,
Roſarum ana drachmas duas,
Rhabarbari drachmas quinque,
Specierum Hieræ picræ Galeni drachmas duodecim.
Cum ſucco Apii formetur Maſſa.

Pituitam & bilem utramq́, à ventriculo & capite purgant, obſtructiones hepatis liberant, ipſumq́, cum ventriculo roborant, febres antiquas, pruritum, & ulcera maligna juvant.

MElichius in Diſpenſatorio ſuo, non aquarum tantùm, ſed etiam ſuccorum uſum in conficienda maſſa pilulari planè excludit, eorundemque loco, mel, aut Syrupum aliquem tenuioris conſiſtentiæ ſubſtituit: Nos cum Saccharo parùm coquendos eſſe ſuccos, conſultum ducimus.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE AGARICO, AGGREGATIVAS MAJORES MESUÆ, ET MINORES EJUSDEM.

IN præfatis *pilularum formulis*, pauca quoad præparandi modum invenio, quæ cenſurâ & correctione ſingulari indigerent; id ſaltem moneo, ut *Gummata*, pleraſque *pilularum compoſitiones* ingredientia, reliquis *ſpeciebus* non confeſtim, ſed ſigillatim, priùs vel *vino*, vel *alio liquore convenienti* diſſoluta, demùm addantur; neque tamen multùm vel penitùs non coquantur, ne ſubtilior eorum ſubſtantia avolet in auras. Exemplum ſuppeditant hæ *pilulæ de Agarico Meſuæ*, quas *Myrrha* &

rha & *Sarcocolla gummata* (communiter loquendo) ingrediuntur, quæ ipſa electa priùs & pulveriſata, cum pauca quantitate *Sapa* vel *vini* infundantur, & in leni calore digerantur, donec in pulmentum veluti diluta ſint; quibus tandem *reliqua ſpecies* imprimantur, undè denique *maſſa* formetur non nimis dura, utpotè quæ tractu temporis ſponte indureſcit. In *pilulis* verò *Aggregativis majoribus*, & *ſimilibus*, ubi *Aloë* corpus quaſi *maſſa* exiſtit, is ſervetur parandi modus: Nimirùm *Aloë* per ſe primò in mortario tepido cum *ſuccis inſpiſſatis*, *Syrupo* vel *Electuario roſato* (aut in aliis *compoſitionibus* liquore determinato, quo *ſpecies* in maſſam redigi jubentur,) nonnihil diſſolvatur; poſtea reliquæ *ſpecies* addantur, ſicque tandem *maſſa* paretur non nimis dura.

In *pilulis* etiam *Aggregativis minoribus Meſuæ*, idem ferè modus ac in præcedentibus obſervetur: Nempè *ſpecies Hiera Picra Galeni* cum *ſuccis inſpiſſatis*, &, ſi opus fuerit, *ſucco Apii* aliquantum in mortario tepido diſſolvantur, vel ſimul agitando parùm liqueſcant, & reliquis denique *ſpeciebus* additis, *maſſa* effingatur.

Obſervetur hîc, quòd certa quantitàs *liquoris addendi* exactè determinari nequeat: Prout enim *ſucci* plùs minusvè inſpiſſati ſunt, ità etiam eorum pondus in additione variat, pro *maſſa* ad juſtam conſiſtentiam redigendâ. Meliehii excluſionem *ſuccorum & aquarum* pro *pilulis* efformandis, tanquam ſine ſingulari ratione factam, in omnibus *compoſitionibus* indiſcriminatim non admittimus: *Syrupi* enim, quos eorum loco ſubſtituendos præcipit, nil ampliùs poſſunt, quàm quòd efficiant, ut *ſpecies*, quibus vel parùm aut nihil pro maſſa efformanda *Aloës*, vel ejus loco *ſuccorum inſpiſſatorum* vel *extractorum* additum eſt, cum illis citiùs in maſſam redigi poſſint. Aſt leve hoc emolumentum, meo judicio, vix reſarcire poterit damnum inde exurgens; nimirum quòd *Syrupis*, neque *Aloë*, quæ intimè *ſpecies* tanquam corpus complecti debet, neque *Gummata*, quæ vicem *Aloës* quandoque ſupplent, exactè diſſolvi queant. Accedit, quòd *maſſa pilularum* ex eorum additione in quantitate & pondere ſenſibiliter incrementum capiant, ac per conſequens etiam *pilularum doſes* non parùm augeantur; quæ tamen quantò exiliores, tantò ægrotantibus gratiores ſunt. Quibus rationibus ventilatis, quilibet ſibi eligat, quod maximè ad commodum & gratiam ægrotorum facere poſſit.

Nota, quòd *ſpecies Hiera Picra Galeni*, *pilulas de Agarico & Aggregativas minores* ingredientes, non reſolverim, & unicuiq; *compoſitioni* prædictarum *ſpecierum* ingredientia ſigillatim computata, in determinato pondere non addiderim, factum eſt ob ſimplicitatem earundem ſpecierum, utpotè quæ facili negotio (ſi fortè in promptu non eſſent) parari, tùm etiam à quovis leviter ſaltem artis pharmacevticæ fundamentis inſtructo, reſolvi poſſunt. Nihilominus tamen ut Pharmacopœos hoc onere & labore ſublevem, eas reſolutas hîc ſub finem addam, factâ ſupputatione pro *uncia dimidia*, & *unciâ integrâ cum dimidia* conjunctim. Primò quidem pro *uncia dimidia*.

℞. *Cinamomi*,
Cubebarum,
Radicum Aſari,
Spicæ Indicæ,
Maſtichis,
Croci ana ℈ß.
Aloës Succotrina ʒ iij.
Miſce, fiat Pulvis.

Secundò pro *uncia una & dimidia* conjunctim.

℞. *Cinamomi*,
Cubebarum,
Radicum Aſari,
Spica Indica,
Maſtichis,
Croci ana ʒß.
Aloës Succotrina ℥j. ʒ ij.
Miſce.

PILULÆ ALOEPHNAGINÆ, SEU AROMATICÆ MESUÆ.

℞. Cinamomi,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Calami Aromatici,

O Nucis

Nucis Moſchatæ,
Macis,
Cardamomi,
Caryophyllorum,
Radicum Aſari,
Maſtiches,
Schœnanthi,
Spicæ Indicæ,
Galangæ ana unciam unam,
Abſinthii ficci,
Roſarum rubearum ana drachmas quinque.

Craſſiuſculè contuſa infundantur in aquæ libris duodecim: coquantur lento igne in duplici vaſe, ad duarum partium conſumptionem, deinde exprimantur fortiter, & colentur. In colaturæ libris duabus diſſolve Aloës Succotrinæ multoties in vitreo vaſe cum aquâ pluviâ elotæ & ſiccatæ libram unam. Agitentur continuè in Sole, vel loco calido: deinde adde pulveris

Myrrhæ,
Maſtiches ana drachmas quinq;,
Croci drachmas tres:

Reſiduum colati decocti ex Aromatibus affundito, & exiccetur ad Solem, ſeu in loco calido, admiſcendo ſubinde quod denſatum eſt liquido: & linteo puro vas contegatur adverſus incidentium muſcarum & ſordium injurias, atque ita reponatur Maſſa.

COnficiantur hæ pilulæ menſe Majo, Junio aut Julio.

VEntriculum, cerebrum, & ſenſoria omnia ab humoribus craſſis, putribus, & pituitoſis mundificant, ac inde natos dolores tollunt, ſtomachi robur augent, coctionem promovent, appetitum inſtaurant, cruditates abolent, ac nutritorias partes pleraſq; à noxiorum humorum, frigidorum præſertim, accumulatione tuentur.

MEdicamentum hoc, quod Meſues à Lampone Peluſiota mutuatus eſſe videtur, ut apparet ex Galeno lib. 8. de comp. Med. ſecund. loc. cap. 2. utpote quod cum Hiera Lamponis ferè concordet, ab Auctore potiùs ad corroborandum ventriculum & cerebrum, quàm alvum ducendam eſt inſtitutum: unde Aloën toties lotam ad ejus compoſitionem requirit. Inſignes id porrò vires obtinet, ac communiter in pilulas efformatum porrigitur. Dicuntur autem hæ pilulæ aromaticæ, eò quòd multis conſtent aromatibus, itemque pilulæ Solis, quod in Sole ſeu inſolando perficiantur.

Cùm aromatum vis coctura facilè evaneſcat, ideò noſtri Pharmacopœi aliam compoſitionis formulam nobis hactenus uſitatam noſtro hortatu in poſterum quoq; ſequuntur. Aromatum enim medietatem craſſo modo tritam aquæ puræ libris octo ad dimidias incoquunt, cujus colati medietati ſeu libris duabus Aloën priùs debito modo elotam & ſiccatam lege artis diligenter indunt: reſiduis porrò duabus libris tenuiſſimos pulveres Myrrhæ, Maſtiches & Croci admiſcent, atque his cum Aloë prædicta conjunctis reliquam aromatum medietatem ſubtiliſſimè tritam ſupperaddunt; & ſic omnia permiſcendo ac exiccando in maſſam cogunt uſui reſervandam.

Eaſdem ferè vires obtinent, aut ſaltem modo dictarum pilularum vires amulantur pilulæ illæ ſine cura dictæ, Clariſſimi quondam Viri D. D. Cyriaci Weberi, quarum deſcriptio hæc eſt.

℞. Xylocaſſiæ,
Cinamomi acuti,
Nucis Moſchatæ,
Maſtiches electæ,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Liquiritiæ ana drachmam unam,
Roſarum rubearum drachmas duas,
Rhabarbari optimi drachmam unam ſemis,
Spicæ Indicæ drachmam ſemis,
Aloës ſucco Roſarum lotæ uncias tres.
Redigantur in maſſam pilularem.

ANIMADVERSIONES.

VAriæ in hac *compoſitione* occurrunt difficultates: Primò quidem ratione ingentis copiæ *Aromatum adjectorum*, reſpectu exiguæ quantitatis *Aloës*; quam tamen non adeò vehementer improbo, ſi corroborando *ventriculo & capiti* ſolùm, non verò *alvo* ſimul nonnihil ſubducendæ, *hæ pilulæ Aloëphangina* deſtinatæ ſint: alioquin enim tanta *Aromatum* copia impedimento foret, quò

quò minùs *Aloë* vim ſuam laxativam exſerere poſſit, niſi fortè in ſatis magna quantitate *hæ pilulæ* aſſumerentur. Secundò perquam ſiniſtrè hæ ipſæ *pilulæ aromaticæ*, menſe *Majo*, *Junio* aut *Julio* conficiendæ, inſolando perfici, ac in *Sole* exſiccari præcipiuntur; eò quòd *Sol* necquicquam iis ampliùs communicare, quin potiùs eaſdem ſubtilioribus ſuis *virtutibus aromaticis* omnimodè ſpoliare poſſit. Nec minùs vituperatione dignum, quod Author *Aloën* toties *aquâ pluviali* lavare jubeat; quid enim virium *Aloë Succotrinæ*, quæ per ſe ſatis pura eſt & pellucida, accedere poteſt ab *aqua ſimplici*, quâ toties reiteratis vicibus diſſolvi debet, iterumq; exſiccari? Id equidem fateor locum habere, ſi *Aloë* impura ſit, variiſque ſordibus inquinata, ut hac ratione diſſoluta & colata partes heterogeneas, quibus permixta eſt, deponat, nitidiorque evadat; ſufficiet autem tunc ſemel ſaltem illam diſſolvere & colatam inſpiſſare: Etenim reiteratis illis ſolutionibus & inſpiſſationibus, ſive calore iſtæ ignis, ſive calore *Solis* peragantur, non melioratur *Aloë*, ſed deſtruitur potiùs, more *Catharticorum vegetabilium omnium.* Reliqui errores, qui inprimis quoad *decoctionem Aromatum* occurrunt, ex inferiùs annexo præparandi modo luculenter patebunt. Cùm etiam, ut ipſi fatentur, *Aromatum* vis in coctura facilè evaneſcat, illa autem vis in oleaginoſa eorundem ſubſtantiâ conſiſtat: ideò haud iniquè ſvaderem, ut loco enumeratarum *ſpecierum aromaticarum*, ipſarum *olea deſtillata*, quæ ex illis in officinis haberi poſſint, *pilulis*, vel earum *maſſæ* in debitâ quantitate ſub finem admiſcerent. Quarum autem *olea deſtillata* non proſtarent, utpotè *ligni Aloës*, *Cardamomi*, *Radicum Aſari*, *Schœnanthi*, *Spicæ Indicæ*, *Galangæ*, *&c.* ab his prius *affusâ aquâ ſimplici vel vino*, mediante deſtillatione *aquam ipſarum ſpirituoſam & odoriferam* prolicerent, quâ poſtea *Myrrha*, *Crocus & Maſtiche* nonnihil diſſolvi vel dilui, & tota *maſſa* deniq; ſine ulteriori exiccatione ad debitam conſiſtentiam redigi, *remanente* verò à deſtillatione illarum ſpecierum *decocto*, *Aloë* ante admixtionem *oleorum* & *ſpirituoſioris aquæ* inſuccari poſſet, iterumque exſiccari. Utpotè,

℞. *Ligni Aloës*,
Calami aromatici,
Cardamomi,
Radicum Aſari,
Schœnanthi,
Spicæ Indicæ,
Galangæ ana ℥ j.
Abſinthii,
Roſarum ana ℥ v.

Quæ contuſa & inciſa immitte *cucurbitæ vitreæ*, ac ſuperaffuſis *vini albi generoſi* ℥ v. *vel* vj. appoſitoque *capitello*, & juncturis glutine probè munitis, excipe deſtillando per M. B *aquam ſpirituoſam*, quouſq; aliquid prodeat. *Hanc prolectam aquam ſpirituoſam*, quò magis *ſpecierum ſubtiliores partes & virtutes* elicias, ſi libet, dictis *ſpeciebus* in cucurbita reaffunde, iterumque eandem ad ſiccitatem ferè abſtrahe & diligenter aſſerva *Relictas in cucurbita ſpecies*, affusâ *aqua* ſ. q. coque, & in *decocto colato*

Aloës Succotrinæ ℔ j.

diſſolve, quam, ſi impura ac ſordibus inquinata fuerit, per linteum vel ſetaceum priùs cola, tùm leni calore penitùs iterum exſicca. Jam quoque *ſuperiori ſpirituosâ aſſervatâ aquâ aromaticâ* dilue

Pulv. Myrrhæ
Maſtichis ana ℥ v.
Croci ℥ iij.

Et cum dicta *Aloë* in juſtam *maſſæ* conſiſtentiam redige; cui demum ſub finem admiſce

Ol. ſtillat. Cinamomi ℈ß.
Cubebarum ℈ j.
Nucis Moſchat.
Macis,
Caryophyllorum,
Maſtichis ana ʒß. *vel* ℈ ij.
Abſinthii ℈ß.

Ex quibus omnibus ſecundùm artem permixtis, fiat *maſſa pilularum præſtantiſſima.* Et hoc modo necquicquam ingredientibus detrahitur, nec tantâ *Aromatum* quantitate, quæ impedimento eſſe poſſet, quò minùs alvum laxare queat, *Aloë* gravatur;

SECUNDA PRÆPARATIO TALIS ESSE POTEST.

℞. *Specierum aromaticarum, prout in compoſitione recenſentur, partem dimidiam.*

Quibus inciſis & craſſiuſculè contuſis, ac *cucurbita vitrea* immiſſis, affunde *vini albi* (vel, ſi mavis, *aquæ ſimplicis*) ℥ viij. appoſitoque *capitello*, & juncturis optimè clauſis, deſtillando per M. B. elicitur tota *aqua ſpirituoſa*, ad ſiccitatem *ſpecierum*. *Aqua prolecta relictis in fundo ſpeciebus* reaffundatur, & ut antea tota ferè per deſtillationem denuò evocetur, *ſpirituosâ & odoriferâ primùm prodeunte aquâ* ſtudiosè aſſervatâ. *Reſiduæ in cucurbita ſpecies aqua ſimplicis* ſ. q. affuſâ coquantur ad remanentiam *duarum librarum*; *Decocto hoc colato* diſſolve *Aloën*, ſolutam, ſi lubet, per ſetaceum cola, iterumque calore cinerum leniter exſiccare ſine. Jam

℞. *Myrrham*
Maſtichen &
Crocum,

Eaque *ſuperiori aquâ deſtillatâ odoriferâ aſſervatâ*, nonnihil diſſolve vel dilue, diluta inſuccatæ iterumque exſiccatæ & pulveriſatæ *Aloë* junge, hiſque in mortario tepido probè invicem mixtis, adde *reliquam ſpecierum aromaticarum in ſubtilem pulverem redactarum dimidiam partem*, & exactè cum *aquâ ſpirituosâ ſuperiori* permixta redige in *maſſam pilu'arum* juſtæ conſiſtentiæ.

Pilulæ ſequentes *ſine cura dictæ*, juxtà modum ſimplicem ab Authore indigitatum parari poſſunt: an verò præcedentibus juxtà modum noſtrum præſcriptum paratis æquiparari poſſint: de hoc unicuique liberum relinquo judicium.

PILULÆ DE ALOE LOTA INCERTI AUTHORIS.

℞. Aloës cum ſucco Roſarum lotæ unciam unam,
Agarici Trochiſcati drachmas tres,
Maſtiches drachmas duas,
Specierum Diamoſchi dulcis drachmam ſemis.
Cum vino Chio, vulgò Malvatico ex Candia, fingatur Maſſa.

Ventriculum, cerebrum, uterum, & alia viſcera à putridis humoribus expurgant, concoctionem augent, ac pituitam ſtomacho infarctam ſiccando vergendoq́; eliduat.

PILULÆ DE ALOE ROSATA.

℞. Aloës optimæ & pellucidæ quæ ſuccum Roſarum tertiâ vice imbiberit, atque reſiccata fuerit, unciam unam.
Cum vino formentur pilulæ pro drachmâ, quot voles.

Minùs quidem purgant, magis tamen roborant, cruditates abſumunt, adſtrictam alvum ſolvunt, ac humorum putredinem arcent.

PILULÆ DE ALOE ET MASTICHE NICOLAI MYREPSI.

℞. Aloës unciam unam,
Maſtiches unciam ſemis,
Caryophyllorum,
Roſarum rubrarum ana drachmam unam,
Croci,
Diagrydii ana ſcrupulos duos,
Cum ſucco Abſinthii aut Fœniculi formetur Maſſa.

Ventriculum ſine moleſtia repurgant, ex eoq́; bilem & pituitam eliciunt, ac nutritionis partibus robur præſtant.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE ALOE LOTA, INCERTI AUTHORIS: DE ALOE ROſata: & de Aloë & Maſtiche.

Pauca hiſce *compoſitionibus* inſunt, quibus ſpongiam admovere neceſſum ſit: In *pilulis* quidem *de Aloë lotâ* animadverte, *Aloën cum Roſarum ſucco lotam* præſcribi, quæ ipſa nil aliud eſt, quàm *Aloë ſucco Roſarum diſſoluta & iterum exſiccata*. Si igitur ejus loco *Aloën Roſatam*, ſive quæ ſæpiùs *ſucco* vel *infuſione Roſarum* humectata vel diluta, iterumque leni calore cinerum exſiccata fuerit, ſubſtitueris, neutiquam errabis: poſſet meritò im-

tò improprium illud nomen, *Lavari*, de *Aloë* dicendo, abrogari; nam *Aloë*, propriè loquendo, lavari nequit, niſi *ſuccum ſubtiliorem* abluere, & craſſiores ejuſdem partes retinere velis. De *ſpeciebus Diamoſchi dulcis*, quarum 38. harum *pilularum compoſitionem* ingreditur, notetur, quòd cùm in omnibus officinis proſtent, jam paratæ huic *compoſitioni* addi poſſint: ſi verò in procinctu non eſſent, *ſexageſimam quartam* ſingularum has *ſpecies* ingredientium *partem*, vel pro qualibet *drachmâ unâ granum unum* circiter huic *compoſitioni* jungere neceſſum foret. Cæterum in his & reliquis præparationibus obſerventur *Animadverſiones* præcedentes de *Aloë*, antequam illi jungantur *ſpecies*, diſſolvendâ, & *Croco* diluendo.

PILULÆ DE AMMONIACO QUERCETANI.

℞. Balſami Aloëtici uncias quatuor,
Gummi Ammoniaci in aceto ſcilliti-co diſſoluti, & per ſetaceum trajecti drach. ſex,
Myrrhæ præparatæ unciam ſemis,
Maſtiches,
Specierum Diatrion ſantal. ana drachmam unam ſemis,
Croci,
Salis Fraxini,
Abſinthii ana ſcrupulos duos.
Cum Syrupo de Stœchade, vel de ſucco Roſarum,
Fiat Pilularum Maſſa.

Adomnem totius corporis faculenta materia abundantiam educendam, cachexiam expurgandam, febres inveteratas, & diuturnas tollendas, maximè conducunt; citra omnem etiam moleſtiam & perturbationem exhibentur.

ANIMADVERSIONES.

SI *Gummi Ammoniacum in aceto, & Myrrham electam ac pulveriſatam*, in paucula quantitate *vini* diſſolveris, non indigebis ulteriùs *Syrupo*, pro *maſſa pilularum* efformanda. Proindè *Gummi Ammoniaco & Myrrhâ* diſſolutis, non ramen nimiùm dilutis, ſtatim junge *Aloën Succotrinam* vel ejuſdem *extractum*, quod *Balſamum Aloëticum* appellant, ac in mortario calido probè ſubigendo admixtis *ſpeciebus reliquis*, effinge *pilularum maſſam* juſtæ conſiſtentiæ. *Species Diatrion ſantalon*, cùm in omnibus officinis proſtent, jam paratæ addi poſſunt, ſecùs *trigeſimam ſecundam partem dictarum ſpecierum* parare neceſſum erit, ubi pro qualibet *drachmâ unâ* ſingularum ſpecierum ingredientium, *grana duo* accipienda ſunt.

PILULÆ ANGELICÆ *Seu* DE ALOE ET RHABARBARO.

℞. Aloës Succotrinæ libram unam,
Succorum depuratorum Cichorii,
Endiviæ,
Bugloſſi,
Borraginis,
Lupulorum,
Fumariæ ana uncias quatuor.
Roſarum Damaſcenarum libram unam.
Evaporent lento igne, agitentur diligenter usque ad conſiſtentiam ſuccorum: in fine addatur infuſio ſequens.
℞. Pulveris Rhabarbari electi unciam unam,
Agarici trochiſcati unciam ſemis,
Cinamomi electi drachmas duas,
Vini Cretici uncias quatuor:
Fiat Infuſio horis viginti quatuor, factâ fortiſſimâ expreſſione, addatur
Mellis Roſati ſolutivi uncia una;
Infuſio cum Aloë inſuccata ſuprà ſcripta coquatur in formam maſſæ pilularis.

Virtus harum pilularum admiranda, & nunquam ſatis laudanda exiſtit, quoniam ad omnium viſcerum nobiliorum corroborationem commendantur: pravorum inſuper humorum correctionem & blandiſſimam evacuationem promovent, ut nullum planè ſit dubium, quin citâ, tutâ & jucundâ ſuâ operatione omnibus abundè ſint ſatisfactura.

EX variis & quidem diverſis pilularum Angelicarum deſcriptionibus, hanc correctam, collectam, & in poſterum noſtram eſſe voluimus, & Officinis noſtris omni ſtudio & diligentiâ parandam commendavimus.

ANIMADVERSIONES.

MAlè in harum *pilularum* præparatione, *tot libra* (tres nimirùm) *ſuccorum depuratorum*, cum *Aloës libra unâ* inſpiſſari, ac denuò ad ſiccitatem abſtrahi præcipiuntur; quibus tamen omni jure & optimâ ratione *Rhabarbarum & Agaricum* (pro quorum extractione inſufficientes ſunt *quatuor unciæ vini Cretici*) ampliùs extrahi potuiſſent, nec ulteriùs pro illorum extractione *vino* opus fuiſſet. Aſt forſitan objicis, *vinum* non ſolius extractionis gratiâ, ſed ut *pilulæ* majoribus nobilioribusque virtutibus imbuerentur, additum fuiſſe; verum neq; hoc ſalvâ ratione admitti poterit. Nam etiamſi non *Creticum* ſolùm, ſed vel ab extremis Indis deportatum *vinum*, pro extractione uſurparetur, ac poſteà indè viciſſim vel per evaporationem, vel per decoctionem abſtrahi deberet; nihilominùs tota illius ſpirituoſitas, in qua generoſiores & potiſſimæ ejuſdem virtutes reſident, exhalarent, relictâ *pilularum maſſæ* inutili vappâ. Si itaq; rationis ducem ſequi velis, ſequenti modo compendioſiſſimo harum *pilularum* præparationem inſtituas. Nempè *ſuccis hiſce omnibus depuratis*, repetitâ affuſione, digeſtione, levi coctione ſive ebullitione & expreſſione, extrahe *Rhabarbarum & Agaricum*: quibus ita *Agarici & Rhabarbari* eſſentiâ imprægnatis, ac ſi lubet denuò clarificatis admiſce *Aloën Succotrinam*, & invicem permixtis, leni cinerum calore inſpiſſatis vel exiccatis, ultimò, ubi juſtam *maſſa pilularum* conſiſtentiam acquiſiverint, aliquot guttulas *olei cinamomi* inſtilla, & his malaxatam *maſſam* reſerva uſui.

PILULÆ ARABICÆ NICOLAI.

℞. Aloës optimæ uncias duas,
Radicis Bryoniæ,
Myrobal. omnium,
Maſtiches,
Diagrydii,
Aſari,
Roſarum ana unciam ſemis,
Caſtorei drachmam unam ſemis,
Croci drachmam ſemis,
Succi Fœniculi, quantum ſatis eſt.
Formetur Maſſa.

OMnes humores mirificè purgant, lætitiam generant, triſtitiamq́ depellunt, mentis vigorem conſervant, viſum acuunt, auditum amiſſum reparant, memoriam firmant, vertigini, hemicraniæ, ac dolori capitis ſuccurrunt.

PILULÆ ARTHRITICÆ NICOLAI.

℞. Hermodactylorum,
Turbith,
Agarici ana drachmas duas,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Spicæ Indicæ,
Xylobalſami, ſeu Ligni Aloës,
Carpobalſami, vel Cubebarum,
Galangæ,
Caryophyllorum,
Macis,
Aſæ fœtidæ,
Zingiberis,
Maſtiches,
Sem. Fœniculi,
Aniſi,
Saxifragiæ,
Aſparagi,
Ruſci,
Milii Solis,
Roſarum,
Salis Gemmæ ana grana quindecim,
Diagrydii unciam ſemis,
Aloës optimæ ad pondus omnium, id eſt, drachmas quatuordecim ſemis,
Succi Fœniculi, quantum ſufficit.
Fiat Maſſa.

AD arthriticos dolores & podagræ inſultus, nec non frigidorum humorum in articulos procubitûs, aut defluxiones adhibentur.

HÆc compoſitio ex Nicolai Antidotario deſumpta aliter à pleriſq; deſcripta proſtat. Nonnulli enim Galangam, Macim, Aſam; imò & Scam-

Scammon ... um ſeu Diagrydium omittunt: alii pro Aſa fœtida Aſarum, aut Piper longum ſubſtituunt: verum quia ſic nobis hucusq; uſui fuit, eam haud immutandam cenſuimus.

Notandum ex Aſparagi & Ruſci ſeminibus pulpam ſolùm carnoſam abjectis corneis granis in meditullio contentis ſumi debere, cum in iis vix ulla vis huc expetita reſideat. Idem judicium eſto de Berberib. ac ſimilibus.

PILULÆ ASSAIERET AVICENNÆ.

℞. Specierum Hieræ picræ Galeni drachmas quatuor,
Maſtiches,
Myrobalanorum Cirrinorũ ana drachmas duas,
Aloës optimæ unciam unam.

Cum Syrupo de Stœchade, aut aqua Majorana formentur pilulæ.

Bilem flavam & pituitam modeſtè purgant: eam præſertim, quæ ventriculo inſidet, ideoq; ventriculi affectibus, quibus Hiera remedio eſſe ſolet, & capitis doloribus à vitioſis ſtomachi ſuccis obortis, auxiliantur. Propinantur in tenuibus & acribus capitis fluxionibus, ut liquidam materiam facilè decumbentem ſiſtant. Deſcribuntur ab Avicenna, Fen 1. lib. 3. cap. 29.

PILULÆ AVREÆ NICOLAI.

℞. Aloës,
Diagrydii ana drachmas quinque,
Roſarum rubearum,
Sem Apii ana drachmas duas ſemis,
Aniſi,
Fœniculi ana drachmam unam ſemis,
Maſtiches,
Pulpæ Colocynthidos,
Croci ana drachmam unam,
Mellis Roſati ſolutivi, aut Mucilaginis Tragacanthi, quantum ſatis eſt.
Fiat Maſſa.

Caput expurgant, ſenſus omnes, præcipuè oculorum aciem exacuunt: flatus ventriculi & inteſtinorum diſſolvunt, ac citra moleſtiam alvum dejiciunt; ad ſtomachicos, colicos, nephriticos, & inflatos valdè probantur.

PILULÆ DE BDELLIO MAJORES MESUÆ.

℞. Bdellii drachmas duodecim,
Myrobal. Chebulorum,
Indorum,
Belliricorum,
Emblicorum,
Concharum Venerearum uſtarum,
Charabe ana drachmas duas ſemis,
Ammeos parum toſti drachmas tres,
Maceretur Bdellium in ſucco foliorum Porri, & formetur maſſa.

Ad fluxum hæmorrhoidum, & ulcera ex eis provenientia, nec non menſes immodicos utiliter exhibentur.

Concha Venerea deſcribitur & depingitur à Geſnero de cruſtatis, ordine xv. fol. 254. Tota intùs candida eſt, foris varietate colorum & maculatum inſperſarum inſignis, auribus adhibita reſonantis aquæ ſpeciem aliquam præ ſe fert: cortex ei levis, adeò ut mulieres ornamenta quædam ſua linea in amylo aquâ multâ diluto tincta, deinde exſiccata poliant, adeò ut ſplendeant, inde Germanis Gleſſmuſchlen dicuntur. Italis & Gallis Porcellana nomine generis. Vide Geſnerum.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS ARABICAS NICOLAI, ARTHRITICAS EJUSDEM, ASSAIERET, AVICENNÆ, AUREAS NICOLAI, & de Bdellio majores Meſuæ.

Ut legitima fiat prænominatarum *pilularum* præparatio, conſulantur *animadverſiones noſtræ* priores, ſupra *pilulas de Agarico Meſuæ, & Aggregativas*. In iisdem etiam *Animadverſionibus*, facta à nobis eſt computatio *ſpecierum Hieræ Picræ Galeni*, pro illarum unciâ dimidiâ. *De mucilagine Tragacanthi* in præſens notatum velim, quòd ipſa nec pro aurearum nec aliarum *pilularum maſſis* efformandis accommodata ſit; quia ejus

looo

loco *mel roſatum* vel *infuſionem roſarum* accipias: nam promptè citoque nimis indureſcunt *pilularum maſſa*, *mucilagine Tragacantha* permixtæ, & cum illa ad conſiſtentiam redactæ.

PILULÆ DE BENEDICTA.

Fiunt ex ſpeciebus Benedictæ laxativæ incorporatis cum melle Roſaceo.

Humores pituitoſos potiſſimùm ad articulos decumbentes eliciunt; à renibus quoq. & veſica purgant.

PILULÆ DE CASTOREO AVICENNÆ.

℞. Caſtorei,
Doronici,
Zedoariæ,
Nucis Moſchatæ ana drachmam unam,
Sem. Apii,
Anethi,
Margaritarum ana ſcrupulos quatuor,
Hyoſcyami grana tria.
Formetur maſſa cum aquâ Artemiſiæ.

Uterinis doloribus hæ pilulæ conferunt, craſſos flatus diſſipant, ac impeditas menſtruas purgationes eliciunt.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE BENEDICTA, ET DE CASTOREO AVICENNÆ.

Ex hiſce & conſimilibus *ſpeciebus* ſine *corpore*, ſcilicet *Aloë* vel aliis *ſuccis inſpiſſatis* aut *extractis*, ſolo *melle pilulæ* efformari nequeunt, vel ſaltem difficillimè; propterea non multum in illis immorabimur: Cùmque *ſpecies*, ex quibus componi jubentur, amarorem nullum habeant, haud difficulter in aliâ aliqua formâ propinari poſſunt, ſi qua neceſſitas earundem uſum efflagitaret. Idem de *pilulis de Caſtoreo* ſentiendum eſt: niſi enim *corpus quoddam* illis addideris, *maſſam tenacem* neutiquam exindè efformabis, ſed vel pultem aliquam effeceris, aut friabilem quandam compagem; ipſo etiam attritu, ubi malaxari debet, ſub digitis fruſtulatim concidentem.

PILULÆ COCHIÆ RHASIS.

℞. Specierum Hieræ picræ Rhaſis drachmas decem,
Pulpæ Colocynthidos drachmas tres, ſcrupulum unum,
Diagrydii drachmas duas ſemis,
Stœchados,
Turbith ana drach. quinque,
Syrupi de Stœchade, quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Cephalicæ rectè dicuntur, eò quòd caput magnâ efficaciâ expurgent; ideóq. à nervis craſſos, pituitoſos, & frigidos humores evacuent. Deſcribuntur à Rhaſe, 9. ad Almanſorem cap. 1.

HIERA PICRA RHASIS.

℞. Roſarum rubearum,
Spicæ Indicæ,
Maſtiches,
Xylobalſami,
Carpobalſami,
Cinamomi,
Xylocaſſiæ veræ,
Rad. Aſari ana ſcrupulum unum, grana ſex,
Aloës drachmas ſex, ſcrupulos duos.
Terantur exactiſſimè, & per cribrum decuſſa in uſum ſeponanrur.

Differt ab Hiera Galeni hâc tantùm ratione, quod in hac loco Croci ponantur Roſæ.

Pro Xylobalſamo ſubſtituimus lignum Aloës: alii Macis & Cyperi ana partes æquales, id eſt, ſingulorum ſcrupulum dimidium, & grana tria. Pro Carpobalſamo aſſumimus Cubebas.

Pro Xylocaſſia, Caſſiam ligneam veram, quam Author nomine Xylocaſſiæ intelligit; quæ ſi defuerit, ſubſtituatur odoratiſſimum & acutiſſimum Cinamomum.

Pilulæ Cochiæ Rhaſis cum Pilulis Cochiis à Galeno lib. 5. Methodi cap. 14. in cura catarrhi ſalſi deſcriptis ferè concordant. Galenica deſcriptio ſic ſeſe habet.

℞. Aloës

℞. Aloës drachmas tres,
Agarici drachmam unam,
Colocynthidos drachmam ſemis,
Diagrydii ſcrupulum unum,
Bdellii ſcrupulos duos,
Tragacanthi,
Gummi Arabici ana grana quindecim.
Excipiuntur Syrupo de Stœchade, & in maſſam coguntur.

PILULÆ DE COLOCYNTHIDE MESUÆ, SEU JOAN. DAMASCENI.

℞. Pulpæ Colocynthidos drachmas ſex,
Myrobalanor. Indorum,
Citrinorum,
Sagapeni,
Bdellii,
Sarcocollæ ana drachmas quinque,
Aloës drachmas ſeptem,
Nigellæ,
Cumini Carmeni Orientalis,
Origani Cretici,
Naſturtii albi ſativi,
Salis Gemmæ,
Abſinthii Romani ana drach. unam,
Succi porri, quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Articulorum doloribus proſunt, pituitoſos quoque & Melancholicos affectus profligant; unde etiam alphos curatu difficiles ad ſanitatem perducunt: cautè tamen iis utendum; magna enim Colocynthidos quantitas compoſitionem hanc ingreditur, unde ad alias ſolùm Pilulas acuendas quandoq; adhibentur.

Lachrymæ, ſeu Gummata ad conſtitutionem harum pilularum requiſita in ſucco porri ſeorſim diſſolvantur, ac tum demum reliquis ſpeciebus addantur, & cum additione ſufficientis quantitatis ſucci Porri jam dicti lege artis in maſſam cogantur.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS COCHIAS RHASIS, HIERÆ PICRÆ EJUSDEM, ET DE COLOCYNTHIDE.

ENumeratæ *compoſitiones omnes* juxtà *Animadverſiones* Authoris adſcriptas, obſervatis nihilominùs antecedentibus noſtris *Animadverſionibus* ſuper *pilulas de Agarico &c.* factis, de diſſolutione *Gummatum & Aloës* parari poſſunt.

Specierum Hiera Picra Rhaſis, pilulas Cochias ejuſdem ingredientium determinatum pondus, quantitas ipſarummet *ſpecierum* exactè exæquat.

PILULÆ DE CYNOGLOSSO NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Rad. Cynogloſſi aridi,
Sem. Hyoſcyami albi,
Opii ana unciam ſemis,
Myrrhæ,
Thuris ana drachmas ſex,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Styracis Calamitæ ana drachmas duas.
Cum Syrupo Violarum ex ſucco, aut ſucco Cynogloſſi, vel aqua Roſarum formetur maſſa.

Has Nicolaus à Meſue mutuatus eſt, qui eas ſub titulo Pilularum ad omnes morbos catarrhoſos hoc modo deſcripſit.

℞. Opii,
Cynogloſſi,
Hyoſcyami ana unciam ſemis,
Myrrhæ puræ drachmas ſex,
Olibani drachmas quinque,
Croci drachmam unam ſemis.
Fiat maſſa.

Quòd verò Nicolaus Crocum omitteret, è contrà verò Cinamomum & Caryophyllos addere voluerit, quorum attenuandi & rarefaciendi vis, compoſitionis intentionem remorari magis, quàm eandem corrigere poſſe videtur, miramur haud immeritò: Inde ex iſtis duabus præparationibus ſequentem tertiam, ſecundum mentem Fernelii & Renodæi, additione Caſtorii genuini, ob ſingularem in maligni tate opii emendanda virtutem, compoſitam, hoc loco inſerere voluimus.

PILULÆ DE CYNOGLOSSO CUM CASTORIO.

℞. Opii,
Radicum Cynogloſſi,

Seminum Hyoſcyami ana unciam ſemis,
Myrrhæ puræ drachmas ſex,
Olibani drachmas quinque,
Styracis Calamitæ drachmas duas,
Croci Auſtriaci,
Caſtorei genuini electi ana drachmam unam ſemis.
Cum ſucco Cynogloſſi, & Syrupo Violarum è ſucco ana partibus æqualibus,
Fiat maſſa.

Catarrhos tenues ſiſtunt, ac tuſſim inde natam ſedant: omnibus quoque deſtillationum morbis, ſive in thoracem fluxio feratur, ſive in pulmones, dentes, aut aliò procumbat, conferunt, ſomnum conciliant, ac omnis generis dolores placant.

Pilulis iſtis Benedictus Faventinus, Medicus Bononienſis celeberrimus, in catarrho ſalſo magno ſucceſſu cum ſucco Glycyrrhizæ & Aloë lotâ ſecundum hanc deſcriptionem utebatur.

℞. Succi Glycyrrhizæ drachmas duas,
Aloës drachmam unam,
Pilul. de Cynogloſſo drachmam ſemis.
Cum Syrupo Violato fiat maſſa.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE CYNOGLOSSO NICOLAI PRÆPOSITI, ET DE CYNOGLOSSO CUM CASTOREO.

Poſſunt hæ *pilulæ* ſecundum modos præſcriptos parari; diſſolutis tamen priùs juxtà animadverſiones noſtras ſuperiores, *Opio, Myrrhâ & Styrace*, quæ *corpora* ſuppeditant prò *pilularum maſſis* efformandis. Si quoque libuerit *Opium* nonnihil corrigere, priuſquàm illud reliquis *ſpeciebus* commiſceas, quò minùs intenſâ ſuâ vi narcoticâ noxam inferat, non malè feceris. Correctio autem & præparatio *Opii* fiat modo ſequenti: Nimirum *Opium* fruſtulatim & in tenues lamellas conſciſſum collocetur ſuper *laminam ferream*, quam ſuper carbones accenſos leniter incaleſcere, & *Opii Sulphur narcoticum* ſenſim exhalare ſine, quouſq; non ampliùs fumum vel vaporem emittat; cavendo tamen, ne comburatur, ſed ut ſolummodò torreſiat. Et hæc facilis eſt & compendioſa, genuina tamen *Opii* præparatio: Hac viâ enim ipſius immoderata & nociva vis narcotica, in ſulphure vaporoſo, fœtido ac venenato delitescens, exhalat perítque.

PILULÆ DE EUPATORIO MAJORES MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Citrinorum,
Succorum inſpiſſatorum Eupatorii Meſuæ ſeu Agerati,
Abſinthii ana drachmas tres,
Maſtiches drachmam unam,
Croci drachmam ſemis,
Aloës drachmas quinque,
Succi Endiviæ, quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Viſcerum obſtructionibus, & ictero medentur, febribus periodicis, complexis, autumnalibus, diuturnis, & antiquis perutiles: lienis & Jecoris obſtructiones reſerant, bilioſos, tenues ac craſſos humores educunt.

PILULÆ DE EUPHORBIO MESUÆ.

℞. Euphorbii,
Colocynthidos,
Bdellii,
Sagapeni ana drachmas duas,
Aloës drachmas quinque.
Cum ſucco porri fiat maſſa.

Pituitam craſſam è partibus remotiſſimis potentiſſimè educunt: nervorum itemque reſolutioni, ſideratoni, paralyſi, articulorum malis à nimia humiditate profectis, ac hydropicis conferunt; lumborum quoq; doloribus, iſchiadi, & podagra à frigidis ac pituitoſis humoribus orta opitulantur; ſed in morbis tantùm contumacibus uſurpanda, nec niſi robuſtis exhibenda.

Modus componendi hic eſt: ut Euphorbium accuratè tritum cum Agarico trochiſcato & Trochiſcis Alhandali in pulverem redactis, Gummis vino priùs diſſolutis jungatur, cum quibus in mortario

tario tepe..cto piſtillo calido tamdiu ſubigatur, donec in maſſam coëant: Cui Aloës unà cum ſufficienti quantitate ſucci Porri addita permiſceatur, ac probè ſic cuncta ſimul unita pilularis paſtæ formam lege artis adipiſcantur.

PILULÆ FOETIDÆ MAJORES MESUÆ.

℞. Sagapeni,
Ammoniaci,
Opopanacis,
Bdellii,
Colocynthidos,
Harmel, ſeu ſeminis Rutæ agreſtis, vel hortenſis ſiccæ,
Aloës,
Epithymi ana drach. quinque,
Hermodactylorum,
Eſulæ præparatæ ana drachmas duas,
Scammonii drachmas tres,
Cinamomi,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Caſtorii ana drachmam unam,
Turbith drachmas quatuor,
Zingiberis drachmam unam ſemis,
Euphorbii ſcrupulos duos,
Succi Porri depurat. quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Pituitam craſſam, lentam, ac tenacem evacuant, ob id affectibus inde natis arthritidi, podagræ, gonagræ, ſpinæ quoq; ac juncturarum, nec non ventriculi & coli doloribus proſunt: elephantiaſim, & cutis vitia emendant, menſes movent, ac impurum uteri mucum emungunt. Cùm autem ſint admodum valentes, ob effrenem earum vim, conſideratè earum uſus ineundus erit; unde in morborum principiis crudâ adhuc exiſtente materiâ vix unquam, nec niſi robuſtu exhibenda: purgantium enim vis minimè in iis ſuppreſſa non modo ſuſpectas, verùm etiam parum tutas eas reddit.

NOta: Lachrymæ, ſeu Gummi in ſucco porri calefacto ſolvantur, quibus abhinc Euphorbium per ſe tritum unà cum cæteris addatur, ut lege artis in paſtam pilularum abeant.

PILULÆ DE FUMARIA AVICENNÆ.

℞. Myrobal. Citrinorum,
Chebulorum,
Indorum ana drachmas quinque,
Aloës drachmas ſeptem,
Scammonii drach. quinque,
Succi Fumiterræ, quantum ſatis eſt.

Omnia in pulverem redacta ſucco Fumiterræ jam dicto comprehendito, ſiccariq́ue poſteà finito: dehinc rurſus trita novo ſucco excipito, rurſusq́ue ſiccato, & ſic tertiùm iterato, ac poſtmodùm in maſſam formato.

Pituitam ſalſam, bilioſos itidem, acres ac aduſtos humores, à quibus pruritus & ſcabies oriuntur, ſolvunt, & ſanguinem mundificant. Deſcribuntur ab Avicenna lib. 4. Fen. 7. in cura pruritus & ſcabiei.

PILULÆ DE HERMODACTYLIS MAJORES MESUÆ.

℞. Hermodactylorum,
Myrobalanorum Citrinorum,
Aloës,
Turbith,
Colocynthidos,
Bdellii mollis,
Sagapeni ana drachmas ſex,
Caſtorii,
Sarcocollæ,
Euphorbii,
Opopanacis,
Sem. Rutæ ſylveſtris, vel ſativæ;
Apii ana drachmas tres,
Croci drachmam unam ſemis,
Succi Braſſicæ ſive Caulium, quantum ſatis eſt.
Formetur maſſa.

Craſſos, viſcidos, & frigidos humores ex remotiſſimis partibus educunt; quo nomine articulariis morbis & arthritidi conveniunt.

MOdus confectionis eſt: ut liquores concreti, ſeu gummi in ſucco calefacto Braſſicæ ſive Caulium diſſolvantur, atque his per ſetaceum trajectis,

jectis, Euphorbium & Caſtorium ſimul trita jungantur: his deinde addantur reliqua, & cum ſufficienti quantitate ſucci Braſſicæ vel Caulium jam dicti prius diligenter depurati fiat maſſa.

Hermodactylorum bulbi veri eligendi ſunt, qui reſiccati ad nos feruntur, albidi, non rugoſi, modicè duri, qui contuſi in candidum pulverem abeant. Cavendum Colchicum ſtrangulatorium, cujus radices ſeu bulbi ſiccati rugoſi evadunt, & foris intus q; nigricant, vel obſcurè rubeſcunt.

QUIDAM SIMPLICIUS SIC COMPONUNT.

℞. Hermodactylorum benè purgatorum & pulveriſatorum,
Diagrydii ana drachmas decem,
Cumini,
Caryophyllorum,
Zingiberis,
Coſti ana drachmas quinque,
Aloës Hepaticæ drachmas tres.
Fiat maſſa cum aqua Fœniculi.

Pilulæ hæ non minoris ſunt efficaciæ quàm priores, quarum deſcriptionem Clariſſimus Vir Dn. D. Georg. Heniſchius Collega noſter honorandus fideliſſimè nobis communicavit.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE EUPATORIO MAJORES MESUÆ: DE EUPHORBIO EJUSdem: Item fœtidas majores ejusdem: De Fumaria Avicennæ: De Hermodactylis majores Meſuæ: Et de Hermodactylis ſimplices.

Harum *pilularum* præparationes ut dextrè fiant, diligenter obſerventur *Animadverſiones Authorum* ſuper easdem factæ; ſecundum quas omnes ac ſingulæ ſatis commodè parari poterunt.

PILULÆ DE HIERA PICRA GALENI.

℞. Specierum Hieræ picræ Galeni uncias duas,
Mellis Roſati, quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Ventriculi noxis, ex humoribus vitioſis & pituitoſis natis, proſunt.

ANIMADVERSIONES.

Harum *pilularum* & ſequentium legitima præparatio in modum ſubſequentem ſe habent

℞. *Species, recentes ſcilicet,*
Cinamomi,
Cubebarum,
Aſari,
Spicæ Indicæ,
Maſtiches,
Croci ana ℈ij.
Aloës ſuccotrinæ ℥j ß.

Cum *infuſione roſarum* fiat *pilularum maſſa*, juxtà animadverſiones noſtras primas in compoſitionem *pilularum de Agarico*; diluendo nimirùm primò *Aloën cum infuſionis roſarum ſ. q.* antequam reliquæ *ſpecies* addantur.

PILULÆ DE HIERA CUM AGARICO.

℞. Specierum Hieræ Picræ Galeni,
Agarici trochiſcati ana unciam ſemis,
Aloës unciam unam,
Mellis Roſati, quantum ſatis eſt.
Fingatur maſſa.

Stomachicis, aſthmaticis, aliisq́; ventriculi & thoracis vitiis, à craſſis & pituitoſis humoribus ortis, ſubveniunt.

ANIMADVERSIONES.

℞. *Cinamomi opt.*
Cubebarum,
Aſari,
Spicæ Indicæ,
Maſtiches,
Croci ana ℈ß.
Agarici Trochiſc. ʒ ß.
Aloës Succotr. ℥j. ʒ iij.

Diſſolvatur prius *Aloë* juxtà animadverſiones noſtras priores, in mortario tepido in *infuſione Roſarum*: poſteà addantur *reliqua ſpecies in pulverem redacta*, fiatque *maſſa pilularum* juſtæ conſiſtentiæ.

PILULÆ

PILULÆ DE HIERA COMPOSITA NICOLAI MYREPSI.

℞. Cinamomi,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Schœnanthi,
Xylocaſſiæ,
Xylobalſami, ſeu Macis & Cyperi ana partes æquales,
Carpobalſami, aut Cubebarum,
Violarum,
Rad. Aſari,
Abſinthii,
Epithymi,
Agarici,
Roſarum,
Turbith,
Colocynthidos,
Maſtiches ana ſcrupulos duos,
Aloes optimæ ad pondus omnium, hoc eſt, drachmas decem, ſcrupulos duos.
Fiat maſſa, cum ſucco Endiviæ.

Capitis & nervorum vitiis à pituitoſis humoribus natis opem ferunt, ac noxios ventriculi humores, frigidos præſertim & tenaces, exturbant.

Quidam pro Xylobalſamo Lignum Aloës ſubſtituunt, quod nec nos improbamus; ut qui in Hierâ picrâ Galeni idipſum pro Xylobalſamo ſubrogamus.

PILULÆ HYDROTICÆ.

℞. Aloës electæ,
Diagrydii,
Caryophyllorum ana ſcrupulos duos ſemis,
Colocynthidos,
Foliorum Senæ,
Gummi Arabici ana ſcrupulum unum, grana quinque,
Euphorbii præparati,
Nucis Moſchatæ ana grana quindecim.
Succi cort. median. Sambuci & Abſinthii, ana quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Hydropicorum aquas, ac tenue ſerum evacuant. Earum deſcriptio à Clariſſimo Domino D. Tobia Cnoulino Collegâ quondam noſtro communicata, nobis hucusq; inſerviit; olim quoque Medicis ejus veſtigia ſectantibus plus quàm familiaris.

PILULÆ IMPERIALES INCERTI AUTHORIS.

℞. Cinamomi,
Amomi,
Aniſi,
Maſtiches,
Cardamomi minoris,
Zingiberis,
Zedoariæ,
Macis,
Nucis Moſchatæ,
Carophyllorum,
Croci,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Turbith,
Tereniabin, ſeu Mannæ,
Agarici,
Foliorum Senæ,
Spicæ Indicæ,
Myrobal. omnium ana ſcrupulum unum,
Rhabarbari unciam unam,
Aloës uncias duas.
Cum Syrupo Roſaceo fingatur maſſa.

Parùm admodùm purgant, ſed plurimùm roborant ventriculum, & omnia viſcera refrigerata calefaciunt, ac conſervant: facultatis naturalis robur tuentur & augent, ac ſangvinem ſpiritusq; purificant.

PILULÆ INDÆ HALY EX MESUE.

℞. Myrobalanorum Indorum,
Hellebori nigri præparati,
Polypodii ana drachmas quinque,
Epithymi,
Stœchados ana drachmas ſex,
Agarici,
Lapidis Lazuli loti,
Colocynthidos,
Salis Indi aut Gemmei ana drachmas quatuor,

Succi Eupatorii inſpiſſati,
Spicæ Indicæ ana drachmam unam,
Caryophyllorum drachmam ſemis,
Hieræ Picræ Galeni drachmas duodecim.
Fiat maſſa cum ſucco Apii.

Pcrutiles ſunt ad cancrum, elephantiaſim, alphos nigros curatu difficiles, & adverſus complura alia vitia ab humore melancholico procreata; unde etiam melancholiam indeq; natum inanem metum, mæſtitiam, ac timorem propulſant, quartanariis, & ictero nigro fœdatis auxilio ſunt: lienis quoq; tumorem ac dolorem auferunt.

Hellebori & Lapidis Cyanei præparatio ſuo loco, ubi de Simplicium præparatione agetur, requirenda.

PILULÆ DE LAPIDE LAZULI SIVE CYANEO MESUÆ.

℞. Lapidis Lazuli abluti drachmas ſex,
Epithymi,
Polypodii ana drachm. octo,
Scammonii præparati,
Salis Gemmæ ana drachmas duas ſemis,
Agarici drachmas octo,
Caryophyllorum,
Aniſi ana drachmas quatuor,
Specierum Hieræ Picræ Galeni drachmas quindecim,
Succi Endiviæ, quantum ſatis eſt.
Formetur maſſa.

Vitia ex melancholico & aduſto humore nata, cancrum nimirum, elephantiaſim & quartanam profligant, arquato conferunt, lienis obſtructiones, infarctus, tumoresq; reſolvunt.

PILULÆ LUCIS MAJORES SEU OPTICÆ MESUÆ.

℞. Rosarum,
Violarum,
Abſinthii,
Colocynthidos,
Turbith,
Cubebarum,
Calami Aromatici,
Nucis Moſchatæ,
Spicæ Indicæ,
Epithymi,
Carpobalſami,
Xylobalſami,
Sem. Seſeleos, id eſt Sileris montani,
Rutæ,
Aniſi,
Fœniculi,
Apii,
Schœnanthi,
Maſtiches,
Rad. Aſari,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Croci,
Macis ana ſcrupulum unum,
Myrobal. omnium,
Rhabarbari ana ſcrup. duos,
Agarici,
Senæ ana ſcrupl. duos ſemis,
Euphragiæ drachmam unam,
Aloës Succotrinæ ad pondus omnium, id eſt unciam unam ſemis, drachmas tres.
Excipe ſucco Fœniculi, & formetur maſſa.

Excrementa pituitoſa è cerebro & oculis evacuant: viſum conſervant & firmant, nervos opticos obſtructione viſcidi humoris liberant, ac ob id oculorum aciem intendunt.

Pro Carpobalſamo, cum alioquin Cubebæ ſubſtituantur, hæ autem per ſe compoſitionem hanc ingrediantur, opportunè hic Cardamomum minus accipi poterit: Xylobalſami verò locum lignũ Aloës aut Cyperus ſupplebit.

PILULÆ MASTICHINÆ CONCILIATORIS, SIVE PETRI APONENSIS.

℞. Maſtiches drachmas quatuor,
Agarici optimi drachmas tres,
Aloës electæ drachmas decem.
Agaricus infundatur per diem naturalem in Oxymelle ſimplici; poſteà cum ſufficienti quantitate mellis Roſati formetur maſſa.

Ventri-

VEntriculum ab omni morbo frigido & humido præſervant, ejusq́ dolorem à frigidâ cauſâ ortum tollunt: cerebrum quoque, oculos, & reliqua viſcera à noxiis ſuccis ſana præſtant; præcipuè verò uterum à putridis humoribus liberant & tuentur, nec non alvum modeſtè ſubducunt.

NOnnulli (ut Cæleſtanus refert) pilulas has magis efficaces reddere volentes, addunt prædictis Rhabarbari ſelectiſſimi drachmas duas, & loco Aloës pilulas Aloephanginas recipiunt.

PILULÆ DE MEZEREO MESUÆ, SEU JOAN. DAMASCENI.

℞. Foliorum Mezerei aceto per noctem maceratorum & ſiccatorum drachmas quinque.
Myrobal. Citrinorum,
Chebulorum ana drachmas quatuor.
Cum Mannâ & Tamarindis aquâ Endiviæ diſſolutis formetur maſſa.

SEroſum excrementum, ſeu aquas valenter expurgant, ob id hydropem aſciten, & anaſarcam juvant.

PILULÆ DE QUINQUE GENERIBUS MYROBALANORUM NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Quinque generum Myrobalanorum,
Agarici,
Diagrydii,
Colocynthidos,
Sennæ ana drachmas duas ſemis,
Epithymi,
Turbith,
Aniſi,
Marathri, ſeu Fœniculi,
Maſtiches,
Lapidis Lazuli ana drachmam unam, grana undecim,
Rhabarbari ſcrupulos quatuor,
Aloës drachmas quatuor.
Cum ſucco Fœniculi formetur maſſa.

PItuitam, & bilem utramq́ evacuant, podagricos, ſplenicos, ſtomachicos, & melancholicos juvant: cerebrum purgant, viſionem acuunt, ſanguinemq́ purificant.

PILULÆ DE NITRO, ALEXANDRO TRALLIANO DIACOLOCYNTHIDOS DICTÆ.

℞. Aloes,
Colocynthidos,
Scammonii,
Bdellii,
Hellebori nigri præparati,
Gummi Arabici ana drachmas duas,
Euphorbii præparati,
Nitri ana drachmam unam.
Cum ſucco Braſſicæ, & melle Roſato ſolutivo
Fiat maſſa.

PIlulæ hæ (quas Alexander Trallianus ſub nomine pilularum Diacolocynthidos lib. 1. cap. 12. de Hemicrania deſcribit) efficaces ſunt ad craſſos, frigidos, lentos & glutinoſos humores è remotioribus partibus educendos: frigidis nervorum affectibus ſuccurrunt, & humores ex alto evocant; quo nomine cerebri & capitis pertinacibus affectionibus, articulariis morbis, comitiali, ac reſolutioni conveniunt. Eas Manardus lib. 13. Epiſt. 6. in Epilepſia mirificè commendat, ſtomachicis & iſchiadicis auxiliantur, Hieræ vires æquant, vertiginoſos juvant, pituitæ lentitiam diſſipant, utramq́ bilem deturbant: unde earum uſus celebris in humoribus aduſtis, & morbo Gallico, qui non niſi vitioſorum ſuccorum pituita & melancholia vehementi purgationi cedit. Vide Foëſii Pharmacopœiam fol. 248.

MOnendi hic rurſus ſunt Pharmacopœi, ut quotieſcunque vocabulum Colocynthidos in compoſitionibus occurrit, Trochiſcos ſemper ſumant Alhandali: Scammonii verò loco Diagrydium, ſeu Scammonium præparatum: ſimiliter etiam Helleborum, Eſulam & Euphorbium medicamentis non indant, niſi lege artis præparata hæc priùs fuerint; quorum prout & aliorum quorundam Pharmacorum ſimplicium correctionem, loco ad id deſtinato, perquirere licebit.

PILULÆ DE OCTO REBUS SEU OCTOMERÆ NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Aloës,
Diagrydii ana drachmas duas,
Epithymi,
Colocynthidos,
Agarici,
Maſtiches,
Dauci Cretici,
Myrobalanorum Chebulorum,
Abſinthii ana drachmam unam.
Cum ſucco Solani formetur maſſa.

Craſſos humores à capite purgant, viſum acuunt, & ſuffuſiones oculorum arcent.

Aloë in formandis pilulis numerum non tenet, ut neque mel neque Saccharum in Electuariis; aliàs ex novem conſtarent rebus, prout Foëſius & Fuchſius notarunt.

PILULÆ DE OPOPANACE MESUÆ.

℞. Opopanacis,
Hermodactylorum,
Sagapeni,
Bdellii mollis,
Ammoniaci,
Colocynthidos ana drachmas quinque,
Croci,
Caſtorij,
Myrrhæ,
Zingiberis,
Piperis nigri,
Longi,
Caſſiæ ligneæ,
Myrobalanorum Citrinorum,
Emblicorum,
Bellricorũ ana drach. unam,
Scammonii drachmas duas,
Turbith drachmas quatuor,
Aloës drachmas duodecim.
Infunde Lachrymas in aquâ Caulium, & forma in maſſam.

Pituitam craſſam, bilem, & melancholiam à cerebro nervoſisq́ partibus vacuant. Efficaces ſunt in articulorum doloribus à pituitâ creatis: reſolutionem nervorum, & incontinentiam, ſpaſmum cynicum, genagram, podagram, articulorum dolores, morbosq́ partium nervoſarum frigidos levant: ſunt tamen rarò apud nos in uſu, cùm aliis æquipollentibus gaudeamus.

PILULÆ PESTILENTIALES AVICENNÆ, SEU COMMUNES.

℞. Aloës electæ unciam unam,
Myrrhæ,
Croci ana unciam ſemis.
Confice cum vino claro odorifero.

Adverſus peſtiferæ luis contagiones populariter graſſantes miræ ſunt efficaciæ: internas putredines fugant, & humores ventriculo infarctos extergunt, eorundemq́ corruptionem prohibent.

PILULÆ PESTILENTIALES RUFFI.

℞. Aloës,
Ammoniaci ana unciam unam,
Myrrhæ unciam ſemis.
Cum ſucco Limonum fiat maſſa.

Medicamentum hoc, cujus antiquiſſimus ac famoſus Medicus Ruffus inventor extitit, petitum eſt ex Pau[lo] Æginetâ lib. 2. cap. 36. Fuiſſe tamen id Ruffi temporibus potionis formâ propinatum conſtat, quod componebatur ex Aloës & Ammoniaci ana partibus duabus, & Myrrhæ parte una, omnibus in ſufficienti quantitate vini albi odoriferi diſſolutis: verùm quia amara nimis hæc erat potio, ideò ut faciliùs Medicamentum hoc aſſumeretur, poſteritas id in pilularum formam non minorem effectum habituram, effinxit.

Sunt qui Rhabarbarum, Agaricum, Bolum, Terram Lemniam, & Theriacam addunt, ideoq́ue valentiores putant: ſed componendorum pharmacorum modus eſt infinitus.

PILULÆ

PILULÆ PESTILENTIALES D. D. FELICIS PLATERI.

℞. Aloës drachmas tres,
Rhabarbari pulveriſati & aquâ Cinamomi aſperſi drachmam unam ſemis,
Agarici trochiſcati drachmam unam,
Myrrhæ electæ,
Gummi Ammoniaci in aceto diſſoluti,
Croci ana drachmam ſemis,
Camphoræ ſcrupulum unum,
Olei Zedoariæ guttas tres.
Cum Syrupo Scordii fiat maſſa.

Ejusdem cum ſuperioribus ſunt efficaciæ, & tempore graſſantis peſtis feliciſſimè uſurpantur.

PILULÆ DE RHABARBARO MESUÆ.

℞. Rhabarbari drachmas tres,
Succi Glycyrrhizæ,
Abſinthii,
Maſtiches ana drachmam unam,
Myrobalanorum Citrinorum drachmas tres ſemis,
Sem. Apii,
Fœniculi ana drachmam ſemis,
Trochiſc. Diarhodon Rhaſis drachmas tres ſemis,
Specierum Hieræ Picræ drachmas decem,
Succi Fœniculi & mellis ana quantum ſatis eſt.
Fiat maſſa.

Humores educunt craſſos, lentos, multùm putres, & inde ortas febres diuturnas, ac ex aliis humoribus natas tollunt: jecoris item dolorem, obſtructionem, duritiem ac hydropem incipientem ſanant. Manardus iis utebatur in tertianarum exitu; Muſa in febribus pituitoſis. Vide Foëſium.

PILULÆ DE SAGAPENO MESUÆ.

℞. Sagapeni,
Ammoniaci,
Opopanacis,
Bdellii ana drachmas duas ſemis,
Sem. Apii,
Ammeos,
Aniſi,
Rutæ agreſtis ana drachm. unam,
Acori, ſeu Calami Aromatici,
Lepidii, ſeu Iberidis,
Calaminthæ,
Folii, vel ejus loco Spicæ Indicæ,
Centaurii minoris,
Polii,
Coſti,
Salis Gemmæ ana drachmam ſemis,
Colocynthidos drachmas quinque,
Aloës drachmas ſex,
Excipiantur ſucco Porri, Marrubii aut Matricariæ.
Fiat maſſa.

Ad podagram, iſchiadem, & reliquorum articulorum, quinimò & uteri dolorem faciunt, menſes evocant, viſcera emolliunt, eorundemq́ obſtructiones reſerant, ac inveteratas ſplenis oppilationes tollunt.

Lepidum noſtrum, Piperitis eſt, pro quo aliqui Caſſiam ligneam ſubſtituunt.

PILULÆ DE SARCOCOLLA MESUÆ.

℞. Sarcocollæ drachmas tres,
Turbith ℥iiij.
Colocynthidos,
Zingiberis ana drachmam unam ſemis,
Salis Gemmæ drachmam unam,
Syr. Roſarum ſimplicis, quantum ſatis.
Fiat maſſa.

Pituitam lentam evacuant, atque ob id pituitoſis affectibus plurimùm commodant: earum tamen uſus evilvit, cùm alia uſitatores eundem effectum præſtantes proſtent.

PILULÆ SINE QUIBUS ESSE NOLO NICOLAI.

℞. Aloës lotæ drachmas quatuordecim,
Quinque generum Myrobalanorum,
Rhabarbari,
Maſtiches,
Abſinthii,
Roſarum,
Violarum,
Senæ,
Agarici,

Cuſcutæ ana drachmam unam,
Diagrydii drachmas ſex ſemis,
Succi Fœniculi, quantum Diagrydio per pannum colando & cæteris pulveribus comprehendendis, ac in maſſam cogendis ſatis ſit, quæ manibus oleo Amygdalino recenti inunctis, pro artis præcepto formentur.

Efficaciſſimæ ſunt hæ pilulæ ad purgandos omnes humores partium ſuperiorum, quo nomine ſuffuſionibus oculorum, caliginibus, ac viſioni conferunt; aurium dolorem ſanant; capitiq́ à pituita, bile flava & atra mirè purgant; iliacoos denique juvant.

Hodie dexteriùs Pharmacopœi pulveres tritos cum ſucco Fœniculi miſcent, adjecto ſub finem Scammonio per ſe trito: alii melle, cum quo ſuccus Fœniculi ſit conſumptus, excipiunt.

PILULÆ STOMACHICÆ ALKINDI.

℞. Myrobalanor. Citrinorum,
Indorum,
Chebulorum ana drachmas tres,
Roſarum,
Maſtiches ana drachmas duas,
Cardamomi,
Ligni Aloës,
Santali Citrini,
Cubebarum,
Caryophyllorum,
Schœnanthi,
Nucis Moſchatæ ana drachmam unam,
Rhabarbari unciam ſemis,
Turbith drachmas ſeptem,
Aloës ad pondus omnium,
Fiat maſſa cum Syr. de Abſinthio.

Bilioſos ac pituitoſos humores, eos præſertim, qui caput, jecur, & ventriculum obſident, vacuant: præterea ventriculum firmant, coctionem juvant, & appetentiam excitant.

PILULÆ DE SUCCINO D. JOHANNIS CRATONIS.

℞. Pulveris Succini præparati,
Maſtiches ana drachmas duas,
Aloës Succotrinæ drachm. quinque,
Agarici trochiſcati drachm. unam ſemis,
Ariſtolochiæ rotundæ veræ drachmam ſemis.
Cum Syr. de Betonica formentur pilulæ.

Bilioſos & pituitoſos humores è capite protrahunt & expellunt, ad deſtillationes & catarrhos, & inde provenientes oculorum, aurium, & dentium dolores propulſandos feliciter uſurpantur.

ANIMADVERSIONES IN PILULAS DE HIERA COMPOSITAS NICOLAI, ET RELIQUAS ORDINE ſubſequentes, usque ad pilulas de Succino Cratonis.

Compoſitiones *pilularum* omnes, *pilulas de Hiera Nicolai* ordine inſequentes, uſq; ad has *de Succino Cratonis*, poſſunt juxtà earundem & noſtras ſuperiores animadverſiones facillimè parari, cùm pauca in iis occurrant, quæ ſingulari nota & correctione indigeant, maximè quoad præparandi modum. Itaque ſuprà dictæ animadverſiones, tùm Authorum, tùm noſtræ diligenter revolvantur.

PILULÆ DE TARTARO QUERCETANI A D. D. DANIELE SENNERTO CORRECTÆ.

℞. Polypodii quercini uncias duas,
Radicum Aſari,
Seminum Geniſtæ ana unciam ſemis,
Paſſularū minorum unciam unā ſemis,
Fumariæ,
Scolopendrii ana manipulum unum,
Tartari albi drachmas ſex,
Florum Bugloſſi,
Borraginis ana manipulum ſemis:
Coquantur in aquæ puræ ſufficienti quantitate ſecundum artem: Decocti clarificati libris duabus, adde ſucci Pomorum libram unam. In his infunde
Foliorum Senæ uncias duas,
Folliculorum Senæ unciam unam,
Turbith electi & gummoſi,
Radicum Hellebori nigri,

Styracis

Digitized by Google

Styracis præparati ana unciam unam ſemis,
Macis,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Epithymi ana unciam ſemis.

In vitro clauſo macerentur, & digerantur per quatriduum in Balneo Mariæ; poſteà colentur, colaturæ adde

Cremoris vel Cryſtallorum Tartari uncias tres,
Aloës præparatæ ſeu extractæ uncias quatuor,
Myrrhæ in vino ad ignem diſſolutæ & percolatæ unciam unam.

Omnia iterum diebus tribus vel quatuor in Balneo Mar. digerantur, & hinc inſpiſſentur, & coagulentur ad lentum ignem. Sub finem, dum materia ferè refrigerata eſt, adde

Specierum Diarhodon Abbatis,
Lætificantis Rhaſis,
Trochiſcorum de Lacca ana drachm. unam,
Salis Abſinthii,
Fraxini ana drachmas duas,
Eſſentiæ Croci ſcrupulos duos.

Reducantur in maſſæ pilularis conſiſtentiam. Si libet, & res poſtulat, Scammonii, Rhabarbari, Trochiſcorum Alhandali extractum, & Ammoniacum addi poſſunt.

Utramq; bilem purgant, omnes humores craſſos, tartareos, ſalſos, & mucilaginoſos radicitus à partibus pr fundiſſimis eliciunt, totam maſſam ſanguinis purificant, humorem atrabilarium contumaciſſimum educunt: inde maniacis, & melancholicis affectibus opitulantur.

ANIMADVERSIONES.

QUantumvis hæc *pilularum Tartarearum Quercetani* compoſitiò à Doctiſſimo Sennerto quoad ingredientia correcta ſit: reſtant tamen quoad præparationem nonnulla, quæ emendationem ſummoperè efflagitant, quæque luculenter ſatis ex noſtra ad mentem Clariſſimi Sennerti (ratione ingredientium) inſtitutâ & ſubjuncta præparatione cuivis patebit. Utpote

℞. *Species primi decocti, ſuperiùs in compoſitione denominatas,*

Quas *affusâ aqua ſ. q.* coque ad remanentiam *duarum librarum, decocto* optimè albumine ovorum clarificato, extrahe *ſpecies purgantes*, videlicet

Foliorum Senæ ℥iij.
Turbith. el. gum.
Rad. Helleb. nigri ana ℥jß.
Epithymi ℥ß.

Sed cùm non ſufficiant hæ *duæ libræ decocti* pro extractione prædictarum *ſpecierum*, proinde factâ primâ *extractione ſpecierum* præfatarum cum *decocto* per digeſtionem, coctionem & expreſſionem, poſſunt eædem *ſpecies* adhuc ſemel vel bis *aquâ ſimplici* affusâ, digerendo, coquendo, & exprimendo extrahi, prout ſæpiùs in *Syruporum purgantium* confectionibus dictum & edoctum eſt; *extractiones* omnes interim junctim aſſerventur. Tum

℞. *Styracis Calamitæ* ℥jß.
Macis,
Caryophyllorum,
Cinamomi ana ℥ß.

Craſſiuſculè contuſa immitte *cucurbitæ vitreæ parvæ*, & ſuperaffuſis *vini albi generoſi* ℥iv, appoſitoque capitello & juncturis probè circumlitis, deſtillando per M. B. univerſa evocetur *humiditas*, quæ, ſi libet, iiſdem *ſpeciebus Aromaticis* in cucurbita relictis reaffundatur, & ut antea *humiditas tota, ſive aqua ſpirituoſa* proliciatur, quæ ſtudioſè poſteà reſervetur: Relicta à deſtillatione *Aromata* poſſunt, affusâ *aqua ſimpl. ſ. q.* (vel quod meliùs eſt, *vino albo*, propter *Styracem*, quæ *vino* meliùs quàm *aquâ* diſſolvitur vel diluitur,) adhuc ſemel parumper coqui *ad* ℔ß circiter, & ſuperiori *extracto liquido*, ex *ſpeciebus purgantibus* facto, addi; Quo *extracto liquido,*

Aloës Succotrinæ, vel ejus loco extracti ejuſdem ℥iv, *&*
cremoris Tartari ℥iij,

diluendæ ſunt, & poſtmodum leni calore cinerum penitùs iterùm exiccandæ.

Jam demùm

℞. *Myrrhæ electæ* ℥j.

Quam pulveriſatam in leniſſimo calore *ſuperiori ex ſpeciebus Aromaticis, deſtillatâ & aſſervatâ*

aſſervatâ aquâ ſpirituosâ, diſſolve; Similiter *eâdem aquâ* diſſolve vel dilue rursùs *Aloën & cremorem Tartari ſuperiùs inſuccatum & exſiccatum*, additisque *ſpeciebus reliquis*, nimirùm

Spec. Diarhodon Abbatis,
Lætificantis Rhaſis.
Trochiſcorum de Lacca ana ʒj.
Salis Abſinthii,
Fraxini ana ʒij.
Eſſentia Croci ℈ij.
Fiat *pilularum maſſa* juſtæ conſiſtentiæ.

Nota: ſi *unciam unam Styracis Calamitæ* ſuperiùs detraheres, & locò ejus ℥ß vel ʒvj. *reſinæ ejusdem*, quæ facilis eſt paratu, per expreſſionem aut extractionem cum *ſpiritu vini* (uti inferiùs in *confectione Theriaca* docebimus,) ad *Aloën* adderes, longè meliùs eſſet. Nam *reſina Styracis* in decoctum migrare nequit, neque per deſtillationem tota ejus virtus abſtrahi vel elici poteſt. Quod *compoſitas ſpecies & Trochiſcos* concernit, *quæ pilularum harum compoſitionem* ingrediuntur, illa poſſunt jàm parata addi, ſi tantoperè neceſſaria ſint, cum in omnibus officinis proſtent: nam exigua eorum quantitas, quæ huic *compoſitioni* deſtinata eſt, prohibet, quò minùs illorum ingredientium exacta ſupputatio commodè inſtitui queat. Nihilominus ſi alicui arrideret, ingredientia omnia dictarum *ſpecierum compoſitarum*, *Diarhodonis* ſcilicet & *Lætificantis Rhaſis*, nec non *Trochiſcorum de Lacca*, recenter huic *compoſitioni* adjicere, illum oporteret de *compoſitione ſpecierum Diarhodon*, prout huic Diſpenſatorio inſerta eſt, *trigeſimam ſecundam partem* circiter ingredientium, nempè pro *qualibet uncia, grana quindecim*, & pro qualibet *drachma una, grana duo*: De *compoſitione ſpecierum Lætificantis Rhaſis* itidem, prout huic Diſpenſatorio inſerta eſt, *ſexageſimam quartam partem* ingredientium, nimirùm pro qualibet *uncia una, grana ſeptem*, & pro qualibet *drachma una, granum unum* circiter: Et de *compoſitione Trochiſcorum de Lacca, duodecimam partem* ingredientium, pro qualibet nimirùm *drachmâ unâ, grana quatuor* huic compoſitioni addere.

Nota ſecundò, quod *folliculis Senæ* ipſa *folia*, non ſine prægnanti causâ ſubſtituerimus, quippè cum *folliculis vel foliculis dictis* parùm admodùm vel nihil virtutis catharticæ inſit; ideò etiam eos *compoſitioni huic* parùm nihilvè efficaciæ communicare poſſe, arbitrati ſumus.

PILULÆ TURBITH AUREÆ MESUÆ.

℞. Turbith drachm. ſedecim,
Aloës drachm. duodecim,
Myrobalanorum Citrinorum drachm. decem,
Maſtiches,
Roſarum ana drachmas ſeptem,
Croci drachmas tres.
Cum ſucco Abſinthii fiat maſſa.

Stomchicis, colicis, nephriticis ac inflatis proſunt: valentiores verò ſunt propter magnam Turbith copiam; attamen rarò ſunt uſui.

ANIMADVERSIONES.

PArari poſſunt juxta modum ab Authore præſcriptum, nec peculiari *animadverſione* indigent. Quin imò auderem aſſerere: Si *Aloë* in aliquantò majori quantitate addita fuiſſet, pro conſiſtentia vera & corpore pilularum acquirendo, eas multis paraſangis reliquas plurimas *pilularum Compoſitiones* quoad competentem *ſpecierum ingredientium* quantitatem, quâ nempe aliquid operari poſſunt, ſuperaturas eſſe. Ne igitur exiſtimes *Lector benevole* cùm paucis in hac Claſſe, nec ſeparatim ſingulis ſpongiam admoverimus, illas propterea ab erroribus immunes eſſe. Nequaquam. Nam hoc Te ſcire velim, quod, qui *compoſitum* aliquod *Medicamentum* concinnè conſtruere intendat, (dico conſtruere vel componere, non præparare; cùm aliud ſit *Medicamentum compoſitum* conſtruere, aliud verò præparare. Illud enim Ipſorum Medicorum Doctorum & expertorum eſt: Hoc verò Pharmacopœios in arte verſatos didiciſſe & exactè ſatis callere convenit) id unicè conſiderare inq; id totus incumbere debeat, ut non ſolùm *rerum diſcrepantiam evites*, homogenea homogeneis aduniat; nec indiſcri-

Digitized by Google

indiſcriminatim tamen *ſimplicium* ſarraginem conſarcinet; ſed & faciat, ut omnia ingredientia eâ quantitate inter ſe invicem in *Compoſito* cohæreant; ne unum quidem eorum in tanta diminutione quâ nihil in illo operari aliud poſſit, præterquam doſin & pretium Medicamenti adaugere, cæteris adjunctum ſit. Quippe quod in plurimis huic *pilularum* Claſſi infarctis *Compoſitionibus* adeò frequenter commiſſum; ut tædeat eandem crambem ſæpius recoquere, qui ſaltem in terminis nos ſimplicibus, rectè parandi tamen & commiſcendi, continere voluimus. Elegantiores *pilularum Compoſitiones* & *Præparationes* qui exoptat, is adeat *Pharmacopœam Regiam*, jam, DEO ſint laudes, exactius priori *elaboratam*, ubi haud dubiè voti ſui compos, diſcuſsâ caligine, efficietur.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS SEPTIMA, CONTINENS EXTRACTORUM FORMULAS, NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

Plurima quidem de extractis, *eorum uſu, & in quem finem inventa ſint; nec non* menſtruis, *quibus illa communiter parari ſolent, dicenda & præmittenda eſſent: Sed cum de his ſatis prolixè & luculenter alii Authores tractent, inprimis Excellentiſſimus Sennertus in ſuis* Inſtitutionibus libro 5. parte 3. ſect. 3. cap. 9. *de* Tincturis *&* Extractis; *Idcircò brevitati ſtudens benevolum Lectorum eò remitto: In ipſis tamen præparationibus datâ occaſione quædam de his, licet breviter, dicturus.*

EXTRACTUM AGARICI.

℞. Agarici albi & levis quantum volueris. Huic affunde ſpiritûs vini tantam quantitatem, ut is duos vel tres digitos emineat; ſtent ſic ſimul in vaſe vitreo arctiſſimè clauſo, juncturis probè obturatis, ac circumlitis, in loco calido vel ſaltem tepido dies tres. Poſteà colentur, & leviter exprimantur: expreſſum & colatum in balneo Mariæ, abſtracto rurſus lenta deſtillatione vini ſpiritu, in craſſamentum cogatur, &, quod in fundo cucurbitæ mellis ſpiſſitudine reſidebit, id ad commodos uſus ſervetur.

Pituitam lentam & craſſam ex ventriculo maximè & meſenterio, nec non jecore, liene, pulmonibus ac utero expurgat; à cerebro quoque, nervis & artubus eandem, licet debilius, proliçit: vermes inſuper enecat, & expellit.

ALii loco ſpiritûs vini aquam Aniſi, cui oleum ademptum ſit, uſurpant; correctivi loco id forſan adhibentes. Verùm corrigitur ejus extractio pro re & conditione ægri, aut morbi, addendo in ſingulas doſes guttulam unam olei Macis, Nucis Moſchatæ, Fœniculi, Caryophyllorum, aut alterius ſimilis.

ANIMADVERSIONES.

DIverſa *menſtrua* varioſque *liquores* Chymici excogitârunt, quibus cùm ex *Mineralibus*, tùm *Vegetabilibus*, & ipſis etiam *Animalibus*, eſſentiam, virtutem & efficaciam, aut quocunque nomine appellare libeat, elicere poſſint, relictis inutilibus & viribus exhauſtis craſſamentis: Et quidem pro extractione *Vegetabilium* (cum quibus nobis ex inſtituto in hac claſſe res eſt,) imprimis *ſpiritum vini*, *vinum ipſum*, *acetum* cùm *ſimplex*, tùm *deſtillatum*, *ſpiritus ipſorum Vegetabilium ardentes*, item *ſpiritûs eorundem acidos & aquas deſtillatas*, ipſam etiam *aquam ſimplicem*; ex quibus jam pro uniuſcujuſq; intentione eligi poſſunt, quæ maximè ad propoſitum faciant, atque exindè *menſtrua* parari unicuique rei accommodata.

Nunc autem ſeſe nobis ſiſtit extrahendus *Agaricus*, fungus nimirùm albicans, truneo *Laricis* adnatus; qui cùm nonnihil reſinoſus ſit, præſtat ipſi *menſtruum* adhibere analogum, quod polleat vi & efficaciâ reſinam diſſolvendi & extrahendi. Inter cætera verò ſuperiùs commemorata *menſtrua* nullum ad hoc aptius magiſq; conveniens eſt, quàm ipſe *ſpiritus vini*, aliique ex quovis alio *Vegetabili*, utpotè *Frumento*, *Tritico*, *&c.* beneficio fermentationis & deſtillationis, prolecti *ſpiritus ardentes*; qui cùm ſint de *natura ſulphurea*, proinde *res ſulphureas* (quales ſunt reſinoſæ) non ſolùm extrahere, ſed etiam quandoque totaliter diſſolvere apti nati ſunt; uti manifeſtum fit in *reſinis* omnibus, quas totaliter, in proportionata tamen quantitate affuſi, diſſolvunt: Ideò benè factum, quod in præparatione hujus extracti, *ſpiritus vini* adhibitus ſit, rejectâ *aquâ Aniſi*. Prudentiſſimè etiam correctionis loco *olea deſtillata* jam confecto *extracto*, pro conditione morbi & ægroti addi præcipiuntur: hoc tamen in hac *Agarici* extractione obſervandum eſt, quòd ille unicâ ſaltem vice *ſpiritu vini* ad eminentiam duorum vel trium digitorum affuſo, totâ ſuâ efficaciâ & reſinoſâ ſubſtantiâ neutiquam exui poſſit, ſed opus ſit ut bis terve ad minimum *recentis ſpiritûs reaffuſio* fiat. Neceſſum quoque eſt, ut peractæ extractioni, colaturæ & expreſſioni filtratio ſuperaddatur; cujus beneficio plurimarum partium terreſtrium & craſſiorum fiet ſeparatio. Nam *Agarici extractum ſpiritu vini* paratum, ſi paulò calidius coletur, aut per colatorium exprimatur, non adeò defæcatum transfluit, ſed plures terreſtriores *Agarici* partes unà in expreſſione permeant; unde poſtea fit, ut colatura illa expreſſa in frigore denuò veluti concreſcat. Hoc ipſum autem beneficio filtrationis, præſertim ſi illa frigidè, vel ad minimum tepidiuſculè fiat, prohibetur, tumque ſola ſaltem ſubtilior *Agarici* eſſentia per filtrum tranſmittitur, quæ non ita, ut prior colatura denuò concreſcit, nec turbida evadit, ſed liquida & clara perſiſtit. Cæterùm quæ de *reſina ejus* monenda eſſent, videantur inanim Adverſionibus ſubſequentibus.

EXTRACTUM SEU BALSAMUS ALOES.

℞. Aloës Succotrinæ, quantum volueris. Redigatur in pulverem: huic affunde ſpiritus vini rectificati, vel (ſi malueris) aquæ Endiviæ, vel Acetoſæ, quantum ſatis: maceretur in loco calente, diligenter quotidie agitando, donec liquor coloretur: qui deinde relictis exactè fæcibus, per inclinationem eximatur, & recens rurſus affundatur, tantiſper id reiterando, quoad nullum amplius colorem liquor affuſus extrahere videbitur. Tandem omnis humor congregatus

gregatus

gregatus, diligenterque tranſcolatus, in juſtam ſpiſſitudinem lenâ coctione vel deſtillatione redigatur.

Internas putredines arcet, ventriculum mundat, ac roborat: cruditates abolet, & ventrem lubricum reddit.

Eodem planè modo parantur omnia alia extracta ſimplicia, & compoſita, præterquàm quod quædam eorum etiam exprimuntur: affuſo nimirum medicamentis, ex quibus vim ac energiam omnem prolicere mens eſt, vini ſpiritu, aut aquis appropriatis ad id præſtandum idoneis, & additis interdum corrigentibus. Sic Extractum Rhabarbari commodè parari poteſt cum aqua Agrimoniæ, additâ modicâ Spicâ & Cinamomo. Extractum Senæ cum aqua Lupuli, Scolopendrii, Borraginis aut Fumariæ, addita portione aliqua Caryophyllorum, Zingiberis, vel ſem. Fœniculi, &c.

Notandum tamen, aquas non ex omnibus Medicamentis ſimplicib. vires elicere poſſe, ſed potiſſimùm ex herbis & radicibus non gummoſis aut reſinoſis, vel inſignem duritiem non habentibus: ibi enim (ut in Turpetho & Mechoaca) vini ſpiritu opus eſt. Sic etiam Gummi ſeu Lachrymæ ſingularem in extrahendo dexteritatem requirunt: hæc enim in aceto reſolvi, ac per ſe aceum, ut terreſtreitas omnis ſeparetur, tranſmitti poſtulant: acrimonia poſtmodùm aceti reiteratis aquarum affuſionibus eluitur; tum demum in vini ſpiritum demerguntur, qui vim Gummi prolectet, inde perficiatur, ut artis eſt. Verum hæc diligentem ac ſedulum Pharma. opæum noſſe oportet, ut quod cuiq; commodè & ex artis uſu affine ac applicabile ſit, inter præparandum adhibere ſciat: & pro ſuâ diſcretione dignoſcat. Nobis autem inter Extracta ſimplicia præter jam dicta in uſu ferè ſunt ſequentia.

EXTRACTUM

Abſinthii,
Agallochi,
Angelicæ,
Calami Aromatici,
Capparum,
Cardui Benedicti,
Centaurii minoris,
Croci,
Cucumeris Aſinini,
Dictamni albi,
Enulæ,
Eſulæ,
Euphorbii,
Galbani,
Gentianæ,
Guajaci,
Hellebori nigri,
Hieræ picræ,
Liquiritiæ,
Mechoacæ albæ,
Nigræ,
Meliſſæ,
Myrrhæ,
Opii Thebaici,
Opopanacis,
Pœoniæ,
Rhabarbari,
Sagapeni,
Scammonii,
Senæ,
Turbith,
Zedoariæ,

ANIMADVERSIONES.

Aloë ſuccus eſt nonnihil reſinoſus, qui *ſolâ aquâ* vix totaliter & verè diſſolvi poteſt: Proindè optimum & conſultum eſſe arbitror, ut, ſi *extractum vel Balſamum Aloës* dextrè confici debeat, *ſpiritu vini* ejusdem fiat extractio, quò ſimul etiam *partes Aloës reſinoſæ* diſſolvi queant: Nec eſt, quòd cum Clariſſimo Schrödero reſinoſam illam *Aloës* partem purgationi inutilem eſſe putemus; contrarium enim aliorum purgantium, utpotè *Scammonea, Jalappa, Turbith, Gummi Gotta* & ſimilium reſinæ manifeſtè evincunt.

Reliqua *extracta ſimplicia*, quorum in adjuncta animadverſione fit mentio, & quæ notata ſubſequuntur, quod concernit, ea ſanè ſedulum (uti benè monent.) & peritum requirunt Pharmacopœum, qui unicuique rei, quod ipſi affine & homogeneum eſt, adhibere nôrit. Pauci autem talium hodiè reperiuntur, & numero

vix

vix totidem ſunt,
Quot Thebarum portæ, aut divitis oſtia Nili.

Præſtitiſſet itaque, ut, cùm in aliis hujus Diſpenſatorii vix caſsâ nuce dignis compoſitionibus, & nugaciſſimis earundem præparationibus Authores plùs nimiô multoties ſe torſerint, etiam in his, quæ ſanè expertum & induſtrium Philoſophum naturalem, qui quid & quantum in re quaque ſit contentum vel reconditum, quidque unumquodq; pati, & quid ferre recuſet, optimè ſciat, requirunt, paulò magis ſolertes ſe dediſſent, nec ita negligenter cuncta Pharmacopœorum aut eorundem miniſtrorum (qui frequentiſſimè nihil minùs ſciunt, quàm quid unicuique rei affine ſit & applicabile) diſcretioni reliquiſſent; memores, quod φάρμακα ſive medicamenta, ſi rectè, id eſt, convenienti modo præparata fuerint, Deorum manus ſint: (ità enim Herophilus ea appellare ſolitus eſt, eò, quòd quaſi Numine & ſanandi celeritate ægros ab interitu vindicent.) Siniſtrè verò præparata φάρμακα, ſæpenumerò evadant, ſive toxica lethiferaque Venena. Sed ut redeamus ad extractiones reliquorum *purgantium*, ex his *extracta Rhabarbari & foliorum Senæ ſpiritu vini* optimè fieri poſſunt: habent enim ſaltem aliquid reſinoſi, & ob id longè ſubtiliùs extrahuntur *ſpiritu vini*, *quam aquâ aliquâ deſtillatâ*: Addo, quòd omnia *purgantia à ſpiritu vini* in ſua virtute exaltentur, maximè quæ reſinoſa ſunt. Quam frivolè autem *menſtruis*, quibus pro extractione cùm horum, tùm aliorum *purgantium* communiter utuntur, *Aromata*, utpotè *Spica Nardi*, *Cinamomum*, *Caryophylli*, *ſemina Fœniculi* & ſimila addantur, quisquis nòrit, qui ſuperiores pluſimas noſtras animadverſiones, maximè in *Syrupos* perlegerit; ubi ad nauſeam usq; inculcavimus, quòd *Aromatum* illorum *partes balſamicæ*, *ſpirituoſæ & odoriferæ* in decoctionibus & evaporationibus penitùs avolent, nec quicquam virtuoſi de illis remaneat. Taceo, quod ipſimet non recordentur ſuperioris ſui moniti in præparatione *extracti Agarici* traditi, ubi repudiatâ *aquâ Aniſi* apertè innuunt, mèliùs eſſe ſub finem jam paratis *extractis*, & quidem ſingulis eorundem *doſibus*, pro conditione ægri & morbi, *olea deſtillata Aromatum enumeratorum*, loco correctivi addere. Quod ipſum eorum monitum, non ſolùm in extractione *Agarici*, ſed æquè in aliis omnibus extractionibus locum habere poſſe, omninò exiſtimo & firmiter aſſero.

Gummata quod concernit vel *lachrymas*, ea inprimis diſtinguenda ſunt, antequam pro illorum extractione conveniens aliquod *menſtruum* determinari poſſit. Etenim *Gummata* vel *reſinoſa* ſunt, vel *mucilaginoſa*; (quæ tanquam aqua & ignis inter ſe differunt,) quædam verò medio modo ſe habent. *Gummata reſinoſa* ſunt, *Galbanum*, *Storax Calamita*, *Tacamahaca*, *&c.* *mucilaginoſa ſunt*, *Tragacanthum*, *Gummi Arabicum*, *Bdellium*, *&c.* Medio modo ſe habentia, uti *Olibanum* & *Hedera*, *&c.* Quæ ex his *reſinoſa*, nullo alio menſtruo convenientius extrahi & diſſolvi poſſunt, quàm *ſpiritu vini*, vel alio aliquo ardenti ex quodam *Vegetabili* per fermentationem & deſtillationem profecto, utpotè ex *Roſis*, *Ceraſis*, *&c.* cujus rei experiundi exemplum habemus in *Storace* & *Benzoë*, quæ hoc ipſo *ſpiritu Roſarũ ardente* elegantiſſimè pro coſmetico extrahuntur, ut adeò neceſſum non ſit, ſupradicta *Gummata reſinoſa* prius *aceto* reſolvere, (uti jubent,) & tandem relictam ab *aceto* acrimoniam reiteratis tot aquarum affuſionibus eluere; quod ipſum & ridiculum eſt & impoſſibile. Concedo equidem, quod *Gummata reſinoſa aceto* dilui & quaſi diſſolvi poſſint, pro præparatione *Emplaſtrorum*, *Unguentorum* & aliorum expetita; non tamen æquè genuina ſolutio hæc eſt, atque illa, quæ *ſpiritu vini* peragitur; lacteſcit enim illico, quæ *aceto* facta eſt, ſolutio; contrà verò, quæ *ſpiritu vini* peracta eſt, clareſcit, & limpida perſtat: Eluere autem reiteratis *aquarum* affuſionibus acrimoniam *aceti* quod impoſſibile ſit, id ex eo patet, quia *aqua* ſemper in quacunque abſtractione, quæ vel mediante deſtillatione vel exhalatione perficitur, ſe habet in modum phlegmatis, quod *acetum* in deſtillatione præcedit, reſiduo manente ejusdem *ſpiritu acido fixiori*. Similiter nec aliâ aliquâ ablutione eadem edulcorare

rare poteris, niſi fortè non tàm abluere, quàm eluere totum lubido fuerit; quod reipsâ experiere, ubi hujus rei experimentum feceris.

Gummata mucilaginoſa quod attinet, illa *aquâ ſimplici* vel *deſtillatâ*, aliisque conſimilibus aquoſis liquoribus commodè diſſolvi queunt; *ſpiritus autem vini* ea non attingit.

His itaque præmiſſis aſſero, reliqua ordine ſubſequentia *extracta*, optimè *ſpiritu vini*, vel alio aliquo ardenti, parari poſſe, præſertim quæ ex *lignis & radicibus reſinoſis*, item *Gummatis & ſuccis inſpiſſatis* confici debent. Nec tamen inficias ibo, quòd nonnulla ex *herbis* & *radicibus quibusdam minùs reſinoſis*, *aquâ ſimplici* & *deſtillatâ*, vel etiam *vino & aceto deſtillato* perfici poſſint. Ut autem benevolus Lector exemplum habeat, quomodo *radix reſinoſa aliqua*, aut alia res reſinam continens extrahenda ſit, ut etiam *reſina extracto* permixta maneat, addam hîc formulam, ſecundùm quam omnes ſimiles extractiones inſtitui poſſunt, præſertim compoſitæ, in quibus magna ſæpè diverſitas ingredientium occurrit. Ex. gr. ℞. *Radices Jalappæ vel Mechoacæ nigræ aut albæ, Turbith, Lignum Sanctum, &c. vel rem aliam quamcunq; nonnihil reſinoſam*, quam inciſam & contuſam infunde in *ſpiritûs vini rectificati ſ. q.* & cucurbitâ benè clausâ fiat extractio vel digeſtio horis circiter 48. coletur poſteà vel ſeparetur *ſpiritus tinctus* & eſſentiâ rerum prædictarum imprægnatus, *ſpecies in fundo reſtantes* exprimantur, aſſervato *ſpiritu tincto*; *Relicta ſpecies* denuò *recenti ſpiritu* ſuperfundantur, digerantur, colentur, & exprimantur, idque tertiâ vice, ſi lubet, repetendum. Poſteà *colaturæ* & *expreſſiones omnes ſive ſpiritus tincti*, junctim per chartam emporeticam filtrentur, & in M. B. ultrà remanentiam quartæ partis abſtrahantur; Refrigeratâ cucurbitâ *relictum extractum liquidum* in vitrum amplum effunde, cui vel innatantem vel in fundo hærentem invenies *reſinam*, quam exemptam, & *aquâ frigida* aliquoties lotam, ſi libet, in leni calore exicca, ut pulveriſari queat; Et hoc modo habebis *Magiſterium vel reſinam ſiccam*: *Extractum autem liquidum* leni calore ad conſiſtentiam craſſam evaporare ſine; cui ſi libet *propriam reſinam pulveriſatam*, aliquot *Amygdalis* contuſam vel ſubactam junge; aut ſi multum *extracti* & parum *reſinæ* fuerit, diſſolve illam, antequam exiccata & pulveriſata fuerit in *rectificatiſſimo vini ſpiritu q. ſ.* & *extracto jam craſſo & confecto* adde.

Nota: equidem me non latere, haud paucos eſſe Medicorum, cùm Galenicorum, tùm Hermeticorum, qui *ſpiritum vini* pro extractione *purgantium*, ceu inutilem damnent; quem tamen nos ad eliciendam enumeratarum *ſpecierum vim catharticam*, ceu convenientiſſimum ſuperiùs commendatum voluimus. Ratio autem illorum in contrarium hæc eſt, quòd *vis cathartica* conſiſtat in *eſſentia rerum ſalina*: *Spiritus vini* autem, utpotè *naturæ ſulphureæ* ad diſſolutionem *ſalium* ineptus ſit, & per conſequens appropriatum ſive homogeneum pro *purgantibus* extrahendis *menſtruum* eſſe non poſſit. Sciant autem boni illi Viri, quòd inter *ſalia* ingens detur differentia; quædam enim eorum *volatilia* ſunt, quæ inſtar *ſpirituum* levi ignis calore concitata ſublimia petunt: Quædam *eſſentialia*, ex *ſuccis Vegetabilium* educi nata, mediæ quaſi naturæ inter utraque, *volatilia* ſcilicet & *fixa*: Quædam verò *fixa* per calcinationem & totalem Vulcani violentiâ rerum deſtructionem parari ſolita. Jam ſi de *ſalibus volatilibus* ſermo erit, utique *ſpiritus vini* ea promptè diſſolvit; imò nonnunquam etiam cum iisdem familiariter ſe conjungit & coagulatur. Quod ad *ſalia eſſentialia* attinet, etiam illa, ſi realiter talia ſint, à *ſpiritu vini* reſolvuntur: ſimiliter etiam *Vitriola Metallorum*: *Salia* autem *fixa*, (quibus propriè *ſalis* nomen competit) quod concernit, de his fateor, quòd *ſpiritus vini* (præſertim ſi ſummè dephlegmatus, ſive ab omni aquoſitate liberatus fuerit,) illa ſimpliciter & immediatè non attingat, nec diſſolvat, niſi prius eſſentificata fuerint. Quod ipſum tamen, hanc noſtram (ſalvo tamen ſemper rectiùs ſentientium judicio,) de legitima *ſpiritu vini purgantium* extractione ſententiam, nullatenus infringit, cùm vis *purgatrix* non tàm in *ſale fixo*, quod ex verè & legi-

Digitized by Google

timè combuſtis aut in cinerem redactis eruitur, quàm in *ſale rerum eſſentiali*, quod propriè *Vegetabilibus* non crematis ineſt, fundata ſit; is autem optimè *ſpiritu vini*, aliisq; *ſpiritibus* ipſi homogeneis, & quidem longè melius, quàm *aquâ communi*, (quæ contrà *ſalia fixa* & vera faciliùs & promptiùs diſſolvit,) reſolvuntur. Proindè adhuc apud nos ratum & firmum manet, quòd *ſpiritus vini* optimum & convenientiſſimum ſit, ad virtutem catharticam ex *purgantibus* rebus eliciendam, *menſtruum*.

Interim hîc notandum eſt, quòd, dum *ſpiritum vini* pro extractione rerum catharticarum commendamus, non illum intelligamus, qui ſummè alcoholiſatus, frequentioribus rectificationibus ad talem volatilitatem redactus eſt, ut è vitro deſuper in terram de illo nonnihil effuſus, ipſam non attingat, ſed auræ ſubtiliſſimæ inſtar in ſublime feratur, ipſoq; quaſi momento ad æthera evehatur; neutiquam ſanè: Sed illum hîc intellectum volumus, qui à ſuperflua & immodica aquoſitate aliquatenus liberatus ſit; ità enim eò meliùs penetrat, citiusque virtutem rerum, quibus ad extrahendum affunditur, elicere vel extrahere potis eſt. Addo etiam, cujus in ſuperiori reſponſione obliti ſumus, quòd *ſpiritus vini* ſecundum noſtram ſententiam non ſolius *naturæ ſulphureæ* (uti quidem illi ſibi imaginantur, fortè quia φλογὸς particeps ſit,) ſed potiùs *naturæ ſalino-ſulphureæ* ſummè volatilis exiſtat, quam ipſam *ſalinam* volatilem ejus naturam ſubdulcis & penetrantiſſimus ejus ſapor, maximè ubi probè dephlegmatus fuerit; *ſulphuream* autem facilis conceptio flammæ, luculentiſſimè evincunt. Eandem hanc ipſius naturam, ſcilicet *ſalino-ſulphuream* apertè etiam confirmant *ſalia illa volatilia*. Ex. gr. *Succini*, *Viperarum*, *&c.* nec non *eſſentialia* ex *herbis* aliisvè *Vegetabilibus* parata, de quibus ſuperiùs dictum; utpotè quæ promptiſſimè illum admittunt, & ob eo ſe diſſolvi patiuntur, nimirùm ab mutuam naturæ affinitatem & ſymbolicas proprietates: Etenim, uti Philoſophi loquuntur, *in ſymbolum habentibus facilis eſt tranſitus*; ſicque jam penitùs corruit, ſuperiùs in contrarium noſtræ opinioni adductum argumentum; primâ quidem fronte ſatis ſpecioſum apparens, quo ipſo plures hactenus deceperunt, plurimique decepti ſunt.

SEQUUNTUR EXTRACTA COMPOSITA.

EXTRACTUM AGARICI COMPOSITUM.

℞. Agarici Alpini leviſſimi & candidiſſimi libram ſemis,
Rhabarbari interioris uncias tres,
Seminis Aniſi,
Zingiberis,
Macis ana drachmam unam ſemis.

Incidenda incidantur, contundenda contundantur, affundantur ſpiritus vini rectificati menſuræ duæ, ſtent in infuſione vitro benè clauſo per triduum; poſt fiat ſecundum artem extractum.

Hanc extracti compoſiti deſcriptionem nobis communicavit Vir Clariſſimus D. D. Urbanus Schlegelius, Decani Collegii Medici Vicarius perpetuus, collega noſter plurimùm dilectus.

ANIMADVERSIONES.

Paretur juxtà modum antecedentem, binâ vel trinâ ſpecierum infuſione, diſſolvendo ultimò quod *reſinoſum* eſt rectificato *ſpiritu vini*, & *extracto* jam ad conſiſtentiam craſſam *inſpiſſato* adjungendo: *Aromata* extractioni fruſtrà & perperàm adduntur, & longè meliùs foret, ſi jam confecto *extracto* de ipſorum *oleis deſtillatis* nonnihil addetetur.

EXTRACTUM CATHOLICUM.

℞. Colocynthidos drachmas ſex,
Agarici optimi,
Diagrydii,
Hellebori nigri ana unciam ſemis,
Aloës electæ unciam unam,
Specierum Diarhodon Abbatis unciam ſemis.

Species Diarhodon in ſufficienti quantitate ſpiritus vini per dies aliquot macerentur,

rentur, qui deinde relictis fæcibus ſupra prædicta medicamenta purgantia fuſus in loco calido, vaſe probè clauſo, vires eorum imbibat: poſteà leviter omnibus expreſſis, liquor transſcolatus levi balnei vapore evocetur, ut extracti ſpiſſamentum in fundo cucurbitæ reſideat.

Medicamentum eſt Catholicum ſeu univerſale, omnes in univerſum humores exturbans. Aliud catholicum, magis tamen operoſum, deſcribitur à Quercetano, in Pharmacop. Dogmat. reſtituta.

ANIMADVERSIONES.

Equidem hujus *extracti* præparandi modus ex ſuperioribus noſtris *animadverſionibus* ſuper *extracti Aloës* præparationem factis, ſatis diſpaleſcit; nihilominus tamen, melioris informationis ergò, dilucidiorem ejus præparationem addam. Primò autem neceſſarium non eſt, ut *ſpecies Diarhodon* correctionis loco huic *extracto* addantur: etenim ſuperiùs abundè demonſtratum eſt, has & ſimiles *ſpecies* vix quicquam corrigere poſſe. Si tamen Medicus aliquis ſtrictè illas addi deſideret, ſuaderem, ut dictarum *ſpecierum Diarhodon* ingredientia recentia, nec in pulverem redacta, ſed ſaltem craſſiuſculè contuſa vel conquaſſata, huic extractioni adderentur; omiſſis tamen quæ vel à *ſpiritu vini* non diſſolvi vel extrahi poſſunt, ut ſunt *Perla*, *Saccharum Candum*, *Tragacanthum*, *Gummi Arabicum*, *&c.* quæ dicta *ſpiritus vini rectificatus* non attingit; Vel quorum *eſſentia* licet extrahatur, nihilominus in abſtractione *extracti* avolat, ut ſunt *Cinamomum, Caryophylli, Moſchus, Gallia Moſchata, ſem. Aniſi & Fœniculi, Camphora, &c.* Secundò *Aloë* per ſe ſigillatim extrahatur: impediret enim alioquin, quò minus ex reliquis *ſpeciebus virtus catharticа* elici poſſet; quia *Aloë ſuccus inſpiſſatus eſt*, citò in *ſpiritu vini* reſolubilis, quem ideò ſtatim ità imprægnat, ut minùs ad ulteriorem extractionem habilis eſſe poſſit. *Diagrydium* etiam ſeorſim extrahere non inconſultum foret, quia totum reſinoſum eſt, cujus *extracta reſina* tandem *extracto jam perfecto*, aut pulveriſata, aut *ſpiritu vini rectificatiſſimo* reſoluta addi poteſt. Quin & *Agaricus* in extractione, uti ſuperiùs dictum, *reſinam* præbet, quæ ſimiliter *novo ſpiritu vini rectificato* diſſolvi, & extracto jam perfectè inſpiſſato commiſceri poſſet: Non nego tamen omnia & ſingula ſimul & conjunctim extrahi poſſe, ſed longè majori quantitate *ſpiritûs vini*, & minori efficacia futuri *extracti*; præſertim ſi imperitus Pharmacopœus, (non omnes enim, de quo jam ſuperiùs conqueſti ſumus, quod cuique affine & ex artis uſu applicabile eſt, cuivis adhibere nôrunt,) præparationem tentet, & *reſinam* ingredientium à reliquo *extracto* ſtudiosè non ſeparet, aut ſeparare ſciat, utpotè quæ novo *ſpiritu vini rectificato* iterum diſſoluta, aut penitùs exiccata & pulveriſata, jam parato & ſpiſſo *extracto* commiſcenda & addenda eſt. De *ſpeciebus Diarhodon* plura inſuper etiam dicenda eſſent, quæ tamen brevitatis cauſâ, parùm ſaltem ſuperiùs attacta, relinquo, tranſiturus ad alia.

EXTRACTUM DIACARTHAMI, SEU CNICOPHARMACUM ANDERNACI.

℞. Medullæ ſem. Carthami uncias quatuor,
Turbith albi,
Foliorum Senæ ana unciam unam ſemis,
Diagrydii drachmas quinque,
Rhabarbari optimi unciam unam,
Agarici trochiſcati drachmas ſex,
Mannæ Granatæ uncias duas ſemis,
Myrobalanorum Chebulorum uncias tres,
Polypodii uncias duas,
Zingiberis albi drachmas duas.

Minutim incidantur, vel craſſiùs conterantur, & in vini ſpiritum (in quo pulveris confectionis Diambræ uncia per dies octo macerata fuerit,) ponantur, ſtentq; ſimul in loco calidiore diebus quatuordecim: deinde ſacculo indantur, & ſub prælo validè exprimantur; poſteà id quod expreſſum eſt, ampullæ infundatur, ac operculo impoſito extilletur, donec ad mellis ſpiſſitudinem pervenerit.

Plerosq; humores, ſeroſos tamē præ cæteris expurgat: caput, ventriculum, & reliqua viſcera mundificat, & noxios ſuccos blandè ac ſine moleſtiâ educit. Datur vel per ſe in pilulas efformatum, vel boli ſpecie. Hujus extracti nobiliſſimi, & ad omnes vitioſos humores evacuandos accommodatiſſimi uſus apud nos quotidianus eſt: ejus enim virtutem multimodâ experientiâ comprobatam habemus; proinde Officinis noſtris omni ſtudio & diligentiâ parandum commiſimus.

ANIMADVERSIONES.

NOn minores, imò majores etiam, quàm præcedens, præſens, de quo nunc agimus, *extractum* continet difficultates: Ecquid enim *unciæ integræ ſpecierum Diambræ*, quæ ingens alioquin huic *Compoſitioni* precium addunt, illi communicare poteſt: utpotè quarum fragrantia & *eſſentia aromatica*, dum *extractum* ad conſiſtentiam debitam abſtrahitur, omninò exhalare debeat. Addo, quòd unà impediant, quò minùs *menſtruum* ſive *ſpiritus vini* ab ipſis jam ſaturatè imbutus, ac abundè impregnatus, à reliquis *ſpeciebus Catharticis* eſſentiam ſufficienter extrahere queat: cùm, uti ſuperiùs in ſecunda claſſe demonſtratum eſt, *Nullum receptivum recipiat ultrà modum ſuæ receptivitatis*, niſi fortè quiſpiam ulteriorem illarum *ſpecierum*, ſcilicet *purgantium*, extractionem, reiteratâ recentis *ſpiritus vini* affuſione, tentaturus ſit. Cæterùm *Turbith*, *Diagrydium & Agaricus reſinam* præbent, quæ niſi exactè à reliquo *extracto* priùs ſeparetur, & vel ſiccata pulveriſataque, aut *recenti ſpiritu vini rectificato* diſſoluta, jam perfectè inſpiſſato *extracto* addatur, minus efficax parabitur *extractum*, duplex incommodum involvens: Primò, quòd in liquoribus illud totaliter reſolvi non queat, quin flocculos vel grumos quaſi præbeat, piſtillo adhærentes, qui ſtudioſiſſimè removendi ſunt, niſi ægrotanti nauſeam conciliare velis: Secundò, quòd ſi vel *integram drachmam*, aut plus etiam ejuſdem *reſinæ*, *liquida* nimirum, ſive *Scammonea vel Galappa* cuidam propines, nil ferè operetur, quod tot experimenta jam teſtatum fecêre. Hinc monendi anſam capio, quòd ſi quis *reſinas*, in mixturis purgantibus cum ſiccis, tùm liquidis, præſcripturus eſt, ut eas priùs *Amygdalis dulcibus*, vel *ſemine Melonum* nonnihil contundere vel ſubigere Pharmacopœis præcipiat; ſecùs enim parùm aut nihil operabuntur. De *Manna Granatâ* hoc inſuper notare velim, quòd illa jam confecto *extracto* demùm addenda, non verò extractioni ipſi committenda ſit: eſt enim materia, quæ tota reſolubilis eſt.

EXTRACTUM CHOLAGOGUM QUERCETANI.

℞. Rhabarbari uncias ſex,
Folliculorum Senæ uncias quatuor,
Diagrydii unciam unam,
Spicæ Nardi Indicæ,
Santali Citrini,
Cinamomi ana unciam ſemis,
Trochiſcorum de Berberib. drachmas duas,
Succi Roſarum pallidarum optimè depurati, quantum ſatis.

Poſt juſtam digeſtionem omnia calidè exprime, ac diligenter cola, fiatque lege artis extractum in conſiſtentia Sapæ: cui adde æquale pondus extracti ſeu Balſami Aloëtici. Miſce, & decoque ad ignem lentum uſque ad debitam conſiſtentiam.

Benignè ac ſufficienter omnes humores ſeroſos calidos & bilioſos expurgat.

ANIMADVERSIONES.

LAbitur nimiòperè Quercetanus, dum *ſuccum Roſarum* extrahendis, enumeratis *ſpeciebus* ſingulis, abſque diſcrimine deſtinat, parùm memor, quod ſucci prorſus inhabiles ſint ad extractiones rerum, quæ *reſinam* in ſe continent; quale inprimis ex prædictis *ſpeciebus Diagrydum* eſt, utpote quod totum ferè nil niſi *reſina*, nec ullum, vel exiguum ab impuritatibus admixtis *extractum* præbet. Fruſtrà etiam & præpoſterè *Cinamomum & reliqua odorifera compoſitionem Trochiſcorum de Berberib.* Ingredientia adduntur, ob rationes ſæpiùs in præcedentibus adductas; & longè ſatius eſſet, eorundem *olea*

deſtillata

deſtillata jam parato *extracto* demùm admiſcere. Reliqua quod concernit, prædictorum *Trochiſcorũ* ingredientia, nimirum *Gummi Arabicum & Spodium*, ex his illud nil niſi *meram mucilaginem* huic *extracto* communicat, & nequicquam ipſum corrigere, quin magè vires & efficaciam ejusdem infringere & obtundere valet: Hoc autem, *Spodium* ſcilicet, utpote omni ſuâ virtute per calcinationem orbatum (uti ſuo loco demonſtrabimus) nihil efficaciæ eidem impertire poteſt. Aſt ne nimiùm hæc exaggeremus; cùm propriè noſtri inſtituti non ſit, *compoſitiones*, quoad ingredientia, immutare, quod quidem valdoperè neceſſarium eſſet, ſaltem ejus meliorem præparandi modum paucis hiſce innuere libet; videlicet:

℞. *Species hujus extracti compoſiti, excepto Diagrydio & Cinamomo, partemq́, octavam ingredientium Trochiſcorum de Berberib.* (quæ ℥ij conſtituunt,) *exceptâ Galliâ Moſchatâ, Gummi Arabico & Spodio*, eaq́ue inciſa & contuſa more ſolito, reiteratis affuſionibus, digeſtionibus, expreſſionibus & filtrationibus, *ſucco Roſarum* (cujus vix octo vel decem libræ ſufficiunt,) extrahantur: *Tinctura ſpeciebus enumeratis ſaturatè imbuta*, abſtrahatur in M. B. ad conſiſtentiam craſſam *extracti*, cui adde *reſinæ Scamoneæ pulveriſatæ & Amygdalis dulcibus, melioris permixtionis causâ nonnihil ſubactæ* ℥ vj, *vel* ℥ *vij*, nec non *extracti Aloës pondus æquale*; tandem etiam *olei Cinamomi guttas vj vel viij*, & ſi lubet, *Galliæ Moſchatæ à Trochiſcis de Berberib. huc translatæ gr. vij ß*, fiatq́ue lege artis *extractum*.

EXTRACTUM DIACITRI DN. D. HIERONYMI REUSNERI.

℞. Pulpæ pomorum Citri expreſſi,
Sacchari albiſſimi ana libram ſemis.

Coque lento igne ad ſpiſſitudinem: in fine adde Spiritum ex ſequentibus extractis cum liquore:

℞. Scammonii optimi uncias duas,
Mechoacæ albæ,
Turbith electi ana unciam unam,
Rhabarbari electi,
Cinamomi acuti ana unciam ſemis,
Galangæ,
Nucis Moſchatæ,
Caryophyllorum ana ſcrupulum unum, grana duo.
Miſtis omnibus, fiat ſecundum artem Electuarium.

AD humores bilioſos & ſeroſos expurgandos in cachexia, hydrope, icteritia, obſtructionibus hepatis & lienis, in febribus item omnis generis feliciter uſurpatur.

ANIMADVERSIONES.

OEdipo ſanè conjectore heic opus eſt, qui mihi interpres ſit, acutoq́ue ingenio diſſolvat & explicet primò, quâ ratione ad mentem & voluntatem Authoris, compoſitionis hujus ſatis ænigmaticæ, *pulpa pomorum Citri expreſſi* (hæc enim propria Authoris verba ſunt,) cum *Sacchari anaticâ quantitate* coqui poſſit & debeat, & ad qualem etiam conſiſtentiam vel ſpiſſitudinem? Etenim *pulpa Citri prædicta expreſſa* non ampliùs ſucculenta eſt, licet parumper humida, ac proindè diſſolutioni *Sacchari* multò magis coctioni prorſus inepta: Et poſito, aſt non concesso, illam tantâ adhuc gaudere humiditate, quæ pro *Sacchoro* diſſolvendo ſufficeret: qualis tamen ex fibris ejusdem inutilibus hujus *extracti*. (quoad aliàs reſolubile eſſe debet totũ,) exurgeret conſiſtentia? Secundò, qualem *ſpiritum ex ſequentibus extractis cum liquore, ſuperiori pulti addere* debeam? Debeamne ex ſequentibus rebus, ſcilicet *Scammoneâ, Mechoacâ, Turbith, Rhabarbaro, &c.* (uti quidem litera & ſenſus ſuppeditare videntur.) *extractum* priùs parare, & ex *extracto ſpiritum* deſtillare cum liquore, eundemq́ue ſuperiori *pulmento vel conſervæ* addere? Aſt ne diutiùs nugis illis me torqueam, quæ certè in dedecus Authoris potiùs, quàm ullius ægri emolumentum huic Diſpenſatorio inſertæ ſunt, adjiciam præparationem paulò diluci diorem, atque etiam omni dubio meliorem, nimirum:

℞. *Succi pulpæ pomorum Citri depurati, Sacchari albi ana* ℔ß,

Decoquantur in vaſe terreo in *Syrupum* conſiſtentiæ craſſioris: poſteà

℞. *Scammonii optimi* ℥ij,
Mechoacæ albæ,
Turbith electi ana ℥j,
Rhabarbari electi ʒß,
Galangæ ʒß,

Fiat ex iis omnibus beneficio *ſpiritûs vini* reiteratâ affuſione extractio, quam in M. B. propemodùm ad remanentiam quartæ partis abſtrahe, & *reſinam* reſiduo *extracto* innatantem (quæ ſi non ſatis benè præcipitata eſſet, affundatur illi adhuc parum *aquæ frigidæ*) probè ſepara, exſiccatamque in pulverem redige. *Relictum* autem *extractum liquidum* ad craſſam conſiſtentiam leniter exhalare ſine, cui pulveriſatam & nonnihil *Amygdalis* ſubactam *ſuam reſinam* adde, atque ſic unita cum ſuperiori parato *Citri Syrupo* exactè permiſce. Poſtremò denique

Ol. ſtillat. Cinamomi gutt. vj vel viij,
Nucis Moſchatæ, &
Caryophyllorum ana gutt. iv. vel vj,

aromatizando, fiat *extractum* uſui aſſervandum.

EXTRACTUM GUMMI GAMANDRÆ D. D. HADRIANI A MYNSICHT.

℞. Gummi de Peru ſive Gamandræ optimè pulveriſati unciam unam,
Aquæ Cichorii unciam ſemis,
Spiritûs vitrioli rectificati drachmam unam.

Hæc benè commixta tabulæ vitreæ, vel vaſi Indico ſuper illine, loco calido, (ſed non nimiùm tamen, aliàs nigreſcit, & deperit) evaporare ſine, donec materia terreum colorem induat: hanc poſteà pulveriſa, & adde

Pulveris florum Roſarum rubearum unciam unam,
Santali rubri drachmas duas.

Spiritûs vini ſufficientem quantitatem affunde, per horas viginti quatuor circula; tum, quando refrixit, per chartam filtra, & paulatim, usque dum ſiccetur, evaporare ſine. Et ſic habebis extractum rubicundum.

A Seroſis humiditatibus totum corpus humanum ſine omni periculo & difficultate purgat: unde ingenti cum fructu & commodo in cachexia, hydrope, arthritide, podagrâ, ſimilibusq; affectibus; uti etiam in ſcorbuto, & morbo Virgineo, inſtar ſingularis experimenti, uſurpatur.

ANIMADVERSIONES.

AN *liquores* vel *ſpiritus minerales acidi*, quales ſunt *Vitrioli*, *Sulphuris* & ſimiles, nec non quæ ex *Vegetabilibus* parantur *aceta*, vera & legitima *rerum catharticarum* corrigentia eſſe poſſint, non ſine ratione quiſpiam dubitaret. Anſam autem dubitandi non levem præbent *Mineralia*, eò quòd nonnulla eorum, licet violentiſſima ſint *cathartica*, nihilominus tamen *ſpiritibus acidis prædictis*, vel ſolo etiam *aceto Vegetabili* extracta & aliquandiu cum ipſis digeſta, non ſolùm vim illam purgantem deponant, ſed etiam aliã prorſus naturam induant, & ex *purgantibus* non raró *Diaphoretica* evadant, quod nemo, qui in laboribus Chymicis ſe ſolertem dedit, ibit inficias. Nimirùm *liquores acidi*, quicunq; illi ſint, res quaslibet cùm *Minerales*, tùm *Vegetabiles*, quæ ipſis imbuuntur, pro ratione majoris vel minoris quantitatis additæ, figunt & ligant quodammodo: Atq; eò fit, ut ipſæ nativas ac genuinas ſuas virtutes minùs, quàm aliàs, ubi liberæ ſunt, nec peregrinis additamentis præpeditæ, exſerere poſſint. Hoc modo autem non raró in extractionibus *rerum catharticarũ*, ingentem jacturam facimus ſumptuum & laborum: nam quòd exigua quantitas aliàs præſtaret rei alicujus, levi negotio & exiguo precio habendæ, id tali modo præparatæ, majoribusq; ſumptibus acquiſitæ, ſatis magna doſis vix effecerit. Ob id etiam *Doſis* talium rerum fixatarum interdum in duplo, triplo, vel quadruplo nonnunquam augenda eſt, prout plùs minuſvè de *liquoribus acidis* ſupradictis ipſis admixtum fuerit. Experiundi evidens exemplum hujus rei nobis ſuppeditat præſens *extractum Gummi Gamandræ*, ut opus non ſit exempla aliunde petere, & multis rem exaggerare: Præſtaret itaq; meo judicio, *cathartica* in viribus ſuis & effectibus illis, ad quos à natura deſtinata ſunt, non impedire, vel etiam

etiam (uti communiter fit,) deſtruere, ſed potiùs purum ab impuro ſeparare & heterogenea ſequeſtrare, quæ demùm vera eſſet correctio. Et cùm tantoperè non arrideat *extracti hujus è Gummi Gamandræ* à Mynſichto tradita præparatio, idcircò binas alias addere libuit; quarum prima ſimpliciſſimè ſaltem, ad mentem noſtram facta, eaſdem, ne dicam, majores taliter parato *extracto* virtutes præbebit, etiam in minori doſi exhibito; Altera verò ad mentem Authoris, concinnior tamen, tradita eſt. Utpote:

℞. *Gummi Gamandræ* ℥j. *plus minuſvè.*

Extrahatur vel diſſolvatur cum *ſpiritu vini*, vel ſi libet, *Iuniperino aut granorum Actes*, quousque totum *Gummi* extractum vel diſſolutum ſit: *Tinctura* mediante filtratione per chartam emporeticam à fæcibus liberata ad quartæ partis remanentiam abſtrahatur; *Reſina* à liquore reſiduò ſeparetur, lavetur, &c, in leni calore exſiccata, ſervetur uſui. Atque hæc ſimplex præparatio, quâ purum ab impuro ſegregatur; ſine ulteriori alterius rei admiſſione, ad uſum medicum ſufficere poſſet. Si quis tamen eâ ipsâ contentus eſſe nolit, is ulteriùs procedat, & ad mentem Authoris recipiat

Florum Roſarum rub. ℥j.
Santali rubri ʒij.

Quibus ſuperaffundatur *ſpiritus vini*, vel *granorum Actes* ℔j.

Spiritus Vitrioli ʒj.

Fiatq; in leni calore extractio, & colatura, quæ tinctura ad dimidias circiter abſtrahatur: *remanente verò eſſentiâ acidâ* humectetur vel inſuccetur ſæpiùs

Reſina Gummi Gamandræ ſimpliciter admodum ſuperiùs traditum, parata ℥j,

Quæ denique leni calore cinerum iterum exſiccata pulveriſataq;ue, ad ſuos uſus aſſervetur.

EXTRACTUM HOLAGOGUM ANDERNACI.

℞. Specierum Diambræ unciam unam ſemis,
Spiritus vini libras duas ſemis,
Aquæ Cinamomi libram unam.

Macerentur ſimul per dies aliquot in vaſe probè oblito, ne quid expiret: inde verò fæcibus in fundo relictis, liquor omnis ſequentibus ſpeciebus affundatur.

℞. Colocynthidos drachmas ſex,
Turbith albi drachm. ſeptem,
Agarici albi & optimi drachmas quatuor,
Veratri nigri drachmas tres,
Eupatorii Meſuæ,
Foliorum Senæ ana drachm. quinque ſemis,
Diagrydii drachm. quinque,
Rhabarbari electiſſimi drachmas ſeptem.

Omnia inciſa macerentur in liquore ſupradicto diebus quatuordecim, deinde ſacculo lineo injecta ſub prælo exprimantur. Liquor excolatus in ampullam imponitur, ac in balneo humiditas extillatur, donec id, quod in fundo ſubeſt, Syrupi acquirat ſpiſſitudinem. Tunc in hoc Aloës præparatæ, rurſusque in pulverem redactæ drachmæ decem reſolvantur, ſimulque agitando uniantur, quoad craſſamentum mellis inſtar appareat.

GEnerale eſt Medicamentum, cunctos in univerſum humores valenter à remotis partibus evocans ac expurgans; febribus tamen continuis, ac morbis acutis haudquaquam ſecurum.

ALoë ſic præparatur. Accipe Aloës optimæ libram unam, Aceti Roſacei partes duas, aquæ Roſarum odoratiſſimæ partem unam. Amborum horum liquorum hâc proportione junctorum ſumatur, quantum ſatis eſt: bulliant ſimul bis, vel ter, colenturque ac exprimantur, & id quod percolatum eſt, lento igne rudiculâ ſemper agitando, coquatur ad priſtinam Aloës ſpiſſitudinem, ac uſui reſervetur.

ANIMADVERSIONES.

QUæ de *ſpeciebus Diambræ* jam ſuperius in animadverſionibus *extracti Diacarthami* dicta ſunt, hûc quoque meritò referri debent. Nam quid opus eſt, tantam

tam dictarum *ſpecierum precioſarum* facere jacturam, cùm illæ nec quicquam *cathartica fortiora* corrigere, nec violentiam eorundem retundere vel directè infringere valeant, niſi fortè indirectè aliquantùm præſtare poſſint: nimirùm quatenus inprimis prohibent, ne *ſpiritus vini* à dictis *ſpeciebus* ſufficienter imbutus, conſequenter ad ulteriorē & quidem plenariam *ſpecierum illarum catharticarum* extractionem quodammodo debilis vel inhabilis reddatur: Secundò, quòd *extractum hoc catharticum*, ratione partium craſſiorum ac terreſtrium *ſpecierum aromaticarum* (nam ſubtiliores & penetrantiſſimæ earum partes, unâ cum *ſpiritu vini* in abſtractione *extracti* avolant,) in ſua quantitate manifeſtè augeatur, ac ob id ejus doſis poſtmodum augenda ſit. Vellem proinde, ut paululum in mentem revocarent, quæ in præcedentibus *animadverſionibus ſuper extractum Agarici* annorârunt, quæque in ſubſequentibus *extracti Hellebori nigri* innuunt. Cæterum *libram unam aqua Cinamomi* quod concernit, quæſo dicat mihi quis, in quem uſum & ipſa addita ſit? debet enim ad extremam guttulam uſque in abſtractione *extracti* ad debitam ſuam conſiſtentiam exhalare, ut adeò nil quicquam de virtute vel *eſſentia Cinamomi* aut *aqua ejusdem ſpirituoſa & aromatica*, cum *extracto* remaneat. Et quis tam ſtupidæ mentis eſt, qui aſſerere auſit, quòd *aqua Cinamomi ſemel deſtillata ſpirituoſa & aromatica eſſentia*, reiteratâ deſtillatione, cum *aliis ſpeciebus* factâ, denuò non elevetur, ſed iisdem quaſi compacta remaneat? Igitur ne nimium iniqui ſimus in proximum, relinquamus has opiparas, ac nihil ominus inutiles correctiones, ſimpliciſſimâ & rationi magis conformi præparatione contenti, inſtituendâ ad normam *extracti Catholici ſuperioris*, vel, ſi libet, juxtà modum ſequentem.

℞. Deputatas huic extracto ſpecies omnes,
(omiſſis tamen ſpeciebus Diambræ,)

Quas cum *ſpiritu vini* reiteratis recentis *ſpiritûs* affuſionibus extrahe, extractionem filtra, & ultra remanentiam quartæ partis in M. B. abſtrahe; Huic liquori reſtanti innatantem *reſinam* ſepara, quam lotam ac leni calore exſiccatam pulveriſa; *extractum verò liquidum reſiduum*, ad debitam ſpiſſam conſiſtentiam evaporare permitte, cui propriam ſuam *reſinam Amygdalis aliquot* contritam pulveriſatamq; pariter etiam *Aloën Succotrinam*, vel ejus loco *extractum Aloës* ex arte conjunge, & ſi opus, additâ particulâ *ſpiritûs vini rectificati* in juſtæ conſiſtentiæ *extractum* redige. Quod ipſum ſi aromatizare velis, eidem aliquot guttulas *oleorum deſtillatorum*, *nonnullorum Aromatum ſpecierum Diambræ compoſitionem ingredientium*, adde.

EXTRACTUM MAROCOSTINUM MINDERERI.

℞. Gummi Ammoniaci ſelectiſſimi unciam unam ſemis, diſſolve in unciis quatuor aceti Scillitici,
Myrrhæ ſelectæ rubræ drachmas ſex, diſſolve in unciis duabus aceti Rutacei,
Aloës Succotrinæ libram unam, diſſolve in libris duabus muchari Roſarum, & unciis ſedecim ſucci Limonum,
Agarici Trochiſcati drachmas ſex, irroretur drachmis duabus aquæ Cinamomi; diſſolve in
Succi Apii,
Fœniculi,
Abſinthii ana unciis tribus,
Rhabarbari ſelectiſſimi uncias tres; irroretur aquæ Cinamomi drachmis ſex; diſſolve in
Succi Cichorii
Pimpinellæ,
Fumariæ ana unciis octo,
Croci Orientalis unciam ſemis,
Coſti Arabici drachmas ſex,
Ligni Aloës optimi drachmas duas,
Mari veri unciam ſemis: diſſolvantur in ſucci Citri unciis quatuor, & aquæ Roſarum quantitate ſufficienti.
Miſceantur omnia ſimul diligentiſſimè; ultimò adde:
Aquarum Lupuli,
Borraginis,
Betonicæ,
Cardui benedicti,
Agrimoniæ,
Ivæ ar-

Ivæ Artheticæ,
Centaurii minoris,
Roriſmarini,
Ceraſorum nigrorum ana uncias ſedecim vel quantum ſatis.

Stent in infuſione probè tecta loco calente, vel in Balneo Mariæ rorido per triduum: poſteà per inclinationem ſeparentur, filtro diligenter transmittantur, ac cucurbitæ indantur, abſtrahaturque in balneo omnis humiditas, donec extracti ſpiſſitudo in fundo craſſioris mellis inſtar reſideat, quæ leniter poſtmodùm exili calore penitùs exiccetur, ut in pilulas effingi queat: ſervetur pro uſu.

Cum præſtantiſſimum hoc Excellentiſſimi Medicorum Aloëdarium, ad omnes univerſi corporis humani morbos tàm præſervandos quàm curandos accommodatum, ab ipſo Auctore publicatum ſit, & in omnium ferè manibus verſetur, ejusdem virtutes hoc loco recenſere ſupervacaneum duximus.

ANIMADVERSIONES.

SPecioſa hujus *extracti Marocoſtini* tot tantorumque Virorum applauſu & ſuffragiis ſtipati, ipſius etiam Authoris peculiari tractatu encomiaſtico, quem *Aloëdarium* nuncupavit, confirmati præparatio, mehercle magnifici aliquid primâ fronte polliceri videtur; quam tamen, ſi quis intimùs inſpexerit, & penſiculatè ruminaverit, apertè deprehendet, ipſam ne tantillum ſalis vel acuminis in ſe reconditam habere, tantoque Viro, ex cujus cerebello profecta eſt, prorſus indignam eſſe. Namque primò, quem in finem tot diverſæ *aquæ herbarum ſtillatitiæ* huic compoſitioni aſſignatæ ſunt, utpotè quæ nequicquam quà corrigendo, quâ extrahendo præſtare poſſunt ampliùs, quàm *aqua aliqua ſimplex aut pluvialis deſtillata?* Si quid enim ſpirituoſi *præfata aqua ſtillatitia* à ſuis herbis contraxère, illud, dum *extractum* ad conſiſtentiam ſuam inſpiſſatur, evaporare penitùs neceſsè eſt: Addo, quòd *aquæ deſtillatæ ſimplices*, qualeſcunque etiam illæ fuerint, ad extractiones *reſinoſarum rerum* ſint inhabiles. Secundò, *Gummi Ammoniacum & Myrrha*, licet juxtà modum ab Authore præſcriptum *aceto* nonnihil diluantur; nihilominùs tamen illa ipſa, affuſis ſuperioribus *aquis deſtillatis* iterùm præcipitantur, & vix quicquam ab iis diſſolvitur, quod verè diſſolutum dici mereatur, & per chartam emporeticam tranſeat. Tertiò, quantumvis etiam *Aloë à Muchare Roſarum* quodammodo diſſolvatur; addito tamen *ſucco Limonum* & ipſa denuò plurimùm præcipitabitur. Præterea neque *Agaricus Trochiſcatus*, utpotè qui *reſinoſus* eſt, *ſuccis expreſſis herbarum* perfectè extrahi poteſt: Inſuper quid ex *ligno Aloës*, ſi genuinum illud ſit & gummoſum, *deſtillata aqua* extrahere poſſunt; ſimiliter etiam ex *Coſto vero?* Quid particula illa *aquæ Cinamomi in Agarico & Rhabarbaro* corrigere poterit, ſi penitùs iterùm exhalare debet? Et quomodo *Marum verum ſucco Citri & aquâ Roſarum* diſſolvi poteſt? Herba enim eſt extractioni, non diſſolutioni apta. Utque verum fatear ac ſummatim dicam, quot ingredientia, tot craſſos & abſurdos etiam hæc *compoſitio* comprehendit errores. Aſt ne in hiſce excutiendis nimius ſim, aliam illi ſubſtituam præparationem, magis concinnam, magiſque efficacem, paratuque faciliorem. Nimirùm.

℞. *Pro aquis deſtillatis ipſarum Herbarum vel florum Lupuli,*
Betonicæ,
Borraginis,
Carduibenedicti,
Agrimoniæ,
Ivæ Artheticæ,
Centaurii min.
Roriſmarini ana M. j,
Nucleorum Ceraſorum M. j, *vel* ij,

Inciſa & contuſa craſſiuſculè immittantur cucurbitæ vitreæ, quibus ſuperaffundantur

Muchari Roſarum ℔ ij,
Succor. Limonum vel Citri ℥ x,
Apii,
Abſinthii ana ℥ iij,
Cichorii,
Pimpinellæ,
Fumariæ ana ℥ viij.

Stent in loco calido *horis 24.* appoſito capitello,

pitello poſtea deſtillentur ultrà dimidias; prioris tamen *aquæ magis ſpirituoſæ & odoriferæ* ℥iv, circiter ſigillatim aſſerventur, & *reliqua, quæ ſequitur, etiam ſeparatim ad* ℔iij. circiter. Relictæ in fundo cucurbitæ *herbæ* exprimantur, expreſſum clarificetur, & ad conſiſtentiam *extracti* inſpiſſetur: Si quoque volupe fuerit, poterunt *herbæ expreſſæ*, affusâ *aquâ recenti*, adhuc parùm coqui; ita enim quæ adhuc reliqua eſt virtus, penitùs ex ipſis elicietur; quam *extractionem ſecundam* cum *priori extractione* conjungere, & conjunctim inſpiſſare fas erit.

Tum

℞. *Gummi Ammoniaci* ℥iß,
Myrrhæ ſelectæ ʒvj.

Quibus contuſis ſuperaffundatur *ſpiritûs vini rectificati q. ſ.* pro omnimoda ipſorum extractione, repetitis tamen vicibus; *Extractio filtrata* reſervetur. Similiter ſigillatim cum *ſpiritu vini*, reiteratis vicibus, affuſo extrahe

Agarici Trochiſcati ʒvj,
Rhabarbari ſelecti ℥iij,
Croci Auſtriaci ℥ß,
Coſti Arabici ʒvj,
Ligni Aloës opt. ℈ij,
Mari veri ℥ß,

Extractio pariter filtrata aſſervetur: Poſtremò ſeorſim etiam *Aloës* ℔j. *ſuperiori aquâ ſecundâ per deſtillationem ex enumeratis herbis prolectâ*, extrahe vel diſſolve, (poterunt etiam, ſi totaliter *Aloë* à prædicta *aqua* non diſſolvatur, quæ ſuperſunt ejus reliquiæ *unâ vel alterâ librâ ſpiritûs vini* ulteriùs diſſolvi,) & colaturam in M B. ferè ad ſiccitatem uſque abſtrahe. Cui *extracto Aloës*, propemodum exſiccato adde

Extractionem adhuc liquidam Gummi Ammoniaci & Myrrhæ,

Item

Extractionem liquidam Rhabarbari, Agarici, &c. ſeparatim aſſervatam,

Nec non

Extractum ſuperiùs inſpiſſatum ex herbis & ſuccis.

Ac in M. B. deſtillando abſtrahe vel evoca *ſpirituoſam humiditatem totam*, donec omnia probè unita extracti acquirant conſiſtentiam, quam expetis. Hanc *maſſam*, ſi lubet, aliquot guttulis *olei Cinamomi & Roſarum*, loco *aquæ Cinamomi*, quæ alioquin addenda fuiſſet, aromatizare, ſicque ad uſum reponere poteris.

Nota: *Aquæ illius ſpirituoſæ ſuperiùs aſſervatæ* aliquot unciæ, poſſunt pro humectatione *maſſæ*, quoties *pilulæ* ex ea formari debent, adhiberi & hunc in uſum ſigillatim aſſervari.

EXTRACTUM MELAMPODII SEU HELLEBORI NIGRI EIUSDEM AUTHORIS.

℞. Radicum Hellebori nigri mundatarum, quantum volueris.

Macerentur in aquâ pluviali calente, vaſe tecto; hæc ubi per horas aliquot in infuſione ſteterit, ac vires radicum prolectaverit, tranſcolata ſeorſim aſſervetur, & prioribus radicibus alia rurſus aqua pluvia fervens affundatur, idque ſic ter iteretur. Tandem omnis aqua vim radicum Hellebori habens, juncta ac diligenter colata ampullæ vitreæ indatur, extilleturque inde omnis humiditas, donec extracti ſpiſſitudo mellis inſtar in fundo cucurbitæ reſideat.

M*Elancholicum ſuccum, & alios humores aduſtos ſolutu contumaces potenter evocant: elephantiaſi, lepræ, ſcabiei, arquato, aqua interſuti, epilepſiæ, ac aliis id genus affectibus opem fert, vermes necat, & animalia in ventre nata propellit: morbis inveteratis ac chronicis, qui levioribus pharmacis non cedunt, medicamentum auxiliare.*

NOnnulli ad extractum hoc parandum aquam Aniſi recipiunt, alii alia addunt corrigentia. Nos ſimpliciſſimo hoc perſæpè contenti fuimus, quando Hellebori malitiam, Aromatum pro ejus correctione ſibi jungi ſolitorum admixtione augeri ac fortificari, purgantemque ejus exorbitantem vim ab his ipſis intendi notavimus. Alias autem deſcriptiones aut modos Hellebori extrahendi, qui ſcire voluerit, Quercetanum,

tanum, Weckerum, Heurnium, & alios conſulat.

ANIMADVERSIONES.

SI extractio rerum ſit veluti puri ab impuro ſegregatio, conveniet etiam, ut hujus *radicis extractum* paulò accuratius fiat. Laudo autem in ipſius præparatione inprimis, quòd *aquâ ſimplici pluviali*, pro cruda *radicum* extractione contenti ſint, rejectis *aquis Aniſi & aliorum Aromatum* pro ſueata rerum correctione alioquin addi ſolitis, & jam antè à nobis exploſis. Ut autem *extractum* hoc ſubtilius evadat & efficacius, extrahe illud, ità juxta modum præſcriptum, *aquâ ſimplici* paratum, adhuc ſemel *ſpiritu vini rectificato*, quousque *ſpiritus* colore rubro tingatur: Videbis enim magnam prioris extractionis partem feculentam à *ſpiritu vini* intactam relinqui nec diſſolvi, quâ proindè rejectâ, hanc *ſpiritu vini* denuò paratam extractionem filtratam in M. B. abſtrahendo redige in formam *extracti* juſtæ conſiſtentiæ.

Quercetani præparatio, ceu nimis intricata & prolixa, tædio afficit Lectorem, ne dum Pharmacopœum, cui ad ejusdem modum *extractum hoc* elaborandum eſt. Neque veriſimile fit, quòd juxta ipſius aſſertionem in *ſale Hellebori fixo* (quem ex fecibus *radicum extractarum*, igne reverberii ſecundum artem in cinerem redactis, parare jubet,) *præcipua Hellebori vis purgatrix* reſideat, quin hoc ipſum pro commento habendum eſſe cenſeam: Etenim ex *centum libris radicum Hellebori* vix *unam atque alteram unciam ſalis fixi* per incinerationem elicere poteris, & conſequenter ex *libra una* vix *ſcrupulum dimidium*, hinc indè in præparatione vaſorum lateribus adhærentem; careretne itaque *extractum Hellebori nigri* omni vi catharticâ, prædicto ſuo *ſale fixo* (quod inſuper inſtar *ſalium fixorum omnium* non catharticâ, ſed diureticâ virtute præditum;) deſtitutum? neutiquam.

Nota: quòd in decoctione *radicum Hellebori* cum *aqua ſimplici*, ſi in Alembico illa fiat, *aqua* tranſeat, acrimoniâ manifeſtâ imbuta, cujus uſus adhuc me latet; Id ſaltem hâc animadverſione in præſens innuere volui, quòd uti ſuperiùs dictum, parùm *ſalis fixi* ex hiſce *radicibus* elici poſſit, forſitan *ſalem* contineant *volatilem & acrem* in illarum decoctione pereuntem. Exiſtimem igitur, radicibus ipſis contuſis vel in pulverem redactis, aut ſaltem in vino infuſis, Medicos plus præſtare poſſe, quàm iisdem multoties decoctis vel extractis; Aſt cuiq; hâc de re liberum ſuum relinquo judicium, ac anſam tantummodò præbeo ulteriùs inquirendi. Multoties enim fit, ut noſtris nimiùm artificioſis & laborioſis præparationibus ſubjectum vel medicamentum aliquod per ſe ſatis efficax, virtutibus ſuis privemus potiùs, quàm ut illud exaltemus. Poſſet itaq; ſi alicui ita voluntas eſſet, *eſſentia liquida* ex illis ipſis *radicibus* parari ad modum ſequentem, in *animadverſionibus* ſuper *extractum ſequens* edoctum: neque enim dubito, quin ipſa ſingulares editura ſit operationes; præſertim ſi *vino*, vel *menſtruo* aliquo appropriato conficeretur.

EXTRACTUM DIAPÆONIAS D. D. MINDERERI.

℞. Radicum & ſeminum Pæoniæ excorticatorum ana unciam ſemis,
Oſtrutii,
Enulæ,
Zedoariæ ana drachmas duas,
Dictamni albi,
Calami Aromatici,
Corticum Citri ſiccatorum,
Seminis Dauci Cretici ana drachmam unam ſemis,
Apii,
Nucis Moſchatæ,
Radicis Doronici,
Caſtorii ana drachmam unam,
Specierum Diambræ incompletarum ſcrupulos duos,
Foliorum Rutæ ſiccorum,
Meliſſæ hortenſis ana manipulum ſemis,
Florum Liliorum convallium pugillos duos,
Viſci quercini drachm. unam ſemis,
Ungulæ alcis ſcrupulos duos,
Spiritûs vini rectificati quantù ſufficit.

S 2 Infun-

…tundantur per triduum, vel quatriduum vaſe vitreo probè clauſo, & ſtent ſimul in infuſione loco calente; poſteà coletur, ſed ſine forti expreſſione, quæ poſtmodùm in B. M. leni igne extilletur, uſque dum extracti ſpiſſitudo juſtæ conſiſtentiæ in fundo reſideat, quæ in pilulas effingi poſſit.

VAlet in affectibus uterinis & cerebri, maximè ſi hi complicati ſunt, ut ſunt epilepſia ex utero; item in frigidis capitis morbis, qui ſopores, catalepſin, epilepſiam, & apoplexiam cauſant; item in ſuffocatione uterina, vertigine ex utero, &c.

ANIMADVERSIONES.

SIngula propemodùm (paucis exceptis) *hujus extracti* ingredientia balſamicum & aromaticum habent odorem & ſaporem, qui illis, dum tinctura ad *extracti* vel *pilularum maſſæ*, uti Author vult, conſiſtentiam abſtrahitur, ferè totaliter adimitur, atque unà cum *ſpiritu vini* evaneſcit in auras, relicto *extracto ſpirituoſâ & balſamicâ ſuâ eſſentiâ* (in qua tamen, uti mea fert opinio, *cephalicorum & hyſtericorum medicamentorum* potiſſima virtus repoſita eſt) penitùs orbato. Ne autem hoc fiat, ſuadeo, ut potiùs loco *extracti craſſioris*, ex prædictis *ſpeciebus nobiliſſimis eſſentiam liquidam* conficiamus, quæ impregnata ſit virtute earum inſigniter penetrante, & nervoſum omne genus egregiè roborante. Quæ commodiſſimè hunc in modum parari poſſet.

℞. Species omnes & ſingulas huic extracto deputatas,

Quibus inciſis & contuſis, nec non cucurbitæ vitreæ immiſſis, ſuperaffunde *ſpiritûs vini rectificati* ℔j. appoſitoque capitello & circumlitis juncturis, locentur in digeſtionem per unum vel alterum diem: poſteà in M. B. deſtillando totus proliciatur *ſpiritus affuſus, qui prolectus relictis in cucurbita ſpeciebus* denuò reaffundendus, & juncturis optimè clauſis, uti antea, totus abſtrahendus ac ſtudiosè aſſervandus eſt. *Relictæ verò in cucurbita ſpecies recenti vini ſpiritu*, repetitis tamen vicibus ſuperfuſæ denuò extrahantur, quousque ab affuſo *menſtruo* tinctura manifeſtè eliciatur: Hæ ultimæ extractiones poſteà filtratæ in M. B. lento igne ad *extracti* conſiſtentiam ſpiſſam abſtrahantur: Cui *extracto inſpiſſato libram illam ſuperioris aſſervati ſpiritûs fragrantiſſimi* junge, & leniſſimo calore digere, ut totum *extractum* veluti diſſolvatur, relictis paucis craſſioribus fecibus, quæ juxta artem ſeparandæ ſunt: Sic demùm habebis *eſſentiam*, omnes *aquas cephalicas & hyſtericas*, quocunque etiam magnifico & pompoſo titulo inſignitæ ſint, multis paraſangis ſuperantem: Quam pro libitu ulteriùs *oleis nonnullis deſtillatis* aromatizare, aut *Syrupo de Cinnamomo* ad noſtrum modum confecto, edulcorare poteris.

EXTRACTUM PILULARUM.

Arthriticarum,
Aurearum,
Cochiarum,
Fœtidarum,
Fumariæ,
Sine quibus.

ANIMADVERSIONES.

POſſent equidem enumeratarum *pilularum extracta* ſecundum animadverſiones noſtras antecedantes *extractorum Holagogi & Marocoſtini* parari: verùm ſuaderem, ut quilibet contentus eſſet *ipſarum pilularum maſſis crudis*, præſertim *Arthriticarum, Aurearũ, Cochiarum, Fœtidarũ*, quarum *compoſitiones* multa ingrediuntur, quorum virtutes (quæ tamen meritò conſervandæ eſſent) in abſtractione *extractorum* penitùs exhalant, niſi fortè lubido fuerit *ſpeciebus aromaticalibus* in extractione omiſſis, ultimò demum *extractis jam confectis*, *olea earundem* pro aromatiſatione addere.

LAUDANUM OPIATUM.

℞. Opii Thebaici optimi uncias duas,
Succi radicum Hyoſcyami menſe Auguſto collectarum, expreſſi & inſpiſſati unciam unam.

Macecentur in ſufficienti quantitate aceti Roſacei

ti Roſacei per quatriduum, deinde rurſus exiccentur:

His affunde ſpiritûs vini rectificati eam quantitatem, ut digitis tribus aut quatuor ſupereminreat, ſæpius in die agitando; ubi ſic per octiduum loco calente infuſa ſteterint, per chartam diligenter tranſcolentur, & evocetur ſpiritus vini lege artis lento igne, ut in fundo vaſis craſſamentum remaneat; interim ex ſpecierum Diambræ completarum unciis duabus extrahatur cum ſpiritu vini tinctura, cujus tertia pars affundatur craſſamento dicto, ſtent in digeſtione per menſem, dum graveolentia Opii expiret, agitentur ſæpius, paulatim inſpiſſando: ubi ſpiritus vini maximâ ex parte exhalârit, ſenſim miſce & adde

Salis Coralliorum rubeorum,
Margaritarum,
Succini albi præparati, ana ſcrupulos duos,
Eſſentiæ Croci Auſtriaci ſcrupulum unum,
Ligni Aloës reſinoſi drachmam ſemis:

Ubi ſic per triduum loco tepido ſteterint, addatur ſucceſſive reliqua tinctura ſpecierum Diambræ, paulatimque lento igne exſiccando cogatur ad extracti conſiſtentiam;

Hujus mediętati adde
Moſchi Orientalis ſcrupulum ſemis,
Ambræ Gryſeæ grana ſeptem,
Miſce ad uſum.
Alteram partem reſerva ſine Moſcho & Ambra.

Hoc divinum remedii genus, quod à laude meritò nomen accepit, ob effectus ſtupendos in mitigandis acutiſſimis totius corporis doloribus, etiamſi à variis varios præparationis modos ſortitum ſit; nos tamen ex probatiſſimis & optimis hinc inde ſtudioſè collectis & examinatis conficiendi Laudani modis, hunc novum & multâ jam experientiâ comprobatum, Pharmacopœiæ noſtræ inferendum judicavimus: ſalvo tamen omnium melius forſitan nobis ſentientium judicio, noſtriq́ in poſterum Laudani opiati titulo publicavimus; quod tamen non niſi ſingulari ſolertiâ præparandum, & maximâ cum cautelâ ægris propinandum ſtriò monemus.

Hæc extractorum claſſis meritò pilularum claſſem ſubſequitur, quoniam extracta ſæpius ex pilulis, & vice verſâ pilulæ ex extractis formantur & commiſcentur. Et quamvis Anteceſſores noſtri plurimùm venerandi, Balſamis artificialibus, ſalibus item ex vegetabilibus confectis, tum Metallicis medicamentis variis chymice præparatis, in hac claſſe locum dederint: quia tamen hoc tempore multò major uſus eorundem apud nos invaluit, & omne punctum in verâ & legitimâ præparatione conſiſtit, illorum numerum & verum parandi modum ad Mantiſſam Diſpenſatorii hujus noſtri Hermeticam, cui propriè debetur, reſervavimus.

ANIMADVERSIONES.

Neque hæc *Laudani* tantoperè laudati *confectio* ſuis caret difficultatibus, quarum potiſſimas ordine & ſuccinctâ brevitate recenſebo. Harum prima & omnium ſtupidiſſima eſt, quod *Opium in aceto Roſaceo* macerare, rurſusq; exſiccare, hinc illi *ſpiritum vini rectificatum* ad trium digitorum ſupereminentiam affundere, & ubi ſic per quindecim dies infuſum ſteterit, eundem denuò lento igne evocare, ut craſſamentum in fundo remaneat, atque huic craſſamento de novo *ſpiritum, ſpeciebus Diambræ eſſentificatum*, ſuperaffundere, iterumq; exſiccare præcipiant. Nam præterquam quòd *Opii cum aceto Roſato* maceratio & reſiccatio vera & genuina ejus correctio non ſit, (licet vis narcotica additione *liquorum acidorum* ſaltem tantillum infringatur,) ſed illa potiùs, quam in *pilulis de Cynogloſſo* annotavimus: ſtupiditatem etiam auget, quòd craſſamenta & impuritates, quibus *Opium* quàm maximè ſcatet, neque in *prima maceratione* cum *aceto*, neque in *ſecunda infuſione cum ſpiritu vini rectificato*, neque deinq; in *tertia digeſtione cum ſpiritu vini Diambrato*, per colaturam vel filtrationem ſeparare ullo modo juſſerint; in qua tamen ſegregatione puri ab impuro,

impuro, maxima & potiſſima *Opii* poſita eſt correctio & præparatio. Secundò, quid *ſpiritus vini Diambratus* communicare poteſt *Opio*, aut quid in ipſo corrigere, cùm in abſtractione vel inſpiſſatione *Laudani*, unà cum graveolentia *Opii* ejus balſamica fragrantia omninò exſpiret & exhalet, relictâ particulâ extracti inutilis, doſin ſaltem *Laudani* poſtmodum augente? de quo jam dum ſuperiùs in *animadverſionibus extracti Diacarthami & Holagogi* conqueſti ſumus. Ut nil dicam de *ſucco Hyoſcyami inſpiſſato*, huic *Laudano* addito, quem meo judicio longè conſultiùs eſſet omittere; cùm experientia toties comprobaverit, illum non adeò prudenter *Laudanis* fuiſſe permixtum, & infelici ſucceſſu pluriumque ægrotantium damno, in multorum celebrium Medicorum infamiam ceſſiſſe. Præſtaret autem ejus loco quantitatem *Opii benè correcti* auctam ſubſtituere, & *Laudani* hujus præparationem inſtituere juxta modum noſtrum ſequentem; in quo ne latum unguem ab ingredientium ſerie recedo, niſi quod *Mumiam*, tanquam rem inutilem ac nocivam, & dictum *ſuccum Hyoſcyami* omittam, ejusque loco ipſum Opium, & vice *ſpecierum Diambra jam paratarum*, *ipſamet earundem ingredientia*, vel in ſubſtantia, vel eorundem *olea deſtillata* in quantitate huic *Laudano* proportionatâ ſubſtituam, utpotè

℞. *Radicum Doronici*,
Galangæ anà ʒiß,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi majoris ana ʒß,
Zingiberis ℈ij, *gr. v.*
Croci,
Santali citrini,
Piperis longi ana ʒj,

Quibus contuſis ſuperfundantur ſpiritûs vini rectificati ℔iij plùs minuſvè, digerātur aliquandiu: poſteà *ſpiritus tinctus* per filtrationem ſeparatus aſſervetur; jam ulteriùs

℞. *Opii Thebaici* ℥iij,

Quod fruſtulatim conſciſſum & præparatum, uti in *animadverſionibus ſuper pilulas de Cynogloſſo* edocuimus, extrahe cum *ſpiritu vini ſuperiùs aſſervato*, & *aliquot ſpecierum Diambra*, *item Croci eſſentiis* imbutos *Extractionem* poſt unius alteriuſvè diei digeſtionem per filtrum ſepara, *novumq́; relicto Opio ſpiritum* ſuperaffunde, ut tota ejusdem eſſentia eliciatur. Relictum ab *Opio* ſufficienter extracto craſſamentum inutile rejice, & *extractiones* omnes in M. B. ad *extracti* ſpiſſioris conſiſtentiam abſtrahe, cui adde

Salis Corallorum,
Margaritarum,
Succini albi præparati ana ℈ij,
Ligni Aloës opt. gummoſi pulveriſati ʒj,
Pulv. Cardamomi minoris ʒß,
Caſſiæ ligneæ veræ ʒjß,
Ambræ in oleis ſubſequentibus ſolutæ ʒß *gr. iiiß*,
Moſchi in particula aquæ Cinamomi ſol. gr. xxv,
Oleor. ſtillat. Cinamomi ℈ß,
Caryophyllorum,
Macis,
Nuc. Moſchat. ana ℈j.

Miſce, fiat *Laudanum Opiatum*, omnibus ingredientium virtutibus, quantum fieri potuit, impr ægnatum.

Nota; poſſet etiam portio aliqua hujus *Laudani* absque *Moſcho & Ambrâ* præparari, & pro iis aſſervari, qui ipſa ferre nequeunt.

EXTRACTUM MELANAGOGUM QUERCETANI.

℞. Folliculorum Senæ uncias ſex,
Radicum Hellebori nigri præparat. uncias duas,
Turbith,
Myrobalanorum omnium ana unciā unam ſemis,
Trochiſcorum Alhandali drachmas ſex,
Florum Violarum,
Roſarum rubearum,
Epithymi ana pugillos duos,
Spec. Lætificantis Galeni drachmas duas,
Succorum optimè depuratorum
Fumariæ,
Pomorum redolentium,
Seri lactis, ana quantum ſatis eſt.

Inciſæ

Inciſæ & contuſæ ſpecies ſupradictæ lege artis in ſuccis & liquoribus jam dictis macerentur, & digerantur in balneo per octiduum: poſteà colentur, exprimantur, depurentur, ac in extractum reducantur.

Atram bilem, ac ſalſos, aduſtos & retorridos humores evocat: pſora, ſcabiei, ac elephantiaſi medetur.

ANIMADVERSIONES.

Si *reſinam*, quam aliàs *Turbith*, *ſpiritu vini* extractum præbet, non deſideras, *extractum* hoc modo præſcriptum, *indigitato menſtruo* parare poteris; pro *ſpecierum Lætificantis Galeni drachmis duabus*, (ſi præparatas & pulveriſatas accipere nolles, vel ſi paratæ in Officinis non proſtarent) accipiatur ſingulorum ingredientium dictæ *compoſitionis Lætificantis*, *trigeſima ſecunda pars*, vel pro qualiber *drachma una* eorundem *grana duo* circiter.

EXTRACTUM PANCHYMAGOGUM.

℞. Specierum Diambræ unciam unam ſemis.

Macerentur in ſpiritûs vini libris quinque, commiſſuris vaſis arctiſſimè clauſis per dies quatuordecim, materiam hanc ſubindè agitando: tunc ubi ſpiritus vini rubicundiſſimus evaſerit, à ſpeciebus jam dictis ſeparetur, ſuperfundaturque ſequentibus.

℞. Scammonii recentis unciam ſemis,
Rhabarbari electi,
Seminis Ebuli ana drachm. tres,
Colocynthidos drachmas quinque,
Agarici optimi drachmas tres ſemis,
Turbith albi,
Hermodactylorum ana drach. duas ſemis,
Veratri nigri drachmas duas,
Foliorum Sennæ unciam unam.

Stent ſimul in infuſione loco tepente vel calido per dies decem: poſteà colentur & exprimantur, ac in expreſſo diſſolve Aloës Succotrinæ drachmas duodecim, & prælo exprime; expreſſum rurſus per triduum in Balneo Mariæ macera: deinde liquorem exhalare ſine, ut mellis craſſitudinem extracti ſpiſſitudo in fundo relinquens adipiſcatur.

Omnes in univerſum humores expurgat, ac è longinquis partibus potenter educit.

ANIMADVERSIONES.

Quæ de *ſpeciebus Diambræ*, hoc *extractum* in ſatis larga quantitate ingredientibus dicenda eſſent, jam antea in ſuperioribus annotatis; præſertim ſuper *extractum Diacarthami & Holagogi* ſufficienter dicta ſunt. Ne itaq; memorem immemorem faciamus Lectorem, ipſum eò relegamus. Cæterùm operæ pretium foret, ut *reſina*, quas *Scammonium*, *Agaricus*, *& Turbith* præbent, exactè, prout in præcedentibus etiam innuimus, maximè verò in *animadverſionibus ſuper extractum Aloës & Diacarthami, &c.* huic *extracto* commiſcerentur. Reiteratâ affuſione *ſpiritûs vini* hîc opus eſſe, ex antecedentibus ſatis etiam pateſcit; propterea benevolus Lector illa pro libitu revolvere poterit.

EXTRACTUM PHLEGMAGOGUM QUERCETANI.

℞. Agarici trochiſcati uncias quatuor,
Hermodactylorum,
Turbith,
Senæ,
Medullæ Carthami ana uncias tres,
Rad. Eſulæ præparatæ unciam unam,
Trochiſcorum Alhandali unciam ſemis,
Salis Gemmæ,
Macis ana drachmam unam ſemis,
Spec. Aromatici Roſati drachmas duas.

Cum aquâ Cinamomi fiat extractum.

Morbis omnibus pituitoſis, & à frigidis humoribus ortis convenit: hydropicos, arthriticos, podagricos, & epilepticos juvat.

Ob quam cauſam in fine hujus claſſis Balſami artificiales cum ſalibus omiſſi, & in claſſem præparatorum reſervati fuerint, Benevolus lector paginam antecedentem conſulat.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

QUid quantumq́; *aqua Cinamomi*, quâ extrahendo quâ corrigendo in *extractis medicamentorum purgantium* poſſit, jam ſuperiùs *in animadverſionibus extracti Hologogi* indigitavimus. Si itaq́; cuipiam tanta copia *aqua Cinamomi* ſuperſit, & *extractum hoc Phlegmagogum*, *Turbith & Agarici reſinâ* deſtitutum eſſe velit, per me licet, ut præparationem ejus ſecundùm modum præſcriptum inſtituat; minùs tamen efficax *extractum* erit, ac longè debilius, quàm ſi cum *ſpiritu vini* extractio peracta eſſet, nec tamen propter *aquam Cinamomi* omiſſam minùs correctum. *Species* etiam *Aromatici Roſati*, quam eximiam virtutem huic *extracto* addere, quidvè corrigere in ipſo poſſint, ex præcedentibus *extractis*, quorum compoſitionem *ſpecies Diambræ* ingrediuntur, facilè colligi poteſt. Si quis autem huic *extracto* dictas *ſpecies* addere vellet, iſtæ autem præparatæ non proſtarent; is ſingula ingredientia *Aromatici Roſati*, prout in hoc Diſpenſatorio extat, in debito pondere & quidem eorundem *vigeſimam quartam partem*, pro qualibet ſcilicet *uncia una ſcrupulum unum*, & pro quavis *drachma una*, *grana tria*, huic extractioni recenter addere poſſet.

MEDICA.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ

CLASSIS OCTAVA,

CONTINENS

SERIEM DECOCTORUM

&Infuſionum,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

DEcocti *nomine in hac* claſſe *varia occurrunt. Nimirùm* primò *& quidem abuſivè* ſpecies ipſæ compoſitæ, *ex radicibus, herbis, floribus, &c. craſſiuſculè inciſis* & *contuſis* (*ex quibus alioquin* decocta *parari debent*) *quia in uſum hunc jam parata plerumq́ue in Officinis proſtant.* Decoctiones itidem, ex præfatis ſpeciebus *tum* aquâ, vino, aut hydromelle, ſuccis, ſero lactis, &c. *facta & clarificata, pro vehiculis utplurimùm aliorum medicamentorum inventa, interdum etiam per ſe adhiberi ſolita.* Infuſiones etiam ex ſimilibus ſpeciebus & liquoribus *ad eundem uſum parata; Nec non* hydrommella, cùm purgantia, tùm roborantia; *Et tandem etiam* potus Hippocratici ex meris ſpeciebus aromaticis & vino *parati, utplurimùm ob ſaporis gratiam, uti & ventriculum ſpiritusq́ue vitales reſtaurandos adinventi.*

DECOCTUM APERITIVUM MAIUS.

℞. Endiviæ,
Cichorii,
Fumiterræ ana manipulum unum,
Eupatorii,
Borraginis,
Bugloſſæ,
Cuſcutæ,
Scolopendrii veri ana manipulum ſemis,
Glycyrrhizæ raſæ,
Rad. Fœniculi,
Apii,
Petroſelini,
Paſſularum ana unciam ſemis,
Sem. Aniſi,
Fœniculi ana drachmas duas,
Comarum Thymi,
Epithymi, ana drachmam unâ ſemis,
Cort. Tamariſci,
Capparum ana drachmas duas,
Foliorum Senæ uncias duas,
Polypodii quercini unciam unam,

T Agari-

ANIMADVERSIONES.

QUid quantumq; *aquæ Cinamomi*, quâ extrahendo quâ corrigendo in *extractis medicamentorum purgantium* poſſit, jam ſuperiùs *in animadverſionibus extracti Holagogi* indigitavimus. Si itaq; cuipiam tanta copia *aquæ Cinamomi* ſuperſit, & *extractum hoc Phlegmagogum, Turbith & Agarici reſinâ* deſtitutum eſſe velit, per me licet, ut præparationem ejus ſecundùm modum præſcriptum inſtituat; minùs tamen efficax *extractum* erit, ac longè debilius, quàm ſi cum *ſpiritu vini* extractio peracta eſſet, nec tamen propter *aquam Cinamomi* omiſſam minùs correctum. *Species* etiam *Aromatici Roſati*, quam eximiam virtutem huic *extracto* addere, quidvè corrigere in ipſo poſſint, ex præcedentibus *extractis*, quorum compoſitionem *ſpecies Diambræ* ingrediuntur, facilè colligi poteſt. Si quis autem huic *extracto* dictas *ſpecies* addere vellet, iſtæ autem præparatæ non proſtarent; is ſingula ingredientia *Aromatici Roſati*, prout in hoc Diſpenſatorio extat, in debito pondere & quidem eorundem *vigeſimam quartam partem*, pro qualibet ſcilicet *unciâ unâ ſcrupulum unum*, & pro quavis *drachmâ unâ, grana tria*, huic extractioni recenter addere poſſet.

Digitized by Google

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS OCTAVA,

CONTINENS

SERIEM DECOCTORUM

&Infuſionum,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

DEcocti *nomine in hac* claſſe *varia occurrunt. Nimirùm* primò *& quidem abuſivè* ſpecies ipſæ compoſitæ, *ex radicibus, herbis, floribus, &c. craſſiuſculè inciſis* & *contuſis* (*ex quibus alioquin* decocta *parari debent*) *quæ in uſum hunc jam paratæ plerumq; in Officinis proſtant.* Decoctiones itidem, ex præfatis ſpeciebus *tum* aquâ, vino, aut hydromelle, ſuccis, ſero lactis, &c. *facta & clarificata, pro vehiculis utplurimùm aliorum medicamentorum inventa, interdum etiam per ſe adhiberi ſolita.* Infuſiones etiam ex ſimilibus ſpeciebus & liquoribus *ad eundem uſum paratæ ; Nec non* hydrommella, cùm purgantia, tùm roborantia ; *Et tandem etiam* potus Hippocratici ex meris ſpeciebus aromaticis & vino *parati, utplurimùm ob ſaporis gratiam, uti & ventriculum ſpiritusq; vitales reſtaurandos adinventi.*

DECOCTUM APERITIVUM MAIUS.

℞. Endiviæ,
Cichorii,
Fumiterræ ana manipulum unum,
Eupatorii,
Borraginis,
Bugloſſæ,
Cuſcutæ,
Scolopendrii veri ana manipulum ſemis,
Glycyrrhizæ raſæ,
Rad. Fœniculi,
Apii,
Petroſelini,
Paſſularum ana unciam ſemis,
Sem. Aniſi,
Fœniculi ana drachmas duas,
Comarum Thymi,
Epithymi, ana drachmam unã ſemis,
Cort. Tamariſci,
Capparum ana drachmas duas,
Foliorum Senæ uncias duas,
Polypodii quercini unciam unam,

T Agari-

Agarici electi unciam ſemis.
Incidenda incidantur, & quæ contundi debent craſſiuſculè terantur, & miſceantur omnia ſimul ac uſui ſerventur.

Decocta Officinis plurimùm ſunt conſueta: etenim ad Medicamenta tàm lenientia quàm purgantia diſſolvenda ut plurimùm expetuntur; præſertim ubi liquoribus ſtillatitiis uti non libet. Aperitivo hoc porrò in viſcerũ obſtructionibus & contumacibus eorundem affectibus utimur: diuturnos enim jecoris, lienis, & venarum meſaraicarum infarctus permeat ac expedit, ictero & febribus antiquis, nec non hydropi opportunum.

ANIMADVERSIONES.

NOn eſt, ut in hoc & ſimilibus *decoctis* vel *ſpeciebus pro decoctionibus* præparandis diu moremur, cùm unuſquiſque, qui vel hodiè artem pharmaceuticam auſpicatus eſt, has & ſimiles *ſpecies* præparare, incidere & contundere queat; tranſeamus ergò ad alia.

DECOCTUM APERITIVUM MAIUS CUM RHABARBARO.

℞. Specierum decocti aperitivi majoris & minoris ana uncias tres.
Decoquantur in aquæ libris ſex ad conſumptionem duarum librarum. Colaturæ fervidæ infunde
Rhabarbari electi unciam ſemis,
Cinamomi drachmas duas,
Salis Gemmæ ſcrupulum unum,
Spicæ Indicæ ſcrupulos duos,
Specierum diarhodon Abbatis ſcrupulos quatuor,
Sacchari uncias duodecim.
Miſceantur pro uſu.

PRiori longè efficacius: ad contumaces & inveteratas oppilationes adhibetur, hydropi, morbiſq; frigidis, præſertim pituitoſis, aut ex bile mixtâ natis confert.

HOc decoctum planè apud nos in uſu eſſe deſiit, quibus infuſiones particulares, pro re nata, in quotidiano uſu magis receptæ exiſtunt.

ANIMADVERSIONES.

PLurima, de hoc inconcinnè & ridiculè conſarcinato *decocto* dicenda eſſent; ſed cùm uſus ejus, uti ipſimet in *animadverſione ſua* afferunt, jam evilucrit, judicium meum de ipſo ſuſpendam, & cuicunque, qui *animadverſiones* antecedentium ſtudioſè perlegerit, relinquam, ac ulteriùs progrediar.

DECOCTUM APERITIVUM, LENITIVUM MINUS.

℞. Herb. Agrimoniæ,
Lupulorum,
Cichorii,
Cuſcutæ,
Betonicæ,
Ceterach,
Endiviæ,
Fumiterræ ana uncias duas,
Rad. Apii,
Fœniculi,
Petroſelini,
Acori,
Glycyrrhizæ ana uncias quatuor,
Aſari unciam ſemis,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Polypodii quercini ana unciam unam,
Prunorum Damaſcenorum,
Ficuum pinguium ana numero triginta duo,
Paſſularum uncias quatuor,
Senæ Alexand. unciam unam,
Flor. Borraginis,
Buglоſſæ,
Violarum,
Roſarum rubearum ana unciam unam.
Incidantur & contundantur, ac miſceantur omnia ſimul.

OMnes in univerſum humores ad expulſionem præparat: incidit enim, tenuat, concoquit, aperit & abſtergit; capiti, pectori, ventriculo, jecori, nec non lieni familiare.

PRo Acoro Calamum aromaticum ſumendum eſſe cenſemus: Paluſtris enim

enim alter, ſeu vulgaris plus adſtrictionis quàm apertionis habet.

Quoniam non tantùm in hoc, nobis quidem familiariſſimo decocto, verùm etiam in aliis, numerus Prunorum nimis exiguus ponitur, ita ut unica doſi vix medietas unius Pruni tribuatur; proinde unicuiq; doſi decocti Prunorum numero tria vel quatuor addere, vel pro majore laxandi facultate, etiam duas vel tres foliorum Senæ mundatorum drachmas, in ultimam ebullitionem injicere hactenus ſoliti ſumus.

ANIMADVERSIONES.

Animadverſio Authorum ſuper hoc *decoctum* quoad *Prunorum & foliorum Senæ* quantitatem augendam, non adeò conveniens mihi videtur, eò quòd *Pruna* ſaltem *decoctum*, quod aliàs à reliquis ingredientibus in decoctione ſatis craſſum viſcidumque evadet, adhuc craſſius efficiant ac ineptum, quò minùs *vis cathartica foliorum Senæ*, ſive eorum, quæ antea *ſpeciebus decocti* addita, ſive quæ *ſingulis doſibus* addi debent, elici vel extrahi poſſit, quod ipſe effectus demonſtrat. Nam ℥ij *foliorum Senæ*, ſi ſaltem *ſolo vino puro*, nec aliis antea *ſpeciebus* imbuto *in tribus circiter unciis* ejusdem infuſæ ſteterint, *Catharticum* præbent ſatis efficax: E contrà verò hoc decoctum ex farragine tot ingredientium conflatum, ſecundùm eorum attributa, humores ſolummodò incidere, concoquere & ad expulſionem præparare debet. Hinc jam manifeſtum fit, cur ſæpè numero tanta purgantium quantitas, ex quibus quatuor vel plures *doſes* ſufficientes parari poſſent, vix illud præſtet, quod aliàs exigua ſæpè eorundem quantitas legitimè infuſa, imò interdû vix ac ne vix quidem, aut omninò leviter ſaltem alvum ſubducat: quod ſanè ob nullam aliam cauſam contingit, quàm quòd *decocta*, vel *infuſiones*, nimiâ quantitate *ſpecierum decoquendarum* gravantur; quibus extrahendis impoſſibile eſt, ut liquor deſtinatus par eſſe poſſit. Memores proinde ſint Medicorum plurimi noſtri aliquoties jam in ſuperioribus traditi moniti, quòd *nullum recipiens recipiat vel recipere poſſit ultrà modum ſuæ receptivitatis.* Quam regulam ſi probè obſervarent, multò leviori negotio ægrorum corpora peccantium humorum ſaburrâ ſublevarent; nec eorundem crumenam tantoperè laxarent & exinanirent.

DECOCTUM CAPILLORUM VENERIS MESUÆ.

℞. Capillorum Veneris unciam unam ſemis,
Summitatum Fumiterræ,
Lupuli,
Violarum ſiccat. ana unciam unam,
Prunorum Hiſpanicorum, aut Damaſcenorum numero quadraginta,
Sebeſten numero decem,
Jujubarum numero viginti.

Coquantur in libris tribus aquæ lento igne ad conſumptionem duarum librarum:

Infunde tandem
Pulpæ Caſſiæ fiſtulæ uncias tres,
Tamarindorum uncias duas,
Rhabarbari optimi drachmas tres.

Frigidum manibus frica, frigefactum cola, & repone.

Bilis flavæ ardorem compeſcit, ſanguinem purificat, ejusdemq; fervorem attemperat.

ANIMADVERSIONES.

Equidem muneris mei nunc eſſet, hujus *decocti* aut nauſeoſi Embammatis potiùs, præparationem & correctionem tradere: Præſtat autem tacere, quàm de inſulſa *hac compoſitione*, quam vel unusquisque Pharmacopœorum diſcipulus pro ludibrio habeat, multa diſſerere. Et quæſo, Lector benevole, perpendas ſaltem, quàm oculis & ori gratum & jucundum, quàm ſtomacho & ventri acceptum & delicatum effeceris pulmentum, ſi ad præſcriptam formulam *decocti craſſi & ferè mucilaginoſi libræ uni, pulpæ Caſſiæ fiſtulæ* ℥iij, *pulpæ Tamarindorum* ℥ij, *& Rhabarbari optimi* ʒiij, addideris; præſertim ſi hæc ipſa frigida, uti jubent, manibus fricata probè commiſcueris, & in pultem ſimilem illi, quâ porci ſaginari ſolent, ſecundùm artem redegeris: Proh quàm non invidendæ dapes!

DECOCTUM CARMINATIVUM.

℞. Sem. Aniſi,
Dauci,
Cumini,
Carui,
Fœniculi ana drachmas tres,
Glycyrrhizæ unciam ſemis,
Florum Chamæmeli manipulum ſemis,
Paſſularum unciam unam ſemis.
Inciſa miſceantur.

Flatus potenter diſcutit, ob id colicos dolores mitigat. Inditur potiſſimùm Enematibus, ubi frigida pituita, aut craſſi flatus negotium faceſſunt.

DECOCTUM EPITHYMI MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Indorum,
Stœchadis Arabicæ,
Paſſularum,
Epithymi ana unciam unam,
Myrobalanorum Chebulorum,
Fumiterræ ana drachmas quatuor,
Folliculorum Senæ unciam unam,
Polypodii quercini drachmas ſex,
Turbith albi drachmas quatuor,
Eupatorii drachmas quinque,
Seri caprini libras tres.
Bulliant omnia ſimul, præter Epithymum, ad conſumptionem duarum librarum, tunc adde Epithymum, & ſemel ferveſcat: tolle ab igne, & adde
Hellebori nigri drachmam unam,
Agarici ſcrupul. unum ſemis,
Salis Indi drachmam unam ſemis.
Stent per horas octo, vel decem macerata, factâ deinde optimâ expreſſione colentur.

Bilem atram ac pituitam ſalſam vacuat, ob id affectibus melancholicis, ut cancro, elephantiaſi, ac fœda ſcabiei medetur.

DECOCTUM FLORUM ET FRUCTUUM.

℞. Caricarum numero quinque,
Prunorum Damaſcenorum numero quindecim,
Jujubarum,
Sebeſten ana numero viginti,
Tamarindorum unciam unam,
Florum Roſarum,
Violarum,
Borraginis,
Bugloſſæ ana drachmam unā,
Capillorum Veneris,
Lupulorum,
Endiviæ ana manipulum ſemis,
Glycyrrhizæ drachmas duas.
Incidantur & contundantur pro uſu.

Moderatè refrigerat, lenit & humectat: cor, jecur, & pectus recreat, humores quoque ad commodam evacuationem apparat.

DECOCTUM FUMARIÆ MESUÆ.

℞. Suc. Cichorii,
Endiviæ,
Lupuli,
Borraginis ana uncias quatuor,
Fumiterræ uncias octo.
Quibus coctis & purgatis, adde
Myrobal. Citrinorum,
Indorum ana drachmas duas,
Paſſularum mundatarum unciam unam,
Tamarindorum uncias tres.
Coque iterum modicùm, frica, cola, & ſerva.

Sanguinem à bile flavâ & aduſtis humoribus repurgat, hepatis obſtructiones aperit, ac inde natum icterum ſanat.

DECOCTUM PECTORALE.

℞. Paſſularum minorum mundatarum unciam unam,
Sebeſten,
Jujubarum ana numero quindecim,
Dactylorum numero ſex,
Caricarum pinguium numero quatuor,
Hordei purgati unciam unam,
Glycyrrhizæ unciam ſemis,
Capillorum Veneris manipulum ſemis,
Hyſſopi drachmas duas.
Incidantur, & miſceantur.

Pectoris

PEctoris vitiis, utpotè catarrho, tuſſi, aſthmati, pleuritidi, & id genus aliis noxis pectus afficientibus utile exiſtit; thoracem lenit, & ab humoribus eidem impactis repurgat.

DECOCTUM SENÆ D. GEREONIS.

℞. Folliculorum Senæ unciam unam ſemis,
Foliorum Senæ unciam unam,
Zingiberis drachmam unam,
Seminis Aniſi drachmas duas,
Florum Borraginis,
Violarum,
Roſarum rubearum,
Arantiorum ana drachmas duas,
Polypodii quercini unciam ſemis,
Paſſularum purgatarum uncias duas,
Sebeſten,
Prunorum ana numero duodecim,
Aquæ fontis libras quatuor.
Fiat decoctum ſecundum artem, ita ut Sena parùm ebulliat, & vas optimè obturatum per ſex horas dimittatur: deinde exprimatur.

AFfectibus melancholicis, quartanis, cancro, lui Venereæ, & ſimilibus idoneum.

PLura alia decocta, utpotè decoctum Eupatorii, Galli veteris, cujus in Colica uſus eſt, Myrobalanorum, Stœchadis, Cephalicũ item & Cordiale, qui noſſe eorundemq́; uſum inire voluerit, videat Meſuæum, Andernacum, Johannem Jacobum Weckerum in Antidotario ſpeciali lib. 2. Florentinos, & alios explicatam horum doctrinam fusè tradentes. Nos uſitatiora ſolùm ac magis conſueta huc appoſuimus; cætera namque ad prudentis cujuscunque Medici præſcriptum quotidiè parari poterunt.

INFUSUM SERI LACTIS MESUÆ.

℞. Foliorum Roſarum recentium completarum mundatarũ uncias duas,
Rhabarbari electi drachmas duas, grana duodecim,
Nardi Indicæ drachmam unam ſemis.
Rhabarbar um, & Roſæ ſimiliter & Spica minutim incidantur, macerenturque per noctem in Seri lactis caprini libris duabus: deinde colentur, ac leviter exprimantur.

SAnguinem depurat, bilem quoque flavam, tenues & calidos ichores eidem admixtos clementer ac ſine moleſtiâ educit, & eriſypelata juvat.

INFUSUM ALIUD SERI LACTIS.

℞. Florum Borraginis,
Bugloſſæ,
Fumiterræ,
Epithymi ana manipulum ſemis,
Polypodii quercini drachmas ſex,
Fœniculi drachmas duas,
Folliculorum Senæ unciam ſemis,
Aquæ lactis libras tres.
Fiat decoctio ad tertiæ partis conſumptionem, & addantur
Mellis Roſati unciæ duæ.

ADuſtos humores temperat & expellit, cutem à ſcabie ac prurigine mundificat.

INFUSUM HIERÆ MESUÆ.

℞. Hieræ ſimplicis,
Aloës ana drachmas quinque.
Macera decocto Epithymi ſupraſcripto ad libram unam in vaſe vitreo, & inſola dies decem.

VEntriculum & caput expurgat: proinde amborum doloribus aſſiduis, ac hemicraniæ confert, nec non febribus antiquis, & morbus melancholicis auxilio eſt.

ANIMADVERSIONES IN Decocta

CARMINATIVUM, EPITHYMI Meſuæ, Florum & Fructuum, Fumariæ Meſuæ, Pectorale, Senæ D. Gereonis, Infuſum ſeri lactis Meſuæ, Infuſum ſeri lactis aliud, & Infuſum Hieræ Meſuæ.

PAuca, quoad præparandi modum, ventilatione digna circa *haſce compoſitiones*

tiones occurrunt, excepto unico, quod ad diſquiſitionem vocare libet. An nimirùm, ubi *decoctio ex diverſis ac pluribus ſpeciebus* fieri debet, *ſpecies ingredientes omnes & ſingulæ unà & ſimul coquendæ ſint*, *& quid priùs, quidve poſteriùs, item quænam facilioris difficiliorisq́; coctura ſint?* Scio equidem tritum illud Pharmacopœorum præceptum, quòd *primò radices, ſecundò ſtipites, tertiò folia, quartò fructus, quintò ſemina, ſextò flores, &c.* (ſi hæc omnia uni compoſito ſimul deputata ſint) coctioni committi debeant. Verùm hæc generalis regula inſignem patitur exceptionem; ac omninò inſufficiens mihi videtur, cùm magna ſit diverſitas *radicum*, major *ſtipitum*, maxima *foliorum, florum, fructuum*, *ac ſeminum*, quæ enumeratorum non exigua varietas hujus præcepti inſufficientiam apertè demonſtrat. Ego, ut hìc ſententiam meam exponam, exiſtimo illud primùm coquendum eſſe, quod veluti *baſis eſt & fundamentum totius compoſiti*, à quo nimirùm illud majores ſuas virtutes mutuari debet. Nam cùm tot tamque diverſæ *ſpecies* extrahendæ vel decoquendæ, utplurimùm pauco *liquori*, ſive is *aqua* ſit ſivo *ſerum*, vel etiam *Hydromel*, aut quid aliud ab Authoribus hujus Diſpenſatorii, vel horum compoſitionum, communiter parcè nimis deſtinentur; quodlibet aut *menſtruum*, vel *liquor affuſus*, ultrà ſuum poſſe, modumque ſuæ receptivitatis extrahere vel recipere nequeat; proindè remanent *ſpecies decoctæ* potioribus ſuis viribus adhuc turgidæ, parumque exinanitæ, quibus ſi totaliter ſpoliari deberent, diverſis affuſionibus & decoctionibus opus foret. Cùm autem iterata illa *liquoris novi* ſuprà *ſpecies ſemel coctas* affuſio, neque à Medicis præcipiatur, neque communiter Pharmacopœis fiat; itaque ſuaderem, ut *ſpecies*, quæ baſis veluti ſunt *decocti*, præſertim ſi *cathartica*, (non enim loquor hìc de *Aromatibus vel odoriferis*, quæ alium modum efflagitant, quique clarè ſatis in animadverſionibus noſtris ſuper præparationem *extracti Diapæoniæ Mindereri* indigitatur) *ſpecies inodoræ* decoquendæ ſint, primò *liquori extrahenti* injiciantur, & cum eo aliquandiu coquantur, donec earum *vis cathartica* vel quævis alia maximâ parte extracta ſit; tandem etiam reliquæ craſſiores *decocto deſtinatæ ſpecies* addantur, quæ veluti non primariò, ſed ſecundariò *compoſitioni* inſunt vel adduntur. Hujus rei exemplum exhibere poteſt *decoctum Epithymi*, *& decoctum Sennæ*; quorum in illo *folia Sennæ, Turbith, Helleborus niger, Agaricus & Epithymum*, primò coquenda, reliqua autem deinde adjicienda ſunt. In hoc autem *folia & folliculi Sennæ & Polypodium* priùs, ſecundò *reliqua craſſiora*, & poſtremò demùm ſub finem coctionis *odorifera & flores*, utpotè *Aniſum, flores Roſarum & Arantiorum* immittenda ſunt. Sed quæris forſitan, quâ ratione multarum *ſpecierum* vires totaliter elici, & nihilomnius in exili quantitate *liquoris* aſſervari queant, ut eò jucundius patienti vel ægrotanti propinari poſſint? Habes, Lector benevole, exemplum hujus ſufficientiſſimum, *in animadverſionibus noſtris ſuper extractum Diapæoniæ*, ſecundùm quod varias & ſimiles effingere poteris eſſentias, decocta, potiunculas, &c. ſi ſaltem quodammodò cognitione rerum inſtructus ſis, nec in decoctionibus ineptas, mucilaginoſas & inter ſe repugnantes ſpecies conglomeres, ſed ſemper unitati, quantum poſſibile eſt, ſtudeas.

HYDROMEL COMPOSITUM.

℞. Aquæ fontis libras viginti,
Mellis deſumati libram unam,
Salviæ,
Origani ana pugillum ſemis,
Aniſi,
Coriandri ana drachmam unam,
Glycyrrhizæ drachmas duas,
Cinamomi drachmam unam ſemis.
Bulliant ad conſumptionem quartæ partis & colentur.

ANIMADVERSIONES.

Conſtat hoc *Hydromel* ex ſolis *aromaticis & odoriferis ſpeciebus*, quarum fragrantia in aſſignata coctura ad quartæ partis conſumptionem totaliter expirat peritque: Suaderem igitur, ut minori quantitate *aquæ affusâ*, digeſtioni

vel

vel fermentationi ſolùm committeretur, aut in cucurbita vitrea coctio peragere-tur, ut *humiditas illa fragrans*, quæ per Alembicum tranſit, relicto *Hydromelli* demuò jungi poſſet.

HYDROMEL PURGANS.

℞. Hydromellis menſuram unam, ſeu uncias triginta duas,
Caricarum pinguium numero octo,
Fol. Senæ electæ,
Polypodii quercini ana unciam ſemis,
Sem. Aniſi drachmam unam,
Cinamomi drachmas ſemis,
Zingiberis ſcrupulum unum.
Coquantur ad medias: colaturæ adde
Sacchari candi rubei uncias duas.
Miſce, ut artis eſt.

Datur iis qui Medicamenta cætera reſpuunt, ac interim alvi levatione indigent. Eccoproticon felix pueris, ſenibus, ac iis, quos ſedes remorantur, familiare, maximè aliquo Diagrydii ſtimulo addito.

ALiqui Aniſum & Zingiber omittunt, doſin Cinamomi duplicantes.

ANIMADVERSIONES.

EX *animadverſionibus noſtris ſuperioribus* ſuper *decocta Carminativa*, *Epithymi & c.* ubi quid priùs, quidq; poſteriùs eoquendum ſit, indigitavimus, hujus *Hydromellis* præparationem facili negotio haurire poteris. Neq; etiam nocebit in memoriam revocare, quæ in proximè antecedentibus *Hydromellis compoſiti animadverſionibus*, ratione adjectorum *Aromatum*, monuimus. Et ut paucis præparationem hujus *Hydromellis purgantis* comprehendamus, coque prius *folia Senæ & Polypodium*, poſteà adde *Caricas*, tùm *decoctum* cola & clarifica, in colaturâ hac clarificata infunde *Aniſum*, *Cinamomum*, *Zingiber*, factâq; digeſtione vel ebullitione, in cucurbita ſuo capitello munita *infuſionem* denuò colatam uſui reſerva.

HYDROMEL LAXATIVUM TARTARISATUM ANTIMELANCHOLICUM.

℞. Aquæ pluvialis deſtillatæ libras decem,
Tartari albi optimè contuſi libram unam.
Coque ad caſum duarum tertiarum; poſteà adde
Foliorum Senæ mundatorum uncias quatuor,
Epithymi,
Polypodii quercini ana drachmas ſex,
Herbarum Scolopendrii,
Fumariæ,
Meliſſæ ana manipulum unum,
Florum Borraginis,
Violarum,
Geniſtæ,
Stœchados Arabicæ ana pugillos duos,
Seminum Aniſi,
Fœniculi ana drachmam unam.
Coque iterum ſecundum artem, poſtea ubi refrixerit, adde colaturæ
Mellis deſpumati libras duas.
Coque denuò leviter, ſub finem addendo
Salis nitri purgati drachmas ſex.
Tandem addito Fermenti pauxillo, ſtent in fermentatione loco calido, immittendo in petiâ
Foliorum Roriſmarini recentium pugillos duos,
Cinamomi interioris acuti drachmam unam,
Galangæ drachmam ſemis.
Poſt fermentationé reponatur ad uſum.

Virtute ſingulari præditum eſt, in humore melancholico & atrabilario præparando, & evacuando, in obſtructionibus lienis, venarum item meſaraicarum, & exinde progenitâ melancholiâ hypochondriacâ.

ANIMADVERSIONES.

ANtecedentes animadverſiones pro *Hydromellis hujus* dextrâ præparatione quidem ſufficerent, ſed libet clariùs eandem adhuc præſcribere: Videlicet, *Tartarum* (cujus meo judicio uncia una

cia una vel altera ſufficeret, quia impoſſibile eſt, ut tanta quantitas *Tartari* in aſſignato liquore diſſolvi queat) in aqua parum coque; adde poſteà *folia Senæ*, quæ optimè percoque, ut virtus cathartica ipſorum extrahatur, & *decoctum* eâdem ſufficienter imbuatur: quibus optimè coctis, adde *reliquas radices, herbas, flores*, exceptis *ſeminibus & meliſſâ*, & adhuc ampliùs coque, poſteà *decocto colato & albumine ovorum clarificato*, adjunge *mel deſpumatum*, *ſemina Aniſi*, *Fœniculi*, *Meliſſam*, *folia Roriſmarini*, *Cinamomum*, *Galangam & ſal nitrum*; quæ junctim deniq; addito *fermenti pauxillo* ad mentem Authoris, fermentationi committe, & peractâ fermentatione cola, uſuiq; reſerva.

POTUS HIPPOCRATICUS.

℞. Cinamomi unciam unam ſemis,
Zingiberis unciam ſemis,
Caryophyllorum drachmam ſemis,
Cardamomi,
Macis,
Granorum Paradiſi ana drachmam unam,
Galangæ drachmam unam ſemis,
Seminis Aniſi drachmam ſemis,
Vini libras decem,
Sacchari albi libram unam ſemis.
Fiat potus ſecundum artem.

Cerebrum & ventriculum roborat, ſpiritus auget, vitales facultates ſulcit, amiſſas vires reparat, ac infirmæ coctioni opem præſtat.

JUCUNDIOR POTUS HIPPOCRATICUS SIC ALITER PARATUR.

℞. Cinamomi electi uncias duas,
Zingiberis,
Galangæ ana ſcrupulos duos,
Nucis Moſchatæ ſcrupulum unum,
Sacchari albiſſimi uncias ſedecim,
Vini albi potentis ac odoriferi libras quinque.

Macerando probè tecta per horas octo, vel decem, poſteaq; ſæpè ſæpius percolando redigantur in Potum Hippocraticum, tranſcolatum liquorem Aromatibus in manicâ Hippocratis contentis ſemper reaffundendo.

Fiat, ut artis eſt.

Plures deſcriptiones ac formulas Potûs Hippocratici qui perquirere voluerit, Evonymum, Arnoldum, Alexandrum Benedictum, Joanem Langium, Felicem Platerum, & alios conſulat.

POTUS HIPPOCRATICUS EXTEMPORANEUS SIMPLEX.

JOANNIS HEURNII.

℞. Cinamomi electi unciam unam ſemis,
Zingiberis acuti drachmas tres,
Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ ana drachmam ſemis,
Granorum Paradiſi ſcrupulos duos,
Piperis ſcrupulum unum.

Pulveriſentur craſſiuſculè ac macerentur in libra una ſemis Aquæ Vitæ optimæ, probeq; obturato vaſe cum luto ex farina & aqua facto fiat infuſio per ſex dies, quæ repoſita in cella vinaria quotidiè ſæpius agitetur, ad perfectiorem miſturam.

Novâ hâc atque eleganti ratione ex Aromatibus ſpirituoſa & vivida illa fragrantia per Aquam vitæ elicitur, quæ miram vim ad Spirituum inſtaurationem, præſertim in frigidis morbis, obtinet.

CREMOR PTISANÆ.

℞. Hordei mundi excorticati libram unã,
Aquæ, quantum ſufficit.

Bulliant ſemel, factâ ebullitione, removeatur prima aqua, & affundatur recens, quæ iterum coquatur ad conſumptionem medietaris, ac per panum colentur.

Tabidis ex uſu eſt, hecticis, conſumptis, & à prolixo morbo extenuatis idoneus ac perutilis.

Monendi ſunt Pharmacopœi, ne decocta in magnâ quantitate parent: Præſtiterit enim ſpecies pro decoctis in promptu habere, ut ex iis confeſtim pro Medici præſcripto decoctum recens parari poſſit; cùm aliàs & mox quidem, corrumpantur & aceſcant.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES IN POTUS HIPPOCRATICOS OMNES ET CREMOREM PTISANÆ.

P*Otus Hippocratici* ad delectum potiùs & guſtum muliercularum adinventi, diverſimodè parari poſſunt; In aliquibus locis, ubi pro potu matutino divenduntur, ſimpliciter conficiuntur modo ſequenti. Nimirùm accipiunt *vinum*, idque in *aheno* igni ardenti admoto citiſſimè cum *Sacchar0* ebullire ſinunt, cui ſtatim in prima ebullitione *Aromatà* injiciunt, ac inſuper etiam *albumẽ ovi conquaſſatum*, ſi *vinum* aut *Saccharum* non adeò clarum aut purum ſit, ſupperaddunt; factâque unicâ ebullitione, ſtatim ab igne remotum per *manicam Hippocratis* ſæpiùs colant clarumque reddunt. Si tamen in minori quantitate & ad nobiliores uſus *vinum* hoc parandũ eſſet, ſuaderem, ut *in cucurbita, capitello ſuo munitâ vel tectâ* conficeretur, id ipſum permittendo, ut leviter ebulliat, & quod *per Alembicum* prolectum, *liquori in cucurbita reſtanti* reaffundendo; ſimulque colando & filtrando: Vel; ſi lubet, etiam *albumen ovi conquaſſatum* ante ipſius *in cucurbita* peragendam coctionem addendo, quò eò clarius magisque tranſparens & perſpicuum evadat.

Cremorem Ptiſanæ mulierculis & coquis commendamus, quem; ut ſale condiant; non obliviſcantur.

U MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ
CLASSIS NONA,
CONTINENS
PULVERUM MEDICATOrum compoſitiones,
NEC-NON
IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

PULVIS SENÆ PRÆPARATUS MONTAGNANÆ.

℞. Foliorum Senæ unciam unam ſemis,
Zingiberis,
Macis, ana drachmas tres,
Cinamomi,
Tartari, ana drachmam unam ſemis.
Fiat pulvis.

Aduſtos & retorridos humores, melancholicumq́; ſuccum hoc pulvere purgamus: ſeroſam aquarum colluviem exhaurimus, pituitam ſalſam & putrilaginem jam conceptam deturbamus, eoq́; nomine cutis fœditatem, ſcabiem, lepram, cæteraſq́; ejus generis ſordes eluimus.

Quidam Aniſum addunt drachmæ pondere, alii Tartarum augent: prudenti cuique ſuum ſit hac de re judicium. Nos huic formulæ aſſueti felix Medicamentum experti ſumus.

PULVIS TARTARI CRYSTALLINI SOLUTIVUS.

℞. Cryſtallorum Tartari,
Foliorum Senæ ſeleẞiſſimæ ana unciam unam,
Cholagogi ſimplicis drachmas duas,
Seminis Aniſi electi,
Cinamomi acuti,
Galangæ minoris ana drachmam unam,
Caryophyllorum drachmam ſemis.
Fiat pulvis.

Priore longè valentior: pituitam & bilem, ſuccumq́; melancholicum, & aduſtos, ac retorridos humores purgat.

PULVIS SOLUTIVUS DE TRIBUS.

℞. Foliorum Senæ drachmas ſex,
Turbith drachmas quatuor,
Rhabarbari drachmas duas,
Glycyrrhizæ,
Sem. Aniſi,
Fœniculi ana drachmam unam,
Spicæ Indicæ ſcrupulum ſemis.
Fiat pulvis.

Inſcribitur hic pulvis de Tribus, ob tria Simplicia purgantia, quæ ejus compoſitionem

nem ingrediuntur, Rhabarbarum nempè, Turbith, & folia Senæ. Confert autem hepatis & venarum meſaraicarum obſtructionibus, hydropi incipienti, ac ventris inflationibus; crudorum quoque humorum, frigidorum maximè, collectionem è ventriculo & meſenterio ejicit, & Diaphœnici vires æmulatur.

PULVIS SOLUTIVUS MAGISTRALIS STOCKSTALDI.

℞. Foliorum Senæ Alexand.
Diagrydii,
Hermodactylorum,
Turbith electi ana unciam ſemis,
Cinamomi,
Zingiberis ana drachmas duas,
Sem. Aniſi drachmam unam,
Cardamomi,
Galangæ,
Maſtiches ana drachmam ſemis,
Sacchari uncias tres.
Fiat pulvis.

Hydropicis ac veteri ictero fœdatis opitulatur: pituitam namque & bilem purgat, eſtq; Medicis frequenti uſu familiaris. Deſcriptionem ejus vide in Valeſco.

CHOLAGOGUM SIMPLEX, SEU DIAGRYDIUM SULPHURATUM.

℞. Scammonii electiſſimi uncias tres, aut quantum vis.

Craſſiuſculè tere, & ſupra chartam bibulam tenuiter ac æqualiter expande, mox ſuperimpone crati, ſub quo carbo ſit vivus, in quem injice ſulphur, ſuffumigetur Scammonium, & charta tamdiu teneatur ſupra fumum uſque dum Scammonium liqueſieri, & chartæ adhærere incipiat: Cave ſolum ne comburatur, ideoq; à fumo remove, & calcinatum ſerva.

CHOLAGOGUM INSUCCATUM SEU DIAGRYDIUM ROSATUM.

Hoc Scammonium modo dicto præparatum infunde in Mucharo Roſarum bis, & exicca.

PULVIS COMITIS DE WARWICH, SEU DIAGRYDIUM ANTIMONIATUM.

℞. Cholagogi ſimplicis uncias duas, drachmas duas,
Antimonii præparati unciam unam ſemis,
Cremoris Tartari Cryſtallini unciam ſemis.
Fiat pulvis.

Pulvis hic, etiamſi mole parvus ſit, virtute tamen maximus exiſtit, citò, tutò & jucundè operatur, humores peccantes blandè educit, vitia ventriculi, nauſeam, anorexiam corrigit, bilioſos affectus curat, febrili inprimis fomiti expurgando perquàm idoneus in Italia inter Catholicos receptus, & à Marco Cornachino Profeſſore Medico Piſano, commentario doctiſſimo in lucem productus eſt.

PULVIS AD SUPPOSITORIA COMMUNIA.

℞. Aloës drachmas duas,
Cumini,
Salis Gemmæ,
Rutæ ana drachmam unam.
Fiat pulvis, qui ſubigatur cum ſufficienti quantitate mellis, & redigatur in glandes.

ALIUS ACUTIOR.

℞. Aloës unciam ſemis,
Hellebori albi,
Granorum Colocynthidos,
Centaurii,
Rutæ,
Cumini ana drachmam unam.
Fiat pulvis, qui melle ſubactus effingatur in glandes, ſeu ſuppoſitoria.

PULVIS AD SUPPOSITORIA SICCA.

℞. Specierum Hieræ Picræ unciam unam ſemis,
Colocynthidos pulv. drachmas ſex,
Hellebori albi pulv. unciam unam,
Salis communis uncias tres,
Farinæ frumenti uncias decem & octo.
Cum vitellis ovorum, & melle deſpumato quantum ſufficit, fiant ſuppoſitoria.

NOtandum : tametſi Suppoſitoria hæc alvum ſollicitent, ac ſedes remorantes evocent ; ea tamen mulieribus gravidis haud quaquam tuta exiſtere, prout nec iis, quibus hæmorrhoides moleſtæ eſſe ſolent ; his enim vel leviſſima ex ſolo melle, vitello ovi, ac modico ſale confecta ſufficiunt : quibus acuendis nonnulli muſcerdam paucâ quantitate indunt.

PULVIS AD VERMES SEU LUMBRICOS.

℞. Sem. ſancti uncias quatuor,
Foliorum Senæ unciam unam,
Coriandrorum præparatorum,
Cornu cervi ana drachmam ſemis,
Fiat pulvis.

IS eſt Officinis noſtris uſitatus, aliis alii ſunt in uſu. Venetorum, Ferrarienſium, Nurſini, & aliorum qui requirit, conſulat Foëſii Pharmacop. Sect. 9. de Pulveribus.

Semen ſanctum, eſt ſemen Abſinthii Seriphii, quod aliàs Santonicum dicitur. Officinæ ſemen hoc paſſim vocant ſemen lumbricorum, quod ipſum vulgus Wurmſamen *appellat, eò quod id vermes & lumbricos evocare ac expellere ſit edoctum.*

PULVIS CONTRA ABORTUM.

℞. Granorum Chermes drachmam unã,
Santali rubri drachmam ſemis,
Caryophyllorum ſcrupulum unum,
Nucis Moſchatæ ſcrup. duos,
Rad. Torment. drachmam ſemis,
Margarit. præparat.
Corallii utriuſque præparati ana ſcrupulum unum,
Foliorum Auri numero tria,
Manus Chriſti perlatæ drachm. tres.
Fiat pulvis.

DAtur gravidis ad præcavendum abortum ex ovo ſorbili, vel vino odorifero, idq, non unâ tantùm vice ſed ſæpius, pondere ſcrupuli dimidii, vel etiam unius ; aut admiſcetur Tragais, prægnantibus uſui futuris.

CLariſſimus Vir D. D. Joann. Udalricus Rumlerus, Collega noſter obſervandus, ex priorum Medicorum Auguſt. traditione ſequentem pulveris contra Abortum deſcriptionem in hanc Pharmacopœiam fideliter contulit. Ea ſic habet.

℞. Roſarum rubearum,
Maſtiches,
Ligni Aloës,
Margarit. præparat.
Corall. rub. præparat. ana ſcrupulum ſemis,
Spicæ Indicæ,
Macis,
Been utriuſque,
Cinamomi electi,
Santali Citrini,
Cardamomi minoris,
Succini albi ana grana quindecim.
Fiat pulvis.

Ex hoc additis Sacchari albiſſimi unciis tribus Tragema paratur, quod gravidis à paſtu magnâ utilitate exhibetur.

Pro Sacchare communi Saccharum Roſatum Tabulatum nonnunquam aſſumitur, aut confectio Manûs Chriſti Perlata.

PULVIS ADSTRINGENS GALENI.

℞. Aloës,
Mannæ Thuris,
Corticum Pini,
Terræ Lemniæ,
Boli Armenæ,
Succi Hypociſtidis,
Croci,
Gallæ Omphacit. ana drachmam unã.
Fiat pulvis.

PULVIS ANONYMUS.

℞. Sem. Papaveris albi drachmas duas,
Portulacæ,
Cydoniorum,
Malvæ,
Bombacis ana drachmam unam ſemis,
Quatuor frig. major. excort. ana drachmam unam,
Gummi Arabici,
Tragacanthi,

Amyli ana drachmas duas,
Hypociſtidis,
Boli Armenæ orientalis præparatæ,
Cornu Cervi uſti,
Raſuræ Eboris,
Cicerum rubrorum ana drachmam ſemis,
Cinamomi drachmas duas,
Penidiorum unciam unam ſemis,
Sacchari Canariæ uncias ſex.
Miſce, fiat pulvis.

Tabidis Phthiſicisq; prodeſt; ulcera enim pulmonum lenit, abſtergit, & glutinat: tenues ac ſalſos catarrhos ſiſtit & incraſſat, faucium aſperitatem mitigat, ac defluxiones acres ad pulmones devolvi prohibet.

Nonnulli huic Liquiritiam, Roſas, ſemen Althææ, Corallia, ſpecies Diatragacanthi frigidi, aut Pulmonis vulpis præparati nonnihil addunt; verùm hæc pro varia Medici prudentis intentione quocunque tempore adjici poſſunt.

Similis ferè pulvis extat deſcriptus apud Valeſcum, pulvis Haly dictus, eaſdem vires cum priore obtinens; cujus deſcriptio hæc eſt.

℞. Sem. Papaveris albi drachmas quinq;,
Gummi Arabici,
Amyli,
Tragacanthi ana drachm. unam ſemis,
Sem. Portulacæ,
Goſſypii,
Althææ,
Malvæ ana drachmas duas ſemis,
Quatuor frig. major. excorticatorum,
Cydoniorum mundatorum ana drachmas tres ſemis,
Spodii præparati,
Succi Liquiritiæ, vel potiùs pulveris ejus ana drachmam unam ſemis,
Penidiorum ad pondus omnium.
Miſce, fiat pulvis.

Notandum Pulverum horum ſemina frigida continentium non nimiam unâ vice quantitatem præparari debere, ne pulvis diuturniore ſitu evadat rancidus.

PULVIS BEZOARDICUS D. NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Boli Armen. cum aceto præparatæ uncias tres.
Terræ Sigillatæ,
Coriandri præparati,
Specierum Diamarg. frig.
Rad. Tormentillæ,
Dictamni vulgaris,
Angelicæ,
Scabioſæ ana drachmas duas,
Sem. Acetoſæ,
Citri mundati,
Rutæ,
Cardui Benedicti,
Cornu Cervi uſti,
Doronici,
Charabe ana ſcrupulos quatuor,
Roſarum rubrarum,
Corallii utriuſque,
Ligni Aloës,
Serici crudi,
Santalorum omnium,
Margaritarum perforatarum,
Oſſis è corde Cervi ana drachm. unam,
Smaragdorum,
Ambræ ana ſcrupulos duos,
Moſchi ſcrupulos quatuor,
Croci grana quindecim,
Camphoræ grana decem.
Fiat pulvis, vel cum Syrupo è Ribes fiat in modum Opiatæ.

Adverſus peſtiferæ luis inſultus efficax, cordis vires eximiè tuetur, Spiritus vitales fulcit, internas putredines abolet, & contagioſis quibuslibet morbis adverſatur.

PULVIS ELECTUARII DE BOLO.

℞. Boli Armen. præp. aquâ Roſarum unciam ſemis,
Rad. Tormentillæ,
Angelicæ ana drachmas duas,
Corallii rubri,
Raſuræ Eboris,
Cornu Cervi,
Roſarum rubrarum ana drachmam unam ſemis,
Sem. Melonum,
Acetoſæ,

Sem. Citri mundati,
Juniperi,
Bombacis mund. ana drachm. unam,
Aniſi,
Fœniculi,
Cinamomi,
Xyloaloës (aut Santali Citrini,)
Macis ana drachmam ſemis.
Fiat pulvis.

SIMPLICIOR A NONNULLIS SIC PARATUR.

℞. Boli Armen. unciam ſemis,
Rad. Tormentillæ drachmas duas,
Angelicæ drachmam unam,
Sacchari ad pondus omnium.
Fiat pulvis.

UTerque febribus malignis, peſtiferis, ac contagioſis potenter reſiſtit, eorumq; inſultus reprimit, ſpiritus extingui prohibet, eoſdemq; evanidos reparat: ſudores evocat, ac peſtilentis luis noxas disjicit.

PULVIS CACHECTICUS QUERCETANI.

℞. Limaturæ chalybis cum ſulphure calcinatæ unciam unam,
Fœculæ radicum Aronis drachmam unam ſemis,
Ambræ gryſeæ drachmam unam,
Eſſentiæ Coralliorum,
Margaritarum ana drachmas duas,
Cornu Cervi Philoſophicè præparati,
Succini præparati,
Cinamomi ana ſcrupulos quatuor,
Sacchari ad pondus omnium.
Fiat pulvis.

INcurandæ omnis generis cachexia, & depravatorum humorum colluvie educenda, præſentaneum eſt remedium: leucophlegmatiam, & morbum virgineum feliciter curat, pallorem vitioſumq; colorem tollit, maſſam ſanguineam utriuſque ſexus purificat, & à variis corruptionibus tutam præſtat.

PULVIS AD CALCULUM.

℞. Radicum Saxifragiæ albæ,
Petroſelini,
Pimpinellæ,
Liquiritiæ,
Ononidis ana drachmas duas,
Baccarum Alkekengi unciam ſemis,
Juniperi drachmam unam,
Seminum Milii Solis,
Fœniculi,
Erucæ,
Dauci Cretici,
Violarum purpurearum ana drachmam unam,
Lactucæ,
Papaveris albi,
Quatuor frigidorum majorum excorticatorum,
Hyoſcyami albi ana drachmam ſemis,
Herniariæ Hollerii drachmam unam,
Gummi Ceraſorum nigrorum drachmas duas,
Tragacanthi drachmam unam,
Terebinthinæ ad duritiem in aqua Malvæ coctæ drachmas duas,
Magiſterii oculorum cancri,
Salis ſuccini ana ſcrupulum unum,
Lapidis Judaici,
Spongiæ,
Nephritici ſingulorum præparat. ana drachm. unam,
Cantharidum grana ſex,
Sacchari Candi uncias duas.
Miſce.

COmpoſitionem hanc, pulveris ad calculum multâ ſibi experentiâ probati, Vir Excellentiſſimus D. D. Marcus Banzerus Facultatis Medicæ in Illuſtri Academia Wittenbergenſi Profeſſor, Collegii Medici Decanus & Senior, Collega noſter plurimùm honorandus, nobis communicavit, quem etiam ſuo merito hic inſerendum duximus.

PULVIS AD CALCULUM ALIUS.

℞. Sem. Milii Solis,
Saxifragiæ ana drachmam unam,
Lactucæ,
Hyoſcyami,
Papaveris albi ana ſcrupulos duos ſemis,
Quatuor frigid. majorum ana ſcrupulos duos,
Glycyrrhizæ ſcrupulos quatuor,
Trochiſc. de Halicacabo drachmam unam ſemis,
Rad. Pimpinellæ,

Sem.

Sem. Geniſtæ ana drachmam ſemis,
Sacchari uncias duas.
Fiat pulvis.

Datur nephriticis & calculoſis ad renum arenulas exturbandas, & ureterum obſtructiones levandas ex aquâ Malvæ, aut Ononidis.

PULVIS AVICENNÆ E CINERIBUS.

℞. Cinerum Vitri,
Scorpionum,
Rad. Braſſicæ,
Leporis,
Putamin. ovorum, è quibus pulli fuerint excluſi,
Lapidis Spongiæ,
Sanguinis hirci præparati,
Lapidis Judaici,
Gummi Juglandis,
Acori ana drachmam unam,
Petroſelini,
Dauci,
Pulegii,
Gummi Arabici,
Sem. Althææ,
Piperis nigri ana drachmam unam ſemis.
Terantur, & ſimul miſceantur.

Priore longè validior: urinas magis promovet, & calculos potentiùs elidit, nec niſi conſideratè uſurpandus: qui tamen, ut & prior, noſtris rarò eſt uſui.

Pro Gummate Juglandis, quod vix uſſibi proſtat, Gummi Ceraſorum commodiſſimè ſubſtituitur: etenim calculis vexatos cum vino potum adjuvat, & ei tenuium partium magna facultas ineſt.

PULVIS AD CASUM.

℞. Terræ Sigillatæ, aut Boli Armenæ,
Sanguinis Draconis,
Mumiæ ana drachmas duas,
Spermatis Ceti drachmam unam,
Rhabarbari drachmam ſemis.
Miſce, fiat pulvis.

Propinatur præcipitatis, ruptis, contuſis, fractis, ex vino aſtringente, vel cui incoxerint, quæ ſtringendi vim habent: ut Roſæ, Balauſtia, Cytini, Malicorium, Myrti & Rubi cacumina, Sumach, & id genus alia. Hoc vino intincta lintea & expreſſa, calida parti laboranti circumvoluta, omnem ex ictu & præcipitio offenſionem mirificè curant; eſtque celebre Hiſpanis nec contemnendum remediũ. Quidam reliqua ſimplicia ex Avicenna ſubdupla Rhabarbaro faciunt, etſi æqualia quoque eſſe poſſint.

PULVIS AD DENTIFRICIA MOSCHATUS.

℞. Lapidis Pumicis uncias duas,
Oſſis Sepiæ drachmas ſex,
Corallii rubri præparati drachmam unam,
Radicis Ireos unciam unam,
Moſchi,
Zibethi ana ſcrupulum ſemis,
Olei ligni Rhodii,
Nucis Moſchatæ deſtillatæ ana guttas quatuor,
Caryophyllorum guttas tres.
Miſce lege artis.

Mucoſos dentes à ſordibus purgat, eosque dealbat ac mundificat; gingivas quoque ſtringit, & dentium radices obfirmat.

PULVIS DYSENTERICUS D. D. JOHANNIS LANGII.

℞. Maxillarum Lucii cum dentibus,
Priapi Cervi,
Corticum Granatorum,
Cornu Cervi uſti,
Boli Armenæ,
Seminum Lapathi acuti ana unciam unam.
Fiat pulvis.

Ad omnes alvi fluxus, diarrhœam, lienteriam, & inprimis dyſenteriam magnæ eſt efficaciæ.

PULVIS PRO EPITHEMATE CORDIS.

℞. Florum Bugloſſæ,
Borraginis,
Meliſſæ ana manipulum ſemis,
Santalorum omnium,
Roſarum rubear. ana drachmas duas,
Corticum Citri,

Sem. Acetoſæ,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum ana drachmam unam ſemis,
FragmentorumLapidum pretioſorum omnium ana drachmam unam,
Doronici,
Been utriuſque,
Succini,
Oſſis de corde Cervi ana ſcrupulos quatuor,
Margaritarum præparatarum,
Corallii utriuſque,
Spodii ana drachmam ſemis,
Croci ſcrupulum ſemis,
Camphoræ grana ſex,
Moſchi grani tria.
Trita omnia probè uſui reſerventur.

Miraeſt ejus efficacia in affectibus cordis ejuſq́; palpitatione, ſyncope, & dejectis propemodùm vitalibus facultatibus: nobiliſſimum enim viſcus ſopitum, & veluti tenebris aut caligine occæcatum excitat, melancholicis, ſplenicis, triſtibus & deſperantibus ſuccurrit, in peſtilitate cordis ſpiritus refocillat.

PULVIS PRO EPITHEMATE HEPATIS.

℞. Santali rubri,
Albi,
Citrini ana unciam ſemis,
Roſarum,
Corallii,
Spodii ana drachmam unam,
Camphoræ ſcrupulum unum.

Hepatis inflammationi confert, ejuſq́; exæſtuationem temperat. Adhibetur cum aquâ Endiviæ, Roſarum, Acetoſæ, & Aceti parte aliqua.

PULVIS GRISEUS CÆSARIS CONTRA PESTEM.

℞. Rad. Pimpinellæ,
Gentianæ,
Tormentillæ,
Serpentariæ,
Foliorum Rutæ,
Abſinthii,
Nucum Juglandium ſeu Regiarum,
Granorum Juniperi,
Aceti Roſati,
Theriacæ electæ ana unciam unam,
Miſceantur omnia ſimul.

In præſervatione, & curatione peſtis plurimùm valet.

Quidam addunt Caſtorii unciam ſemis.

PULVIS HYSTERICUS.

℞. Rad Dictamni albi drach. tres,
Zedoariæ drachmam unam,
Cort. Citri ſicci,
Sem. ejusdem ana ſcrup. duos,
FragmentorumLapidum pretioſorum omnium ana grana duodecim,
Specier. Diamargariti calidi drachmas duas,
Sacchari albi unciam unam.
Fiat pulvis.

Uterinos dolores placat, ejuſq́; expurgat illuviem, menſes quoque retardantes & ſecundas moram trahentes propellit: animi defectiones ob vapores ab utero ſublatos ortas arcet, ac matricis ſuffocationem abigit.

Pulverem hunc multæ utilitatis, & experti in muliebribus morbis prædictis juvamenti, Clariſſ. Vir D. D. Joan Udalricus Rumlerus Collega noſter obſervandus, ex prædeceſſorum noſtrorum Pragmaticorum celebri uſu fideliſſimè nobis tradidit.

PULVIS MARCHIONIS SEU EPILEPTICUS.

℞. Radicum Pæoniæ maris decreſcente Lunâ effoſſatum unciam ſemis,
Viſci quercini,
Raſuræ Eboris,
Ungulæ Alcis,
Spodii,
Unicornu, vel ejus loco Cornu Cervi ex apicibus deſumpti,
Coralliorum rubeorum,
Alborum,
Margaritarũ præparatarũ ana drachmam unam,
Foliorum Auri puri numero viginti.
Fiat pulvis.

Prodeſt hic pulvis apoplecticis, epilepticis, ac incubo laborantibus, intemperiem cerebri humidam corrigit, & nocturnos terrores fugat.

PULVIS

PULVIS AD NASALIA.

℞. Calaminthæ,
Majoranæ,
Rad. Ireos,
Caſtorei,
Sem. Nigellæ,
Staphiſagriæ ana ſcrupulum unum,
Hellebori albi,
Pyrethri,
Nucis Moſchatæ,
Myrrhæ rubeæ,
Euphorbii ana ſcrupulos duos.
Conterantur ſingula, deinde cum Ladani drachmis ſex & melle modico formentur Naſalia.

Sternutationem potentiſſimè cient, ac craſſa per nares phlegmata evocant, lethargo ac epilepſiæ proſunt, catalepticos & attonitos juvant: ſed cautè iis utendum, præſertim in corporibus nondum purgatis, ne ſubitâ humorum per irritationem tàm fortem præcipitatio, ſuffocationis repentinæ periculum inferat.

PULVIS PARTUM PROVOCANS.

℞. Cinamomi drachmam unam,
Croci drachmam ſemis,
Caſſiæ ligneæ veræ ſcrupulos duos,
Succini albiſſimi ſcrupulum unum.
Fiat pulvis.

AD partûs laboris facilitandos utilitèr exhibetur: eoſdem unque acceleret, & fœtûs excluſionem promovet. Datur ex aquâ Liliorum alborum, Conſolida regalis, aut alterius conſimilis.

ALIUS HELIDEI DE PADUANIS.

℞. Cinamomi,
Croci ana ſcrupulum unum,
Boracis ſcrupulos quatuor.
Detur ex aqua Artemiſiæ.

USitatiſſimus ac experitiſſimus quondam erat hic pulvis Helideo de Paduanis Medico Bononienſi eximio, qui eundem ſecretum ſibi adeò habebat, ut non niſi fidiſſimis amicis aut prædilectis diſcipulis eum communicaret.

AUgetur horum pulverum efficacia, ſi eis teſticulorum equinorum aridorum, aut julorum nucum Juglandium pulvis admiſceatur, quod pro prudentis Medici arbitrio & exigentis neceſſitatis occaſione fieri poterit.

PULVIS AD DYSTOKIAM.

℞. Pulveris Cinamomi unciam unam,
Succini albi præp. unciam ſemis,
Boracis,
Hippoſorcheos ana unciam unã,
Croci ſcrupulos octo.
Omnia in tenuem pollinem redacta miſceantur.

PRædictis duobus ad partum proficuis pulveribus, etiam hunc tertium apud nos experientia & multiplex uſus, in expellendis præſertim ſecundinis, addidit.

PULVIS PLEURITICUS.

℞. Mandibularum Lucii præparatarum,
Dentis Apri uſti præparati ana drachmas duas,
Lapidum Percarum,
Talorum Leporis,
Oculorum Cancri præparatorum,
Lucii piſcis præparatorum,
Seminum Cardui Benedicti,
Artemiſiæ rubræ ana drachmam unam.
Miſc. fiat pulvis.

COntra omnes laterum puncturas in pleuritide tàm ſpuria, quàm exquiſita, etiam in epidemia illa, quâ doloris vehementiâ multi jugulantur, ad dolores mitigandos, inflammationes reſolvendas, ſudoresq́ eliciendos, ſingulare eſt remedium.

PULVIS RUBEUS CÆSARIS CONTRA PESTEM.

℞. Myrrhæ electæ,
Croci ana drachmam unam,
Oſſis de corde cervi ſcrupulos duos,
Cornu cervi drachmas duas,
Dictamni Cretici,
Tormentillæ,
Pimpinellæ,
Gentianæ ana drachmas duas, ſcrupulos duos.
Zedoariæ,

Sem. Acetoſæ,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum ana drachmam unam ſemis,
Fragmentorum Lapidum pretioſorum omnium ana drachmam unam,
Doronici,
Been utriuſque,
Succini,
Oſſis de corde Cervi ana ſcrupulos quatuor,
Margaritarum præparatarum,
Corallii utriuſque,
Spodii ana drachmam ſemis,
Croci ſcrupulum ſemis,
Camphoræ grana ſex,
Moſchi grani tria.
Trita omnia probè uſui reſerventur.

Mira eſt ejus efficacia in affectibus cordis ejusq́ palpitatione, ſyncope, & dejectis propemodùm vitalibus facultatibus: nobiliſſimum enim viſcus ſopitum, & velut tenebris aut caligine occæcatum excitat, melancholicis, ſplenicis, triſtibus & deſperantibus ſuccurrit, in peſtilitate cordis ſpiritus refocillat.

PULVIS PRO EPITHEMATE HEPATIS.

℞. Santali rubri,
Albi,
Citrini ana unciam ſemis,
Roſarum,
Corallii,
Spodii ana drachmam unam,
Camphoræ ſcrupulum unum.

Hepatis inflammationi confert, ejusq́ exæſtuationem temperat. Adhibetur cum aqua Endiviæ, Roſarum, Acetoſæ, & Aceti parte aliqua.

PULVIS GRISEUS CÆSARIS CONTRA PESTEM.

℞. Rad. Pimpinellæ,
Gentianæ,
Tormentillæ,
Serpentariæ,
Foliorum Rutæ,
Abſinthii,
Nucum Juglandium ſeu Regiarum,
Granorum Juniperi,
Aceti Roſati,
Theriacæ electæ ana unciam unam,
Miſceantur omnia ſimul.

In præſervatione, & curatione peſtis plurimùm valet.

Quidam addunt Caſtorii unciam ſemis.

PULVIS HYSTERICUS.

℞. Rad Dictamni albi drach. tres,
Zedoariæ drachmam unam,
Cort. Citri ſicci,
Sem. ejuſdem ana ſcrup. duos,
Fragmentorum Lapidum pretioſorum omnium ana grana duodecim,
Specier. Diamargariti calidi drachmas duas,
Sacchari albi unciam unam.
Fiat pulvis.

Uterinos dolores placat, ejusq́ expurgat illuviem, menſes quoque retardantes & ſecundas moram trahentes propellit: animi defectiones ob vapores ab utero ſublatos ortas arcet, ac matricis ſuffocationem abigit.

Pulverem hunc multæ utilitatis, & experti in muliebribus morbis prædictis juvamenti, Clariſſ. Vir D. D. Joan Udalricus Rumlerus Collega noſter obſervandus, ex prædeceſſorum noſtrorum Pragmaticorum celebri uſu fideliſſimè nobis tradidit.

PULVIS MARCHIONIS SEU EPILEPTICUS.

℞. Radicum Pæoniæ maris decreſcente Lunâ effoſſarum unciam ſemis,
Viſci quercini,
Raſuræ Eboris,
Ungulæ Alcis,
Spodii,
Unicornu, vel ejus loco Cornu Cervi ex apicibus deſumpti,
Coralliorum rubeorum,
Alborum,
Margaritarũ præparatarũ ana drachmam unam,
Foliorum Auri puri numero viginti.
Fiat pulvis.

Prodeſt hic pulvis apoplecticis, epilepticis, ac incubo laborantibus, intemperiem cerebri humidam corrigit, & nocturnos terrores fugat.

PULVIS

PULVIS AD NASALIA.

℞. Calaminthæ,
Majoranæ,
Rad. Ireos,
Caſtorei,
Sem. Nigellæ,
Staphiſagriæ ana ſcrupulum unum,
Hellebori albi,
Pyrethri,
Nucis Moſchatæ,
Myrrhæ rubeæ,
Euphorbii ana ſcrupulos duos.
Conterantur ſingula, deinde cum Ladani drachmis ſex & melle modico formentur Naſalia.

Sternutationem potentiſſimè cient, ac craſſa per nares phlegmata evocant, lethargo ac epilepſia proſunt, catalepticos & attonitos juvant: ſed cautè iis utendum, præſertim in corporibus nondum purgatis, ne ſubitâ humorum per irritationem tàm fortem præcipitatio, ſuffocationis repentinæ periculum inferat.

PULVIS PARTUM PROVOCANS.

℞. Cinamomi drachmam unam,
Croci drachmam ſemis,
Caſſiæ ligneæ veræ ſcrupulos duos,
Succini albiſſimi ſcrupulum unum.
Fiat pulvis.

Ad partûs labores facilitandos utiliter exhibetur: eoſdem utique accelerat, & fœtûs excluſionem promovet. Datur ex aquâ Liliorum alborum, Conſolidæ regalis, aut alterius conſimilis.

ALIUS HELIDEI DE PADUANIS.

℞. Cinamomi,
Croci ana ſcrupulum unum,
Boracis ſcrupulos quatuor.
Detur ex aqua Artemiſiæ.

Usitatiſſimus ac expertiſſimus quondam erat hic pulvis Helideo de Paduanis Medico Bononienſi eximio, qui eundem ſecretum ſibi adeò habebat, ut non niſi fidiſſimis amicis aut prædilectis diſcipulis eum communicaret.

Augetur horum pulverum efficacia, ſi eis teſticulorum equinorum aridorum, aut julorum nucum Juglandium pulvis admiſceatur, quod pro prudentis Medici arbitrio & exigentis neceſſitatis occaſione fieri poterit.

PULVIS AD DYSTOKIAM.

℞. Pulveris Cinamomi unciam unam,
Succini albi præp. unciam ſemis,
Boracis,
Hippoſorcheos ana unciam unã,
Croci ſcrupulos octo.
Omnia in tenuem pollinem redacta miſceantur.

Prædictis duobus ad partum proficuis pulveribus, etiam hunc tertium apud nos experientia & multiplex uſus, in expellendis præſertim ſecundinis, addidit.

PULVIS PLEURITICUS.

℞. Mandibularum Lucii præparatarum,
Dentis Apri uſti præparati ana drachmas duas,
Lapidum Percarum,
Talorum Leporis,
Oculorum Cancri præparatorum,
Lucii piſcis præparatorum,
Seminum Cardui Benedicti,
Artemiſiæ rubræ ana drachmam unam.
Miſc. fiat pulvis.

Contra omnes laterum puncturas in pleuritide tàm ſpuria, quàm exquiſita, etiam in epidemia illa, quâ doloris vehementiâ multi jugulantur, ad dolores mitigandos, inflammationes reſolvendas, ſudoresq́; eliciendos, ſingulare eſt remedium.

PULVIS RUBEUS CÆSARIS CONTRA PESTEM.

℞. Myrrhæ electæ,
Croci ana drachmam unam,
Oſſis de corde cervi ſcrupulos duos,
Cornu cervi drachmas duas,
Dictamni Cretici,
Tormentillæ,
Pimpinellæ,
Gentianæ ana drachmas duas, ſcrupulos duos.
Zedoariæ,

Zingiberis ana drachmas tres,
Sulphuris vivi,
Boli Armen. veræ ana drachmas quatuor,
Camphoræ ſcrupulos quatuor,
Theriacæ Andromachi,
Mithridatii optimi ana drachmas ſex.
Fiat omnium pulvis, aſpergendo aquæ vitæ modicum, ut eſt artis.

IS Anno Chriſti 1572. quo Peſtis invaluit, nobis fuit frequentiſſimus, & D. Achilli Gaſſaro noſtro, p. m. familiaris. Sunt & alia compoſitiones plurimæ pulverum Alexipharmacorum, de quibus conſule Fœſium.

PULVIS RUBEUS PANNONICUS.

℞. Boli Armen. cum aqua Roſarum & Acetoſæ præparatæ uncias tres,
Terræ Lemniæ veræ præp. uncias duas,
Coralliorum rubeorum præparatorum unciam dimidiam,
Alborum præp. drachmas ſex,
Lapidum pretioſorum, ſcilicet
Samaragdi,
Saphyri,
Hyacinthi ana drachmas quatuor,
Margarit. præpar. drachmas quinque,
Cinamomi electi drachmas duas,
Caryophyllorum drachmam unam,
Seminis Acetoſæ drachmas duas,
Corticum Citri,
Santali albi ana drachmam unā ſemis,
Santali rubri drachmas duas,
Spodii præpar. drachmas quinque,
Raſuræ Eboris drachmas tres,
Croci orientalis drachmam unam,
Unicornu, aut ejus loco, oſſis de corde Cervi drachmas quatuor,
Foliorum auri puriſſimi numero quinquaginta.
Fiat omnium pulvis.

ADverſus peſtilentium febrium nexas, & contagioſorum ac venenatorum morborum invaſiones maximè potens eſt. Datur puerulis & infantibus, ubi variolarum aut morbillorum ſuſpicio adeſt: eos namq; efficaciter expellit, ac cor à putridis vaporis aut humoris contaminatione tutum reddit. Medicamentum planè regium, unicuiq; ætati ac ſexui familiare & accomodum. Præbetur cum Syrupo Limonum, & Aqua Cardui, Acetoſæ, vel Borraginis.

MOnendi ſunt Pharmacopœi, quoties margaritæ, corallia, lapides pretioſi occurrunt, ut præparata ſumantur.

PULVIS RUBEUS PANNONICUS ALTER.

℞. Boli Armen. orientalis præp. uncias duas,
Terræ Sigillatæ veræ uncias ſex,
Lapidum pretioſorum, ſcilicet
Hyacinthi,
Saphyri,
Rubini,
Smaragdi ana unciam unam,
Margaritarum præparat. drachmas decem,
Spodii præparati,
Raſuræ Eboris ana drachmas quinque,
Coralliorum rubeorum præp. drachmas octo,
Alborum præp. unciam unam ſemis,
Rad. Tormentillæ,
Dictamni ana uncias quatuor,
Unicornu, aut ejus loco, Cornu cervi drachmas ſex,
Santali albi drachmam unam,
Radicis Doronici drachmas ſex,
Seminis Acetoſæ drachmas duas,
Corticum Citri drachmam unam & ſemis,
Camphoræ drachmas duas.
Pulveriſentur ſingula per ſe & miſceantur, addendo foliorum auri numero quinquaginta, & fiat pulvis.

Si Electurium velis in formâ ſolidâ, ita parandum erit.

℞. Specierum ſupradictarum unciam unam cum dimidia,
Sacchari albiſſimi unaias duodecim.
Diſſolvatur Saccharum cum aquâ Roſarum, & conficiantur rotulæ.

EAſdem quas prior jam dictus vires obtinet, imò valentiores, ob Tormentillæ, Dictamni, Doronici radices, & Camphoram, quorum quidem occaſione ſumentibus minùs gratus exiſtit; ſed magis efficax.

PULVIS

PULVIS SAXONICUS.

℞. Rad. Valerianæ unciam ſemis,
Vincetoxici,
Urticæ ana unciam unam,
Polypodii quercini,
Althææ,
Angelicæ ſylveſtris ana uncias duas,
Angelicæ ſativæ recentis uncias quatuor,
Cort. rad. Laureolæ Germanicæ, quam Kellerhals appellant, unciam unam ſemis.

Radices illæ omnes effodiantur eo tempore, quod XV. Auguſti & XIII. Septembris intercidit: illæ inciſæ reponantur in ollam vitreatã, affuſo aceto acerrimo, quod duobus digitis radices excedat, tùm ollâ operculo clauſâ, rimæ omnes albo ovi cum farinâ ſubacto diligenter oblinantur, & ſic in olla ad lentum ignem leniter omnia bulliant: poſtea ollâ opertâ, abjecto quod redundat aceto, radices exiccentur quoad teri poſſint: deinq; contritis omnibus addantur acini herbæ Paris dictæ, numero viginti ſex & fiat pulvis.

Pulvis hic in Saxoniâ primùm uſurpari cœptus, peſti ac veneno quoq; aſſumptis egregiè adverſatur, & deleteriorum vires frangit. Vide Moibam Parabilia in Dioſcorid. lib. 2. cap. 143. ibidem varias deſcriptiones, & uſum reperies.

PULVIS STEGNOTICUS D. D. CASPARI GUTMANNI.

℞. Lapidis Aetitis nuclei interioris drachmam unam,
Hæmatitis præparati,
Carneoli præparati,
Cornu Cervi uſti præparati,
Terræ Sigillatæ veræ ana drach ſemis,
Coralliorum rubrorum reſolutorum drachmas duas.

Omnia in tenuiſſimum pollinem redacta miſceantur.

Ad omnes fluxus ſanguineos narium & hepatis ſiſtendos, imprimis menſtruam mulierum purgationem ſuperfluam, dyſenteriam, diarrhœam, alvi & uteri profluvia alba curanda, ſingularis efficacia exiſtit; à Chirurgis etiam noſtris in ſupprimendo vulnerum ſanguine plurimùm commendatur.

PULVIS STERNUTATORIUS.

℞. Majoranæ drachmam unam ſemis,
Betonicæ,
Pyrethri ana drachmam ſemis,
Hellebori utriuſque ana drachmam unam,
Pulegii ſcrupulum unum.
Fiat pulvis.

Lentam pituitam, ac phlegma craſſum, naribus inſufflatus vel iisdem affrictus provocat: cerebrum à tenacibus humoribus purgat, & oſſis ethmoidei obſtructiones expedit.

PULVIS STERNUTATORIUS ALIUS.

℞. Pulveris Tabaci Anglici optimi ſcrupulos quatuor,
Foliorum florum Liliorum convallium ſcrupulos duos,
Moſchi Orientalis optimi grana quatuor,
Ambræ gryſeæ grana tria,
Spiritus Roſarum guttas quatuor,
Fiat pulvis.

Etiamſi pulvis hic poſterior delicatior ſit priore; certum tamen eſt, ſi ſtimulis antecedentis pulveris careat, quod parvum vel planè nullum effectum habeat, cùm plurimi nec Tabaci, nec folior. Lilii convallium uſu ad ſternutationem commoveantur.

PULVIS STOMACHICUS D.D. BIRCKMANNI.

℞. Pulv. rad. Aronis præparatar. uncias duas,
Acori vulgaris,
Pimpinellæ ana unciam unam,
Oculorum Cancri unciam ſemis,
Cinamomi drachmas tres,
Salis Abſinthii,
Juniperi ana drachmam unam.
Sacchari Roſati ad pondus omnium.
Conficiatur pulvis guſtui gratus.

Hic pulvis ad varia ſtomachi vitia & dolores conducit, cardialgia ſive oris ventriculi, à ſuccis mordentibus afflicti, & cardiaca, virulentis & venenoſis humoribus

morbus producta medetur, & quia os ventriculi acutiſſimo ſenſu præditum, cum corde, cerebro, & primariis corporis partibus conſpirat, earundem etiam partium per conſenſum læſionibus prodeſt.

PULVIS AD STRUMAM ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Spongiæ combuſtæ,
Pilæ marinæ toſtæ,
Oſſis Sepiæ,
Piperis longi,
Nigri,
Zingiberis,
Cinamomi,
Salis Gemmæ,
Pyrethri,
Gallarum,
Lapidis ſpongiæ ana unciam unam.
Pulveriſenrur, & miſceantur.

B*Otium reprimit, ac incipientes colli ſcrophas non tamen malignas diſcutit: ad ſtrumas inſuper abolendas, reiterata ſæpius ejus aſſumptione, feliciter exhibetur.*

PULVIS VIOLARUM ODORATUS.

℞. Iridis Florentinæ uncias ſex,
Roſarum rubrarum uncias quatuor,
Cyperi drachmam ſemis,
Majoranæ,
Caryophyllorum,
Styracis ana unciam unam,
Benioni in aut Benzoi,
Santali Citrini ana unciam ſemis,
Violarum drachmas tres,
Moſchi drahmam unam.
Fiat pulvis.

P*Ulvis hic tametſi ad odoramenta præſtanda potiſſimùm expetitur, caput tamen extrinſecùs adhibitus eximiè roborat, nec non cordis palpitationi medetur.*

ALIQUI EUNDEM SIC COMPONUNT.

℞. Florum Violarum unciam ſemis,
Roſarum rubrarum uncias tres,
Benzoini unciam unam ſemis,
Styracis Calamitæ,
Santali Citrini,
Albi ana unciam ſemis,
Rad. Cyperi rotundi,
Majoranæ ana unciam unam,
Caryophyllorum drachmas duas,
Cinamomi electi drachmas tres,
Rad. Ireos Florent. uncias tres,
Moſchi Alexandrini,
Ambræ veræ ana ſcrupulum ſemis.
Fiat pulvis craſſiuſculus.

PULVIS PRO ULCERIBUS GUTTURIS.

℞. Sulphuris vivi uncias quatuor,
Myrrhæ rubeæ,
Aluminis Saccharini ana uncias duas,
Maſtiches,
Thuris ana unciam unam,
Pyrethri drachmas ſex.
Fiat pulvis.
℞. Hujus pulveris unciam unam,
Vini ſublimati libram unam.
Miſce.

P*Ulvis hic noſocomio Gallico à multis annis familiaris, felici ſucceſſu gutturis antiqua ac fœda ulcera repurgat, & perſanat. Utebantur eo quondam D. D. Adolphi Occones Auguſt. Medici, ac ſubſequentes Illuſtrium ac Generoſorum D. D. Comitum Fuggerorum Xenodochiis præfecti, quibus in locis ex piâ & munifica præfati ſtemmatis fundatione plurimi Syphilide laborantes usq; ad plenam ſanationem ſuſtentantur.*

ANIMADVERSIONES UNIVERSAM HANC CLASSEM CONCERNENTES.

MAgnam hæc claſſis complectitur ſeriem *pulverum medicatorum* cùm *ſimplicum* tùm *compoſitorum*, in quorum præparatione vix quicquam occurrit, quod ſingulari correctione aut peculiari animadverſione indigeret. Periti enim Pharmacopœi antea nôrunt, quid priùs aut poſterius, quæ per ſe quæq; mixta contundi aut pulveriſari poſſint & debeant, quorum ſolertiæ totum hoc negotium relinquo. Speciales quorundam *ſimplicium*, utpotè *Cornu Cervi*, *Spodii*, *Goſſypii* & ſimilium præparationes, ſuo loco examinare ſtat ſententia. *Folia auri* quàm

quàm inutiliter *pulveribus* aliisvè compoſitionibus addantur, Authores hujus Diſpenſatorii ipſimet in *Aurea Alexandrina Nicolai* fateri coguntur, utpotè quod ſanè ob nullam aliam cauſam illis commiſcetur, quàm ut oculis blandiamur, & conceptam vulgi ingentem in *aurum* fiduciam collocantis opinionē ſtabiliamus. Quod ad *Ambram* attinet, ea, ſi cuidam *pulveri* commiſcenda eſt, ejus diſſolutio non *ſpiritibus vel aquis deſtillatis*, neque etiam *vino*, ſed potiùs *guttulis aliquot olei appropriati & deſtillati* perficienda eſt. Præparationes *radicum cum aceto*, præſertim pro *pulvere Saxonico*, non uſq; quaq; nobis arrident, ſuo loco etiam ventilandæ. In præſens hoc ſaltem aſſero, quod ſi *Laureolam vel ejusdem radicum cortices* exceperis, *reliquæ radices* pro prædicto *pulvere Saxonico* præparatione illâ *cum aceto*, in modum, uti illi ſiniſtrè ſatis præcipiunt, inſtituendâ, nullatenùs indigeant. Si tamen omninò eas *cum aceto* præparare velis, ita te geras, nimirum *radices aceto imbutas & humectatas* leniter iterùm exiccare ſine, nec quicquam de *aceto* effunde. Cæterùm *Scammonii vel Diagrydii* præparationem quòd concernit, in eo quidem omnes, quotquot de hac præparatione legi, *ὁμόψηφοι* ſunt, quòd nimirùm *Scammonium* ſupra chartam bibulam expanſum, crati, ſub qua carbo vivus ſuperimponi, ac *fumo ſulphuris* tamdiu ſuffumigari debet, quoad illud ſupra prædictum fumum liquefiat, atque ita præparatum, vel, ut appellant, *calcinatum Scammonium* ſtudiosè aſſervare jubent. Verùm enim verò, quod pace eorum dixerim, genuina præparatio *Scammonii* nullâ ratione in eo conſiſtit, ut illud ſuprà *fumum ſulphuris* vel ignem liquefiat, ſed potiùs ut absq; liquefactione leniſſimo igne cum illo ſuffumigetur; quo diutiùs enim *Scammonium fumo ſulphuris* imbueris, eo meliùs iſtud præparabis & vulgariter quidem corriges, id ſaltem unicè cavendo, ne liquefiat; aliàs enim *fumus ſulphuris* ipſum penetrare nequit; quod tùm ex parte etiam præcavetur, ſi in cribro parvo ſupra chartam bibulam collocatum, continuò ſpatulâ agitetur & commoveatur: Sic namque non facilè liqueſit, præſertim ſi ignis ſit leniſſimus, ità quidem ut is *ſulphur* tantumodò incendere, non autem flammam eructare queat. Etenim à *ſulphuris fumo*, non verò intenſo ignis calore, *Scammonium* præparatur, & (licet vulgariter) corrigitur.

Cæterum, plurà de inconcinnis huic Claſſi inſertis compoſitionibus dicenda eſſent, utpote *de Pulvere Rubeo Cæſaris*, item: *de Pulv. Gryſeo contra Peſtem* &c. in quas *Theriaca*, *Mithridatium*, acetum ipſum ſat largiter ingrediantur, quibusq; annexa ſint; factâ nullâ mentione, quómodô quaq; arte illa cum reliquis Speciebus in pulverem redigi debeant. Verùm, ludicra hæc ſunt, & vix caſsâ nuce dignæ compoſitiones, quarum Authores planè inconſideratè *compoſita compoſitis cumulantes* ſcire vel maximè debuiſſent, non quodlibet ex quolibet fieri, nec quodlibet cuilibet, ſalvâ legis arte, commiſceri poſſe. Quodq; *mel*, ex quo Theriaca & Mithridatium potiori parte conſtant, *ſit ſuccus tenax*, qui neque per ſe neque cum aliis ſpeciebus mixtus, verè in pulverem redigi queat, niſi illud totaliter comburere & deſtruere velimus. Satius ergò ſi tam ingens farrago Specierum ad has compoſitiones neceſſaria fuiſſet, alexipharmacas, *Theriacam & Mithridatium* ingredientes ſpecies his addidiſſe compoſitionibus vel pulveribus: non verò Theriacam & Mithridatium ipſum confectum, quæ ex tot *Reſinis*, *Succis*, *Gummis liquidis & melle* potiſſimùm conſtant, quorum vel nullum trituræ aptum, & ipſa etiam artificiosè diluta & diſſoluta; non verò in pulverem redacta Theriacæ & Mithridatio in eorum præparationibus commiſceri & dextrè uniri debeat. His igitur obiter tactis, ad alia tranſitum paro.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIMA,

CONTINENS

ECLEGMATA, SAPAS, LINctus & Lohoch,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

Diacodia Linctus *ſunt ad* Electuarii *formam vel conſiſtentiam propemodùm accedentia, paulò tamen liquidiora; craſſiora vel viſcidiora* Syrupis. *Parantur ut plurimum* ex decoctis *&* ſuccis *nonnihil mucilaginoſis, quibus Medici materiam tenacem ſalſam & acrem aut tenuem nimis ad aſperam arteriam, pectus & pulmones cum impetu delabentem, inbibere & incraſſare, nec non ad faciliorem expectorationem præparare & diſponere ſolent.*

DIACODION JOANN. BAPT. MONTANI, ALIAS SYRUPUS DE SILIQUIS.

℞. Capitum Papaveris albi cum ſeminibus numero viginti,
Siliquarum dulcium uncias tres,
Glycyrrhizæ raſæ uncias duas,
Aquæ fontis libras duodecim.
Eximantur è ſiliquis grana, poſtea decoquantur ad remanentiam librarum trium, deinde exprimantur & colentur: poſtea adde
Sacchari Candi rubri libram ſemis,
Penidiorum libram unam.
Decoquantur ad mellis conſiſtentiam.

Eo utimur in tenuibus & acribus rheumatiſmis, pu[illegible]ones & aſperam arteriam fluxione ten[illegible]ntibus, & continenti tuſſi pervigilium exci[illegible]bus. Nobiliſſimum inter Arteriacas comp[illegible]edicamentum, & ex Linctuum genere magnoperè à Montano celebratum.

DIACODION SIMPLEX GALENI.

℞. Capitum Papaveris albi mediocris magnitudinis, nec nimium viridium, nec nimium maturorum numero viginti,
Aquæ pluviæ aut fontanæ libras tres.
Macera horis viginti quatuor, pòſt coque, donec capita contabuerint, cola, & adde

Mellis

Mellis libras duas.
Coque ad juſtam conſiſtentiam.
Fit eum Saccharo eodem modo, item cum Sapâ, hac ratione.

℞. Decoctionis prædictæ libras duas,
Sapæ vini dulcis tantundem,
Succi Glycyrrhizæ uncias duas.
Coquantur ad juſtam conſiſtentiam.

VSus ejus eſt in deſtillationibus tenuibus è capite in aſperam arteriam, ex perpetua tuſſi inſomniam parientibus. Quod ſi magna humoris copia ex capite circa pulmones conſtiterit, confectio ex melle melior eſt, quemadmodum ſomno opus habentibus ea, quæ ex ſapâ conſtat. Eſt autem ſapa vinum muſtum, ad Rob perfectè conſiſtentiam decoctum.

ANIMADVERSIONES IN DIACODION MONTANI, ET SIMPLEX GALENI.

POſſunt equidem hæc *Diacodia* juxta modum ab Authoribus præſcriptum parari: meo tamen judicio meliùs foret, ſi in *Diacodio Montani* prius *decoctum* parares ex ſolis *capitibus Papaveris*, (exemptis eorum ſeminibus) *filiquis & liquiritiâ*, illudq; priùs clarificatum *ad* ℥x. circiter exhalare permitteres, & cum ipſo, ut in præparatione *emulſionum* moris eſt, *ſemina præfat[illegible]um capitum Papaveris* opimè & diu in mortario ad pultis formam contunderes, itá ut ferè totum *ſemen*, unà cum *ſu[illegible]dicto decocto* per ſetaceum vel [illegible] rarum cogi & exprimi poſſit. Huic *emulſioni craſſæ & albiſſimæ*, lactis cremoris inſtar, poſtmodum adde *Sacchari albi* ℔j. ß, & ſolà diſſolutione confice Diacodion.

Diacodion ſimplex ad eundem modum parari poteſt, facto nimirùm prius *decocto ex capitibus Papaveris ſeminibus ſuis caſtratis*, quo clarificato ex *ſeminibus contuſis*, *emulſionem* conficias craſſiorem, quam *melli* vel *Sacharo*, uti ſuperiùs factum, artificioſè addas.

Nota: de *Sacchar*o *Candi & Penidii* quid ſentiam, animadverſiones noſtræ in *Syrupum Capillorum Veneris* demonſtrabunt.

DIACODION ACTUARII.

℞. Capitum Papaveris, magnitudinis mediocris, non nimium humidorum, nec omninò aridorum, numero tredecim,
Roſarum rubearum drachmas duas ſemis,
Croci orientalis,
Acaciæ,
Glycyrrhizæ ana drachmam unam,
Boli Armen. unciam ſemis,
Cinamomi electi,
Rad. Conſolidæ majoris,
Hypociſtidis,
Balauſtiorum ana drachmam unam,
Myrti,
Dauci ana unciam unam,
Coralli utriuſque,
Sumach,
Sanguinis Draconis,
Florum Althææ ana drachmas duas,
Sem. Portulacæ drachmam ſemis.

Capita Papaveris in aquâ pluviali aut fontanâ duobus diebus macerato; poſtridie ad tertias coquito, & decoctum expreſſum cum mellis optimi libris duabus ad juſtam conſiſtentiam bulliat: poſtremò depoſito ab igne vaſe ſpecies ſubtiliſſimè tritas adjicito, ac benè unito. Quod ſi ſolidiorem compoſitionem efficere volueris, decoctum expreſſum prius jam dictum cum ſufficienti quantitate Sacchari decoquito, accipiendo ad libram unam Sacchari, ſpecierum ingredientium unciam unam. Fiat confectio in rotulis.

COEliacis, dyſentericis, lævitati inteſtinorum ac alvi profluviis prodeſt: ſanguinis ſputo medetur, & acres tenuesq; fluxiones ad thoracem devolvi prohibet.

AUctor in textu legit Hali. Eſt autem Halus Halum ſive Alum herba, quæ Symphytum petræum, aut Conſolida ſaxatilis dicitur, in cujus defectu radices Conſolidæ majoris rectè ſubſtituuntur.

ANIMADVERSIONES.

JUxta modum ſuperiùs indigitatum, ratione *capitum Papaveris* eorumq; *ſeminum*, & hoc *Diacodion* confici poteſt: nimirùm

mirum ex *capitibus Papaveris exemptis ſeminibus* parando *decoctum*, ac cum illo priùs clarificato, & ad libram dimidiam circiter per evaporationem abſtracto, ex *eorum ſeminibus* exactiſſimè & ſubtiliſſimè contuſis conficiendo *emulſionem craſſiorem*, aut quaſi *pulpam liquidam*, quæ deinceps *melli jam ad paulò craſſiorem conſiſtentiam cocto* jungatur, & his demùm optimè permixtis, *reliqua ſpecies ſubtiliſſimè pulveriſata* inſpergantur. Quod ſi etiam *ſuccos Acatia Glycyrrhiza & Hypociſtidis* ſeparatim in ſ. q. *decocti Papaveris* nonnihil diſſolutos ultimò adderes, efficacius *Diacodion* efficeres. Sin autem *Diacodion ſolidum* ex iiſdem ingredientibus parare lubido eſſet, procedatur hunc in modum.

℞. *Sacchari pulveriſati* ℔j.

Quàm eum prædictâ *emulſione ſeminum Papaveris* abſq; coctione ſuprà ignem diſſolve, in modum ac ſi *Tabulas* vel *Morſulos ex ſucco Citri vel Berberum* conficere velles; cui ſub finem adde *ſpecierum ingredientium pulveriſatarum* ℥j *vel* ℥j. ß. Fiantq; l. a. *Morſuli* vel *Confectio ſolida*.

DIACODION SOLIDUM.

℞. Capitum Papaveris albi, mediocri magnitudine, nec nimis viridium, neque prorſus ſiccorum numero viginti,
Aquæ pluviæ aut fontanæ libras tres.
Macerentur horis viginti quatuor, deinde coquantur donec contabuerint capita, & colentur: ad extremum adde Sacchari ſufficientem quantitatem, & coquatur, ut eſt artis.

SUmenda ſunt capita Papaveris flaccida inter recentia & arida medio modo ſeſe habentia, qualia ferè ſunt pridiè collecta.

ID jam ferè in uſu eſſe deſiit, cùm multò jucundiùs parari à Pharmacopæis noſtris ſoleat in modum ſequentem.

DIACODION IN SOLIDO USITATUM.

℞. Sem. Papaveris albi unciam ſemis,
Aquæ Farfaræ,
Roſarum ana unciam unam ſemis.
Fiat Emulſio, in qua diſſolve,
Sacchari albiſſimi uncias quatuor,
Fiat confectio in rotulis.

CReberrimus hujus confectionis uſus ad tenues, ſalſos & acres catarrhos inhibendos ac incraſſandos: tuſſim ſedat, faucium aſperitatem lenit, & raucedinem à calidu defluxionibus obortam aufert.

ANIMADVERSIONES IN DIACODION SOLIDUM ET DIACODION IN SOLIDO USITATUM

EX ſuperioribus animadverſionibus horum *Diacodiorum*, exquiſitum parandi modum, (quem quidem & illi quodammodo in *Diacodio ſolido* uſitato indigitant,) exactè haurire poteris, obſervando unicè, ne *emulſionem* cum *Saccharo* coquas, ſed ſolummodo eam ſuprà ignem diſſolvas, prout in *confectione Morſulorum ex ſucco Citri vel Berberum* fieri aſſolet. Poterit igitur minor quantitas *aqua* vel *decocti* pro *emulſione* elicienda accipi, ac *ſemen* diutiùs & exactiùs contundi, ut ejus major pars cum *aquis* vel *decocto* diluta per ſetaceum vel colatorium rarum tranſeat.

LOHOCH DE CAULIBUS GORDONII.

℞. Succi Caulium r[illegible]corum libram unã,
Croci [illegible]achmas [illegible]as,
Sacchari,
Mellis, ana libram ſemis.
Miſce, ut decet, & fiat Lohoch.

RAucedini, & vocis ablationi medetur, ac pectus ab humoribus vitioſis repurgat, nec non ſpiritum facilitando thoracis levat anguſtias: priſcis forſan magis quàm nobis uſitatum Medicamentum, ut qui Braſſica plurimùm tribuentes, ex ea ſingulis in corpore membris ſingula compararunt remedia; nunc noſtris raro eſt uſui.

MEſue aliter in Pract. cap. de tuſſi humida præparat. Recipit enim ſucci Caulium libras quinque, hunc, ſpumam auferendo, lento igne coquit ad libras duas: dein-

as: deinde addit ſapæ vini, & mellis ana libram unam, atque ſic coquendo ad juſtam perducit conſiſtentiam.

ANIMADVERSIONES.

Lohoch hujus genuina præparatio inſtitui poteſt hunc in modum, videlicet ℞. *Crocum*, quem cum *ſucci Caulium rubeorum particulâ* dilue, *reliquum ſuccum* cum *Sacchara & melle* ad conſiſtentiam ſatis craſſam coque; cui, ubi parùm refrixerit, in fine demùm *Crocum* dilutum adde, atq; ita Lohoch confice.

LOHOCH DE FARFARA.

℞. Radicum Farfaræ ſeu Tuſſilaginis libram unam.

Coquantur in aquâ donec diſſolutæ fuerint; poſtmodum contundantur, & colentur, addendo

Mellis libras duas.

Coquantur ad juſtam conſiſtentiã.

Tabidis prodeſt, pulmonis ulcera glutinat, faucium ac aſpera arteriæ aſperitates lenit, inter Arteriaca medicamenta haud poſtremum: quod ſtudiò huc appoſuimus, ad cujus normam & alia ejuſmodi ſimplicia Lohoch præparari poſſunt, utpote Lohoch ex Althæa, Enula, Liquiritia & ſimilibus, quibus interdum aromata adjiciuntur, atq; inprimis Crocus pectori conveniens.

ANIMADVERSIONES.

Paretur utcunq; ... erit, vel ex *decoctione radicum*, vel è *ſucco ipſo ex herba & radicibus Tuſſilaginis ſimul ſive junctim expreſſo*, & addito *melle* fiat *Lohoch*.

LOHOCH DE PAPAVERE MESUÆ.

℞. Papaveris albi drachmas viginti quinque,
Amygdalarum dulcium mundatarum,
Nucleorum pineorum,
Gummi Arabici,
Succi Glycyrrhizæ ana drachmas decem,
Amyli drachmas tres,
Sem. Portulacæ,
Lactucæ,
Cydoniorum ana drachmas quatuor,
Croci drachmam unam,
Penidiorum alborum uncias quatuor,
Syrupi de Papavere uncias tres,

Omnia inciſa & contuſa Syrupo de Papavere excipiantur, cujus hæc eſto formula.

℞. Capitum Papaveris albi & nigri recentium ana uncias ſex,
Sem. Lactucæ,
Florum Violarum ana unciam unam ſemis.

Coquantur, dum intabuerunt capita, in aquæ cucurbitæ libris octo. Expreſſum & colatum cum Sacchari libris quatuor, aut Sacchari & Penidiorum ana libris duabus, percoque ad Syrupi craſſitudinem.

Efficax eſt in deſtillationibus tenuibus, quæ acrem, ſalſam, tenuem, & liquatam materiam in thoracem demittunt, fauces aſperant, inſomniam ac febrem pariunt: confert etiam febribus ardentibus, dolenti thoraci, & pleuritidi.

ANIMADVERSIONES.

Ex enumeratis hujus *Lohoch Papaverini ſpeciebus*, maximè verò ex inſigni illa quantitate *Gummi Arabici*, *ſeminis Cydoniorum & Amyli*, egregium *gluten* & *viſcum* confici poſſet, præſertim ſi *prædictum Gummi* debitè prius (uti quidem fas eſſet,) diſſolveretur, & *ſemen Cydoniorum* etiam extraheretur. Nec ſanè operæ precium eſt, ut in hac & aliis conſimilibus nugaciſſimis & rudi Minervâ conſcriptis compoſitionibus emendandis diutiùs calamum conteramus. Nihilominùs tamen ſi citra labores, & glutinoſo hoc edulio appetitum ſedare velis, conficias ex *Papaveris capitibus*, *ſeminibus* exemptis, *decoctum*, quod clarificatum ad ℥ iij circiter evaporare ſinas, quo cum *eorundem capitum ſemina*, *Amygdalas dulces & nucleos Pineos* exactè & optimè contundas, ut veluti *pulpam liquidam*, vel *emulſionem craſſam* acquiras, per colatorium rarum vel

 ſetaceum

ſetaceum transmittendam, cui loco *Penidis, Saccharum album*, nec non *Syrupum de Papavere* junge, & tandem etiam reliqua ſolummodò pulveriſata, quæ tamen meritò ſigillatim diſſolvi deberent, uti *Gummi Arabicum, ſuccus Glycyrrhizæ* &c. Quinimò omnium optimum eſſet, hanc & ſimiles compoſitiones ex Diſpenſatoriis radicitùs exſtirpare, utpotè quæ ipſa valdoperè defœdant & conſpurcant.

LOHOCH PASSULARUM.

℞. Radicum Pæoniæ drachmas quatuor,
Hyſſopi,
Meliſſæ,
Scolopendrii, ſeu Ceterach ana manipulum ſemis,
Glycyrrhizæ unciam ſemis.
Fiat omnium decoctio in ſufficienti aquâ pluviâ, factæ colaturæ cum forti expreſſione adde:
Paſſularum minorum in mortario benè contuſarum, prius mundatarum à gigartis & arillis libram unam.
Decoquantur, & per pannum lineum fortiter exprimantur, expreſſioni adde
Sacchari libram unam.
Fiat Lohoch, ut eſt artis.

F*Requenti uſui eſt noſtris ad tuſſim & pectoris vitia, maximè in puerulis, iiſdemq́; epilepticis, propter Pæoniæ radices ingredientes.*

LOHOCH DE PINO MESUÆ.

℞. Nucleorum Pineorum drachmas triginta,
Amygdalarum dulcium,
Avellanarum aſſatarum,
Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Glycyrrhizæ,
Succi ejusdem,
Amyli,
Capillorum Veneris,
Ireos ana drachmas quatuor,
Dactylorum drachmas triginta quinque,
Amygdalarum amararum drachmas tres,
Mellis Paſſularum,
Sacchari albi,
Butyri recentis ana uncias quatuor,
Mellis optimi libras tres, uncias duas.
Terenda terantur, & incidenda minutiſſimè incidantur, ac melle excipiantur.

MOdus confectionis hic eſt, ut Gummi & Tragacanthum diu macerentur in libris tribus aquæ Capillorum Veneris, donec prorſus molleſcant; deinde cribro ſetaceo transmittantur, & libris duabus mellis optimi miſceantur ad lentum ignem, ac rudiculâ ligneâ diu moveantur: poſteà ei inſpergantur pulveres tenuiſſimi radicum Iridis, Capillorum Veneris, Glycyrrhizæ, Sacchari & Amyli, & optimè miſceantur. Demum utrumque Gummi miſtum melli Paſſularum, in quo priùs fuerit diſſolutus ſuccus Glycyrrhizæ, vaſe ab igne depoſito addatur, & diutiùs omnia agitentur, donec uniantur, addito Butyro recenti, ſi ſtatim eo utendum ſit; ſin verò diutiùs fuerit aſſervandum, paretur absq; Butyro, ne rancorem contrahat.

D*Iuturnæ tuſſi, difficultati ſpirandi, & aſthmati ſuccurrit, humores in thorace craſſos incidit & attenuat, ſenibus maximè familiares, peripneumoniam quoque ac pleuritidem, inclinante jam febre, juvat.*

PRo melle paſſularum aliqui ſapam non ineptè ſubſtituunt.

ANIMADVERSIONES IN LOHOCH PASSULARUM, ET LOHOCH DE PINO MESUÆ.

L*Ohoch Paſſularum* paretur juxta modum præſcriptum. De *Lohoch de Pino* ſanè quid inferam, omninò anceps hæreo, & propemodum obſtupeſco, quoties ejus præparationem omni prorſus judicio & ratione carentem mente revolvo, & penſiculatè mecum rumino: quod ipſum etiam prudenti Lectori accidet, ſi ſaltem ingredientia ejuſdem diligenter perlegat relegatq́; , poſteà etiam modum confectionis, in animadverſionibus ſuper eandem factis, fundatum perluſtret. Nam primò, ſi *Gummi Arabicum & Tragacanthum in tribus libris aquæ Capil-*

lorum

lorum Veneris macerari & diſſoluta per cribrum ſetaceum tranſmitti, (quod nil niſi *craſſa & viſcida mucilago* erit (nec non *libris duabus mellis* immiſceri debeant, qualis quæſo inde exurget hujus *Lohoch* durabilis conſiſtentia? Secundò, *ſi utrumq́ Gummi duabus libris mellis* modò commiſtum ſit, & *pulveres tenuiſſimi radicum Iridis, Capillorum Veneris, Glycyrrhizæ, Sacchari & Amyli* pariter etiam illis additi & inſperſi ſint, quomodo *mellis Paſſularum*, in quo *ſuccus Liquiritiæ* diſſolutus ſit, ea denuò ſeparatim commiſcere debeo? Et tertiò, rebus hiſce jam unitis, ſcilicet *libris tribus mucilaginis Tragacanthi & Gummi Arabici, duabus libris mellis, & melle paſſulato cum ſucco Liquiritiæ, pulvere rad: Ireos, Capillorum Veneris, Glycyrrhizæ, Sacharo & Amylo*, addito etiam *Butyro*, (ubi ſtatim hoc *Lohoch* utendum erit;) quid deinceps faciendum cum *nucleorum Pineorum unciis tribus drachmis ſex, Amygdalarum dulcium, Avellanarum aſſatarum ana unciâ dimidiâ, Dactylorum unciis quatuor drachmis tribus, Amygdalarum amararum drachmis tribus, & reliquâ librâ unâ cum unciis duabus mellis?* Sunt ne hæc omnia omittenda, vel in qua forma addenda? Verùm ne diutiùs in his nugis ventilandis teram tempus, utpotè quæ multum chartæ & temporis requirerent, ſi accuratiùs excutiendæ eſſent, addam aliam rationi magis congruam & quodammodò concinniorem (quantum in hac *ſpecierum far- gine* fieri poterit,) præparationem. utpotè

℞. *Dactylorum* [illegible]
Glycyrrhizæ,
Herbæ Capillor. um Veneris ana ℥ß.
Aquæ ſimpl. q. ſ.

Fiat *decoctio ad* ℔iß. circiter; *Decoctum colatum* clarificetur, & in *colaturæ hujus clarificatæ unciâ unâ*, diſſolve ad pultis formam

Succi Glycyrrhizæ ℥ß.

Tum etiam in *prædicti decocti unciis duabus vel tribus* diſſolve

Pul. Tragacanthi
Gummi Arabici ana ℥ß. ſimiliter ad conſiſtentiam pultis.

Jam ℞. *Nucleor: Pineorum* ℥iij. ʒvj,
Amygdalarum dulcium excort.
Avellanarum aſſat. ana ℥ß.
Amygdalarum amar. ʒiij.

Contundantur diu multumq́; in mortario cum *prædicto ſuperiori decocto*, ut potior pars illorum cum ℥ vij. *vel* viij *decocti* per ſetaceum cogi vel tranſmitti queat, in *qua emulſione* ſupra ignem diſſolve *Sacchari albi* ℥iv. quibus adde *ſuccum Glycyrrhizæ diſſolutum* ſuperiùs, item *Gummi Arabici & Tragacanthi mucilaginem*, nec non

Pulveris Ireos,
Amyli ana ℥ß.

Ac omnibus exactè permiſtis (ne grumi à *mucilagine* remaneant,) junge tandem

Mellis Paſſularum ℥iv.
Mellis ſimpl. opt. clarificati & craſſi ℔iij. ℥ij.

Fiatq; *Lohoch*. Quod ipſum, ſi libet, etiam alio modo confici poteſt, ſcilicet ex *Dactylis* priùs *cum aquâ vel decocto* parando *pulpam*, quæ ità in ſubſtantiâ *Lohoch huic* addatur; vel etiam cum *decocto ſuperiori* in paulò majori quantitate facto *mel* coquatur & clarificetur, quibus tum reliquæ *ſpecies* admiſceantur.

LOHOCH E PORTULACA.

℞. Succi Portulacæ libras duas,
Trochiſc. de Terra Lemnia drach. duas,
de Charabe,
Gummi Arabici,
Sanguinis Draconis ana drachmam unam,
Lapidis Hæmatitis,
Pilorum leporis uſtorum ana ſcrupulos duos,
Sacchari albi libram unam.
Fiat Lohoch, ut eſt artis.

Sputum ſanguinis cohibet, ac ruptis opitulatur pulmonibus: exeſa vaſa cruorem fundentia glutinat, & anhelitûs vias ab exulceratione tutas reddit.

LOHOCH E PULMONE VULPIS MESUÆ.

℞. Pulmonis Vulpis ſiccati & præparati,
Succi Glycyrrhizæ,
Capillorum Veneris,

Sem. Aniſi,
Fœniculi ana unciam unam,
Sacchari clarificati uncias quindecim.
Omnia trita tenuiſſimè Saccharo excipiantur, & ad debitam formam redigantur.

M*Edicamentum hoc ex Meſue cap. de phthiſi deſumptum, prodeſt magnoperè tabidis, conſumptis, ac ulceratos pulmones habentibus. Ejus loco aliqui ſolum pulverem pulmonis Vulpini cum Saccharo Roſato exhibent.*

PUlmo recens ex vulpe juvene venatu capta, ſanguine, venis & arteriis purgatur, vino albo odorato tepido ſæpè abluitur, in clibano ſiccatur, exſiccatus pulvere Abſinthii reponitur.

ANIMADVERSIONES IN LOHOCH DE PORTULACA ET DE PULMONE VULPIS.

INhiſce *Lohoch*, quod ſingulariter moneam, non invenio: Quoad *Lohoch de pulmone vulpis*, qualis *liquor* & quantum de ipſo pro diſſolutione *Sacchari* addi debeat, quilibet peritus Pharmacopœus facilè nôrit, & quidem ſi pro diſſolutione *Sacchari albi* ℥ xvj, *octo uncias aquæ Aniſi* addiderit, meo judicio, non aberrabit.

LOHOCH SANUM ET EXPERTUM.

℞. Cinamomi,
Hyſſopi,
Glycyrrhizæ ana drachmas quatuor,
Jujubarum,
Sebeſten ana numero triginta,
Paſſularum enucleatarum,
Ficuum ficcarum,
Dactylorum pinguiú ana uncias duas,
Capillorum Veneris manipulú unum,
Fœnugræci drachm. quinque,
Sem. Lini,
Aniſi,
Fœniculi,
Ireos,
Calaminthæ ana drachmas quatuor.
Coquantur omnia in libris quatuor aquæ puriſſimæ ad medietatis conſumptionem: colaturæ expreſſæ adde
Penidiorum libras duas.
Coquantur ad perfectionem: poſteà inſperge ſubſequentia minutiſſimè inciſa, & contuſa.
Pinearum mundatarum drachmas quinque,
Amygdalarum dulcium,
Glycyrrhizæ,
Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Amyli ana drachmas tres,
Ireos drachmas duas.
Miſceantur ſubiganturque omnia celerrimè, donec albeſcat Medicamentum.

T*Uſſi, vocis aſperitati & raucedini à frigiditate nata auxilio eſt: craſſos itidem in thorace & pulmone humores incidit, & extenuat; morbis tamen calidioribus, ut & tuſſi calida ſuſpectum.*

LOHOCH E SUCCO SCILLÆ GALENI.

℞. Succi Scillæ diebus canicularibus excepti libram unam,
Mellis libram unam ſemis.
Coque ad formam Lohoch.

I*Ncidit, tenuat, & expulſioni apparat materiam craſſam, quæ thoracis cavo continetur, veteremque tuſſim cum ſuſpirio ſanat, ſuppuratis, aſthmaticis, difficulter ſpirantibus in magnâ duris & lentæ pituitæ copiâ, ſpiritus vias opprimentis, ſuccurrit, promptèque hujuſmodi obſtructa liberat; ſenibus perpetuò ejuſmodi morbis conflictatis valdè neceſſarium.*

SCillas plenas ac nitidas cultello eburneo in partes incidito, ejuſque laminas puriores in mortario lapideo contuſas exprimito, ac utitor.

Galeni deſcriptio à Meſue non differt, niſi quod Meſue ſucci Scillæ, & mellis ana partes æquales ponit.

LOHOCH E SCILLA COMPOSITUM MESUES, ALIIS LOHOCH AD ASTHMA.

℞. Scillæ præparatæ drachmas quatuor,
Marru-

Marrubii,
Hyſſopi ana drachmam unam,
Iridis drachmas duas,
Myrrhæ,
Croci ana drachmam ſemis,
Mellis, quantum ſufficit.
Fiat Lohoch.

PRadicta omnia valentiùs præſtat, anhelam tuſſim ac ſenum levat ſuſpiria, pectus à frigida, craſſa, tenaci & impactâ iis locis pituitâ potenter expurgat.

CUm varia Linctuum genera ab Authoribus paſſim deſcripta legantur, nos uſitatiores ſolùm formulas appoſuimus. Unde Lohoch de Praſio Pauli, Itemq; Lohoch de Pſyllio, Tragacantho, ſemine Lini, Fœnugræci, & alia mucilagines recipientia, utpotè quorum uſus ferè eviluit, ſtudioſè prætermiſimus.

ANIMADVERSIONES IN LOHOCH SANUM ET EXPERTUM: DE SUCCO SCILLÆ; ET DE SCILLA COMPOSITUM.

SCio quòd Pharmacopœi multùm ſe torqueant, ut ad mentem Authorum ori & oculis gratum *Lohoch*, ex præſcripta *Lohoch Sani compoſitione* efficiant, præſertim cùm illud plurimis in locis in frequenti uſu ſit. Et propter nonnulli ad gratiam & candorem huic medicamento conciliandum, *ſpecies alioquin decoctioni deſtinatas, affusâ aqua ſ. q. deſtillant; cum aquâ deſtillatione prolectâ* ex *Pineis & Amygdalis emulſionem* conficiunt, inq; ea *Saccharum* diſſolvunt, & tandem reliquos addunt *pulveres*: Per me quidem liceret, ut & deinceps ſimili ratione conficeretur, licet de *fructibus* utpotè *Iujubis*, *Sebeſten*, *Paſſulis*, *Ficubus*, *Dactylis* nil quicquam in deſtillatione virtutis proliciatur; Neq; tamen ſi *decoctum* pararent, minorem imò majorem etiam ſubtiliorum & ſpirituoſiorum partium, videlicet *Cinamomi*, *Hyſſopi*, *ſeminum Aniſi & Fœniculi*, *radicum Ireos*, *Calaminthæ*, faciunt jacturam, àc inſuper etiam *Lohoch* ingratum conficiunt ex *decocto illo mucilaginoſo*, quale efficiunt *ſemen Fœnugræci*, *Lini*, *Sebeſten* &c. Igitur ex duobus malis minus eligendum eſſe exiſtimo; Ut *Lohoch ingrato & mucilaginoſo, partibus ſubtilioribus Aromatum deſtituto*, contenti ſint, vel *magis delicatum, fragrans, oculis & ori gratum, mucilagine tamen & viribus prædictorum fructuum deſtitutum* efficiant & acquirant *medicamen*. Hoc ſi arridebit, non neceſſum erit, ut *dicti fructus* deſtillationi inutiliter committantur, ſed ſine illis *exiguâ quantitate aqua* affusâ (℔j circiter *vel* ℥ xv) deſtillationem inſtituere præſtabit. Cæterùm *Lohoch* è *ſucco Scillæ*, & de *Scilla compoſitum* poſſunt ſecundùm artem & Pharmacopœorum judicium præparari.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS UNDECIMA,

CONTINENS

CONFECTIONUM SEU Specierum Aromaticarum Formulas,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

Huic *claſſi* Confectionum aromaticarum *plures & diverſæ ſpeciei, forma aut conſiſtentia* compoſitiones *inſertæ ſunt: Etenim ſub nomine* confectionum pulverum *ſive* Specierum Aromaticarum, *ex diverſis & multifariis ingredientibus conflatarum, magna hic adeſt medicinarum ubertas.* Species aromaticas *dictas ſequuntur* Morſelli, Confectiones *ſcilicet in forma oblonga & quadrata; item* Rotulæ *aut* Tabulæ *in forma orbiculari, quæ ipſa* confectiones *maximè familiares & communes ſunt, ac ex omnibus præcedentibus* pulveribus *ſive* ſpeciebus, *addito* Saccharo *in debita quantitate* (librâ unâ videlicet Sacchari ad unciam unam communiter, vel unciam unã cum dimidia, aut uncias duas ſpecierum prædictarum) *confici poſſunt, prout etiam* Electuaria, *ſi* mellis *vel* Sacchari duplum vel triplum *in debita conſiſtentia addas. Poſt hæc* Paſtæ Regiæ, *ſive* Panis Marcius: Pignolatæ *itidem*, Morſelli, *grandiores ſcilicet; Item* Species inciſæ & groſſæ *ac* Trageæ aromaticæ *in forma etiam* pulveris. *Et ultimò demùm* Confectiones *propriè dictæ* ſeminum, fructuum, radicum, corticum, ac aromatum Saccharo obductorum: *Quæ cuncta ad delectum & ſaporis gratiam adinventa ſunt, ex quibus tùm Medicus tùm Patiens ipſi eligere poſſunt, quæ maximè arrident, & ex uſu ſunt.*

AROMATICUM CARYOPHYLLATUM MESUÆ.

℞. Caryophyllorum drachmas ſeptem,
Macis,
Zedoariæ,
Galangæ,
Santali Citrini,
Trochiſcorum Diarhodon,
Cinamomi,
Ligni Aloës,
Spicæ Nardi Indicæ,
Piperis longi,
Cardamomi ana drachmam unam,
Roſarum rubearũ drachmas quatuor,
Galliæ Moſchatæ veræ,
Glycyrrhizæ ana drachmas duas,
Folii,

Folii, aut Macis,
Cubebarum ana ſcrupulos duos,
Ambræ drachmam unam,
Moſchi ſcrupulum ſemis.

Cor, ventriculum, & reliqua nutritionis membra roborat: nauſeam & vomitum reprimit, flatus diſſipat, putredinem humorum in ventriculo arcet, ac infirmæ concoctioni opitulatur.

Notandum: Confectiones has Aromaticas Ambram, & Moſchum, ac Galliam, vel etiam Camphoram recipientes, etiam ſine his odoratis in uſum mulierum, quæ uterinis ſuffocationibus obnoxiæ ſunt, ac fragrantiam vel odorem horum Medicamentorum non ferunt, commodè parari poſſe, ſicque in Officinis noſtris dupliciter, completas nimirum & incompletas, extare debere.

Quod ſi quis ex his confectionem in formâ ſolidâ parare voluerit, ad ſingulas drachmas ſpecierum pro earundem conditione (cum aliæ plus, aliæ minùs Sacchari exigant) Sacchari optimi unciam unam, vel drachmas decem adjiciat, paretque, ut artis eſt: quam regulam pro ſpeciebus in univerſum notandam ſubjecimus.

AROMATICUM ROSATUM GABRIELIS.

℞. Roſarum rubearum drachmas quindecim,
Glycyrrhizæ raſæ drachmas ſeptem,
Ligni Aloës,
Santali Citrini ana drachmas tres,
Cinamomi electi drachmas quinque,
Caryophyllorum,
Macis ana drachmas duas ſemis,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana drachmas duas, ſcrupulos duos,
Nucis Moſchatæ,
Cardamomi minoris,
Galangæ ana drachmam unam,
Spicæ Indicæ,
Ambræ cineritiæ ana ſcrupulos duos,
Moſchi ſcrupulum unum.

Frequentiſſimus ejus uſus in magno humidorum excrementorum ventriculi proventu, coctionem juvat, putredinem prohibet, ſtomachi mollitiem corrigit, imbecillitatem firmat, ventrem inferiorem totum, & nutritionis inſtrumenta roborat, ventriculum diſtendentes flatus diſſipat, appetentiam collapſam excitat, nauſeam ſedat, & ſtomachicis mirum in modum confert: convaleſcentes inſuper ac è diuturno morbo emergentes plurimum recreat.

DIAMBRA MESUÆ.

℞. Cinamomi,
Doronici,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucis Moſchatæ,
Folii, aut Caſſiæ ligneæ,
Galangæ ana drachmas tres,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi majoris,
Minoris ana drachmam unam,
Zingiberis drachmam unam ſemis,
Ligni Aloës,
Santali Citrini,
Piperis longi ana drachmas duas,
Ambræ drachmam unam,
Moſchi drachmam ſemis.

Ad omnem corporis imbecillitatem & noxam à frigida cauſa efficax eſt, viſcera omnia calefacit & roborat, frigidè ſopita reficit ac recreat: vertiginem abolet, cerebri humiditates abſumit, ſpiritus cùm vitales, tùm animales adauget, & concoctionem adjuvat: affectibus item uterinis ex frigida & humida intemperie natis prodeſt, ſenibus ob id & mulieribus ſalubre medicamentum.

Nonnulli pro Folio Nardum Celticam ſubſtituunt.

DIANISU MESUÆ.

℞. Sem. Aniſi uncias duas ſemis,
Glycyrrhizæ raſæ,
Maſtiches ana unciam unam,
Sem. Carui,
Fœniculi,
Galangæ,
Macis,
Zingiberis,

Cinamomi

Cinamomi ana drachmas quinque,
Trium Piperum,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Pyrethri,
Calaminthæ ana drachmas duas,
Cardamomi,
Caryophyllorum,
Cubebarum,
Spicæ Indicæ,
Croci ana drachmam unam ſemis.

VEntriculo frigido & humido ſuccurrit, ac cruditates à lenta pituita natas abſumit: flatus quoq; craſſos in ventre collectos diſſipat, quin etiam pectus à tenacibus humoribus repurgat, ac ob id diuturna tuſſi medetur.

SPECIES CONTRA APOPLEXIAM.

℞. Succini albi drachmam unam ſemis,
Margaritarum,
Smaragdi ana drachmas duas,
Ligni Aloës,
Cornu Cervi præparati,
Rad. Pæoniæ ana drachmam unam,
Cort. Citri drachmam ſemis,
Sem. ejuſdem ſcrupulum unum,
Ambræ veræ ſcrupulum ſemis,
Moſchi Alexandrini grana quinque,
Tabulati de Extracto Ligni Aloës,
Manus Chriſti Perlatæ cum Oleo Cinamomi ana unciam unam ſemis.
Redigantur in pollinem.

ANimalis vitalisq; facultatis robur eximiè tuentur ac reficiunt: unde diuturnis capitis affectibus, præſertim frigidis opitulantur; ſpiritus redintegrant, obſtructiones meatuum cerebri recludunt, vertiginem auferunt, ac Paroxyſmos tàm epilepticos quàm apoplecticos antevertunt, ſenibus ac infirmam ætatem degentibus familiare & conſuetum medicamentum.

ALiàs legebantur Sacchari albiſſimi unciæ tres, pro quibus Tabulata Manus Chriſti Perlat. cum Oleo Cinamomi, & id quod ex Agallochi Extracto parari conſuevit, æquali pondere ad medicamenti vim ac efficaciam augendam, ſubſtituenda cenſuimus.

DIANTHON NICOLAI.

℞. Florum Roriſmarini unciam unam,
Roſarum,
Violarum,
Glycyrrhizæ ana drachmas ſex,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Nucis Moſchatæ,
Galangæ,
Cinamomi,
Zingiberis,
Zedoariæ,
Macis,
Ligni Aloës,
Cardamomi,
Sem. Anethi,
Aniſi ana ſcrupulos quatuor.

PRæter rationem triſtibus ſubvenit: animi enim lætitiam auget; item cardiacis, elephantiacis, animi defectionibus, & cordis ſyncopi auxilio eſt; prodeſt etiam deſtillatione affectis, & in univerſum omni cordis ac corporis imbecillitati.

DIACALAMINTHES MESUÆ.

℞. Calaminthæ fluviatilis ſeu Mentaſtri,
Campeſtris,
Seſeleos, id eſt, Sileris montani,
Petroſelini Macedonici,
Liguſtici ana drachmas ſex,
Zingiberis drachmas tres,
Sem. Apii,
Comar... ...ymi ana drac... ...ua.
Piperis nigri unciam unam ſemis.

TEnuces & viſcidos humores attenuat, flatus craſſos diſſipat, indeq; natum ſingultum ſolvit: coctionem, & alimenti in corpus diſtributionem juvat, affectus ventris frigidos ſanat, & urinam ac menſes promovet.

CAlamintha campeſtris Germanis dicitur, wilde Feld oder Kornmüntz.

DIACALAMINTHES GALENI.

℞. Piperis uncias ſex,
Cardamomi uncias duas,
Cacuminum

Cacuminum Thymi,
Sem. Apii ana unciam ſemis,
Seſeleos Maſſilienſis,
Pulegii montani,
Sem. Petroſelini Macedonici,
Calaminthæ montanæ ana drachmas duas.

Amoſum hoc Galeni Medicamentum (quo potiùs quàm eo, quod ſecundum Meſuæ deſcriptionem paratur, utimur) deſcribitur ab auctore lib. 4. de tuenda valetudine, quo is utebatur in ulceroſo ſenſu, cùm crudorum ſuccorum copia extra venas & in corporis habitum recepta erat: utile enim eſt Medicamentum ad thoracis & ſtomachi vitia, tuſſim à frigido excitatam, ac praecordiorum & pectoris refrigerationem, ſenibus & quartanariis confert, difficulter coquentes adjuvat, craſſos & lentos humores tenuat, flatus craſſos diſcutit, urinam ac menſes movet, qui præcipuè ex vaſorum à craſſis & lentis humoribus obortâ obſtructione retinentur.

DIACINAMOMU MESUÆ.

℞. Cinamomi tenuis drach. quindecim,
Caſſiæ ligneæ,
Rad. Enulæ ana unciam ſemis,
Galangæ drachmas ſeptem,
Cariophyllorum,
Piperis longi,
Zingiberis,
Cardamomi utriusque,
Macis,
Nucis Moſchatæ,
Ligni Aloës ana drachmas tres,
Croci drachmam unam,
Sacchari Tabarzeth drachmas quinque.

Concoctionem juvat, pituita putredinem prohibet, ac alimenti in corpus diſtributionem promovet.

Nonnulli compoſitioni huic Moſchi ſcrupulos duos addunt: nos verò ſic eam hueuſque ſine Moſcho parare conſuevimus; ut qui pro cujuslibet Medici arbitrio quovis tempore adjici queat.

CONFECTIO CORDIALIS ALEXANDRI BENEDICTI.

℞. Margaritarum,
Granatorum Orientalium,
Spodii de Ebore,
Cinamomi,
Tormentillæ,
Boli Armen. ana drachmas tres,
Terræ Lemniæ ſcrupulos octo,
Santalorum omnium,
Raſuræ Eboris,
Unicornu ana drachmas duas,
Hyacinthi,
Saphyri,
Coralli utriuſque,
Charabe ſeu Succini albi,
Valerianæ veræ,
Dictamni,
Zedoariæ,
Ligni Aloes ana drachmam unam,
Serici crudi toſti ſcrupulos duos,
Oſſis de corde Cervi drachmam ſemis,
Been utriuſque ana ſcrupulos duos,
Foliorum Auri num. quinque,
Ambræ,
Moſchi ana grana decem.

Febribus peſtilentibus & malignis adverſatur, humores putreſcentes corrigit, aut eos corrumpi prohibet: ſpiritus vitales plurimùm reficit, ac cordis vires tuetur; unde etiam nomen Confectionis Cordialis obtinuit, ut quæ omnem penè noxam cordi adverſam disjiciat & expellat.

Pro Unicornu duplum hîc pondus cornu Cervini uſti & præparati ex apicibus deſumpti; pro oſſe verò de corde Cervi, ſicut in aliis quoque ejusmodi compoſitionibus, Margaritas præparatas ſubſtituimus.

SPECIES CORDIALES TEMPERATÆ.

℞. Ligni Aloës,
Spodii ex Ebore ana drachmam unam,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Oſſis de corde Cervi,
Doronici,

Been utriuſque ana drachmam unam ſemis,
Margaritarum drachmas ſex,
Serici crudi toſti,
Coralliorum rubeorum,
Alborum ana drachmas duas,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Saphyri,
Croci ana ſcrupulum unum,
Ambræ,
Moſchi ana drachmam ſemis,
Foliorum Auri,
Argenti ana numero decem.

Corroborant, animi deliquio medicantur, nec non in peſtilenti lue commendantur.

NOs Auguſtani pro Corallio albo rubeum ſemper ſubrogamus, cùm adulteratio in iſto facilè committi poſſit, ob Oſtracodermorum quorundam ſimilitudinem, quam rubrum Corallium non admittit.

DIACUMINUM NICOLAI.

℞. Cumini priùs per diem naturalem in aceto infuſi, & rurſus exſiccati unciam unam, ſcrupulum unum,
Cinamomi,
Caryophyllorum ana drachmas tres, ſcrupulos duos,
Galangæ,
Thymbræ, ſeu Satureiæ,
Calaminthæ,
Zingiberis,
Piperis nigri ana drachmam unam, ſcrupulos duos,
Ammeos,
Liguſtici ana drachmam unam, ſcrupulum unum, grana ſex,
Piperis longi drachmam unam,
Spicæ,
Nucis Moſchatæ,
Cardamomi ana ſcrupulos duos ſemis.

THoracis, præcordiorum, ventriculi & viſcerum imbecillitati à frigida cauſa nata, ac oxyregmia opitulatur, ſtomachicis convenit, inteſtinorum flatus diſſipat, hypochondriorum diſtenſionem à nimiâ cruditate & flatibus profectam aufert, viſcera calefacit, & concoctionem mirè juvat: arteriacis itidem, difficultati ſpirandi, & tuſſi ex frigidis craſſisq́ humoribus orta, auxilio eſt, nec non inflatis, colicis, & quartanariis plurimùm prodeſt.

DIACURCUMA MESUÆ SEU DIACROCU.

℞. Croci,
Aſari,
Sem. Petroſelini Macedonici,
Dauci,
Aniſi,
Apii ana unciam ſemis,
Rhabarbari,
Meu,
Phu, ſeu Valerianæ majoris,
Spicæ Indicæ ana drachmas ſex,
Scolopendrii, ſeu Ceterach drachmas duas ſemis,
Coſti,
Myrrhæ,
Caſſiæ ligneæ,
Schœnanthi,
Carpobalſami, ſeu Cardamomi minoris,
Rubiæ,
Succi Abſinthii,
Eupatorii Meſuæ, ſeu Ageratī,
Olei Caryophyllorum ana drachmas duas,
Calami Aromatici,
Cinamomi ana drachmā unam ſemis,
Scordii veri,
Succii Glycyrrhizæ ana drachmas duas ſemis,
Tragacanthi drachmam unam.

MEdicamentum hoc, quod nonnullis διὰ κρόκου, aliis διὰ ἐρυθροδάνου inſcribitur, viſcerum internorum, ventriculi nempè, hepatis & lienis morbis frigidis ac diuturnis ſubvenit. Uſurpatur ad cachexiam & hydropem: obſtructiones enim internas reſerat, colorem corporis fœdum & totum ejus habitum frigidiorem corrigit, frigidam item & humidam ſtomachi intemperiem emendat, flatus craſſos diſſipat, humorumq́ corruptionem prohibet; renum quoq́ vitiis ab obſtructione craſſorum & viſcidorum humorum

rum natis opem fert, urinam prolicit, ac frigidis veſicæ affectibus medetur.

NOtandũ: In compoſitione hac pro radicibus Meu radices Angelicæ aut Oſtrutii, pro Phu radices Valerianæ, pro Carpobalſamo Cubebas, Cardamomum aut grana Juniperi, pro Opobalſamo Oleum Caryophyllorum, rectè ſubſtitui poſſe.

DIOSPOLITICON GALENI.

℞. Cumini aceto macerati & toſti,
Piperis longi vel nigri,
Fol. Rutæ ſiccat. ana unciam unam,
Nitri unciam ſemis, vel æquale cum reliquis pondus, ſi movere ventrem velis.

MEdicamentum hoc à Dioſpoli Ægypti oppido denominationem ſortitum, deſcribitur à Galeno δι᾽ ὑγιεινῶν. Flatus potenter diſſipat, & ventriculo infarctam pituitam efficaciter detergit.

CUminum pridiè macerati acetò acerrimo debet, & in vaſe fictili probè coctò frigi, deinde tundi.

ELECTUARIUM DUCIS EX NICOLAO.

℞. Sem. Aniſi drachmas duas, grana ſedecim,
Glycyrrhizæ,
[illegible] ana ſcrup[illegible] [illegible]os, grana quinque,
Chamædryos,
Cinamomi,
Zingiberis albi,
Galangæ,
Sem. Fœniculi,
Carui ana ſcrupulum unum, grana quindecim,
Caſſiæ ligneæ,
Calaminthæ,
Pyrethri,
Piperis albi,
Longi,
Cyperi rotundi,
Schœnanthi,
Rad. Ireos,
Folii,
Aſari,
Sem. Dauci,
Amomi ana ſcrupulum unum,
Spicæ Indicæ,
Croci,
Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Calami Aromatici,
Cubebarum,
Caryophyllorum,
Carpobalſami,
Cardamomi,
Baccarum Juniperi,
Rad. Pentaphylli,
Acori,
Rhabarbari,
Nucis Moſchatæ,
Xyloaloës,
Baſilici Caryophyllati,
Sem. Anethi,
Liguſtici,
Petroſelini Macedonici & noſtratis,
Seſeleos,
Aſparagi,
Citri,
Ammeos,
Milii Solis,
Saxifragiæ, ſeu Pimpinellæ,
Scariolæ,
Nucleorum quatuor ſeminum frigid. majorum,
Been utriusque,
Styracis Calamitæ ana ſcrupulum ſemis, grana quinque,
Penidiorum drachmas quatuor, ſcrupulos duos ſemis.

CRuditatem, inflationemq́ ventriculi & inteſtinorum corrigit: colicos etiam, ac iliacos curat, præterea calculos elidit, & urinam remorantem potenter promovet.

ALiam compoſitionem habet Rhaſis, quam Cantharides ingrediuntur. Vide Fumanellum de urin. difficult. fol. 190.

DIAGALANGA MESUÆ.

℞. Galangæ,
Ligni Aloës ana drachmas ſex,

 Caryo-

Caryophyllorum,
Macis,
Liguſtici ana drachmas duas,
Zingiberis,
Piperis longi,
Albi,
Cinamomi,
Calami Aromatici ana drach. unam
ſemis,
Calaminthæ ſiccæ,
Menthæ ſiccæ,
Cardamomi majoris,
Spicæ Indicæ,
Sem. Apii,
Aniſi,
Fœniculi,
Carui ana drachmam unam.

V Entriculi & jecoris intemperiem frigidam ſanat; ob id coctionem juvat, ructus acidos compeſcit, flatus craſſos, atq; ab eis natas inflationes diſſipat, oris halitum commendat, ac ejusdem fœtorem gigni vetat.

PRo Liguſtico Cardamomum minus odoris gratiâ hîc ſubſtituitur.

ELECTUARIUM DE GEMMIS CALIDUM MESUÆ.

℞. Trochiſcorum Diarhodon,
Ligni Aloës ana drachmas quinque,
Margaritarum albarum,
Zedoariæ,
Doronici,
Corticum Citri,
Macis,
Sem. Ocymi Caryophyllati,
Ambræ veræ ana drachmas duas,
Corallii rubri,
Succini albi,
Raſuræ Eboris ana ſcrupulos quinque,
Saphyri,
Hyacinthi,
Sardæ,
Granatorum,
Smaragdi, aut Turchitis,
Cinamomi,
Galangæ,
Zurumbeth (id eſt, Zedoariæ rotundæ) ana drachmam unam ſemis,
Been utriusque,
Caryophyllorum,
Zingiberis,
Piperis longi,
Spicæ Indicæ,
Folii,
Croci,
Cardamomi majoris ana drachmam
unam,
Foliorum Auri numero viginti,
Argenti numero decem,
Moſchi drachmam ſemis.

A D frigidos affectus cerebri, cordis, ventriculi, hepatis, & uteri efficaciſſimum, melancholicos, triſtes, ſine cauſa manifeſta timidos, ſolitarios juvat, exhilarat, ac ad mores probos invitat: cordis tremorem & ſyncopen emendat, ventriculum à frigidâ intemperie imbecillum roborat, & coctione cùm ejuſdem, tùm hepatis meliore redditâ, corpus εὔχυμον praſtat, univerſi habitûs refrigerationem corrigit, imbecillitatem reficit, lipothymias & uteri præfocationes ſanat.

NOta: hîc in Smaragdi defectu Turchitem ſumi poſſe, cum apud Meſuen legatur Peruzegi, quo nomine Turchitem aliqui ſignificari volunt.

Probantur Saphyri, & Smaragdi, qui in ignem conjecti flammam non edunt: alii enim illegitimi ſunt, & ex argentifodinis eruuntur crudiores, Sulphuris aut alterius cujusdam mineralis haudquaquam nobilis naturam ſapientes. Vide Prolegomena.

ELECTUARIUM DE GEMMIS FRIGIDUM.

℞. Margaritarum præpar. drachmas tres,
Spodii de Ebore,
Raſuræ Eboris,
Corallii utriusque ana drachmas duas,
Flor. Roſarum rubrarum drachmam
unam ſemis,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Saphyri,
Sardæ,
Granati,
Santali albi,
Rubri,
Citrini,
Florum Borraginis,

Bugloſſi,

Bugloſſi,
Sem. Acetoſæ,
Baſiliconis,
Been utriusq; ana drachmam unam,
Oſſis de corde cervi drachmam ſemis,
Foliorum Auri,
Argenti ana numero quindecim,

Magnis febrium inflammationibus confert, ac jecinoroſis prodeſt; inſuper appetentia dejecta, ſyncopi, cordis palpitationi, tuſſiculoſis & aſthmaticis auxiliatur.

CONFECTIO DE HYACINTHO.

℞. Hyacinthi præparati,
Corallii rubri,
Boli Armen. Orientalis,
Terræ Sigillatæ ana drachmam unam ſemis,
Granorum Chermes,
Rad. Tormentillæ,
Dictamni albi,
Sem. Citri mundati,
Acetoſæ,
Portulacæ,
Croci,
Myrrhæ,
Roſarum rubearum,
Santalorum omnium,
Oſſis de corde cervi,
Cornu cervi uſti,
Raſuræ Eboris ana ſcrupul. quatuor,
Saphyri,
Smaragdi,
Topazii,
Margaritarum,
Serici crudi toſti ana ſcrupulos duos,
Foliorum Auri numero viginti,
Argenti numero decem,
Ambræ veræ,
Moſchi ana ſcrupulum unum,
Camphoræ grana quinque.

Opitulatur Cardiacis & lipothymiis patientibus, viribus exolutos ſibi ipſis reſtituit, ſyncopas arcet, animi defectiones ſanat: peſtiferos morbos præcavet, eoſdemq; jam factos expellit, putredinem humorum corrigit, ac in malignis febribus cor à tetrarum fuliginum & pravorum vaporũ inſultu tuetur.

Compoſitio hæc longè alia eſt, quàm quæ in Luminari majore ex Avicennâ deſumpta proſtat. Nos hanc communi alioquin voce celebratam ex Jouberti Animadverſionibus ſic reſtituimus, apud quem alia quoq; deſcriptio legitur in Pharmacop. Sect. tertia de Conf. Alcher. molli; itemque alia in Tract. ejusdem de Peſte cap. ultimo.

Notandum: In defectu Topazii, Smaragdi aut Saphyri, ſubſtitui commodiſſimè hic poſſe Hyacinthos præparatos ex mente ejusdem Jouberti: Præterea nobis folia Auri numero viginti, Argenti verò decem ſufficere videntur, cùm tamen ille ana ſcrupulos duos poſuiſſet. Quod idem etiam ſuprà in Electuario de Gemmis calido obſervavimus.

Servatur hæc Confectio partim ſub forma pulveris, ſpecies exactè tritas confusè miſcendo, partim etiam Electuarii mollis conſiſtentiâ, exceptis nimirum pulveribus Syrup. de Limionibus, aut Julep Roſati ſufficienti quantitate, & ad formam Opiatæ permixtis.

DIAHYSSOPU NICOLAI.

℞. Hyſſopi,
Ireos,
Thymi,
Piperis ana drachmas quindecim.
Pulegii,
Thymbræ, ſeu Satureiæ,
Rutæ,
Cumini ana drachmas decem,
Carnium Dactylorum,
Glycyrrhizæ,
Caricarum,
Paſſularum majorum enucleatarum,
Fœniculi ana drachmas quinque,
Zingiberis,
Sem. Aniſi,
Carvi,
Liguſtici ana drachmas duas ſemis.

Capitis vitiis frigidis conducit, columellam à frigidis humoris procubitu elongatam vel prætumefactam exiccat, arteriam aſperam expurgat, omnia frigida thoracis & ſtomachi vitia emendat, & coctionem promovet: rariſſimè tamen in uſum venit.

TRagacanthum per ſe terendum: ſi enim cæteris mixtum teratur, inæqualitatem mixturæ faciet; id in reliquis etiam compoſitionibus obſervandum.

SPECIES IMPERATORIS.

℞. Cinamomi optimi drachmas decem,
Zingiberis unciam unam,
Caryophyllorum unciam ſemis,
Galangæ,
Macis,
Nucis Moſchatæ ana drachmas duas,
Moſchi optimi ſcrupulum ſemis.

Species hæ induntur potiſſimum Tragematibus, cor & ventriculum frigidum humidum, ac flatulentum confortantibus, aut addito Sacchare in Morſellos aptantur, qui ad ſtomachi ſigniter cibum concoquentis vires augendas, & ad robur ventriculo conciliandum Comparantur.

DIAIRIS SALOMONIS EX NICOLAO MYREPSO.

℞. Iridis unciam unam,
Pulegii,
Hyſſopi,
Glycyrrhizæ ana drachmas ſex,
Tragacanthi,
Amyli,
Cinamomi,
Zingiberis,
Piperis,
Amygdalarum amararum,
Nucum Pinearum ana drachmas tres,
Caricarum,
Paſſularum enucleatarum, id eſt, Cybebarum,
Carnium Dactylorum ana drach. tres ſemis,
Styracis Calamitæ rubeæ drachmas duas, ſcrupulum unum.

Faucibus exaſperatis, & columellæ fluxione tentata prodeſt, dyſpnoicis item, arteriacis & tuſſiculoſis auxilio eſt, nec non frigida capitis intemperiei & deſtillationi in fauces irruenti conducit, ac vocis jacturam frigore contractam reſarcit.

HÆc compoſitio quia valdè ingrata eſt, parùm frequens eſſe ſolet, cùm ſequentes magis in uſu ſint.

DIAIRIS SIMPLEX.

℞. Ireos unciam ſemis,
Sacchari Candi,
Specierum Diatragacanthi frigidi ana drachmas duas.

AD omnem faucium deſtillationem, idq; initio nondum invaleſcente impetu, feliciter adhibetur.

DIAIRIS USITATA.

℞. Specierum Diatragacanthi frigidi unciam unam,
Radicum Ireos uncias duas,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana unciam ſemis.

Hujus in deſtillationibus ad fauces ac aſperam arteriam ruentibus, præ cæteris crebrior uſus eſſe ſolet, cùm quòd gratior ſit reliquis, tùm quòd guttur probè leniat, expectoratum faciliter, nec non acres deſtillationes contemperet.

ELECTUARIUM JUSTINUM NICOLAI.

℞. Cinamomi,
Folii,
Coſti,
Spicæ Indicæ,
Caſſiæ ligneæ,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Longæ,
Enulæ,
Pentaphylli,
Hyſſopi,
Pulegii,
Artemiſiæ,
Leucopiperis,
Baccarum Juniperi,
Lauri,
Sem. Orobi veri,
Petroſelini,
Leviſtici,
Oluſatri,
Urticæ,

Milii

Milii Solis,
Saxifragiæ,
Aſparagi,
Sileris montani,
Apii,
Anethi,
Rutæ,
Citri,
Fœniculi,
Aniſi ana drachmam unam ſemis.

AD dolorem renum minuendum haud incommodum; calculos atterit, ac urinæ difficultati ſuccurrit.

DE Orobo magna eſt inter doctos controverſia. Fuchſius Ciceris nigri ſemen ejus loco ſumendum eſſe arbitratur, ſed id amaritudine caret. Nos Dictamni albi ſeu Fraxinellæ radices, prout etiam in Trochiſcis Scilliticis, ſubſtituimus.

DIALACCA MAIOR MESUÆ.

℞. Laccæ lotæ,
Rhabarbari ana drachmas tres,
Spicæ Indicæ,
Florum & ſtipitum Schœnanthi,
Maſtiches,
Myrrhæ,
Coſti, ſeu Zedoariæ,
Cinamomi,
Croci,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Bdellii,
Hyſſopi,
Sabinæ,
Amygdalarum amararum excorticatarum,
Succi Abſinthii,
Eupatorii Meſuæ, id eſt, Agerati,
Rad. Rubiæ tinctorum,
Ariſtolochiæ rotundæ veræ,
Gentianæ,
Aſari,
Sem. Ammeos,
Apii,
Fœniculi,
Aniſi ana drachmam unã ſemis,
Piperis nigri,
Zingiberis ana drachmam unam.

USurpatur ad ventriculi & jecoris frigidam intemperiem, hepatis obſtructiones, inflationes & durities, aquæ inter cutem medetur, menſes ciet, ſcirrhum diſſolvit, cachexiam depellit, urinas promovet, renum ac veſicæ durities diſſipat, & calculos atterit.

LAccæ præparatio in fine libri inter reliquas Medicamentorum quorundam præparationes requirenda.

LÆTIFICANS GALENI EX NICOLAO PRÆPOSITO.

℞. Seminis Ocymi Caryophyllati, aut florum ejusdem,
Croci,
Zedoariæ,
Xylobalſami, aut Xyloaloës,
Caryophyllorum,
Corticum Citri,
Galangæ,
Macis,
Nucis Moſchatæ,
Styracis Calamitæ ana drachmas duas ſemis,
Raſuræ Eboris,
Sem. Aniſi,
Thymi Cretici,
Epithymi ana drachmam unam,
Oſſis de corde Cervi, vel cornu Cervini optimi,
Margaritarum,
Camphoræ,
Moſchi ana drachmam ſemis,
Foliorum Auri numero quinquaginta,
Argenti numero viginti quinque.

HÆc compoſitio Galeno quidem falsò adſcripta, ſed magis ex Nicolai Præpoſiti Antidotario excerpta, plurimùm valet ad cordis affectus ejusq́; palpitationem, ventriculi & hepatis intemperiem frigidam & humidam corrigit, coctionem adjuvat, & corporis malum habitum emendat, colori gratiam reddens, oris quoque odorem ac halitum gratum efficit: vires debiles inſtaurat, melancholiam ſanat, ac involuntarios fletus compeſcit.

Exemplar

EXemplar habet foliorum Auri & Argenti ana ſcrupulum unum, pro quo notandum, cùm ægrè hæc ponderari queant, nos numerum appoſuiſſe. Quinquaginta enim auri folia propemodum ponderant ſcrupulum, prout argenti folia viginti quinque; ſunt enim auri foliis pluſquàm duplo majora.

LÆTIFICANS RHASIS.

℞. Meliſſæ,
Corticum Citri,
Caryophyllorum,
Galliæ Moſchatæ Meſuæ,
Maſtiches,
Croci,
Cinamomi,
Nucis Moſchatæ,
Cardamomi majoris,
Sem. Pæoniæ,
Been albi,
Rubri,
Zedoariæ,
Doronici,
Sem. Ocymi Caryophyllati ana unciā ſemis,
Moſchi ſcrupulum unum,
Foliorum Auri numero quinquagintā,
Argenti numero viginti quinque.

DEſcribitur à Rhaſe 9. ad Almanſorem cap. 13 de Melancholiâ. Plurimùm verò facit ad affectus cordis, ventriculi & jecoris, quas partes etiam roborat, palpitationem cordis abigit, valenter exhilarat, infirmæ concoctioni opem adfert, coloremq; corporis vividum efficit.

HÆc compoſitio priori præfertur, utpote magis jucunda & minùs ſumptuoſa; cui etiam majorum exemplo, folia auri & argenti addere voluimus.

CONFECTIO LIBERANTIS INCERTI AUTORIS.

℞. Radicum Tormentillæ,
Sem. Acetoſæ,
Endiviæ,
Coriandri præparati,
Citri ana drachmam unam ſemis,
Santalorum omnium,
Dictamni albi ana drachmam unam,
Boli Armen. præparatæ,
Terræ Lemniæ ana drachmas duas,
Margaritarum,
Coralliii utriuſque,
Succini albi,
Raſuræ Eboris,
Spodii ex Ebore, ſeu Eboris uſti,
Oſſis de corde Cervi,
Been utriuſque,
Doronici,
Cardamomi,
Cinamomi,
Macis,
Ligni Aloës,
Caſſiæ ligneæ,
Croci,
Zedoariæ ana drachmam ſemis,
Penidii,
Sacchari Candi,
Serici crudi toſti pulveriſati,
Smaragdi,
Hyacinthi,
Granati ana ſcrupulos duos,
Florum Nymphææ,
Bugloſſi,
Roſarum ana ſcrupulum unū,
Camphoræ grana ſeptem,
Moſchi,
Ambræ ana grana tria.

EJus uſus multiplex eſt in febribus malignis, ipſáq; peſte: cor namque à veneni labe tuetur; præterea ſudores movet, & à peſtilentis luis contagione præſervat, ac etiam liberat. Cordiale planè Medicamentum omni ferè naturæ, ætati ac ſexui accommodatum.

ALiam Antidotum cordialem ab hac non ita diverſam deſcribit Fuchſius 2. comp. Medicam. ſectione quartâ, quæ talis eſt.

℞. Dictamni albi,
Zedoariæ,
Herbæ Tunicæ,
Tormentillæ ana unciam ſemis,
Pimpinellæ drachmas tres,
Dictamni Cretenſis,
Scordii,

Trifolii

Trifolii odorati,
Ligni Aloës ana drachmas duas,
Sigilli Lemnii,
Boli Armenæ,
Corticum Citri,
Croci,
Santalorum rubeorum,
Alborum,
Ramentorum Eboris ana drachmam unam,
Corallii utriuſque,
Charabe,
Unicornu,
Phu,
Margaritarum,
Granatorum,
Hyacinthorum ana ſcrupulos duos,
Serici toſti,
Anthoræ,
Maſtiches ana drachmam ſemis,
Oſſis de corde Cervi ſcrupulum unum,
Moſchi,
Ambræ ana ſcrupulum ſemis.
Fiat pulvis.

LITHONTRIBON NICOLAI.

℞. Spicæ Indicæ,
Zingiberis,
Xylobalſami, aut Xyloaloës,
Acori, aut Calami Aromatici,
Cinamomi,
Rad. Peucedani,
Meu, aut Seſeleos Cretici,
Trium piperum,
Saxifragiæ ana drachmas duas ſemis,
Opobalſami, aut Olei Juniperini ex granis confecti,
Caryophyllorum,
Coſti,
Rhapontici,
Glycyrrhizæ,
Cyperi rotundi,
Tragacanthi,
Chamædryos,
Sem. Oluſatri,
Apii,
Ammeos,
Aſparagi,
Ocymi,
Urticæ,
Citri ana drachmam unam, grana quindecim:
Amomi,
Liguſtici,
Milii Solis,
Petroſelini Macedonici,
Seſeleos,
Sinoni, vel ſem. Dauci Cretici,
Anethi,
Cardamomi,
Folii, aut Macis,
Croci,
Schœnanthi,
Caſſiæ ligneæ,
Bdellii,
Maſtiches,
Ireos,
Euphorbii præparati,
Lapidis Lyncis, aut Judaici,
Olei Nardini compoſiti Meſuæ,
Olei Moſchellini ana ſcrupulum unum, grana quatuor.

Nephriticis, nec non ſtranguria, & dyſuria ſuccurrit, iliorum, lumborum & renum gravitates ac obſtructiones à frigidis & craſſis ſuccis ortas expedit, veſicæ & renum calculos potentiſſimè el dit ac expellit, miram calculoſis utilitatem exhibens.

DIAMARGARITON CALIDUM AVICENNÆ.

℞. Margaritarum Orientalium,
Pyrethri ana drachmam unam,
Zingiberis,
Maſtiches ana drachmas quatuor,
Doronici,
Zedoariæ,
Apii,
Capſici, id eſt, utriuſque Cardamomi,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Been utriuſque,
Piperis nigri,
Longi ana drachmas tres,
Cinamomi drachmas quinque.

Ad univerſi corporis refrigerationem perutile, cardiacos, animo deficientes, mulieres uterū ferentes, præfocationes uteri, cordisq́ ſyncopen patientes juvat, omnium virium imbecillitatem firmat; his, qui animo deficiunt, & ſupra modum triſtibus mirificè auxiliatur, ac omnium vitalium par-

tium noxam diſcutit, aſthmaticis, tuſſientibus, tabidisq́; ſubvenit, ventriculi faſtidia tollit, ejusq́; coctionem juvat, uterinos meatus aperit: longo morbo dejectos & debilitate languentes recreat, & ad priſtinum robur reducit; prævatum verò imbecillitati ſtomachi & cruditati ejusdem, corporis ac cordis exolutioni medetur.

Aliam deſcriptionem ponit Fœſius Lutetiæ uſitatam, aliam item Lugdunenſes, quæ Actuario adſcribitur, aliam denique Melichius ex Nicolao petitam, quarum quamcumque ſuis intentionibus curativis idoneam futuram quilibet eligere poterit.

DIAMARGARITON FRIGIDUM INCERTI AUTORIS.

℞. Seminum quatuor frigidorum majorum excorticatorum,
Portulacæ,
Papaveris albi,
Roſarum rubearum,
Florum Nymphææ albæ,
Borraginis,
Baccarum Myrti,
Santali albi,
Citrini,
Ligni Aloes ana drachmam unam,
Corallii albi,
Rubri ana drachmam ſemis,
Margaritarum drachmas tres.

Mnem virium imbecillitatem firmat, ſyncopen juvat, & aſthmaticos, tabidos, tuſſientes, longo morbo extenuatos ac imbecillitate languentes reficit, & priſtino recuperando robori conducit.

Zingiber in hac compoſitione ſtudio omiſimus, ne medicamenti intentio mutaretur, ut quod refrigerando cordi ac reliquis viſceribus propriè ſit deſtinatum.

DIAMOSCHU DULCE MESUÆ.

℞. Croci,
Doronici,
Zedoariæ,
Ligni Aloës,
Macis, ana drachmas duas,
Margaritarum albarum,
Serici crudi toſti,
Charabe,
Corallior. rub. ana drachm. duas ſemis,
Galliæ Moſchatæ veræ,
Ocymi Caryophyllati,
Zingiberis,
Cubebarum,
Piperis longi ana drachmam unam ſemis,
Been albi,
Rubri,
Folii, aut Caſſiæ ligneæ,
Spicæ Indicæ,
Caryophyllorum ana drachm. unam,
Moſchi ſcrupulos duos.

Commendatur ad cerebri affectus frigidos, vertiginem, comitiales, melancholicos, cordis palpitationem, tumultuoſa inſomnia, paralyſin, convulſionem, pulmonis noxas, & ſpirandi difficultatem, ſopitum calorem nativum recreat, cachexiam emendat, lienoſis, jecinoroſis, ac ſtomachicis ſuccurrit.

DIAPENIDION NICOLAI.

℞. Penidiorum uncias duas,
Nucum Pinearum,
Amygdalarum dulcium,
Seminis Papaveris albi ana drachmas tres, ſcrupulum unum,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Succi Glycyrrhizæ,
Tragacanthi,
Zingiberis,
Gummi Arabici,
Amyli candidiſſimi,
Sem. excorticat. quatuor frigid. major. ana drachmam unam ſemis,
Camphoræ grana ſeptem.

Tuſſiculoſis, pleuriticis, peripneumonicis confert, omnem thoracis noxam, faucium aſperitatem, vocis raucedinem & jacturam ex frigido & ſicco contractam emendat: tabidis & purulenta rejicientibus opem fert, craſſos humores attenuat, eoſdemq́; expulſioni aptos reddit.

ELECTUA-

ELECTUARIUM CONTRA PESTEM FERDINANDI IMPERATORIS.

℞. Boli Armenæ præparatæ unciam ſemis.
Cornu Cervi præparati,
Sem. Citri,
Arantiorum,
Limonum ana drachmas tres,
Coriandri præparati,
Perforatæ ana drachmam unam ſemis,
Aniſi,
Perfoliatæ ana drachmam ſemis,
Dictamni albi,
Cinamomi electi ana drachmas duas,
Caryophyllorum,
Roſarum rubearum,
Raſuræ Eboris ana drachmam unam ſemis,
Xyloaloës,
Nucis Moſchatæ,
Majoranæ,
Granorum Juniperi,
Oſſis de corde Cervi,
Rad. Tormentillæ,
Scabioſæ,
Bugloſſi,
Santalorum omnium, ana drachmam ſemis,
Saphyri,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Rubini,
Granati præparati ana ſcrupulum unũ.

Adverſus peſtilentis luis malignarumq́; febrium contagia remedium præſtans ac efficax, cordis vires tuetur & auget, venenimalitiam ſudoris provocatione disjicit, ac tàm in curatione, quàm in præſervatione peſtis morbōrumq́; contagioſorum plurimùm valere creditur.

DIATRION PIPEREON GALENI.

℞. Trium piperum ana drachmas ſex, grana quindecim,
Aniſi,
Thymi,
Zingiberis ana drachmam unam.

Deſcribitur hoc Medicamentum à Galeno 4. de tuendâ valetudine; commendat id autem in crudorum ſuccorum & flatuum copiâ à cruditate, dandum iis, qui ob recens frigus malè concoxerunt, & ſuccum plurimum pituitoſum in primis venis coacervârunt, ſtomachi refrigerationes, ructus acidos, & jecinoroſos juvat, nec non inflationes diſcutit.

DIATRION PIPEREON MESUÆ.

℞. Trium piperum ana drachmas quinq;,
Zingiberis,
Thymi,
Aniſi ana drachmas duas,
Spicæ Indicæ,
Amomi ana drachmam unam,
Caſſiæ ligneæ,
Radicum Aſari,
Enulæ,
Sem. Apii,
Seſeleos ana drachmam ſemis.

Ventriculi refrigerationibus, acido ructui, quartanariis, jecinoroſis, & inflationibus auxiliatur, ac fluxionibus, quæ à capite ad thoracem deſcendunt, conducit.

PLERES ARCHONTICON NICOLAI PRÆPOSITI.

℞. Cinamomi,
Caryophyllorum,
Ligni Aloës,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Nucis Moſchatæ,
Zingiberis,
Spodii,
Schœnanthi,
Cyperi,
Roſarum,
Violarum ana drachmam unam, grana quindecim,
Folii, ſeu Macis,
Glycyrrhizæ,
Maſtiches,
Styracis Calamitæ,
Majoranæ,
Balſamitæ, ſeu Menthæ aquaticæ,
Ocymi,
Cardamomi,

Piperis longi,
Baccarum Myrti,
Corticum Citri ana ſcrupulos duos, grana quinque,
Margaritarum ſplendidarum,
Been albi,
Rubri,
Corallii rubri,
Serici toſti ana ſcrupulum unum, grana duo ſemis.
Moſchi grana ſeptem ſemis,
Camphoræ grana quinque,

Cardiacis, triſtibus, melancholicis, album vomentibus, pulmonariis, ac epilepticis ſuccurrit, cerebri ſenſationes interceptas liberat, ſenſum deperditum memoriam reſtituit, imbecillo ventriculo & animi deliquio à corde nato confert: præterea eos, qui ex diuturno morbo penitus extenuati ſunt, plurimumq́; inde imbecillitatem contraxerunt, admodum corroborat, aſthmaticis prodeſt, omnemq́; cerebri debilitatem aufert.

DIAPRASIU NICOLAI.

℞. Praſii drachmas quinque ſemis,
Pinearum repurgatarum,
Amygdalarum dulcium,
Piſtachiorum,
Carnium Dactylorum,
Caricarum pinguium,
Paſſularum majorum,
Tragacanthi ana drach. tres ſemis,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Ligni Aloës,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Zingiberis,
Zedoariæ,
Glycyrrhizæ,
Rhapontici,
Anacardii,
Styracis Calamitæ,
Galbani,
Terebinthinæ,
Maſtiches,
Myrrhæ rubræ,
Rad. Ireos,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Gentianæ,
Cort. radicis Capparis,
Piperis nigri,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Anethi,
Apii,
Petroſelini Macedonici,
Saxifragiæ ana drachmas duas,
Hermodactylorum,
Origani,
Peucedani,
Schœnanthi,
Cardamomi,
Piperis albi,
Cauri,
Liguſtici,
Vincetoxici ana drachmam unam ſemis, grana duo,
Balſamitæ,
Pulegii,
Dictamni Cretici,
Coſti,
Pyrethri,
Thymbræ,
Sem. Baſiliconis,
Pæoniæ,
Amomi,
Sinoni ſeu Seſeleos Cretici,
Orobi veri,
Piperis longi ana drachmam unam, grana duo,
Xylobalſami,
Caſſiæ ligneæ,
Corallii rubri,
Raſuræ Eboris,
Carpobalſami,
Dauci Cretici ana drachmam ſemis,
Oſſis de corde Cervi,
Ambræ,
Moſchi ana grana duodecim.

Confert tabidis, tuſſientibus, & iis qui defluxionibus deſtillationibusq́; frigidis è capite obnoxii ſunt: item hebetudini oculorum, & palati noxis, oris putredinibus, ac in univerſum omnibus affectibus frigidis tuſſim afferentibus opitulatur, calculos atterit, ac iis qui difficulter mingunt, commodè exhibetur: ventriculi quoque & hepatis dolorem, ventrisq́; inflationes & torſiones ſedat, menſes educit, ac pallidum corporis colorem crebro uſu vividum reddit, inſuper etiam typos quotidianarios & quartanarios reprimit.

DIARHO-

DIARHODON ABBATIS NICOLAI.

℞. Santali albi,
Rubri ana drachm. duas ſemis,
Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Spodii ana ſcrupulos duos,
Succi Glycyrrhizæ,
Aſari,
Maſtiches,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi,
Croci,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Galliæ Moſchatæ veræ Meſuæ,
Rhabarbari electi,
Sem. Berberis,
Quatuor frigidorum majorum,
Aniſi,
Fœniculi,
Baſiliconis,
Papaveris albi,
Intybi, id eſt, Seariolæ,
Portulacæ,
Lactucæ ana ſcrupulum unum,
Margaritarum,
Oſſis de corde Cervi ana ſcrupulum ſemis,
Roſarum,
Sacchari Candi ana unciam unam, drachmas tres,
Camphoræ grana ſeptem,
Moſchi grana quatuor.

Hepaticis, ictericis, cardiacis, phthiſicis, & cœliacis prodeſt: defectionibus item animi è corde natis ſuccurrit, ventriculum humidum deſiccat, ac cerebro robur addit. Datur ſalubriter iis, qui è morbis diuturnis ac febribus emergunt.

Dupliciter hæ ſpecies apud nos paratæ proſtant, completæ nimirum, quibus nihil ingredientium commemoratorum deeſt: & incompletæ, quibus Aſarum, Gallia Moſchata, Moſchus, & Camphora ſubtrahuntur, ob eas perſonas, quæ odorem harum rerum non ferunt, quod ſuprà in Aromatico Caryophyllato monuimus.

ROSATA NOVELLA EIUSDEM.

℞. Sacchari Roſati Tabulati,
Roſarum,
Glycyrrhizæ ana unciam unam, ſcrupulos duos ſemis,
Cinamomi drachmas duas, ſcrupulos duos, grana duo,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Zingiberis,
Galangæ,
Nucis Moſchatæ,
Zedoariæ,
Styracis Calamitæ,
Cardamomi,
Sem. Apii, ana ſcrupulum unum, grana octo.

Ad ventriculi & cordis imbecillitatem efficax eſt, his præſertim, qui diuturno morbo conflictantur, uſu familiaris, vomitum, ſtomachi ſubverſiones, & nauſeas compeſcit; cardiacis quoque & pulmonariis ſubvenit, diſſolutas & relaxatas ventriculi vires reſtaurat, ac prolixâ ægritudine extenuatos plurimum reficit.

DIATRION SANTALON NICOLAI MYREPSI. SECT. 2. Cap. 213.

℞. Trium Santalorum ana drachmas duas, ſcrupulos duos,
Rhabarbari,
Spodii ex Ebore,
Succi Glycyrrhizæ,
Sem. Portulacæ ana drachmas duas,
Amyli,
Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Sem. quatuor frigidorum majorum,
Intybi, ſeu Seariolæ ana ſcrupulos quatuor,
Camphoræ ſcrupulum unum,
Violarum unciam ſemis,
Roſarum quantum reliqua omnia ponderant, id eſt, uncias tres, drachmas tres.

Febrium bilioſarum ardoribus, & viſcerum fervoribus commodat, hepaticis, cardiacis, ictericis, phthiſicis auxiliatur; & intem-

intemperiem omnem calidam emendat. Præcipuus ejus uſus eſt in febrium declinationibus materiâ jam evacuatâ, ad reſiduum calorem febrilem extinguendum, & viſcerum tonum conſervandum.

DIATHAMARON NICOLAI.

℞. Antophyllorum, id eſt, grandium Caryophyllorum,
Zingiberis ana drachmas quinque, ſcrupulum unum, grana ſedecim,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Carnium Dactylorum ana drachmas quatuor, ſcrupulum unum, grana ſedecim,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Zedoariæ,
Coſti albi & aromatici,
Pyrethri,
Coralli rubri,
Tragacanthi,
Rhapontici,
Spicæ Celticæ,
Anacardii,
Oſſium Dactylorum,
Carpobalſami, ſeu Cubebarum,
Aniſi,
Baccarum Juniperi,
Trium piperum ana drachmam unam, ſcrupul. duos, grana octo,
Margaritarum ſcrupulos quatuor,
Blattæ Byzantiæ ſcrupulos duos,
Folior. Auri centum viginti quinque,
Argenti ſeptuaginta quinque,
Oſſis de corde Cervi legitimi ſcrupulos duos ſemis,
Raſuræ Eboris,
Ambræ, ana ſcrup. unum, grana ſept.
Moſchi grana tria.

Tabidis, tuſſientibus, ſtomachicis, difficulter ſpirantibus, & aſthmaticis prodeſt, ac ad omnem corporis imbecillitatem levandam facit; renum præterea impotentia & debilitati ſuccurrit.

DIATRAGACANTHUM CALIDUM NICOLAI.

℞. Tragacanthi uncias duas,
Hyſſopi unciam ſemis,
Pinearum,
Amygdalarum ambarum,
Sem. Lini ana drachmas tres,
Fœnugræci,
Cinamomi ana drachmas duas,
Glycyrrhizæ raſæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Zingiberis ana drachmam unam.

Confert pectoris affectibus frigidis: ægrè tuſſientes, aſthmaticos & ſuſpirioſos relevat.

Hæc compoſitio ab eâ, quæ in Græco Codice habetur, longè diverſa ex Fœſio eſt deſumpta; verùm ejus uſus ferè eviluit, cùm alia proſtent remedia eaque jucundiora, eundem effectum præſtantia.

DIATRAGACANTHUM FRIGIDUM NICOLAI SECT. I. CAP. 98.

℞. Tragacanthi candidi uncias duas,
Gummi Arabici unciam unam, drachmas duas,
Amyli unciam ſemis,
Glycyrrhizæ,
Sem. quatuor frigid. major. ana drachmas duas,
Papaveris albi drachmas tres,
Penidiorum uncias tres,
Camphoræ ſcrupulum ſemis.

Uſus ejus frequens eſt in omnibus pectoris & pulmonum noxis à calida & ſicca cauſa ortum trahentibus, thoracis gravitatem allevat, & tuſſiculoſis ab intemperie calida opem fert: pleuriticis, peripneumoniacis, tabidis & macie confectis, linguæ itidem & faucium aſperitati ſuccurrit, ac ſiti immodicæ, quam pulmonum calor invexit, confert.

DIAXYLOALOES MESUÆ.

℞. Ligni Aloës crudi,
Roſarum ana unciam unam,
Caryophyllorum,
Spicæ Indicæ,
Macis,
Nucis Moſchatæ,
Galliæ Moſchatæ Meſuæ,

Cubeba-

Cubebarum,
Cardamomi utriuſque,
Cinamomi,
Maſtiches,
Cyperi rotundi,
Schœnanthi,
Zedoariæ,
Been utriuſque,
Folii aut Caſſiæ ligneæ,
Serici crudi toſti,
Margaritarum,
Corallii rubri,
Charabe,
Foliorum Citri,
Corticum Citri,
Ocymi Caryophyllati,
Balſamitæ,
Menthæ ſiccæ,
Majoranæ,
Piperis longi,
Zingiberis ana unciam ſemis,
Ambræ drachmam unam ſemis,
Moſchi boni ſcrupulum unum.

Ventriculi, cordis, & jecoris malis frigidis, animæ defectioni, concoctionią; auxiliatur, oris fœtorem abigit, lætitiam parit, & ſpiritus plurimùm exhilarat.

DIAZINGIBER NICOLAO ADSCRIPTUM.

℞. Zingiberis,
Galangæ,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Nucis Moſchatæ,
Cardamomi utriuſq;,
Piperis longi,
Macis,
Spicæ Indicæ,
Rhabarbari,
Roſarum rubearum ana grana quindecim,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Glycyrrhizæ,
Croci ana drachmam ſemis,
Piſtachiorum drachmas duas,
Pinearum mundatarum unciā ſemis.

Ventriculum frigidum roborat & confirmat, nec non craſſos in eo flatus diſſolvit.

CONFECTIO AD VERMES.

℞. Seminis ſancti unciam unam ſemis,
Farinæ Lupinorum unciam unam,
Dictamni albi,
Cretici ana unciam ſemis,
Cornu cervi uſti,
Scordii veri ana drachmam unam ſemis,
Croci drachmam ſemis, grana ſex,
Sacchari albi aquâ Abſinthii diluti, quantum ſatis eſt.
Fiat confectio, ut eſt artis.

Vermes & interaneorum animalia expellit & enecat, ac ea gigni prohibet, putredinemą; humorum, ex quibus hæc naſcuntur, arcet ac emendat.

CONFECTIO ZINGIBERIS COCTI.

℞. Cinamomi electi drachmas duas,
Nucis Moſchatæ drachmam unam,
Caryophyllorum ſcrupulos duos,
Macis ſcrupulum unum.
Incidantur omnia craſſè: adde
Zingiberis tenuiſſimè pulveriſati drachmas ſex,
Sacchari aquâ Roſarum diluti uncias ſedecim,
Fiat confectio in Morſellis.

Frigidis ventriculi noxis ſuccurrit, ejusą; concoctionem languidam reparat ac reſtaurat.

MANUS CHRISTI SIMPLEX, ET CUM MARGARITIS.

Sacchari clarificati libram unam,
Aquæ Roſarum libram ſemis.
Coquantur, ut eſt artis: quòd ſi Margaritas addere volueris, injice ſub finem
Margaritarum præparatarum unciām ſemis.

Viribus dejectis, febribus ardentibus, & deliris medetur, falſas etiam imaginationes abolet.

Paratur etiam Manus Chriſti Perlatâ adjectis ſub finem coctionis guttulis aliquot Olei Cinamomi, jucundiſſimum

diſſimum ſanè ad omnem virium lapſum medicamen, ſi modò febris aut calor aliquis præternaturalis non ſubſit.

MORSELLI IMPERATORIS CUM FRUCTIBUS.

℞. Pinearum mundatarum,
Piſtachiorum decorticatorum,
Amygdalarum dulcium ana unciam ſemis,
Specierum Imperatoris parùm inciſarum & contuſarum drachmas tres,
Aromatici Roſati Gabrielis,
Cinamomi inciſi & contuſi ana drachmam unam,
Conſervæ Roſarum Damaſcenarum unciam ſemis,
Sacchari in aqua Roſarum diſſoluti uncias octo,
Fiant Morſelli.

PASTA REGIA, SEU PANIS MARCIUS.

℞. Amygdalarum dulcium contuſarum libram ſemis,
Sacchari tenuiſſimè pulveriſati libram unam.
Cum aqua Roſarum fiat Paſta.

PASTA REGIA COMPOSITA.

℞. Pinearum mundatarum,
Piſtachiorum præpar. ana uncias quatuor,
Saccħari albiſſimi uncias octo,
Quinque Lapidum pretioſorum ana ſcrupulos duos,
Corall. rub. præpar. drachmam unam ſemis,
Cinamomi acuti drachmam unam,
Specierum de Gemmis frigidis drachmas duas,
Nucis Moſchatæ drachmam ſemis,
Macis grana quinque,
Corticum Citri conditorum,
Conſervæ Borraginis ana unciam unam ſemis,
Margaritarum præparatarum drachm. unam ſemis.
Cum aqua Bugloſſi inciſis craſſiuſculè incidendis, Aromatibus reliquis contuſis, fiat Paſta Saccharo & Cinamomo incruſtanda.

Plurimùm nutrit ac roborat: eâ, qui è diuturnis morbis emerſerunt, & macilenti, commodè reficiuntur.

CONFECTIO POST PASTUM.

℞. Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Carui,
Coriandri,
Zingiberis albi ana drachmam unam ſemis,
Calami Aromatici,
Nucis Moſchatæ ana drachm. unam,
Cinamomi electi drachmas duas,
Sacchari albiſſimi libram unam ſemis.
Semina maneant integra, reliqua verò diligenter incidantur, & cum ſufficienti quantitate aquæ Roſarum fiant Morſelli, qui aromatiſentur
Moſchi Orientalis granis duobus.

Tardam infirmamq́; ventriculi coctionem promovet, & craſſos ejusdem flatus diſſipat, ructus quoque acidos compeſcit, & oris halitui gratiam conciliat. Ejus deſcriptio à Clariſſimo Viro Domino D. Mart. Holzapfelio Collega noſtro, ac Officinarum Pharmaceuticarum Viſitatore Ordinario, nobis communicata huc acceſſit.

CONFECTIO PECTORALIS.

℞. Pulveris radicum Ireos Florentinæ drachmas tres,
Liquiritiæ drachm. unam,
Cinamomi acuti drachmas duas,
Nucis Moſchatæ drachmam unam,
Caryophyllorum ſcrupulos duos,
Macis, ſingulorum groſſo modo inciſorum, ſcrupulum unum,
Specierum Diaireos ſimplicis,
Diatragacanthi frigidi ana drachmas duas,
Pulveris Zingiberis albi drachm. tres,
Croci ſcrupulum ſemis,
Sacchari albi in aqua Farfaræ diſſoluti uncias viginti.
Fiant Tabulæ aut Morſelli.

Uſitatam

Uſitatum ad tuſſim ac pectoris vitia medicamentum vulgo exiſtit; unde etiam Confectionis Pectoralis nomen ſive Bruſtjucker *obtinuit.*

PINEOLATUM ALBUM.

℞. Pincarum in furno ſiccatarum & mundatarum libram unam,
Sacchari albiſſimi in ſucco Limonum crudo diſſoluti, & albuminibus ovorum clarificati tantundem.
Fiat, ut artis eſt.

PINEOLATUM VIRIDE.

℞. Piſtachiorum præparatorum unciam unam,
Pinearum mundatatarum uncias duas,
Cinamomi acuti unciam ſemis,
Zingiberis drachmam unam,
Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ ana drachmam ſemis,
Macis ſcrupulos duos,
Sacchari albi in ſucco Betonicæ diſſoluti libram unam,
Fiat, ſecundum artem.

PINEOLATUM VULGARE.

℞. Sacchari clarificati & nondum perfectè cocti libram unam.
Eidem, poſtquam optimè igne remoto agitatum ac dealbatum fuerit, adde
Nucum Pinearum uncias quatuor.
Rurſus probè miſceantur, poſteà perfectè coquantur, & in vocatos Morſellos redigantur.

Pineolata hæc uſui ſunt tabidis, conſumptis, extenuatis, & corporis refectionem exigentibus: plurimùm enim roborant, ac nutriunt.

SACCHARUM ROSATUM TABULATUM.

℞. Florum Roſarum rubearum mundatarum drachmas duas.
Pulveriſentur ſubtiliſſimè, & irrorentur ſpiritus Vitrioli guttis duodecim: adde
Sacchari albi in aqua Roſarum diſſoluti uncias quatuor.
Fiat confectio in Tabulis vel Morſellis.

SPECIES INCISÆ SACCHARO OBDUCTÆ.

℞. Cinamomi elect. drachmas ſex,
Zingiberis drachmas quinque, ſcrupulum unum,
Calami Aromatici drachmas quatuor,
Macis,
Nucis Moſchatæ ana drachmas duas, ſcrupulos duos,
Galangæ,
Caryophyllorum ana drachmas duas,
Cubebarum ſcrupulos quatuor,
Sem. Aniſi uncias quatuor,
Carui,
Fœniculi,
Coriandrorum præparatorum ana uncias duas,
Conficiantur omnia cum Saccharo, ut eſt artis.

SPECIES INCISÆ SIVE TRAGÆA GROSSA, UT VOCANT.

℞. Aniſi confecti libram unam,
Confect. ſem. Fœniculi,
Carui,
Coriandrorum præpar.
Zingib. albi ana uncias octo,
Cinamomi electi uncias duas,
Calami Aromatici unciam unam,
Nucis Moſchatæ unciam ſemis.
Concidantur groſſo modo, & miſceantur.

Speciebus his inciſis adduntur ſubinde Tabulæ ſpecierum Aromatici Roſati, Diambræ, de extracto ligni Aloës, Manus Chriſti Perlata cum oleo Cinamomi in fruſtula confracta, pro variâ prudentiâ Medici intentione. Manduntur præſertim manè ad cerebrum & ventriculum roborandum, ejusq; inediam tollendam, itemq; poſt cibum ad ventriculi flatus diſſipandos & oris halitum commendandum.

TRAGÆA GROSSA CUM TABULATIS.

℞. Confect. ſem. Aniſi,
Fœniculi,
Coriandri,
Carui ana drachmas ſex,
Aquilegiæ,

Erucæ ana drachmas quinque,
Cubebarum drachmas tres,
Tabul. Aromat. Roſati drachmas ſex,
Contra Apoplexiam drachm. quinque,
De Extracto ligni Aloës unciam ſemis,
Ex oleo Cinamomi drach. ſex,
Caryophyllorũ drachmas tres,
Aniſi,
Fœniculi ana drachmas duas ſemis.
Cort. Citri condit. ſiccorum unciam unam,
Nucis Moſchatæ Luſit. major. condit. ſiccæ,
Specierum Imperatoris ana unciam ſemis,
Craſſiuſculè conciſa miſceantur.

TRAGÆA AROMATICA USITATA.

℞. Cinamomi acutiſſimi drachmas ſex,
Nucis Moſchatæ drachmam unam,
Macis drachmam ſemis,
Galangæ,
Caryophyllorum ana drachm. unam ſemis,
Zingiberis albi ſcrupulos quatuor,
Seminis Coriandri præparati drachm. ſemis,
Florum Roſarum rubearum ſcrupulos duos,
Sacchari albi libras duas.
Miſce, fiat Tragæa tenuis.

SEMINA USITATA SACCHARO OBDUCTA.

Semen Agni caſti,
Aniſi,
Angelicæ,
Aquilegiæ,
Baſiliconis,
Carui,
Citri,
Coriandri,
Cumini,
Dauci,
Erucæ,
Fœniculi,
Majoranæ,
Papaveris,
Santonici.

FRUCTUS USITATI, RADICES, CORTICES, ET AROMATA SACCHARO OBDUCTA.

Amygdalæ,
Caryophylli,
Cinamomi,
Cortices Arantiorum,
Citri,
Cubebæ,
Piper Album,
Nigrum,
Pineæ,
Piſtachia,
Radices Angelicæ,
Contrayervæ,
Pimpinellæ,
Rhabarbari,
Scorzoneræ,
Zingiberis.

ANIMADVERSIONES IN INTEGRAM HANC CLASSEM CONCERNENTES.

Si ab inſtituto non liceret declinare, vix haberem, quod ſingulariter in hac claſſe corrigerem, cùm quoad *ſpecies* ſive *pulveres* diſpenſandos & contundendos, nullo ferè artificio hîc opus ſit, & quilibet in Pharmaceuticis vel leviter ſaltem inſtructus, talia peragere poſſit; quidquid etiam ſigillatim vel junctim contundendum ſit, nullus Pharmacopœorum, ex artis uſu ignorat, quem neque *ſelectiorum ſimplicium nota & adulteria* latent. Occurrunt tamen nonnulla, quorum mentionem ut hîc injiciam, vel maximè mihi incumbit: Primò quidem valdoperè diſplicet *prodigioſa ubertas tot tantarumq́ compoſitionum*, quarum, vel paucæ merentur, ut publicis Diſpenſatoriis inferantur, quin longè ſatiùs eſſet, eas penitùs ex illis elidere. Namque ex tanta ingredientium inter ſe repugnantium farragine, ſine omni ratione & judicio conglomeratæ ſunt, ut vel utenti nauſeam moveant,

movеant, vel penitiùs perluſtranti, riſum extorqueant; quippè *integra & prolixa ſatis compoſitioni* aliquando *ingredientis cujuſdam drachmam unam vel alteram* adjiciunt; à qua totum *compoſitum* vel *refrigerandi, calefaciendi, ſiccandi* vel *humectandi virtutes* mutuari debet; cujus tamen vel libra à quovis homine comeſta, vix ullam in dictis qualitatibus cauſabit alterationem. Si quoque exacta computatio inſtitueretur, quantum *de uno vel altero ingredienti*, in quod illi ingentem ſpem vel *refrigerandi*, vel *calefaciendi*, aut *roborandi* collocant, in *quamvis doſin* redundaret; certò inveniremus, quòd aliquando vix *granum*, *ne dicam quarta vel decima pars unius grani doſin* ingrederetur; cujus tamen vel *uncia integra*, vel *drachma de aliquibus* plùs minusvè, cum emolumento ægri, propinari poſſet. Vidi non ſemel *integras drachmas lapidis Bezoar & Perlarum Orientalium* pro doſi à Mercatoribus quidem, non Medicis, inſigni cum emolumento ægrotantibus porrectas eſſe; Ecquis autem Medicorum auſit *ſcrupulum dimidium dictorum medicamentorum* tranſcendere? Item quoties in febribus incipientibus & confirmatis, diuturnis, Diarrhœâ, & conſimilibus morbis, *unciam dimidiam*, vel *ampliùs Theriaca*, ipſemet aſſumpſi, aliisque propinavi, nunquam non feliciter & ſummo cum fructu; è contrâ verò, nunquam vidi Medicos *ultrà drachmam unam Theriaca* aſcendiſſe. Quam inconcinnum etiam ſit & abſonum, ſi quis æquâ lance perpendere velit, compoſita compoſitis cumulare, quilibet qui ingredientia *compoſitionum* hujus claſſis, ad computationem reducere non gravabitur, haud difficulter agnoſcet. Exemplo in præſens eſto *Confectio Pectoralis*, quam ultra *ſpecies ſimplices ipſi deſtinatas, ſpecies Diatragacanthi frigidi, & ſpecies Diaireos*, hasque iterùm *ſpecies Diatragacanthi frigidi* ingrediuntur, ita ut *radices Liquiritia, Saccharum, Tragacanthum & Gummi Arabicum* ter, *radices Ireos Florentina* verò bis, *huic confectioni* diſtinctim addi debeant. Sit igitur magno cum labore ad calculum revocata *hujus Confectionis Pectoralis* reſolutio talis, utpotè:

℞. *Pulveris Radicum Ireos Flor.* ʒ iv,
Liquiritiæ ʒ j. *gr.* v.
Cinamomi acuti ʒ ij,
Nuc. Moſchat. ʒ ß,
Caryophyllorum ℈ ij,
Macis ℈ j,
Zingiberis ʒ iij,
Croci ℈ ß,
Tragacanthi ℈ ij *gr.* xiij,
Gum. Arabici ℈ j *gr.* xviij,
Sacchari Penidii ʒ ß *gr.* xvj,
Candi ʒ ß,
Sem. quatuor frigid. major. *ana gr.* iijß,
Amyli gr. viij,
Camphora partem tertiam unius grani;
Sacchari albiſſimi in aqua Farfara diſſol. & ad conſiſtentiam Tabulati cocti ℥ xx,
Fiat confectio Rotularum.

Hujus *compoſitionis* nunc ſummatim erunt ℥ xxij, poſitâ jam *unciâ dimidiâ* etiam pro *doſi*, (licet Medici ultrà *duas vel tres Rotulas* pro unaquaque *doſi*, aſſumere non præcipiant) quantum jam *hac doſis vel uncia dimidia* hujus *confectionis Pectoralis* continebit in ſe *Camphora*? *Quadrageſimam ſcilicet quartam partem, tertia partis unius grani*: Quantum *Sacchari Penidii*? *granum unum*; Quantum de *quatuor ſeminibus frigidis majoribus*? *duodecimam circiter partem unius grani de quolibet ſemine.* Quantum *Amyli*? *tertiam circiter partem grani unius* & ſic ulterius. Sed quæſo, nonne Infantes *Sacchari Penidii unciam dimidiam* ſæpiſſime, & unicâ vice ſine nocumento lambunt: nihil enim aliud ipſum eſt, quàm *Saccharum puriſſimum*, nullâ re permiſtum, ſed ſaltem manualibus operationibus friabile redditum, *qua* ℥ ß continet 240. *gran.*: *Amylum autem*, quid aliud eſt, quâm *farina tritici puriſſima*, quam infantes quotidiè ſat largiter, cum *lacte* in pulticulum redactam aſſumunt. Alterius exempli locum ſuppleat *Tragea Aromatica groſſa cum Tabulatis*, quam inter cætera *Tabularum Aromatici Roſati* ʒ vj ingrediuntur, quæ ipſæ ʒ j *Tabularum* continebunt *viginti quinque circiter grana ſpecierum Aromatici Roſati*; Illi autem *xxv. grana* erunt ferè *centeſima pars totius compoſiti*, ſcilicet

ti, ſcilicet *Aromatici Roſati* prout huic Diſpenſatorio inſertum eſt: Igitur hæc *compoſitio* ſcilicet *Tragaa*, pro qualibet *drachma una* ingredientium, *dimidium granum cum dimidio quadrante unius grani ſpecierum Aromatici Roſati* continebit. Jam ſi ulteriùs *hac Tragaa* (*qua* ℥ *viij & ʒ v* habet) in *doſes* dividenda eſſet, & pro qualibet *doſi uncia dimidia* computanda ſit (quæ erit *decima ſeptimo pars integra hujus Tragaa*,) quantum quæſo de *Aromatico Roſato pro drachma una* ſingulorum ingredientium hanc *doſin Tragaa* intrabit? *Decima ſeptima nimirùm pars dimidii grani & dimidii quadrantis unius grani.* Taceo reliqua minutiora, quæ hanc *Tragaam* pariter ingrediuntur: quantus enim exigerétur labor, ſi quis exactè omnia excerpere, & computationem ſuper *ſingulas doſes* inſtituere vellet? Hæc & ſimilia maximè admiranda, paſſim in hac claſſe occurrunt, indigna ſanè ut prolixè de iis diſſeramus. Quoties etiam *fructus*, utpotè *Paſſula majores, Dactyli, Carica, pulveribus vel ſpeciebus* immiſceri debent, videlicet *Diatreos Salomonis, Diabyſſopu Nicolai, & Diapraſin ejuſdem*; quorum ſi pariter exacta computatio fieri deberet, *quos gravis* putas enumerati *fructus*, quamlibet *doſin* ditarent? Annc melius foret, *fructus illos* ceu palato ſatis gratos, ità per ſe recentes eſſe, quam exſiccatos ac induratos, demumque in pulverem contuſos, nec non rebus aliis commixtos, ægrotantibus propinâſſe. Non minùs etiam mirari ſubit, quòd tantas tàmque eximias virtutes rebus tam leviſſimis attribuerint, quæ loco alimenti vel cibi paſſim aſſumuntur, & in centupla majori quantitate, quàm communiter his *ſpeciebus* permixtæ, pro doſi propinantur. Præparatio itidem *ſeminis Cumini cum aceto*, pro *Diacymino & Dioſpolitico Nicolai*, planè deſtructoria eſt & illegitima, cùm nullius veneni, aut alterius qualitatis nocivæ, correctione indigentis, particeps ſit; utuntur enim illo frequentiſſimè plurimis in locis, inque ſatis larga quantitate, in cibis, juſculis potiſſimum aliiſque eduliis, ità per ſe, nulloque *aceto* caſtigato, ſed integrâ ejus *virtute Carminativâ* vigente: Quid enim præſtare poteſt illâ deſtitutum, præſertim ſi in tàm exigua quantitate, uti ſolet, propinetur? De *Gemmis & Lapidibus precioſis duriſſimis* plurimis *compoſitionibus* additis, quid ſentiam, paucis dicam. Notum eſt, quòd *Adamas*, *duriſſima Gemma*, quàm ſubtiliſſimè etiam teratur & levigetur, prout & *vitrum*, nihilominùs ventriculum & inteſtina (quibus tenaciter adhærent, & in eorundem mucorem minutiſſimis ſuis aculeis ſeſe inſinuant) ſucceſſu temporis terebrare, aut ad minimùm exulcerare, connatumque eorum mucorem abradere, & conſequenter vel mortem ipſam, vel ſaltem malum corporis habitum, ob vitiatam exindè ventriculi coctionem, inducere poſſint: An non igitur quid ſimile ab aliis quibuſdam *Gemmis & precioſis Lapidibus durioribus*, nimirùm *Cryſtallo, Smaragdo, Saphyro, Rubino, &c.* quæ digeſtioni penitùs ſubjecta non ſunt, & caloris noſtri nativi imperium omnimodè reſpuunt, metuendum ſit, cuivis prudenti diligentiùs expendendum relinquo. Ego ſanè à ſimilibus *durioribus precioſis Lapidibus*, communi modo præparatis ſummoperè mihi caveo, & quàm maximè abſtineo; Non tamen ob id exiſtimo, quòd prædicti *Lapides* in Medicina prorsùs inutiles ſint, nec eximiis ſuis viribus polleant, præſertim ſi ritè & debito ſuo *menſtruo*, in liquorem reſoluti, ægris propinentur, aut externè *Periaptorum* inſtar adhibeantur, de quorum virtutibus conſulantur Authores; inter illos autem inprimis *Calceolarius in ſectione tertia, & Boëtius de Boodt in tract. de Gemmis & Lapidibus.*

De reliquis nonnullis *rebus præparatis*, compoſitiones quaſdam ingredientibus, utpotè *Cornu cervi uſto, Spodio, Serico toſto*, & quæ ſunt de genere hoc, ſuo loco agemus. His ità propoſitis & quodammodo ventilatis, nunc qui adhuc in hac claſſe ſuperſunt plurimarum *compoſitionum errores*, vel penitùs eliminandos, aut ſaltem caſtigandos, vel ad minimùm ſedulò perveſtigandos aliis relinquo, propoſiturus *nonnullas ſpecies Aromaticas magis concinnas & neceſſarias*, in ſubſequenti Diſpenſatorio novo.

MEDICA-

Digitized by Google

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DUODECIMA,

CONTINENS

TROCHISCORUM COMPOSITIONES,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

Comprehendit claſſis hæc medicamenta *pariter* compoſita, Trochiſci *nomine indigitata, formâ orbiculari, effigie placentularum, non tamen more* Rotularum *aut* Tabularum *parata, ſed manuum duntaxat operâ, in orbiculos efformata, majores minoreſvè pro libitu; quibus ad majorem elegantiam, ut plurimùm ſigilla vel aſteriſci imprimuntur, ſicq́; ſiccata priùs in pyxidibus repoſita, ad diuturnos uſus aſſervantur.*

AGARICUS TROCHISCATUS MESUÆ.

℞. Agarici electi uncias quatuor,
Vini Cretici, aut Malvatici infuſionis Zingiberis, quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

Pituitam craſſam bile permixtam, & craſſos viſcidosq́; humores expurgat, ac viſcerum obſtructiones tollit.

Agaricus ſelectiſſimus per incerniculum transmiſſus, cum vino Cretico aut Malvatico infuſionis Zingiberis in mortario lapideo, in Paſtillos cogatur, qui in umbra ſiccentur, ut evadant candidi, cùm aliquando facilè nigreſcant.

TROCHISCI DE ABSINTHIO MESUÆ.

℞. Roſarum,
Abſinthii Pontici,
Aniſi ana drachmas duas,
Rhabarbari,
Succi Eupatorii Meſuæ,
Aſari,
Seminis Apii,
Amygdalarum amararum,
Spicæ Indicæ,
Maſtiches,
Folii, ſeu Spicæ Romanæ ana drachm. unam,
Succi Endiviæ, quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

LOngis & diuturnis febribus ſunt ſaluberrimi, obſtructiones ventriculi, hepatis, & dolores eorundem levant, partes naturales omnes roborant, dejectamq́ appetentiam ſuſcitant.

TROCHISCI DE AGARICO MESUÆ.

℞. Agarici electi uncias tres,
Salis Gemmæ unciam unam,
Syrupi Acetoſi ſimplicis, quantum ſufficit.

Formentur Trochiſci, qui reponantur in loco calido & ſicco.

HI ſunt communes illi Trohiſci de Agarico; ſolennior tamen & magis correcta eorum componendorum ratio pluribus videtur ea, quæ ſequitur.

℞. Agarici albi & levis uncias tres,
Salis Gemmæ unciam ſemis,
Zingiberis drachmas tres,
Oxymellis ſimplicis, quantum ſufficit.

ANtiquorum mos in corrigendo Agarico hic erat, ut ei Salem Gemmeum tres potiſſimùm ob cauſas adderent: quarum prima eſt, ut is jam dictum Agaricum ob levitatem ſuam os ventriculi alioquin petiturum, ac vomitum vel ſtomachi ſubverſionem citaturum, ad ventriculi fundum deprimeret. Deinde verò, ut cùm Agaricus tardè ac ſegniter purget, Sal Gemmeus magis irritet, mordicet, ſtimulet, ac excretionem promoveat. Tandem quoque ut abſtergat & mundificet; unde Priſcos omnibus ferè medicamentis purgantibus ſalem indidiſſe notavimus. Oxymel porrò adjiciebant, ne Agaricus inteſtinis adhæreret, ſed protinùs abſtergeretur, cùm aliàs vitium hoc ei peculiare exiſtat: unde Avicenna eundem Colicis non exhibendum eſſe docet, ne levitate ſuâ inteſtinis adhærens novos dolores procreet. Inſuper etiam Oxymel craſſos ac lentos humores incîdit, prout & Zingiber, quod tenacem pituitam liquat attenuatq́ue, & Agarici infirmam vim in altum & ad longinquiores partes deducit, cum interim calore ſuo aromatico eaſdem confortet.

COnfert Agaricus ſic præparatus antiquis capitis doloribus, viſcerum obſtructionibus à craſſa tenaci ac pituitoſa materia creatis vel obortis: ſtomachum, renes, lienem ac hepar mundificat, præſertim verò mulierum matrices repurgat, epilepſiam & vertiginem abolet, vermes enecat & expellit, prodeſtq́ ut plurimùm morbis partium naturali facultati dicatarum; unde forſan eum Democritus Medicinam familiæ *dixit, venenis quoq́ reſiſtit, aſthmati conducit, & ſpiritum facilitat.*

TROCHISCI DE AGNO CASTO RHASIS.

℞. Sem. Agni caſti drachmas quinque,
Endiviæ,
Portulacæ ana drachmas duas ſemis,
Cort. Tamariſci drachmas quinque.

Formentur Trochiſci cum aqua decoctionis Scolopendrii.

PRofluvio feminis medentur, & gonorrhæam ſupprimunt, morbis itidem ſplenis auxiliantur.

TROCHISCI ALHANDALI MESUÆ.

℞. Pulpæ Colocynthidos albæ & levis â ſeminibus purgatæ uncias decem.

Incidatur pulpa hæc minutiſſimè, & fricetur per ſpacium trium dierum, ex intermiſſione tamen, cum parte aliqua unciæ unius olei Amygd. dulc. recentis;
Deinde

℞. Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Bdellii ana drachmas duas.

Macerentur in aqua Roſacea, donec liqueſcant & diſſolvantur, & cum parte iſtius mucilaginis formentur Trochiſci, qui in umbra ſiccentur: ſiccati iterum minutiſſimè conterantur, & cum reliqua mucilagine rurſus formentur Trochiſci.

PItuitam, & humores alios craſſos glutinoſos è profundis longeq́ diſtantibus partibus

utpote

utpote cerebro, nervis, muſculis, juncturis, pulmonibus, ac thorace extrahunt, quo nomine in cephalalgia, hemicrania, apoplexia, inveterata capitis dolore, epilepſiâ, vertigine, aſthmate, diuturnâ tuſſi, dyſpnœâ, thoracis anguſtiâ, iſchiade, morbisq́ articularibus frigidis uſurpantur. Exhibentur in dolore colico flatulenta ad vitream & viſcidam pituitam ex inteſtinis deturbandam.

TRochiſci hi nihil aliud ſunt, quàm Colocynthis præparata, qui injici poſſunt in omnes compoſitiones Colocynthidem recipientes: ſicut etiam mos noſter huc uſque obtinuit, ut in ſingulis compoſitis pharmacis Colocynthidem deſiderantibus pro crudâ Colocynthide Trochiſcos hos hucuſque ſubſtituamus, quorum quoque uſus in Catapotiis acuendis apud nos creber eſſe ſolet.

Colocynthidis autem pulpa in formandis his Trochiſcis forficibus inciſa tenuiſſimè multumq́ teri debet, ne aſpera ejus partes inteſtinis adhærentes ea exulcerent.

TROCHISCI DE ALKEKENGI, SEU DE HALICACABO MESUÆ.

℞. Fructuum Halicacabi drachmas tres,
Sem. Citrulli,
Anguriæ,
Cucurbitæ ana drachmas tres ſemis,
Boli Armenæ,
Gummi Arabici,
Thuris maſculi,
Sanguinis Draconis,
Amygdalarum amararum,
Succi Glycyrrhizæ,
Tragacanthi,
Amyli,
Pinearum mundatarum,
Sem. Papaveris albi ana drachmas ſex,
Apii,
Hyoſcyami,
Charabe, ſeu Succini albi,
Terræ Sigillatæ,
Opii ana drachmas duas.
Cum ſucco Halicacabi, vel cum aqua Roſacea, in qua ejusdem fructus ſicci fuerint macerati, aut Julep Roſato vel Violato, fiant Trochiſci.

DIcuntur etiam Diaphyſſalidon, & de Veſicaria. Ad urinæ ardorem, fiſtulâ urinariâ, veſicâ, renibus & ureteribus exulceratis feliciter exhibentur, ulcera detergent, glutinant & cicatrices tegunt; lotii acrimoniam mitigant, ejusq́ ſtrigmenta mucoſa, aſpera, & dolorifica complanant, & leniunt, indeq́ urinæ tarditatem & dyſuriam natam tollunt.

TROCHISCI ALIPTÆ MOSCHATÆ NICOLAI.

℞. Ladani puriſſimi uncias tres,
Styracis Calamitæ unciam unam ſemis,
Styracis rubræ unciam unam,
Ligni Aloës veri drachm. duas,
Ambræ drachmam unam,
Camphoræ drachmam ſemis,
Moſchi ſcrupulum ſemis,
Aquæ Roſarum, quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

COnferunt hi Trochiſci infantibus ac puerulis aſthmaticis & pectoris anguſtiâ vel anhelitûs difficultate preſſis, ventriculum eorum laxum ac imbecillum roborant; unde lactis à nutrice prabiti evomitiones compeſcunt, nec non ad pretioſos ſuffitus expetuntur.

Per Styracem rubeam intelligitur hoc loco Styrax optima & ſelectiſſima, quæ in grana conflaxit, qualem Theriacæ indere conſuevimus.

PArandi modus hic eſt, ut Ladanum & Styrax, utraque in patina vitreata tenui linteolo tecta, diebus canicularibus tamdiu Soli exponantur, dum omnia ſimul molleſcant: tum verò in calido mortario, piſtillo calido validè contuſa commiſceantur, donec tota hæc maſſa nigreſcat; deinde lignum Aloës in tenuem pollinem attritum inſpergatur, ac prædictæ maſſæ admiſceatur, cui quoque Camphora & Ambra ſimul trita jungantur, & Moſcho unciis tribus aquæ Roſaceæ odoratiſſimæ diſſoluto in paſtam cogantur, quæ in paſtillos aut teretes orbiculos efformari queat, qui ſupra calidum marmor, aut aſſerculum quernum, vel ex Pyro aut Ebeno confectum, & aqua Roſacea, ne ei adhæreſcant, aſperſum, rotari, ac in vitreo vaſe diligenter clauſo aſſervati debent.

TRO-

Digitized by Google

TROCHISCI DE ANISO MESUÆ.

℞. Aniſi,
Succi Eupatorii Meſuæ inſpiſſati ana drachmas duas,
Sem. Anethi,
Spicæ Indicæ,
Maſtiches,
Folii, aut Macis,
Foliorum Abſinthii,
Radicum Aſari,
Apii,
Amygdalarum amararum ana drachmam ſemis,
Aloës drachmas duas,
Succi Abſinthii, quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

Obſtructiones hepatis reſerant, flatus diſcutiunt, ſtomacho auxiliantur, ac prolixos frigidos morbos, febresq́ diuturnas ſanant.

TROCHISCI BECHICI ALBI.

℞. Sacchari albiſſimi libram unam,
Candi optimi,
Penidii ana uncias quatuor,
Ireos unciam unam ſemis,
Amyli uncias duas ſemis,
Mucilaginis Tragacanthi albiſſimi cum aqua Roſarum factæ, quantum ſatis.
Formentur Trochiſci parvi.

Faucium aſperitati proſunt, ac tuſſientibus & difficulter ſpirantibus opem ferunt.

TROCHISCI BECHICI NIGRI.

℞. Succi Glycyrrhizæ inſpiſſati uncias quatuor,
Styracis Calamitæ unciam unam ſemis,
Sacchari Candi uncias duas ſemis,
Specierum Diaireos Salom.
Lohoch ſani ana unciam ſemis,
Sacchari Penidii libram ſemis,
Sacchari albiſſimi libras duas, uncias tres,
Mucilaginis Tragacanthi cum aqua Hyſſopi factæ, quantum ſatis.
Fiant Trochiſci.

Tuſſi ſiccæ à materia acri & calida profectæ conferunt, guttur ac fauces leniunt, difficiles excreationes promovent, & ablatæ vocis jacturam reſarciunt.

HOS MINORI DISPENDIO ALII SIC PARARE CONSUEVERUNT.

℞. Succi Liquiritiæ inſpiſſati uncias octo,
Sacchari libras duas,
Pul. Liquiritiæ unciam unam.
Cum mucilagine Tragacanthi fiant Trochiſci, in mortario calido maſſam miſcendo.

TROCHICI BECHICI RUBRI.

℞. Specier. Trochiſcos Bechicos albos conſtituentium uncias duas,
Boli Armenæ Orientalis præparatæ drachmas duas, & ſcrupulos duos.
Cum infuſione Tragacanthi facta in aqua Roſarum fiant Trochiſci.

Catarrhos tenues intercipiunt, leniter enim adſtringunt & exiccant, ac ſputum ſanguinis inhibent.

TROCHISCI DE BENZOI.

℞. Benzoi uncias ſex,
Ligni Aloës optimi uncias octo,
Styracis Calamitæ uncias tres,
Moſchi drachmam ſemis,
Ireos uncias duas,
Sacchari Candi libras tres,
Pulveriſatis omnibus, fiant Trochiſci cum aqua Roſarum.

Caput & pectus confirmant & ſiccant, nec non ad ſuffitus ac odoramenta expetuntur.

TROCHISCI DE BERBERIB. MESUÆ.

℞. Berberum drachmas duas,
Spodii,
Ligni Aloës,
Seminis Acetoſæ,
Maſtiches,
Galliæ Moſchatæ,

Nardi

Nardi Indicæ ana drachmam unam,
Gummi Arabici drachmas tres,
Roſarum rubearum drachmas quinq;
Aquæ Roſarum, quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

INgrediuntur Electuarium Roſatum Meſuæ, in eundemq; uſum parantur, licet uſurpari poſſint ad intemperiem calidam, febrium ardores, linguæ ariditatem, & ſitim ſedandam.

TROCHISCI DE CAMPHORA MESUÆ.

℞. Roſarum rubearum drachm. quatuor,
Sacchari albi,
Mannæ ana drachmas tres,
Santali Citrini drachmas duas ſemis,
Glycyrrhizæ,
Spodii ana drachmas duas,
Sem. quatuor frigid. major.
Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Nardi Indicæ,
Croci ana drachmam unam,
Ligni Aloës,
Cardamomi majoris,
Amyli,
Camphoræ ana ſcrup. duos.
Cum mucilagine ſem. Pſyllii extracta cum aqua Roſacea formentur Trochiſci.

AD febres ardentes, bilis & ſanguinis fervorem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & ab his ſitim inexpletam, icterum quoq;, phthiſin, & hecticam utiliter adhibentur.

TROCHISCI DE CAPPARIBUS MESUÆ.

℞. Cort. radicum Capparum,
Sem. Agni caſti ana drachmas ſex,
Nigellæ,
Naſturtii,
Calaminthæ,
Succi Eupatorii Meſuæ,
Acori ſeu Calami Aromatici,
Amygdalarum amararum,
Foliorum Rutæ,
Ammoniaci ana drachmas duas,
Cyperi rotundi,
Scolopendrii veri, ſeu Ceterach ana drachmam unam.

Trita omnia cum Ammoniaco in Aceto diſſoluto formentur in Trochiſcos.

IIS utimur ad lienis & hepatis obſtructiones à craſſa & melancholica materia profectas: potenter enim humores diſſecant & attenuant, natamq; inde viſcerum duritiem emolliunt, ac flatus hypochondriacos, caterarumq; partium ſolvunt.

TROCHISCI DE CHARABE MESUÆ.

℞. Charabe drachmas ſex,
Cornu Cervi uſti,
Gummi Arabici aſſati,
Corallii rubri uſti,
Tragacanthi,
Succi Acaciæ,
Hypociſtidis,
Balauſtiorum,
Maſtiches,
Laccæ,
Papaveris nigri aſſati ana drachmas duas,
Thuris,
Croci,
Opii ana drachmam unam, grana quindecim,
Mucilaginis Pſyllii, quantum ſatis eſt.
Formentur Trochiſci.

SAnguinem excreantibus, tabidis, purulenta expuentibus, cœliacis & dyſentericis auxiliantur; ſanguinem undecunq; emanantem ſiſtunt ac ſupprimunt.

TROCHISCI DE CORALLIO NICOLAI.

℞. Corallii rubri,
Cinamomi,
Myrrhæ,
Amomi,
Sem. Papaveris ana unciam ſemis,
Schœnanthi,
Croci ana drachmas duas,
Calami Aromatici,
Xylobalſami,
Caſſiæ ligneæ,
Folii aut Macis,
Maſtiches,
Folior. Polii montani,
Pedis columbini,

Radic. Phu,
Aſari ana drachmam unam,
Vini quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

Anguinolenta excreantibus, dyſentericis, cæliacis, & cibum faſtidientibus mirè ſubveniunt.

PEs Columbinus eſt altera Geranii ſpecies, habens Malvæ folia: vide Fœſium fol. 210.

TROCHISCI DIACORALLIU GALENI.

℞. Corallii rubri,
Terræ Samiæ aut Boli Armenæ ana unciam unam,
Balauſtiorum,
Amyli ana unciam ſemis,
Hypociſtidis,
Sem. Hyoſcyami,
Opii ana drachmas duas,
Succi Plantaginis quantum ſufficit.
Formentur Trochiſci.

Iisdem affectibus probè tollendis, quibus præcedentes, ſuccurrunt.

TROCHISCI DE CROCO NICOLAI.

℞. Croci drachmas tres,
Roſarum rubearum,
Ammeos,
Myrrhæ ana drachmam unam ſemis,
Ligni Aloës ſcrupulos duos.
Cum aqua Roſacea fiant Trochiſci.

Lienis & hepatis obſtructiones aperiunt, flatus diſſipant, humorum putredinem arcent, ac cordi vires addunt.

CROCOMAGMA DAMOCRATIS EX GALENO.

℞. Croci drachmas viginti quinque,
Myrrhæ,
Roſarũ ana drachm. duodecim ſemis,
Amyli,
Gummi Arabici ana drachm. ſeptem,
Vini Chii quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

TROCHISCI CYPHEOS DAMOCRATIS EX GALENO.

℞. Uvarum paſſarum pinguiſſimarum, ſeu Cybebarum,
Terebinthinæ coctæ ana uncias tres,
Myrrhæ,
Schœnanthi ana unciam unam ſemis,
Calami Aromatici drachmas novem,
Cinamomi drachmas quatuor,
Unguis odorati, ſeu Bdellii unguinoſi,
Spicæ Indicæ,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Cyperi,
Baccarum Juniperi ana drachmas tres,
Aſpalathi drachmas duas ſemis,
Croci drachmam unam,
Mellis quantum ſufficit,
Vini Cretici modicum.

Bdellium, Myrrha & Terebinthina cocta in vino diſſoluta redigantur ad craſſitiem mellis, & carnibus Paſſularum ex melle diu tritis miſceantur: deinde reliqua in tenuiſſimum pulverem redacta adjiciantur, ac ſimul agitando commiſceantur, formenturque Trochiſci, qui in umbrâ ſiccentur.

Deſcribuntur à Galeno 2. de Antidotis in Mithridatio Damocratis, cujus compoſitionem ingrediuntur. Quanquam per ſe quoque commodè iis dantur, qui jecur, aut pulmones, vel renes, aut aliud aliquod viſcus exulceratum habent.

PRo Aſpalatho, qui tamen nobis jam innotuit, lignum Aloës, aut Santalum Citrinum ſubſtitui poteſt.

Pro ungue odorato, rectè Bdellium unguinoſum ſeu electiſſimum ſubſtituitur; ita enim Romanum quoque Antidotarium legit, in cujus defectu Bergomates Ammoniacum Thymiama ſumunt, licet nonnulli Blattam Byzantiam, aut Conchylia, quibus Margaritæ innaſcuntur, pro Ungue odorato compoſitioni huic injiciant.

Terebinthina coquendæ modus in fine libri, inter præparationes Medicamentorum requirendus.

TROCHISCI DE EUPATORIO MESUÆ.

℞. Mannæ,
Succi Eupatorii ana unciam unam,
Roſarum unciam ſemis,
Spodii ex Ebore drachmas tres ſemis,
Spicæ Indicæ drachmas tres,
Rhabarbari,
Aſari,
Aniſi ana drachmas duas ſemis.
Cum aqua Cuſcutæ fiant Trochiſci, qui in umbra ſiccati reponantur.

Efficaces ſunt ad omnem lienis & hepatis obſtructionem tumoremq́ præter naturam; febres antiquas, earumq́ rigorem ſanant, morbo regio & hydropi incipienti ſuccurrunt, ſtomachicos juvant, & corporis flatus diſcutiunt.

TROCHISCI DE GALLIA MOSCHATA MESUÆ.

℞. Ligni Aloës crudi drachmas quinque,
Ambræ drachmas tres,
Moſchi drachmam unam,
Mucilaginis Tragacanthi extractæ cum aqua Roſarum, quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

Cerebrum, cor, ventriculum, & reliqua viſcera roborant, vomitum reprimunt, pectoris anguſtias & anhelationes juvant, oris halitum commendant, & ad varias compoſitiones expetuntur: ſuffitu ac vaporatione gratiſſimi, nec non ad delitias odoris ſuavitate quàm maximè accommodati.

TROCHISCI GORDONII.

℞. Sem. quatuor frig. majorum mundatorum,
Papaveris albi,
Malvæ,
Bombacis,
Portulacæ,
Cydoniorum,
Baccarum Myrtillorum,
Tragacanthi,
Gummi Arabici,
Pinearum mundatarum,
Piſtachiorum,
Sacchari Candi,
Penidii,
Liquiritiæ mundæ,
Hordei mundi,
Mucilaginis Pſyllii,
Amygdalarum dulcium ana unciam unam,
Boli Armenæ,
Sanguinis Draconis,
Spodii,
Roſarum,
Myrrhæ ana unciam ſemis.
Ex Hydromelite fiant Trochiſci.

Deſcribuntur à Gordonio de Paſſionibus renum, Particula ſexta, cap. 10. Renum exulcerationes ſanant, ſanguinis mictum inhibent, diabeti & gonorrhœæ conferunt, ac ſtranguriam levant. Propinantur, ſi abſterſio expetitur, ex Hydromelite, aut decocto Liquiritiæ vel Hordei, ſin verò conſolidandi intentio prævalet, ex lacte aut aquâ Chalybata cum Syrupo vel ſucco Plantaginis, ac ſi exulceratio in veſica extiterit, lacte diſtemperati per ſyringam injiciuntur. Aliam deſcriptionem ſimilium Trochiſcorum ponit idem præfatus Auctor eodem loco, cap. 11. qua Ambram, Succinum, Spicam, Squinanthum, & alia recipit; verùm hæc, quam appoſuimus, uſitatior exiſtit.

TROCHISCI HEDYCHROI ANDROMACHI EX GALENO.

℞. Mari,
Aſari,
Amaraci,
Aſpalathi ana drachmas duas,
Schœnanthi,
Calami odorati,
Phu Pontici,
Xylobalſami,
Opobalſami, aut olei Caryophyllorum,
Cinamomi,
Coſti ana drachmas tres,
Myrrhæ,
Folii,
Nardi Indicæ,
Croci,
Caſſiæ ligneæ ana drachmas ſex,
Amomi drachmas duodecim.

Maſtiches drachmam unam,
Vini Falerni, quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci, qui in umbra exiccati oleo Caryophyllorum inungantur.

Deſcribuntur à Galeno 1. de Antidotis c. 10. ad Theriaces compoſitionem expetiti. In hu eum quadam requirantur Succedanea, pro Maro, ſi id defuerit (quod tamen ad nos jam deferri cœpit,) Dictamni Cretici folia, pro Aſpalatho Santalum Citrinum, pro Xylobalſamo lignum Aloës, pro Opobalſamo oleum Caryophyllorum, pro Coſto Angelicam, pro Folio, Macis & Cyperi ana partes æquales, pro Amomo Citri ſemina, ac denique pro Falerno Creticum vinum aſſumere licebit.

OLeum Caryophyllorum, quod pro Opobalſamo hîc ſubſtituitur, apud nos in compoſitione Trochiſcorum horum omittitur; adjicitur autem in Theriacam ſub finem ipſius mixtionis.

TROCHISCI DIAION SEU DE VIOLIS NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Flor. Violarum purpurearum viridium drachmas quinque,
Amyli drachmas tres,
Sem. Papaveris albi drachmas duas ſemis,
Rhabarbari ſcrupulos quinque,
Sem. Plantaginis drachmam unam,
Balſami, ſeu olei Caryphyllorum ſcrupulum unum.
Trita ſubigantur, & cum aqua Roſarum formentur Trochiſci.

THoracis anguſtias levant, guttur leniunt, ac alvum emolliunt; raro tamen ſunt uſui.

TROCHISCI DE LACCA MESUÆ.

℞. Laccæ mundatæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Eupatorii,
Abſinthii,
Berberum,
Rhabarbari,
Ariſtolochiæ longæ,
Coſti,
Aſari,
Amygdalarum amararum,
Rubiæ,
Aniſi,
Apii,
Schœnanthi ana drachmam unam,
Cum decocto Ariſtolochiæ & Schœnanthi, vel ſucco Eupatorii, aut Abſinthii fiant Trochiſci.

JEcinoroſos, lienoſos, & hydropicos adjuvant, febresq́ ex viſcerum obſtructione natas propulſant, ac urinas potenter movent, quæ nomine aſcitem pellunt.

TROCHISCI DE MYRRHA RHASIS.

℞. Myrrhæ drachmas tres,
Lupinorum drachmas quinque,
Foliorum Rutæ,
Mentaſtri,
Pulegii cervini,
Cumini,
Rubiæ,
Aſæ fœtidæ,
Sagapeni,
Opopanacis ana drachmas duas.
Diſſolvantur Gummi in aceto Scillitico & cum ſucco Artemiſiæ fingantur Trochiſci.

Deſcribuntur à Rhaſe 9. ad Almanſorem in menſtrua purgationis retentione; tarditatem enim menſtruam ſollicitant, quæ ex craſſorum & frigidorum copia aut ſanguine concreto ortum duxit: attenuant, incidunt, & infarctos meatus aperiunt, fœtum mortuum, ſed præcipuè ſecundinam tardantem præſenti remedio expellunt. Exhibentur è decocto granorum Juniperi.

PRo Pulegio cervino quidam vulgare capiunt; ejus enim maxima vis eſt in ciendis menſtruis.

TROCHISCI PECTORALES CUM AMBRA.

℞. Specierum Diaireos uſitatæ ſcrupulos octo,
Diambræ completæ,
Pulveris

Pulveris radicis Ireos Florentinæ ana ſcrup. quatuor,
Amyli unciam ſemis,
Trochiſcorum Galliæ Moſchatæ veræ ſcrupulos quatuor, grana octo,
Ambræ gryſeæ veræ ſcrupulum unum, grana octo,
Sacchari albiſſimi uncias ſex,
Candi albi,
Penidii ana uncias tres,
Mucilaginis Tragacanthi cum aqua Roſarum factæ, quantum ſatis.
Fiant Trochiſci.

In catarrho & defluxionibus è capite variis ad aſperam arteriam & cavitatem pectoris inprimis utiles ſunt; lentorem catarrhi incidunt, ſputum promovent, & expectorationi humoris influxi conducunt.

TROCHISCI RAMICH MESUÆ.

℞. Succi Acetoſæ uncias ſedecim,
Roſarum unciam unam,
Baccarum Myrti uncias duas.
Semel ferveſiant & colentur; adde colato,
Gallarum recentium accuratè tritarum uncias tres.
Coquantur iterum aliquantulum, deinde inſpergatur ſequentium ſpecierum minutiſſimus & optimè commixtus pulvis.
℞. Roſarum unciam unam,
Santali Citrini drachmas decem,
Gummi Arabici unciam unam ſemis,
Sumach,
Spodii ana unciam unam,
Omphacii, ſeu Agreſtæ drachmas ſeptem,
Granorum Myrti uncias quatuor,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucis Moſchatæ ana drachmas quatuor.

Miſce omnia ſimul, & extende in ſcutella lapidea dum ſiccentur. Exiccata rurſus in tenuiſſimum pulverem terantur, & formentur Trochiſci parvi cum Camphoræ aureo ſeu denario uno, hoc eſt, drachma una & ſeptima ejusdem parte & ſufficienti aqua Roſarum, ac in umbra libera exiccati reponantur.

Hos Trochiſcos aliqui compoſitione recipiunt, eoſdem tamen uſurpamus in inteſtinorum & alvi totius lævitate, acriumq́ humorum per ſedem profluvio. Infuſi enim acrimaniam obtundunt, & impetum refrenant, eoq́ nomine cholera morbo ſuccurrunt: hæmorrhagiam omnem ſiſtunt naribus immiſſi, aut medicamentis admoti, viſcerum languores, ventriculi, hepatis, & cordis imbecillitates firmant.

Sunt, qui ſucci Oxalidis loco ſuccum Cydoniorum ſumunt immaturum, Trochiſcoſque aromatiſant Moſchi drachmæ unius quartâ parte. Præterea pro Myrti granis ſuccum baccarum Myrti Fuchſius legit, qui in compoſitione hac maximè probandus eſſet, ſi modò apud nos extaret, aut commodè haberi poſſet.

Ramich mixturam ex Gallis & uvis paſſis ſignificat.

TROCHISCI DE RHABARBARO MESUÆ.

℞. Rhabarbari optimi drachmas decem.
Succi Eupatorii,
Amygdalarum amararum ana drach. quatuor,
Roſarum drachmas tres,
Spicæ Indicæ,
Aniſi,
Rubeæ radic,
Abſinthii,
Aſari,
Sem. Apii ana drachmam unam,
Aquæ Cuſcutæ, quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

Horum uſus celebris eſt in febrium prolixarum declinatione, impendente malacorporis habitu: plurimùm namque proſunt ictericis, hydropicis, hepaticis & cachecticis; tumoribus doloribusq́ ventris inferioris medentur, obſtructiones reſerant, formæ corruptionem ac fœditatem emendant, nec non affectus jecoris inveteratas aquei, acris ac feroſi humoris dejectione tollunt.

TROCHISCI DIARHODON NICOLAI.

℞. Roſarum viridium drachmas tres,
Spodii drachmas duas,
Santali rubri drachm. unam ſemis, grana ſeptem,
Albi drachmam unam, grana duodecim,
Croci ſcrupulos duos ſemis,
Camphoræ ſcrupulum ſemis.

Roſas recentes contunde in mortario lapideo ſine intermiſſione, tùm reliqua in pulverem redacta adde, & cum aqua Roſacea, ſub finem Camphoram addendo, formabis Trochiſcos, quos in umbra ſiccatos uſui reſerva.

D*yſentericis, cœliacis, jecinoroſis, & ſtomachicis conferunt.*

TROCHISCI DE ROSIS RHASIS.

℞. Roſarum rubearum unciam ſemis,
Ligni Aloës drachmas duas,
Maſtiches drachmam unam ſemis,
Cinamomi,
Abſinthii Pontici,
Nardi Indicæ,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Schœnanthi ana drachmam unam.

Cum vino veteri, & decocto quinque radicum aperientium formentur Trochiſci.

E*fficaces ſunt ad jecoris obſtructionem, ac febres antiquas, ictерum, & aquam intercutem; ventriculi & nutritivarum partium imbecillitatem corrigunt.*

HI ſunt Trochiſci de Roſis, qui pilulas de Rhabarbaro ingrediuntur. Ῥοδίδες autem ſeu Roſei Paſtilli alii deſcribuntur à Dioſcoride lib. 1. cap. 113. ab his facultatibus non multùm differentes, quibus Myrrham inſuper addit.

TROCHISCI DE SANTALIS MESUÆ.

℞. Trium Santalorum ana unciam ſemis,
Roſarum drachmas tres ſemis,
Berberum, *aut ſucci eorundem inſpiſſati*, drachmas tres,
Boli Armenæ,
Sem. Cucumeris,
Cucurbitæ,
Citrulli,
Portulacæ,
Spodii ana drachmas duas,
Camphoræ drachmas ſemis.

Cum aqua Portulacæ fiant Trochiſci.

A*d febrem ardentem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & ſitim levandam uſurpantur.*

TROCHISCI DE SCILLA GALENI.

Scillam initio Julii collectam, mediæ magnitudinis, plenam, candidam, cortice primo detracto, & parte duriore cui radiculæ adhærent abjectâ, farinâ ſubactâ involves, & eò uſque in clibano coques, donec farina probè ſiccata ſit, & eâ perforatâ ſtylo ligneo tentabis, num Scilla undique tenera ſit. Ea exempta, partem interiorem diligenter teres, cui admiſcebis farinæ Ervi tenuiſſimè cribratæ uncias octo ad ſingulas libras, formabis Trochiſcos ponderis duarum drachmarum, & ſiccabis in ſuperiore parte ædium meridiem ſpectante, ſæpiùs obvertendo donec probè ſiccati ſint, deinde repone.

D*eſcribuntur à Galeno 1. de Antidotis, & in Theriaca ad Piſonem; ejus enim compoſitionem ingrediuntur.*

PRo farina Orobi ſeu Ervi rectè hic à nobis ſubſtituitur pulvis radicum Dictamni albi, ſeu Fraxinellæ.

TROCHISCI DIASPERMATON GALENI.

℞. Sem. Apii,
Ammeos ana unciam ſemis,
Aniſi,
Fœniculi ana drachmas duas,
Opii,
Caſſiæ ana drachmam unam.

Cum aqua pluvia formentur Trochiſci.

D*antur ex paſſo, aut aqua, ad omnes internos affectus dolorificos, ſanguinem rejectantibus apprimè conferunt, ac ſomnum conciliant.*

TRO-

TROCHISCI DE SPODIO CUM SEMINE ACETOSÆ MESUÆ.

℞. Roſarum rubearum unciam unam ſemis,
Spodii drachmas decem,
Sem. Acetoſæ drachmas ſex,
Portulacæ,
Coriandrorum præparatorum,
Sumach ana drachmas duas ſemis,
Amyli uſti,
Balauſtiorum,
Berberum ana drachmas duas,
Gummi Arabici aſſati drahmam unam ſemis,
Omphacii, ſeu Agreſtæ, quantum ſatis.
Fiant Trochiſci.

In febribus biliosis cum alvi fluore præſtantes ſunt; inflammationem ventriculi & hepatis, ac ſitim continuam ſedant.

TROCHISCI SUBLINGUALES COMPLETI CONTRA PESTEM.

℞. Extracti ligni Aloës grana decem,
Specierum cordialium Alexandri Benedicti drachmam unam,
Diamoſchu dulcis drachmam ſemis,
Radicum Iridis Florentinæ ſcrupulos duos,
Olei corticis Citri guttas tres,
Zedoariæ guttas duas,
Sacchari albi uncias octo,
Ambræ gryſeæ grana quatuor,
Moſchi grana duo,
Zibethi granum unum,
Mucilaginis Tragacanthi cum aqua Roſarum factæ, quantum ſatis.
Fiant Trochiſci.

TROCHISCI SUBLINGUALES INCOMPLETI.

℞. Pulveris radicum Angelicæ unciam ſemis,
Pimpinellæ,
Seminis Angelicæ,
Corticis Citri ſicci,
Pulveris Zedoariæ ana ſcrupulos duos ſemis,
Sacchari albi uncias ſeptem.
Cum mucilagine Tragacanthi ex aqua Roſarum facta, quantum ſatis.
Formentur Trochiſci.

TROCHISCI DE TERRA SIGILLATA MESUÆ.

℞. Sanguinis Draconis,
Gummi Arabici aſſati,
Trochiſcorum Ramich,
Roſarum rubearum,
Amyli exiccati,
Acaciæ,
Hypociſtidis,
Lapidis Hæmatitis,
Balauſtiorum,
Boli Armenæ,
Terræ Sigillatæ,
Corallii rubri,
Charabe ana drachmam unam,
Spodii de Ebore,
Margaritarum præparatarum,
Tragacanthi,
Sem. Papaveris nigri ana drachmam unam ſemis,
Roſarum drachmam unam,
Portulacæ,
Cornu Cervi uſti,
Thuris maſculi,
Conorum Cupreſſi,
Croci ana drachmas duas,
Aquæ Plantaginis quantum ſufficit.
Fiant Trochiſci.

Sanguinem undecunque manantem & ſputa cruenta cohibent, ac varii generis hæmorrhagias ſiſtunt, fœminarum menſtruam purgationem immoderatiùs fluentem morantur: intus ſumpti vel cum ſucco Polygoni aut Plantaginis ac ovi albumine coxis & pubi illiti, aut cum conveniente liquore utero immiſſi, cruento item lotio medentur, ac dyſenterias, diarrhœas & alvi profluvia compeſcunt. Potentiùs id præſtant, ſi eis addatur Opium, quod aliqui compoſitioni huic drachmarum duarum pondere in univerſum adjiciunt.

TRO-

TROCHISCI DE SULPHURE ET TUTIA.

℞. Sulphuris vivi,
Camphoræ,
Tragacanthi ana drachmam unam,
Tutiæ præparatæ unciam ſemis,
Cum infuſione Tragacanthi, ex aqua Roſarum facta, quantum ſatis.
Fiant Trochiſci.

Ad varia ſuperficiei corporis vitia, impetiginem, phlogoſin, herpetem, phlyctenas, rhagades, eryſipelata conducunt, ſi cum aqua appropriata diſſolvantur, & parti dolenti ſæpius imponantur.

TROCHISCI DE VIOLIS SOLUTIVI MESUÆ.

℞. Violarum nigrarum mediocriter exiccatarum drachmas ſex,
Turbith drachmas quatuor,
Succi Glycyrrhizæ,
Scammonii præparati,
Mannæ ana drachmas duas.
Cum Syrupo Violato fiant Trochiſci.

Uſurpantur in expurganda pituita lenta & viſcida, quæ thoratis vias intercipit & ſuſpirioſos facit, bileq́ vitellinâ permixtâ deturbandâ.

TROCHISCI E VIPERA GALENI.

℞. Carnis viperinæ Anetho, ſale, & aquâ coctæ uncias octo.
Panis triticei puriſſimi, aut bis cocti triti & cribrati uncias duas.

Formentur Trochiſci cum jure, in quo decoctæ fuerint carnes viperinæ, & inungantur oleo Caryophyllorum, quod proximè accedit ad naturam Balſami. Siccentur in loco umbroſo, libero, ventoque perflabili, per dies quindecim, aut eò ampliùs. Sæpè autem ſunt convertendi, donec probè exiccati fuerint; deinde in pyxidem vitream, aut figulinam vitreatam benè obturatam reponendi. Annum integrum perſeverant, quanquam longè meliùs fuerit, haud multò poſt, quàm ipſos confeceris, Theriacam adornare. Qui porrò diutiùs conſervare volet, ſubinde eos à pulviſculo abſtergat, qui illis obnaſci conſuevit; nam ſi diutiùs inhæreat, paſtillos exedere & carioſos reddere ſolet. Hoc autem modo ad tertium annum uſque conſervari poſſunt.

Trochiſci hi ſunt baſis Theriacæ. Cutaneis morbis, viperarum morſibus peſtilentialibus conveniunt; elephantiacos juvant, oculorum caliginem atque obſcuritatem emendant, nec non viſum ipſum acuunt.

De Viperarum delectu, & Trochiſcorum horum præparatione, vide plura apud Fœſium, Bartholomæum Marantham, Baldum Angelum Eugubinum, & Galenum ipſum.

TROCHISCI DE XYLOALOE MESUÆ.

℞. Ligni Aloës,
Roſarum rubearum ana drachmas duas,
Maſtiches,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Galliæ moſchatæ,
Spicæ Indicæ,
Macis,
Nucis Moſchatæ,
Cubebarum,
Cardamomi utriusque,
Paſtinacæ,
Corticum citri ana drachmam unam ſemis,
Moſchi,
Ambræ ana ſcrupulum ſemis.
Cum melle Paſſulato fiant Trochiſci.

Ventriculum, cor, & hepar, ac membra aliena debilia roborant, oris fœtorem abigunt, cordis palpitationem & ſyncopas auferunt; hydropicis auxiliantur, ac peſtilenti conſtitutioni ſunt medendæ.

ANI-

ANIMADVERSIONES CUNCTAS HUIUS CLASSIS COMPOSITIONES CONCERNENTES.

EX variis & diverſæ ſpeciei ingredientibus, è tribus Regnis depromptis, hi ſimiliter *Trochiſci*, de quibus in hac claſſe nobis ex inſtituto ſermo eſt, conficiuntur, ità ut non niſi formâ externâ à *ſpeciebus* vel *confectionibus* prioris claſſis diſcrepent, proindè etiam cuncta, quæ de illis ſuperius annotavimus, meritò & hîc locum habere poſſunt; cum tot ac tantæ huic, atque ſuperiori claſſi inconcinnæ ſint inſertæ *compoſitiones*, quæque proindè non nimùs, ut ipſæ, exploſionem merentur, paucis ſaltem exceptis, *Trochiſcis nimirùm ſublingualibus*, *Bechicis albis*, *rubris & nigris*, uſui medio interno deſtinatis, & quæ *ſuffumigiis* inſervire poſſunt, *De Benzoë & Alipta Moſchata Nicolai.* Reliquæ autem *compoſitiones omnes*, ob quam ſingularem rationem, in hanc formam *Trochiſcorum* ſcilicet redactæ ſint, non video; cùm, ſi in uſum trahi debeant, neutiquam ſub hac forma aptæ ſint, ut ægrotantibus exhibeantur: Sunt enim *Trochiſci* duriſſimi à *Tragacantho* (cujus beneficio in hanc formam utplurimum coagmentantur) adeò compacti & indurati, ut poſtmodum difficillima triturationis ſint, piſtillo etiam & mortario tenaciſſimè adhæreant, quod quidem aliter fieri nequit; nam ubi tot *diverſa inter ſe repugnantes ſpecies*, ope alicujus *mucilaginis* in unam maſſam cogendæ ſunt, non poſſunt non ad ulteriorem triturationem inhabiles reddi, præſertim ſi *reſinoſa gummata vel ſucci concreti*, iis immiſta ſint, quæ ut alioquin moris eſt, ſemper ſigillatim pulveriſata aut diſſoluta, *compoſitionibus* coadunari debent. Si itaq; neceſſum ſit, hoſce *Trochiſcos* (exceptis ſuperioribus denominatis) quoties in uſum trahi debent, priùs pulveriſare (integri enim, nunquam vidi, quod exhibiri fuerint, neque ità exhiberi poſſunt, cùm ab humiditate oris vel ſalivâ tam promptè diſſolvi nequeant, nec etiam deglutiri uti *pilulæ*) cur non in forma *pulveris* relicti, aut in aliam aliquam formam uſui non repugnantem redacti ſunt? Accedit & hoc incommodum, quòd plures *Trochiſci*, maximè qui vi adſtrictoriâ pollent, quando ægrotis, ututiterum in pulverem redacti, propinentur, vires ſuas propter *mucilaginem Tragacanthi*, quâ obducti ſunt, & quæ tenaciter illis impacta eſt, commodè exſerere nequeant, ac magnoperè ab adhærente illa *mucilagine* impediantur. Quin etiam *Trochiſci de Aniſo*, in qua forma, & quomodo illis ægris exhibendi ſint, libenter ſcirem. *Trochiſci* item *Cypheos & Hedychroi*, cur ſigillatim pro *Theriaca & Mithridatii confectione* proſtent, cùm ferè omnia horum *Trochiſcorum* ingredientia *Theriacam* & *Mithridatium* ipſa ingrediantur: de quibus plura in eorundem, *Theriacæ* nimirùm & *Mithridatii confectionibus*, nobis diſſerenda erunt? Cæterùm *Trochiſci pectorales*, ex quot *compoſitis* illi conſarcinati ſunt? Et ſi exacta ipſorum *compoſitorum* inſtitueretur computatio, & quantum ſingula doſis de hoc vel illo eorum ingredientium gauderet, accuratiori examine trutinaretur, ſimili diviſione granorum impoſſibili hîc opus foret, illi quæ in *animadverſionibus præcedentis claſſis*, inprimis ſuper *confectionem pectoralem & Tragæam groſſam*, non ſine magno noſtro labore, & accuratâ diligentiâ facta eſt. Inſuper *Trochiſci de Violis ſolutivi*, dic amabo, quomodo iſti adhibendi, & ægrotantibus propinandi ſint, vel quomodo commodè denuò in pulverem redigi queant? quaſi verò ſub nulla alia forma commodiori *Cathartica medicamenta* proſtarent, ægris exhibenda; Et cur *Trochiſcis de Xyloaloë* etiam ſigillatim *Trochiſci Galliæ moſchatæ* addi debent, cum tamen *lignum Aloës*, *Moſchus & Ambra*, utpotè ex quibus ſolis & non aliis ingredientibus *Gallia moſchata* conſtat, & hos ipſos etiam *Trochiſcos*, ſcilicet *de Xyloaloë* ingrediantur? Nonnè ſatiùs fuiſſet, *Ambræ*, *Moſchi*, *& ligni Aloës* recentium quantitatem in *compoſitione* augere, quàm *Galliam moſchatam*, ſive præfatas, ex quibus illa componitur, *ſpecies* priùs cum *glutine Tragacanthi*, in *Trochiſcos* compactas, demùm addidiſſe?

Tandem, ne *Trochiſcos de Viperis* prætercam, & quid de eorundem præparatione ſingulariter ſentiam, ingenuè aperiam; horum plurimæ quidem proſtant *compoſitiones*, attamen in nullo alio diſcre-

parties, quàm in ſola quantitate *Panis* addendâ. Maneamus jam in præſcripta formula: neque enim opus habemus, ut denominatos in adjunctâ animadverſione Authores, de *delectu viperarum* aut harum *Trochiſcorum* præparatione conſulamus, vel ipſorum Authoritatem emendicemus: ſufficiet ea huc adducere, quæ hiſce noſtris oculis uſurpavimus & manibus perfecimus. Itaque, quod præparationem inprimis & *compoſitionem illorum Trochiſcorum* concernit, dico & aſſero, ipſam omni experientiâ & ratione deſtitui: Etenim impoſſibile eſt, ut ℥ viij *carnis viperinæ coctæ & humidæ cum duabus unciis panis* in maſſam cogantur, undè poſtea *Trochiſci* efformandi ſint, multò minùs de *jure ejuſdem carnis viperinæ* (in quo tamen potiſſimæ *corporis viperarum* vires reconditæ ſunt, ipſaque earundem *eſſentia* veluti, non ſecus quàm in *gelatinis caponum*, eorundem vis reſtaurativa deliteſcit, adeòque vel maximè neceſſarium & conſultum eſſet, ut vel totum adderetur,) quicquam addi poteſt; eo enim admixto, liquidiſſimam quandam pultem, non verò maſſam ullam unquam efficeres. Scire autem forſitan deſideras, Lector benevole, quo pacto & quâ ratione *Trochiſci hi viperini* in Italia conficiantur, utpotè ex qua magnis ſumptibus & impenſis in Germaniam, reliquaſque regiones ſpecioſis teſtimoniis ornati & muniti tranſportantur? Id ſanè longâ ſerie, prout ipſe ſæpiùs hujus confectionis ſpectator fui, & accuratè illam obſervavi, verbotenùs deſcripſiſſem, niſi ſingularia quædam me deterrerent, ac quaſi ſufflaminarent: Quin potiùs, amice Lector, exoptarem, ut ipſus hujus rei experiundæ exemplum faceres, accipiendo nimirùm *aliquot ſerpentes Germanicos*, eóſque capitibus & caudis detruncatos, exemptiſque interaneis in *ſ. q. aqua cum ſale & Anetho* coqueres, donec *caro* ab *oſſibus* ſive *ſpinis*, tædioſo ſatis labore (qui labor in Italia utplurimum mulierculis commendatur) ſeparari queat. Hinc accipienda *caro illa humida diffluens*, nec non *juſculum* in quo *vipera* decoctæ ſunt, quibus addatur *panis biſcocti pulveriſati, quantum ſuffecerit, ad maſſam tenacem efficiendam*, ut ex illa exactè & diu in mortario contuſâ, *Trochiſci* efformari queant, ac reipsâ experiere, quàm inſigni quantitate *panis* opus fuerit, pro *uncia unica carnis viperinæ*, in maſſam redigendâ cum ſuo *brodio*. Næ, ſi mihi fidem adhibere velis, *uncia quinque, ſex, ſeptemvè vel octo etiam*, prout plùs minuſvè *juſculi liquidioris* habueris, vix ac ne vix quidem ſufficient, pro *uncia una carnis*; Tali, in rei veritate, baſi, & fundamento gaudet noſtra *Theriaca*; Nec tibi perſuadeas velim, juxta præſcriptum modum, meliores *Trochiſcos* confectos ex oris illis ad nos transferri, licet vel centum teſtimoniis confirmati nobis commendentur. Differentiam *viperarum* ratione ſexûs quod attinet, ſcilicet an Maſculi eſſe debeant vel Fœminæ (quæ poſtremæ à Galeno, & aliis pleriſque ad imitationem quidem dicti Galeni commendantur,) ex quibus hi *Trochiſci* conficiantur, mehercle parùm refert, modò ex montanis, ceu locis ſalubrioribus oriundis, non verò paludoſis inſalubribus, in quibus quidem locis copioſior earundem proventus, *prædicti Trochiſci* parentur: Et hæc quoad modum præparandi vulgarem.

Nunc quædam diſquiſitione digna circa dictum præparandi modum occurrunt: *primò*, cur Galenus (quem etiamnum moderni Medici ſequuntur,) ex ſola *carne Viperarum*, non verò ſimul ex *oſſibus & ipſis illarum cordibus ac jecinoribus*, prædictos *Trochiſcos* parare præceperit, eaque unà cum interaneis, ceu quibus *cor & hepar* annexa ſunt, tanquam inutilia abjecerit; cùm tamen ex ipſis aliàs egregia & efficaciſſima conficiantur *Bezoardica & Alexiteria*. Id ſanè ſine experientia & inſigni ratione factum eſſe arbitror: Nam ſi *caro viperina* tàm eximiis pollet virtutibus, cur non iiſdem vel majoribus etiam *cor & hepar*, quæ ipſarum principaliora viſcera ſunt, quibus nimirùm vivunt & in vita conſervantur, item *ſpina vel oſſa*, quibus radicalis ſubſtantia maximè impacta eſt, prædita eſſe debebent. *Secundò*, ecquid ſibi vult *additio panis*, quidque *coctio cum ſale & Anetho?* Quod ad *panem* ſpectat, non autumo ullum fore, qui virtutes ſingulares vel Alexipharmacas vel correctivas ab ipſo *Trochiſcis*

chiſcis impertiri poſſe, pertinaciter aſſeruerit, ergò duntaxat conſervationis gratiâ, vel propter formam illam, *Trochiſcorum* ſcilicet, faciliùs acquirendam, additus erit? Sed ſi conſervationis gratiâ, ſive ut eò diutiùs in integritate perſiſtant, additus ſit, præpoſterè idipſum factum eſſe arbitror, tùm quòd per ſe *Viperæ exſiccatæ & ſale nonnihil aſperſa*, aut earum *pulvis* diutiùs aſſervari poſſit, quàm ipſi *Trochiſci*, tùm quòd admiſtione tantæ quantitatis *panis*, præterquam quòd virtus earum nihil prorsùs intendatur, inſuper etiam plurimùm diminuatur. Si verò gratiâ formæ, *Trochiſcorum* ſcilicet, citiùs acquirendæ, *panis* additus eſt, reverà nec operæ precium, nec rectæ rationi conſonum apparet, ut ob tàm levidenſem cauſam, medicamenta nobiliora in virtutibus ſuis diminuantur; & eò magis abſurdum hoc eſt, cùm in hac forma nullius uſus eſſe poſſint, ſed neceſſum ſit, ut iterùm in pulverem redigantur, ſi uſui medico inſervire debeant. Adjectio autem *ſalis & Anethi*, utrum illa genuina ſit, *Animalium venenatorum, viperarum* ſcilicet, quas illi ſummè venenatas proclamant (cujus contrarium tamen ipſa experientia nos edocuit,) correctio, nullo modo rationabiliter admitti, neque experientiâ confirmari poteſt. Id equidem concedo, *ſali* ineſſe virtutem conſervatricem putredini reſiſtentem; non ſimplicem autem putrefaciendi vim, ſed occultam qualitatem naturæ noſtræ adverſam veneni ineſſe; nemo eſt qui ignorat: Addo etiam, quòd *Anethum ſali ſcilicet addendum*, inter *Alexipharmaca* minimè numeretur, ac idcircò neutiquam illudipſum virulentiam *Viperarum*, ſi quâ illæ ſcaterent, corrigere poſſet. Coctio itidem, in tanta *aquæ copia*, quâ mediante forſitan venenatas Viperarum partes expelli exiſtimant, & illa planè inepta eſt; *veneni* enim nil ſpirant, dum pro *pulvere*, vel etiam pro *ſale Viperæ in M. B.* exſiccantur; nec *earum aqua per deſtillationem in dicta exſiccatione copiosè prolecta*, ullatenus aliquâ qualitate noxiâ infecta, ſed potiùs ſalutifera eſt, præſertim *ſi vivæ Viperæ optimè mundatæ* Alembico immiſſæ fuerint. Accedit prætereà & hoc abſurdum, quòd *juſculum illud*, in quo *Viperæ* ſufficienter decoctæ ſunt, & cui potior *Viperarum virtus* jam impacta vel impreſſa eſt, vel abjici, vel unà cum *carne* in *Trochiſcos* (licet ad Gelatinam uſque exhalet,) redigendum, magna *biſcocti panis* quantitas addi debeat; utrumque autem malum & abſonum eſſe, quis non videt? Porrò, quòd *Viperæ* non tàm ab antiquis, ſed quod mirari ſubit, etiam à modernis Scriptoribus & Medicis, tantoperè venenatæ proclamantur, earum tamen uſum ſummè ſalutarem, in morbis etiam aliàs incurabilibus, Leprâ videlicet, aliiſque compluribus commendant, (*vide Quercetanum capit. de Trochiſcis viperarum*,) illa ipſa directè oppoſita ſunt, & contradictionem involvunt; nam *venena* alioquin, ceu naturæ noſtræ toto genere infeſta, vitæ fontem deſtruere ac demoliri, vitamque ipſam exterminare potius, quàm eandem inſtaurare ſolent: Sed hæc neutiquam eveniunt, ſive à ſanis, ſive leproſis *Viperæ*, *vel cocta vel in pulverem redacta, vel etiam in vino extincta* aſſumantur; Ergò.

Sunt inſuper inter modernos Medicos plurimi, qui, cùm vera *veneni Viperarum* cognitio eos lateat, aliquas ſaltem earundem partes venenatas, quaſdam verò ſalutiferas eſſe firmiter aſſerunt: Sed ſi *Vipera integra* in *vino* extincta leproſos reſtituit (*quod teſtatur Galenus & Quercetanus locō ſupra citato*,) nec non ſi fœminæ quædam nobiliores Anglicæ (uti ex fida relatione Anglorum habeo,) de *vino tali viperino*, ſive in quo *Viperæ* extinctæ ſunt, quaſi interno Coſmetico ad pulchritudinem corporis vultûsque & universæ cutis formoſitatem comparandam, absque ullo damno ac ſanitatis detrimento, bibunt; corruet etiam aſſertio *partium Viperarum venenatarum, fellis* ſcilicet, *caudæ & capitis*; (iſtæ enim ſunt, quæ communiter pro venenatis habentur,) uti nec ego ipſe in illis venenoſitatem aliquam deprehendere potui, ut ut multa millia *Viperarum* mactaverim, & *abſciſſa capita, veſiculas felleas & caudas earundem*, aliâ carne involutas felibus & canibus devoranda objecerim; quæ etiam abſque ullo vitæ diſcri-

mine, vel noxa aliqua, conſumſêre, nec vel tantillum damni, quoad corporis incolumitatem, inde paſſa ſunt. Quotiescunque autem *Vipera iracunda æſtro percita*, canem morſu ſauciaverit, intra decurſum aliquot horarum, vel citiùs interdum, ſubſecutus eſt effectus miſerabili ſpectaculo ſatis calamitoſus, ità ut in *ſolo earum morſu, imagine iræ veneno mortifero imbuto, Viperarum & Serpentum venenum* conſiſtere, cum ſubtiliſſimo Philoſopho Helmontio, & Doctiſſimo Poterio, aſſerere neceſsè habeam; quam noſtram aſſertiònem luculentiſſimis ſuis ſuffragiis comprobant Viri alii Celeberrimi, qui de iratorum animantium, *hominis* præcipuè, *canis, equi, lupi, felis, muſtelæ*, & ſimilium morſibus, tanquam ſummè venenatis ac lethiferis, obſervationes publicis ſcriptis commendârunt: Inter illos autem inprimis *Celeberrimus Guilhelmus Fabricius Hildanus, in ſuis operibus Chirurgicis*, ut adeò opus non ſit, ſuperiùs allatam noſtram rationem in dubium vocare. Quod autem hujus vel iſtius animalis morſus, morſu alterius pernicioſior, magiſque lethalis ſit, ex. gr. *Viperarum*, magis quàm *Serpentum*, hujus cauſam, cùm in iracundia magis vel minus intenſâ, tùm etiam in acumine dentium, ſive cuſpide eorundem acutiſſimâ ſitam eſſe, planè mihi perſuadeo; Nàm ſi dentes illos falcatos, quorum *aliqua Vipera* duos tantum, præſertim maſculi, aliquæ quatuor & quidem utplurimùm fœminæ habent, ipſis eruas, deinceps morſus earum, eò quod nec profundè dentes reliquos obtuſiores & breviores ſeu minutiores partibus demorſis infigere, nec nervos majuſculos punctura ſauciare valeant, ſed ſolummodò aut maxima parte ſaltem epidermidem lædant, non æquè exitialis exiſtit. Quam artem probè callent Circumforanei, qui hoc pacto ſpectatoribus ſuis egregiè imponunt, utpotè qui non aliter credunt, quàm quòd hi graviter à Viperis demorſi ſint, cùm tamen parùm admodum ipſos ſauciare potuerint.

Cæterùm quæ ſuperſunt Theorica *de Viperis & Serpentibus* ſcitu neceſſaria, eorum tractandi anſam arripiam in *appendice claſſis decimæ quartæ*, ubi benevolus Lector pleniorem capiet informationem. Nunc verò ventilatâ præparatione *Trochiſcorum*, & correctione inutili *carnis viperinæ* rejectâ & exploſâ, præmiſſo itidem diſcurſu, quid de putativa *Viperarum venenoſitate* ſentiendum ſit, ulteriùs jam diſquiritur, quâ ratione hi *Trochiſci Viperarum*, ſi qui ſtrictè expeterentur, parandi ſint; & an eorum loco *pulvis ex puris putis Viperis paratus*, ſubſtitui poſſit, ut hâc ratione *Vipera* jure baſis & fundamentum *Theriacæ* dici mereantur; Item quomodo *eſſentia* ex iis præparari queant; Hac de re ſatis prolixè quidem, aſt minùs ingenioſè & acutè, nec non æquè inconcinnè, ut reliqui Authores, qui de *Viperis* ſcripsère, diſſeruit *Quercetanus*, *loco ſuperiùs citato*, cujus ſententiam & præparandi modos, ceu minus appoſitos, haud iniquè rejicimus, propoſituri præparationes alias genuinas, magiſque rationi conſentaneas, quæ tales eſſe poſſunt. Nimirum

℞. *Viperarum in locis montanis ſummo Vere captarum, recentium, nec diu, poſtquam captæ ſunt, aſſervatarum numero XXX. vel L. aut q. ſ.* quarum abſciſſis caudâ & capite, ſpoliiſque detractis, interanea exime, & ab ipſis *cor & hepar* ſepara, ac unà cum *corpore excoriato*, nonnihil per ſpinam cultro confracta viventia adhuc, ſtatim cucurbitæ vitreæ immitte, ſuper inſpergendo *ſalis Nitri optimè purificati*, vel quod meliùs eſt, *ſalis viperini fixati*, *ex aliis Viperis antea parati*, ſuo quoq; loco edocendi, aut, ſi mavis, *ſalis Armoniaci ſublimati vel optimè purificati particulam*, appoſitoq; capitello, fiat in M. B. igne lento deſtillatio, liquore ſatis copioſè prodeunte ad ſuos peculiares in *Theriacâ* uſus, ſtudioſè aſſervato. Deſtillatio illa per duos treſvè dies leniter continuanda eſt, donec *Viperæ* totaliter exſiccatæ in ſubtiliſſimum *pulverem* redigi queant. Quod ipſum, quò commodius fiat, poſſunt poſt unius diei peractam deſtillationem, detracto parùm à cucurbita capitello, *Viperæ* ſemel atque iterum, bacillo ligneo vel immiſſâ manu, inverti, ne, ubi in unam maſſam conglobatæ fuerint, earum integra impediatur exſiccatio; utque hâc ratione prohibeamus, quò minus fundo & lateribus cucurbitæ vitreæ

treæ tenaciter adhæreant, difficulter tandem à vitro ſine ruptura ſeparabiles. Secùs ſi in clibano, prout alii Authores præcipiunt, & uti ubivis locorum ferè evenit, *Viperæ* exſiccentur, *non ſubtilem & friabilem, ſed floccis totaliter refertum, nec non rancorem facilè contrahentem pulverem* acquires.

Hic *pulvis Viperarum ſimplex*, nec ullâ re peregrinâ permixtus, poteſt pro intentione Medici & conditione ſubjecti vel affectûs aromatizari *Ambrâ, Moſcho, Elæoſaccharis, confortantibus Alexipharmacis*, aut ſimilibus aliis, qui tùm in *ſua propria aqua* in exſiccatione Viperarum ſuperiùs per Alembicum prolectâ, etiam ſi lubido fuerit, cum aliquo *Syrupo vel Cinamomi vel corticum Citri* edulcorata, commodiſſimè ægrotantibus ſine nauſea à ℈ß *ad* ℈j. temporc neceſſitatis propinari poteſt. Et jure meritò hic *pulvis* loco *Trochiſcorum Theriacæ* admiſceri deberet, id quod à me primò Anno 1649. in Inclyta Patavina, præſentibus diverſarum Nationum Doctiſſimis Viris, magno cum applauſu, tentatum eſt. Et ſi forſan, Lector benevole, formulas aliquot *pulverum ex Viperis* more prædicto confectorum deſideraſres, junge horum ſequentes: utpotè,

PULVIS VIPERARUM CONFORTANS.

℞. *Ambræ gryſeæ* ℈j. *cum* ℈j. *vel* ℈ß. *ſem. Citri excort. ſubacti*,

Diſſolvatur in mortario vitreo cum

Ol. ſtillat. Cinamomi,

Macis ana ℈ß.

Quibus adde

Pulveris viperini, ſimplici modo ſuper ìis edocto præparati ℥iiij.

Sacchari Citrati noſtri ℥iij.

Fiat omnium *pulvis ſubtiliſſimus* & præſtantiſſimus corroborans, cui, ſi quis *Moſcho* delectetur, ejuſdem ℈ß. addi poteſt, *Doſis* ℈j. *ad* ℈ij. in juſculo caponis & vino.

PULVIS VIPERARUM ALEXIPHARMACUS.

℞. *Pulv. viperini ſimpliciter parati* ℥iij.

Pulv. Florum Sulphuris ℥j.

Myrrhæ opt. ʒvj.

Ol. ſtillat. Angelicæ,

Rutæ,

Nucis Moſchatæ expr. ana ℈j.

Miſce, fiat *pulvis ſubtiliſſimus*, cujus *doſis* à ℈j. *ad* ʒß. vel etiam urgente neceſſitate *ad* ʒj. in aqua aliqua Alexipharmaca.

PULVIS VIPERINUS ALEXIPHARMACUS ALTER.

℞. *Pulveris viperini ſimpl.* ℥iij.

Sacchari albiſſimi citrati ℥ij.

Ol. ſtillat. Rutæ,

Angelicæ,

Citri cort. recent. ana ℈j.

Miſce exactè, fiat *pulvis ſubtiliſſimus*, cujus *doſis* & utendi modus ut ſuprà.

His ſimiles & quidem efficaciores *pulveres ex ſolis cordibus & hepatibus Viperarum* confici poſſunt: uti ſequitur

BEZOARDICUM ANIMALE, SIVE PULVIS EX SOLIS CORDIBUS ET HEPATIBUS VIPERARUM.

℞. *Corda & jecinora ex mactatis & vivis adhuc Viperis excerpta, numero L. vel C.* eaque conſperge, dum adhuc vivunt, *ſale proprio Viperarum fixato*, (vel *ſale Theriacali* quodam, quorum præparationes vide in *animadverſionibus claſſis decimæ quartæ ſuper appendicem*,) & ſtatim immiſſa Alembico vitreo ſuo capitello munito, in Balnei calore exſicca, *aquâ, quæ prodit, ſtudioſè ſeorſim aſſervatâ*. Exſiccata in Alembico *corda & jecinora* in pulverem redige ſubtiliſſimum, quem ad lubitum *Ambrâ gryſeâ* vel *oleis deſtillatis* cùm Alexipharmacis, tùm aliis confortantibus, ad normam *pulveris Viperarum ſimplicis* aromatizare poteris, vel alterius conſiſtentiæ ex eodem conficere medicamenta, ut ſi exoptares *Trochiſcos*, qui adhuc longiori forſitan tempore, propter conſiſtentiam ſuam compactam, integris viribus conſerventur, ii commodiſſimè ex *hoc*, vel *ſimplici Viperarum pulvere*, cum *aqua ejuſdem pro-*

 pria

pria, addito *Gummi quodam appropriato*, vel portiunculâ cujuſdam *Elaeoſacchari*, efformari poſſent; Aut ſi pro ſola *Theriaca* expetantur *Trochiſci*, poteſt *pulvis Viperarum prædictus ſimplex*, cum particula *Myrrha* in *vino* diſſolutæ, vel *eſſentiâ viperarum* (quam mox edocebo,) in maſſam & *Trochiſcos* efformari laudabiles, omni jure pro *baſi Theriacæ* habendos; Si verò ad alium uſum, confortantem putà, adhibendi eſſent hi *Trochiſci*, non abs re foret, illos (uti paulò ante monui) ex *pulvere Viperarum* cum quodam *Elaeoſaccharo*, & propriâ earundem *eſſentiâ*, additâ etiam *Ambrâ*, conficere modo ſequenti:

TROCHISCI VIPERINI CONFORTANTES ET ALEXIPHARMACI.

℞. *Sacchari albiſſimi aquâ viperinâ in exſiccatione earundem prolectâ ſoluti* ℥ ix.

Redigatur coquendo ad *conſiſtentiam Tabulati*, in quo remoto ab igne & nonnihil refrigerato eliqua

Ambra gryſea ʒj. vel ʒiß.
addendo
Bezoardici animalis ſuperiùs traditi ℥ij.
vel loco hujus
Pulv. viperini ſimplicis ℥iij.
Ol. ſtillat. Cinamomi,
Macis ana ℈ij.

Fiat *pulvis*, qui additâ ſ. q. *eſſentia viperinæ ſequentis*, cogatur in maſſam tenacem, ex qua formentur *Trochiſci* delicatiſſimi.

TROCHISCI ALII ALEXIPHARMACI ET CONFORTANTES.

℞. *Sacchari albiſſimi pulveriſati*, ℥x.

Solvatur ſupra ignem cum ſ. q. *ſucci ex corticibus Citri extimis expreſſi*, ſine coctione vel ebullitione, ac ſi *Tabula ex ſucco Citri* confici deberent, cui, ſtatim ab igne remoto, adde

Bezoardici animalis ſupradicti ℥ij.
vel ejus loco,
Pulveris viperini ſimplicis ℥iij.
& cùm refrixerint,
Olei Citri ex corticibus recentibus non putrefactis deſtillati ʒj.

Fiatque *pulvis*, qui additâ ſ. q. *eſſentia viperinæ ſequentis*, vel ſi illa deſit, *ſucci illius ex corticibus Citri expreſſi*, cogatur in maſſam, ex qua formentur *Trochiſci delicatiſſimi confortantes & Alexipharmaci.*

Sequitur nunc prænominata *eſſentia viperina*, quæ ſi diutiùs ad futuros uſus aſſervanda eſt, cum *ſpiritu vini* paretur, ſin minùs, & pro confectione *Theriacæ* duntaxat expetatur, cum *vino, vel Malvatico, aut alio generoſo & potenti* ipſius inſtituatur præparatio, utpote

ESSENTIA VIPERINA ALEXIPHARMACA.

℞. *Viperarum in locis montanis captarum*, vel (ſi lubet, & quod meo judicio idem eſſet, æquè benè etiam pro *pulvere*, quàm *Trochiſcis* efformandis,) *Serpentum Germanicorum in montibus locisq́; ſanis degentium Numero xxx, ad centum uſque vel quot libuerit*, quos (uti ſuperiùs innuimus) repurgatos & exuviis ſpoliatos, cum ſuis *cordibus & hepatibus*, citiſſimè, dum adhuc vitâ integrâ gaudent, in *ſpiritum vini vel vinum Malvaticum (x, vel xv, aut xx Viperas* recipiendo pro *menſura una vel* ℔ *iv, unciis ſcilicet quadraginta octo vini vel ſpiritûs vini)* in cucurbita oblonga, ſuo capitello poſtmodum munienda, contentum immerge, & in eodem emori ſine: Poſteà in M. B. ad dimidias deſtillando, *ſpiritum vini* evoca, iterumque affuſum ſecundâ vice ad dimidias abſtrahe, & reſiduo junge; tandem reſiduo redditum & conjunctum exprime, & per filtrum aut manicam Hippocratis *colatum vel clarificatum ſpiritum aut vinum impragnatum* aſſerva. Tùm ex *relictis & expreſſis Viperis* deſtillando *ſalem*, juxtà modum noſtrum, quem in *animadverſionibus ſuper appendicem claſſis decima quarta* edocebo, confice *volatilem*, ac *eſſentia jam factæ* junge, quæ invicem in phiola probè munita loco tepido per diem unum vel alterum digere, uſuique tandem aſſerva; addendo etiam, ſi lubet *ol. ſtillat. Cinamomi, vel corticum Citri recentium ſ. q.* ſi illa cum *ſpiritu vini* ſit parata. Hæc *eſſentia*, an benè vel malè confecta ſit, quivis facilè judicare poterit, ubi illam penitiùs inſpectam, æquâ rationis &

nis & judicii lance, probè ponderaverit.

Aliam *eſſentiam ex cordibus & hepatibus Viperarum ſiccis cum ſuo ſale proprio fortificatam*, tradit *Clariſſimus Schröderus in Pharmacopœia Medico-chymica, cap. de Viperis l. 5.* quæ ipſa ex meis Collegiis Chymicis Patavii habitis profecta eſt; cui tamen illam, quam nunc deſcripſimus, ceu longè efficaciorem, meritò præferendam eſſe judicamus.

Suppetit nobis alia *eſſentia viperina ex cordibus & hepatibus Viperarum vivis* præparata, quæ ſe habet in modum ſequentem.

ESSENTIA VIPERINA ALIA.

℞. *Centum circiter corda Viperarum & jecinora totidem*, eaque recentia & viva in *libras tres ſpiritûs vini optimi* immerge, & in eodem emori ſine, ac ulteriùs modo in *præcedenti eſſentia* indigitato extrahendo, deſtillando & ſeparando procede, cui tandem junge

Salis Viperarum volatilis ʒij,
Ol. ſtillat. Cinamomi,
Citri ex cort. recent. ana ʒj,
Ambræ gryſeæ in prædictis oleis deſtillatis prius ſolutæ ʒj, *vel* ʒij.

Tum mixta digere aliquandiu, & acquires *eſſentiam nobiliſſimam*, cujus *doſis* ʒß. *ad* ʒj. in *vino*, vel alio vehiculo convenienti.

Si quod inſuper ulli Magnati arrideret *vinum viperinum* pro reſtauratione virium totius corporis, potuque ordinario, poſſet illud parari modo ſequenti. Nimirùm,

Viperæ XL. vel L. ſtatim atque mactatæ ſunt, modóque ſupradicto in eſſentiam præparatæ unà cum *cordibus & jecinoribus*, *tribus vel quatuor menſuris vini optimi* cucurbitæ vitreæ oblongæ capitello muniendæ infuſis, immergantur, in eoque emori permittantur, à quo poſt unius alteriuſvè diei digeſtionem, tertia ferè pars per M. B. deſtillando evocetur, ac reſiduo iterùm affundatur; qui labor, abſtractio ſcilicet & reaffuſio *tertiæ partis vini*, ut eò meliùs arctiusque *virtus viperarum* illi communicetur, denuò reiteretur. Dein *Viperæ* exprimantur, & *vinum eandem eſſentiâ imprægnatum*, coletur, colatum filtrando per chartam emporeticam vel manicam Hippocratis clarificetur, ac *uni urnæ alterius vini generoſi* commiſceatur: Cui, ſi inſuper odorem & ſaporem aromaticum conciliare velis, facilè illud factu erit, addendo ſaltem nonnulla *Aromata, Moſchum, Ambram* & ſimilia.

Tandem, ne quicquam intactum, quod ad *Viperas* ſpectat, & uſui medico inſervire poſſit, ſilentio prætereamus, è re fore judicavi, dum de iiſdem nobis adhuc ſermo eſt, ut paucis tantam ubivis gentium deprædicatam *caponum & gallinarum viperinis carnibus factam ſaginationem* attingamus: Quomodo nimirùm illa (cum nonnulli magni Germaniæ Principes, *eâdem ſaginâ nutritis caponibus & gallinis*, non ſine inſigni emolumento veſcantur) legitimè peragenda ſit: Ne, ſi fortè quidam nauſeâ detineantur, & propterea medicamenta ex *viperis* parata, in ſubſtantiâ aſſumere abhorreant, *Viperarum* præclaris virtutibus penitùs deſtituantur.

Quanquam verò vulgò receptam *capones jam adultos & gallinas* ſaginandi conſuetudinem non improbem; attamen ratio & experientia multò conſultiùs ſuadent, ut qui intenſiores *Viperarum* facultates per hujusmodi ſaginationem ſibi comparare ſatagit, *gallum & aliquot gallinas* in chorte, avis pariendis deſtinata, *viperinâ* enutriat ſubſtantiâ. Quæ ſic enutritæ mirum eſt, quàm evadant fœcundæ & ſalaces. Hinc *ova* taliter epulantium conjugum excluſioni ſubjicienda, & *pulli*, quam primùm è teſtis eruperint, *eſcâ è Viperis paratâ* ſunt educandi.

Modus autem prædicta animalia ſaginandi hic eſt: *Viperæ*, ut ſuperiùs dictum, *mundatæ* in fruſtula conſcindantur, ac in vaſe idoneo affusâ ſ. q. *aquæ fontis*, decoquantur, adjecto modico *ſalis communis*, uſque dum ſufficienter *carnes* emollitæ ſint: Hinc cochleari perforato eximantur *Viperæ* in mortario contundendæ, ut *oſſa* comminuantur; quibus ſic contritis adde *farinæ ſaginationi aptæ, & juſculi decoctionis Viperarum q. ſ.* miſce, fiant *paſtilli*, quibus *gallinæ, capones & adultiores pulli* ſaginentur. Sed cùm recenter excluſi *pulli paſtillis* hiſce paſci non poſſint, aliâ

viâ eos

viâ eos cibare oportet: *Caro* videlicet *cocta*, *& ab oſſibus ſeparata* minutim conſcindenda, *ovis* ad duritiem coctis & ſimiliter in eiſis permiſcenda, & *pullis nuper excluſis* in eſum porrigenda eſt. Atq; *hoc cibo* tam diu ſunt *pulli* paſcendi, donec ſaginationem præſcriptis *paſtillis* celebrandam ſuſtinere tandem queant; Quibus deinde ultrò ſuſtententur, donec partim pingues & jugulationi accommodati; partim fœcundi pariendis *ovis*, & ex iis aliis excludendis pullis apti videantur; denique toto vitæ tempore ſimili pabulo alantur, ut, quantum fieri poteſt, *tota gallinaceorum natura*, tùm quaſi per ſemen in ipſa generatione, tùm per alimentum in vitæ decurſu, *Viperarum* viribus alteretur & imbuatur.

Habes hîc Lector benevole, *ſingularia ex Viperis medicamenta*, hiſce meis manibus ſummâ diligentiâ elaborata, & experientiâ non ſemel confirmata, ut meliora vix confici queant, quæ, ut grato & benevolo animo accipias, & ſi his meliora nôris, illa publici juris facias, amicè rogo.

Super eſt nunc, redeuntes unde digreſſi ſumus, ut etiam de reliquis hujus *claſſis compoſitionibus*, *Trochiſcis* ſcilicet aliis paulò concinnioribus & magis neceſſariis pauca diſſeramus, ac tandem huic claſſi colophonem imponamus. Dixi ſuperiùs, paucas hujus *claſſis compoſitiones* nobis arridere, propterea nec operæ pretium duxi ſingulas *Trochiſcorum formulas*, ſeparatim ſub incudem revocare. Neque enim multum artis requirit, ingredientia ſimpliciter contundere, contuſa cum *mucilagine*, *vel ſucco quodam concreto* in maſſam redigere, utpotè quæ levia, & unicuiq; Pharmcopœo trita ac notiſſima ſunt, adeoque principaliores duntaxat, (quarum in hac claſſe fit mentio) *compoſitiones* ritè parare edocebo.

Primùm autem ſe offert *Agaricus Trochiſcatus*, qui qualiter parandus ſit, quilibet peritus Pharmacopœus non ignorabit: Nimirum *Agaricus* radulâ priùs comminuendus, non verò contundendus, ut per incerniculum tranſmitti poſſit, poſtmodum cum *infuſo dicto Zingiberis & vino Cretico* in maſſam & *Trochiſcos* redigendus, ac intenſiſſimo frigore tempore hyemali exſiccandus eſt.

Sequuntur hunc *Trochiſci Alhandal*, qui & ipſi parùm artificii pro ſua præparatione requirunt; In hoc ſolummodò Pharmacopœus intentus ſit, ut *Colocynthidem à ſeminibus* repurget, repurgatam optimè *aquâ Roſarum*, in qua *Gummi Arabici* particula diſſoluta ſit, humectet, inque cucurbita vitrea, calore balnei deſtillando quaſi denuò exſiccet; ita enim facilè poſtea in pulverem redigi poteſt, neque opus habet, ut per ſpacium trium dierum, ex intermiſſione tamen fricetur. *Pulvis* demùm ita confectus, cum *Gummatibus*, ſcil. *Tragacantho*, *Arabico*, *Bdellio*, in *aqua Roſarum* diſſolutis in *Trochiſcos* efformari poteſt.

Trochiſcos Aliptæ moſchatæ ad precioſos ſuffitus potiùs accommodatos eſſe, quàm infantulis ac puerulis aſthmaticis conferre exiſtimo, cùm in hac forma juxtà modum præſcriptum præparati, ne adultis quidem, nedum infantibus præberi queant, quin dentibus & ori inſtar *reſinæ* adhæreant nauſeabundi. Itaque ſi vel *paſtillos* pro infantibus, vel *Trochiſcos* pro adultis, aut etiam *pretioſum ſuffitum* ex hac *compoſitione* exoptes, hos ſequentes ſequere modos, utpotè

℞. *Reſinæ Styracis Calam.*
Ladani ana ℥ vj,
Pulv. ligni Aloës ℥ß,
Ambræ ʒj,
Moſchi ℈ß,
Sacchari albiſſimi pulveriſati ℔j.

Ambra prius diſſolvatur in *ſ. q. olei Nuc. Moſch. deſtillati*, & cum prædicto *Sacchare* iterùm in pulverem convertatur; Similiter etiam *Moſchus* in *aliquot guttulis ſpiritûs Roſarum vel vini* diſſolvatur, & cum *pulveriſato Sacchero* dicto in pulverem redigatur; Deinde *reſina* in mortario calido nonnihil cum *Sacchero* commiſceantur, quibus *Ambra & Moſchus* jam ante diſſoluta, & tandem etiam *lignum Aloës* addantur fiantque (ſi non ſuffecerint *reſinæ*) cum *mucilagine Tragacanthi*, vel *paſtilli*, pro puerulis, vel *Trochiſci* pro adultis laudabiles, & quidem ad uſum internum.

Vel

Vel

℞. *Sacchari albiſſimi* ℔j,

Solvatur in *aqua Roſarum* vel ſimplici, & coquantur ad conſiſtentiam *Tabulati*, cui remoto ab igne & nonnihil refrigerato immiſce & in eo liquefac

Reſinæ Styracis Calam.
Ladani ana ʒ vj,
Ambræ gryſeæ ʒj.

Et cùm penitùs refrixerint, adde

Ligni Aloës opt. & pulveriſ. ʒß,
Moſchi in aqua Roſ. ſol. ℈ß,

nec non

Mucilag. Tragacanthi q. ſ.

ad maſſam tenacem eff rmandam, ex qua poſtea *Trochiſci* vel *paſtilli* efformentur, pro uſu interno.

Ad ſuffitum verò ſequentem imitare modum:

℞. *Reſinæ Styracis Calamitæ,*
Ladani ana ℥j.
Ambræ ʒß.
Moſchi ℈j.
Pul. Benzoës ſ. Aſæ dulcis ℥iiij.
Carbonum q ſ.

Diſſolvatur priùs *Ambra* in *oleo Roſarum d ſtill.* ſi haberi poteſt, vel *Caryophyllorum aut Cinamomi*, vel *ligni Rhodii*, quodcunq; horum placuerit, & cum *pulveriſatis carbonibus q. ſ.* iterum in pulverem convertatur; ſimiliter etiam cùm *Moſcho in ſpiritu Roſarum*, ut antè, diſſoluto procede, ſcilicet cum *pulveriſatis carbonibus q. ſ.* commiſcendo & in pulverem redigendo.

Poſtmodum *reſinæ* in mortario calido nonnihil liquefiant, quibus adde *pulverem Benzoës, Ambram & Moſchum antea ſolutum*, ultimò quoque *pulveris carbonum*, quantum illis adhuc imprimi poſſit, ita ut *maſſa refrigerata* duriſſima evadat inſtar *ceræ Hiſpanicæ*: Fiantque, dum adhuc *maſſa* nonnihil calet, *paſtilli* vel *Trochiſci*, qui omnes *ſuffitus*, ac vel ipſos etiam *paſtillos Hiſpanicos*, qui ex tàm longinquis oris in Germaniam transvehuntur, multis paraſangis ſuperant; Id unicè circa uſum ipſorum obſervandum, ne *prunis candentibus* immediatè injiciantur, ſed ſupra *ferream aut aliam metallicam laminam*, vel *vitrum ipſum* collocati igni carbonum lentè admoveantur.

Præparationem *reſinæ Styracis Calam & Ladani*, vide in animadverſionibus noſtris ſupra *Theriacam Andromachi.*

His *Trochiſcis* quodammodo affines ſunt *Trochiſci de Benzoë*, qui ſimpliciter juxta præſcriptum modum præparari poſſunt; ſi tamen ad *ſuffitus* expetantur, nec *Saccharo*, nec *radicibus Ireos* hîc opus eſt. Neque etiam *lignum Aloës* ſi comburatur, adeò fragrantem & ſuavem ſpirat odorem, præſertim ſi non ſummè reſinoſum illud ſit, quod tamen in ſatis largâ quantitate his *Trochiſcis*, ſive eorum compoſitioni additur: Pariter etiam *Saccharum* igne crematum ingratum fœtorem exhalat, nec minus etiam *radices Ireos* uſtulatæ; quorum enumeratorum empyrevma reliquorum precioſorum odoramentorum omnium gratiſſimum fragrantiam omninò obtundit. Et quanquam hoc frequentiſſimè in præſenti Diſpenſatorio eveniat, ut tot tamque *diverſæ ſpecies odoratæ non reſinoſæ* ſuffumigiis addantur, nihilominùs tamen hoc & præpoſterè & ſine omni ratione fit, ac Authores talium ſuffumigiorum nimium ſe dant turpiter, dum non meliùs rationem mixtionis expendunt, nec conſiderant, quòd non quodlibet cum quolibet æquè benè commiſceatur. Aliam equidem horum *Trochiſcorum* præparationem addere erat animus; ſufficere tamen mihi videntur antecedentes *paſtilli* & *Trochiſci Aliptæ Moſchatæ*, qui vices omnium ſupplere poſſunt, ne tot ac tàm variis *compoſitionibus*, quæ quidem ingentes requirunt expenſas, in baſi tamen & ſundamento parùm aut nihil diſcrepant, Pharmacopœi graventur; ſecùs vel plures addere haud difficile foret.

Sequuntur jam in ordine *Bechici albi, nigri & rubri*, quos omnes intactos relinquo: poſſunt enim ſecundum modos præſcriptos parari, & confecti in ſua forma uſurpari: licet plures *ſpecies pectorales* tantæ illis aſſignatæ quantitati *Sacchari* addi poſſent; quod negotium tamen prudentibus Medicis relinquo, qui pro libitu & dextro

tro ſuo arbitratu, congrua addere & demere queunt. Locum etiam in his *Trochiſcis* habere poſſunt *Saccharum Penidii & Saccharum Candi*, utpotè quæ non diſſolvi, aut in priſtinam formam redigi debent; & facilè conceſſerim, ea in leniendâ aſperitate faucium, majoribus pollere virtutibus, quàm *ſimplex Saccharum*, præſertim ſi paulatim & ſenſim, non verò confertim deglutiantur.

Prædictis *Trochiſcis* non abſimiles ſunt *Trochiſci pectorales*, qui & ipſi juxta modum præſcriptum parari poſſent, modò ex tam diverſis *ſpeciebus compoſitis* non eſſent cumulati & conglomerati; è quibus *ſpecies Diambræ* ingratum potiùs totum compoſitum, quàm gratum reddunt: proindè conſultiùs eſſet prædictas *ſpecies* omittere, utpotè quod affectibus pectoris ſingulariter appropriatæ non ſint; earum autem loco *guttulæ aliquot oleorum ex ſpeciebus ingredientibus deſtillatorum*, addi poſſent. Subjungam itaque primò horum *Trochiſcorum* deſcriptionem & præparandi formulam, magis rationi & naturæ rerum congruam, ſervatis & auctis, ſecundum proportionem, potioribus ingredientibus, & omiſſis aliis levioribus & minutulis; Tandem hanc ipſam *compoſitionem* magno meo labore reſolutam in conſpectum ponam, ut videas, Lector benevole, quàm ridiculum ſit, *compoſitiones* aliorum compoſitorum farragine cumulare, utpotè

℞. *Pulv. rad. Ireos albiſſ.* ℥iß,
Gummi Arabici ℥ß,
Tragacanth. ʒiij,
Amyli ℥ij,
Ligni Aloës opt. ʒij, *vel* ʒiij,
Ambræ ℈ij,
Moſchi ℈j;
Ol. ſtillat. Cinamomi,
Caryophyllorum,
Nuc. Moſchat.
Macis ana ℈ß.
Pulv. Sacchari albiſſimi ℔ß.
Candi,
Penidii, ana ℥iij.

Parentur ſecundum artem in modum ſequentem, ſcilicet

Tragacanthum diſſolvatur in *aquâ Roſarum*, in mucilaginem ſpiſſam, *Ambra* ſolvatur in *oleis deſtillatis prædictis*, *Moſchus* autem in *particulâ ſpiritûs Roſarum*; Tandem omnia commixta redigantur cum dictæ *mucilaginis Tragacanthi ſ. q.* in maſſam, ex qua formentur *Trochiſci ſuaviſſimi*.

Nota, quod *lignum Aloës*, imò *Ambra & Moſchus*, item *olea deſtillata* omitti poſſent aut ſaltem eorum quantitas diminui, ut etiam pauperibus venales proſtent, quæ cuncta libero Medici judicio commendantur, qui ſtudioſè ægrotorum fortunas, necnon medicamentorum precium conſiderare debet, ſecundum quæ ſuas dirigere poteſt præſcriptiones.

Sequitur nunc exactè computata reſolutio reliquorum *Trochiſcorum*, quæ talis eſt.

℞ *Tragacanthi* ℈jß,
Gummi Arabici ℈j *gr.* vjß,
Amyli ℥ß. *gr.* iij.
Glycyrrhizæ gr. jß,
Sem. quatuor frig. major. ana gr. jß,
Papaveris albi gr. ij,
Radic. Ireos ʒij. ℈ij,
Camphoræ duodecimam partem unius grani, & unius quadrantis grani,
Ligni Aloës ℈iiß. *gr.* ß,
Moſchi opt. gr. ix,
Ambræ gryſeæ ℈iiß. *gr.* vij,
Cinamomi,
Doronici,
Caryophyllorum,
Macis,
Nuc. Moſchat.
Folii aut Caſſiæ ligneæ,
Galangæ ana gr. viiß,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi majoris,
minoris ana gr. ij,
Zingiberis gr. iij,
Santali citrini,
Piperis longi ana gr. iiiiß.
Sacchari albiſſimi ℥vj.
Candi albi,
Penidii ana ℥iij. *gr.* xv.

Fiant Trochiſci.

Continebit hæc *compoſitio* ℥xiij, *cum dimidiâ*, ponamus jam ℥ß *etiam pro doſi*, quæ erit *vigeſima ſeptima pars integræ compoſitionis*. Quantum cogita de quolibet ingrediente aliquis capiet pro *ſingulâ doſi*? quantâ opus eſſet & quàm minutiſſimâ di-

mâ diviſione atomorum, ſi quis exactè ad calculum reducere vellet etiam leviſſima hujus *compoſiti* ingredientia? Vides ergò, quàm inconcinnum ſit, *compoſita compoſitis* aggravare: Conſtat enim iſta *compoſitio ex quinque diverſis compoſitis*, nimirum ex *ſpeciebus Diatragacanthi frigidi*, quæ *ſpecies Diaireos uſitatas* ingrediuntur, ex *ſpeciebus Diambræ*, *Trochiſcis Galliæ Moſchatæ*, & ipſa ſua *propria compoſitione*.

Trochiſcos de Scilla quod attinet, libet etiam illos, ob *Theriacam*, quam ingrediuntur, paulò penitiùs conſiderare. Quoad præparationem *Scillæ* ferè omnes, quotquot ſunt, conveniunt Authores, quæ an tantoperè neceſſaria ſit, *Lohoch de ſucco Scillæ Galeni* (quod *ſuccum Scillæ diebus canicularibus exceptum* recipit, non verò *ſuccum Scillæ aſſatæ*) declarabit. Id equidem novi, quod *paſta*, in qua *Scilla* aſſata, venenata non ſit, ſed multoties ab animalibus illam ſine noxa comeſtam vidi: utut ſit, non loquar in præſens de *præparatione Scillæ*, ſed potiùs de *Trochiſcis ipſis*, qui in ſatis larga quantitate *Theriacæ* adduntur, ſed minùs prudenter: Etenim expertus ſum, quod ſi accipiatur *libra una Scillæ aſſatæ*, & addantur *farinæ Ervi*, *ſive pulveris Dictamni albi* ℥ *viij*, ac ex ipſis mixtim (quod tamen propter ingentem humiditatem difficilè fieri poterit, niſi maſſa vel pulmentum liquidum potius, diu & validè percoquatur, ut potiſſima ejus humiditas in coctura ſupra ignem evaporet, tandemque diu in mortario lapideo contundatur) conficiantur *Trochiſci*, vix ℥ *ix* poſt exſiccationem eorum remaneant. Et ſi exactè obſervabis pondus omnium cùm ante inchoatam, tùm poſt peractam præparationem & *Trochiſcorum* exſiccationem, videbis parùm *de Scilla cum Trochiſcis* tibi ſupereſſe; ita ut *Trochiſci* hi non ex *Scilla*, ſed potiùs ex *re additâ* conſtent. Ex quo liquidò patet, quòd ſi *Scillæ* nativâ ſuâ humiditate ſpolientur, (ſolidi enim parum, inſtar reliquarumceparum, continent) etiam ſuâ totali priventur eſſentiâ & ſubſtantiâ, ut nil niſi viribus exhauſtæ membranulæ remaneant. Longè igitur conſultius foret, ſi *Scillæ* ad *Theriacæ compoſitionem* neceſſariò expetantur, ut earum *ſuccus* (quo nonnulla Theriacam ingredientia diſſolvi poſſent) vel earum *pulpa* per ſetaceum transmiſſa, *Theriacæ* commiſceretur.

Reſtant adhuc *Trochiſci ſublinguales*, qui ipſi etiam admitti poſſent, præſertim *compoſitionis ſecundæ*, incompleti dicti. Prima enim formula propter *ſpecierum cordialium drachmam unam*, *Diamoſchi dulcis drachmam dimidiam*, *& decem grana extracti ligni Aloës*, non minùs quàm *Trochiſcorum pectoralium compoſitio* ridicula appareret, ſi exacta ingredientium computatio & reſolutio inſtitueretur. Si tamen cuipiam modus ille præſcriptus perplaceret, & nugis iſtis impensè delectaretur, illi liberum erit, juxta eundem ipſorum præparationem inſtituere: ſin minùs, ſequatur has noſtras formulas ſubſequentes, utporè

℞. *Rad. Angelicæ,*
Pimpinellæ,
Zedoariæ ana ʒß,
Seminis Angelicæ,
Citri excort. ana ʒiij,
Sacchari albiſſimi pulver. ℔j,
Ambræ gryſeæ,
Moſchi Orient. ana gr. vj,
Ol. Citri cort. recent.
Myrrhæ,
Zedoariæ,
Rutæ,
Angelicæ ſtillat. ana ℈j. *vel* ʒß,

Miſce, fiant *Trochiſci* ſecundum animadverſiones noſtras antecedentes, qui tempore peſtis vel infectionis uſurpari poſſunt.

Vel pro pauperibus

℞. *Myrrhæ pulveriſatæ, & cum ſ. q. vini in quo radices Scorzoneræ maceratæ ſint, in pulticulam dilutæ* ℥j,
Pul. nucum Vomicarum ʒß,
Croci Auſtriaci ʒiij,
Camphoræ ʒij, *ſolutæ in*
Ol. ſtillat. baccar. Juniperi ʒjß,
Sacchari albi pulveriſati ℥ *vj. vel vij.*

Fiant additâ ſ. q. *Tragacanthi* in *ſucco vel decocto Scordii ſoluti*, *Trochiſci ſublinguales optimi.*

Sequuntur hos *Trochiſci ſublinguales odoriferi Moſchati*, utpotè,

℞. *Pulv. rad. Iridis Florent. albiſſ.* ℥j.
Moſchi Orient.
Ambra gryſea ana ℈j.
Zibethi gr. vj.
Sacchari albiſſimi pulveriſati ℔j.
Ol. ſtillat. Cinamomi,
Citri cortic. recent. ana ℈j.
Caryophyllorum,
Nuc. Moſchat. ana ℈ß.

Fiant ſecundum modum in præparatione *Trochiſcorum pectoralium* indigitatum, cum *mucilag. Tragacanthi*, *Trochiſci odoriferi & delicati*, qui etiam cum minori quantitate *oleorum*, *Ambra*, *& Moſchi* ad libitum parari poſſunt.

Cæterùm, quæ admonenda levia ſuperſunt, utpotè quoad diſſolutionem *Gummatum*, *ſuccorum concretorum*, *&c.* illa ex præcedentium claſſium Animadverſionibus, uti etiam ex ſubſequentibus, peti poſſunt.

MEDI-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIMA TERTIA,

CONTINENS

COLLYRIORUM SICCOrum, Sief Arabibus dictorum, Paſtarum item Odoratarum, nec non aliorum Suffituum generum parandi rationem,

CUM

EORUNDEM ANNEXIS ANIMADVERSIONIBUS.

SIEF ALBUM CUM, ET SINE OPIO.

℞. Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Amyli ana drachmas quatuor,
Ceruſſæ lotæ drachmas ſex,
Sarcocollæ nutritæ drachmas tres,
Opii drachmam unam.
Cum albumine ovi fiat Sief.
Paratur etiam ſine Opio, ut utrumq; tempore neceſſitatis in promptu ſit.

AD oculorum rheumatiſmos, lippitudines ſubacres, & ophthalmicos dolores leniendos efficax, & idem ferè eſt cum Collyrio albo Rhaſis 3. ad Almanſorem, quod ceruſſa pondus auctius habet, nimirum ad drachmas decem, cui & Thus addit Meſue: unde in ſtatu magis prodeſt, ſicut hoc initio vehementis doloris à cauſa calida.

SIEF ALBUM GALENI.

℞. Cadmiæ lotæ, id eſt, Tutiæ præparatæ drachmas ſedecim,
Ceruſſæ lotæ,
Amyli,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana drachmas quatuor,
Opii drachmas duas.
Excipiantur cum aquâ pluviâ vel Roſaceâ, & fiat Collyrium ſiccum, quod etiam ſine Opio parari poteſt.

COllyrium hoc à Galeno τεϕρὸν dictum, deſcribitur ab eodem 4. de compoſ. med. ſecundum loca cap. 7. idem fere præſtat, quod Cygnus Galeni, qui paulò aliter deſcribitur, & ſuccum Acaciæ recipit: præcipuè verò facit ad oculorum uſtiones, puſtulas, & chimoſes, maximè in his, qui nullam acrimoniam aut mordacitatem ferre queunt.

SIEF CITRINUM MESUÆ.

℞. Cadmiæ uſtæ, & in lacte mulieris extinctæ ac lotæ unciam unam,
Ceruſſæ lotæ uncias duas,
Croci unciam ſemis,
Opii drachmam unam,
Tragacanthi drachmas duas,
Aquæ pluviæ, quantum ſufficit.

Deſcribitur hoc Collyrium à Meſue in capite de Ophthalmiâ; vehementiſſimis enim oculorum doloribus ulceribuſq; plurimùm commodat.

Si lac muliebre defuerit, ſubſtituatur in ejus locum lac aſininum, caprillum, vel ovinum.

SIEF DE PLUMBO MESUÆ.

℞. Plumbi uſti, & loti,
Æris uſti,
Antimonii,
Tutiæ lotæ,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana drach. octo,
Opii drachmam ſemis,
Aquæ pluviæ, quantum ſufficit.
Fiat Sief.

Vulnera & ulcera oculorum replet, & conſolidat.

SIEF DE ROSIS EJUSDEM.

℞. Foliorum Roſarum drachmas quindecim,
Gummi Arabici,
Croci ana drachmas octo,
Opii,
Nardi Indicæ ana drachmas duas.

Ad doloris moleſtias, fluxum uberem ac tenuem, puſtulas & prolapſus oculorum efficax.

SIEF DE THURE RHASIS.

℞. Cadmiæ,
Pompholygis,
Thuris ana drachmas decem,
Ceruſſæ drachmas quadraginta,
Opii,
Gummi ana drachmas ſex,
Aquæ pluviæ, quantum ſatis.
Fiat Collyrium.

Tumores oculorum reprimit, eorundemq; exulcerationes ſanat, ac cohibet.

SIEF VIRIDE ANTÆI.

℞. Cadmiæ,
Croci ana drachmas tres,
Gummi,
Myrrhæ,
Opii ana drachmam unam ſemis,
Plumbi uſti & loti ſcrupulum unum, grana quindecim,
Squamæ Æris,
Nardi Indicæ,
Acaciæ ana ſcrupulum unum, grana decem.
Cum aqua pluvia fiat Collyrium.

Celebratur ad doloris moleſtias, puſtulas, inuſtiones, prolapſus & contuſiones oculorum.

POMUM AMBRÆ.

℞. Styracis Calamitæ,
Styracis liquidæ,
Benzoi,
Galliæ Moſchatæ veræ,
Aliptæ Moſchatæ,
Ladani ana unciam ſemis,
Cinamomi electi,
Caryophyllorum,
Santali Citrini ana drachmas duas,
Roſarum rubearum,
Mucis Moſchatæ,
Macis,
Ligni Aloës,
Cyperi rotundi,
Majoranæ,
Gummi Elemi,
Roriſmarini,
Iridis Illyricæ ana ſcrupulos duos, grana quinque,
Mucilaginis Tragacanthi factæ cum aqua Roſarum, quantum ſufficit.
Fiat maſſa.

Cor ac cerebrum odoris ſuavitate ac fragrantia reficit, ſpiritus cùm vitales tum animales

animales recreat & fulcit, vertiginoſos juvat, ac capiti à frigida & humida intemperie affecto opem præſtat.

PRo majori ſimplicium compoſitionem hanc conſtituentium unione, quandoque nonnihil Terebinthinæ Cypriæ admiſcetur, ac ob odoris gratiam pauxillum olei Caryophyllorum additur. Divitibus Ambra, & Moſchus vel Zibethum pro conſulentis Medici judicio, aut expetiti odoris optatu adjiciuntur.

In hac compoſitione pro Santalo albo Citrinum, utpote odoratius, ſubſtituimus, pro Cardamomo verò Cyperum, pro ſemine Nigellæ Roriſmarini folia, ac denique pro Zedoaria Iridem Illyricam aſſumimus.

ALIUD.

℞. Santali Citrini drachm. ſex, ſcrupulos duos,
Ligni Aloës unciam ſemis,
Roſarum rubearum,
Baſiliconis,
Lavendulæ,
Anthos,
Majoranæ ana drachmas tres, ſcrupulum unum,
Corticum Citri drach. ſeptem,
Cinamomi,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Caryophyllorum,
Coriandrorum præparatorum,
Cardamomi ana drachmas tres, ſcrupulum unum,
Ladani puri uncias octo,
Styracis Calamitæ drachmas ſex, ſcrupulos duos,
Liquidæ drachmas tres,
Aſæ dulcis drachmas decem,
Ceræ citrinæ unciam unam ſemis,
Terebinthinæ Cypriæ uncias quatuor,
Aquæ Roſarum uncias duas ſemis,
Moſchi Alexandrini,
Ambræ cin. ana ſcrupulos duos ſemis.
Fiat maſſa.

ODore ſpiritus inſtaurat, & cordi robur addit. Uſui eſt maximè, cùm aliqua aëris inquinati ſuſpicio viget, cui tunc temporis Angelica, Zedoaria, Ruta, & præſertim Camphora, rectè adjiciuntur.

SUFFITUS CEPHALICUS.

℞. Benzoi unciam unam ſemis,
Styracis Calamitæ,
Succini citrini,
Maſtiches ana unciam unam,
Olibani,
Myrrhæ ana drachmas ſex,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum ana drachmam unam ſemis,
Florum Roſarum rubearum drachmas ſex,
Lavendulæ drachmas tres,
Corticis Citri ſicci drachmas tres.
Contundantur groſſo modo,
Miſce.

SUFFITUS DELICATUS.

℞. Benzoi electi unciam unam ſemis,
Styracis Calamitæ drachmas ſex,
Ligni Aloës drachmas duas.
Fiat pulvis groſſiuſculus.

SUFFITUS COMMUNIS.

℞. Baccarum Juniperi,
Raſuræ Succini citrini ana uncias tres,
Florum Roſarum rubearum unciam unam ſemis, drachmas duas,
Styracis Calamitæ unciam unam ſemis,
Ligni Juniperi drachmas undecim,
Maſtiches,
Sandaracæ ana drachmas decem,
Olibani drachmas ſeptem.
Miſce, fiat pulvis groſſus.

CANDELÆ PRO SUFFITU.

℞. Aſæ dulcis, id eſt, Benzoi,
Styracis Calamitæ ana uncias quatuor,
Thymiamatis,
Olibani, ana uncias duodecim,
Ladani uncias decem & octo,
Caryophyllorum unciam unam ſemis,
Sem. Nigellæ unciam unam,
Coriandrorum præparatorum,
Granorum Juniperi, ana unciam ſemis,
Styracis liquidæ uncias ſex,

Tere-

Terebinthinæ unciam ſemis,
Carbonum Tiliæ vel Salicis uncias triginta.
Cum infuſione Tragacanthi factâ in aqua Roſarum, fiant Candelæ.

ALITER SIC PARANTUR.

℞. Styracis Calamitæ,
Carbonum Salicis ana uncias duas,
Benzoi unciam unam,
Caryophyllorum unciam ſemis,
Ladani drachmas ſex.
Terebinthinæ Cypriæ & mucilaginis Tragacanthi cum aqua Roſarum factæ q. ſ. fiant Candelæ, quibus pro delicatioribus Galliam Moſchatam, aut Ambram addere licebit.

TÆDA AROMATICA.

℞. Bezoi,
Styracis Calamitæ,
Maſtiches,
Olibani,
Ladani ana unciam unam,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Santali Citrini,
Succini albi ana drachma duas,
Ceræ libram unam.
Fiat Tæda ad craſſitiem unius digiti.

Iſtiuſmodi tædis nos Medici Loimodochiales in Lazaretho utebamur, pro diſſipando venenato aëre, & corrigendo conclavium infectorum fœtore, in magna illâ peſte Auguſtanorum, Anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi ſeptimi & octavi.

PASTILLI PRO FUMO USITATI.

℞. Benzoi electi uncias duas ſemis,
Styracis Calamitæ drachmas decem,
Ligni Aloës drachmas tres,
Caryophyllorum drachmas ſex,
Cinamomi electi drachmas duas,
Ligni Cupreſſi unciam unam ſemis,
Sacchari albi uncias quatuordecim.
Cum infuſione Tragacanthi ex aqua Roſarum factâ,
Fiant Paſtilli.

SAPO MOSCHATUS.

℞. Saponis Veneti libras quatuor.
Incidantur minuſſimè, adde pulveris
Caryophyllorum,
Santali albi ana uncias duas.
Benzoi unciam unam,
Moſchi ſcrupulum unum.
Diſtemperentur in aqua Roſacea.

Aliqui addunt olei de Spicâ guttas aliquot, ſed melius fuerit oleum Caryophyllorum, aut Macis, vel Roſarum. Quidam radices Iridis Illyricæ addunt; cuilibet ſuum hac de re eſto judicium.

SAPO MOSCHATUS VENETUS.

℞. Pulveris radicum Iridis Florentinæ unciam ſemis,
Styracis Calamitæ,
Aſæ dulcis ana drachmam unam,
Caryophyllorum,
Ladani ana drachm. ſemis,
Santali albi,
Ligni Aloës ana ſcrupulum unum.
Tenuiſſimè pulveriſata agitentur in mortario calido, adde
Saponis Veneti in aqua Roſarum fragrantiſſima decies loti libram unam,
Olei Tartari per deliquium facti unciam unam ſemis,
Ligni Rhodii ſcrupulum unum,
Moſchi ſcrupulum ſemis.
Fiant Globuli.

ALIUS ALBI COLORIS.

℞. Saponis Veneti uncias decem.
Lavetur cum aqua Roſarum optima aliquoties, adde
Pulveris radicis Iridis Florentinæ odoratæ drachmas quinque.
Agitentur optimè in mortario calido, adde porrò
Olei Tartari per deliquium facti drachmas decem;
In fine
Olei ligni Rhodii ſcrupulum unum.
Formentur Cylindri.

ANIMADVERSIONES HANC CLASSEM IN UNIVERSUM CONCERNENTES.

Diverſæ ſpeciei medicamenta, & quidem externo uſui tantummodò inſervientia, in hac claſſe habentur; quarum prima *Collyria ſicca* ſive *Sief Arabibus dicta*, ex variis ſimplicibus & pulveribus, oculorum inflammationibus, viſusq; imbecillitati ſuccurrentibus conflata, & in formam oblongam, vel etiam *Trochiſcis* ſimilem efficta ſunt: de quibus multa diſſerere operæ pretium non eſt; cùm ſint medicamenta in ſua forma planè inutilia, nec ullo uſui inſervire poſſint, niſi denuò in pulverem redigantur; quod autem in facili non eſt, prout fuſiùs in præcedentis claſſis animadverſionibus hac de re diſſeruimus: Præſtaret igitur, ob laboris compendium, *pulveres ipſos* reſervare, nec *paſtillos* exindè efformare, cùm, uti dictum, quotieſcunque hos in uſum trahere neceſſe eſt, opus habeant, ut denuò magno labore & difficulter pulveriſentur.

Collyria ſequuntur *Poma Ambræ*, quæ ob odoris fragrantiam excogitata ſunt, & ex diverſis *ſpeciebus odoriferis, cum mucilagine Tragacanthi*, vel quod melius, *reſinâ aliquâ*, vel *Styracis vel Ladani*, in ſimplicem maſſam redactis, conficiuntur, quæ ipſa, quò, ex paucioribus *Gummatis & reſinis fragrantibus*, itemque *oleis deſtillatis odoriferis* parata fuerint, eò gratiora ſunt. His adjunguntur *Suffitus*, qui pulveres ſunt groſſi, ex iisdem *Gummatis & reſinis fragrantioribus* ruditer contuſis compoſiti, quibus *pulveribus* vel *ſuffitibus*, nec non *candelis & paſtillis*, quandoque adduntur nonnulla, quæ prunis inſperſa tantum abeſt, ut fragrantiam aliquam redoleant, quin inſignem fœtorem ſpirent, à carbonibus vivis ambuſta, quamtumvis antea & per ſe odorata fuerint, utpotè *Cinamomum, Caryophylli, ſem. Coriandri, ſem. Nigellæ, Roſa, &c.* Imò & *Moſchus ipſe*, ſi vivis carbonibus immiſſus citò comburatur, malè olere ſolet. Proindè niſi Medicus quid aliud intendat cum ſimilibus adjunctis, præſtat ea omittere, quàm reliquorum odoriferorum fragrantiam unà deſtruere.

In compoſitione *candelarum pro ſuffitu, tædarum aromaticarum & paſtillorum pro fumo*, præcedens admonitio ſimiliter obſervanda eſt, præſertim in *paſtillis pro fumo*, quibus ſine ulla ratione magna *Sacchari albi* quantitas additur, quod ipſum jam antè in *animadverſionibus præcedentis claſſis*, ſupra *Trochiſcos de Benzoë* rejeci, quò benevolum Lectorem remitto. Hoc ſaltem in præſens moneo, ſatiùs eſſe loco *Sacchari pulverem carbonum* addidiſſe, & pro *Styrace Calamita* ejus *reſinam*, cui reliqua tandem immiſceri poſſunt: Si etiam *ligna Aloës & Cupreſſi*, item *Cinamomum ac Caryophylli* omitterentur, fragrantiores efficerentur *paſtilli*.

Claudunt tandem hanc claſſem *Sapones Moſchati*, qui & ipſi, quò paucioribus rebus, iisdem tamen gratis & odoriferis, utpotè *Moſcho, Ambrâ, Zibetho*, vel *oleis quibusdam deſtillatis*, videlicet *Roſarum, Caryophyllorum, Benzoës, Majorana vel Lavendula* permixti fuerint, eò gratiores & fragrantiores exiſtent.

Cæterùm, quæ diverſorum horum *medicamentorum præparandi modos* concernunt, illa gnarus Pharmacopœus ipſemet abundè nôrit; ſin minùs, conſulantur noſtræ compoſitiones & earundem parandi dexterrimi modi *ſequentis Diſpenſatorii navi*; qui, ſi diligenter obſerventur, aliâ animadverſione hic ulteriùs opus eſſe, non cenſeo.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ

CLASSIS DECIM: QUARTA,

CONTINENS

CONFECTIONUM ANTIdotalium, Narcoticarum ſeu Opiatarum aliarumque conſimilium Conditarum & Conſervarum deſcriptiones,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

THERIACAM, quam omnium planè medicamentorum Reginam meritò dicere queas, ob promiſſionum certitudinem & actionum efficaciam ſingulari multorum ſeculorum encomio celebratam, ſolis olim Regibus Imperatoribusque magnis ſumptibus ſimplicia ad ejus confectionem requiſita comparantibus, uſui fuiſſe conſtat, cujus præparatio non niſi Medicis Cæſareis ob fidem peculiari privilegio credebatur. Notum namque eſt, Antidotorum inveniendarum ſtudium, priſcis ſemper magnatibus curæ fuiſſe: unde factum, ut hac in re, tot tantique viri maximè laboraverint, præcipuè verò Damocrates, Antipater, Ælius Gallus, Euclides, Palatianus Socratis diſcipulus, Zenon, Claudius Apollonius, Antiochus Rex, Hera, Xenocrates Platonis auditor, Eſdra, Scribonius Largus, ac Nicolaus uterque, præcipuè verò Mithridates & Attalus, omnium ferè medicamentorum venenis adverſantium vires particulatim experti, quorum quidem diverſa, eaq; plurima Mithridates conjungens, ea in famoſam tandem redegit Antidotum, quâ ſuam à venenis incolumitatem tutatus eſſe legitur. Subſecutus autem multis pòſt annis Andromachus, inter Neronis Medicos primus, nonnullis additis, quibusdam demptis, belluas ſeu viperas ei admiſcuit, cùm jam antè citra ferarum additionem confectum medicamentum præclarè contra toxica faceret, atque ſic Theriacam aſtruxit; cujus uſus ſub maximis Imperatoribus, (ut Galenus lib. de Theriaca ad Piſonem teſtatur) in publicum prodiit, primatibus ac exercituum ducibus opportunus futurus. Ad nobilem autem hanc Antidotum parandam, idem Galenus lib. 1. de Antidot. ſibi ex magna Syria, Palæſtina, Ægypto, Cappadocia, Ponto, maximè verò ex Macedonia, & ex provinciis ad Occidentem ſitis, quas Galli habitant & Hiſpani, ac oppoſitas oras incolentes Mauri, medicamenta ad ejus compoſitionem neceſſaria allata fuiſſe ſcribit. Unde nullis hic ſumptibus, diligentiæ, aut labori parcendum, ac difficultas propter utilitatem ſuperanda. Cum autem neminem eam rectè paraturum putaverit Galenus, niſi bene parantem priùs viderit, ideò ejus componendæ veram ac ſecuriſſimam normam multo nobis uſu compertam, lucidiſſimè, ne error obrepere poſſit, ſubjunximus. Ea autem ſic habet.

THERIACA

THERIACA ANDROMACHI SENIORIS EX GALENO.

α, περὶ Αντιδότων.

℞. Trochiſcorum Scilliticorum uncias ſex,
Trochiſcorum de viperâ,
Piperis longi,
Opii, ſeu ſucci Papaveris,
Magmatis Hedychroi ana unciastres,
Roſarum rubearum exiccatarum,
Iridis Illyricæ, aut Florentinæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Seminis Buniadis dulcis, ſeu Napi agreſtis,
Comarum Scordii Cretici,
Opobalſami, ſeu Olei ex Nuce Moſchatâ expreſſi,
Cinamomi,
Agarici ana unciam unam ſemis,
Myrrhæ,
Coſti odorati, ſeu Zedoariæ,
Croci Orientalis Corycii,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Nardi Indicæ,
Schœnanthi, ſeu Junci odorati,
Thuris maſculi pellucidi,
Piperis nigri,
Albi, ſeu Aglaiæ,
Fol. Dictamni Cretici,
Comarum Marrubii,
Rhabarbari, ſeu Rhei,
Stœchadis Arabicæ ex Cycla,
Sem. Petroſelini Macedonici,
Nepetæ, ſeu Calaminthæ montanæ odoratæ,
Terebinthinæ Chiæ, aut acris Lybicæ,
Zingiberis,
Rad. Pentaphylli ſeu quinquefolii racemoſi ana drachmas ſex,
Polii Cretici,
Chamæpityos ramorum,
Styracis Calamitæ rubeæ,
Meu, ſeu Angelicæ,
Amomi racemoſi, aut ſem. Citri & Hyperici ana part. æquales,
Acori, ſeu Calami Aromatici,
Nardi Celticæ,
Terræ Lemniæ veræ,
Phu Pontici, aut Valerianæ noſtræ,
Chamædryos Cretici comarum,
Fol. Malabathri, aut ejus loco Macis & Caryophyllorum ana partes æquales.
Chalcitidis toſtæ,
Radicis Gentianæ,
Aniſi torrefacti,
Succi Hypociſtidis,
Carpobalſami aut Cubebarum,
Gummi Arabici ſplendidi, vermiculati,
Sem. Fœniculi Cretici,
Cardamomi minoris,
Seſeleos fragilis Maſſil.
Succi Acaciæ,
Thlaſpios,
Comarum Hyperici Cretici,
Ammeos,
Sagapeni ana drachm. quatuor,
Caſtorii,
Ariſtolochiæ tenuis, ſeu longæ,
Sem. Dauci Cretici,
Bituminis Judaici, ſeu Aſpalthi,
Opopanacis,
Centaurii minoris comarum,
Galbani ana drachmas duas,
Mellis deſpumati triplum, id eſt, libras quatuordecim, uncias quinque, & drachmas duas.

CONFICITUR HOC MODO SECUNDUM GALENUM.

Herbæ, flores, fructus, ſemina, radices, cortices, Trochiſci, terra Lemnia, Chalcitis, Bitumen, diligentiſſimè teruntur piſtillo ferreo in mortario æneo, & cribro ſubtiliſſimè trajiciuntur, ſem. Thlaſpios, Napi ſylveſtris & Croco exceptis, quæ per ſe teruntur, vinoque rigantur, ne mortario interiori hæreant, & ut commodiùs conterantur; Gummi, ſucci & Caſtorium per ſe terantur, affuſo vino, ut commodiùs teri poſſint. In ipſo compoſitionis tempore omniumque rerum mixturâ, Terebinthina in duplici vaſe cum modico mellis primùm liquefiat, deinde Opopanax, Galbanum, Sagapenum, exactè priùs trita, affuſo pauculo melle, ut meliùs uniantur, compoſitionem ſubintrent; poſtea in duplici vaſe coquuntur cum Terebinthina, donec ad juſtam conſiſtentiam redactа fue-

ćta fuerint, his admiſcetur pars aliqua centritorum, vino etiam diſſolutorum, donec mellis conſiſtentiam conſequantur; deinde in mortarium vaſtæ magnitudinis effunduntur in hunc modum: Primùm pars aliqua eorum, quæ in duplici vaſe liquata ſunt eaque tepida probè agitentur rudiculâ, & ſic conſequenter de reſiduo faciendum, donec omnia probè unita ſunt, & hæc quidem ad Solem aut tepidum calorem, ut faciliùs uniantur, continuò agitando & tundendo pilâ ferreâ inunctâ oleo Nucis Moſchatæ, ut commodiùs agitari poſſint, & oleum reſiduum reliquis admiſceatur, alioquin facilè piſtillo medicamentum adhæreret, & difficilior fieret agitatio. Hæc per quatuor aut quinque dies continuos agitanda ſunt, & rurſus elapſis ſex aut ſeptem diebus iteranda agitatio per duos menſes; deinde reponitur medicamentum in vaſculis plumbeis aut terreis benè coćtis & vitreatis. Chalcitis, quæ hoc medicamentum ingreditur, ſic præparanda eſt: Illius bona quantitas drachmarum non pauciorum quàm quadraginta, in ollam crudam operculatam conjiciatur, ac ſuccenſis carbonibus coquatur, eâque liquatâ ubi bullas emiſerit, partem ſupernam in marmor effundes, atque illic in umbrâ permittas, donec frigeſcat. Inde ſolummodò capies quod ſupernè ſpumeum fuerit, quodque cinerei eſt coloris, aut praſii, non quod flavum eſt; Theriacam enim colore flavo non nigro tingeret; ea porrò drachmarum quatuor pondere vino trita & diluta medicamento admiſcetur.

Nobiliſſima hac Antidotus (quam Andromachus Neronis Medicus primùm compoſuit) à Galeno 1. de Antidotis & de Theriaca ad Piſonem deſcripta, qua antea tranquillitate, quam agris præſtabat Γαλήνη *dicta eſt, cùm variè à variis parari ſoleat, & noſter eam conficiendi modus à veterum normà longè ſit diverſus, ut in ejus ſtructura uniformis ſervaretur æqualitas, cum jam dicta Theriaca præparandæ modum hîc ſubjicere voluimus, quem Reipub. noſtra Auguſtanæ Pharmacopœi hoc in negotio verſatiſſimi, ut qui ſæpiùs ac ferè quotannis hanc Antidotum & quidem in magnâ quantitate conficiunt, ſequuntur, quemq; commodiſſimum & omnium præcateris dexterrimum multo uſu ac experientiâ ſunt edocti.*

Simplicia igitur ad Theriacæ conſtitutionem expetita, eaque omnium ſelectiſſima & perfectiſſima, quæ conteri poſſunt, in ſex claſſes dividunt, quarum ſingulas ſeorſim tundunt, in pulverem redigunt, ac anguſto cribro tranſmittunt.

CLASSES AUTEM HÆ SUNT.

I. CLASSIS.

℞. Iridis Illyricæ,
Scordii Cretici,
Seminis Buniadis ana unciam unam ſemis,
Aniſi,
Seſeleos Cretici,
Polii Cretici ana unciam ſemis,
Zedoariæ electæ drachmas ſex.

Pendit hæc claſſis in univerſum libram ſemis, drachmas ſex.

II. CLASSIS.

℞. Gentianæ,
Chamædryos,
Fœniculi Cretici,
Amomi aut ſuccedanei ejus ana unciam ſemis,
Pentaphylli,
Marrubii,
Calaminthæ montanæ ana drachmas ſex.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias quatuor, drachmas duas.

III. CLASSIS.

℞. Radicis Meu, ſeu Angelicæ,
Phu Pontici,
Nardi Celticæ,
Chamæpityos,
Seminis Thlaſpios ana unciam ſemis,
Ariſtolochiæ longæ drachmas duas,
Dictamni Cretici drachmas ſex.

Pendit

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias tres ſemis.

IV. CLASSIS.

℞. Roſarum rubearum unciam unam ſemis.
Florum Hyperici unciam ſemis,
Centaurii minoris,
Seminis Dauci ana drachmas duas,
Petroſelini Macedonici,
Schœnanthi cum flore ana drachmas ſex,
Trochiſcorum de Vipera uncias tres,
de Squilla uncias ſex,

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias tredecim.

V. CLASSIS.

℞. Seminis Ammeos,
Acori, ſeu Calami Aromatici ana unciam ſemis,
Cinamomi optimi unciam unã ſemis,
Caſſiæ ligneæ,
Rhabarbari,
Spicæ Indicæ ana drachmas ſex,
Piperis longi,
Trochiſcorum Hedychroi ana uncias tres.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias decem, drachmas ſex.

VI. CLASSIS.

℞. Stœchadis Arabicæ,
Zingiberis albi,
Piperis nigri,
Albi ana drachmas ſex,
Macis,
Caryophyllorum ana drachmas duas pro Folio,
Cubebarum pro Carpobalſamo,
Cardamomi ana unciam ſemis.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias quatuor ſemis.

SEQUENTIA AUTEM SINGULA PER SE TERANTUR, UTPOTE,

Myrrhæ,
Thuris albi,
Croci Orientalis ana drachmæ ſex,
Agarici Trochiſcati uncia una ſemis,
Caſtorei,
Bituminis Judaici ana drachmæ duæ,
Terræ Lemniæ veræ,
Chalcitidis toſtæ ana uncia ſemis.

NUnc verò Gummi & Reſinæ, Terebinthinâ Cypriâ & Styrace exceptis, utpote Sagapeni uncia ſemis, Opopanacis drachmæ duæ, Galbani drachmæ duæ, Gummi Arabici uncia ſemis, per ſe vino Cretico diſſoluta ac eliquata per ſetaceum tenuis pulticulæ formâ exprimantur; hoc facto ad permixtionem ſic accedes. Primò ſex claſſes medicamentorum in tenuem pollinem redactas, unà cum iis, quæ per ſe terenda monuimus, terrâ Lemniâ, Croco & Chalcitide exceptis, in aheno magno commiſcebis, diligenter pulveres hos per horam vel amplius agitando, ut ſic probè coëant, ac accuratè & ad extremum uſque permixti, paulatim poſtmodùm melli & reliquis liquidioribus miſceri queant, eo planè modo, quem jam jam tradituri ſumus.

His igitur ita ritè diſpoſitis, in ahenum quoddam magnum quatuor aut ſex mellis deſpumati ac modicè calentis unciæ infundendæ, eaq́; piſtillo magno ligneo ita hinc inde diducenda, ut cacabi jam dicti circumferentia melle hoc tenuiſſimè obducta, & quaſi peruncta ſeu illita videatur. Tunc omnium primò Terebinthina Cypria ſuper prunas modeſto calore liquata, addito pauco melle & vino Cretico, eidem aheno indenda, quam mox Gummatum (ut paulò ante commemoravimus) per ſetaceum expreſſus quaſi cremor identidem vino Cretico modicè dilutus, & ad prunas leniter calefactus ſubſequatur. Abhinc ſucci & liquores contrīti, nempè ſuccus Acaciæ, Glycyrrhizæ, Hypociſtidis, ipſumq́; Opium compoſitioni jungantur, quæ omnia ac ſingula vino Cretico diſſoluta, unà cum prioribus aheno inditis, nimirùm Terebinthinâ & Gummis, continuâ ac indeſinenti agitatione probè permiſceantur. Hoc facto mellis deſpumati mediocriter calentis libræ aliquot in ahenum hoc dimittantur, ac factâ prius diligenti omnium jam dictorum unione, pulveres ſex claſſium ſedulò ad invicem (ut antea monuimus) permixti, per cribrum anguſtum paulatim inſpergantur, continuâq́; agitatione ſic accuratè permiſceantur,

ne quid grumeſcat, ſed compoſitio ipſa evadat plana ac tenera, atque ſic alternis vicibus modò mellis portio aliqua affundenda, modò pulveres inſpergendi, donec omnis pulverum quantitas melli unita fuerit. Tunc verò terra Lemnia, & poſt eam Chalcitis, utraque priùs vino Cretico diluta adjicienda; abhinc Styrax Calamita addito modico vino Cretico ad prunas liqueſiat, ac oleo Nucis Moſchatæ addito artificiosè, ne grumeſcat, diſſolvatur, & ad teneritudinem eliquetur, compoſitioniq́; addatur. Quæ ubi probè unà cum cæteris omnibus mixta fuerint, Crocus eodem vino Cretico dilutus, ac tenuiter diductus Theriacam ſubintret, & poſtremò oleum Caryophyllorum, quod Trochiſcis Hedychroi, in quorum ſtructura Opobalſami vices ſupplere debebat, ſubtraximus, qua de re vide Scholion ad Trochiſcos jam dictos, loco proprio adjectum, medicamentumq́; diu ac ſtrenuè agitandum, ut omnium eò perfectior fiat mixtio, idq́; in vaſe mundo reponendum, cujus tertia vel ad minimum quarta pars vacua ſuperſit, ut Theriaca fermentando in ampliorem molem accreſcens & inſurgens commodè per dies aliquot in eo agitari queat. Eſt enim ad dies ad minus octo continuos quotidiè commovenda, deinde verò ſingulis hebdomadibus, ac tandem ſingulis menſibus agitanda, donec anni unius ætatem attigerit, ſemper eam diligenter contegendo, & ab externis injuriis muniendo, eritq́; ſic Theriaca omnibus ſuis numeris abſoluta, eos effectus præſtans, quos vetus ſeculum atque etiam modernum, de tàm nobili ac pretioſo medicamine pollicetur.

Alii parùm à jam dicta methodo declinantes, Styracem unà cum Terebinthina omnium primò liquant, deinde Gummata reſoluta, ſuccosq́; vino dilutos, abhinc pulveres claſſium prius diſtributarum, benè prius (ut ſupra monuimus) permixtos unà cum melle Theriaces confectioni jungunt; ultimo loco oleum Nucis Moſchatæ, terram Lemniam, Crocum, & tandem Chalcitidem admiſcent, eſtq́; is Theriacam componendi modus à priore parùm diverſus, niſi quod Styrax in diſſolutione periculum aliquod pariat: ea enim ſi frigidius tractetur, in grumos abire, ſin verò calidius, evaporare ſolet. Quare prior modus nobis ut probatior ſemper magis arriſit.

THeriacæ vires ex Galeni monumentis ſic decerpunt Actuarius & Alexandrinus. Ipſa adverſus maxima mala medicamentum alexiterium eſt expertum. Datur in venenatis morbis, aut venenatorum plagis, Nucis Ponticæ magnitudine cum vino, capitis dolores diuturnos, vertigines, auditus graves, hebetudines oculorum, guſtus inſtrumentum debilitatum, comitialem morbum, orthopnoicos cum mulsâ potum ſanat; diſſecans, attenuans & eductu faciles reddens humores; Succurrit etiam recenti & veteri tuſſi, & iis quibus thorax dolet. Convenit ſanguinem expuentibus, ſive à thorace, ſive à pulmone eductio fiat, ſiquidem recens eductio ſit cum poſca; inveterata verò cum aqua decocti radicū Symphyti manè & veſperi, ſtomachi vitia, ventriculi difficilem concoctionem & imbecillitatem emendat, inflationes ſtomachi, & inteſtinorum cruciatus ſedat, colicos & ilioſos placat. Valet etiam in cardiacis, & iis qui animo linquuntur, & cholericis, lumbricorum omne genus mirabiliter exigit, cum ſucco Menthæ data: hepaticos affectus, itemque morbo regio laborantes ſtrenue curat, induratos lienes liquefacit, ſordes in iis conſumens cum Oxymelite data. Deterit & lapides renum cum decocto Apii & Petroſelini, aut ſemine Dauci, aut quorundam aliorum, & difficilem mictionem veſicæ, & in ipſa exulcerationes interdum ſanat, cum decocto Chamæmeli febre carentibus data, aut cum vino dulci. Præbetur in omnis generis rigoribus diuturnis, maximè verò quartanis, ſi quis eâ artificiosè utatur, hoc eſt, poſt inclinationem. Datur etiam hydropicis cum Aſari decocto, & ſimilibus malis, potiſſimùm verò iis qui anaſarcâ laborant, elephantiâ quoque correptis ſæpè auxiliatur, & partium corporis reſolutiones in potu accepta ſæpè ſanat, mulierum purgationes movet, & mortuos fœtus ejicit, data cum paſſo aut aqua mulſa; Rutâ tamen aut Dictamno priùs in iis liquoribus incoctis faba magnitudine, podagrâ afflictis & articulorum defluxione infeſtatis conducit, poſt inclinationem non ſemel tantùm, ſed multoties pondere drachmæ unius pota, pro viribus & ægri temperamento, opitulatur dolentibus etiam impoſita. Admirari verò oportet hanc Antidotum, quod non modò corpori, verùm etiam animo malè affecto medetur: Ex atra enim bile natas diverſas imaginationes hoc medica-

medicamentum exhibitum ſedat, è vaſis lienis atram bilem veteli eluens & exhauriens: quemadmodum etiam ex ferarum ictu illatum venenum, & aquæ formidinem (hydrophobiam vocant) peſſimum ſanè & curatu diffi ilem morbum, aut potiùs incurabilem, aſſiduè data ſæpè ſuſtulit. In peſtilentibus ſimiliter conſtitutionibus præſumentes ipſam hoc malo corripi prohibet. Hyemis tempore iter facientibus conſulimus, ut ex ipſa parum ſumant; eſt enim veluti bonum viſcerum integumentum, quod plurimum iis, qui eam ſumpſerunt, calorem exhibeat. Dare oportet hoc Medicamentum cùm probè coxerit, qui ipſum accepturus eſt, neque cibis refertus ſit. Bibat autem jejunus, & jube, ut ſufficienti tempore à cibis abſtineat, quo Medicamentum concoqui poſſit. Inſpicere verò etiam oportet tempus & ætatem ejus, qui ſumpturus eſt. Æſtate enim neque omninò dabis, neque in vigore ætatis exiſtentibus, ut qui plurimùm habeant caloris, neque ſæpiùs Medicamentum exhibendum eſſe monemus: iis verò qui jam vitæ declinationem attigerunt, pituitoſis, nauſeabundis & cruditate laborantibus, iisq́; qui cibum non appetunt ex melancholia aut frigiditate, hanc ſæpiùs & plurimùm exhibere convenit. Similiter etiam iis, qui ſtomachi inflatione laborant, & uteri malis, cum vino bono ac veteri conſulimus frequenter ſumendam. In bilioſis verò febricitantibus & pueris omninò ejus exhibitionem vitare oportet: major enim ejus eſt facultas, quàm vires eorum tolerare poſſint, eò quod illorum corpora facilè diſſolvat, & innatum ſpiritum celeriter extinguat.

ANIMADVERSIONES.

UNius equidem conſiſtentiæ medicamenta hæc claſſis complectitur, *Electuaria* nempè, eaque magni nominis & æſtimationis, ac ad diverſorum morborum agmina profliganda decantati uſûs, nec minùs tamen, ſi rectâ rationis bilance eorum compoſitiones & præparationes librentur & expendantur, mendis innumeris ſcatentia, ac proindè maximâ reformatione & caſtigatione ſummoperè indigentia.

Inter hæc ipſa verò primas tenet, illa omnium planè medicamentorum Regina dicta, ac tanti hactenus ubivis gentium æſtimata, tot tantorumq́ue virûm encomiis celebrata THERIACA, quam in præſens exquiſitiori rectæ rationis & judicii examini ſubjicere, atque paulò minutiùs, quàm hactenus ab aliis factum eſt, perveſtigare, ſtat ſententia.

THERIACA undè dicta ſit, quis magni hujus remedii inventor extiterit, & quibus ægritudinibus potiſſimùm inſerviat, de his non eſt ut multum diſſeramus, libet ſcriptionis & laboris operæ compendium facere, & ad Authores, qui de encomiis magnæ & pompoſæ hujus confectionis ubertim loquuti ſunt, benevolum Lectorem relegare. Neque tamen antiquiſſimæ huic *Antidoto*, ad quam omnis orbis ferè in morbis deploratiſſimis, inprimis autem diræ illius luis peſtiferæ, nulli parcentis, Tros Rutilusvè ruat, ferociis coërcendis, veluti ad ſacram anchoram confugit, laudes ſuas detrahere vel ipſam evertere, nobis propoſuimus, utpotè cui rei etiam prorsùs impares eſſemus, cùm immenſarum ejusdem virtutum encomia, jam tùm in mente non plebeiorum ſolùm, ſed etiam Magnatum, ac ipſorummet etiam Medicorum; iſtorum autem præcipuè, quibus modernorum inventa ſordent, & queis antiquorum authoritas adeò ſancta eſt, ut piaculum cenſeant, ab eorum dictis & præceptis vel latum unguem recedere, altas & firmas radices egerint, imisq́ue infixa ſint medullis, atq; ſi daretur optio, citiùs clavam ex manu Herculis extorquere, quàm conceptam hanc de THERIACA ingentem fiduciam ex animis multorum elidere anniterer. Interim tamen nemo, cui veritas cordi eſt, nobis vitio vertet, ubi non Quis, ſed Quid loquatur ſeriò attendentes, Ratione etiam & Experientiâ adducti, nec non Authoritate præclariſſimorum Virorum (*vide Quercet. rediv. in ſua Pharmacopæia Dogmatica fol. 475.*) quibus jam dudum, ingens hæc THERIACÆ ex tam immenſa & incongrua prorſus, tot ingredientium farragine conſarcinata compoſitio ſuſpecta fuit, ſuffulti, ab antiquorum placitis, non dicam erroribus, pauxillū declinaverimus, nec ubique in omnibus pro dextra hujus

hujus præparatione efformanda, eorundem veſtigiis inſtiterimus. Præ cæteris autem rationi minùs conforme videtur, quòd ex indiſtincta vel potiùs infrunita, tantâque tot diverſarum rerum, nonnunquam apertè ſibi repugnantium conglomeratione, tam nobile ac præcellens, (quale quidem Theriaca vulgò æſtimatur) Alexipharmacum exſurgere vel emergere queat; taceo, quòd Alexipharmacorum ſive ſpecierum virtute aliquâ Bezoardicâ præditarum, vel minimus huic prolixæ *compoſitioni* inſit numerus, quarum inſuper vis & efficacia à plurimis adjunctis aliis incongruis ingredientibus, partim ipſorum qualitate, quâ alterum alteri infeſtum eſt, partim verò nimiâ copiâ obruitur & obtunditur, fereque annihilatur. Et ut paucis abſque fuco meam de Theriaca proferam ſententiam, experientiâ crebrâ confirmatam, certò ſtatuo illam, ſi legitimè præparata ſit, in intemperie ventriculi frigidâ corrigendâ, ejusdemque, uti & inteſtinorum diris ſymptomatibus, utpotè *nauſeâ*, *vomitu*, *diarrhæâ*, *dyſenteriâ*, *colicâ paſſione*, *&c.* ſi in debita doſi propinetur, ac vel externè etiam applicetur, compeſcendis; aliisque quamplurimis reliquis *vitiis ventriculi* (à quo tanquam ſcaturigine, plurima fluunt morborum, inprimis verò febrium genera) corrigendis plurimùm poſſe: In morbis autem malignis ac peſtilentibus, nec non peſte ipſa, an tantum præſtare queat, quantum illi ſatis glorioſè attribuitur, equidem hactenus nondum experiri, nec unquam ex illius ſolitario uſu tam proſperos effectus videre licuit. Et ſanè, ſi quid ſingulariter in *peſte* valeat, idipſum non tam ratione inſignis virtutis Alexipharmacæ (utpotè quam exiguam ſaltem ob rationem ſuperiùs allatam à nonnullis ingredientibus, iisdemque ex parte ſummoperè adulteratis mutuatur,) quàm ratione *Opii* fieri exiſtimo; hoc enim præter vim Narcoticam, etiam peculiari vi quaſi dementatrice pollet, quâ ipsâ impragnata Theriaca, ſalubriter adhuc degentibus, qui ratione præſervationis illâ utuntur, ac firmam fiduciam in illam collocant, veluti animoſitatem quandam, ceu tempore infectionis ſummè neceſſariam addit, ſicque nonnullos quandoque immunes conſervat; quantum enim timor *tempore peſtis* noceat, quantumque è contra impavida mens & animus intrepidus poſſit, præter obſervationes vulgares, etiam apud *acutiſſimum illum Philoſophum Helmontium in Tumulo peſtis*, eleganter videre eſt.

Præmiſſo hoc generali diſcurſu de Theriaca & ejusdem virtutibus, progrediamur nunc ad ſpecialius nonnullorum ejus ingredientium examen: Et quidem, quantum *Agaricum*, *Rhabarbarum & Chalcitidem* concernit, quem ob finem ſingularem illa (tamquam cathartica, & corroſiva, nec ullâ vi Alexipharmacâ prædita) addita ſint, nemo ſufficientem rationem, quæ animum veritatis avidum ſatiare poſſet, protulit; quin multis, Viris etiam præclariſſimis, res ſuſpecta fuerit, inprimis *Quercetano*, *qui fuſiùs cap. 30. de præp. Theriac.* de his tractat, quò, ne multus ſim, Lectorem remitto. *Trochiſci item Hedychroi*, quorum ſingula propemodùm ingredientia, etiam *Theriacæ compoſitioni* inſerta ſunt, quòd illi adhuc ſeparatim adjiciantur, planè inconcinnum & abſurdum, cum eodem *Quercetano cap. citato*, mihi videtur; Idcircò ne labor & compoſitiones fruſtrà hîc cumulentur, *ſpecies omnes hos Trochiſcos ingredientes*, ipſi huic *compoſitioni Theriaces* in debito & exactè computato pondere adjiciam. *Trochiſci de Viperis* quales illi ſint, qui prolixæ huic *compoſitioni* à ſeculo jam adulterati & præpoſterè additi, & quales eſſe debeant, quidvè eorum loco ſubſtituendum ſit, quod meritò baſis & fundamentum Theriacæ eſſe, majoremque vim Alexipharmacam addere poſſit, fuſiùs in *animadverſionibus claſſis duodecimæ* explicavimus; in iisdem etiam *prædictæ claſſis animadverſionibus* mentionem fecimus *Trochiſcorum de Scilla*, qui tantum abeſt, ut ex *Scilla*, quin potiùs ex rebus adjectis conſtent, quod quivis, qui ſolummodò *Cepam* aliquam vel *Allium* ſemel exſiccare voluerit, reipsâ experiri poterit. Idcircò brevitatis causâ ad præfatas noſtras animad-

verſiones

verſiones ſuperiores revolvendas Lectorem relegamus. Nos jam ipſam, quæ reliqua eſt, *Theriacæ præparationem*, aggrediamur, in qua quidem à veterum componendi modo, utpotè à tot annorum ſerie recepto, non nimeùm declinabimus, nihilominus tamen concinniorem ejus mixturam, exactioremque nonnullarum rerum præparationem indigitaturi ſumus: utpotè

℞. *Succi vel pulpæ Scillæ*,
Radicum Dictamni albi, (*harum enim pulvis ad Trochiſcos de Scilla expetitur*,)
Pulveris viperini ritè præparati, vel etiam hujus loco Trochiſcorum de Viperis noſtro modo confectorum,
Piperis longi.
Opii præparati ana ℥iij.
Opobalſami ſive olei ex Nucibus Moſchatis expreſſi,
Cinamomi acuti ana ℥iß. ʒj.
Roſarum rub. exſiccatarum,
Iridis Illyricæ aut Florentinæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Sem. Buniadis dulcis, ſive Napi agreſtis,
Comarũ Scordii Cretici, vel potiùs, noſtratis,
Agarici Trochiſcati ana ℥iß.
Myrrhæ electæ,
Croci Auſtriaci,
Amomi racemoſi aut ſem. Citri excorticati,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Nardi Indicæ ana ℥j.
Schœnanthi,
Coſti odorati ſive Zedoariæ ana ʒvij.
Thuris maſculi pellucidi,
Piperis nigri,
albi,
Fol. Dictamni Cretici,
Comarum Marrubii,
Rhabarbari,
Stœchadis Arabicæ,
Nepetæ ſeu Calaminthæ montanæ odoratæ,
Sem. Petroſelini Macedonici,
Terebinthinæ Chiæ,
Zingiberis,
Rad. Pentaphylli ana ʒvj.
Acori ſeu Calami Aromatici,
Fol. Malabathri, aut eorum loco Macis & Caryophyllorum ana partes æquales,
Phu Pontici aut Valerianæ noſtræ ana ʒv.
Comarum Chamædryos noſtratis,
Polii Cretici,
Chamæpityos,
Nardi Celticæ,
Comarum Hyperici,
Mei, ſeu, quod melius, Angelicæ,
Radicum Gentianæ,
Aniſi non torrefacti,
Sem. Fœniculi Cretici,
Ammeos,
Seſeleos fragilis Maſſilienſis,
Thlaſpios,
Cardamomi minoris,
Carpobalſami aut Cubebarum,
Succi Hypociſtidis,
Acaciæ,
Gummi Arabici ſplendidi,
Reſinæ Styracis Calamitæ,
Sagapeni,
Chalcitidis,
Terræ Lemniæ veræ ana ℥ß.
Ariſtolochiæ tenuis ſeu longæ,
Comarum Centaurii minoris,
Sem. Dauci Cretici,
Bituminis Iudaici,
Opopanacis,
Galbani,
Caſtorii ana ʒij.
Xylobalſami ʒj.
Aſpalathi,
Aſari,
Amaraci,
Mari veri ana ℈ij.
Maſtichis ℈j.
Mellis deſpumati &, ſi haberi poteſt, Cretici triplum, id eſt ℔xiv. ℥v. ʒij.

Modus conficiendi primus hujus *compoſitionis* ab Authoribus annexus, maximè obſcurus, imò inconditus & ſtolidus eſt: qui ut concinnè tradatur, præſtat etiam *ſpecies* primùm in ſuas claſſes diſpenſare, quibus poſtmodum vel contuſis, vel diſſolutis, aut alio convenienti modo præparatis, minùs difficilem earundem moliemur præparationem.

CLASSIS I.

℞. *Iridis Illyricæ*,
Scordii Cretici vel noſtratis,
Sem. Buniadis ana ℥iß.
Aniſi,
Seſeleos Cretici,

Polii Cretici ana ℥ß.
Zedoariæ electæ ʒvij.
Mari veri,
Amaraci,
Aſari ana ℈ij.

CLASSIS II.

℞. *Gentianæ*,
Chamædryos,
Fœniculi Cretici,
Amomi aut ſuccedan. ejus ana ℥ß.
Pentaphylli,
Marrubii,
Calaminthæ montanæ ana ℥vj.

CLASSIS. III.

℞. *Rad. Meu vel Angelicæ*,
Phu Pontici,
Nardi Celticæ,
Chamæpityos
Sem. Thlaſpios ana ℥ß.
Rad. Dictamni albi ℥iij.
Ariſtoloch. longæ ʒij.
Dictamni Cretici ʒvj.

CLASSIS IV.

℞. *Roſarum rubearum* ℥iß.
Florum Hyperici ℥ß.
Centaurii minoris,
Sem. Dauci ana ʒij.
Petroſelini Macedonici ʒvj.

CLASSIS. V.

℞. *Sem. Ammeos*,
Acori ſeu Calami aromat. ana ℥ß.
Cinamomi opt. ℥iß.
Caſſiæ ligneæ,
Rhabarbari ana ʒvj.
Piperis longi ℥iij.
Macis & Caryophyll. loco Folii, ana ʒij.

CLASSIS VI.

℞. *Stœchadis Arabicæ*,
Zingiberis albi ana ʒvj.
Agarici Trochiſcati ℥iß.
Caſtorii ʒij.
Cubebarum, loco Carpobalſami,
Cardamomi ana ℥ß.

SEQUENTIA PER SE SINGULA TERI POSSUNT.

℞. *Croci Auſtriaci*,
Thuris albi ana ʒvj.
Xylobalſami ʒj.
Aſpalathi ℈ij.
Bituminis Iudaici ʒij.
Terræ Lemniæ ℥ß.

Squinanthum & Nardus Indica omnium difficillimè in pulverem ſubtilem redigi queunt, ità ut quandoq; neceſſum ſit potiorem ipſorum partem abjicere, ſi pulverem ſubtilem pro *Theriaca* expetamus: Et licet cum aliis pulveribus continuò multumq; conterantur, nihilominùs ſi per cribrum, quam anguſtum etiam illud ſit, tranſmittantur, capillacea tamen tranſeunt pulveremq; totum pilis veluti minutiſſimis inficiunt, vel ad finem uſque villoſa vel aculeata remanent; ſiq; diutiùs etiam contúndantur, ſquammulæ à mortario in copia abraduntur, iisque permiſcentur. Propterea conſultiùs eſſet, ut loco dictorum, *Squinanthi & Nardi Indicæ* ſcilicet, eorundem *extractum & eſſentia Theriacæ* commiſcerentur, quæ modo ſequenti parari poſſunt; utpotè

℞. *Nardi Indicæ*, &
Squinanthi ana ʒvj.

Quibus minutim conciſis affunde *vini Malvatici* ℔iß. & in M. B. ad ſiccitatem uſque abſtrahe: *Aqua ſpirituoſa & odorifera à prædictis rebus abſtracta* (loco *vini Malvatici ſimplicis*,) pro diſſolutione rerum *Theriacam* ingredientium, adaptetur; *Remanentia* verò in fundo cucurbitæ cum *aqua ſimplici* vel alia deſtillata q. ſ. coquantur, & exprimantur, *expreſſum decoctum* ad *extracti* conſiſtentiam leniter abſtrahatur, & *Theriacæ* tandem etiam commiſceatur.

Quòd ſi verò *extractum & eſſentia deſtillata* non arriderent (cum tamen meherclè meliori modo res prædictæ *Theriacæ* jungi nequeant,) neceſſum erit, ut illæ ſigillatim per ſe modoq; peculiari, in pulverem ſubtilem redigantur, quod fieri poteſt, ſi ambo minutiſſimè forcipe priùs conciſa cum *vino Cretico* humectentur, de *Gummi* quoque *Arabico*, antea *ſoluto*, illis nonnihil addatur, ac tandem in cucurbita vitrea, ſuo capitello munitâ, inque Mariæ Balneo collocatâ, totaliter iterum exſiccen-

exſiccentur; *Aqua odorifera vel vinum deſtillatum* ab illis prodiens, cum reliquo *vino Cretico* adhibeatur pro diſſolutione aliorum quorundam ingredientium, aut hæc ipſa hoc modo parata ubi in pulverem ſubtilem tandem redacta ſunt, ſique de *Gummi Arabico* illis aliquid additum ſit, *hâc aquâ odoriferâ prolectâ* iterùm dilui poſſunt.

His omnibus *ſpeciebus*, quæ in claſſes diviſæ ſunt, iiſque, quæ ſigillatim contundi debent, ſubtiliſſimè contuſis, & per cribrum anguſtum aliquoties trajectis, ſequentia ſigillatim in appropriatis ſuis *menſtruis* diſſolvantur. Inprimis autem *reſina Styracis Calamitæ* (quam non immeritò *granis* longè præfero, cùm *grana Styracis*, quàm pura etiam ſint, nihilominus *reſinæ* puritatem non adæquent; taceo, quòd *grana* utplurimùm adulterata, aliorumq; *Gummatum granis* permixta ſint: Idcireò longè ſecuriùs eſt, ut loco *granorum Styracis*, ejus *reſinam expreſſam vel extractam*, prout poſtea edocebo, accipiamus,) nec non *Olibanum ſive Thus pulveriſatū*, (quod ipſum tamen nonnullas partes habet mucilaginoſas) item *Bitumen Judaicum & Maſtiche*, optimè in *Terebinthina* liquentur, ſi *Terebinthina* clara ſit & liquida, non verò nigra aut ſpiſſa, qualis plerumque illa, quæ communiter Venetiis transportatur, quæque nullatenus mihi arridet, & ſatiùs eſſet pro eadem, ſi pura & limpida haberi non poſſit, noſtratem Germanicam ſelectam ſubſtituere. *Myrrha, Gummi Sagapenum, Opopanacum, Galbanum*, in *vino Cretico*, vel (quod meliùs eſt) in *eſſentia viperina* cum *vino Cretico* facta, & in *animadverſionibus claſſis duodecimæ ſuper Trochiſcos de Viperis* edoctâ, diſſolvi vel dilui, & per colatorium ſetaceum colari & exprimi poſſunt. *Opium* verò juxta modum in præparatione *pilularum de Cynogloſſa* indigitatum, priùs præparari, poſtea in *vino Cretico* vel prædictâ *eſſentiâ viperinâ*, vel etiam, ſi haberi poteſt, *aquâ viperinâ*, in præparatione *pulveris viperini* aſſervatâ diſſolvi, ac per colatorium ſetaceum colari ac transmitti poteſt. Similiter etiam in prænominatis liquoribus diſſolvi queunt, *ſuccus Liquiritiæ, Hypociſtidis & Acaciæ*, nec non *Gummi Arabicum*. Et ſi loco *Trochiſcorum de Scilla*, ipſius *Scillæ ſuccus* ſubſtitutus fuerit, cum eodem quoque nonnulla ex prædictis *ſpeciebus*, utpotè *Crocus vel Gummi Arabicum* diſſolvi poſſent aut dilui. Quòd ſi ipſum *Opobalſamum*, non verò ejus ſuccedaneum, ſcil. *oleum Nuciſtæ* accipiatur, poſſet quidem illud cum *Terebinthina* commiſceri; æquè tamen commodè etiam cum *melle* diſſolvitur, aliiſque *ſpeciebus* ſuperiùs diſſolutis, per vices tamen nec confertim admiſcetur, prout jam in ultima omnium *ſpecierum* commixtione dilucidiùs edocebo. Si verò *oleum Nuciſtæ loco Opobalſami* accipiatur, poteſt illud ſimiliter ſucceſſivè reliquis rebus diſſolutis artificioſè jungi, pari, quem mox aperiam & explanabo, modo. Nimirùm

Præ manibus inprimis habeas *mel quàm optimè clarificatum*, & ſatis craſſum, vel ad craſſam conſiſtentiam inſpiſſatum, in competenti pondere; Deinde *ahenum* magnum, quantitati *Theriacæ* conficiendæ proportionatum, collocatumque ſupra ignem lentiſſimum, cui mox particula *mellis* injici poteſt, nec non aliquid de *pulveribus*, & continuò agitari.

Interim in alia *patella* habeas *Gummata*, *pulticulæ inſtar diluta & colata*, ſcilic. *Myrrham, Sagapenum, Opopanacum & Galbanum*, quibus ſupra ignem lentiſſimum collocatis inſperge & inſtilla guttatim ſub continua agitatione mox de *Terebinthina* (in qua jam *reſina Styracis* &, ſi lubet, *Olibanum pulveriſatum & Maſtiche* etiam liquata ſint,) mox de *oleo Nuciſtæ* liquato vel *Opobalſamo*, mox particulam de *pulveribus* inſperge, vel alternatim etiam de *melle*, hocque tamdiu continuandum, donec tota *Terebinthina*, & quæ in illa diſſoluta vel liquata ſunt, unà cum *oleo Nuciſtæ vel Balſamo Indico vero* & aliquot libris *mellis ac pulverum*, prædictis *Gummatibus* indiſſolubili nexu & exactè immiſta & commixta ſint, quæ invicem aliquandiu agitentur in calore leni, vel, quod meliùs eſt, in diplomate, collocando nimirùm vel nonnihil immergendo patellam, in qua res jam dictæ permixtæ ſunt, in aquam calidam (optimum enim eſt ſimiles *mixturas Gummatum* in diplomate ve-

 luti

luti liquefacere, & liquefactas diu multumque agitare; quippè incredibile eſt, quàm exactè ad hunc modum, rerum aliàs difficulter coëuntium, ſcilicet *reſinarum*, *oleorum*, *Gummatum & liquorum*, *&c.* ſic fiat unitio & commixtio, quæ nullo modo tam benè & abſque periculo ſupra ignem apertum, etiam ſatis lentum, perfici poteſt, quin *Gummata* grumeſcant, ſive in grumos coëant) ſicque hoc pacto optimè unita & exactè commixta, paulatim & per vices etiam immittantur in *ahenum illud capax*, in quo, ut antea dictum, jam *mellis & pulverum* portio indita ſit, & alternatim de *pulveribus* pariter exactiſſimè invicem commixtis, per cribrum aliquid inſpergatur, mox de *melle calefacto* particula, nec non ſucceſſivè *reliqui ſucci*, modo ſuperiùs indigitato diſſoluti; utpotè *Opium*, *ſuccus Liquiritiæ*, *ſuccus Acaciæ & Hypociſtidis*, item *Chalcitis ſoluta*, *Crocus*, *terra Lemnia*, *Gummi Arabicum* diluta addantur, quoad omnia inſperſa & immiſſa ſint, quæ ſat diu adhuc, quò meliùs cuncta uniantur, agitari poſſunt, eritque ſic exactè peracta *Theriacæ præparatio*, quæ aliquoties adhuc in vaſe illo, in quo recondita eſt & aſſervata, agitari & ſubigi debet.

Nota, quòd *Chalcitis toſta* nihil peculiare ac diverſum ſit à Vitriolo ad colorem cineritium calcinato; nec eſt quod ſpumam in ejuſdem calcinatione vel coctione ſupernatantem duntaxat accipiamus; præſtat enim *ipſum Vitriolum* leviter ſaltem ſive ad flavedinem ſive rubedinem (parùm enim in colore ſitum eſt, & quocunque modo leniter calcinatum Vitriolum addas, non colore vel flavo vel rubro, ſed nigro Theriacam & alia compoſita Electuaria, quæ *Roſas*, *Crocum* & ſimilia capiunt, imbuet;) calcinatum addere. Neque tamen *quodvis Vitriolum magnificæ huic compoſitioni Theriaces*, vel etiam ad *Chalcitidem* hanc præparandam æquè accommodatum eſt, ſed illud potiſſimùm, quod eſt de *natura vel vena Chalybis*, *Martiale dictum*, non verò è fontibus vel *venis cupreis* ſive *Venereum*: Etenim *Martiale Vitriolum*, quod colore viridi præditum eſt, ſapore ſubdulci gaudet, reſolventibus virtutibus maximâ ex parte præditum, nec valdè nocivum, ſi intra corpus in parva doſi ſumatur; *Venereum* è contrà, quod colore cæruleo imbutum eſt, ſaporem habet inſigniter adſtringentem, nauſeam vomitumque in pauca etiam quantitate commovens, ut ingens ſuſpicio ſit, venenum quoddam huic Vitriolo commixtum eſſe, atque ob id hoc ipſum minimè aptum cenſeo, ut huic *compoſitioni* jungatur, ſed *Martiale illud*, (ſi quà neceſſariò vel Chalcitis vel Vitriolum ad *Theriacæ* compoſitionem expetatur,) ſtudiosè electum accipiatur.

Reliqua adhuc eſt præparatio *reſinæ Styracis*, quæ dupliciter inſtitui poteſt, per expreſſionem videlicet & extractionem. Si per expreſſionem illam elicere lubido eſt, tunc

℞. *Styracem Calamitam optimam & reſinoſam*, quam in mortario groſſo modo confractam, in patella affuſo *vino* vel *aqua Roſarum* ſupra ignem unicâ ſaltem ebullitione diſſolve; poſteà per prælum vel torcular calefactam fortiter exprime, ſeparata denique ab aquoſitate *reſina* ſtudiosè aſſervetur. Quod ſi extractio magis arrideat, utpotè quâ tota *reſina* elici poteſt, remanentibus ligneis ac inutilibus ſegmentis, *Styraci* permixtis, quæ alioquin per expreſſionem ſufficienter ſeparari nequeunt; Tum

℞. *Styracem optimæ notæ, confractam*, cui cucurbitæ vitreæ immiſſæ, ſuperaffunde *ſpiritum vini rectificatum*, ad eminentiam quatuor vel quinque digitorum, & in tepore vel leni calore digere per diem, coletur *ſpiritus tinctus*; & ſi *reſinoſa* adhuc *Styrax* apparet, adhuc ſemel *ſpiritûs vini* affuſionem reitera, ac ut antea digere, cola, exprime: *Tincturas* ſive *extractiones* confuſas & conjunctas in cucurbita vitrea ad remanentiam quartæ vel ſextæ partis in M. B. leniter abſtrahe: Remanenti in cucurbita *ſpiritui* nonnihil aquoſo innatabit *reſina*, quæ ſi non totaliter præcipitata ſit, affunde adhuc particulam *aquæ Roſarum*, poſteà ſeparatam atque aliquoties *aquâ Roſarum* lotam ceu pulcherrimam, puram, *graviſq;* longè præferendam, diligenter uſui aſſerva. Hæc ipſa *reſina Styracis* ſi exſiccetur, (quod tamen non con-

ſultum

Google

fultum arbitror,) clara & perſpicua evadit Rubini inſtar.

Eodem planè modo, ſi volupe fuerit, per extractionem parabis *reſinam Ladani*, cujus mentionem feci in *animadverſionibus Trochiſcorum Alipta Moſchata*.

Cæterùm, quod *Schema* concernit, quo præcedens *Theriaca compoſitio* ornata eſt, ſuperfluum duxi etiam illud hîc adjicere; quilibet enim Pharmacopœus vel leviter ſaltem in Arithmeticis inſtructus, pondus ingredientium ad libitum multiplicare, & ex uncia vel drachma una, quotquot libuerit uncias & drachmas efficere poterit; quapropter hoc ceu ſupervacaneo labore, ob operis compendium, lubens ſuperſedeo, & ad alia, quæ ſuperſunt, celeri pede tranſeo.

De exoticis plurimis *Theriacam* ingredientibus, hoc inſuper monere volui, quòd non adeò ſtrictè opus ſit, his ſe alligare, ſi in illis oris, ubi *Theriaca* conficienda eſt, rerum conſimilium ac ejusdem generis ſit proventus; Etenim *herba ex natali ſolo evulſa*, ad ægritudines locis illis Endemias propulſandas, majorem utplurimum habent efficaciam, quàm quæ ex terris aliis, alio ſub Sole calentibus, advehi ſolent. Exemplo ſit *Scordium noſtrum*, quod æqualibus, ſi non majoribus & longè excellentioribus hiſce in locis pollet virtutibus, quam quod ex Creta aliisque longinquis oris ad nos transportatur: Ita etiam de aliis conſimilibus reverà ſe res habet. Atque hac ratione, multis inutilibus Pharmacopœorum expenſis parcere, & ipſorum etiam ægrotantium rebus, maximè verò eorum, quibus curta nimis domi eſt ſupellex, non parùm conſulere poſſemus.

THERIACA AUCTA A MEDICIS ROMANIS ET BONONIENSIBUS.

NOluimus hoc loco præterire, quin Theriaces Andromachi compoſitionem à Medicis Romanis & Bononienſibus olim auctam, & multis in locis mutatam, nec non à Clariſſimo Viro Domino D. Luca Stengelio, Nobili itidem & multâ experientiâ præclaro Viro D. D. Adolpho Occoni A. F. A. N. Collegæ quondam noſtro honoratiſſimo communicatam hûc insereremus, quæ ſic habet.

℞. Trochiſcorũ Scilliticorum uncias ſex,
De Viperis,
Hedychroi,
Piperis nigri ana uncias tres,
Trochiſc. de Camphora,
Opii,
Succi infuſionis Roſarum inſpiſſati,
Scordii Cretici, & noſtri,
Sem. Napi Sylveſtris,
Iridis Florentinæ,
Succi Glycyrrhizæ,
Agarici,
Cinamomi,
Fol. Cardui Benedicti,
Balſami Indici,
Croci Orientalis ana unciam unam ſemis,
Myrrhæ,
Zingiberis,
Rhapontici veri,
Rad. Pentaphylli,
Tormentillæ,
Calaminthæ montanæ,
Comarum Marrubii,
Stœchados,
Rad. Coſti,
Zedoariæ,
Piperis albi,
Longi,
Dictamni Cretici,
Thuris maſculi,
Sem. Petroſelini Macedonici, Smyrnii, id eſt, Oluſatri, non Hippoſelini,
Florum Schœnanthi,
Myrobalanorum Emblicorum, vel Chebulorum,
Terebinthinæ Cypriæ,
Caſſiæ ligneæ,
Spicæ Indicæ ana drachmas ſex,
Gentianæ,
Comarum Polii montani,
Styracis Calamitæ,
Sileris montani,
Abrotani,
Sem. Thlaſpios, ſeu Iberidis, vel Naſturtii albi,
Sem. Ammeos,
Chamædryos,
Chamæpityos,

Succi Hypociſtidis,
Lentiſci,
Fol. Malabatri ſeu Macis,
Nardi Celticæ, ſeu Spicæ Romanæ,
Sem. Aniſi,
Fœniculi,
Rad. Meu, vel Imperatoriæ,
Terræ Lemniæ veræ,
Chalcitidis ſemiaſſatæ,
Amomi, vel Caryophyllorum, aut Galangæ majoris, vel Calami Aromatici,
Rad. Phu minoris,
Carpobalſami, ſeu Granorum Juniperi,
Cubebarum,
Comarum Hyperici,
Acaciæ, vel ſucci Lentiſci,
Gummi Arabici, vel Juniperi,
Cardamomi minoris,
Rad. Angelicæ optimæ,
Imperatoriæ,
Vincetoxici,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Aſari,
Succiſæ,
Dictamni albi,
Serpentariæ,
Roriſmarini,
Salviæ minoris,
Scabioſæ,
Cornu cervi uſti,
Enulæ Campanæ,
Pimpinellæ,
Origani Cretici ana unciam ſemis,
Sem. Dauci Cretici, vel ſem. Pimpinellæ,
Galbani,
Opopanacis,
Sagapeni,
Aſphalti, vel Succini albi,
Rad. Cruciatæ,
Caſtorii,
Ariſtolochiæ longæ,
Baccarum Lauri ana drachmas duas,
Mellis duplum,
Vini Cretici, quantum ſatis eſt.
Conficiantur ſecundum artem.

THeriacâ Andromachi haudquaquam inferior, eadem præſtans, quæ in morbis malignis & intoxicatorum periculis Andromachi Theriaca, Alexandrina vocata, efficere poteſt. Etenim venenorum vires deſtruit, ac morbis viſcerum internis, præſertim verò frigidis, colicæ, iliacæ, uteri affectibus & ventriculi noxis à craſſis flatibus ortum ducentibus, ac aliis à putredine natis opitulatur.

M*Ordax vulgi vox fidem medicamini huic tàm antiquo & præclaro infirmam reddere, ac honori ipſius detrahere cupiens, eidem nævum hunc affinxit, quod ritè parari nequeat, eò quòd multa in ejus compoſitione* ἀντιβαλλόμενα *ſeu Succedanea requirantur, cùm veris ſimplicibus, ad ejus conſtitutionem requiſitis, vix gaudeamus. Veruntamen, quia labor improbus omnia vincit, Pharmacopæorum noſtrorum ſtudio & impenſis effectum eſt, ut pauca nunc deſiderentur: unde Georgius Melchius Auguſtanus, Pharmacopæus Venetus, meritò glorĭatur in aſtruenda Theriaca Anno Chriſti 1573. ſibi non niſi quatuor legitima defuiſſe, quorum tamen defectum æquivalentibus adſufficientiam reſarcierit, pro Opobalſamo oleum Nucis Moſchatæ, pro Carpobalſamo Juniperi baccas, pro Amomo verò Amomum racemoſum, ac pro Folio Folium Officinis uſitatum, ſeu Macim ſubſtituens: cùm de Calamo nullum ſit dubium, quin is verus ſit Acorus, Folium verum à Folio Officinarum viribus non diſcrepet, Cubeba verò aut Bacca Juniperi Carpobalſamum æquent, atq; inſuper oleum Nucis Moſchatæ, vel Caryophyllorum Opobalſamo parùm cedat, ac vix minoris conditionis exiſtat, de quibus plura in prolegomenis.*

VIdeant Pharmacopœi Theriacam paraturi ea, quæ Proſper Alpinus lib. 4. de Medicina Ægyptiorum ſcripſit. Similiter Johannem Baptiſtam Sylvaticum, Melichium, Nicolaum Monardes, Petrum Bellonium, Cluſium, & alios, qui de Exoticis probè ſcripſerunt, adeant.

ANIMADVERSIONES.

IN aucta hac *Theriacæ compoſitione* ventilandâ, non eſt quòd diu nos moremur, cùm, quoad præparandi modum, cum *Theriaca* præcedenti conveniat, ac parùm etiam in reliquis ab ipſa deſcrepet, niſi quòd plures diverſæ ſpecies adhuc ſuper-

ſupperadditæ ſint, ſed haud benè: Neque enim artificioſa res eſt tantam ac innumeram ferè ſpecierum farraginem ſine ulla ratione congerere; nullum enim ingrediens integras ſuas virtutes ità poteſt exſerere, quin à multis impediatur, unumq; aliud veluti deſtruat. Accedit, quòd tam exigua quantitas de his vel illis *ſpeciebus doſin* aliquam ingrediatur, ut ſi ad calculum reducerentur, certò minutiſſimâ non granorum ſolùm, ſed ipſarum etiam atomorum, quotquot ipſam intrarent, diviſione opus foret; cujus ſpecimen jam in ſuperioribus, in conſimili ſimplicium inconcinnâ coogerie, edidimus, idcircò miſſam faciamus hanc nimis auctam *compoſitionem*, ſimpliciori aliquâ cum Medicis ſanioribus contenti.

THERIACA DIATESSARON MESUÆ.

℞. Gentianæ,
Baccarum Lauri,
Myrrhæ,
Ariſtolochiæ rotundæ ana uncias duas,
Mellis deſpumati libras duas.

Græcorum hæc eſt compoſitio, ut ex nomine patet, quam Arabes ab illis mutatuè ſunt. Deſcribitur ab Avicenna & Meſue. Ad venenatos morſus & potus efficax, omnesq; cerebri frigidos affectus, convulſionem, reſolutionem, morbum comitialem, ſpaſmum cynicum, ventriculi inflationem, ac coctionis tarditatem, venenatis ictibus admota & epota benefacit. Hanc paſſim agyrtæ & circumforanei circumferunt, & pro magnâ Theriaca venalem exhibent.

Theriaca hæc licet jumentis communiter exhibeatur; hominibus tamen identidem ſalutaris exiſtit. Valebit autem plurimùm contra peſtilentis luis infectionem, aliorumque morborum malignorum contagia, ſi ei terram Lemniam, aut Bolum Armenam, Dictamnum album, Tormentillam, Scordium, Carlinam, Zedoariam vel Angelicam aucto mellis pondere junxeris. Notabis autem vulgares illas radices pro Ariſtolochiæ radicibus venundari ſolitas, Piſtolochiæ radices eſſe, vulgò Holwurtz dictas. Ariſtolochiæ verò vera radix eſt longè major & tuberoſa, intus ſolida, colore Buxi flavo, odorem & ſaporem Ariſtolochiæ longæ noſtratis referens.

THERIACA COMMUNIS SEU AUGUSTANA.

℞. Rad. Enulæ libram ſemis, uncias quinque, drachmas ſeptem,
Ariſtolochiæ rotundæ veræ libram ſemis, unciam unam ſemis,
Longæ unciam unam ſemis, drachmas duas,
Gentianæ,
Dictamni albi,
Tormentillæ,
Spicæ Romanæ,
Calami aromatici ana unciam unam,
Meu,
Phu,
Pimpinellæ ana drachmas ſex,
Zedoariæ uncias duas, drachmas ſex,
Zingiberis drachmas tres,
Fol. Scordii,
Chamædryos,
Chamæpityos ana uncias tres, drachmas ſex,
Scabioſæ,
Sabinæ ana unciam unam ſemis, drachmas duas,
Betonicæ,
Salviæ domeſticæ,
Praſii ana unciam unam ſemis,
Meliſſæ hortenſis,
Menthæ rubeæ ana drachmas ſex,
Abſinthii,
Calaminthæ montanæ ana drachmas tres,
Comarum Hyperici unciam unam ſemis, drachmas duas,
Corticum Citri ſiccorum uncias tres, drachmam unam,
Sem. Rutæ unciam unam ſemis, drachmas duas,
Ammeos,
Carui ana drachmas ſex,
Baccarum Lauri unciam unam ſemis,

Grano-

Granorum Juniperi uncias tres, drachmas ſex,
Nucum Juglandium numero ſexaginta,
Santali rubri,
Succini Citrini,
Macis ana drachmas ſex,
Piperis nigri,
Caſtorii ana drachmas tres,
Cuperoſæ præparatæ unciam unam ſemis,
Boli Armenæ Orientalis præparatæ libram ſemis,
Opii Thebaici,
Sulphuris vivi præparati ana uncias tres, drachmam unam,
Cornu cervi præparati unciam unam ſemis, drachm. ſemis,
Olei Juniperi è baccis uncias tres,
Oxymelitis Scillitici libram unam,
Succi Corticum Fraxini uncias tres,
Vini Cretici libram unam,
Mellis optimi deſpumati triplum.

Simplicibus ſingulis ſuo tempore collectis, & artificioſè præparatis, fiat Theriaca in bona forma.

T*Heriacam hanc communem omnium Medicorum totius Collegii noſtri conſenſu ad hunc modum hucuſq; præparavimus, & in poſterum quoque parandam cenſemus. Hâc autem vulgus ad præproperos morbos ac ſubitas adorſiones, ubi contagii alicujus ſuſpicio ſubeſt, commodè utitur: Sudores enim potenter prolicit, humorum putredini adverſatur, eorumq; corruptionem emendat, colicos, inflatos, ex ventre, veſicâ, ſtomacho, aut utero dolentes adjuvat, venenis reſiſtit, malignarum febrium primos inſultus reprimit, cordis tædia è putridorum ſuccorum halitu ortum ducentia diſcutit, coctionem adjuvat, frigidam viſcerum intemperiem corrigit, ac contra venenati aut contaminati aëris noxas, quas potenter evincit, ſaluberrimè aſſumitur.*

ANIMADVERSIONES IN THERIACAM DIATESSARON MESUÆ; THERIACAM COMMUNEM AUGUSTANAM.

Facilis eſt *Theriacæ hujus Diateſſaron* præparatio, cujus etiam *compoſitio*, præ cæteris mihi arridet, ac facilè adduci poſſem, ut crederem, hanc cùm in præſervatione, tùm curatione Luis peſtiferæ, ipſam *Andromachi Theriacam*, uti communiter fit, multis paraſangis ſuperaturam; præſertim, ſi loco *Ariſtolochiæ rotundæ*, *Angelica vel Zedoaria*, ſubſtitueretur.

Quin etiam *Theriaca Auguſtana* ſuas mereretur laudes, propter *Alexipharmaca* in ſatis competenti quantitate ipſi adjuncta, niſi inſuper etiam minus utilibus quibusdam ſcateret, utpotè *Cornu cervi uſto præparato*, *Cuperoſâ*, *Santalo*, *& aliis nonnullis*; In ejusdem autem confectione, debita *Opii præparatio & ſolutio* ſedulò obſervanda eſt; Uti etiam *oleum Iuniperi è baccis*, *ſpeciebus* demùm ſubtiliſſimè tritis inſtillandum, & cum iisdem ante additionem *mellis*, exactè commiſcendum eſt. Quòd ſi pro *Oxymelle Scillitico*, *ſuccus* vel ipſa *Scillæ pulpa* adderetur, conſultum illud fore exiſtimarem, quin ſi meî arbitrii hæc res eſſet, Ego loco *Scillæ Allii pulpam* vel *ſuccum* non ſine ratione prægnanti ſubſtituerem.

MITHRIDATIUM DAMOCRATIS EX GRÆCIS VERSIBUS.

℞. Myrrhæ Arabicæ Troglodyticæ,
Croci,
Agarici,
Zingiberis,
Cinamomi,
Spicæ Nardi,
Thuris electi,
Thlaſpios ana drachmas decem,
Seſelos,
Opobalſami,
Schœnanthi,
Stœchadis,
Coſti veri Aromatici, aut ſuccedanei,
Galbani,
Terebinthinæ,
Piperis longi,
Caſtorii Pontici,
Succi Hypociſtidis,
Styracis rubeæ,
Opopanacis,
Folii ana unciam unam,
Caſſiæ ligneæ,

Polii,

Polii,
Piperis albi,
Scordii,
Sem. Dauci Cretici,
Carpobalſami,
Cypheos Trochiſcorum,
Bdellii ana drachmas ſeptem,
Nardi Celticæ purgatæ,
Sem. Petroſelini,
Gummi,
Opii,
Cardamomi,
Sem. Fœniculi,
Gentianæ,
Foliorum Roſarum,
Dictamni Cretici ana drachmas quinque b. p.
Aniſi,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Acori,
Phu,
Sagapeni ana drachmas tres,
Meu Athamantici,
Succi Acaciæ,
Ventris Scinci veri,
Summitatum Hyperici ana drachmas duas ſemis,
Vini, quantum ſatis eſt,
Mellis deſpumati triplum, id eſt, libras novem, uncias octo, drachm. duas.

Modus confectionis hic eſt, ut ingredientia ad compoſitionē hujus tàm famoſi medicaminis in ſex claſſes diviſa in tenuem pulverem redigantur. Claſſium porrò ſeries hæc eſt.

I. CLASSIS.

℞. Sem. Aniſi drachmas tres,
Zingiberis drachmas decem,
Ma[illegible],
Caryophyl[illegible] ana unciam ſemis,
Gentianæ drachmas quinque.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias tres, drachmas duas.

II. CLASSIS.

℞. Scordii Cretici drachmas ſeptem,
Nardi Celticæ,
Seminis Petroſelini Macedonici ana drachm. quinque,
Piperis longi unciam unam.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias tres, drachmam unam.

III. CLASSIS.

℞. Polii montani drachmas ſeptem,
Stœchadis unciam unam,
Sem. Fœniculi drachmas quinque,
Phu Pontici drachmas tres.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias duas ſemis, drachmas tres.

IV. CLASSIS.

℞. Cinamomi,
Spicæ Indicæ ana drachm. decem,
Schœnanthi,
Zedoariæ,
Seſeleos ana unciam unam,
Roſarum drachmas quinque,

Pendit hæc claſſis in univerſum libram ſemis, drachmam unam.

V. CLASSIS.

℞. Dictamni Cretici drachmas quinque,
Caſſiæ ligneæ,
Cubebarum,
Piperis albi,
Trochiſcorum Cypheos ana drachm. ſeptem,
Sem. Thlaſpios drachmas decem.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias quinque, drachmas tres.

VI. CLASSIS.

℞. Sem. Dauci drachmas ſeptem,
Cardamomi drachmas quinque,
Calami Aromatici,
Ariſtolochiæ rotundæ ana drachmas tres,
Angelicæ,
Hyperici ana drachmas duas ſemis.

Pendit hæc claſſis in univerſum uncias duas ſemis, drachmas tres.

SEQUENTIA PORRO PER SE TERANTUR, NEMPE.

Myrrhæ,
Thuris,
Agarici,

Croci ana drachmæ decem,
Caſtorii uncia una,
Bdellii drachmæ ſeptem,
Ventrium Scinci marini in minutiſſimas partes inciſorum drachmæ duæ ſemis.

H*Oc peracto Gummata & ſucci vino Cretico ſolvantur, ac eo planè modo, qui in Theriacâ præſcriptus eſt. cum Terebinthina, melle & pulveribus ſex claſſium uniantur, adjiciendo ſub finem Crocum vino Cretico dilutum, itemq; Styracem oleo Nucis Moſchatæ & eodem vino liquatam; atq; ſic ſeduláſtrenuâq; agitatione compoſitio hæc ſuam perfectionem acquirat, quæ identidem in vaſe mundo & ſatis amplo, ut fermentare queat, reponenda, atq; ut Theriaca ſæpiùs commovenda, donec in annum adoleverit.*

PRo Opobalſamo, oleum Nucis Moſchatæ, pro Acoro, Calamum Aromaticum, pro radicibus Meu, Angelicam hoc loco ſubſtituimus.

M*ithridatica Antidotus celeberrima ad lethales & venenatos morſus à Mithridate, Ponti & Bithyniæ Rege famam & nomen accepit. Valet ad capitis, aurium, oculorum, dentium, pulmonum, ventriculi & inteſtinorum affectus frigidos ſeu pituitoſos & melancholicos, ad ſtuporem, paralyſin, apoplexiam, epilepſiam, ſpaſmum, tetanum, cephalæam, hamicraniam, maniam, melancholiam, gravem auditum, oculos lachrymantes, odontalgiam, cynanchen, aſthma, ſputum ſanguinis, peripneumoniam, lienteriam, dyſenteriam, ſive ſumatur, ſive admoveatur. Præterea ad frangendos calculos, menſes ciendos, omnia uteri vitia, ſcirrhos, podagras, morſus & ictus venenatos, morſum canis rabidi, febres quotidianas & quartanas initio acceſſionum, coctâ jam materiâ, in modum avellanæ cum vino vel aqua, cui Salvia ſeu Mentha ſit incocta, in aliis autem veſpere ſumpta vel admota efficax exiſtit, diuturnis ſtomachi & thoracis defluxionibus prodeſt, tabidis, ventris inflationibus, cœliacisq; medetur: bonum corporis colorem conciliat, appetentiam immutatam reſtituit, ex morbo languidos reficit, ac difficultatem urinæ emendat, melancholiam non ſinit conſiſtere, mortuum fœtum ejicit, viſum acuit, præſumpta non permittit lædi à lethalibus pharmacis, omnibus in profundo corporis factis exulcerationibus & abſceſſibus benefacit.*

ANIMADVERSIONES.

QUæ de *Theriaca Andromachi* ſuperiùs dicta & præmiſſa ſunt, meritò etiam de hac *compoſitione Damocratis* dici poſſunt, tùm quoad compoſitionem ipſam, tùm etiam præparandi normam: *Compoſitio* ſanè multis ſuperfluis, inutilibus ac multifariàm conglomeratis ſcatet ingredientibus, quorum plurima optimo jure ex ipſa elidere poſſemus; Si *Trochiſcos Cypheos*, qui pariter in numero ingredientium collocati ſunt, examinemus, reipsâ inveniemus omnia illorum ingredientia, præter *Uvarum paſſarum* ʒiß. *Cyperi*, *baccarum Juniperi* ana gr. vij. *& ligni Aſpalathi* gr. x. antea huic compoſitioni ineſſe. An autem hoc *compoſitum* ſive *Mithridatium*, quod in ſimplo paratum, *librarum quatuordecim pondus* adæquat, tam ſingulares *Alexipharmacas virtutes* ab *una illa drachma cum dimidia Cibebarum, vel uvarum paſſarum, & pauculis granis baccarum Juniperi, Aſpalathi & Cyperi* acquirat, ſanè ridere potiùs, quàm diſquirere opus habeo: Nec minùs plura alia cachinno potiùs, quàm examine digna huic pompoſæ *compoſitioni* inſunt, quæ, quoniam pleraque in præparatione *Theriaces* ventilata ſunt, tædioſum duximus eorum memoriam hîc revocare; quin magè conſultum putavimus, absque longis ambagibus, aliam paulò dexteriorem ejus præparationem ſubjungere: Omiſſis autem *Trochiſcis Cypheos* eorum ipſorummet *ingredientia* in debito & exactè computato pondere adjiciemus, ut adeò neceſſum non ſit, ulteriùs entia citra neceſſitatem multiplicare. Nimirum

℞. *Myrrhæ ſplendidæ* ℥j. ʒ[illegible] gr. xv.
Croci Auſtriaci ℥j. ʒij. gr. iv.
Cinamomi optimi ℥j. ʒij. gr. xv.
Spicæ Indicæ ℥j. ʒij. gr. vij.
Zingiberis,
Agarici,
Thuris electi,
Thlaſpios ana ℥j. ʒij.
Schænanthi ℥j. ʒß. gr. xv.
Terebinthinæ ℥j. ʒiß.
Seſeleos,
Opobalſami,

Stœchados,

Stœchados,
Coſti veri vel Zedoariæ,
Galbani,
Piperis longi,
Caſtorii,
Succi Hypociſtidis,
Reſinæ Styracis,
Opopanacis,
Folii ana ℥j.
Caſſiæ ligneæ,
Bdellii ana ʒvij. gr. xij.
Polii,
Piperis albi,
Scordii,
Sem. Dauci Cretici,
Carpobalſami ana ʒvij.
Nardi Celticæ purgatæ,
Sem. Petroſelini,
Gummi Arabici,
Opii,
Cardamomi,
Sem. Fœniculi,
Gentianæ,
Foliorum Roſarum,
Dictamni Cretici ana ʒv.
Acori ſeu Calami Aromat. ℈iiiſs. gr. iv.
Aniſi,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Phu,
Sagapeni ana ℈iij.
Meu Athamantici,
Succi Acaciæ,
Ventris Scinci veri,
Summitatum Hyperici ana ℈iiſs.
Uvarum paſſarum ſive Cibebarum ℈iſs.
Cyperi,
Baccarum Juniperi ana gr. xij.
Aſpalathi gr. x.
Vini q. ſ.
Mellis deſpumati triplum id eſt ℔ ix. ℥viij. ℈iiſs.

Licet equidem diviſio *ſpecierum ingredientium* in diſtinctas claſſes non admodum neceſſaria ſit, cùm quilibet prudens Pharmacopœus antea nôrit, quæ mixta & quæ per ſe contundi debeant; nihilominus tamen majoris facilitatis & melioris informationis ergò & hanc adjiciam.

CLASSIS I.

℞. *Agarici Trochiſcati*,
Zingiberis ana ℥j. ℈ij.
Macis ʒß.
Sem. Petroſelini Macedon.
Gentianæ ana ʒv.

CLASSIS II.

℞. *Scordii Cretici vel noſtrat.* ʒvij.
Nardi Celticæ ʒv.
Piperis longi ℥j.
Caryophyllorum ℥ß.

CLASSIS III.

℞. *Polii montani* ʒvij.
Stœchados ℥j.
Sem. Fœniculi ʒv.
Phu Pontici ℈iij.
Cibebarum ℈iß.
Cyperi,
Baccarum Juniperi ana gr. xij.

CLASSIS IV.

℞. *Cinamomi* ℥j. ℈ij. gr. xv.
Zedoariæ,
Seſeleos ana ℥j.
Roſarum ʒv.
Aſpalathi gr. x.
Ventrium Scinci marini minutiſſ. priùs concis. ℈iiß.

CLASSIS V.

℞. *Dictamni Cretici* ʒv.
Caſſiæ ligneæ ʒvij. gr. xij.
Cubebarum,
Piperis albi ana ʒvij.
Sem. Thlaſpios ℈x.

CLASSIS VI.

℞. *Sem. Dauci Cretici* ʒvij.
Cardamomi ʒv.
Calami Aromatici ℈iiiß. gr. iv.
Ariſtoloch. rotundæ ℈iij.
Angelicæ,
Hyperici ana ℈iiß.
Caſtorii ℥j.

Croci ℥j. ℈ij. gr. v. per ſe terantur; *Squinanthi autem* ℥j. ʒß. gr. xv. *&* *Spicæ Indicæ* ℥j. ℈ij. gr. xij. eo modo extrahi vel teri poſſunt, prout in *Theriaca* præparatione innuimus.

Reliqua ſingula in ſuis appropriatis ſolventibus ſive menſtruis diſſolvantur,

 utpotè,

utpote, *reſina Styracis & Thus pulveriſatum in Terebinthina*; *Gummi Arabicum & Bdellium in aqua aliqua deſtillata*; *Myrrha, Galbanum, Opopanacum, Sagapenum in vino Cretico*; Similiter *Opium, ſuccus Hypociſtidis & ſuccus Acaciæ in vino eodem*; *Opobalſamum vel oleum Nuciſtæ* jam permixtis & unitis *Gummatibus, reſinis & Terebinthina* admiſceatur, & tandem omnia exactè invicem adunentur, prout in *animadverſionibus noſtris ſuper Theriacam* & adjuncta ejusdem dexteriori præparatione luculenter edocuimus; qui ipſe *Theriaces* conficiendi modus huic *Mithridatii* præparationi adamuſſim reſpondet: Idcircò brevitatis ergò benevolum Lectorem eò remitto.

Schematiſmum ſive multiplicationem ingredientium in duodecuplo uſque adjungere, haud neceſſarium duxi, quin, ut tempori & chartæ parcerem, ſolerti Pharmacopœo relinquere volui.

ANTIDOTUS MATTHIOLI.

℞. Rhabarbari,
Rhapontici,
Rad. Phu,
Acori ſeu Calami Aromatici,
Cyperi,
Quinquefolii,
Tormentillæ,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Pæoniæ,
Helenii,
Coſti,
Iridis Illyricæ,
Chamæleontis albi ana drachm. tres,
Galangæ,
Imperatoriæ,
Dictamni,
Angelicæ,
Filipendulæ,
Zedoariæ,
Zingiberis ana drachmas duas,
Agarici drachmas tres,
Gentianæ,
Morsûs Diaboli ana drachmas duas ſemis,
Sem. Citri,
Viticis,
Cocci infectorii,
Fraxini,
Oxalidis,
Paſtinacæ ſylveſtris,
Napi,
Nigellæ,
Pæoniæ,
Ocymi,
Irionis,
Thlaſpios,
Fœniculi,
Ammeos ana drachmas duas,
Baccar. Lauri,
Juniperi,
Hederæ,
Smilacis aſperæ,
Cubebarum ana drachmam unam ſemis,
Folior. Scordii,
Chamædryos,
Chamæpityos,
Centaurii minoris,
Stœchadis Arabicæ,
Nardi Celticæ,
Calaminthæ,
Rutæ,
Menthæ,
Betonicæ,
Verbenacæ,
Scabioſæ,
Cardui Benedicti,
Meliſſophylli ana drachmam unam ſemis,
Millefolii,
Libanotidis maris,
Dictamni Cretici ana drachmas tres,
Sampſuchi,
Hyperici,
Junci odorati,
Marrubii,
Galegæ,
Sabinæ,
Pimpinellæ ana drachmas duas,
Caricarum,
Nucum Juglandium,
Piſtachiorum ana uncias tres,
Myrobalanorum Emblicorum drachmas quatuor,
Florum Bugloſſi utriusque,
Roſarum,

Lavendulæ

Lavendulæ,
Salviæ,
Roriſmarini ana ſcrupulos quatuor,
Croci drachmas tres,
Caſſiæ ligneæ veræ drachm. decem,
Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ,
Macis ana drachmas duas ſemis,
Piperis nigri,
Longi,
Santalorum omnium,
Agallochi ana drachm. unam ſemis,
Cornu cervi crudi unciam ſemis,
Unicornu drachmam unam,
Oſſis de corde Cervi,
Ramentorum Eboris,
Virgæ Cervinæ,
Caſtorii ana ſcrupulos quatuor,
Terræ Lemniæ drachmas tres,
Opii drachmam unam ſemis,
Margaritarum Oriental.
Fragmentorum Smaragdi,
Hyacinthi,
Corallii rubri ana ʒiß.
Camphoræ drachmas duas,
Maſtiches,
Thuris,
Styracis,
Myrrhæ,
Gummi Arabici,
Reſinæ Terebinthinæ,
Sagapeni,
Opopanacis,
Laſerpitii ana drachmas duas ſemis,
Moſchi odorati,
Ambræ ana drachmam unam,
Olei Vitrioli unciam ſemis,
Specierum Cord. temperatarum,
Diamargariti frigidi,
Diarrhodon abbatis dulcis,
Diambræ,
De gemmis frigidis,
Trochiſcorum de Camphorâ,
Scilliticorum ana drachmas duas ſemis,
De Viperâ uncias duas,
Suc. Oxalidis,
Sonchi,
Scordii,
Echii,
Bugloſſi,
Meliſſophylli ana libram ſemis,
Hypociſtidis drachmas duas,
Theriacæ electæ,
Mithridatii optimi ana uncias ſex,
Vini veteris albi odorati libras tres,
Mellis optimi libras octo, & uncias ſex.
Fiat ſecundum artem Electuarium eo modo, quo Theriaca aut Mithridatium conficiuntur.

Deſcribitur à Petro Andrea Matthiolo in Commentar. ad librum 6. Dioſcoridis. Facit autem adverſus pleraq; venena, quæ per os ſumuntur, itemq; adverſus ea, quæ morſu, vel ictu relinquuntur. Peſti plurimùm adverſatur, morboſq; malignos præcavet & expellit, ac Theriacæ aut Mithridatii vires æmulatur.

ANIMADVERSIONES.

Niſi ſuperiùs in *Theriaces* & *Mithridatii* pompoſis compoſitionibus, de inſolenti ac enormi illa plurium tam ſimplicium, quàm compoſitorum congerie, prolixè ſatis, fortè etiam cum multorum faſtidio, non dicam cordolio, egiſſemus, vix ſanè nobis temperare poſſemus, quin paulò vehementiùs, in præſentem *Matthioli Antidotum*, utpotè quæ ambas illas prædictas, non ſolùm cùm ſimplicium, tùm compoſitorum numero ferè innumero æquat, ſed in plurimis etiam abſurditatibus ſuperat, inveheremur: Aſt tædet crambem illam recoquere, quin potiùs Lectorem ad animadverſiones noſtras ſuper præfatas celebriores Antidotos remittamus, maximè verò, cùm unuſquiſque, qui vel hirquis emiſſitiis, hanc *Matthioli compoſitionem* inſpexerit, mox primo inuitu cernat & dephrehendat, ipſam eandem cum prædictis redolere proſapiam, & æquè fœdis ac ſtolidis, imò majoribus etiam, quàm illæ, ſcatere erroribus, quos omnes ſi mihi centum linguæ eſſent, oraque centum, enumerare vix poſſem. Conſtat autem inſipida hæc *Antidotus* ex *ſedecim diverſis compoſitis*, videlicet ex *Theriaca Andromachi*, quadrageſimâ parte; *Trochiſcorum Hedychroi*, qui iterùm *Theriacam* ingrediuntur, parte centeſimâ & vigeſimâ, *Mithridatii*, vigeſimâ

ſimâ octavâ parte; *Trochiſcorum Cypheos*, qui denuò *Mithridatium* ingrediuntur, quingenteſimâ cum duodecima parte; *Trochiſcorum de Viperis & de Scilla*, qui bis quoque ponuntur, per ſe nimirùm, & quatenus *Theriacam* ingrediuntur, aliquâ parte; *Specierum Diambræ*, decimâ quartâ parte; *Specierum Diamargaritifrigidi*, decimâ ſextâ parte; *Specierum Cordialium temperatarum*, ſeptimâ circiter parte; *Specierum Diamoſchi dulcis Meſuæ*, decimâ tertiâ propemodum parte; Et *Trochiſcorum Galliæ Moſchatæ*, qui rurſus proximè præfatas *Species* ingrediuntur, centeſimâ cum duodecima parte; Item *Trochiſcorum de Camphora & ſpecierum de Gemmis frigidis* partibus aliquibus. Quæ omnia & ſingula enumerata *compoſita*, prout huic Diſpenſatorio inſerta ſunt, exactè ad calculum revocata, ita hic recenſere libuit. Conſidera nunc, Lector benevole, & ſeriò tecum expende, ſi totius hujus *compoſiti* libras quatuordecim circiter continentis, ultima ſubdiviſio in ſingulas doſes inſtitui deberet, & *drachma duæ pro doſi* computarentur (licet vix ad drachmam unam in doſi communiter aſcendant,) quæ eſſet *integri compoſiti quadringenteſima ſeptuageſima ſecunda pars*, quàm minutâ, quàmq; impoſſibili atomorum diviſione opus foret, nimirùm ſubdividendo ſuperiorum *compoſitorum* nec non eorum ingredientium *centeſimas, quingenteſimas, quadrageſimas, vigeſimas, &c.* partes, iterùm in *quadringenteſimas ſeptuageſimas ſecundas*; An verò Author ipſe rebus ità conſtitutis noviſſe potuerit, quantum de uno vel altero ingredienti (quod ipſum tamen Medico ſcitu neceſſarium eſt, ſi certi aliquid de remedii effectu, tùm ſibi, tùm aliis promittere velit,) doſin quamlibet intret, de hoc quilibet veritatis amans liberè & ingenuè judicet. Porrò conſtat hæc *Antidotus*, ſi ſingula ingredientia addantur, ex *trecentis & octuaginta octo ſpeciebus*, ità quidem, ut potiores ipſarum *bis, ter, quater, quinquies, ſexies, ſepties & octies* compoſitionem ingrediantur, Ex. gr. *Myrrha, Macis, &c.* quater; *Caryophylli, Moſchus, &c.* quinquies; *Cinamomū, lignum Aloës, &c.* ſexies; *Nardus Indica, &c.* ſepties; *Crocus, &c.* octies. Præterea inter cætera ingredientia omnia, lepidè ſanè *Ficus, Nuces Juglandes & Piſtachia* (quæ tria in *octuplo, decuplo aut duodecuplo, vel centuplo* aut majori etiam pondere vel quantitate reſpectu reliquorum ingredientium addita,) quaſi pro *baſi & fundamento* poſita ſunt, haud ſecùs, ac ſi tàm inſignes virtutes Alexipharmacæ ab aliquot granis horum trium eſculentorum fructuum, quibus unaquæque doſis præ cunctis aliis ſatis precioſis ingredientibus ſuperbiet, proficiſci poſſent, quorum tamen vel integræ libræ comeſtæ, neminem à peſte aut aliquo alio illorum morborum, in quibus hæc *Antidotus* celebratur, immunem præſervare, aut iiſdem infectum liberare poterunt: Plura conſimilia ridicula brevitatis causâ ſciens prætermitto.

Sed objiciet quiſpiam, contra hanc noſtram *compoſitorum* reſolutionem, & in ea taxatam exiguam nimis *ſimplicium quarundam* in qualibet *doſi* reſultantem quantitatem, non conſiderandam molem & efficaciam cujusvis ſimplicis ſigillatim; ſed potiùs qualitatem ex omnibus ſimplicibus, in hoc vel illo *compoſito* emanantem, ſive jam illa manifeſta ſit, ſive occulta, examini ſubjiciendam eſſe. Exhibeatur Ex. gr. Patienti *Theriacæ* doſis competens, in qua compoſitione; cum ferè omnes ſpecies, aut ſaltem potiſſimæ calidæ ſint, abſque dubio totum compoſitum calidum evadet, & ſubjectum ſumens calefaciet: Si verò quantitas *Piperis* ſeorſim, item *Cinamomi, Caſſiæ ligneæ, Zedoariæ, Coſti, Mari, &c.* perpendatur, certum eſt, quòd ea tam exigua invenietur, ut ſeparatim exhibita, manifeſtè corpus alterare, apta non eſſet; alterabunt tamen omnes ſimul ſumptæ. Accedit, quòd aliquando in *compoſitis* generetur aliqua qualitas & nova energia, quæ in nullo ſimplici compoſitionem hanc ingrediente antea præfuerat, ut videre eſt in *pulvere Pyrio*, qui ad primum ignis odorem (ut ita loquar) flammas concipit, per ſui in momento rarefactionem longiſſimè ſeſe dilatat, magnaque onera ſecum per aëra defert, quævis obvia proſternens, & ſi loco coërceatur anguſtiore, vi ſibi viam parans omnia evertit. Profectò, *Nitrum*,

Sulphur,

Sulphur, & carbones, quibus pulvis hic conficitur, ſeorſim hanc proprietatem non obtinent, videmus tamen eam adeſſe, ubi hæc tria, debitâ proportione conjunxerimus. Concludendum eſt igitur, quòd, quando *compoſita compoſitis* adduntur, non ſit conſiderandum, quantum cujusvis ſimplicis communicetur uni doſi, ſed quantum hujus vel alterius qualitatis, quæ ineſt uni medicamento compoſito, ex miſtione & unione omnium ſimplicium illius, novo medicamini accedat.

Licet argumentum hoc non videatur ſuo carere robore, nihilominus reſpondemus *primò*, concedndo, quod ſingula collecta juvent, ſi ſingula in unum conſpirent effectum & ejusdem virtutis & efficaciæ ſint, nec invicem ſibi contrarientur: At hæc requiſita procul ſanè exulant à compoſitionibus à nobis ſupra examinatis, quæ, ſi adeſſent, utiq; concederemus, eas juvare. *Secundò*, in Alexipharmacis utplurimùm & aliis multis medicamentis non eſt reſpiciendum ad gradus caloris vel frigoris, &c. ſed ad qualitatem, quæ à totâ ſubſtantiâ huic vel illi morbo mederi apta nata ſunt & prædeſtinata. An autem hæc nobis tàm exactè cognita ſint, judicet quisquis veritatis amans. Et licet à Creatore ſummo tot tantáque contra unum affectum pugnantia creata ſunt, id tamen non ideò factum eſt, ut pro libidine cujusvis cervicoſi ineptè confunderentur, ac novum Chaos mentirentur, ſed ut inexhauſtam ſuperni Numinis Sapientiam & Providentiam admiraremur, quæ omnibus tùm divitibus, tùm pauperibus, tàm Europœis quàm Aphris, Aſiacis aut Americanis ſua eſſe voluit Antidota, quæ ipſa n. e eadem elementariâ ditavit qualitate, ſed hæc calida, illa frigida, imò nonnulla capiti, alia cordi, quædam hepati aut utero magis amica condidit, ut prudens Medicus, ſine vanâ multorum additione cuilibet *ætati*, *regioni*, *temperamento &c.* apta medicamenta, nullâque correctione indigentia, ſibi commiſſa eſſe intelligeret. Addo, quòd cùm peſtis reliquæque intemperies tàm qualitatum occultarum, quàm manifeſtarum, ſimplices ſint qualitates, aut ſaltem binæ junctæ; convenientiſſimè unô curabuntur ſimplici, ut rectè monet *Sennertus l. 5. Inſtit. part. 2. ſect. 2. c. 1.* Intemperiei enim calidæ & ſiccæ rectè opponitur medicamentum humidum & frigidum, quarum qualitatum non unum, ſed plurima nobis natura ſuppeditat ſimplicia, & ſic de cæteris. In peſte præterea, non calida ut calida adhibentur, ſed ut experta, quòd peſtifero veneno reſiſtant. Sic *cathartica* non purgant quatenus calida; aliàs enim *Piper* neceſſariò violentiſſimum eſſet *catharticum*, ſed quatenus aut naturæ noſtræ contraria, eam ſtimulant ad excretionem noxii, aut quatenus qualitatem occultam, certo alicui humori analogam obtinent, quâ illum ex toto corpore alliciunt, ab aliis humoribus ſecernunt, & ſecum per viam aliquam publicam efferunt. *Tertiò* non negamus, in compoſitis ſæpè oriri novam qualitatem, quæ in nullo ſimplicium præexiſtebat, ſed qualisnam illa ſit, nobis non innoteſcit; ſæpè noxia eſt, quam nos proficuam eſſe arbitrabamur: Unde fit, ut ſperati effectus in ægrotis non ſuccedant, & Medicus ſæpiſſimè ſine ſuo fruſtretur. Provenit autem iſta nova qualitas à contarietatibus rerum, quæ quantæ in *Vegetabilibus* reperiantur, *Mineralibus* etiam & *Animalibus*, luculenter *Chymia* docet. Sæpè enim numero fit, ut res commiſtæ ſe invicem deſtruant, ut neutrum ex illis proprias ſuas exſerere ampliùs poſſit virtutes, imò nonnunquam, ut modò diximus, ex commiſtione rerum ſalutiferarum, lethifera venena reſultant. Contrarietas autem in illis medicamentis appatet in fucata & non vera illa fermentatione, quæ in *Chymia* apertè demonſtrari poteſt, & *Antipathica ebullitio* dici meretur. *Quartò* poſito, aſt non conceſſo, quod ex tanta farragine, & innumerâ ingredientium ſerie, tandem reſultet medicamentum, unam habens vim & qualitatem vel calefaciendi vel refrigerandi, &c. deberet neceſſariò Medicus in compoſitione ejusdem probè callere, quantum de hoc vel illo, non ſolùm *totam compoſitionem*, ſed *quamlibet doſin* ditaret, & de qualitatibus ſuis ei impertiretur. Quod, an Authores hic & alibi

alibi fecerint, aut ſcire potuerint, judicium eſto penes æquum Lectorem. *Quintò*, nego totaliter, quòd compoſitio medicamentorum ſimilium compoſitorum ſit vera miſtio: ſed eſt tantummodò congeſta appoſitio, & inordinata confuſio, adeò ut unumquodque *ſimplex* (niſi naturâ ſuâ invicem manifeſtè vel occultè contraria ſint, & ſeſe mutuò deſtruant,) ſuas proprias ſervet dotes & virtutes; quod manifeſtè in *Opio* videre eſt, & aliis quamplurimis: Præ omnibus enim aliis ingredientibus *Opium in Theriaca* ſuas vires obtinet integras, juxtà proportionem, quâ adhibetur. Quæ cum ità ſint, ſequitur inanem eſſe medicamentorum correctionem, per additionem *Aromatum* & ſimilium; cùm, uti dictum eſt, quodlibet per ſe ſuam ſervet naturam, niſi per mutuam actionem & paſſionem deſtruatur; ſi verò plura jungantur, ut unum alterius ſegnitiem extimulet, virtutemque intendat, neceſſariò Medico compertum eſſe debet, quantum de quolibet ſimplici uni inſit doſi, aliàs nec hanc quidem determinare valebit.

Quod præparationem tandem ſpectat hujus *Antidoti*, illa nullâ ratione commodiùs inſtitui poterit, quàm ſi procedatur ad modum noſtrum in præparatione *Theriaces Andromachi* præſcriptum: Id ſaltem præ illa peculiare habet, quòd *ſuccorum expreſſorum libræ tres* cum *melle* inſpiſſari aut coqui debent, quouſque *mel* conſiſtentiam ſuam priſtinam ac ſatis craſſam denuò adeptum ſit; Aut ſi libet loco *vini* cum illis ipſis ſuccis nonnulla, quæ in illis diſſolvi vel dilui poſſunt ingredientia, utpotè *Opium, Crocus, &c.* diluantur & diſſolvantur. In reliquorum *Gummatum & ſuccorum concretorum* diſſolutionibus, ipſorumque æquè, ut aliorum ingredientium miſcendi ratione, nulla eſt diſparitas.

DIACORUM MESUÆ.

℞. Rad. Secacul, vel in ejus defectu rad. Paſtinacæ marinæ, aut Eryngii,
Acori, ſeu Calami Aromatici,
Pinearum ana libram unam ſemis.
Radices Secacul mundatæ & inciſæ coquantur in aquâ clarâ, donec aqua conſumatur. Poſtea optimè piſtentur, & in minutiſſimas partes conterantur, ad pultis conſiſtentiam: deinde affunde eis mellis odorati optimè deſpumati libras decem:

Coquantur lento igne, donec tota aqua, quam radices Secacul imbiberunt, in vaporem reſoluta ſit, diligenter agitando, ne ad vaſis fundum radices adurantur. Cùm autem juſtæ ſpiſſitudinis conſiſtentiam acquiſiverint, ab igne depoſito, & adde radices Acori tenuiſſimè tritas, ac Pineas minutiſſimè inciſas, cum ſubſequenti pulvere optimè mixtas:

℞. Piperis nigri unciam unam,
Longi,
Caryophyllorum,
Zingiberis,
Roſarum,
Macis ana drachmas quatuor,
Nucis Moſchatæ,
Galangæ,
Cardamomi ana drachmas tres.

Omnia illa ſimul cum melle & radicibus Secacul miſceto & unito, diligenter agitando, ne grumi aliqui relinquantur.

Nervorum ægritudinibus mirificè confert, acuit omnes ſenſus & imaginem, ſedat dolores capitis, eſt peculiare rimedium frigidarum ægritudinum, ſenum, & maximè catarrhi, ac hydropicos juvat. Deſcribitur à Mes. Summâ quartâ de ægritudinibus nervorum cap. 1.

ANIMADVERSIONES.

Inſigne hoc *medicamentum Stomachicum* præ aliis laudes ſuas meretur, plurimisque ſpecioſis ac[illegible] [illegible]is compoſitionibus omni jure p[illegible]ferendum eſt; cujus præparatio quidem juxta præſcriptum modum inſtitui poteſt: ſed longè meliùs foret, ſi *radices Secacul vel Paſtinacæ aut Eryngii, & Acori ſeu Calami Aromatici coctæ*, non piſtarentur, aut in pulverem tererentur, ſed groſſo modo minutimque & quadratè conſcinderentur. Atque hâc ratione longè gratius conficeretur *Electuarium*, cujus plenariam ac paulò magis concinnam hic ſubnectam præparationem.

℞. Rad.

℞. *Rad. Secacul, vel Paſtinacæ aut Eryngii, Acori ſeu Calami aromatici ana* ℔ijß.

Coquantur in non nimis largâ, ſed mediocri ſaltem, ſufficienti tamen quantitate *aquæ*, donec nonnihil molleſcant, haud aliter ac ſi poſtea *Saccharo* condiendæ eſſent; *aqua*, in qua prædictæ *radices* decoctæ ſunt, aſſervetur, *radices* verò à nimia aquoſitate, ſive contractâ in coctione ſuperfluâ humiditate liberentur, ac in aëre ſupra linteum expoſitæ, per diem unum in umbra parumper ſiccentur, poſtea craſſiuſculè in minutas & quadratas particulas conſcindantur. Pari quoque diligentiâ *Pinearum* ℔jß. groſſo modo incidatur: Tum

℞. *Mellis deſpumati* ℔x.

Coquantur cum ſuperiori aſſervatâ *aquâ*, in qua *radices* præfatæ ad mollitiem decoctæ ſunt, donec *mel* priſtinam ſuam conſiſtentiam iterùm adeptum ſit; cui deniq; junge *radices ſuperiùs conſciſſas*, & aliquandiu adhuc ſimul coquere ſine, donec & humiditas, quam *radices* imbiberunt coquendo, conſumpta ſit; quibus ſic ad juſtam conſiſtentiam coctis adde

Pineas craſſiuſculè, prout ſuperiùs juſſi, conſciſſas,

nec non

Aromata in compoſitione ſequentia, itidem pro majori parte conſciſſa, utpote

Caryophyllorum,
Zingiberis,
Macis ana ℥ß.
Nuc. Moſchat.
Galangæ ana ʒiij.
Conſervæ etiam Roſarum ℥jß.

Attamen

Piperis nigri ℥j.
Piperis longi ℥ß.
Cardamomi ʒiij.

contundi poſſunt, non tamen nimis ſubtiliter, pro majori gratia *Electuario* conciliandâ, quod ipſum juxta noſtrum modum confectum præſtans & gratiſſimum evadet, illudque quod communi modo paratum eſt, quâ ſaporis gratiâ, quâ majori efficaciâ, plurimùm ſuperabit.

Nota, quòd loco *mellis*, ſi illud cuicunque non arrideret, *Saccharum* ſubſtitui poſſet: ità enim laudabilius conficeretur *Electuarium Stomachicum*. *Radices* etiam ſupradictæ, quia commodiùs ante coctionem, quàm poſt eandem peractam, conſcinduntur, idcircò ipſas priùs craſſiuſculè incidere, & poſtmodum ad mollitiem coquere præſtabit.

ACORUS CONDITUS VULGARIS.

℞. Conſervæ radicum Acori libram unam ſemis,
Mellis deſpumati (vel ejus loco brodii Zingiberis conditi) libram unam,
Amygdalarum inciſarum libram ſemis,
Piperis nigri,
Nucis Moſchatæ,
Zingiberis albi ana unciam unam.
Miſce, fiat conditum.

Ventriculum frigidum, & humidum confortat, flatus craſſos diſſipat, & concoctionem promovet.

Radices Acori vulgaris ſeu paluſtris mundatæ & in taleolas tenuiſſimè inciſæ, decoquantur ad mollitiem in vino rubro: poſtea contuſæ & trajectæ coquantur iterum cum duplâ quantitate Sacchari, ad formam Conſervæ, ſicuti reliquæ.

ANIMADVERSIONES.

Non minus *hoc Electuarium*, quàm proximè præcedens eximiis pollet virtutibus; præſertim ſi juxta modum in eodem indigitatum conficiatur; Proindè poteſt *Acorus* ſive *Calamus Aromaticus*, cum *Saccharo*, coctο in *aqua illa*, in qua priùs *radices* ad mollitiem decoctæ ſunt, condiri, poſtea craſſiuſculè conſcindi, cui demùm *Amygdala, nuces Moſchatæ, Zingiber* ſimiliter conſciſſa, *Piper* verò non admodum ſubtiliter contuſum addantur.

ELECTUARIUM ALKERMES MESUÆ.

℞. Serici ſucco granorum tinctorum recenter tincti libram ſemis,
Succi pomorum dulcium,
Aquæ Roſarum,

Sacchari albi ana uncias novem,
Ambræ gryſeæ drachmas duas,
Ligni Aloës optimi,
Cinamomi electi ana drachmas tres,
Lapid. Cyanei loti & præparati,
Margaritarum albarum ana drachmas duas,
Foliorum Auri drachmam ſemis,
Moſchi laudatiſſimi ſcrupulum ſemis.

Sericum in aqua & ſucco maceretur viginti quatuor horis, deinde pauliſper his incoquatur, donec liquores iſti rubeſcant, quos expreſſo & abjecto Serico coque cum Saccharo ad mellis conſiſtentiam. Ab igne depoſitis & adhuc calentibus miſce Ambram, quâ liquatâ, injice pulverem ligni Aloës, Cinamomi, lapidis Cyanei, Margaritarum, folia Auri & Moſchum.

Cor ac vitales viris validè roborat, ob id ſyncopen & cordis palpitationes pellit, cerebro quoq; ac animali facultati languida eximiè ſuccurrit, nec non ab apoplexia præſervat. Datur melancholicis, mæſtis, tadio & ſqualore confectis, ſponte illachrymantibus, meticuloſis ac triſtibus, lætitiam namque cum hilaritate parit; atque animum gaudio reficit.

HOc Electuarium nobis non probatur, qui nullo alio niſi Monſpelienſi vel Lugdunenſi cum ſigillis allato, uti conſuevimus, eum tamen interea ſucco Granorum, ſeu potius ex his confecto Syrupo nunquam deſtituamur, ut copia nobis eſſe queat Electuarii ſine Moſcho & Ambra præparandi, pro illis, qui odorata ferré nequeunt,

ANIMADVERSIONES.

SUperiùs in *animadverſionibus Syrupi de pomis*, *confectioni Alkermes* deputati, nonnulla præmiſi, quæ ad elucidationé præparationis hujus decantati *Electuarii* plurimùm poſſunt, inprimis ratione *Serici* vel *Seta ſucco granorum Kermes tincta*, quæ quàm imprudenter dicto *Syrupo* addatur, ibidem vidêre éſt, eò itaque Lectorem relego. Reliqua verò *compoſitio Meſues* ſcilicet, ſi vel *purum putum ſuccum Kermes* pro *Syrupo* habere poteris, vel ex *granis Kermes Syrupum pro confectione* hac paraveris, ſanè non improbanda, quin ipſa hæc noſtra *confectio* ubicunque locorum etiam præparetur, modo ex *ſucco* vel ex *granis Kermes*, omiſſo *Serico* conficiatur, illis *Monſpelienſium aut Lugdunenſium confectionibus*, quamvis neſcio quot ſigillis confirmatis, longè anteponenda eſt, quod ex originali *confectionis Alkermes Monſpelienſium* hîc ſubnexâ deſcriptione clariùs patebit; utpotè

CONFECTIO ALKERMES MONSPELIENSIUM.

℞. *Succi pomorum dulcium & aqua Roſarum* (*in quibus Seta* ℔j *fuerit per diem naturalem infuſa & multùm expreſſa*) *ana* ℔jß.
Succi granorum Kermes ℔j.
Sacchari ſolids ℔ij.

Coque ad *mellis* ſpiſſitudinem; remotis ab igne, & etiamnum calidis adde

Ambra cruda minutim inciſa ℥ij.

Sine ut liqueſcat, deinde admiſce ſequentia pulverata, videlicet,

Ligni Aloës, vel Santali Citrini,
Darſeni, id eſt, Cinamomi electiſſimi ana ℥vj.
Lapidis Lazuli uſti & præparati,
Margaritarum albarum ana ʒij.
Auri boni,
Moſchi ana ʒj.

Fiatque *confectio* ſecundum artem.

Ex qua deſcriptione videre eſt, quod tota hæc compoſitio vel *confectio Monſpelienſium*, in univèrſum capiat jam parata vel confecta *libras tres & uncias duas vel uncias tres*: *Meſues verò compoſitio ſuperior ultra libram unam & uncias duas* in pondere non excreſcat; Adeoque *illa* hanc *Meſues* ultra *libras duas* in pondere ſuperabit, cùm tamen ratione ſpecierum ingredientium precioſarum, ultra doſin in *compoſitione Meſues* denominatam, non plus contineat, quàm *Cinamomi & ligni Aloës*, (vel loco ejus *Santali tantum Citrini*) *ana* ʒiij. *Moſchi* ℈iiß. *& Auri* ʒß. Unde liquet, quod Monſpelienſes *debitum pondus Sacchari*, reſpectu ſpecierum ingredientium, ceu quarum nulla ad tantam quantitatem

quantitatem *Sacchari* eſt proportio, non parùm excedant, & conſequenter *illa Meſues deſcriptio ſuperior*, uti magis concinna eſt, in aſſignata *Sacchari* & *ſpecierum ingredientium* quantitate & pondere, ita etiam viribus & virtutibus efficacior exſtat. Haud ſatis itaque mirari poſſum, quod Authores tàm inperſpectè, tamque imprudenter hanc *Meſues compoſitionem* reprobent, è contra verò *Monſpelienſium ac Lugdunenſium* præ illa unicè amplectantur; cùm tamen, ut ipſi fatentur, nunquam vel *ſucco* vel *Syrupo Kermes* deſtituantur, ex quibus tum ſatis elegantem, efficacem, exoticis illis non ſolùm viribus æquivalentem, ſed eaſdem etiam longè ſuperantem *confectionem* parare poſſint. Et ſanè Galli, cæteræque Nationes exteræ nos Germanos meritò rident, quòd ſpretis illis, quæ in noſtris regionibus æquè commodè confici poſſunt, & indies conficiuntur, peregrinis, & quæ ſaltem ex longinquis oris advehuntur, rebus tantoperè delectemur; cùm tamen iis, quæ oculis propriis cernimus, ac noſtris manibus paravimus, longè magis fidere deberemus, quàm quæ alienâ operâ compoſita, & peregrinâ fide ad nos transvehuntur.

Notare inſuper hîc libet, quòd ſi forſitan aliquis illam, ex *ſucco* vel *Syrupo granorum Kermes*, omiſſo *Serico* à nobis commendatam *confectionem* renueret, eò quòd fortè putaret, eximias à *Serico*, ſi ipſum adderetur, virtutes huic *Electuario* acceſſuras; is certò ſibi perſuaſum habeat, quod *Sericum*, ſi quâ crudum, & antequam Sericariorum manu elaboratum fuit, aliquas virtutes obtinuerit, eaſdem in lotionibus, coctionibus, ſive præparationibus ſuis multifariis, uti propriis uſurpavi oculis, dudum amiſerit; *Crudum verò Sericum cum folliculis*, ob vermes vel papiliones in iis putrefactos, (quod fœtor in *Serici* coctione & præparatione prodit, quodque ſæpè & ſtudioſè obſervavi,) magnâ eſt infectum malignitate, adeoque etiam rejiciendum. Neque exiſtimamus, hanc Meſues fuiſſe mentem, quod *Sericum*, ſi non *ſucco granorum Kermes* priùs tinctum (utpote alioquin in coctionibus, lotionibus aut aliis quibusvis præparationibus omni ſuâ virtute, ſi quam antea obtinuerit, penitùs exutam,) adeò ſtrictè ad hujus *Electuarii* confectionem ſumendum ſit, ſed ideò forſan ex *Serico, ſucco granorum Kermes imbuto*, ipſam tincturam elicere conatum fuiſſe, vel eandem extrahere præcepiſſe veriſimile ſit, quia dubio procul in oris illis Arabicis, ubi is vitam vixit, *hoc ſucco aut granis vel fructu Kermes* eo tempore vel omninò deſtitutus fuerit, aut ad minimum in ſufficienti quantitate eundem habere non potuerit. Nos verò cùm nunc neque *ſucci*, multò minùs *granorum Kermes* (quibus ubique locorum *Sericum* tingitur) viduitate teneamur, valdè imprudenter fecerimus, ſi ex rebus hujus *fructûs* tincturâ duntaxat imbutis, non verò ex *fructu ipſo* tincturam & virtutes eſſentiales eliceremus, prout jam ante in præparatione *Syrupi Alkermes* prolixiùs hac de re diſſeruimus. Et miror ſanè, quòd Magiſter Laurentius Catelanus Pharmacopœus Monſpelienſis, quantumvis in ſua genuinâ (uti putat) præparatione *Confectionis Alkermes*, ubi plura ſpecioſa de *Serico* & *Seta* adfert, apertè fateatur, *Sericum* in præparatione & coctione vires ſuas perdere; nihilominùs tamen ad *confectionem hanc* idipſum neceſſariò accipiendum eſſe cenſeat, licet paulò ante, ubi in explicatione *ſucci Kermes* intentus eſt, ſeipſum iterùm refutet. Nos tamen hujus arbitrium tantoperè non movet, ut ad tantas ineptias adducamur, neque voluntas aut ſententia ejus nobis pro lege eſt, quin potiùs nullius addicti jurare in verba Magiſtri, rectâ ratione præviâ, Authoritates & præcepta aliorum, ſi rationi congrua non ſint, poſtliminiò ponentes meliora ſequamur. Sed hæc obiter.

Tranſeamus nunc ad dexteriorem hujus *confectionis* præparandi modum. Conficiatur igitur hoc *Electuarium* potiùs ſecundùm deſcriptionem ſuperiorem Meſuæ, *omiſſo Serico* ex *Syrupo Kermes*, ſive is *ex ſucco*, ſive *ex granis* ſit confectus (quem in animadverſionibus noſtris ſuperioribus ſuper eundem factis edocuimus,) eritque longè efficacius illo, quod multis ſigillis munitum, vel ex Gallia vel Belgio affertur. *Ambra* priùs nonnihil diſſolvi po-

 teſt,

teſt, *guttulis aliquot olei Cinamomi, vel etiam Roſarum, aut alterius alicujus olei Aromatici*, (ſic enim exactiùs *Sacchar*o injecta, eum counitur,) quæ ſolutio inſuper majorem efficaciam huic *confectioni* addet, utpotè quæ alioquin ſtimulo ſummoperè indiget, nec non opus habet, ut in majori doſi, quàm communiter fieri aſſolet, propinetur, ſi, quas illi attribuerunt virtutes, exerere debeat. Aliam & quidem efficaciorem longè qui deſiderat *confectionem Alkermes*, is adeat *Diſpenſatorium noſtrum novum*, & ſecundum noſtram mentem deſcriptionem illam conficiat, ſic voti ſui compos absque dubio evadet.

APPENDIX.

PRolatam meam ſententiam de *granis Kermes*, quæ ſuperiùs ad *Syrupum Kermes* conficiendum aptiſſima judicavi, confirmo cum ipſo illo præ nominato Magiſtro Laurentio Catelano Pharmacopœo Monſpelienſi, & qui in ipſius prolixam deſcriptionem *confectionis Alkermes* commentati ſunt, Johanne Stephano Strobelbergero, Med. D. & Johanne ab Oberndorf, qui (ubi contra Pharmacopœum Avignionenſem, in tractatu de *confectione Alkermes* dicti Strobelbergeri, Jenæ 1620. impreſſo, diſputat,) aſſerit & fatetur, *præcipuas vires & virtutes in medulla grani Tinctorii potiùs, quàm in tenui & magis aquoſa parte conſiſtere*: Item *Meſuen ſolum ſucci conſervandi gratia, non autem quatenus præciſè ex Seta virtus extrahenda ſit, Sericum adhibuiſſe*, exiſtimat etiam Braſſavola, dum inquit: *Ego in confectionibus, quæ corroborare debent, potiùs ſetam arcerem, quàm recipere voluerim.*

An autem *Aurum* in tenues laminulas diductum, & hoc modo (juxta opinionem Oberndorffii) ità rareſactum, ut ad partes internas faciliùs penetrare poſſit, huic *confectioni* additum, inque liquore convenienti ægris exhibitum, verè potabile efficiatur, longè præſtantius cenſendum ſit, quàm illud Chymicorum, ſeveriori equidem disquiſitione indigeret. Verùm cùm unusquisque, qui aliquantillum ſaltem naturam *auri* & metallorum aliorum perſpectam habet, abſurditatem hanc primo intuitu cernat, non occupabo operam meam in eâdem prolixè refutanda: quin paucis in contrarium aſſero, ſi quis *aurum* ſuper incudem tunderet, vel quousque Orcus ab Acheronte animas dimitteret, ſe hoc pacto *aurum* nunquam eò redacturum, ut verè potabile fiat. Stet itaque rata ſententia Auguſtanorum *in Animadverſionibus ſuper Antidotarium Alexandrinum Nicolai*, nimirùm *quod auri & argenti* (de foliis autem eorundem loquuntur,) *in medicinas additio, opinioni magis, quàm intentioni ſatisfacere videatur, & ad paſcendos oculos ex Arabum luxu, ad conciliandam Pharmaco authoritatem, eſſe introducta eſſe*; cùm tantùm abſit, ut calor noſter nativus aliquam virtutem ex illis (nimirùm craſſo & ruſtico hoc modo minusq; philoſophico in laminas diductis,) ſuâ elixatione, vel vi quantumvis intensâ, prolicere poſſit, ut ea ipſa integra ac nullam penitùs ab aſſumptione mutationem paſſa, ità uti ingeſta ſunt, per guttur inferius excernantur.

CONFECTIO ANACARDINA MESUÆ.

℞. Myrobalanorum Chebulorum,
Emblicorum,
Belliricorum,
Indorum,
Piperis nigri,
Longi,
Caſtorii ana drachmas duas,
Coſti,
Anacardii præparati,
Sacchari albi,
Sem. Nigellæ aut Erucæ,
Baccarum Lauri ana drachmas ſex,
Cyperi drachmas quatuor.

Anacardia per ſe terantur, demum aliis tritis admiſceantur: deinde omnia incorporentur cum Butyri recentis non ſalti, & mellis deſpumati ana, quantum ſatis, ſeu unciis quinque ſemis, fiat Electuarium.

V*Alet ad ventris totius inferioris & cerebri affectus frigidos, ſanguinem puriorem reddit, ac inde ſpiritus animales purgatiore tenuioreq; effecto, ſenſus omnes, apprehenſionem,* *intelle-*

intellectum & memoriam juvat; unde eam Meſue confectionem ſapientum eſſe dixit, ac iis, qui ſcire deſiderant, ſuppetias laturam promiſit, quæ & ipſo venenoſum genus totum calefacit, nec non corpori viridum colorem præſtat. Cautè tamen, & non niſi ante ſemeſtre tempus poſt perfectam fermentationem, hoc medicamento eſt utendum, & ab ejus aſſumptione à labore, ira, coitu, ac ebrietate cavendum.

ANacardiis nomen indiderunt recentiores Græci à cordis cùm ſimilitudine, tùm colore. Naſcuntur in Siciliæ montibus, qui continuas eructant flammas, nec non in Calicut, Cananor, Cambaiâ & Decan. Excalefaciunt & ſiccant tertio gradu; quin imò ſanguinem exurunt, ac cutim ulcerant.

MEſue legit Barungi, id eſt, Nigella, pro quo Petrus Condenbergius album Sinapis ſemen ſubſtituit.

ANacardiorum præparationem in fine libri inter reliquorum ſimplicium præparationes require.

ANIMADVERSIONES.

HÆc *confectio* paratu quidem facilis eſt, aſt mehercle ingratum inde evadet edulium, ſi cum *butyro* conficiatur, præſertim ſi diutiùs paulò aſſervetur, donec rancorem contrahat: Quin miror maximè, quòd inter cætera ingredientia etiam *Sacchari albi* ℥vj. reponantur, quaſi verò ab exigua illa quantitate ſingulares virtutes in *confectionem* hanc redundare poſſint; præſtaret ſanè, ut locò *uncearum illarum quinque cum dimidia butyri, mellis vel ſacchari tantundem* adderetur, ac ita *Electuarium* & multò gratius & longè durabilius conficeretur. Efficaciorem *confectionem Anacardinam* vide in Diſpenſatorio novo.

CONFECTIO ARCHIGENIS.

℞. Caſtorii,
Piperis longi,
Nigri,
Styracis,
Spicæ,
Coſti,
Galbani,
Opii ana unciam ſemis,
Croci drachmas duas,
Mellis deſpumati, quantum ſufficit.

EFficax eſt ad ſputum ſanguinis, & tuſſim diuturnam ex materiâ corruptâ, ſanioſâ, vel ab ulcere ac phthiſi; mundificat enim & abſtergit materiam craſſam ac putridam, confert uteri præfocationi, paralyſi, & veſicæ vitiis, nec non fluxui ventris ac febrium periodis medetur; inſuper etiam venenis reſiſtit. Deſcribitur à Meſ. in cap. de tuſſi humida, folio 30. editionis Venetæ, 1549.

ANIMADVERSIONES.

UBi animadverſione & monitis ſummoperè opus eſſet, ibi piſcibus & Seriphiis ranis magis muti ſunt, in aliis verò rebus nauci & nihili plus ſatis loquaces. Et quamvis hæc *Opiata* ex paucis conſtet ingredientibus, nihilominùs tamen ſedulam requirit præparationem, quæ talis eſto:

℞. *Caſtorii*,
Piperis longi,
Nigri,
Spicæ Indicæ,
Coſti ana ʒß.
Croci Auſtriaci ʒij.
Fiat ex iis pulvis ſubtiliſſimus;
Opii autem ʒß.
priùs præparetur, juxta modum in *animadverſionibus pilularum de Cynogloſſa* à nobis edoctum, poſtea in liquore convenienti, ex. gr. *aceto, ſucco Citri, vel alio liquore* ad pultis formam diſſolvatur & per pannum lineum exprimatur. Diſſolvatur etiam ſigillatim
Galbani electi ℥ß. in
Vino vel *aceto* pulticulæ inſtar, itidemque coletur, aut per pannum exprimatur; Cui *Galbano* in patella ferrea ſuper ignem lentiſſimum ſoluto, alternatim mox de
Reſinæ Styracis nonnihil calida ℥ß.
aliquot guttulæ inſtillentur, mox nonnihil de *libra una*
Mellis clari deſpumati,
mox etiam de pulveribus vel ſpeciebus ſuperiùs dictis, & *Opio ſoluto* parùm addatur,

tur, hocque continuandum, donec omnia per vices admixta fuerint. Poſſet nec non ultimò patella cum hac *Opiata* aliquandiu in aquam calidam immergi, & *Opiata* per horam unam agitari, quò meliùs ingredientia unirentur, eritque ſic ritè parata *Opiata*, quæ meritò *Laudani Opiati*, multarumque aliarum opiatarum vices ſupplere poſſet.

AUREA ALEXANDRINA NICOLAI.

℞. Aſari,
Carpobalſami ana drachmas duas ſemis,
Caryophyllorum,
Opii Thebaici,
Myrrhæ,
Cyperi rotundi ana drachm. duas,
Sem. Hyoſcyami albi drachmas duas ſemis,
Seſeleos,
Sinapis,
Saxifragiæ,
Anethi,
Aniſi,
Cardamomi minoris,
Folii,
Salviæ,
Opobalſami,
Cinamomi,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Coſti veri,
Meu,
Zedoariæ,
Zingiberis,
Euphorbii præparati,
Tragacanthi,
Thuris maſculi,
Styracis Calamitæ,
Corallii ana drachmam unam,
Aliptæ Moſchatæ,
Rhabarbari, aut Rhapontici veri,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Rad. Pæoniæ.
Eryngii,
Acori veri,
Ariſtolochiæ longæ,
Gentianæ,
Phu,
Cortic. radic. Mandragoræ,
Sem. Liguſtici,
Rutæ,
Sinoni, ſeu Amomi vulgaris Officinarum,
Carui,
Amomi veri,
Petroſelini Macedonici,
Ammeos,
Dauci Cretici,
Anacardii præparati,
Baccarum Lauri,
Piperis longi,
Albi,
Roſarum rubearum,
Thymi,
Pulegii,
Chamædryos,
Ligni Aloës,
Xylobalſami,
Caſtorii,
Opopanacis,
Maſtiches,
Sulphuris vivi,
Margaritarum albarum,
Blattæ Byzantiæ,
Oſſis de corde cervi ana drachm. ſemis, grana tria,
Foliorum Auri numero viginti quinque,
Argenti numero duodecim,
Limaturæ Eboris,
Calami Aromatici vulgaris,
Pyrethri ana grana novem,
Mellis triplum, id eſt, circiter libras duas.

Compoſitio hæc, quæ paratu facilior eſt Theriacâ aut Mithridatio, cui ex Nicolao Græco Fuchſius Nucum Avellanarum drachmas duas, Saphyri, Smaragdi, Jaſpidis ana drachmam unam, Carnis Palmularum, Been albi & rubei ana drachmam ſemis addit, ac in ponderibus nonnihil variat, ab auro, quod ad ejus conſtitutionem expetitur, vel potius à virium præſtantiâ ſic dicta. Efficax enim eſt contra capitis defluxiones frigore conceptas; dolorem ſiquidem confeſtim mitigat, oculorum lachrymas ſiſtit, dentium dolores ſanat, omnem noxam capitis à frigido & humido non modò epota, ſed & impoſita, & fronti illita propellit, comitialibus, vertiginoſis, paralyticis, apoplecticis benefacit, furioſorum incompoſitos motus compeſcit

compeſcit, tabidis, tuſſiculoſis, aſthmaticis, ſanguinis eductionibus, cardiacis, iſchiadicis, colicis, nephriticis, dyſuria, ſtranguria, iſchuria præſenti eſt auxilio; calculos renum & veſicæ comminuit, quotidianis ac tertianis febribus, circa acceſſionis initium, cum decocto Stœchadis eximiè medetur. Præſumpta hæc Antidotus, & in conſuetudinem vocata, ab apoplexia, & colico morbo facilè vindicat. Vide ejus examen apud Joannem Baptiſtam Montanum.

ALiam deſcriptionem ponit Actuarius ab hac, quæ Nicolai eſt, diverſam, ubi pro Myrrhâ, baccas Myrti, pro ſem. Sinapis, ſemen Apii, pro Pulegio, Halicacabum ponit, atque inſuper ſemen Carui & Anethi, Roſas ac Piper album omittit, quâ de re (prout de aliis quibusdam dubiis hac in compoſitione occurrentibus) conſulatur editio Anni 1581. Nobis hæc ſic rectè ſeſe habere viſa ſunt, defectum autem eorum, quorum copia non eſt, aut fortè non omnibus, reſarcimus ſubſtituendo:

Pro Calamo Aromatico, cùm Acorus & ipſe ingrediatur, Calamum Aromaticum vulgarem, vel Galangam majorem.
Pro Carpobalſamo, Cubebas,
Pro Opobalſamo, oleum Nucis Moſchatæ,
Pro Xylobalſamo, Santalum Citrinum, cùm lignum Aloës per ſe alioquin ad compoſitionem hanc requiratur.
Pro Folio, Macim,
Pro Meu, Angelicam,
Pro Amomo, Cardamomum minus aut grana Juniperi.

Auri & Argenti pondus hic penitus ſupplendum non putamus, medietate contenti; videtur namque Auri & Argenti in medicinas additio opinioni magis quàm intentioni ſatisfacere, & ad paſcendos oculos ex Arabum luxu ad conciliandam pharmaco auctoritatem introducta eſſe, cùm tantum abſit, ut calor noſter nativus aliquam virtutem ex iis ſuâ elixatione, vel vi quantumvis intensâ, prolicere poſſit, ut ea ipſa integra, ac nullam penitùs ab aſſumptione mutationem paſſa excerni obſervemus.

ANIMADVERSIONES.

PRæ cæteris ſpecioſis, ac ad pompam magis, quàm ad emolumentum proximi, malè conſarcinatis compoſitionibus hæc, quantis etiam attributis ſuperbiat, una eſt, quæ carbone ex albo pharmaceutico delenda eſſet: Cujus abſurditates, cùm (uti opinor,) ex *Theriacæ Andromachi, Mithridatii Damocratis*, & *omnium maximè inconcinnæ Antidoti Matthioli animadverſionibus*, à nobis ſuper eaſdem conſcriptis, ſatis evidenter pateant, idcircò in hac & conſimilibus futilibus ac omninò inutilibus cōpoſitionibus, quàm ſpecioſiſſimis etiam encômiis ac aureis titulis ornatæ ac inſignitæ ſint, non multùm morabimur. Etenim, qui proximè præcedentem *Optatam* (quæ ſi dextrè præparata fuerit, *Auream hanc Alexandrinam* plurimùm obfuſcat) ſecundùm noſtras animadverſiones rectè præparare nôrit, etiam hujus præparationem non ignorabit.

ATHANASIA MAGNA NICOLAI.

℞. Cinamomi,
Caſſiæ ligneæ ana drachmas tres, grana ſeptem,
Croci,
Schœnanthi,
Styracis Calamitæ,
Opii,
Phu,
Betonicæ,
Sem. Hyoſcyami,
Seſeleos,
Apii,
Dauci,
Aniſi ana drachmam unam ſemis, grana tria,
Spicæ Indicæ,
Symphyti,
Helenii,
Acori,
Aſari,
Meu,
Cortic. rad. Mandragoræ,
Folii,
Polii,

Baccarum

Baccarum Lauri,
Piperis albi,
Longi,
Caſtorii,
Myrrhæ,
Mumiæ,
Sanguinis draconis,
Boli Armenæ,
Charabe,
Corallii rubri,
Lapidis Hæmatitis ana drachm. ſemis.
Sem. Oxyacanthæ uncias duas,
Quinque nerviæ, id eſt, Plantaginis minoris drachmam unam, grana quatuor,
Petroſelini drachmam ſemis,
Baccarum Myrti,
Roſarum ana drachmam unam, grana quatuor,
Succi Quinquenerviæ uncias tres,
Hypociſtidis,
Acaciæ,
Oxyacanthæ ana uncias duas,
Mellis triplum, id eſt, libram unam, unciam unam, drachmas quinque ſemis.

D*yſenteriâ laborantibus & cœliacis confert, ac fluxum muliebrem ſuperfluum reſtringit, facit ad profluvium ſanguinis narium, & eos qui cibum non retinent in ventriculo juvat; ſanguinis præterea à quacunque cauſa natis rejectionibus auxiliatur.*

ELECTUARIUM E BACCIS LAURI RHASIS.

℞. Foliorum Rutæ drachmas decem,
Sem. Ammeos,
Cumini,
Nigellæ,
Liguſtici,
Carui,
Dauci,
Acori, ſeu Calami Aromatici,
Origani,
Amygdalarum amararum,
Piperis nigri,
Longi,
Mentaſtri,
Baccarum Lauri,
Caſtorii ana drachmas duas,
Sagapeni unciam ſemis,
Opopanacis drachmas tres,
Mellis triplum, id eſt, libram unam, uncias quatuor, drachmas ſeptem.

Tritis diligenter, quæ terenda ſunt, fiat Electuarium, additis circa finem Lachrymis vino dilutis.

C*ommendatur ad colicam & iliacam paſſionem, ac doloribus inteſtinorum ex cauſa frigidâ vel flatuoſâ opitulatur. Adhibetur inſuper utiliter Enematibus, flatus vel evocantibus, vel diſcutientibus. Deſcribitur à Rhaſe 9. ad Almanſorem, cap. de dolore Colico.*

ANIMADVERSIONES IN ATHANASIAM MAGNAM ET ELECTUARIUM DE BACCIS Lauri.

A*Thanaſia magna*, licet ex plurimis conſtet ingredientibus, nihilominus tamen ferè cuncta in unum conſpirant effectum, fluxûs nimirùm ſuperflui, ventris præcipuè reſtrictionem. Poſſunt itaque, quæcunque diſſolvenda aut diluenda ſunt, utpote *Myrrha*, *Opium priùs præparatum*, *ſuccus Acaciæ*, *Hypociſtidis*, *Sanguis Draconis*, *Crocus*, *&c. in ſuccis liquidis Oxyacanthæ & Quinquenerviæ*, ſique ipſi non ſuffecerint, addito pauculo *vino* vel *aceto*, diſſolvi aut dilui; Quoad reliqua verò *Opiata*, hæc parari poterit juxta *animadverſiones confectionis Archigenis*.

Notandum hîc, quòd *mellis pondus deſtinatum*, ſcilicet *libra una*, *uncia una & drachmæ quinque ſemis*, non ſit triplum, reſpectu reliquorum ingredientium, horum enim ſunt *unciæ quatuordecim & drachmæ quinque*: idcircò *mellis* quantitas augenda & exactior computatio inſtituenda erit, ut dupla vel tripla aſſignata *mellis* quantitas, ſuperiorum *ſpecierum* ponderi accuratè reſpondeat.

Electuarium de Baccis Lauri juxta modum præſcriptum parari poteſt.

ELECTUARIUM CHALYBEATUM.

℞. Limaturæ Chalybis uncias octo.

Molatur ſuper Porphyrite ſubtiliſſimè, ex aceto, deinde ſiccetur ad Solem, vel ignem, & ſic ſepties iteretur: poſtea

℞. Lima

℞. Limaturæ ſic præparatæ uncias ſept.
Cinamomi acuti,
Nucis Moſchatæ ana drachmas ſex,
Rhabarbari electi drachmas duas,
Specierum Aromat. Roſati drach. ſex,
Mellis optimi deſpumati,
Sacchari albiſſimi ana uncias tredecim.
Miſce ad lentum ignem; & fiat Electuarium.

Hujus Electuarii inventor extitit Fabricius Barzonius Profeſſor Bonomenſis celeberrimus, fuitq́; ejus uſus in jecorii diuturnâ obſtructione, & albo virguncularum ictero. Erat id quondam familiariſſimum Clariſſimis Viris D. D. Cratoni, Philippo Menzelio, ac Thomæ Meermannô p. m. quo muliebrem præſertim cachexiam pellebant.

ANIMADVERSIONES.

Longè conſultius foret, ac multò efficacius, palato etiam gratius conficeretur *Electuarium Chalybeatum*, ſi loco *Chalybis*, modo præſcripto parati, *Vitriolum Chalybis, cum ſpiritu Vitrioli factum*, in minori tamen quantitate ſubſtitueretur: Vulgariter enim præparatus *Chalybs*, tantoperè penetrabilis & reſolubilis non eſt, & pro majori ſua parte itâ, uti ingeſtus eſt, inteſtina permeat & excernitur, ſi non noxam inſuper ventriculo inferat, prout ſæpiùs vidi. *Species Aromatici Roſati* haud efficacius aut ori gratius reddent hoc *Electuarium*, ſed potiùs nauſeoſum. Nec *Rhabarbari* (de quo meritò dici poſſet, quid hoc inter tam multa?) exigua quantitas huic *compoſitioni* quicquam conferre poteſt. Si igitur libet, paretur hoc *Electuarium Chalybeatum* juxta modum ſequentem, de quo unusquisque certò ſibi polliceri poterit, quòd cum effectu felici & ingenti fructu in denominatis affectibus & viſcerum obſtructionibus propinari poſſit: utpotè

℞. *Vitrioli Martis, ſeu Chalybis dulcis, cum ſpiritu Vitrioli facti* ℥iiij.
ſolvatur in
Aquæ Cinamomi aut Meliſſæ ℥iiij.
cui ſtatim junge
Sacchari pulveriſati ℥xiij. quod prius imprægnatum ſit oleis ſequentibus, utpotè
Ol. ſtillatit: Cinamomi,
Nuciſtæ ana ℈iß.
Macis ℈j.
Hisque optimè commixtis adde
Mellis Meliſſæ juxta modum noſtrum parati ℥xiij.

Fiet ſic *Electuarium* præſtantiſſimum, ac odore & ſapore gratiſſimum, virguncularum poſthac magnum refugium.

CONDITUM PRO FAMILIA ANTIDOTALE STAPEDII.

℞. Granorum Juniperi uncias ſex,
Caricarum pinguium numero duodecim,
Nucleorum Nucum Juglandium uncias octo,
Conſervæ Florum Borraginis,
Bugloſſi ana uncias quatuor,
Theriacæ veteris,
Mithridatii optimi ana uncias duas,
Radicum Tormentillæ,
Gentianæ,
Pimpinellæ,
Angelicæ,
Zedoariæ ana unciam unam,
Cum Syrupo de Limonibus,
Fiat conditum.

ANIMADVERSIONES

Ut *hujus conditi* legitima fiat præparatio, neceſſum eſt, ut *grana Juniperi recentia, nec nimis exſiccata, & Caricæ, & nuclei Juglandes* diu multumque in mortario lapideo cum particula alicujus liquoris ex. gr. *aquæ Angelicæ* irrigata contundantur, & per cribrum ſetaceum non nimis anguſtum inſtar *pulpæ*, ſi libet, trajiciantur, poſtea cum reliquis *conſervis, Electuariis, pulveribus, & Syrupo* ex arte commiſceantur.

ELECTUARIUM CONTRA DYSENTERIAM.

D. D. PHILIPPI HOCHSTETERI.

℞. Conſervæ Roſarum rubearum antiquarum Vitriolatæ uncias duas ſemis,
Pimpinellæ ſanguiſorbæ drachm. decem,
Theriacæ Andromachi recentis ſeu quatuor annorum unciam ſemis,
Trochiſcorum de Spodio cum ſemine Acetoſæ,
Terræ Sigillatæ ana ſcrupulos duos,
Ramich ſcrupulum unum,
Radicum Conſolidæ majoris drachm. ſex,
Craſſulæ ſeu Telephii Tragi unciam ſemis,
Pulveris nucis Moſchatæ ſcrupulos quatuor,
Specierum Diarhodon Abbatis ſcrupulos duos,
Croci Martis drachm. unam ſemis,
Rob. Prunellorum ſylveſtrium uncias tres,
Syruporum ex Roſis ſiccis,
Myrtillorum ana unciam unam.
Miſce, fiat Electuarium.

ANIMADVERSIONES

Hoc *Electuarium* eaſdem, quas *Antidotus Mattheoli* laudes meretur, quia ex novem diverſis *compoſitis* & ducentis ingredientibus ejus *compoſitio* conglomerata eſt, ità ut in infinitum procedente Atomorum diviſione hîc opus foret, ſi ſingulorum ingredientium, quantum de unoquoque ad quamlibet doſin accederet, exacta inſtitui deberet computatio. Præſtabit itaque *ſimiles compoſitiones* intactas relinquere, quàm vel ipſarum præparationibus vel erroribus enucleandis diu immorari, cum vel unicum ſaltem aut alterum ingrediens, majori cum fructu, feliciorique ſucceſſu, adhiberi potuerit, quàm talis irrationiabilis ex tanta *compoſitorum* congerie conſarcinata mixtura.

ELECTUARIUM DE SCORIA FERRI RHASIS.

℞. Myrobalanorum Indorum,
Belliricorum,
Emblicorum ana drachm. unam,
Spicæ Indicæ,
Schœnanthi,
Cyperi,
Zingiberis,
Piperis,
Ammeos,
Thuris ana unciam ſemis,
Scoriæ Ferri infuſæ aceto per dies ſeptem, poſtea torrefactæ drach. tres,
Mellis decocti cum Apozemate Emblicorum uncias ſedecim.
Miſce, fiat Electuarium.

ELECTUARIUM DIURETICUM BARTHOLOMÆI MONTAGNANÆ.

℞. Cineris putaminum ovorum, è quibus pulli ſunt excluſi,
Vitri combuſti,
Lapidis Spongiæ,
Judaici ana drachmam unam ſemis,
Sem. Apii,
Ruſci,
Petroſelini,
Aſparagi,
Leviſtici ana drachmam unam,
Aniſi,
Glycyrrhizæ ana unciam ſemis,
Sanguinis Hirci præparati drachmas quinque,
Mucilaginis granorum Muchoitæ, id eſt, Sebeſten libram unam;
Sacchari rubri libram ſemis,
Oxymellis compoſiti uncias tres,
Piſtachiorum depuratorum uncias quatuor.

Infundantur Piſtachia in aqua cineris calidi per duos dies, poſtea minutim inciduntur, & coquantur ſimul mucilagines: Oxymel & Saccharum deinde in mortario incorporentur cum Piſtachiis & aliis ſpeciebus, fiat Electarium.

Confert

Confert in urina retentione, dyſuria, & ſtranguria: nam urinam potenter provocat, & calculos rumpit.

ANIMADVERSIONES IN ELECTUARIUM DE SCORIA FERRI, ET DIURETICUM BARTHOLOMÆI MONTAGNANÆ.

Poſſet equidem *Electuarium de ſcoria ferri* juxta præſcriptum modum parari; cui uſui autem particulariter ipſum deſtinatum ſit, ego ferè ignoro. Quod ſi fortè nonnemo *vim adſtrictivam* inde ſibi polliceatur, is, ubi periculum fecerit, certò ſe deceptum deprehendet.

Electuarium Diureticum Montagnanæ eradicationem potiùs, quàm correctionem effligitat, & vix à riſu me temperare poſſum, quoties vel limis oculis ipſam hanc *compoſitionem* aſpicio.

ELECTUARIUM GUIDONIS CONTRA PESTEM, QUOD ALII ELECTUARIUM PAPÆ VOCANT.

℞. Granorum Juniperi drachmas duas ſemis,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucis Moſchatæ,
Zingiberis albi,
Zedoariæ ana drachmas duas,
Radic. Gentianæ,
Tormentillæ,
Dictamni albi,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Longæ ana drachm. duas ſemis,
Doronici drachmas ſemis,
Herbæ Tunicæ vel Cardui Benedicti drachmas duas,
Salviæ,
Rutæ,
Balſamitæ,
Menthæ criſpæ ana drachmam unam,
Baccarum Lauri,
Croci Orientalis,
Sem. Acetoſæ,
Sem. Citri,
Ocymi,
Ligni Aloës,
Santali citrini,
Rubei
Muſcellini,
Maſtiches,
Thuris,
Boli Armenæ,
Terræ Lemniæ,
Spodii præparati,
Oſſis de corde Cervi,
Raſuræ Eboris,
Margaritarum præparatarum,
Coralliorum rubeorum,
Fragmentorum Saphyri,
Smaragdi ana drachm. ſemis,
Conſervæ Roſarum,
Bugloſſi,
Nymphææ,
Theriacæ electæ ana unciam unam,
Sacchari optimi libras tres.
Diſſolvatur Saccharum cum aquâ Scabioſæ & Roſarum, addendo
Camphoræ ſcrupulum unum.
Miſceantur omnia, ut eſt artis.

Ebrium malignarũ & contagioſorum impetum frangit, ac peſtilentis lui ſeminaria disjicit, venenatam materiam ſudore excludens, & tàm in præſervatione, quàm in curatione magnas vires obtinet.

PRo herbâ Tunicâ alii Angelicam, pro Ariſtolochiâ Enulam ſubſtituunt.

ELECTUARIUM DE OVO MAXIM. I. IMP. P. F. AUG.

℞. Ovum gallinæ recens, & educto per apicem albumine, id quod vacuum eſt, Croco Orientali non pulveriſato imple, vitellum non auferendo: poſtea cum alio putamine iterum occlude, ne quid tranſpiret, & lento igne, vel poſt fornacem tamdiu aſſa in ollulâ, donec tota ovi teſta nigreſcere incipiat, diligenter cavendo, ne Crocus comburatur. Exempta è teſta materia exiccetur, ut in mortario exquiſitiſſimè contundi, & in pulverem redigi queat, ad-

dendo pulveris Sinapis albi, quantum prædicta omnia ponderant. Poſtea

℞. Pulver. Dictamni albi,
Tormentillæ ana drachmas duas,
Myrrhæ,
Cornu Cervi,
Nucis Vomicæ ana drachmam unam,
Angelicæ,
Pimpinellæ,
Granorum Juniperi,
Zedoariæ,
Camphoræ ana unciam ſemis.

Miſce omnia ſimul in mortario, & tandem adjice Theriacæ optimæ ad pondus omnium, ac iterum piſtillo fortiter contunde & commiſce, per tres quaſi integras horas agitando, addendo Syrupi Limonum, quod ſatis erit: fiat Electuarium, ut eſt artis.

Præcipuus ejus uſus eſt in peſte & præſervatione à venenis deleteriis: ſudores potenter movet, & venenatos ichores à centro ad circumferentiam eximiè propellit, cor à terris fuliginibus tuetur, ac peſtilentis luis noxas disjicit.

Paratur etiam apud nos ſine Nuce Vomica, pro iis quibus Nux Vomica jam dicta ſuſpecta eſſe ſolet.

Nonnulli pro Nuce Vomica ſemen Citri ſubſtituunt, aut rad. Petaſitidis, ut placet Fuchſio. Georg. Agricola lib. de Peſte etiam deſcriptionem habet, cui radices Pentaphylli, Terram Lemniam, & Corallia adjicit.

ANIMADVERSIONES IN ELECTUARIUM GUIDONIS CONTRA PESTEM. ET ELECTUARIUM DE OVO.

Facilis eſt horum *Electuariorum Antidotalium* præparatio, ex quibus illud, quod de *Ovo* dicitur, altero paulò concinnius eſt, licet de *ovi vitello* multa nobis eſſent dicenda, an nimirùm hic tàm ſingulare Alexipharmacum ſit, qui inſuper etiam teſtâ incluſus impediat, quò minus ſine combuſtione *Crocus* exſiccari poſſit; nam *ovi teſta*, quàmdiu integra & incombuſta perſtat, *vitelli* unctuoſitatem & humiditatem haud facilè exhalare ſinit, quod provida Natura jamdudum prævidit, & noſtra irrita conamina ridet, quaſi verò noſtris ineptiis auſcultare deberet. Sed his breviter tactis moneo, ut ſeduló obſervetur, ne *Crocus ovo immiſſus*, & cum eo commovendo optimè permixtus, leniterque aſſatus comburatur, ſed poſt aliqualem aſſationem unà cum *vitello* è teſta excipiatur, ac cum reliquis *ſpeciebus* commixtus totaliter exſiccetur: Quoad reliqua in præparandi modo nulla eſt difficultas.

Electuarium autem illud Guidonis contra peſtem præter id, quòd ex inepta & incongrua multorum ingredientium farragine conſtet, etiam hoc vitii obtinet, quòd propter *conſervas* admixtas ægrè in liquoribus diſſolvi queat, quin ſemper flocculi à floribus contuſis ſupernatent.

MICLETA NICOLAI MYREPSI.

℞. Quinque generum Myrobalanorum parùm toſtorum ana drachmas duas ſemis,
Sem. Naſturtii,
Cumini,
Aniſi,
Fœniculi,
Ammeos,
Carui ana drachm. unam ſemis.

Omnia cruda terantur, & macerentur in modico aceto vini horis viginti quatuor, exſiccentur ſubinde aſperſo Aceto, ac torrefiant leniter ſuper prunas, deinde addantur ſequentia:

Spodii de Ebore,
Balauſtiorum,
Pulpæ Rhois, id eſt, Sumach,
Maſtiches,
Gummi Arabici ana drachm. una, grana quindecim.

Omnia cum oleo Roſaceo fricentur & commiſceantur cum Syrupi Myrtini triplo, id eſt, unciis decem, drachmis tribus, & quartâ parte drachmæ.

Utilis eſt dyſenteria, inteſtinorum lævitate laborantibus, inflationibus inteſtinorum:

rum: ad omnes inſuper cœliacos affectus atque hæmorrhoidas fluentes efficax.

ANIMADVERSIONES.

PArari poteſt modo præſcripto: Obſervandum autem, quòd *acetum*, in quo *ſemina & Myrobalani* imprudenter quidem macerari præcipiuntur, non effundendum, ſed unà cum *ſpeciebus* prædictis leniter exſiccandum ſit; Proindè nec multum *aceti* pro illarum maceratione requiritur, ſed tantum duntaxat, quantum ad humectationem prædictarum *ſpecierum* ſufficiat. Cæterùm, cùm hæc *compoſitio* exigui momenti ſit, & longè efficaciora ad eosdem affectus habeamus medicamenta, brevitatis causâ, quæ in illa taxanda eſſent, ſciens volens tranſilio, aliisque perpendenda relinquo.

PHILONIUM MESUÆ.

℞. Piperis albi,
Sem. Hyoſcyami albi ana drachmas viginti,
Opii drachmas decem,
Croci drachmas quinque,
Spicæ Indicæ,
Pyrethri,
Caſtorii ana drachmam unam.
Mellis deſpumati quadrupulum.

MIrum in modum mitigat dolores ventriculi, uteri, laterum, totius ventris, & colicam cum decocto Chamameli, vel Rutæ. Statim ſomnum provocat cum aquâ Lactucæ, vel Syrupo Papaveris. Tollit dolorem capitis cum decocto Stœchadis, prohibet catarrhum cum decocto Thuris, aut Spicæ. Ad convulſionem & reſolutionem bibitur cum decocto Nucis Moſchatæ: facilitat anhelitum cum decocto Baccarum Lauri, vel Hyſſopi, tuſſim ſedat cum aquâ mellis: provocat urinam, facilitat mictum, & frangit calculos veſicæ cum decoctione Saxifragiæ, vel aquâ Apii, compeſcit vomitum, & fluxum ſanguinis ex ore cum ſucco Plantaginis, vel decocto Maſtiches, & ſedat præfocationes ac uteri vitia, & ſingultus, ſomnumque potenter inducit.

PHILONIUM PERSICUM MESUÆ.

℞. Piperis albi,
Hyoſcyami albi ana drachmas decem,
Opii,
Terræ Lemniæ ana drachmas quinque,
Lapidis Hæmatitis,
Croci ana drachmas duas ſemis,
Caſtorii,
Spicæ Indicæ,
Euphorbii,
Pyrethri,
Margaritarum,
Charabe,
Zedoariæ,
Doronici,
Trochiſcorum Ramich ana drachm. ſemis,
Camphoræ ſcrupulum ſemis,
Mellis triplum, id eſt, uncias quindecim.

EIus uſus eſt ad uteri hæmorrhagiam, fluxum, procidentiam, hæmorrhoidas, & cruentas excretiones per inferna: ſanguinis ſputum, ac menſtruorum nimium profluvium compeſcit, & fœtum in utero retinet.

PHILONIUM MAIUS, SIVE ROMANUM NICOLAI MYREPSI.

℞. Piperis albi drachm. quinque,
Opii drachmas duas ſemis,
Caſſiæ ligneæ veræ drachmam unam ſemis,
Sem. Hyoſcyami albi drachm. quinque,
Apii drachmam unam,
Petroſelini Macedonici,
Fœniculi,
Dauci Cretici ana ſcrupul. duos, grana quinque,
Croci ſcrupulum unum,
Nardi Indicæ,
Pyrethri,
Zedoariæ ana grana quindecim,
Cinamomi drachmam unam ſemis,
Euphorbii,
Myrrhæ,
Caſtorii ana drachmam unam,
Mellis optimi triplum, id eſt, uncias octo ſemis.

Colicos affectus, cæterarumq́; partium lethales dolores, ventris, hypochondriorum, ventriculi, uteri, hepatis, lienis, renum, ab intemperie frigidâ, flatibus craſſis aut crudis humoribus excitatos ſedat, tuſſes intenſiſſimas, ſuffocationis periculum minantes, ex cordis aut pulmonis incendio, ſingultum etiam vehementem, nec non urinæ difficultatem liberat: ſanguinis eductionibus, tabedis, ſuſpirioſis, pleuriticis confert, hæmorrhagiam ſiſtit, inſomniam levat, & ſomni conciliatione vires reficit ac recreat; doloresq́; omnes abigit. Sed in colicis affectibus præcipuam habet dignitatem, eiq́; affectui adhibet Galen. lib. 2. de locis affect. doloris enim magnitudo ſæpè totam in ſe curationem intendit, & in miſeram vitæ deſperationem pleroſq́; conjicit.

PHILONIUM TARSENSE GALENI.

θ. κατὰ τόπους.

℞. Croci drachmas quinque,
Pyrethri,
Euphorbii,
Nardi Indicæ ana drachmam unam,
Piperis albi,
Sem. Hyoſcyami ana drachm. viginti,
Opii drachmas decem,
Mellis triplum.
Confice, ſecundum artem,

Expertiſſimum ad ſedandos vehementes, & lethales partium dolores ventriculi, coli, hypochondriorum, hepatis, lienis, renum, uteri, excitatos à crudis humoribus, aut flatu craſſo, aut intemperie frigidâ. Valet etiam ad ſuffocationis pericu[illegible], ſingultum vehementem, & urinæ difficultatem.

ANIMADVERSIONES IN PHILONIA MESUÆ; PERSICUM MESUÆ; MAIUS SIVE ROMANUM ET TARSENSE.

Hæ *Opiata omnes*, ad unum eundemque modum ſimpliciter confici poſſunt, nec in effectu ab invicem multùm diſcrepabunt: Caveant autem ſibi, quibus illæ frequenti in uſu ſunt, ob *Opium non ritè prius præparatum*, ac *ſemina præcipuè Hyoſcyami*, in ſatis larga quantitate illis addita. Meo quidem judicio *confectio Archigenis* dextrè ad modum noſtrum in animadverſionibus ejusdem edoctum præparata, majori cum ſucceſſu, & minori periculo omnium iſtorum *Philoniorum* vices ſupplere poſſet.

REQUIES NICOLAI.

℞. Roſarum rubearum,
Violarum ana drachmas tres,
Opii,
Sem. Hyoſcyami,
Papaveris albi,
Seariolæ,
Lactucæ,
Portulacæ,
Pſyllii,
Cort. rad. Mandragoræ,
Nucis Moſchatæ,
Cinamomi,
Zingiberis ana drachm. unam ſemis,
Sacchari Candi drachmam unam,
Santali albi,
Rubri,
Spodii,
Tragacanthi ana ſcrupulos duos, grana quinque,
Sacchari uncias decem, cum aqua Roſarum modica.

Sic appellata ab effectu, quòd dolorem obtundat ac mitiget, caloremq́; febrium mitiorem reddat, & iis qui hanc ſumunt requiem afferat. Eſt etiam utilis temporibus, & pulſibus manuum inuncta, cordis dolorem lenit, ſomnumq́; conciliat.

ANIMADVERSIONES.

In hac *confectione Opiata* nihil ſingulariter occurrit, quod moneam, niſi ut *Tragacanthum* in *aqua Roſarum ſ. q.* (℥v. circiter) diſſolvatur, cui poſtea *Saccharum & reliquæ ſpecies in pulverem redacta*, poſt ſolutionem *Sacchari*, nec non *Opium præparatum, ſolutum & colatum*, artificiosè jungantur. Quàm acutè verò illa *Sacchari Candi drachma una* ſigillatim addatur, multoties jam ante demonſtravimus; proinde pro ludibrio nunc & impoſterum habebimus.

DIASATYRIU NICOLAI.

℞. Radic. Satyrii recentium denſarum,
Paſtinacæ ſativæ recentium,
Secacul, ſeu Siſeris, aut Eryngii.
Nucis Indicæ,
Pinearum,
Piſtachiorum ana unciam unam ſemis,
Caryophyllorum,
Zingiberis albi,
Sem. Fraxini, ſeu linguæ Avis,
Aniſi,
Erucæ,
Bulbi, vel Urticæ,
Cinamomi,
Caudarum & lumborum Scinci veri ana drachmas duas ſemis,
Moſchi grana ſeptem,
Mellis deſpumati optimi libras tres.

Radices Satyrii, Paſtinacæ & Siſeris vel Secacúl privatim & ſeorſim benè tritæ, melli imponantur ac ſubigantur, paululumq; molliuſculo igne ferveſcant, deinde Piſtachia & nuces Pineæ, repurgatæ ac tuſæ adjiciantur: ubi cum melle aliquantulùm bullierint, ſublato ab igne lebete, t ſæ & cribratæ ſpecies addantur. Poſtremò Moſchus cum exiguo ſtillatitio Roſarum liquore inſeratur, rurſus hæc probè ſubacta, in vaſculum ad uſum recondantur.

Analepticum eſt Medicamentum, conſumptos & emaciatos reficiens, ſemen augens, & Venerem concitans deſuetam, contra renum & veſicæ imbecillitatem valet, remorantem urinam propellit, & frigidam ac velut emortuam genitalium partium intemperiem erigit.

Nota; Satyrii & Secacul ſeu Siſeris radices melle, aut Sacharo conditas, ad hujus compoſitionis ſtructuram aſſervari poſſe, tamdiu donec Paſtinacæ ſativæ ad maturitatem pervenerint; unde mellis libræ tres ſufficere poterunt, cum aliàs triplum mellis conſtituat libras tres, uncias tres, drachmam unam ſemis.

ANIMADVERSIONES.

PRo confectione hujus *Electuarii*, conſuli poſſunt animadverſiones in *Diacorum Meſuæ*, & *Acororum conditum vulgarem*, quæ hujus *laudatæ confectionis* veram indigitabunt præparationem, quatenùs nimirùm *radices* in *aqua* ad mollitiem competentem coqui, poſtea craſſiuſculè conſcindi, *aqua* verò, in qua *radices* coctæ ſunt, cum *melle* inſpiſſari debent: Quin etiam *nuces Indicæ conditæ*, *Pineæ* & *Piſtachia* craſſiuſculè conſcindendæ, non verò contundendæ ſunt: Similiter etiam *Caryophylli* & *Zingiber* conſcindantur, reliquæ *ſpecies pulveriſatæ* addantur. *Moſchus* autem in particula *vini* vel *aquæ Roſarum* diſſolutus admiſceri poteſt; & ſic ritè paratum erit *Electuarium*.

ELECTUARIUM MAGNANIMITATIS.

℞. Electuarii Diaſatyrionis unciam unam ſemis,
Diacori Meſuæ drachm. tres,
Nucis Indicæ conditæ,
Radicis Satyrionis conditæ,
Specierum Diatrion pipereon,
Confectionis Anacardinæ ana drachmas duas,
Piſtachiorum mundatorum,
Pinearum mundatarum ana unciam ſemis,
Seminis Erucæ,
Urticæ,
Paſtinacæ ana drachmam ſemis,
Priapi Tauri,
Cervi,
Teſticulorum Equi ana drachmam unam ſemis,
Carnis Scincorum drachmas duas,
Cardamomi minoris,
Boracis Venetæ ana drachm. ſemis,
Cantharidum ablatis alis & capitibus numero duodecim,
Moſchi grana quinque,
Ambræ grana tria.
Cum brodio nucis Moſchatæ Indicæ fiat Electuarium.

ANIMADVERSIONES.

EQuidem non diffiteor, hoc *Electuarium* juxta normam ab Authore præſcriptam confici poſſe, conſultius ta-

Colicos affectus, cæterarumq́; partium lethales dolores, ventris, hypochondriorum, ventriculi, uteri, hepatis, lienis, renum, ab intemperie frigidâ, flatibus craſſis aut crudis humoribus excitatos ſedat, tuſſes intenſiſſimas, ſuffocationis periculum minantes, ex cordis aut pulmonis incendio, ſingultum etiam vehementem, nec non urinæ difficultatem liberat: ſanguinis eductionibus, tabidis, ſuſpirioſis, pleuriticis confert, hæmorrhagiam ſiſtit, inſomniam levat, & ſomni conciliatione vires reficit ac recreat; doloresq́; omnes abigit. Sed in colicis affectibus præcipuam habet dignitatem, eiq́; affectui adhibet Galen. lib. 2. de locis affect. doloris enim magnitudo ſæpè totam in ſe curationem intendit, & in miſeram vitæ deſperationem plerosq́; conjicit.

PHILONIUM TARSENSE GALENI.

θ. κατὰ τόπους.

℞. Croci drachmas quinque,
Pyrethri,
Euphorbii,
Nardi Indicæ ana drachmam unam,
Piperis albi,
Sem. Hyoſcyami ana drachm. viginti,
Opii drachmas decem,
Mellis triplum.
Conficе, ſecundum artem.

Expertiſſimum ad ſedandos vehementes, & lethales partium dolores ventriculi, coli, hypochondriorum, hepatis, lienis, renum, uteri, excitatos à crudis humoribus, aut flatu craſſo, aut intemperie frigidâ. Valet etiam ad ſuffocationis pericul[illegible], ſingultum vehementem, & urinæ difficultatem.

ANIMADVERSIONES IN PHILONIA MESUÆ; PERSICUM MESUÆ; MAIUS SIVE ROMANUM ET TARSENSE.

HÆ *Opiata omnes*, ad unum eundemq́ue modum ſimpliciter confici poſſunt, nec in effectu ab invicem multùm diſcrepabunt: Caveant autem ſibi, quibus illæ frequenti in uſu ſunt, ob *Opium non ritè prius præparatum*, ac *ſemina præcipuè Hyoſcyami*, in ſatis larga quantitate illis addita. Meo quidem judicio *confectio Archigenis* dextrè ad modum noſtrum in animadverſionibus ejusdem edoctum præparata, majori cum ſucceſſu, & minori periculo omnium iſtorum *Philoniorum* vices ſupplere poſſet.

REQUIES NICOLAI.

℞. Roſarum rubearum,
Violarum ana drachmas tres,
Opii,
Sem. Hyoſcyami,
Papaveris albi,
Scariolæ,
Lactucæ,
Portulacæ,
Pſyllii,
Cort. rad. Mandragoræ,
Nucis Moſchatæ,
Cinamomi,
Zingiberis ana drachm. unam ſemis,
Sacchari Candi drachmam unam,
Santali albi,
Rubri,
Spodii,
Tragacanthi ana ſcrupulos duos, grana quinque,
Sacchari uncias decem, cum aqua Roſarum modica.

Sic appellata ab effectu, quòd dolorem obtundat ac mitiget, caloremq́; febrium mitiorem reddat, & iis qui hanc ſumunt requiem afferat. Eſt etiam utilis temporibus, & pulſibus manuum inuncta, cordis dolorem lenit, ſomnumq́; conciliat.

ANIMADVERSIONES.

IN hac *confectione Opiata* nihil ſingulariter occurrit, quod moneam, niſi ut *Tragacanthum* in *aqua Roſarum ſ. q.* (℥v. circiter) diſſolvatur, cui poſtea *Saccharum & reliqua ſpecies in pulverem redacta*, poſt ſolutionem *Sacchari*, nec non *Opium præparatum, ſolutum & colatum*, artificiòsè jungantur. Quàm acutè verò illa *Sacchari Candi drachma una* ſigillatim addatur, multoties jam ante demonſtravimus; proinde pro ludibrio nunc & impoſterum habebimus.

DIASA-

DIASATYRIU NICOLAI.

℞. Radic. Satyrii recentium denſarum,
Paſtinacæ ſativæ recentium,
Secacul, ſeu Siſeris, aut Eryngii,
Nucis Indicæ,
Pinearum,
Piſtachiorum ana unciam unam ſemis,
Caryophyllorum,
Zingiberis albi,
Sem. Fraxini, ſeu linguæ Avis,
Aniſi,
Erucæ,
Bulbi, vel Urticæ,
Cinamomi,
Caudarum & lumborum Scinci veri ana drachmas duas ſemis,
Moſchi grana ſeptem,
Mellis deſpumati optimi libras tres.

Radices Satyrii, Paſtinacæ & Siſeris vel Secacûl privatim & ſeorſim benè tritæ, melli imponantur ac ſubigantur, paulu-lumq; molliuſculo igne ferveſcant, deinde Piſtachia & nuces Pineæ, repurgatæ ac tuſæ adjiciantur: ubi cum melle aliquantulùm bullierint, ſublato ab igne lebete, ruſæ & cribratæ ſpecies addantur. Poſtremò Moſchus cum exiguo ſtillatitio Roſarum liquore inſeratur; rurſus hæc probè ſubacta, in vaſculum ad uſum recondantur.

A*Nalepticum eſt Medicamentum, conſumptos & emaciatos reficiens, ſemen augens, & Venerem concitans deſuetam, contra renum & veſicæ imbecillitatem valet, remorantem urinam propellit, & frigidam ac velut emortuam genitalium partium intemperiem erigit.*

NOta; Satyrii & Secacul ſeu Siſeris radices melle, aut Saccharo conditas, ad hujus compoſitionis ſtructuram aſſervari poſſe, tamdiu donec Paſtinacæ ſativæ ad maturitatem pervenerint; unde mellis libræ tres ſufficere poterunt, cum aliàs triplum mellis conſtituat libras tres, uncias tres, drachmam unam ſemis.

ANIMADVERSIONES.

PRo confectione hujus *Electuarii*, conſuli poſſunt animadverſiones in *Diacorum Meſuæ*, & *Acorum conditum vulgarem*, quæ hujus *laudatæ confectionis* veram indigitabunt præparationem, quatenùs nimirùm *radices* in *aqua* ad mollitiem competentem coqui, poſtea craſſiuſculè conſcindi, *aqua* verò, in qua *radices* coctæ ſunt, cum *melle* inſpiſſari debent: Quin etiam *nuces Indicæ conditæ*, *Pineæ & Piſtachia* craſſiuſculè conſcindendæ, non verò contundendæ ſunt: Similiter etiam *Caryophylli & Zingiber* conſcindantur, reliquæ *ſpecies pulveriſatæ* addantur. *Moſchus* autem in particula *vini* vel *aquæ Roſarum* diſſolutus admiſceri poteſt; & ſic ritè paratum erit *Electuarium*.

ELECTUARIUM MAGNANIMITATIS.

℞. Electuarii Diaſatyrionis unciam unam ſemis,
Diacori Meſuæ drachm. tres,
Nucis Indicæ conditæ,
Radicis Satyrionis conditæ,
Specierum Diatrion pipereon,
Confectionis Anacardinæ ana drachmas duas,
Piſtachiorum mundatorum,
Pinearum mundatarum ana unciam ſemis,
Seminis Erucæ,
Urticæ,
Paſtinacæ ana drachmam ſemis,
Priapi Tauri,
Cervi,
Teſticulorum Equi ana drachmam unam ſemis,
Carnis Scincorum drachmas duas,
Cardamomi minoris,
Boracis Venetæ ana drachm. ſemis,
Cantharidum ablatis alis & capitibus numero duodecim,
Moſchi grana quinque,
Ambræ grana tria.
Cum brodio nucis Moſchatæ Indicæ fiat Electuarium.

ANIMADVERSIONES.

EQuidem non diffiteor, hoc *Electuarium* juxta normam ab Authore præſcriptam confici poſſe, conſultiùs ta-

tius tamen fore arbitror, propter diverſa *compoſita*, ex quibus illud conflatum eſt, quæque forſitan non ſemper in procinctu eſſe poſſunt, ut *Diaſatyrio* præcedenti, nonnullæ *ſpecies*, ex hoc *Electuario* excerptæ, pro lubitu adderentur, quod tandem vices hujus *Electuarii* ſupplere, & majori cum fructu etiam in uſum trahi poſſet. Atque ita Officinæ pharmaceuticæ, tot tantisque non ſcaterent vetuſtate conſumptis compoſitis, & medicamenta quoque haberemus efficaciora.

DIASCORDIUM HIERONYMI FRACASTORII.

℞. Cinamomi,
Caſſiæ ligneæ ana unciam ſemis,
Scordii veri unciam unam,
Dictamni Cretici,
Tormentillæ,
Biſtortæ,
Galbani,
Gummi Arabiei ana drachm. quatuor,
Opii drachmam unam ſemis,
Styracis Calamitæ drachmas quatuor ſemis,
Sem. Acetoſæ drachm. unam ſemis,
Gentianæ drachmas quatuor,
Boli Armenæ unciam unam ſemis,
Terræ Lemniæ unciam ſemis,
Piperis longi,
Zingiberis ana drachm. duas,
Mellis albi libras duas ſemis,
Conſervæ Roſarum libram unam,
Vini Aromatici libram ſemis.
Fiat Electuarium.

ID in uſu eſſe cæpit apud noſtros: eo enim feliciter utuntur in iis, in quibus Theriaca locum non habet, ut pueris & gravidis, in cephalalgiâ etiam epidemicâ jam aliquot annis graſſante, cum aquâ Oxalidis, aut Trifolii Acetoſi feliciter exhibetur. Deſcribitur ab Hieronymo Fracaſtorio de Contag. & morbis contagioſis lib. 3. cap. 7. & in peſte correptis ac extremè deſperatis commendat hoc modo:

Succi Lujulæ uncias duas,
Citri unciam unam,
Diaſcordii drachm. unam,
Specierum Cord. è Gemmis ſcrupulos duos,
Aceti unciam unam.
Omnia miſceto, & totum haurito.

ANIMADVERSIONES.

HUjus *Electuarii* (quod ob eximias & excellentes ſuas, quibus contra morborum contagio ſerpentium omne genus pollet, virtutes, meritò encomiis ornandum eſſet) dextra & genuina præparatio, ex *animadverſionibus noſtris ſuper confectionem Archigenis* optimè elucecit. *Conſerva Roſarum* verò, ſi qua *Electuarium* hoc potiunculis commiſceri deberet, haud benè additur; proindè præſtaret, ut dicta *conſerva* affusâ particulâ *vini* dilueretur, factâque expreſſione hic *Syrupus Roſarum Electuario* adderetur.

TRYPHERA MAGNA NICOLAI.

℞. Opii drachmas duas,
Cinamomi,
Caryophyllorum,
Galangæ,
Spicæ Indicæ,
Zedoariæ,
Zingiberis,
Coſti,
Styracis Calamitæ,
Cyperi,
Calami Aromatici,
Rad. Iridis Illyricæ,
Peucedani,
Acori, aut Galangæ majoris,
Cort. Mandragoræ,
Roſarum rubearum,
Nardi Celticæ,
Piperis,
Aniſi,
Apii,
Petroſelini,
Fœniculi,
Dauci,
Sinoni,
Hyoſcyami,
Hyſſopi,
Sem. Ocymi ana drachmam unam.
Mellis deſpumati triplum, ſeu uncias decem ſemis.

Dicuntur

Dicuntur hæ compoſitiones Tryphera, quaſi delicata, eò, quòd totius corporis colorem ac oris adorem commendent, & delicatam quandam commendabilis ſpeciei oſtentationem præ ſe ferant. Putredines enim humorum emendant, genuinam corporis ſucculentiam reſtituunt, forma corrupta vitium redimunt, ac ut cætera coſmetica ad ornatum plurimùm faciunt. Hæc porrò ad omnia muliebria vitia à frigiditate nata, privatim efficax eſt; injicitur etiam utero cum oleo Moſchato ſeu Muſcellino dicto.

TRYPHERA MINOR PHÆNONIS MESUÆ.

℞. Myrobal. Chebulorum,
Belliricorum,
Indorum,
Emblicorum,
Nucis Moſchatæ ana drachmas quinque.
Sem. Naſturtii,
Aſari,
Origani Perſici, ſeu Cretici,
Piperis,
Thuris,
Ammeos,
Zingiberis,
Fructuum aut foliorum Tamaricis,
Nardi Indicæ,
Schœnanthi,
Cyperi ana drachmas quatuor,
Scoriæ Ferri, aut Chalybis quinque diebus aceto macerat. drachmas viginti.

Myrobalani cum Butyro recente non ſalito modicùm aſſentur, reliqua oleo Amygdalarum dulcium involvantur: deinde adde
Moſchi drachmam unam,
Mellis deſpumati triplum, id eſt, libras duas, uncias novem, drachm. ſex.
Fiat Electuarium.

Ventriculum, hepar, renes, veſicam roborat, ob id fluorem alvi, hæmorrhoidum & menſium immodicum cohibet, ſanguinis corruptionem, nec non cruditates, ac in ventriculo putredines humorum emendat, colorem bonum reddit, & forma vitium redimit.

TRYPHERA SARRACENICA MESUÆ.

℞. Quinque generum Myrobalan. ana drachmas quinque,
Cinamomi,
Trium piperum,
Secacul, vel Eryngii,
Folii, ſeu Macis,
Spicæ Indicæ,
Cardamomi utriusque,
Caſſiæ ligneæ,
Seitaragi Indi, vel Lepidii,
Cyperi,
Apii,
Linguæ avis, ſeu ſem. Fraxini,
Caryophyllorum,
Been utriusque,
Zingiberis ana drachmas duas,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Seſami excort. ana drachmas tres,
Amygdalarum utrarumq; ana drach. quinque,
Ligni Aloës,
Rhabarbari,
Rutæ,
Sem. Fœniculi,
Maſtiches ana drachmas duas,
Ocymi Caryophyllati,
Menthæ ſiccæ,
Origani Cretici ana drachmam ſemis.

Fricentur Myrobalani triti cum Butyro vaccino recente non ſalito; aliæ verò ſpecies oleo Amygdalarum dulcium, & cum triplo mellis deſpumati fiat Electuarium.

Coctionem ventriculi & hepatis ſuo calore juvat, ob id flatus diſſipat, humores in ventriculo & aliis viſceribus putres abſumit, oris ac corporis reliqui odorem & colorem commendat, laſſitudinem tollit, ſanitatem præſentem tuetur, ac morborum generationem prohibet.

ANIMADVERSIONES IN TRYPHERAM MAGNAM NICOLAI, MINOREM PHÆNONIS, & Sarracenicam Meſuæ.

Enumeratæ *Tryphera* omnes (quarum prima tamen præ cæteris nobis nonnihil arridet,) ſimpliciter confici poſ-

ſici poſſunt : Solummodò haud benè & ſatis ridiculoſè, *frictionem illam*, *nec non aſſiſtionem & involutionem Myrobalanorum cum butyro*, & reliquorum ingredientium cum *oleo Amygdalarum dulcium*, præcipiunt, non ſecus ac ſi in culina ferculum cum *butyro*, *melle*, *& oleo Amygdalarum* parari deberet, quod calidum adhuc ſapidius ſanè eſſet, quàm frigidum, loco medicamenti aſſumptum, & ad tempus aſſervatum. Cæterùm in *prima Tryphera* præparetur, ſolvatur & coletur *Opium*, priusquam reliquis commiſceatur ſpeciebus.

ELECTUARIUM VITÆ ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Uvarum paſſarum libram unam,
Glycyrrhizæ raſæ drachm. quatuor,
Aquæ fontis uncias quindecim, aut quantum ſatis.
Coquantur benè, & exprimantur, quibus addc
Cort. Myrobal. Chebulorum,
Citrinorum,
Indorum ana unciam unam,
Emblicorum,
Belliricorũ ana drachmam unam.
Omnia contuſa decoquantur, exprimantur & colentur, addendo
Sacchari libram ſemis,
Coquantur ad formam Syrupi.
Ultimò adde
Cinamomi electi,
Caryophyllorum,
Galangæ,
Nucis Moſchatæ ana drachm. unam,
Sem. Aniſi,
Fœniculi ana unciam ſemis.
Miſceantur, ut eſt artis.

VEntriculum roborat, ſuperfluitates humorum ex nutrimento præterito remanentes purgat. Uſus ejus facit homines coloratos, & caniciem retardat. Deſcribitur ab Arnoldo in Tractatu de conſervandâ juventute, & retardandâ ſenectute fol. 89. hodie non eſt in uſu. Olim eo frequenter utebantur Paulus Ritius, & Ambroſius Jung ſenior, Medici celebres, qui decoctioni Myrobalanorum addebant flor. Violarum, Borraginis, Bugloſſi, Anthos ana ſcrupulos duos, folliculorum Senæ unciam ſemis, & in fine Rhabarbari unciam unam, Agarici unciam mediam, & ſic nonnihil alvum movebant.

ANIMADVERSIONES

IN coctione *Paſſularum majorum*, *primò*, major requiritur *aquæ* quantitas, ut coquendo virtus ipſarum perfectè elici & extrahi poſſit; *Secundò*, *Saccharum cum decocto* ad craſſiorem *Syrupi* conſiſtentiam coqui debet, ſi *Electuarii* conſiſtentiâ expetatur: Quoad reliqua, fiat præparatio juxta modum præſcriptum.

SOTIRELLA PARVA.

℞. Olei nucis Moſchatæ expreſſi drachm. unam,
Opii Thebaici,
Specier. Diambræ ana drachm. ſemis,
Camphoræ,
Extracti Croci ana grana ſex,
Ol. Caryophyllorum deſtil. q. ſ.
Redigantur in formam Opiatæ ſpiſſioris.

CAvernis dentium indita dolores eorundem ſopit ac placat, ad quorum auxilium præcipuè expetitur, Raymundo Minderero Collega noſtro quondam honoratiſſimo p. m. adſcripta.

ANIMADVERSIONES.

SI *Opium præparatum & purificatum* huic *Sotirellæ* additum eſſet, poſſet illa ſupplere vices *Laudani Opiati*; Si verò *Sotirella hæc* doloribus dentium duntaxat dicata ſit, ut eorum cavernis indatur, parari poteſt prout Author propoſuit. *Camphora* autem in *oleo Caryophyllorum* diſſolvenda & admiſcenda eſt.

CONDITA.

Arantia integra,
Cortices,
Flores,
Berberes cum ſtipitibus,
ſine ſtipitibus,
Calamus Aromaticus,

Caryo-

Caryophylli,
Ceraſa acida,
Citri caro,
Cortices,
Flores,
Cichorii radices,
Corna,
Cydonia,
Enula,
Eryngium,
Galanga,
Lactuca Hiſpanica,
Limones,
Meſpila,
Myrobalani Chebulæ,
Nuces Juglandes,
Moſchatæ communes,
Moſchatæ Luſitanæ majores,
Perſica,
Pimpinella,
Piper in racemis,
Pyra Moſchatellina,
Pruna hortenſia,
Sylveſtria,
Ribes,
Salvia baccifera,
Satyrionis radices,
Scorzonera,
Zedoaria,
Zingiber Chinenſe,
Indicum,
Vulgare.

Omnia diligenter Saccharo clarificato condiantur, ut eſt artis.

ANIMADVERSIONES.

QUamvis peritiores Pharmacopœi *condita* perpulchrè conficere ſciant, unicum tamen admonere libet, ut ubi *radices, caules, fructus*, & *cortices* nonnulli condiendi ſunt, id ſtudioſè obſervent, ne *aquam, in qua res enumeratæ decoquuntur aut emolliuntur*, abjiciant, prout ferè ſemper fieri ſolet; ſed cum *hâc ipſâ aquâ*, utpotè in qua maxima virtus rerum in ea maceratarum aut decoctarum recondita eſt, *Saccharum*, quo *radices* & *fructus* condiendi ſunt, diſſolvant & percoquant, ut ſic *radicibus* vel *fructibus* virtus, quæ ex ipſis elicita eſt, denuò reddatur & incorporetur: Niſi enim hoc fiat, *condita* ſanè habebimus potioribus ſuis virtutibus viduata, quod ipſum in decoctionibus *Cydoniorum, Enulæ radicum, Pyrorum Moſchatellinorum*, aliorumque manifeſtè videre eſt. Nec me latet etiam, quòd nonnulli *fructus & flores condiendos* ſtatim cum *Saccharo* coquant, & cum eodem unâ operâ emolliant & condiant, ſimiliter etiam quaſdam *radices* recentes Qui ipſe modus præ cæteris apprimè mihi arridet, quem proindè Pharmacopœis eorumque miniſtris, qui hunc modum ignorant, ſtudioſè commendatum volo.

CONSERVÆ.

Abſinthii Romani,
Acaciarum florum,
Acetoſæ,
Acetoſellæ,
Acori vulgaris,
Anthos,
Balauſtiorum,
Betonieæ,
Borraginis,
Bugloſſi,
Calendulæ,
Cichorii,
Citrariæ,
Citri ex pulpa acida,
Cochleariæ,
Euphraſiæ,
Fumariæ,
Geniſtæ,
Hyſſopi,
Lavendulæ,
Lilior. Convallium,
Majoranæ,
Malvæ,
Menthæ rubræ,
Nymphææ albæ,
Papaveris erratici,
Paralyſeos,
Pœoniæ,
Roſarum albarum,
Damaſcenarum,
Rubearum ſimplex,
Vitriolata,
Roriſmarini,
Rutæ,
Salviæ,
Sambuci,

Scabioſæ,
Tiliæ,
Tunicæ,
Tuſſilaginis,
Violarum.

Flores minutiſſimè incidantur, & ſingulis libris florum addantur Sacchari albiſſimi libræ duæ, iis ſcilicet qui humidi ac mucilaginoſi fuerint, ut Borraginis, Bugloſſi, & ſimilium. Siccioribus verò, quales ſunt Roriſmarini, Lavendulæ, Majoranæ, Meliſſæ, & ſimilibus addantur Sacchari albiſſimi libræ duæ ſemis, affuſâ aliquantulùm aquâ ſtillatitiâ, ut commodiùs piſtillo permiſceri poſſint. Deinde Soli exponantur in benè obturato vaſe, & interdum agitentur.

Fiunt etiam quandoque perfectè coctio Julepo, atque in eum injectâ tertiâ, aut quartâ parte florum tritorum, aut minutim conciſorum, deinde inſolantur.

CONSERVA HEDERÆ TERRESTRIS COMPOSITA.

℞. Folior. Hederæ terreſtris,
Rutæ ana unciam unam ſemis,
Raphani unciam unam,
Rad. Angelicæ,
Leviſtici ana drachmas ſex,
Sacchari albi libram unam, uncias quatuor ſemis.
Ex inciſis & contuſis fiat Conſerva, quæ ſi aridior evaſerit ſucco Citri aut L. monum adjecto q. ſ. redigatur ad debitam conſiſtentiam.

Creberrimi in peſte uſus eſt: mira enim in eliciendo ſudore praſtat, quâ olim feliciſſimo ſucceſſu Clariſſimus Vir D. D. Leonardus Ravvolff, Reipub quidam noſtræ Medicus eximius infectionis tempore utebatur.

ANIMADVERSIONES IN CONSERVAS *ET* CONSERVAM HEDERÆ TERRESTRIS COMPOSITAM.

De *Conſervis* licet multa afferre poſſem, quo modo nimirùm *flores integri* perquam pulchrè *Sacharo* condiri, & quâ ratione *conſerva* parari queant, ut in ſuo colore perſiſtant: Item an *flores* contundendi vel conſcindendi ſint, an etiam *Saccharum pulveriſatum, an verò diſſolutum, iterumq́ ad priſtinam ſuam conſiſtentiam coctum*, addendum ſit; aſt cum levia hæc ſint, & plurimis Pharmacopœis optimè nota, brevitatis cauſâ illis ſuperſedeo.

In *conſerva Hederæ terreſtris compoſitâ* obſervandum, quòd *radices* in ſubtiliſſimas & tenuiſſimas taleolas priùs conſcindendæ ſint, antequam piſtentur; ſecùs enim ſubtilem *conſervam* non effeceris, ſed capillamentis refertam, quamdiu etiam quantumque eas contuderis.

DIACYDONITES SIMPLEX.

℞. Pulpæ Cydoniorum vapore aquæ dulcis ad ſpiſſitudinem coctorum,
Sacchari albiſſimi deſpumati & ad ſpiſſitudinem juſtam cocti ana libras octo.
Coquantur denuò, ut eſt artis, ad juſtam conſiſtentiam, ut poſſint recondi ad ſcatulas. Vel fiant in forma Electuarii ſpiſſi.

Quidam octo libris pulpæ Cydoniorum addunt ſex libras Sacchari clarificati.

Eodem modo fiunt alia Electuaria ex Prunis, Pyris, Pomis, Perſicis, Ceraſis, Ribibus, Berberib: &c.

DIACYDONITES AROMATISATUM.

℞. Diacydonii ſimplicis ad juſtam conſiſtentiam cocti libram unam,
Specierum Imperatoris ſine Moſcho inciſarum unciam ſem.
Seminis Coriandri præparati drachm. unam,
Flavedinis corticis Citri recentis minutim inciſi drachmas quinque.
Miſceantur & fundantur in ſcatulas.

Diacydonites laxativum vide in claſſe Solutivorum ſolidorum.

Varias ac diverſas Diacydonii parandi formas ac modos hominum induſtria reperit: id enim modò Eclegmatis, modò Conſervæ, tum verò Gelatinæ, imò & ſolidæ Paſtæ

dæ Paſtæ formâ parari à plerisque ſolet. Flavum enim ex ſucco Cydoniorum cum æquali portione Sacchari additâ ſub finem ſeminum ejusdem mucilagine componitur: Rubeum ex ipſa Cydoniorum carne in lentorem discocta, ac ſucco eorundem artificioſâ coctura conſiſtit: Album Hiſpanis frequens ex Cydoniis ab exteriori cortice mundatis, & ad teneritudinem coctis, abjectis poſt coctúram ſeminibus, & additâ pari Sacchari albiſſimi portione ad juſtam Diacydonii conſiſtentiam excoquitur.

ANIMADVERSIONES IN DIACYDONITES SIMPLEX ET AROMATISATUM.

PArari poſſunt juxta modos præſcriptos; Caveant autem Pharmacopœi, ne *aquam, in qua Cydonia cocta ſunt*, effundant, nec diu multumque in vaſis æneis eadem coquant, à quibus nempè nauſeoſam ac inſaluberrimam amaritudinem contrahunt.

Gelatina Cydoniorum variis ac elegantiſſimis coloribus imbui poſſunt, ut in vitris, ſcatulis, ac ſolidâ etiam formâ aſſervari queant, pro delicatulis & ditioribus mulierculis ut plurimùm accommodatæ: Quæ tamen, cùm non tam Pharmacopœis quàm Confectariis competant, multus de iis eſſe nolo, quin claſſi huic extremam manum imponam.

IN ANTIDOTORUM CLASSEM APPENDIX.

DE

SALIBUS THERIACALIBUS.

CORONIDIS loco huic Antidotorum Claſſi jungendam eſſe cenſuimus ſalium Theriacalium mentionem, meritò memorandam, quorum uſum priſcis quidem familiarem, ſed temporum diluvio nonnihil obliteratum, moderna rurſus ſecula protulerunt, cùm qui de novis inventis ſolliciti alia rimabantur, antiqua hæc interim vel neglexerint, vel ſpreverint, vel penitùs ignorârint.

Suſpicimus ea, quæ vel crudum vulgus, ex priſcorum Medicorum penu, ac arcanorum adytis ſurripuit, quando complures etiam Mechanicos, ſales hos Viperinos, contra omnis generis venena eorundemque noxas ſuam vitam tutaturos, ac longitudinem vitæ præ ſe ferentes, vel ad eam aſpirantes parare cognoſcimus, ac obſervamus, ut eorum adminiculo, omnem quorumcunque venenorum malitiam ac nocendi vim ſpernere ſint auſi, eâ ſanè experimenti fide, ut mirum ſit, rudia ingenia eò ſcientiæ penetraſſe, ut apud ſummum venenum, maximam quandoque medicinam latere deprehenderint. Hinc etiam pueruli ſerpentes innoxiè hoc prius aſſumpto pulvere tractant, ac quaſi colludentes, belluas illas veneficas circumferunt, quas alioquin attingere, vix cuiquam ſine mortis periculo conceſſum fuerat.

Stupendum ſanè prout etiam Baldus Angelus Eugubinus in libro de admirabili viperæ natura monet, quod cùm ſerpentis aſtu mors mundum intraverit, ex ejus carne tale medicamentum parari queat, quod à venenis graviſſimis, morbiſque compluribus, imò verò malignis ac contagioſis corpus non modò præſervare, verùm etiam liberare valeat.

Longè porrò ante Theriacæ inventionem, cujus auctor Andromachus extitit, Viperarum uſus in Medicina celebris erat, ut ex Dioſcoride, qui circa Mithridatis tempora fermè vixit, colligere licet, is enim lib. 2. cap. 16. eaſdem excoriandas, capite & caudâ truncandas, reliquam verò earum carnem diſſectam in oleo & vino addito ſale & Anetho coquendam eſſe docet, quam carnem ſic præparatam ad roborandos nervos, viſum acuendum, ſcrophulas inhibendas, ac vitæ diuturnitatem præſtandam commodè manducari docuit, quo in loco etiam ſalis Viperini parandi modum exponit.

Erat autem hæc ſalium Theriacalium præparandorum ratio apud antiquos. Accipiebant enim quatuor Viperas recens captas, nec ultra biduum detentas, has ollæ mundæ ex optima terra effictæ imponebant, ſuper has ſalis Ammoniaci aut vulgaris albiſſimi libras viginti injiciebant: Deinde verò addebant his Trochiſcos ex Gentiana, Ariſtolochia rotunda, Centaurio minore, Cardamomo, Marrubio, Scordio, Apio, Chamædry ac ſemine Rutæ domeſticæ cum melle paratos.

His

His inſuper jungebant quinque prægrandes Scillas recentes in minuta fruſta diſſectas, ſalis rurſus viginti libras ſuper adjicientes. Quo facto, ollam operculo ſpiraculis ſeu foraminibus perviam tegebant, commiſſuras vaſis luto quàm optimè obfirmantes & ſuccenſo igne materiam omnem primò ſenſim, tùm potentiùs exurentes; primus enim fumus per operculi ſpiracula exiens ignem jam Viperas invaſiſſe denotabat, à cujus halitu ne interficerentur, ſtudioſè cavebant, perfectam verò uſtionem clara ac lucida flamma per ſpiracula prodiens indicabat. Hoc peracto, igneque paulatim extincto, vas id teſtaceum Viperas unà cum reliquis jam dictis continens, viginti quatuor horarum ſpatio refrigerari permittebant, tùm verò materiam in eo contentam, tenuiſſimè tritam cribro transmittebant, addendo ei denuò ſemen Rutæ, grana Juniperi, ſemen Fœniculi, Coriandrum, Mentham & Piper longum, ac alia ſimplicia, quæ alioquin ad Theriacæ compoſitionem requiruntur. Is erat Sal Theriacalis antiquorum, prout videre eſt apud Galenum lib. de Theriaca ad Piſonem, & Aëtium Tetrab. 4. Serm. 1. cap. 97. nec non Dioſcoridem loco ſupra citato, licet inter veteres aliis alii ejusmodi ſales parandi modi in uſu fuerint.

Moderna verò tempora, quorum labore vel induſtriâ veterum adinventa nonnihil perpolita ſubſiſtunt, Colubrinos hos ſeu Viperinos ſales, aliter & magis dextrè conficere didicerunt, quâ in re ſummum ejus rei culmen attigiſſe meritò ſunt exiſtimanda, licet apud plebeios etiam crudus Viperas urendi mos adhuc magna cum effectus admiratione perſiſtat. Videndus de his Galenus ipſe, qui meliorem ſalium horum præparandorum uſum ſuâ ætate introducere ſtuduit, tùm verò Oswaldus Crollius, præcipuè verò Joſephus Quercetanus in Pharmacopœia Dogmat. Reſt. qui tres Viperarum confectiones Thericales doctiſſimè ac magno ingenio conditas aſtruxit, quarum primam *Confectionem Viperinam Aromaticam.* Secundam *Confectionem Viperinam Saccharinam.* Tertiam *Confectionem Viperinam Juniperinam* indigitavit.

De ſalibus porrò viperinis hoc ſcriptum prodidit Aetius, loco priùs citato, inquiens.

Pleriſque ex eorum uſu ſudor prolicitur, atque ita per exudationem corrupta ſubſtantia vacuatur, adeò ut quidam in principio pediculos excluſerint intra quatuordecim ad ſummum dies: poſt hos enim nullus in corpore pediculus apparet. Quidam verò pro pediculis ſputa pituitoſa rejectant, à ſalium rejectione initium facientes, deinde paulò poſt etiam ſputa repurgata ſiſtuntur.

Confirmat hæc Galeni ſententia lib. de Theriaca ad Piſonem, ubi ſic ait: *Peculiariter autem & ſales medentur affectionibus, maximè ſummâ in cute obortis, leucis dico, lepris, impetigini agreſti; nam ſuperfluitates cuti ſubditas, acresq́ potiſſimum diſcutiunt. Plurimi igitur ipſos manducantes ſudoribus largiter diffluunt, ac corruptam vacuant ſubſtantiam, ut pediculos quoque vocatos quosdam ejiciant, ex corruptione propriè naſcentes, quos ideò, ni fallor, Græci phthirias appellant. Denteso; timè abſtergunt, & flaccidas partes denſant, fluorem ipſis illabentem reprimunt, à putrilagine dentes præſervant & erodi ipſos non ſinunt.* Hæc Galenus,

Ulterius autem in viperinorum ſalium laude ſic pergit Aëtius.

Licet autem tùm in prandio, tùm in cœna iis uti, cum quibuscunque eduliis eos accipere velis.

Qui eos accipiunt, non modò cibi appetentiores fiunt, ſed etiam melius concoquunt, ac floridius corpus habent, ſenſuumque omnium vigore gaudent.

Suffuſiones oculorum nondum penitùs congelatas diſſolvunt, ac nondum natas præcavent.

Purgationes ſuppreſſas cient, largasq́; reſtringunt.

Præſumpti virus jaculantium beſtiarum inſidias evincunt.

Præſtiterit etiam peſtilenti conſtitutione inſtante ad auxiliare hoc & depulſorium pharmacum confugere, præſertim ſi ei Myricæ herbam miſcueris.

Morborum præterea omnium Medici ſales exiſtunt, maximè tamen eorum

qui

qui in renibus exiſtunt; lapides enim atterunt.

Vertigini, inveterato capitis dolori, ac morbo comitiali, diuturno uſu medentur.

Arquatis, colicis, hydropicis ac caninâ fame laborantibus ſubveniunt, ac contra frigus aëris extraneum comeſti faciunt.

Rigores circuitu repetentes cohibent, & tuſſes humectas reſiccant.

Tabidos ad bonum corporis habitum reducunt.

Exolutos à languore reviviſcere faciunt.

Membris exolutos ſanant, & ad podagram articulareſque affectus conſtructi videntur.

Atque hæc ex mente Aëtii.

ANIMADVERSIONES.

DE natura *Viperarum & Serpentum*, eorundem veneno & venenoſitate, meam ſuperiùs in *animadverſionibus claſſis duodecimæ, ſuper Trochiſcos de Viperis* ſententiam, rationibus & experientiâ confirmatam aperui & declaravi; Reliquum adhuc eſt pariter diſquiſitione dignum, (quod in hac appendice affirmatur, (*An illi, qui pulverem vel Serpentum vel Viperarum ſemel atque iterùm aſſumpſère, à morſibus Serpentum & Viperarum inpoſterum immunes ſint, ut tutò eas manibus tractare queant, & ſi fors ab ipſis demorſi fuerint, nullam exindè noxam perſentiſcant, morſumq; illum absque vitæ periculo ferre poſſint?* In quo arduo quæſito non eſt, ut ſententiam noſtram decretoriam præcipitemus, quin ipſum diligenter nobiſcum expendamus, antequam ita temerariè καθόλυ affirmativam tueamur, ne hâc ita ſimpliciter poſitâ ſeducti plurimi in præſentaneum vitæ periculum conjiciantur.

Præprimis autem experientiâ confirmatum non eſt, quòd ſi quis *Serpentum*, (de *Viperis* idem judicium) *pulverem* ſemel atque iterum aſſumpſerit, deinceps *Serpentum Viperarumvé morſus* ſuperciliosè ridere ac ſpernere habeat, cùm non ſemel compertum ſit, quòd, qui tali prophylactico uſi, nihilominus, ubi à *Viperis ac Serpentibus ad iram provocatis, & in fermento exiſtentibus*, in loco quodam nervoſo & aliquantò profundiùs demorſi fuerint, ſubſequutis illicò atrociſſimis convulſionibus, diriſque aliis ſymptomatibus, inter miſerabiles ejulatus & mœſtiſſima ſuſpiria, acerbiſſimo ſanè ſpectaculo vitam finiverint. Addo, quòd aſſertio hujus quæſtionis prorsùs invalido nitatur tibicine; etenim ſi κατὰ παντὸς verum eſſet, quòd, qui *pulvere Viperarum* uſi ſunt, promiſcuè à morſu earundem internecino nihil ſibi metuendum habeant, ſequeretur etiam, quòd nec *Viperæ à Vipera*, nec *homini ab homine*, aliiſque animantibus ejusdem generis ab invicem demorſis ullum immineret periculum; cum *Vipera demorſa* tota ex materia *pulveris Viperini* conſtet, adeoque ſymbolici veneni activitatem reſpuere deberet: *Homo* itidem ab alio *homine* irato, dentibus ſauciatus ſimili quâ ille, qui morſum inflixit, gaudeat ſubſtantiâ, de aliis animantibus brutis, ob dictam rationem, eadem foret ratio: Sed conſequens eſt falſum; Ergò & antecedens. Etenim tot ocularibus teſtimoniis confirmatum eſt, quòd *Vipera à Vipera* atrociter demorſa, vitam cum morte commutaverit; *hominē* ſimiliter ab *homine iracundiæ æſtro percito*, morſu graviter ſauciatum, in vitæ diſcrimen præcipitari, non paucæ plurium Experientiſſimorum Virorum obſervationes teſtantur, nec leve quoque in brutorum & ferarum genere, alteri ab alterius morſu impendere periculum, quis eſt, qui ignorat? Hinc adeò fit, ut *homines à Viperis ſauciati* in Italia, non ſanè uſu ſolius *pulveris aut carnis Viperarum* liberentur, ſed diverſis remediorum materiis, *citiſſimis* ſcilicet *ligaturis, ſcarificationibus, cauteriſationibus, attrahentibus, extrahentibus, expellentibus internè datis cordialibus & Alexipharmacis vel Bezoardicis*; Nunquam autem *ſolo pulvere Viperarum*, quo aliàs προφυλάξεως ἕνεκα adeò confidenter nonnulli utuntur, feliciter curam peractam eſſe vidi. Quòd autem nonnulli *Serpentum omne genus, Viperas, imò Aſpides ipſas* ſine periculo pro libitu & lubitu tractant, licet *pulvere Serpentum* nullo uſi ſint, id duplicem ob cauſam fieri autumo, cùm ob *peculiarem quandam dotem & proprietatem* huic vel illi, aut quandoque integris quibusdam familiis à Natura implantatam

plantatam & conceſſam, tùm ob *ſingularem nonnullorum audaciam* inſigni dexteritati eos tractandi junctam; Enimverò quòd hæc ita ſe habeant, quodq; huic vel illi, aut quandoque *integris familiis determinata quædam proprietas, certis quibusdam venenis adverſa* implantata ſit, Authorum, qui de venenis ſcripsêre, experientiâ conſtat. Cujus rei etiam ipſe, tùm in Germania, tùm Italia, multoties ſpectator fui, dum à quibusdam *Araneas* avidè deglutitas eſſe vivas, *Scorpiones* nudis eſſe tractatos manibus; *Serpentes Viperasq;* pro libitu exagitatas, hiſce meis oculis viderim. Hôc ampliùs memorabilem & notatu dignam hiſtoriam quondam ab *Excellentiſſimo illo ac Celeberrimo Anatomico Patavino, Johanne Veslingio* (cujus nomen nunc in benedictione eſt) fando percepi, quam ille ipſe, uti mihi retulit, oculis ſuis uſurpavit Alexandriæ Ægyptiorum, ubi ſponte ſeſe obtulit quidam Mahometanus, Vir inſignis authoritatis, qui ſummoperè gloriatus eſt de *ſingulari hâc dote & gratiâ divinâ*, ſibi totique ſuæ familiæ à Mahometa Propheta conceſsâ, quòd nimirùm ab omnium *venenatorum animalium*, ipſarum etiam *Aſpidum*, omnium ſui generis *Serpentum, Africanis*, illis locis ſamiliarium maximè lethiferorum, morſibus liberi ac immunes eſſent, ipſorumque venena omnimodè ſpernerent; cujus rei admirandæ experiundi exemplum fecit, & effectu ipſo ejus veritatem in gratiam Illuſtriſſimi Legati Veneti, qui tum præſens fuit, comprobavit & ſtabilivit. Actutùm enim *Aſpidem* obviam illis venientem nudis manibus apprehenſam, ſatis diu ad libitum tractavit, tandem caput ori ſuo immiſſum demordit, idemque exſpuitione unà cum ſanguine rejecit, inſigni cum admiratione Legati omniumq; adſtantium. Huic proprietati ſingulari parùm abſimilis eſt *audacia & dexteritas Serpentes tractandi*, nonnullis connatitia, & quicunq; hujus audaciæ eſt, ut *Serpentes* ſumma cum alacritate in collo vel capite priùs arripere auſit, eosque ita tractare novit, ut in prima invaſione ipſum non mordeant, is ſanè poſtea ad lubitum cum ipſis ludere poteſt, (modò caveat ne nimis ipſos comprimat, aut alio quovis modo ad iram provocet,) ſine ulla læſione aut periculo, licet vel nunquam *pulverem Viperarum vel Serpentum* deguſtaverit; quin etiam *Viperas* ipſas multoties à quibusdam tali modo tractari vidi. Indidit etiam provida Natura ſerpentibus metum quendam & timorem verſus homines, qui illos intrepidè perſequuntur: Fatentur enim omnes, quicunque huic negotio ſe dedêre (cujus etiam ipſus penes me experiundi exemplum habeo,) quòd Serpentes ipſos etiam nondum viſos, tantoperè reformident, ac tam celeri greſſu fugiant, ut vix eos curſu aſſequi vel manibus ad ipſos pertingere poſſint. Contrarium autem evenit, ſi homines pavidi & meticuloſi Serpentibus obviam veniant; hos enim illi inteſtino odio concitati adoriuntur, iisq; ubi ubi poſſunt, damnum inferunt. Qui ipſe pavor hominum ſive timor, venenum iſtorum animalium morſu receptum multùm exaggerare, & per totum corpus diſpergere ac conſequenter etiam repentinam mortem inducere poteſt: quod ipſum venenum de ſua natura alioquin tantoperè lethale non eſſet, planè ſimili modo ac in peſte fieri aſſolet, ubi timidi in majori verſantur periculo; quàm qui impavido animo gaudent. Nec planè etiam pro commento habeo hiſtorias, quòd quidam, qui inſcii loco Anguillarum Serpentes comederint, (prout etiam non modo ſine noxa, imò cum inſigni fructu in diverſis morborum generibus fieri poſſet,) diu poſt, ubi hujus rei certiores facti ſunt, metu perculſi exanimati fuerint: Hinc etiam facilè conceſſerim, quòd illi, qui *pulverem Viperarum vel Serpentum* aſſumpſerint, & audaciam ac fiduciam validam exindè contraxerint, deinceps in ſimilibus læſionibus tantoperè de vita non periclitentur; etenim levi pendent malum, adeoq; leviter ſaltem (attamen cæteris paribus) ab eodem afficiuntur.

His præmiſſis nos convertimus ad examinandum *ſalem Theriacalem antiquorum*, cujus præparatio tam infantilis ac abſurda eſt, ut nullibi veterum ſimplicitas dilucidiùs atque in illo appareat. Et licet in primo errore, quem in *combuſtione Viperarum* committunt, connivendum eſſet, cùm forſitan eo tempore artificioſiores

deſtillationes (quibus perfectâ rerum analyſis inſtitui poteſt,) illis nondum innotuerint, conſequenter etiam nec ſcire potuerint, quòd *animalia ſale duntaxat gaudeant volatili*, & ferè nil præter *ſolam terram mortuam, omni virtute medicâ exutã* in violenta calcinatione poſt ſe relinquant, ex qua *terra mortua* licet exilis portio *ſalis fixi* (forſitan ex *mille Viperis vix uncia una*) elici poſſet, id tamen tanti precii non eſt, quin potiùs vires alterius cujusdam *ſalis fixi* æmuletur; atque ita tota animalium virtus & efficacia in meris volatilibus, *ſale, ſpiritu & oleo*, quæ ignis violentiâ & levi ſaltem calcinatione totaliter in auras pelluntur, conſiſtat, remanente *terrâ mortuâ, vel oſſibus, ſalinis partibus ſpoliatis*: Hinc & teſtæ probatoriæ ſive capellæ, ſuper quas metalla fixiora purificantur, ex *oſſibus calcinatis*, utpotè quòd ſalſedinem nullam contineant, quæ huic operi refragari aut impedimento eſſe poſſit, & ex *cineribus crebris lotionibus itidem à ſalſedine ſua omnimodè liberatis*, conſtruantur. Reliqua autem plurima abſurda ſilentii ſipario nullatenus involvenda minimeque conticenda ſunt: Poſito enim, quòd *Viperæ* poſt calcinationem violentam, *ſalem* præberent *fixum* quid autem hæ quatuor *Viperæ* inter tam multa, *ſalis* nimirùm *vulgaris quadraginta libras*, & *tot ſimplicium, juxta præſcriptum modum calcinatorum, cineres vel potiùs carbones*, præſertim ſi adhuc *reliqua ſimplicia contuſa* ſuperaddantur, efficere aut præſtare valerent? Porrò tradunt, quòd aliquando etiam *ſalem Armoniacum loco ſalis communis* in pari quantitate *Viperis* ſuperaddiderint, re profectò, ut video, ne tantillum intellectâ; Etenim ubi *ſalem communem* addiderunt, totus ille à calcinatione remanſit, quia *ſal communis* fixus eſt; ſi verò huic *ſal Armoniacum* ſubſtituêre, totus is in auras pulſus eſt, & ſic nec de *Viperis*, nec de *ſuo addito ſale Armoniaco* quicquam illis remanſit, niſi *oſſa mortua, & cineres vel potiùs carbones ex adjectis herbis*. Præterea omnium maximè mirari ſubit, quòd etiam *Trochiſcos ex adjectis ſpeciebus nonnullis* confecerint, priùs quam illas combuſtioni vel calcinationi deſtinãrunt, haud ſecùs, ac ſi *ſimplicia his Trochiſcis deſtinata*, combûri non potuerint, niſi priùs ex ipſis contuſis *cum melle Trochiſci* efformati fuerint: His pariter nullâ ratione ſuffulti *quinque Scillas prægrandes recentes in minuta fruſta diſſectas* jurixêre, cùm tota *Scilla* ex aquoſa & volatiliori ſubſtantia conſtet, undè exiguam terreſtreitatem poſt ſui calcinationem relinquit, prout quoque jam ante *in animadverſionibus Trochiſcorum de Scilla* innuimus & experientiâ demonſtravimus.

Hâc calcinatione demùm mirum in modum & perquam ineptè peractâ, non *cineres*, poſtquam ollam aperuerunt, ſed *integros carbones* ex adjectis *herbis & Trochiſcis, ac oſſa ex Viperis nigerrima* adepti ſunt: Verùm *carbones ſali permixtos* exhibuiſſe ægris, id equidem inſulſum planè & abſonum eſt, quippe illi ipſi ferculum fecêre nimis ingratum, quodq; vel ſolo intuitu ſtomachum movere potuerit: Si ſaltem *cineres ex herbis* facti eſſent, potuiſſent forſan propinati aliquid, ſudorem nimirùm commovendo, effeciſſe: Quod autem reverà *carbones*, non verò *cineres ex adjectis herbis & Trochiſcis, ac oſſa nigerrima ex Viperis* acquiſiverint, quotidianâ experientiâ comprobari, imò à carbonariis, qui calcinatione clauſâ ſuos efficiunt carbones, exemplum evidens deſumi poteſt. Namq; nulla *herba* vel *planta aut lignum* in clauſo vaſe, calcinatione etiam violentiſſimâ & diuturnâ, in *cineres* redigitur, ut ex ipſis *ſal* elici queat, ſed remanet *carbo* ſemper *nigerrimus*, nullo modo pro *ſale* extrahendo aptus.

Cæterùm, non ſolùm Quercetani hujus *ſalis Theriacalis* æquè inconcinna correctio, & adjecta alia ejuſdem verè ruſtica præparatio examinanda, ſed inſuper etiã Italorũ quorundam impoſturã, qui mundo, *ſuo viperino ſale*, egregiè imponunt, & ingenti precio divendunt, detegenda eſt: Verùm illam, cujus abſurditas antea palam eſt, & unà jam in præmiſſis refutata, brevitatis cauſa tranſiens, hanc verò paucis, ne multi & poſthac defraudẽtur, attingam. Sunt & reperiuntur hodiernâ die Pharmacopœorũ nonnulli in Italia, penes quos licet Chymia aut Spagyria intimè ſepulta ſit, in ore tamen eorũ continuò verſatur, & Spagyros ſe profitentes, more ma-

gis,

gis, uti putant, Spagyricò, *Viperarum oſſa*, & reliqua *à confectione Trochiſcorum* relicta, violento igne comburunt, & ex iisdem calcinatis *ſalem* elicere conantur: quod ſi verò eorum conamen ex voto non ſuccedat, ut vel nihil *ſalis*, vel ipſum in tantilla quantitate acquirant, *ſalem marinum*, vel ante vel poſt calcinationem ſuperaddunt; atque ſuum ſic, *omni virtute viperinâ ſpoliatum ſalem* conficiunt. Alii autem, non tàm Pharmacopœi, quàm circuitorum plurimi, qui nunc temporis mercimonia ex Italia in exteras regiones paſſim transportant, faciliori modo ſuum *ſalem viperinum vel Theriacalem*, ſi ita appellare mavis, in quantitate conficiunt, ingenti quoq; ære divendunt, & clanculùm mundum, quòd in delitiis habeat fraudes & impoſturas, ſubrident. Accipiunt autem more antiquorum, quatuor vel quinque *Viperas*, parum penſi habentes, quòd in locis paludoſis inſalubribus captæ ſint, quibus jungunt *aliquot libras ſalis marini*, invicem parumper in aqua coquunt, poſtea *viperas* ſeparant, & liquorem ſalinum iterùm in *ſalem* criſtallizant. Et hæ reverà ſunt *ſalis viperini vel Theriacalis*, qui nunc ubique circumfertur, artificioſæ præparationes, quibus obiter patefactis,

Progrediamur nunc ad genuinas ex *Viperis & aliis animantibus* conficiendorum *ſalium* præparationes, relinquentes tot ac tantas diverſarum rerum commixtiones, unius ſubjecti ſale contenti; hâc ratione enim explorare licet, quid quantumvè in re quaque ſit reconditum.

Cavi autem inprimis in hoc opere, & à nulla re magis abhorrui, quàm ſcripta ſcribere, aliena corradere, ac non intellecta mendacia eaque abſurdiſſima affirmare, qui mos ſanè hoc tempore haud inſolens, ſed frequentiſſimus eſt. Sic nec hanc meam, hujus *ſalis Viperini* dextram præparationem huic libro inſeruiſſem, niſi illa ipſa præparatio, quam Clariſſimus Schroderus, nec non Acutiſſimus Severinus, Medicus Neapolitanus (à Doctiſſimo Domino Wepffero, me annuente quidem & conſentiente, ipſi communicata) habent, quæque etiam in nuperrimè edito Diſpenſatorio aucto Horſtiano viſitur, ex meis Patavii habitis collegiis, proficiſceretur. Hoc fundamento ſuffultus, non vereor propria mea experimenta, aucta quidem & accuratiùs explicata, hîc addere. Itaque cum diligens naturæ ſcrutator cuncta per ignem probare, & exactè examinare debeat, non ſecùs ego examini rectæ rationis & judicii ac Vulcano ipſi, ceu artium Magiſtro, *animalia* ſubjeci, ut viderem, ex quibus illa conſtarent, quæq; ſingularia in iis laterent recondita. Hinc non ſine magno labore reperi, quod *animalia* (non loquor autem in præſens de eorum excrementis, urinis & ſtercoribus) pro maxima ſui parte ex *aqua elementari*, (quæ in prima exſiccatione, ſi in cucurbita ſuo capitello operta & recipiente affixo illa fiat, prodit,) *ſale volatili*, *aquâ ſpirituosâ fœtidâ*, *nonnihil amarâ*, (ſi à ſuo *volatili ſale* liberata ſit,) *oleo craſſo*, *nigro*, *fœtidiſſimo*, & *terrâ damnatâ ſive mortuâ*, nullum propemodum, vel exiguum ſaltem, quàm violentiſſimo etiam igne cremetur, *ſalem fixum* ſuppeditante, conſtent. Hâc Theoriâ cognitâ accipe, ſi ex *animalium carnibus*, *oſſibus*, *ſanguine*, *&c.* *ſalem* conficere velis, quodcunq; horum volueris exſiccatum, illudque cucurbitæ ſuo capitello munitæ, vel, (quod meliùs,) retortæ vitreæ immiſſum, recipiente ſimiliter amplo præpoſito, deſtilla aperto igne, ſervatis ignis gradibus, donec ultimò extrema flammarum violentiâ totum, quod ineſt, expulſum ſit. Peractâ deſtillatione *ſal volatile* non ſolùm in *prolecto liquore* diſſolutum exiſtit, ſed undique etiam lateribus recipientis, variè figuratum adhærebit, quod cum dicto in fundo recipientis reſidente liquore eluendum, & ab *oleo fœtidiſſimo*, vel per tritorium, vel per chartam emporeticam artificiosè ſeparandum eſt; poſtmodum ab adhærente *aquoſitate amarâ & fœtidâ* per ſublimationem in phiala oblonga ſatis alta, in ſabulum vel cineres collocanda, appoſito etiam capitello roſtrato, cui vitrum recipiens parvum ſaltem adjunctum vel annexum ſit, igne lento, (ne humiditas unà cum *ſale* aſcendat,) liberandum eſt: Sublimatione jam peractâ eximatur *ſal* ex ſuperna phialæ parte, & capitello, quod ipſum albiſſimum erit & acutiſſimum, penetrantiſſimique odoris, ac ſummæ volatilitatis, adeoque

niſi optimè in vitro cerâ probè obturato cuſtodiatur, in auras brevi avolat. Hoc modo præparata *ſalia* (præſertim ex *Viperis*,) ſummas vires habent penetrandi, putredinem arcendi, obſtructiones viſcerum reſerandi, hinc & egregiè conferunt, in omnibus *febribus*, *epilepſiâ & apoplexiâ*, *morbis nec non malignis & contagioſis*, *imò in peſte ipſa*, à qua vel ſolo odore præſervant. Poſſunt autem in quocunque liquore, modò ille non ſit acidus, propinari: *Omnia enim acida naturam ſalium volatilium* immutant; hinc adeò fit, ut eadem poſtea diverſas nonnihil edant operationes. Sed cùm ob odorem & ſaporem ingratum, ea delicatulis nonnihil adverſentur, tale vehiculum eligere neceſſum eſt, quod *ſalis* ſaporem acutiſſimum demulcere, non tamen ejus virtutes infringere poſſit: Commodiſſimè igitur propinatur in *emulſione aliqua*, *ex ſeminibus nonnullis unctuoſis vel oleaginoſis, aut Amygdalis ipſis vel Pineis*; idcircò habito reſpectu ad morbum, poſſunt *ſemina* huic vel illi morbo appropriata eligi, & exinde *emulſio* confici, utpotè *ad epilepſiam ex ſemine Pæonia, nucleis Ceraſorum & Perſicorum*: Ad *febres malignas*, *morboſq; contagioſos*, è *ſemine Aquilegiæ & Citri exc: Raparum, Carduibened. &c.* adjectâ etiã particulâ *ſeminum frigidorum majorum*, *vel Amygdalarum dulcium*, & ſic conſequenter in aliis affectibus, quibus tum etiam *liquores vel aquæ appropriata*, pro *emulſione* conficienda, addi debent.

Poſtquam breviter quidem, dexterrimè tamen *ſalium volatilium* præparandi modum exhibuimus; liber nunc ulteriùs diſquirere, anne aliquo artificio ſine additione heterogeneorum, viriumque ipſorum jacturâ, eorundem odor graveolens auferri, vel ſaltem diminui, nec non nimia volatilitas aliquantum infringi aut domari poſſit: Quo in labore non parùm nec paucis meis expenſis occupatus fui, aſt laterem lavi. Etenim ſummâ cum induſtriâ totus in hoc fui, ut illa ſatis diu, imò per ſex ſeptemvè integros menſes in Athanore, competenti calore cinerum, inque phiala altiſſima hermeticè ſigillata figerem, verùm in vanum laboravi: Nec deſtiti, quin ipſis *ſalem proprium fixum* ex ingenti quantitate *Viperarum deſtillatarum & calcinatarum* extractum addiderim, atq; ita ipſa figere intenderim, ſed æquè ut ante, ſine exoptato fruſtratus ſum. Quo viſo, ulteriùs ad alia tranſii, & cùm hinc inde ab Authoribus *calcem vivam* tantoperè ad fixationem *ſalium volatilium* deprædicatam ſcirem, & quòd *ſal Armoniacum* figeret (quæ tamen fixatio fucata eſt, uti expertus ſum) frequenter legerim, cum eâdem etiam experimenta feci, ipsâ *ſalibus volatilibus* diverſimodè, ſed ſecundum artem additâ, aſt ne granum quidem illorum, ex prædicta *calce* iterum extrahere potui. Et cùm hæc non ſucceſſerit, denuò rem aliâ viâ aggreſſus ſum, & ex ipſa *calce viva ſal* extrahere conatus fui, utpotè de quo Chymici multum, falsò tamen, gloriantur, ſed irrito conatu, quin loco *ſalis*, quem unicè in votis habebam, exiguam particulam *terræ calcineæ vel gypſeæ*, ex ſatis magna quantitate *calcis vivæ* extractæ acquiſivi: Non tamen deſtiti ulteriùs inquirere, eò quòd viderem *aquam calcis vivæ* potentem eſſe (licet deſtructivâ ejus aciditas promptè & per ſe annihiletur, & in auras abeat,) quia etiam huic *aquæ recenti ſalia volatilia* jungerem, moxque vidi effectum, nimirùm *ſalium dictorum* totalem deſtructionem, & eorum in *calcem, vel pulverem inſipidum* indiſſolubilem, omni odore & ſapore privatum, ignisque violentiam inpoſterum ſtrenuè ſuſtinentem converſionem. Hinc addidici & animadverti, quàm frivolè & perperam Chymicorum quidam, *olea deſtillata, empyreuma ſpirantia cum calce viva* commiſceant, & ſuper illa rectificent ad ablationem ingrati fœtoris; Etenim dum hi ipſi empyreuma, (quod utplurimùm à *ſale volatili* eſt) hoc modo abigere ſtudent, ſimùl etiàm virtutes ejus, quæ è ſale volatili proficiſcuntur, deſtruunt, unde conſequenter *olea illa* ad uſum medicum inutilia & inepta redduntur. Plura de *calce viva*, & quid illa ad uſus cùm internos tùm externos poſſit, addere, in præſens non fert inſtituti mei ratio. Quocircà progreſſum facio ad ulteriorem *ſalium volatilium* præparationem, & qualemcunque eorundem fixationem, quam demùm poſt tàm varios vanosque ac irritos meos labores adinveni, & ſequentem

modum

Digitized by Google

modum præ cæteris amplexus ſum. Nimirùm accepi *Viperarum ſal volatile*, illudque immiſi phialæ capaci oblongæ, cui capitellum, quod in parte ſuperna foraminulum, per quod calamum infigere poſſem, habeat, ſuperimpoſui, recipientem præmiſi, & circumlitis undique juncturis, per dictum calamum vel canalem anſerinum, capitello inſertum, guttatim & per vices *ſpiritum ſalis communis rectificatum* inſtillavi, ceſſante ſtrepitu plus infudi *ſpiritûs*, hocque paulatim & tamdiu continuavi, donec nullam contrarietatem ampliùs animadverti, ac omne *ſal* in fundo phialæ penitùs reſolutum apparuit, (liquoris nil quicquam aſcendit, niſi quis confeſtim *ſpiritum* affundere vellet, nihilominùs tam ſtudiosè huic labori intentus fui, ut certus eſſem, an quicquam vel de *ſale* vel de *ſpiritu* periret, quod tamen nullo modo cernere potui,) *liquorem hunc vel ſalem reſolutum*, ſuo jam odore penetrante ex parte privatum, per filtrum tranſmiſi, & in cucurbita vitrea, inque M. B. ad dimidias ferè (ſi cryſtallos expetivi,) vel ad ſiccitatem *ſalis* usque abſtraxi: *Aqua abſtracta* inſipida eſt, empyreuma aliquantùm redolens, quæ cui ſingulari uſui inſerviat, experientiâ mihi non conſtat; licet Baſilius Valentinus ſimiles dulcificatos, & à ſuo corroſivo liberatos ſpiritus laudibus ſummis extollat: *Sal* autem in fundo cucurbitæ relictum, boni eſt odoris, ſubacidi & ſalini ſaporis, ejusdem ponderis, ſi totaliter exſiccatum eſt, ac antea erat *ſal volatile*, nec quicquam in pondere ex additione illa *ſpiritus ſalis* accrevit, quippe cujus pondus in abſtracta *aqua* integrum reperi. Atque hæc vera eſt & genuina *ſalis mei viperini* præparatio, & aliqualis etiam fixatio, abſolutè enim fixum dici nequit, cùm adhuc volatile ſit, & paululùm violentioribus flammis traditum, Mercurii inſtar in fumum reſolutum æthera petat. Nec velim Tibi, quisquis es, perſuadeas, *ſalis hujus* extrahendi, vel fixandi, aliam eſſe viam, licet plurimi de ſecretioribus modis multùm glorientur, ac fucus & impoſtura impediunt, quò minùs iſtos ulli ingenuè communicare & publici juris facere audeant, ne fraus & dolus ipſorum manifeſtetur. Si tamen quis eſſet, qui majorem in hiſce laboribus haberet experientiam, ipſi anſam præbeo, ut boni publici causâ illa, quæ hac in re expertus eſt, ſecum commori non patiatur, quin cum ſuo proximo faciat dividua.

Vires & uſus ejus ſunt, ad extremas usque corporis partes indeperditis viribus penetrare, ſanguinem depurare, excrementa tenaciter infixa & veluti aſſimilata, podagrica præſertim, egregiè reſolvere, urinas & cum iis calculoſam materiam pellere, melancholicis affectibus putredinique ſummoperè reſiſtere, diuturnas viſcerum obſtructiones inſigniter reſerare, atque exindè orta ac inveterata varia febrium, aliorumque morborum genera à Genio domeſtico ſequeſtrare, propellere. Doſis ipſius eſt à ℈ß. *ad* ℈j. *plus minusvè, prout neceſſitas poſtulat, & morbi ac ægrotantis conditio permittit:*

Quibus abſolutis nunc operæ precium eſt, ut reliquas in reſolutione animalium partes, obiter etiam examinemus: Sint autem pro exemplo *Viperæ*, circa quarum conſiderationem ſtatim quæſtio eſt, an *aqua primùm ab iiſdem deſtillatione abſtracta*, (quam *elementarem* voco) ullius uſus ſit? quam certè omnimodò ſpernere, aut planè inutilem judicare non poſſum; nam experientiâ edoctus ſum, eam particulam ſaltem, licet exiguam *ſubtiliſſimi ſalis volatilis* continere, *ſpiritum* nec non *viviſicum*, ſi recenter *mactatæ & vivæ Viperæ* deſtillationi fuerint commiſſæ: Igitur hæc ipſa *aqua viperina*, loco alterius cujusdam *aquæ*, pro diluendo *pulvere viperino*, vel *ſale ejusdem* diſſolvendo in diverſis morborum generibus uſurpari, nec non in *præparatione Theriacæ*, pro diſſolutione *ſuccorum concretorum* adhiberi poteſt. *Oculorum affectibus, inflammationibus, præcipuè ſuo ſale paruniper acuata, & hebetudini viſûs egregiè prodeſt. Oleum craſſum & fœtidum* poſſet forſitan rectificatum ſuper cineres, diverſis uſibus externis inſervire, *nervorum ſcilicet contracturis, tumoribus duris, cancroſis, &c.* prohibet autem fœtor ejus, quò minùs frequenti exhibitione virtutes ejus explorentur. *Sal fixum*, quod exiguum eſt, parùm à reliquorum *ſalium fixorum* natura diſcrepat, idcircò

exigui momenti eſt. *Spiritus fœtidus* & is ipſe rectificatus quibusdam affectibus accommodari poſſet, præſertim *malignis* & *duris etiam externis tumoribus reſolvendis.*

Tandem, ne in *ſalibus Theriacalibus compoſitis & veris, virtute viperinâ & Alexipharmacâ egregiè & potenter imbutis* hæream, en Lector benevole, ſequentes tibi communico & commendo formulas elegantes, rationi conformes & experientiâ comprobatas!

SAL THERIACALE COMPOSITUM EX VIPERIS.

℞. *Salis Abſinthii,*
Scordii,
Centaurii,
Carduibened. ana ℥ix.

Quibus in *aqua* ſolutis immergantur *quindecim circiter Viperæ mundatæ* ut ſuprà, coquantur, ſeparentur & *liquor ſalinus* inſpiſſetur vel cryſtallizetur. *Doſis hujus* ℈j. *ad* ʒß. *&* ʒj. *in morbis malignis, Epidemiis & contagioſis.*

MODUS ALIUS SALIS THERIACALIS EX VIPERIS.

℞. *Herb. Scordii recent.*
Centaurii recent. ana ℔ß.
Rad. Angelicæ
Zedoariæ ana ℥iij.

Fiat decoctum in *aqua ſimplici ad* ℔vj. *vel* ℔viij. cui optimè clarificato junge, ac in eo diſſolve
Salis Centaurii,
Scordii,
Carduibened. ana ℥x.
addendo
Viperarum recenter mactatarum & optimè mundatarum numero xv.

Coquantur, donec *Viperæ* molleſcant, tùm fiat colatura; *Colatum decoctum ſalinum & viperinum* optimè iterum clarificetur, & in *ſal* coaguletur: Quod ipſum ſi aliquo colore imbuere velis, addas *decocto* vel *Crocum, vel Santalum rubrum.*

Hoc *ſal* equidem nonnihil amarum eſt; priori tamē nullâ ratione cedit, quin idem etiam ſuperat, ſummæque *in morbis malignis & peſtilentialibus* activitatis exiſtit. *In doſi* cum ſuperiori convenit.

SAL THERIACALE SIMPLEX, SEU SAL COMMUNE VIRTUTIBUS VIPERARUM ALEXIPHARMACIS ET

Confortantibus impregnatum, ad uſum familiarem pro cibis.

℞. *Salis puri & albiſſimi ſive Gemmæ ſive Marini* ℔ij.
Diſſolvatur cum
Aquæ ſimplicis ℔x.
cui adjiciantur
Viperarum recenter mactatarum & mundatarum, cum ſuis cordibus & hepatibus vivis numero xv. *vel* xx.

Coquantur aliquandiu, donec *Viperæ* fruſtulatim concidant, quæ ſeparandæ per colaturam; *decoctum* clarificandum, filtrandum, & ad ſiccitatem *ſalis* inſpiſſandū vel cryſtallizandum, cui *ſali* demum pro libitu adde
Ol. ſtillat. Cinamomi,
Caryophyll.
Macis ana ʒiß.
& ſi arridet etiam
Ambræ gryſeæ ſ. q. ex gr. ʒj.
Fiatque ex invicem mixtis *ſal confortativum Alexipharmacum ac præſervativum, nec non guſtui gratiſſimum.*

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIM: QUINTA,

CONTINENS

AQUARUM COMPOSITARUM & ſimplicium, Vinorum item & Acetorum compoſitiones & parandi modos,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

DE aquis ſtillatitiis *tractaturo mihi nunc inter initia incüberet, de modis multifariis deſtillandi rerumq́ deſtillandarũ naturis, & ſimilibus aliis plura diſſerere; verùm cùm alii Viri Clariſſimi & Doctiſſimi, utpotè* Sennertus, Schröderus & Quercetanus *de iis ubertim egerint, ideoque brevitatis causâ, amicum Lectorem eò ablego: Nam diverſa deſtillationum genera* hæc claſſis *non complectitur, ſed ad unum ferè modum omnes quotquot ſunt* hujus claſſis deſtillationes, *peragi præcipiuntur. Propterea abſque multis verborum ambagibus ſingulas* hujus claſſis compoſitiones *ordine examini ſubjiciam, & quomodo quævis ipſarum ingredientia tractanda, quæq́ ex ipſis deſtillationi apta quæq́ inepta ſint, eâ, quâ poteſt fieri, brevitate aperiam, univerſalior a nihilominùs in* animadverſionibus ſuper aquas ſimplices *oſtẽſurus.*

AQUA ACOVISTICA, SIVE AD AUDITUM D. D. MINDERERI.

℞. Herbarum Roriſmarini,
Majoranæ,
Salviæ hortenſis,
Lavendulæ,
Rutæ,
Origani,
Polii montani,
Florum Sambuci ana pugillum unum,
Spicæ Romanæ pugillum ſem.
Baccarum Lauri,
Juniperi ana drachm. duas,
Rad. Ireos Illyricæ,
Cyperi rotundi,
Valerianæ,
Leviſtici,
Cyclaminis ana drachm. ſemis,
Pyrethri drachm. unam,
Bryoniæ,
Cucumeris Aſinini,

Colocyn-

Colocynthidis ana ſcrupulos duos,
Seminis Fœniculi,
Caſtorii ana drachm. unam ſemis.
Decoque in urinæ Capræ unciis octo,
Aceti Scillitici,
Rutacei ana unciis duabus,
vaſe duplici clauſo ad medias, reſiduum coletur, deinde repetatur medietas jam dictorum ſimplicium, his decoctum hoc denuò affundatur, iterum recentibus addendo,
Succi Raphani,
Ceparum ana unciam unam ſemis,
Galbani in uncia una ſemis aquæ vitæ
Langii diſſoluti drachm. duas,
Emulſionis nucleorum Perſicorum (additâ
Seminis Raphani,
Rutæ ana unciâ ſemis)
cum ſpiritu Juniperi præparatæ uncias duas.
Deſtilla lento igne in Baineo, deſtillatum commiſceatur cum ſpiritus Roſarum drachma una.
Servetur uſui.

Ad varios auditûs læſiones, ſurditatem, obauditionem, tinnitum, ſibilum, pulſationem ac ſtrepitum in auribus, ab humore vel vapore, vel flatu provenientem conducit.

ANIMADVERSIONES.

QUantoperè Author denominatus in *compoſitione hujus aquæ Acuviſticæ*, non ſecùs atque in ſuis *pilulis Marocoſtinis*, aliisque compoſitis plurimis ſe proſtituerit, dici vix poteſt: Trahantur huc *animadverſiones* quorundam *Syruporum*, *Cinamomi* & aliorum, inprimis quoad coctionem *rerum aromaticarum & odoriferarum* in vaſe clauſo ineptiſſimè inſtituendam. Et ſanè interprete vel divinatore potiùs hic opus haberem, qui ridiculam hujus *aquæ* juxta modum præſcriptum decoquendæ ſive perfectè elaborandæ rationem mihi explicaret. Etenim nullam rationem video, cur tanta congeries *rerum aromaticarum & odoriferarum* prius decoqui debeat ad dimidias, ſcilicet ut univerſa earum ſpirituoſa & ſubtilis ſubſtantia, quæ maximè ad hoſce affectus expetitur, exhalet? & cur in vaſe clauſo, nihilominùs decocti medietas in auras pellenda eſt? Taceo, quod in vaſe penitus clauſo coquendo, quod impoſſibile, ad medietatem evaporare nequeat. Sed quis abſurda cuncta hujus *compoſitionis* enarrare poterit? potiora enim ingredientia tali modo, vel deſtillatione parùm aut nihil de virtutibus ſuis fundunt, vel ipſorum virtutes jam tùm in prægreſſa coctione maximam partem depulſæ ſunt. Suaſor itaque ſum, ut qui ex hac *compoſitione prolixa & intricatiſſima* liquorem affectibus aſſignatis accommodatum deſideret, ille duntaxat ex cunctis ingredientibus infuſionem faciat, quam ipſam, ut aliquatenùs durabilem efficiat, recipiat *urinam Capræ (vel Puerorum) parumper fermentatam & deſtillatâ*, *Galbanū* diſſolvat in *ſpiritu Juniperi*, *ſem. Raphani*, *Rutæ*, *nucleos Perſicorum* contundat cum *ſuccis Raphani & Ceparum*, nec non *aquâ vitæ Langii*; Fiatq; ſic omnium ſimul unitorum digeſtio per aliquot dies, poſtea colatura, expreſſio & filtratio.

AQUA ANTIDOTALIS ALEXIPHARMACA DD. PETRI ANDREÆ MATTHIOLI.

℞. Antidoti Matthioli,
Syrupi de corticibus Citri ana libram ſemis,
Spiritûs vini quàm optimè rectificati libras duas ſemis.

Omnia vaſi vitreo capaci indita, ore vaſis diligenter obturato, ſimul agitentur donec diſſolvantur, idque per menſem ſingulis hebdomadibus, bis agitationem reiterando, fiat. Tum verò Electuarium in vaſis fundo reſidere permittatur, ut aqua ſupernatans, aureoque colore tincta clareſcat, quæ paulatim in aliud vitrum effundatur, & à turbida fece ſegregetur: vas verò accuratiſſimè clauſum, ne quid expiret, cuſtodiatur.

Magnarum

Magnarum hæc aqua virium à drachmis tribus ad quatuor cum pari vini odoriferi aut aceti, vel aquæ cujusvis cordialis quantitate ictis vel demorſis à quocunq; venenato animali, etiam deſperatis propinata ſalutem reſtituit, vomitione plerumque infectarum humorum copiam exhauriens, ac momento vi ſuâ in omnes corporis venas permeans; pollet etiam multis viribus in depulſione affectuum cordis, cerebri, ventriculi, capitis ac uteri à frigiditate ortum ducentium.

ANIMADVERSIONES.

SI ipſa *Matthioli Antidotus*, ceu ex qua *aqua hæc Alexipharmaca* paranda eſt, tantis, quantæ ipſi attribuuntur, polleret virtutibus, tunc ſanè *hæc eſſentia* non exiguis prædita eſſet viribus, præſertim ſi virtutes totaliter ex dicta *Antidoto* extraherentur; quod ipſum quidem juxta modum præſcriptum fieri nequit: Etenim *Syrupus de corticibus Citri, & mel* (quod potiorem *Antidoti* partem conſtituit,) *ſpiritū vini* ſtatim imprægnant & inefficacem reddunt, quò minus *ex reliquis ſpeciebus Antidotum ingredientibus* virtutem elicere poſſit. Quocircà ſi quis ex ſimilibus *Electuariis vel Antidotis* eſſentiam parare intendit, is illas beneficio competentis menſtrui ex *earundem ſpeciebus*, priusquam *mel* ipſis adjungatur, eliciat vel evocet, & ultimò demùm, ſi libuerit, *mel* aut *Saccharum* duntaxat pro edulcoratione *eſſentiæ* addat. Similium *eſſentiarum* formulam, quæ longè *aquas deſtillatas* ad unum omnes antevertit, reperies in *animadverſionibus ſuper extractum Diapæonias Mindereri.*

AQUA ANTIMELANCHOLICA D.D. TOBIÆ FISCHERI.

℞. Radicum Bugloſſi utriusque ana unciam unam,
Florum Borraginis,
Bugloſſi,
Anthos ana unciam unam ſemis,
Croci Orientalis integri drachmam unam,
Carnis ſeu pulpæ Cydoniorum,
Pomorum dulcium odoratorum ana uncias duas,
Citri cum corticibus contuſi unciam unam ſemis.
Conciſa miſce; & affunde
Vini albi optimi libras duas ſemis.

Macerentur horis viginti quatuor, pòſt deſtillentur in balneo, deſtillatum reſtituatur capiti mortuo trito, digeratur & deſtilletur denuò.

AD varias multiplicis melancholiæ ſpecies proficua eſt, mentis torporem & ſtuporem tollit, timores & mœrores animi profligat, imaginationis hallucinantis nebulas diſpellit, lætitiæ lumine cor & cerebrum irradiat.

ANIMADVERSIONES.

QUisquis æquâ rationis lance *compoſitionem hanc* expendet, non poterit, quin ſponte fateatur, potiorem ejus ingredientium partem deſtillationi, juxta præſcriptam normam inſtituendæ, omninò ineptam eſſe. Namque ex *radicibus Bugloſſi*, ex *carne ſeu pulpa Cydoniorum*, ex *pomis*, item ex *Citris integris* (ſi *cortices* exceperis) nil niſi *aqua quædam elementaris* in deſtillatione prodit; de *ſubſtantia verò eorundem optima*, nil quicquam, quod aſſervari operæ precium eſſet, per Alembicum aſcendit vel tranſit, ſed in fundo cucurbitæ remanet in conſiſtentia *extracti*, quod ipſum uſui medico potius inſerviret, nullo modo autem *ſpiritus vini* ab *iisdem ſpeciebus* abſtractus, licet *Crocus aqua ſpirituoſa prolecta* exiguum impertierit odorem. Atque hinc facilè colligere eſt, quàm potentem, quantisvè viribus præditam *aquam* ex hac compoſitione impetrare quis poterit. Quod enim ex *floribus Anthos*, ac minimâ illâ particulâ *corticum Citri & vino* non acquiſiverit, ex reliquis certè non impetrabit, licet quis decies in M. B. cohobationem inſtituerit. Igitur longè conſultius foret, ut qui ad *melancholiam* proclivis eſt, ex *fructibus illis* deſtillationi ineptis, *pomis* ſcilicet *dulcibus*, *Cydoniis*, *malis Citri & Croco*, ſingulis diebus ferculum ſibi confici curaret, & *vinum* biberet, in quo *radices Bugloſſi utriusq;*, *flores item Borraginis*, *Bugloſſi & Anthos* ſteterint infuſi.

AQUA ANTISCORBUTICA D.D. TOBIÆ DORNCREILII.

R. Rad. Raphani ſylveſtris acerrimi libras quatuor,
Polypodii quercini mundi,
Corticis radicum Capparum ana unciam ſemis,
Sem. Fœniculi unciam unam,
Cardamomi uncias duas,
Croci Orientalis drachmam unam.

Radices Raphani incidantur in orbiculos tenuiſſimos, reliqua verò pulveriſentur ſubtiliſſimè & ſimul infundantur in vini albi optimi libris ſedecim, & ſtent in infuſione in loco calido per octiduum, vaſe quotidiè ſemel atque iterum agitato; deinde adde

Aquæ Cochleariæ,
Beccabungæ,
Naſturtii aquatici ana libram unam ſemis,
Chamædryos veræ,
Fumariæ compoſitæ anâ libram unam,
Seri lactis caprini libram unam ſemis.
Miſce, & deſtillentur in Balneo Mariæ igne lentiſſimo.

Valet propriè ad affectum Scorbuticum maritimis & Aquilonis regionibus propter parentum propagationem, ob victus rationem, & propter contagium, Endemium. Liberat enim obſtructiones lienis, emollit, & attenuat humorem feculentum melancholicum, eumq́, per meatus convenientes ſenſim evacuat, & lienem roborat.

ANIMADVERSIONES.

QUamvis ex aliquibus hujus *aquæ ingredientibus*, utpotè *radicibus Polypodii, corticibus rad. Capparum & Croco* parùm in deſtillatione elicietur, nihilominùs tamen, cùm *Antiſcorbutica* (quæ *ſpiritu* gaudent *volatili ſalino*,) in hac compoſitione prædominentur, poterit illa modo præſcripto deſtillari, & ſi lubido fuerit, ex præfatis rebus vel ſigillatim, vel ex *reſiduis à deſtillatione ſpeciebus* conjunctim *extractum* confici, & una cum aqua aſſervari.

AQUA ARTHRITICA.

℞. Flor. Chamomillæ,
Fol. Pulegii,
Lavendulæ,
Majoranæ ana unciam unam,
Anthos uncias tres,
Salviæ,
Chamæpityos ana uncias duas,
Myrrhæ mundæ & optimæ uncias duas,
Caryophyllorum,
Cinamomi ana drachmas duas,
Rad. Pæoniæ unciam ſemis,
Pyrethri,
Cyperi rotundi,
Iridis Illyricæ ana drachmam unam ſemis,
Cardamomi minoris,
Cubebarum ana drachmam unam,
Nucis Moſchatæ unciam ſemis.

Infundantur in libris quatuor ſpiritus vini rectificati, ſtentque in infuſione vaſe probè clauſo ne quid expiret, per dies quatuordecim. Poſtea deſtillentur in Balneo Mariæ, & liquor extillatus reſervetur ad uſum.

Tremulis, paralyticis ac pareſin è colica perpeſſis auxilio eſt, frigidis articulorum morbis opitulatur, nervos roborat, & juncturis virium jacturam reſarcit.

ANIMADVERSIONES.

UNica hæc *compoſitio* præ cæteris *aquarum deſtillatarum compoſitionibus* omnibus apprimè mihi arridet, eò quod ex meris balſamicis rebus conflata ſit: Quæ ipſa tùm etiam juxta modum præſcriptū ſatis commodè parari poterit. Interea tamen non inconſultum fore putarem, ſi, poſtquam *aqua* ex deputatis ſpeciebus deſtillata eſt, in eâdem ſcilicet *prolecta aqua radices Pæoniæ & Pyrethri* denuò infunderentur, (quippe *radicum illarum eſſentia* in deſtillatione aſſignata non adeò facilè per Alembicum tranſit,) quæ demùm poſt unius alteriusvè diei digeſtionem ab iisdem *radicibus* per filtrationem liberata, ſtudiosè aſſervanda eſt.

AQUA

AQUA ASTHMATICA.

℞. Rad. Enulæ campanæ uncias duas,
Ireos Florentinæ unciam unam ſemis,
Glycyrrhizæ,
Fœniculi,
Farfaræ ana unciam unam,
Althææ,
Conſolidæ majoris ana drachm. ſex,
Scillæ præparatæ,
Ariſtol. rotundæ veræ ana drachmas duas,
Herbar. Nepetæ,
Praſsii,
Hyſſopi,
Capillorum Veneris,
Pulmonariæ utriusque,
Salviæ hortenſis ana manipul. unum,
Sem. Nigellæ,
Erucæ,
Naſturtii ana drachmas duas,
Urticæ Romanæ unciam ſemis,
Aniſi,
Fœniculi ana drachmas ſex,
Baccarum Lauri,
Juniperi ana unciam unam,
Spicæ Indicæ,
Cinamomi acuti ana unciam ſemis,
Coſti Arabici,
Cardamomi ana drachmas duas,
Croci ſcrupulos duos,
Jujubarum,
Sebeſten ana unciam unam,
Dactylorum pinguium,
Caricarum pinguium ana num. octo.
Inciſis & contuſis omnibus fiat infuſio in vini albi optimi libris ſex,
Malvatici libris quatuor,
Sublimati libris duabus,
Aq. ſtillat. Centaurii minoris,
Scabioſæ,
Taraxaci,
Tuſſilaginis,
Plantaginis,
Veronicæ,
Cardui Benedicti,
Hederæ terreſtris ana librâ ſemis,
per dies ſeptem, poſtea in liquore diſſolvantur
Lohoch ſani & experti,
de pulmone Vulpis,
de Pino,
ad Aſthma ana unciæ duæ.
Deſtillentur omnia ſecundum artem in Balneo Mariæ, ſervetur uſui.

Præpeditam ſpirandi facilitatem à craſſis & viſcoſis humoribus, meatus pulmonarios & thoracis regionem obſidentibus introductam tollit, pectoriq́ ſpiritum liberiorem conciliat. Quapropter eam omnibus anheloſis, ſenibus, aliisq́ thoraceis affectibus à frigidorum humorum impluvio laborantibus, ex amica communicatione Viri Clariſſimi D. D. Antonii Boxbarteri Auguſtani, Collegæ noſtri honorandi, nunc Phyſici Reipublicæ Ulmenſis ordinarii, ſingulariter commendatam eſſe volumus.

ANIMADVERSIONES.

HAud adeò concinna eſt *hujus aquæ compoſitio*, non ſolùm propter *fructuum pectoralium* (de reliquis incongruis etiam taceo,) utpotè *Caricarum, Sebeſten, Jujubarum, Dactylorum, &c.* eccu deſtillationibus conſimilibus penitùs ineptorum, ſed etiam ob diverſorum *Lohoch compoſitorum* additionem. Meminiſſe conducet mei jam aliquoties inculcati, quod ingens ſit diverſitas *vegetabilium*, quæque proinde diverſimodè tractari velint. Quædam enim *ſulphureæ ſunt naturæ*, horumque virtus & efficacia levi coctura & calore impulſa avolat. Quædam *terreſtriora, alia medio modo ſe habentia; Nonnulla integris viribus & virtutibus prædita*, poſt violentam etiam & diuturnam cocturam (modò non comburantur,) in reſiduo extant vel reſtant, utpotè *fructus plurimi, Saccharum, &c.* ex quibus ſimplici hâc deſtillatione per M. B. nil quicquam virtutis elici poteſt, licet per integram ſeptimanam deſtillatio continuetur. Scitu proindè neceſſarium, & in *deſtillationibus vegetabilium* in univerſum obſervandum eſt, quod, quò ſubmiſſiori ignis gradu fiat deſtillatio, præſertim in M. B. eò magis ſubtiles ſolummodò ipſorum partes eliciantur, atq; *hæc deſtillatio ſolis fermentatis, nec non ſummè volatilibus, & admodum ſpirituoſis vegetabilibus, ac ſpiritui vini, &c.* competit. Quò intenſioris autem

tem caloris gradu (utpotè in arena vel cineribus (aut luculentiori flammâ, vel per veſicam cupream, ſtanno quidem obductam pellantur, eò plus etiam *de virtutibus ſuis materialibus* (ut ita loquar) ſummè tamen neceſſariis & proficuis, in deſtillatione per Alembicum transmittunt. Cum aliquibus autem *vegetabilibus*, utpotè *fructibus compluribus, Pyris, Pomis, Cydoniis, Dactylis, Ficubus, Amygdalis, Pineis &c. radicibus* etiam non paucis, nimirùm *Conſolida, Glycyrrhiza, Cichorii, Bugloſſi, Althea, &c. lignis itidem & plantis plurimis eſculentis*, ità comparatum eſt, ut ſive lento ſive fortiori igne per balneum vel arenam, affuſo inſuper liquore deſtillentur, nil prorsùs genuinæ virtutis, ſed *humiditatem duntaxat elementarem* præbeant. Hinc etiam magis proficuum cenſeo, ut vel ipſorum *decocta vel ſucci expreſſi*, aut varia ex iisdem parata *juſcula vel edulia* ægrotantibus offerantur, nec ità præpoſterè ſimilibus deſtillationibus committantur: Licet enim enumerata cuncta, vel ad extremam ſiccitatem usque in M.B. abſtrahantur, nihilominùs eorum virtus concreta ac compacta integrè in illis ſuperſtes manet, adeò ut omninò opus ſit, ſi ex ipſis per deſtillationem virtutes eſſentiales extorquere velimus, non per balneum, nec arenam, neque per veſicam affuſo liquore, ſed aliâ violentiori viâ eorundem deſtillationem moliri, & quidem in modum ſequentem.

℞. Vegetabile ſimile, quodcumq; libuerit, ex. gr. fructum, lignum, plantam, radicem, &c. ſive aridum ſit, ſive recens, quo imple retortam vitream loricatam, cui fornaci convenienter impoſitæ, recipientem adapta, juncturiſque optimè clauſis vel lutatis, lento primùm igne deſtillationem incipe, quousque (ſi *recens vegetabile* immiſſum) *tota humiditas ejus elementaris* prolecta ſit; Si verò *ſiccum* fuerit, paulò urgentiori igne pelle ad potiorem *humiditatis radicalis* prolectionem, hinc auge ignem gradatim, & prodibit *liquor acidus empyreuma redolens, cum oleo primum flaveſcente*, tandemque, ſi extremo ignis gradu urgeas, *nigricante*, ſubſequente omnium ultimò *nebuloſo fumo, ceu extrema radicalis humiditatis particulâ*: Quibus omnibus ſ. a. evocatis, remanent in reſiduo *carbones non cinis*, quos ipſos ſi in *cineres* redigere animus erit, in aprico eos calcinare neceſſum eſt; aliàs enim nunquam in *cineres* abeunt, ex quibus *ſal* elici poſſit. Hoc modo inſtituta deſtillatio (ſi *recens* fuerit *vegetabile*) quatuor diverſa ſuppeditat, nimirum *primam humiditatem vel aquam elementarem*, exigui momenti, *ſpiritum acidum, fœtidum, empyreuma redolentem, oleum ſimiliter fœtidum rubrum, vel ex atro rubeſcens*, & in reſiduo remanens *ſal fixum*, quæ ſingula poſtmodum ab invicem ſeparanda ſunt: *Oleum* quidem à *ſpiritu* per tritorium vel chartam emporeticam; *Spiritus* verò à ſuis fecibus craſſioribus per rectificationem; Deinde *oleum prædictum* ſeparatim per *cineres proprios* rectificandum; Ex *cineribus* poſtea cum *aqua ſimplici ſal fixum* elixiviandum eſt, quod denique *ſpiritui* commiſcendum. Hæc tria, *ſpiritus* nempè cum ſuo *ſale*, & *oleum*, ex quocunque etiam *vegetabili* prolecta ſint, eximiis ſuis gaudent virtutibus, licet empyreuma redoleant: Et jure meritò plura *vegetabilia*, quorum vires per ſimplicem deſtillationem cum affuſo liquore elici non poſſunt, tali modo deſtillanda eſſent, ſi quid in medicina præſtare deberent; ſecus enim fruſtra labor inſtituetur.

Atque hæc vera eſt & genuina, nec non generalis de *vegetabilium* deſtillatione informatio, quam ſi imitaberis, non facilè errores vel abſurditates ridendas in præſcribendis *aquis* compoſitis committes.

Reliquum nunc eſſet, ut & aliam magis concinnam *hujus aqua*, de qua nobis ex inſtituto jam ſermo fuit, adderemus præparationem, quod tamen commodè fieri nequit, niſi exemptis & rejectis plurimis compoſitioni huic dicatis *ingredientibus*, ceu deſtillationi ineptiſſimis: quia verò propoſiti noſtri ratio non fert, *compoſitiones* quoad *ingredientia* evertere, ſed ſaltem errores in earundem præſcriptionibus commiſſos indigitare, proindè miſſam hanc facio. Interim tamen ſuaderem, ſi aqua hæc ad aſthma profligandum ſtrictè expeteretur, ut ex *Balſamicis ingredientibus*

dientibus duntaxat, addito *ſpiritu vini, aqua ſpirituoſa* conficeretur, cui poſtmodum *Saccharum mel*, & alia, nimirum *Ficus, Dactyli, Jujubæ* & *Lohoch* adjungi, & varia *aſthmatica medicamenta* per infuſionem ſaltem aut diſſolutionem confici poſſent.

AQUA AUREA D.D. JOHANNIS LANGII.

℞. Florum Liliorum convallium manipulos duodecim.

Infundantur in vini albi optimi menſura una per octo dies, deinde deſtillentur per Balneum Mariæ lentiſſimo igne. Poſtea

℞. Aquæ ſtillatitiæ Ceraſorum nigrorum libram unam ſemis,

Miſce ſimul; quibus aquis infunde

Florum Lavendulæ manipulum unum ſemis,

Anthos manipulum unum,

Caryophyllorum,

Macis ana ſcrupulos duos,

Scillæ præparatæ drachm. duas ſemis,

Cubebarum drachmam ſemis,

Viſci quercini,

Rad. Pæoniæ,

Dictamni albi ana drachm. duas.

Incidenda incidantur, & conquaſſanda conquaſſentur, & in vapore aquæ calentis ter deſtillentur, aqua in vaſe vitreo optimè clauſo conſervetur.

Vires omnes corporis fulcit, præcipuè verò epilepticos inſultus abolet; inſignis etiam eſt auxilii in catarrhis frigidis ad pulmones defluentibus, & aſthmata inducentibus.

ANIMADVERSIONES.

Licet *hæc compoſitio* quædam contineat *ingredientia*, quorum virtutes per ſimplicem hanc præſcriptam deſtillationem elici nequeant, nihilominùs tamẽ factâ comparatione ad reliquas *aquas compoſitas*, hæc aliqualem meretur commendationem: Monere tantum hic habeo, quod *radices Pæoniæ & Viſcum quercinum jam deſtillata aqua* iterùm immergi, & cum ea aliquandiu digeri queant, à quibus demùm *aquam* per filtrationem ſeparare oportet.

BALSAMUM EMBRYONUM.

℞. Nucis Moſchatæ,

Macis,

Caryophyllorum,

Cinamomi,

Zingiberis albi,

Cubebarum,

Granorum Paradiſi,

Zedoariæ ana unciam unam ſemis,

Galangæ drachmas ſex,

Florum Tunicæ,

Tiliæ ana libram unam,

Herb. Salviæ,

Carui,

Fœniculi,

Verbenæ,

Lavendulæ ana uncias tres,

Menthæ criſpæ,

Rad. Pæoniæ & ſeminis ejusd.

Viſci quercini decreſcente Lunâ collect. ana uncias duas,

Medullæ panis triticei uncias ſex.

Herbæ & radices incidantur minutim, Aromata verò craſſiuſculè pulveriſentur, paniſque medulla in fruſtula confringatur; quo facto commiſceantur omnia, & affuſis menſuris quatuor vini boni Malvatici in vaſe fictili vitreato probè clauſo, ne quid expiret, ſepeliantur in vinaria cella ſubtus terram, ſtentque ibi in digeſtione per hebdomadas tres. Deinde die præcedente, antequam hæc è terra rurſus eximere volueris, ſumito

Amygdalarum dulcium excorticatarum uncias ſedecim.

His in mortario priùs probè contuſis, & in vitreo vel vitreato aliquo mundo vaſe collocatis ſuper infunde

Aquæ Roſar. albarum,

Bugloſſi ana uncias octodecim.

Stent in infuſione per horas viginti quatuor.

Jam verò rurſus accipe

Hordei cremati uncias ſedecim.

Hoc groſſo modo in mortario confringe, illique ſuperinfunde

Aq. Fragorum,

Liliorum convallium ana uncias ſeptendecim.

Stent etiam ſimul in alio vaſe in infuſione per horas viginti quatuor. Tandem Amygdalas in infuſione ſtantes exactè terito, & unà cum aquis, quibus immaduêre, diligenter ſubigito, quo facto & Hordeum crematum aquis ſuis infuſum huic Amygdalogalæ jungito, ac unà in olla ſimul omnia ſtudioſè permiſceto. Quod ſi aquarum Amygdalis, & Hordeo ſuperinfuſarum quantitas commixtioni non ſuffecerit, de vino Malvatico in quo Aromata & herbæ ſub terra defoſſæ maceratæ ſunt, quantum ſufficere videbitur, adjungito, ut ſic omnia probè in olla ſimul concuſſa permiſceantur, donec mixtura lacti evadit ſimilis. Tùm demum Aromata, herbas, radicesque unà cum vino Malvatico reliquo, in quo infuſa ſteterant, & jam dicta omnia additis mellis deſpumati unciis octodecim ſimul confundito ac commiſceto, & cucurbitæ indita levi igne aquam ex arena deſtillato. Nunc verò recipe veterem caponem, quem fune ſuſpenſum ſuffocabis, mundatumque exenterabis.

Huic in fruſtula diſſecto, abjectâ omni ſorde & pinguedine, affunde vini Malvatici menſuram unam, quo ſanguinem eluas àc diſſolves, tùm vino huic Malvatico, & jam dicti caponis carnibus jungito

Aq. Borraginis,
Verbenæ,
Fœniculi,
Salviæ ana libras duas,
Dactylorum recent. exoſſatorum,
Uvarum paſſarum,
Paſſularum minorum,
Nucis Moſchatæ ana uncias duas,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Zingiberis,
Cubebarum,
Granorum Paradiſi,
Zedoariæ ana unciam ſemis,
Croci drachmas duas,
Conſervæ Roſarum rubearum uncias quatuor.

Incidenda incidantur, & ollæ operculo diligenter clauſæ, ac circa juncturam operculi paſtâ ſtudioſè circumlitæ, ne quid expirare queat, indita ſenſim ſimul decoquantur, donec carnes caponis ab oſſibus ſe ſeparaverint, tunc brodio huic adhuc ferventi injice panis triticei adhuc à furno calentis, & in fruſta confracti, uncias ſedecim, & de libo vel paſta mellea cum aromatibus bis cocta in laminas diſſecta ac ſuper cratem toſta & melle oblita, uncias ſedecim, atque ollâ probè clauſâ ſic per noctem, ut in brodio cuncta molleſcant, ſtare ſinito. Deindè verò brodium à rebus infuſis ſepara, caponemque unà cum rebus reliquis ſibi junctis eximiè contunde, donec pultis formam acquirat, quam pultem brodio priùs ſeparato redde, eamque in jam dicto brodio diſſolve, & ab his ampullæ inditis magna cum diligentia aquam ex arena levi calore extilla. Jam verò primam aquam & ſecundam hanc commiſce, in iiſque infunde auri puriſſimi quantum volueris, vitroque accuratè clauſo per triduum Solis calori & radiis ad inſolandum exponito; ac tùm demum rurſus aquam hanc omnem cum diligentia per deſtillationem ab auro abſtrahito.

Datur fœminis quæ ſæpius abortum paſſa ſunt, magno emolumento, itemque gravidis, ubi à ſubito terrore aut occaſione aliqua extrinſeca langueſcunt, lipothymias & animi defectiones, ventrisq. inflationes in his perſanat, infirmum fœtum roborat, uteri ligamenta firmat, epilepſiam arcet, ſanguificationi proficit, flatus delet; quin etiam parturientes in enixu adjuvat, & in ſummâ ſpiritus reſtaurat viresq. fulcit, dolores ac tormina gravidarum diſcutiens, non gravida modò, ſed & fœtui confortando remedium ſalutare, ac Dei beneficio ſummè proficuum.

ANIMADVERSIONES.

Speciofam hanc & ubique terrarum tantoperè commendatam, ac à nemine Medicorum non receptam *compoſitionem*, quòd primus ego examini aut reformationi ſubjicere coner, dubio procul plurimi vitio mihi vertent: Attamen Lector benevole, ſi exactiùs mecum rem perpenderis, & paululum à vanis præſumptionibus quorundam declinaveris, apertè deprehendes, mecumque ſponte fatebere; ipſam non ſolùm innumeris ſcatere mendis,

dis, ſed inſuper etiam plurimis abſurditatibus eſſe refertam, adeòque me non iniquè facere dices, quod ſub incudem eam revocatam, ab erroribus craſſioribus paululùm vindicem. Ut autem attingam ea, quæ ineptè addita ſunt, nec quidquam huic *Balſamo* conſerre queunt, illorum primitùs ſeſe offert *medulla panis*, quæ bis huic *compoſitioni* jungitur, & quidem fruſtrà: qui enim in clibano jam coctus eſt *panis*, ſpirituoſas & volatiles ſuas partes, ſi quas habuerit, utpotè quæ in deſtillatione per Alembicum proliciendæ ſunt, jam tùm in coctura depoſuiſſet: *Amygdalarum* etiam hùmiditas elementaris in deſtillatione prodiens, nullius valoris & virtutis eſt. De *Hordeo cremato* idem eſt judicium, cui quis non *cerevisiam* ex ipſo coctam præferret, & illi *Amygdalogala*? Et quid ex deſtillato *caponis* virtuoſi tibi promittis, cùm tota ejusdem virtus in reſiduo remaneat? Si enim *animalium* vis reſtaurativa in volatilioribus eorundem partibus, quæ hac deſtillatione elici poſſent, conſiſteret; plurimùm certè in coctura violenta de eadem periret, vel prorſus etiam ipſa avolaret, & conſequenter *carnes elixa vel aſſata* nullum vel planè inutile corpori ſuppeditarent alimentum, ſatiusque foret *crudis veſci carnibus*, quàm *coctis*, itemque vaporem in coctura avolantem aſſervare, *carnes* verò abjicere: Sed poſito, *capones* in coctione & ſimili deſtillatione virtutes ſuas reſtaurantes potiores emittere, easque conſiſtere in portione eorundem ſummè volatili, ſive ſubtilioribus ipſorum partibus, dic, amabò, nonne illæ in *violenta illa coctura*, quæ tamdiu continuanda, donec *oſſa* à *carnibus* divelluntur, & quod ineptiùs cum *vino Malvatico*, additisque ſtultè etiam tot *Aromatibus*, quorum virtutes ſimiliter in ſubtilioribus ipſorum partibus conſiſtunt, perficiendâ, penitùs exhalaret? Neque juvat *ollam* circumquaque etiam exactiſſimè claudere; *ſpirituoſa* enim *humiditas* in illa per calorem rarefacta & reſoluta in eodem ſpacio, quò concreta & condenſata erat, conſiſtere neſciens, vias quærit etiam anguſtiſſimas, quas ſi non invenit, infallibiliter vas diſrumpit. Igitur antequam deſtillationi *capo cum vino Malvatico*, *Aromata & reliqui fructus* committantur, potioribus ſuis virtutibus & penetrantioribus partibus jam tum ſpoliata ſunt. Quòd etiam *Dactyli*, *Uva paſſa*, *paſta mellea* deſtillationi ſimili perperam committantur, jam ſuperiùs in *compoſitione aqua aſthmatica* indigitavi. Neque etiam *conſerva Roſarum* utpotè quæ maximâ parte ex *Saccharo* conſtare ſolet, huic *Balſamo* quicquam de ſua virtute largiri vel communiceare poteſt: Nihil enim de *Saccharina eſſentia dulci*, in leni hac deſtillatione per Alembicum tranſit, ut neque de *paſta mellea bis cocta*, *iterumq; ſuper cratem toſta*, ſicque omnibus ſuis ſubtilioribus partibus penitùs ſpoliatâ. Colophonem denique huic ſpecioſæ *compoſitioni* imponit *Aurum*, quod virtutem ſuam eximiam confortantem ex ſeſe expromere debet, eamque *Balſamo* huic impertiri; ſed longiſſime aberrant, qui illud hanc ob cauſam ſuis compoſitionibus addunt: *Aurum* enim tàm facilè ſolubile non eſt, nec adeò volatilis naturæ, ut unà cum vaporibus aqueis reliquarum ſpecierum è fundo cucurbitæ in ſublime feratur, & per Alembicum trànſeat in excipulum. Ergò videmus, quod nec ab illo quicquam ſperare liceat, & conſequenter quod fruſtra ac inutiliter ſaltem, uti plurima enumerata alia, *luxurioſam hanc compoſitionem* ingrediatur. Ex quibus præmiſſis jam ad oculum apparet, quod ex ſolis *Aromatibus* & *vino Malvatico*, nec non *affuſis deſtillatis aquis*, hoc *Balſamum* vires ſuas, quas habet, mutuetur, reliqua autem omnia ſuperfluè ſaltem adjecta ſint. Ac ſanè majores ex *reſiduis ſpeciebus*, niſi tanta ipſarum farrago eſſet, vires elicere poſſemus, conficiendo ex illis Extractum aut Gelatinam. Ubi itaque utero gerentem confortare lubido eſt, longè conſultiùs operaberis, ſi ex *capone gelatinam* confeceris, eamque *Amygdalis minutim conſciſſis* refertam, & *Saccharo*, *melle Roſato vel Citrato*, nec non *Aromatibus* conditam, ſæpiùs vel quotidiè propinaveris. Si etiam eum *aquæ* è ſimilibus *Aromatibus*, ex quibus reliqua compoſitio conſtat, & *vino Malvatico* deſtillatæ, uti ſequetur, uno vel altero cochleari *gelatinam* illam diluere, & prægnanti

exhi-

exhibere volueris, non iniquè feceris.

Reſtat nunc, ut ex *ſpeciebus hujus Balſami embryonum deſtillationi per Alembicum aptis*, quandam ſimpliciorem formulam, aſt magis concinnam, ſubjungam, quæ talis eſſe poteſt.

℞. *Nuc. Moſchat.* ℥iiiß.
Macis ℥iß.
Caryophyllorum,
Cinamomi acuti,
Zingiberis,
Cubebarum,
Granorum Paradiſi,
Zedoariæ ana ℥ij.
Galangæ ʒvj.
Croci Auſtr. ℥ß.
Roſarum Damaſc. recent. ℥iiij.
Florum Tunicæ,
Tiliæ ana recent. ℔j.
Herb. Salviæ cum floribus,
Carui,
Fœniculi,
Verbenæ,
Florum Lavendulæ ana recent. ℥ij.
Rad. Pæoniæ rec.
Sem. ejusdem,
Viſci quercini decreſc. Lunæ coll. ana ℥ij.
Incisa & contuſa craſſiuſculè infundantur in menſuris quinque
Vini Malvatici opt.
Aquæ Liliorum convall. ſine additione ſimplicis aquæ per M. B. deſtillatæ,
Spiritus Fragorum ana ℔iß.
Aquar. Salviæ
Fœniculi ſine additione ſimpl. aquæ deſtillatar. ana ℔j.

Stent in infuſione loco tepido vel in cellario per menſem, poſtea deſtillentur, primò in arena, tum in M. B. (ne *ſpecies* comburantur & empyreuma ſpiret *aqua)* ad totalem *ſpecierum* exiccationem: *Aqua deſtillata aromatica* ſtudioſè aſſervetur, quæ eaſdem & quidem majores habebit virtutes, quam ſi ſecundum ſpecioſam præſcriptam *compoſitionem* cum additione *caponis*, *conſervæ Roſarum*, *panis tritici*, *Amygdalarum*, *paſta mellea & fructuum* parata eſſet. Ex *ſpeciebus relictis vel reſiduis à deſtillatione*, beneficio cujusdam *aquæ deſtillatæ extractum* conficiatur, quod ad juſtam conſiſtentiam abſtractum, & cum *melle roſato citrato*, juxta meam deſcriptionem confecto, edulcoratum, quoties uſus poſtulat, cum præfatæ *aquæ* particulâ aut *gelatina caponum* commixtum propinari poterit.

AQUA BARDANÆ COMPOSITA.

℞. Rad. Bardanæ recent.
Vincetoxici recent.
Cort. med. radicis Fraxini ana libras duas.

Minutim inciſa infundantur horis viginti quatuor in vini albi odoriferi, & aceti Rutacei ana libris quinque.

Poſtea deſtillentur in Balneo Mariæ, addendo poſt deſtillationem olei Sulphuriſacidi, quantum ſatis pro manifeſto acore, & ad ſingulas libras liquoris egreſſi Camphoræ ſcrupulum ſemis, quæ in nodulo ligata ſtillatitio huic liquori immerſa pendula permaneat.

Aqua hac crebro uſui quondam fuerat Clariſſimis Reipub. noſtræ Medicis Tobiæ Cneulino, & Johanni Paulo Zangmaiſtero. Eâ etiam Collegæ noſtri fideliſſimi D. D. Carolus Widemannus, Johan. Jacobus Schiſſerus, Raymundus Mindererus, & Hieremias Cneulinus graſſante peſte felici ſucceſſu uſi ſunt, ut qui ægris hac lue infectis in publicum Noſocomium delatis tunc temporis opem & operam ſuam præſtabant: ſudores enim potentiſſimè prolicit, venenatorum humorum malitiam temperat, infectionis ac putredinis miaſmata diſjicit, ac venoſum corporis habitum excuſſo ſudore repurgat.

ANIMADVERSIONES.

Ne diu huic *compoſitioni* refutandæ immorer, & brevibus me expediam, moneo & conſultum duco, ut ex *denominatis ſpeciebus, radicibus* ſcilicet & *corticibus*, nec non *Camphorâ*, beneficio *aceti Rutacei* & *ſpiritus vini*, aut ſi mavis, *Juniperi* ℔v. eſſentiam duntaxat ſine deſtillatione conficias, cui tùm *Oleum Sulphuris* pro libitu addere potes: Atque

hæc

hac eſſentia liquida tùm pro curatione, tùm præſervatione *peſtis*, ipsâ *aquâ deſtillatâ* longè efficacior exiſtet.

AQUA CAPONIS COMPOSITA.

℞. Caponem eviſceratum atque in fruſta inciſum, depoſitâ pinguedine, decoque in ſufficienti quantitate aquæ, donec carnes ab oſſibus ſeparentur, contundatur ad pultis formam.

℞. Brodii colati libras duas ſemis,
Aq. Borraginis,
Bugloſſi ana libram unam ſemis,
Flor. Roſarum,
Violarum,
Bugloſſi,
Borraginis ana drachmas duas,
Cinamomi electiſſimi unciam unam.
Deſtillentur in Alembico vitreo ſecundum artem.

A*Nalepticum ac reſumptivum eſt medicamentum, tabidis, conſumptis, & à morbo longo extenuatis, vel iis, qui cibos ſolidiores aſſumere nequeunt, proficuum.*

ANIMADVERSIONES.

QUanta vittus ex *capone* jam ſufficienter decocto, vel ejus *brodio* deſtillando per Alembicum elici poſſit, jam ſatis ſuperque in præcedentibus *animadverſionibus ſuper Balſamum embryonum, & appendice claſſis decima quarta, de ſalibus Theriacalibus* in analyſi animalium edocuimus. Ex quibus luculenter videre eſt, *animalia* ſimpliciter modo præſcripto, vel ad totalem ipſorũ exſiccationem deſtillata, nihil, præter *aquam* quandam *elementarem*, emittere, niſi fortè viventia adhuc liquori alicui immerſa, inque eodem ſuffocata, vel viva adhuc deſtillationi commiſſa, *ſpiritum vivificum ſummè volatilem* fundere, aut ipſi liquori communicare poſſint. Longè autem efficaciùs tabidos confortare, & à morbis longis extenuatos infirmos reficere poteris, ſi iiſdem *jusculum caponis* cum *aqua Cinamomi optima*, aliiſque cordialibus permixtum ſine deſtillatione præbueris, quàm ſi *aquam hanc ex capone deſtillatam*, ceu nullâ vel exiguâ ejusdẽ virtute reſtaurativâ imbutam propinaveris.

CHYLOSTAGMA DIAPHORETICUM D.D. RAYMUNDI MINDERERI P. M. SEU AQUA EIUSDEM Theriacalis Bezoardica.

℞. Succorum Nucum Juglandium immaturarum,
Limonum,
Acetoſæ,
Pimpinellæ ana libram unam ſemis,
Cardui benedicti,
Scordii noſtratis,
Rutæ ana libram unam,
Scabioſæ,
Hederæ terreſtris,
Calendulæ,
Meliſſæ hortenſis odoratæ ana uncias octo,
Chelidoniæ,
Galegæ,
Aceti de Rubo Idæo,
Sambucini,
Roſati ana uncias quatuor,
Rutacei libram unam,
Rad. Tormentillæ,
Gentianæ,
Dictamni albi ana uncias duas,
Vincetoxici,
Carlinæ ana uncias duas ſemis,
Petaſitidis,
Oſtrutii,
Angelicæ,
Zedoariæ,
Cort. Citri ana uncias tres,
Boletorum Cervinorum uncias duas,
Fol. Dictamni Cretici,
Scordii Cretici,
Chamædryos ana unciam unam,
Santali Citrini drachmas tres,
Ligni Rhodii pulveriſati drachm. duas,
Theriacæ Andromachi uncias duas,
Mithridatii Damocratis unciam unam,
Baccarum Juniperi recentium libram unam,
Cort. median. Sambuci recent.
Fraxini recent. ana manipulos tres.

Cortices Sambuci & Fraxini unà cum baccis Juniperi contundantur in mortario vehementer, & extrahatur inde ſuccus eum ſufficienti quantitate aceti de floribus

Tunicæ, aquæ Pimpinellæ & Roſarum ſumendo ſingulorum partes æquales. Hic expreſſus ſuccus permiſceatur cum ſuccis & liquoribus ſuprà commemoratis, diluaturque in his Theriaca & Mithridatium. Tandem verò cætera inciſa & contuſa, in ſuccis & liquoribus jam dictis infundantur, atque iis ſic tridui ſpacio immacerentur, poſtmodum lento roridi balnei calore per deſtillationem liquor evocetur, in cujus medietate ſuſpendatur Camphoræ in nodulo ſerico ligatæ drachma una, altera medietas pro iis, qui Camphoram non ferunt, ſeorſim reſervetur.

Valenter hæc aqua ſudorem pellit, venenatamq; omnem materiam à centro adcircumferentiam corporis expellens, diſjicit, ſuâ ſubtilitate corpus undiq; pervadens, arcensq; putredines. Unde peſte correptos adjuvat, febribus malignis adverſatur, morbos contagioſos ſtrenuè oppugnat, exanthemata, maculas pulicares ſeu petechias, variolas ac morbillos excludit. Datur ejus portio aliqua cum Syrupo acetoſitatis Citri aut Limonum, vel cum ſucco Acetoſellæ additis ſpeciebus Liberantis, aut cordiali aliquâ aliâ Antidoto, corpore ab ejus uſu ad ſudorem compoſito. Deſcripta eſt ab auctore ejus Collega noſtro quondam Raymundo Minderero p. m. in libello de peſte, quem circa Annum Domini 1608. edidit.

SI ſuccus Galegæ & Scordii deſuerit, ſubſtituatur ſuccus Veronicæ & Verbenæ.

ANIMADVERSIONES.

COmmendo potiorem hujus *compoſitionis Bezoardicæ* ingredientium partem: *Theriaca* autem & *Mithridatium* perperam deſtillationibus committuntur, ſed majori cum emolumento in ſubſtantia exhibentur: Ratio eſt, quod plurima *Theriacam & Mithridatium* ingredientia deſtillationibus ſimilibus penitus inepta ſint, multa verò parùm promere poſſint virtutis. Accedit, quod *Theriacæ & Mithridatii* potior pars *mel* ſit, quod diris illis affectibus, quibus debellandis hæc *aqua Bezoardica* deſtinata eſt, parùm juvaminis afferre poterit, neque etiam aſſignatâ deſtillatione vires ejus elici queunt: niſi enim hoc ad totalem ſuæ humiditatis expulſionem urgeatur, (quod leni hâc deſtillatione, tàm lento roridi balnei calore perficiendâ fieri nequit,) nil ab eo efficaciæ ſperandum eſt. Quam ob ſingularem rationem etiam *baccarum Juniperi, corticum Sambuci, & Fraxini fecula* duntaxat, cum *aceto* & *aquis deſtillatis* per extractionem & expreſſionem prolectæ deſtillationi committendæ ſint, nullus video, quin potius riſum extorquet, ſi paulò penitius conſideretur. Verùm ne prolixus ſim, ſuadeo ut ex omnibus *ſpeciebus ingredientibus, baccis etiam Juniperi*, ipſiſque duntaxat contuſis, cum *corticibus Sambuci & Fraxini*, exceptâ *Theriacâ & Mithridatio, aquam* per M.B. ad totalem *ſpecierum* exſiccationem deſtilles: Ex reſiduis verò *ſpeciebus*, in quibus non minores virtutes adhuc reconditæ ſunt, beneficio *aquæ deſtillatæ ejusdem vel ſpiritus vini extractum* conficias, cui poſtea, ſi libitum fuerit, *Theriaca & Mithridatium* addi poſſunt, quod tamen non tantoperè neceſſarium eſſe duco: Majoris enim efficaciæ *extractum* hoc, unà cum *aqua ſua deſtillata* in lue peſtifera exiſtet, quàm ſit vel ipſa *Theriaca vel Mithridatium* vulgari modo parata.

AQUA CONFORTATIVA USITATA.

℞. Aquarum Ceraſorum nigrorum,
Roſarum,
Borraginis,
Bugloſſi,
Florum Violarum,
Tiliæ ana uncias ſex,
Cinamomi optimi unciam ſemis,
Margaritarum præparatarum ſcrupul. duos,
Coralliorum alborum præparatorum drachmam unam,
Cornu cervi præparati ſcrupul. quat.
Confectionis manus Chriſti perlatæ uncias quinque.
Miſce ad vitrum pro uſu.

In omni debilitate & languore virium exhibetur, ſpiritus animales puriores reddit, ſenſuum internorum & externorum organa reficit, atq; ita generale quaſi confortans omni ætati, ſexui, & morbo accommodatum exiſtit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

SI *aquæ*, quæ pro hac *mixtura confortativa* ordinatæ ſunt, ſine additione *aquæ ſimplicis*, per balneum deſtillatæ eſſent (exceptâ *aquâ Cinamomi*) magnifacerem hanc compoſitionem: Additio autem *cornu cervi uſti præparati* fruſtranea eſt, cùm nil fit niſi terra mortua, prout partim ſuperiùs in deſtillatione *Viperarum* demonſtravimus, partim etiam ſuo loco ulteriùs demonſtraturi ſumus. *Perlarum verò præparatarum, ut & Corallior um* additionem non improbo, maximè ſi illæ *Orientales*, hæc autem *rubra*, & non *alba* fuerint, utpotè quæ omnium Medicorum ſuffragio in virtutibus rubris longè inferiora ſunt. Et cùm pulverulenta in delicatiſſimis etiam vehiculis propinata, ægrotantibus nauſeam moveant, licet inodora & inſipida ſint, proinde exiſtimo non inconſultum fore, ſi loco *Margaritarum & Coralliorum rubrorum præparatorum*, eorundem ſolutiones cum aceto vini deſtillato, aut ſucco Citri claro, vel quod omnium optimum, menſtruo ex Venere in ſequenti Mantiſſa indigitato, paratæ (non *Magiſteria*, quæ calces inutiles ſunt, & æque ut pulveres fundum petunt;) quæq; ſolubiles & efficaciores etiam ſunt, adderentur, & quidem in paulò majori doſi, cùm ſemper ex uncia una *Perlarum* vel *Coralliorum*, ſi in *aceto* ſolvantur, ferè uncia una & dimidia ſolutionis ſiccæ eorundem acquiratur. Ideircò pondus vel doſin ipſarum augendam, aut pro drachma una *Perlarum vel Coralliorum præparatorum*, drachmam unam cum dimidia *ſolutionis* accipiendam eſſe cenſeo. Atque tali modo parata *aqua confortativa Perlata* non ſolùm nauſeam nullam ægrotanti movebit, verùm etiam præſtantior in operando exiſtet, viresque ſuas longè celeriùs exeret, quàm ſi ex *Perlis vel Coralliis præparatis* conſtaret. Ratio in promptu eſt; quia antequam *Margaritæ & Corallia cruda* à debilitato ægrotantis ventriculo, ejusque acido ut plurimum in morbis depravato fermento diſſolvantur, aut eorum virtutes ab ipſo eliciantur, multum temporis requiritur, niſi etiam prorſus ab Archæo ſtomachi intacta relicta, per alvum uti ingeſta excernantur, quod modo ſuperiùs dicto *ſolutis Perlis* præpeditur.

AQUA CORDIALIS TEMPERATA.

℞. Cinamomi acutiſſimi uncias tres,
Corticum Citri exteriorum unciam ſemis,
Ligni Aloës optimi,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Santalorum omnium ana drachmas duas,
Sem. Ocymi Caryophyllati,
Acetoſæ ana drachmas tres,
Galangæ,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucis Moſchatæ ana drachmam unam ſemis,
Cubebarum,
Granorum Paradiſi,
Cardamomi,
Spicæ Indicæ ana drachmam unam,
Cuſpidum ſucculentorum cornu cervi junioris & recenter capti uncias quatuor.

Inciſa & trita irrorentur in phiala vitreata, aſperſis
Succi Limonum crudi colati unciis ſex:

Stent ita per noctem, tunc affunde
Vini Malvatici,
Granatorum acido dulcium,
Succi pomorum ſubacidorum crudi & colati,
è rubo Idæo ana libram unam,
Aquarum Borraginis,
Bugloſſi ana libram unam ſemis,
Roſarum,
Violarum ana libram unam,
Acetoſellæ,
Ceraſorum nigrorum,
Meliſſæ ana libram ſemis:
Addendo
Flor. Borraginis,
Bugloſſi,
Roſarum,
Anthos ana unciam ſemis,
Croci Auſtriaci ſcrupulos duos,

Specierum Cordialium temperat. incompl.
De gemmis frigidis,
Diamargariti frigidi,
Roſatæ novellæ ana drachmas duas,
Conſervæ Roſarum rubearum vet. uncias quatuor.

Macerentur infuſa in vaſe vitreo probè clauſo diebus octo, deinde diligenter Alembici oſculis occluſis, ne quid evaporet, per balneum artificioſè deſtillentur, collectus ſubinde & in aliud vas vitreum reconditus liquor uſui aſſervetur, in cujus media parte ſuſpendatur ſacculus, in quo

Ambræ gryſeæ veræ,
Moſchi Orientalis ana grana ſeptem contineantur.

Reliqua medietas ſervetur incompleta.

IN ſubito virium lapſu ex defectu ſpirituum animalium aut vitalium, cerebrum & cor mirificè recreat: unde apoplecticis, epilepticis, paralyticis, cardiacis & ſyncopticis commodiſſimè exhibetur: Inſuper analeptica eſt, & ex morbis diuturnis convaleſcentes inſigniter roborat, viresq́ corporis univerſi manifeſtè reſtaurat.

HUjus aquæ præſtantiſſimæ compoſitionem pharmacopolis noſtris propriam eſſe voluit, Clariſſimus & Excellentiſſimus D. D. Adamus Hebichius, Reverendiſſ. & Illuſtriſſ. Principum Eyſtadienſis & Auguſtani Epiſcoporum Medicus, Reipub. Auguſtanæ Archiater, & pharmacopoliorum Viſitator ordinarius, Collega nobis plurimùm honorandus.

ANIMADVERSIONES.

NUnc iteratò ſe offert ſpecioſa quædam, & ex centum ac quinque in univerſum computatis ingredientibus conglomerata *compoſitio*, quæ quàm eruditè & artificioſè elaborata ſit, mecum omnes, quibus natura rerum ingredientium aliqualiter ſaltem cognita eſt, facilè perſpicient. Utque primò de *cuſpidibus ſucculentis cornu cervi junioris recenter capti* ſermonem inchoëmus, ex his equidem egregia medicamenta, quorum ſuo competenti loco mentionem facturi ſumus, parari poſſunt, verùm longe alio, quàm præſenti aſſignato modo, deſtillatione ſcilicet per *Alembicum calore balnei*. Ita enim deſtillata *tenella cervorum cornua* (prout non minùs cunctæ aliorum *animalium* partes) *aquam* duntaxat ſive *humiditatem elementarem* exili virtute præditam exſudant: In illo autem, quod à tàm leni deſtillatione relinquitur, & cum aliis ſpeciebus abjicitur, ſummæ ac unicè expetendæ eorum virtutes reſident, alio convenientiori modo extorquendæ. Admiſcentur itidem huic ipſi compoſitioni *ſucci nonnulli acidi*, quorum aciditas pariter in reſiduo manet, nihilque de eadem deſtillato communicatur, quæ tamen in denominatis affectibus non parùm juvamenti afferre poſſet. Quòd ſi etiam *compoſitas ſpecies* examini ſubjiciamus, certè inveniemus, ipſarum ingredientia pleraque, & ferè omnia, ſi *precioſos lapides*, utpotè *Hyacinthos*, *Smaragdos*, *Saphyros*, *Sardos*, *Granatas*, *Aurum*, *Argentum*, *Margaritas & Corallia*, *Spodium item ſive Ebur calcinatum*, *Sericum toſtum & Saccharum* excipias, jam antè ipſi huic compoſitioni inſerta eſſe: Ecquid autem hi *precioſi* quidem aſt *duriſſimi lapides*, qui non ſolùm annuam coctionem ſine virium deperditione ferre, ſed etiam ignis violentiam ſtrenuè ſuſtinere poſſunt, hâc ſimplici & leni deſtillatione præbebunt? Et eſto, quod à *ſuccis Citri & Granatorum acidis* addendis nonnihil de *Perlis aut Corallis* diſſolveretur, illud tamen (ſolutum ſcilicet,) in fundo cucurbitæ remaneret, ut in præparationibus ſimilium *ſolutionum Perlarum*, *Coralliorum*, *oculorum Cancrorum*, *&c.* manifeſtè patet. Et quod magis eſt, *ſolutiones dictarum rerum* omnem aciditatem (quæ à *ſale acido* dependet, & arrepto corpore cum eodem coagulatur, & in aliud ens trasmutatur,) *ſuccorum acidorum* arctè ſecum retinent, ut nil de hiſce præterquam inſipidum & inutile phlegma in deſtillatione proliciatur, uti nec etiam ſimpliciter deſtillati *ſucci hi*, aciditatem ullam per Alembicum transmittunt. Quod ad *Aurum & Argentum* attinet, nec illa deſtillationi

apta

apta eſſe, luce meridianâ clarius, & ad nauſeam usque jam ante à nobis ſatis inculcatum eſt. Similiter neque *Spodium* ſive *Ebur calcinatum*, quod jam ſuperabundanter ignis violentiam ſuſtinuit, & ex quo partes ſubtiliores omnes expulſæ ſunt, ut nil niſi *terra mortua* remanſerit: Non aliter etiam de *Serico toſto* ſentiendum. Tandem, quàm ſtupidè & *Conſerva Roſarum* huic compoſitioni adjecta ſit, uti etiam *Saccharum roſatum tabulatum*, quod *Roſatam novellam* ingreditur, ex *animadverſionibus Balſami embryonis* patebit. Perpende nunc, Lector benevole, quàm inconſideratè & ſtultè magnificæ tales compoſitiones à Viris etiam eruditis ſæpenumerò conſarcinentur, quas ubi paulò ſeveriùs examinaveris, nugis refertiſſimas, ac inſuper etiam in ægri ſummum detrimentum conſcriptas eſſe, manifeſtè deprehendes: Ad quid enim illa tot *Gemmarum & precioſorum lapidum, Auri itidem & Argenti*, aliarumque rerum fruſtranea additio aut perditio potiùs, niſi ut miſero ægrotanti marſupium exenteretur, & quod plus eſt, ille ſpe ſuâ de recuperanda valetudine priſtina fruſtretur.

Erroribus hiſce craſſiſſimis aliquatenus detectis, reliquum nunc eſt, ut ex ingredientibus deſtillationi aptis, aliam præparationem formemus, rationi magis conſonam, qualem nunc ſubjicimus:

Nimirùm

℞. *Cinamomi acutiſſimi* ℥iv.
Cort. Citri recentium extim. ℥iij.
Caſſiæ ligneæ ℥ß.
Santalis Citrini ℥j.
Herb. recent. Baſilicon. floreſc. ℥iß.
Galangæ,
Caryophyllorum,
Macis,
Nuc. Moſchat. ana ʒvj.
Cubebarum,
Cardamomi,
Spicæ Indicæ ana ℥ß.
Roſarum Damaſc. odorif. recent. ℥iij. *vel* ℥vj.
Florum recent. Anthos ℥j.
Borraginis,
Bugloſſi ana ℥ß.
Zedoariæ,
Styracis Calam. ana ʒij.

Craſſiuſculè inciſa & contuſa infundantur in
Vini Malvatici ℔j.
Spiritûs vel aquæ ſpirituoſæ cort. Citri ℥iij.
Spiritûs de Rubo Idæo,
Pomorum,
Ceraſorum nigrorum,
Roſarum ana ℔j.
Aquarum Meliſſæ
Acetoſæ,
Violarum
Borraginis
Bugloſſi omnium ſine additione aquæ ſimpl. deſtillat. ana ℔j.

Stent aliquandiu in digeſtione, poſtea deſtillentur, roſtro verò Alembici vel capitello nodulo incluſa imponantur

Radic. Doronici,
Ligni Aloës odoriſ. & gummoſi ana ʒiij.
Croci opt. ʒiß.
Moſchi &
Ambræ ſi lubet ana ℈ß.

Vel hæc ſaltem ſcil. *Moſchus & Ambra*, medietati hujus aquæ ſeparatim deſtillandæ imponi poſſunt: Atq; ſic deſtillatio perficienda, & aqua præſtantiſſima confortativa uſui aſſervanda eſt.

Nota: *Succi acidi*, utpotè *Citri, Granatorum & alii*, licet crudi ad cordis corroborationem propter ſymbolicam aciditatem liquoris in pericardio exiſtentis plurimùm poſſint; deſtillati tamen aciditatem & efficaciam omnem in reſiduo relinquunt, qui etiamſi ad ſiccitatem usque pellantur, non perindè efficaces ſunt, proptereà lubens, loco *prædictorum ſuccorum, ipſorum fructuum ſpiritus* ſubſtitui.

ELIXIR VITÆ MATTHIOLI.

℞. Cinamomi unciam unam,
Zingiberis drachmas quatuor,
Santalorum omnium ana drachmas ſex,
Zedoariæ unciam ſemis,
Caryophyllorum,
Galangæ,
Nucis Moſchatæ ana drachmas duas & ſemis,

 Macis,

Macis,
Cubebarum ana drachmam unam,
Cardamomi utriusque,
Sem. Melanthii ana drachmas tres,
Aniſi,
Fœniculi dulcis,
Paſtinacæ ſylveſtris,
Ocymi,
Rad. Angelicæ,
Caryophyllatæ,
Glycyrrhizæ,
Calami odorati,
Phu minoris,
Fol. Sclareæ,
Thymi,
Calaminthæ,
Pulegii,
Menthæ,
Serpilli,
Amaraci ana drachm. duas,
Flor. Roſarum rubearum,
Salviæ,
Betonicæ,
Roriſmarini,
Stœchadis,
Bugloſſi,
Borraginis ana drachmam unam ſemis,
Corticum Citri drachmas tres,
Specierum Diambræ,
Aromatici Roſati,
Diamoſchi dulcis,
Diamargariti calidi,
Diarhodon Abbatis,
Electuarii de Gemmis ana drachm. tres.

Terantur quæ terenda ſunt, & deinde in vitreo vaſe macerentur ex libris duodecim aquæ vitæ præſtantiſſimæ, è ſelectiſſimo vino paratæ; occluſo ſubinde vaſis oſculo diebus quindecim continuis. Ac deinde vitreo Alembico vaſi ſuperpoſito per aquæ ferventis balneum à perito artifice deſtillentur, oſculis Alembici adeò concluſis, ut nihil inde expirare poſſit. Aqua quæ inde fluxerit, in aliud ſubinde vas recondatur, additis Santali odorati teſſelatim conciſi duabus drachmis, Moſchi & Ambræ in tenui linteolo colligator. ana ſcrupulo uno ſemis, & Julep Roſati clariſſimi librâ. Demum concutiantur fortiter, quouſque Julep cum aqua miſceatur, claudaturque deinde vas cerâ & membranâ, ac ita quieſcat diebus quindecim continuis, & ultimò in aliud transferatur vitrum, ibique aſſervetur pro uſu.

Aqua hac mirabilis efficacia ac juvamenti exiſtit, quippe non ſolùm hauſta, ſed in faciem ex alterius ore projecta, epilepticos, defectos animo, & fœminas uteri ſtrangulatu decidentes revocat, loquelam amiſſam reſtituit, & jamjam moribundos tamdiu ſuſtinet, ut quandoque miraculi ſpeciem afferat. Additur etiam in clyſteribus colicorum unciæ pondere, præſentaneo auxilio, ubi à flatu aut frigiditate provenit morbus, & præſertim additis Theriaca aut Mithridatica Antidoti binis drachmis: denique ad frigidos omnes affectus medicamentum magnoperè commendandum exiſtit.

ANIMADVERSIONES.

Quas præcedens *aqua cordialis temperata compoſitio*, easdem hoc *Elixir vitæ* redolet ineptias & abſurditates: Conſtat etiam ex *novem diverſis compoſitis*, adeoque ex *centum & ſexaginta ſex ingredientibus*, quorum potiora ter quaterve, imò ſexies, vel ſepties, non ſecùs atque in ipſa Authoris Antidoto ponuntur. Errores autem craſſiſſimi in hac compoſitione quoque commiſſi, maximam partem in *præcedentibus animadverſionibus ſuper aquam cordialem temperatam* detecti ſunt, ex quibus tùm quivis facilè colligere poterit, quænam ex hujusmet compoſitionis ingredientibus deſtillationi apta vel inepta ſint. Et ne tanta rerum pretioſarum huic *Elixiri* deſtinatarum inutilis fiat deperditio, ac ut impoſterum cùm ſumptus, tùm labores compendifaciamus, aliam ex ipſiſſimis ingredientibus, iiſque duntaxat, quæ deſtillationi aſſignatæ accommodata ſunt, ſubnectam præparationem:

Utpotè

℞. *Cinamomi acutiſſimi* ℥iij.
Zingiberis ʒß.
Santali citrini vel ligni Rhodii ℥iij.
Zedoariæ ʒvj.
Caryophyllorum,
Galangæ,

Nuc.

Nuc. Moſchat.
Macis,
Cubebarum,
Cardamomi, ana ʒß.
Piperis longi,
Nigri ana ʒij.
Sem. *Coriandri* ℥j.
Aniſi,
Fœniculi,
Paſtinacæ ana ʒvj.
Apii ʒij.
Rad. *Angelicæ*,
Caryophyllatæ,
Calami aromat.
Rhei minoris ana ʒß.
Pyrethri,
Aſari ana ℥j.
Fol. Sclareæ ſive Matris ſylvæ,
Thymi,
Baſilici,
Calaminthæ,
Pulegii,
Serpilli,
Menthæ,
Majoranæ ana recent. ʒvj.
Florum Roſarum recent. contuſ. & ſale conditarum ℥iij.
Salviæ,
Betonicæ,
Roriſmarini,
Stœchad.
Borraginis,
Bugloſſi ana recent. ʒij.
Cortic. Citri recentium extim. ℥ij.

Inciſa & contuſa craſſiuſculè infundantur in ℔xlj. *ſpiritus vini optimè rectificati*, ſtentque in infuſione loco tepido per aliquot dies, poſtea deſtillentur in M. B. ad ſiccitatem *ſpecierum* usque. *Capitello* verò vel *infundibulo roſtri Alembici* immittantur ſequentia in petia ligata, nimirùm

Radic. Doronici,
Ligni Aloës opt. ana ʒij.
Croci ʒj.
Moſchi &
Ambræ ana ʒß.

Aquæ ſive *ſpiritui prolecto* fragrantiſſimo & efficaciſſimo pro edulcoratione adde

Juleb roſati, *ſecundum mentem noſtram parati* ℔j.

Et acquires *Elixir* multò præſtantius & majoris efficaciæ, quàm ſi juxta *pompoſam præſcriptam compoſitionem* paratum eſſet.

AQUA EPILEPTICA LANGII.

℞. Florum Liliorum convallium manipulos duodecim.
Superfundatur menſura una ſemis vini Cretici aut Moſchatelli, aut aliàs generoſi, in eoque per dies quinque infuſi maneant, mox vitreis organis tepentis aquæ balneo deſtillentur. Deinde
℞. Cinamomi drachmas ſex,
Nucis Moſchatæ unciam ſemis,
Piperis longi drachmas duas,
Florum Lavendulæ unciam unam,
Roriſmarini,
Stœchadis ana unciam ſemis,
Cubebarum drachmas duas,
Viſci quercini,
Radicum Pæoniæ,
Dictamni noſtratis ana unciam ſemis.
Omnia craſſiuſculè contrita, rurſus in ſuperiori vino per dies octo macerentur loco aprico, poſtmodum deſtillentur ut ſuprà.

H*Æc aqua præſtantiſſima eſt ad epilepſiam, vertiginem & lethargum, non tàm ratione præſervationis, omni tempore proximè quadram Lunæ antecedente, eandem uſurpando, quàm ratione curationis, in ipſo paroxyſmo, & recollectis paululùm viribus, illam aſſumendo: etiam exteriùs illam applicando ſumma efficacia & virtutis eſſe experientiâ conſtat.*

ANIMADVERSIONES.

Pauca in hac *compoſitione*, ceu reliquis magis concinnâ, correctione vel admonitione indigent, prætérquam quod *flores Liliorum convallium cum vino Cretico* ad totalem exſiccationem, ſive quousque aridi relicti in fundo cucurbitæ remanſerint, per M. B. deſtillandi ſint. *Fl. Lavendulæ & Roriſmarini* recenter accipiendi ſunt, &, ſi libet, etiam in paulò majori quantitate. Pro *Viſco autem quercino*, ſi ejusdem *ſpiritus radicalis* violentiori igne prolectus & rectificatus ſubſtitueretur, longè

longè meliùs foret. *Radices Paonia* poſſent jam *perfecta deſtillata aqua* minutim conſciſſæ denuò immergi, & aliquandiu in infuſione relinqui, tandem ab ipſis per filtrum *aqua* ſeparari, quæ poſtea in vitro probè obturato ſervanda uſui.

AQUA EPILEPTICA PUERORUM.

℞. Aquarum Ceraſorum nigrorum,
Florum Tiliæ;
Pæoniæ,
Squamatiæ ana uncias octo,
Tabularum manus Chriſti perlatarum uncias quatuor.
Miſce ad uſum.

Datur infantibus per ſe, vel cum ſuperioris particula commixta, ad epilepticos inſultus dentitionis ut plurimùm tempore, ob gingivarum erraſſitiem ſupervenientes, inhibendos & mitigandos.

ANIMADVERSIONES.

IN hac *mixtura* quod moneam, hoc unicum eſt, ut *aqua denominata* ſine ulla additione *aqua communis* deſtillatæ addantur: Nam alioquin *aqua ſtillatitia ſimplices*, quæ in Officinis proſtant, plerumque exigui momenti ſunt, nec illæ ipſæ in tanta quantitate, quâ communiter expetuntur, neque pro tali precio, quo à vulgo deſiderantur, ritè & abſque additione *aqua communis* parari aut divendi queunt: Præſtaret tamen, ut quilibet Pharmacopœus ex *ſelectioribus vegetabilibus*, quantitatem *aquarum ſtillatitiarum* dextrè & ſine additione *aqua ſimplicis* paratarum vel deſtillatarum in gratiam illorum, qui ſanitatem æri præferunt, in promptu haberet.

AQUA PRO EPITHEMATE CORDIS NORIBERGENSIUM.

℞. Specierum Diamoſchi dulcis,
Diambræ,
pro Epithemate cordis ana drachmas duas,
Roſarum rubearum odoratiſſimarum unciam unam,
Santalorum omnium ana drachmas duas,
Iridis Florentinæ drachmas tres,
Corticum Arantiorum,
Citriorum ana unciam unam,
Boli Armenæ Orientalis drachmas duas,
Aquæ Roſarum libras quatuor,
Vini odorati libram unam ac dimidiã,
Aceti Roſacei libram unam.
Inciſis & contuſis omnibus, infundantur & deſtillentur ſecundum artem.

IN ipſiu cordiu affectibus ſyncope & palpitatione, tùm etiam in febrili calore cor primariò occupante contemperando, præſentaneum remedium præſtat.

HOc Epithema cordiale ex diligentiſſimo Diſpenſatorio Excellentiſſimorum Dominorum Medicorum Noribergenſium deſumptum, & in uſum noſtrum tranſlatum eſt.

ANIMADVERSIONES.

NOn minoribus hæc compoſitio referta eſt erroribus, quàm ſuperior illa *aqua cordialis temperata*; proinde nec ab re erit, *animadverſiones noſtras* ſuper eandem conſcriptas etiam hùc trahere, præſertim ratione *lapidum precioſorum*, *Margaritarum, Corallorum, Spodii, Serici toſti, & Boli Armenæ* (qui præcedentibus *lapidibus aut Perlis* in ſimili deſtillatione æqualis exiſtit) nec non *aceti*, quod in diſſolutione *Corallorum aut Margaritarũ* cum iiſdem veluti coagulatur, aut in aliud ens transmutatus, & in fundo cucurbitæ remanens ejus aciditas, ſaltem inutile ſuum phlegma emittit. Ne multus autem ſim, addam ex ingredientibus hujus compoſitionis, deſtillationi quodammodo aptis aliam formulam paulò præſtantiorem, videlicet

℞. *Roſar. recent. incarnat. contuſarum & ſale conditarum* ℥vj.
Flor. Borraginis,
Bugloſſi recent. ana M ß.
Herb. Meliſſa citraria,
Baſilici recent. ana M ij.
Rad. Iridis Florent. ℥vj.

Rad.

Rad. Zedoariæ ℥ß.
Galangæ ʒiij.
Cortic. Arantior. recent. extim.
Citri recent. extim. ana ℥iij.
Cinamomi optimi ℥iß.
Macis,
Nuc. Moſchat. ana ℥ß.
Caryophyllorum,
Cardamomi cum capſulis ana ʒiij.
Cubebarum ʒij.
Inciſa & contuſa groſſo modo infundantur in
Aquæ Roſarum odoratiſſimæ ℔iv.
Vini albi odorati & generoſi ℔iß.
Aceti Roſacei ℔ij.
Stent in infuſione loco calido diebus aliquot, poſtea ſpeciebus ſequentibus, utpotè
Radicum Doronici,
Ligni Aloës opt. gummoſi ana ℥iß.
Croci ℈ij.
Camphoræ ℈j.
Moſchi &
Ambræ, ſi libet ana ℈ß.
In petia ligatis, & roſtri Alembici patentiori orificio prius immiſſis, fiat deſtillatio usque ad ſiccitatem *ſpecierum*, ne *aetum* in fundo remaneat: *Aquam* denique *prolectam precioſam* ad ſuos uſus ſtudioſè aſſerva.

AQUA FUMARIÆ COMPOSITA.

℞. Rad. Glycyrrhizæ raſæ unciam ſemis,
Polypodii querɛini mundi drachmas ſeptem,
Herbarum Abſinthii Romani,
Cuſcutæ ana unciam unam,
Epithymi drachm. ſeptem,
Flor. Borraginis,
Bugloſſi,
Violarum ana unciam unam,
Roſarum unciam ſemis,
Myrobalanorum Chebulorum,
Citrinorũ ana drach. viginti,
Prunorum Ungaricorum enucleatorũ,
Paſſularum majorum enucleatarum ana libram ſemis,
Pulpæ Caſſiæ fiſtulæ,
Tamarindorum ana uncias duas,
Pulveriſanda pulveriſentur ſubtiliſſimè; reliqua verò incidantur & contundantur, & miſceantur, & infundantur in
Aquæ Fumariæ libris ſeptem,
Stent in infuſione in loco calido per octiduum, vaſe quotidiè exagitato, deinde adde
Succi Fumariæ depurati libras tres.
Deſtillentur in Balneo Mariæ igne lentiſſimo.

Ventriculum & hepar roborat, obſtructiones aperit, cutis morbos præcipuè ab humore ſalſo ac aduſto natos, ut pſoram, lepram, impetiginem atque ſerpiginem curat.

ANIMADVERSIONES.

Compoſitio hæc, ceu indigna, ut publicis Diſpenſatoriis inſeratur, non meretur, ut diu ejusdem correctioni & emendationi immoremur. Etenim ex *ſpeciebus ipſi deputatis*, utpotè quæ naturâ ſuâ ſatis violentam, ſine virium deperditione, coctionem pati poſſunt, & quarum etiam bona pars, antequam huic compoſitioni additæ fuêre, jam ſufficienter cocta eſt, (nimirùm *pulpa illa Caſſiæ & Tamarindorum*,) impoſſibile eſt ulteriùs tam leni deſtillatione balnei *viribus ullis præditam aquam* elicere. Relinquamus igitur has nugas, aliis magis neceſſariis ac utilioribus ſedulam noſtram operam accommodaturi.

AQUA HIRUNDINUM USITATA.

℞. Pullorum Hirundinum vivo corpore laceratorum, aut diſſectorum, numero viginti quatuor,
Viſci querɛini uncias tres,
Sem. Pæoniæ excorticati unc. unam,
Rad. ejusdem uncias duas,
Aq. Liliorum convallium,
Flor. Sambuci,
Pæoniæ,
Tiliæ ana uncias triginta duas, ſeu menſuram civilem noſtratem.
Stent in infuſione loco calido, per horas viginti quatuor, deinde deſtillentur per Balneum Mariæ.
Reſervetur liquor ſtillatitius in uſum.

Adverſus epilepticos inſultus potens eſt, apoplexiam antevertit, vertiginem curat, incubo ac paralyſi auxiliatur, ac infantium convulſionibus ſtrenuè medetur.

Hujus deſcriptionis formula nobis hucusque uſitata & conſueta extitit, quam etiamnum retinemus, licet varii ejus aquæ parandæ modi proſtent. Libuit autem alias duas formulas Medicis noſtris probatas, hîc ſubjicere, ne publicum bonum in privatum commodum tranſtuliſſe videamur.

ANIMADVERSIONES.

Nullâ dubitationis anchorâ diſtentus teneor, ſi *aqua hæc* ex *hirundinibus* dextrè elaboraretur, quod multum in denominatis affectibus præſtare poſſet. Itaque ne quicquam, quod utile eſſe poſſit, intactum relinquamus, aut *corticibus* ſervatis, *nucleos* abjiciamus, procedamus hunc in modum. Nempè

℞. *Aquar. Liliorum convallium,*
Florum Sambuci,
Pæoniæ,
Tiliæ absq. additione
Aquæ ſimplicis deſtillat. ana ℔iiß.

Quibus in cucurbitam vitream infuſis, immittantur *Pullorum hirundinum vivorum numero xxiv*, & ſtatim appoſito Alembico ac juncturis circumlitis relinquantur in loco tepido per diem unum vel alterum, poſtea deſtillando evocetur tota humiditas per Mariæ Balneũ ad ſiccitatem *pullorum*, qui exſiccati & quantum fieri poteſt deplumati, vel à plumis ſeparati ſtatim immittendi ſunt retortæ vitreæ loricatæ, & aucto igne per gradus, ultimò luculentâ flammâ in vas recipiens aliud deſtillandi, quouſque *univerſa eorum radicalis humiditas cum ſale volatili & oleo fœtido* expulſa ſit: Queîs peractis, *ſpiritus cum ſale volatili* (quod in ipſo diſſolvitur.) ab *oleo fœtido* ſeparatus binis vicibus rectificandus, (ſaltem ad medietatem, ratione *ſalis volatilis*, quod ſtatim & primò prodit;) & cum *aqua ſuperiùs deſtillata* conjungendus eſt: Quibus tandem reliqua etiam infundantur inciſa & contuſa, utpotè

Viſci quercini ℥iij.
Sem. Pæoniæ excort. ℥j.
Radicum ejusdem ℥ij.
Sem. Coriandri ℥j. } ad obtundendum odorem ſalis volatilis ex pullis hirund. prolecti.
Macis,
Cubebarum ana ʒß.

Deſtillentur iterùm in M. B. vel arena ad ſiccitatem *ſpecierum*. Ex *reſiduo* beneficio *ſpiritûs vini* conficiatur *extractum*, quod unà cum *prolectâ aqua* aſſervari, & ſi lubet etiam apoplecticis ac epilepticis propinari poteſt.

AQUA HIRUNDINUM COMPOSITA MINOR.

℞. Hirundinum ut ſuprà vivis corporibus diſcerptarum numero quadraginta,
Folior. Rutæ recentis manipulos duos,
Caſtorii unciam,
Vini libras tres.
Deſtillentur in Balneo Mariæ, ut artis eſt.

Epilepticos paroxyſmos abrumpit, ac comitiali morbo perculſos excuſcitat.
Validior eſt quæ ſequitur.

ANIMADVERSIONES.

Hæc ipſa *aqua* ut efficaciter in epilepſia, & congeneribus affectibus ſuas operationes exerceat, paranda eſt juxta modum in *animadverſionibus antecedentibus* edoctum, deſtillando nimirum ex *pullis hirundinum*, poſtquam jam in *vino* ſuffocati, vinumque ab ipſis abſtractum fuerit, *ſaleorum volatile*, quod rectificatum *aquæ deſtillatæ* jungendum, & additis reliquis *ſpeciebus*, nec non quibusdam *odoriferis* ad odorem ingratum cùm *ſalis volatilis*, tùm *Caſtorii* infringendum, de novo deſtillatio inſtituenda eſt.

AQUA HIRUNDINUM COMPOSITA MAIOR.

℞. Pullorum Hirundinum vivo corpore diſcerptorum numero quadraginta,
Caſtorii unciam unam ſemis,

Sem.

Sem. Pœoniæ,
Rad. ejuſdem,
Viſci quercini ana uncias duas,
Rad. Dictamni albi unciam unam,
Foliorum Rutæ,
Florum Sambuci,
Tiliæ,
Liliorum convallium,
Anthos,
Paralyſeos ana manipulum unum,
Cinamomi acuti drachmas tres,
Cubebarum,
Macis,
Ligni Aloës ana drachmas duas,
Vini albi odoriferi libras octo,
Aceti Scillitici libras duas.

Macerentur per triduum in vaſe vitreo probè clauſo, poſtea lento igne per cineres aut Balneum Mariæ deſtillentur. Liquori ſtillatitio huic poſtmodum addendo

Spiritûs Vitrioli rectificati & ex arte præparati, quantum ſatis pro acore fuerit. Reponatur.

Crebrè meatus potenter reſerat, obſtructiones ventriculorum ejus aperit, convulſionem, ſpaſmum, paralyſin, apoplexiam, epilepſiam, morbumq; comitialem, ejusq; inſultus reprimit ac abrumpit, & hos quidem affectus non qualitate ſolùm manifeſtâ, ſed etiam à proprietate pellit: Verùm adultis potiſſimùm uſurpanda, uteri quoque affectus ac ſuffocationes plurimùm juvat. Quibus Caſtoreum odoris offenſam parit, iis Ambra aut Moſchi nonnihil adjicere, eamq; modica Sacchare dulcorare poterunt; ut evadat jucundior.

ANIMADVERSIONES.

IN deſtillatione hujus *aqua laudabilis* omnimodè imitari poſſumus modum in ſuperioris *aqua hirundinum uſitata animadverſionibus* edoctum: Nimirùm, poſtquam *pulli hirundinum* in *vino* ſuffocati vel ſubmerſi, & cum eo deſtillati ſunt, *ſal volatile* ex ipſis eliciendum, & *aqua deſtillata* commiſcendum eſt: Quo facto, additis cæteris *ſpeciebus & Aromatibus* deſtillatio reiteranda, demùm ex *ſpeciebus reſiduis extractum* conficiendum, quod urgente neceſſitate, unà cum *aquâ* propinari poterit. Quin etiam ratione *aceti Scillitici & ſpiritus Vitrioli* ultimò addendorum, ſi mihi res committeretur, ego pro *aceto Scillitico ſuccum Scilla cruda, vel aquam florum Tilia aut eorum etiam ſuccum*, & pro *ſpiritu Vitrioli* (qui admixtus *aqua ſal volatile hirundinum* in aliud ens commutat) *phlegma* vel potius *ſpiritum Vitrioli volatilem ſulphureum, à proprio ſuo ſpiritu acido ſemel atque iterùm rectificatum*, ſubſtituerem, & quidem non ſine prægnanti ratione, cùm *ſpiritus hic Vitrioli ſulphureus dicto ſpiritu acido & corroſivo* in affectibus apoplecticis & epilepticis longè efficacior ſit, & magis appropriatus.

LAC VIRGINEUM.

℞. Aluminis crudi unc. quatuor.
Decoquantur ad tertias in aquæ fontanæ libris duabus:
Poſtea
℞. Lithargyri libram ſemis,
Aceti vini libram unam ſemis.

Decoquantur ad remanentiam libræ unius: colentur & commiſceantur ambæ aquæ, ac ſpatulâ tamdiu agitentur, donec albeſcant.

Coſmeticum eſt medicamentum, cuti perpolienda, ac manibus lavigandis accommodum, faciem tergit, lentigines delet, cutis infectiones adimit, nec non ſerpigines, lichenas, impetiginesq; perſanat.

AQUA LITHARGYRI.

℞. Aceti acerrimi libras quinque,
Lithargyri Auri,
Argenti ana uncias quatuor.

Stent in infuſione in vaſe vitreo per biduum, poſtmodum acetum extilletur per Alembicum, quod aſſervetur. Deinde
℞. Aluminis plumoſi,
Salis Gemmæ ana drachmam unam,
Thuris maſculi unciam ſemis,
Camphoræ ſcrupulos duos,
Aquæ Roſarum libram unam,
Olei Tartari uncias ſex.

Terenda terantur, ſtentque ſimul in infuſione per horas viginti quatuor, rurſumq; ab his aqua per Alembicum eliciatur.

ANIMADVERSIONES IN LAC VIRGINEUM ET AQUAM LITHARGYRII.

SI qua alicui voluntas erit præparationem hujus *Lactis virginei* juxta modum præſcriptum inſtituere, per me licebit. Et quantumvis *ſolutiones Aluminis & Lithargyrii* ſe invicem præcipitent, ut neutrum horum ſuas operationes proprias ritè exſerere poſſit, nihilominus tamen illa ipſa ità mixta refrigerando, fucatamque cuti albedinem inducendo nonnihil præſtare poſſunt. *Aqua autem Lithargyrii præparatio* per deſtillationem ſtupidiſſima eſt. Etenim *Saccharum Saturni* ſive *ſal Lithargyrii auri & argenti*, quod beneficio *aceti deſtillati* ſolvitur vel extrahitur, ſi vel centies deſtilletur, ſemper tamen in fundo remanet, prodeunte duntaxat in deſtillatione ſolo *aceti phlegmate inutili*. Cæterùm, qui *Alumen plumoſum* eò rem fixiſſimam, item *ſal Gemmæ*, nec non *oleum Tartari* (quod nihil aliud eſt quàm *ſal Tartari*, humiditate aëris attractâ reſolutum,) ſimplici hac deſtillatione per Alembicum pellere nôrit, næ is mihi magnus erit Apollo. Itaque ex binis hiſce deſtillationibus ſolam *aquam Roſarum*, *Thuris ac Camphoræ odore* nonnihil imbutam, unà cum *phlegmate aceti* acquires; Adeoque neceſſum erit, ut ſolis coctionibus vel infuſionibus, intermiſsâ deſtillatione, contentus ſis, & in fine demùm *Camphoram* ſ. a. & *aquam Roſarum* admiſceas.

AQUA MASTICHINA.

℞. Maſtiches uncias quatuor,
Macis elect. uncias duas,
Caryophyllorum unciam unam,
Cinamomi unciam ſemis.
Pulveriſentur omnia & commiſceantur, deinde affundantur illis
Vini Malvatici libræ duæ.
Stent in infuſione per triduum, poſtea deſtillentur in arena igne lento, donec aquoſus humor exierit, deinde fortiori, ultimò verò fortiſſimo, & quilibet liquor ſervetur ſeorſim.

Facultatem ventriculi concoctricem & retentricem confortat, ciborum faſtidium abſumit, nauſeam, ſingultum, vomitum, & choleram morbum profligat.

ANIMADVERSIONES.

PErplacet equidem præ multis aliis hujus *aquæ Maſtichinæ compoſitio*; id verò unicè circà ipſius præparationem deſidero, quod de eo, quomodo ſcilicet hæc ipſa *aqua* dextrè deſtillanda ſit, & an *liquores*, qui ultimò igne violento & fortiſſimo prodibunt, empyreuma redolentes, nec non *oleum fœtidum*, à *Maci*, *Maſtiche*, *Caryophyllis & Cinamomo* priori grato odorifero & præſtantiſſimo *liquori* commiſcenda ſint, ne ranillum quidem meminerint, abundè ſe muneri ſuo ſatisfeciſſe putantes, quod quemlibet *liquorem* à deſtillatione ſeorſim aſſervandum eſſe innuerint: Aſt mehercle hoc ad efficiendam gratam, efficacem & ventriculum inſigniter roborantem *aquam* nullatenus ſufficit, quin aliâ viâ & quidem ſaniori procedendum erit, ſi voti noſtri compotes fieri anhelamus; videlicet

℞. *Species omnes & ſingulas prout in compoſitione præſcripta enumerantur.*
Quibus ſuperaffunde
Vini Malvatici ℔ij.

Et poſt triduanam digeſtionem deſtilla per M. B. ad ſiccitatem usque: *Reſiduis ſpeciebus* à deſtillatione denuò affunde
Spiritûs vini optime rectificati ℔ij.

Stent in infuſione loco calido per unum aut alterum diem, poſtea *filtratam colaturam* priori *aquæ deſtillatæ odoriferæ* commiſce: *Mixturam hanc* iterum filtra, ſicque uſui aſſerva. Si autem ad combuſtionem usque (uti quidem illorum mens eſt) *prædictæ ſpecies* deſtillarentur, multum quidem *olei fœtidi* redderent, *aquæ* tamen nunquam permiſceri poſſet; Et ſi quis fortè tale *oleum* deſideraret, prò externa ventriculi inunctione, is ex *Maſtiche* per ſe *oleum* elicere, eodemque ventriculum inungere poſſet, *aqua* verò ſive *eſſentia illa ſuperior odorifera* grataque & efficaciſſima erit ad uſus internos, nec minus etiam utilis, ſi

lis, ſi in languida conſtitutione ventriculi externè ejusdem regioni cum *pane* ſaltem applicetur.

AQUA MERCURIATA.

℞. Ceruſſæ Venetæ uncias duas,
Aluminis crudi unciam unam ſemis,
Salis Nitri,
Ammoniaci ana drachmas duas,
Lithargyri unciam unam,
Zingiberis drachmam unam ſemis,
Mercurii ſublimati unciam unam,
Aquarum Solani,
Plantaginis,
Roſarum albarum ana unc. tres,
Centinodiæ uncias quatuor,
Aceti acerrimi libram unam.
Miſce & bulliant parum.
Servetur in vitro ad uſum ſine colatura.

Cutis defœdationi, puſtulis, verrucis, ficubus, ſerpigini, ſcabiei malignæ, fiſſuris in volis manuum & plantis pedum conducit, ulceribus imprimis Venereis penicillo leniter contactis illita mirificè prodeſt.

ANIMADVERSIONES.

SI ſaltem ex aliquibus & ſelectioribus huic *compoſitioni Mercuriatæ* deſtinatis ſpeciebus competens fieret mixtura, non dubito, quin exinde potens exſurgeret, ad nonnullos enumeratorum affectuum externorum integrè curandos medicamentum: Verumenimverò ingentem illam rerum apertè inter ſe pugnantium commixtionem nullo modo probare poſſum: Unum enim ab altero præcipitatur, atque hoc modo eorum vires reciprocè infringuntur, vel etiam penitus annihilantur; ut manifeſtè videre eſt in *eſſentia Lithargyri & Ceruſſæ* per acetum extracta, quæ per addita *Salia* & *Mercurium* denuò præcipitatur, & eo ipſo in virtutibus ſuis diminuitur. Sin itaque aliam aliquam exoptas ad denominatos affectus *aquam* vel *mixturam* præſtantiorem, minusque doloriferam, mira interim præſtantem, tàm in antiquis ac ſordidis, quàm recentibus ulceribus; fiſtulis ac vulneribus, etiam ubi alia *unguenta* plurima & *Balſama* etiam efficacia nequicquam profecerunt, quamque ob id ſemper in ſecretis habui, en fideliter tecum communico talem!

℞. *Aquæ Plantaginis vel Millefolii*
aut quod meliùs eſt,
Succi Plantaginis vel Millefolii,
hisque etiam non exiſtentibus
Decocti ſaltem eorundem ℔j. ℥ij.
Aloës Succotrinæ ʒvj.
Mercurii ſublimati ʒß. *vel* ℈ij.

Fiat una ſaltem atque altera ebullitio, tùm reſidere permitte, quia de *Aloë* nonnihil præcipitatur, poſtea decantetur, addaturque *mellis Roſati ſimpl.* ℥iß. Et mixturâ hâc utere cum linteolis duplicatis in eadem madefactis: et tali modo parata vix ullum inferr dolorem. Si quâ tamen vulnus vel ulcus eſſet in partibus nervoſis, quibus *Mercurius* inimicus (licet ego nunquam hujus *mixturæ Mercurialis* effectum infelicem obſervaverim;) poſſet loco *Mercurii*, ſubſtitui *Saccharum Saturni*, *vel etiam Alumen crudum*, in majori tamen quantitate, cum illo longè mitiora ſint. Potentiorem etiam ſi quis *hanc mixturam* exoptaret, poſſet doſin *Mercurii ſublimati ad* ʒj. *vel* ʒiß. augere.

AQUA MIRABILIS LANGII.

℞. Florum Primulæ veris,
Roriſmarini,
Folior. Majoranæ,
Ivæ arthericæ ana manipulum unum,
Specier. Diamoſchi,
Diapliris,
Diambræ ana unciam ſemis,
Confect. Anacardinæ unciam unam,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Nucis Moſchatæ,
Caryophyllorum,
Macropiperis,
Carpobalſami ana drachmam unam,

Rad. Acori,
Ireos,
Ariſtolochiæ rotundæ ana unc. unam ſemis,
Sem. Sileris montani,
Pæoniæ,
Fœniculi ana drachm. unam,
Aquæ herb. Paralyſeos,
Salviæ,
Betonicæ ana libram unam,
Florum Tiliæ libram unam ſem.
Serapini,
Opopanacis,
Myrrhæ,
Gummi Juniperini an drachmam unam ſemis.

Stent omnia ſimul mixta in infuſione per dies octo, poſtea extrahantur per Alembicum ter in cineribus calidis, vel vapore, ſive balneo ſicco.

Eſt mirabilis juvamenti in præſervatione ab apoplexia & omnibus ægritudinibus nervorum frigidis, curans paralyſin, torturam, ſpaſmum, & mirabiliter loquelam reſtituens.

ANIMADVERSIONES.

Mirabilis hujus *aquæ Langii compoſitio* æquè mirabiliter, uti ſuperior *aqua cordialis temperata*, neſcio ex quot quibusvè ingredientibus conſarcinata eſt, cum qua etiam omnimodè convenit, tùm quoad inutilem plurimarum rerum additionem, ſcilicet *Margaritarum Corallior um, Spodii & Serici toſti* (quæ *ſpecies Diamoſchi & Pleres Archont.* ingrediuntur,) nec non *Myrobalanorum, Anacardiorum, mellis & butyri*, quæ ſunt ex numero eorum, ex quibus *confectio Anacardina* compoſita eſt:) tùm etiam ratione farraginis ingredientium, quorum pleraque bis, ter, quatervè, imò quinquies *huic compoſitioni* inſeruntur, & quidem in tàm exigua quantitate, ut, ſi exacta computatio inſtitueretur, inveniremus unamquamque doſin vix tantillum de hoc vel illo capere poſſe; & ut ſummatim dicam, indigna eſt hæc tam miris modis *conglomerata compoſitio*, ut operam noſtram in erroribus ejusdem enucleandis occupemus: Relegantur igitur *animadverſiones noſtra in præfatam aquam cordialem temperatam*, & alias ſimiles ſpecioſas compoſitiones factæ, quibus hæc ad amuſſim reſpondet.

Aliam hujus aquæ præparationem dexteriorem ſubjungere operæ precium non duximus, cùm ſimilium aquarum ad eosdem, quibus hæc dicata eſt., affectus conſcriptarum, jam tùm in hoc Diſpenſatorio ingens ſit ubertas, quibus juxta noſtras *animadverſiones* præparatis facilè quilibet contentus eſſe, aut ſecundum easdem, hujus *aquæ* concinniorem compoſitionem & præparationem eruere poterit.

AQUA NEPHRITICA D. D. JOHANNIS GEORGII BRENGGERI.

℞. Rad. Althææ,
Ononidis,
Petroſelini,
Malvæ,
Saxifragiæ ana uncias duas,
Sem. Ceparum,
Cynosbati,
Fœniculi,
Milii Solis,
Urticæ ana unciam unam,
Baccar. Alkekengi,
Hederæ,
Juniperi,
Cort. Frangulæ,
Tamariſci ana unciam ſemis,
Ligni Guajaci,
Nephritici,
Saſſafras,
Cinamomi,
Macis ana drachmas tres.

Infundantur in vini Malvatici libris quatuor, & ſpiritûs vini libris duabus, per quatuordecim dies, exprimantur, expreſſis adde

Succi Fragorum,
Limonum,
Aſparagi,
Raphani,
Veronicæ ana libram ſemis,
Nucleor. Ceraſorum,
Perſicorum,
Prunorum ſylveſtrium.
Pulveris contra calculum,

Tere-

Terebinthinæ Venetæ ana drachmas duas.
Deſtillentur, ut artis eſt.

Obſtructiones renum aperit, ſabulum ex iisdem & ureteribus propellit, terreſtrem ſubſtantiam, calculorum renum & veſicæ genitricem diſſolvit & lapillos jam procreatos ſenſim conterit, & in arenulas redactos educit; difficultatem inſuper urinæ facilitat, acrimoniam ejusdem mitigat, mictionis variis vitiis occurrit.

ANIMADVERSIONES.

Nauſeam mihi movent conſimiles *inſulſæ compoſitiones*, quoties eas intueor, & miror magis, quòd tàm ſpecioſis encomiis ornatæ ſint: Pauca quippè ſunt, præſertim hujus, de qua nunc agimus, compoſitionis ingredientia, quæ-cùm deſtillantur, aliquid virtutis è ſe expromunt, reliquorum verò virtutes intactæ in fundo remanent: Itaque ſi vel pauxillum ſaltem ex hac farragine elicere animus eſt, neceſſum erit, ut peractâ deſtillatione ad ſiccitatem usque, *ex relictis in fundo ſpeciebus*, beneficio *ſpiritus vini extractum* conficiatur, quod ipſum *aquæ deſtillatæ* jungi, aut ſeorſim aſſervatum unà cum illa, quoties uſus poſtulat, propinari poterit.

AQUA USITATA AD OCULOS.

℞. Aloës hepaticæ,
Sarcocollæ ana drachmam unam,
Camphoræ,
Croci Orientalis ana drachmam ſemis.
Pulveriſentur omnia per ſe minutiſſimè: adde
Vini Cretici,
Aquæ Roſarum ana uncias ſex.
Bulliant in duplici vaſe ſecundum artem.

Morbis oculorum deſtinata, inflammationes, affluxus, nebulas, puſtulas, & maculas eorum ſanat.

ANIMADVERSIONES.

Mixturam hanc Ophthalmicam, qui voluerit ad præſcriptum modum parare poterit, quantumvis non opus eſſe arbitrer, ut fiat ebullitio in vaſe duplici, quin abundè ſuffecerit infuſio & digeſtio in vaſe vel phiala clauſa, ne ſpirituoſiores *vini & aquæ Roſarum* partes coquendo exhalent.

AQUA ODORIFERA.

℞. Herbarum Menthæ criſpæ,
Majoranæ,
Baſiliconis,
Thymi ana manipulum unum,
Flor. Lavendulæ,
Roſarum rubearum,
Spicæ Nardi,
Origani ana pugillos duos,
Ireos Florentinæ,
Cinamomi ana unciam ſemis,
Caryophyllorum,
Macis,
Styracis Calamitæ,
Aſæ dulcis ana drachmas tres,
Gummi Ladani drachmas duas,
Ligni Rhodii unciam ſemis,
Aloës drachmam ſemis,
Vini Malvatici,
Aquar. Roſarum,
Corticum Citri,
Majoranæ,
Liliorum convallium,
Spicæ vulgaris ana uncias ſex,
Aceti Lavendulæ,
Roſarum,
Rubi Idæi,
Sambucini ana uncias tres.

Stent in digeſtione per decem dies, deſtillentur lege artis; In deſtillato ſuſpendatur ſacculus alboſericus, qui Santali citrini, Zibethi, Moſchi, Ambræ ana ſcrupulum ſemis contineat.

Debet etiam parari ſine contentis iſtis ſacculi, nomine aquæ odoriferæ incompletæ, pro averſantibus dictos iſtos odores.

Mirâ & ſingulari virtute excellentis fragrantia & ſuaviſſimi odoris ipſum cerebrum penetrat, ibidemq́; ſpiritus animales reficit: partibus externis impoſita, per continuum arteriarum pulſum etiam cordi communicatur, illudq́; jucundiſſimè recreat.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES.

Haud inelegans eſt *aqua hujus odorifera compoſitio*, quam tamen ſi adhuc præſtantiorem conficere velis, accipias *herbas & flores recentes*, pro *aqua* autem *Roſarum, ſpiritum earundem: Styrax & Ladanum, lignumq́, Aloës* nodulo incluſa capitello vel ejus roſtro unà cum *Moſcho & Ambra* (ſi expetantur, aut medietati ſaltem *aqua*,) imponas, atque hoc modo acquires *aquam fragrantiſſimam & efficaciſſimam*.

AQUA PANACIS HERACLEI COMPOSITA.

℞. Rad. Pæoniæ decreſcente Lunâ collect. uncias tres,
Sem. ejuſdem unciam unam ſemis,
Papaveris albi unciam unam,
Sileris montani,
Viſci quercini una uncias quatuor,
Myrrhæ electæ,
Caſtorii ana unciam ſemis,
Rad. Leviſtici,
Dictamni albi,
Zedoariæ ana uncias duas.

Infundantur per dies decem in loco calido, fimo aut arena, in aquæ Meliſſæ Majo menſe extillatæ libris quatuor, & vini aromatici odorati libris tribus. Poſtmodum lege artis deſtillentur.

Uterinis affectibus medetur, præſertim verò præfocationibus ac epilepſia per conſenſum matricis nata, menſes itidem ac ſecundas pellit, & flatus uteri diſſipat.

ANIMADVERSIONES.

Præſtantiſſimum & efficaciſſimum medicamen è *compoſitionis hujus ingredientibus* ad denominatos affectus parari poſſet, ſi juxta modum noſtrum jam aliquoties indigitatum ex iisdem *eſſentia* conficeretur: Nimirùm deſtillando ex enumeratis ſelectioribus *ſpeciebus*, addito *vino odorifero & aquâ Meliſſa* absq; adddittione *aqua ſimplicis deſtillatâ, aquam ſpirituoſam fragrantiſſimam*: Deinde ex *reſiduis ſpeciebus* beneficio *ſpiritus vini extractum ſpiſſum* conficiendo, quod *aqua ſpirituoſa ſuperiori* jungatur, ſicque digeſtione brevi *eſſentia* paretur, quæ filtrata tandem aſſervetur uſui.

AQUA PHYSOGONA.

℞. Seminis Aniſi probè contuſi libras duas,
Dauci ſylveſtris unciam unam,
Cinamomi acutiſſimi uncias duas,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Galangæ,
Caryophyllorum ana drachmas duas.

Trita infundantur in vini Malvatici libris quatuor, per biduum aut triduum in loco calente. Deinde deſtillentur lege artis.

Ventoſitates à frigidis & craſſis humoribus ſubortas diſſipat, ventriculi rugitus diſpellit, & inteſtinorum à flatibus diſtentorum murmura diſcutit.

ANIMADVERSIONES.

Hæc *aqua* optimè juxta præſcriptum modum deſtillari poteſt: omnium enim ingredientium virtus & efficacia in ſubtili partium tenuitate conſiſtit, quæ tùm facilè unà cum *vino Malvatico* deſtillatione per Alembicum elici poterit. Unum tamen huic *compoſitioni* ineſt, quod aliquatenus ſcrupulum mihi movet, nimirùm additio illa *ſeminis Aniſi ad duas integras libras*, quod pondus ſanè factâ comparatione ad *reliquas ſpecies & vinum Malvaticum* proportionem excedit. exiſtimo tamen σφάλμα eſſe typographicum; ſufficient autem *ſeminis Aniſi* ℥iv. vel ℥v. ad ſummum: Deſtillatio peragenda eſt in M. B. vel in ſegmentis lignorum aquâ irroratis, usque ad ſiccitatem ſpecierum.

AQUA STAPEDIANA PRIMA.

℞. Theriacæ Andromachi,
Mithridatii Damocratis ana uncias ſex,
Pulv. Elect. de Bolo apud Joubertum,
Bezoardici apud Nicolaum ana uncias duas,

Aquæ

Aquæ vitæ per balneum bis deſtillatæ,
Vini Malvatici,
Aceti Rutacei ana libram unam,
Succi rad. Pimpinellæ,
Limonum ana uncias ſex.

Deſtillentur ſimul in balneo, ac ſtillatitio huic liquori conſervato in phiala vitrea immiſce Theriacæ uncias ſex, maneantque ſic ſimul omnia, ut in fundo quieſcat Theriaca.

IN peſte morbisq́, malignis mirificas vires obtinet, ſudores potentiſſimè movet; unde venenatam materiam omnem dujicit, valetq́, plurimùm tàm in curatione, quàm in præſervatione.

AQUA STAPEDIANA SECUNDA.

℞. Conditi pro familia libras duas,
Aquæ vitæ ſemel in balneo extractæ,
Vini Malvatici,
Aceti Rutacei,
Succi rad. Pimpinellæ,
Limonum ana libram unam.

Deſtillentur in balneo, ac extillato liquori permiſce Theriacæ Andromachi uncias quatuor, reſideat in fundo Theriaca.

ANIMADVERSIONES IN AQUAM STAPEDIANAM PRIMAM ET SECUNDAM.

QUàm inepta res ſit, *Theriacam & Mithridatium, ſpecies, quas Bolus Armena, Lapidesq́, precioſi, aliaq́, præparata* ingrediuntur, item *Syrupos & conſervas*, utpotè quę maxima ex parte è *Sacchar*o conſtant, nec non *fructus*, qui violentam etiam coctionem ſine viriū ſenſili jacturâ ferre queunt, leni alicui deſtillationi ſubmittere, jam ſat ſuperq́; in præcedentibus *animadverſionibus aquarum Chyloſtagmatis Mindereri, Cordialis temperata, Balſami embryonum*, aliarumq́; ſimilium demonſtravimus, quò benevolum Lectorem brevitatis ergò ablegamus. Proindè conſultiùs fore exiſtimo, ut ex ambarum harum compoſitionum ingredientibus infuſa ſaltem faciamus, absque ulla deſtillatione, quippe quæ in *peſte aliiſq́, morbis malignis* ipſis eorundem *aquis* longè efficaciora erunt.

AQUA STOMACHICA.

℞. Cinamomi acutiſſimi,
Caryophyllorum ana drachmas decem,
Calami Aromatici,
Galangæ ana unciam unam,
Zedoariæ,
Zingiberis ana drachmas ſex,
Macis,
Nucis Moſchatæ,
Baccarum Lauri decorticatarum ana unciam ſemis,
Coſti Arabici,
Piperis Longi,
Nigri,
Seminum Aniſi,
Fœniculi ana drachm. tres,
Maſtiches electæ,
Olibani electi,
Myrrhæ ana drachmas duas ſemis,
Corticum Arantiorum,
Citri ana drachmas duas,
Ligni Aloës optimi drachmam unam ſemis,
Santali albi,
Citrini ana drach. unam.

Incidantur groſſo modo & contundantur, mixtis omnibus ſuperfundantur Vini Malvatici menſuræ quatuor. Macerentur per octiduum in vitro benè clauſo, deinde deſtillentur in balneo Mariæ. Liquor egreſſus ſervetur uſui.

VItia concoctionum in ſtomacho emendat, imbecillitatem ejusdem corrigit, humores crudos ex pituita & bile, ipſis ventriculi tunicis impactos incidit, & attenuat, ructus atque flatus in ventriculo obortos tollit & diſſipat.

ANIMADVERSIONES.

EFficacior hæc *aqua Stomachalis* redderetur, ſi cum *extracto ex reſiduis à deſtillatione ſpeciebus parato* nonnihil acueretur, aut ſi ad minimum *Maſtiche, Olibanum, Myrrha, lignumq́, Aloës* in petia ligata ſub ipſa deſtillatione, Alembici roſtro immitterentur. Poſſet etiam ad ſaporem gratum conciliandum *Syrupis de Cinamomo, & de corticibus Citri*, juxta noſtras *animadverſiones* confectis, illa edulcorati.

AQUA THERIACALIS BEZOARDICA.

℞. Rad. Valerianæ,
Tormentillæ,
Pimpinellæ,
Bardanæ,
Gentianæ,
Petaſitis ana unciam unam ſem.
Angelicæ,
Dictamni albi ana unciam unam,
Enulæ Campanæ,
Zedoariæ,
Ariſtolochiæ rotundæ ana unciam ſemis,
Cortic. median. Fraxini manipulos quatuor,
Herb. Betonicæ,
Veronicæ,
Scabioſæ,
Cardui Benedicti,
Hyſſopi ana manipulum unum & ſemis,
Acetoſæ,
Agrimoniæ,
Fumariæ,
Rutæ,
Centaurii minoris ana manipulum unum.

Incidenda incidantur, & contundenda contundantur, ac infundantur in
Vini albi Neccariei menſuris quatuor, et
Aq. Valerianæ,
Scabioſæ,
Acetoſæ ana menſurâ unâ.
Adde
Theriacæ Andromachi, & communis ana unciam unam ſemis,
Electuarii de Ovo unciam unam,
Boli Armenæ pulver. unciam ſemis.
Deſtillentur omnia lento igne, in Alembico benè occluſo, ſervetur uſui.

Præſtans eſt hæc aqua in pellenda lue peſtifera, commotis nimirum & prolectis ſudoribus ſumpta: manè à jejuno dimidii cochlearis menſurâ pota, præſervativum eſt celebre, malignis quoque febribus potenter reſiſtit, & adverſatur.

ANIMADVERSIONES.

Æqualis eſt hæc *compoſitio ſuperiori Chyloſtagmati Diaphoretico Mindereri*, iiſdemque ſcatet erroribus; Itaque juxta *animadverſiones noſtras* ſuper illud ipſum conſcriptas, etiam hujus *aquæ Bezoardicæ* dexterior præparatio commodè inſtitui poterit; Deſtillando nimirum *aquam* ex omnibus ingredientibus, exceptâ *Theriacâ* & *Electuario de Ovo*, ex reſiduis verò *ſpeciebus* beneficio *ſpiritus vini* conficiendo *extractum* juſtæ conſiſtentiæ, quod illicò *aquæ prædictæ* commiſceri, vel etiam ſeorſim aſſervari & tempore neceſſitatis cum eâdem propinari poteſt. *Theriaca* tùm ipſius *Andromachi* tùm *communis*, item *Electuarium de Ovo*, præfato *extracto* vel *aqua deſtillata* ſuperiori quidem admiſceri queunt; melius autem foret, ſi ſimilia *Electuaria* poſtulante demùm neceſſitate *aquis & eſſentiis* commiſcerentur.

TINCTURA ROSARUM SICCARUM.

℞. Florum Roſarum rubrarum unciam ſemis,
Aquæ fontanæ puræ libras duas,
Spiritus Vitrioli vel Sulphuris rectificati drachmam ſemis.

Stent ſimul in balneo Mariæ tepido per horas quatuor: poſtmodum in colatura rubicundiſſima diſſolvantur Sacchari finiſſimi unciæ ſex, & denuo per chartam bibulam trajiciantur.

In febribus, aliiſq; caloribus præternaturalibus inſigne refrigerativum, adeoq; ipſi hepati confortativum exiſtit, ventriculi etiam bonam digeſtionem promovet.

ANIMADVERSIONES.

Tinctura hæc paratu facilis eſt, cum *aqua* ſcilicet *ferventi*, *Roſis* ſuperaffuſâ, additaque *Sacchari & ſpiritus Vitrioli* quantitate competenti, pro grata aciditate: *Extractam tincturam* denique vaſe cui ineſt, benè cooperto, ſponte refrigerari ſinito.

AQUA VITÆ COMPOSITA.

℞. Cinamomi electi ℥ß.
Zingiberis ℥j.

Caryo-

Caryophyllorum,
Nucis Moſchatæ,
Granorum Paradiſi ana unciam ſemis,
Ligni Aloës,
Macis,
Piperis longi ana drachm. duas,
Florum Salviæ odoratæ libram unam,
Cardamomi,
Maſtiches,
Cubebarum,
Calami Aromatici,
Galangæ ana drachm. unam ſemis,
Florum Roſarum rubearum drachm. duas,
Citrariæ unciam ſemis,
Corticum Citri drachmas ſex,
Baccarum Lauri unciam ſemis,
Stœchadis Arabicæ drachm. quatuor,
Roriſmarini,
Majoranæ,
Lavendulæ,
Meliſſæ,
Betonicæ ana drachmas ſex,
Rutæ unciam ſemis,
Caſtorii,
Spicæ Indicæ ana drachmam unam.

Pulveriſentur omnia groſſo modo, & infundantur per decem dies in vini ſublimati optimi libris decem. Deſtillentur lento igne in Alembico benè obturato, cui infundatur in petia
Ambræ cineritiæ,
Moſchi Alexandrini ana drachma ſemis.

Servetur optimè, ne evaporet

Omnes in univerſum corporis vires firmat, ſpiritus reficit, cor recreat, animi deliquia pellit, ſyncopas delet, vitales ſpiritus reficit, nec non calorem nativum languentem exſuſcitat.

ANIMADVERSIONES.

Inſignis hæc compoſitio, pompoſam illam *Elixiris vitæ Matthioli* compoſitionem longè ſuperans, abſque ulteriori correctione quidem confici poteſt: Attamen *lignum Aloës* gummoſum & odoratum, *Maſtiche* item, *Moſchus & Ambra*, in petia ligata Alembici roſtro imponenda ſunt, ac ultimò etiam prolecta *aqua vitæ Syrupo aliquo*, vel *Cinamomi* vel *Citri*, aut *Julepo Roſarum*, juxta modum noſtrum in *animadverſionibus ejusdem* edoctum, parato, ad ſaporis gratiam edulcoranda erit.

Cætetum in aſſignato exceſſivo pondere *Salviæ* florum ſuſpicor commiſſum eſſe vitium typographicum; nulla enim hujus *ad reliquas ſpecies & liquorem affundendum* eſt proportio: Meo judicio ſufficiet unciam unam vel duas ad ſummum dictorum *florum* recepiſſe; leves enim ſunt, & ex uncia una ipſorum ſatis magna exſurgit quantitas.

AQUÆ CUM VINO.

Aqua Abſinthii,
Agrimoniæ,
Betonicæ,
Cardui Benedicti,
Cinamomi,
Eupatorii Avicennæ,
Lavendulæ,
Liliorum convallium,
Meliſſæ,
Pulegii,
Salviæ hortenſis,
Veronicæ.

AQUÆ DESTILLATÆ SIMPLICES.

Aqua Acetoſæ,
Acetoſellæ,
Agrimoniæ,
Anagallidis,
Angelicæ,
Artemiſiæ,
Baptiſeculæ,
Betonicæ,
Betulæ arboris,
Borraginis,
Bugloſſi,
Burſæ paſtoris,
Cancrorum cum ſale Armon.
Caponis,
Cardui Benedicti,
Cardui Mariæ,
Caudæ equinæ,
Centaurii,
Centinodii,
Chelidoniæ,
Ceraſorum nigrorum,
Chærefolii,

Chamomillæ,
Cichorii,
Cinamomi,
Conſolidæ regiæ,
Cornu cervi ex apicibus,
Corticum Citri,
Craſſulæ,
Ebuli ex baccis,
Endiviæ,
Euphraſiæ,
Eupatorii Avicennæ,
Fabarum ex floribus,
Farfaræ,
Fœniculi,
Fragorum ex fructu,
Fumariæ,
Gentianæ ex radicibus,
Hederæ terreſtris,
Hirundinum,
Hyſſopi,
Ivæ artheticæ,
Lactucæ,
Lapathii acuti,
Lavendulæ,
Leviſtici,
Linariæ,
Lilior. convallium ex floribus,
Lilior. alborum ex floribus,
Liguſtri florum,
Majoranæ,
Malvæ,
Mellis,
Meliloti,
Meliſſæ utriusque,
Menthæ,
Nymphææ ex floribus albis,
Naſturtii,
Omnium florum,
Ononidis,
Papaveris utriusque,
Petroſelini,
Pæoniæ ex floribus,
Pulegii,
Primulæ Veris ex floribus in pelliculis,
Picarum,
Plantaginis utriusque,
Portulacæ,
Prunellæ,
Roſarum utrarumque,
Raphani ex radicibus,
Roris Majalis,
Roriſmarini,
Rutæ,
Salviæ utriusque,
Sambuci ex floribus,
Sambuci ex floribus & uvis,
Saxifragiæ,
Scabioſæ,
Scordii,
Sempervivi majoris,
Sempervivi ex ſale Armoniaco,
Sigilli Salomonis,
Solatri,
Spermatis Ranarum,
Squamariæ,
Saturegiæ,
Spicæ ex floribus,
Taraxaci,
Tiliæ ex floribus,
Tormentillæ,
Tunicæ ex floribus,
Valerianæ,
Verbenæ,
Veronicæ,
Violarum ex floribus,
Vitium lachrymarum,
Urticæ.

VINA MEDICATA.

Vinum Berberum,
Cydoniorum,
Granatorum,
Ribium.

ANIMADVERSIONES IN AQUAS DESTILLATAS SIMPLICES, CUM, ET SINE VINO, ac Vina Medicata.

De *aquis ſimpliciter deſtillatis* acturi, maximè neceſſarium fore judicavimus, ut paulò accuratiùs de illis, quàm in præſens ab aliis Authoribus (eas duntaxat recenſendo) factum eſt, & diſtinctius loquamur, eòque magis, quòd vel pauci vel nullus adhuc fuerit viſus, qui de his quicquam dilucidè, quod animum veritatis & diſcendi avidum ſatiare poſſet, ſcriptis commendârit. Proindè cùm non tàm ex *vegetabilibus*, quam *animalibus & mineralibus aquæ* ſimpliciter deſtillari præcipiantur, uno autem & eodem deſtillan-

deſtillandi modo commodè & dextrè perfici nequeant, præſtat ut *ſingula regna* ſigillatim, quantum experientiâ edocti ſumus, paululùm percurramus. Sit tamen *minerale regnum*, quod reſpectu reliquorum fixiora imò fixiſſima ſubjecta habet, primum, in quo non pauca reperiuntur, quorum ſubſtantia integra, licet in baſi fixa dici mereantur, partes tamen habeant nonnullas volatiles, quarum virtutes prægreſſâ quidem fermentatione, aut reiteratâ cohobatione, ſimplici & communi per Alembicum deſtillatione ex parte, vel etiam totaliter pelli queunt; in quorum numero *Vitriolum* non infimum locum obtinet, *Alumen* item, quod ferè totum Alembicum tranſit, item *Nitrum* competenti vehiculo ſociatum, utpote *Mannâ*, *rore majali* vel *aquâ pluviali*, *&c.* Simpliciter autem hæc & ſimilia ſine prægreſſa competenti digeſtione, aut reiteratâ cohobatione, vel analogi menſtrui affuſione, deſtillationi commiſſa, (quod communiter in *compoſitionibus aquarum antecedentibus* factum eſſe obſervavi,) non eſt, quòd nobis quicquam de virtutibus eorum promittamus. *Metalla* verò, *lapides & gemmæ, ac mineralia plurima*, quæ quàm ineptè & perperam deſtillationibus, in cucurbita vel Alembico, affuſo inſuper liquore, perficiendis committantur, quilibet agnoſcet, qui eorum naturas & proprietates aliqualiter perſpectas habet, aut experimentum facere non gravabitur: Et poſito, non autem abſolutè & univerſaliter conceſſo, *metalla*, nec non *lapides precioſi candefacti*, inque *liquore* extincti, communicarent quandam virtutem extinguenti liquori, non propterea, quantilla etiam illa ſit aquæ communicata, & nil aliud niſi particula *metalli* vel *lapidis ſoluti* eſſe poteſt, deſtillata per Alembicum tranſcendet, ſed in fundo cucurbitæ, etiamſi centies affuſo liquore deſtillaretur, reſidua manebit; quippè quod clarè & perſpicuè demonſtrant *ſolutiones metallorum & lapidum precioſorum*, item *Margaritarum, Corallorum, &c. aquis corroſivis* peractæ, quæ, quoties etiam à ſuo menſtruo ſolvente per deſtillationem liberentur, non ſolùm integrè in reſiduo maneat, ſed utplurimum ſolventis menſtrui *acorem, aut ſal acidum*, iis aſſociatum, & in aliud ens converſum, ſecum retinent, non niſi ignis violentiâ ſeparabile, cum deſtructione autem (exceptis *metallis*) rei vel *lapidis diſſoluti*.

Hoc breviter abſoluto, *animale regnum* ſuccinctè etiam & breviter percurramus, in quo quidem plurima nobis ſuppetunt notatu digna, Medico inſuper ſcitu neceſſaria, niſi & illa ipſa cauta eſſe debeant quibusdam malevolis, adeòque ſtudiô plurima ſilentio tranſilientes, *carnes ſaltem animalium*, quæ in hac claſſe multoties deſtillationi concinnantur, utpotè *capones*, *hirundines*, *&c.* paucis examinemus, ubi primùm de natura vel proprietatibus *animalium*, an nimirum fixa ſive volatilia ſint, quædam examinanda occurrunt, quæ niſi exquiſitè cognita ſint, nil proficui effecerimus. Non loquor autem in præſens de *vivis animalibus*, de quibus ſuprà, ſed de *mactatis ſalutiferis & eorundem carnibus*, *oſſibus*, *ſanguine*, *&c.* quæ cuncta volatilia eſſe deprehendimus, ita tamen, ut violentiorem ignem deſiderent deſtillationi commiſſa, quàm quædam *vegetabilia balſamica ſulphurea*, propterea nil quicquam illis, ſive cum aqua fortiter coquantur, aut per ſe aſſentur, & vel totaliter etiam exſiccentur, de viribus vel eſſentia eorum detrahitur, ſed *humiditas* ſaltem *elementaris* exhalat, donec violentiori igni admota ex integro comburantur; ſic tota eorum ſubſtantia ferè avolat, relictâ *pauculâ terrâ* mortuâ inutili. Sed de his fuſiùs in *animadverſionibus ſuper appendicem claſſis decimæ quartæ*, quas Lector conſulat. Quibus ita ſe habentibus, experientiâ teſte, quid nobis promittimus per ſimplicem deſtillationem, affuſo inſuper liquore, ex illa vulgò tradita, à vapore exhalante, aquea humiditate omni virtute carente? Quis enim, ut ſeſe ſaturare poſſit, aut vires collapſas reſtaurare, *vaporem aqueum*, coquendo à carnibus exhalantem appetit, non verò *carnes ipſas*, vel earum *juſcula nutritiva*? Et quamvis nonnulli aſſerant, quod vapor quorundam eduliorum, *panis* nimirum *recentis*, *carnis aſſatæ*, *&c.* maciè & maraſmo con-

ſumptos reſtauret & nutriat, id tamen & veritati & experientiæ repugnat. Nam ſi hoc verum eſſet, conſultius foret, uti ſuperiùs etiam innui, *crudis* veſci *carnibus*, quàm *coctis & aſſatis*, *vapore nutritivo ſpoliatis*, aut in Alembico vel cucurbitâ ſuo capitello munitâ illa ſemper coquere, & vaporem unà cum *carnibus*, cùm coctis tùm aſſatis aſſervare, & nutritioni accommodare, ſed cachinno digna hæc ſunt. Vellem, ut qui pertinaciter antiquorum tradita defendere nititur, experimentum faceret, *carnes* ſive *caponum*, ſive aliorum *animalium* in balneo fortiter coquat, ad totalem etiam earundem exſiccationem, & experietur, quàm inſignem ſcilicet *aquam nutritivam & confortantem* adipiſceretur, quam ſibi ſervet; nos verò *carnibus coctis & pane*, ſi ſani & incolumes, vel *juſculis* aut *gelatinis* eorum, ſi à morbo aliquo diuturno debilitati & exinaniti fuerimus, interim ſpreto eorum vapore, veſcemur. Et ut verba ad compendium referam, quæ ſuperſunt de *animalibus* & illorum deſtillationibus, ex ſuperioribus noſtris *animadverſionibus claſſi undecima ſuper Trochiſcos*, item *ſuper Balſamum embryonis*, *aquam caponis & hirundinum* factis, peti poſſunt.

Transeamus jam ad *tertium illud regnum vegetabile*, quod quàm diverſas & multifarias habeat ſpecies, & quàm exactâ cognitione opus ſit iis, qui eas dextrè deſtillare velint, ne *cortices nucleis* præferant, vix ſufficienter deſcribi, nec univerſalis deſtillandi modus aſſignari poteſt, quo cuncta *vegetabilia* dextrè deſtillari queant, ut *aquæ* ex illis prolectæ verè eorum virtutes æmulentur: Quædam enim ipſorum ità nata ſunt, ut affuſo liquore, ceu vehiculo, in quem virtutes deponant, deſtillata, potiorem ſuam eſſentiam & virtutes unà cum ſapore & odore per Alembicum transmittant, ac inſipida in reſiduo remaneant, ſolo *ſale fixo* (quod operæ precium eſt aſſervare,) ſi ulterius crementur aut in cineres redigantur, prægnantia, ex quorum numero ſunt, *Cinamomum*, *Caryophylli*, *Aniſum*, *Carvum*, *Fœniculum*, *&c.* Quædam verò duntaxat odorem rei deſtillatæ repræſentant, non verò ſaporem, in quorum ſerie amara & dulcia deprehenduntur, utpotè *Abſinthium*, *Opium*, *Tanacetum*, *item Roſa*, licet eorum *olea deſtillata* aliquali ipſorum ſapore imprægnata ſint, non tamen æquè manifeſtè, ac ſuperiorum prædictæ *aquæ*, quod ipſum non levem dubitandi anſam præbet, an nimirum ſimiles *aquæ* utcunque odoriferæ, integris dictarum *plantarum* viribus ditatæ ſint. *Tertium genus vegetabilium* ſimilibus deſtillationibus per Alembicum affuſo liquore, planè inhabile & ineptum eſt, eò quod hujus generis *vegetabilia* jam denominanda, neque ſaporem, neque odorem (quo nonnunquam vel penitus deſtituuntur, aut vix ſenſibili imbuta ſunt) proprium in deſtillatione fundant, ſed *aquam duntaxat vel humiditatem inſipidam*, communi ſimilem omni virtute expertem, ex. gr. *Fructus complurimi dulces & acidi*, utpotè *Berberes*, *Ribes*, *Myrobalana*, *Pruna*, item *ſuccus Liquiritiæ*, *Saccharum*, non paucæ *radices*, *herbæ*, *flores*, *ſemina*, *ligna*, *Gummata*, *&c.* Horum enumeratorum & ſimilium nullum, uti dictum, nec ſaporem nec odorem proprium, niſi fortè exiguum & vix perceptibilem, neque etiam (quod in *purgantibus ſive catharticis* manifeſtiſſimum eſt,) virtutes proprias *aquæ deſtillatæ* impertitur. Porrò ex *herbis aut radicibus*, *aliisvè vegetabilium ſpeciebus*, *vi adſtringente manifeſtiſſimâ ac ſtypticâ præditis*, utpotè *Tormentillâ*, *Biſtortâ*, *Sanguiſorbâ*, *radice Acetoſæ*, *floribus Balauſtii*, *Prunis ſylveſtribus*, *ſuccis Acaciæ*, *Hypociſtidis*, *&c.* nec tantillum de dictis eorum virtutibus deſtillatione cum liquore affuſo, exprimi ac elici poteſt; remanentia autem eorum terreſtrior à deſtillatione, adſtrictoriâ virtute quàm maximâ pollet, quâ aqua ab iis deſtillata penitùs deſtituitur. Atque adeò in vanum laborant, & cribro aquam hauriunt, qui ex ſimilibus *rebus adſtringentibus*, curioſâ licet ſolertiâ deſtillatis, ſingulares *aquas ſtypticas* ſibi pollicentur. Quæ cum reverà ità ſe habeant, non iniquè aut ſine ratione in plurimis antecedentibus compoſitionibus, quantum in conglomerata illa & ſæpiùs perperam congeſta ingredientium farragine fieri potuit,

petuit, eò reſpexi, ut vires integras in *compoſitis* conſervarem, cùm *aromaticalium & balſamicorum, tùm aliorum vegetabilium*, ac ipſorum etiam *animalium*. Et quilibet ex præmiſſis facillimè cernet, quod haud prudenter, & ſine omni naturalium rerum verâ cognitione & ſcientiâ, cuncta cùm *mineralia, tùm animalia*, & promiſcuè etiam omnis generis *vegetabilia & marina*, uni & quidem ſimplici deſtillationi, in *M. balneo, arenâ vel veſicâ*, affuſo liquore peragendæ, concinnentur. Proinde neceſſum erit, ni poſteris etiam ludibrio exponi velimus, ut penitiùs rerum eſſentias & naturam perveſtigemus, ac ſtudioſè obſervemus, quarum rerum virtutes per ſimplicem lenemque, quarum per aliam artificioſam & violentiorem *deſtillationem & ignem*, ad totalem illarum *combuſtionem* nimirùm, & quarum etiam per *extractiones & decoctiones* potiùs, virtutes ac eſſentiæ elici, quæque etiam crudè vel in ſubſtantia, nutritionis & confortationis, vel etiam alterius intentionis causâ aſſumi poſſint, ne in tot præcipitemur inexcuſabiles errores, nullo modo contiendos; cùm ſi dextrè & debitè operemur, in proximi ſalutem, ſin ſecus, in ejus detrimentum & interitum vergat.

Poſito hoc diſcurſu generali de *tribus ſimplicium regnis*, & eorum contentorum naturis, incumberet nobis, ut etiam adjiceremus, quâ ratione ſingula artificioſè & dextrè deſtillanda ſint, ut eorum *aquæ, ſpiritus, & olea deſtillata*, propriarum rerum, è quibus prolecta, virtutes ac vires referant, iiſdemque abundanter imprægnata ſint. Verùm hæc non exiguum judicii acumen poſtulant, ſed verum, longâque experientiâ edoctum Philoſophum: Et cùm fortè hac in parte unicuilibet, & quidem in præſens ubi brevitati ſtudeo, ſatisfacere nequeam, præſertim in *minerali regno*, quod totam Chymiam involvit, ac brevibus coerceri & perſtringi non patitur, idcircò illud ſaltem *quoad mineralia* mihi in aliud tempus, Deo dante, ubi experientia rerum magiſtra plura ſuppeditabit, eaque realia, vera & digna, reſervo, additurus tamen pauca, anſâ arreptâ & materiâ ſuppeditante in *ſequenti mantiſſa*.

Animalia quod ſpectat, de his ſufficienter actum eſt in *animadverſionibus ſuper appendicem claſſis decimæ quartæ, aquam item Hirundinum, & cornu cervi philoſophicè præparatum in ſequenti Mantiſſa*, ex quibus qualiter & quomodo deſtillanda, aut alio modo virtutes ex iis eliciendæ ſint, dilucidè patet. Reſtat nunc, ut *vegetabilia* paulò penitius perveſtigemus, atque genuinos & faciles eorum deſtillandi modos, ſi deſtillationi apta ſint, inferamus: Pro quorum meliori dilucidatione, diligenter & penſiculatè ruminentur ea, quæ ſuperiùs paulò de differentia *vegetabilium* inculcavimus, item quæ de *vegetabilium* quorundam deſtillatione & reſolutione in *animadverſionibus ſuper aquam aſthmaticam hujus claſſis*, nec non quæ de *eſſentiis aut ſpiritibus vegetabilium in animadverſionibus eorundem ſequentis Mantiſſa* innuimus, in quibus non ſolùm, qualia *vegetabilia* huic vel illi deſtillationi apta vel inepta, quæque *extractionibus* aut *decoctionibus* potius, vel in ſubſtantia ut aſſumantur, accomodata ſunt, verùm etiam eorum præcipuæ & artificioſiores *aquarum deſtillationis & eſſentiæ* luculentiſſimè & ſatis clarè patent. Proindè ut ſimpliciſſimam ſaltem *aquarum ex vegetabilibus* deſtillationem, de qua ex inſtituto jam ſermo eſt, brevibus indigitemus, præſtat ut Chymicorum quorundam, *ſimplicium aquarum ex ſuccis, ſuo proprio ſale acuendarum, deſtillandi modum* ſub incudem etiam rectæ rationis & experientiæ revocemus: An nimirum tota *plantarum* virtus, *ſuccis deſtillatis*, cum reſiduo ex incineratis herbis prolecto *ſale* maritatis, implantata vel ſufficienter impreſſa ſit? & ex quibuslibet *plantis ſuccus* exprimi poſſit: An ſufficienti & competenti in quantitate, *ſal* ex reſiduis ſaltem à deſtillatione *plantis* elici, ut debito & proportionato pondere *aquis & ſuccis ſtillatis*, jungi queat? Et tandem an ea in quantitate, quâ exiguntur, & à vulgo expetuntur, *aqua* hâc normâ ſufficienter deſtillari poſſint? Quæ neceſſaria requiſita ſuis certè non carent difficultatibus haud exiguis. Præprimis plurimæ *planta* & *herba ſiccioris & balſamica natura* ita natæ ſunt, ut non ſolum exiguam

exiguam *ſucci* portionem, imò aliquando nullum omninò, utut fortiſſimè ope torcularis premantur, verùm etiam illum *i*pſum *ſuccum* (ſi quem præbent) odore tàm fragranti, quàm *plantæ* antea pollebat, imbutum, minimè ſuppeditent, reſiduæ verò à preſſura *plantæ* etiamnum humidæ, & odore & virtute propriâ uberrimè prægnantes remanent, atque ideò hæ ſaltem *odoriferæ ſicciores & balſamicæ herbæ*, hoc deſtillandi genus planè reſpuunt, alioque modo tractari, & liquorem ſibi affundi, vel ſtatim *ſequenti ſimplici deſtillationi* in ſubſtantia committi exoptant. Porrò ex *floribus quibuscunque*, paucis exceptis, quorum *aqua* tamen frequenter expetuntur, vel nullus omninò, vel exigua *ſucci* quantitas, isque totus mucilaginoſus, exprimi poteſt, remanentibus *floribus*, viribus integris adhuc præditis, niſi quòd quidam ſuâ fragrantiâ, quâ anteà pollebant, per contuſionem in mortario penitùs etiam priventur, & neque *ſuccus* ab iis expreſſus, neque *flores relicti* odorem proprium ſed ingratum veluti fœtorem ſpirent. Quæ autem paulò *humidiores vel ſucculentiores plantæ*, & ad *ſuccum* exprimendum aptiores, illæ ipſæ etiam vel *balſamico & fragranti odore* præditæ, vel *inodoræ & terreſtiores* ſunt: *Illæ* ſi exprimantur, earum *ſuccus*, uti ſuperius etiam dictum, tantâ fragrantiâ non gaudet, ac reſiduæ à preſſura *plantæ*, idcircò & harum tota ſubſtantia deſtillationi commiſſa *aquam* ſuppeditabit majoribus viribus præditam, quàm ſi ex ſolo *ſucco* deſtillata eſſet: *Hæ* verò *inodoræ* ſive integræ vel in ſubſtantia, ſive earum *ſuccus expreſſus* deſtillationi adaptetur, potiores tamen earum virtutes in reſiduo concretæ remanent, & *aquæ* ipſarum *elementarem* potiùs indolem, quàm ſingulares virtutes ſapiunt. Hinc patet, quòd *aquæ hæ* in genere ex *ſuccis* deſtillatæ, licet proprio ſuo *ſale* maritatæ ſint (qua in re tamen non leve obſtaculum ſeſe offert, uti ſequetur;) viribus nativis & integris tamen truncatæ proſtent.

De *ſale* addendo & *aquis deſtillatis* admiſcendo non exigua etiam difficultas eſt: Nam *plantæ humidiores & ſucculentiores* copioſè *ſuccum* & *aquam* ſuppeditant, ex reſiduo autem & remanentibus à preſſura ſive deſtillatione tanta copia *ſalis* extrahi nequit, ut in competenti, quâ exigitur quantitate, *aquis deſtillatis* jungi poſſit; Sat magna enim quantitas *herbarum* communiter requiritur ad *unciam unam vel alteram* conficiendi *ſalis*, ſuntq; *plantæ & vegetabilia* quædam ità conſtituta, ut vix ſenſibilem *ſalis fixi* præbeant particulam, utpotè *Helleborus*, item *lignum ſanctum*, ex quo niſi ſingulari artificio *ſal fixum* extrahatur, vix quicquam illud calcinando vel in cineres redigendo elicietur: Adeoque ridendi ſunt illi, qui ſæpenumerò vix ex *dimidia* vel *libra una ſpecierum*, peractâ aquæ deſtillatione aut extractione *ſal* extrahi, illudque *aquis deſtillatis vel extractis* jungi præcipiunt. Unde neceſſum eſt, ubi *ſale proprio aqua deſtillata* prudentiſſimè quidem & dextrè acui jubentur, ex majori *plantarum* copia (præſertim ſi ſucculentæ fuerint,) quàm quæ à deſtillatione reſidua eſt, *ſal purum* eliciatur, tandemque *aqua ſua propria* in competenti quantitate adunetur, nimirùm *ad* ℔j. *aquæ* addendo ʒij. *vel* iij. *ſalis*: Hunc autem *ſalem*, ſi prius proprio à *plantæ oleo deſtillato* (ʒß *vel etiam* ʒj *olei deſtillati ad* ℥j *ſalis*) imprægnare, & in phiala ſpatio aliquot dierum lento cinerum calore circulare & exactè unire, tandem unita *aquis* jungere volueris, *aquas* efficies, quæ *eſſentiæ*, uti vocant, *quintæ* nomine divendi poſſunt, viribusque integris *plantarum*, ex quibus elicitæ ſunt, uberrimè prægnantes.

Tertium quæſitum eſt, quod licet *Officinarum ſimplices aquæ deſtillatæ*, ob copioſam *aquæ fontanæ* affuſionem minimè arrideant, & nullius ferè efficaciæ ſint, maximè quæ ex frigidioribus *plantis* paratæ, ex *ſuccis* tamen *ſolis* ſi deſtillandæ eſſent, tantâ copiâ, in qua nuncà vulgo, imò Medicis ipſis deſiderantur, præſertim ex paulò naturâ *aridioribus plantis*, vix ac ne vix quidem ſufficienter parari poſſent, etiamſi Pharmacopœi ſolis *aquarum deſtillationibus*, & non aliis rebus operam ſuam nuncuparent: Accedit, quòd hodierno die tàm vili prctio *aquæ deſtillatæ* ex Officinis petantur, ut ſi accuratè & dextrè, ſive ex

ſuccis

ſuccis, ſive, uti ſequetur, ex *tota planta*, ſuo *ſale* ritè acuatæ confici deberent, ne *carbones* ad deſtillationes neceſſarios, multò minùs *plantas* illo ære comparare ſibi poſſent Pharmacopœi, nedum ut debitum pro labore ferrent præmium.

His fundamentis nixus, non ſuſpicor ullum fore, qui non plenariam de *aquarum deſtillationibus* informationem excerpere, & *vegetabilia* huic vel illi intentioni apta ſibi ſeligere poſſit. Ultimum nunc eſt, ut *ſimplicium aquarum* communiſſimum deſtillandi modum, qui nobis arridet, parumper indigitemus: Perplacet autem præ cæteris ſimplicium aquarum deſtillandarum modis, (ſi ritè & debitè confici debent, & debito ære perſolvantur,) is ſimpliciſſimus, qui etiamnum mulierculis familiaris eſt, & *in cucurbita plana & humili ſuo capitello munita*, quam ſuper arenam vel ſabulum madefactum, ſub quo ignis carbonum accenſus, collocant, eidemque *herbas* contuſas vel conſciſſas absque *aqua ſimplicis* affuſione immittunt, peragitur.

Hic modus, licet communiſſimus, non tamen ridendus vel ſpernendus eſt, ob diverſas rationes: Etenim quò magis ſublimia *aquæ* petere aut in altum elevari debent, eò minùs de partibus rei deſtillandæ fixioribus (quibus ſanè non exigua vis & efficacia operandi attribuenda,) præſertim *herbarum quarundam frigidiorum*, ſecum rapiunt. Quem modum ſi Pharmacopœi ſolertiores imitari, vel juxta eundem paulò artificioſiùs ſimilem deſtillationem inſtituere vellent, ſuaderem, ut *plantas*, quas ſine additione *aquæ ſimplicis* deſtillare intendunt, conciſas minutim retortæ vitreæ & humili immitterent, & ex illa in *M. B.* vel quod melius, *ſegmentis lignorum humidis* locata, ſubligato annulo plumbeo, qui retortam deprimat, quàm violenter etiam in tali deſtillatione poterunt, *plantas* ad ſiccitatem usque deſtillarent; Qui modus equidem in *plantis ſucculentis* maximè locum habet. Si autem *herba* (de *floribus* aliisque eadem ratio eſt,) aridiores fuerint, illæ nonnihil vel *vino* vel *aquâ ſimplici* prius humectandæ ſunt. Verùm enim verò qui in arte deſtillatoria probè verſati ſunt, & gradus ignis dextrè regere ſciunt, illi *in retorta vitrea loricata* igne aperto moderato, hanc herbarum & plantarum, (ſive ſucculentarum, ſive paulò aridiorum,) deſtillationem faciliùs minori cum labore, & laudabiliùs peragere poſſunt, modò obſervent, ut furnum habeant aut ſibi exſtruant ſatis altum, ne retorta, cui *herba deſtillanda* ineſt, igni proximè adhæreat, ſed quantum fieri poteſt, remota ab igne in altum collocetur, & ſupra retortam furnus etiam claudatur, relicto foramine vel ſpiraculo in medio, ut in deſtillatione ſpirituum mineralium aliàs moris eſt. Atque *hâc ſimplici deſtillatione* non ſolùm partes *ſulphureæ*, ſed & fixiores (impropriè terreſtiores dictæ) ex plantis aſcendunt, & *aquas* nobilitant; quas tamen ſi adhuc efficaciores reddere, aut proprio ipſarum *ſale* acuere animus eſt, ex reſiduis à deſtillatione *plantis*, aliisque adjectis (ſi hæ non ſuffecerint) mediante calcinatione *ſal* confici, & illis debito & competenti pondere jungi poteſt. Juxta eundem modum etiam *olea ex Aromatibus* nonnullis commodè deſtillari poſſunt, nimirum irrigando priùs *Aromata* pauculo *vino*, poſtea igne paulò intenſiori, quem maximè hic ipſe deſtillandi modus ferre poterit, ſine ambuſtione tamen rerum deſtillandarum procedendo: plura quæ ſuperſunt, de *oleis deſtillandis vegetabilium* monenda, in *ſequenti Mantiſſa*, & ſub proprio titulo patebunt.

Hæc ſunt, quæ paucis de *deſtillatione vegetabilium* in genere annotare volui, è quibus, quæ ex præcedentium *compoſitionum* ingredientibus deſtillationi apta vel inepta, & quibus *aquis deſtillatis* conſultum ſit ex reſiduis paratum *extractum* addere, quæ denique *decoctionibus vel eſſentiis* parandis potiùs quàm deſtillationibus accommodata ſint, clarè ſatis patebit.

Reliqua jam adhuc ſunt *vina medicata* (quæ non niſi analogicè hoc nomine veniunt; ſunt enim tantum *ſucci vegetabilium* cum modico *Sacchari* decocti, vel crudè aſſervati;) quæ qualiter exprimere & ſine corruptione aſſervare oporteat, Pharmacopœis ſatis ſuperque notum eſt, idcircò ipſorum præparationem intactam relinquens

quens hoc ſaltem moneo, ſcilicet, cùm talia *vina medicata* deſtillationibus planè non accommodata ſint, ea impoſterùm deſtillationi ſubmittenda non eſſe, uti quidem in hoc Diſpenſatorio ſæpiùs, verùm prorſus inutiliter & perperam factum eſſe video.

ACETUM DE LITHARGYRO.

℞. Lithargyri ſubtiliſſimè triti libram unã,
Aceti fortiſſimi libras duas.

Stent ſimul in infuſione per tres vel quatuor dies, ſæpiùs interdiu agitando. Poſt macerationem reſidere ſinito, & clariſſimum reſervetur pro uſu.

IN perpoliendа cute & ulceribus humidis, fœtidis & malignis exiccandis magnificus ejus uſus. Cum oleo Sambuci vel Violarum commixtum in ſerpigine, herpete & inflammativis doloribus magno cum commodo applicatur.

ACETUM SCILLITICUM,

Scillæ præparatæ laminas inter corticem & cor medias, acu lignea filo conſutas, tanto intervallo ne ſe contingant, ſiccabis in umbra dies quadraginta: poſtea conciſam cultello ligneo libram unam dies alios quadraginta inſolabis in aceti boni (videlicet albi antiqui) libris octo, in vaſe vitreato ſtricti orificii benè obturato, poſtmodum colabis & uteris. Nicolaus ſumit

Scillæ pani involutæ & in clibano aſſatæ ſeu coctæ libram unam ſemis,
Aceti acerrimi libras ſeptem, ac in vaſe vitreato per dies quadraginta inſolat.
Si verò accelerare cogeris, ſepeli vas in calido cinere, vel ſabulo, non repentè ſed paulatim, horarum aliquot ſpatio intercedente.

CUm aceti hujus vires ſic bellè deſcribat Galenus, ideo ejus textum huic loco inſerendum meritò duximus, qui ſic habet. Acetum Scillinum, quo omnes Imperatores uſi ſunt, ab ipſius Auctore fertur, quicunque hoc utatur, longa vita fore, & ejus extrema integra usque ad finem permanſura. Et ipſe quidem Samius ſenex hujusmodi extitit: quantum enim temporis vixerit, haud ignoras, de ipſo in libro traditum eſt, quod cum ſuis conſanguineis hanc facultatem Communicavit: cumq́; hoc medicamento uti incepit, quinquageſimum annum natus erat, & usque ad centeſimum decimum ſeptimum vitam produxit integer, & nulla unquam adverſâ valetudine tentatus. Hac ſanè medicamenti Author diſſeruit, quòd forcaſſe vir Philoſophus erat, mentiri neſcius. Nos verò viri hujus fidei periculum fecimus, ac firmam conſtantemq́; hujus medicamenti facultatem eſſe teſtamur. Oportet igitur ſumere Scillam montanam libra unius ponderis, & dura circumcidere, & mollia minutim concidere, & aceti acerrimi ſextarios octo in vitreum vas mittere, atque obturare, ac per triginta dies in Camcula caloribus, ut maceretur, permittere: deinde Scillam extractam exprimere. Id genus aceti parum manè ſorbeto.

Tibi autem hac evenient, ut ne faucium oris q́; partes unquam remolleſcant, os ventriculi benè valebit, facilè ſpiritum duces, vox rectè habebit, oculi acutiſſimè cernent, aures in officio manebunt, nullusq́; flatuoſus vapor in ventre unquam excitabitur, nullum viſeris ſuſpenſum erit, & benè ſpirans, benè coloratus deges. Ad civilia negotia rectè affectus, non acidum, non ſalſum ructabis, ſi aliquid aceti hujus aſſumpſeris: & jejunus ut aſſumas præcipio, ſeptemq́; poſtea ſtadia deambules, ita enim diſſolvetur. Hoc aceto qui utitur, in victu quamvis licentioſus eſto: omnia enim cibaria conficiet, & à nullo unquam offenſam patietur: neque valdè implebitur, ſed in melius proficere videbitur. Nihil ſupervacui in corpore reſidebit, non flatus, non bilis, non ſtercus, non urina, ſed omnia facilè excernit atque educit. Alvus lubrica omnino eſt, totiusq́; corporis purgatorium medicamentum, etiamſi in oſſibus ſordes inhæreant. Item Phthiſicos ab omnibus deploratos hoc medicamento ſanitati reſtitutos novimus. Morbo Comitiali diuturno efficaciter profuit, ut niſi poſt longa temporis intervalla non redierit: incipientem verò ac novum perfectè diſcutit, neque reverti ampliùs hunc affectum permittit, Ad podragras præterea, & articulorum morbos, jecoris, lienisq́; duritiem vehementer facit. Et particulares quidem aceti Scillini effectus hi ſunt. Communes autem quàmplurimi: quibus nos commoti, ſalutare hoc medicamentum, ſanitatis integritatisq́; causâ, tibi tradidimus. Galenus.

ACETUM

ACETUM THERIA-CALE.

℞. Rad. Chelidonii majoris unciam unam ſemis,
Angelicæ,
Oſtrutii,
Gentianæ,
Biſtortæ,
Valerianæ,
Pimpinellæ,
Dictamni albi,
Carlinæ,
Zedoariæ ana drachmam unam;
Plantaginis majoris drachmam unam ſemis,
Fol. Scordii,
Cardui Benedicti,
Dictamni Cretici ana pugillos duos,
Cortic. & ſem. Citri ana drachmam unam ſemis,
Granorum Juniperi drachmas duas,
Nucleor. Nucum Juglandium uncias duas,

Santali citrini drachmam ſemis.
Infundantur omnia in ſufficienti quantitate aceti Rutacei, ac ſic ſimul in vitro probè clauſo infuſa permaneant.

Morbis venenatis auxiliatur, putredinem humorum arcet, ſudores prolicit, peſtilentiæ luis contagia diſſipat: præſumptum ab infectione corpus tuetur, ac peſte correptos tàm internè exhibitum, quàm forinſecùs arteriarum & cordis regioni ſuperimpoſitum plurimùm reficit ac recreat.

PROSTANT APUD NOS ETIAM ALIA ACETORUM MEDICATORUM GENERA

utpote

Acetum Calendulatum ex floribus,
Deſtillatum,
Lavendulatum,
Nucum ex nucleis,
Papaveris erratici ex flor.
Roſarum ex florib. rub.
Rubi Idæi ex fructibus,
Rutaceum,
Sambucinum,
Simplex,
Tunicæ ex florib. rubris.

ANIMADVERSIONES IN ACETA OMNIA TUM SIMPLICIA, TUM COMPOSITA.

De *acetis* cùm *ſimplicibus* tùm *compoſitis*, non eſt quod multa inferam, cùm ſimplici duntaxat viâ parata ſint, ob id etiam minus erroribus referta, multis autem aliis præſtantiora ſunt. Inter hæc *acetum Lithargyri* eſt extractio *ſalis Saturni* vel *Plumbi*, quod ipſum cùm per ſe, tùm aliis commixtum in plurimis affectibus utiliter uſurpari poteſt.

Reliqua *aceta compoſita & ſimplicia*, ſimplici infuſione & digeſtione parata laudo, quæ ipſa tamen efficaciora & longè durabiliora evaderent, ſi loco *aceti ſimplicis*, *acetum deſtillatum* ſubſtitueretur, quod majori vi penetrandi & extrahendi pollet, nec tàm citò, uti *aceta* ſimplicia, corrumpitur, ſed ſemper integrum & incorruptum perſiſtit, ita ut labor hic, qui in ejuſdem deſtillatione impenditur, ratione diuturnioris integritatis inſigni lucro recompenſetur.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIMA SEXTA, COMPLECTENS OLEORUM COCTORUM & Expreſſorum ſeriem.

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

OLEA COCTA.

OLEUM ABROTANI.

℞. Abrotani recentis inciſi & contuſi libram unam.

Pone in vaſe vitreo, & affunde olei veteris clariſſimi libras tres, & macera ad Solem, aut in aliquo loco calido per dies tres, deinde in duplici vaſe coque, & abjecto Abrotano recens injice, atque iterum tribus diebus macera; poſtea ſimili modo coque, & exprime, tertiâ vice recens Abrotanum denuò injice, macera quoque, cola & uſui reſerva.

Adhibetur ad producendos pilos, & in eorum defluvio cum Ladano & Urſi pinguedine glabris locis illinitur.

OLEUM ABSINTHII.

℞. Olei Omphacini libras tres,
Comarum Abſinthii Pontici,
Succi ejuſdem ana uncias quatuor,
Roſarum rubearum unciam ſemis.

Macerentur per triduum ad Solem, aut in loco aliquo calido, deinde in duplici vaſe coquantur ad ſucci conſumotionem: poſtea abjectis prioribus, recentia alia injiciantur, rurſusque per triduum macerentur, deinde ſimili modo coquantur, & exprimantur, ita etiam tertiâ vice reiterentur.

Calefacit & refrigerata roborat, præſertim ventriculum, cibi aviditatem excitat, obſtructa lavat, lumbricos necat, frigidis ventriculi affectibus mirificè conducit, flatusq; ibidem conceptos diſſipat.

Etiamſi oleum Olivarum immaturarum, ſive Omphacinum apud nos in Germania non paretur, quia tamen eodem in quibusdam compoſitionibus ſummoperè indigemus, ex Italia deportari, & in uſum noſtrum eâdem commoditate transferri poſſe exiſtimamus, quâ hactenus oleum Olivarum maturarum ſive commune comparavimus.

OLEUM ANAGALLIDIS.

Oleum Anagallidis paratur ut oleum Abrotani.

Præſen-

Præſentaneum remedium eſt variis puerorum doloribus, in infimo ventre exſuſcitatis à flatulentis, ſabuloſis, bilioſis & pituitoſis contentis, ſive enematibus admiſtum injiciatur, ſive exterius applicetur.

OLEUM ANETHINUM.

Oleum Anethinum fiat ex floribus & foliis Anethi, ac oleo veteri claro, eodem modo, quo oleum Abrotani.

Anodynum eſt, tumores crudos concoquit, reſolvit & laxat, ſomnum conciliat, rigorem febrilem ſpinæ & partibus nervoſis acceſſionis initio illitum evincit, cephalalgiam mitigat, uteri duritiem mollit, menſtrua provocat, vulvarum caſus fere omnes componit, aceptu familiare, laſſitudines diſcutit, dolores articulorum ſublevat, venarum ſpiracula laxat, calefacit & emollit, nervis gratum, ac convulſionibus amicum.

OLEUM ARANEARUM MINDERERI.

℞. Olei Nymphææ,
Lumbricorum terreſtrium ana uncias ſex.
Hypericonis uncias duas,
Foliorum rutæ recentis & inciſæ,
Florum Sambuci recentium ana manipulum unum ſemis,
Aceti Roſacei,
Calendulæ ana uncias tres,
Aranearum pinguium & magnarum numero quadraginta quinque.

Decoquantur omnia ſimul in vaſe duplici ad humiditatis conſumptionem, atque abſumpto omni aceto, colentur & exprimantur. In hoc colato infunde turſus
Araneas pingues numero viginti quinque, ac adde
Camphoræ in ſpiritu Roſarum diſſolutæ drachmam ſemis.

Digerantur per horas duodecim in balneo Mariæ torido, ad formam balſami eſſentificati vaſe probè munito, ac ſine colatura, poſtea reponantur ad uſum.

Proderit hoc oleum ad inunctionem arteriarum, in febre maligna petechiali, quin & ipſius cordis regioni poteſt inungi: Siquidem venenum evocat, nec febrilem accendit calorem.

Voluit Auctor ſupplere eo vices olei Scorpionum Matthioli, quod magno pretio venit, cum Germania, & quidem benè, careat Scorpionibus.

BALSAMUM VULNERARIUM EJUSDEM.

℞. Terebinthinæ Venetæ unciam unam ſemis,
Olei Hypericonis unciam unam,
Gummi Elemi ſeorſim diſſoluti quantum ad conſiſtentiam ſufficit,
Olei Ceræ deſtillati ſcrupulos duos.
Miſce.

In vulneribus recentibus, modoq; inflictis ac adhuc calentibus, ſingulare remedium eſt, maximè telis eo madidis impoſitum.

OLEUM CHAMÆMELINUM.

Oleum Chamæmelinum ſive Chamomillæ fit ex floribus Chamæmeli, & oleo veteri claro. Siccentur flores in umbra viginti quatuor horis: deinde immittantur cum oleo in vas vitreum anguſti oris benè obturatum, & per dies aliquot inſolentur.

Phlegmonas mitigat, moderatè reſolvit, fluxiones cohibet vi ſuâ modicè aſtringente, ideoq; colicis, articulariis, cæterorumq; dolorum initiis ſalubre eſt, laſſitudines juvat, dolores ſedat ac lenit, tenſa laxat, febres diſcutit ac diſſolvit, præſertim quæ ſtipatâ cute proveniunt: hypochondriorum tenſionibus utile, capitis dolores levat, meatus namq; laxat, vapores diſcutit, & acrimoniam temperat, acopum eſt & anodynum, ideoq; non temerè injicimus initio colici cruciatûs, ut quæ ſunt à flatibus diſtenſa relaxentur, ac emolliantur.

OLEUM DE CAPPARIBUS.

℞. Corticis rad. Capparum unciam unam,
Tamariſci,
Florum Tamariſci,
Semin. Agni caſti,
Ceterach,
Cyperi ana drachmas duas,
Rutæ drachmam unam,
Olei maturi libram unam,
Aceti albi fortis,

Vini albi ana uncias duas.
Trita leviter coquantur in duplici vaſe usquead conſumptionem vini & aceti.

L Ienis tumores duros ac ſcirrhoſos adjuvat, ejusq́; obſtructionibus valdè eſt familiare.

OLEUM DE CASTORIO JACOBI DE MANLIIS.

℞. Caſtorii,
Styracis Calamitæ,
Galbani,
Euphorbii,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Croci,
Opopanacis,
Carpobalſami, aut Cubebarum,
Spicæ Nardi Indicæ,
Coſti ana drachmas duas,
Cyperi,
Schœnanthi,
Piperis Longi,
Nigri,
Sabinæ,
Pyrethri anā drachmas duas ſemis,
Olei libras tres.
Vini odoriferi libras duas,

Confice ſic: Galbanum & Opopanacem in vino ſeorſim diſſolve, deinde reliqua omnia contuſa cum oleo & vino coquito in duplici vaſe ad conſumptionem vini. Poſtea cola, ac diſſolutum & expreſſum Galbanum cum Opopanace oleo affunde, & iterum coque ſufficienter, ac repone, ſæpius miſcendo inpoſterum, ut Galbanum & Opopanax in vaſis fundo ſubſidentia oleo commiſceantur.

V Alet ad omnes nervorum & cerebri offenſas frigidas, tetanum, convulſionem, tremorem, ac paralyſin ſanat, rigores acerrimos & frigora febrium ſedat, ſpina dorſi illitum.

OLEUM CHEYRINUM MESUÆ.

Oleum Cheyrinum fit ex Leucojis luteis, hoc eſt, Cheyris citrinis, & oleo veteri claro, ut oleum Chamæmelinum.

C Alidum eſt temperatè, tenuat, lenit, ac digerit, ſuppoſitum dolores ex flatibus è materia frigida & pituitoſa mitigat, ventris torminibus modicè ſuccurrit, nervorum & juncturarum dolores levat, thoraci, pectori, veſica ac renibus confert, menſes provocat, uteriq́; ſuffocationi medetur, lumbricos interimis, partum facilitat, arthriticis demum ac reſolutis auxiliatur.

OLEUM COSTINUM MESUÆ.

℞. Coſti amari uncias duas,
Caſſiæ ligneæ veræ unciam unam,
Summitatum Sampſuchi uncias octo,
Vini libras duas,
Olei Seſamini libras tres.

Trita macerentur biduo, deinde coquantur in duplici vaſe ad vini conſumptionem.

V Ehementer calefacit, ideoq́; nervorum ex frigore injurias propellit, paralyſi confert, nervos roborando, ventriculum, muſculos, tendines, & ligamenta confirmat, & obſtructa aperit, ſpina illitum febrilem rigorem mitigat, capillos tenaciùs affigit, ac mucoſo humore canitiem accelerante conſumpto, eam moratur.

OLEUM E CROCO MESUÆ.

℞. Croci unciam ſemis,
Myrrhæ electæ drachmas duas,
Aceti, quantum ſufficit ad macerandum diebus quinque,
Cardamomi drachmas quatuor ſemis,
Olei uncias novem.

Crocum & Myrrham diebus quinque macera, die ſexto adde Cardamomum, ſeptimo cum oleo coquantur igne lento ad aceti conſumptionem.

N Ervos ac uterum roborat, eorum dolorem ſedat, convulſioni & uteri noxis confert, durities diſſipat, nec non corpori colorem vividum præſtat.

OLEUM CYDONIORUM.

℞. Cydoniorum non excorticatorum,
Succi eorundem ana uncias ſex,
Olei Omphacini libras tres.

Omnia in vas vitreum obturatum immittito, & diebus quindecim inſolato. Deinde horis

de horis quatuor coquito in duplici vaſe, colaro & exprimito. In expreſſione carnem & ſuccum renovato, rurſum inſolato, coquito & exprimito, id ſic tertiùm iterato.

MElinum Dioſcoridi dicitur, ſtringit & refrigerat, ad ventriculi & jecoris imbecillitates utile, ventrem totum inferiorem ac nervos laxos cogendo roborat, retentricem partium facultatem firmat, ſtomachum in vomitiones effuſum in ſe cogit, ventri defluxionibus infeſtato, lienteria, diarrhæa ac dyſenteria medetur, ſpinæ illitum & thoraci ſudores immodicos & diaphoreticos cohibet.

OLEUM DE ENULA MESUÆ.

℞. Radicum Enulæ contuſarum,
Succi ejusdem,
Olei Seſamini ana libram ſemis,
Vini odoriferi uncias tres,
Coquantur ad vini conſumptionem: colatura ſervetur uſui.

CAlefacit, attenuat, digerit, ob id affectibus nervorum, uteri & veſicæ frigidis prodeſt, febrium quoque rigori, & colo à flatibus dolenti medicatur.

OLEUM EX EUPHORBIO MESUÆ.

℞. Euphorbii unciam ſemis,
Olei Cheyrini uncias quinque,
Vini odoriferi tantundem.
Coquantur in duplici vaſe ad vini conſumptionem.

HEmicranicis, cephalalgicis & lethargicis adhibetur, & naribus ad diſcutiendum vitium immittitur, epiſpaſticis medicaminibus utiliter admiſcetur; præſtantiſſimum enim attrahendo eſt remedium in frigidis noxis, ſiquidem tenuium partium eſt: alopecias, & capillorum defluvia ſanat, in coxariis inveteratis, ac profundis articulorum querelis ex alto evocandis, laudatiſſimum remedium, calidius & ſiccius oleo de Piperibus, ideoq́ non niſi vehementer frigidis vitiis adhibendum, in aurium tinnitu, ſibilo, & hebetiore ſenſu ex frigiditate contracto tepidum adhibet Galenus 2. compoſ. medic. localium.

OLEUM FORMICARUM, NICOLAI.

℞. Formicarum uncias duas,
Olei libram ſemis.
Macerentur æſtate ad Solem diebus quadraginta, poſtea excolatum oleum reponatur.

EO partes generationi dicatas ad Venerem concitandam & impregnationem promovendam inungunt.

OLEUM HYPERICI.

℞. Florum Hyperici ad maturitatem ſeminis ferè accedentium libram unam,
Olei veteris clari libras duas,
Vini odoriferi libram unam.
Macerentur tribus diebus ac noctibus: bulliant deinde in duplici vaſe, obturato orificio vaſis usque ad conſumptionem vini, poſtea exprimantur, & recentium florum atque vini par pondus addatur, iterum maceretur, coquatur, & exprimatur, tunc etiam tertiò recentes Hyperici flores ac vinum admiſceantur cum
Terebinthinæ claræ libra una,
Croci ſcrupulis quatuor.

CAlefacit & ſiccat, eſſentiaq́ eſt tenuis, unde ad omnes dolores à frigido contractos adhibetur, & anodynum exiſtit, iſchiadicis præterea & varicibus utiliter adhibetur, contra dentium dolorem, podagram, chiragram, articulorumq́ dolores ſalubre remedium, nervorum puncturis & vulneribus efficax eſt, & illitu ac fotu convulſiones prohibet, ambuſtis cicatrices ducit, & vulnera glutinat.

OLEUM JASMINUM.

Fit ex floribus Jaſmini, & oleo veteri claro, ut oleum Cheyrinum.

FRigidis affectibus non obſcurum affert remedium, unde partibus calefactionem & relaxationem deſiderantibus utiliter exhibetur, Chamamelino aut Cheyrino viribus proximum.

OLEUM IRINUM MESUÆ.

℞. Radicum Ireos libram unam,
Florum ejusdem libras duas.

Maceren-

Macerentur in decoctione aliarum radicum Ireos, quantum ſufficit. Adde
Olei veteris libras duas.

Coquantur in duplici vaſe, & exprimantur, radiceſque novæ cum floribus immittantur. Coquantur dehuò & tertiò. Colatum ſervato, ac obturato.

Vim habet excalefactoriam & emollientem, roborat, tenuat, reſolvit potenter, tergit, concoquit, maturat & alte penetrat, convulſionibus efficax, aurium ſonitum tollit, quæ in thorace ſunt & pulmone concoquit, aſthmaticos juvat, tuſſim compeſcit, ſtrumas diſſipat, alioſq; tumores duros hepatis & ſplenis, articulorum dolores & duritiem emendat: facit ad inteſtinorum tormina ac ilei cruciatus, naribus illitum deſtillationibus & ozænis medetur. Datur iis, qui Cicutam, Coriandrũ, aut Fungorum venenum hauſerunt, præſentiſſimo Alexipharmaco.

OLEUM LIGUSTRINUM MESUÆ, SIVE CYPRINUM.

Oleum Liguſtrinum, quod Arabes de Alcanna vocant, fit ex floribus recentibus Liguſtri florente vite, aut paulò pòſt, & oleo veteri clariſſimo ad modum olei Chamomillæ.

A Rabibus de Alcanna dicitur, nobis Liguſtrinum, quòd ex Liguſtri floribus fiat. Calefacit & moderatè aſtringit, emolliendi vim habet, vulvæ ac nervorum affectibus ſubvenit, pleuriticis, opiſthotonicis, & anginâ laborantibus ſuccurrit, capillos à canitie vindicat.

OLEUM LILIORUM ALBORUM SIMPEX.

℞. Florum Liliorum alborum, abjecto quod croceum eſt, libram unam,
Olei veteris libras tres.

Macera & inſola per dies octo, flores exemptos benè exprime, atque alios impone, ita tertiùm fiat, cola & ſerva ad uſum. Nonnulli in tertia infuſione flores relinquunt.

Dicitur & Crininum, Lilinum, ac Suſinum, reſolvit, digerit, concoquit, dolores à frigore, thoracis, ventriculi, coli, uteri, renum, veſicæ, & nervoſarum partium ſedat, lenit, mitigat, convulſionibus prodeſt, colicis item doloribus inunctum aut ſuppoſitum confert, utile eſt uteri cumprimis ac muliebribus malis: ejus præcluſiones & duritiès ſolvens, gravidis ad facilem partum auxilio eſt, ulcera capitis manantia, furfures, varos, fervidaſq; eruptiones ſanat, vibices, cicatriceſq; celerrimè ad colorem reducit, & omnem inflammationem cum vitellis ovorum inunctum rarefacit.

OLEUM LILIORUM ALBORUM COMPOSITUM

MESUÆ.

℞. Flor. Liliorum alborum uncias novem,
Maſtiches,
Calami Aromatici,
Coſti,
Carpobalſami ana unciam unam,
Caryophyllorum,
Cinamomi ana unciam ſemis,
Croci drachmas tres.

Omnia præter Liliorum folia in aqua ſufficiente viginti quatuor horis macerentur, deinde paululùm coquantur, & additis Liliis oleique veteris libris duabus aliquantulùm bulliant. Tunc omnia injecta in vas vitreum inſola dies quadraginta: pòſt colatum & benè obſtructum reponatur.

Oleum Liliorum alborum compoſitum ob aromatum admixtionem, longè præſtantius ſimplici oleo antecedente, atque ob id frigidis noxis oportunius exiſtit.

OLEUM LILIORUM CONVALLIUM.

Fit ex floribus Liliorum convallium & oleo veteri claro, ut oleum Liliorum ſimplex.

Spaſmaticis, convulſis ac tremulis auxilio eſt, frigidis nervorum noxis ſuccurrit, puerulorum tormina mitigat.

OLEUM LUMBRICORUM TERRESTRIUM SIMPLEX.

℞. Lumbricorum terreſtrium libram ſemis.

Probè

Probè laventur in vino, deinde immittantur in olei Roſati Omphacini libras duas, vini uncias duas.

Coquantur in duplici vaſe ad vini conſumptionem.

Anodynum eſt, cujus fotu nervi recreantur, ut quotidiè in nervorum vulneribus, eorundemq; reſolutionibus experimur.

OLEUM LUMBRICORUM COMPOSITUM.

℞. Ol. Lumbricorum (ex lumbricis modò in oleo ſuffocatis, qui in cœmiteriis collecti fuêre) recentioris uncias tres,
Ol. florum Hyperici uncias duas,
Vini optimi uncias quatuor.
Fiat decoctio ad conſumptionem vini, huic oleo adde
Spir. Roriſmarini, vel ejus loco olei ſtillatitii ejusdem ſcrupulum unũ.
Miſce, ſervetur ad uſum.

Quia oleum lumbricorum ſimplex quibusdam non parùm ſuſpectum videtur, ideò compoſitum ejusdem ſubſtituere voluimus, quod ad ſupradicta majoris efficaciæ compertum habemus.

OLEUM MANDRAGORÆ.

℞. Corticum rad. Mandragoræ libram unam.
Contundantur, & coquantur in aqua ſufficienti, & colato decocto adde
Succorum capitum Papaveris nigri uncias tres,
Hyoſcyami albi uncias duas,
Cicutæ teneræ unciam unam,
Olei Violarum libras duas,
Opii,
Styracis Calamitæ ana unciam ſemis.
Succi cum oleo decem diebus ad Solem macerentur, deinde coquantur in duplici vaſe ad ſuccorum conſumptionem, & colato adde Styracem & Opium.

Commendatur ad omnem inflammationem extinguendam, ſomnum conciliandum, capitis dolores ſedandos, phreneticis, febricitantibus, & vigilantibus conveniens, fronti, temporibus, ac naribus illitum.

Quia non habentur apud nos Mandragoræ poma, ergò loco ſucci Mandragoræ pomorum, accipiendi ſunt cortices radicum Mandragoræ.

OLEUM MASTICHINUM MESUÆ.

℞. Olei Roſati Omphacini libram unam,
Maſtiches uncias tres,
Vini odoriferi uncias quatuor.
Coquantur ſecundum artem in duplici vaſe ad vini conſumptionem.

Mediocriter calefacit, aſtringit, & emollit, ventriculi coctricem ac retentricem vim firmat, illitum in lienteria & intemperie frigida ſicca ſalubre exiſtit, ad cœliacorum cruciatus utile, tumores duros lenit, cerebrum, nervos, & juncturas roborat, phlegmonis, gingivarum, linguæ & totius oris medetur, faciem emaculat, & coloris gratiam illitum commendat.

OLEUM MENTHÆ.

℞. Menthæ domeſticæ criſpæ uncias quatuor,
Olei Omphacini libram unam.
Fit, ut oleum Abrotani.

Ventriculo imbecillo & refrigerato adhibetur: tum namq; calefacit, roborat, nauſeam firmat, vomitionem ſiſtit, appetentiam excitat, & concoctionem provocat. Eligenda eſt criſpa & ſativa.

OLEUM MOSCHELINUM NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Olei puri libras ſex,
Vini odoriferi uncias ſex,
Folii, aut Macis,
Nardi Indicæ,
Coſti,
Maſtiches ana unciam unam ſemis,
Styracis Calamitæ,
Croci,
Myrrhæ,
Cinamomi,
Caſſiæ ligneæ veræ ana drachmas ſex,
Carpobalſami, ſeu Cubebarum,
Caryophyllorum,
Bdelli ana unciam ſemis,
Moſchi drachmam unam,

Nuc. Moſchat. numero duas.
Folium, Myrrham, Caſſiam, Carpobalſamum & Bdellium tere, ac per biduum in vino & oleo macera: poſtea coque ſupra lentum ignem in duplici vaſe usq; ad conſumptionem vini: deinde cola, & reliqua in tenuiſſimum pulverem redacta inſperge, præter Moſchum: iterum macera & coque parumper. Ultimò Moſchum addito: probè omnia miſceto, reponito, ac interdùm vas agitato.

Μοσχέλαιον potiùs dicendum à Moſcho, qui ejus compoſitionem ingreditur. Frigidis affectibus eſt præſtantiſſimum, ventriculo præſertim debili, quem roborat & calefacit, dolorem lateris illitum ſanat, ſtranguriosis, colicis ac nervorum omnibus probè vitiis confert. Pomis odoratis cogendis eſt aptiſſimum, ut ſpeciebus Lithontribon conficiendis.

OLEUM MYRTILLORUM.

℞. Olei Olivarum libras tres,
Baccarum Myrti libram unam.
Confringantur Myrtilli, & quoniam Myrtus vera apud Germanos non naſcitur, neque habemus ſemper virides Myrtillos, ſed aridos, ut ex Italia afferuntur, ideò neceſſum eſt, ut vino odorato priùs aſpergantur: deinde miſceantur ſimul ac bulliant ſecundum artem. Tandem coletur, & reſervetur oleum.

Μυρσίνινον ἔλαιον ſeu Myrtillorum aſtringit, refrigerat, denſat, cerebrum, nervos, & ventriculum adſtrictione roborat, viſcerum phlegmonis utile, gingivis, dentium dolori, dyſentericis, cœliacis, vulvæ exulceratæ, ulceribus vetuſtis vel manantibus, nimio affluxu humentibus cum ſquamâ æris & cerâ medetur: attrita ſanat, furfures, rhagades, condylomata, articulos luxatos, & omnia quæ aſtrictionem deſiderant, hæmoptoicis, & ſanguinis ex pectore rejectiani confert, & ad arcendam phlegmonem in ulcere pulmonis Gal. illinit, capillos retinet, eorumq́; defluvium ſiſtit, adjecto præſertim Ladano. Gal. 1. de comp. med. ſecundum loc. cap. 2.

OLEUM MYRTINUM.

Oleum Myrtinum fit ex foliis Myrti, ut jam dictum Myrtillorum oleum.

Eaſdem ferè vires obtinet, quas oleum Myrtillorum; aſtringit enim & roborat, ac viſcerum laxitatem corrigit.

OLEUM NARDINUM COMPOSITUM MESUÆ.

℞. Spicæ Indicæ uncias tres,
Majoranæ uncias duas,
Ligni Aloës,
Enulæ,
Macis,
Calami Aromatici,
Foliorum Lauri,
Cyperi,
Schœnanthi,
Cardamomi ana unciam unam ſemis.
Contundantur omnia groſſo modo, deinde affunde illis
Vini,
Aquæ fontanæ ana libram unam,
Olei Seſamini libras quatuor.
Macerentur per noctem, deinde coquantur in duplici vaſe ſecundum artem.

OLEUM NARDINUM SIMPLEX EJUSDEM.

℞. Olei Seſamini libram unam ſemis,
Spicæ Nardi Aromaticæ uncias tres,
Vini,
Aquæ ana uncias duas ſemis.
Incidantur minutim, & coquantur in duplici vaſe, donec vinum & aqua in vaporem reſolvantur; coletur deinde oleum, & colatum reponatur, abjectâ Nardi Spicâ.

Calefacit, tenuat, digerit, modicè aſtringit, quocirca iis auxiliatur, qui calore & aſtrictione indigent, ut ſtomachicis, cœliacis, deſtillationi ac thoracis vitio obnoxiis, ventriculum firmat, & coctionem procurat, viſcerum phlegmonis, jecoris inflammationi, ac pulmonum ulceribus illinitur, cerebri & nervorum frigidos affectus ſanat, ac aurium dolores mitigat, tremulis & paralyticis ſummum eſt remedium, uteri præfocationes, occluſiones, & tumores ſuppoſitum diſcutit, aut etiam injectum veſicæ dolore, renumq́; calculis opitulatur.

OLEUM

OLEUM NYMPHÆÆ.

℞. Florum Nymphææ albæ uncias quatuor,
Olei Omphacini libram unam.

Macera in Sole diebus decem, deinde exprime ac novos flores immitte: tertiò idem facito.

Vires habet Violati, refrigerat tamen magis, cephalalgiam ex febrium incendio, indeq́, enatum delirium Papaverino mixtum mitigat, inſomniam abigit, urinæ ardori, intemperaturæ calidæ renum, eorumq́, ulceri, & veſicæ commodum, illitum aut injectum, gonorrhœam arcet, & tentiginem propellit, genitalibus illitum.

OLEUM PAPAVERINUM.

℞. Capitum Papveris,
Foliorum Papaveris,
Florum ejusdem ana uncias quatuor,
Olei libras tres.

Inſolato in vaſe vitreo per octiduum, deinde cola, & nova rurſus immitte: idem tertiùm facito. Poſtremùm colatum repone.

INtemperiem calidam ſanat, febrium ardores ac inſomniam mitigat, fronti, auribus, naribus, & temporibus illitum, ſomnum frigorè & humiditate conciliat, nec non febrium ſqualorem præſentem, per vigilii cauſam tollit, impinguat, & aſperam arteriam lenit, renum doloribus ex intemperie calida medetur.

OLEUM DE PIPERIBUS MESUÆ.

℞. Piperis longi,
Albi,
Nigri ana drachmas tres,
Myrobal. Chebulorum,
Emblicorum,
Indorum ana drachm. quinque,
Radicum Apii,
Fœniculi ana drachmas tres ſemis,
Sagapeni,
Opopanacis,
Ammoniaci ana drachm. duas ſemis,
Turbith drachmas duas,
Zingiberis drachmas tres,
Surculorum Hyſſopi,
Rutæ viridis ana manipulum unum.

Coquantur ſecundum artem in quantitate aquæ ſufficienti ad tertias. Colaturæ adde
Olei amygdalarum dulcium libras duas.
Recoque ad conſumptionem aquæ.

CErebri & nervorum frigidas noxas propellit, quia calefacit, tenuat, tergit, diſcutit, foras educit, obſtructa potenter liberat, calculumq́, eo nomine diſſipat: ad paralyſin, ſpaſmum, tremorem, epilepſiam, uteri, coli renum ac veſicæ affectus frigidos utiliſſimè adhibetur, coxariis, nec non articulorum doloribus meditatur, menſes evocat, & ventriculum imbecillum non temerè firmat.

COudenbergius addit Thymi viridis manipulum unum ad herbarum decoctionem.

OLEUM POPULINUM NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Olei communis libras ſeptem, uncias duas,
Vini libras quatuor,
Gemmarum Populi arboris recentium Veris initio collectarum libras tres.

Gemmæ Populi diutiſſimè terantur, & macerentur in vino & oleo dieb. ſeptem: pòſt coquantur in duplici vaſe usque ad conſumptionem vini. Deinde exprimatur oleum & reponatur.

EMollit, tenuium eſt partium & calidum, arthriticis ac podagricis utile.

OLEUM RANARUM.

℞. Ranarum fluviatilium libram ſemis,
Olei Seſamini libram unam ſemis.

Coque in vitro optimè clauſo uſque ad Ranarum diſſolutionem.

REfrigerat, ob id podagram & alias arthritidis ſpecies calidas mitigat, ac incendium febrium ardentium compeſcit, fronti & temporibus illitum ſomnum conciliat.

OLEUM RESOLUTIVUM.

℞. Rad. Cucumeris Aſinini,

Bryoniæ,
Althææ ana libras tres,
Olei communis libras decem.
Inſolentur ſimul integro menſe, coquantur põſt, & exprimantur.

R*Eſolvit, digerit, mollit, alta penetrat, ac frigidos & contumaces dolores mitigat.*

OLEUM ROSATUM VULGARE.

℞. Olei communis libras quatuor,
Roſarum rubearum nondum penitùs apertarum uncias ſedecim.
Macera & inſola per dies octo. Roſas exemptas benè exprime, atque ita fac tertiò, cola & ſetva. Nonnulli in tertia infuſione Roſas relinquunt.

V*Im habet repellentem, mitigatoriam, concoquentem, & diſcuſſoriam, inflammationes extinguit, roborat, cogit, denſat, rheumatiſmos ſiſtit, & materierum per corpus fluxum cohibet, dyſenterias potu inſigniter juvat, alvum ſolvit, ventriculum æſtuantum reſtinguit, ad uteri inflammationem pollet, capitis & meningum cerebri vulneribus confert, idem calefactum juvat & exiccatum, aut mora in Sole, aut à febribus, aut alia cauſa: humectat enim, mitigat, ac ſomnum inducit, in dolore dentium inter initia utiliter colluitur, ulceribus in capite manantibus, & fervidis eruptionibus illinitur, lumbricos & aſcaridas potum deturbat, podagricis doloribus ac inflammationibus, & hæmorrhoidibus commodè illinitur. Quod completum dicitur, roborat, reſolvit, lenit & dolorum injurias ſedat.*

OLEUM ROSATUM OMPHACINUM.

℞. Olei Omphacini, id eſt, Olivarum immaturarum libram unam,
Roſarum rubearum nondum penitùs apertarum, ſed purgatarum uncias quatuor.
Tritis Roſis ac oleo impoſitis, fac ut dictum eſt, ter Roſas permutando.

OLEUM ROSATUM COMPOSITUM MESUÆ.

℞. Olei ex Olivis maturis, aquâ fontanâ multoties loti, quantum voles. Deinde infunde folia Roſarum rubearum apertarum & purgatarum, quantum ſatis eſt in vitreum vas. Obturetur vas, ac per dies ſeptem inſola, & coque tribus horis in vaſe duplici. Expreſſis foliis & abjectis recentia immitte: inſola iterum, coque in balneo Mariæ, & exprime ut priùs. Tertiò recentia immitte Roſarum folia, quibus adde aquæ infuſionis Roſarum (eo modo confectæ, ut in Syrupo Roſato dictum eſt,) partem quartam, miſce, inſola dies quadraginta in vaſe vitreato obturato; põſt excola, exprime, & addito Roſarum ſucco, iterum diu inſola.

Alii partem infuſionis ſumunt, & ſucci Roſarum partem alteram, ac eo quo ſuprà dictum eſt modo conficiunt.

OLEUM RUTÆ.

Præparatur eodem modo, quo Abrotani oleum præparare docuimus.

C*Alefacit, tenuat, & digerit, illitum & clyſteribus injectum colicum dolorem ſedat, vitreum phlegma ejiciens, laterum, renum, veſicæ ac uteri dolores à cauſa frigida juvat, nervorum & ſpinæ reſolutionem inunctum componit, convulſionibus medetur, & flatus diſſipat.*

Proſtat etiam apud nos Linelæon Rutaceum, ex foliis Rutæ recentis in oleo ſeminis Lini expreſſo paratum.

S*Ingulare admodum eſt, adverſus lienis ſcirrhos, & duritiem: tumores enim emollit, ratione olei lini, eoſdem diſcutit ac digerit ratione Rutæ. In Enematis, ubi flatus diſcutiendi, antecedenti præferendum, variis inſuper uſibus in morbis accommodatum extat.*

OLEUM SAMBUCINUM.

Oleum Sambucinum fit ex floribus Sambuci & oleo veteri clariſſimo, quemadmodum oleum Chamomillæ.

L*Enit, abſtergit, cutim expurgat, ictero & hepati obſtructo confert, articulorum & nervorum doloribus utile: eos namq; roborat, epotum aut injectum alvum irritat, ſeroſaq; excrementa per inferna educit. Fit quoque ex medio Sambuci cortice ſimiliter macerato oleum, quod ad ambuſta Italis uſui eſt.*

OLEUM

OLEUM SAMPSUCHINUM, ID EST, MAIORANÆ.

℞. Foliorum Sampſuchi manipulos quatuor,
Serpilli manipulos duos,
Foliorum Myrti manipulum unum,
Abrotani,
Siſymbrii, ſeu Menthæ àquaticæ ana manipulum ſemis,
Caſſiæ ligneæ veræ uncias duas,
Olei Omphacini libras tres.

Conciditọ & contundito omnia, ac impone in vitrum, & infunde oleum, ut ſupra ſpecies emineat; tùm obſtructo vaſis orificio macera ad Solem diebus octo. Poſtea exprime, & expreſſum oleum infunde recentibus ſpeciebus, & hoc etiam tertiò facito.

Σαμψύχινον acopum eſt, & laſſitudinibus utile, frigidis cerbri & nervorum vitiis prodeſt, ſpina in balneo inunctum paralyſin juvat & ſpaſmum cynicũ naribus immiſſum, aut ore detentum, ac ſternutamentum leviter ciet, in opiſthotonicorum, & vulſorum cataplaſmata additur: auribus immiſſum tinnitum à flatu diſſipat, ad uteri præcluſiones & converſiones efficax, menſes, ſecundas, ac partus extrahit, uteri ſtrangulatum recreat, & Scorpionum morſibus medetur.

OLEUM SCORPIONUM COMPOSITUM MESUÆ.

℞. Ariſtolochiæ rotundæ veræ,
Gentianæ,
Cyperi,
Cort. radicum Capparum ana unciam unam,
Olei Amygdalarum amararum libram unam ſemis.

Macerentur in oleo contuſæ radices ad Solem fervidum, deinde coquantur aliquantulum in duplici vaſe, injectis ad ultimum Scorpionibus numero viginti: poſtea iterum ſerenis diebus triginta ad Solem macerentur. Poſtremò excolatum oleum reponatur.

OLEUM SCORPIONUM MAGNUM MATTHIOLI.

℞. Olei Olivarum vetuſtiſſimi libras tres,
Florum Hyperici virentium ac modicè conquaſſatorum manipulos tres.

Inſolentur ſimul in vaſe vitreo probè obturato recondita per dies decem vel duodecim: dehinc in calente balneo Mariæ macerentur horis viginti quatuor, tùm verò colentur & exprimantur.

HOC FACTO,

℞. Flor. Hyperici recent.
Chamædryos,
Calaminthæ,
Cardui Benedicti ana manipulum unum,

Flor. & herbæ priùs contuſæ oleo admiſceantur, macerenturque in balneo per triduum, poſtea colentur & exprimantur.

POST HÆC.

℞. Florum Hyperici à caulibus repurgatorum, ac modicè contuſorum manipulos tres.

Submergantur in eodem oleo, ac per triduum itidem in balneo macerentur, colentur & exprimantur, eandem infuſionem reaſſumptis ſemper recentibus floribus ter vel quater reiterando, donec oleum ſanguineum colorem acquirat.

HIS PERACTIS.

℞. Granorum viridium Hyperici quod defloruit, in cacumine plantæ natorum, in quibus ſemen continetur, manipulos tres.

Contundantur, & vino albo meraco perfuſa, in prædictum oleum immiſſa per octiduum inſolentur, poſtea verò tridui ſpatio in balneo macerentur, colentur & exprimantur, laborem hunc novis ſemper reaſſumptis ſeminibus ter vel quater ſic repetendo, ut oleum obſcuri ſanguinis colorem referat. Tunc verò

℞. Scordii recentis,
Calaminthæ,
Centaurii minoris,
Cardui Benedicti,
Verbenacæ,
Dictamni Cretici ana manipulum ſemis.

Tuſa ac in oleo priore demerſa, per biduum in balneo macerentur, colentur & exprimantur, ut ſuprà.

POSTEA.

℞. Zedoariæ,
Rad. Dictamni albi,
Gentianæ,
Tormentillæ,
Ariſtolochiæ rotundæ ana drachmas tres.
Scordii manipulum unum.

Hæc omnia tuſa ut priùs in balneo, affuſo priore oleo per triduum rurſus macerentur, colentur, & exprimantur.

Expreſſo & colato huic infunde denuò
Styracis Calamitæ,
Laſeris, ſeu Benzoini ana drachm. ſex,
Baccarum Juniperi unciam ſemis,
Melanthii drachmas duas,
Caſſiæ ligneæ, vel Cinamomi odoratiſſimi drachmas novem,
Junci odorati, ſeu Schœnanthi,
Cyperi rotundi ana drachmam unam ſemis,
Santali albi unciam ſemis.

Contuſa in oleum immittantur, rurſusq; ut antea per triduum in eodem rorido balneo macerentur, tum colatum ac expreſſum oleum calens ſuperinfundatur trecentis Scorpionibus vivis diebus canicularibus lectis, qui priùs vitreo vaſe concluſi, ac calidis cineribus ſuperimpoſiti in iram exarſerint, & ſudare inceperint. Hi unà cum hoc oleo tridui ſpatio in balneo macerati exprimantur, oleumque abjectis Scorpionibus percoletur.

In hoc rurſum infunde
Rhabarbari ſelectiſſimi,
Myrrhæ,
Aloës hepaticæ ana drachmas tres,
Spicæ Indicæ drachmas duas,
Croci drachmam unam,
Theriacæ,
Mithridatii ana unciam ſemis.

Tundenda contundantur, ac cum cæteris oleo prædicto immergantur, macerenturque ſic ſimul omnia in balneo calente per triduum, poſtea abſque colatura reponantur ad uſum.

Viperarum, aſpidum, ac venenatorum animalium morſibus auxilio eſt. Pulſibus ac extima cordis parti ad ſiniſtram mammillam inunctum, repetitâ per ternas horas illinitione, omnibus venenis per os ſumptis, ſi modò ea erodentia non fuerint, efficaciſſimè ſuccurrit; quin etiam peſtiferis morbis ſic adhibitum medicatur, nec non ab iisdem præſervat.

OLEUM SCORPIONUM SIMPLEX MESUÆ.

℞. Scorpionum numero triginta,
Olei Amygdalarum amararum libras duas.

Macerentur in vaſe vitreo ſtricti orificii per dies triginta caniculares, vel aliâs totâ æſtate calidiſſimis diebus, poſtea colatum ad uſus repone.

Veſicæ ac renum calculum diſſipat, lumbis, pubi, perinæo in ſolii egreſſu illitum, & in porum urinarium immiſſum, venenis præcipuè à Scorpio ictis, ac peſtilentia adeò reſiſtit, ut ejus ſolo uſu quendam cum famulitio à peſtilentiæ contagione ſervatum ſcribat Manardus, & ex ſola inunctione aliquos eſſe liberatos, qui ſaviſſima venena biberant.

OLEUM STOMACHALE CRATONIS.

l. 2. Conſ. 113.

℞. Olei Abſinthii libram unam,
Summitatum Abſinthii manipulum unum,
Caryophyllorum,
Santali Citrini ana drachmas duas,
Roſarum rubearum,
Macis ana drachmam ſemis,
Maſtiches drachmas duas ſemis,
Vini odorati libram ſemis.

Coquantur ſecundum artem & ponantur in Sole.

Hoc oleum Crato mirificè prædicat in ventriculi doloribus & infirmitatibus, maximè verò frigidis, quod cùm Medicis noſtris crebro uſu ſerviat, meritò huic Pharmacopæia noſtra inſerendum eſſe cenſuimus.

OLEUM EX STYRACE.

℞. Styracis uncias tres,
Olei communis libram unam,
Vini uncias ſex.

Coquantur in duplici vaſe ad vini conſumptionem.

Calefacit

CAlefacit vehementer & emollit, ob id confert dolentibus à frigore renibus, veſica, utero, muſculis, juncturis, tendinibus, eorumq́; durities inſigniter emollit, ad nervorum injurias & vulnera fotu commodum, ob id Chirurgis expetitum, ac ad ſcabiem efficax, ut ſcribit Manardus, additâ Hellebori albi octavâ portione.

OLEUM E FLORIBUS VERBASCI.

Fit inſolatis in vaſe vitreo Verbaſci floribus, ut oleum è floribus Liliorum alborum.

AD Podagricos & alios dolores, præſertim calidos, laudatiſſimum. Commendatur etiam in Hæmorrhoidibus. Vide Evonymum fol. 496.

OLEUM VIOLARUM.

Oleum Violaceum ſeu Violarum fit ex floribus Violarum ac oleo Olivarum, quemadmodum & Roſaceum.

FRigidum ac humidum eſt, tenuium partium, leniens & modicè aperiens, ad furentes inflammationes idoneum, intemperiem calidam extinguit, phlegmonas omnes ſedat, arteriæ aſperitatem, pulmonis, & thoracis lenit, inuncto thorace, unde & tabidis & hecticis præſenti eſt remedio: phreneticis ac vigilibus fronti & temporibus impoſitum ſomnum conciliat, hepati ac præcordiis adhibitum febrium ardentium æſtus intolerabiles mitigat, renum ac jecoris immoderatum calorem reſtinguit.

OLEUM VULPINUM MESUÆ.

℞. Vulpem integram exemptis interaneis,
Aquæ fontanæ libras tres,
Olei veteris clari libras quatuor,
Salis uncias ſex,
Coquantur, & inter coquendum adjice Anethi,
Thymi ana libram unam.

Coquantur donec ab oſſibus ſecedat caro, & aqua conſumatur, deinde coletur oleum ac reponatur.

POtentiſſima in digerendo & diſcutiendo facultatis eſt, quo nomine ad nervoſi generis injurias frigidas & articularios effectus præcipuè valet.

VUlpes benè habita & vegeta, non ſtrigoſa, qualis per vindemiam uvis nutrita & impinguata capitur, ætatis mediæ, non juvencula, aut recens nata eſto, quam exenteratam ſemianimem oleo incoquunt.

OLEA EXPRESSA.

OLEUM AMYGDALARUM AMARARUM.

℞. Amygdalarum amararum ſicearum non tamen rancidarum, cortice membranoſo purgatarum, quantum voles.

Contundas minutiſſimè, poſtea in ſartagine aliquantulum torrefacias, tandem prelo exprimas.

PRimo ordine calidum eſt, humido & ſicco temperatum, calefacit, attenuat, incidit & digerit: unde aurium tinnitus ac flatus è craſſa & frigida materia ortos diſſipat, auditumq́; frigore obtuſum reſtaurat, obſtructa expedit, cutis maculas & aſperitates tàm reliquarum partium, quàm faciei (quas ephelidas & panos vocant,) exterit, manantia capitis ulcera furfureſq́; ex vino detergit; nervorum affectus frigidos, duros, & dolentes ca ore tenuante ac digerente ſanat, amarore lumbricos necat, & frigidis uteri malis prodeſt, vulvarum dolores, ſtrangulatus, converſiones, locorum inflammationes ſuppoſitum ſanat, capitis dolores inſtillatum ſedat, urinæ anguſtiis pubi illitum, calculoſis renum vitiis, ſtrangurioſis in fiſtulam urinariam immiſſum medetur, ſuſpirioſis, lienoſis, jecinoroſis & tabidis ſubvenit.

OLEUM AMYGDALARUM DULCIUM.

Fit ut oleum Amygdalarum amararum.

EO utimur ad gutturis, faucium, bronchiorum, & ſpiritualium partium aſperitatem leniendam, vel per ſe, vel adjecto Sacchar o præſertim Cand. Violato, duritiem omnem ac ſiccitatem articulorum corrigit, cutem erugat, ſcabra & aſpera polit, tenſa emollit. renitentia digerit & complanat, phthiſicis & atrophiâ laborantibus

borantibus ac conſumptis utile: alimentum enim humidum & lentore mediocri diuturnum præſtat, extenuatum corpus reficit ac impinguat, calore eſt temperatum, humidoq́; ſecundum ordinem attingit, quo nomine omnem intemperiem ſedat, ac ſemen genitale promovet, uteri, veſica, & urina ardores mitigat, colicos ac nephriticos cruciatus cum pari portione olei Amygdalarum amararum mirificè levat, partuum labores torminoſos diſcutit, lenit, tandemq́; propulſat: inunctionum ſola eſt materia, qua fœtus laborioſos educunt, nephriticis & lotii acrimoniâ laborantibus per ſyphonem injectum tepidum mirè confert, intemperiem omnem moderatâ ſuâ ſubſtantiâ profligans.

OLEUM BALANINUM.

Fit è Balano Myrepſica vel glande unguentaria, quam granum Ben Arabes vocant, teritur, aſſatur, oleumq́; exinde exprimitur.

T*Ergit, expurgat, obſtructa liberat, auri injectum tinnitui & ſurditati confert, ſtrumas, hepatis & lienis ſcirrhum emollit ac digerit, affectibus frigidis nervorum & juncturarum, ſpaſmo & arthritidi medetur, alphos. lentigines, varos, maculas, cicatrices nigras, & reliqua fœda cutis vitia corrigit, alvum potu ſolvit, ſed ſtomacho adverſatur.*

OLEUM CARTHAMI.

Fit ex ſemine Carthami trito, aſſato, & expreſſo.

O*Bſtructa liberat, tergitq́;, ideò morbo regio, ventriculo dolenti, & colo confert, thoracem ac pulmonem expurgat, & clariorem vocem reddit.*

OLEUM E GRANIS CITRI.

Grana Citri itidem teruntur, torrentur, & exprimuntur.

A*Rthritico dolori ac ſuccedenti tumori conducit, calculum veſicæ & renum detrudit. In peſtilenti ſtatu Alexiterium optimum, lumbricos enecat potum aut illitum.*

OLEUM HYOSCYAMI.

Semina Hyoſcyami contunduntur, torrentur & exprimuntur.

Dioſcorides ex ſemine Hyoſcyami albi recentis, & ſiccati, aquâ calida aſperſo, tritoque, hoc oleum parare docuit.

I*N phlegmone & exulceratione partium pudendarum utriusq; ſexus præ reliquis locum habet.*

OLEUM LAURINUM.

℞. Baccarum Lauri electarum, maturarum & contritarum, quantum voles.
Eæ in aqua diu coquantur & colentur, cumq́ue infrigidatæ fuerint, illud pingue quod ſupernatat, colligatur.

V*Is ejus calefactoria vehemens, molliens, tenuans, aperiens, diſcutiens, exſiccans, intemperiem omnem partium frigidam ſolam, aut cum pituita & flatibus ſanat; cerebri, nervorum, articulorum, ventriculi, inteſtinorum, præſertim coli, hepatis, lienis, renum, & uteri affectibus frigidis medetur, ac dolorem his ſuccedentem abolet, rigori febrili ſpinæ dorſi illitum, paralyſi, nervorum vitiis, algoribus, iſchiadicis, capitis doloribus inveteratis ac deſtillationibus auxiliatur, auribus illinitur, renum morbis frigore contractis ſuccurrit, laſſitudines diſcutit, venarum ſpiracula aperit, ſcabie infeſtatis, & aſperâ impetigine laborantibus in balneo inunctum medicatur. Fugiendum tamen in ſcabie, aut impetigine inflammationem minante, & calidis ac bilioſis naturis: frigidis namque & pituitoſis ſolùm eſt commodum, vermes & pediculos enecat, capitis furfures, ophiaſin, & alopeciam delet, capiti tamen calido non admovendum.*

OLEUM SEMINIS LINI.

Lini ſemina non excorticantur, ſed contuſa & aſſata in mola verſatili exprimuntur.

V*Iribus proximum Chamamelino & Anethino, anodinum eſt, convulſionem curat articulorum, muſculorum, nervorum, ac cervicis durities mitigat, ani affectibus mirificè confert, ſedis abſceſſus, & hæmorrhoidum dolores ſedans, ani fiſſuras, & rimas lenit. Manardus pleuriticis linctu aut potu exhibebat, quod magnoperè probavit Geſnerus, qui in epiſtola qua-*

ſtola quadam ſcribit: Jam quater aut quinquies feliciter propinavi, primùm bis ante ſesquiannum in pleuritide cruda & maligna jam deſperatis ferè virgini & mulieri, quarum unaquaque mox magnâ admiratione meâ reſtitui cœpit. Poſtea juveni in morbo quodam interiore incognito ferè, nec ſatis jam memini, etſi annotavi. Quartò in tuſſi ac dyſpnœa ante paucos dies mulieri gutturoſæ, quæ heri ad me venit, & pro hoc conſilio gratias egit. Omnibus paulò pòſt ſoluta alvus eſt ſatis copiosè. Tres aut quatuor uncias unâ vice bibi jubeo. Odoris quidem ejus gravitas pleriſq; adeò moleſta & faſtidioſa eſt, ut ſecundò ſumere nollent, ſed nullum periculum, nullum incommodum ſequitur, & Medicus neceſſitatem in graviſſimis morbis, non voluptatem ſumentium ſpectare debet. Si rectè pureq; paretur, & Medicus domi haberet, confidentius dari poſſet etſi Braſſavolus non admodum laudat. Ego pro cognitâ feliciſſimâ, & admirandâ ejus facultate Deo gratias ago. Hactenus Geſnerus.

OLEUM NUCIS INDICÆ.

Nuces Indicæ radulâ attritæ aut conciſæ, & diligenter contuſæ, aquæ calidæ aliquandiu immerguntur, oleumque exprimitur.

N*ervorum dolori confert, thoracem & pulmones lenit, clariorem vocem facit, impinguat, ac genitale ſemen auget. Hadie ferè uſurpatur ad conceptus procurationem, nec non ſeminis incrementum.*

OLEUM NUCUM JUGLANDIUM.

Conficitur ut oleum Amygdalarum amararum.

F*Latus craſſos diſſipat, tumores diſſolvit, nervis punctis cum calce lata utiliter adhibetur, ſcabiei medetur, & variis vitiis cutaneis.*

OLEUM NUCIS MOSCHATÆ.

Paratur, ut oleum nucis Indicæ majoris.

O*Ri ventriculi inunctum mirè eum roborat, deglutitum calefacit mediocriter, & anhelitum commendat, illitum Veneris tentiginem excitat, ſtomachicis quoque frigida & humidâ intemperie laborantibus bene conducit.*

OLEUM SEMINIS PAPAVERIS ALBI.

Præparatur, ut oleum ſeminis Hyoſcyami.

U*Tile eſt anodinum ad ardorem febrium mitigandum, fronti & temporibus appoſitum ſomnum conciliat, & dolores capitis tollit.*

OLEUM E GRANIS PÆONIÆ.

Præparatur, ut oleum è granis Citri.

U*Sus ejus tàm intra corpus quàm extra, in epilepſia & aliis talibus morbis præclarus exiſtit.*

OLEUM NUCLEORUM PERSICORUM.

Præparatur, ut oleum Amygdalarum amararum.

O*Bſtructa aperit, aurium & ſedis ab hæmorrhoidibus dolores ac tumores ſanat, lumbricos enecat, in renum affectibus injectum & epotum valere, aſſerit Manardus.*

OLEA EX PISTACHIIS ET PINEIS.

Exprimuntur, ut proximè antecedens.

H*Epatis & renum dolores patenter leniunt, impinguant, ſemen augent, ventriculo non ingrata, tuſſim & thoracis dolorem compeſcunt, ac intemperiem emendant.*

OLEUM SESAMINUM.

Fit ex ſemine Seſami, eodem modo quo oleum Papaveris.

Olim ex Alexandria Ægypti Venetias, & inde ad nos comportabatur ſincerum, adulteratur oleo Nucum & Papaperis. Hodie apud nos paratur ex Seſamo, clarum eſt & candidum, guſtu in cibis ac dulcedine delicatiſſimum.

V*Ires habet impinguandi, ſemen genitale augendi, aſperitates & durities leniendi, ſiquidem aſperam arteriam emollit, ac clariorem vocem reddit, aurium dolores ſanat, & ul-*

ceribus, quæ ſerpunt, ac mali moris ſunt (cacoëthe vocant,) medetur, pectori & pulmonibus confert, pleuritidi accommodatum, puerorum tuſſim ſedat, cum Sacchare Candi paulatim deglutitum.

OLEUM E VITELLIS OVORUM.

℞. Ova recentia numero centum, coquito donec penitùs indurentur. Poſtea vitellos eorum exime, & comminutos aſſa in ſartagine donec ruſeſcant, & pinguedinem quandam remittant: deinde adhuc ferventes pone in ſacculum pilis contextum, & exprime, quodque expreſſum fuerit oleum repone.

Cutis fœditatem mirè aufert, cicatricibus decorem addit, iis præcipuè, quæ in ambuſtis relictæ ſunt, aurium, dentium, ſcabs doloribus, ejusq; reliquis affectibus convenit, pilos auget, impetiginem, ſerpiginem, & alia cutis vitia eluit, lentigines & fœdas oris maculas detergendi, ac reſolvendi vi delet: rhagadiis utile, fiſſuras manuum, pedum, & ani ſanat, dolores ulcerum, articulorum, omniumq; locorum nervoſorum ſedat, ad aurium quoque dolores ac ulcera facit, ambuſtis utile, & in membranis cerebri partes contuſas à ſanis mirum in modum ſeparat.

ANIMADVERSIONES UNIVERSAM HANC CLASSEM CONCERNENTES

Olea, de quibus in hac claſſe agitur, in duplici ſunt differentia, quorum alia *cocta* ſunt, *expreſſa* alia: *Cocta olea* & ipſa ex *oleis jam expreſſis*, ſive *Olivarum*, ſive alterius cujusdam *fructus* vel *ſeminis oleoſi*, additis quibusdam, quorum virtutibus imbui debent, conficiuntur: Et cùm juxta unum eundemque ferè modum omnia *cocta olea* parari præcipiantur, operæ precium non eſſe, unicuique ſigillatim ſuas addidiſſe *animadverſiones*, ſed in genere de ipſis pauca diſſeruiſſe, inque iisdem commiſſos errores craſſiores leviter ſaltem attigiſſe, ſufficere arbitratus ſum: Nihilominùs quoq; ſpecialiora nonnulla ſuggeram, ubi priùs de illorum coctione ſive præparatione communi quid ſentiendum ſit, annotavero.

Quod itaq; *coctionem illam vulgarem* ſpectat, næ illam indiſcriminatim in omnibus admittere nequeo: Eò namq; tùm ego ipſe ſemper aſpiravi, & meritò quivis Medicus in præſcribendis medicamentorum generibus in id unicè attentus eſſe deberet, ut in unoquoq; *compoſito* ſingulorum ingredientium *vires & virtutes integras* conſervaret, nec easdem (uti plerumq; in nimis artificioſis illis compoſitionibus fieri aſſolet,) inutiliter perderet, quod ipſum ſtante *hâc violentâ coctione*, in quamplurimis hujus *claſſis compoſitionibus* haud quaquam aliter fieri poteſt: Etenim *herbarum balſamicarum aut florum*, nec non *Aromatum* vis in ſubtilioribus eorundem partibus conſiſtens, ceu ſummè volatilis, levi etiam coctura quàm citiſſimè expirat, aurasque petit, nullâ revocabilis arte: Ut adeò hac ratione permotus ſimplicem digeſtionem aut quamlibet inſolationem, maximè ubi res, e. gr. *plantæ*, quæ in iisdem macerantur, ſulphureæ ſunt tenuiumq; partium, quales ſunt *Majorana, flores Roſarum, Sambuci, Chamomillæ, &c.* cuivis coctioni violentiori meritò præferam. Haud equidem me latet, quod omnia *olea* rancorem facilè contrahant, ſi humiditate aliquâ heterogeneâ permixta ſint, aut ſaltem fecibus humidioribus vel aquoſis ſcateant; aſt incommodo huic prævenire in facili eſt, ſi nempè *olea*, in quibus jam ſat ſufficienterque *herbæ & flores* repetitis infuſionibus macerati ſunt, optimè expreſſa aut colata per inclinationem à ſubſidente aquoſitate, quæ ſemper fundum petit, præſertim in leni calore ſeparaveris; feceſque cum pauco *oleo*, quod illis adhuc adhæret, ad omnimodam humiditatis abſumptionem coxeris, & colatum hoc pauxillum *olei* tandem ſuperiori per inclinationem ſeparato *oleo* commiſcueris. Quòd ſi autem aliquis minorem virium è *plantis* per macerationem, quàm per coctionem arguat extractionem, cum eo quoque, ſi *olea* citò expetantur, non contendam; aſt coctionem quaſi deſtillando in *veſica parva cuprea ſtanno obducta*, aut etiam *cucurbita vitrea* fieri conducibile eſt, ut ea, quæ prodit, *fragrans humiditas oleo reſiduo* reddatur, quod denuò parumper digeratur, & tandem per inclinationem

ab aquo-

ab aquoſitate ſeparetur: Qui modus maximè in *oleis deſtillatis*, præſertim quæ *Aromata* ingrediuntur, & quorum alioquin partes ſubtiliores promptè evaneſcunt; locum habet.

His præmiſſis particulares nonnullas *compoſitiones* ad meliorem dilucidationem præcedentium aggrediemur, initio facto ab *oleo de Caſtorio Jacobi de Manliis*, cujus plurimorum ingredientium virtutes potiores & ſubtiliores coquendo exhalant, ac propterea non opus eſt, ut *tanta vini quantitas* addatur. *Vinum* enim vel alia humiditas aquea nunquam *oleis* verè commiſceri poteſt, quin ſemper *olea* ſupernatent, itaque illo, quod *vinum* extraxit & in ſe continet, *oleum* deſtituetur, niſi totaliter *vinum* per evaporationem abſtraxeris, ſed hoc ipſo *vinum* ſubtiliores ſecum rapit ingredientium partes, relictis feculentioribus. Nec etiam juvat, ut *Galbanum & Opopanacum* prius *vino* diſſolvantur, & ſæpiùs eum *oleo* commiſceantur, ſi ſoluta ſemper fundum petant: Nam quòd *oleum* per ſe de prædictis *Gummatibus* ſolvere nequit aut ſaltem extrahere, id beneficio *vini* multo minùs efficietur, ſed potiùs impedietur. Idcircò minori quantitate *vini* (*unciis duabus vel tribus circiter*,) additâ, factâque aliquot dierum maceratione, nec non brevi in Alembico coctione, hoc oleum longè efficacius parabitur, potiſſimum ſi quæ in coctione per Alembicum prolecta *exigua humiditas oleoſa & ſpirituoſa*, reſiduo *oleo* reddatur, quod tandem expreſſum colatumque, poſtquam feces in leni calore vel digeſtione ſubſederint, per decantationem, juxta modum ſuperiùs edoctum, â ſedimentis liberetur. Juxta quem modum multa alia *olea compoſita*, utpotè *Aranearum Mindereri, oleum Coſtinum Meſuæ, &* reliqua, quibus utplurimùm major quantitas, quàm decet aut par eſt, humiditatis, præpoſterè adjecta eſt, confici poſſunt.

Oleum Jaſminum, quod non tam ad frigidos affectus corrigendos, quàm gratiâ fragrantiſſimi odoris, quem redolet, expetitur, per ſimplices haſce infuſiones dextrè parari nequit, ut odorem ſuaviſſimum floribus ſimilem præ ſe ferat; ea propter neceſſum eſt, modo alio ſecretiori procedere. Nimirùm

℞. *Florum Jaſmini odoriferorum recentium q. ſ.*

Quibus cum *Amygdalis dulcibus excorticatis ac nonnihil ſiccatis*, fiat in *cribro ligneo*, vel *incerniculo*, aut aliquo alio vaſe puro ſtratum ſuper ſtratum, ultimò orbiculo ligneo, pondere aliquo parumper ſaltem gravando ſuper impoſito, poſtero die *flores ab Amygdalis* ſegregentur, noviſque & recentibus *floribus eadem Amygdala* ſtratificatæ, aliquo, uti antea, pondere nonnihil graventur; qui labor quò frequentiùs ſemper cum recentibus receptis *floribus* reiteratur, eò præſtantius ac fragrantius *oleum*, ſimplici ſaltem, & ſine igne, expreſſione ex *Amygdalis* elicitur: Simili modo etiam ex aliis plurimis *floribus*, quorum fragrantia aliàs, ſi contundantur, coquantur, vel cum *oleis* infundantur, citò evaneſcit, utpotè *Arantiorum, Citri, Roriſmarini, Roſarum &c.* Item ex *herbis*, *Majoranâ*, *Thymo*, *Meliſsâ citratâ*, & ſimilibus odore fragrantibus *odoratiſſima olea* confici poſſunt, quæ nunc utplurimùm ex Italia, ubi *florum iſtorum* ingens copia eſt, transportantur. Durabiliora autem efficiuntur ſimilia *olea*, nec tàm facilè rancorem contrahentia, ſi loco *Amygdalarum Balanus Myrepſica* ſive *Granum Ben officinarum* accipiatur, aut ad minimum (uti Romæ facere aſſolent,) *oleum* ejus *Goſſypio* exceptum cum *floribus* ſæpius ſtratificetur, quod denique fragrantiſſimo ipſorum odore ſufficienter imbutum è *Goſſypio* exprimatur. Hic modus ab Italis in ſecretis habetur, juxta quem ſuas *quintas eſſentias* (uti vocant,) parare conſueverunt. In *compoſitione* vel potiùs præparatione *olei Liliorum alborum compoſiti Meſuæ*, maximi quoq; & abſurdi occurrunt errores, dum nimirum *Aromata* non ſolùm cum *oleo*, ſed etiam, antequam *oleo* adjiciantur, coqui præcipiuntur: Ecquid enim cum *oleo* remanebit in reſiduo, præter craſſiores *Aromatum* partes; expulſis ſubtilioribus & fragrantioribus, ceu efficacioribus: Itaque magis conſultum erit, ut juxtà modum, ſuperiùs in præparatione *olei de Caſtorio* annotatum, illud conficiatur; imò præſtantius adhuc evaderet, ſi loco *Aromatum*, ipſorum *olea deſtillata*, (quæ cuncta

ſerè in officinis proſtant,) eidem jam perfectè parato adderentur. ex. gr.

℞. *Florum Liliorum alborum recent.* ℥ix.

Quibus in ℔ij *olei pori* infuſis adde

Coſti veri ℥j.

Croci pulveriſati & in vino infuſi ʒiij.

Macerentur aliquandiu, &, ſi lubet, coquantur parùm in cucurbita, poſtea fiat colatura & expreſſio: Denique jam parato *oleo* adde

Ol. ſtillat. Calami Aromat. ℈j.

Cubebarum ℈ij.

Caryophyllor. ʒß.

Cinamomi ℈ß.

Maſtichis ʒij. *vel* ʒiij.

Aut, ſi lubet, loco *olei Maſtichini*, etiam ipſa *Maſtiche electa olea* addi, in coque leni calore ſine coctione diſſolvi poteſt, eritq; ſic ritè confectum *oleum*.

Oleum Lumbricorum compoſitum quod ſpectat, in cujus præparatione deprehendo, jam coctis & paratis *oleis Lumbricorum & Hyperici* addi *vini* ℥iiij. & ad omnimodam ejus conſumptionem denuò incoqui; aſt mehercle perquam ineptè: quid enim *vinum*, quod penitùs in coctione iterum exhalare debet, *oleis jam perfectè coctis* efficaciæ aut virtutis communicare poteſt, cùm multò magis ea virtutibus ſuis hoc modo diminuantur?

Simili errore ſcatet *oleum Maſtichinum Meſuæ*, cui etiam ſine ratione & æquè præpoſterè *vinum* additum eſt: *Maſtix* enim promptè in *oleo* diſſolvitur, & indiſſolubili nexu illi unitur, ad quam ſolutionem *vinum* nequicquam conferre poteſt, quin illam potiùs impediat, quippe dum iſtud in coctura exhalat, unà ſecum rapit partes *Maſtichis* ſubtiliores ſive ſpirituoſiores: Neque *vinum*, dum *olea* cum ipſo coquuntur, illa virtutibus exaltare poteſt, nec etiam ob id iiſdem additur, ſed ex mera (uti video) conſuetudine, & ad imitationem priſcorum, cum quibus ita delirare dulce eſt.

Progredior ulteriùs ad *oleum Moſchelinum*; quod ipſum ſatis commodè juxta modum *olei Liliorum alborum compoſiti*, paulò ante indigitatum, confici poſſet, additis ſcilicet *oleis deſtillatis* ex deputatis *Aromatibus*, quorum vis & efficacia aliàs in coctura exhalat, quod apertè in effœtis ſimilibus *oleis* in officinis videre eſt, quæ tamen jure merito ſuavem & fragrantem ſpirare deberent odorem, tumque etiam virtutibus excellentiora exiſterent.

In compoſitione *olei Nardini* ratione adjectæ tantæ quantitatis *vini & aquæ fontanæ* notanda ſedulò, quæ in antecedentibus *oleis de Caſtorio & Liliorum compoſito* dicta ſunt, ſecundum quæ etiam hujus *olei* præparatio inſtituatur, & præ omnibus *vini & aquæ* quantitas diminuatur.

Devenio ad *oleum Papaverinum*, quod ex *capitibus Papaveris, foliis & floribus ejusdem* cum *oleo communi* parari præcipitur, cui tamen meritò *oleum* ex ipſis *ſeminibus Papaveris expreſſum* præferendum eſſe arbitror.

Oleum de Piperibus juxta modum in præparatione *olei de Caſtorio*, cui usquequaque in *compoſitione* reſpondet, indigitatum parari poteſt.

Oleo Populino non ineptè quantitas illa *vini* detrahi, aut ad minimum ad uncias aliquot diminui poſſet; Etenim *oculi populi* fragrantem redolentes odorem reſinoſi & oleaginoſi ſunt, ac faciliùs *oleo* ſoli, in quo macerantur, vim ſuam communicare poſſunt, quàm ſi *vinum* adjiciatur, utpotè quod non ſolum unionem *oculorum populi cum oleo* prohibet, vel ad minimum remoratur, ſed inſuper etiam in diuturnâ illâ coctione, donec nimirùm *quatuor libræ* ejus exhalent, ſubtiliores & fragrantes *oculorum populorum* partes, unà ſecum rapit in auras.

Inter *olea Roſata*, *oleum Roſatum vulgare*, & *Roſatum Omphacinum*, *compoſito illi Meſuæ oleo*, nimis artificiosè compoſito ſcilicet, præfero.

Magnum illud *oleum Scorpionum Matthioli* adeò pomposè deſcriptum, longè compendioſiori viâ, paucioribus infuſionibus, nec non breviori tempore parari poſſet; nihil enim obſtat, cur *ſex vel novem aut plures herbarum vel florum manipulos* ſimùl & ſemel *oleo* immergere non poſſim: Igitur ſi juxta modum noſtrum univerſaliter & particulariter, & quidem frequentiùs in hiſce *animadverſionibus* indigitatum, nimirùm in cucurbita vitrea, reaffundendo ſemper, quod in digeſtionibus

aut

aut ebullitionibus prodit, & quatuor vel quinque infuſionibus in univerſum, nil quicquam tamen ingredientibus detrahendo, hoc oleum conficeretur, multo demùm efficacius evaderet.

Tandem nunc ſeſe offert *oleum ſtomachale Cratonis*, quod ſanè, ſi dextrè pararetur, ad externos uſus foret efficaciſſimum; ſimpliciter autem hoc præſcripto modo elaboratum, exiguas minusque valentes in roborando ſtomacho virtutes obtinebit, ob rationem aliquoties in præcedentibus adductam, nimirùm quod unà cum *vino* præſtantiores *Aromatum* & reliquorum ingredientium partes exhalent: Ne autem hoc contingat, & quod penè oblitus eram, cum *oleum Olivarum* pro extractione *vegetabilium* propter ſuum lentorem & unctuoſitatem ſatis aptum menſtruum non ſit, propterea præſtabit imitari modum ſequentem. Utpotè

℞. *Olei Abſinthii trinâ infuſione & maceratione parati* ℔j.
Maſtichis electæ ℥j.

Quibus in leni calore ſolutis & unitis adde

Ol. ſtillatit. Abſinthii,
Caryophyll.
Ligni Rhodii ana ʒß.
Roſarum veri ℈ß. *vel ejus loco*
Nuc. Moſchat.
Macis ana ℈j. *vel* ℈ij.

Miſce, ſervetur uſui.

In *oleo ex Styrace* denique quantitatem nimiam *vini* juxta has *animadverſiones* diminuere, *oleumq;* hoc lege artis (videlicet in cucurbita vitrea,) præparare quilibet prudens Pharmacopœus probè noverit.

Quæ reliqua ſunt *olea expreſſa*, cùm ſimplicia ſint, non adeò erroribus ſcatent; hæc qualiter exprimere oporteat, etiam vulgo notum eſt. Caveant autem Pharmacopœi, ne *olea expreſſa pretioſiora* (ex quorum numero eſt *oleum Nuciſta*,) à mercatoribus coëmant, ſed propriâ induſtriâ ipſimet conficiant ſive exprimant, etenim hæc raro pura, ſed utplurimùm adulterata divenduntur.

His *claſſem hanc* finio, quam quidem prolixiùs & fuſiùs extendere potuiſſem, aſt qui in præparationibus & compoſitionibus medicamentorum aliqualiter verſatus eſt, facilè mentem meam ex præcedentium etiam *claſſium animadverſionibus* capere, & hiſce contentus eſſe poterit.

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIM: SEPTIMA,

COMPREHENDENS UNGUENTORUM STRUCTURAM,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

UNguenta *inter externa remediorum genera reponuntur*, *& ex variis rebus unctuoſis*, oleis *ſcilicet*, pinguedinibus, axungiis melle, cerâ, reſinâ, terebinthinâ, &c. (*quæ corpora veluti* unguentorum *ſunt*,) *aliisq; quamplurimis cùm* vegetabilibus, *tùm* animalibus & mineralibus *prædictis unctuoſis pro re nata commiſcendis, diverſimodè parantur : Horum* hæc claſſis *plures continet* compoſitiones, *quas ordine, quâ poterit fieri brevitate ventilandas, nunc ad manus ſumemus.*

UNGUENTUM ÆGYPTIACUM COMPOSITUM MAGISTRALE,

℞. Viridis Æris uncias quatuor,
Aluminis,
Salis Ammoniaci ana unciam ſemis,
Succi Scordii uncias quatuor,
Alliariæ.
Rutæ ana uncias tres,
Aceti Scillitici uncias ſex,
Mellis cum decocto Abſinthii & Scordii deſpumati uncias ſedecim.

Omnia ſimul lento igne coquantur ad mediocrem unguenti conſiſtentiam : addendo
Theriacæ electæ,
Mithridatii ana unciam ſemis,
Camphoræ unciam unam,
Ex probè mixtis fiat unguentum.

USus hujus unguenti plurimùm commendabilis eſt in Gangrana. & Sphacelo, omnibusq; aliis ulceribus valdè putridis & ſinuoſis; putredini ſiquidem efficaciter reſiſtit, & carnem mortuam à ſana potenter ſeparat, exſiccat ac detergit, vaporesq; putridos & venenatos partibus nobilioribus præcipuè infeſtos, fortiter diſcutit atque emendat, à Guilielmo Fabricio Chirurgo quondam experientiſſimo, in tractatu de Gangrana & Sphacelo, inſtar ſingularis experimenti ad prædicta delandatum.

ANIMADVERSIONES.

SAtis potens hoc *unguentum* & ferè cauſticum erit, quodque vix ſine additione alterius rei mitigantis affectibus denominatis, niſi ingens demor-

tuæ &

tuæ & corruptæ carnis copia adſit, applicare licebit; videat itaque is qui illud applicaturus eſt, ne dolores acerbiſſimos, & exindè conſequentia varia & crudelia ſymptomata excitet. Nobis ſaltem in præſens incumbit, ut dextram illius addamus præparationem, quæ talis eſſe poteſt.

℞. *Mellis cum decocto Abſinthii & Scordii* (forſitan melius foret cum decocto vel ſucco Plantaginis, Millefolii vel Hyperici,) *deſpumati* ℥xvj.
Viridis æris ſubtiliſſimè triti ℥iv.
Aceti Scillitici ℥vj.

Mixta invicem in ſartagine cuprea ſatis violenter inter initia coquantur, donec ex colore viridi converſa ſint in ſpadiceū, poſtea leni igne ad ſatis craſſam & ultra ordinariam conſiſtentiam inſpiſſentur; Tum admiſce
Aluminis,
Salis Armoniaci ana ℥ß.
Succi Scordii ℥iv.
Allıaria,
Rutæ ana ℥iij.

Coquantur iterùm lento igne ad juſtam conſiſtentiam, addendo in fine, ubi parùm refrixerit,
Theriacæ electæ,
Mithridatii ana ℥ß.
Camphoræ verò ℥j.

Cum *ſpiritu vini* vel alio ad pultis formam redactæ & quodammodo ſolutæ prædictis, dum adhuc parùm calent, optimè miſceatur, paratumque uſui reponatur.

UNGUENTUM ÆGYPTIACUM SIMPLEX MESUÆ.

℞. Æruginis drachmas quinque,
Mellis drachmas quatuordecim,
Aceti fortis drachmas ſeptem.

Coquantur omnia ſimul, donec fiat unguentum ſpiſſum, & colore purpureum.

Valentiſſimum ad ſaniem ſiccandam, ſordes detergendas & carnem abſumendam, ulceribus malignis, putrilaginoſis & cuniculoſis convenit.

UNGUENTUM AGRIPPÆ EX NICOLAO.

℞. Radicum Bryoniæ libras duas,
Radic. Cucumeris aſinini libram unam,
Scillæ libram ſemis,
Ireos uncias tres,
Filicis,
Ebuli,
Tribulorum aquaticorū ana unc. duas,
Ceræ albæ uncias quindecim,
Olei albiſſimi libras quatuor.

Radices omnes iſtæ recentes lotæ, inciſæ, & contuſæ macerentur in oleo per dies octo. Deinde coquantur, poſtea exprimantur, & in colato oleo & expreſſo reſolvatur cera, ac fiat unguentum ſecundum artem.

Ad Regem Agrippam Auctorem compoſitionem referunt, ad aquæ ſuffuſiones, partium tumores laxos ſeu œdemata, & nervorum contractiones valet, nephriticis ſuccurrit, ac ventri illitum alvum movet, & ſtranguriam ſedat, ad lienoſos quoque, & ventrem dolentes utile exiſtit.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM ÆGYPTIACUM SIMPLEX MESUÆ, ET UNGUENTUM Agrippæ ex Nicolao.

Utraque *hæc unguenta* juxta modum præſcriptum parari poſſ[unt]. Nihilominùs autem in *unguento Agrippæ* hoc obſervari poteſt, ne *oleum cum radicibus denominatis*, *Tribuliſq; aquaticis* jam ſat ſufficienterque maceratum ad omnimodam humiditatis exhalationem coquatur, ſed ut nonnihil humiditatis illi remaneat: Ita enim paratum hoc *unguentum* in operando efficacius fore mihi planè perſuadeo, imò aſſerere auſim, *ſuccos prædictarū radicum*, vel *radices ipſas contuſas* in denominatis affectibus valentiores eſſe, cuicunque etiam loco (debitè tamen,) applicentur, quàm hoc ipſum ex iiſdem paratum *unguentum*, ob *ceræ* & *olei* additionem, utpote quæ ſuo lentore prohibent, quò minùs reliqua ingredientia poros permeare aut penetrare queant. Non equidem ignoro, quòd talia *unguenta*, quæ humiditatem adjunctam habent, ſi diu aſſerventur, tractu temporis ſitum contrahant; igitur neceſſum eſt, ut in minori quantitate ſingulis annis recenter parentur.

UNGUEN-

UNGUENTUM DE ALABASTRO.

℞. Succi Chamomillæ uncias quatuor,
Roſarum recentium unc. duas,
Rutæ recentis,
Betonicæ ana unciam unam ſemis,
Rad. Althææ uncias duas,
Olei Roſati Omphacini libram unam ſemis,
Alabaſtri puri & pulveriſati unc. tres.
Infundantur per noctem, & cum cera alba fiat unguentum.

Deſcribitur hoc unguentum ab Auctore Benedicto Faventino in Empiricis cap. 1. a. dolore capitis. Confert autem omni capitis dolori, ſive is per eſſentiam, ſive per conſenſum obortus fuerit, cum & citra febrem, omniq́; morbi tempore, ſolo excepto principio.

ANIMADVERSIONES.

Per ſimplicem infuſionem parare *hoc unguentum* quidem impoſſibile eſt; *ſucci* enim & *olea* licet diu multumq́; invicem confuſa digerantur, nunquam tamen perfectè commiſceri poſſunt, hinc etiam *olea* ex *ſuccis* æquè, ut ex *herbis*, virtutes perfectè elicere nequeunt, quippè ſemper ab invicem ſegregantur, fundum petentibus *ſuccis*: Itaque ſi *unguentum hoc* ſecundum præſcriptum modum parari deberet, neceſſum eſſet, ut *ſucci* enumerati per coctionem totaliter exhalarent, & ne ſic quidem *oleum* ſuis virtutibus multùm imbuerent. Ut igitur efficacius conficiatur *unguentum*, conſultum eſt, ut modo ſequenti ejus præparatio inſtituatur. Nimirùm

℞. Florum Chamomillæ Rom. recent. ℥v.
Roſarum recent. ℥iij.
Rutæ hortenſis,
Betonicæ ana recent. ℥ij.
Rad. Althææ recent. ℥j.

Inciſa & contuſa nec non cucurbitæ vitreæ immiſſa, infundantur per aliquot dies in *olei Roſati Omphacini*, vel *olei ſimplicis* (quod meliùs foret, eò quòd illud jam tum alienis virtutibus ſatis imbutum ſit,) ℔iß. fiatque una vel altera lenis ebullitio in M. B. humiditate, quæ prodit aſſervatâ, poſtea *oleo adhuc calenti ex herbis expreſſo & colato* addantur

Alabaſtri puri & ſubtiliſſimè triti ℥iij.

Iterumque aliquandiu digerantur, ſæpius Alabaſtro (quod fundum petit) commoto vel ſubindè agitato: Adde tandem

Ceræ albæ ℔ß.

Et ubi refrixerit, aliquandiu agita in ſartagine, ſuperiorique prolectâ particulâ aquoſitatis additâ, fiat *unguentum* in parva quantitate, ut ſingulis annis recenter parari poſſit, ne ſi diutiùs aſſervetur, ſitum contrahat aut rancidum evadat.

UNGUENTUM ALBUM, SIVE DE CERUSSA DICTUM AVICENNÆ.

℞. Lithargyri albi loti drachm. quatuor,
Ceruſſæ aquâ Roſatâ lotæ drachmas viginti,
Ceræ albæ drachmas viginti octo,
Olei Roſacei uncias octo,
Albuminum ovorum numero quatuor.
Ceræ liquatæ in oleo Roſato lento igne injice Ceruſſam & Lithargyrum probè contrita: miſce ac poſtremò adde albumina ovorum.

Commendatur ad ambuſta, eryſipelata, ſcabiem & cutis vitia à ſalſa pituita, & bile uſta enata, ad prurigines ac puſtularum eruptiones, acrem ſerpiginem, attrita, & intemperiem ulcerum calidam, præcipueq́; valet, ubi calor eſt, uſtio & excoriatio.

UNGUENTUM ALBUM CAMPHORATUM.

℞. Olei Roſati uncias decem, vel libram unam, ut habet Cordus.
Ceræ albæ uncias tres,
Ceruſſæ uncias duodecim,
Albuminum ovorum numero ſex,
Camphoræ diſſolutæ cum aqua Roſarum drachmas duas.
Fiat unguentum ſecundum artem.

Ad prædicta valentius eſt propter Camphoram, eryſipelata reprimit, & ambuſtis medetur.

ANI-

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM ALBUM SIVE DE CERUSSA AVICENNÆ: ET Unguentum album Camphoratum.

HÆc duo *unguenta* in frequenti quidem uſu ſunt, aſt nimis effœta; ratio eſt, quod *Lithargyrum & Ceruſſa*, ceu ſimplices *Plumbi* calces, quoad retrigerationem in enumeratis affectibus parùm præſtare poſſint, tùm per ſe inſperſa, tùm rebus unctuoſis permiſta: Etenim exigua illa vis refrigerans *Ceruſſa* in *Saccharina dulcedine Saturni* conſiſtens, & fermentum ſalſum, quod eſt in ulceribus, à bile ſalſa & aduſtâ enatis aliàs mortificare potens, mediante lotione, quæ tàm ſtudioſè præcipitur, penitus eluitur. Ne itaq; *unguentum hoc* efficaciâ illâ, quam de ipſo Authores ſibi promittunt, inpoſterum privetur, perutile fore exiſtimo, ut dictum *Lithargyrum* nec non *Ceruſſa* priùs cum *aceto deſtillato*, in ſufficienti quantitate affuſo, benè coquantur, & ferè ad ſiccitatem usque iterum inſpiſſentur, quibus tùm illicò *albumina ovorum conquaſſata*, *ac in aquam veluti per ſe reſoluta* commiſceri queunt, atque his demùm aliquandiu invicem agitatis, ultimò *cera in oleo deſtinato liquata* addi poteſt.

Nota: poſſent equidem *Ceruſſa & Lithargyrum* cum *oleo Roſaceo & aceto deſtill.* ſimul coqui, cui (ſcil. *oleo*) intimè ſic adunarentur; aſt propter odorem fragrantem, quem *oleum à Roſis* ſolâ maceratione contraxit, quique in coctione penitùs exhalaret, coctionem cum ipſo minùs proficuam duxi.

Camphoram quod attinet, quæ *unguento albo Camphorato* addi jubetur, illa cum *aqua Roſarum* commodè diſſolvi nequit, ſed neceſſum eſt, ut vel *ſpiritu aliquo ardenti*, utpotè *roſarum* pro hoc *unguento*, vel *oleo Roſato* ipſo, utro ſcilicet horum libuerit, diſſolvatur, & *ungento* nonnihil adhuc calenti ſub finem demum admiſceatur.

UNGUENTUM DE ALTHÆA COMPOSITUM NICOLAI.

℞. Radicum Althææ libras duas,
Sem. Lini,
Fænugræci ana libram unam,
Scillæ recentis uncias ſex,
Olei libras quatuor,
Ceræ libram unam,
Terebinthinæ,
Gummi Hederæ,
Galbani ana uncias duas,
Colophoniæ,
Reſinæ ana uncias ſex.

Radices & Lini ſemina contuſa macerentur tribus diebus in ſufficienti quantitate aquæ, deinde coquantur donec craſſeſcat mucilago. Poſtea

℞. Mucilaginis expreſſæ libras duas.
Et adde reliqua, facque ſecundum artem unguentum.

NOnnulli ex Pharmacopœis, ut colorem unguenti magis intendant, illudque oculis gratius efficiant, nonnihil de radicibus Curcumæ adjiciunt; id autem ſi cera pulchra & citrina fuerit, facere non opus eſt, nec verò Curcuma medicamenti intentionem aſſequitur.

ANIMADVERSIONES.

MIra hæc congeries eſt, & inconcinna *compoſitio*, quæ vix meretur, ut ad ipſam corrigendam operam noſtram occupemus; conſidera ſaltem, Lector amice, & perpende, quot *libræ viſcoſa & craſſiſſima mucilaginis* ex *quatuor libris radicum Althaa & ſeminum Lini & Fænugræci* extrahi poſſent, & ſi *tot libra extracta viſcoſa mucilaginis* ad *libras duas* inſpiſſari, atque huic tandem reliqua ingredientia, inprimis *Scilla*, ſine ulteriori coctione admiſceri deberent, proh! quæ qualisque inde exurgeret *unguenti* conſiſtentia? Ut autem aliquid ſaltem efficiamus, quod *unguento* quodammodo ſimile ſit, (nam de viribus omnium ingredientium, an illæ ſalvæ remaneant, dubito:) procedamus hunc in modum.

℞. *Mucilaginis radicum Althaa,*
Semin. Lini,
Fænugraci ℔iij *junctim*
Scilla recentis ℥vj.
Olei Olivarum ℔iiij.

Uu Peroc-

Pereoquantur ad conſumptionem humiditatis, coleturque & ſeparetur *oleum* à craſſamento *prædictæ mucilaginis* picis inſtar relicto: cui adde ſequentia invicem ſoluta, & poſt reſidentiam per linum & qualum trajecta vel colata, utpotè

Ceræ flavæ ℔j.
Colophoniæ,
Reſinæ ana ℥v.
Gummat: Galbani,
Hederæ priùs in Therebinthina ℥iv. *ſolutorum* ana ℥iij.

Fiatque *unguentum* juſtæ conſiſtentiæ; quod ſi flavum expetatur, priori decoctioni *Curcumæ* in ſ. q. inj iciatur.

Nota: quod *Gummi Hederæ & Galbanum* in *Terebinthina*, non verò in *aceto vel vino* diſſolvere præceperim, cauſa eſt, quod neque *acetum*, neque *vinum*, neu *aqua*, nevé *oleum Gummi Hederæ* penitùs attingat, ſed ſola *Terebinthina* illud optimè penetret, quantumvis & hæc nonnihil de ipſo indiſſolutum relinquat; igitur præſtat iſtud priùs in pulverem redactum ſolutioni adaptare: *Galbanum* aut ſi purum totaliter in *Terebinthina* liquefit & diſſolvitur, quod tùm faciliori negotio poſtmodùm *oleo* commiſceri poteſt, quàm ſi *vino* vel *aceto* diſſolutum eſſet; propter hanc cauſam etiã *pondus Terebinthinæ ad uncias duas* adauxi, è contra verò de *Colaphonio & reſina unciam unam* (de quolibet) dextraxi.

UNGUENTUM DE ALTHÆA SIMPLEX EIUSDEM.

℞. Radicum Althææ libras duas,
Sem. Lini,
Fœnugræci ana libram unam,
Olei libras quatuor,
Ceræ libram unam,
Terebinthinæ uncias duas,
Reſinæ uncias ſex.

Radices & ſemina contuſa macerentur tribus diebus in aquæ libris octo, aut quantum ſufficit: quartâ die coquantur donec remittant craſſam & viſcoſam mucilaginem, eam deinde exprime. Mox

℞. Expreſſæ mucilaginis libras duas: Coque cum oleo; & cum deinde aquoſum illud in mucilagine conſumptum fuerit, ceram addito & ſecundum artem parato.

USu celeberrimum ad emolliendum, calefaciendum, & humectandum, pectoris dolorem è frigore contractum abolet, laterumq́ doloribus feliciſſimè adhibetur, per ſe, aut etiam cum Butyro illitum, viſcerum durities laxat, ac ſtomachi inflationes diſcutit: valet ad nervorum incontinentiam ac duritiem, eosq́ præciſos glutinat, vulnera claudit, reſolutis nervis, & perfrictis partibus, inprimis tamen veſicæ, ad ignem illitum benefacit, periodicasq́ febres emolitur, emollit, lenit, concoquit, ſincidit & digerit.

UNGUENTUM ANODINUM.

℞. Olei Liliorum alborum uncias ſex,
Anethini,
Chamæmelini ana uncias duas,
Amygdalarum dulcium unciam unam,
Pinguedinis Anatis,
Gallinæ ana uncias duas,
Ceræ albæ parum.

DOloris quæcunque corporis partis mitigat, unde nomen quoque contraxit.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM DIALTHÆÆ ET UNGUENTUM Anodinum.

UNguentum Dialthææ ſimplex juxta modum præcedentem, in unguento *Dialthææ compoſito* indigitatum, parare convenit per evaporationem humiditatis, *mucilaginis* ſcilicet cum *oleo*, addendo ultimo *ceram, Terebinthinam, & reſinam*: Quodque reſidet craſſamentum à *mucilagine* indiſſolubile, colaturâ per linum & qualum ſeparando.

Ungento Anodino ſimpliciter confecto *unciæ tres circiter ceræ addi* poſſunt; quamobrem autem *cera alba citrina* ſemper præferatur, equidem rationem nullam video: Etenim *cera alba* non ſolùm per diuturnam inſolationem flavedine ſuâ, ſed etiam ſubtiliſſimis, fragrantioribus & virtuoſioribus ſuis partibus privata eſt. Quippe *Sal vegetabilibus* omnibus è terrâ radicitùs evulſis, ipſiusque radiis diû expoſitis multum detrahit, eademque viribus effœta reddit

dit: Itaque ſi *cera alba* non tantùm ob albedinem vel pulchritudinem, ſed etiam ob alias ſingulares virtutes expetatur, meritò illi *flavam* longè præferendam opinor.

UNGUENTUM APOSTOLORUM AVICENNÆ.

℞. Terebinthinæ,
Reſinæ,
Ceræ albæ,
Ammoniaci ana drachmas quatuordecim,
Ariſtolochiæ longæ,
Thuris maſculi,
Bdellii ana drachmas ſex,
Myrrhæ,
Galbani ana drachmas quatuor,
Opopanacis,
Æruginis ana drachmas duas,
Lithargyri drachmas novem,
Olei communis libras tres,
Aceti quantum ſufficit ad Ammoniacum, Galbanum, & Oponacem diſſolvenda.

Sic dictum quòd ex duodecim conſtet ſimplicibus. Uſu frequens ad vulnera & ulcera difficilia, cuniculoſos ſinus & fiſtulas, ſordidaq; ulcera emendat, purgat, exſiccat, ac detergit; & exesâ patrilagine carnem reſtaurat, duram emollit, & plagas ſanat. Unguentum iſtud cum Venere antiquorum conſentit, quo uſi ſunt attrahendo, molliendo, glutinando, & contra ferarum morſus.

Modus parandi talis eſt. Bdellium ſi eſt molle, Ammoniacum, Opopanacem cum aceto macerabis nocte unâ, poſtridie calefac, & cola, iterum pende, & ponderi illorum legitimo Terebinthinam permiſce; Lithargyrum autem in oleo nutries aliquandiu ſine igne friatum, oleum æſtate ſit librarum duarum, hyeme trium, poſtea igni trade, ubi calet, ceram immitte, hac liquatâ igni aufer, liquores paratos miſce; ubi refrixit, reliquorum pulverem paulatim adjice. Bdellium ſiccius (quale nobis adulterinum eſt,) ut cætera terendum, & aſpergendum.

ANIMADVERSIONES.

Præſcriptus *hujus unguenti* conficiendi modus intricatiſſimus eſt, nec ullus Pharmacopœus juxta traditam hanc Authoris informationem *unguentum hoc* parabit, ut itaque genuina ejus præparatio ſuppetat, en fundo ſequentem!

℞. *Olei communis* ℔ij.
Lithargyri ſubtil. triti ℥ij.
Aceti fortis ℥vj.

Coquantur invicem continuò ſpatulâ agitando ferè, usque ad conſumptionem *aceti*, quibus adde
Terebinthinæ,
Reſinæ ana ℥ij.
Ceræ flavæ ℥vj. invicem liquata & per linum transcolata, poſtea in alia patella diſſolvantur in *aceto* ad pultis formam,
Galbani puri,
Pulv. Myrrhæ opt. ana ℥vj.
Opopanacis ℥ß.
Ammoniaci ℥xiv. *ſive* ℥iß. ℨij.

Quibus adhuc calentibus, non tamen ferventibus, alternatim adjice, mox de ſuperiori ruditer commixto & imperfecto *unguento* cochlear unum vel alterum, mox de *pulveribus ſequentibus* tantundem, ſemper in leniſſimo calore agitando, donec omnia & ſingula optimè unita ſint.

℞. *Pulv. Ariſtoloch longæ*,
Thuris albi,
Bdellii ana ℥vj.
Æruginis ſubtil. ℥iß.

Fiat unguentum juſtæ conſiſtentiæ.

Nota: *hoc unguentum* longè efficacius redderetur, præſertim in vulneribus nervorum & oſſium, ſi loco *olei ſimplicis*, *oleum Terebinthinæ rubrum* ſubſtitueretur: Cæterùm licet *Thus* in *Terebinthina*, & *Bdellium* in *aqua quacunque* diſſolvi poſſit, nihilominus ea in forma pulveris ſubtiliſſimi adjeci, unicuique tamen liberum erit ea diſſoluta addere.

UNGUENTUM AREGON NICOLAI.

℞. Rad. Jari ſeu Ari,
Cucumeris aſinini ana uncias quatuor ſemis,

Bryoniæ uncias tres,
Pyrethri unciam unam,
Roriſmarini,
Majoranæ,
Serpylli,
Rutæ ana uncias quatuor ſemis,
Foliorum Coccognidii uncias novem,
Cucumeris aſinini unc. ſex,
Lauri,
Salviæ,
Sabinæ ana uncias tres,
Pulicariæ majoris, id eſt Conyzæ,
Minoris ana uncias quatuor,
Calaminthæ, ſeu Nepetæ uncias ſex,
Maſtiches,
Olibani ana drachmas ſeptem,
Euphorbii,
Zingiberis,
Piperis ana unciam unam,
Olei Moſchelini unciam ſemis,
Communis libras quinque,
Laurini,
Adipis Urſini ana uncias tres,
Petrolei clari unciam unam,
Butyri uncias quatuor, aut quantum ſatis eſt.

Herbæ & radices Majo menſe collectæ in olei & vini ſ. q. macerentur diebus ſeptem, deinde coquantur & colentur. Colato oleo adjice reliqua, atque in fine adde

Ceræ libram unam, uncias tres. Miſce.

Unguentum hoc ab effectu ἀρηγὸν ſeu auxiliare dictum, numeratur inter quatuor unguenta calida, ideoq; corporis vitiis frigidis, convulſioni, paralyſi, tetano, & nervorum diſtenſioni conducit, ſpinæ & renum dolores, ac colicos cruciatus ſanat, ad omnem ſtomachi, & ventris dolorem, uterina quoque mulierum mala, quartanas, & morbum comitialem facit, articularios morbos juvat, & rigores febrium ſpinæ illitum diſcutit. Eo frequenter ad ſcabiem ex lue Venerea utimur.

Moſchelinum oleum ſi deeſt, Rutaceo aut Laurino utendum potiùs, quàm Balanino.

ANIMADVERSIONES.

Cùm *ungenti* hujus præparandi modus ex parte inſufficiens mihi videatur, idcircò pleniorem & dexteriorem ejus præparationem addere conſultum duxi, quæ talis eſſe poteſt.

℞. *Radicum Ari,*
Cucumeris aſinini ana ℥ivß.
Bryoniæ ℥iij.
Pyrethri ℥j.
Folior. Coccognidii ℥ix.
Cucum. aſinini ℥vj.
Pulicariæ majoris
Minoris ana ℥iv.

Omnia hæc recentia & contuſa infundantur in
Olei communis ℔v.
Adipis urſini ℥iij.
Butyri recent. ℥iiij.

Stent in digeſtione vel maceratione per octiduum, poſtea cocta ad exhalationem humiditatis exprimantur fortiter & colentur: Tum *oleo expreſſo* de novo infundantur vel immergantur
Herbar. recent & contuſar. Roriſmarini,
Majoranæ,
Serpylli,
Rutæ ana ℥ivß.
Fol. contuſ. Lauri,
Salviæ,
Sabinæ ana ℥iij.
Calamint. mont. ℥vj.

Macerentur in calore leni per octiduum, poſtea fiat in Alembico una vel altera ebullitio, reaffusâ, quæ prodit, fragrantis aquoſitatis particulâ, factâque expreſſione & colaturâ addantur *oleo colato ceræ flavæ* ℔j. ℥iij. quâ leniter liquefactâ admiſceantur
Olei Moſchelini ℥ß.
Laurini ℥iij.
Petrolei clari ℥j.

Et dum adhuc calent *pulveres ſequentes* inſpergantur, diû & ſine intermiſſione agitando, utpotè
Pulvis Maſtichis,
Olibani ana ℥vij.
Euphorbii,
Zingiberis,
Piperis ana ℥j. M. f. unguentum.

UNGUENTUM DE ARTHANITA MAIUS MESUÆ.

℞. Succi Cyclaminis libras tres,
Cucumeris agreſtis,

Butyri

Butyri Vaccini ana libram unam,
Olei Irini libras duas,
Pulpæ Colocynthidis uncias quatuor,
Polypodii uncias ſex,
Euphorbii unciam ſemis.
Contundenda terantur, & macerentur in ſuccis ac oleis diebus octo in vaſe vitreo. Poſtea ſemel fervefac in duplici vaſe, cola, & colaturæ adde
Sagapeni drachmas ſeptem ſemis,
Myrrhæ drachmas tres.
Diſſolvantur hæc in aceto, & coquantur in prædictâ colaturâ ad ſuccorum conſumptionem: deinde adde
Ceræ uncias quinque,
Fellis Taurini drachmas ſeptem ſemis.
Fervefac ſimul donec cera liqueſcat, tunc inſperge paulatim pulverem ſubſequentem medicamentorum,
Scammonii,
Aloës,
Colocynthidis,
Mezereonis,
Turbith ana drachmas ſeptem ſemis,
Salis Gemmæ drachmas quatuor ſemis,
Euphorbii,
Piperis longi,
Zingiberis,
Chamæmeli ana drachmas tres.
Miſce, fiat unguentum.

Illitum ſtomacho vomitu purgat, hypogaſtrio autem inunctum, alvum dejicit, ob id hydropicos mirè juvat, ſeroſum excrementum largè evacuando; vermes quoque enecat & educit. Adhibetur iis, qui purgans medicamentum ſumere nequeunt.

ANIMADVERSIONES.

Neque hujus *unguenti* præparatio ſufficienter tradita eſt, quæque meritò modo ſequenti instituì deberet.

℞. *Succi Cyclaminis* ℔ij.
Fructus & herb. Cucum. agreſtis,
Butyri Vaccini ana ℔j.
Olei ſimplicis ℔ij.
Pulpæ Colocynthidis ℥iv.
Polypodii ℥vj.
Euphorbii ℥ß.
Contundenda terantur & macerentur in *ſucco* vel *oleis* per octiduum, poſtea coquantur ferè ad conſumptionem humiditatis, fiatque colatura & expreſſio fortis, in expreſſo *oleo* liqueſcat
Ceræ flavæ ℥v. Tum
℞. *Gummi Sagapeni* ℥j.
Myrrhæ pulveriſ. ʒiij.
Solvantur in *aceto* ad pultis formam in ſingulari patella, quibus adhuc calentibus alternatim mox de *oleo prædicto*, in quo *cera* liquefacta eſt, mox de *pulveribus ultimò inſpergendis* (qui ex deſcriptione ſuperiori peti poſſunt,) nec non de *fellis Taurini drachmis ſeptem*, cochlear unum poſt alterum injiciatur, fiatque ita *unguentum* juſtæ conſiſtentiæ.

UNGUENTUM AUREUM MESUÆ.

℞. Ceræ citrinæ uncias ſex,
Olei boni libras duas ſemis,
Terebinthinæ uncias duas,
Reſinæ,
Colophoniæ ana unciam unam ſemis,
Thuris,
Maſtiches ana unciam unam,
Croci drachmam unam.
Confice ſecundum artem.

Aureum à colore & pretio dicitur. Quibusdam Regis unguentum, vulnera tutò & ſalubriter glutinat, præſertim in corporibus mollioribus.

Modus confectionis hic eſt, ut oleum & cera omnium primò liquentur, deinde addatur Terebinthina, tandem pulveres, ac poſtremò Crocus.

UNGUENTUM DE BDELLIO MESUÆ.

℞. Bdellii drachmas ſex,
Euphorbii,
Sagapeni ana drachmas quatuor,
Caſtorii drachmas tres,
Ceræ drachmas quindecim,
Olei Leucoii drachmas decem.
Bdellium & Sagapenum diſſolvantur in aqua Rutæ, cætera cum aqua calida uniantur, & fiat unguentum.

Commendatur ad paralyſin, & ſpaſmum jam confirmatum; valenter namque digerit ac emollit, ut nervorum & articulorum

tophos diſſipet, eorundem etiam frigidos affectus juvat, ac membrorum reſolutionem ſanat, ad epilepſiam quoque plurimùm facit.

UNGUENTUM E CALCE.

Calcem vivam ſingulis diebus ſemel lavabis, & in fundo reſidere permittes, atque aquam ſpongiâ exprimes decem diebus continuis. Deinde aquâ Roſaceâ lavabis, & ſiccari ſines.

℞. Hujus Calcis ita præparatæ uncias tres,
Olei Roſati libram unam,
Ceræ albæ uncias tres.

Ceram in oleo liquato; huic ab igne exemptæ & jam concreſcere incipienti Calcem leviſſimè tritam admiſceto, & reponito.

A*liud ἀυπόριςον. Calci vivæ ſuperinfunde aquam puram, cui mox detractæ adde tantundem olei communis, & agita ſimul, donec fiat unguentum. Ambuſta feceliſſimè inter initia percurat. Aliud ad ambuſta ex corticibus mediis Sambuci refert Fœſius ſect. XI.*

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM AUREUM MESUÆ: DE BDELLIO, ET DE Calce viva.

INgredientia *unguenti Aurei* cuncta, præter *Crocum & Olibanum*, inter ſe invicem colliquari poſſunt, quæ ubi liquata ſunt, per linum & qualum colentur, addaturque *Crocus ſubtiliſſimè tritus & vino dilutus*, necnon *Olibanum* ſimili modo ſubtiliter pulveriſatum: Si quà etiam alicui liberet loco *olei communis oleum Terebinthinæ rubrum* ſumere, is longè præſtantius ad quævis etiam vulnera, præſertim capitis, nervorum & oſſium, quibus alioquin oleaginoſa infeſta ſunt, efficeret *unguentum*. *Unguento de Bdellio* nimis exigua quantitas *olei* aſſignata eſt, ita ut *Emplaſtrum* citiùs quàm *unguentum* exindè confici poſſet; paretur itaque juxta hunc modum ſubſequentem

℞. *Olei de Caſtorio, vel Meſchelini, aut Nardini, quodcunq; horum libuerit,* ℥viij.
Ceræ citrinæ ℥ij.

Quibus artificioſè junge
Bdellii in aqua Rutæ ad pultis formam ſoluti ℥ß.
Euphorbii pulveriſati ʒß.
Axungiæ Caſtorii, (ſi haberi poſſit, ſin minus, pulveris) ʒiij. F. unguentum.

Unguenta de Calce viva juxta modos præſcriptos quidem parari poſſunt, aſt propter frequentem totieſque reiteratam lotionem *calcis vivæ*, minùs efficacia efficiuntur; quippe *calx tota* terræ mortuæ inſtar eſt, ejus enim acrimonia exſiccans, vel ſolâ humiditate aëris attractâ infringitur vel deſtruitur, multò magis aquâ toties affuſâ. Plura de *calce viva* petantur ex *animadverſionibus appendicis claſſis decimæ quartæ*, ubi de *ſale Viperarum* egimus.

UNGUENTUM CITRINUM, SEU BASILICUM NICOLAI.

℞. Boracis drachmas duas,
Camphoræ drachmam unam,
Corallii albi drachmas quatuor,
Amenti dulcis, id eſt Gypſi capillatas venas habentis unciam unam,
Umbilici marini,
Tragacanthi albiſſimi,
Amyli,
Cryſtalli,
Entali,
Dentali,
Thuris albiſſimi,
Nitri ana drachmas tres,
Marmoris albi, aut Alabaſtri drachm. duas,
Gerſæ ſerpentariæ, id eſt, Serpentariæ veræ præparatæ unciam unam,
Ceruſſæ uncias ſex,
Axungiæ porcinæ recentis mundæ libram unam ſemis,
Sevi Caprini præp. unciam unam ſemis,
Adipis Gallinacei præparati unciam unam.
Conficc ſic:

Axungiam porcinam atque adipem gallinaceum liqua ſimul, & impone tepidis adhuc corticum Citrii mali ſatis magnam quantitatem, & macerentur per menſem unum. Deinde eximito cortices, & ſevum caprinum addito: poſtea addantur reliqua tenuiſſimè trita. Ultimò verò

verò inſperge Camphoram & Boracem ſeorſim ſubtiliſſimè trita.

Citrinum Officinæ vocant, cùm potiùs Citrium dicendum ſit, à pomis Citri, vel eorundem ſucco. Aſpera lævigat, faciei maculas & lentigines exteris, ephelides ac ex inſolatu uſtiones factas & cicatrices emendat, ruborem oculorum aufert, nec non puſtulas in cute à ſalſa pituita apparentes ſanat.

PRiora exemplaria legebant Boracis unciam unam, præſtiterit tamen ad Græci exemplaris normam ſumere drachmas duas, Gerſæ autem ſeu Ceruſſæ ſerpentariæ, quam Nicolaus ψιμμύθιον ſeu Fucum vocat, pondus ad unciam extendere, cùm coſmeticum ſit medicamentum, cutim emaculans, cui intentioni Gerſa præcipuè ſervit; ejus quoque unciam apponunt Noribergenſes & Renodæus. Aliqui præter Citri cortices ſuccum quoque Citri adjiciunt; & ſic efficacius medicamentum efficiunt.

ANIMADVERSIONES.

SPecioſa hæc ſatisque argutè conſcripta *compoſitio*, reverà plurima inutilia continet, cujus utut libenter dexteriorem præparationem addere conarer, non poſſem tamen, cum inter ingredientia nulla ſit ſymbolizatio: Ne tamen partibus meis defuiſſe videar, nihilominus aliqualem ejus præparandi modum adjungam.

℞. *Axungiæ porcinæ recentis* ℔iß.
Adipis Gallinacei ℥j.
Corticum Citri exteriorum minutiſſimè conſciſſorum aut contuſor. ℔j. *vel* ℔iß.

Macerentur diu multumque in loco tepido, tandem colentur & exprimantur: *Colatæ odoriferæ axungiæ* addatur
Sevi Caprini ℥iß.
Ceruſſa cum ſucci Citri ℥viij *cocta, iterumq; ad ſiccitatem ferè inſpiſſata* ℥vj. vel ſi lubet & quod melius eſt, *Sacchari Saturni*, parumper cum *aqua Roſarum aut Citri diſſoluti* ℥ij.
Feculæ Serpentariæ vel Bryoniæ ℥j.

Agitentur diu multumque invicem, & iterùm ſuperaddantur,

Corallorum alborum ʒß.
Umbilic: marinorum,
Cryſtalli.
Entali,
Dentali ana præpar. ʒiij.
Alabaſtri albi præpar. ʒij. *in* ℔j. *ſucci Citri recentis clari*, vel potius *aceti deſtillati* cocta, & denuò ad ſiccitatem per coctionem vel evaporationem redacta;

Item

Tragacanthæ albiſſimæ cum aqua Roſar. in mucilag. ſpiſſam diſſoluta,
Amyli,
Nitri,
Thuris albi ana ſubtil. pulveriſ. ʒiij.
Boracis Venet. alb. trita ʒij.
Camphoræ in ſpiritu Roſar. vel ipſa Axungia porcina ſoluta ʒiß.

F. l. a. unguentum.

UNGUENTUM CLYSMATICUM.

℞. Herb. Malvæ,
Biſmalvæ,
Brancæ Urſinæ,
Parietariæ,
Mercurialis ana manipulos quatuor,
Radicum Althææ,
Liliorum alborum ana uncias quatuor,
Florum Chamomillæ,
Meliloti ana manipulos tres,
Butyri recentis libras quinque.

Piſtentur ſimul, & ſic ſtent per menſem, poſtea coquantur & exprimantur.

ADhibetur in Enemata, vel per ſe liquatum injicitur; emollit enim, lenit, digerit, dolores levat, ventrem blandè ſubducit, duras feces emollit, ac inteſtina reddit lubrica.

ALII SIC PARARE SOLENT.

℞. Parietariæ,
Malvæ,
Mercurialis,
Betæ ana manipulos tres,
Folior. Althææ,
Violariæ,
Flor. Chamomillæ,
Meliloti omnium recentium ana manipulum unum ſem.

Coque in ſufficienti quantitate, ſeu libra una

una ſemis Butyri recentis non ſaliti, donec vireſcat, addendo colaturæ
Olei Amygdalarum dulcium uncias octo,
Miſce, fiat ungentum.

UNGUENTUM COMITISSÆ GUILIELMI DE VARIGNANA.

℞. Cort. med. Glandium,
Caſtanearum,
Quercus arboris,
Baccarum Myrti,
Caudæ equinæ, ſeu Equiſeti,
Gallarum,
Corticum Fabarum,
Acinorum Uvarum,
Calicum Glandium,
Sorborum immaturorum ſiccorum,
Meſpilorum acerborum ſiccatorum,
Foliorum Capparis,
Pruneoli ſylveſtris,
Rad. Tormentillæ aut Biſtortæ ana unciam unam ſemis.

Contundantur aliquantulùm, & coquantur in aquæ Plantaginis libris octo, aut quantum ſufficit, donec media pars conſumpta fuerit. Deinde in colatura laventur ſequentia novem vicibus, ſemper recentem aquam decoctionis affundendo quotiescunque laveris.

℞. Ceræ novæ uncias octo ſemis,
Olei Myrtillorum,
Maſtichini ana libram unam ſem.

Poſtea inſperge ſequentium rerum tenuiſſimum pulverem.

℞. Cort. median. Caſtanearum,
Glandium,
Quercus arboris ana unciam unam,
Gallarum,
Succi Hypociſtidis,
Cineris oſſium cruris bubuli,
Baccarum Myrti,
Acinorum Uvarum,
Sorborum ſiccorum ana unciam ſem.
Trochiſcorum de Charabe uncias duas.

Miſce, fiat unguentum bonæ conſiſtentiæ.

Unguentum hoc à Comitiſſa Vandrenſi nomen ſortitum, ad menſtrua ſupprimenda, & abortum prohibendum concinnatum à Varignana lib. 16. de morbis cur. cap. 4. Fœminei fluxus abundantiam compeſcit, locos muliebres firmat, uterum roborat, ac renes laxatos ſtringit, ſi eo inungantur, hæmorrhoidum ſuperfluum profluvium ſiſtit.

Modus compoſitionis talis eſto, ut ceræ unciæ octo cum olei Myrtini libris duabus ſemis diſſolvantur, & laventur novies ex aqua Plantaginis, ſemper aliquid de eo, quod eſt colatum, affundendo: Poſtea pulveres tenuiſſimè triti ceræ & oleo cum decocto lotis permiſceantur, & addito oleo Maſtichino non loto q.ſ. fiat unguentum: quo renes & pecten inungi debent ad firmandum uterum, ac menſium abundantiam cohibendam.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM CLYSMATICUM, ET UNGUENTUM COMITISSÆ.

Unguenta clyſmatica juxta præſcriptos modos optimè parari poſſunt, diuturnâ nimirùm maceratione, levi coctione & forti expreſſione.

Unguentum autem Comitiſſa correctione maximè opus habet, cujusque præparatio optimè fit modo ſequenti.

℞. *Species omnes pro decoctione, uti compoſitio habet:* has in *aqua ſimplicis* ℔viij. percoque ad dimidias, colentur & exprimantur, *colaturæ* adde
Ceræ novæ ℥viij.
iterumque unâ vel alterâ ebullitione factâ, penitùs refrigeratis omnibus fiat colatura; *Cera relicta* interim aſſervetur; *Decocto* autem *colato* adde
Ol. Myrtillorum ℔iß.
Communis ℔j. ℥ij.
Coquantur leniter ad conſumptionem *decocti*, ac rurſus coletur *oleum*, in quo diſſolve
Maſtichis electæ ℥ivß.
Ceramq. quæ ſuperiùs cum decocto ebulliit; tandem inſperſis *pulveribus ordine in compoſitione ſubſequentibus*, fiat l. a. unguentum.
Nota: præſtaret *ſuccum Hypociſtidis*, qui ultimò unà cum *pulveribus* adjicitur, non tritum

tritum, ſed in particula *decocti primi* ſolutum, ſub finem addere; et loco *Trochiſcorum de Carabe*, melius foret eorundem *ſpecies*, in *Trochiſcos* nondum redactas ſubſtituere: Sic & unà cum *ſucco Hypociſtidis*, *ſuccus Acaciæ*, *Opium*, *Crocus*, *&c.* (quæ dictos *Trochiſcos* ingrediuntur,) non pulveriſata, ſed in prædicto *decocto* etiam ſoluta addi poſſent. Item reliqua alia, quæ diſſolutionibus magis, quàm triturationi apta ſunt; Pro *duabus autem unciis illis Trochiſcorum*, medietatem ipſorum ingredientium, prout *compoſitio* huic Diſpenſatorio inſerta eſt, accipere æquum eſſet.

UNGUENTUM DE CYNOGLOSSO.

℞. Radicum Cynogloſſi rubearum libram ſemis,
Butyri recentis libram unam ſemis,
Vini rubri uncias quatuor.
Coquantur ad vini conſumptionem & colentur.

Valet ad contuſa & ſuggillata, ſanguinem concretum tàm intus aſſumptum, quam forinſecus illitum diſſolvit, pleuritidi auxiliatur, dolores à cauſa calida etiam podagricos mitigat, & Anodinum eſt præſtantiſſimum, variis uſibus accommodatum.

UNGUENTUM FUSCUM NICOLAI.

℞. Olei libram unam ſemis,
Ceræ novæ uncias quatuor,
Picis Græcæ,
Nigræ,
Sagapeni ana uncias duas,
Maſtiches,
Galbani,
Thuris,
Terebinthinæ ana unciam unam.
Fiat unguentum.

Dicitur & Nigrum. Vulnera repurgat, & inter Sarcotica Chirurgis uſurpatum, multa habet, unde emolliat & concoquat, carnem creat, putridamq́ depaſcit.

-◆:(o):◆-

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM DE CYNOGLOSSO, ET FUSCUM Nicolai.

Unguentum de Cynogloſſo paratu facile eſt; *Unguentum fuſcum* verò tali modo confici poteſt, utpotè
℞. *Olei communis (vel quod melius foret, ol. Terebinth. rub.)* ℔iß.
in quo diſſolve
Maſtichis ℥j.
Ceræ flavæ recentis ℥iv,
Picis Græcæ,
Nigræ ana ℥ij.
Terebinthinæ ℥j. colentur per linum & qualum, colaturæ ſ. a. admiſceantur
Sagapeni ℥ij.
Galbani ℥j. ambo ad pultis formam in vino diſſoluta &
Thuris ſubtil. triti ℥j. Fiatq́; unguentum.
Notandum autem, quod *Sagapenum & Galbanum* etiam in *Terebinthina* diſſolvi poſſent, ſimiliter *Olibanum* ſive *Thus pulveriſatum*, niſi *Terebinthina* nimis exigua quantitas reſpectu dictorum *Gummatum* huic *compoſitioni* addita eſſet.

UNGUENTUM AD HÆMORRHOIDAS.

℞. Thuris unciam ſemis,
Succi prunorum ſylveſtrium,
Myrrhæ,
Croci ana drachmas tres,
Opii drachmam unam.
Decoquantur in lactis caprini unciis quatuor ad conſumptionem tertiæ partis; cui adde
Mucilaginis Pſyllii unciam ſemis,
Olei Roſacei uncias tres,
Vitellum ovi unum.
Miſce, fiat unguentum.

Acerbiſſimos hæmorrhoidum dolores placat, earundemq́ inflammationes retundit.

Noribergenſes aliud unguentum ad Hæmorrhoidas ex Amylo, Ceruſſa, Lithargyro, Plumbo uſto, Tragacantho, Opio, Camphorâ, Albumine ovi, oleo Roſato & Violato compoſitum habent. Ejus deſcriptionem in Antidotario Medico eorundem require fol. 227.

ANIMADVERSIONES.

PRæſtabit hoc *unguentum* parare modo ſequenti.

℞. *Succi Acaciæ* ℥iij.
Opii ʒj.

Diſſolvantur in *lactis caprilli* ℥iij. colenturque, colatura coquatur ad ſpiſſitudinem pulticulæ tenuis, cui junge

Croci pulveriſ. ℥iij.
Thuris ſubtil. triti ℥ß.
Myrrhæ ſimil. tritæ ℥iij.

fiatque adhuc una vel altera ebullitio, addendo etiam

Mucilaginis ſem. Pſyllii cum lacte caprino extracti ℥ß.
Olei Roſati ℥iij.

& dum adhuc parùm calent,

Vitellum ovi unius admiſce.

Ex quibus omnibus invicem benè agitatis fiat *unguentum Anodinum.*

UNGUENTUM INFRIGIDANS GALENI.

℞. Olei Roſati Omphacini libram unam,
Ceræ albæ uncias tres.

Ceram in oleo liquabis, & ſæpiùs aquâ frigidâ lavabis, donec albeſcat: poſtremùm aquâ Roſaceâ ablues, & pauxillum aceti Roſati adjicies.

UBicumque refrigeratione & humectatione opus eſt, ejus uſus eſſe poterit, hecticis prodeſt, nec non renum dolori à cauſa calida provenienti opem fert.

ANIMADVERSIONES.

IN ſimpliciſſima hujus *unguenti* præparatione has animadverto ineptias, nimirùm quod *cera alba* toties adhuc *aquâ frigidâ* lavanda ſit, donec albeſcat: Nonne quæſo *cera alba*, cùm per inſolationem candida & nitida redditur, ſat ſufficienterque lavatur, quid igitur ulteriori lotione opus eſt? Aſt inutilem illam *ceræ* lotionem non adeò reprehenderem, niſi per frequentem reiteratamque hanc loturam, ſimùl etiam fragrantia & vires *olei Roſarum* demerentur vel auferrentur. Linquentes igitur hanc ineptam lotionem, illicò, poſtquam *cera* in *oleo Roſato* per ſolam macerationem juxta *animadverſiones noſtras ſuperiores* parato leniter liquata, iterumque frigefacta fuerit, addamus ſub continua agitatione tantum *aceti Roſacei*, quantum ſufficere videbitur, aut quantum continere poterit. Namque ſi *ceram albam* & *oleum aquâ ſimplici*, uti jubent, lavaremus, tantum de *aqua ſimplici unguentum* in ſe reciperet, quantum capere pote eſſet, ut ita de *aceto Roſaceo*, quod ultimò addere jubent, & à quo ſanè *unguentum hoc* potiores ſuas virtutes mutuari deberet, nil quicquam amplius acciperet.

UNGUENTUM JOVIS.

℞. Fol. Hyoſcyami,
Verbenæ,
Parietariæ,
Sambuci,
Geranii ana manipulos quatuor,
Violarum,
Papaveris albi,
Cicutæ ana manipulos ſex,
Sempervivi manipulos tres,
Liquiritiæ recentis libras tres.

Omnia fumantur recentia, concidantur, & cum ſufficienti quantitate Butyri recentis probè ſimul contuſa impaſtentur, atque ſic diebus quindecim ſimul unita maneant: poſtea coquantur & exprimantur.

Aliter & faciliùs ſic paratur.

℞. Verbenæ recentis,
Hyoſcyami recentis ana manipulos duos,
Butyri recentis uncias octo.

Contundantur ſimul, atque ſic maneant per dies quatuordecim: deinde coquantur ad conſumptionem humiditatis, & colentur.

INflammationes, ac calidos quoſvis tumores potenter reprimit, ſcroti præſertim incendiis ſalutare.

UNGUENTUM DE LIQUIRITIA.

℞. Butyri recentis in aqua Roſarum & Solani aliquoties loti libram unam,
Liquiritiæ recentis ac ſucculentæ uncias quatuor.

Piſten-

Piſtentur ſimul in mortario, poſteaque frigantur in ſartagine, colenturque & exprimantur, laborem huncter reaſſumptâ ſemper novâ Liquiritiâ iterando: tandem Butyro huic ſic præparato adde

Pompholygis drachmas duas,
Ceruſſæ mundiſſimæ uncias tres,
Albumin. ovi conquaſſati unciam unam ſemis,
Camphoræ ſcrupulos duos.

Fiat ſecundum artem unguentum.

INflammationes partium inſolentes, eryſipelata, ſacros ignes ac puſtulas ab ichoribus ſanguinis calidis aut bile natas perſanat, nec non manantibus ulceribus dolorificis à ſalſi ſeri acrimoniâ profectis eximiè confert: eſtq́; id civibus ex ſuaſu Raymundi Mindereri Med. Doctoris & Collegæ noſtri quondam humaniſſimi plus quàm familiare.

UNGUENTUM DE LITHARGYRO.

℞. Lithargyri uncias duas,
Ceruſſæ unciam ſemis,
Aceti unciam unam,
Olei Roſati uncias duas ſemis.

Fiat unguentum in mortario plumbeo optimè agitatum.

PRodeſt ſcabiei & cutis vulneribus, pruritum ac deſquamata juvat, & ſiccat ſine morſu. Sarcoticum eſt & epuloticum, difficiliaq́; ulcera perſanat, & cruenta glutinat: Lithargyrum namque vino aut aceto tritum & ſiccatum, vulneribus medetur, quæ ob humiditatem vix cicatrice clauduntur, quo ſi eloto utaris, roſionis omninò expers fiet medicamentum.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM JOVIS, DE LIQUIRITIA, ET DE LITHARGYRO.

UNguentum *Jovis* tùm primæ tùm ſecundæ deſcriptionis, quoad præparationem nullas habet difficultates, modò illud non nimis, uti communiter fieri aſſolet, coxeris, ſcilicet ad totalem conſumptionem humiditatis *herbarum & radicum*: Efficacius enim erit *unguentum*, ſi de humiditate ingredientium nonnihil cum *Butyro* remanſerit.

Unguentum de Liquiritia quod ſpectat, & illud ad denominatos affectus præſtantius erit, ſi juxta modum, quem in *unguento albo* edocui, paretur, coquendo nimirùm *Ceruſſam* aliquandiu cum *aceti deſtillati unciis novem* circiter, vel etiam *librâ integrâ* ad pultis craſſioris formam, quæ *Butyro jam præparato* commiſceri, ac diu multumq́ue cum ipſo agitari poteſt: His denique reliqua, utpotè *Pampholyx*, *albumina ovorum conquaſſata & in liquorem aquæ inſtar reſoluta*, nec non *Camphora*, *ſpiritu vel oleo Roſarum diſſoluta* admiſceantur.

Similem parandi modum requirit *unguentum de Lithargyro*; ſecùs enim, ſi juxta modum præſcriptum fieret præparatio, malè illa cederet, & nulla exinde *unguenti* emergeret conſiſtentia; neceſſum igitur, ut *Lithargyrum* & *Ceruſſa* cum ſ. q. *aceti* (℥viij. *circiter*) benè coquantur, & ad pultis formam inſpiſſentur, quibus tum *oleum Roſatum* ſine ulteriori coctione jungatur, deinde diu multumq́ue invicem agitando probè miſceantur.

Aliud quoddam *unguentum de Lithargyro dictum* in nonnullis Officinis nunc proſtat, ad affectus denominatos efficaciſſimum & præſcripto longè præſtantius, præſertim ſi adhuc pauci pulveres *Maſtichis* nimirùm, *Olibani*, *&c.* ipſi admiſcerentur, cujus præparatio hæc eſto.

℞. *Olei Saturni* (id eſt, *extractionis ſalis vel Sacchari Plumbi cum aceto, ſive ex Lithargyro ſive Ceruſſa, vel quod melius, Minio, ad oleitatem veluti ſive ſpiſſitudinem olei Tartari per deliquium, abſtracti,*) q. ſ. Cui adde ſub continua agitatione, *olei Roſarum, quantum ad unguenti albi conſiſtentiam ſufficere videbitur*, quod ipſa præparatio dictitabit, adjiciendo poſtremò, ſi ita libuerit, ad *libram unam unguenti*

Pulv. ſubtil. Thuris
Maſtichis
Lapidis Calaminaris præpar.
ana ℥j.
Camphoræ in oleo Roſar. ſoluta ʒß.

Fiatque unguentum, cui etiam *Myrrha & Aloë ſubtiliſſimè trita* vel in *vino ſoluta* addi poſſunt, pro conditione & conſtitutione affectûs vel ulceris, nec non alia *Balſama*,

 quæ

quæ tamen non habeant vim præcipitandi *Saccharum Saturni* & viceverſa. Hinc adeò monere habeo, ut qui *Saccharum* aut *dictum oleum Saturni*, *decoctis* vel aliis mixturis permiſcere vult, ſtudioſè caveat, ne unum alterum deſtruat: *Saccharum* enim *Saturni* plures *decoctiones* præcipitat, easque ob id clarificat, non aliter ac ſi aliquot *albumina ovorum* ipſis addita fuiſſent, ſed cum deſtructione virium rerum decoctarum, quia præcipitata ſeparari debent à *decocto* per colaturam. In illa ipſa etiam ſuperiori *olei Saturni & Roſarum* commixtione aliqualis accidit præcipitatio *olei Saturni*, propterea albeſcit *unguentum*, non tamen cum deſtructione aut annihilatione *virtutum Sacchari Saturni*; ratio eſt, quod *oleum Roſarum* ſolutioni aut *Sacchara Saturni* non directè contrarietur.

UNGUENTUM MARTIATON NICOLAI.

℞. Foliorum Tamariſci uncias ſex,
Lauri,
Roriſmarini ana uncias octo,
Rutæ uncias ſeptem,
Ebuli,
Sabinæ,
Balſamitæ, ſeu Menthæ aquaticæ,
Salviæ,
Ocymi,
Polii veri,
Calaminthæ,
Artemiſiæ,
Enulæ,
Betonicæ,
Brancæ Urſinæ,
Aparines,
Herbæ Venti, ſeu Parietariæ,
Pimpinellæ Sanguiſorbæ, vel vulgaris,
Agrimoniæ,
Abſinthii,
Paralyſeos, ſeu Primulæ veris,
Perſicariæ, vel Menthæ Sarracenicæ,
Cymarum Sambuci,
Craſſulæ, id eſt, Telephii, ſeu Fabariæ, aut Sempervivi minoris,
Millefolii,
Sempervivi majoris,
Chamædryos.
Centaurii,
Centum nerviæ, ſeu Plantaginis minoris,
Fragulæ, ſeu Fragariæ,
Terrahit, vel Orobi, aut Sideritidis,
Quinquefolii ana uncias quatuor,
Radicum Althææ,
Cumini,
Myrrhæ ana uncias tres,
Butyri unciam unam, drachmas duas,
Sem. Fœnugræci unciam unam ſemis,
Urticæ,
Violarum,
Papaveris albi,
Mentaſtri, ſeu, Menthæ agreſtis,
Criſpæ,
Lapathioli, ſeu Acetoſæ, vel potiùs Lapathii acuti,
Adianti albi,
Carduncelli, ſeu Cardui Benedicti,
Matriſylvæ, ſeu Caprifolii, aut Periclymeni,
Maturellæ, ſeu Valerianæ,
Herbæ Moſchatæ, ſeu Geranii odorati,
Alleluja, ſeu Trifolii acetoſi,
Hemionitidis, ſeu Linguæ Cervinæ,
Criſpulæ, ſeu Buphthalmi, aut Cotulæ non fœtidæ,
Camphoratæ, ſeu Abrotani,
Medullæ Cervinæ,
Styracis Calamitæ ana unciam ſemis,
Adipis Urſini,
Gallinacei,
Maſtiches,
Thuris ana unciam unam,
Olei Nardini uncias duas,
Ceræ libras duas.

Herbæ omnes Majo menſe colligantur, & inciſæ macerentur in vino odorifero per dies ſeptem; octavo deinde die coquantur ferè ad vini conſumptionem: adde

Olei communis libras octo.

Coquantur rurſum donec conſumatur vinum, mox adde ceræ circiter libras duas, & reliqua ſecundum artem.

Butyrum, medulla, adipes, Styrax, Maſtiche, Thus, oleum Nardinum adduntur in fine decoctionis. Reliquæ herbæ infunduntur oleo & vino, ſimulque decoquuntur, aliàs ambuſtæ herbæ nigreſcerent, ſi in ſolo vino decoquerentur.

Uſus

Uſui eſt ad frigida corporis mala, capitis refrigerationem, thoracis, ſtomachi, jecoris, lienis, alioſq́; dolores à frigore natos, convulſioni utile eſt, nervorum reſolutiones & coxarios juvat, tumores ac durities emollit, lieni indurato præcipuè confert: ad lienoſos enim & hydropicos expertam habet commendationem, livorem cutis emendat, nervorum & articulorum tumores frigidos diſcutit, eorumq́; dolores ſedat: Herbæ recentes inciſa vino odorifero diebus ſeptem infundantur, octavo die addito oleo communi, omnia ſimul decoquantur ad vini conſumptionem (ſi ſolo vino decoquerentur herbæ, tùm comburerentur & nigreſcerent.) Amotum ab igne colatur, atque rurſus in lebetem oleum injicitur, cui (poſtquam lentò igne parùm calfactum fuerit,) injice Butyrum, medullas, adipes, Styracem, Maſtichem, Thus, & oleum Nardinum, poſtremoq́; omnium ceram, ac omnibus lento igne diſſolutis aufer tandem ab igne, & in vaſe recondc. Vide annotationes P. Coudenberg. in unguentum Martiatum parvum Nicolai Alexandrini.

ANIMADVERSIONES.

EX tam confuſa ingredientium congerie *hac compoſitio* conflata eſt, ut plures Pharmacopœi, à quo primùm incipiendum, aut ubi ultimò deſiſtendum ſit, ambigere neceſſum habeant, maximè ſi illi non accuratiores fuerint in *unguento* hoc præparando, quàm Author fuit in ipſo præſcribendo, & ſi ſecundum præſcriptam formulam præparationem ejus aggrederentur: Enim verò non omnes Pharmacopœi in operationibus pharmaceuticis ita exercitati ſunt, ut Authorum ſimilium abſurdos errores emendare valeant, uti jam ante *in animadverſionibus ſuper extractum Aloës* fuſius monui, ſed juxta præſcriptam ab Authoribus formulam medicamenta paranr, qui quidem ob id culpandi non ſunt, ſed illi potiùs, qui adeò erroneè eadem conficere præcipiunt vel præſcribunt. Cæterùm ſi quis primam hujus *unguenti* conficiendi formulam accuratè perluſtret, ridiculam & abſurdam illam reipsâ deprehendet. Altera verò, quæ in *animadverſionibus* continetur, nonnihil accuratior, nil minus tamen manca & mutila eſt, nec nodum tangit; Itaque dictis erroneis præparandi modis aliam, prout in hac farragine ingredientium fieri potuit, magis accuratam præparationem ſubſtituam, talem nimirùm:

℞. *Fol. recent. Tamariſci* ℥vj.
Ebuli,
Artemiſiæ,
Brancæ urſinæ,
Aparines,
Parietariæ,
Pimpinellæ cum radicibus,
Agrimoniæ,
Primulæ veris,
Perſicariæ,
Sempervivi minoris,
majoris,
Chamædryos,
Plantaginis minoris,
Fragariæ,
Sideritidis,
Quinquefolii ana ℥iv.
Rad. Althææ ℥iij
Sem. Fænugræci ℥iß.
Urticæ,
Violarum,
Papav. albi ana ℥ß.
Lapathi acuti,
Rutæ murariæ,
Card. benedicti,
Matriſylvæ,
Valerianæ,
Geranii odorati,
Acetoſellæ,
Linguæ cervinæ,
Buphthalmi ana ℥ß.
Plantæ omnes recentes conſciſſæ & contuſæ, *radices* verò & *ſemina vino macerata* infundantur in *libris octo olei communis*, & *Butyri recentis* ℔ß. macerenturque per unam vel alteram ſeptimanam, poſtea decoquantur ad conſumptionem humiditatis. Tum colentur, & *herbæ* fortiter exprimantur: Cum *oleo colato* jam de novo infundantur (quia tanta copia eſt *herbarum* & aliorum ingredientium, ut *olei* quantitas aſſignata, illa cuncta una vice capere nequeat;) *reliqua herbæ recentes conſciſſa & contuſa*, utpotè

Folior. recent. Roriſmarini,
Lauri ana ℥viij.

 Rutæ

Rutæ ℥vij.
Sabinæ,
Menthæ aquaticæ,
Salviæ,
Baſilici,
Polii veri,
Calaminthæ,
Enulæ cum radic.
Abſinthii,
Florum Sambuci,
Cymarum Millefolii,
Centaurii ana ℥iiij.
Summitat. vel ſemin. Cumini ℥iij.
Menthæ criſpæ,
Abrotani ana ℥ß.

Macerentur denuò per ſeptimanam unam vel alteram in loco tepido, &, ſi lubet, ebulliant ſemel atque iterùm in cucurbita vel veſica, ut particula, quæ prodit, humiditatis reaffundi poſſit, tum rurſus fiat colatura & fortis *herbarum* expreſſio, inque *oleo expreſſo* liquefac

Ceræ flavæ ℔ij.
Maſtichis ℥j.
Medullæ Cervinæ ℥ß.
Adipis Urſini,
Gallinacei ana ℥j.
Olei Nardini ℥ij.
Ultimò addantur
Myrrhæ pulveriſ. & in Terebinth. ſolut. ℥iij.
Styracis Cal. ſimiliter in Terebinth. ſolutæ ℥ß.
Thuris pulveriſ. & in Terebinth. ſoluti ℥j.
Fiatque unguentum.

Nota: *Terebinthinam*, cujus *unciis ſex* pro diſſolutione *Myrrhæ*, *Styracis* & *Thuris* opus eſt, *unguento* in operationibus ſuis, ſi ad affectus prædictos adhibeatur, nullâ ratione obeſſe, ſed plurimùm prodeſſe poſſe; niſi enim præfata, ſcilicet *Myrrha*, *Thus*, & *Styrax* in *Terebinthina* diſſolverentur, ritè & perfectè *unguento* commiſceri non poſſent. Et licet *Myrrha* in *vino* vel *aceto* nonnihil diſſolvi aut dilui queat, non tamen hæc tam genuina ſolutio eſt, quàm ſi in *Terebinthina* ſolvatur vel liquefiat, utpotè quæ tùm deinceps *oleis* vel *unguentis* facillimè commiſceri poteſt; ſecus evenit, ſi cum *vino* vel *aceto* diluta ſit. Similiter *Styrax* & *Olibanum* in nulla re alia commodiùs, quàm in *Terebinthina* liqueſiunt, utpotè quæ de ipſorum natura eſt.

UNGUENTUM AD MEMBRA EX IGNE COMBUSTA.

℞. Camphoræ unciam unam,
Olei Roſarum uncias tres,
Ceruſſæ albæ uncias ſex,
Pulveris Olibani electi uncias duas,
Albuminis ovorum numero ſeptem.
In plumbeo mortario miſceantur & agitentur optimè.

ALIUD.

℞. Succi cortic. mediani Sambuci uncias quatuor,
Olei Roſati uncias ſex.
Decoquantur ad ſucci ferè conſumptionem, in colatura liqueſcant
Ceræ albæ drachmæ tres:
Poſtea admiſceantur
Vitellorum ovorum numero tria.
Fiat unguentum.

Exporiſton eſt, & viribus antecedenti affine, ſedat dolorem & ardorem quàm citiſſimè, nullo cicatricum relicto veſtigio.

UNGUENTUM AD MEMBRA PERUSTA GELU.

℞. Pinguedinis Cati ſylveſtris,
Sevi Cervini,
Olei Laurini,
Ceræ novæ ana unciam ſemis,
Camphoræ ſiccæ drachmam unam.
Diſſolvatur Camphora in vini ſublimati rectificati drachmis duabus.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM AD MEMBRA EX IGNE COMBUSTA, PRIMUM ET SEcundum; Item unguentum ad membra peruſta gelu.

Equidem primum *unguentum ad membra ambuſta*, juxta modum & *animadverſiones noſtras præcedentes unguenti albi ſimplicis & Camphorati*, *vel unguenti de Lithargyro* parari poſſet; melioris autem informationis gratiâ dilucidiorem ejus addam præparationem, nimirùm:

℞. Cam-

℞. *Camphoræ* ℥j.
quam diſſolve in vitro clauſo leni calore in
Olei Roſarum per ſolam infuſionem & macerationem parati ℥iij.
Poſtea coque
Ceruſſæ ℥vj. *in*
Aceti deſtillati ℔j. *vel* ℔iß. ad pultis formam, & *oleo Roſato Camphorato* commiſce, diu multumque invicem agitando; Ultimò adde *albumina ovorum conquaſſata & in aquam reſoluta*, quo facto adhuc aliquandiu ſimul agitentur, fiatque unguentum.

Secundum *unguentum ad ambuſta* planè nihil valet; quas enim ex *ſucco corticum medianorum Sambuci* virtutes nobis pollicemur, ſi illas in coctione *olei Roſarum deperdimus?* Quocirca opus eſt, ut aliâ viâ ejusmet præparationem aggrediamur, ſcilicet

℞. *Florum Sambuci recent.*
Corticum ejusdem medianor. recent. ana ℥ij.
Conſciſſa & contuſa immergantur in *olei Roſati* ℥viij. macerentur in Alembico per ſeptimanam unam vel alteram; poſtea factâ unâ vel alterâ ebullitione, humiditatisque ptolectæ redditione, colentur & fortiter exprimantur; In *expreſſo* liqueſcant leniter
Ceræ flavæ & novæ ℥ij.
ac cùm ferè refrixerit, admixtis *vitellis ovorum numero* iij. *vel* iiij. & *decoctis florum & corticum medianorum Sambuci* ad formam *extracti inſpiſſati* ℥ß. vel ℥vj. Fiat unguentum.

Unguentum ad membra peruſta gelu modo præſcripto paretur, ſolâ nimirùm liquefactione *pinguedinis oleorum & ceræ*, addendo ultimò *Camphoræ ſolutæ in ſpiritu vini* ℥j.

UNGUENTUM MERCURIALE.

℞. Mercurii vivi mundati,
Axungiæ porcinæ veteris ana libram unam,
Lithargyri Argentei,
Ceruſſæ ana uncias duas,
Myrrhæ electæ,
Thuris maſculi,
Bdellii,
Ammoniaci ana unciam unam,
Theriacæ Andromachi,
Mithridatii Democratis ana unciam unam ſemis,
Unguent. Agrippæ,
Martiati ana uncias duas,
De Althæâ uncias duas ſem.
Olei Laurini uncias quatuor,
Axungiæ Viperinæ veræ uncias duas,
Reſinæ Pini uncias duas ſemis.
Diſſolvantur Gummi in ſpiritu vini, & cum reliquis junctâ, lege artis in unguentum redigantur.

Extabat in prioribus editionibus unguentum quoddam Mercuriatum cum Theriaca, quo tamen præſtantius hoc eſt, cujus nobis copiam fecit Clariſſimus Vir D. D. Joannes Udalricus Rumlerus, Collega noſter humaniſſimus, qui multo tempore ejus uſum in Noſocomio Gallico feliciter eſt expertus.

Mercurius cum aceto ac ſale agitatur, & aliquoties abluitur, ac per corium expreſſus repurgatur.

ANIMADVERSIONES.

Inſigne ſuperbientis & luxuriantis animi ſpecimen eſt, *unguentum*, quod vel ruſtici, aliptæ, balneatores, agyrtæ, & qui ſunt de genere hoc empiricorum, æquè commodè ex tribus quatuorve, vel etiam quinque aut ſex ingredientibus conficiunt, deſideratumque effectum illo ipſo proſperè aſſequuntur, ex *ducentis* hinc inde conglomeratis Ingredientibus & ampliùs exſtruere velle. Ad quid amabo inconcinna hæc congeries? *Solus* enim *Mercurius eſt*, qui vim & operationem ſuam exerere debet, reliqua verò, quæ illi adjecta ſunt, quod tantoperè vim *Mercurii* infringere, nervosque & membra roborare valeant, difficiliùs probari, quàm credi poteſt. Eſt autem res cachinno digna, velle, ut *Mercurius* intimè ad partes penetret, & noxiam materiam expellat, roborando verò nervos & membra tantâ commixtâ farragine ejusdem conamini ſimùl reſiſtere. Eſto ſanè, membra & nervoſum genus nonnihil ab *inunctione Mercurii* debilitari; attamen nonnè multò conſultiùs foret, peractâ inunctione &

ne, & veneno expulſo demum membra nervosque roborare, & ſudore, quod forſitan à *Mercurio* in illis relictum eſt, excutere. Nec eſt, ut credamus, adjuncta illa propter lentorem, craſſitiem & unctuoſitatem ſuam unà cum *Mercurio* ad intima membra penetrare, eumque veluti paſſibus æquis inſectando malignitatem ipſius infringere poſſe: Quotidianâ enim experientiâ conſtat, quàm difficilè nervorum & membrorum affectus paulò graviores ſolâ externâ ſimilium *unguentorum* & *pinguedinum* inunctione extirpentur, eò quod ad loca affecta integris viribus pertingere nequeant. Taceo, quòd ſolus *Mercurius pinguedini Suillæ* permixtus, & corpori inunctus, vel in *aqua* reſolutus & illitus ſimiliter ejusdem *ſuffumigium*, eadem duntaxat & non graviora ſymptomata producat, quàm unguentum iſtud ex tot ingredientibus conflatum: Suntque hæ ſimplices *inunctiones*, *ſuffumigia & lotiones*, uti etiam *Emplaſtra Mercurialia*, inprimis in Gallia frequentiſſimi usûs, & quò ſimpliciora ſunt, eò majori cum ſucceſſu & celeriori effectu adhibentur. Secùs evenit in tanta rerum ferè innumerarum congerie, ubi plura ſæpè intermixta ſunt, quæ obeſſe magis, quàm prodeſſe valent, qualiter huic, de quo nobis nunc ſermo eſt, *unguento* non pauca inſunt inconvenientia: utpotè *Lithargyrum* & *Ceruſſa*, quæ in eo nil amplius præſtant, quàm quod poros occludant & *Mercurio* reſiſtant, non tamen corrigendo, ſed potiùs torpidum ipſum reddendo, ut ad interiora penetrare non poſſit, ſed in membris torpidus hæreat, & difficulter iterum expelli queat. Cæterum *Bdellium* ſeu *Gummi mucilaginoſum*, uti *Gummi Arabicum*, quid illud ampliùs poteſt, quàm ſimiliter poros occludere? Aſt tali modo *Mercurii* vim non infringit, vel malignitatem ejus corrigit, nec etiam membra quicquam roborat, ſed ſolummodò *Mercurii* penetrationem retardat: Pariter etiam *Mel*, quo *Theriaca* & *Mithridatium* planè inutiliter ad prædictum finem huic *unguento* admixta abundant, quantum illud poros occludit vel obſtruit, & cutim, neſcio quâ viſciditate & lentore, imbuit? Plura alia ſunt inter hæc ingredientia planè intentioni præfatæ contraria & directè repugnantia. Et ſi jam ob hæc *Mercurius* vel leviter ſaltem operetur, vel tam gravia, uti quandoque ſolet, ſymptomata non producat, neque etiam ægri ab ejusdem inunctione integrè curati ſint, an propterea exclamandum, ipſum tàm egregiè & exactè fuiſſe correctum, ut conſuetas ſalivationes vel ſimiles, queîs ſe prodere ſolet, operationis ſuæ modos exercere non potuerit, aut ſi nulla ex illo medela eſt, ipſum non eſſe verum luis Venereæ *rhizotomum*? Neutiquam ſanè, ſed hæc potiſſima cauſa eſt, quod vel nimiùm alienis compedibus ſatis ſtultè ligatus & conſtrictus, vel etiam à Medicis plus nimiò cautis, in debita quantitate aut competenti modo non fuerit adhibitus, atque hinc etiam cauſa eluceſcit, cur ægri, qui ex inunctionibus illis Mercurialibus quaſi perfectè curati viſi ſunt, brevi poſt recidivam iterùm paſſi fuerint. Quod jam ulteriùs *unguenti hujus* præparandi modum concernit, nec ille ſua difficultate caret; neque enim omnia *Gummata ſpiritu vini* ad eorum placitum diſſolvi poſſunt, utpote *Bdellium*; Neque etiam ea *Gummata*, quæ diſſolutioni apta, ſi in *ſpiritu vini* diſſolvantur, *unguento* propter nimiam *ſpiritûs*, in quo diſſoluta ſunt, quantitatem permiſceri poſſunt, niſi prius potior pars *ſpiritûs* ad reſinam ferè usque abſtrahatur. Proindè ſuaderem, ut, miſsâ hâc pomposâ & ineptâ compoſitione, aliâ aliquâ, tot ac tàm multifariis ingredientibus non usque adeò luxuriante, contenti eſſemus: Cui ſi voluntas erit, ille imitari poterit modum ſequentem

℞. *Mercurii vivi*,
Pinguedinis Suillæ recent. non ſalitæ ana [℥viij.
Olei Laurini ℥j.
Ligni Guajaci deſtill. ℥iß.
Styracis Calamitæ ℥j. *ſolvenda in*
Terebinthina ℥j. M.

Fiat unguentum Mercuriale ſecundum artem.

Nota: quod longè præſtantius adhuc conficiatur *unguentum Mercuriale*, ſi *Mercurius* in *aqua fortis ſ. q.* ſolvatur; & cum *pinguedine Suilla* poſtea ad *aquæ fortis* totalem ferè exhalationem coquatur in vaſe vitreato,

vitreato, vel vitro ipſo; Cui *unguento duriuſculo* tandem pauca aliqua appropriata, cùm pro inunctione, tùm pro aliis externis ex lue Venerea obortis ulceribus, criſtis, condylomatibus, & conſimilibus ſanandis admiſceri poſſunt, majori ſanè cum effectu, ac ſi *Mercurius* ſimpliciter pinguedini commixtus eſſet: Et juxta hunc modum ex omnibus *metallis*, nec non quibusdam *mineralibus*, convenientibus ſuis menſtruis diſſolutis, *olea* & *unguenta* iisdem impregnata & cocta, uti ſupra, ad varios humani corporis affectus parari poſſunt; ſed de his alibi.

UNGUNTUM NERVINUM.

℞. Herb. Salviæ,
Ivæ Arthericæ,
Majoranæ,
Menthæ,
Rutæ,
Lavendulæ,
Hyperici,
Paralyſeos cum flore,
Flor. Chamomillæ,
Meliloti,
Summit. Anethi ana manipulum ſemis,
Baccarum Lauri,
Juniperi ana unciam unam,
Rad. Pyrethri drachmas duas,
Maſtiches unciam ſemis,
Benzoini drachmas ſex,
Terebinthinæ uncias quatuor,
Ol. Lumbricorum,
Vulpini,
Anethini,
Hyperici ana uncias tres,
Terebinthinæ unciam unam,
Axungiæ humanæ,
Cati ſylveſtris,
Canis ana unciam ſemis,
Vini optimi libram unam.

Infundantur per noctem, manè fiat decoctio ad conſumptionem vini, addendo in fine
Ceræ unciam unam,
Spiritus vini uncias duas.
Coque ſecundum artem.

N*Ervinum meritò dicitur: frigidos enim nervorum morbos tollit, ac doloribus eorundem opitulatur.*

ANIMADVERSIONES.

ABſurdiſſimus hujus *unguenti* præſcriptus conficiendi modus, ex ſubſequenti noſtra præparatione facilè eluceſcet, nimirùm.

℞. *Herb. recent. Salviæ,*
Ivæ Arthericæ,
Majoranæ,
Roriſmarini,
Menthæ,
Rutæ,
Paralyſ. cum flore,
Florum rec. Lavendulæ,
Hyperici,
Chamomillæ,
Meliloti,
Summitat. Anethi ana rec. Mj.
Baccar. Lauri,
Juniperi ana ℥j.
Rad. Pyrethri ʒij.

Inciſa & contuſa immergantur in
Oleor. Lumbricorum,
Vulpini,
Anethini,
Hyperici ana ℥iij.
Terebinthinæ ℥j.
Axungiæ humanæ,
Cati ſylveſtris,
Canis ana ℥ß.

Macerentur ſine affuſione *vini* (ne illud, dum evaporat, ſubtiliores omnium ferè ingredientium partes ſecum rapiat,) per ſeptimanam unam vel alteram, poſtea in cucurbita ſemel atque iterùm ebulliant, exiguâ, quæ prodit, humiditate *herbis* & *oleis* reaffuſâ, tùm fortiter exprimantur & colentur, *in expreſſo ac colato* diſſolve
Maſtiches opt. ℥ß.
Terebinthinæ ℥iiij.
Ceræ ℥iij.
Benzoini in unciis duabus ſpiritûs vini rectificatiſſimi diſſoluti ʒvj.

Sicque ſine ulteriori coctione, utpotè quam enumerata *Balſamica* ingredientia propter *ſpiritus* ipſorum in coctione promptè exhalantes non ferunt, conficiatur *unguentum*, nervoſis partibus quam maximè accommodatum.

UNGUENTUM NICOTIANÆ, SEU EX PETO VEL TABACO.

℞. Foliorum Nicotianæ libras duas,
Pinguedinis Porci recentis diligenter lotæ libram unam.

Herba per noctem in vino rubro maceretur, manè igne lento cum pinguedine prædictâ bulliat ad vini conſumptionem, poſtea coletur & exprimatur. Huic expreſſo adde

Succi Nicotianæ depurati libram ſemis,
Reſinæ Abietis uncias quatuor.

Coquantur ad ſucci conſumptionem, quibus circa finem adde

Rad. Ariſtolochiæ rotundæ ſubtiliſſimè pulveriſatæ uncias duas,
Ceræ novæ, quantum ſatis eſt.
Fiat unguentum.

Deſcribitur hoc unguentum à Laurentio Ionberto in ſua Pharmacopœia, cui miram in ſcraphis diſſipandis vim ineſſe ait. Celebratur autem patiſſimùm in ulceribus, & vulneribus tàm recentibus, quam antiquis perſanãdis. Aduſta quoq; juvat & morphaam delet, tineam capitis exterit, & cutem à ſcabie mundificat.

Qui Ceratum maluerit, pondus ceræ augeat, cui verò exiccandi & conſolidandi mens fuerit, Mumiæ & Succini ana drachmas tres adjiciat.

UNGUENTUM NIHILI AD OCULOS.

℞. Tutiæ præparatæ unciam unam,
Corall. rub. præparat.
Matris Perlarum ana unciam ſemis,
Nihili albi unciam unam,
Camphoræ drachmam unam,
Pinguedinis Porci ſine ſale in vino lotæ libram unam.
Fiat unguentum.

Calidas oculorum fluxiones demulcet ac ſiſtit, earundem rubedinem, & inflammationem aufert, nec non dolores inde natos tranquillat.

UNGUENTUM ALIUD AD OCULOS.

℞. Butyri recentis uncias quatuor,
Ceræ albiſſimæ unciam unam.

Liqua, & lava ſæpiùs aquâ Roſaceâ, & prunorum; & adde

Tutiæ præparatæ unciam ſemis,
Camphoræ ſcrupulos duos.
Fiat unguentum.

Eaſdem vires obtinet, quas unguentum Nihili, paulò tamen inferiores.

UNGUENTUM PECTORALE.

℞. Olei Amygdalarum dulcium uncias quatuor,
Chamæmelini,
Violati ana uncias tres,
Butyri recentis uncias ſex,
Adipis Gallinæ,
Anatis ana uncias duas,
Iridis drachmas duas,
Croci drachmam ſemis,
Ceræ albæ uncias tres.

Ceram & adipes in oleis liquato, deinde ſæpiùs lavato aquâ Capillorum Veneris, aut aquâ Hordei. His probè lotis adde Iridem & Crocum in tenuiſſimum pulverem redacta.

Laterum ac pectoris dolores mitigat, tuſſim ſedat, maturat, excreationem & expectoratum juvat, humores craſſos digerit & attenuat.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM NICOTIANÆ, SEU EX PETO VEL TACACO: ITEM unguentum Nihili ad oculos, & aliud unguentum ad oculos: Item Pectorale.

Non video, quam obrem in *unguento Nicotiana vinum* additum ſit, quo *Nicotiana*, quæ per ſe ſucculenta ſatis, macerari debeat, cum & *ſucci* ejus ℔ß. *vices vini*, ſi humiditate opus foret, (quippè qui æquè uti *vinum* exhalare debet) ſupplere poſſit. Secundò *reſina Abietis* ineptè cum *axungia* coqui præcipitur, cùm in coctura non ſolùm in bullas ſemper elevetur & intumeſcat, verùm etiam *ſpiritus ejus oleoſus*, qui

naturam

naturam *ſpiritûs Terebinthinæ* æmulatur, citiſſimè evaporet. Igitur ut compendioſè, & abſque virium ſpecierum ingredientium deperditione *unguentum* hoc paretur, omittatur *vinum*, addito ejus loco *ſucco Nicotianæ*, coquaturque cum *pinguedine & Nicotiana recenti contuſâ* ad humiditatis exhalationem; *Pinguedini colatæ & expreſſæ* jungatur *reſina* & *cera citrina* ℥ij. quibus priùs adhuc ſemel per linum & qualum colatis admiſce *Ariſtolochiam rotundam ſubtiliſſimè pulveriſatam*, fiatque *unguentum*.

Reliqua ad oculos *ungenta* nil difficultatis habent quoad præparationem, modò *Camphora* priùs in *pinguedine* benè ſoluta (cavendo tamen, ne in diſſolutione exhalet,) illis commiſceatur. Similiter *unguentum pectorale* nullâ ſingulari animadverſione indiget, niſi quod lotio illa *ceræ, oleorum & adipum* frivola & inepta ſit, uti jam tum in unguento infrigidante Galeni innui; Proindè ne potiores vires *oleorum & adipum* eluamus, lotionem hanc ceu ſuperfluam & perperam relinquamus.

UNGUENTUM PEDICULORUM.

℞. Sem. Staphiſagriæ uncias duas,
Hellebori albi unciam unam,
Salis drachmas duas,
Argenti vivi uncias duas,
Aceti vini drachmas duas,
Axungiæ porcinæ libram unam,
Olei Laurini uncias novem,
Saponis Veneti libram ſemis.
Fiat unguentum ſecundum artem.

ALIIS HOC MAGIS EST FAMILIARE.

℞. Olei Laurini libram unam,
Argenti vivi uncias quatuor,
Staphiſagriæ,
Hellebori albi ana uncias decem,
Olei Spicæ unciam unam.
Axungiæ porcinæ libras ſex.
Argentum vivum extinguatur cum aceto, deinde agitetur cum oleo Laurino, donec ſplendorem amittat, poſtea jungatur ſecundum artem cum reliquis.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM PEDICULORUM PRIMUM ET SECUNDUM.

Neque leviđenſia hæc *unguenta* quicquam faciunt ad rhombum; etenim ſimilibus inſectis, quibus hoc *unguentum* dicatum eſt, aut dandum aliquid, quod avidè amplectantur vel devorent, uti vermibus Inteſtinorum ſive lumbricis *lac & mel*; aut tale quid, à cujus odore vel ſapore adverſo fugiant, uti *Aloë, ſemen Cinæ, oleum Spicæ, &c.* Sic quoque vermibus capitis vel pediculis *pinguedo porcina* in deliciis eſt, cui ſi *Mercurius* commixtus fuerit, item *ſemen Staphidiſagriæ, Hyoſcyami* aut quoddam aliud venenum dulce vel inſipidum aut inodorum, facilè miſcellam illam devorant, mortemque ſibi conſciſcunt. Si verò alia, quæ averſantur, utporè *ſapo Venetus, acetum, ſal* & ſimilia prædictis commiſceantur, tunc illa nec attingunt (taceo quod hæc ſint illorum propria Alexipharmaca:) nec eorum odor tàm validus eſt, ut ipſos propellat, aut fugere faciat; Idcircò, quod uno vel altero ingredientium præſtamus, reliquis inconvenienter admixtis prohibemus, atq; ita minùs efficacia reddimus plurima *unguenta* hiſce aliisve uſibus deſtinata. Inſuper *unguenta* acribus ſimilibus permixta, ſi capitibus phthiriaſi vel tineâ infectis inungantur, pruritum ſummum, nec non dolorem ingentem, item majora ulcera ut excitent, neceſſum eſt, cum non exiguo nocumento & incommodo, ſcilicet propter admixtum *acetum, ſal, ſaponem, item Helleborum*; Nec valent iſta ad ſanandam ſcabiem capitis vel tineam, quâ utplurimùm caput in ſimili animalculorum profluentia laborat; Solus autem *Mercurius pinguedine aliqua permixtus*, vel ad modum in ſuperiori *unguento Mercuriato* indigitatum cum *aqua forti* diſſolutus, & cum *pinguedine* coctus; atque ulcuſculis inunctus, illa egregiè conſolidat, & unâ operâ pediculos enecat. Et quidem hoc modo *diſſoluti & pinguedini commixti Mercurii uncia una* plus præſtat, quàm *libra integra Mercurii crudi, rudìter ſaltem cum pinguedine ſubacti*: Quin imò *Mercurius ſublimatus ad* ℈ij. *in aqua vel decocti, aut infuſionis ali-*

nis alicujus convenientis ℔j. diſſolutus, ſi caput eo humectetur, omnes breviſſimè pediculos abigit, cruſtaſque capitis abſcedere facit: Quin imò longè ſatiùs eſſet *hâc aquâ Mercuriali* caput inungere, quàm tot *oleis, pinguedinibus*, & quæ hiſce affinia ſunt; quippe quæ ſcabiem, furfures, tineas, pediculos, &c. potiùs augent quàm abigunt. Hiſce obſervatis cuivis facilè erit, ſibi formulas *unguentorum ad pediculos* cùm pro capite, tùm veſtimentis efformare, nec opus eſt, ut diutiùs illis immoremur.

UNGUENTUM DIAPOMPHOLYGOS NICOLAI, VULGO NIHILI DICTUM.

℞. Olei Roſacei,
Ceræ albæ ana uncias ſex,
Succi fructus Uvæ Lupinæ uncias quatuor,
Ceruſſæ uncias duas,
Plumbi uſti & loti,
Pompholygis,
Thuris puri ana unciam unam.
Confice ſecundum artem.

P*Rodeſt ulceribus calidis, ac iis quos acres & ſalſi humores infeſtant: refrigerat enim, ſiccat & conſolidat, nec non abſque ullius acrimoniæ ſenſu cicatricem ducit.*

ANIMADVERSIONES.

C*Eruſſa* & *Plumbum uſtum* cum *ſucco Uvæ Lupinæ*, additis inſuper *aliquot unciis aceti deſtillati* coqui, poſtea ad pultis formam inſpiſſari, tandem reliquis ſecundum artem commiſceri poſſunt.

UNGUENTUM POMATUM.

℞. Styracis Calamitæ,
Benzoi electi ana drachmas decem,
Cinamomi electi,
Caryophyllorum ana drachmas ſex,
Radicum Ireos Florentinæ unciam unam,
Nucis Moſchatæ drachmas tres,
Macis drachmam unam,
Florum Lavendulæ,
Spicæ ana pugillos duos,
Pomorum Arantiorum recentium,
Citri recentium ana numero duo,
Odoriferorum numero viginti quatuor,
Aquæ Roſarum optimæ uncias octodecim,
Vini albi optimi uncias quatuor,
Unguenti Roſati albi libras tres,
Sevi caſtrati libram unam,
Ceræ albæ uncias quatuor.
Fiat lege artis unguentum.

A*D oris fiſſuras, & ad decorem cuti conciliandum, utiliter adhibetur.*

POMATA, SIVE SEVUM CONFECTUM, EX AMATO LUSITANO.

℞. Adipis Cervini, vel illius, qui ab Hœdi renibus ſeparatur, libras duas,
Pinguedinis Suillæ recentis libram ſemis.

Pinguedines à membranis purgatas albo vino abluito, deinde lineo panno exprimito, ut vinum à pinguedinibus ſeparetur. Eas poſtea in olla vitreata aquâ Roſaceâ ſemiplenâ infundito, ut aqua ſuperemineat, & pinguedines cooperiat, quibus demum addes

Pulveris Caryophyllorum unciam ſemis,
Nucis Moſchatæ drachmas duas,
Spicæ Indicæ grana quatuor,
Pomorum Camuſiorum mundatorum & inciſorum numero octo.

Poſtea optimè coopertâ olla, lenibus prunis totum admoveto, & bacillo agitato, fervereque permitito, ut aquoſitas penè tota conſumatur. Tandem remotâ ab igne ollâ, quod reſiduum eſt, per linteum novum rarum in vas fictile aquâ Roſaceâ reſperſum ritè percolato, feces tamen relinquendo. Colatum denuò in alteram infundatur ollam vitreatam, cui adde

Olei Amygdalarum dulcium uncias ſex,
Ceræ albæ uncias quatuor.

Ad ignem omnia liquefacta iterum colato, & in vaſculum vitreatum Roſaceâ aquâ inſperſum cadere finito. Demum omnia illa aquâ Roſaceâ abluta, in vaſe vitreo optimè cooperto ſervato, & tùm candidiſſimum ſevum habebis, quod interdum

terdum Minio coloratur. Poteſt iisdem addi

Coralliorum rubrorum drachma una ſemis.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM POMATUM PRIMUM ET SECUNDUM.

De priori hujus *unguenti compoſitione*, cujus artificioſa præparatio Pharmacopœis relinquitur, ſciendum, quòd illa non niſi mutandis mutatis dextrè parari queat; Præprimis autem tanta quantitas humiditatis, *aquarum* ſcilicet & *vini* (quæ neceſſariò exhalare debet, ſi *unguenti* debitam conſiſtentiam habere velis,) abroganda eſt: Etenim licet in diplomate & vaſe clauſo fiat coctio, nihilominùs tamen fragrantiſſima, & ſpirituoſa ſpecierum ingredientium eſſentia evaporat, quam arctè etiam vas operiatur. Vide ſuper hac re, ſi vis, *animadverſiones noſtras in Syrupum de Cinamomo*, cui hæ *compoſitiones* ferè ad amuſſim reſpondent: Paretur itaque *primum unguentum* in modum ſequentem, videlicet

℞. *Sevi caſtrati* ℔j.
Pinguedinis Suillæ ℔iij.
Pomorum odoriferor. numero xxiv.
Radicum Ireos conſciſſor. ℥j.
Roſarum recent. conſciſſ ℔j.

Coquantur invicem ad humiditatis exhalationem, tùm colentur & exprimantur; In *pinguedine expreſſa* liqueſiant,
Ceræ albæ ℥iiij.
Quibus jam refrigeratis adde
Styracis Calamit.
Benzoës, in ſ. q. ſpiritus Roſarum fortiſſ. & rectificatiſſ. ſolutarum ana ʒx.
Oleor. ſtillat. Cinamomi ℈j.
Caryophyllorum,
Nuc. Moſchat. ana ʒß.
Lavendulæ,
Corticis Aurant. recent.
Citri recent. ana ℈j.
Ligni Rhodii ʒß.
Ol. expreſſ. Nuc. Moſchat, ʒij.
Miſce, fiat *unguentum* fragrantiſſimum, quod demùm aliquandiu agitandum eſt, ut albeſcat.

Poſſent equidem *Aromata* & reliqua ingredientia loco *oleorum* eorundem *deſtillatorum*, ſecundâ vice, poſtquam nimirùm prima infuſio decocta eſt, cum *axungia* & *ſevo* infundi, macerari, & in Alembico, additâ ſaltem particulâ *aquæ Roſarum* coqui, demùm redditâ exiguâ in coctura exſtillante humiditate exprimi & colari: Verùm hæc ipſa colorem, quem album deſiderant in hoc *unguento*, immutarent, nec tam eximiam fragrantiam ſpiraret, atque ſuperius illud cum *oleis* & *ſpiritu Roſarum* paratum præſtantiſſimum *unguentum*, cui, ſi lubido eſt, *Moſchus*, *Ambra*, vel *Zibethum* jungi poſſunt.

Altera *Pomata compoſitio*, ejusque præparandi ratio prorſus ridicula eſt, quam ſcientes volentes miſſam facimus, cùm præcedens abundè cuivis ſufficere queat, juxta quam aliæ multifariæ compoſitiones efformari poſſunt.

UNGUENTUM POPULEON NICOLAI.

℞. Oculorum Populi arboris recentium libram unam ſemis,
Axungiæ porcinæ præparatæ libras duas.

Oculi Populi contundantur, & macerentur in axungia, donec ſequentes herbæ per æſtatem colligi queant. Deinde
℞. Cymarum Rubi tenerrimarum,
Folior. Papaveris agreſtis,
Mandragoræ,
Hyoſcyami,
Herb. Solani,
Vermicularis, id eſt, Sempervivi minoris,
Lactucæ,
Sempervivi majoris,
Bardanæ,
Violariæ,
Umbilici Veneris ana unc. tres.

Herbæ contundantur, & miſceantur oculis Populi & Axungiæ, ac dimittantur per dies decem: deinde coquantur ſupra lentum ignem in vini odorati ſufficienti quantitate, donec vinum conſumatur. Poſtea colentur & exprimantur, expreſſumque unguentum reponatur.

Ebrium ardoribus cum Roſaceo aut Violaceo convenit, ſomnum conciliat, frontis temporibus,

poribus, aut manum, ac pedum pulſibus illitum.

QUidam, ut vireſcat magis, ac refrigerandi facultate ſit efficacius, coctioni addunt Solani triti manipulos duos.

In defectu rad. Mandragoræ ſubſtitui poſſunt radices Hyoſcyami, & folia ejus pondere aquali. Pro Umbilico verò Veneris herba Paris aſſumenda.

UNGUENTUM POTABILE.

℞. Butyri recentis ſine ſale libram unam ſemis,
Rad. Rubiæ tinctorum,
Tormentillæ,
Caſtorii,
Spermatis Ceti ana unciam ſemis.

Bulliant ſimul in vini odorati ſufficienti quantitate ad vini conſumptionem, ac fiat unguentum ſecundum artem.

P*Ræcipitatos juvat, eorumq́, qui ex alto ceciderunt, vulnera interna glutinat, ſanguinem concretum diſſolvit, & concuſſis auxilio eſt: magni uſûs apud Claſſiarios ſeu Oceani Septentrionalis nautas.*

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM POPULEON, ET UNGUENTUM POTABILE.

USitatiſſima hæc ſunt *unguenta*, in quorum præparatione Pharmacopœi plurimùm ſoliciti ſunt, ut ea pulchrè nativis ſuis coloribus conficiant, nempè *Populeon* viride, *potabile* verò rubrum. *Populeon* quod concernit; in ejus præparatione *vinum* omitti poteſt: *Herbæ* enim, quæ illud ingrediuntur, omnes ſi recentes, ſatis ſucculentæ ſunt, idcircò potiùs obeſſe quàm prodeſſe *vinum* videtur, præſertim ob *oculos Populi fragrantes*, quorum odor in tam longa lentaque coctione unà cum *vino* expirat. *Axungiæ* aſſignata quantitas etiam manca eſt, reſpectu *herbarum*, idcircò illa augenda erit.

Quantum ad *unguentum potabile*, huic optimâ ratione *vinum* additur, quia *radices* ipſum ingredientes ſiccæ ſunt; *Sperma Ceti* peractâ decoctione reſiduo jungatur. Conveniet autem *radicum Rubiæ tinctorum* quantitatem augere, atque etiam *Alkannæ radices* addere; ſecùs enim *unguentum* colore rubro haud ſufficienter imbueretur.

UNGUENTUM EX RHAMNO ET FRANGULA D. R. MINDERERI.

℞. Rad. Scrophulariæ recentium uncias duas,
Enulæ,
Lapathii acuti,
Chelidoniæ majoris,
Cortic. median. Frangulæ,
Rhamni omnium recentium ana ℥j.
Butyri recentis unc. ſedecim.

Piſtentur ſimul fortiter, poſteaque coquito, additis
Aceti Rutacei unciis quatuor.

Coque ad aceti conſumptionem, poſtea cola, & fortiter exprime, deinde adde
Terebinthinæ Venetæ drachmas ſex;
Styracis liquidæ drachmas tres,
Vitellor. ovorum numero quatuor,
Salis Nitri drachmam unam ſemis,
Sulphuris vivi drachmam unam,
Aceti ſcillitici drachmas ſex.

Miſceatur omnium primò Terebinthina cum Styrace, & Vitellis ovorum, poſtea additis reliquis omnia ſimul redigantur in unguentum, agitatione ſecundum artem factâ, paratum.

A*D cutis vitia ex ſcabie uſus erit, tutius longè omnibus Mercurialis, diciq́; verè poteſt unguentum ad ſcabiem compoſitum.*

ANIMADVERSIONES.

IN hoc unguento quantitas *Sulphuris vivi* meritò augeri poſſet; *Vitella ovorum* in fine demùm jam ferè refrigerato *unguento* addenda ſunt: *Acetum Scilliticum* ne nimium rodat & dolorem inferat, unà cum reliquis ingredientibus decoctioni committere conſultum eſt.

UNGUENTUM RESUMPTIVUM FERNELII.

℞. Sem. Lini,

Althææ,

Althææ,
Fœnugræci,
Gummi Arabici,
Tragacanthi ana drachmas duas.
Macerentur & bulliant in libra ſemis aquæ Roſarum, eliciatur mucilago, in qua diſſolve
Adipis Suilli,
Gallinæ,
Anſeris,
Anatis ana uncias duas,
Oeſypi humidæ unciam ſemis,
Ol. Violarum,
Chamomillæ,
Amygdalarum dulcium ana uncias duas,
Medullæ Vituli,
Butyri recentis,
Ceræ albæ ana libram ſemis.
Coquantur in unguentum.

A*Dhibetur commodè aſthmaticis, hecticis, tabidis, pleuriticis, ac è longo morbo emergentibus, quibus nuda cutis oſſa veſtit: eos enim, qui languorum diuturnitate emarcuerunt quadantenus reſtituit, impinguat, ac corporis totius ſqualorem aufert.*

ANIMADVERSIONES.

MUlta quidem de hac inutili *compoſitione*, cùm ratione ingredientium, tùm ratione præparationis, nec non adſcripti ridiculi encomii dicenda eſſent, verùm brevitatis causâ ea omitto, cùm unusquisque ejus levitatem facilè agnoſcat; qui tamen illud conficere velit, obſervet noſtras quamplurimas *animadverſiones* antecedentes.

UNGUENTUM ROSATUM MESUÆ.

℞. Axungiæ Porcinæ libram unam.
Lavetur novies aquâ calente, & toties frigidâ, deinde adde,
Roſarum rubearum recentium libram unam.
Probè terantur, & marceſcant ſimul diebus ſeptem, poſtea coquantur cum facilitate, & rurſus cum tantundem Roſarum rubearum terantur, ac dimittantur per alios dies ſeptem marceſcere. Idem teratur tertiò: Quartò autem præter Roſas affunde
Succi Roſarum rubrarum uncias ſex,
Olei Amygdalarum dulcium unc. tres.
Coquantur lento igne ad ſuccorum conſumptionem.

U*Su frequentiſſimum ad phlegmonas, ignem ſacrum, ulcera ſerpentia, & cephalalgiam calidam, ventriculi & jecoris intemperiem calidam mitigat, renum ardoribus ac hæmorrhoidum inflammationi ſalubre, & cordi robur addit.*

QUidam parum Opii in aqua Roſarum colliquati, inter decoquendum injiciunt, ſed id unguenti candorem deſtruit.

In ipſius compoſitione ſufficiunt olei Amygdalarum dulcium unciæ tres.

Plurimi ſucci Roſarum loco, ut magis albeſcat unguentum, in quo vulgus candorem probat, aquam Roſarum odoratiſſimam accipiunt.

ANIMADVERSIONES.

VIs refrigerandi, odor & fragrantia (quæ maximam partem in præſcripta præparatione pereunt,) in hoc *unguento* conſervari, nec non eidem candor (quem vulgus in illo probat,) conciliari poteſt, ſi juxta modum ſequentem præparatio inſtituatur: Nimirùm,

℞. *Axungiæ Porcinæ recentis albiſſ.* ℔j.
Roſarum alb. contuſ. recent. & odoriſ. tantundem.

Macerentur commixta invicem *horis 24.* poſtea leniter coquantur ad conſumptionem humiditatis, quibus expreſſis, denovo *pinguedini vel axungiæ dictæ* adde

Roſarum recent. contuſarum ℔j.

Macerentur aliquot dierum ſpatio, factâque unicâ ebullitione in cucurbita, & ſervatâ, quæ prodit, humiditate denuò *Roſæ* exprimantur (non opus eſt tertia infuſione, nec *ſucco Roſarum;*) *refrigeratâ pinguedine roſatâ*, benè multumque agitetur, addatur etiam nonnihil de *ſpiritu Roſarum ardenti*, in quo particula *olei Roſarum* vel *ligni Rhodii* ſoluta ſit. Quo facto demum

demum ad uſum reponatur ſine additione *olei Amygdalarum*; eo enim addito nimis fluidum aut liquidum redderetur *unguentum*, odor etiam non parùm exindè diminueretur.

Eſt & alius modus ſecretior conficiendi ſimilia *unguenta odorata*, præſertim ex illis *floribus*, qui odorem diu ſervare nequeunt, quem ex parte in *animadverſionibus olei Jaſmini* indigitavi, & perficitur hac ratione: Videlicet ex *pinguedine Porcinâ albiſſima nunquam lotâ vel humectatâ* (humiditas enim prohibet ulteriorem extractionem vel attractionem partium ſubtiliorum fragrantiſſimarum ex adjiciendis *floribus odoriferis*;) cui in patella plana tenuiter, ſive ad digiti minoris craſſitiem extenſæ *flores* ſuperficietenus inſpergantur, ſed nullatenus immergantur, patellâ mox operculo recluſâ. Elapſo uno vel altero die *flores* mutandi, exemptis nimirùm abjectiſque prioribus recentes inſpergendi ſunt, cavendo, ne à rore vel pluvia humectati ſint; ſingulis duabus vel tribus inſperſionibus peractis, *pinguedo* agitari, tenuiter denovo extendi, *aliuq; recentibus floribus* aſpergi poteſt: Hæc operatio tamdiu continuanda eſt, quouſque fragrantiſſimam acquiſiveris *pinguedinem* vel *unguentum*; Cui, ſi libet, ulterius *olea nonnulla deſtillata & appropriata* adjungi poſſunt; Verùm hæc *unguenta* tali ratione parata per ſe adeò grati odoris ſunt, ut nulla re aliâ ampliùs indigeant.

Nota: Trahantur huc *animadverſiones olei Jaſmini*, juxta quarum ductum, ex ſimilibus oleis odoriferis, additâ *cerâ albâ*, gregia *unguenta odorifera* confici poſſunt.

UNGUENTUM RUBEUM SIVE DE MINIO CAMPHORATUM.

℞. Olei Roſati libram unam ſemis,
Lithargyri uncias duas,
Minii uncias tres,
Ceruſſæ unciam unam ſemis,
Tutiæ præparatæ,
Camphoræ ana drachmas tres,
Ceræ albæ uncias duas.

Liquatam ceram cum oleo, lento igne, miſce in mortario plumbeo, cum reliquis rebus tenuiſſimè tritis.

Refrigerat & ſiccat potentiſſimè, idemq; ignibus ſacris feliciſſimè adhibetur, cancros ſanat, & exedentia ulcera, quæ humorum acrimoniâ ſerpunt; eam namque ſua frigiditate obtundit. Ejusdem facultatis cum unguento de Plumbo, cujus deſcriptionem vide apud Faſium XI. de unguentis ſectione.

UNGUENTUM AD SCABIEM.

℞. Styracis liquidæ unciam unam,
Terebinthinæ lotæ,
Butyri loti ana uncias duas,
Succi Limonum unciam unam ſemis,
Ceruſſæ lotæ unciam unam,
Salis uncias duas.
Miſce, fiat unguentum.

Confert ad ſcabiem & pruritum, cujus fervorem temperat, vitioſum humorem cuti impactum extergit, mitigat & emendat.

UNGUENTUM AD TINEAM.

℞. Olei Roſati,
Juniperi ex ligno ana drach. ſex,
Sulphuris vivi,
Stercoris Columbini,
Floris Æris ana unciam ſemis,
Ceræ, quantum ſufficit.
Fiat unguentum.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM RUBEUM, SIVE DE MINIO CAMPHORATUM, ET unguentum ad ſcabiem & tineam.

Unguentum rubeum juxta *animadverſiones unguenti albi Camphorati* parati poteſt, coquendo nimirùm prius in ſ. q. *aceti deſtillati Lithargyrum*, *Minium & Ceruſſam* ad pultis formam, antequam *oleo* commiſceantur; *Camphora* verò priùs in *oleo* ſoluta, ſub finem demùm addatur.

Unguentum ad ſcabiem quoq; ſimili modo confici poteſt, coquendo *Ceruſſam* cum *ſucco Limonum*: *Salem* autem ego non adderem, cùm ut plurimùm *ſcabies* à ſalſo humore producatur, igitur contrariis curanda eſt, extinguendo ſcilicet *ſalſum fermentum*

mentum. Suaderem igitur, ut loco *ſalis* exiguam portiunculam ex. gr. ℈j. *Mercurii ſublimati in aqua Roſarum vel Plantaginis diſſoluti* huic *unguento* adderent, vel etiam *Sulphur ſubtiliter tritum aut pulveriſatum,* quod ſummoperè exſiccat, & fermenta, etiam ſine dolore extinguit; *Sal* verò pruritum non ſolùm adauget, ſed, etiamſi non præſens eſt, ipſum excitare valet, & conſequenter majorem quoque cauſabit affluxionem.

In *unguento ad tineam flores æris* in pondere excedere mihi videntur, cum maximè corroſivi ſint, idcircò horum ratione quantitas *oleorum* nonnihil adaugenda erit, utpotè:

℞. *Olei Roſati*,
Juniperini ex ligno, vel quod meliùs eſſet,
Terebinthinæ rubri ana ℥iij.
Sulphuris vivi,
Stercoris Columbini,
Florum æris ana ℥ß.
Ceræ flavæ ℥ij. F. ſ. a. unguentum.

UNGUENTUM DE SUCCIS ARANTII.

℞. Olei Roſati completi uncias ſex,
Omphacini uncias tres,
Succorum Plantaginis,
Solani hortenſis,
Centaurii minoris,
Lapathii acuti ana unciam unam ſemis.
Bulliant ſimul ad ſuccorum conſumptionem, poſtea adde
Ceræ albæ ſeorſim liquatæ, quantū ſatis.
Inſpergendo paulatim
Lithargyri triti drachm. unam ſemis,
Plumbi uſti drachmas tres,
Pompholygis drachmas duas,
Hordei uſti pugill. unum ſemis,
Boli Armenæ Oriental.
Camphoræ ana drachmam unam.
His omnibus ſimul mixtis, ultimo loco inde
Ung. Populei unciam,
Infrigidantis Gal. unciam ſemis.
Miſce, fiat unguentum juſtæ conſiſtentiæ.

U*Lceribus fœdis ac malignis mirificè opitulatur: mundificat enim, ſiccat, abſtergit, coquit, & conſolidat, fluxiones acres in iiſdem temperat, inflammationes reprimit, ac ſinus cicatrice tegit.*

HÆc deſcriptio ab auctoris nonnihil eſt diverſa; utpotè quam Clariſſimus Vir Dn. Tiberius Phialettus Medicus & Chirurgus Patavinus nonnihil immutavit, à Nob. itidem & Clariſſ. Viro D. D. Joh. Udalrico Rumlero in hujus operis ornamentum allata.

UNGUENTUM DE TUTIA NICOLAI.

℞. Olei Roſati,
Ceræ albæ ana unciam unam ſemis,
Succi Solani drachmas duas,
Ceruſſæ lotæ unciam ſemis,
Plumbi uſti & loti,
Tutiæ præparatæ ana drachmas duas,
Thuris drachmam unam.
Ceram liqua cum oleo lento igne, & in pilam plumbeam injice, additis quæ terenda ſunt in tenuiſſimum pulverem redactis, move continuò & paulatim ſuccum ſupradictum inſtillato, perpetuò movendo ſex horis continuis.

D*Iffert ab unguento Diapompholygos in eo, quod hoc Cadmiam fornacum Botrytim dictam recipiat, noſtris Tutiam appellatam, alterum verò Pompholyga, id eſt, Nil album dictum. Ejuſdem penè facultatis ad exiccanda eryſipelata, vulnera ſordida, & ſananda tibiarum ulcera, cavaq; explenda, ac cicatricem ducendam. In putridis & cancroſis, ubi fervor aliquis eſt, ſummâ fiduciâ uſurpari debet, quod nulli veterum compoſitioni cedat.*

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM DE SUCCIS ARANTII, ET DE TUTIA Nicolai.

QUamvis huic *unguento de ſuccis Arantii* corrigendo laborem & operam impendere vellem, nil tamen efficerem, ſervatis ſingulis ingredientibus, quod ad denominatos affectus utile foret. Cumque ad eoſdem effectus longè efficaciora nobis ſuppetant *unguenta*, idcircò hanc *inutilem compoſitionem* lubens transgredior.

Unguentum de Tutia juxta modum *unguentorum*

guentorum de Ceruſſa, &c. parari poteſt, coquendo prius *Ceruſſam & Plumbum calcinatum* cum *aceto* : Cæterùm *olei* quantitas reſpectu *ceræ* pauca nimis eſt ; accipiantur igitur ℥iij. *olei*, & ℥j. *ceræ flavæ*.

UNGUENTUM AD VERMES.

℞. Succi Abſinthii,
Abrotani,
Centaurii minoris,
Perſicariæ,
Folior. Perſicæ arb.
Lupini,
Rad. Ebuli ana drachm. unam,
Porri uncias duas,
Naſturtii aquatici libram unam,
Balauſtiorum drachmam unam,
Olei Abſinthii libram unam ſemis,
Ceræ, quantum ſufficit.
Fiat unguentum.

Umbilico ſuperpoſitum ac ventri inunctū, vermes enecat & expellit.

UNGUENTUM VIOLATUM.

Fit ut Roſatum, ſed ex Violis nigris.

Calidis pectoris noxis prodeſt, refrigerat & humectat.

ANIMADVERSIONES IN UNGUENTUM AD VERMES, ET VIOLATUM.

Anceps hæreo, an prægrandem illum, quoad pondus *ſuccorum*, in *unguento ad vermes* commiſſum errorem culpæ typographi, an verò voluntati & beneplacito autographi adſcribere debeam ; Nulla enim *ſucci Naſturtii* (cujus vis & efficacia in ſpiritu volatili facilè avolante vel effugiente conſiſtit,) reſpectu reliquorum eſt proportio ; *Illius enim libra integra* poſita eſt, *cæterorum verò ſuccorum* (qui tamen directius ad ſcopum propoſitum collimant,) *ſingulorum* duntaxat ʒj. quæ eſt nonageſima ſexta pars reſpectu integræ unius libræ. Utut ſit, *oleum Abſinthii* jam ſufficienter impregnatum eſt ab *Abſinthio*, & licet *tres libræ ſucci Naſturtii* adderentur, & cum dicto *oleo* ad humiditatis conſumptionem coquerentur, parùm tamen exindè juvaminis ſperandum eſſet : Nam tanta quantitas *ſucci*, multò minùs *herba* cum *unguento* abſque ulteriori decoctione & abſtractione permanere nequit ; quod autem à *ſuccis* peractâ coctione remanet, cum *oleis* non permiſcetur, eſtque materia craſſa, nullo artificio *oleis* permiſcibilis. Quocircà neceſſum eſt, ut alium & quidem dexteriorem hujus *unguenti* conficiendi modum ad manus ſumamus, qualis eſt ſequens.

℞. *Olei Abſinthii* ℔ß.
Ceræ flavæ ℥v.
Quibus invicè liquatis & refrigeratis adde
Succor. inſpiſſ. ad formam extracti
Abſinthii,
Abrotani,
Centaurii,
Folior. Perſicæ arb.
Lupini,
Decocti inſpiſſ. rad. Ebuli, ana ʒiß.
Succi Naſturtii inſpiſſati ʒij.
Pulpæ Porri ℥ij.
Pulv. Balauſt. ʒij.
Miſce exactè diu invicem agitando, fiatq; *unguentum*.

Nota : quod ex ſuperioribus *herbis*, ſi tempore hyberno hoc *unguentum* expeteretur, *decoctum fortè* parari poſſet, quod ipſum ad formam *extracti inſpiſſatum*, tandem loco *ſuccorum concretorum unguento* commiſceri aptum erit ; Sed meo judicio illis omiſſis alia magis appropriata huic addi poſſent.

Ratione *unguenti Violati* conſulantur *animadverſiones ſuper unguentum Roſarum* ; licet hoc *unguentum* non ſit in uſu.

UNGUENTUM AD VERRUCAS, SEU CARUNCULAS IN MEATU URINARIO NATAS.

℞. Mercurii præcipitati drachmas duas,
Unguenti de ceruſſa unciam ſemis.
Addatur his pro magnitudine affectus aliquid olei Vitrioli aut aquæ fortis, immittendo de his parùm ſupra candelam ceream in canalem. Poteſt autem loco unguenti de ceruſſa à principio ſumi unguentum Anodinum in aqua cum præcipitato portione.

Utebatur hoc unguento feliciter Alphonſus Ferrius Neapolitanus in extirpandis carunculis ſeu verrucis in pene natis, urina non rarò ſuppreſſionem cauſantibus: Id quoque commodiſſimè quondam uſurpabat Joannes Thamüllerus Lithotomus ac Chirurgus p. m. inſignis, qui multis annis in urbe noſtra praxin ſuam exercuit. Id nobis Clariſſimus Vir D. D. Udalricus Rumlerus, Collega noſter honorandus, promptè communicavit.

CANDELÆ SIC FIUNT.

℞. Ceræ albæ libram unam,
Terebinthinæ Venetæ unciam unam.
Liqueſcat cera, poſtea addatur Terebinthina, & in his liquatis intingantur Elychnia, fiantque candelæ juſtam craſſitiem habentes.

ANIMADVERSIONES.

Facilis quidem hujus *unguenti* præparatio eſt, aſt caveat ſibi, qui illud adhibiturus eſt, ne intolerabilem ægrotanti conciter dolorem, præſertim ſi *oleum Vitrioli* aut *aquam fortem* illi jungere velit. Quæcunque enim acida, mitiſſima etiam, in meatum urinarium injecta, atrocem excitare valent dolorem, inflammationem, exulcerationem & affluxionem humorum. Felix igitur ille, qui mitioribus medicamentis absque tanto cruciatu grave malum iſtud abigere aut ſuperare poteſt, quod tamen non adeò difficile eſt, ſi paulò penitiùs rerum naturas perſcrutemur.

UNGUENTUM VIRIDE REGINÆ.

℞. Fol. Lauri,
Roriſmarini,
Salviæ,
Majoranæ,
Rutæ,
Millefolii,
Anagallidis aquaticæ,
Nigellæ cum floribus & ſeminibus ana manipulos duos,
Urticæ majoris,
minoris,
Hyſſopi,
Prunellæ,
Artemiſiæ ana manipulum unum,
Agrimoniæ,
Centinodii,
Plantaginis minoris,
Rad. Cichorii,
Bellidis,
Conſolidæ mediæ,
Sarracenicæ,
Vincæ pervincæ,
Lavendulæ,
Abſinthii,
Roſarum rubearum,
Albarum ana manipulos tres.

Herbæ & radices mundatæ incidantur, contundanturque cum Butyri recentis libris ſex, coquantur ſimul lento igne rudiculâ continuò agitando: poſtea colentur & exprimantur, ita ut expreſſa pinguedo fluat in aquam frigidam, ubi refrixit, aquæ demptam rurſus parùm coque, & adde ceræ albæ ſeorſim liquefactæ libram ſemis, olei Olivarum libras duas, quæ continuò ſimul agitabis, ac ubi ferè refrigerata fuerint, inſperge

Olibani & Maſtiches ſubtiliſſimè pulveriſatorum ana uncias quatuor.
Redigantur in unguentum.

Datur intra corpus ruptis, convulſis, ac ex alto prolapſis, ubi grumoſi ſanguinis ſuſpicio ſubeſt: ſuggillata curat, dolores partium lenit, eſtq; ad varios uſus accommodatum.

ANIMADVERSIONES.

Coronidis loco adjectum *unguentum Reginæ dictum*, non minimis abſurditatibus refertum eſt; Namq; in coctione diuturna *herbarum odoriferarum & balſamicarum* virtutes exhalant, quæq; non exhalant, ineptiſſimâ illâ præcipitatione *unguenti* poſt peractam coctionē in *aquam frigidam* eluuntur. Et ne nimis efficax evadat *unguentum*, etiam *oleum*, quod æquè aptum ad *herbarum* vires eliciendas, quàm *Butyrum*, ſimpliciter additur, nec uti *Butyrum* earundem *herbarum* viribus imbuitur: *Maſtix* etiam, quæ in *oleis* facilè & promptè liqueſcit, *pulveriſata* non minùs perperam additur. Sed ne prolixior ſim, aliam & magis dextram præparationem adjungam, utpotè:

℞. *Anagallidis*,
Nigellæ cum floribus ana ℥iiij.
Urticæ majoris,
minoris,
Prunellæ,
Artemiſiæ ana ℥iij.
Agrimoniæ,
Centinodii,
Plantaginis minoris,
Radic. Cichorii,
Bellidis,
Conſolidæ mediæ,
Sarracenicæ,
Vincæ pervincæ,
Abſinthii,
Roſarum ana ℥iij.

Omnia recentia conſciſſa & contuſa infundantur in
Butyri recent. non ſaliti ℔vj.
Olei Olivarum ℔ij.

Macerenturque per ſeptimanam unam vel alteram, poſtea coquantur ad humiditatis exhalationem, fiatque colatura cum expreſſione fortiſſima: Expreſſo & colato de novo immiſce

Fol. recent. Lauri vel
Baccarum Lauri,
Roriſmarini,
Salviæ,
Majoranæ,
Rutæ,
Summitat. Millefolii,
Hyſſopi,
Lavendulæ ana ℥iiij.
Abſinthii,
Roſarum rubearum ana ℥iij.

Macerentur rurſus per ſeptimanam unam vel alteram, factâque ebullitione unicâ in cucurbita, reiteretur colatura cum expreſſione fortiſſima, addendo exiguum illud humiditatis, quod fortè in ebullitione illa unica ultimò prodiit. *Colato unguento* adde, in eoque diſſolve
Maſtichis electæ ℥iiij.
Ceræ citrinæ & novæ ℔ß.

Agitentur optimè, tùm demum adjice
Olibani ſubtiliſſ. triti ℥iiij.

Et omnibus probè mixtis fiat unguentum.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIM: OCTAVA,

CONTINENS EMPLASTRA.

NEC-NON IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

EMplaſtra & Cerata, *quæ duabus hiſce ſequentibus* claſſibus *continentur*, *non niſi conſiſtentiâ inter ſe differunt*: Emplaſtra *paulò ſolidiora ſunt, molliora nonnihil* Cerata; *Suntq́; medicamenta externa, vulneribus, ulceribus, rupturis, debilitatis, refrigeratis & inflammatis membris, &c. accommodata; Liquabilia uti* cera, reſina, pix, &c. *ob id ſolida in frigore, liquida in calore paulò fortiori. Componuntur ex omni genere* mineralium, vegetabilium, & animalium, *pro intentione Medici & diverſitate affectuum. Specierum ipſa ingredientium utpotè* ceræ, reſinæ, Terebinthinæ, Gummatum, oleorum, pulverum, &c. *proportio & exacta quantitas univerſaliter determinari nequit. Non equidem me latet, quod communiter ad* ℥j. oleorum *(præſertim in Ceratis)* ℥iij. ceræ, reſinæ ℥j. pulverum ʒj. ʒiß. & ʒij *deſtinentur, aſt hæ vana ſunt aſſertiones; Quam diverſam enim producat coctio* oleorum *cum nonnullis pulveribus, inprimis* mineralibus *conſiſtentiam, palàm eſt: Ex ſolo enim* oleo *& quocunque* metallo *plurimisq́;* mineralibus, *quibusdam ſolutis, nonnullis autem indiſſolutis*, unguentum, Ceratum, *(quoad conſiſtentiam) &* Emplaſtrum *fieri poteſt. Variant itidem pondus exquiſitum*, Terebinthina, reſina, Gummata, &c. *quæ modò liquidiora, modò ſolidiora & craſſa deprehenduntur; Omnium deniq; maximè diſcrepant* pulveres, *quorum alii aridiores ſunt, alii oleaginoſi; Nonnulli graves, uti* metallorum & mineralium, *quidam è contrà leviores, uti* animalium & vegetabilium, *qui proinde* Emplaſtris *commixti eandem duritiem & conſiſtentiam non producent; Quin etiam anni tempora, nec non plurimæ* mucilagines viſcoſæ Emplaſtris *additæ pondus ingredientium reliquorum non parùm variant. Cùm itaq; univerſaliter rerum ingredientium proportiò determinari nequeat, neceſſum eſt, ut, qui ſimiles* compoſitiones *conſtruere velit, rerum medicarum immaniter variantium exactam habeat notitiam; Dictas autem rerum varietates, diverſæ* Emplaſtrorum *&* Ceratorum compoſitiones *& præparationes ſequentes manifeſtabunt.*

EMPLASTRUM ALBUM COCTUM.

℞. Olei libras duas,
Ceruſſæ libram unam ſemis.
Ceræ albæ uncias quatuor.

 Coquan-

Coquantur ſecundum artem, & fiat Emplaſtrum.

Dicitur & Emplaſtrum de Ceruſſa, & ſola coctione ab unguento albo differt, ut & unguentum Triapharmacum & Tetrapharmacum coctura modo in Emplaſtra tranſeunt. Intertriginibus quacunque ex cauſa ſuccurrit, ac leves cutis exulcerationes ſanat.

EMPLASTRUM D.D. ULMENSIUM.

℞. Ceruſſæ ſubtiliſſimè tritæ,
Ceræ Citrinæ,
Olei Olivarum ana partes æquales.

Immittatur primò Ceruſſa in cacabum æneum addendo lentè oleum, quæ bulliant ſimul lento igne ſuper prunas, perpetuò agitando cochleari ferreo ſatis longo ob ſtrepitum Ceruſſæ, usque dum deſideant: quo facto etiam indatur ſucceſſivè cera minutiſſimè conciſa, cum cautela efferveſcentiæ, donec probè liquata ſit, omnia deinde coquantur pari ignis gradu lege artis, usque dum nigricantem aliquantum colorem acquirant juſtæ conſiſtentiæ.

Eiusdem cum priore facultatis exiſtit, & ſolà ferè coctur â ab eodem differt.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM ALBUM COCTUM; ET EMPLAST. D.D. Ulmenſium.

Primum hoc *Emplaſtrum* paratu difficile eſt, præſertim ſi pondus præſcriptum rerum, ex quibus componitur, ſtrictè obſervari debeat: Convenit enim aliàs, ut *Ceruſſa olei pondus* ſuperet, vel ad minimum adæquet, eò quod *Ceruſſa* ſit res graviſſima, *oleum* verò reſpectu illius leve admodum, adeoque quoad pondus prorsùs improportionatum; Quam ob rem nonnulli *pondus Ceruſſæ* adaugent & ℔j. *vel pluùs ejusdem, uni libra olei* jungunt. Rectiùs autem meo judicio rem inſtituunt, qui de *aceto* deſtillato quantitatem addunt, pro meliori nimirùm *Ceruſſæ* diſſolutione; Solent etiam nonnulli, ut candorem *Emplaſtri* conſervent, ac diuturnam & lentiſſimam (quæ pro albedine *Emplaſtri* acquiranda neceſſaria eſt,) coctionem abbrevient faciliſſimè, *ſalis communis* tantillum adjicere, experientiâ edocti, quod *ſal commune* aciditate ſuâ *metalla* & *mineralia* quædam corrodat & quaſi diſſolvat, quos Pharmacopœorum conatus improbare nequeo, cùm additione dictarum rerum *Emplaſtrum* hoc viribus potiùs adaugeatur, non verò diminuatur; Idcircò qualem quis amplectatur modum, non aberrabit, licet *acetum* præ *ſale* nobis magis arrideat.

Alterum *D. D. Ulmenſium Emplaſtrum* paratu faciliùs exiſtit, propterea quod candor in eo non expetatur, hinc quo violentiori igne (competenti tamen nec nimis exceſſivo,) coquatur, eo pulchriori imbuetur colore; *Cera* ante debitum *Emplaſtri* (mollioris tamen) acquiſitam conſiſtentiam non addatur, ſed tùm demum, ubi *Ceruſſa* in *oleo* per coctionem diſſoluta competentem duritiem nacta fuerit. Quæ admonitio etiam priori *Emplaſtro* inſerviet, utut hæc peritioribus Pharmacopœis jam ante nota ſit.

Quod ſi quis hæc *Emplaſtra* in virtute adaugere voluerit, ipſiſ pro libitu addere poterit *Maſtichen* & *Thus* ſubtiliſſimè trita, nec non *Camphoram*, quæ tamen priùs in particula *olei* diſſoluta, jam perfectis & parùm adhuc calentibus *Emplaſtris* ſub finem commiſcenda eſt.

Nota: quod loco *olei*, *axungia porcina* non ineptè quandoque ſubſtitui poſſit.

EMPLASTRUM APOSTOLICON NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Lithargyri uncias ſex,
Ceræ Citrinæ,
Colophoniæ ana uncias duas,
Propoleos,
Viſci quercini glutinis ana unciam unam,
Ammoniacæ guttæ,
Lapidis Calaminaris,
Thuris ana drachmas ſex,
Maſtiches,
Mumiæ ana unciam unam ſemis,
Terebinthinæ,
Galbani,

Bdelii,

Bdellii,
Myrrhæ,
Æris uſti,
Sarcocollæ,
Squamæ æris,
Dictamni Cretici,
Ariſtolochiæ,
Viridis æris ana unciam unam,
Olei veteris, quantum ſufficit.

Epiſpaſticum potiùs dicendum erat: nam calamos, ſurculos & ſpicula corpori altùm infixa & omnia venenata extrahit, adſtrumas recentes, frigidos ac diuturnos abſceſſus, viſcerum tumores, præciſos & punctos nervos perutile: ad recentia quoque vulnera, phygetla, carcinomata, & cervicis ex frigida cauſa dolores facit, ſtrumas aperit, abſceſſus rumpit, purgat & glutinat, ac cicatrices extenuat, ſplenis duritiem emendat, articulorum aegenuum ex influxu dolores ſedat, ad mammarum collectiones, eryſipelata & fiſtulas injectum efficax; impoſitum etiam morſibus venenatis, aut rabidorum animalium medetur. Uſurpatur inſuper ad vetuſta & diuturna ulcera, putredines, ſinus, hæmorrhoidas, ſedis vitia, condylomata, rimas ani, carbunculos, impetigines, inteſtinorum ramices, pudendorum depaſcentia ulcera, cum Roſaceo injectum, cum quo etiam mulieribus malis peſſo ſuppoſitum confert.

PRopolis eſt cera odorata, quâ apes alveariorum foramina ad hyemis auſteritatem arcendam obturant, Germanis Wethwaɏ.

Viſci quercini nomine hoc loco intelligitur gluten illud lentum, è baccis Viſci quercini, quo aves capiuntur, extractum, noſtris Vogelleim.

Squama æris ſumenda hîc eſt non illa craſſa. vulgò Kupfferſchlag dicta, ſed ruſa ac tenuis, quam vulgus Keſſelbraun vocat.

ANIMADVERSIONES.

CUm duntaxat ingredientia hujus *Emplaſtri* poſita ſint, nullâ factâ mentione præparationis, proindè neceſſum eſt, ut dexterum ejus præparandi modum ſubnectamus, qui talis eſſe poteſt.

℞. *Olei Veteris* ℥vlij.
Lithargyri ℥vj.

Coquantur invicem ad diſſolutionem *Lithargyri*, molliorisque *Emplaſtri* conſiſtentiam, in quibus diſſolve

Ceræ citrinæ odoratæ ℥iij.
Colophoniæ ℥ii.
Terebinthinæ ℥iß.

Quæ interim calidè aſſerva; Jam ſeorſim diſſolve in

Aceti fortis ſ. q.
Pul. Gummi Ammoniaci ℥vj.
Myrrhæ,
Sarcocollæ,
Galbani puri ana ℥j. ad formã pulticulæ.

Cui paulatim in leni calore adde mox particulam de ſuperiori commixto *Emplaſtro* cocto, mox drachmam unam vel alteram de *pulveribus ſubſequentibus*, mox etiam de *Viſci quercini* ℥j. in *olei circiter* ℥j. ſoluti & colati, nec non *Bdellii* in *aquâ Plantaginis* quodammodo ad craſſioris *mucilaginis* conſiſtentiam ſoluti ℥j. donec omnia ſic alternatim commixta & injecta ſint. Tùm demùm aliquandiu in diplomate commixta & liquata omnia agita; ſic enim exacta fiet rerum commixtio & unio. *Pulveres* hi ſunt

℞. *Lapid. Calaminaris*,
Thuris ana ℥vj.
Maſtichis,
Mumiæ ana ℥iß.
Æris uſti,
Squamæ æris, vel loco iſtorum duorum Croci Veneris vel Vitrioli Veneris calcinati,
Dictamni Cretici,
Ariſtolochiæ,
Viridis æris ana ℥j.

Fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus.

Nota: ubi de *diplomate* loquor, ſubintelligo, *patellam*, cui res vel *Emplaſtri maſſa* ineſt, eſſe nonnihil immergendam in *aquam calidam* & aliquatenus ferventem; hoc modo enim exacta fit mixtio rerum diverſarum, ex quarum miſcella *Emplaſtrum* confici debet, neque *Gummata* grumeſcunt aut in unum coëunt.

EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI.

℞. Thuris,

Maſtiches

Coquantur ſecundum artem, & fiat Emplaſtrum.

Dicitur & Emplaſtrum de Ceruſſa, & ſola coctione ab unguento albo differt, ut & unguentum Triapharmacum & Tetrapharmacum coctura modo in Emplaſtra tranſeunt. Intertriginibus quacunque ex cauſa ſuccurrit, ac leves cutis exulcerationes ſanat.

EMPLASTRUM D.D. ULMENSIUM.

℞. Ceruſſæ ſubtiliſſimè tritæ,
Ceræ Citrinæ,
Olei Olivarum ana partes æquales.

Immittatur primò Ceruſſa in cacabum æneum addendo lentè oleum, quæ bulliant ſimul lento igne ſuper prunas, perpetuò agitando cochleari ferreo, ſatis longo ob ſtrepitum Ceruſſæ, usque dum deſideant: quo facto etiam indatur ſucceſſivè cera minutiſſimè conciſa, cum cautela effervefcentiæ, donec probè liquata ſit, omnia deinde coquantur pari ignis gradu lege artis, usque dum nigricantem aliquantum colorem acquirant juſtæ conſiſtentiæ.

Ejusdem cum priore facultatis exiſtit, & ſolâ ferè cocturâ ab eodem differt.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM ALBUM COCTUM; ET EMPLAST. D.D. Ulmenſium.

Primum hoc *Emplaſtrum* paratu difficile eſt, præſertim ſi pondus præſcriptum rerum, ex quibus componitur, ſtrictè obſervari debeat: Convenit enim aliàs, ut *Ceruſſa olei pondus* ſuperet, vel ad minimum adæquet, eò quod *Ceruſſa* ſit res graviſſima, *oleum* verò reſpectu illius leve admodum, adeoque quoad pondus prorsùs improportionatum; Quam ob rem nonnulli *pondus Ceruſſæ* adaugent & ℔j. *vel plus ejusdem, uni libra olei* jungunt. Rectius autem meo judicio rem inſtituunt, qui de *aceto* deſtillato quantitatem addunt, pro meliori nimirùm *Ceruſſa* diſſolutione; Solent etiam nonnulli, ut candorem *Emplaſtri* conſervent, ac diuturnam & lentiſſimam (quæ pro albedine *Emplaſtri* acquiranda neceſſaria eſt,) coctionem abbrevient facilitentque, *ſalis communis* tantillum adjicere, experientiâ edocti, quod *ſal commune* aciditate ſuâ *metalla* & *mineralia* quædam corrodat & quaſi diſſolvat, quos Pharmacopœorum conatus improbare nequeo, cùm additione dictarum rerum *Emplaſtrum* hoc viribus potiùs adaugeatur, non verò diminuatur; Idcircò qualem quis amplectatur modum, non aberrabit, licet *acetum* præ *ſale* nobis magis arrideat.

Alterum *D. D. Ulmenſium Emplaſtrum* paratu faciliùs exiſtit, propterea quod candor in eo non expetatur, hinc quo violentiori igne (competenti tamen nec nimis exceſſivo,) coquatur, eo pulchriori imbuetur colore; *Cera* ante debitum *Emplaſtri* (mollioris tamen) acquiſitam conſiſtentiam non addatur, ſed tùm demum, ubi *Ceruſſa* in *oleo* per coctionem diſſoluta competentem duritiem nacta fuerit. Quæ admonitio etiam priori *Emplaſtro* inſerviet, utut hæc peritioribus Pharmacopœis jam ante nota ſit.

Quod ſi quis hæc *Emplaſtra* in virtute adaugere voluerit, ipſiſ pro libitu addere poterit *Maſtichen* & *Thus* ſubtiliſſimè trita, nec non *Camphoram*, quæ tamen priùs in particula *olei* diſſoluta, jam perfectis & parùm adhuc calentibus *Emplaſtris* ſub finem commiſcenda eſt.

Nota: quod loco *olei*, *axungia porcina* non ineptè quandoque ſubſtitui poſſit.

EMPLASTRUM APOSTOLICON NICOLAI ALEXANDRINI.

℞. Lithargyri uncias ſex,
Ceræ Citrinæ,
Colophoniæ ana uncias duas,
Propoleos,
Viſci. quercini glutinis ana unciam unam,
Ammoniacæ guttæ,
Lapidis Calaminaris,
Thuris ana drachmas ſex,
Maſtiches,
Mumiæ ana unciam unam ſemis,
Terebinthinæ,
Galbani,

Bdelii,

Bdellii,
Myrrhæ,
Æris uſti,
Sarcocollæ,
Squamæ æris,
Dictamni Cretici,
Ariſtolochiæ,
Viridis æris ana unciam unam,
Olei veteris, quantum ſufficit.

E*Piſpaſticum potiùs dicendum erat: nam calamos, ſurculos & ſpicula corpori altùm infixa & omnia venenata extrahit, ad ſtrumas recentes, frigidos ac diuturnos abſceſſus, viſcerum tumores, præciſos & punctos nervos perutile: ad recentia quoque vulnera, phygetla, carcinomata, & cervicis ex frigida cauſa dolores facit, ſtrumas aperit, abſceſſus rumpit, purgat & glutinat, ac cicatrices extenuat, ſplenis duritiem emendat, articulorum aegenuum ex influxu dolores ſedat, ad mammarum collectiones, eryſipelata & fiſtulas injectum efficax; impoſitum etiam morſibus venenatis, aut rabidorum animalium medetur. Uſurpatur inſuper ad vetuſta & diuturna ulcera, putredines, ſinus, hæmorrhoidas, ſedis vitia, condylomata, rimas ani, carbunculos, impetigines, inteſtinorum ramices, pudendorum depaſcentia ulcera, cum Roſaceo injectum, cum quo etiam muliebribus malis peſſo ſuppoſitum confert.*

PRopolis eſt cera odorata, quâ apes alveariorum foramina ad hyemis auſteritatem arcendam obturant, Germanis Werhwax.

Viſci quercini nomine hoc loco intelligitur gluten illud lentum, è baccis Viſci quercini, quo aves capiuntur, extractum, noſtris Vogelleim.

Squama æris ſumenda hîc eſt non illa craſſa vulgò Kupfferſchlag dicta, ſed rufa ac tenuis, quam vulgus Keſſelbraun vocat.

ANIMADVERSIONES.

CUm duntaxat ingredientia hujus *Emplaſtri* poſita ſint, nullâ factâ mentione præparationis, proindè neceſſum eſt, ut dexterum ejus præparandi modum ſubnectamus, qui talis eſſe poteſt.

℞. *Olei Veteris* ℥viij.
Lithargyri ℥vj.

Coquantur invicem ad diſſolutionem *Lithargyri*, molliorisque *Emplaſtri* conſiſtentiam, in quibus diſſolve

Ceræ citrinæ odoratæ ℥iij.
Colophoniæ ℥ij.
Terebinthinæ ℥iß.

Quæ interim calidè aſſerva; Jam ſeorſim diſſolve in

Aceti fortis ſ.q.
Pul. Gummi Ammoniaci ʒvj.
Myrrhæ,
Sarcocollæ,
Galbani puri ana ℥j. ad formã pulticulæ.

Cui paulatim in leni calore adde mox particulam de ſuperiori commixto *Emplaſtro* cocto, mox drachmam unam vel alteram de *pulveribus ſubſequentibus*, mox etiam de *Viſci quercini* ℥j. in *olei circiter* ℥j. ſoluti & colati, nec non *Bdellii* in *aquâ Plantaginis* quodammodo ad craſſioris *mucilaginis* conſiſtentiam ſoluti ℥j. donec omnia ſic alternatim commixta & injecta ſint. Tùm demùm aliquandiu in diplomate commixta & liquata omnia agita; ſic enim exacta fiet rerum commixtio & unio. *Pulveres* hi ſunt

℞. *Lapid. Calaminaris*,
Thuris ana ʒvj.
Maſtichis,
Mumiæ ana ℥iß.
Æris uſti,
Squamæ æris, vel loco iſtorum duorum
Croci Veneris vel Vitrioli Veneris calcinati,
Dictamni Cretici,
Ariſtolochiæ,
Viridis æris ana ℥j.

Fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus.

Nota: ubi de *diplomate* loquor, ſubintelligo, *patellam*, cui res vel *Emplaſtri maſſa* ineſt, eſſe nonnihil immergendam in *aquam calidam* & aliquatenus ferventem; hoc modo enim exacta fit mixtio rerum diverſarum, ex quarum miſcella *Emplaſtrum* confici debet, neque *Gummata* grumeſcunt aut in unum coëunt.

EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI.

℞. Thuris,

Maſtiches

Maſtiches,
Myrrhæ ana unciam unam,
Baccarum Lauri uncias duas,
Cyperi,
Coſti ana unciam unam,
Olei Laurini,
Terebinthinæ Venetæ,
Ceræ citrinæ ana unciam ſemis,
Mellis deſpumati, quantum ſufficit.
Fiat Emplaſtrum.

Ventriculi, inteſtinorum, jecoris, renum, veſicæ, uteri & partium aliarum dolorem à flatibus, aut frigida intemperie artuum ſanat. Si verò ſtercus capræ, aut vaccæ ſiccum pondere omnium adjicias, ad hydropem, aſcitem, ac tympanitem fit mirabile, ſed tum augendum eſt Mellis pondus.

EMPLASTRUM BASILICON MAJUS MESUÆ.

℞. Ceræ albæ,
Reſinæ Pineæ,
Sevi Vaccini,
Picis Græcæ,
Nigræ,
Terebinthinæ,
Thuris,
Myrrhæ ana unciam unam,
Olei communis, quantum ſufficit.
Fiat Emplaſtrum.

Vulneribus recentibus remedio eſt, eaq́ probè glutinat.

EMPLASTRUN BASILICON MINUS MESUÆ.

℞. Ceræ flavæ,
Reſinæ Pineæ,
Picis Græcæ ana libram unam,
Olei communis, quantum ſufficit.
Fiat Emplaſtrum.

Ulcera phlegmones expertia partium maximè nervoſarum tergit ac carne implet.

Alii Terebinthinam addunt: alii verò Terebinthinam picis loco ponunt.

EMPLASTRUM E LAPIDE CALAMINARI.

℞. Lapidis Calaminaris,
Tutiæ præparatæ ana uncias duas,
Terebinthinæ unciam unam ſemis,
Ceræ citrinæ,
Reſinæ ana unciam unam,
Lithargyri unciam ſemis,
Olibani,
Maſtiches,
Tragacanthi ana drachmam unam,
Olei Roſati,
Myrtini ana uncias duas.
Fiat Emplaſtrum.

Ulcera manantia deſiccat & cicatrice claudit, atque idem ferè præſtat, quod Griſeum.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI,

Baſilicon majus & minus Meſuæ, & Emplaſtrum de lapide Calaminari.

Emplaſtra hæc paratu facillima ſunt, & primò quidem *Emplaſtrum de Baccis Lauri*, in quo *Thus, Maſtiche, Myrrha, Bacca Lauri, Cyperus, Coſtus*, ſubtiliſſimè pulveriſata vel trita cum *melle calido ſ. q.* ad Emplaſtri formam impaſtari debent, quibus demùm adjungenda ſunt *oleum Laurinum, Terebinthina*, & *cera citrina* invicem liquata.

Emplaſtrum Baſilicum majus Meſuæ, nullo ferè indiget *oleo*, cum & ſine ipſo *ſpecies ingredientes*, pondere præſcripto liquatæ & commixtæ *Emplaſtri mollioris conſiſtentiam* conſtituant; Neceſſum igitur foret, ut *ceræ* quantitas nonnihil augeretur (præſtantior autem erit *cera flava adorata, balſamicâ ſuâ virtute adhuc pollens*, quàm alba, omni virtute dictâ ſpoliata:) ſicque nonnihil de *oleo*, maximè verò de *oleo Terebinthinæ rubro*, ceu *oleo communi* longè efficaciori addi poſſet, quod ipſum *Emplaſtrum hoc* non parùm nobilitaret.

Quod etiam in *Emplaſtro Baſilico minori* obſervari deberet, *cui* ℥viij. *circiter olei Terebinthinæ* addi poſſent. Quæ duo *Emplaſtra* ita parata, certè multas alias ſpecioſas *Emplaſtrorum compoſitiones* antecellerent.

Emplaſtrum de lapide Calaminari ſi juxta modum præſcriptum paretur, durioris *unguenti*, non verò *Emplaſtri* conſiſtentiam

tiam acquiret; Idcircò vel *ceræ* quantitas notabiliter augenda, vel (quod conſultiùs eſſe duco,) adhuc *unciæ duæ* circiter *Lithargyrii* addendæ ſunt, quibus cum *oleis* ad ſuam diſſolutionem coctis, poſtmodum reliqua ſecundum artem immiſceantur. Utpote

℞. *Ol. Roſati*,
Myrtini ana ℥ij.
Lithargyrii ℥iiij.

Coque ad diſſolutionem Lithargyrii & mollioris Emplaſtri conſiſtentiam, in quo liquefac

Terebinthinæ ℨiß.
Ceræ citrinæ,
Reſinæ ana ℨj.
Demùm adde
Pulv. ſubt. lapidis Calamin.
Tutiæ præp. ana ℥ij.
Olibani,
Maſtichis ana ℨij.
Tragacanthi in aqua Roſarum parumper diſſoluti ℨj.

Fiat lege artis Emplaſtrum.

EMPLASTRUM CATAGMATICUM, SEU AD FRACTURAS OSSIUM D.D. Renodæi.

℞. Radicum Symphyti majoris,
Althææ,
Viſci quercini ana uncias duas,
Plantaginis,
Chamæpityos,
Hypericonis ana manipulum unum.

Fiat decoctio in æquis partibus vini nigri, & aquæ fabrorum ad medias. Colaturæ adde

Mucilaginis ſeminis Cydoniorum cum decocto Ariſtolochiæ rotundæ extractæ,
Olei Maſtichini,
Roſarum ana uncias quatuor,
Ceræ virginis libram unam,
Lithargyri auri uncias duas,
Terebinthinæ uncias tres,
Balauſtiorum,
Roſarum,
Myrtillorum,
Acaciæ ana unciam ſemis,
Mumiæ,
Granorũ Androſæmi, vel ſem. Hyperici,
Colophoniæ,
Maſtiches,
Succini ana drachmas ſex,
Picis navalis unciam unam ſemis,
Boli Armenæ,
Farinæ volatilis,
Thuris ana unciam unam ſemis,
Sanguinis Draconis uncias duas.
Fiat lege artis Emplaſtrum.

Emplaſtrum hoc catagmaticum vires habet inſignes ad fracturas oſſium ſanandas: Eorum enim callum juvat, & accelerat, callum, quâ ſimul agglutinantur, auget, calorem partis nativum fovet, & humorum fluxiones ſiſtit. Unde non immeritò Pharmacopœiæ huic noſtræ inſerendum eſſe cenſuimus.

ANIMADVERSIONES.

Quisquis ſecundum præſcriptam formulam *Emplaſtri* hujus præparationem aggredietur, næ is non *Emplaſtri*, neu *unguenti*, ſed neſcio cujus medicamenti mirabilem acquiret conſiſtentiam, cùm illa principio & fine careat, omniq́ue ordine ac debitâ componendi ratione. Et cum ob id ſuſpicer, non paucos eſſe Pharmacopœos, qui propter dictam *compoſitionis hujus* inconcinnitatem *Emplaſtrum* hoc dexterè conficere neſciant, ideò commendo modum ſequentem dexteriorem & faciliorem, utpotè

℞. *Olei Roſarum* ℥iiij.
Lithargyrii auri ℥iij.

Coquantur ad *Emplaſtri conſiſtentiam*, cui remoto ab igne ſtatim injice, in eoq́ue liquefac

Ceræ virgineæ ℔j.
Terebinthinæ ℥iij.
Picis navalis ℥iß.
Colophoniæ ℨvj.
Olei Maſtichini ℥ij.

Miſta & liquata invicem interim aſſerventur. Jam

℞. *Radic. Symphyti majoris*,
Althææ,
Viſci quercini ligni ana ℥ij.
Plantaginis,
Chamæpityos,
Hypericonis ana Mj.

 Fiat

Fiat addito *vino rubro & aquâ fabrorum* decoctum mucilaginoſum *ad* ℔iß. cui inſuper adde

Mucilag. ſem. Cydoniorum cum decocto Ariſtoloch. rotundæ extractæ ℥iij.
Pulv. Balauſtiorum,
Roſarum,
Myrtillorum ana ℥ß.
Mumiæ,
Sem. Hyperici ana ʒvj.
Boli Armenæ,
Farinæ volatilis ana ℥iß.
Sanguinis Dracon. pulv. ℥ij.
Succi Acaciæ in decocto Ariſtol. etiam ſoluti ℥ß.

Coquantur invicem ad *conſiſtentiam Cataplaſmatis ſpiſſioris* igne lento, continuoque agitando, ne *ſpecies* fundo vaſis vel patellæ adhæreant & comburantur; Huic *Cataplaſmati* adde *ſuperius mixtum Emplaſtrum*, nec non

Pulv. Maſtichis,
Thuris ana ℥iß.
Succini prepar. ʒvj.

Factâque adhuc una vel alterâ ebullitione & continuâ agitatione, quoad omnia optimè inter ſe invicem colliquata fuerint, fiatque juſtæ conſiſtentiæ *Emplaſtrum*.

Nota in hac *compoſitione*, dùm in ipſa præſcribitur *Viſcum quercinum*, hîc ſubintelligendum eſſe *ipſum lignum Viſci quercini* dictum, non verò *Viſcum* ſive *gluten* ex eo enaſcens, quod avium capturæ inſervit, ſi tamen aliquis *gluten* illud loco *ligni quercini Viſci*, huic *compoſitioni* ſubſtituere vellet, is ipſum in particula *olei* diſſolutum, iterumque colatum *Emplaſtro* ſub finem demum admiſcere poſſet.

EMPLASTRUM CERONEUM NICOLAI.

℞. Picis navalis benè colatæ,
Ceræ ana uncias duas, drachmas tres,
Sagapeni uncias duas,
Ammoniaci,
Terebinthinæ,
Colophoniæ,
Croci ana unciam unam, drachm. tres,
Aloës,
Thuris,
Myrrhæ ana unciam unam,
Opopanacis,
Styracis Calamitæ,
Galbani,
Maſtiches,
Aluminis,
Fœnugræci ana drachmas ſex,
Confitæ, ſeu fecis Styracis liquidæ,
Bdellii ana drachmas tres,
Lithargyri drachmam unam ſemis.
Conficc ſic:

Sagapenum, Galbanum, Opopanacum, Ammoniacum, Gummi aliquantulum tuſa cum vino temperentur, deinde ad mediæ partis vini conſumptionem bulliant, & vaſe ſtanneo poſito ſuper ignem cùm inceperit bullire, pix navalis benè colata addatur, ac eum ſpatula benè agitetur, donec liquefiat. Liquefactâ pice addatur cera, & ea liquefactâ ponatur Colophonia, tum Styrax cum piſtillo calido trita fruſtatim imponatur. Poſtea Maſtiche & Olibanum, deinde Myrrha cum Bdellio, & intervallo facto ponatur Terebinthina, ac conſequenter Alumen & Lithargyrum, ad ultimum Fœnugræcum. Et cùm decoctum fuerit, fundatur ſuper aquam frigidam, & ab ea extractum manibus exprimatur, donec tota aqua inde exeat: deinde pulvis Aloës ſuper marmor inunctum oleo Laurino malaxetur. Poſtremùm Croco pulveriſato, ac inunctis manibus cum eodem oleo Laurino Magdaleones formentur.

Valet ad dolorem ſcapularum, & thoracis à frigore ortum ducentem, lienis duritiem emollit, aquam intercutem à frigida jecoris intemperie natam ſanat, ac uteri vitiis ex cauſa eadem procreatis prodeſt, lumborum, pudendorum, veſicæ ac renum frigus vi ſuâ calefaciente diſſipat, oſſium fracturis & luxationibus commodat, repellit, concoquit, mollit, carnesque procreat.

ANIMADVERSIONES.

Præparatio hujus *Emplaſtri* optimè quidem incepta, aſt peſſimè & perquàm ſtupidè finita eſt; Neceſſum igitur, ut concinniorem etiam ipſi addamus præparationem. Nimirùm

℞. *Ceræ flavæ odoriſ.*
Picis navalis vel nigræ ana ℥iiß.
Colophoniæ,

Colophoniæ,
Terebinthinæ in qua Styracis Calam. ℥j. *diſ-*
ſoluta ſit ana ℥ij.

Liquefiant invicem igne lento, & liquefacta ad ulteriorem commixtionem aſſervetur. Jam ex *ſequentibus ſpeciebus* fiat pulvis ſubtiliſſimus, nempe:

Aloës epat.
Thuris,
Myrrhæ ana ℥j.
Maſtichis,
Fœnugræci ana ʒvj.
Bdellii ʒiij.
Lithargyrii ℥iß. Miſceantur: poſtea
℞. *Gummi Sagapeni* ℥ij.
Ammoniaci ℥iß,
Opopanacis,
Galbani ana ʒvj.

Solvantur pulveriſata priùs in *tantillo vini* ad pultis formam, quibus adhuc calentibus immiſce guttatim, mox cochlear unum de *ſuperiori adhuc calente Emplaſtro*, mox *drachmam unam vel alteram de pulveribus prædictis*, nec non *de in vino ſigillatim dilutis & infuſis*, ſcilicet

Pulv. Croci ℥iß.
Aluminis ʒvj.

donec ita alternatim omnia injecta & commixta ſint; Tùm agitentur adhuc diu multumque in diplomate vel balnei calore invicem liquefacta, & tandem ubi refrigerari incipit *Emplaſtrum*, immiſceantur etiam *Styracis liquidæ* ʒiij. fiatque Emplaſtrum.

Nota: quòd *Aloë, Bdellium, Myrrha, Maſtiche, &c.* diſſoluta priùs *Emplaſtro* addi poſſent, aſt ne nimiùm præparandi rationem intricemus, eandemque difficilem reddamus, acquieſcamus in præfato modo. Etenim ſi ſaltem *Emplaſtrum* in diplomate, id eſt, in patella, quæ aquæ ferventi ultrà medietatem immerſa ſit, benè liquetur, ac diû multumque agitetur, cuncta ſeſe invicem amicè amplectuntur, ac quaſi diſſolvuntur, dùm unumquodq; arripit quod ſibi familiare eſt, & eidem adunatur; *Aloë* nimirùm & *Bdellium* humiditatem quâ *Gummata* ſoluta, item quâ *Crocus* & *Alumen* diluta ſunt, amplectuntur; *Maſtix* verò, & ex parte etiam *Myrrha, Terebinthinam, &c.*

EMPLASTRUM CITRINUM VULGARE.

℞. Reſinæ libram unam,
Ceræ Citrinæ libram ſemis,
Sevi Cervini uncias quatuor.
Terebinthinæ uncias duas.
Fiat Emplaſtrum.

Vulneribus recentibus medetur, ac ea cicatrice claudit. Quod ſi id ulceribus repurgandis magis idoneum reddere volueris, in ſingulas libras Emplaſtri, adjicito æruginis mundatæ drachmas duas, atq; ſic Emplaſtrum viride effeceris, id quod communi uſu à plebeis expetitur.

DIACHYLON SIMPLEX, SIVE ALBUM MESUÆ.

℞. Mucilag. Fœnugræci,
Seminis Lini,
Rad. Althææ ana librã unam,
Olei veteris clari libras tres,
Lithargyri libram unam ſemis.

Lithargyrum tenuiſſimè teratur, & cum oleo ſubigatur: poſtea igne lento coquatur ſpatulâ ſemper agitando, donec probè permixta ſint. Ab igne depoſita, paulatim frigeſcant, poſtea mucilagines affundantur, permiſceantur, & decoquantur ad juſtam craſſitiem.

Ad partium quarumcunque durities reſolvendas & digerendas efficax, ſcirrhos hepatis, lienis, ventriculi, viſcerumq; collectiones, & furunculi reliquias diſſipat ac emollit, ſtrumas quoque & inveteratos abſceſſus diſſolvit, recentia vulnera ab inflammatione vindicat, diviſa glutinat, & quæ inflammantur curat, ſuperficialia ulcera glutinat ſolutum Roſaceo vel Myrtino, liquatum Chamæmelino nervorum phlegmonem prohibet, podagricis quovis tempore opitulatur, ad diuturnas ac recentes uteri phlegmonas optimè peſſario inditum admovetur, inflammatione correpta ulcera & muſculos vulneratos citra alterius cataplaſmatis opem, aut ſpongias, aut irrigationes curat.

Quidam addunt pulveris Ireos unciam unam in libras ſingulas.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM CITRINUM, ET DIACHYLON SIMPLEX.

DE *Emplaſtro citrino* non eſt ut multùm ſimus ſoliciti, cùm paratu ſit facillimum.

Diachylon ſimplex autem parem diligentiam efflagitat, quam *Album coctum*, cùm candor aut aliqualis ſaltem albedo in eo valdoperè probetur: Propterea *animadverſiones noſtra* ſuper idem ipſum conſcriptæ unà huc trahantur, ſecundum quas *Emplaſtri* hujus præparatio commodè inſtitui poterit. Solent enim nonnulli Pharmacopœi, *mucilagines prædictas* cum *lixivio* extrahere: ſic optimè cedit operatio, modò lenis quoque fiat coctura & continua agitatio; Pro *oleo* aliqui *axungiam porcinam* recentem ſubſtituunt.

DIACHYLON COMPOSITUM, SEU EMPLASTRUM DE MUCILAGINIBUS DICTUM.

℞. Mucilagin. rad. Althææ,
Sem. Lini,
Mediani corticis Ulmi,
Fœnugræci ana uncias quatuor ſemis,
Olei Chamæmelini,
Liliorum,
Anethi ana unciam unam ſemis,
Ammoniaci,
Galbani,
Opopanacis,
Sagapeni ana unciam ſemis,
Ceræ novæ uncias viginti,
Croci drachmas duas,
Terebinthinæ uncias duas.
Gummi diſſolvantur in vino optimo, & conficiantur ſecundum artem.

Dicitur & Emplaſtrum de mucilaginibus, maximarum in emolliendo eſt virium, phlegmonas ſanat, & ſaniem ruptorum apoſtematum abſtergit.

NOta in defectu Mediani corticis Ulmi Fœnugræci pondus duplicari poſſe.

ANIMADVERSIONES.

NEceſſum eſt, ut in præparatione hujus *Emplaſtri, mucilagines dicta*, ſcilicet

Radicum Althaa,
Semin. Lini,
Fænugraci &
Medianor. cortic. Ulmi ana ℥iiiiß.
cum
Oleor. Chamomilla,
Lilior. alborum &
Anethi ana ℥iß. coquantur ad totalem humiditatis conſumptionem; *oleum coctum* poſtea coletur vel à craſſamento à mucilaginibus relicto ſeparetur, in quo liquefiant
Cera nova odorata ℥xx.
Gummata verò, ſcilicet
Ammoniaci,
Galbani,
Opopanacis,
Sagapeni ana ℥ß. jam trita (ſi fieri poteſt) tempore hyberno in *Terebinthina* ℥ij. ſoluta paulatim etiam admiſceantur, *Croci* demùm *ſubtiliter triti & vino diluti* ʒij. ultimò adjiciantur.

Nota; quod *Gummata* etiam *aceto* & *vino* dilui, & diluta *Emplaſtro* commiſceri poſſent, prout alibi & quidem ſæpiùs factum; Aſt melius erit in hoc *Emplaſtro Terebinthinâ Gummata* diſſolvere, cum optimè etiam in ea ſolvantur, utplurimum ratione conſiſtentiæ, utpotè quæ paulò mollior alioquin evaderet, quàm pro Emplaſtro exigeretur.

DIACHYLON MAGNUM MESUÆ.

℞. Lithargyri libram unam,
Olei Chamæmelini,
Irini,
Anethini ana uncias octo,
Mucilaginis ſem. Lini,
Fœnugræci,
Althææ,
Ficuum pinguium,
Uvarum paſſarum,
Succi Ireos,
Scillæ,
Ichthyocollæ,
Oeſypi ana drachmas duodecim,
Terebinthinæ uncias tres,
Reſinæ Pini,
Ceræ flavæ ana uncias duas,
Fiat ſecundum artem Emplaſtrum.

Inflammata

INſlammata & dura ſedando, emolliendo, ac digerendo magis eſt efficax ſequenti, ideoq́ magnum dicitur. Vigonis ad omnia iſta efficacius.

ANIMADVERSIONES.

EQuidem multò conſultiùs eſſet, hanc & ſimiles *compoſitiones* ex Diſpenſatoriis elidere, quàm corrigere; nihilominus tamen non parcam operæ meæ in dexteræ ejus præparatione inveſtiganda & proponenda, quomodocunque etiam ingredientia concordent. Itaque

℞. *Mucilag. extracta ex anatica portione*
Semin. Lini,
Fœnugraci,
Radicum Althaa,
Uvarum paſſarum,
Ficuum pinguium ℥viiß.
Mucilag. extracta ex ʒiß. *Ichthyocolla* ℔ß.
Succi Scilla ʒiß.
Oleor. Chamomilla,
Irini,
Anethini ana ℥viij.
Lithargyrii ſubtil. triti ℔iß.

Coquantur igne lento, rudiculâ continuò agitando ad conſumptionem humiditatis, diſſolutionem *Lithargyrii*, & *Emplaſtri conſiſtentiam*; Cui adde invicem liquatarum & colatarum
Cera flava
Reſina Pini ana ℥ij.
Terebinthina ℥iij.
Oeſypi ʒiß.
ultimò inſperge *pulv. radicum Ireos* ʒiß.
fiatque *Emplaſtrum.*

Nota, ſi albedo in hoc Emplaſtro expetatur, conſulantur *animadverſiones Emplaſtri albi cocti & Diachyli ſimplicis.*

DIACHYLON PARVUM MESUÆ.

℞. Lithargyri uncias ſex,
Olei veteris clari libram unam,
Mucilaginis ſeminis Hyoſcyami unciam unam ſemis,
Pſyllii uncias quatuor,
Lini,
Rad. Althææ ana uncias duas.
Fiat ut primum.

EO utuntur in duris inflammationibus ac tumoribus calidis; eos namque digerit & maturat, nec non ad intemperiem calidam efficaciſſimum eſt, quod per ſe Pſyllium & Hyoſcyamus praſtant, ſiccat verò & digerit, quoad catera ſimplicia.

DIACHYLON CUM GUMMIS VIGONIS.

℞. Radicum Althææ libram ſemis,
Sem. Lini,
Fœnugræci ana unciam unam,
Malvæ,
Althææ,
Cydoniorum ana unciam ſemis,
Pſyllii drachmas duas,
Cum aqua fontana fiat mucilago,
Florum Violarum manipulum unum,
Rad. Ireos uncias duas,
Olei Chamæmelini,
Anethini,
Liliorum,
Lini,
Irini ana uncias tres,
Amygdalarum dulcium drachm. decem,
Pinguedinis gallinæ,
Anatis,
Anſeris ana uncias tres,
Oeſypi humidæ,
Succi Glycyrrhizæ ana drach. decem,
Terebinthinæ unciam unam ſemis,
Sevi Vitulini libram ſemis,
Lithargyri Auri drachmas decem.
Bulliant omnia ſimul baculo agitando, usque ad conſumptionem mucilaginis: Deinde cum cera alba quantum ſufficit, fiat Ceratum molle, addendo
Sagapeni,
Opopanacis,
Bdellii mollis,
Galbani ana drachmas tres,
Ammoniaci drachmas quinque.
Diſſolutis in aceto fiat Emplaſtrum ſecundum artem.

MAgnarum in emolliendo eſt virium, concoquit, maturat, digerit ac reſolvit.

ANIMADVERSIONES IN DIACHYLON PARVUM MESUÆ: ET CUM GUMMIS VIGONIS.

IN *Diachylo parvo* pondus *Lithargyrii ad* ℥j. *vel altera.n* augeri debet, quoad cæteta verò juxta *animadverſiones præcedentes Diachyli ſimplicis* confici poterit.

Diachylon cum Gummis Vigonis difficultates nonnullas implicat; nam ſi ad ℥xxviß. *oleorum*, ℔ß. *ſevi Vitulini*, nec non *Terebinthina* ℥iß. tandem *ceræ* quantitas ſufficiens, ad *Emplaſtra* aliàs à Medicis determinata, addi deberet, ejus vix *navem libra* ſufficerent; Aſt hæc quantitas *ceræ* nimiùm excederet proportionem ingredientium reliquorum; Igitur *Lithargyrii* quantitas reſpectu aliorum ultra modum diminuta eſt, quæ proindè neceſſariò adaugenda erit, ſi *Emplaſtrum* ex enumeratis ingredientibus componi debet. Pro *ſucco Glycyrrhiza nigro*, *fortiſſimum radicis Glycyrrhizæ decoctum* ſubſtitui poteſt, ne *ſuccus* ille *Emplaſtrum* nigro colore imbuat. Inſtituatur igitur ejus præparatio tali modo:

℞. *Radicum Althææ* ℔ß.
Sem. Lini,
Fœnugræci ana ℥j.
Malva,
Althaa,
Cydoniorum ana ℥ß.
Pſyllii ʒij.

Extrahatur ex ipſis cum *aqua fontana* vel *lixivio* mucilago ad ℔ij cui adde *decocti fortiſſimi ex radicibus Glycyrrhiza* ℔ß. *& flor. Violarum* Mj. *parati* ℔j. *Decocto huic & mucilagini* admiſceantur
Lithargyrii auri ſubt. triti ℔iß.
Oleor. Chamomilla,
Anethi,
Liliorum,
Lini,
Irini ana ℥iij.
Amygdal. dulcium ʒx.
Pinguedinis Gallina,
Anatis,
Anſeris ana ℥iij.

Coquantur lento igne ſemper agitando ad conſumptionem humiditatis & conſiſtentiam *Emplaſtri* duram, in quo ulteriùs liquefiant
Sevi vitulini ℥vj.
Terebinthina ℥iß.
Oeſypi humida ʒx.

Jam demùm in aceto diſſolvantur (pulveriſata priùs, ne nimiùm ipſa coquere neceſſum ſit,)
Gummi Sagapeni,
Opapanacis,
Galbani ana ʒiij. ad formam pultis, quæ *Emplaſtro* ſuperiùs confecto & ſemirefrigerato ſenſim commiſceatur ut &
Bdellii in craſſam mucilaginem cum aqua ſaluti ℥iij.
Pulv. radic. Ireos ℥ij.

Ex quibus demùm optimè commixtis, fiat *Emplaſtrum* juſtæ conſiſtentiæ.

EMPLASTRUM DE CRUSTA PANIS MONTAGNANÆ.

℞. Maſtiches,
Menthæ,
Spodii,
Corallii rubri,
Albi ana drachmam unam,
Cruſtæ panis toſtæ & maceratæ in aceto per horam mediam uncias duas,
Olei de Maſtiche,
Cydoniorum,
Terebinthinæ,
Ceræ ana unciam unam,
Farinæ Hordei, quantum ſufficit.
Fiat Emplaſtrum.

Confert ad vomitum puerorum, ac iis, qui cibum retinere nequeunt, prodeſt.

ANIMADVERSIONES.

PRæterquam, quod vitium typographicum huic *compoſitioni* ſubeſſe ſuſpicer, quod conſtructio falſa indicat; inſuper etiam nonnulla fruſtrà addita eſſe omninò exiſtimo, ex gr. *Corallia alba*, *rubra & Spodium*, utpotè quæ externè applicata, præſertim *Spodium*, tanquam res mortuæ, ventriculum haud roborabunt, quorum loco itaque alia efficaciora ſubſtitui poſſunt: Nimirùm,

℞. *Pulv. Maſtichis*,
Myrrha,
Mentha,

Nuc.

Nuc. Moſchat. ana ℥ß.
Roſarum rubr. ℥j.
Caryophyllorum ℥iij.
Cruſta panis toſta & in aceto Roſarum ad Cataplaſmatis conſiſtentiam cocta ℥iij.
Terebinthina clara, in qua Styracis Calam. ℥ß. *diſſoluta ſit* ℥ij.
Olei Maſtichis ℥j. *vel q. ſ.*
Cera flava & nova ℥j.
M. fiat Emplaſtrum.

Nota quòd loco *olei Maſtichis Balſamus Indicus* ſubſtitui poſſet, qui inſigniter ventriculum roborat.

ALIUD STOMACHICUM EMPLASTRUM SINE PANE.

℞. *Terebinthina clara* ℥iij.
in quibus diſſolve leni calore,
Gummi Tacamahaca vel Anima aut Elemi ℥iß.
Reſina Styracis Calam. vel ipſius Styracis gumm. ʒvj.
Pulv. Maſtichis,
Myrrha,
Olibani ana ʒj.
Nuc. Moſchat.
Caryophyll. ana ʒvj.

Quibus ultimò quaſi refrigerato *Emplaſtro* addatur
Balſami Indici Peruviani ℥ß.

Plures aliæ addi poſſent formulæ *Emplaſtrorum ſtomachalium* & Cataplaſmatum, etiam ſine unctuoſis & pinguibus; quilibet autem ex hiſce denominatis ſpeciebus pro conſtitutione ægrotantis & affectûs conſimilia ipſemet efformare, ſibiq; eligere poterit, quæ maximè ex uſu eſſe putabit. Ex *Maſtiche* enim *pulveriſata, Tacamahaca, Roſis ſiccis, nuce Moſchatâ, pane, & aquâ vita* optimâ ſine *Sacchar*o conficitur *Cataplaſma*, ad intemperiem ſtomachi frigidam, atque indè contractam ejus imbecillitatem corrigendam efficaciſſimum, quod tamen ſæpiùs recenti *aquâ vita* humectandum & irrigandum eſt.

EMPLASTRUM DE FULIGINE.

℞. Theriacæ Andromachi,
Mithridatii ana unciam ſemis,
Fermenti,
Terebinthinæ ana uncias duas,
Mellis Roſati ſimplicis unciam unam ſemis,
Butyri recentis uncias duas,
Salis communis unciam unam,
Fuliginis camini unciam unam ſemis,
Saponis Veneti uncias quatuor,
Croci drachmas tres,
Vitellorum ovorum numero quatuor.
Fiat lege artis Emplaſtrum.

Magnarum virium & multa experientia fuit hoc Emplaſtrum in graſſantibus tribus poſterioribus infectionibus peſtilentialibus Auguſtanis; eo enim Loimiatri noſtri ordinarii ad maturandos bubones ac anthraces, extrahendum venenum, atque mitigandos ex inflammationibus ſubortos dolores feliciſſimè utebantur.

ANIMADVERSIONES.

Licet *Emplaſtri* hujus præparatio non adeò difficilis ſit, novi tamen non paucos, qui illud dextrè conficere ignorant; quocircà in illorum gratiam dilucidiorem & faciliorem ejus præparandi modum hîc apponam: Si enim hoc *Emplaſtrum* rectè conficiatur, nullus dubito, quin extracto prius vehementiori veneno vel *vivis animalibus*, vel *exſiccatis Bufonibus* aut conſimilibus, deniqne abſceſſibus applicatum, eosdem maturare, rumpere & dolorem lenire pote ſit. Itaq;

℞. *Terebinthina* ℥ij.
Saponis Veneti ſubt. conſciſſi ℥iiij.
Liquefiant invicem ſuper igne lento, quibus ſtatim adde
Fuliginis camini ſplend. ſubt. triti ℥iß.
Agitentur aliquandiu ſuperadditis
Theriaca Androm.
Mithridatii ana ℥ß.
Tum ſeparatim & frigidè commiſceantur
Vitellorum ovorum numero iiij.
Butyri recentis ℥ij.
His optimè invicem ſubactis & agitatis adjungantur etiam
Fermenti ℥ij.
Croci triti ʒiij.
Salis communis ℥j.

Piſten-

Piſtentur & agitentur optimè iterùm, donec omnia probè unita ſint, demùm

Mellis Roſati ℥vj. addantur;

Quæ ſic benè mixta *ſuperiori mixturæ* adhuc parùm *calenti* aut tepenti diligenti agitatione admiſceantur, atque ita fiat lege artis *Emplaſtrum*.

EMPLASTRUM GRISEUM DE LAPIDE CALAMINARI.

℞. Lapidis Calaminaris præparati unciam unam,
Lithargyri uncias duas,
Ceruſſæ unciam ſemis,
Tutiæ drachmam unam,
Terebinthinæ unciam ſemis,
Ceræ albæ uncias tres,
Sevi Cervini uncias quatuor,
Thuris electi drachmas quinque,
Maſtiches drachmas tres,
Myrrhæ drachmas duas,
Camphoræ drachmam unam ſemis.
Confice ſecundum artem.

Ulcera explet, ſiccat, & cicatrice claudit.

ANIMADVERSIONES.

Emplaſtrum hoc nulla ratione artificioſiùs, quàm ſimplici miſturâ perfici poteſt. Liquentur ergò & miſceantur *primò Terebinthina, cera & ſevum Cervinum*, quibus liquatis ſtatim injiciantur *pulveres Thuris, Maſtichis & Myrrha*: his benè agitatis & veluti ſolutis addantur *reliqui pulveres*, utpotè *lapid. Calaminaris, Lithargyri, Ceruſſa, Tutia;* Ultimò, dum adhuc *Emplaſtrum* parùm calet, adjiciatur *Camphora* in *ſpiritu vini* tantillo ſoluta, fiatque *Emplaſtrum*.

EMPLASTRUM AD HYDROPEM.

℞. Stercoris Columbini aceto macerati libram unam,
Sulphuris vivi unciam unam,
Nitri unciam ſemis,
Pulv. rad. Enulæ,
Baccarum Lauri,
Anethi,
Florum Chamomillæ ana drach. ſex,
Sem. Naſturtii drachm. duas.

Decoquantur omnia in vino ad ſpiſſitudinem. Adde
Mellis,
Sevi Cerviniana libram ſemis,
Terebinthinæ uncias quatuor ſemis,
Succi Ebuli uncias duas,
Iridis unciam unam,
Farinæ Fabarum unciam unam ſemis.
Fiat Emplaſtrum.

Eo quondam crebrò uſi ſunt celeberrimi Medici Patavini, Johannes Baptiſta Montanus, & Aloiſius Bellacattus, tanquam experto ac valdè probato ad hydropem remedio.

ANIMADVERSIONES.

Hujus *Emplaſtri* genuina præparatio fit modo ſequenti.

℞. *Pulver. ſtercoris Columbini aceto macerati* ℔j.
Sulphuris vivi ℥iij.
Radic. Enulæ ℥j.
Farinæ Fabarum ℥iß.
Nitri ℥ij.

Decoquantur in *vini ſ. q.* & *ſucci Ebuli* ℥vj. ad conſiſtentiam *Cataplaſmatis* ſatis craſſam, cui adde
Mellis craſſiſſimi Mercurialis,
Sevi Cervini ana ℔ß.
Terebinthinæ ℥iiiiß.
Pulv. Ireos ℥j.
Baccarum Lauri ℥iß.
Anethi,
Flor. Chamomillæ ana ℥j.

factâque adhuc unâ vel alterâ ebullitione, fiat *Emplaſtrum* vel potiùs *Cataplaſma*.

EMPLASTRUM ISCHIADICUM.

℞. Gummi Galbani,
Sagapeni,
Caſtorii ana unciam ſemis,
Euphorbii drachm. unam,
Scillæ drachmas tres,
Seminis Lini,
Ceparum,
Erucæ ana drach. duas,
Fermenti acris,
Olei Lini ana quantum ſatis.

Incor-

Incorporatis & benè invicem mixtis, adde
Stercoris Columbini drachmas tres.
Miſce, fiat Emplaſtrum.

Commendatur illius virtus ad humores à cerebro & partibus ſuperioribus ad coxam deſtillantes, exſiccandos, vel attractos è profundioribus iſtis locis diſcutiendos, atque protuberantes dolores iſchiadicos placandos & auferendos.

ANIMADVERSIONES.

PRæſtat hoc *Emplaſtrum* hunc in modum conficere; Nimitùm

℞. *Gummi Galbani*,
Sagapeni ana ℥j.

Solvantur in *aceti* ℥iij. circiter, & ſi impura ſint, colentur & exprimantur, quibus ſtatim calentibus adhuc & liquidis (ſine coctione) addantur

Pulv. Caſtorii vel pingued. ejus ℥ß.
Euphorbii ℈ij.
Sem. Lini,
Ceparum,
Erucæ ana ℥ß.
Stercoris Columbini ʒvj.
Fermenti acris ℥ij.
Pulpæ Scillæ recentis non aſſatæ, ʒv.

Impaſtentur optimè ſupra ignem; et ſi ſufficientem *Cataplaſmatis* mollioris conſiſtentiam non habuerint, fiat inſuper unica ſaltem vel altera ebullitio, addendo demum *olei Lini* (vel quod meliùs eſt & aptiùs etiam *olei Saponis cum ſpiritu vini facti vel deſtillati*) parùm, ℥j. circiter, vel *q. ſ.* fiatque *Cataplaſma*.

EMPLASTRUM MAGNETICUM ANGELI SALÆ.

℞. Gummi Sagapeni,
Ammoniaci,
Galbani ana uncias tres,
Terebinthinæ Laric.
Ceræ ana uncias quatuor ſemis,
Magnetis Arſenicalis uncias tres,
Terræ Vitrioli lotæ unciam unam,
Olei Succini uncias duas.

Gummata illa tria diſſolve in unciis viginti aceti Scillitici: poſtea ſolutionem illam per pannum lineum colatam exprime, quam deinde tamdiu bullire cures, donec acetum fuerit conſumptum, excipe pauxillum ſpatulâ, & infrigida, dum videas ita induruiſſe, uti cum Gummi eſſent: ſerva in loco calido, donec in reſiduo incorporaveris, quo facto, accipe ceram & Terebinthinam, fac ut lento igne in ſe coëant: remotum à calore aliquantulùm agitato, donec ad ſpiſſitudinem unguenti reducatur; deinde adde Gummata jam ante ſoluta, & uti dictum colata, poſtea adjunge Magnetem Arſenicalem ſubtiliter pulveriſatum, terram Vitrioli, & oleum Succini, poſtremò paſtillos forma, & corio aut veſicæ oleo Scorpionum inunctæ involve.

Præparatio Arſenicalis Magnetis hæc eſt.

℞. Antimonii crudi,
Sulphuris flavi,
Arſenici cryſtallini ana uncias duas.

Pulveriſentur omnia ſubtiliter, & in vaſe vitreo in arenam calentem imponantur, & tamdiu in illa relinquantur, donec materia illa omnis colliqueſcat, ſtudiosè à fumo ſibi cavendo, id quod inde cognoveris, ſi materia ferreo ſtylo tacta illi adhæſerit, & Terebinthinæ inſtar duci poſſit.

Terra Vitrioli ſic fit,

℞. Vitrioli Ungarici, quantum volueris, ſublimetur ſecundum artem cum æquali portione ſalis Armoniaci, donec auferantur ejus tria principia, Sal, Sulphur & Mercurius, & remanebit quædam terra aliquoties aquâ dulci eluenda.

Emplaſtrum hoc anthracibus peſtilentialibus dextrè applicatum, eos illicò maturat, rumpit, & venenum ad ſe rapit, certiſſimum præſidium, ne venenum retrò intra corpus ſecedat, & longè aliis Emplaſtris huic uſui deſtinatis meritò anteferendum. Vide Minderérum de Chalcantho cap. 7.

ANIMADVERSIONES.

DUo potiſſimùm in hoc *Emplaſtro* occurrunt, quæ ingentem redolent abſurditatem: *Primò* quidem diuturna illa *Gummatum* coctio cum *aceto Scillitico*, usque ad recuperatam priſtinam eorundem duritiem, in qua violentiâ & longâ coctione ſubtiliores & penetrantiores *Gummatũ* partes maximè exhalant. *Secundò*, *terra Vitrioli* præparatio & edulcoratio

mehercle ſatis inepta & non intellecta; Etenim quod ad præparationem attinet, nullatenus tàm facili negotio tria illa (ficta aliquando) Chymicorũ principia, additione *ſalis Armoniaci* & ſublimatione à Vitriolo ſeparantur; Neque ſublimatio illa cum *ſale Armoniaco* ſuccedet, niſi *Vitriolum* priùs ad rubedinem optimè calcinatum fuerit. Eo poſito ſublimaretur *ſal Armoniacum* cum *Vitriolo non calcinato*, reverà tamen non *terra* lotioni apta, ſed *Vitriolum ſolubile* poſt ſublimationem in reſiduo maneret: Sed eſto etiam, quòd *terra Vitrioli* ſublimatione remaneret, attamen illa nullo modo ad hunc deſtinatum uſum edulcorari deberet, utpotè cui edulcoratione illâ demeretur omnis vis magnetica (aſtrictoria & attractoria) relictâ *terrâ mortuâ*; Idcircò longè ſatiùs erit *Emplaſtrum* hoc tali modo parare; videlicet

℞. *Pulv. Gummi Sagapeni,*
Ammoniaci,
Galbani ana ℥iij.

(Tempore enim hybetno *Gummata* illa pulveriſari & teri poſſunt; ſiqua autem *Galbanum*, quod præ cæteris magis molle, ſe teri non pateretur, illud priùs in *Terebinthina* huic compoſitioni deputata ſolvendum & poſtea colandum erit,) liquefiant, quantum poſſibile, leni calore in
Terebinthina ℥vj.
Quibus etiam adde
Ceræ flavæ tantundem,
ac poſtquam invicem liquefacta ſunt, adjunge illis
Olei Succini ℥ij.
His optimè unitis adjiciantur
Magnetis Arſenicalis ℥iij.
Terræ Vitrioli à ſublimatione ſalis Armoniaci, cum Vitriolo calcinato relictæ & nullo modo lotæ vel edulcoratæ ℥j.
Pulpæ Scillæ vel etiam Ceparum noſtratium ℥ij.
Fiatq; Emplaſtrum.

EMPLASTRUM DE MELILOTO MESUÆ.

℞. Meliloti uncias ſex,
Florum Chamæmeli,
Fœnugræci,
Baccarum Lauri,
Rad. Althææ;
Abſinthii ana drachmas tres,
Seminis Apii,
Cardamomi,
Ireos,
Cyperi,
Spicæ Nardi Indicæ,
Caſſiæ ligneæ,
Ammeos ana drachmam unam ſemis,
Majoranæ drachmas tres,
Ammoniaci drachmas decem,
Styracis Calamitæ,
Bdellii ana drachmas quinque,
Terebinthinæ unciam unam ſemis,
Ficuum pinguium numero duodecim,
Sevi Hircini,
Reſinæ ana uncias duas,
Ceræ uncias ſex,
Olei Sampſuchini,
Nardini ana uncias tres.

Aquæ decoctionis Meliloti, Fœnugræci & Chamæmeli ana, quantum ſufficit ad infundendum: coquantur ad medias, deinde in colaturam immiſſis triturandis ſubtiliſſimè pulveriſatis rurſum coquantur, additis oleis, Terebinthina, & ſimilibus, Gummiſque in aceto diſſolutis. Poſtremò addantur radices & Ficus ſimul coctæ, ac benè contuſæ. Miſce, fiat Emplaſtrum.

Malacticum celebre ad inveteratas durities jecoris, lienis, ventriculi, viſcerum, & reliquarum partium emolliendas, hypochondriorum tenſionem laxandam, flatus reſolvendos, ac dolorem à frigido ſedandum. Eo utimur in materia craſſa & frigida, & in inguinum bubonibus ad incidendum, emolliendum, attenuandum, diſcutiendum, & calefaciendum.

ANIMADVERSIONES.

Omnes propemodùm Pharmacopœi, poſtpoſito inſufficienti hoc præſcripto præparandi modo, *Emplaſtrum* hoc ſimpliciter conficiunt, liquãdo ſcilicet quæ liquari poſſunt, liquefactis demùm & permixtis reliqua in pulverem redacta, *Ammoniacum* verò in *aceto* ſolutũ, *Ficusq;* in pulpam converſas admiſcent, &quidem benè; nam coquendo omnia multùm de rerum aromaticalium & odoriferarũ fragrantiâ & penetrante ſubtili eſſentiâ deperditur. Hac tamẽ ipſorum præparandi

parandi ratione non obſtante, ego adhuc aliam non minus elegantem & proficuam ſubjungam, ſcilicet

℞. *Pulv. ſeminis Fœnugræci*,
Radic. Althææ,
Baccarum Lauri,
Florum Chamomillæ ana ℥iij.
Ireos,
Semin. Ammeos ana ℥iß.
Meliloti viridiſſimi ℥ij.
Abſinthii viridiſſ. ℥ij.
Pulpæ Ficuum ℥ij.

Coquantur in ſ. q *decocti priùs facti ex Meliloto, floribus Chamomillæ, Abſinthio & Spica Indica*, ad conſiſtentiam *Cataplaſmatis aurei*, lento igne, continuò & ſtudioſè agitando, ne fundo vaſis vel patellæ adhærendo *ſpecies* comburantur; Huic *Cataplaſmati* adde

Styracis Calamitæ ℥v. *ſoluta in Terebinthinis* ℥iß. *& colata*, item
Ammoniaci pulveriſati in aceto ad pultis formam ſoluti ℥x.

Sequentia autem invicem liquata & colata, nimirùm,

Sevi Hircini,
Reſinæ ana ℥iß.
Ceræ ℥vj.
Olei Sampſuchini,
Nardini ana ℥iij.

Ultimò etiam inſpergantur pulveres ſequentes.

Pulv. herb. Meliloti viridiſſ. ℥v.
Flor. Chamomillæ,
Abſinthii ana ℥iij.
Semin. Apii,
Cardamomi,
Cyperi,
Cinnamomi opt. ana ℥ß.
Majoranæ viridiſſ ℥iij.

Miſce exactè aliquandiu agitando, fiat *Emplaſtrum* priori efficacius.

EMPLASTRUM DE MINIO VIGONIS.

℞. Olei Roſati libram unam ſemis,
Myrtini,
Unguenti Populeonis ana uncias quatuor,
Pinguedinis Gallinæ uncias duas,
Porcinæ uncias ſeptem,
Sevi caſtrati,
Vaccini ana libram ſemis,
Lithargyri auri,
Argenti ana unc. tres ſemis,
Ceruſſæ uncias quatuor,
Minii uncias tres,
Terebinthinæ uncias decem,
Ceræ, quantum ſufficit.

Fiat Emplaſtrum ſecundum artem.

Vulnera & ulcera antiqua & maligna potenter curat.

ALIUD NICOLAI MASSÆ.

℞. Minii libras duas,
Olei Roſacei uncias viginti,
Picis navalis uncias quatuor.

Bulliant omnia ſimul, donec per cocturam redigantur ad formam Cerati: deinde adde

Terebinthinæ uncias duas.

Miſce, poſtea ſic calidum projice in ſitulam aquæ frigidæ, & dimitte refrigerari, poſtmodum manibus ducatur ad optimam permiſtionem.

Commendatur ad vulnera pectoris penetrantia, & ad ulcera quàm plurima antiqua, ac difficilis conſolidationis. Maſſa parte 2. fol. 96.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM DE MINIO PRIMUM ET SECUNDUM.

Bonitas hujus *Emplaſtri* communiter à vulgo ex colore rubro judicatur, aſt qui ex hiſce ingredientibus, iis non mutatis *Emplaſtrum* debitam habens conſiſtentiam & colorem competentem parabit, iſtum ſanè magnifecerim. Quod ſi volupe fuerit, paretur tali modo:

℞. *Olei Roſati* ℔iß.
Myrtini,
Unguenti Populei ana ℥iiij.
Pingued. Gallinæ ℥ij.
Porcinæ ℥vij.
Lithargyrii auri,
Argenti ana ℥viij.
Ceruſſæ ℔j.

Coquantur igne lento, addito ſemper de

aceto fortiſſimo ſ. q. ne nigreſcat, ad conſiſtentiam *Emplaſtri durioris*, cui adde

Sevi Caſtrati,
Vaccini ana ℔ß.
Terebinthinæ ℥vj.
Ceræ ℥x.
Minii cribrati ℥iiij. *vel* vj.
Fiat Emplaſtrum.

Nota: quod impoſſibile ſit, ob inconcinnam rerum commixtionem, cunctorum hujus compoſitionis ingredientium vires ſartas tectas ſervare, utpotè *olei Roſarum* & *unguenti Populei*, quorum qualiscunque etiam fragrantia in præparatione præfata ut pereat neceſſum eſt.

Alterum Nicolai Maſſæ ſic parari poteſt.

℞. *Minii cribrati*,
Olei Roſacei ana ℥xx.

Coquantur additâ *aceti fortis deſtill. ſ. q.* ad Emplaſtri conſiſtentiam (lento igne ne nigreſcat, ſpatulâ continuò agitando,) cui adde iterùm

Minii cribrati ſubt. ℥iiij. *vel* v.
Picis navalis ℥iiij.
Terebinthinæ ℥ij. Fiat Emplaſtrum.

EMPLASTRUM NERVINUM VIGONIS.

℞. Olei Chamomillæ,
Roſarum ana uncias duas,
Maſtichini,
Terebinthinæ,
Lini ana unciam unam ſemis,
Terebinthinæ claræ uncias quatuor,
Sevi Vituli caſtrati,
Hircini ana uncias duas ſemis,
Herbarum Roriſmarini,
Betonicæ,
Caudæ equinæ,
Centaurii ana manipulum unum,
Vermium terreſtrium lotorum & purgatorum in vino uncias tres.
Coque ſimul in vino
Radicum Rubiæ tinctorum drachmas decem,
Hypericonis fol. & ſem. ejus ana manipulum unum,
Maſtiches pulveriſatæ,
Gummi Elemi ana drtchmas decem,
Picis navalis,
Reſinæ ana unciam unam ſemis,
Sagapeni,
Galbani,
Ammoniaci ana drachmas tres.

Diſſolutis Gummi in aceto cum cyatho uno vini odoriferi aliquantulum contundantur, poſtea decoquantur & exprimantur: cui expreſſioni addantur

Lithargyri auri,
Argenti ana unciæ duæ ſem,
Minii unciæ duæ.

Iterum bulliant in primis lento igne, baculo agitando, ignem deinde vigorando, bulliant donec acquirat colorem ſubnigrum. Quo facto, cum cera nova ſufficiente fiat Emplaſtrum in bona forma.

E *Mollit, digerit, reſolvit, nervoſarum partium malis cumprimis utile.*

MOdus compoſitionis eſt, ut herbæ, radices Rubiæ, & vermes terreſtres, coquantur in ſufficienti quantitate vini odoriferi & oleorum ad vini conſumptionem. Expreſſo adjiciantur Terebinthina, Sevum, Maſtiche per ſe trita, & Gummi diluta aceto: tùm coquantur ad juſtam conſiſtentiam, addendo ceram ſufficientem, & ſub finem decoctionis, etiam Lithargyrum & Minium.

ANIMADVERSIONES.

EX tam diſſonanti rerum congerie *Emplaſtrum hoc* conſtructum eſt, ut ſatis mirari nequeam: Secundus item ille in *animadverſionibus* ſuperadditus præparandi modus, priori inepto multò ineptior eſt, & ſi omnes hujus *Emplaſtri*, tàm quoad compoſitionem, quàm præparationem ejusdem commiſſos errores enumerare lubido eſſet, integra pagina mihi non ſufficeret; Nec etiam poſſibile eſt, ut omnes ipſius errores ſervatis ſingulis ingredientibus corrigi & emendari poſſint: nam ubi unum horum conſervabimus, alterum ibimus perditum. Nihilominus tamen dexteriorem ejus, quantùm poterimus, moliemur præparationem; utpotè

℞. *Herbarum Roriſmarini*,
Betonicæ,
Centaurii ana Mj.

Vermium

Vermium terreſtrium mundat. ℥iij.
Radic. Rubia tinct. ʒx.
Folior. Hyperici,
Seminis ejusdem ana Mj.

Coquantur in *vini & aceti* ana ℔iß. ad medietatis exhalationem, poſtea colentur & exprimantur, colaturâ aſſervatâ. Jam

℞. *Oleor. Chamomillæ*,
Roſarum ana ℥iiß.
Lini,
Olivarum (pro Maſtichino)
Terebinthina rubra ana ℥iß.
Lithargyrii auri,
Argenti ana ℥iij.
Minii ℥ij.

Coquantur lento igne ſemper affundendo de *ſuperiori decocto*, (relictis tamen *hujus decocti unciis duabus vel tribus* pro diſſolutione *Gummatum*) ad juſtam *Emplaſtri* conſiſtentiam. Cui addantur ſequentia liquata invicem ac per linum transcolata, ſcilicet

Sevi Vituli,
Hircini ana ℥iiß.
Picis navalis,
Reſina ana ℥iß.
Cera flava ℥iij.

His mixtis diſſolvantur in

Terebinthina unciis quatuor,
Pulv. Gummi Elemi ʒx.
Maſtichis ℥j. ʒvj.

& priori Emplaſtro etiam addantur: Tandem in ſuperiori aſſervato *decocto acido* diſſolve

Pulv. Gummi Sagapeni,
Ammoniaci,
Galbani ana ℥iij. ad formam pultis, & ſenſim ſemiteſrigerato *Emplaſtro* admiſce, prout ſæpius edocui.

Nota: quod *Emplaſtrum hoc* vel nigrum vel gryſeum mediante coctione fieri poſſit, vel etiam rubrum, ultimò admixto *Minio*. *Oleum ſimplex ſive Olivarum* ſubſtitui pro *Maſtichino*, è contra verò ſub finem pondus *Maſtichis* debitè auxi, quo ipſo, quæ in *oleo* ſuperiùs defuit, *Maſtichem* reſtitui; nam *oleum Maſtichinum* huic coctioni non dextrè aut prudenter addetetur.

EMPLASTRUM NIGRUM.

℞. Colophoniæ,
Reſinæ,
Picis navalis,
Ceræ albæ,
Vitrioli Romani,
Ceruſſæ,
Olibani,
Myrrhæ ana uncias octo,
Maſtiches unciam unam;
Olei ovorum uncias duas,
de Spica unciam unam,
Juniperi ex granis uncias tres,
Roſarum uncias ſeptem,
Mumiæ uncias duas,
Terræ Sigillatæ,
Sanguinis Draconis ana unciam unam,
Vitrioli albi,
Corallii rubri ana uncias duas,
Axungiæ Ardeæ unciam unam,
Thymalli uncias tres,
Lapidis Magnetis præparati uncias duas,
Lumbricorum præparatorum,
Camphoræ ana unciam unam.
Fiat Emplaſtrum ſecundum artem.

Perquam efficax ad recentia vulnera & puncturas.

ANIMADVERSIONES.

SI dextra fieri debet *Emplaſtri* hujus præparatio, neceſſum eſt, ut ingredientia, quæ adeò confusè conglomerata ſunt, priùs in ordinem redigantur; ideoque paretur modo ſequenti.

℞. *Olei Roſarum* ℥vij.
Axungia Ardea ℥j.
Thymalli ſive Aſcia piſcis ℥iij.
Ceruſſa cribrata ℥viij.
Vitrioli albi,
Romani in aqua ſimpl. ſolutor. ana ℥iv.

Coquantur ſimul igne paulò fortiori ad diſſolutionem *Ceruſſa*, & nigredinem, *Emplaſtriq. conſiſtentiam*, cui admiſce ſequentia ſimul liquefacta & per qualum vel linum colata, ſcilicet

Colophonia,
Reſina,

Picis navalis,
Ceræ flavæ ana ℥viij.
His unitis adjunge etiam
Maſtiches, in unciis duabus Olei ovorum ſoluta, ℥j.
Nec non ſequentes pulveres
Olibani ſive Thuris,
Myrrhæ ana ℥viij.
Mumiæ ℥ij. *ſi lubet*,
Terræ ſigillatæ,
Sanguinis Draconis, ana ℥j.
Corallorum rubr.
Lapidis Magnetis præp. ana ℥ij.
Lumbricorum præpar. ℥j.
Agitentur aliquandiu in calore, donec benè invicem unita & liqueſacta ſint, quibus demùm jam frigeſcere incipientibus adde
Olei Spicæ ℥j.
Olei Juniperi ex granis ℥iij. in quibus
Camphora ℥j. in vaſe clauſo, leni calore ſoluta ſit, fiatque Emplaſtrum.

EMPLASTRUM OPODELTOCH D.D. MINDERERI.

℞. Ceræ novæ mundiſſimæ libram unam,
Terebinthinæ Venetæ claræ libram ſemis,
Gummi Elemi uncias tres;
Olei Hyperici,
Myrtini ana unciam unam ſemis.
Liqueſiant ſimul omnia, & poſtquam diffluxerint, adde eis ſequentia, nempe
Gummi Ammoniaci mundi,
Galbani,
Opopanacis ana drachm. tres,
Colophoniæ drachmas ſex,
Mumiæ ſelectæ,
Succini albi pellucidi ana drachmas duas,
Olibani albi,
Maſtiches purificatæ,
Sanguinis Draconis,
Sarcocollæ à recrementis purgatæ ana drachmam unam ſemis,
Aloës Epaticæ drachmam ſemis,
Myrrhæ drachmam unam.
Diſſolvantur gummi in aceto, junganturque ſimul commodè ac ſecundum artem, agitando ſingula, ac ubi fermè refrixerint, paulatim ac ſtudioſè injice
Lapidis Magnetis præparati drachmas ſex,
Croci Martis ex arte ſine corroſivo concinnati,
Tutiæ præparatæ ana unciam unam,
Lapidis Calaminaris præparati uncias quinque,
Lithargyri auri unciam unam,
Colcotharis indulcati, ſeu terræ Vitrioli mortuæ ac dulcificatæ unc. duas.
Redigantur lege artis in Emplaſtrum, quod frigefactum dureſcat. Qui mollius habere id optaverit, Terebinthinæ, ac oleorum ſupradictorum quantitatem nonnihil adaugeat. Alioquin rectè ſic ſubſiſtit.

Notandum quoque, poſſe Emplaſtro huic adjici
Succum Alchimillæ,
Symphyti,
Veronicæ,
Pyrolæ,
Saniculæ,
Conſolidæ mediæ, vel Sarracenicæ,
Telephii,
Nicotianæ,
Numulariæ, aut
Fol. quercûs

Emplaſtrum hoc magna efficacia eſt ad vulnera recentia: ea enim protinùs perſanat, ſpicula, tela, cuſpides, dummodò oſſibus fixa non hæreant, itemq; crines, paleas, ac ramenta, aut quæ vulneri inciderint, extrahit, ſymptomata vulneribus infenſa ac periculoſa, ſi citò applicetur, antevertit ac præcavet, tumores, affluxumq; humorum, qui caſu ac affenſa parti incumbere ſolent, reprimit, ac diſſolutam unitatem citò conjungit, conſolidat, ac cicatrice claudit.

ANIMADVERSIONES.

Tanta extant hinc inde apud Authores plurimos hujus *Emplaſtri* encomia, ut plerique pro univerſali omnium vulnerum & ulcerum conſolidativo id habeant; proindè æquum eſt, ut ſedula & exquiſita ejus fiat præparatio, & quidem in modum ſequentem.
℞. *Terebinthinæ* ℥vij.

In quibus

In quibus diſſolvantur vel liquefiant

Pulv. Gummi Ammoniaci,

Opopanacis &

Galbani puri vel granorum, (ut non neceſſum ſit, ea à fecibus ſuis per colaturam purgare, aut cum aceto multum coquere, cùm ipſorum partes ſubtiliores coctura evaneſcant) ana ℥ß.

Pulv. Myrrhæ ʒiij.

Thuris ℥ß.

Quibus ſolutis aut liquefactis adjungantur

Olei Terebinthinæ rubri ℥iij.

in quo oleo

Gummi Elemi ℥iij.

Maſtiches elect. & pulv.

nec non

Tacamahacæ ana ℥ß.

pariter ſoluta aut liquefacta prius ſint.

Item

Colophoniæ ℥iß. cum

Ceræ flavæ & novæ ℔j.

Aloës Epat. cum ſucco Pyrolæ in formam pultis ſoluta ℥iß.

Tandem etiam pulveres ſequentes, utpotè

Succini albi pelluc. præpar. ℥ß.

Sanguinis Draconis,

Sartocollæ ana ʒiij.

Lapidis Magnetis cum ſucco Nicotianæ & folior. Quercûs præpar. ℥j.

Croci Martis ſolâ reverberatione facti & non edulcorati,

Tutiæ in ſucco Symphyti vel Alchimillæ ſemel extinctæ & cum iis ipſis levigatæ ana ℥j.

Lapidis Calaminaris priùs candefacti, ac in ſuccis Pyrolæ ac Symphyti extincti, & cum iisdem præparati ℥v.

Sacchari Saturni cum ſucci Pyrolæ & Conſolidæ ana ℥iij. *ſoluti & ad pultis vel olei formam iterùm inſpiſſati* ℥j.

Colcotharis in deſtillatione ſpiritûs Vitrioli relicti non edulcorati, ſed poſtquam extremâ ignis reverberii violentiâ totaliter omnis humiditas & ſpiritus expulſi ſunt, aſtris vernali tempore per ſeptimanam unam vel alteram expoſiti, à Sole verò interdiu remoti ℥ij.

Et ſi lubet addantur etiam ultimò

Succorum inſpiſſat. Alchimillæ,

Symphyti radic.

Pyrolæ,

Saniculæ,

Millefolii,

Folior. Quercûs,

Conſolidæ Sarracen. ana ℥ß.

Fiatque *Emplaſtrum nobile* diu multumque in diplomate calore leni agitando, ut ſpecies omnes eò meliùs invicem uniantur.

Notandum, quod aliqui pro meliori præparatione *Magnetis* præcipiant eundem vel *oleo* vel *eſſentiâ Martis* ſaturatè imprægnari, putantes *Magnetem* hac ratione in operationibus ſuis & actionibus in diſtans, uti vocant, plurimum fortificari, adeoque ad cuſpides ac ſpicula extrahenda multò potentiorem & longè efficaciorem reddi: Aſt hi, meo quidem judicio, inſigniter falluntur & contrarium potiùs ſuæ intentioni moliuntur. Etenim in aprico eſt, *Magnetem* non ſecùs ac aliæ ſubſtantiæ finitæ, non habere infinitam ferrum attrahendi potentiam; ſed pro ratione magnitudinis & bonitatis ſuæ à Natura ſibi conceſſæ, ſcilicet quantum illa permittit, ſolummodò attrahere, & ſi ultrà modum vel ordinarium pondus ipſi de *Ferro* adjiciatur, nihilquicquam ampliùs trahere, imò inſuper etiam debilitari: Idem etiam contingit in præparatione aut confortatione *Magnetis*, modo prædicto cum *oleo* vel *eſſentiâ Martis* peragendâ; namque ubi *ille* ſemel ſat ſufficienterque *Ferri eſſentiâ* imbutus fuerit, ulteriùs nil quicquam ampliùs ad ſe allicere vel attrahere, neu ſpicula vel cuſpides è vulneribus extrahere poterit. Cæterùm etiam palàm eſt, & plurimorum experimentis conſtat, *Magnetem* trahere *Ferrum* ab unâ, repellere verò â parte altera, vel ſaltem ab illa parte non trahere, ſed potiùs, ſuam cuicunque *Ferro* communicatam virtutem attractivam ab altera parte ad ſe denuò revocare. Jam ſi tritus fuerit *Magnes*, aut in alcohol redactus, ecquis atomorum iſtarum, rebus pinguibus ac reſinoſis intermixtarum, inveſtigabit & diſcernet latera ſeptentrionalia aut meridionalia, eaque debito modo ad extrahenda ſpicula corpori vel vulneri accommodabit? Conſulatur hac de re *ſubtiliſſimus Athanaſius Kircherus in opere de arte Magnetica libro tertio de Magnetiſmo Medicinalium pag. 688. & ſequen-*

& ſequentibus, ubi tractat de Cultrivoris Bohemo & Prutenico, eorundemque curatione per Emplaſtrum ex Magnete factum. Ex his patet, quàm male ſæpenumerò res conjungamus, quàm ſtupidè & ſtultè ipſas non raro præparemus; Quanta non ineſt vis & efficacia trahendi *Ferrum Magneti integro*, cujus vena ſeptentrionalis laminâ ferreâ comprehenſa eſt! aſt is idem *Magnes* jam tritus, quàm invalidus ille, quamque exiguâ aut penè nullâ pollet *ferrum* alliciendi virtute! An non de aliis *lapidibus* & *gemmis precioſis*, *Succino* item, aliuſque ſimili vi magneticâ dotatis idem fiat, perdendat & judicet Lector benevolus; eum vis unita ſemper fortior fit diſperſâ. Ex prædictis jam in facili eſt colligere, quales quantaſque virtutes ego ex tam multifariis, tot contrariis, tamque ineptè ſæpenumerò corraſis ingredientibus fabrefactis *compoſitionibus* (quarum in hoc Diſpenſatorio cornu copiæ eſt) virtutes adſcribere poſſim, maneo nihilominùs in formulis uſitatis, quas tamen nec impensè laudo, nec nimiùm vitupero, quin potiùs anſam præbeo ulteriùs inquirendi.

Notare etiam circa hanc præparationem conducibile erit, quòd *edulcoratio terræ Vitrioli* ſimiliter rationi non usquequaque conſentanea ſit: Nam ſi probè ſufficienterque *Vitriolum* calcinatum, omnique aquoſitate & ſpiritu privatum ſit, neequicquam amplius corroſivum eſt, nec ſalſedine abundat, niſi ex aëre, ſi fortè ad aliquod tempus repoſitum fuerit, de novo eam attraxerit, quæ tamen ſalſedo tantum abeſt ut *Vitrioli*, quin longè alias & peregrinas redoleat virtutes; Itaque ſi huic *Emplaſtro*, adſtringendi ſaltem gratiâ *terra Vitrioli* addatur, eam neque edulcorare neque aſtris impræguare conſultum eſſet: Eadem de *Croco Martis* ratio eſt; Nam ubi adſtringere volupe fuerit, humectantia ſtipticis admiſcenda minimè ſunt, & viceversâ. Hinc etiam manifeſtum evadit, quàm difficilis & ardua res ſit, ex tàm multifariis, ſibique invicem repugnantibus ſpeciebus utiles efformare *compoſitiones*.

OXYCROCEUM COMMUNE EX NICOLAO.

℞. Ceræ,
Picis,
Colophoniæ,
Croci ana libram unam,
Terebinthinæ,
Galbani,
Ammoniaci,
Myrrhæ,
Olibani,
Maſtiches ana uncias quatuor,
Aceti phialam unam.

Galbanum & Ammoniacum in aceti ſufficienti quantitate diſſolvantur, & rurſus ad lentorem coquantur, donec acetum in vaporem evanuerit, tunc addantur liquefactis ſimul cera, pix, Colophonia & Terebinthina: poſtquàm omnia ſunt commixta, inſpergito etiam Myrrham, Olibanum & Maſtichen ſubtiliſſimè trita, poſtremùm verò etiam Crocum per ſe in tenuiſſimum pulverem redactum, ac fiat ſecundum artem Emplaſtrum.

Ad contuſa, oſſium fracturas, nervorum dolores, & abſceſſuum inveteratorum duritiem emolliendam idoneum, Emplaſticum quoque, & gignendo callo habile.

ANIMADVERSIONES.

IN hoc *Emplaſtro Croci* quantitas nimia eſt, neque etiam convenit, ut *pulveres*, qualeſcunque etiam illi ſint, in *Emplaſtris* unà cum *cera* aut *reſinis* æquale pondus habeant; nec tam vili precio venditur *Crocus*, ut eum adeò largiter citra neceſſitatem profundamus, neu, quod magis eſt, tanta *Croci* quantitas *Emplaſtro* huic imprimi poteſt: Ideoque ejus pondus diminuendum & taliter *Emplaſtrum* conficiendum erit, nimirùm

℞. *Picis*,
Ceræ flavæ,
Colophoniæ ana ℔j.
Terebinthinæ ℥v.

Junctim liquata & per linum colata, calida aſſerventur, hinc

Pulv. Croci ℥ij.

in *vino* infundantur, dilutæ ad formam pultieu-

pulticulæ, quâ interim etiam aſſervatâ, diſſolve in *ſ.q. aceti*

Gum. Ammoniaci triti,

Galbani electi ana ℥iiij.

ad formam pultis, quibus paulatim & alternatim adde mox de ſuperioribus liquatis portiunculam, mox etiam drachmam unam vel alteram de *pulveribus ſubſequentibus*, utpotè

Myrrha,

Thuris,

Maſtichis ana ℥iiij.

nec non de *Croco ſuperiùs infuſo* aliquantillum, donec omnia ſic alternatim immiſſa & commixta ſint: poſtea benè liquata probè agitentur, non tamen ſupra ardentem flammam, (prout ſæpiùs monui) ſed in diplomate, id eſt in M. B. collocando nimirùm vel immergendo ultra medietatem patellam, in qua primò *Gummata*, poſtea totum compoſitum commixtum fuerit, in aquam calidam & ferè ferventem, taliter enim omnia optimè unientur, & in maſſam minimè friabilem aut grumoſam, ſed optimè ductilem coibunt, & poſtquam cuncta junctim ſic unita & liquata ſunt (non cocta, quod obſervandum;) ipſa ſub continua agitatione refrigerari ſinas, efformeſque magdaleones.

Nota: quod *Gummata quadam*, ut potè *Galbanum*, *Opopanacum*, *Ammoniacum* longè meliùs ſolvantur aut liquentur in *Terebinthina* quàm in *aceto*: nam quæ fit cum *aceto*, præſertim in calore liquatio, propria *horum Gummatum* ſolutio non eſt; propterea etiam non conſultum eſt, ea cum *aceto* multùm coquere, ſed rantum de *aceto* ſolummodò addere convenit, ut ex illis maximè pulveriſatis (quod tempore hyberno commodè fieri poteſt,) pulticula efficiatur, ne ſub coctione diuturnâ partes ipſorum magis ſubtiles & penetrantes evaneſcant, vel etiam, ſi libet, in *Terebinthina* ſolvantur; quod autem in hoc *Emplaſtro* & multis aliis fieri nequit, ob *Terebinthina* paucitatem & *Gummatum* copiam.

OXYCROCEUM VIGONIS.

℞. Olei Myrtini,

Roſarum,

Omphacini ana libram unam ſemis,

Succi radicum Althææ libras duas,

Rad. & folior. Fraxini,

Conſolidæ minoris,

Folior. Myrti ana manipulum unum.

Omnia prius aliquantulùm contuſa, bulliant in vino nigro, quantum ſufficit ad conſumptionem medietatis, cum

Myrrhæ,

Thuris ana unciâ ſemis.

Deinde fortiter colentur, cujus colaturæ addantur

Sevi Hircini libra ſemis,

Terebinthinæ unciæ duæ,

Maſtiches uncia una.

Iterum cum prædictis oleis bulliant ad conſumptionem decoctionis. Poſtmodum colentur, addendo

Lithargyri auri,

Argenti ana uncias tres,

Boli Armenæ,

Terræ Sigillatæ ana uncias duas,

Minii drachmas decem.

Coquantur lento igne, & cum cera nova ſufficiente ſemper baculo agitando, fiat Emplaſtrum.

Perperàm hoc Emplaſtrum à Vigone dicitur Oxycroceum, cùm aceto & croco careat; nomen tamen immutare noluimus, quia ejuſdem uſus diuturnior jam invaluit, de quo tamen benevolum Lectorem monere placuit.

ANIMADVERSIONES.

Mirabilis ſtructuræ *compoſitio* hæc eſt, ab Authore penitùs non intellecta, ex qua non niſi mutatis ingredientibus *Emplaſtri* debita conſiſtentia confici poteſt: Poſſet itaque hæc *compoſitio* meritò omitti, & cum aliis conſimilibus eradicari, cùm longè meliores abundanter proſtent; Nihilominùs, ſi forſitan ab aliquo expetatur, addâ ejus præparationem talem.

℞. *Succi radicum Althaa* ℔ij.

Radic. & foliorum Fraxini,

Conſolida minor.

Folior. Myrti ana recent. Mj.

Oleor. Roſarum,

Myrti,

Omphacini ana ℔iß.

Coquantur ad conſumptionem humiditatis, fiatque colatura cum expreſſione forti, *oleo expreſſo* adde

Lithargyrii auri,

Argenti ana ℔j.

Coquantur ad diſſolutionem *Lithargyrii* & conſiſtentiam *Emplaſtri*, cui adde

Sevi Hircini ℔ß.

Ceræ flavæ ℥iij.

Terebinthinæ ℥ij. *in qua*

Maſtichis ℥j. *liquata ſit*,

Pulv. Myrrhæ,

Thuris ana ℥ß.

Boli Armenæ,

Terræ ſigillatæ ana ℥ij.

Minii ℥ß. Fiat Emplaſtrum.

Nota: ſi ex enumeratis *radicibus* radulâ tritis per ſe ſuccus exprimi nequeat, impr ægnetur raſura aliquâ quantitate *aquæ*, vel ſubſtituatur earum *radicum mucilago*.

EMPLASTRUM DIAPHOENICON CALIDUM MESUÆ.

℞. Ceræ uncias duas,

Olei Roſati,

Nardini ana uncias quatuor.

Simul liquentur, deinde

℞. Dactylorum ſiccorum numero quadraginta,

Panis bis cocti drachmas octo,

Macerentur in vino odorato biduum: poſtea

℞. Carnis Cydoniorum in vino coctæ unciam unam.

Contundantur & permiſceantur ſuperioribus; & adde ſubſequentia in mortario benè contuſa.

℞. Maſtiches,

Thuris,

Abſinthii Romani ana drachmas duas ſemis,

Ligni Aloës,

Macis,

Myrrhæ,

Aloës lotæ,

Spicæ Nardi,

Acaciæ,

Galliæ Moſchatæ,

Trochiſcorum Ramich,

Calami Aromatici ana drachmam unam,

Ladani drachmas duas.

Miſce, fiat Emplaſtrum.

Ventriculum & hepar firmat, ob id lienteriam & dyſenteriam hepaticam juvat. Id verò quod frigidum dicitur, ventrem totum inferiorem, ne aliarum partium recrementa ſuſcipiat, roborat, coctionem adjuvat, ob hæc vomitum, choleram morbum, lienteriam ac fluxum hepaticum, prout & ſequens, coërcet.

EMPLASTRUM DIAPHOENICON FRIGIDUM EJUSDEM.

℞. Dactylorum maturitati proximorum, in vino auſtero coctorum uncias quinque,

Panis bis cocti unciam unâm,

Carnis Cydoniorum in vino auſtero coctæ unciam unam ſemis,

Styracis Calamitæ,

Maſtiches,

Ladani,

Florum Acaciarum,

Roſarum rubearum,

Santali citrini,

Trochiſcorum Ramich,

Myrrhæ,

Ligni Aloës ana drachmas quatuor,

Ceræ uncias quatuor,

Olei Roſacei uncias quindecim,

Vini auſteri, quantum ſufficit.

Fiat Emplaſtrum.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM DIAPHOENIC: CALIDUM ET FRIGIDUM.

Parùm admodum inter ſe differunt hæc duo *Emplaſtra*, quoad caloris vel frigoris temperaturam; ambo enim ex rebus calidis & adſtringentibus confecta ſunt: Igitur prioris conficiendi modum hîc apponam, ex quo alterius præparatio facilè elucefcet.

℞. *Pulpæ Dactylorum cum aceto vel vino Cydoniato confectæ* ℥vj.

Panis biſcocti triti ℥j.

Pulpæ Cydoniorum ℥iß.

Aloës in vino Cydoniorum ſoluta ℥ij.

Succi Acaciæ concreti, in ſucco vel vino Cydoniorum ſoluti ℥ß.

Abſinthi

Abſinthii pulveriſati ℥iij.
Succi Cydoniorum vel Granatorum, *aut etiam aceti parùm vel q. ſ.*

Coquantur igne lento ad conſiſtentiam *Cataplaſmatis durioris*, continuò & ſine intermiſſione ſpatulâ agitando, ne *ſpecies* fundo patellæ adhærentes comburantur, & Empyreuma contrahant; *Huic Cataplaſmati* adde

Olei Roſarum,
Nardini ana *uncias tres*,
Ceræ flavæ ℥v.
Pulv. Maſtichis,
Thuris,
Myrrhæ ana ℥ß.
Ligni Aloës,
Macis,
Spicæ Nardi,
Galliæ Moſchatæ,
Calami Aromatici,
Trochiſcorum Ramich ana ℥j.
Ladani ℥iij. *vel* ℥ß.

Fiat ex omnibus benè mixtis *Emplaſtrum Stomachale*.

Nota: loco *Galliæ Moſchatæ*, *Ambra in oleo Nuciſtæ ſoluta* ℈j. *Moſchi in vino ſoluti* gr. vj. *& ligni Aloës* ʒß. loco autem *Trochiſcorum Ramich*, ſi recentes non proſtarent, centeſima & ſexageſima circiter pars totius compoſitionis, aut quod clariùs, pro qualibet *uncia una ingredientium horum Trochiſcorum* gr. iij. & pro qualibet *drachma una tertia quaſi pars unius grani*, ſubſtitui poſſunt.

EMPLASTRUM DE RANIS CUM MERCURIO VIGONIS.

℞. Olei Chamomillæ,
Anethini,
de Spica,
Liliorum alborum ana uncias duas,
De Croco unciam unam,
Pingued. Vituli libram ſemis,
Euphorbii drachmas quinque,
Thuris drachmas decem,
Olei Laurini unciam unam ſemis,
Axungiæ Viperinæ uncias duas ſemis,
Ranarum viventium numero ſex,
Lumbricorum lotorum in vino uncias tres ſemis,
Succi rad. Ebuli,
Enulæ ana uncias duas,
Schœnanthi,
Stœchadis,
Matricariæ ana manipulum unum,
Vini odoriferi libram unam.

Bulliant omnia ſimul ad conſumptionem vini, colaturæ adde

Lithargyri libram unam,
Terebinthinæ claræ uncias duas,
Ceræ flavæ uncias ſex,
Styracis liquidæ unciam unam ſemis.

Poſthæc ab igne depone, & ubi refrixerit, adde

Argenti vivi ſalivâ hominis jejuni extincti uncias quatuor.
Miſce diu piſtillo, & fac Emplaſtrum.

Hoc Emplaſtrum debet etiam parari ſine Mercurio.

Valet egregiè in diſſipandis doloribus artuum, homoplatarum, extendicumq; à lue venerea inveterata obortis, partibus robur conciliat, virulentiam luis ſua madoris ſpecie extrahit, & implacabiles dolores conſopit. Quod ſine Mercurio paratur, doloribus ex frigida cauſa obortis confert.

ANIMADVERSIONES.

Ut propemodùm ad unam omnes *Emplaſtrorum compoſitiones* ſatis inconcinnè & abſurdè conſcriptæ ſunt, ita nec, quam in præſens ventilamus, *Emplaſtri* formula ſuâ abſurditate caret; quam quis illicò deprehendit, ſi modò *Argenti vivi extinctionem cum ſaliva jejuni hominis* perpendere non gravatur. Quis, rogo, aſſervabit *hujus ſpurcitiei libram unam vel alteram*, quâ pro diſſolvendâ aſſignatâ quantitate *Argenti vivi* opus eſſet, & quis tantam copiam aquoſitatis *Emplaſtro* huic commiſcere poterit, ſervatâ juſtâ *Emplaſtri* conſiſtentiâ, & viribus *Mercurii* integris? Itaque nugis his poſtliminiò poſitis, tranſeamus ad aliam hujus *Emplaſtri* præparationem, præſcriptâ multò meliorem & longè efficaciorem, ſcilicet

℞. *Argenti vivi* ℥iiij.
Solvantur *in ſ. q. aquæ fortis*, cui adde
Axungiæ Viperinæ vel Serpentum ℥iij.
Olei Liliorum alborum ℥ij.

Coquantur leniter in vitro capaciori & ampliorisorificii ad *aquæfortis* exhalationem, donec nimirùm ejus guttula una vel altera in ignem projecta ſtrepitum ampliùs non edat, eritque maſſa, ubi refrixerit, duriuſcula, citò tamen & in leni calore liquabilis, quæ interim calida aſſervetur. Poſtea

℞. *Ranarum viventium numero* x.
Lumbricorum abſque lotione purgat. ℥iiß.
Schœnanthi,
Stœchadis,
Matricaria ana Mj.
Croci ℥ij.
Succi radicum Ebuli,
Enula ana ℥ij.
Aceti vini fortis ℔iiß.

Coquantur ad dimidias, colaturâ per expreſſionem factâ pariter aſſervatâ; Tùm demum

℞. *Olei Chamomilla,*
Anethini,
de Spica cœlti ana ℥iiß.
Laurini ℥iß.
Pingued. vel ſevi Vitulini ℔ß.
Lithargyrii triti ℔j.

Coquantur lento igne (addendo ſemper aliquid de *ſuperiori decocto* cum *aceto* facto, usque dum totum *decoctum* additum ſit,) ad conſiſtentiam *Emplaſtri* durioris gryſei in colore, cui ab igne remoto adde

Terebinthina clara ℥ij.
Cera flava ℥vj.

et his liquatis etiam

Pulv. Euphorbii ʒv.
Thuris ʒx.
Nec non Argentum vivum ſuperius ſolutum, & cum axungia Serpentum & oleo Liliorum alborum coctum.

Agitentur benè in calore leni, admiſcendo ſub finem, ubi jam omnia ſemirefrigerata fuerint,

Styracis liquida ℥iß.
Fiat Emplaſtrum.

EMPLASTRUM DE RHABARBARO JOANNIS MANARDI.

℞. Rhabarbari electi unciam ſemis,
Aloës hepaticæ unciam unam,
Lixivii fortis libram unam,
Saponis Veneti libram ſemis,
Ceræ uncias duas.
Decoquantur ad duritiem juſtam.

Commendatur ad duros tumores, & tophos præſertim in morbo Gallico.

EMPLASTRUM SANTALINUM, OLIM INCOGNITUM DICTUM.

℞. Ceræ novæ uncias quatuor,
Reſinæ uncias quinque ſemis,
Santali rubri,
Vini ſublimati ana unciam unam ſemis,
Croci drachmas duas,
Olibani,
Maſtiches,
Myrrhæ,
Aluminis ana drachmam unam ſemis.
Fiat Emplaſtrum.

Obſtructiones hepatis reſerat, & indurationes ejus emollit, infarctos humores peccantes reſolvit, ſanguinem mundificat, & concoctionem hepatis, ſive ſanguificationem promovet.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM DE RHABARBARO, ITEM IN EMPLASTRUM SANTALINUM VEL INCOGNITUM.

HÆc *Emplaſtra* paratu ſunt facilia, idcircò ſingularibus animadverſionibus tantoperè non indigent: quæ autem ex ingredientibus priùs, quæque poſteriùs commiſcenda aut coquenda ſint, ex præcedentibus noſtris *animadverſionibus plurimis* abundè conſtabit; progrediamur itaque ulteriùs.

EMPLASTR: SPLENETICUM HIERONYMI FABRICII AB AQUAPENDENTE.

℞. Gummi Ammoniaci in aceto diſſoluti unciam unam,
Succi Tabaci unciam ſemis,
Ebuli,
Reſinæ Pini,
Terebinthinæ ana drachmas duas,
Olei de Capparibus unciam ſemis,

Ceræ

Ceræ drachmam unam ſemis.
Miſce, fiat Emplaſtrum.

Hujus Emplaſtri virtus tota eſt in reſolvendo ſucco melancholico, ſplenem occupante, priusquàm in ſcirrhum abeat, vel ſi diuturnitate temporis jam ſeſe exſerat, in eodem emolliendo & reſolvendo.

ANIMADVERSIONES.

Sit hujus *Emplaſtri* nonnihil aucta præparatio talis; Nimirùm,

℞. *Reſinæ Pini*,
Terebinthinæ ana ℥ij.
Olei de Capparibus ℥ß.
Ceræ flavæ ℥j.

Liquefiant junctim & colentur, quippe *reſina* partibus feculentis & craſſioribus referta eſt, quæ fundum petunt, nec reſolubiles ſunt; Jam diſſolvatur

Gummi Ammoniaci ℥iß. *in ſ. q. vini auſteri, in quo Tabacum infumatum maceratum ſit*,

ad formam pultis, & guttatim ſenſimque immiſceantur ſuperiora in vicem liquefacta & colata; Item

Decocti Tabaci infumati cum vino facti, & ad formam extracti inſpiſſati ℥ß.
Succorum Ebuli &
Verbenæ recent. inſpiſſ. ana ℥ij.

Miſceantur omnia bene aliquandiu agitando, fiatque *Emplaſtrum Spleneticum*.

EMPLASTRUM STICTICUM CROLLII.

℞. Minii,
Calaminaris ana libram ſemis,
Lithargyri auri,
Argenti ana uncias tres,
Olei Lini,
Olivarum ana libram unam ſem.
Lauri libram ſemis,
Ceræ,
Colophoniæ ana libram unam,
Vernicis,
Terebinthinæ ana libram ſemis,
Opopanacis,
Galbani,
Serapini,
Ammoniaci,
Bdellii ana uncias tres,
Succini citrini,
Olibani,
Myrrhæ Alexandrinæ,
Aloës Epaticæ,
Ariſtolochiæ longæ,
rotundæ ana unciam unam,
Mumiæ transmarinæ,
Magnetis,
Hæmatitid. ana unciam unam ſemis,
Corallorum alborum,
rubeorum,
Matris Perlarum,
Sanguinis Draconis,
Terræ medicatæ Strigenſis,
Vitrioli albi ana unciam unam,
Florum Antimonii,
Croci Martis ana drachmas duas,
Camphoræ unciam unam.
Modus parandi talis eſto:

Gummata quinque in aceto macerata & cocta exprimantur per linteum craſſum, bis repetendo cocturam: poſtea ſuper lentum calorem in munda ſartagine usq; ad conſiſtentiam mediocrem inſpiſſentur. Oleum Lini & Olivarum imponatur alteri ſartagini, & addatur Lithargyrum auri & argenti, coquantur agitando, donec oleum coloretur, hinc addatur Calaminaris, & paulo pòſt Minium, omnia illa agitando coquantur ſimul ad ſufficientiam, cujus indicium erit, ſi ſupra unguem gutta concreſcat, & condenſetur, neque ampliùs diffluat. Tandem etiam addatur circa finem Vernix, Oleum Laurinum, Cera, Colophonia: omnibus benè invicem miſtis & liquefactis, & ab igne ſepoſitis, poſtea da operam, ut ſartago cum Gummatibus paulatim calefiat, & ſucceſſivè affunde liquorem è ſecunda ſartagine Gummatibus diligentiſſimè agitatione incorporando, ſupra lentiſſimum calorem, cavendo ne bulliat; alioquin Gummata in grumos coëunt, & oleo difficulter miſcentur, poſtmodum agitando addantur pulveres, & diligenter per horam omnia commoveantur: Ultimò Camphora reſoluta in oleo Juniperino addatur; Si fortè nimis durum eſſet, jungatur adhuc aliquid Ceræ & Colophoniæ. Tum demum ab igne deponitur, ac manibus (oleo Chamæmelino, Roſarum, Juniperino, Lumbricorum,

Hypericonis ana quantum ſatis mixto,) perunctis, pinſere ac inſtar malagmatis ſubigere convenit. Servetur ad uſum, efformatis inde priùs magdaleonibus alutæ includendis.

Vires hujus Emplaſtri perinſignes ſunt: Vulnera ſiquidem recentia & ictus celeriter conſolidat, ſymptomata & fluxiones ſupervenire ſolitas præcavet, ferrum, lignum, plumbum, aliaq; profundiùs membris infixa ſine dolore extrahit; antiqua etiam ulcera ſiccat, & mundificat, carnem bonam producit & cicatrice claudit. Plura qui deſiderat, videat Oſwvaldum Crollium in Baſilica.

EMPLASTRUM TETRAPHARMACON GALENI.

℞. Picis nigræ,
Reſinæ,
Ceræ,
Adipis Vaccini ana uncias duas.
Miſce.

Dicitur Meſuæ Baſilicon minus, & à Galeni compoſitione non differt, niſi quod oleum pro adipe Vaccino Meſua ſubſtituit. Solemne adpus movendum, inflammationem leniendam, molliendum, tergendum, & glutinandum, ob id recentibus capitis & nervoſarum partium vulneribus ac ulceribus eſt aptiſſimum.

EMPLASTRUM TRIAPHARMACON MESUÆ.

℞. Lithargyri,
Aceti fortis,
Olei communis ana uncias tres.
Lithargyrum leviſſimè tritum, moveatur continuò ad ignem, paulatim affuſis oleo viciſſim & aceto.

Dicitur & Emplaſtrum de Lithargyro nutrito Meſuæ. Siccat potentiſſimè, ulcera difficilia percurat, fiſtulas, quæ nondum callum contraxerint, jungit, eoq; parotidas criticas, quæ jam fiſtulas traherent, in pueris, adoleſcentibus, ac mulieribus Galenus percuravit.

Aliud Emplaſtrum Triapharmacum Dioſcoridis ex oleo, cera & ærugine ulcus carne implet. Vide Marantham fol. 24.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM STICTICUM CROLLII, Tetrapharmacon Galeni, & Triapharmacon Meſuæ.

Circa præparationem *Emplaſtri Stictici Crollii* hæc inprimis obſervanda ſunt: *Primò* ut *Lithargyrium* in pondere ad aliquot uncias augeatur, vel præſcriptum ejus pondus duplicetur; *Secundò* ne *Bdellium* cum reliquis *Gummatibus* in *aceto* ſolvi tentetur, eſt enim *Gummi mucilaginoſum*, & in *aqua* reſolubile; *Tertiò Vitriolum album* diſſolutum addatur, & cum *oleis* & *Lithargyrio*, nec non *Minio*, ad *Emplaſtri conſiſtentiam* coquatur. Reliqua autem, quæ circa hanc præparationem notanda ſunt, ratione *lapidis Calaminaris & Magnetis*, item alia nonnulla, ex antecedentibus noſtris *animadverſionibus* præſertim *Emplaſtri Opodeltoch* clarè patebunt.

Emplaſtrum Tetrapharmacon Galeni nullam habet difficultatem, modò hoc obſervetur, ut, poſtquam liquata ſunt ejus ingredientia, per linum colentur.

Emplaſtrum Triapharmacon ſpadiceo colore commendabile eſt, proindè ſolâ coctione paulò violentiori eò reduci debet.

EMPLASTRUM AD TOPHOS.

℞. Picis navalis,
Colophoniæ ana uncias tres,
Mucilaginis radicum Althææ uncias duas ſemis.
Galbani,
Maſtiches,
Myrrhæ,
Thuris,
Ammoniaci ana unciam unam ſemis,
Propoleos,
Viſci quercini,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Æris uſti,
Ceræ citrinæ,
Terebinthinæ ana uncias tres.
Fiat ſecundum artem Emplaſtrum.

In tumoribus & nodis Gallicis felici ſucceſſu uſurpatur: quod quia noſtris Medicis uſu conſuetum eſt, meritò operi huic inſerendum erat.

ANIM.

ANIMADVERSIONES.

GEnuinam huius *Emplaſtri* præparationem talem eſſe oportet;

℞. *Picis navalis*,
Colophoniæ ana ℥iij.
Ceræ citrinæ & novæ odorif. ℥vj.
Terebinthinæ ℥iij.

Liquefacta invicem aliquantum calidè asferventur: Jam in alia patella diſſolve
Pulv. Gummi Ammoniaci &
Galbani ana ℥iß.

in *aceto* ad formam pultis non multùm coquendo, & dum adhuc calent, alternatim de *ſuperioribus liquefactis rebus* guttatim inſtilla portiunculam, mox etiam de *ſubſequentibus pulveribus* cochlear unum vel dimidium inſperge. Utpotè
Maſtichis,
Myrrhæ,
Thuris ana ℥iß.
Ariſtoloch. rotundæ,
Æris uſti ana ℥iij.

Mox etiam de *Viſci quercini, in particula olei Hyperici ſoluti, & per pannum linteũ colati* ℥iij, ſimiliter de *mucilagine radicum Althææ* aliquid addatur, donec omnia commixta fiant quæ aliquandiu adhuc in diplomate liquata agitari poſſunt, ut *ſpecies* eò meliùs uniantur, prout in præcedentibus ſæpius monui.

EMPLASTRUM FILII ZACHARIÆ SECUNDUM MESUEN.

℞. Ceræ flavæ,
Medullæ cruris Vaccæ,
Adipis Anatis,
Gallinæ,
Mucilaginis ſeminis Lini ana libram unam,
Olei Lini, quantum ſatis eſt.
Fiat Emplaſtrum.

Si autem valentius facere volueris, adde
Mucilaginis Althææ,
Fœnugræci ana partes æquales,
Olei Leucoii (pro oleo Lini) quantum ſatis.

Adhuc valentius reddetur, ſi addatur
Mucilaginis Oeſypi,
Ichthyocollæ ana quantum ſufficit.

Juncturarum tophos ac nodos duros emollit & diſſolvit, & craſſa lentaq́ pulmonis ac thoracis excrementa ad ejectionem per ſputum magis habilia reddit.

EMPLASTRUM VESICATORIUM.

℞. Cantharidum drachmas duas,
Terebinthinæ drachmam unam,
Olibani,
Myrrhæ,
Maſtiches,
Camphoræ ana grana quindecim,
Olei Roſarum drachmam unam,
Ceræ drachmas tres.
Fiat Emplaſtrum.

HOc inſigne præſidiorum genus varias corpori humano utilitates præſtat, humores qui à capite ad oculos, dentes, & genas deſcendunt, potenter revellit, in bubonibus & carbonibus peſtilentialibus venenum à corde ad exteriora revocat. In morbis diuturnis nullis remediis cedentibus potiſſimùm ſibi locum vendicat.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM FILII ZACHARIÆ SEU MESUÆ, ET Veſicatorium.

QUiſquis hoc *Emplaſtrum* vel ſimpliciter, vel iſtud valentius reddendo, cum *mucilaginibus Fænugraci, Oeſypi, Ichthyocollæ, &c.* ad normam præſcriptam conficere voluerit, nunquam ferè *Emplaſtri conſiſtentiam* adipiſcetur, licet ſatis diû multumq́, imò vel ad combuſtionem usque *ſpecies* huic compoſitioni deputatas percoxerit; nihil enim adeſt, quod rebus illis liquidiuſculis conſiſtentiam aut ſoliditatem, nedum *Emplaſtri* debitam duritiem, largiri poſſit: Aſt quàm multa ad enumeratos affectus valentia *Emplaſtra* jam ante correximus, quæ hoc *Filii Zachariæ* longè ſuperant! Poterimus itaque nugis hiſce commodè carere, utpotè quæ non merentur ut ſpongiam ipſis admoveamus.

Emplaſtrum Veſicatorium ſimpliciter parari poteſt, liquefaciendo invicem *Terebinthinam, Ceram, & Oleum Roſarum*, poſtea reliqua immiſcendo; *Camphora* autem in *oleo* priùs ſoluta ultimò addenda eſt.

MEDI-

Hypericonis ana quantum ſatis mixto,) perunctis, pinſere ac inſtar malagmatis ſubigere convenit. Servetur ad uſum, efformatis inde priùs magdaleonibus alutæ includendis.

Vires hujus Emplaſtri perinſignes ſunt: Vulnera ſiquidem recentia & ictus celeriter conſolidat, ſymptomata & fluxiones ſupervenire ſolitas præcavet, ferrum, lignum, plumbum, aliaq; profundiùs membris infixa ſine dolore extrahit; antiqua etiam ulcera ſiccat, & mundificat, carnem bonam producit & cicatrice claudit. Plura qui deſiderat, videat Oſwvaldum Crollium in Baſilica.

EMPLASTRUM TETRAPHARMACON GALENI.

℞. Picis nigræ,
Reſinæ,
Ceræ,
Adipis Vaccini ana uncias duas.
Miſce.

Dicitur Meſuæ Baſilicon minus, & à Galeni compoſitione non differt, niſi quod oleum pro adipe Vaccino Meſuæ ſubſtituit. Solemne ad pus movendum, inflammationem leniendam, molliendum, tergendum, & glutinandum, ob id recentibus capitis & nervoſarum partium vulneribus ac ulceribus eſt aptiſſimum.

EMPLASTRUM TRIAPHARMACON MESUÆ.

℞. Lithargyri,
Aceti fortis,
Olei communis ana uncias tres.

Lithargyrum leviſſimè tritum, moveatur continuò ad ignem, paulàtim affuſis oleo viciſſim & aceto.

Dicitur & Emplaſtrum de Lithargyro nutrito Meſuæ. Siccat potentiſſimè, ulcera difficilia percurat, fiſtulas, quæ nondum callum contraxerint, jungit, eoq; parotidas criticas, quæ jam fiſtulas traherent, in pueris, adoleſcentibus, ac mulieribus Galenus percuravit.

Aliud Emplaſtrum Triapharmacum Dioſcoridis ex oleo, cera & ærugine ulcus carne implet. Vide Maranthum fol. 240

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM STICTICUM CROLLII, Tetrapharmacon Galeni, & Triapharmacon Meſuæ.

Circa præparationem *Emplaſtri Stictici Crollii* hæc inprimis obſervanda ſunt: *Primò* ut *Lithargyrium* in pondere ad aliquot uncias augeatur, vel præſcriptum ejus pondus duplicetur; *Secundò* ne *Bdellium* cum reliquis *Gummatibus* in *aceto* ſolvi tentetur, eſt enim *Gummi mucilaginoſum*, & in *aqua* reſolubile; *Tertiò Vitriolum album* diſſolutum addatur, & cum *oleis* & *Lithargyrio*, nec non *Minio*, ad *Emplaſtri conſiſtentiam* coquatur. Reliqua autem, quæ circa hanc præparationem notanda ſunt, ratione *lapidis Calaminaris & Magnetis*, item alia nonnulla, ex antecedentibus noſtris *animadverſionibus* præſertim *Emplaſtri Opodeltoch* clarè patebunt.

Emplaſtrum Tetrapharmacon Galeni nullam habet difficultatem, modò hoc obſervetur, ut, poſtquam liquata ſunt ejus ingredientia, per linum colentur.

Emplaſtrum Triapharmacon ſpadiceo colore commendabile eſt, proindè ſolâ coctione paulò violentiori eò reduci debet.

EMPLASTRUM AD TOPHOS.

℞. Picis navalis,
Colophoniæ ana uncias tres,
Mucilaginis radicum Althææ uncias duas ſemis.
Galbani,
Maſtiches,
Myrrhæ,
Thuris,
Ammoniaci ana unciam unam ſemis,
Propoleos,
Viſci quercini,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Æris uſti,
Ceræ citrinæ,
Terebinthinæ ana uncias tres.

Fiat ſecundum artem Emplaſtrum.

In tumoribus & nodis Gallicis felici ſucceſſu uſurpatur: quod quia noſtris Medicis uſu conſuetum eſt, meritò operi huic inſerendum erat.

ANIM.

ANIMADVERSIONES.

GEnuinam huius *Emplaſtri* præparationem talem eſſe oportet;

℞. *Picis navalis*,
Colophoniæ ana ℥iij.
Ceræ citrinæ & novæ odorif. ℥vj.
Terebinthinæ ℥iij.

Liquefacta invicem aliquantum calidè asſerventur: Jam in alia patella diſſolve

Pulv. Gummi Ammoniaci &
Galbani ana ℥iß.

in *aceto* ad formam pultis non multùm coquendo, & dum adhuc calent, alternatim de *ſuperioribus liquefactis rebus* guttatim inſtilla portiunculam, mox etiam de *ſubſequentibus pulveribus* cochlear unum vel dimidium inſperge. Utpotè

Maſtichis,
Myrrhæ,
Thuris ana ℥iß.
Ariſtoloch. rotundæ,
Æris uſti ana ℥iij.

Mox etiam de *Viſci quercini, in particula olei Hyperici ſoluti, & per pannum linteū colati* ℥iij, ſimiliter de *mucilagine radicum Althææ* aliquid addatur, donec omnia commixta fiat quæ aliquandiu adhuc in diplomate liquata agitari poſſunt, ut *ſpecies* eò meliùs uniantur, prout in præcedentibus ſæpius monui.

EMPLASTRUM FILII ZACHARIÆ SECUNDUM MESUEN.

℞. Ceræ flavæ,
Medullæ cruris Vaccæ,
Adipis Anatis,
Gallinæ,
Mucilaginis ſeminis Lini ana libram unam,
Olei Lini, quantum ſatis eſt.
Fiat Emplaſtrum.

Si autem valentius facere volueris, adde
Mucilaginis Althææ,
Fœnugræci ana partes æquales,
Olei Leucoii (pro oleo Lini) quantum ſatis.

Adhuc valentius reddetur, ſi addatur
Mucilaginis Oeſypi,
Ichthyocollæ ana quantum ſufficit.

JUncturarum tophos ac nodos duros emollit, diſſolvit, & craſſa lentaq; pulmonis ac thoracis excrementa ad ejectionem per ſputum magis habilia reddit.

EMPLASTRUM VESICATORIUM.

℞. Cantharidum drachmas duas,
Terebinthinæ drachmam unam,
Olibani,
Myrrhæ,
Maſtiches,
Camphoræ ana grana quindecim,
Olei Roſarum drachmam unam,
Ceræ drachmas tres.
Fiat Emplaſtrum.

HOc inſigne præſidiorum genus varias corpori humano utilitates præſtat, humores qui à capite ad oculos, dentes, & genas deſcendunt, potenter revellit, in bubonibus & carbonibus peſtilentialibus venenum à corde ad exteriora revocat. In morbis diuturnis nullis remediis cedentibus potiſſimùm ſibi locum vendicat.

ANIMADVERSIONES IN EMPLASTRUM FILII ZACHARIÆ SEU MESUÆ, ET Veſicatorium.

QUisquis hoc *Emplaſtrum* vel ſimpliciter, vel iſtud valentius reddendo, cum *mucilaginibus Fœnugræci, Oeſypi, Ichthyocollâ, &c.* ad normam præſcriptam conficere voluerit, nunquam ferè *Emplaſtri conſiſtentiam* adipiſcetur, licet ſatis diû multumq;, imò vel ad combuſtionem usque *ſpecies* huic compoſitioni deputatas percoxerit; nihil enim adeſt, quod rebus illis liquidiuſculis conſiſtentiam aut ſoliditatem, nedum *Emplaſtri* debitam duritiem, largiri poſſit: Aſt quàm multa ad enumeratos affectus valentia *Emplaſtra* jam ante correximus, quæ hoc *Filii Zachariæ* longè ſuperant! Poterimus itaque nugis hiſce commodè carere, utpotè quæ non merentur ut ſpongiam ipſis admoveamus.

Emplaſtrum Veſicatorium ſimpliciter parari poteſt, liquefaciendo invicem *Terebinthinam, Ceram, & Oleum Roſarum*, poſtea reliqua immiſcendo; *Camphora* autem in *oleo* priùs ſoluta ultimò addenda eſt.

MEDI-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ CLASSIS DECIMA NONA, CONTINENS CERATORUM PARANDI MODUM,

NEC NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

E*Xigua eſt inter* Emplaſtrum *&* Ceratum *differentia, itaque quæ ſuperius in genere de* Emplaſtris *præfati ſumus, etiam huic* claſſi de Ceratis,*non iniquè accommodari poſſunt.*

CERATUM DE AMMONIACO D.D. PETRI FORESTI.

℞. Ammoniaci diſſoluti in aceto unciam ſemis,
Unguenti Dialthææ,
Emplaſtri de Meliloto ana drachmas duas,
Furfurum frumenti optimè cribrat. unciam ſemis,
Pulv. rad. Bryoniæ ſiccæ,
Iridis Illyricæ ana drac. duas.
Pinguedinis Anatis,
Anſeris,
Gallinæ ana drachmam unam ſemis,
Bdellii,
Galbani ana ſerupulos duos, grana ſex,
Olei Irini drachmas ſex,
Mucilaginis ſem. Fœnugræci,
Lini ana ℥iß.
Ceræ uncias duas,
Terebinthinæ,
Reſinæ Pini ana drachmas ſex,
Fiat ſecundum artem Ceratum.

M*Alacticum & plurimi uſus ac emolumenti eſt hoc Ceratum in omnibus affectibus externis, digeſtionem & concoctionem requirentibus, inflammationes ſedat, indurata emollit, ulcera detergit, vulnera conſolidat, & callum obducit.*

ANIMADVERSIONES.

C*Eratum hoc* inordinatè nimis & confuſè conſcriptum eſt, convenienter autem modo ſequenti parari poterit.

℞. *Olei Irini* ℥vj.
Unguenti Dialthææ ℥ij.
Pingued. Anatis,
Anſeris,
Gallinæ ana ℥iß.
Mucilag. ſem. Lini,
Fœnugræci ana ℥iß.
Coquantur ad humiditatis exhalationem, quibus adde, ut colliqueſcant,
Ceræ flavæ odoriferæ ℥ij.
Reſinæ Pini ℥vj.

liquatis

liquatis & ab igne remotis, poſtea adjunge
Terebinthinæ ℥j. in qua
Ammoniaci pulveriſati ℥ß.
&
Galbani puri ℥j. ſoluta vel liquefacta ſint:
Item
Emplaſtri de Meliloto ℥ij.
Furfurum frumenti cribrati ℥ß.
Pulv. radic. Bryoniæ,
Iridis Illyricæ ana ℥ij.
Bdellii in aq. Plantag. ſol. ℥j.
Fiat Ceratum.

CERATUM EX BETONICA.

℞. Terebinthinæ,
Reſinæ pini,
Ceræ flavæ ana uncias duas,
Betonicæ pulveriſatæ unciam ſemis,
Maſtiches,
Thuris ana drachmas duas,
Mumiæ drachmam unam ſemis.
Miſce, fiat Malagma.

AD exiccandos varios humores cerebri, cephalæam, cephalagiam, aliosq́, capitis præter naturam affectiones generantes conducit, catarrhos ad partes inferiores defluentes manifeſtè ſiſtit.

ANIMADVERSIONES.

Ceratum *hoc* paratu quidem facilimum eſt, nihilominùs ut eò melius conficiatur, non nocebit imitari modum ſequentem.

℞. *Terebinthinæ claræ* ℥ij.
In qua leni calore ſolvantur vel liquefiant
Maſtiches electæ ℥ij.
Item
Pulv. Thuris &
Mumiæ ana ℥ij. quæ ambo licet non totaliter, pro majori tamen parte in Terebinthina diſſolvuntur, propterea pulveriſata addi debent; Quibus unitis & leniter liquatis addantur
Reſinæ Pini &
Ceræ flavæ ana ℥ij.
ſeorſim liquatæ & per linum colatæ, ac ultimò demùm
Pulveris Betonicæ ℥ß.
Fiat Ceratum capitale.

Nota, de *Mumia vera*, qualis olim in defunctorum Regum & Heroum Ægyptiorum ſepulchris tantum inveniebant, quod illa hiſce temporibus ad nos non transvehatur: In tanta enim exiſtimatione apud Ægyptios ſunt Regum ipſorum, Principum, eorumque agnatorum cadaverum reliquiæ, easque tam reverenter habent, ut non niſi in maxima egeſtate aut extrema neceſſitate, tanquam precioſiſſimum ſuum Diadema pro magno ære aliis oppignorent. Quæ autem ad nos hodiernâ die transportantur cadavera nigricantia linteis involuta, ſæpenumero fœdiſſimâ morte defuncta, nil minùs ſunt quàm vera *Mumia Ægyptiorum*, quæ ipſa etiam tantum abeſt, ut utiliter intra corpus humanum aſſumi, quin magè plurimùm obeſſe poſſit, de qua revide prolixius differentem *Clariſſ. Joannem Danielem Horſtium in ſua Pharmacopœia Galeno Chymica parte 1. l. 8. c. 2.*

CERATUM CAPITALE.

℞. Sandaracæ,
Thuris,
Maſtiches,
Ligni Aloës,
Santali rubri,
Roſarum rubearum ana drachmam unam.

CUm Ladano, cera, & reſina ana quantum ſufficit, fiat ceratum, ad capitis fluxiones ſiſtendas.

CERATUM CERINE CTESIPHONTIS.

℞. Ceræ citrinæ,
Terebinthinæ,
Olei antiqui,
Salis Nitri ana libram ſemis,
Aquæ communis uncias octo.
Diſſolvatur Nitrum in aqua mortario impoſita ad perfectam colaturam: poſtea ponatur ad ignem, ſemper agitando cum baculo ad perfectam coctionem. Fiant maſſæ in bona forma, cæteris quæ liquari debent injectis.

Vel hac ratione paratur.

Quæ liquari poſſunt liquefacimus, & cum diſſoluta fuerint, Nitrum ex aqua levigatum adjicimus, paulatim id moventes, & aſſiduè, caventeſque ne efferveſcat.

*E*xiccat mirificè humores omnium corporis partium, & præſertim ſeroti. Deſcribitur à Gal. ς' κα]ὰ γένη 404.

ANIMADVERSIONES IN CERATUM CAPITALE, ET CERATUM CERINE Cteſiphontis.

CErati capitalis præparatio fiat tali modo:

℞. *Ceræ flavæ odoriferæ* ℥j.
Terebinthinæ claræ ℥vj.
in qua
Ladani opt. ℥ß. liquata fit.

Quibus liquefactis immiſceantur pulveres ſequentes, nempè
Sandaracæ,
Thuris,
Maſtichis,
Ligni Aloës,
Santali citrini,
Roſarum rubrarum ana ʒj.

Fiat Ceratum aliquandiu in calore leni agitandum, ut eò meliùs uniantur.

Ceratum Cerine ſolâ coctione lentâ ad conſiſtentiam perduci debet, igitur *ſal Nitrum* prius ſolvatur, & poſtea cum *Cera Terebinthina* & *oleo* leniter in vaſe amplo pereoquatur.

CERATUM DIACHALCITEOS GALENI, SEU DIAPALMÆ.

℞. Axungiæ porci veteris à membranis per liquationem & colationem purgatæ libras duas,
Olei veteris,
Lithargyri triti & creti ana libras tres,
Chalcitidis uſtæ uncias quatuor.

Coquantur igne, & moveantur rudiculâ ex ramo Palmæ recentiſſimo confectâ, ac cum probè excoctum erit, adde
Teneriorum Palmæ ramorum minutim inciſorum, & in nodulo ligatorum manipulos quatuor.
Coquantur ad Cerati craſſitiem.

*V*Erè polychreſton eſt hoc Emplaſtrum, valet ad ulcera dyſepulotica, articulorum morbis, bubonibus, ambuſtis, pernionibus, oſſium fracturis, contuſionibus, omnibus denique affectibus, quos rheumaticos vocant, prodeſt; ſanat omnes contuſiones & plagas, œdemata reſiccat. Galen. Fontanellis ligandis unicè deſtinatum eſt remedium, quas minimè ſordeſcere aut excreſcere permittit.*

IN defectu ramorum Palmæ ſumatur rudicula ex recenti ligno quercûs.

ANIMADVERSIONES.

RArus in locis Europæis *Palmæ* proventus eſt, & non niſi in hortis quorundam Magnatum culta viſitur, proindè non ubivis locorum hoc *Ceratum* dextrè, & quidem cum *Palmæ ramuſculis* confici poterit, prout etiam ſæpiſſimè vidi, ſolam rudiculam ex *Palmæ ramo* confectam pro agitatione in ejusdem præparatione ſive coctione adhibitam fuiſſe, atque taliter confectum hoc *Ceratum* in Germaniam aliaſque Regiones, utpotè in quibus illud adeò benè & artificioſè ſcilicet, parari non poſſe arbitrati ſunt, ab exteris fuiſſe translatum. Ut autem in locis illis, ubi *Palmæ rami* teneriores haberi queunt, dextrè parari poſſit, commendo modum ſequentem.

℞. *Teneriorum Palmæ ramorum recentium minutim inciſorum* Miiij. (*vel in defectu recentium aridi rami ſumi poſſunt & in vino humectari, parumq; coqui*)
Axungiæ porci veteris purg. ℔ij.
Olei veteris (ſive non admodùm recentis) ℔iij.

Coquantur ad humiditatis exhalationem, tùm fiat colatura cum expreſſione forti, *colato* adde
Lithargyrii ſubtiliſſ. triti ℔iiiß.
Chalcitidis uſtæ, vel quod meliùs eſt, Vitrioli albi, (quia Chalcitis nihil aliud eſt quàm Vitriolum,) in aqua ſimplici vel decocto ramorum Palmæ ſoluti ℥iiij. *vel* v.

Coquantur igne lento ad conſiſtentiam *Emplaſtri* vel *Cerati*, rudiculâ ex *Palmæ ramo recenti* ſemper inter coquendum agitando, fiatque *Emplaſtrum* vergens ad albedinem.

Nota,

Nota: quod in Germania & aliis locis, ubi *Palma* haberi nequeunt, ſatis commodè rudicula pro agitando *Emplaſtro*, ex *viridi ramo quercino* confici, & loco *teneriorum Palmæ ramorum folia tenera quercina recentiſſima* ſubſtitui poſſunt. Videatur etiam vera ejus præparatio in *Diſpenſatorio ſubſequenti novo*.

DIADICTAMNUM, SEU SACRUM GALENI.

℞. Olei veteris libras duas ſemis,
Lithargyri libram unam, unciam ſem.
Æruginis unciam unam,
Squamæ æris drachmas ſex,
Colophoniæ uncias ſex, drachm. duas,
Pollinis Thuris unciam unam ſemis,
Ammoniaci uncias duas,
Æris uſti unciam unam,
Diphrygis,
Gentianæ ana drachmas ſex,
Propoleos,
Aloës ana unciam unam,
Galbani unciam unam ſemis,
Ariſtolochiæ rotundæ,
Dictamni Cretenſis ana unciam unam, drachmas duas,
Ceræ drachmas viginti quinque.

Confice in hunc modum:

Lithargyrum cum oleo mixtum coques tantiſper, dum probè coierint, continenter agitando, & additis ærugine & ſquamâ æris, ferveant aliquantulùm. Exime igni, & dum adhuc bulliunt, immitte reſinam & Ammoniacum in aceto diſſoluta, ac eò usque commove, donec deferbuerint, tum ceram & æs uſtum immitte. Rurſus coquantur igne, & cum non inficient manus exime, & adde reliqua tenuiſſimè trita, probè moveto, ac confice Magdaleones.

P*Rodeſt ad vulnera recentia, nervorum præciſiones, vetera ulcera, quæ cicatricem non facilè admittunt, abſceſſus, ſtrumas, furunculos, durities, tela, aculeos & oſſa ex capite educit: nec non ad cujuslibet virulentæ beſtiæ ictus efficax exiſtit.*

ANIMADVERSIONES.

MOdus annexus *hujus Cerati* conficiendi erroneus eſt; proindè ſaniorem alium ſubnecto. Videlicet,

℞. *Olei veteris* ℔iiß.
Lithargyrii ℔iß.

Coquantur ad conſiſtentiam *Emplaſtri vel Cerati mollioris*, paucis duntaxat ebullitionibus, in quo liqueſiant

Colophoniæ ℥vj.
Ceræ citrinæ odoratæ ℥iiij.

Remota ab igne interim aſſerventur; Tùm in alia patella cum *aceti ſ. q.* ſolvantur

Gummi Ammoniaci ℥ij.
Galbani ℥jß.

ad formam pultis, non multum nec diu coquendam, quibus adhuc calentibus ſenſim admiſceantur *Emplaſtrum ſuperius decoctum*, & alternatim etiam *pulveres ſubſequentes*, prout ſæpiùs in præcedentium *Emplaſtrorum animadverſionibus* edocui. Ut autem cuncta eò meliùs uniantur, in diplomate invicem benè liquata aliquandiu agitentur. *Pulveres* hi ſunt

℞. *Æruginis* ℥j.
Squamæ æris aut æris uſti, vel Croci Veneris ℥iiß.
Thuris ℥iß.
Aloës ℥j.
Gentianæ ʒvj.
Ariſtoloch. rotundæ
Dictamni Cretici ana ℥j. ʒij.
M. fiat pulvis.

Nota: quod ſquama æris nihil diverſum ſit ab ære uſto, quia dum tunditur æs prius candefactum, ſquamulæ abſcedunt, ceu æs combuſtum. Pariter etiam Diphryges nihil aliud eſt, quàm æs uſtum; nimirùm, quod ab ære abſcedit calcinatum aut uſtum, cùm in aquam frigidam æs liquatum effunditur, in ea relinquitur: Quid igitur opus eſt, entia citra neceſſitatem multiplicare? Quod autem Galenus ea confuderit, mirum non eſt, cùm ipſius tempore ſimilia metallica non ità diſtinctè, uti hodiernâ die, innotuerint.

CERATUM DE GRATIA DEI NICOLAI.

℞. Terebinthinæ libram ſemis,
Reſinæ libram unam,
Ceræ albæ uncias quatuor,
Maſtiches unciam unam,
Verbenæ,

Betonicæ,
Pimpinellæ ana manipulum unum.
Herbæ piſtentur, & in vino albo odorato bulliant usque ad conſumptionem tertiæ partis, colentur, deinde herbæ abjiciantur, ac Cera, Reſina, & Maſtiche cum colatura ponantur, ac bulliant iterum agitando donec incorporentur: tunc deponantur ab igne, & addatur Terebinthina, ac totum agitetur benè cum ſpatula, & fiat Ceratum.

Sordida repurgat, inflammata lenit, durata emollit, vulnera conſolidat, nervorum inciſiones glutinat, & furunculos mitigat, præſertim ſi cx vino rubro conficiatur.

ANIMADVERSIONES.

Eſto hujus Cerati præparatio talis:
℞. *Ceræ flavæ*,
Reſinæ ana ℥x.
Liquefiant & colentur, quibus adde
Terebinthinæ ℥iiij.
in qua
Maſtichis ℥j. ſoluta & liquata ſit:
Item
Extracti Verbenæ,
Betonicæ,
Pimpinellæ cum radicibus ana ℥ß.
Fiat Ceratum.

ISIS EX GALENO.

℞. Ceræ albæ drachmas quinquaginta,
Squamæ æris,
Æruginis,
Ariſtolochiæ,
Thuris,
Salis Armoniaci,
Ammoniacæ guttæ,
Æris uſti ana drachmas quatuor,
Aluminis uſti drachmas tres,
Myrrhæ,
Aloës,
Galbani ana drachmas ſex,
Olei veteris uncias quinque.
Coquantur, deinde ſubigantur manibus aceto forti lotis, & fiant Magdaleones, quos in aceto repones diebus decem.

Uſurpatur ad fœda ulcera & fiſtuloſos ſinus, carnem putridam abſumit, ac fœdam ulcerum antiquorum, & quæ mali moris, ſaniem exſiccat & abſtergit.

Alii addunt radicis Dracontii drachmas quatuor.

ANIMADVERSIONES.

Paretur hoc Ceratum juxta modum ſequentem.
℞. *Olei veteris* ℥v.
Æris uſti ℥j.
Æruginis,
Salis Armoniaci ana ℥ß.
Aluminis uſti ʒiij.
Aceti vini fortis ℥vj.
Coquantur lento igne, rudiculâ ſemper agitando, addendo etiam in fine, antequam humiditas totaliter evaporârit,
Ceræ citrinæ ℥vij.
Continuatâ coctione ad omnimodam humiditatis abſumptionem, & *Cerati mollioris conſiſtentiam* perducatur, quod calidè aſſervabis. Interim in alia patella diſſolve in *ſ. q. aceti*,
Ammoniaci pulveriſati ℥ß.
Galbani puri ʒvj.
ad formam pultis, admiſcendo alternatim & per vices *ſuperius coctum Ceratum*, & ſubſequentes *pulveres*, juxta modum ſuperiùs inculcatum, utpotè
Ariſtolochiæ,
Thuris ana ℥ß.
Myrrhæ,
Aloës ana ʒvj.
M. fiat pulvis, & ex omnibus ſ. a. commixtis Ceratum.

CERATUM MATRICALE, VEL DE GALBANO.

℞. Galbani præparati unciam unam ſem.
Aſæ fœtidæ unciam ſemis,
Myrrhæ rubeæ drachmas duas,
Bdellii mollis drachmam unam,
Gummi Animæ drachmas tres,
Tacamahacæ drachmas quinque,
Matricariæ pulveriſatæ,
Artemiſiæ ana drachmam ſemis,
Seminis Dauci ſcrupulum unum.
Gummi diſſolvantur in aceto, & fiat Ceratum.

Uterum

Uterum frigidum calefacit, ejus flatulentiam diſſipat, eum elocatum reponit, ac in propriâ ſede coërcet, doloresq́ ejus frigidos placat.

ANIMADVERSIONES.

Neceſſum eſt, ut huic *compoſitioni* aliquid addatur, quo cum *ſpecies* in conſiſtentiam *Cerati* coire queant; Nam non cuncta hanc *Compoſitionem* ingredientia *Gummata* in *aceto* ſe diſſolvi patiuntur, utpotè *Gummi Animæ*, *Tacamahaca*, *Bdellii*, *Aſa fœtida*, quæ nullo modo in eo ſolvuntur, ſed potiùs in *Terebinthina* & *oleis*: *Galbanum* verò & *Myrrha* aliquantum equidem in *aceto* liquefiunt, ſed uti ſæpiùs dixi, non vera & genuina hæc eſt ſolutio. Proindè qui vult, poterit tali modo præparationem *hujus Cerati* inſtituere, nimirùm

℞. *Galbani in aceto q. ſ. ad pultis formam ſoluti* ℥iß.

cui adde

Terebinthinæ claræ ℥ij.

in qua

Pulv. Gum. Tacamahacæ ℥v.

Animæ ℥iij. &

Aſæ fœtidæ ℥ß. diſſoluta & liquefacta ſint, ac alternatim etiam de pulveribus ſequentibus, (utporè

Pulv. Myrrhæ ℥ß.

Matricariæ,

Artemiſiæ ana ʒij.

Sem. Dauci ʒiß.

ut et

Bdellii in aqua Matricar. ſoluti ʒj)

portiuncula adjiciatur, fiatque Ceratum.

CERATUM OESYPI MESUÆ.

℞. Ceræ flavæ uncias tres,
Olei Chamæmelini,
Irini ana uncias ſex,
Maſtiches unciam unam,
Spicæ Nardi drachmas duas ſemis,
Croci drachmam unam ſemis,
Terebinthinæ unciam unam,
Reſinæ unciam ſemis,
Oeſypi uncias decem.

Emollit, lenit, concoquit, & maturat, duros tumores ac tophos membrorum digerit, crudosq́ abſceſſus maturat. Philagrii ad prædicta omnia efficacius.

CERATUM OESYPI PHILAGRII.

℞. Croci drachmas quinque,
Bdellii,
Maſtiches,
Ammoniaci,
Aloës,
Styracis liquidæ ana drachmas ſeptem,
Ceræ flavæ libram unam,
Terebinthinæ unciam unam ſemis,
Medullæ cruris Vaccæ,
Adipis Anſeris ana drach. quindecim,
Oeſypi humidæ libram unam ſemis,
Olei Nardini, quantum ſatis.

Bdellium, Ammoniacum & Aloë diſſolvantur in aqua, in quâ Fœnugræcum & Chamomilla ſint macerata, poſtea aliis commiſceantur. Poſt Philagrium addiderunt nonnulli

Succi Scillæ uncias tres,
Sevi Vitulini drachmas quindecim,
Thuris unciam unam,
Ceræ uncias novem.

ANIMADVERSIONES IN CERATUM OESYPI MESUÆ ET PHILAGRII.

Quod *Cerata hæc de Oeſypo nuncupata* attinet, vix illa merentur, ut ipſorum correctioni vel tantillum operæ demus, utporè quorum primum nullo modo ad conſiſtentiam juſtam *Cerati* cogi poteſt, niſi diu ac fortiter coquatur & quaſi comburatur: In qua coctura vehementi tùm ſpirituoſæ & oleaginoſæ ingredientium partes, quibus tamen maxima vis penetrandi, concoquendi, digerendi, &c. ineſt, penitus exhalat.

Alterum verò Oeſypi Ceratum qui parare voluerit, obſervet ſedulò modos plurimos in *antecedentibus noſtris animadverſionibus* edoctos, & vel ſolâ ac ſimplici mixturâ illud efficiat, liquefaciendo *Ammoniacum in Terebinthina*, *Maſtichen* verò in *oleo Nardino*; cujus tamen *olei* non nimium addendum erit, ne admodum molle efficiatur *Ceratum*.

Nota: quæ de *Oeſypo* dicenda eſſent, ex propria ejus præparatione & annexis *animadverſionibus* petantur.

CERATUM DIAPIPEREOS GALENI.

℞. Lithargyri argentii,
Ceruſſæ ana libram unam,
Olei communis libras duas,
Ceræ uncias ſex,
Terebinthinæ uncias tres,
Thuris unciam unam ſemis,
Aluminis drachmas ſex,
Piperis drachmas tres.
Fit in hunc modum:

Lithargyrum leviſſimè tritum coquatur ad Solem in oleo, quæ tantiſper movenda, donec craſſitiem habeat, nec manus inquinet. Deinde adduntur cera & Terebinthina: his liquatis injice pulverem tenuiſſimum Thuris, Aluminis, & Piperis, poſtremò Ceruſſam tenuiſſimè pulveriſatam, ſemper movendo: Confice Ceratum ad juſtam craſſitiem.

Senum ulcera curat, & eorum, qui mollem habent cuticulam, juvat. Omne ulcus curat, & non facilè cicatricem admittit.

ANIMADVERSIONES.

Ex enumeratis ingredientibus *Ceratum* hoc vel *album* vel *nigrum* vel etiam *gryſei coloris* prout libuerit, confici poterit, pro diverſitate coćturæ & regimine ignis. Obſerventur itaque in ipſius præparatione antecedentes noſtræ ſimilium *Emplaſtrorum animadverſiones*, & juxta illas artificioſè conficiatur.

CERATUM EX PELLE ARIETINA ARNOLDI DE VILLA NOVA.

℞. Lithargyri,
Lapid. Hæmatitis,
Sanguinis Draconis,
Boli Armenæ,
Opii,
Maſtiches,
Ammoniaci,
Mumiæ,
Galbani,
Thuris,
Coſti,
Lumbricorum ana drachmam ſemis,
Picis nigræ,
Colophoniæ,
Ceræ albæ ana uncias duas,
Rad. Conſolidæ majoris,
minoris ana drach. tres.
Roſarum rubearum,
Myrrhæ,
Aloës ana grana decem & octo,
Succi Hypociſtidis,
Gallarum immaturarum,
Balauſtiorum,
Ariſtolochiæ rotundæ ana drach. ſex,
Viſci quercini drachmas duas,
Terebinthinæ uncias duas,
Sanguinis hominis rufi uncias novem.
Confice ſic:

Pellem Arietinam integram cum omnibus pilis coques in aqua, donec ferè omninò diſſoluta ſit, in lentorem quendam, quem colabis. Hujus colaturæ ſume libram unam, immitte in vas novum, in quo viſcum liquabis lento igne, rudiculâ ſemper agitando; injice deinde lumbricos, poſtea ceram, Terebinthinam & Maſtichen: his liquatis adde Gummi aceto diſſoluta, & coque ad Cerati craſſitiem. Poſtremò injice, quæ terenda ſunt probè trita, probéque miſce, & confice Magdaleones.

Ad membrorum luxationes adhibetur, præcipuè verò herniofis prodeſt.

ANIMADVERSIONES.

Magna ſæpenumerò apud Pharmacopœos, major verò apud Chirurgiæ candidatos, quibus *hæc compoſitio* nonnunquam pro magiſterio vel examine aſſignatur, de ingenti hujus *Cerati* parandi difficultate querela eſt; quod ipſum tamen, ſi modò *ſpecies* ordinatim & non ita confuſè ponantur, & ſtupidus ac abſurdus ille præſcriptus conficiendi modus deleatur, paratu facillimum eſt, ut ex ſubnexa noſtra legitima præparatione, quâ vires omnes ingredientium integræ conſervantur, quorundam etiam adaugentur, diſpaleſcet. Nimirùm,

℞. Radic.

℞. *Radic. Ariſtalochia rotunda*,
Florum Balauſtii,
Gallarum immaturarum ana ʒvj.
Radic. Conſalid. majoris ℥j.
minoris ℥ß.
Roſarum rubr. exſiccat. ʒij.
Sacchari Saturni, ſive ſalis Lithargyrii,
Sanguinis Draconis,
Boli Armena,
Lapidis Hæmatit.
Lumbricorum exſiccat.
Opii Thebaici ana ʒj. } *ſoluta hæc tria in decocto Tormentillæ & Perfoliata.*
Succi Hypociſtidis ʒvj.
Aloës Epatica ʒj.
Sanguinis hominis recenter è vena extracti & non ſicci ℥ix.
Mucilaginis ex pelle Arietina per coctionem diuturnam cum aq. extractæ ℔j.

Coquantur, prius trita quæ terenda ſunt in *pulverem ſubtilem*, lento igne ſpatulâ continuò agitando (ne ſpecies fundo patellæ adhæreant, comburantur & empyreuma contrahant,) ad *Cataplaſmatis ſolidioris vel durioris conſiſtentiam*: Cui ab igne remoto adde invicem liquata & per linum colata:

Picis nigra,
Colophonia,
Cera flava odorif. ana ℥ij.
Item
Pulv. Maſtichis,
Gummi Ammoniaci,
Thuris,
Aſphalti,
Myrrha,
Galbani electi ana ʒj.
cuncta hæc in
Terebinthina clara ℥ij. liquatorum & diſſolutorum,
necnon
Viſci quercini in particula ol. Hypericonis ſoluti & per pannum lini. colati ʒij.
Fiatque juſtæ conſiſtentiæ Ceratum.

Nota: ſi quis velit huic *Cerato ſanguinem prius ſiccatum* admiſcere, per me quidem licebit, ſi verò mei arbitrii hæc res foret, *ſanguinem recentem è vena proſilientem* ſiccato ſubſtituerem, prout etiam in compoſitione præſenti facere præcepi.

CERATUM PRO HERNIOSIS D.D. NORIBERGENSIUM.

℞. Pulv. Maſtiches,
Mumiæ,
Thuris,
Electri ſive Succini,
Gummi Arabici,
Tragacanthi,
Aloës optimæ,
Balauſtiorum,
Roſarum ana unciam ſemis,
Sanguinis Draconis,
Boli Armenæ,
Lapidis Hæmatitis ana drachmas ſex,
Olei Roſatum uncias tres,
Myrtini,
Maſtichini ana unciam unam,
Cum cera & reſina quantum ſufficit,
Fiat Ceratum.

ANIMADVERSIONES.

QUi *Alaën* pro *Cerati* hujus dextra præparatione in *decocto aliquo adſtringente & vulnerario* diſſolvere, & *Tragacanthum* ac *Gummi Arabicum* cum eodem *decocto* in mucilaginem craſſam convertere voluerit, illi liberum eſto. Cæterùm *ceræ* ℥vj. circiter, & *picis* ℥j. *vel altera* ſufficient pro debita hujus *Cerati* conſiſtentia acquirenda; Quoad reliqua ipſum paratu facillimum eſt.

CERATUM SANTALINUM MESUÆ.

℞. Roſarum rubearum unciam unam ſemis,
Santali rubri drachmas decem,
albi,
Citrini ana drachmas ſex,
Boli Armenæ drachmas ſeptem,
Spodii drachmas quatuor,
Camphoræ drachmas duas,
Ceræ albæ uncias ſex,
Olei Roſati libram unam.
Confice ſecundum artem.

P*Hlegmonas & calidas intemperies ventriculi & hepatis, atque aliarum partium emendat*,

ANIM.

ANIMADVERSIONES.

NEceſſum eſt in hujus *Cerati* confectione, ut pondera *ceræ* & *olei Roſati* inverıantur, ſi debita *Cerati* conſiſtentia exoptetur: Accipiatur autem *Ceræ flavæ* ℔j. *olei verò Roſarum* duntaxat *libra dimidia*. Pro *Spodio*, *Ebur ipſum tritum* ſubſtitui poſſet; *Camphoram autem* in *oleo* diſſolvere, & ultimò demùm, ubi quaſi refrixerint, admiſcere præſtabit; In reliquis nulla eſt difficultas.

CERATUM SPARADRAPPUM VIGONIS.

℞. Hordei,
Myrtillorum,
Olei Roſati ana uncias duas,
Unguenti Populei uncias duas ſemis,
Pinguedinis Vituli,
Vaccæ ana libram ſemis,
Axungiæ porci uncias quinque,
Foliorum Plantaginis,
Solatri,
Matriſylvæ ana manip. duos,
Vini Granatorum uncias octo.

Omnia ſimul piſtentur & conquaſſentur, ac per diem naturalem permaneant: deinde bulliant ad conſumptionem vini. Poſtremùm colentur, colaturæ adde ſequentia

Lithargyri auri,
Argenti ana uncias tres,
Minii drachmas decem,
Boli Armenæ,
Terræ ſigillatæ ana drachmas ſex.

Bulliant iterum, ac baculo agitentur, & cum cera alba, quantum ſufficit, fiat Sparadrappum, addendo in fine coctùræ

Camphoræ drachmas duas,
Terebinthinæ uncias tres ſemis.
Miſce.

F*Luxiones quâcunque corporis parte irruentes intercipit, & ad locum affectum devolvi vetat.*

ANIMADVERSIONES.

HOc Ceratum commodiſſimè paratur modo ſequenti.

℞. *Hordei*,
Myrtillorum ana ℥ij.
Foliorum Plantaginis,
Solatri,
Matriſylvæ ana Mij.

Incisa & contuſa infundantur in
Axungiæ porcinæ ℥v.
Pinguedinis vel ſevi Vitulini,
Vaccini ana ℔ß.
Vini Granat. vel aceti fortis ℔j.

Stent in digeſtione loco calido per diem unum vel alterum, poſtea parùm coquantur, non tamen ad omnimodam humiditatis abſumptionem, fiatque colatura cum expreſſione forti. Colato & expreſſo addantur

Lithargyrii auri,
Argenti ana ℥vij.

Coquantur lento igne continuò agitando ad conſiſtentiam *Emplaſtri durioris*, coloris ex cineritio albicantis, cui immiſceantur,

Ceræ citrinæ ℥iij.
Olei Roſarum ℥iß.
Ung. Populei ℥ij.
Minii cribrati ʒx. *vel* ℥iß.
Boli Armenæ &
Terræ ſigillatæ ana ℥j.

Agitentur benè & ſatis diu in calore, ultimò tandem ubi parùm refrixerint, *Camphoræ* ʒij. in *olei Roſarum* ℥ß. ſolutæ addantur, & fiat *Ceratum*.

CERATUM STOMACHALE GALENI.

℞. Roſarum rubearum,
Maſtiches ana drachmas viginti,
Foliorum Abſinthii drachmas quindecim,
Spicæ Nardi drachmas decem,
Ceræ mundæ uncias quatuor,
Olei Roſacei libram unam ſemis.

Ceram & oleum aliquoties ex aquâ Roſarum lavabis, & excolatâ omni aquâ, rurſus ad lentum ignem diſſolves. Deinde alia omnia in ſubtiliſſimum pulverem trita inſpergantur.

V*Entriculum infirmum unà cum hepate roborat, ac horum dolorem à frigida cauſa lenit, vomitiones compeſcit, & concoctioni opitulatur.*

❧:(9):❧

ANIM-

ANIMADVERSIONES.

LOtionem illam ineptam *Ceræ & Olei Roſacei*, utpotè quâ ſaltem efficacia & fragrantia ipſorum eluitur, jam ante in ſuperioribus *Unguentis Roſarum, Pomatæ, & Reginæ* reprobavimus, quam etiamnum hîc omittere omninò utile eſſe cenſemus. Cæterùm ſolâ ac ſimplici ingredientium commixtione *hoc Ceratum* parari conſuevit; notandum tamen, quod *olei* quantitas vel diminuenda, vel *ceræ* adaugenda ſit, ſi *cerati debitam conſiſtentiam* exoptas: Aſt longè meliora *Emplaſtra ſtomachalia* in præcedenti *claſſe* à nobis annotata & commendata ſunt, ad quæ benevolus Lector urgente neceſſitate recurrere poterit.

MEDICA-

MEDICAMENTORUM PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ.

CLASSIS VIGESIMA,

CONTINENS

PRÆPARATIONES QVOrundam ſimplicium, quorum in hoc opere mentio facta eſt,

NEC-NON

IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

C*Ontinet* hæc Claſſis *quorundam* ſimplicium, *partim ex regno* vegetabili, *partim ex* animali & minerali *depromptorum*, *præparationes*, *quas potius* deſtructiones *ipſorum pro maxima parte dixeris*, *quæ quantoperè ſedulâ reviſione & ſeriâ correctione indigeant*, *ex ſpeciali ac ſingulari* uniuscujusque præparatione *patebit*.

ADIPUM PRÆPARATIO.

Adeps quivis exciſus à membranis, exemptis venulis ac fibris toties lavetur, donec purus evaſerit. ' Mercurialis calidâ aquâ lavari vult, verùm pinguedines frigidâ lotæ ſolidiores fiunt, & magis candidæ, ut experientia monſtrat in parando unguento Roſato Meſuæ. Dioſcorides adipem colliquatum colat, ac reponit.

ANIMADVERSIONES.

HÆc ipſa *adipum præparatio* vel inepta *lotio* nullius prorsùs utilitatis eſt, tùm quòd *pinguedinibus* per crebras illas *ablutiones* multum de viribus detrahatur, tùm etiam quod ipſis à *lotione* illa *humiditas aliqua* impacta maneat, quæ poſtea in cauſa eſt, ut eò citius ranceſcant, ſitum contrahant, ac tractu temporis etiam ingentem concipiant putorem, & conſequenter ad plurima, præſertim *unguenta odorifera*, e. g. *Roſarum & Pomat. &c.* inhabiles reddantur. Inſuper etiam ſuperflua eſt *adipum*, *pinguedinum*, *& ſevorum lotura*, quippè enumerata impura non ſunt, ſi purè & nitidè ex *animalibus* excipiantur, neque etiam pravâ aut noxiâ aliquâ qualitate infecta, ſed ſuis ſolummodò nativis virtutibus imbuta ſunt, quas adeò incogitanter eluere, nefas eſſet. Præſtabit itaque cum *Dioſcoride* ſimpliciter *adipem liquatum* colare, colatumque ſtatim recondere, & quantum poſſibile etiam ab aëre humido præſervare.

ÆRIS

ÆRIS USTIO.

Æris bracteæ in fictile immittantur, interpoſito inter ſingulas lamellas ſalis communis, aut Sulphuris pulvere, atque ſic ſtratum ſuper ſtratum paretur, quod igne uratur ad ſufficientiam: cinis relictus aquâ calidâ ſæpiùs affuſâ dulcoretur, qui rubicans evadit à ſale vel nitro; niger autem, ſi per Sulphur præparetur.

ANIMADVERSIONES.

INſigniter diſcrepant *uſtiones Æris*, peractæ cum *ſale* vel *nitro*, ab his quæ cum *Sulphure* fiunt: Etenim *lamina Æris*, ſi prius purgatæ per *urinam* (in qua candefactæ extingui debent) poſtmodùm cum æquali vel duplo pondere *Sulphuris triti* ſtratificatæ urantur, ad omnimodam deflagrationem *Sulphuris*, verè calcinantur & fragiles evadunt, ut in pulverem totaliter tundi poſſint, qui *pulvis Æris* ſi ulteriùs (ſæpiusque cum *Sulphure trito*) unciam unam vel alteram *Sulphuris* ſumendo *pro libra una pulveris Æris*,) commixtus rudiculâ ferreâ continuò agitando ad conflagrationem *Sulphuris* calcinetur, tandem in *Crocum* rubicundum forti calcinatione redigi, vel affuſione *aqua* & iteratâ extractione in *Vitriolum Veneris caruleum* elaborari poteſt. Quod ipſum *Vitriolum* ſolâ calcinatione vehementiori & expulſione *ſpiritus* (Sulphuris potiùs quàm proprii,) iterùm in *Crocum Veneris rubicundi vel ſpadicei coloris*, commutatur. Qui *Crocus*, ſive ex *Vitriolo*, ſive per ſimplicem calcinationem factus ſit, ſtupidiſſimè à quibusdam Chymicis *aquâ* edulcorari præcipitur: nam ſive is *vi adſtringente*, ſive etiam *apertente* polleat, illa tota per edulcorationem tollitur, quippe utraque vis, in *ſale metallico Vitriolato*, in aqua reſolubili conſiſtit, adeoque etiam eâ affuſâ, & hoc ſoluto *Croco* omnis, quæ ipſi ineſt, efficacia detrahitur, & *mortua terra*, niſi de novo elaboretur, ex eo efficitur. *Uſtio* autem *æris*, quæ addito *ſale* vel *nitro* fit, ſaltem aliqualis, non verò totalis ejus calcinatio eſt, propterea quod duntaxat ſuperficies laminarum nonnihil calcinentur, quæ ſi *aquâ* abluantur, & à *ſale* liberentur, *Æs uſtum* fundum petit inſtar *Croci*, in exigua aurem quantitate; Et tali modo *calcinatum Æs*, veterum Chymicorum fuit *Crocus Veneris*, qui tamen mehercle, etiamſi magno labore paratus, inefficax eſt, nec ullis manifeſtis ſiccandi vel adſtringendi qualitatibus donatus; ſed tanquam *calx metalli*, non niſi in *fortibus aquis* reſolubilis, præſertim externè adhibitus, parùm præſtare poteſt: Itaque ultimæ huic præparationi *Æris* ſuperiorè, quæ fit cum *Sulphure* longè præferendam, edulcorationem verò intermittendam eſſe cenſeo.

AGARICI PRÆPARATIO.

Nihil aliud eſt apud nos, quàm Agaricus Trochiſcatus, cujus deſcriptio habetur ſuperiùs fol. 197.

ANIMADVERSIONES.

A*Garicus* beneficio *infuſi Zingiberis* cum *vino* facti, in *Trochiſcos* redactus, licet tantoperè correctus non ſit, aut in virtutibus ſuis exaltatus, nihilominus à plurimis partibus heterogeneis, lignoſis, ſaxoſis, aliisque impuritatibus, dum radulâ comminuitur, liberatur: Accedit etiam hoc utilitatis, quod efformatus in *Trochiſcos*, leviori negotio poſtea ſubtiliter teri & commodiùs ægrotantibus propinari poſſit; Nam crudus veluti plumoſus ac ſummè leviſſ eſt, nauſeam facilè aſſumenti procreans: Itaque ſufficiat hac vice præfata præparatio: Proſtant etiam alia ex ipſo parata medicamenta, ſcilicet *extractum*, *reſina* & ſimilia, ut, qui *trochiſcato Agarico* non eſt contentus, ad illa confugere poſſit. Cuicunque etiam placuerit, nonnulla convenientiora alia in ipſius trochiſcatione addere, ipſi liberum erit.

ALOES LOTA, VEL LOTIO.

℞. Aloës Succotr. quantum volueris, ſuperfunde aquæ pluvialis deſtillatæ, quantum ſatis, ſtent per diem & noctem in balneo tepido, ſæpiùs movendo, donec Aloës ſoluta ſeparetur à fecibus, colatura clara inſpiſſetur Sole vel loco calido ad juſtam craſſitiem, ſervetur uſui.

Solemus etiam parare cum ſucco Ro-

ſarum, ut videre eſt in deſcriptione pilularum de Aloë lota ſuperiùs folio 108.

ANIMADVERSIONES.

A*Loë Succotrina* ſi pura eſt, nec heterogeneis rebus permixta, ſimiliter *Aloë Epatica*, hâc impropriâ & inutili lotione opus non habet; Si verò ſordibus, puta ſtramine, lapillis, ſegmentis lignorum & ſimilibus permixta ſit, eam diſſolvere & colare neceſſum eſt, quod autem commodiùs *ſpiritu vini*, utpotè qui ſimul etiam partes reſinoſas ejusdem ſolvit, quàm *aquâ*, quæ has intactas relinquit, perficitur. *Infuſcatam autem Aloën quamcunque*, ſive illa *infuſione Violarum* ſive *Roſarum* aut aliâ fiat, in ſuo precio relinquo & magnifacio.

ALUMINIS USTIO.

℞. Aluminis quantum volueris, ponatur in fictile novum, & tamdiu uratur, donec totum Alumen efferbuerit, nec ulteriùs ſpumam emittat, refrigeratum ſervetur ad uſum.

ANACARDIORUM PRÆPARATIO.

Anacardia teruntur, macerantúrque in aceto acerrimo diebus ſeptem, deinde coquuntur lento igne, colanturque; remanentia ſiccatur, atque ea eſt ſubſtantia Anacardiorum præparata.

ANIMADVERSIONES IN USTIONEM ALUMINIS ET ANACARDIORUM PRÆparationem.

MIſsâ *uſtione Aluminis* (quæ quidem in Alembico terreo vitreato fieri poſſet, ut *Spiritus ejus*, qui præſcripto modo perit, aſſervaretur,) ceu rei levioris precii, *præparationem Anacardiorum*, correctione ſummoperè indigentem aggredior, quæ ſi ſecundum literam intelligi debet, ineptiſſima eſt, & ab Authore ipſo, qui hanc poſteritati commendavit, penitus non intellecta: Ac quamvis conceſſerim, *Anacardia ſicca*, ſi tantâ exurenti qualitate, qualiter quidem vulgò, aſt falsò putatur, prædita eſſent, *aceto* præparari poſſe, tamen id alio magis rationabili modo fieri oporteret, ſcilicet ipſa in mediocri *aceti* quantitate macerando, & ubi probè illud imbiberint, unà cum *aceto* per evaporationem lentè exſiccando: Vel etiam eum *aceto extractum* ex ipſis parando, idque in uſum trahendo: Aſt *trita Anacardia* cum *aceto* coquere, *acetum*, cui omnis vis & efficacia *Anacardiorum* ineſt, per colaturam ab ipſis ſeparare, ac remanentiam viribus exutam pro ſubſtantia *Anacardiorum* præparata vendidare, id ſanè ſummæ ſtupiditatis & dementiæ præbet indicium: Proindè qui *Anacardia* impoſterum dextrè præparare ſatagit, ille dictum noſtrum amplectatur modum, & linquat haſce nugas, rerumque deſtructiones.

ARI RADICUM PRÆPARATIO.

Radices Ari optimè mundatæ teſſellatimque inciſæ, macerentur in vino albo, ſpacio viginti quatuor horarum; poſtea effundatur vinum per inclinationem, & ita repetatur, ſecundâ & tertiâ vice ſemper affundendo novum vinum: Tunc exiccentur radices, ſerventurque ad uſum.

ANIMADVERSIONES.

QUamvis *radices ari* (recentes) vim & ſaporem exurentem habeant, non tamen exiſtimo tàm frequenti affuſione *vini*, & toties reiteratâ effuſione ſive ſeparatione ejusdem opus eſſe, utpotè quo ipſo nil efficitur ampliùs, quàm quod tota vis & efficacia è *radicibus* extracta eluatur: Proindè præſtabit ad modum ſuperiùs in *præparatione Anacardiorum* indigitatum, *vinum* ipſis affuſum non effundere, ſed unà cum *radicibus* per evaporationem exſiccare. Mihi tamen ſi daretur optio, miſsâ hac aſſignatâ præparatione, ipſas *radices Ari ſimpliciter exſiccatas* traherem in uſum, cùm acrimonia illarum in ipſa exſiccatione iis adimatur.

ASELLORUM PRÆPARATIO.

℞. Aſellorum quantum volueris, infundantur

dantur in vino albo per noctem, exiccentur, & pulveriſentur macerenturq; poſtea in vino Malvatico per diem & noctem; reſiccentur ſuper prunas. Iterum pulveriſentur, & in vino Malvatico infundantur, & ſic tertiâ vice, ultimò reſiccentur ſuper prunas, pulveriſentur tenuiſſimè, & ſerventur.

AVELLANARUM PRÆPARATIO.

Avellanæ ablato cortice extimo duro, in vaſe aliquo ſtanneo furfuribus additis ſpatulâ ſupra ignem tamdiu agitantur, donec calore omnis ipſarum humiditas interna ſit abſumpta, deinde pellicula, quâ teguntur, ipſis detrahitur. Cavendum autem ne deurantur. Adhibentur ad Diaſenæ Nicolai.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM ASELLORUM ET AVELLANARUM.

IN præparatione *Aſellorum* hoc unicum notare velim, ne *vinum* vel ſimile, quod ipſis pro maceratione aut correctione affunditur, effundatur, & abjiciatur, ſed lento calore unà cum illis usque ad omnimodam ſiccitatem inſpiſſetur; Neque enim venenoſitas ulla ab *Aſellis* pertimeſcenda eſt, quin potiùs cavendum, ne in doſi ac utendi modo error committatur.

Avellanarum præparationem ceu nugacem & ridiculam, lubens prætereo, quippe quæ talis eſt, quâ cuncta *Diſpenſatoria*, & ipſa quoque *Diaſena Nicolai*, ut potè quæ â pauculis illis granis *Avellanarum*, quarum aliàs â multis non exigua quantitas absque tam exacta decorticatione comeditur, nullas eximias mutuabitur virtutes, commodè carere poſſit.

BOLI ARMENÆ PRÆPARATIO.

Separentur ſordes omnes & arenulæ aquâ Roſaceâ, ut ter vel ampliùs perfuſa ſiccataque, tandem pura evadat. Alii pro Roſacea acetum adhibent: quidam peſtilenti tempore vino primùm abluunt, poſtea Roſaceâ, vel ſimili aliquâ accommodatâ aquâ. Sunt etiam qui compoſitam adhibeant, de quibus videndi libelli de peſte conſcripti.

ANIMADVERSIONES.

OMnem *terram* (pinguem præſertim,) *aſtris* imprægnatam, *ſaleq́ centrali* imbutam eſſe, neminem eſſe credo, qui eat inficias, atque hoc ablato, omni etiam virtute *terra* ſpoliatur; Quid autem aliud *hac præparatione*, quæ per frequentes ablutiones fit cum *aqua vino & aceto*, efficitur amplius, quàm quòd potiores *terræ* virtutes, dicto in *ſale* (quod in quovis liquore reſolubile eſt,) fundatæ eluantur. Itaque cùm quælibet *Bolus* ſatis pura inveniatur, ac ferè nullis vel paucis lapillis commixta, (qui tamen facili negotio ab iis, ſi qui ſint, manuum operâ ſeparari poſſunt;) relinquamus hanc ineptam *præparationem*, cùm longè conſultius ſit & laudabilius rerum virtutes augere, quàm manifeſtè easdem, uti hîc fit, deſtruere. Et ſi alicui volupe eſſet, *Boles* vel *terras medicinales* majoribus virtutibus imprægnare, is illas *rore Majali*, vel *aquâ pluviali, ingenti tonitru & fulgure delapsâ* frequenter imbuere ne gravetur, quo facto illas aëri & aſtris exponat, ac ſponte vel leniter exſiccare ſinat, à radiis verò Solaribus interdiu ſtudioſè præſervet, vel etiam, ſi libet ipſasmet *decoctis quibusdam eſſentiis*, aliisque rebus, morbis & infirmitatibus, quibus deſtinatæ ſunt, appropriatis vel accommodatis, imbuat, utpotè *decocto viperarum*, *decocto cornu Cervi crudi*, *decocto quarundam radicum*, vel aliorum *Vegetabilium, Scordii* nimirùm & ſimilium, *oleis deſtillatis*, *ſalibus Viperinis*, *&c.* Unicum exemplum ſubjungam.

℞. *Boli Armenæ cum aqua pluviali ac rore Majali aliquoties imprægnata, iterumque leniter exſiccata* ℔j.

Quam imbue

Decocto decem vel duodecim Viperarum, aut Serpentum Germanicorum mundat.

Item

Decocto libræ unius cornu Cervi recentis,

necnon

Decocto radicum Angelicæ,

 Radicum

Radicum Biſtortæ,

Herb. Scordii ana unciarum duarum,

Exſiccetur iterùm in calore leni, relictâ *Bolo efficaciſſimâ*; Cui inſuper, ſi lubido erit, *olea deſtillata* imprimi poſſunt, *Angelica*, *Citri*, *Myrrha*, *Rutæ*, *&c.* Perpende nunc Lector benevole, quantum hæc præparatio diſcrepet à vulgari illa præſcripta corruptiva potiùs, quàm perfectiva præparatione, quæ ob id meritò delenda eſt, ne poſteris innoteſcat, quod in rebus tam levidenſibus adeò craſſos commiſerimus errores.

ADDITIO.

QUod ſi tamen omninò Bolus vel terra quædam Medicinalis ſigillanda, lavari, elui, & à ſuis recrementis rebusque hæterogeneis, lapideis arenulis, ſabulo vel ſtipitibus aut paleis beneficio lotionis ſegregari debeat, en, hunc procedatur in modum: Bolus vel alia Medicinalis terra quæ ſigillanda, aut uſui accommodanda Medico eſt, ſi ſiccata et arida jam tum ſit, à majoribus ſuis lapidibus aliisque rebus hæterrogeneis, quantum fieri poteſt, ſelectione ſegregetur, & poſtea pulveriſetur. Quæ verò adhuc recenter effoſſa & humida, quod melius, trituratione non indiget; quæcunque autem harum terrarum præ manibus fuerit, illa mortario largo immittatur, cui aqua pluvialis, ſi haberi queat, tonitruis delapſa, ſenſim ſub continua & aliquandiu durante agitatione, piſtillo factâ, affundatur: Deinde, ceſſante agitatione, momentorum aliquot ſpaciô, quò craſſiores & terreſtriores partes terræ vel Boli ejusque lapilli ſeu ſabulum fundum petere poſſint, decantetur per inclinationem aqua terrâ adhuc plenâ in vas aliud purum; & relictæ denuò in mortario terræ aqua recens affundatur, & cum piſtillo aliquandiu iterum agitentur, & quaſi levigentur; donec iterum levior & ſubtilior pars Boli vel terræ ſigillandæ, aquæ innatet, quæ iterum deſinente agitatione poſt unius alteriusvé momenti ſpacium, decantanda eſt. Et hæc operatio toties & tamdiu repetenda, donec ſubtiliores partes omnes terræ aut Boli unà cum aqua â craſſioribus terreſtrioribusq; partibus ſeparatæ, & decantatæ fuerint, relictis in fundo partibus hæterogeneis inutilibus, quæ removendæ. Nunc autem permittatur elota terra fundum petere, aqua verò ſupernatans, in qua potiores eæq; virtuoſiores terræ partes, in ſale terræ minerali, ſubtili, & univerſali conſiſtentes, ab aqua lotione illâ ſolutæ, non eſt profundenda ſed ſtudioſè aſſervanda. Ut autem nihilominùs Bolus ſeu terra ſigillanda elota, in ſolidam ſeu ſiccam ſubſtantiam ſive compagem, ſine detractione ſive effuſione ſalis ſui ſubtilis, mineralis & univerſalis, reduci valeat, procedere licet ſequenti duplici viâ, quarum alteruter pro placito arripiatur: videlicet, aut aqua bolo & terræ ſupernatans, in leni calore retro fornacem, terreo in vaſe, chartâ bene tecto, leniter evaporet, usque dum terra planè ſiccata aut apta ad ſigillandum fuerit; vel decantetur aqua illa, terræ ſupernatans, per inclinationem, poſtquam terra fundum petierit, & abſtrahatur illa aqua deſtillando in vitreo vaſe M. B. quod autem ab illa abſtractione in reſiduo manet, illud terræ vel Bolo, â qua decantata fuit aqua, rurſum uniatur, ut ſic ad Dominum redeat, quod fuit ante ſuum. De cætero & hoc obſervandum, quod ſi fortè in magna copia Bolus ſeu terra aliqua ſuprà deſcripto modo eluenda veniret, & à ſuis partibus craſſioribus ſeparanda, utpote hæterogeneis, propter quod quoque larga aquæ copia expeteretur, eô in caſu proficuum accidet, ut portionem ſeu partem ſaltem terræ elotam, ſinamus fundum petere, quod ſpacio horarum aliquot expeditú dabitur; aquam verò claram ſupernatantem per inclinationem decantemus, eamque ipſam ulteriori uſui, vel lotioni novæ terræ, illotæ adhuc, accommodemus, & iterum illam poſt reſidentiam terræ decantemus, atque ita impoſterum ſæpiùs procedendo, multum terræ vel Boli unà eâdemq; aquâ eluere, & à ſuis recrementis partibusve hæterogeneis craſſioribus poterimus ſeparare, quæ tandem aqua virtutibus elotæ terræ plena ſive una cum terra elota leniter exſiccari, vel deſtillando, uti ſupra in M. B. abſtrahi, reſiduumque ab abſtractione, relictæ terræ, reduniri pa-

riter

riter potuerit. Et hæc vera, genuinæque rationi conſentanea Boli vel terræ cujuscunque ſigillandæ præparatio eſt, efficiens ne quicquam de virtutibus ejus profundatur: quemadmodum hactenus ſiniſtrâ illâ & privativâ lotione factitatum fuit. Plura de Bolo ſeu terra ſigillata in Append. ſuper Animadverſiones has patebunt.

CANTHARIDUM PRÆPARATIO.

Fictile patuli oris terreum Cantharidibus ferme plenum, rariſſimo linteolo obductum, inverſum alteri vaſculo, in quo acerrimum ferveat acetum, immineas ſuſpendatur tamdiu, donec aceti ferventis vapore Cantharides omnes enecatæ fuerint, quæ in fictili ficceo, chartâ pergamenâ benè clauſo, exiccentur, ne aër ipſas contingat, & ſic ad annos ſex durant.

ANIMADVERSIONES.

INtactam relinquerem hanc *Cantharidum præparationem*, niſi aërem quovis vapore, ſive *aceti* ſive alterius humiditatis multò ſubtiliorem & conſequenter etiam penetrantiorem eſſe conſtaret; Itaque ubi *acetum* ſive ab eo relicta humiditas per chartam pergamenam exhalare poteſt, & debet, ſi *Cantharides* ſiccare volueris, multò magis aërem penetrare poſſe op. nor: Adeoque has nugas ex præſcripto tractare penes Pharmacopœi arbitrium eſto. nos ludicra illa non curamus.

CAUTERII POTENTIALIS, SEU LAPIDIS SEPTICI PRÆPARATIO.

℞. Cineris elavellati,
Calcis vivæ ana partes æquales.
Macerentur per dies aliquot in aquâ communi; poſtea colentur, & clarum coquatur, ut artis eſt.

CERUSSÆ LOTIO VEL ABLUTIO.

℞. Ceruſſæ quantum volueris, pulveriſetur, & in aquæ Roſarum ſufficienti quantitate diſſolvatur, ſine reſidere per noctem, poſtea ſeparetur aqua per inclinationem, & materia reſidua exiccetur, reponaturque ad uſum.

ANIMADVERSIONES IN CAUTERIUM POTENTIALE, ET CERUSSÆ LOTIONEM.

STudioſè caveat, qui *Cauterium illud*, & ſimilia alia, quæ *Calcem vivam* recipiunt, præparaturus eſt, ne in *vaſis aneis* vel *ferreis* ea tractet; Etenim *calx viva metallis* vel potius *Sulphuri* ipſorum ſummè infeſta eſt, quod allicit, ſolvit, & ex parte deſtruit.

Nobile Cauterium aliàs præbet *cinis Fraxini* per ſimplicem combuſtionem *ligni* & *corticum* recenter paratus, quod licet Chirurgi præſtantiores quàm maximè in ſecretis habeant, hîc tamen boni publici cauſâ revelare volui.

Ablutionem Ceruſſæ quod concernint, eam æquè ineptam eſſe, ac *Boli Armenæ*, vel ſimilium rerum *lotionem*, planè tibi perſuadeas velim; quid enim impuritatis continet *Ceruſſa*, quæ ablutione indigeret? Eſt enim per ſe *calx metalli puriſſima* ex *Plumbo* confecta, nec præter tantillum *ſalis proprii* aliud quicquam *lotione* ab ea auferri poteſt, quod tamen *ſal* ſive *Saccharum Saturni Ceruſſæ eſſentia* eſt, illam itaq; tàm ſtudioſè abluere, quàm ſtupiditatis & dementiæ plena res ſit, nemo non apertè videt.

CHALCITIDIS PRÆPARATIO.

Habetur ſuperiùs in diſpenſatione Theriacæ. fol. 228.

CHALYBIS PRÆPARATIO EX ACETO.

℞. Limaturæ Chalybis quantum volueris, affundatur aceti vini acerrimi tantum, ut tota madeat in eo, ſtent in loco calido tamdiu, donec acetum ad ſiccitatem abſumptum, poſtea pulveriſetur & ſic ſepties reiteretur: Poſtremùm molatur ſupra Porphyritem & ſervetur uſui.

CHA-

CHALYBS CUM SULPHURE.

℞. Limaturæ Chalybis quantum volueris, & fac cum pulvere Sulphuris citrini ſtratum ſuper ſtratum, calcinetur. Hanc calcinationem ſemper addito novo Sulphure toties repete, donec Chalybs liqueſcat. Tunc extinguatur in vino albo generoſo, deinde in tigillo ad ignem fortem ſinatur per unam atque alteram horam, ut optimè exiccetur, & Sulphur evaneſcat & conſumatur, tandem in Porphyrite lævigetur pro uſu.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM CHALYBIS CUM ACETO ET SULPHURE.

PRæparationes *Chalybis* ſive cum *aceto*, ſive cum *Sulphure* fiant, omnes eò tendunt, ut *Ferri* ſolutio fiat, quod alias *metallum* eſt quovis liquore acido ſolutu facile; Hinc ſi *acetum* illi ſæpiùs affundatur, tandem ſolvitur, ita ut in pulverem tundi, & demùm ſuper *Porphyrite* totaliter in pollinem teri vel moli queat, ut adeò neceſſum non ſit (prout quidem Chymici non pauci præcipiunt, quando de *Croco Martis aperiente* agunt:) *limaturam Chalybis vel Ferrum non ſolutum* à *ſoluto & in pulverem converſo Chalybe* per ablutionem ſeparare, nimirum hâc ablutione *Mars* totaliter ſuo *ſale vitriolato dulci proprio*, atque etiam illo, quod ab *aceto* cum eo remanſit, ſpoliatur. Neque etiam ſeptenâ ſaltem humectatione vel madefactione, reiteratâque exſiccatione, ſed pluribus opus erit, prout plùs minusvè *limatura* fuerit, aut *acetum forte* extiterit, antequam *Chalybs* totaliter in pollinem, ferruginem vel rubiginem convertatur, ſive *Crocum Martialem aperitivum*; Cujus tamen ſatis tædioſi & diuturni laboris compendium fieri poterit, & unicâ die id effici, quod alias priori modo trium vel quatuor pluriumvè ſeptimanarum ſpacio, perfici vix poteſt. Scilicet coquendo *limaturam Martis* in olla vel patella ferrea cum *ſ. q. aceti acerrimi deſtillati*, donec illam in fundo vaſis tactu leviuſculam & quaſi ſolutam deprehendamus, tum demùm exſiccata parumper adhuc calcinari, uſuique aſſervari poteſt. Et hæc quoad *Præparationem Chalybis cum aceto* peragendam, quam ob *ſal aceti* reſolutivum, quod in exſiccatione reſiduum manet, & arctè cum *Chalybe* combinatur, ſpernere nolo; quantumvis etiam leviori negotio *Vitriolum* aut *ſal dulce Chalybis efficaciſſimum*, mediantibus *aquis fortioribus vel ſpiritibus*, & ope etiam ipſius *Sulphuris crudi*, uti ſequetur, parari poſſet.

Quantum ad præſcriptam *præparationem Chalybis* ſive *limaturam* ejus cum *Sulphure* perficiendam, illa re non benè intellecta hîc annotata eſt, ideò non usquequaque nobis arridet, eidemque *calcinationem Chalybis non limati ſed integri & candefacti* per *Magdaleones Sulphuris* peractam, longè præferimus, utporè in qua ſtatim *Chalybs candens Sulphuri* admotus liqueſcit, & guttulatim in *aquam ſuppoſitam* decidit, qui poſtea ulterius, tritus priùs & cum novo *Sulphure* etiam pulveriſato commixtus, ſæpiùs calcinari poteſt, quouſque *affuſa aqua calida Vitriolum* ſuum linquat, quod tum pro maxima ſui parte, ubi *aqua* exhalârit in fundo vaſis concreſcit, & in Cryſtallos abit, (vide hac de re prolixiùs *Crollium* loco de *Vitriolo Martis & Veneris*:) Sin minùs verò *Vitriolum Chalybis* (quod tamen, licet non philoſophicè, *reſolutum metallum* eſt,) expetatur, tertiâ vel quartâ calcinatione peractâ, *calcinatum Ferrum* in Porphyrite lævigandum, uſuique tandem aſſervandum eſt.

COLCOTHARIS INDULCATI PRÆPARATIO.

Colcothar ad rubedinem calcinatum, vel caput mortuum ſpiritûs Vitrioli abluitur aquâ communi toties, donec omnis ſalſedo, & acrimonia prorſus abſumta, deinde exiccetur ad uſum.

ANIMADVERSIONES.

TEtigi hanc *præparationem* vel *edulcerationem Colcotharis* ni fallor, in *animadverſionibus*

verſionibus ſuper Emplaſtrum Opodeltoch, quas Lector benevolus ſi vult, conſulere poteſt. De eodem *Colcothare* hîc annotare libet, quod illud, ſi optimè calcinatum & omninò à *ſpiritibus* liberatum fuerit, penitùs non ſit corroſivum, neque (quod ſæpè expertus ſum) ſtatim à deſtillatione *ſal* ex eodem affuſâ aquâ elici queat, ſed tùm priùs, ubi aliquandiu aëri expoſitum fuerit; tunc enim *ſal* præbet quandoque candidum, quandoque purpureum, aſpectu pulcherrimum, quod aliquando in copia acquiſivi, & penes me aſſervo, quandoque etiam *nitroſum*: Qualem autem hoc *ſal* redoleat proſapiam, & an *Colcothari* ſive *Vitriolo calcinato* ortus ſui debeat primordia, an verò ſimpliciter *ab aſtris* aut *aëre* trahat originem, ſcire non adeò in proclivi eſt, licet ego medio modo de hoc dubio ſentiam. Cum itaque, uti ſuperiùs dixi, *Colcothar Vitrioli*, mox à deſtillatione omni vi erodente deſtituatur, nec *ſalis ullius corroſivi* particeps ſit, ſed ſolam vim ſtipticam & attractivam, ſive magneticam obtineat, (licet deinceps, ubi aliquandiu *aſtris & aëri* expoſitum fuerit, ab attracto *ſale* ex aëre vel exhalationibus in eo contentis, aperitivam virtutem nanciſcatur:) quid, quæſo, opus eſt edulcoratione? Utpotè quâ vis utraque tollitur, adſtrictoria quidem & attractoria imbibitione aquæ, aperitiva verò reſolutione & ablatione *ſalis*, per frequentem lotionem, ut ità *terra mortua* relinquatur, niſi ultrò & de novo eam elaborare animus ſit. Vellem autem, ut qui nunquam forſan *talē Colcothar* viderit, cùm utplurimùm *capita mortua* (uti vocitant) *Vitrioli* & aliorum, peractâ deſtillatione *ſpirituum*, adeò corroſiva ſint, ut deguſtata linguam & palatum offendant, experimentum hujus rei aliquando faceret: ita enim certò experiretur, me falſum non eſſe, nihilque ſcripſiſſe à veritate alienum. Et hæc ſufficiant de dulcoratione *Colcotharis*.

COLOCYNTHIDIS PRÆPARATIO.

Nobis nulla alia eſt, quàm Trochiſcorum Alhandali compoſitio, quæ ſuprà videnda eſt fol. 198.

ANIMADVERSIONES.

Colocynthis quàm violentum ſit catharticum, nemo ex Medicis expertis eſt, qui ignoret, ut etiam quævis *Medicamenta cathartica ex Antimonio & Mercurio* facta ſuperet: igitur correctione non immeritò indigeret, cùm familiariſſimum ſit ingrediens plurium *pilularum*, aliarumque *compoſitionum purgantium*. Mirari autem ſubit, quod nemo Medicorum hactenus, quibus illa in frequenti uſu fuit, genuinam aliquam ejusdem præparationem vel correctionem meditatus ſit: Etenim quæ in *confectione Trochiſcorum Alhandal Colocynthidis fit præparatio*, vera ejus correctio nullo modo vocitari poteſt. Exiſtimarem ego, (licet tàm vehementi Medicinâ facilè carere, & animalibus brutis relinquere poſſemus, cùm alia longè mitiora eaque tutiſſima purgantia, imò ex *Antimonio* ipſo, cujus quidem naturam ex mille vix unus Medicus explorârit, affatim nobis ſuppetant:) ſuccis acidis, & coctione ejus correctionem aliqualem moliri, non incohſultum fore.

COMPOSITI SPERNIOLÆ PRÆPARATIO.

℞. Spermatis Ranarum triduo ante Novilunium collecti menſe Martio quantum ſufficit; deſtilletur per ſe in balneo, cum aqua deſtillata imbibe ſequentem pulverem vigeſies aut trigeſies repetendo, ſemper tamen eundem ſponte priùs exiccando:

℞. Myrrhæ ſelectæ,
Thuris ana uncias duas,
Croci unciam ſemis,
Camphoræ drachmas tres.

Terantur ſingula in pulverem; & miſceantur.

Servetur ad uſum.

ANIMADVERSIONES.

Quam ſpermatis Ranarum deſtillatam parvipendo, ipſum autem *ſperma*, quod facilè reſolvitur in aquam, quæ addito *Alumine* per annum integrum aut diutiùs incorruptè, ſine ejusdem deſtillatione aſſervari poteſt, magni æſtimo:

 Ponatur

Ponatur igitur ipſum *ſperma* in ſaccum, & quæ defluit *aqua*, *Alumine* condiatur aſſerveturque; Itâ quoque ſpecies hæ pro *Spermiola Crollii*, ſi ipſo *ſpermate Ranarum* taliter reſoluto ſæpius irrigarentur, non ſine magno emolumento in efferueſcentia ſanguinis, hæmorrhagia, eryſipelate, &c. adhiberi poſſent: *Camphoram* autem ultimò addere oportebit, ne illa in tot reiteratis exſiccationibus omnimodè exhalet, cùm maximè volatilis & ſpirituoſa ſit, ſponte etiam in frigore evaporans.

CORIANDRORUM PRÆPARATIO.

Coriandri ſemina tribus diebus aceto macerantur, deinde ſiccantur, & reponuntur.

ANIMADVERSIONES.

LIcet Dioſcorides, & cum ipſo plures alii Botanici, *Coriandrum* inter *venena* connumerent, inſignem tamen quandoque eſſe differentiam inter plantas recentes & aridas, nemo negare poterit, quippe quod manifeſtiſſimè in *radicibus Ari*, aliiſq; ſimili acredine præditis videre eſt, quæ dum virides ſunt & vegetæ, tantâ acrimoniâ linguam feriunt, ut ipſam quandoque incendant, fauceſque inflamment, quæ tamen ubi paulò aridiores factæ ſunt, multum de intenſa ſua acrimonia remittunt & longè mitiores fiunt. Similem in modum *Coriandri ſemen*, ubi exſiccatum eſt, vix ullam habere pravam vel venenatam qualitatem, quotidiana experientia abundè teſtatur, cum ubiq; etiamnum locorũ ad cibos aromatizandos, panemque condiendum, adhibeatur: Accedit, quod Authores etiam de plantarum aliarumq; rerum facultatibus ſæpenumerò perperam judicium ferant, v. gr. de *Lactuca*, cujus *ſucci unciam unam vel alteram* vehementer lædere, narcoſin inducere, imò mortem inferre aſſerunt, cùm tamen indies plurimi multò plus *Lactuca* ſine ulla noxa comedant; Itaq; cùm neutiquam nunc temporis deprehendatur *Coriandrũ* venenatum eſſe, ſuperfluum erit, affuſo *aceto* illud ad uſum præparare, & ineſficax reddere; Quia exſiccando *Coriandrum aceto imbutum*, exhalat tota ejus vis carminativa & balſamica unà cum *aceto*, & remanet *Coriandrum* inodorum, atq; adeò potioribus ſuis virtutibus ſpoliatum.

CORNU CERVI PRÆPARATIO.

Cornu Cervi vaſi figulino imponitur, deinde in fornace ad albedinem uſtum, & poſtea pulveriſatum in lapide Porphyrite minutiſſimè aquâ Roſaceâ vel Graminis teritur, & in placentulas formatur. Ita Excellentiſſimus Medicorum D. D. Petrus Holtzhemius in Diſpenſatorio Colonienſium parare docuit.

ANIMADVERSIONES.

EDoctam hanc rudem *cornu Cervini uſtionem*, non tàm præparationem quàm deſtructionem ejuſdem omni jure meritoque appello, ipſamque ceu inutilem penitùs rejicio, quippe, quâ illud omni ſuâ virtute medicinali propriâ omninò caſtratur, & in terram mortuam inſipidam ac effœtam redigitur, prout hoc ipſum de ſimili materia in *animadverſionibus noſtris ſuper Appendicem cl. ſſis decima quarta*, ubi de *ſalibus Theriacalibus* egimus, abundanter & clarè ſatis demonſtravimus, quas adeat Lector benevolus. Hoc poſtquam plures ſaniores Medici in praxi quotidiana animadverterunt, aliam adinvenêre præparationem, quam ſine *violenta uſtione* perficiunt, & *calcinationem philoſophicam* nuncupant, de qua quid ſentiam, paulo pòſt ſub proprio titulo in ſequenti Mantiſſâ, aperiam: Interim ſuadeo, ut qui *cornu Cervino* uti velit, aliudq; præter vulgari modo uſtum in promptu non ſit, erudum & raſpatum potius adhibeat, aut illud (uſtum ſcilicet,) Gelatinâ ſive *decocto cornu recentis* ſæpius impregnatum, & viribus quaſi propriis, ſive humiditate radicali optimè rurſus in ſuccatum, uſurpet. Cæterùm, qualia medicamenta ulteriùs ex *Cervino cornu* utiliter confici poſſint, ſub titulo prædicti *cornu Cervi Philoſophici* in ſequenti *Mantiſſa* edocebo.

CRANII

CRANII HOMINIS PRÆPARATIO.

℞. Raſuram Cranii hominis ſuſpenſi, vel decollati, ab omni immunditie & pinguedine liberati, quantum volueris, contunde, & in mortario ſufficienti quantitate aquæ Liliorum convallium irroretur, ut fiat paſta, exiccetur: poſtea pulveriſetur, & cum ſufficienti quantitate aquæ florum Tiliæ iterum in maſſam reducatur, Idq; tertiâ vice ex aqua florum Pæoniæ repetatur. Quarta vice verò ex aqua Ceraſorum nigrorum impaſtetur. Tandem ſervetur pulvis ſubtiliſſimus pro uſu.

CUPEROSÆ PRÆPARATIO.

Cuperoſa eſt ſpecies Vitrioli, albi coloris, transparens veluti Cryſtallus, ſic recens eſt, vetuſta opaca, ſed alba frangibilis, ſicut Vitriolum, diſſolvitur aquâ Roſaceâ, & colatur per pannum, deinde exſiccatur ad Solem ter vel quater.

DENTIUM APRORUM PRÆPARATIO.

℞. Dentium Aprorum pulveriſatorum, quantum volueris, impaſtentur ſufficienti quantitate aquarum
Cardui Mariæ,
Taraxaconis,
Papaveris erratici,
Scabioſæ,
toties, donec poſt exiccationem in tenuiſſimum pollinem reduci poſſint, tunc ſervetur ad uſum.

EBORIS, SEU ANTISPODII PRÆPARATIO.

℞. Eboris ſelecti in tenues lamellas ſeu fruſtula diſſecti libram unam: id fictili crudo nondum cremato indatur, vaſculi portione aliquâ in ſummitate apertâ relictâ, ne Ebur inter urendum nigreſcat: Poſtea coquatur unà cum reliquis fictilibus in fornace figuli ad perfectionem, ab hinc exemptum teratur, ac aquâ Roſaceâ abluatur, rurſum ſiccetur, & iterum abluatur, idque tertiâ vice fiat, lævigetur in marmore, & fiant Trochiſci.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM CRANII HOMINIS, CUPEROSÆ PRÆPARATIONEM, Dentium Aprorum, item Eboris ſive Antiſpodii.

Præparatio Cranii hominis laudem meretur, propterea quod ſine calcinatione aut ullâ virium deſtructione, ſed potiùs exaltatione ipſarum peragatur; Similiter etiam *Dentium Aprorum*; Circa quas præparationes id ſaltem monitum volo & conſultum duco, ut loco *aquarum deſtillatarum*, quibus impaſtari cùm *cranium* tùm *dentes* præcipiuntur, *decocta rerum vel herbarum*, *florum aut fructuum* accipiantur, utpotè pro *cranio humano*, *decoctum radicum florum & ſeminum Pæoniæ*, debito tempore collectorum, item *Viſci quercini*; Pro *dentibus Apri* verò *decoctum Cardui Mariæ*, nec non *ſeminis ejusdem emulſio*.

Cuperoſam quod concernit, cùm illa nihil aliud ſit, quàm *Vitriolum album vomitivum*, idcircò ejus confectio cum præparatione dicti *Vitrioli* jam vulgò notâ coincidit; Videantur de hoc tyrocinia Chymicorum.

Eboris autem præſcriptæ præparationi eadem accommodari poſſunt, quæ in *antecedentibus animadverſionibus* de ineptiſſima *cornu Cervini uſtione* dicta ſunt.

ELATERII PRÆPARATIO.

Succus fructûs Cucumeris ſylveſtris maturi digeritur in balneo Mariæ, usque dum clareſit, ſeparatur à fecibus & inſpiſſatur ad formam maſſæ; ut paſtilli ex ea efformari poſſint, ſervatur in vaſe vitreo, vel vitreato.

ESULÆ RADICUM CORTICUM PRÆPARATIO.

Eſula præparatur tribus diebus, eam in acerrimo aceto infundendo, rurſusque exiccando.

EUPHORBII PRÆPARATIO.

Euphorbium ſubtiliſſimè pulveriſatum in lapide, cum ſufficienti quantitate olei Amygdalarum dulcium inſtar Collyrii fricatur & teritur, maſſa poſtmodum illa pomo Citrio vel Cydonio excavato inditur, paſtâque panis obvolvitur, atque ſic

 in cli-

in clibano coquitur. Euphorbium deinde ſic præparatum vaſe vitreo benè obturato reconditur.

HELLEBORI ALBI ET NIGRI PRÆPARATIO.

Radices Hellebori albi & nigri, demptâ ligneâ medullâ triduo in vino Cydoniorum macerantur loco tepido & calente, poſtea exiccantur ac reponuntur.

Alioquin radices ſic maceratæ pomo demùm Cydonio infiguntur, quod paſtâ panis obvolutum, in clibano coquitur ad ſufficientiam, radices poſtmodum exemptæ ſiccantur, & in uſum aſſervantur.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM ELATERII, ESULÆ RADICUM, ET EUPHORBII; item tad. Hellebori nigri & albi.

Elaterium, quod *ſuccus eſt inſpiſſatus ex Cucumeris Aſinini fructu*, nullâ aliâ indiget correctione.

Cortices radicum Eſulæ qui dextrè præparare intendit, is *acetum*, quo cum *cortices* infuſi ſunt, non ſeparet vel effundat, ſed unà cum ipſis exſiccari ſinat.

Euphorbii commendata præparatio nil minùs quàm correctiva eſt, eùm quousq; *Euphorbii* ſubſtantia integra & intacta manet, etiam ejus mordacitas firmiter perſiſtat. *Oleum* autem *Amygdalarum dulcium* planè fucatam & palliativam præbet correctionem, & nil amplius præſtat, quàm quod lentore ſuo quadantenus prohibeat, ne *Euphorbium* vires ſuas, donec dicto *oleo* ſpolietur, exerere poſſit. Neque etiam per aſſationem in clibano illi quicquam adimitur, *pomi* enim *humiditas* & *olei unctuoſitas* prohibent, ne *reſina* illa *Euphorbii* jam ſpiſſa à calore ignis moderato tàm promptè lædatur.

Quod tandem *Hellebori præparationem* concernit, nec illam tantoperè neceſſariam eſſe autumo; poterit tamen, qui *Helleborum* corrigere voluerit, ex ipſo *extractum* conficere, ſeparando craſſum à ſubtili, purumque ab impuro: Et ſi nihilominùs aliquis præſcriptam præparationem neceſſariam reputaret, is *ſuccum Cydoniorum*, prout ſæpiùs monui, unà cum *radicibus*, per evaporationem exſiccet, & neutiquam effundat: Cæterùm, ademptio illa *medullæ ligneæ radicum* ex nimiùm curioſi cujuſdam cerebello profecta eſt, qui *radices Hellebori* nunquam forſitan viderit aut nôrit, multò minus tractaverit, ideoque tanquam inutilem & impoſſibilem eam improbamus, uti quoque ulteriorem illam *radicum obvolutarum in clibano coctionem*, ceu æquè ineptam & ridiculam.

HIRUNDINUM USTIO.

Pulli Hirundinum ita jugulentur, ut ſanguis ſuper alas defluat, hi modico trito ſale aſpergantur, ac in novo fictili vitreato probè obturato urantur, cinis reſervetur.

Eodem ferè modo, ſed ſine addito ſale uruntur Erinacei, torrentur Ranæ, Millepedes, Bufones ad Zenechta expetiti, ac alia animalia.

ANIMADVERSIONES.

IN *animadverſionibus noſtris ſuper appendicem claſſis decimæ quartæ*, ubi de *ſalibus Theriacalibus & Viperinis* tractatum fuit, luculenter cùm experimentis, tùm rationibus demonſtravimus, quod cuncta *animalia* ex meris volatilibus conſtent, & combuſta nihil præter inutilem terram mortuam poſt ſe relinquant. Quod ſi ita ſe res habet, uti reverà non aliter eſt, quid ex *calcinatis Hirundinum pullis*, licet ità crudeliter jugulatis, ut ſanguis ſuper alas defluxerit, ſaleque aſperſis; Item ex *Erinaceis, Ranis & Millepedibus*, nec non *Bufonibus* ſimiliter combuſtis & incineratis, præſertim ſi ad *Zenechta* expetuntur, aliud ſperandum eſt? Uſu nunc crebriori comprobatum eſt, cujus rei etiam ego experimentum feci, *Bufones* ipſos, *exſiccatos* ſaltem in aëre & tritos, innoxiè in graviſſimis quibusdam morbis intra corpus ſumi poſſe; Externè etiam eorundem corpora exſiccata, iterumque in *vino* macerata aut pulveriſata & Cataplaſmatis loco Bubonibus peſtilentialibus quanto cum emolumento applicentur, dici vix poteſt: Si jam *Bufo*, qui etiam pro venenatiſſimo animali

animali, dum vivit, habetur, prout etiam eſt, crudus & exſiccatus ſaltem, homini cùm internè, tùm externè tantoperè prodeſſe, & abſque periculo adhiberi poteſt, multò minùs à *pullis Hirundinum* ſolummodò exſiccatis, item *Erinaceis*, *Ranis*, *Millepedibus* pertimeſcendum aut abſtinendum erit, & neutiquam priùs, ſi quid illis præſtare volupe fuerit, comburenda, totaliter deſtruenda, omniq́ue virtute privanda ſunt. Propterea ſuaſor ſum, ut *pulli Hirundinum deplumati & exenterati*, *Erinacei* verò *pellibus detractis & exemptis interaneis*, in cucurbita vitrea in modum *Viperarum*, dum pro pulvere præparantur, leni balnei calore exſiccentur, & tandem pulveriſentur. Aſt *Bufones* & *Ranæ* in aprico exſiccare conſultum erit, obſervando tamen, ne nimium *Soli* exponantur. *Millepedum* præparatio jam ſuperiùs tradita eſt, ubi de *Aſellis* actum fuit.

JECORIS LUPI PRÆPARATIO.

Jecur Lupi vino odorato lotum exiccetur in furno, poſtea Abſinthio circumdatum reponatur.

Aliqui & rectè id ante exiccationem pulvere Santalorum, maximè verò citrini conſpergunt.

INTESTINI LUPI PRÆPARATIO.

Inteſtinum Lupi ſecundum longitudinem ſectum, ac vino, in quo Ruta & Fœniculum cocta fuerint, elotum, ac in fruſta diſſectum exſiccetur, & Rutâ obvolutum ſervetur.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM JECORIS, ET INTESTINI LUPI.

Similiter, uti in præcedentibus *animadverſionibus cum Hirundinibus* factû eſt, etiam cum *jecore Lupi* & *inteſtinis ejusdem* procedatur, lavando ipſa priùs *vino ſpirituoſo Myrrhato*, ſive in quo *Myrrhæ* portio diſſoluta ſit, & poſtmodum immiſſa cucurbitæ vitreæ optimè in M. B. exſiccando; Vel, ſi libet, etiam *Myrrhâ* conſpergere illa & aliquatenus condire non abs re erit: ita enim incorrupta in longum tempus conſervari poſſunt.

LACCÆ LOTIO, VEL PRÆPARATIO.

Lacca trita aqua fontanâ, cui Ariſtolochia & Schœnanthos ad æquas partes incocta fuerint, lavetur, piſtillo ſemper agitando quoad clareſcat: quod reſedit, coletur & ſiccetur.

LAPIDIS LAZULI PRÆPARATIO.

Lapis Lazuli minutiſſimè tritus toties aquâ abluitur, fricatur, & agitatur, donec aqua nullum ampliùs vel colorem vel ſaporem inducerit.

LAPIDIS MAGNETIS PRÆPARATIO.

℞. Succi Ariſtolochiæ rotundæ,
Sabinæ ana uncias quatuor,
Serpentariæ uncias duas,
Spiritûs vini libram unam.

Circulentur priùs viginti quatuor horarum ſpatio, tum deſtillentur. Hujus aquæ cape libram unam, Magnetis electi in pulverem redacti uncias quatuor.

Circulentur ſimul, & aqua à fecibus deſtilletur: idq́ue ter reiterabis. Atque hoc pacto Magnetis præparationem aſſequêre.

LEPORIS USTIO.

Fit, ut Hirundinum uſtio proximè antecedens.

LUMBRICORUM PRÆPARATIO.

Lumbrici cum vino toties lavantur, donec omnem impuritatem depoſuerint, deinde ſiccantur.

MANDIBULARUM LUCII PISCIS PRÆPARATIO.

Paratur, ut antegreſſa dentium Aprorum.

MEZEREI PRÆPARATIO.

Folia Mezerei macerentur horis viginti

ginti quatuor in aceto acerrimo, poſtea in umbra ſiccentur, ac aſſerventur.

MYRRHÆ PRÆPARATIO.

Myrrha in vino ad ignem balneo Mariæ diſſoluta, adhuc calens per linteum transcolanda eſt.

ANIMADVERSIONES IN LACCÆ LOTIONEM, LAPIDIS LAZULI, ET MAGNETIS PRÆPARATIOnem, Leporis uſtionem, Lumbricorum, Mandibularum Lucii piſcis, Meacrei & Myrrhæ præparationem.

Lacca ſubtiliter trita difficulter lavari poteſt, quin ipſa unà & quidem melior ejus particula eluatur; itaq; craſſiuſculè ſaltem terenda erit, ut ſtipites & ligna duntaxat, quibus plerumque referta eſt, aquæ innatantia ablui, & ab ea ſeparari queant.

Lotio autem præſcripta lapidis Lazuli inepta & ridicula eſt, ac plane inconſiderata; ſive enim illud quod eluitur, ſive quod à lotione in fundo remanet, inſpicio, utrumque vel purus pulvis *Lapidis Lazuli* erit, ſi purus ille; vel lapillis & ſaxis permixtum, ſi is ſaxoſus fuerit. Porrò, ſive purus, ſive ſaxoſus ſit *lapis Lazuli*, nullo planè ſapore imbuet aquam, qui ſigno eſſe poſſet perfectæ lotionis. Ut autem conſtet, quo pacto *lapis Lazuli* præparari debeat, & quâ ratione quaſi in Magiſterium redigi poſſit, colore pulcherrimo cæruleo conſpicuum, pictoribus *ultramarinum* dictum, ſubjungere libet modum inſignem, qui à plurimis in ſecretis habetur. Nempe teratur *lapis Lazuli cæruleus* & optimæ notæ ſupra porphyriten, (& non alium aliquem lapidem,) ſubtiliſſimè quantum fieri poterit, cum aquâ ſimplici, qui iterum exſiccatus reponatur: Poſtea fiat *Emplaſtri maſſa* talis:

℞. *Ceræ citrinæ,*
Picis Græcæ vel Colophoniæ,
Reſinæ Pini ana ℔j.
Olei Lini ℥iij.
Terebinthinæ ℥iiij.

Liquefiant ſupra ignem & colentur, quibus adde

Maſtiches electæ ℥iv.
Fiat maſſa.

Hujus *maſſæ* accipe partes circiter tres vel quatuor, lapidis ſuperiùs ſubtiliſſimè cum aqua communi lævigati partem unã, miſceantur in patella, & commixta ſeptimanam unam vel alteram relinquantur veluti in digeſtione, poſtea *aquâ calidâ*, vel ſi hâc ſuccedere nolit, ferventi malaxando & agitando ſpatulâ maſſam, eluatur *pulvis lapidis Lazuli ſubtiliſſimus* inſtar *Magiſterii*, qui pulcherrimo cæruleo colore imbuet aquam (quam colare oportet in patinam,) & poſtquam *lapis Lazuli* reſederit, aqua decantanda, & pulvis ſubtiliſſimus impalpabilis ac pulcherrimus exſiccãdus eſt.

Nota autem, quod qui primò eluitur *lapis* vel *pulvis*, pulchrior ſit in colore & ſubtilitate ſecundo, & hic tertio, ac ſic conſequenter, ideò ſeparatim ſinguli aſſervandi erunt. Priorem illum pulverem, *ultramarinum dictum*, pictores Veneti, qui illum parare ſoliti ſunt, & à quibus hunc modum addidici, non ſine expenſis, magno olim vendidère precio, nunc autem poſtquam ejus præparatio pluribus innotuit, minori precio venit.

Magnetis præparationem quod concernit, æquè inſipida illa eſt, ac antecedens *lapidis Lazuli lotio*, cùm ex parte ipſiusmet *Magnetis*, tùm etiam ratione additæ *aquæ deſtillatæ*, quâ præparari & circulari debet. Et quidem de *Magnete* in pulverem redacto, quid ſentiam, jam antea in *animadverſionibus ſuper Emplaſtrum Opodeltoch Mindereri* conſtabit; Quid autem *aqua illa deſtillata* pulveri *Magnetis* conferre poſſit, ego ſanè vix capio: Etenim *aquæ ſpirituoſæ* ſemel deſtillatæ, nunquam in ſecunda aut tertia cohobatione, rei, cuicunque etiam jungantur, ſpirituoſitatem aut vires relinquent aut impertient, quin æquè ut in priori deſtillatione avolabunt, ut adeò hanc *præparationem* ex parte *Magnetis* omni jure deſtructivam, ex parte autem additæ *aquæ*, ſuperfluam ac inutilem appellare poſſim.

Nec *Leporis uſtio* majorem laudem promeretur, quàm reliquorum *animalium combuſtio*, quâ de re conſulantur *animadverſiones præcedentes ſuper cornu Cervi uſtum*.

Lumbrici

Lumbrici ſimilem in modum, uti *jecur Lupi*, *vino* ſcilicet *Myrrhato ſpirituoſo* parari & in M.B. exſiccari poſſunt.

Mandibulæ Lucii piſcis optimè ad modum noſtrum, in *dentium Aprorum præparatione* poſitum, præparantur.

A *foliis Mezerei acetum*, in quo macerata fuêre, nullatenus ſeparare aut decantare, ſed unà cum ipſis lentè exſiccare conſultum erit.

Myrrham tandem quod attinet, ejus vera & genuina non eſt, quæ fit cum *vino* ſolutio, cùm totaliter in eo non ſolvatur, ſed potius in *ſpiritu vini*; Quod verò quandoque in *vino* diluatur, fit ob id, quia, poſtquam eum *vino* ad ſpiſſitudinem cocta eſt, liquida aliquatenus maneat, atque hac ratione cum reliquis ſpeciebus intimiùs permiſceri queat, hoc autem, ſi cum *ſpiritu vini* ſolveretur, ob nimiam ejus copiam, quæ pro ſolutione *Myrrhæ* vera neceſſaria eſt, fieri nequit; ideò præſtat hanc *Myrrhæ præparationem* intermittere, nec priùs inſtituere quàm exigatur.

OESYPI COLLECTIO.

Lanæ ſuccidæ hoc eſt, nondum purgatæ, quæ ex collo, feminibus & femoribus Ovium deſatigatarum fuerit detonſa, affundatur aqua fervens pluries, & lavetur diligenter, quousque omnem ſuam pinguedinem in aquam depoſuerit. Poſtea expreſſa lana ſeponatur, & aqua illa pinguis & ſordida ex vaſculo aliquo diutiſſimè ex alto fundatur & refundatur, donec ſpumoſa fiat, ac tum ſpuma ſinatur ſubſidere, & colligatur aquæ innatans pinguedo, iterumque aqua refundatur, donec ſpumet, ac ſubſidens pinguedo auferatur, quod tamdiu fiat, donec non ampliùs appareat ſpuma, & nulla concreſcat ſupra aquam pinguedo. Tum collectam pinguedinem cum ſpuma in aqua pura manu ſubigendo lavare, ſordesque immixtas ſæpiùs aquam renovando auferre debemus, donec pura effluat, & pinguedo admota linguæ non mordeat, deinde reponatur in fictili denſo, frigido loco:

OEſypum hoc veterum corrupto nomine vocatur Hyſſopus humida, quod ut rectè præparatum habeant Pharmacopœi, operàm dare debent.

ANIMADVERSIONES.

SI intimiùs hanc *Oeſypi collectionem ſive præparationem* perveſtigo, ſatis mirari nequeo, quod tam fœtidi ſordidique animalium ſudores tantoperè ad Medicinam expetantur, quaſi vel non ſexcenta alia ſuppeterent medicamina, e. gr. *pinguedines*, *adipes* & ſimilia, ad eosdem quſbus *Oeſypum* inſervire poſſet affectus, æquè efficacia & experimentata, leviori etiam precio, minori multò labore & in majori copia ubique obvia. Ingenuè fateor, me lubentiùs *unciam unam hujus Oeſypi* pro aureo coëmere velle, quàm ut ipſemet eam colligerem: Etenim quanta grex ovium, quàm ingens labor, quanti ſumptus ad hanc ſpurcitiem corradendam exigantur, & quam ingratum & inſalubrem fœtorem in ejusdem præparatione perpeti neceſſum ſit, is ſolus novit, qui eam collegit ac præparavit. Exiſtimem igitur, inutilia hæc excrementa, tantâ ubertate nunc exiſtente aliorum medicamentorum cùm Galenicorum tùm Chymicorum, è Pharmacopoliis demùm citra neceſſitatem exulare poſſe; Quin imò rationabilius eſſe autumo, ſi qua parti alicui dolenti, aut tumori duro *lana* applicanda eſt, illam à ſpurcitie iſtâ prius eluere & probè mundare, quàm ita fœtidam ac ſudore, aut neſcio quâ immunditie conſpurcatam, corpori adhibere.

OLEI LOTIO, SEU LAVANDI MODUS.

In phiala magna vitrea, quæ vulgò vocatur boccia, collum habente longum, unum brachium, & continente libras ſex vel octo liquoris, infundantur duæ partes aquæ ferventis, & una olei, deinde agitentur omnia diligentiſſimè, donec optimè miſceatur oleum cum aqua, & tota illa materia candida fiat. Liquor albus factus tollatur è phiala, & ponatur in catino ſub Sole, ibique detineatur, usque dum ſeparetur oleum ab aqua, quod ubi ſeparatum fuerit, colligatur magno cochleari & aſſervetur.

MErcurialis de Compoſ. Medicam. libro 3. cap. 26.

PELLI-

PELLICULARUM VENTRICULORUM GALLINARUM PRÆPARATIO.

Laventur vino albo, poſtea exiccentur & reponantur pro uſu.

PILORUM LEPORIS USTIO.

Fiat, ut uſtio Hirundinum.

PILARUM MARINARUM TORREFACTIO.

Eodem modo fit, quo Serici crudi torrefactio ſubſequens.

PLUMBI USTIO ET LOTIO.

Plumbum cum Sulphure (ut in Æris uſtione ſuprà monuimus,) ſtrato uno ſuper aliud ſtratum uritur, poſt uſtionem ſæpiùs abluitur & reſiccatur.

Commodiùs ab aliis plumbum cum ſale calcinatur: liquato enim plumbo ſenſim ſal communis inſpergitur, & ſpatulâ continuò agitatur, donec plumbum in pulverem abeat, qui beneficio aquæ ſimplicis à ſale liberatus colorem cineritium acquirit.

ANIMADVERSIONES IN OLEI LOTIONEM: PELLICULARUM GALLINARUM PRÆPARATIONEM; Pilorum Leporis uſtionem: Pilarum marinarum torrefactionem: Plumbi uſtionem & lotionem.

DE *oleo* (*Olivarum* puto, de quo hic loquuntur,) *lotione* hoc ſentio, quod cùm illotum ad cibos condiendos uſurpetur, non opus foret illud ad uſus externos, præſertim ſi gutturi inferiori injiciendum, priùs tàm ſtudiosè lavare: Relinquo itaque ineptam hanc *lotionem*, ulteriori examine penitus indignam ac infantilem, & progredior ad

Præparationem pellicularum ventriculorum Gallinarum, quæ, uti *inteſtinum vel jecur Lupinum*, modo ſuperiùs indigitato, præparari poſſunt.

Pilos Leporis uſtos, hæmorrhagias ſive ſanguinem erumpentem ſiſtere creditur: cui itaque alia medicamenta ſanguinem ſiſtentia non ſuppetunt, in tanta aliàs ubertate eorum, illi per me licet *pilos dictos* comburere, atque in carbones ſubtiles vel cineres aridos redigere: parùm autem in hiſce à rebus aliis, ab animantibus deſumptis, & incineratis vel combuſtis, diverſum inveniet.

Pilæ marinæ niſi totaliter in carbones vertantur, in pulverem redigi nequeunt; Similiter ſe res habet cum *Serico crudo*, cujus igitur in medicina ſingularis uſus eſſe, aut quales quamque eximiæ virtutes ab ipſis taliter præparatis proficiſci queant, quilibet qui recti judicii compos eſt, facilè judicare poteſt. *Pilas marinas* quidem contra ſcrophulas & ſtrumas non ſolùm ob eximiam vim exſiccandi, quâ pollent, ſed etiam à tota ſubſtantia & occultâ proprietate prodeſſe, Authores ſibi perſuadent, & vulgò etiam ita receptum eſt; cui quoque non tantoperè repugno, præſertim cum *ſalinæ* ſint ſubſtantiæ, à *ſalſedine maris* obortæ, quæ *ſalſedo* in *combuſtione* non perit: *Sericum autem crudum*, quod tàm variis *compoſitionibus & ſpeciebus cordialibus* ubique commiſcetur, cur illud adeò torqueri, ſummâque Vulcani violentiâ tractari debeat, quidque ita combuſtum efficere, aut in cordis affectibus propulſandis ſingulariter præſtare poſſit, certò non ſatis adhuc videre, neu conjecturare poſſum. Cui voluntas erit ſuperiores noſtras *animadverſiones ſuper confectionem Alkermes* evolvere, is ibidem inveniet rationibus abundè demonſtratum, *Sericum crudum*, etiam per ſe planè inutile & inefficax eſſe medicamentum, multò itaque inutilius erit, ſi combuſtum & in carbones converſum ſit.

Plumbi uſtionem dexteriorem à figulis addiſcere oportebit, qui nullâ peregrinâ additione *liquefactum Plumbum* rudiculâ ferreâ tam diu hinc inde commovent, agitantque collocatum ſuper ignem lentum, donec totaliter in *calcem* converſum ſit, ulteriori ablutione non indigentem; Quæ ipſa *figulorum calcinatio* meo quidem judicio, *præſcripta & cum ſale perficiendæ uſtioni* meritò præferenda eſt, eò quod & ſine additione fiat, nec *edulcoratione aut ablutione*, utpotè, quæ nec ad hanc *Plumbi*,

neque

neque ad alias *metallorum calces* præparandas, quicquam prodeſt, ampliùs opus habeat.

PULMONUM VULPIUM PRÆPARATIO.

Pulmo Vulpis recens, extractâ aſperâ arteriâ vino perquàm odoro, cui Hyſſopus & Scabioſa incocta fuerit, diligenter lavatur, lotus ſiccatur, ſiccatus Abſinthio, Marrubio, ac Hyſſopo involutus reponitur.

SANGUINIS HIRCI PRÆPARATIO.

Hircum mediocris ætatis domi per menſem alito, qui Pimpinellâ, Apio, Petroſelino, Leviſtico, Ericâ, Malvâ, & ſimilibus herbis diureticis nutriatur, hunc æſtatis principio Sole Cancrum ingrediente mactato, & ſanguinem, qui ex arteriis ejus defluxerit, vaſe mundo excipito, & abjectis partibus ichoroſis concreſcere finito, ac in grumos in furno reſiccato.

SCAMMONII PRÆPARATIO.

℞. Scammonii electi & lacteſcentis libras quatuor,
Succi Cydoniorum libras duas, & uncias duas,
Cort. Myrobalanorum citrinorum,
Maſtiches electæ ana uncias duas.

Myrobalani contuſi infundantur ſucco Cydoniorum loco calido, donec humorem imbibant; tùm addatur Scammonium per ſe tritum in mortario, inuncto oleo Amygdalarum dulcium, fiant Trochiſci, ut artis eſt. Scammonium ſic præparatum Diagrydium vocatur.

SCORIÆ FERRI PRÆPARATIO.

Limatura ferri in aquam limpidiſſimam projecta manibus fricetur, & abluatur toties, donec ſorditiem depoſuerit: huic deinde in vitream patinam inditæ affunde modicum aceti, ut id non emineat, ſed ſolùm limatura ex eo humectetur: hanc ſic diebus triginta macera, tandem tere & repone.

SCORPIONUM USTIO.

Idem proceſſus eſt, qui fuit in uſtione Hirundinum.

SCILLÆ PRÆPARATIO.

℞. Scillam recentem, hanc rejectis aridioribus tunicis extimis paſtâ panis involve, eamque in clibano ad panis ſufficientiam coque; exemptam cultro ligneo ſolido, aut ex oſſe parato in laminas diſſeca, quas filo trajice, ita ut una alteram non attingat, & loco ſicco appenſas exſicca.

SERICI CRUDI TORREFACTIO.

Folliculi Serici exemptis vermibus inciſi, in furno tepido ollæ novæ impoſiti ſiccantur, dum poſſint in mortario per trituram in pulverem redigi.

SPONGIARUM USTIO, VEL COMBUSTIO.

Fit ut Hirundinum.

SULPHURIS VIVI PRÆPARATIO.

℞. Pulveris Sulphuris vivi, quantum volueris, ſuperfunde vini albi, quantum ſatis, ſtent ita per diem & noctem, ſæpiùs movendo, deinde ſeparetur vinum per inclinationem, & ſic repetatur ſecundâ, & tertiâ vice. Tandem exiccetur & ſervetur uſui.

TEREBINTHINÆ COCTIO, VEL COQUENDÆ MODUS.

Terebinthinæ libra una coquitur in libris viginti quatuor aquæ, donec odorem amittat, & inſpiſſetur, adeò ut refrigerata digitis in pulverem teri queat, ac vitri modo diſſiliat.

TUTIÆ CALCINATIO, ET PRÆPARATIO.

Tutia Arabum ſeu Græcorum Cadmia, Botryites Dioſcorid. aliquoties vel adminimum ter in erucibulo candefiat, deinde ſingulis vicibus aquâ Roſarum extingua-

PELLICULARUM VENTRICULORUM GALLINARUM PRÆPARATIO.

Laventur vino albo, poſtea exiccentur & reponantur pro uſu.

PILORUM LEPORIS USTIO.

Fiat, ut uſtio Hirundinum.

PILARUM MARINARUM TORREFACTIO.

Eodem modo fit, quo Serici crudi torrefactio ſubſequens.

PLUMBI USTIO ET LOTIO.

Plumbum cum Sulphure (ut in Æris uſtione ſuprà monuimus,) ſtrato uno ſuper aliud ſtratum uritur, poſt uſtionem ſæpiùs abluitur & reſiccatur.

Commodiùs ab aliis plumbum cum ſale calcinatur: liquato enim plumbo ſenſim ſal communis inſpergitur, & ſpatulâ continuò agitatur, donec plumbum in pulverem abeat, qui beneficio aquæ ſimplicis à ſale liberatus colorem cinericium acquirit.

ANIMADVERSIONES IN OLEI LOTIONEM: PELLICULARUM GALLINARUM PRÆPARATIONEM; Pilorum Leporis uſtionem: Pilarum marinarum torrefactionem: Plumbi uſtionem & lotionem.

De *oleo* (*Olivarum* puto, de quo hic loquuntur,) *lotione* hoc ſentio, quod cùm illotum ad cibos condiendos uſurpetur, non opus foret illud ad uſus externos, præſertim ſi gutturi inferiori injiciendum, priùs tàm ſtudioſè lavare: Relinquo itaque ineptam hanc *lotionem*, ulteriori examine penitus indignam ac infantilem, & progredior ad

Præparationem pellicularum ventriculorum Gallinarum, quæ, uti *inteſtinum vel jecur Lucinum*, modo ſuperiùs indigitato, præparari poſſunt.

Pilos Leporis uſtos, hæmorrhagias ſive ſanguinem erumpentem ſiſtere creditur: cui itaque alia medicamenta ſanguinem ſiſtentia non ſuppetunt, in tanta aliàs ubertate eorum, illi per me licet *pilos dictos* comburere, atque in carbones ſubtiles vel cineres aridos redigere: parùm autem in hiſceâ rebus aliis, ab animantibus deſumptis, & incineratis vel combuſtis, diverſum inveniet.

Pilæ marinæ niſi totaliter in carbones vertantur, in pulverem redigi nequeunt; Similiter ſe res habet cum *Serico crudo*, cujus igitur in medicina ſingularis uſus eſſe, aut quales quamque eximiæ virtutes ab ipſis taliter præparatis proficiſci queant, quilibet qui rectì judicii compos eſt, facilè judicare poteſt. *Pilas marinas* quidem contra ſcrophulas & ſtrumas non ſolùm ob eximiam vim exſiccandi, quâ pollent, ſed etiam à tota ſubſtantia & occultâ proprietate prodeſſe, Authores ſibi perſuadent, & vulgò etiam ita receptum eſt; cui quoque non tantoperè repugno, præſertim cum *ſalinæ* ſint ſubſtantiæ, à *ſalſedine maris* obortæ, quæ *ſalſedo* in *combuſtione* non perit: *Sericum autem crudum*, quod tàm variis *compoſitionibus & ſpeciebus cordialibus* ubique commiſcetur, cur illud adeò torqueri, ſummáque Vulcani violentiâ tractari debeat, quidque ita combuſtum efficere, aut in cordis affectibus propulſandis ſingulariter præſtare poſſit, certò non ſatis adhuc videre, neu conjecturare poſſum. Cui voluntas etit ſuperiores noſtras *animadverſiones ſuper confectionem Alkermes* evolvere, is ibidem inveniet rationibus abundè demonſtratum, *Sericum crudum*, etiam per ſe planè inutile & inefficax eſſe medicamentum, multò itaque inutilius erit, ſi combuſtum & in carbones converſum ſit.

Plumbi uſtionem dexteriorem à figulis addiſcere oportebit, qui nullâ peregrinâ additione *liquefactum Plumbum* rudiculâ ferreâ tam diu hinc inde commovent, agitantque collocatum ſuper ignem lentum, donec totaliter in *calcem* converſum ſit, ulteriori ablutione non indigentem; Quæ ipſa *figulorum calcinatio* meo quidem judicio, *præſcripta & cum ſale perficienda uſtioni* meritò præferenda eſt, eò quod & ſine additione fiat, nec *edulcoratione aut ablutione*, utpotè, quæ nec ad hanc *Plumbi*, neque

neque ad alias *metallorum calces* præparandas, quicquam prodeſt, ampliùs opus habeat.

PULMONUM VULPIUM PRÆPARATIO.

Pulmo Vulpis recens, extractâ aſperâ arteriâ vino perquàm odoro, cui Hyſſopus & Scabioſa incocta fuerit, diligenter lavatur, lotus ſiccatur, ſiccatus Abſinthio, Marrubio, ac Hyſſopo involutus reponitur.

SANGUINIS HIRCI PRÆPARATIO.

Hircum mediocris ætatis domi per menſem alito, qui Pimpinellâ, Apio, Petroſelino, Leviſtico, Ericâ, Malvâ, & ſimilibus herbis diureticis nutriatur, hunc æſtatis principio Sole Cancrum ingrediente mactato, & ſanguinem, qui ex arteriis ejus deflùxerit, vaſe mundo excipito, & abjectis partibus ichoroſis concreſcere finito, ac in grumos in furno reſiccato.

SCAMMONII PRÆPARATIO.

℞. Scammonii electi & lacteſcentis libras quatuor,
Succi Cydoniorum libras duas, & uncias duas,
Cort. Myrobalanorum citrinorum,
Maſtiches electæ ana uncias duas.

Myrobalani contuſi infundantur ſucco Cydoniorum loco calido, donec humorem imbibant: tum addatur Scammonium per ſe tritum in mortario, inuncto oleo Amygdalarum dulcium, fiant Trochiſci, ut artis eſt. Scammonium ſic præparatum Diagrydium vocatur.

SCORIÆ FERRI PRÆPARATIO.

Limatura ferri in aquam limpidiſſimam projecta manibus fricetur, & abluatur toties, donec ſorditiem depoſuerit: huic deinde in vitream patinam inditæ affunde modicum aceti, ut id non emineat, ſed ſolùm limatura ex eo humectetur: hanc ſic diebus triginta macera, tandem tere & repone.

SCORPIONUM USTIO.

Idem proceſſus eſt, qui fuit in uſtione Hirundinum.

SCILLÆ PRÆPARATIO.

℞. Scillam recentem, hanc rejectis aridioribus tunicis extimis paſtâ panis involve, eamque in clibano ad panis ſufficientiam coque; exemptam cultro ligneo ſolido, aut ex oſſe parato in laminas diſſeca, quas filo trajice, ita ut una alteram non attingat, & loco ſicco appenſas exſicca.

SERICI CRUDI TORREFACTIO.

Folliculi Serici exemptis vermibus inciſi, in furno tepido ollæ novæ impoſiti ſiccantur, dum poſſint in mortario per trituram in pulverem redigi.

SPONGIARUM USTIO, VEL COMBUSTIO.

Fit ut Hirundinum.

SULPHURIS VIVI PRÆPARATIO.

℞. Pulveris Sulphuris vivi, quantum volueris, ſuperfunde vini albi, quantum ſatis, ſtent ita per diem & noctem, ſæpiùs movendo, deinde ſeparetur vinum per inclinationem, & ſic repetatur ſecundâ, & tertiâ vice. Tandem exiccetur & ſerveturuſui.

TEREBINTHINÆ COCTIO, VEL COQUENDÆ MODUS.

Terebinthinæ libra una coquitur in libris viginti quatuor aquæ, donec odorem amittat, & inſpiſſetur, adeò ut refrigerata digitis in pulverem teri queat, ac vitri modo diſſiliat.

TUTIÆ CALCINATIO, ET PRÆPARATIO.

Tutia Arabum ſeu Græcorum Cadmia, Botryites Dioſcorid. aliquoties vel ad minimum ter in crucibulo candefiat, deinde ſingulis vicibus aquâ Roſarum extingua-

tur, tunc demum trita lævigetur in marmore. Alii ſic præparatum linteo includunt, & in vaſe aquâ clarâ pleno hinc inde agitant, ut tenuior ac melior ejus pars in aquam effluat, craſſiore in linteolo relictâ. Inde cum reſederit, aquam auferunt, ac ſupra Porphyritem ex aqua Roſacea molunt, tandemque in paſtillos cogunt.

VESICARUM APRORUM PRÆPARATIO.

Veſicæ à pinguedine & membranulis optimè mundatæ, incidantur in minutiſſima fruſtula, macerentur in vino rubro per viginti quatuor horas: poſtea abjecto vino, exſiccentur veſicæ, & ſervetur pulvis ad uſum.

VITRI USTIO VEL COMBUSTIO, ET PRÆPARATIO.

Accipe fruſtum Vitri clari ſubtiliter pulveriſati ac cribrati, quod in ollula ferrea tamdiu ponatur ſuper prunas, ut ferrum candeſcat, deinde extinguatur in acervo facto ex cinere ſtipitum fabarum. Quo facto iterum pulveriſetur, & rurſum ignitum in priore acervo extinguatur, idque toties repetatur, donec optimè in cinerem ſit redactum.

Id apparet, quando non ampliùs reſplendet, & inter digitos attritum non ſit aſperum, inque os ſumptum dentibus non ſonitum edat. Hic cinis vitri in marmore Porphyritico ſubtiliſſimè pulveriſetur, & intra corpus ita utiliter uſurpari poteſt.

Atque hunc modum comburendi Florentiæ, & alibi obſervant. Aviſenna alium tradit, quem Fallopius in libello de Metallis improbat.

UNGULÆ ALCIS PRÆPARATIO.

Idem parandi modus eſt, cum cranii humani præparatione.

Reliqua præparata ſola ferè lævigatione ac triturâ perficiuntur: ut ſunt

Blattæ Byzantiæ cum aqua Roſarum,
Corallii Albi cum aqua Roſar.
Rubei cum aqua Roſar.
Lapidis Ætitis cum aqua Tormentillæ,
Calaminaris cum aqua Roſar.
Carneoli vel Sardæ cum aquâ Roſarum,
Chryſolithi cum aqua Roſar.
Cryſtalli cum aqua Bugloſſi,
Granati Or. cum aqua Roſarum.
Hæmatitis cum aqua Burſæ paſtoris,
Hyacinthi cum aqua Roſar.
Judaici cum aqua Saxifragiæ,
Lyncis cum aqua Malvæ,
Nephritici cum aqua Petroſelini,
Rubini cum aqua Roſar.
Saphyri cum aqua Roſar.
Smaragdi cum aqua Roſar.
Topazii cum aqua Roſar.
Margaritarum Orientalium cum aqua Roſarum,
Matris Perlarum cum aqua Roſar.
Oculorum Cancri cum aqua Fragor.
Ovorum putaminum uſtorum cum aqua Linariæ,
Succini albi cum aqua Betonicæ.

Sunt & alia quædam, eaque complura, quæ cuivis pro cujuslibet libitu ac voluntate & præparantur, & præparata proſtant, utpotè argilla fornacum, exuvia Colubri, rubrica fabrilis lævigata, ſanguis Taxi ſeu Melis, cruor Agni, cinis Rubetæ, & his ſimilia.

Horum aliqua uſtionem requirunt, ut metallica, nonnulla toſturâ exigunt, ut mineralia pleraque, alia nutritionem poſtulant, ut Sarcocolla, Gypſum, ac Alcohol Nihili. His ſola trituratio ſufficit, illis infuſio noxam adimit, eaque medicamentorum compoſitionibus idonea reddit. Pleraque verò repurgatione indigent, ac ſitûs depoſitione meliorantur. Nec deſunt, quibus depuratio per quietem ſeu reſidentiam facta vim addat.

ANIMADVERSIONES IN PRÆPARATIONEM PULMONUM VULPIUM.

&

Reliquas omnes, quæ adhuc ſuperſunt hujus claſſis præparationes.

Vulpium pulmones in modum *hepatis Lupi* præparare & exſiccare convenit, quos & aliis *decoctionibus vel extractis*, *pulmonibus* & pectori appropriatis, utpotè *decoctis Pulmonariæ, Veronicæ, &c. Eſſentiâ Croci, Myrrha*

ei *Myrrha* & ſimilibus imbuere, & quaſi condire non inconſultum erit.

Hirci ſanguis praeparatus à nonnullis, præſertim ab acutiſſimo Helmontio valdoperè in pleuritide commendatur, quam is ſine venæ ſectione curare aſſerit, paulò tamen aliter ejus præparationem inſtituit, uti ex ſequentibus ipſius verbis formalibus videre eſt: *Hircum, inquit, ſuſpendo cornibus, & crura poſteriora ad cornua reflecto, teſtes abſcindo, & recepto inde cruore exanguem dimitto pro lanione: His cruor ſiccatus eſt inſtar vitri diffitillima triturationis, atque longiſſimè ab hircino ſanguine Officinarum differens; Aſſumptus drachma pondere confeſtim ſopit & curat pleuritidem absque ſectione vinæ, nec te deſeret unquam*; hæc ille.

Scammonii praeparatio præſcripta vera & exquiſita dici non poteſt, cùm additamenta ſtomachum duntaxat roborare, non verò *Scammonii* vim & violentiam directè infringere queant; convenit itaque paulò artificioſiùs correctionem ejus inſtituere, ſeparando nimirum purum ab impuro, cum illud multis inutilibus ſcateat recrementis: Plura de hac in *ſequenti Mantiſſa*.

Scoria Ferri praeparatio jam paulo antè ſub *praeparatione Chalybis* indigitata eſt; *Chalybs* enim & *Ferrum* parùm admodum differunt, cum *Chalybs* nil aliud ſit, quàm *Ferrum puriſſimum & aptimum*.

De *uſtione Scorpionum animadverſiones ſuperiores, de combuſtione aliorū animalium*, conſuli poſſunt.

Scilla praeparatio Pharmacopœis notiſſima eſt, quâ tamen non abs re carere poſſemus, ſi *Scilla montana* ſolum ſive *Hiſpanica*, aut in hortis cicurata ad nos deveheretur, uſibusque applicaretur Medicis. Nam tanta mordacitate, exurenteq; malignitate non eſt prædita, quâ *Scilla marina* ſunt, quæ in littoribus maris Italiæ uberrimè creſcunt; cùm & Galenus ipſe *Scillam crudam non praeparatam* uſui Medicinæ deſtinârit. Siquidem hac præparatione quidem nihil efficitur aliud, quàm ut mordacitas *Scillæ* ex parte diminuatur, non verò totaliter tollatur. Secus enim viribus ſuis omnimodè privaretur.

De uſu planè inutili *Serici crudi*, ejusq; ineptâ *torrefactione* in *animadverſionibus confectionis Alkermes*, & paulo antecedentibus *Pilarum marinarum*, ſufficienter diſſeruimus.

Sulphuris vivi praeparationem quod attinet, illa quandoque neceſſaria non eſt, cùm *Sulphur dictum* nonnunquam tàm purum ſit, & inveniatur, ut nullâ lotione indigeat, idipſum tamen, ſi impurum fuerit, qui vel *vino* vel *ſpiritu vini*, vel etiam *aceto* lavare voluerit, non tantoperè aberrabit: Solent etiam nonnulli *ſpiritum vini* vel *acetum deſtillatum* ab eo aliquoties abſtrahere.

Terebinthina coctio mera eſt abſtractio ipſius *ſpiritus*, vel *olei ſpirituoſi*, quod patet ex *Terebinthina deſtillatione*: hæc enim ſi in veſica cuprea cum aqua, & non per ſe in cucurbita (quod melius) fiat, peractâ deſtillatione, tota *Terebinthina* cocta remanet in reſiduo, ſaltem *ſpiritu ſuo* & *oleo penetrantiori* orbata.

Tutiæ calcinatio prior, poſteriori ſatis tædioſæ meritò præferenda eſt.

Veſicas aprorum non aliter quàm *jecur Lupi*, *aut aliorum animalium partes* in B. M. exſiccare commodè poſſumus, ut in pulverem facilè tundi & teri queant.

Vitri levidenſem ac planè inutilem uſtionem & praeparationem ceu ineptiſſimam, omni jure explodimus, cùm tantas involvat abſurditates; ut ſi quis accuratiori examini & judicio eam ſubjicere vellet, animumque haberet reprehendendi pronum, materiam ſanè ſuppeditaret ſufficientiſſimam, vel hanc aut aliam ſimilem ex præmiſſis *praeparationibus* nugaciſſimis, omni vulgo notiſſimâ & ruſticanâ Philoſophiâ carentibus, in volumen extendendi, & infinita abſurda hinc deducendi, quæ indigna eſſent Philoſopho naturali. Videant ergò, quàm turpiter ſe dent tales Philoſophi putatitii & ſermocinales, qui verâ Philoſophiâ deſtituuntur, & in quantos ruant errores, ut non ſolùm illis, qui penitiùs naturam ejusque penetralia ſcrutantur, ſed & ruſticis ipſis, imò lippis & tonſoribus, nec non vetulis & aniculis ſe deridendos propinent.

Vellem

Vellem clarius conſtaret & ſeſe explicuiſſent, cur tantoperè hoc medicamentū deſideretur, aut ob quaseximias virtutes in officinis proſtare debeat? Certò ſi quis peculiarem *vim Lithonthripticam* in eo ſibi maginatur, is toto errat cœlo, nec ſi quæ aliquando exhibitione ejus eſt adverſa (quod tamen ſine periculo aut detrimento ægroti, licet illud protinus non ſenſerit, exhiberi minimè potuit,) à vitro emanavit, ſed potiùs è *ſale ſtipitum Fabarum*, in quo talem vim ſabulum & arenam pellendi ineſſe probè novi, aſt ejus parandi ratio alio modo quærenda, non iſto, quo medicamentum nullius virtutis, ſed maximi detrimenti evadit: Verùm de hiſce nugis ſatis, transeamus ad alia.

Ungula alcis parandi modus, ſi juxta *animadverſiones noſtras in præparationem cranii humani factas*, inſtituatur, minimè deſtructorius eſt, quin inſuper vires *ungulæ Alcis* intendat, & efficiat, quò faciliùs ejus raſura tandem in pulverem teri, & ægrotis commodè propinari poſſit.

Reliquorum tamen præparatorum, quæ ſolâ triturâ & levigatione concinnantur, nonnulla haud difficulter ſic læviganda admitto, præſertim quæ molliora & friabilia ſunt, nec *vitri* aut *Adamantis duritiem* æmulantur; è quorum numero ſunt *Blatta Byzantiæ, Corallia alba & rubra, lapides Calaminaris, Carneoli, Hæmatites, Judaicus, Margarita Orientales, Mater Perlarum, oculi Cancri, Succinum album* & his ſimilia, maximè ſi lævigatio inſtituatur ſupra lapidem duriſſimum quantum fieri poteſt, de quo medicamento nihil accedat, aut quam minimùm communicetur, qualis *lapis Porphyrites* eſt, qui à plerisque ad hoc negotium expeti ſolet. Sunt enim res modo denominatæ facillimæ ſolutionis, & ab Archeo noſtro innato q; calore, ſi meliora nobis ex iis parata & in eſſentias redacta medicamenta non proſtent, utcunque devinci & actuari poſſunt. *Aqua* verò, quibus affuſis res prædictæ ſtudioſè præparari jubentur, nequicquam de virtutibus ſuis iis impertiri poſſunt, ob rationes ſæpiùs, & paulò ante in *præparatione Magnetis* inculcatas. *Cæteri verò duriores lapides & Gemmæ*, qui quandam *vitri* & *Adamantis* ſimilitudinem habent, difficillimæ ſunt trituræ & levigationis, multumq́; laboris & temporis requirunt, antequam uſui idonei reddantur, in qua diuturna præparatione, aſperitate & duritie ſuâ, accedente præparantis niſu & compreſſione, profundè ſatis ſubjectum lapidem aggrediuntur, ejusque partes multas, præſertim ſi marmor aut alius paulò molliuſculus lapis fuerit, abradunt: Quod Pharmacopœi probè advertunt, & cum fœnore, cùm poſt peractam præparationem, ſuos lapides duplo aut triplo, quoad pondus, auctos eſſe deprehendunt. Quare igitur prædictorum hanc rudem præparationem ſimpliciter admittere nequeam, tùm ex modo dictis, tùm ex iis, quæ in *animadverſionibus claſſis undecimæ* nec non ſuper *EmplaſtrumOpodeltoch*, ubi de *præparatione Magnetis* actum fuit, allata ſunt, ubi opinionem meam rationibus & experientia fultam, breviter aperui, abundè patet, quo Lectorem ablego.

Cæterùm *lapis Ætites*, periapti inſtar, corpori prægnantis aut parturientis alligatus, ſupra renes, ſi fœtum diutius in utero materno continere, abortumque prohibere debeat, infra renes autem & cruribus, ſi partum promovendi animus ſit, multa præſtat: Tritus verò vel in ſubtiliſſimum pulverem, additâ licet *Tormentillæ aquâ*, lævigando redactus, non eſt quod nobis de virtutibus dictis quicquam promittamus, niſi fortè vim adſtrictivam, illi, taliter præparato, ſi intra corpus ſumatur, attribuamus, idem judicium eſto de plurimis aliis *lapidibus pretioſis*; vis enim unita fortior diſpersâ.

Quæ reſtant tandem *ſimplicia*, in ultima *hujus claſſis additâ animadverſione* denominata, qualiter illa paranda ſint, ſi *præparationem* aut ſui meliorationem exigant, illa haud difficulter ex antecedentibus noſtris *animadverſionibus* peti poſſunt: Et ſic huic *ultimæ claſſi* plurimis inutilibus & deſtructivis *præparationibus* rerum refertæ, colophonem imponimus.

MANTIS-

MANTISSA HERMETICA:

PRÆFATIO.

Cum Mantiſſa hæc de medicamentis chymicè præparatis agat, incumberet nobis, antequam examen ipſorum aggrederemur, de præſtantia eorundem & eximiis virtutibus, queîs præ aliis medicamentis, more Galenico, id eſt, rudi elaboratis, eminent, nonnulla in medium proferre: Verùm ut ſcriptionis operam compendifaciamus, cùm plures, tùm antiquiores, tùm recentiores Medici abundè hac de re, ſatiſq́ celebriter locuti ſint, ſilentio ea tranſilio, neque etiam hîc opus eſſe arbitror ſuſpensâ hederâ; Solummodò de difficultate artis Chymicæ hic in veſtibulo hujus Mantiſſæ paucis agere decrevi, cum nonnulli ſint, qui adeò facilem ipſam eſſe autumant, ut vel ſex menſium ſpatio, & alii (quod maximè miror,) intra decurſum ſex ſeptemvè ſeptimanarum, quantum Medico de Chymia neceſſarium ſit, integrè addiſci poſſe, audacter aſſerere non vereantur. Aſt Lector benevole, ſi animadverſiones noſtras ſuper antecedentem Pharmacopœiã Galenicam, nunc demùm (ſit gratia Superis,) ad umbilicum perductam, penſiculatè pervolveris, & ſeriò tecum ruminaveris, reipsâ deprehendes, artem Pharmaceuticam utpotè arduam, licet Chymiâ inferiorem, non immatura judicia aut ruſticos expoſcere labores: ita Chymiam eſſe artem uti nobiliſſimam, & Medico ſcitu ſummè neceſſariam, ſic difficillimam, & includere univerſam Philoſophiam practicam: Ut igitur illi, qui ipſam exactè callere, ejuſq́ penetralia perveſtigare velit, non ſeptimana una aut altera, non menſes aliquot nec annus integer, imò nec omnes ſua vita dies ſufficient. Neque enim quilibet, qui perdius & pernox carbones manu verſat, fornaces artificioſè extruere novit, aut aquas deſtillare addidicit, illicò veri Chymici, & ab Hermete nobile nomen habere meretur; neutiquam ſanè, ſed is duntaxat, qui arcem hujus artis penitius pervaſit, & jugiter ac indefeſſis laboribus in arcanis & multifariis ejus operationibus, ſe ſolertẽ debit. Tantis me herclè Chymia ſive Spagyria difficultatibus referta eſt, ut pauci admodum inter tot millia hominum, quorũ alii nobilitate ejus, alii autem cupidine lucri allecti, à tot annis in illa indeſinenter periculum fecêre, culmen ipſius attigerint; Nimirùm deludimur hinc inde, tot tamque variis plurium Chymicorum ſcriptis, mendis & mendaciis plenis, eorundem (uti vocant,) proceſſibus ferè infinitis, nec tamen prius nos deceptos eſſe perſentimus, quàm ubi oleum (quod dicitur,) & operam perdidimus; id eſt, ubi vanis noſtris laboribus, nullâ ratione ducti, ſed magnâ duntaxat quorundam authoritate ſuffulti, rem, quam præ manibus habuimus, pertractatam totaliter deſtruxerimus; quam tamen, ſi rectam rationem ducem ſecuti eſſemus, aut ſi, quid in re quaque reconditum, quidvè illi familiare vel adverſum eſſet, ſatis nobis innoteſceret, facilè ſervare potuiſſe-

potuiſſemus. Et ſi tantum tria illa Regna, circa quæ Chymia ut plurimùm occupata eſt, (omiſſis elementis & eorum contentis,) attingitur hac maximè Minerale paululum percurramus, quanti, DEUS bone! non impenduntur labores, quanti ſumptus, ad famoſum illud Aurum potabile acquirendum? quot modis Aurum calcinatur, ſolvitur, extrahitur, coquitur, digeritur, & neſcio quàm diverſimodè exagitatur; ubi autem cunctis hiſce laboribus impenſis, tandem exactè Aurum noſtrum potabile ad examen revocamus, quid quaſi aliud impetravimus, quàm Aurum ſolutum, vel in formam liquoris aut pulveris, exiguo temporis momento & leviſſimâ operâ ad priſtinam ſuam formam crudam & metallicam reducibile, quale, & vel majoribus adhuc virtutibus præditum, unius diei decurſu commodè perficere potuiſſemus, & longè minori labore, & paucioribus expenſis. Mineralia itidem, poſtquam illa ſatis diu ſub tortura detinemus, curioſis & argutis noſtris laboribus pejora ſæpenumerò efficimus, quàm extitêre cruda: Exemplo ſit Antimonium, cujus, dum crudum eſt, integra libra in aqua ſimplici cocta & pota, nullam prorſus moleſtiam vel vomitum procreat; è contra verò, ſi in Flores, Crocum, Mercurium vitæ, aut Vitrum converſum fuerit, quanto tum ſtupore & violentia operatur? quàm dira ſæpenumerò & atrocia excitat Symptomata? & ſic de innumeris penè aliis. Neque in Regno Animali & Vegetabili aliter ſe res habet: dum enim ex ipſis modò Salia, Tincturas, Aquas deſtillatas, Magiſteria & ſimilia parare ſatagimus, quoties alienis menſtruis permixta, Naturam ſive virtutes eorum nativas invertimus? quoties ipſorum plurima artificioſis noſtris calcinationibus, radicali humiditate expulsâ, totaliter deſtruimus, relictâ cadaveroſâ terrâ? Proh! quantos, præter enumeratos, ubi ex diverſis Salibus, Spiritibus mineralibus, Eſſentiis, Oleis deſtillatis, & ſimilibus invicem maritatis artificioſas mixturas conſtruere nobis præſumimus, non rarò committimus errores? Et hæc omnia ſub prætextu artificii ſpagyrici. Cujus rei cauſa reverà nulla alia eſt, quàm quòd vel Naturâ ignoremus, ipſamq; in operationibus ſuis non imitemur, quæ ſimpliciſſima eſt, & propterea ſimpliciter vult tractari; vel etiam, quòd univerſale illud ſolvens nos lateat, quo omnia corpora naturalia in ſuum primigeniũ eſſe, ſervatâ ſeminum poteſtate, ſolvuntur: Hoc dum deſtituimur, arduum & difficillimum eſt conjecturare, quid unaquaque res pati poſſit, quidq; ferre recuſet: Itaque quicunque inter veros Chymicos, & genuinos Hermetis filios nomen ſuum profiteri amat, neceſſum habet, ut minutiſſima quæq; perveſtiget, & ad ſingula curioſo oculo attentus ſit, ſi quid boni efficere, nec incaſſum laborare velit. Hanc Chymiæ ſummam difficultatem ubi intimiùs conſidero, vix ac ne vix quidem animum meum eò diſponere poſſum, ut hanc Mantiſſam, licet communiſſima ſaltem & officinalia, ubivis etiam in tyrociniis Chymicis obvia contineat, corrigendam ad manus ſumam: Novi enim, quàm vera Chymia recondita literatura, acutis judicii, & in multifariis laboribus Hermeticis exercitatum virum & Philoſophum requirat. Nihilominùs, cùm à quamplurimis ſolicitatus & quaſi impulſus fuerim, ne & huic parti laborem meum derogarem, inter quos potiſſimus fuit Excellentiſſimus & Experientiſſimus Dn. Henricus Cuſterus M. D. Celeberrimus, qui in his meis animadverſionibus elimandis ingenuè mihi adſtitit, & ne commodum, quod forſitan ex compoſitionum Chymicarum, quas hæc Mantiſſa complectitur, accuratâ ventilatione & emendatione, in plures Chymiæ amantes redundare poſſet, in me claudi paterer, quantum experientiâ & improbis laboribus comprobavi, neminem celabo. Pauca inſuper duntaxat (non enim aliter in præſens fert mei inſtituti ratio;) adjiciam, eaq; ſelectiora & experta. Plura qui deſiderat, conſulat Clariſſimum Schröderum & Sollertiſſimum Glauberum: Aſt nec illos inconſideratè & illotis manibus ut adeat, ſuadeo, ſed rectâ rationis & judicii lance trutinet omnia & expendat probè, quid Naturæ poſſibile ſit, quidq; ferre recuſet! In quem finem animadverſiones ſubſequentes adjungam, quæ veluti cenſores ſint earum, quarum in hac Mantiſſa fit mentio præparationum, & ad altiora manuductores.

SPIRI-

SPIRITUS SIMPLICES.

SPIRITUS ABSINTHII.

℞. Abſinthii vulgaris, quantum placet, ſuperinfunde Spiritûs vini tantundem, ut digiti unius latitudine ſupernatet, macerentur per octiduum, deinde per balneum Mariæ Spiritus lege artis evocetur.

Hoc etiam modo parantur:
Spiritus Cardui Benedicti,
Chamomillæ Romanæ,
Liliorum convallium,
Meliſſæ,
Veronicæ.

SPIRITUS ANISI.

℞. Seminis Aniſi benè contuſi libram ſemis,
Spiritus vini ſimplicis menſuram unam.
Macerentur per octiduum, & per balneum Mariæ Spiritus eliciatur.
Ita etiam fiunt:
Spiritus Carui,
Ceraſorum Fœniculatus,
Fœniculi.

SPIRITUS CERASORUM NIGRORUM.

℞. Ceraſorum nigrorum quantum vis, contundantur, & ponantur in vaſe ligneo, in eoque maneant uſque ad fermentationem, deinde per veſicam deſtillentur, & exibit Spiritus. Hac ratione deſtillantur:
Spiritus Cydoniorum,
Ebuli ex baccis,
Fragorum,
Juniperi ex baccis,
Sambuci ex baccis.

Omnes & ſinguli modo dicti Spiritus, ſimplicium ſive Vegetabilium virtutes & qualitates in ſe continent, ex quibus deſtillati fuere.

SPIRITUS ROSARUM.

℞. Roſarum fragrantium tempore ſicco collectarum, quantum libet, contundantur, & in vaſe vitreo vel ligneo compreſſæ, reponantur in cellam, deinde cum ſale vel pauculo fermenti fiat ſtratum ſuper ſtratum, deſtillentur per veſicam, deſtillata aqua novis roſis fermentatis affundatur & deſtilletur, donec perfectum Spiritum habueris.

Proprietate ſuâ ſpecificâ cor recreat, in omnibus ejus infirmitatibus ſingulare robur conciliat, odore & fragrantiâ vires reficit. Extra etiam ad virium debilitatem arteriis applicatur.

SPIRITUS SALIS.

℞. Salis communis, quantum lubet, ſolve & coagula, ſolutum cum terræ figulinæ ſiccæ pondere æquali commiſce, paſtillos forma, exſiccatos retortæ inde, deſtilla uſque dum nihil ampliùs egrediatur Spirituum.

Omni putredini reſiſtit, hepatis & lienis obſtructionibus prodeſt, renes & veſicam expurgat, hydropicis inprimis ſingulare remedium prabet.

SPIRITUS SALIS NITRI.

℞. Salis Petræ ſive Nitri libram unam,
Boli communis vel terræ figulinæ libras tres,
Deſtillentur per retortam igne reverberii, ſpatio duodecim horarum, & habebis Spiritum rubicundum.

Pro contemperando æſtu febrili, reſtinguendâ ſiti, prohibendâ anginâ, & mitigandâ colicâ commodiſſimè uſurpatur.

SPIRITUS SULPHURIS.

Ponatur ſub campana vitrea vas aliquod terreum cum ſulphure, quod accendatur: ita verò vas ſubjectum ad campanam applicetur, ne fumi egredientes flammam ſuffocent, ſed ut liberè aſcendentes in liquores coagulentur, qui in ſcutellam appoſitam deſtillentur.

Eaſdem ferè qualitates cum Spiritu Vitrioli obtinet, proinde iiſdem etiam affectibus curandis conducit.

SPIRI-

SPIRITUS TARTARI.

℞. Tartari albi puri libras quinque. Pone in retortam vitream, eique in ignem cinerum vel potius arenæ collocatæ, recipientem ſatis capacem adapta, & luta, dato igne per gradus, primò Spiritus egreditur, poſtea oleum fœtidum, quæ rectificari debent.

Est egregium aperiens, unde in menſtruis retentis, para yſi, ictero, pleuritide, hydrope, mira præſtat.

SPIRITUS VITRIOLI.

℞. Vitrioli purificati libras ſex.

Injiciantur retortæ benè lutatæ, huic aptetur recipiens amplum, commiſſuris benè clauſis, accendatur ignis gradatim, & poſt tres ferè horas phlegma ſtillare incipit, hinc ignis paulatim augeatur, circiter horam ſeptimam albis ſpiritibus apparentibus iterum augeatur ignis, & ita continuetur per integrum diem, & tandem detur maximus ignis, & continuetur labor in diem tertium, refrigeratis omnibus, rectificetur Spiritus, quod clarum eſt per cineres deſtilletur, & exibit Spiritus clarus & albus.

IN variis febrium generibus ſumma utilitatis eſt Spiritus Vitrioli: humorum enim putredini reſiſtit, earumq; incendium prohibet, vitioſos corrigit, phlegma conſumit, per urinas & poros cutaneos operatur.

ANIMADVERSIONES SPIRITUS SIMPLICES OMNES CONCERNENTES.

LEgitimi & ſecundum *artem Spagyricam* præparati *Spiritus*, qui ab aliquo ſubjecto, ſive illud *Vegetabile* ſit, ſive *Minerale* aut *Animale*, denominationem ſortiuntur, ex eo ſolo & unico conſtare ſolent & debent, utpotè *Spiritus Abſinthii*, ex ſolo *Abſinthio*, *Liliarum convallium*, ex *Liliis convallium*, *&c.* Qui autem primùm præſcribitur in hac *Mantiſſa Abſinthii Spiritus*, non tàm *Abſinthii*, quàm *Spiritus vini Abſinthites* dici meretur: cui propterea ſimplicem *infuſionem Abſinthii Spiritu vini* factam haud iniquè præfero, utpotè quæ ipsâ *Eſſentiâ Abſinthii* imbuta eſt, nec minori, ſed majori potiùs efficaciâ pollet, quàm *Spiritus vini*, unà cum partibus *Abſinthii* ſubtilioribus duntaxat ac volatilioribus, per Alembicum prolectis, relictis in reſiduo virtutibus ejuſdem potioribus. Si quis autem nobiliores *Eſſentias ex Abſinthio, Chamomillâ, Meliſſâ* aliisvè ſimilibus *herbis* conficere ſatagit, is rem paulò aliter aggrediatur ac procedat hunc in modum. Nimirùm,

Eſſentia Abſinthii.

℞. *Abſinthii recentis magnam quantitatem.*

Quod contuſum aut conciſum perfunde paucâ *aquâ ſimplici calenti*, addito *tantillo fermenti* vel *Sacchari*, fiatque maceratio loco tepido, quouſque *Spiritus* odore percipiatur, aut veluti nares feriat; Tum demùm deſtilletur in cucurbita vitrea vel veſica cuprea: *Prolecto aqua ſpirituoſa* aliquoties rectificetur, quouſque acquiratur *Spiritus Abſinthii fortis & ardens.*

Jam

℞. *Hujus Spiritûs veri Abſinthii & fortis e. g. libram unam.*
Olei Abſinthii deſtillati q. ſ. ſive quantum prædictus Spiritus diſſolvere poteſt, ſcil. drachmas duas plùs minuſvè.
Extracti Abſinthii ſpiſſi, ſeparatim Spiritu vini parati drachmas duas, vel drachmas tres aut unciam ſemis.
Salis ejuſdem in aqua propria etiam ſ. q. ſaltem reſoluti drachmas duas, drachmas tres, vel unciam ſemis.

Commixta digerantur aliquandiu donec probè uniantur, filtretur poſtea *Eſſentia*, uſuique aſſervetur.

Qui alias ex *herbis ſimilibus Eſſentias* exoptat, ipſe imitari poterit modum, quem indigitat *Experient. Glauberus tract. 1. ſui primi Furni philoſophici.*

Spiritus

Eſſentia Aniſi.

Spiritus Aniſi, qui potius *Spiritus vini Aniſatus* dici meretur, à præcedenti *Spiritu vini Abſinthite*, quoad præparandi modum, nil quicquam differt, nec ullum in ſe continet artificium Hermeticum, quem ipſum itaque ut elegantiorem & efficaciorem tibi compares, cujusque *unica drachma plus* præſtet, quàm *uncia integra* aut amplius præſcripti & vulgari modo parati *Spiritûs Aniſati*, taliter procede.

℞. *Spiritûs vini rectificati libras tres vel quatuor,*
Sem. Aniſi libram ſemis.

Fiat infuſio, & poſt digeſtionem unius alteriusvè diei inſtituatur deſtillatio, *Spiritui Aniſato protecto* adde

Olei Aniſi deſtill. quantum is imbibere aut diſſolvere poteſt,
Extracti Aniſi recent. unciam ſemis vel unciam unam,
Salis Aniſi puri ſeorſim in aqua Aniſi ſ. q. ſaltem reſoluti unciam unam.

Miſceantur & digerantur aliquandiu, donec cuncta benè unita ſint, filtretur tandem *Eſſentia*, uſuique aſſervetur. Idem proceſſus eſto *Spiritûs vel Eſſentiæ Carvi, Fœniculi* & ſimilium ſeminum.

Ardentes Spiritus varii.

Ex *Ceraſis, Fragis, Baccis Juniperi, Sambuci & Ebuli, Spiritus ardentes*, mediante fermentatione & reiteratâ rectificatione, facilè parantur. Ita etiam ex *Roſis* aliiſque *herbis & floribus*, per fermentationem reiteratamque deſtillationem & rectificationem *Spiritus ardentes* elici poſſunt. Obſervandum autem, quod *herbæ & flores* longè minorem præbeant *Spiritus* quantitatem, quàm fructus, utpotè *Ceraſa, Juniperi baccæ, &c.* ideòque qui ex ipſis *Spiritus ardentes* elicere ſatagit, largam ſibi *herbarum & florum* procuret copiam, nî in vanum laborare velit.

Flores & herbæ minorem Spirituum quantitatem præbent quàm fructus.

Quantâ cum difficultate *Spiritus Salis* genuini aliqua copia vel quantitas acquiratur, de hoc non ſatis querelarum eſt, non modò apud Pharmacopœos, ſed ipſos etiam Chymicos, eosque qui in ejusmodi *Spirituum deſtillationibus* ex profeſſo & unicè occupati ſunt: Hinc adeò fit, quod dictus Spiritus Salis, raròpurus, & aliis, (maximè verò *Spiritu Nitri*) non adulteratus divendatur, ut ita nullus, niſi qui ipſus illum deſtillaverit, de legitimo & vero *Salis Spiritu* certus eſſe poſſit. Cauſam hujus mali, aut difficilis deſtillationis nemo adhuc detexit, aut aſſignare potuit, quam tamen ipſa natura nobis patefacit: Etenim quis non videt, ſi *Spiritus Salis, Vitrioli* aut ſimiles *Spiritus acidi & corroſivi*, ſuper *arenam, lateres* aut *terram figulinam ſiccam* vel *bolum* fundantur, (uti non raròex incuria, & eorum transvaſatione contingit,) quod fermententur veluti & ebulliant, inq; res prædictas agant, & agendo viciſſim patiantur, imò totaliter deſtruantur, ac in aliud ens convertantur, non ſecus, ac ſi pro ſolutione rerum aliarum mineralium & metallicarum adhibiti eſſent? Si hoc evenit jam paratis aut *deſtillatis Spiritibus*, quid obſtat dic amabo, quin etiam in ipſa deſtillatione *Spiritus ſalis egredientes & fervidi, terram figulinam* ſtatim, cui impactum eſt *Sal*, aggrediantur, corrodant & ita ſe reciprocè deſtruant, ut exigua portio *Spiritûs*, eaque tota phlegmatica vel aquoſa tranſeat? Objiciet autem quiſpiam, quod *Spiritus Nitri* æquè acidus ſit ac *Spiritus Salis*: *Nitrum* autem urplurimùm *terra figulina* etiam commiſceatur, in globulos efformetur, aut *bolus* illi addatur *ſiccus* pro deſtillatione, nihilominus *Spiritum* emittat *acidiſſimum* & *corroſivum*; Ergò. Reſpondeo concedendo, quod *Spiritus Nitri* acidiſſimus ſit; imò magis corroſivus quàm *Spiritus Salis*, multò etiam majorem copiam *Spirituum corroſivorum* ſuppeditet *Nitrum* quam *Sal*, hinc etiam fit, quod non tota quantitas *Spiritûs Nitri* in adjectam *terram figulinam* agere & ſe mutuo deſtruere valeat, ſed tantùm ſecundum proportionem *adjectæ terræ* variat eorum actio & reactio; quò enim plus *terræ* illi addideris,

Spiritus Salis deſtillatio cur difficilis.

deris, eò minus etiam *Spiritûs Nitri* adipiſceris ; è contra ſi *Alumen uſtum*, aut ſimile quid, in quod *Spiritus dicti* agere non poſſint, illi debitè & dextrè adjunxeris, longè majorem copiam *Spirituum* prolicies, quàm ſi *terram figulinam* addidiſſes. Secundò non omnes res vel cuncta *Mineralia* aut *Metalla* corrodit aut diſſolvit *Nitri Spiritus*, utpotè *Aurum*, *Antimonium crudum*, *Sulphur*, *&c.* quæ tamen *Spiritus Salis*, licet mitior ſit illo, attingit: Sic etiam *Bolum* aut *terram figulinam*, item *ſigillatam*, quæ utplurimùm ſemine Auri prægnantia ſunt, proprietate ſuâ *Spiritus Salis* citiùs aggreditur, quàm *Nitri*. Patet ergò, quod præpoſterè *argilla* vel *terra figulina Sali* & ſimilibus rebus, *Nitro* etiam jungatur, pro deſtilatione ipſorum *Spirituum*. Ipſa quoque *ſublimatio Mercurii aut Argenti vivi* peragenda cum *Sale* & *Vitriolo*, id luculentiſſimè demonſtrat, ubi *Spiritus omnes Salis & Vitrioli* in ipſa ſublimatione *Mercurium* diſſolvunt, & in duram ac ſolidam compagem (quod ſine additione illorum fieri non poſſet,) transfigurant ; de *Spiritibus* autem dictorum, *Vitrioli* & *Salis*, nequicquam tranſit aut prolicitur. Propterea hanc cantilenam, quam omnia *tyrocinia Chymica* in deſtillatione horum *Spirituum* modulantur, cum plurimis aliis, indignis proceſſibus & mendis, quibus illa utplurimum ſcatent, explodimus meritò. Qualiter autem *hi Spiritus* deſtillandi, vel potiùs quibus rebus pro deſtillatione permiſcendi ſint, jam dum paulò ante dictum eſt ; qui verò *Experientiſſimi Glauberi*, hujus & aliorum ſimilium *Spirituum* deſtillandi modos, quos indigitat *in tract. 1. & 2. primi & ſecundi ſui Furni philoſophici* amplecti velit, illi non repugno, quin inſuper moneo, ut *Spirituum præfatorum* virtutes diſcrepantes ac debitos diverſoſque utendi modos, ex ſolido ejus diſcurſu, lectione diligenti colligat.

Mercurio in duram ac ſolidam compagem ſublimatur beneficio Spirituum corroſivorum, Salis & Vitrioli vel Nitri.

Spiritus Tartari genuinus.

De *Spiritu Tartari* hoc quod moneam habeo, ut pro ejus deſtillatione, *Tartarus unicâ ſolutione* (quæ commodè ſpacio unius diei in veſica cuprea exiguo cum labore & diſpendio fieri poterit,) *& cryſtalliſatione* purificetur. Ita enim *defæcatus*, *& ab inhærentibus ſtipitibus liberatus Tartarus* deſtillationi commiſſus, non graveolentem, uti aliàs, ſed fragrantem & inſigniter penetrantem præbet *Spiritum*. Etenim *Tartarus crudus*, quàm purus etiam eſſe videatur, plurimis tamen rebus heterogeneis permixtus deprehenditur, à quibus demùm inſignis ille fœtor oritur, propterea *vulgaris Spiritus Tartari*, ut in officinis proſtat, quiq; â ſuo relicto *capite mortuo* non rectificatus, nec à ſuo abundante *phlegmate* liberatus fuerit, nullâ ratione pro puro puto *Tartari Spiritu*, ſed mixto & inquinato haberi debet, ut inpoſterum non ſit, quod miremur, ab eodem *Spiritu Tartari fœtido* ſæpè contrarias operationes & peſſimos quandoque ſuboriri effectus.

Spiritus Sulphuris.

Spiritus Sulphuris qualiter per campanam aut retortam, aliìsque modis deſtillari poſſit, *videſis Clariſſ. Schröderum l. 3. c. 28. nec non Doctiſſ. Glaub. Tr. 2. Furni philoſoph. f. 181.*

SPIRITUS COMPOSITI.

SPIRITUS CEPHALICUS.

℞. Flavedinis corticum Citrii pomi recentis,
Seminis Pæoniæ rec. excort. ana uncias quatuor,
Baccarum Juniperi maturarum,
Lauri decort. ana unc. duas,
Cinamomi acutiſſimi uncias tres,
Ligni Aloës optimi,
Dictamni albi,
Caryophyllorum ana unciam unam,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Galangæ minoris,
Coſti albi aromatici ana unciam ſemis,

Santali

Santali citrini odoratiſſimi,
Cardamomi minoris,
Piperis albi ana drachmas tres,
Longi drachmam unam.

Macerentur cum libris quatuor Spiritûs vini optimè rectificati, ſtent in infuſione per decendium. Inſuper

℞. Menthæ criſpæ,
Lavendulæ,
Pulegii,
Nepetæ,
Salviæ nobilis,
Fœniculi,
Meliſſæ ana uncias tres.

Infundantur cum vini Malvatici optimi libris quinq;, ſtent per ſex dies, poſtea deſtillentur, deſtillatum addatur priori ſpiritui colato, & ſimul mixtis diſſolve Sacchari Candi albiſſimi libram unam: colentur omnia iterum, additâ in fine Croci Orientalis drachmâ unâ, Ambræ electæ granis quindecim, & Moſchi fineſſimi ſcrupulo ſemis in ſindone tenui ligatorum: Servetur uſui.

Cerebrum & omnes ejus functiones mirè corroborat, catarrhos diſcutit, præſervat ab apoplexia, epilepſia, lethargo; utilis etiam eſt in ſyncope, cordis palpitatione, conſumit pituitam in ventriculo & inteſtinis: omnibus denique à frigiditate ortum ducentibus morbis magnoperè conducit.

Accuratam hanc Spiritûs Cephalici deſcriptionem, Diſpenſatorio noſtro adjungere placuit Viro Clariſſimo D. D. Andreæ Layo, Collegæ nobis plurimùm dilecto.

SPIRITUS EUPHRASIÆ MINDEREI.

℞. Spiritus Ceraſorum nigrorum libram unam,
Aquæ Hirundinum compoſitæ majoris uncias ſex,
Doronici veri,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Amomi veri,
Radicis Valerianæ,
Chelidoniæ ana drachm. duas,
Mari veri,
Fol. Rutæ ana drachmam unam,
Florum Euphraſiæ ſelectiſſimorum ſiccorum unciam unam ſemis, vel recentium, quantum poteſt infundi.

Infundantur per noctem in liquoribus his, vaſe benè perlutato, manè per Balneum Mariæ deſtillentur leni igne, iſte Spiritus reſervetur in vitro.

Viſionem reparat hic Spiritus, cum Spiritus viſivos reficiat, cerebri frigiditatem corrigat, Spiritus in eo mundet & clarificet, in ſcotomia & vertigine optimè proficiens.

SPIRITUS DIATRION.

℞. Spiritus Theriacalis Camphorati uncias quinque,
Tartari rectificati uncias tres,
Vitrioli rectificati unc. unam.
Miſce:

Digerantur in Phiola hermeticè ſigillata per tres ſeptimanas.

Nobiliſſimum medicamentum ad plurimos morbos, ad omnes obſtructiones viſcerum reſerandas, ad pleuritidem, ad menſtrua, uterum calefaciendum, ad venena, & malignam materiam in febribus per ſudorem diſcutiendam exiſtit.

SPIRITUS DIAPENTE.

℞. Elixir proprietatis Paracelſi unciam unam,
Spiritûs Theriacalis Camphorati drachmam unam ſemis,
Vitrioli rectificati drach. unã,
Tartari rectificati ſcrup. duos,
Salis rectificati, in quo folia auri n. x. ſoluta ſint, drach. unã.

Omnia ſimul miſceantur & digerantur per quatuordecim dies, & reſerventur uſui.

In affectibus ventriculi & capitis multum valet, humores ventriculi vitioſos educit, ſiccat & mundificat, urinam provocat, & per emunctoria cutis corporis habitum repurgat.

SPIRITUS THERIACALIS CAMPHORATUS.

℞. Spiritûs vini optimè rectificati, & ab omni phlegmate depurati uncias decem,

Theriacæ Andromachi veteris uncias quinque,
Myrrhæ rubræ uncias duas ſemis,
Croci Auſtriaci unciam ſemis,

Inditis omnibus cucurbitæ vitreæ, impoſitoque Alembico cœco & juncturis optimè clauſis, ne quidpiam expirēt, ſtent in infuſione per octiduum in loco calido. Poſtea impoſito Alembico roſtrato, in cujus limbo vel roſtro ponantur Camphoræ drachmæ duæ, fiat in balneo Mariæ lentiſſimo igne deſtillatio, ut vix trium vel quatuor dierum ſpatio totum extillet. Tandem, ceſſante deſtillatione calor augeatur ad ebullitionem aquæ in balneo Mariæ. Hac finitâ deſtillatione, deſtillatum fecibus iterū affunde, juncturis clauſis digere per triduum, poſtea in balneo Mariæ deſtilla, ut priùs. Denique deſtillatum iterum fecibus redde, digere per triduum, & deſtilla per cineres lentiſſimo igne, usque ad ſiccitatem: juncturis ſemper exquiſitè clauſis.

Egregiè ad ſudores eliciendos in peſte, ictero, febribus lentis, quartanâ & ſimilibus confert, penetrat nervos, muſculos, & quicquid noxium reperit, corrigit atque expellit.

SPIRITUS VITRIOLI CORDIALIS ANGELI SALÆ.

℞. Oſſis Cervini menſe Junio recenter albiſſimè calcinati uncias ſex,
Spiritus Vitrioli acidi uncias octo,

Immitte in calcinationem & areſcet, ita ut in pulverem poſſis redigere, ſtent ita ad decem dies, deinde per retortam magnam deſtillentur, & liquor elicitus ſervetur.

Cordiale præſtantiſſimum, febribus item omnibus ſalubre medicamentum, contra putredines inprimis ſalutare.

ANIMADVERSIONES IN SPIRITUS COMPOSITOS OMNES.

Spiritus Cephalicus ſi debitè & dextrè paretur, inque *Eſſentiam* redigatur, non exiguas in confortando *cerebro* obtinebit virtutes; Proinde poſthabito modo præſcripto, utpotè qui ratione prioris infuſionis & extractionis ex parte inſufficiens eſt, ſequenti ratione etiam præparationem inſtituamus.

Eſſentia Cephalica.

℞. *Flavedinis corticum Pomorum Citriorum recentium,*
Sem. Paoniæ recent. ana uncias quatuor,
Baccar. Juniperi maturarum,
Lauri decorticatarum ana uncias duas,
Cinamomi acutiſſimi uncias tres,
Ligni Aloës opt.
Dictamni albi,
Caryophyllorum ana unciam unam,
Nucis Moſchat.
Macis,
Galangæ minoris,
Coſti albi aromatici ana unciam ſemis,
Santali citrini odoratiſſ.
Cardamomi,
Piperis albi ana drachmas tres,
longi drachmam unam,
Spiritus vini optimè rectificati libras quatuor.

Species omnes craſſiuſculè contuſæ macerentur in dicto *Spiritu vini* per octiduum, poſtea in M. B. deſtillentur usque ad ſiccitatem *ſpecierum*, roſtro Alembici vel capitelli impoſitis nodulo incluſis;

Ambra

Ambræ gryſeæ gr. quindecim,
Moſchi ℈ß.
Croci Auſtriaci drachmâ unâ.

Spiritus fragrantiſſimus interim aſſervetur.

Ex reſiduis *ſpeciebus* ope *Spiritûs vini recentis ſ.q.* affuſi fiat more communi *extractum*, iteratâ *Spiritûs vini* affuſione, filtratione, ejusdemque abſtractione in M. B. ad conſiſtentiam debitam, quod ſuperiori *ſpiritui deſtillato* jungatur.

Jam demùm

℞. *Menthæ criſpæ,*
Lavendulæ florum,
Pulegii,
Nepetæ,
Salviæ Nobilis,
Fœniculi,
Meliſſæ ana recentium uncias tres.

Conciſa infundantur in *vini Malvatici libris quatuor*, & peractâ unius ſeptimanæ digeſtione, deſtillentur in M. B. ad ſiccitatem, immiſſo ſimiliter roſtro capitelli eodem ſacculo, cui *Moſchus, Ambra* & *Crocus* incluſa, & jam ſemel in ſuperiori deſtillatione extracta ſunt: *Aqua prolecta fragrans & ſpirituoſa* ſuperiori *Eſſentiæ* addatur, quæ ſimul aliquandiu leniſſimo calore circulentur: Tandem *filtrata Eſſentia*, ceu nobiliſſima & efficaciſſima uſui aſſervetur; Quam ſi libuerit acuere *Spiritu Vitrioli Sulphureo volatili*, vel *Spiritu Veneris ex viridi Ære*, rem minimè pœnitendam efficies.

Spiritus Euphraſiæ Mindereri juxta modum in antecedentis *Eſſentiæ cephalicæ animadverſionibus* edoctum, etiam in *Eſſentiam* efficacem mutari poteſt, nimirùm *Spiritus ſive Eſſentia Euphraſiæ.*

℞. *Doronici veri,*
Caſſiæ ligneæ veræ,
Amomi veri,
Rad. Valerianæ,
Chelidoniæ,
Mari veri,
Foliorum Rutæ ana drachmas duas,
Florum vel ſummit. Euphraſiæ uncias duas,

Inciſa & contuſa craſſiuſculè infundantur in
Spiritûs Ceraſorum nigr. librâ unâ.

Et peractâ digeſtione aliquali, deſtillentur in M. B. ad ſiccitatem *ſpecierum.* Ex *reſiduis ſpeciebus* conficiatur beneficio *Spiritus vini Extractum ſpiſſum*, quod *ſuperiori prolecto Spiritui* junctum, aliquandiu cum ipſo digeratur, filtretur, & ultimò additis *aquæ vel Eſſentiæ Hirundinum compoſitæ*, in *animadverſionibus noſtris ſuper aquam hanc edoctæ, unciis ſex, Eſſentia* uſui ſeponatur.

Inſignis Mixtura de tribus, ſeu *Spiritus Diatrion*, optimè etiam admixto *Spiritu Antimonii Tartariſato* (ex *cremore Tartari & Antimonio* parato,) confici poterit; Ac licet nonnihil de *Eſſentia Theriacali camphorata*, (quæ etiam ex *ſpiritu* in *Eſſentiam*, uti mox ſequetur, elaboranda eſt, & meritò loco *Spiritûs Theriacalis* huic *mixturæ* jungi poteſt;) præcipitetur, quod per filtrum ſeparandum eſt, nullam tamen hæc mixtura ſingularem vitium jacturam exindè patietur, cùm nihilominùs potiores rerum extractarum Eſſentiæ ipſi impragnatæ remaneant. Si qua etiam alicui alia, præſcriptæ non abſimilis, *compoſitio* arrideret, non inelegans foret ſequens. *Mixtura de tribus.*

℞. *Spiritus Juniperi libram unam.* *Mixtura de tribus alia.*
Cui immerge

Myrrha rubræ unciam unam,
Camphoræ drachmas duas,
Croci Auſtriaci drachmas très.

Digerantur aliquandiu loco calido; poſtea filtrentur, addendo *Spiritus Antimonii Tartariſati* ſuperius denominati, vel etiam *Spiritûs ex Sulphure, Tartari cremore & Nitro uncias quatuor.* Quæ confuſa invicem digerantur, & *Eſſentia Alexipharmaca* à reſidentia filtrata ſtudioſè aſſervetur. Ad morbum verò comitialem ſive epilepſiam pro puerulis fiat ejusmodi mixtura.

Mixtura de tribus, ex ſpiritibus mineralium.

℞. *Spiritûs Antimonii Tartariſati uncias duas,*
Veneris vel viridis Æris unciam unam,
Vitrioli volatilis ſulphurei uncias tres.

Miſceantur.

Spiritus Diapente.

In *Spiritu Diapente folia Auri* fruſtrà ſaltem adduntur, cum vix dimidium granum pondere adæquent, à quo hæc mixtura non ſingulares virtutes mutuari poterit; Addo, quod *Aurum* tàm craſsè hoc modo reſolutum pro uſu interno nimis crudum & ineptum ſit, ut hac ratione *folia Auri*, ſalvis hujus *Spiritûs* vel *mixturæ* viribus, commodè omitti poſſent. Cæterùm, *Spiritus Tartari*, ut antea monui, ſit ex cremore vel Tartaro ſemel ſoluto colato & iterum cryſtallizato deſtillatus, & à ſuo cap. mortuo rectificatus & dephlegmatus. *Spiritum Theriacalem camphoratum* per infuſionem parare ſatius eſſe puto, quàm per deſtillationem: ratio eſt, quòd peractâ deſtillatione, ſi modo præſcripto conficiatur, potior pars in fundo remaneat, non ſolùm *Theriacæ* ſed etiam *Myrrhæ & Croci.* Si itaque libuerit, fiat ejus præparatio in hunc modum, videlicet

Eſſentia Theriacalis camphorata.

℞. *Myrrhæ optimæ uncias duas ſemis,*
Croci Auſtr. unciam ſemis.

Quibus inciſis & contuſis affunde
Spiritûs vini rectificati uncias ſex.

Digerantur aliquandiu: *Tinctura decantata* filtretur; poſtea ex reſiduò (*Myrrhâ* ſcil. & *Croco* jam ſemel extractis,) affuſo recenti *vini Spiritu* paretur *Extractum*, quod ad juſtam conſiſtentiam abſtractum, *ſuperiori Eſſentiæ* addatur, Tandem etiam

℞. *Theriacæ Andromachi uncias quinque,*
Cui ſuperinfundantur
Spiritûs vini (vel Spiritûs Juniperi) unciæ quinque,

factâque digeſtione ſeparetur *liquor*, qui, ſi poſſibile eſt, filtretur, & ſuperiori *Eſſentiæ ex Myrrha & Croco* paratæ jungatur: Poſtea ſolvantur in *uncia una Spiritus vini rectificati, Camphoræ drachmæ duæ*, quæ ſimiliter cum prioribus mixtis *Eſſentiis* uniantur. *Unitæ hæ Eſſentiæ omnes* leniſſimo ſaltem calore vel tepore in vaſe optimè clauſo & alto ſeptimanâ unâ vel alterâ digerantur, factâque colaturâ & iteratâ filtratione, *Eſſentia* denique uſui aſſervetur.

Spiritus Vitrioli cordialis Ang. Sala.

Spiritum Vitrioli cordialem Angeli Salæ ſi penitiùs introſpicio, nil quicquam cordialis in eo reperio; neque enim *Spiritus Vitrioli* ullas virtutes cordiales à *Cornu Cervi uſto* contrahere poteſt, cùm illud (uti aliquoties in præcedentibus ſatis evidenter demonſtratum eſt,) omnibus ſuis viribus in calcinatione orbatum ſit; itaque quod ipſummet non habet, *Spiritui Vitrioli* communicare non poterit.

ELIXIR.

ELIXIR.

ELIXIR PURGANS PANCHYMAGOGUM.

℞. Rhabarbari electi unciam unam ſemis,
Spicæ Indicæ ſcrupulum unum ſemis,
Santalorum omnium ana drachmam unam.
Infunde in Spiritûs baccarum Juniperi unciis octo, digere & cola:
Deinde ℞. Agarici electi,
Cinamomi ana unciam unam,
Zingiberis ſcrupulos duos.
Infunde in Spiritûs Fœniculi unciis ſex,
Juniperi unciis quatuor.
Miſce, digere, cola. Ultimò recipe
Mechoacæ albæ uncias duas,
nigræ drachmas decem,
Turbith albi & gummoſi unciam unam ſemis,
Hermodactylorum præparatorum unciam unam,
Rad. Polypodii quercini,
Ari præparati,
Aſari ana drachmas tres,
Hellebori nigri præparati drachmas ſeptem,
Cortic. rad. Eſulæ præparat. drach. ſex,
Arantiorum,
Citri ana unciam ſemis,
Florum Violarum,
Borraginis,
Geniſtæ ana pugillum unum,
Foliorum Senæ ſine ſtipitibus,
Semin. Carthami excorticati ana unciam unam ſemis,
Ebuli contuſi drachmas tres,
Macis drachmam unam.
Inciſis omnibus & contuſis affunde Spiritûs Aniſi libras quatuor: Digerantur aliquandiu & colentur. Tandem omnes hos tres liquores commiſce, & aſſerva in vaſe vitreo optimè clauſo ad uſum.

PRo libitu dulcorari poteſt Julepo Roſarum, aut Sambucino & ſimilibus.

C*Um Pharmacopœia Auguſtana certo liquore purgante careat, eandem Spiritu hoc cathartico, cacochymia univerſali evacuandæ ſingulariter accommodato, multoq́; ſibi uſu probato, mactam voluit operis hujus Reviſor.*

ELIXIR PESTILENTIALE CROLLII.

℞. Florum Sulphuris uncias tres.
Affunde olei Juniperini è baccis rectificati, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum,
Succini ab odoris vehementia liberati, quartam partem ad oleum Juniperi: ſtent in arena ſæpiùs movendo, ut flores lentè ſine aduſtione ſolvantur. Poſtea
℞. Theriacæ electæ libram unam.
Extrahe cum Spiritu vini optimo tincturam, quam à Spiritu vini ſeparatam ſeorſim ſerva:
Radicum Elenii,
Angelicæ,
Baccarum Juniperi contuſarum ana uncias tres.
Cum eodem Spiritu vini extrahe tincturam, quam in balneo ſeparatam, miſce cum tinctura Theriacæ, ac affunde oleum Juniperinum & Succini floribus Sulphuris impregnatum, & per chartam bibulam priùs filtratum, omniaque circulà lentiſſimo calore per dies quatuordecim.

P*Ræſentaneum eſt in peſte præſervativum, & curativum, ſi cum liquore appropriato maturè exhibeatur; morbis eodem modo epidemiis aliis certiſſimum præſtat auxilium.*

ELIXIR PROPRIETATIS PARACELSI.

℞. Aloës,
Myrrhæ,
Croci ana quantum placet.
Pulveriſatis omnibus affunde tantum Spiritûs vini, ut leviter madefiant: poſtea affunde Spiritûs Sulphuris per campanam facti, quantum ad ſupereminentiam trium transverſim poſitorum digitorum ſufficit. Stent in digeſtione per octiduum, Spiritum tinctum decanta, & novum Spiritum affunde, iterum digere, donec Spi-

potuiſſemus. Et ſi tantum tria illa Regna, circa quæ Chymia in plurimùm occupata eſt, (omiſſis elementis & eorum contentis,) ac inter hæc maximè Minerale paululum percurramus, quanti, DEUS bone! non impenduntur labores, quanti ſumptus, ad famoſum illud Aurum potabile acquirendum? quot modis Aurum calcinatur, ſolvitur, extrahitur, coquitur, digeritur, & neſcio quàm diverſimodè exagitatur; ubi autem cunctis hiſce laboribus impenſis, tandem exoctè Aurum noſtrum potabile ad examen revocamus, quid quaſo aliud impetravimus, quàm Aurum ſolutum, vel in formam liquoris aut pulveris, exiguo temporis momento & leviſſimâ operâ ad priſtinam ſuam formam crudam & metallicam reducibile, quale, & vel majoribus adhuc virtutibus præditum, unius diei decurſu commodè perficere potuiſſemus, & longè minori labore, & paucioribus expenſis. Mineralia itidem, poſtquam illa ſæpius diu ſub tortura detinemus, curioſis & argutis noſtris laboribus pejora ſæpenumerò efficimus, quàm extitêre cruda: Exemplo ſit Antimonium, cujus, dum crudum eſt, integra libra in aqua ſimplici cocta & pota, nullam prorſus moleſtiam vel vomitum procreat; è contra verò, ſi in Flores, Crocum, Mercurium vitæ, aut Vitrum converſum fuerit, quanto cum ſtupore & violentia operatur? quàm dira ſæpenumerò & atrocia excitat Symptomata? & ſic de innumeris penè aliis. Neque in Regno Animali & Vegetabili aliter ſe res habet: dum enim ex ipſis modò Salia, Tincturas, Aquas deſtillatas, Magiſteria & ſimilia parare ſatagimus, quoties alienis menſtruis permixta, Naturam ſive virtutes eorum nativas invertimus? quoties ipſorum plurima artificioſis noſtris calcinationibus, radicali humiditate expulſâ, totaliter diſtruimus, relictâ cadaveroſâ terrâ? Proh! quantos, præter enumeratos, ubi ex diverſis Salibus, Spiritibus mineralibus, Eſſentiis, Oleis deſtillatis, & ſimilibus invicem maritatis artificioſas mixturas conſtruere nobis præſumimus, non rarò committimus errores? Et hæc omnia ſub prætextu artificii ſpagyrici. Cujus rei cauſa reverà nulla alia eſt, quàm quòd vel Naturam ignoremus, ipſamq; in operationibus ſuis non imitemur, quæ ſimpliciſſima eſt, & propterea ſimpliciter vult tractari; vel etiam, quòd univerſale illud ſolvens nos lateat, quo omnia corpora naturalia in ſuum primigenium eſſe, ſervatâ ſeminum poteſtate, ſolvuntur: Hoc dum deſtituimur, arduum & difficillimum eſt conjecturare, quid unaquæque res pati poſſit, quidq; ferre recuſet: Itaque quicunque inter veros Chymicos, & genuinos Hermetis filios nomen ſuum profiteri amat, neceſſum habet, ut minutiſſima quæq; perveſtiget, & ad ſingula curioſo oculo attentus ſit, ſi quid boni efficere, nec incaſſum laborare velit. Hanc Chymiæ ſummam difficultatem ubi intimiùs conſidero, vix ac ne vix quidem animum meum eò diſponere poſſum, ut hanc Mantiſſam, licet communiſſima ſaltem & officinalia, ubivis etiam in tyrociniis Chymicis obvia contineat, corrigendam ad manum ſumam: Novi enim, quàm vera Chymia recondita literatura, acutiſſimi judicii, & in multifariis laboribus Hermeticis exercitatum virum & Philoſophum requirat. Nihilominùs, cùm à quamplurimis ſolicitatus & quaſi impulſus fuerim, ne & huic parti laborem meum derogarem, inter quos potiſſimus fuit Excellentiſſimus & Experientiſſimus Dn. Henricus Cuſterus M. D. Celeberrimus, qui in his meis animadverſionibus elimandis ingenuè mihi adſtitit, & ne commodum, quod forſitan ex compoſitionum Chymicarum, quas hæc Mantiſſa complectitur, accuratâ ventilatione & emendatione, in plures Chymica amantes redundare poſſet, in me clauſis pateret, quantum experientiâ & improbis laboribus comprobavi, neminem celabo. Pauca inſuper duntaxat (non enim aliter in præſens fert mei inſtituti ratio;) adjiciam, eaq; ſelectiora & experta. Plura qui deſiderat, conſulat Clariſſimum Schröderum & Solertiſſimum Glauberum: Aſt nec illos inconſideratè & illotis manibus ut adeat, ſuadeo, ſed rectâ rationis & judicii lance trutinet omnia & expendat probè, quid Natura poſſibile ſit, quidq; ferre recuſet! In quem finem animadverſiones ſubſequentes adjungam, quæ veluti cenſores ſint earum, quarum in hac Mantiſſa fit mentio præparationum, & ad altiora manuductores.

SPIRI-

SPIRITUS SIMPLICES.

SPIRITUS ABSINTHII.

℞. Abſinthii vulgaris, quantum placet, ſuperinfunde Spiritûs vini tantundem, ut digiti unius latitudine ſupernatet, macerentur per octiduum, deinde per balneum Mariæ Spiritus lege artis evocetur.

Hoc etiam modo parantur:
Spiritus Cardui Benedicti,
Chamomillæ Romanæ,
Liliorum convallium,
Meliſſæ,
Veronicæ.

SPIRITUS ANISI.

℞. Seminis Aniſi benè contuſi libram ſemis,
Spiritus vini ſimplicis menſuram unam.
Macerentur per octiduum, & per balneum Mariæ Spiritus elicatur.
Ita etiam fiunt:
Spiritus Carui,
Ceraſorum Fœniculatus,
Fœniculi.

SPIRITUS CERASORUM NIGRORUM.

℞. Ceraſorum nigrorum quantum vis, contundantur, & ponantur in vaſe ligneo, in eoque maneant usque ad fermentationem, deinde per veſicam deſtillentur, & exibit Spiritus. Hac ratione deſtillantur:
Spiritus Cydoniorum,
Ebuli ex baccis,
Fragorum,
Juniperi ex baccis,
Sambuci ex baccis.

Omnes & ſinguli modò dicti Spiritus, ſimplicium ſive Vegetabilium virtutes & qualitates in ſe continent, ex quibus deſtillati fuêre.

SPIRITUS ROSARUM.

℞. Roſarum fragrantium tempore ſicco collectarum, quantum libet, contundantur, & in vaſe vitreo vel ligneo compreſſæ, reponantur in cellam, deinde cum ſale vel pauculo fermenti fiat ſtratum ſuper ſtratum, deſtillentur per veſicam, deſtillata aqua novis roſis fermentatis affundatur & deſtilletur, donec perfectum Spiritum habueris.

Proprietate ſuâ ſpecificâ cor recreat, in omnibus ejus infirmitatibus ſingulare robur conciliat, odore & fragrantiâ vires reficit. Extra etiam ad virium debilitatem arteriis applicatur.

SPIRITUS SALIS.

℞. Salis communis, quantum lubet, ſolve & coagula, ſolutum cum terræ figulinæ ſiccæ pondere æquali commiſce, paſtillos forma, exſiccatos retortæ inde, deſtilla usque dum nihil ampliùs egrediatur Spirituum.

Omni putredini reſiſtit, hepatis & lienis obſtructionibus prodeſt, renes & veſicam expurgat, hydropicis imprimis ſingulare remedium præbet.

SPIRITUS SALIS NITRI.

℞. Salis Petræ ſive Nitri libram unam,
Boli communis vel terræ figulinæ libras tres,
Deſtillentur per retortam igne reverberii, ſpatio duodecim horarum, & habebis Spiritum rubicundum.

Pro contemperando æſtu febrili, reſtinguendâ ſiti, prohibendâ anginâ, & mitigandâ colicâ commodiſſimè uſurpatur.

SPIRITUS SULPHURIS.

Ponatur ſub campana vitrea vas aliquod terreum cum ſulphure, quod accendatur: ita verò vas ſubjectum ad campanam applicetur, ne fumi egredientes flammam ſuffocent, ſed ut liberè aſcendentes in liquores coagulentur, qui in ſcutellam appoſitam deſtillentur.

Eaſdem ferè qualitates cum Spiritu Vitrioli obtinet, proinde iisdem etiam affectibus curandis conducit.

SPIRI-

SPIRITUS TARTARI.

℞. Tartari albi puri libras quinque. Pone in retortam vitream, eique in ignem cinerum vel potius arenæ collocatæ, recipientem ſatis capacem adapta, & luta, dato igne per gradus, primò Spiritus egreditur, poſtea oleum fœtidum, quæ rectificari debent.

Eſt egregium aperiens, unde in menſtruis retentis, paraꝗſi, ictero, pleuritide, hydrope, mira præſtat.

SPIRITUS VITRIOLI.

℞. Vitrioli purificati libras ſex.

Injiciantur retortæ benè lutatæ, huic aptetur recipiens amplum, commiſſuris benè clauſis, accendatur ignis gradatim, & poſt tres ferè horas phlegma ſtillare incipit, hinc ignis paulatim augeatur, circiter horam ſeptimam albis ſpiritibus apparentibus iterum augeatur ignis, & ita continuetur per integrum diem: tandem detur maximus ignis, & continuetur labor in diem tertium, refrigeratis omnibus, rectificetur Spiritus, quod clarum eſt per cineres deſtilletur, & exibit Spiritus clarus & albus.

In variis febrium generibus ſumma utilitatis eſt Spiritus Vitrioli: humorum enim putredini reſiſtit, earumq́; incendium prohibet, vitiaſas corrigit, phlegma conſumit, per urinas & poros cutaneos operatur.

ANIMADVERSIONES SPIRITUS SIMPLICES OMNES CONCERNENTES.

Legitimi & ſecundum *artem Spagyricam* præparati *Spiritus*, qui ab aliquo ſubjecto, ſive illud *Vegetabile* ſit, ſive *Minerale* aut *Animale*, denominationem ſortiuntur, ex eo ſolo & unico conſtare ſolent & debent, utpotè *Spiritus Abſinthii*, ex ſolo *Abſinthio*, *Liliarum convallium*, *ex Liliis convallium*, *&c.* Qui autem primùm præſcribitur in hac *Mantiſſa Abſinthii Spiritus*, non tàm *Abſinthii*, quàm *Spiritus vini Abſinthites* dici meretur: cui propterea ſimplicem *infuſionem Abſinthii Spiritu vini* factam haud iniquè præfero, utpotè quæ ipsâ *Eſſentiâ Abſinthii* imbuta eſt, nec minori, ſed majori potiùs efficaciâ pollet, quàm *Spiritus vini*, unâ cum partibus *Abſinthii* ſubtilioribus duntaxat ac volatilioribus, per Alembicum protectis, relictis in reſiduo virtutibus ejusdem potioribus. Si quis autem nobiliores *Eſſentias ex Abſinthio*, *Chamomillâ*, *Meliſſâ* aliisvè ſimilibus *herbis* conficere ſatagit, is rem paulò aliter aggrediatur ac procedat hunc in modum. Nimirùm,

Eſſentia Abſinthii. ℞. *Abſinthii recentis magnam quantitatem.*

Quod contuſum aut conciſum perfunde paucâ *aquâ ſimplici calenti*, addito *tantillo fermenti* vel *Sacchari*, fiatque maceratio loco tepido, quousque *Spiritus* odore percipiatur, aut veluti nares feriat; Tum demùm deſtilletur in cucurbita vitrea vel veſica cuprea: *Prolecta aqua ſpirituoſa* aliquoties rectificetur, quousque acquiratur *Spiritus Abſinthii fortis & ardens.*

Jam

℞. *Hujus Spiritûs veri Abſinthii & fortis e. g. libram unam.*
Olei Abſinthii deſtillati q. ſ. ſive quantum prædictus Spiritus diſſolvere poteſt, ſcil. drachmas duas plùs minusvè.
Extracti Abſinthii ſpiſſi, ſeparatim Spiritu vini parati drachmas duas, vel drachmas tres aut unciam ſemis.
Salis ejusdem in aqua propria etiam ſ. q. ſaltem reſoluti drachmas duas, drachmas tres, vel unciam ſemis.

Commixta digerantur aliquandiu donec probè uniantur, filtretur poſtea *Eſſentia*, uſuique aſſervetur.

Qui alias ex *herbis ſimilibus Eſſentias* exoptat, ipſe imitari poterit modum, quem indigitat *Experient. Glauberus tract. 1. ſui primi Furni philoſophici.*

Spiritus

Eſſentia Aniſi.

Spiritus Aniſi, qui potius *Spiritus vini Aniſatus* dici meretur, à præcedenti *Spiritu vini Abſinthite*, quoad præparandi modum, nil quicquam differt, nec ullum in ſe continet artificium Hermeticum, quem ipſum itaque ut elegantiorem & efficaciorem tibi compares, cujusque *unica drachma plus* præſtet, quàm *uncia integra* aut amplius præſcripti & vulgari modo parati *Spiritûs Aniſati*, taliter procede.

℞. *Spiritûs vini rectificati libras tres vel quatuor*,
Sem. Aniſi libram ſemis.

Fiat infuſio, & poſt digeſtionem unus alteriusvè diei inſtituatur deſtillatio, *Spiritui Aniſato prolecto* adde

Olei Aniſi deſtill. quantum is imbibere aut diſſolvere poteſt,
Extracti Aniſi recent. unciam ſemis vel unciam unam,
Salis Aniſi puri ſeorſim in aqua Aniſi ſ. q. ſaltem reſoluti unciam unam.

Miſceantur & digerantur aliquandiu, donec cuncta benè unita ſint, filtretur tandem *Eſſentia*, uſuique aſſervetur. Idem proceſſus eſto *Spiritûs vel Eſſentia Carui, Fœniculi* & ſimilium ſeminum.

Ardentes Spiritus varii.

Ex *Ceraſis*, *Fragis*, *Baccis Juniperi*, *Sambuci & Ebuli*, *Spiritus ardentes*, mediante fermentatione & reiteratâ rectificatione, facilè parantur. Ita etiam ex *Roſis* aliisque *herbis & floribus*, per fermentationem reiteratamque deſtillationem & rectificationem *Spiritus ardentes* elici poſſunt. Obſervandum autem, quod *herba & flores* longè minorem præbeant *Spiritus* quantitatem, quàm fructus, utpotè *Ceraſa*, *Juniperi bacca*, *&c.* ideòque qui ex ipſis *Spiritus ardentes* elicere ſatagit, largam ſibi *herbarum & florum* procuret copiam, ni in vanum laborare velit.

Flores & herba minorem Spirituum quantitatem præbent quàm fructus.

Quantâ cum difficultate *Spiritus Salis* genuini aliqua copia vel quantitas acquiratur, de hoc non ſatis querelarum eſt, non modò apud Pharmacopœos, ſed ipſos etiam Chymicos, eosque qui in ejusmodi *Spirituum deſtillationibus* ex profeſſo & unicè occupati ſunt: Hinc adeò fit, quod dictus Spiritus Salis, rarò purus, & aliis, (maximè verò *Spiritu Nitri*) non adulteratus divendatur, ut ita nullus, niſi qui ipſus illum deſtillaverit, de legitimo & vero *Salis Spiritu* certus eſſe poſſit. Cauſam hujus mali, aut difficilis deſtillationis nemo adhuc detexit, aut aſſignare potuit, quam tamen ipſa natura nobis patefacit: Etenim quis non videt, ſi *Spiritus Salis*, *Vitrioli* aut ſimiles *Spiritus acidi & corroſivi*, ſuper *arenam*, *lateres* aut *terram figulinam ſiccam* vel *bolum* fundantur, (uti non rarò ex incuria, & eorum transvaſatione contingit,) quod fermententur veluti & ebulliant, inq; res prædictas agant, & agendo viciſſim patiantur, imò totaliter deſtruantur, ac in aliud ens convertantur, non ſecus, ac ſi pro ſolutione rerum aliarum mineralium & metallicarum adhibiti eſſent? Si hoc evenit jam paratis aut *deſtillatis Spiritibus*, quid obſtat dic amabo, quin etiam in ipſa deſtillatione *Spiritus ſalis egredientes & fervidi*, *terram figulinam* ſtatim, cui impactum eſt *Sal*, aggrediantur, corrodant & ita ſe reciprocè deſtruant, ut exigua portio *Spiritûs*, eaque tota phlegmatica vel aquoſa tranſeat? Objiciet autem quispiam, quod *Spiritus Nitri* æquè acidus ſit ac *Spiritus Salis*: *Nitrum* autem utplurimùm *terra figulina* etiam commiſceatur, in globulos efformetur, aut *bolus* illi addatur *ſiccus* pro deſtillatione, nihilominus *Spiritum* emittat *acidiſſimum & corroſivum*; Ergò. Reſpondeo concedendo, quod *Spiritus Nitri* acidiſſimus ſit; imò magis corroſivus quàm *Spiritus Salis*, multò etiam majorem copiam *Spirituum corroſivorum* ſuppeditet *Nitrum* quam *Sal*, hinc etiam fit, quod non tota quantitas *Spiritûs Nitri* in adjectam *terram figulinam* agere & ſe mutuo deſtruere valeat, ſed tantùm ſecundum proportionem *adjecta terra* variat eorum actio & reactio; quò enim plus *terra* illi addi-

Spiritus Salis deſtillatio cur difficilis.

deris, eò minus etiam *Spiritûs Nitri* adipiſceris; è contra ſi *Alumen uſtum*, aut ſimile quid, in quod *Spiritus dicti* agere non poſſint, illi debitè & dextrè adjunxeris, longè majorem copiam *Spirituum* prolicies, quàm ſi *terram figulinam* addidiſſes. Secundò non omnes res vel cuncta *Mineralia* aut *Metalla* corrodit aut diſſolvit *Nitri Spiritus*, utpotè *Aurum*, *Antimonium crudum*, *Sulphur*, *&c.* quæ tamen *Spiritus Salis*, licet mitior ſit illo, attingit: Sic etiam *Bolum* aut *terram figulinam*, item *ſigillatam*, quæ utplurimùm ſemine Auri prægnantia ſunt, proprietate ſuâ *Spiritus Salis* citiùs aggreditur, quàm *Nitri*. Patet ergò, quod præpoſterè *argilla* vel *terra figulina Sali* & ſimilibus rebus, *Nitro* etiam jungatur, pro deſtilatione ipſorum *Spirituum*. Ipſa quoque *ſublimatio Mercurii aut Argenti vivi* peragenda cum *Sale* & *Vitriolo*, id luculentiſſimè demonſtrat, ubi *Spiritus omnes Salis & Vitrioli* in ipſa ſublimatione *Mercurium* diſſolvunt, & in duram ac ſolidam compagem (quod ſine additione illorum fieri non poſſet,) transfigurant; de *Spiritibus* autem dictorum, *Vitrioli* & *Salis*, nequicquam tranſit aut prolicitur. Propterea hanc cantilenam, quam omnia *tyrocinia Chymica* in deſtillatione horum *Spirituum* modulantur, cum plurimis aliis, indignis proceſſibus & mendis, quibus illa utplurimum ſcatent, explodimus meritò. Qualiter autem *hi Spiritus* deſtillandi, vel potiùs quibus rebus pro deſtillatione permiſcendi ſint, jam dum paulò ante dictum eſt; qui verò *Experientiſſimi Glauberi*, hujus & aliorum ſimilium *Spirituum* deſtillandi modos, quos indigitat *in tract. 1. & 2. primi & ſecundi ſui Furni philoſophici* amplecti velit, illi non repugno, quin inſuper moneo, ut *Spirituum præfatorum* virtutes diſcrepantes ac debitos diverſoſque utendi modos, ex ſolido ejus diſcurſu, lectione diligenti colligat.

Mercurio in duram ac ſolidam compagem ſublimatur beneficio Spirituum corroſivorum, Salis & Vitrioli vel Nitri.

Spiritus Tartari genuinus.

De *Spiritu Tartari* hoc quod moneam habeo, ut pro ejus deſtillatione, *Tartarus unicâ ſolutione* (quæ commodè ſpacio unius diei in veſica cuprea exiguo cum labore & diſpendio fieri poterit,) *& cryſtalliſatione* purificetur. Ita enim *defæcatus, & ab inhærentibus ſtipitibus liberatus Tartarus* deſtillationi commiſſus, non graveolentem, uti aliàs, ſed fragrantem & inſigniter penetrantem præbet *Spiritum*. Etenim *Tartarus crudus*, quàm purus etiam eſſe videatur, plurimis tamen rebus heterogeneis permixtus deprehenditur, à quibus demùm inſignis ille fœtor oritur, propterea *vulgaris Spiritus Tartari*, ut in officinis proſtat, quiq; à ſuo relicto *capite mortuo* non rectificatus, nec à ſuo abundante *phlegmate* liberatus fuerit, nullâ ratione pro puro puto *Tartari Spiritu*, ſed mixto & inquinato haberi debet, ut inpoſterum non ſit, quod miremur, ab eodem *Spiritu Tartari fœtido* ſæpè contrarias operationes & peſſimos quandoque ſuboriri effectus.

Spiritus Sulphuris.

Spiritus Sulphuris qualiter per campanam aut retortam, aliiſque modis deſtillari poſſit, *videſis Clariſſ. Schrödetum l. 3. c. 28. nec non Doctiſſ. Glaub. Tr. 2. Furni philoſoph. f. 181.*

SPIRITUS COMPOSITI.

SPIRITUS CEPHALICUS.

℞. Flavedinis corticum Citrii pomi recentis,
Seminis Pæoniæ rec. excort. ana uncias quatuor,
Baccarum Juniperi maturarum,
Lauri decort. ana unc. duas,
Cinamomi acutiſſimi uncias tres,
Ligni Aloës optimi,
Dictamni albi,
Caryophyllorum ana unciam unam,
Nucis Moſchatæ,
Macis,
Galangæ minoris,
Coſti albi aromatici ana unciam ſemis,
Santali

Santali citrini odoratiſſimi,
Cardamomi minoris,
Piperis albi ana drachmas tres,
Longi drachmam unam.

Macerentur cum libris quatuor Spiritûs vini optimè rectificati, ſtent in infuſione per decendium. Inſuper

℞. Menthæ criſpæ,
Lavendulæ,
Pulegii,
Nepetæ,
Salviæ nobilis,
Fœniculi,
Meliſſæ ana uncias tres.

Infundantur cum vini Malvatici optimi libris quinq;, ſtent per ſex dies, poſtea deſtillentur, deſtillatum addatur priori ſpiritui colato, & ſimul mixtis diſſolve Sacchari Candi albiſſimi libram unam: colentur omnia iterum, additâ in fine Croci Orientalis drachmâ unâ, Ambræ electæ granis quindecim, & Moſchi finiſſimi ſcrupulo ſemis in ſindone tenui ligatorum: Servetur uſui.

Cerebrum & omnes ejus functiones mirè corroborat, catarrhos diſcutit. præſervat ab apoplexia, epilepſia, lethargo; utilis etiam eſt in ſyncope, cordis palpitatione, conſumit pituitam in ventriculo & inteſtinis: omnibus denique à frigiditate ortum ducentibus morbis magnoperè conducit.

Accuratam hanc Spiritûs Cephalici deſcriptionem, Diſpenſatorio noſtro adjungere placuit Viro Clariſſimo D. D. Andreæ Layo, Collegæ nobis plurimùm dilecto.

SPIRITUS EUPHRASIÆ MINDEREI.

℞. Spiritus Ceraſorum nigrorum libram unam,
Aquæ Hirundinum compoſitæ majoris uncias ſex,
Doronici veri,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Amomi veri,
Radicis Valerianæ,
Chelidoniæ ana drachm. duas,
Mari veri,
Fol. Rutæ ana drachmam unam,
Florum Euphraſiæ ſelectiſſimorum ſiccorum unciam unam ſemis, vel recentium, quantum poteſt infundi.

Infundantur per noctem in liquoribus his, vaſe benè perlutato, manè per Balneum Mariæ deſtillentur leni igne, iſte Spiritus reſervetur in vitro.

Viſionem reparat hic Spiritus, cum Spiritus viſivos reficiat, cerebri frigiditatem corrigat, Spiritus in eo mundet & clarificet, in ſcotomia & vertigine optimè proficiens.

SPIRITUS DIATRION.

℞. Spiritus Theriacalis Camphorati uncias quinque,
Tartari rectificati uncias tres,
Vitrioli rectificati unc. unam.
Miſce:

Digerantur in Phiola hermeticè ſigillata per tres ſeptimanas.

Nobiliſſimum medicamentum ad plurimos morbos, ad omnes obſtructiones viſcerum reſerandas, ad pleuritidem, ad menſtrua, uterum calefaciendum, ad venena, & malignam materiam in febribus per ſudorem diſcutiendam exiſtit.

SPIRITUS DIAPENTE.

℞. Elixir proprietatis Paracelſi unciam unam,
Spiritûs Theriacalis Camphorati drachmam unam ſemis,
Vitrioli rectificati drach. unã,
Tartari rectificati ſcrup. duos,
Salis rectificati, in quo folia auri n. x. ſoluta ſint, drach. unã.

Omnia ſimul miſceantur & digerantur per quatuordecim dies, & reſerventur uſui.

In affectibus ventriculi & capitis multum valet, humores ventriculi vitioſos educit, ſiccat & mundificat, urinam provocat, & per emunctoria cutis corporis habitum repurgat.

SPIRITUS THERIACALIS CAMPHORATUS.

℞. Spiritûs vini optimè rectificati, & ab omni phlegmate depurati uncias decem,

Theriacæ Andromachi veteris uncias quinque,
Myrrhæ rubræ uncias duas ſemis,
Croci Auſtriaci unciam ſemis,

Inditis omnibus eucurbitæ vitreæ, impoſitoque Alembico cœco & juncturis optimè clauſis, ne quidpiam expiret, ſtent in infuſione per octiduum in loco calido. Poſtea impoſito Alembico roſtrato, in cujus limbo vel roſtro ponantur Camphoræ drachmæ duæ, fiat in balneo Mariæ lentiſſimo igne deſtillatio, ut vix trium vel quatuor dierum ſpatio totum extillet. Tandem, ceſſante deſtillatione calor augeatur ad ebullitionem aquæ in balneo Mariæ. Hac finitâ deſtillatione, deſtillatum fecibus iterū affunde, juncturis clauſis digere per triduum, poſtea in balneo Mariæ deſtilla, ut prius. Denique deſtillatum iterum fecibus redde, digere per triduum, & deſtilla per cineres lentiſſimo igne, usque ad ſiccitatem: junctutis ſemper exquiſitè clauſis.

Egregiè ad ſudores eliciendos in peſte, ictero, febribus lentis, quartanâ & ſimilibus confert, penetrat nervos, muſculos, & quicquid noxium reperit, corrigit atque expellit.

SPIRITUS VITRIOLI CORDIALIS ANGELI SALÆ.

℞. Oſſis Cervini menſe Junio recenter albiſſimè calcinati uncias ſex,
Spiritus Vitrioli acidi uncias octo,

Immitte in calcinationem & areſcet, ita ut in pulverem poſſis redigere, ſtent ita ad decem dies, deinde per retortam magnam deſtillentur, & liquor elicitus ſervetur.

Cordiale praſtantiſſimum, febribus item omnibus ſalubre medicamentum, contra putredines inprimis ſalutare.

ANIMADVERSIONES IN SPIRITUS COMPOSITOS OMNES.

Spiritus Cephalicus ſi debitè & dextrè paretur, inque *Eſſentiam* redigatur; non exiguas in confortando *cerebro* obtinebit virtutes; Proinde poſthabito modo præſcripto, utpotè qui ratione prioris infuſionis & extractionis ex parte inſufficiens eſt, ſequenti ratione etiam præparationem inſtituamus.

Eſſentia Cephalica.

℞. *Flavedinis corticum Pomorum Citriorum recentium,*
Sem. Paonia recent. ana uncias quatuor,
Baccar. Juniperi maturarum,
Lauri decorticatarum ana uncias duas,
Cinamomi acutiſſimi uncias tres,
Ligni Aloës opt.
Dictamni albi,
Caryophyllorum ana unciam unam,
Nucis Moſchat.
Macis,
Galanga minoris,
Coſti albi aromatici ana unciam ſemis,
Santali citrini odoratiſſ.
Cardamomi,
Piperis albi ana drachmas tres,
longi drachmam unam,
Spiritus vini optimè rectificati libras quatuor.

Species omnes craſſiuſculè contuſæ macerentur in dicto *Spiritu vini* per octiduum, poſtea in M.B. deſtillentur usque ad ſiccitatem *ſpecierum*, roſtro Alembici vel capitelli impoſitis nodulo incluſis;

Ambra

Ambra gryſea gr. quindecim,
Moſchi ℈ß.
Croci Auſtriaci drachmâ unâ.

Spiritus fragrantiſſimus interim aſſervetur.

Ex reſiduis *ſpeciebus* ope *Spiritûs vini recentis ſ. q.* affuſi fiat more communi *extractum*, iteratâ *Spiritûs vini* affuſione, filtratione, ejusdemque abſtractione in M. B. ad conſiſtentiam debitam, quod ſuperiori *ſpiritui deſtillato* jungatur.

Jam demùm
℞. *Mentha criſpa,*
Lavendula florum,
Pulegii,
Nepeta,
Salvia Nobilis,
Fœniculi,
Meliſſa ana recentium uncias tres.

Conciſa infundantur in *vini Malvatici libris quatuor*, & peractâ unius ſeptimanæ digeſtione, deſtillentur in M. B. ad ſiccitatem, immiſſo ſimiliter roſtro capitelli eodem ſacculo, cui *Moſchus, Ambra* & *Crocus* incluſa, & jam ſemel in ſuperiori deſtillatione extracta ſunt : *Aqua prolecta fragrans & ſpirituoſa* ſuperiori *Eſſentia* addatur, quæ ſimul aliquandiu leniſſimo calore circulentur: Tandem *filtrata Eſſentia*, ceu nobiliſſima & efficaciſſima uſui aſſervetur; Quam ſi libuerit acuere *Spiritu Vitrioli Sulphureo volatili*, vel *Spiritu Veneris ex viridi Ære*, rem minimè pœnitendam efficies.

Spiritus Euphraſia Mindereri juxta modum in antecedentis *Eſſentia cephalica animadverſionibus* edoctum, etiam in *Eſſentiam* efficacem mutari poteſt, nimirùm *Spiritus ſive Eſſentia Euphraſia.*

℞. *Doronici veri,*
Caſſia lignea vera,
Amomi veri,
Rad. Valeriana,
Chelidonia,
Mari veri,
Foliorum Ruta ana drachmas duas,
Florum vel ſummit. Euphraſia uncias duas,

Inciſa & contuſa craſſiuſculè infundantur in
Spiritûs Ceraſorum nigr. librâ unâ.

Et peractâ digeſtione aliquali, deſtillentur in M. B. ad ſiccitatem *ſpecierum*. Ex *reſiduis ſpeciebus* conficiatur beneficio *Spiritus vini Extractum ſpiſſum*, quod *ſuperiori prolecto Spiritui* junctum, aliquandiu cum ipſo digeratur, filtretur, & ultimò additis *aqua vel Eſſentia Hirundinum compoſita*, in *animadverſionibus noſtris ſuper aquam hanc edocta, unciis ſex, Eſſentia* uſui ſeponatur.

Inſignis Mixtura de tribus, ſeu *Spiritus Diatrion*, optimè etiam admixto *Spiritu Antimonii Tartariſato* (ex *cremore Tartari & Antimonio* parato,) confici poterit; Ac licet nonnihil de *Eſſentia Theriacali camphorata*, (quæ etiam ex *ſpiritu* in *Eſſentiam*, uti mox ſequetur, elaboranda eſt, & meritò loco *Spiritûs Theriacalis* huic *mixtura* jungi poteſt;) præcipitetur, quod per filtrum ſeparandum eſt, nullam tamen hæc mixtura ſingularem virium jacturam exindè patietur, cùm nihilominùs potiores rerum extractarum Eſſentiæ ipſi imprægnatæ remaneant. Si qua etiam alicui alia, præſcriptæ non abſimilis, *compoſitio* arrideret, non inelegans foret ſequens. *Mixtura de tribus.*

℞. *Spiritus Juniperi libram unam.* *Mixtura de tribus alia.*
Cui immerge

 Myrrha

Myrrha rubræ unciam unam,
Camphoræ drachmas duas,
Croci Auſtriaci drachmas tres.

Digerantur aliquandiu loco calido; poſtea filtrentur, addendo *Spiritus Antimonii Tartariſati* ſuperius denominati, vel etiam *Spiritûs ex Sulphure, Tartari cremore & Nitro uncias quatuor.* Quæ confuſa invicem digerantur, & *Eſſentia Alexipharmaca* à reſidentia filtrata ſtudioſè aſſervetur. Ad morbum verò comitialem ſive epilepſiam pro puerulis fiat ejusmodi mixtura,

Mixtura de tribus, ex ſpiritibus mineralium.

℞. *Spiritûs Antimonii Tartariſati uncias duas,*
Veneris vel viridis Æris unciam unam,
Vitrioli volatilis ſulphurei uncias tres.

Miſceantur.

Spiritus Diapente.

In *Spiritu Diapente folia Auri* fruſtrà ſaltem adduntur, cum vix dimidium granum pondere adæquent, à quo hæc mixtura non ſingulares virtutes mutuari poterit; Addo, quod *Aurum* tàm craſsè hoc modo reſolutum pro uſu interno nimis crudum & ineptum fit, ut hac ratione *folia Auri*, ſalvis hujus *Spiritûs* vel *mixturæ* viribus, commodè omitti poſſent. Cæterùm, *Spiritus Tartari*, ut antea monui, fit ex cremore vel Tartaro ſemel ſoluto colato & iterum cryſtallizato deſtillatus, & à ſuo cap. mortuo rectificatus & dephlegmatus. *Spiritum Theriacalem camphoratum* per infuſionem parare ſatius eſſe puto, quàm per deſtillationem; ratio eſt, quòd peractâ deſtillatione, ſi modo præſcripto conficiatur, potior pars in fundo remaneat, non ſolùm *Theriacæ* ſed etiam *Myrrha & Croci.* Si itaque libuerit, fiat ejus præparatio in hunc modum, videlicet

Eſſentia Theriacalis camphorata.

℞. *Myrrhæ optimæ uncias duas ſemis,*
Croci Auſtr. unciam ſemis.

Quibus inciſis & contuſis affunde
Spiritûs vini rectificati uncias ſex.

Digerantur aliquandiu: *Tinctura decantata* filtretur; poſtea ex reſiduó (*Myrrhâ* ſcil. & *Croco* jam ſemel extractis,) affuſo recenti *vini Spiritu* paretur *Extractum*, quod ad juſtam conſiſtentiam abſtractum, *ſuperiori Eſſentiæ* addatur. Tandem etiam

℞. *Theriacæ Andromachi uncias quinque,*
Cui ſuperinfundantur
Spiritûs vini (vel Spiritûs Juniperi) unciæ quinque,

factâque digeſtione ſeparetur *liquor*, qui, ſi poſſibile eſt, filtretur, & ſuperiori *Eſſentiæ ex Myrrha & Croco* paratæ jungatur: Poſtea ſolvantur in *uncia una Spiritus vini rectificati, Camphoræ drachma dua*, quæ ſimiliter cum prioribus mixtis *Eſſentiis* uniantur. *Unitæ hæ Eſſentiæ omnes* leniſſimo ſaltem calore vel tepore in vaſe optimè clauſo & alto ſeptimanâ unâ vel alterâ digerantur, factâque colaturâ & iteratâ filtratione, *Eſſentia* denique uſui aſſervetur.

Spiritus Vitrioli cordialis Ang. Sala.

Spiritum Vitrioli cordialem Angeli Sala ſi penitiùs introſpicio, nil quicquam cordialis in eo reperio; neque enim *Spiritus Vitrioli* ullas virtutes cordiales à *Cornu Cervi uſto* contrahere poteſt, cùm illud (uti aliquoties in præcedentibus ſatis evidenter demonſtratum eſt,) omnibus ſuis viribus in calcinatione orbatum ſit; itaque quod ipſummet non habet, *Spiritui Vitrioli* communicare non poterit.

ELIXIR.

ELIXIR.

ELIXIR PURGANS PANCHYMAGOGUM.

℞. Rhabarbari electi unciam unam ſemis,
Spicæ Indicæ ſcrupulum unum ſemis,
Santalorum omnium ana drachmam unam.
Infunde in Spiritûs baccarum Juniperi unciis octo, digere & cola:.
Deinde ℞. Agarici electi,
Cinamomi ana unciam unam,
Zingiberis ſcrupulos duos.
Infunde in Spiritûs Fœniculi unciis ſex,
Juniperi unciis quatuor.
Miſce, digere, cola. Ultimò recipe
Mechoacæ albæ uncias duas,
nigræ drachmas decem,
Turbith albi & gummoſi unciam unam ſemis,
Hermodactylorum præparatorum unciam unam,
Rad. Polypodii quercini,
Ari præparati,
Aſari ana drachmas tres,
Hellebori nigri præparati drachmas ſeptem,.
Cortic. rad. Eſulæ præparat. drach. ſex,
Arantiorum,
Citri ana unciam ſemis,
Florum Violarum,
Borraginis,
Geniſtæ ana pugillum unum,
Foliorum Senæ ſine ſtipitibus,
Semin. Carthami excorticati ană unciam unam ſemis,
Ebuli contuſi drachmas tres,
Macis drachmam unam.
Inciſis omnibus & contuſis affunde Spiritûs Aniſi libras quatuor: Digerantur aliquandiu & colentur. Tandem omnes hos tres liquores commiſce, & aſſerva in vaſe vitreo optimè clauſo ad uſum.

PRo libitu dulcorari poteſt Julepo Roſarum, aut Sambucino & ſimilibus.

C*Um Pharmacopœia Auguſtana certo liquore purgante careat, eandem Spiritu hoc cathartico, cacochymia univerſali evacuanda ſingulariter accommodato, multoq́ ſibi uſu probato, mactam voluit operis hujus Reviſor.*

ELIXIR PESTILENTIALE CROLLII.

℞. Florum Sulphuris uncias tres.
Affunde olei Juniperini è baccis rectificati, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum,
Succini ab odoris vehementia liberati, quartam partem ad oleum Juniperi: ſtent in arena ſæpiùs movendo, ut flores lentè ſine aduſtione ſolvantur. Poſtea
℞. Theriacæ electæ libram unam.
Extrahe cum Spiritu vini optimo tincturam, quam à Spiritu vini ſeparatam ſeorſim ſerva:
Radicum Elenii,
Angelicæ,
Baccarum Juniperi contuſarum ana uncias tres.
Cum eodem Spiritu vini extrahe tincturam, quam in balneo ſeparatam, miſce cum tinctura Theriacæ, ac affunde oleum Juniperinum & Succini floribus Sulphuris impregnatum, & per chartam bibulam priùs filtratum, omniaque circula lentiſſimo calore per dies quatuordecim.

P*Ræſentaneum eſt in peſte præſervativum, & curativum, ſi cum liquore appropriato maturè exhibeatur; morbis eodem modo epidemiis aliis certiſſimum præſtat auxilium.*

ELIXIR PROPRIETATIS PARACELSI.

℞. Aloës,
Myrrhæ,
Croci ana quantum placet.
Pulveriſatis omnibus affunde tantum Spiritûs vini, ut leviter madefiant: poſtea affunde Spiritûs Sulphuris per campanam facti, quantum ad ſupereminentiam trium transverſim poſitorum digitorum ſufficit. Stent in digeſtione per octiduum, Spiritum tinctum decanta, & novum Spiritum affunde, iterum digere, donec Spi-

nec Spiritus colorem ſaturatè rubentem acquirat. Hunc ultimum Spiritum infunde in phiolam vitream, & cum eo argillâ benè commiſtâ forma globulos, quos in aëre ſiccatos retortæ include firmæ, quam aptato ſimul vaſe recipiente, in quod primum Spiritum tinctum priùs infuderis, in arena colloca, & igni forti deſtilla: Sic accipies tincturam pulchrè rubentem, quæ ſimul cum tincto Spiritu in receptaculi contento, in unum conjungitur, quam mixturam ſerva ad uſum.

Hoc nobile medicamentum à nobili Chymiatro D D. Ioan Agricola hoc modo correctum, omnes infirmitates tam calidas quàm frigidas occultâ quâdam proprietate curat. Senſus interiores & exteriores confortat, capitis infirmitatibus medetur, ſtomachum cum inteſtinis confortat, cor roborat & exhilarat, catarrhoſis & hecticis ſubvenit.

ELIXIR UTERINUM GROLLII.

℞. Caſtorii libram ſemis,
Croci uncias duas.

Extrahe tincturam cujusq; ſeorſim cum Spiritu vini, & ſepara Spiritum ad remanentiam extractorum, quibus mixtis adde

Extracti Artemiſiæ uncias quatuor,
Salis matris Perlarum unciam unam,
Ol. deſtillatorum Aniſi,
Angelicæ,
Succini ana drachmas duas.

Digerantur mixta omnia per octo dies.

Ad varios uteri morbos, ſuffocationem minitantes mirum & verum præſtat remedium; etiam menſtruorum vitia corrigit & emendat.

ANIMADVERSIONES IN ELIXIRIA.

Elixir Panchymagogum purgans. Elixireos *Panchymagogi purgantis* doſis, ſi illud juxta modum præſcriptum conficiendum eſt, *ad uncias duas vel amplius* ſe extendet; ſi verò artificioſè & modo rationabili paretur, doſis ejus *unciam dimidiam vel drachmas ſex* non tranſcendet. Igitur

℞. *Cinamomi optimi unciam unam,*
Zingiberis ſcrupulos duos,
Spica Indica drachmam ſemis,
Santalorum omnium ana drachmam unam,
Corticum Arantiorum,
Citri ana recent. unciam ſemis,
Macis drachmas duas,
Florum Violarum,
Borraginis,
Geniſta ana pugillum unum.

Quibus inciſis & contuſis ſuperaffundantur
Spiritûs Juniperi rectif. uncia ſex;
Fœniculi rectif uncia tres,
Aniſi rectif. libra una, uncia tres,

& peractâ brevi digeſtione deſtillentur in M. B. ad ſiccitatem usque. *Spiritus fragrans deſtillatus* ſtudioſè interim aſſervetur, *fecibus, quæ à deſtillatione reſidua ſunt*, abjectis. Poſtea

℞. *Rhabarbari electi unciam unam ſemis,*
Agarici electi unciam unam,
Mechoaca alba uncias duas,
nigra drachmas decem,
Turbith albi & gummoſ. unciam unam ſemis,
Hermodactylorum unciam unam,
Rad. Polypodii quercini,
Ari,

Alari

Aſari ana drachmas tres,
Hellebori nigri drachmas ſeptem,
Cort. rad. Eſulæ præparat. drachmas ſex,
Foliorum Senæ ſine ſtip. unciam unam ſemis,
Semin. Ebuli drachmas tres.

Ex quibus omnibus inciſis & groſſo modo contuſis, fiat *cum Spiritu vini rectificato* iteratis affuſionibus (donec ſpecies totaliter extractæ ſint,) & abſtractione per M. B. *liquidioris conſiſtentia extractum*, cui *ſuperior deſtillatus Spiritus* ſuperaffundatur, & poſt unius alteriusvè diei digeſtionem & *extracti* ſolutionem *Eſſentia* filtretur; Si quid autem de *extracto* indiſſolutum remanſerit, perfundatur illud de novo *Spiritûs Juniperi*, *Aniſi & Fœniculi ana rectific. unciis duabus*, vel *Spiritûs vini ſimpl. unciis ſex*, & poſt brevem digeſtionem, ac totalem extracti tenuioris diſſolutionem ferè, fiat colatura, quæ *ſuperiori Eſſentiæ* commiſceatur: Quam, quotiescunque uſus poſtulat, cum *Syrupo* aliquo appropriato (utplurimùm refrigerante, ad contemperandum *Spiritum vini*, præſertim, ſi in regionibus calidioribus ejus uſus ſit;) edulcoratam propinare convenit; plùs enim itá operabitur, quàm ſi cum liquoribus aquoſis permixta adhibeatur, ratione *Turbith*, *Agarici*, *Mechoac. albæ & nigræ*, quæ *reſinoſum* præbent *extractum*, quod facilè ab *aqua* præcipitatur & coagulatur, *reſinæ* autem ſimiles indiſſolutæ intra corpus ſumptæ nil operantur.

Nota: Omiſi *ſemen Carthami* in hac *Eſſentia* vel *Elix.* ob unctuoſitatem ſuam, utpotè quá duntaxat impediret, quò minus reliqua *Cathartica* exactè extrahi poſſent; unicuique tamen liberum erit, illud vel addere, vel omittere.

Elixir Peſtilentiale Crollii examen.

Elixir Peſtilentiale Crollii ſuis quoque non caret difficultatibus; Nam *extracta* à ſuis *Spiritibus vel menſtruis*, (uti Author hic jubet,) ſeparata, & *olea*, præſertim in majori paulò quantitate, ſe invicem non amplectuntur; itaque ſi quid boni ex hac mixtura efficere velimus, neceſſum eſt, ut duntaxat *Eſſentias rectificatiſſimo vini Spiritu ex Theriacâ* ſeparatim, deinde etiam *ex radicibus Helenii, Angelicæ & baccis Juniperi* junctim conficiamus, de quibus *Eſſentiis* poſtea ſuperiori *Balſamo Sulphuris* tantum addatur, quantum ille diſſolvere aut amplecti poteſt; Tùm fiat digeſtio & colatura; *Oleum Succini* autem ab odoris vehementia liberari nequit, niſi vires ejus, in *volatili Sale* conſiſtentes ſimul aboleantur. Liber adhuc aliud *Elixir Peſtilentiale* addere,

utpotè:

Elixir Peſtilentiale aliud.

℞. *Spiritûs Juniperi opt. rectif. libram unam.*
In quo ſuffocentur immergendo
Corda viva & jecinora Viperarum vel Serpentum Germanicorum in locis ſanis degentium numero xv.
adde
Croci Auſtriaci unciam ſemis,
Myrrhæ drachmas ſex.

Fietque digeſtio per unum aut alterum diem, & poſtea colatura, in qua diſſolve

Camphoræ drachmam unam,
&
Balſami Sulphuris cum oleo Juniperi & Succini optimè rectificatis facti, quantum capere poteſt;
vel ſi lubet, hujus
loco
Salis Urinæ volatilis drachmas duas vel drachmas tres.

 Tùm de-

Tùm demùm paratum *Elixir Peſtilentiale* præſtantiſſimum optimè reſerva.

Elixir Proprietatis examin. Pro *Elixiris Proprietatis Paracelſi* dexteriori præparatione notandum, quòd plus *Spiritûs vini*, quàm ad levem madefactionem *ſpecierum* ſufficiat, affundi neceſſum ſit, ne *Spiritus Sulphuris*, præſertim ſi probè dephlegmatus fuerit, ſpecies nimiùm comburat; Alteram illam infuſionem *argillæ* benè commiſtam, & in globulos redactam, per retortam deſtillare, neque neceſſarium neque etiam conſultum eſſe arbitror: Præterquam enim, quod *Eſſentia* ex ſupradictis ſpeciebus extracta, ſi per retortam ex arena igne forti deſtilletur, ingratum empyreuma contrahat, inſuper etiam commiſtione illâ inſignem virium patitur jacturam: Nam *Spiritus Sulphuris argillam* aggreditur eamque corrodit, & dum in ipſam agit, agendo repatitur, plurimumque infringitur, ac aliam naturam induit, imò in totum aliud ens transmutatur, ut adeò ſimplicem & antiquam illam hujus *Elixiris* præparationem, quæ fit per ſufficientem *ſpecierum extractionem Spiritu vini & Sulphuris*, & per aliqualem *Spiritûs vini* abſtractionem, artificioſæ huic tantoperè commendatæ, aſt planè ineptæ & cachinno dignæ correctioni, in multis præferre neceſſe habeam; tùm quod in ea vires ingredientium nullatenus deſtruantur, (prout in deſtillatione etiam reliquæ ſpecies comburuntur, & ſalvis viribus per Alembicum non tranſeunt,) tùm etiam, quod nullum ingratum taliter paratum præ ſe ferat odorem.

Elixir uterinum Crollii præſtabit ceu nimis ſpiſſum, & ad uſus internos non admodum habile (nî priùs aliis liquoribus diſſolvatur,) in *Eſſentiam liquidam* redigere: itâ enim & commodiùs propinatur, & virtutes *Caſtorii* omnes integræ conſervantur. Paretur igitur hoc modo:

Eſſentia uterina ſive Elix. uterinum liquidum.

℞. *Caſtorii libram ſemis,*
Croci Auſtriaci uncias duas,
Spiritûs vini opt. & rectificatiſſ. libras duas.

Stent in digeſtione in vitro benè clauſo die una vel alterâ, poſteà in M. B. deſtillando evocetur *Spiritus* totus, cui ſtatim jungantur:

Ol. ſtillat. Aniſi,
Angelicæ,
Succini ana drachma dua.

Quo facto, mixtura ſeorſim ſervetur. Deinde ex *reſiduo Caſtorio* & *Croco* fiat modo ſolito *Spiritûs vini* repetitis affuſionibus & abſtractione in M. B. *extractum craſſum*, quod de novo prius *unciis ſex vel ſeptem Spiritûs vini rectificatiſſimi* (vel illius, qui in abſtractione *extracti* primò prodiit,) unà cum *unciis quatuor extracti Artemiſiæ* nonnihil dilutum, *ſuperiori Spiritui Oleis permixto* addadatur, ſimiliter *Salis Matris Perlarum uncia una*, in ultimò à *Caſtoris extracto* abſtracti *Spiritûs phlegmatici ſ. q.* priùs diſſoluta, addi debet. Quæ omnia artificiosè juncta, ſeptimanam unam vel alteram in tepore digerantur, tandem colata & filtrata *Eſſentia* uſui aſſervetur.

ESSENTIÆ.

ESSENTIA AMBRÆ MINDERERI.

℞. Elixir vitæ Matthioli uncias duas,
Aquæ Epilepticæ Langii unciam unam,
Ambræ ſcrupulum unum,
Moſcani Orientalis grana quatuor.
Fiat infuſio per aliquot dies, deinde filtretur.

Præſtans hoc & illuſtre remedium animum & Spiritus animales reficit, in omnibus organis

ganis facultatis animalis, ita ut & in vertigine, ſcotomiâ, caligine oculorum, capitis frigidis affectibus excellentiſſimum ſit.

ESSENTIA CASTORII SENNERTI.

℞. Caſtorii libram unam; Seca id in minutiſſimas particulas, affunde acetum vini deſtillatum forte, & extrahe tincturam, per chartam filtra, & acetum per balneum deſtillando ſepara. Materiæ reſtanti Spiritum vini rectificatum affunde, & per quatuordecim dies digere, poſtea in vitrum purum Eſſentiam effunde, & ſerva.

ESSENTIA CITRI.

℞. Elæoſacchari Citri uncias duas ſemis,
Succi oleoſi ex recentibus corticibus Citri exterioribus expreſſi, quantum ſufficit, ut fiat Eſſentia liquida.
Miſce ſecundum artem.

Delicata admodum & præſtans eſt hæc Eſſentia ad cordis & ventriculi imbecillitatem juvandam, venenis etiam adverſatur, oris halitum commendat, vino permixta, illud ſuaviſſimo ſuo odore & ſapore magnificè commendat.

ESSENTIA CROCI MARTIS CROLLII.

℞. Scoriam ferri cœruleam: tere in pulverem minutum, pone in vitro, affunde acetum vini deſtillatum acerrimum, ſtet in calore mediocri per quatuordecim dies, & tingetur colore rubro, filtra & abſtrahe in balneo, remanet materia rubra, à qua ter vel quater aqua pluvialis abſtrahitur, ut ſapor aceti evaneſcat.

Conducit in ſiſtendis fluxionibus, intempeſtivis menſtruis, in dyſenteriis, diarrhæis, hæmorrhagiis ſalubre.

ESSENTIA MARTIS LIQUIDA.

Ferrum limatum candefac igne valido, aut in erucibulo, aut olla, excandeſcens limatum ferrum extingue in ſufficienti quantitate aceti acerrimi: reiteretur labor prædictus ter aut quinquies ſemper cum extinctione ferri in aceto, deinde acetum (Eſſentiâ Martis prægnans,) filtra per chartam, & impone cucurbitæ, abſtrahe acetum in balneo, ad latitudinem trium digitorum; remanentiis verò affunde Spiritum vini in quantitate ſufficiente pro extrahenda Eſſentia Martis, iterum Spiritum vini tinctum filtra, & in balneo abſtrahe, usque ad Syrupi liquidioris conſiſtentiam.

ESSENTIA SACCHARINA BEGUINI.

℞. Sacchari albi groſsè tuſi uncias quatuor,
Spiritûs vini rectificati uncias octo.
Spiritum vini ſuccende in ſcutella figulina vitreata, in quam Saccharum injice, continuè ſpatulâ agitando, donec flamma ceſſet. Adde ſi placet aquæ Roſaceæ uncias duas.
Miſce.

Eſt ſuaviſſimi ſaporis, corroborat, & tuſſi à materia lenta & craſſa laborantibus certo experimento opitulatur, aſthmati, raucedini, & pectoris affectibus medetur. Incidit enim iſtam materiam, abſumit eam, lenit pectus, catarrhos nonnihil ſiſtit, & ventriculi concoctionem promovet.

ANIMADVERSIONES IN ESSENTIAS.

In præparatione *Eſſentiæ Ambræ Minderери* hoc difficultatis occurrit, quòd neq; *Elixir vitæ Matthioli*, utpotè quod jam ante plurimis ſpeciebus oleaginoſis & Saccharo ſufficienter imbutum eſt, multò minùs *aqua Epileptica Langii*, Eſſentiam ex *Ambra* & *Moſcho* rectè elicere valeant, licet aliquali odore & ſapore *Ambræ* & *Moſchi* imbuantur, potioribus tamen eorundem partibus & virtutibus relictis; adeòque neceſsè eſt, ſi veram prædictarum rerum odoriferarum *Eſſentiam* exoptas, ut aliâ ratione rem aggrediaris. Nimirùm, *Eſſentia Ambræ Mindereri ventilatur.*

℞. *Spiritûs Lilior convallium vel Roſarum vel etiam Ceraſorum nigrorum rectif. uncias tres.* *Eſſentia Ambræ liquida.*

Indantur retortæ vitreæ, vel cucurbitæ parvæ cum ſuo capitello munitæ, cujus roſtro inſerantur nodulo incluſa:

Ambræ gryſ. ſcrupulus unus,
Moſchi Orient. gr. v. plus minusvè.

Fiatque, probe circumlitis juncturis & recipiente præpoſito *Spiritûs* deſtillatio vel abſtractio, qui in tranſitu vires *Ambra* & *Moſchi* eliciet; hic *Spiritus Ambratus* poſtea cum *Elæoſaccharo vel Cinamomi vel Citri aut Macis* edulcorari & aſſervari poteſt.

Eſſentia Ambræ ſicca.

Si quiſpiam etiam *Eſſentiam Ambræ ſiccam* deſideret, quæ & commodiùs circumferri poſſit, & meo judicio præcedentem viribus ſuperet, licet *Ambra in ſubſtantia* ipſi commiſceatur, confici illa poteſt modo ſequenti.

℞. *Ambræ gryſeæ drachmam unam,*
diſſolvatur in
Olei deſtillat. Cinamomi,
vel ſi lubet
Olei Citri recenter & ex recentibus Cort. ſine maceratione ſtill. aut Macis, ǽ drachmâ unâ,
In mortario vitreo, cui adde
Sacchari Candi pulveriſ. uncias duas, plus minus vè.

Miſceantur benè, fiatque *Eſſentia Ambrata nobiliſſima*, quæ *vino* & quibuscunque liquoribus diſſolvi & commiſceri poteſt, delicatulis viribusque exhauſtis ægrotantibus ſummoperè inſerviens.

Eſſentia Caſtorii Sennerti emendata.

In confectione *Eſſentiæ Caſtorii Sennerti* ne odorem Caſtorii, ingratum licet, ad effectus uterinos tamen ſummè efficacem, in prima abſtractione *aceti, Eſſentiâ Caſtorii impragnati* (ſi prima extractio neceſſariò *aceto* fieri debet,) eamus perditum, ſubjungam modum, quò *Eſſentia hæc* juxta modum præſcriptum quidem elaborari poſſit, nil quicquam tamen de *Caſtorio* pereat.

Itaque

℞. *Caſtorii optimi & recentis libram ſemis,*
Spiritûs vini rectificati libras duas.

Fiat infuſio *Caſtorio* concito, & poſt digeſtionem aliquot dierum *Spiritûs vini affuſi* abſtractio per M B. ad ſiccitatem *Caſtoris* priſtinam, *Spiritus abſtractus* interim ſeſervetur: *Reſiduo Caſtorio* affundatur *acetum deſtillatum*, & eo, repetitâ affuſione extrahatur *Tinctura Caſtorii* tota, quodq; denuò ad *extracti* ſpiſſitudinem per M. B. abſtrahatur: Relictum *extractum Caſtorii* de novo perfundatur cum ſuperiori, ab eo ante ipſius extractionem *abſtracto vini Spiritu*, digerantur aliquot dies, filtretur poſtea *Eſſentia* uſuique aſſervetur.

Eſſentia Citri liquida & ſubacida.

Eſſentia Citri ad normam propoſitam parata, ſuas meretur laudes; efficacior autem exiſteret, ſi eidem de *ſucco Citri acido* ſimul nonnihil adjungeretur: hoc modo enim & delicatiſſima evadit, & ad cordis imbecillitatem ac ventriculum roborandum præſtantiſſima; ſcilicet,

℞. *Sacchari Candi albiſſimi pulveriſati libram unam,*
Succi oleoſi ex recentibus Citri corticibus expreſſi unciam unam vel unciam unam ſemis,
Olei Citri recenter deſtill. ex recentibus & non putrefactis, aut diu maceratis corticibus, drachmam unam ſemis.

Miſceantur & agitentur diu, ut probè uniantur, quibus addatur
Succi Citri depurati, libra ſemis.

Miſce leniſſimo calore, fiatque Eſſentia Syrupi ad inſtar ſubacida & delicatiſſima.

Vel ſi ſicca, & non liquida nec acida expetatur, fiat modo ſequenti.

℞. *Sacchari*

Digitized by Google

Eſſentia Citri ſicca.

℞. *Sacchari albi vel Candi pulveriſati libram unam.*

Et ſupra ignem in patella cum *ſucco ex Citri corticibus extimis expreſſo*, nonnihil diſſolvatur, ac ſi rotulæ confici deberent; cui demum refrigerato & exſiccato *Saccharo* adde

Olei Citri ex recentibus Citri cort. deſtill. drachmas tres vel unciam ſemis.

Fiat Eſſentia.

Eſſentia Croci Martis examinantur.

Eſſentias Croci Martis quod ſpectat, inter illas *Eſſentia Martis dicta Crollii*, (ſi tamen hæc *Eſſentia* dicenda eſt,) non differt à *Chalybe* cum *aceto* præparato, de quo in *claſſe præcedenti ſimplicium præparationum* ſufficienter egimus.

Alteram Eſſentiam liquidam quod concernit, quam *Tincturam* communiter vocant, & illa nil artificioſi aut virtuoſi continet; omnes enim tales *Metallorum extractiones* acidis & corroſivis liquoribus factæ, propriè *extractiones* non ſunt, ſed ſimplices duntaxat *ſolutiones*, pro diverſitate affuſi menſtrui hâc vel illâ *Tincturâ* imbutæ, quæ tamen *Tinctura* tantùm abeſt, ut ſit vera *Metalli Eſſentia*, quin utplurimum ejus *Vitriolum*, ſive *Metallum ſolutum*, fucato colore tinctum; ſicuti videre eſt in *Vitriolo communi viridi*, quod parùm calcinatum & in rubedinem converſum, cum *aceto* in liquorem rubrum diſſolvi poteſt; & iterum in *Vitriolum viride* cryſtallizari. Neque etiam *Eſſentia vel Tinctura* ſimiles ſuum colorem retinent, prout in hac præſcripta *Martis Eſſentia* (vel ſolutione potiùs,) experiundi habemus exemplum, ubi acetum, etiamſi ferrum candefactum in ipſo non extinguatur, ſed duntaxat *limatura vel ſcoria Martis* cum ejus ſ. q. ſuperfuſæ aliquandiu digerantur, rubicundo colore ſaturatè tingitur; Si quis autem illud ad tertias vel ad dimidias abſtrahat & inſpiſſet, in ipſa abſtractione colore privari, & rubedinem exuere videbit, *Ferro ſoluto* inſtar *Croci flavi* petente fundum, quod *Spiritus vini* nullo modo ſolvit vel extrahit, & licet etiam ille rubedinem exiguam exinde eliceret, tamen in abſtractione ipſius, quæ fieri debet ad Syrupi liquidioris conſiſtentiam, illa denuò evaneſceret, fundumque peteret *Ferrum*: Sunt igitur omnes hæ *Eſſentiæ & Tincturæ Martiales cum liquoribus acidis confectæ*, nihil aliud, quàm *Ferrum ſolutum* vel in *Vitriolum* redactum: Quod ipſum *Vitriolum Martis* ritè præparatum, haud indignè prædictarum *Eſſentiarum* vices ſupplere poſſet. Equidem tales *ſolutiones* quodammodo in effectu inter ſe differunt, non tamen hoc fit ob ſingularem aut artificioſam earundem elaborationem, ſed propter *menſtruum affuſum*, cujus ratione magis vel minùs efficaces, magisque aut minùs reſolventes aut adſtringentes evadunt, necnon volatiliores aliæ, aliæ fixiores; v. gr. ſi vel *Spiritu Vitrioli*, vel *Spiritu Nitri* extrahatur aut ſolvatur *Ferrum*, magna in hiſce ſolutionibus apparebit differentia: quippe ex illa (quæ ſcil. cum *Spiritu Vitrioli* fit,) copioſum, ex hac verò (quæ cum *Spiritu Nitri* peragitur,) ſolutione, nullum ferè acquires *Vitriolum*, erit nihilominùs præſtans medicamentum, tùm intra corpus, tùm externè adhibitum.

Vitriolum Martis Eſſentiarum Martis vices ſupplere poteſt.

Eſſentia Martis vera qualiter paranda.

Paratur alioquin *Tinctura Martis pulcherrima* ex ſolo *Vitriolo ipſius non calcinato* (ut ſæpius in præſentiâ *Clariſſ. & Excellentiſſ. Viri D. Henrici Küeſteri M. Doct. Celeberrimi*, qui mihi in hiſce animadverſionibus expoliendis fideliter ſuam operam impertitus eſt, perfeci;) beneficio *Salis cujusdam ſecretioris*, cujus plenariam confectionem lubens hîc addidiſſem, niſi illam unâ cum *Salis dicti* præparatione ſecreta & vera aliquandiu adhuc mihi reſervare firmiter decreviſſem: ſufficiat hîc aperuiſſe, quæ qualesque aut quanti æſtimandæ ſint *Tincturæ illæ vel Solutiones* quæ vulgò pro *Eſſentia Martis* venditantur, ex qua noſtra de iis traditâ informatione probè intellectâ, quilibet de ſimilibus *Tincturis*, quæ affatim apud Authores inveniuntur, facilè judicium ferre, ſibique ex ipſis eligere poterit, quas maximè in rem ſuam eſſe arbitrabitur.

Tincturæ Martis vulgares quales ſint.

Eſſentia Saccharina Beguini examinatur.

Eſſentia Saccharina Beguini, ut ridicula eſt ejus præparatio, ita quoque nimis abuſivè Eſſentiæ nomine venit: Quæ enim hæc erit *Sacchari Eſſentia?* Quandoquidem, ſi *Spiritus vini dephlegmatus & rectificatus Sacchara affuſus* ſuccendatur, conceptâ flammâ totus deflagret, remanente *Sacchara* nihil immutato; ſi autem aquoſus idem *Spiritus* fuerit & pluri *phlegmati* permixtus, tunc quidem ceſſante flammâ nonnihil de *phlegmate vini* cum *Sacchara* relinquitur, an autem *phlegma vini Saccharum* in Eſſentiam commutare poſſit, id ſanè mihi non fit veriſimile. Eſt igitur hæc *Eſſentia Saccharina* nihil aliud, quàm *ſolutio Sacchari cum phlegmate vini & aqua Roſarum* peracta, quæ longè efficacior evaderet, ſi *Saccharum* duntaxat in *Spiritu vini* & *aqua Roſarum* ſolveretur, ita tamen, ne is in ſcutella, uti jubent, ſuccendatur vel conflagret, ſed integer cum *Sacchara* remaneat.

Eſſentia Saccharina alia.

Si quis verò paulò magis artificioſam *Tincturam Sacchari* conficere velit, is aliquandiu *Saccharum aceto deſtillato q. ſ.* nonnihil diſſolvat, digerat, donec rubicundiſſimo colore tingatur, iterumque cum eo ferè exſiccet lento igne, quod deinde *Saccharum Spiritu vini rectificato* extrahat, donec *Tinctura* omnis elicita ſit, tùm denique *Spiritum vini* deſtillando ad *Syrupi conſiſtentiam* evocet, ſervetq; *Tincturam* vel *Syrupum*, in catarrhoſis affectibus *tuſſi* & ſimilibus efficaciſſimum, qui etiam cordialibus commixtus, (qualem deſcribit *Martinus Schmuckius inter ſua ſecreta Chymica numero 30. fol. 31.*) cor & ventriculum egregiè roborat & confortat.

TINCTURÆ.

TINCTURA CORALLIORUM.

℞. Coralliorum rubicundiſſimorum,
Salis Nitri purificati ana libram ſemis.

In marmore ſimul trita miſceantur, & calcinentur per horas ſex, igne ita moderato, ut non liqueſcat nitrum. Nitrum poſtea ſepara à pulvere Coralliorum per aquam calidam: ex pulvere Coralliorum ſiccato, extrahe tincturam toties cum Spiritu vini rectificatiſſimo, donec nullus ampliùs color transfundi poſſit, ultimò ſuperfluo Spiritu per deſtillationem ad medietatem evocato, tincturam aliquandiu circulatam uſui reſerva.

Mundificat & renovat pleniſſimè ſanguinem in toto corpore, obſtructiones viſcerum reſerat, in leucophlegmatia, cordis palpitatione, ſyncope, melancholia, hydrope, podagra, calculo, utero repurgando & vaſis urinariis proficuum medicamentum.

ALIA.

℞. Spiritum Mellis verum, funde ſuper fragmenta Coralliorum rubicundiſſima per ſe prius Spagyricè, & ſine igne calcinata, ad extrahendum Tincturam, donec corpus album & quaſi mortuum remanſerit. Omnes extractiones mixtas, poſt debitam ablutionem & coagulationem in B. M. lentè abſtrahe, & reſiduam eſſentiam denuò rectificatiſſimo vini Spiritu extrahe, usque dum Tincturam rubicundiſſimam ſanguinis inſtar acceperis, quam in forma olei, alcohole ſaltem ad medietatem abſtracto, ad uſum retinere poteris.

TINCTURA HYPERICI.

℞. Summitatum Hyperici florentis pulveriſatarum, quantum vis. Macera octiduum in Spiritûs vini rectificati ſufficienti quantitate, ſtent in loco tepido, poſtea filtrentur, & accipies Tincturam rubicundiſſimam inſtar Rubini, Sacharo edulcorandam, & ad uſus ſuos aſſervandam.

In contumacibus affectibus valdè utilis, imbecillitatem, hebetudinem, ſtupiditatem torporemq; mentis, quantum per artem licet, corrigit & emendat, omnesq; imaginationum affectus feliciter tollit. Morbis etiam renum & veſica prodeſt, urinã provocat, & menſtrua pellit.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES IN TINCTURAS.

NUllus ferè, qui vel à limine ſaltem Chymiam ſalutavit, eſt, qui non de ſingulari aliqua *Coralliorum Tinctura* præparatione glorietur, & inſigniter ſe jactet: ſi autem paulò penitiùs omnes illos proceſſus *dictæ Tincturæ* Corallorũ præparandæ perluſtro, invenio iſtos nullam planè prærogativam habere præ *Martis* (de qua paulò ante egimus,) aut aliorum *Metallorum Tincturis aut Eſſentiis vulgò dictis*. Nimirùm meræ *ſolutiones Coralliorum* ſunt, non extractiones, facili negotio per præcipitationem beneficio *Salium* vel *Spirituum mineralium acidorum* in pulverem album, quem *Magiſterium* vocant, vel per abſtractionem menſtrui, deſtillando vel evaporando, in *pulverem ſalinum* ſimiliter album, & in quovis liquore (exceptis *Spiritibus ardentibus*,) reſolubilem, quem *Salem vel ſolutionem Coralliorum* nuncupant, redigibiles. Conſiſtit autem ſola differentia *illarum Tincturarum* in diverſitate *menſtruorum vel liquorum*, quibus *Corallia* extrahuntur vel ſolvuntur, & prout *menſtruum affuſum* variat, ita etiam magis minusvè efficaces ſunt putatitiæ illæ *Coralliorum Tincturæ*. Itaque ſi medicamina ſalubriora ex *Coralliis* conficere animus eſt, non tam ad rubedinem vel tincturam, utpotè quæ in illis valdè volatilis, inconſtans & fraudulenta eſt, & ſæpenumerò ex ſola digeſtione affuſi liquoris oritur, aut prior & propria vel nativa annihilatur, reſpiciendum eſt, quàm ad *menſtrua ſolventia*, quippe quæ per ſe efficacia pro conditione morbi & ægroti eligi & adhiberi debent. Quorum præcipua ſunt, *Spiritus Veneris*, peculiari artificio ex *Venere eſſentificata* deſtillatus & rectificatus, cujus ſolutio longè diverſa eſt ab aliis *corroſivis aquis aut Spiritibus*, qui ſolvendo in quid alienum à ſua natura transmutantur; quod in hoc *laudabili Spiritu* non evenit, ſed integris viribus à re ſoluta abſtrahi, & ad alios conſimiles uſus adaptari poteſt. Item *Spiritus ex Tartaro, Nitro & Antimonio, ſive aqua Stimmi Tartarea Schröderi*: Nec non *menſtruum*, quod plures in ſecretis habent, *ex Vitriolo & Tartaro* paratum, & ſimilia alia, quorum non pauca collegit Clariſſimus Schröderus *lib. 3. Pharm. med. Chym. cap. 6. p. 337. & ſeq.* In defectu autem ſimilium ſolutionum, cum *enumeratis menſtruis* confectarum conſultum eſſet, ut vel *Coralliis ipſis* ſuper Porphyrite ſubtiliſſimè tritis aut lævigatis, vel *ſolutione* eorundem cum *aceto* vel *ſucco Berberũm* paratâ contenti eſſemus, nec tàm ingentibus torturis, tamque faſtidioſis laboribus, maximè verò tot variis violentisque calcinationibus, ceu quibus ea deſtruimus potiùs, quàm ut boni tantillum ex ipſis eliciamus, pro *Tinctura* (quæ tamen vera & genuina in hunc usque diem à me nec dum viſa eſt, ut omnia examina ſuſtineat;) extorquendâ, *Corallia* ſubjiceremus.

Tinctura Corallorũ examinantur.

Tinctura Corallorũ inconſtans.

Menſtrua pro Corall. tinct. vel ſolutione varia.

Corallia ſuper Porphyrite lævigata non ſpernenda.

Tinctura Hyperici paratu facilis eſt, cui adhuc majoris efficaciæ conciliandæ ergò de *Extracto Hyperici* ſeparatim facto nonnihil addi poſſet, prout in *ſimilium Eſſentiarum* præparationibus jam ante ſæpiùs innuimus.

Tinctura Hyperici.

OLEA DESTILLATA.

OLEUM ABSINTHII.

℞. Summitatum Abſinthii ad maturitatem ſeminis accedentium, quantum vis. Macerentur aquâ fontanâ ſalſâ per dies quatuordecim, vel ſine maceratione, additâ ſalis ſufficiente quantitate, deſtillentur per veſicam, & exibit aqua cum Oleo, ſeparetur Oleum per filtrum, aut chartam bibulam.

U*Sus hujus Olei idem eſt cum Vegetabili ſuo, ſive ſimplici, ex quo extractum eſt ſicut etiam ſubſequentia naturam æmulantu*

torum

corum, è quibus prolecta ſunt, vires tamen longè potentiores & in minima quantitate exeunt.

Hac ratione parantur
Oleum Menthæ,
Rutæ,
Salviæ.

OLEUM ANGELICÆ.

℞. Seminis Angelicæ contuſi libram unam,
Aquæ fontanæ libras decem,
Stent in digeſtione per novem dies, adde manipulum Salis, vel Tartari, deſtilla per veſicam, & Oleum ſeparetur ab aqua.
Eodem modo fiunt
Oleum Aniſi,
Carui,
Coriandri,
Cumini,
Fœniculi.

OLEUM ARANTIORUM.

℞. Pomorum Arantiorum copiam.
Separentur cortices usque ad album ſubtiliter, inciadantur & deſtillentur per veſicam, affuſâ aquæ Roſarum & Bugloſſæ ſufficienti quantitate.
Ita etiam fit
Oleum Citri.

OLEUM CARYOPHYLLORUM.

℞. Caryophyllorum libram unam.
Contunde in pulverem groſſo modo, ponantur in vaſe figulino, addendo Salis unciam unam, affunde aquam tepidam, ſtent in infuſione per dies quinque, imponantur in veſicam & deſtillentur, ſeparetur Oleum modo ſolito.
Modum conficiendi eundem habent
Oleum Cinamomi,
Macis,
Nucis Muſchatæ,
Piperis,
Zedoariæ.

OLEUM CHAMOMILLÆ EX FLORIBUS.

℞. Flores Chamomillæ Romanæ ſiccos.
Contunde & impone in vas fictile, addito Sale, ſuperinfunde aquam calidam, ſtent per quatuordecim dies, deſtillatis per veſicam abſtrahatur Oleum.
Ita etiam parantur
Olea Florum Lavendulæ,
Roſarum,
Spicæ.

OLEUM JUNIPERI EX BACCIS.

℞. Baccarum Juniperi, quantum lubet.
Contundantur, immittantur in ollam affuſâ aquâ calidâ, in fermentatione ſtent, poſtea deſtillentur, aqua ab Oleo ſeparetur.

OLEUM CAMPHORÆ SENNERTI.

℞. Camphoræ uncias duas,
Argillæ manipulum unum.
Miſceantur diligentiſſimè, & ex maſſa illa formentur globuli ſiccati in Sole, indantur cucurbitæ, & deſtillentur, aſcendit primò phlegma, ſecundò aqua, tertiò Oleum, quod cum Spiritu vini rectificandum eſt.

OLEUM CERÆ.

℞. Ceræ elegantis libram unam,
Oſſium calcinatorum libras duas.
Miſce & deſtilla per retortam vel cucurbitam mediocrem, & exibit Oleum, quod bis terve eſt rectificandum,

OLEUM GALBANI SENNERTI.

℞. Gummi Galbani ſelecti libram unam,
Silicum calcinatorum libram unam ſemis,
Salis communis uncias ſex.
Deſtillentur in arena per retortam vitream, exſtillabit liquor albus cum Oleo flavo, quo facto, recipiens mutetur, & aucto igne exibit Oleum rubrum, quod rectificandum, & exibit Oleum flavum.
Hoc modo fiunt
Oleum Benzoi,
Myrrhæ,
Maſtiches,
Succini.

OLEUM

OLEUM ANTIMONII EJUSDEM.

℞. Antimonii libram ſemis,
Sacchari Candi uncias ſex.

Pulveriſata miſceantur, & deſtillentur in arena.

OLEUM PHILOSOPHORUM, SIVE DE LATERIBUS MESUÆ.

℞. Laterem aut tegulam ruſam antiquiſſimam, ex ruſo luto ductam, eam confringe in fruſta mediocria, & in prunis urito, donec tota excanduerit. Deinde è prunis exempta fragmenta reſtinguito Oleo claro veteri, ac dimittito quousque ſe Oleo impleverint. Poſtea Oleo exempta in tenuiſſimum pulverem contundito, atque in retortam aut cucurbitam vitream indito, & ſecundum artem luto chymico juncturas vitrorum claudito, ac ſubtus accenſis prunis Oleum elicito, & prolectum reponito.

ESſentia tenuitate in altum penetrat, digerit, materiam omnem excrementoſam conſumit. Aurium tinnitui à flatu craſſo, iiſq́; verminantibus medetur, paralyſi, ſpaſmo cynico, iſchiadi, gonagra, podagra, cæteriſq́; articulorum affectibus prodeſt, potum aut inunctum, ſplenis tumores ſolvit, comitiales naribus inunctum ſubitò excitat, cerebrum calefacit, memoriam firmat, dentium dolorem ſedat, injectum utero menſes provocat, fœtum vivum aut mortuum educit, ora venarum aperit, & ſanguinem concretum diſſolvit, pulmones purgat ab humoribus craſſis & viſcidis, oculorum ſuffuſiones delet, vermes interficit; venenis inſuper frigidis potenter reſiſtit, ſcorpionis morſum & noxas ab Opio aut Hyoſcyamo propellit, calculum veſicæ pellit, & mirificè commendatur ruptis è doloribus partûs.

OLEUM SALIS COMPOSITUM HARTMANNI.

℞. Salis communis,
Nitri præparati ana partes æquales.

Commiſceantur luto figulino, formentur orbiculi, qui ſiccati per retortam deſtillentur igne fortiſſimo: Liquoris deſtillati libram unam cum unciis quatuor Salis permiſce, & per retortam deſtilla, & rectifica.

OLEUM SATURNI.

Salem Saturni cryſtallinum tere, vaſi vitreo longi colli impone, affunde Spiritum Terebinthinæ, in cineribus calidis digere, tincturam extrahe, ut è floribus Sulphuris fieri ſolet: ſolvetur Sal in liquorem rubentiſſimum rubini inſtar, mox retortæ impoſita, deſtilla inſtar aquæ Stygiæ, primò lento igne, quoad Spiritus Terebinthinæ exierit; deinde mutato recipiente auge ignem in horas, quoad totum Oleum exierit.

HAbebis Oleum quod viribus naturale balſamum excedit, malignis ulceribus, cancro, polypo, noli me tangere, egregiè ſolâ inunctione medetur. Hoc item Oleum in pulverem & lapidem coagulari poteſt.

OLEUM TARTARI SENNERTI.

℞. Salis Tartari præparati, quantum vis.

Abſtrahe aliquoties acetum deſtillatum, novum ſemper recipiendo, donec de ſua acredine nihil poſt ſe relinquat ampliùs: deinde ſolve hoc Sal aliquoties in Spiritu vini optimè rectificato, atque ipſum toties ab illo Sale abſtrahe, donec maſſa alba relinquatur: hæc in loco frigido ponenda, ut ſolvatur in liquorem rubeum, quod duorum vel trium dierum ſpacio fiet.

OLEUM TEREBINTHINÆ.

℞. Terebinthinæ pellucidæ, quantum volueris.

Deſtilletur lento igne, habebis primò Oleum, ad quod ſequitur flavum, & ultimò rubrum, quod fortiori igne erit extrahendum: hæc olea ſeparata reſerva, rubrum eſt balſamum, quod in arena poteſt rectificari.

OLEUM VITRIOLI RUBRUM.

℞. Vitrioli ad rubedinem calcinati libras tres.

Terantur in pulverem tenuiſſimum, eum Spiritu vini aſpergantur, & per retortam vitream fortiter deſtillentur, poſtea rectificentur & reſerventur.

ANIMADVERSIONES IN OLEA DESTILLATA.

Oleorum Eſſentialium deſtillandi modi,

MOdus deſtillandi *Olea eſſentialia odorifera* per veſicam vel Alembicum additâ aquâ omnibus Phatmacopœis jam innoteſcit, ut non oput ſit plura de iis verba facere: Hoc ſaltem obſervandum, quòd nonnulla *Olea graviora*, utpotè *Cinamomi & Caryophyllorum*, paulò intenſiorem ignis gradum poſtulent, quàm quæ ſpirituoſa & leviora ſunt, uti *Olea deſtill. cort. Citri, Majoranæ, &c.* Cohobatio vel reiterata aquarum deſtillatio, præſertim *recentibus herbis* aut *Aromatibus*, ex quibus *Olea* deſtillanda, adjectis, *Oleis* autem prius & ſingulis vicibus ſeparatis, non parùm adjumento eſſe poteſt, ad majorem copiam *Oleorum* acquirendam, quia aqua à primo v. gr. *Cinamomo* aut aliâ re deſtillata, imbuta & imprægnata, de recenti *Cinamomo* illi adjecto, ne quicquam ampliùs continere poteſt, ſed neceſſum eſt, ut peractâ deſtillatione *Oleum à Cinamomo* fundum petat, vel ab alia re ſupernatet. Additio *Salis Tartari* vel aliarum ſimiliũ rerum ſupervacanea eſt, modò in regimine ignis non peccetur, quem æqualem eſſe convenit; *Alembicus vel veſica cuprea* non ſit nimis alta, *capitellum* ejus largum vel amplum eſto efformatum ad formam *capitelli vitrei: Stanno* ſint obducta ſingula, *veſica cuprea* ſcilicet, *capitellum & canalis.* Eſt & alius modus *Olea* ſimilia abſque affuſione *aquæ* deſtillandi per retortam in M. B. vel ſegmentis ligneis collocatam, igne, quàm in tali deſtillatione fieri poteſt, intenſiori, quem modum paucis indigitavi in *animadverſionibus ſuper aquas ſimplices* in fine.

Oleũ Camphoræ Sennerti ventilatur.

Oleum Camphoræ Sennerti juxta modum præſcriptum confici nequit, & miror, quòd in omnibus tyrociniis chymicis *hujus Olei* præparatio ſimili tenore toties deſcripta reperiatur, cùm tamen commendata deſtillatio naturæ *Camphoræ* ex toto adverſa ſit; hinc etiam fit, ut illa integra per Alembicum aut retortam tranſeat in excipulum, utplurimùm etiam retortam vasq́ue recipiens diffringat: Neceſſum igitur, ut aliâ viâ procedamus, & vel Experientiſſimi Glauberi modum amplectamur, vel in cucurbitâ metallica, argentea

Oleũ Camphoræ aliud.

aut ferrea, aut etiam cuprea, quæ in parte ſuperiori foramen habeat (per quod *Camphora*, dum cucurbita ſupra ignem collocata candet, injici poſſit;) cum ſuo convenienti & accommodato operculo, appoſito etiam capitello deſtillationem inſtituamus; *Oleum* denique cum impetu prodiens rectificari poteſt.

Olei Ceræ vera deſtillatio.

Cera admixtis *oſſibus calcinatis vel cineribus* & ſimilibus rebus deſtillando, difficulter in Oleum convertitur, ſed ſaltem inſtar *Butyri craſſi* tranſit: Itaque opus eſt, ut *liquefacta prius cera* à *carbonibus, lateribus* vel *globulis argillaceis ignitis* imbibatur & tùm demùm deſtillationi committatur.

Ol. Sal. cõ. Hart. quâ rat. deſtill.

Oleum Salis compoſitum Hartmanni in ſecundo Furno Glauberi commodè deſtillari poteſt.

Oleum ſive Balſ. Sat.

Oleum ſive Balſamum Saturni juxta modum præſcriptum, ad inſtar *Balſami Sulphuris*, paratu facilimum eſt.

Olei Terebinthinæ vera deſtillatio. Item Spiritus.

In deſtillatione *Olei Terebinthinæ* ex cucurbita obſervandum, quòd ubi *Oleum album ſive Spiritus* ejus per Alembicum prolectus eſt, qui leni igne & confeſtim tranſit, illicò *Terebinthinæ reſiduæ, liquidæ & calidæ adhuc exiſtenti*, ſemoto capitello *ſabulum* vel *cineres* ſufficienter admiſceri debeant ad ſiccitatem usque; ita namque commodè ſuccedit *Oleorum flavi* ſcilicet & *rubri* deſtillatio, ſecùs ſi deſtillatio continuatur ſine *cinerum* admixtione, *Oleum craſſiſſimum* tranſit, & quaſi *Terebinthina ipſa.* Inſuper notandum, quòd deſtillatio

latio *Spiritûs Terebinthinæ*, quæ cum additione *aquæ* in veſica quandoque perficitur, non uſque adeò commendabilis ac proficua ſit, cui tùm etiam prædictam deſtillationem per cucurbitam meritò præfero; Etenim *aqua* non exiguam quantitatem *Spirituum & virium Terebinthinæ* devorat, & arctè ſecum retinet, undè poſtea *Spiritus* in quantitate & qualitate diminuuntur.

Olei Vitrioli rubri legitimi parandi modum deſcribit ſolertiſſimus Glauberus tract. 2. Furni philoſophici fol. 164. *Olei Vitrioli rubri vera deſtillatio.*

BALSAMA EX OLEIS
Deſtillatis ſimplicia.

BALSAMUM ANGELICÆ SENNERTI.

℞. Extracti Angelicæ unciam unam,
Mannæ ſelectæ drachmas duas,
Miſce ſuper igne lento, adde
Olei Angelicæ drachmam unam ſemis.
Fiat Balſamum.

BALSAMUM CARYOPHYLLORUM.

℞. Olei Caryophyllorum drachmam unam,
Tincturæ eorum ſcrupulum ſemis,
Salis Caryophyllorum grana ſex,
Ceræ præparatæ, quantum ſatis.
Fiat Balſamum.

Idem modus eſt parandi ſeq. Balſama, utpotè
Arantiorum,
Cinamomi,
Citri,
Fœniculi,
Lavendulæ,
Macis,
Majoranæ,
Menthæ,
Nucis Moſchatæ,
Roriſmarini,
Roſarum,
Rutæ,
Succini,
Zedoariæ.

BALSAMA COMPOSITA.

BALSAMUM APOPLECTICUM.

℞. Olei Nuciſtæ drachmam unam,
Liliorum convallium guttas ſex,
Succini albi guttas quatuor,
Zibethi optimi ſcrupulum ſemis,
Moſchi Orientalis grana ſex,
Ambræ gryſeæ grana novem,
Granorum Styracis ſelectorum grana viginti.

Contuſis benè omnibus & commiſtis, fiat Balſamum.

BALSAMUM BENZOINUM FRAGRANTISSIMUM TENZELII.

℞. Styracis Cal. ſelectæ uncias quatuor,
Benzoi, ſeu Aſæ dulcis uncias duas.
Tritis ſuperfunde Spiritum vini rectificatum, ad quatuor vel ſex digitorum eminentiam. Macera in Balneo per aliquot dies, poſtea cola & ſepara ſubtile à ſpiſſo. De colatura Spiritum per balneum deſtillando abſtrahe, uſque dum reſiduum Oleiforme appareat.

Aſthmaticis, catarrhoſis & lienoſis utiliter exhibetur, urinasq; promovet.

BALSAMUM CORDIALE SENNERTI.

℞. Olei Citri,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Roriſmarini ana ſcrupulum ſem.
Ambræ,
Moſchi ana grana ſex,
Extracti Croci grana ſeptem,
Confectionis Alkermes ſcrupulum ſemis,
Olei nucis Moſchatæ expreſſi, quantum ſatis.
Fiat Balſamum.

BALSAMUM GALBANETUM UTERINUM EJUSDEM.

℞. Galbani libram ſemis,
Olei Terebinthinæ claræ libras tres.
Digerantur in cucurbita vitrea lento calore per quatuordecim dies, poſtea deſtillentur, adde Olei Lavendulæ unciam unam.

Iterum deſtillentur, & prodibit Balſamum, quod ſi cum Spiritu vini circulaveris, penetrantiſſimum efficietur.

BALSAMUM LOIMICUM HENISIANUM.

℞. Oleorum Camphoræ,
Succini,
Citri debito ſuo modo præparatorum ana partes æquales.

Stent ſimul mixta in vitro optimè munito in leniſſimo balnei calore, donec perfectiſſimè inter ſe unita ſint, & Oleum aurei coloris evadat.

Hoc Balſamum in variis Germaniæ & Italiæ locis, graſſantibus atrociſſima peſtis contagiis feliciſſimè uſurpatum, & triennali experientiâ comprobatum, Author bono Publico conſecrare hîc voluit, cujus virtutes in ejusdem hiſtoria expeditionis Italicæ Loimica fuſiùs explicantur.

BALSAMUM SULPHURIS ANISATUM MYNSICHTI.

℞. Olei Aniſi uncias ſex,
Florum Sulphuris unciam unam.

Digerantur & circulentur, donec Oleum Aniſi tincturam Sulphuris perfectiſſimè extraxerit, & habebis per inclinationem Oleum rubicundiſſimum, filtra & uſui reſerva.

Paratur & Balſamum Sulphuris cum Spiritu Terebinthinæ eodem modo, quo ſuperius.

ANIMADVERSIONES IN BALSAMA SIMPLICIA ET COMPOSITA.

Balſamum Angelicæ interno uſui deſtinatum. Pro dextra *Balſamorum* confectione priùs diſtinguere oportet *Balſama*, quæ interno, quævè externo uſui inſervire debeant; Etenim hâc ratione plurimùm variat ipſorum conficiendi modus: Jam ſi *Balſamum Angelicæ* uſui interno duntaxat deſtinatum erit, illud ipſum juxta modum præſcriptum, cum *Manna* & *Extracto proprio* paratum commendo; Si verò externæ inunctioni deſervire debeat, (in quem uſum talia *Balſama* utplurimùm parantur,) præſcripta ejus præparatio non benè convenit, cùm propter tenacitatem admixti *Extracti*, tùm etiam quòd idem *Extractum* omni ſua ſpirituoſitate ſpoliatum ſit, ut adeò inutiliter ſaltem addatur. De aliis *Balſamis conſimilibus* eadem ratio eſt; proindè ſi *hoc Balſamo* pro externa inunctione uti libet, præſtat illud ex *ſolo Nuciſtæ Oleo*, ſecundâ vice vel ultimò expreſſo (quod albicantis eſt coloris,) & odore ſuo per extractionem cum *Spiritu vini* & edulcorationem cum *aqua Roſarum* privato, additâ *Olei Angelicæ deſtill. ſ. q.* confeciſſe; *Balſama externo uſui deſtinata.* Similiter & reliqua *Balſama omnia* quæ externè inungenda ſunt, ad hunc modum parari poſſunt. Si quis etiam eadem *Balſama* internè uſurpare vellet, poſſet ipſis taliter præparatis *Extracti* proprii portiunculam addere, ſed tum *nativus aut proprius Balſamorum color* deſtruitur: Nam ferè cuncta

Extracta

Extracta nigra ſunt aut ſpadicei coloris, ob id etiam *Balſama*, quibus adduntur, nigredine aliquali imbuunt. Aſt uſu jam receptum eſt, unumquodq; *Balſamum* cum nativo aut proprio ſuo colore conficere, utpotè *Raſarũ*, rubro vel ſanguineo; *Rutæ*, viridi; *Succini*, albicante; *Citri*, flaveſcente, &c. quod ipſum tamen non adeò facilè eſt, nec fieri poteſt, niſi additis *ipſarum herbarum aut florum*, quorum *Balſama* expetuntur, *Magiſteriis*, quæ tali modo paranda ſunt.

Magiſteria Vegetabilium.

℞. *Herbæ Rutæ vel florum Roſarum rubrarum*, nativis ſuis coloribus ditiſſim. quantum libuerit, coquantur in aqua, addendo *Olei Tartari q. ſ.* Decocto colato infunde *ſolutionem Aluminis*, & præcipitabitur materia pultis inſtar, *viridis*, ſi ex herbis viridibus, *rubra*, ſi ex *Roſis rubris*, & ſimilibus floribus, quo facto ſupernatans aquoſitas per filtrum ſeparetur, & remanenti materiæ in filtro toties *aqua ſ.* affundatur *vel propria*, donec omnem ſaporem & ſalſedinem ab *Oleo Tartari & Alumine* contractum depoſuerit: Hoc in filtro reſtante *Magiſterio* ad craſſam pultis formam leniter (non tamen omnimodè,) exſiccato, *corpus Balſamorum*, *Oleum ſcilicet Nuciſtæ expreſſum*, & uti ſuperiùs dixi præparatum, tingi poteſt, quod demùm vel in aëre iterùm exſiccetur, vel ſtatim addito *Oleo deſtillato* in *balſamum* redigatur.

Notandum autem hîc, quòd ſi *Magiſteria illa* totaliter exſiccarentur, nullatenus *corpus Balſamorum* colore ſuo proprio imbuerent, itaque humida nonnihil intermiſcenda ſunt.

Corpora Balſamorum quæ?

Sunt, qui *Ceram* vel etiam *Sevum ex omentis Agnorum* pro corpore *Balſamorum* recipiunt; Verùm quocunque modo etiam lota aut præparata fuerit *Cera*, planè inutiliter & perversè pro *corpore Balſamorum* adaptatur; ſimiliter etiam *Sevum agninum*, *&c.* brevi enim ranceſcunt taliter parata *Balſama*, & tractu temporis exiguo, inſtar *Emplaſtri* tenaciſſima fiunt: Econtrà verò noſtro jam indigitato modo confecta *Balſama* ad decennium & diutiùs perdurare poſſunt, niſi quod diuturnitate temporis duriuſcula evadant, quibus tamen pauculis duntaxat guttulis *Olei proprii deſtillati* additis, priſtina forma, debitaque *Balſamorum conſiſtentia* facillimè reſtitui poteſt. Ex hiſce jam liquet, qualiter *Balſama* omnia dextrè conficienda ſint, cùm quæ ad externos, tùm etiam internos deſtinantur uſus.

Balſami Apoplectici cenſura.

Progrediamur jam ulteriùs ad *Balſamum Apoplecticum*, cui minùs commodè *grana Styracis* adduntur, & his longè convenientiùs *Oleum Styracis deſtillatum fragrantiſſimum* ſubſtituitur. *Ambra*, cuicunque *Balſamo* ſeparatim priùs in *Oleis convenientibus* diſſoluta admiſceri debet. Plura alia ſimilia efficaciora *Balſama Apoplectica* reperiunsur apud *Mynſichtium*, *Crollium & alios.*

Balſami Benzoini Tenzelis cenſura.

Ex Speciebus pro *Balſamo Benzoino Tenzelis* deputatis, ſi juxta præſcriptum modum ſtrictè inſtituatur præparatio, non *Balſamum*, ſed *Reſinam* conficies, prout in præparatione *Theriacæ* jam antè edocui, quæ ipſa niſi cum aliis rebus commiſceatur aut diſſolvatur, intrà corpus ſumi nequit: Eſt enim inſtar *Terebinthinæ*, propterea neceſſum eſt, ut vel dicta *Reſina* totaliter exſiccetur, quò in pulverem redigi queat, qui poſtea *Syrupis* commiſtus aſſumatur, vel ante abſtractionem *Spiritûs vini* extracta Eſſentia in uſum trahatur, aut denique ex *Reſina* jam confecta liquida, *vitello ovi & liquoribus appropriatis* additis, miſtura lactea conficiatur, uti *Lac Terebinthinæ*, quæ ſic datâ occaſione propinari poſſet.

Balſamum cordiale Sennerti vellicatur.

Balſamum cordiale Sennerti juxta præſcriptum modum, additis *Olei Nuc. Moſch. expreſſi drachmis tribus vel quatuor*, facile paratu eſt: quod ipſum licet eximiis virtutibus non deſtituatur, attamen *ſuccos acidos* vel *aceta Aromatica* internè & externè uſurpata longè citiùs cordi robur addere, & languidum corpus validiùs, quàm hoc & ſimilia delicatiſſima & precioſiſſima *Balſama* refocillare & erigere poſſe, experientia frequens nos edocuit.

Balſamũ Galbanetum uterinum examinatur.

Balſamum Galbanetum uterinum ejuſdem ad modum *Olei Terebinthinæ* in Alembico vel cucurbita vitrea deſtillari poteſt, adjectis cineribus, poſtquam *ſpirituoſum Oleum*, quod leni calore inter initia exſtillat, prolectum ſit; *Oleum Lavendulæ* unà cum reliquis committatur, & ubi per digeſtionem probè invicem unita fuerint, cuncta ſimùl deſtillentur: *Olea illa* in deſtillatione ſigillatim prodeuntia, uti in deſtillatione *Terebinthinæ* ſeorſim colligi & deinceps vel uniri, aut ſingula ſeparatim aſſervari poſſunt; Inter quæ primum ſatis ſpirituoſum erit, nullâ propterea ulteriori circulatione cum *Spiritu vini* tantoperè indigens.

Balſamũ Loimicum & Sulphuris.

Balſamum Loimicum, quod *Oleum compoſitum* potiùs, quàm *Balſamum* appellandum eſſet, & *Balſamum Sulphuris*, conficiantur juxta modos præſcriptos.

Vel ſi lubet, paretur Balſamum Sulphuris modo ſequenti

℞. *Sulphuris comm. pulveriſati,*
Salis Tartari ana uncias tres.

Miſce, & ſupra ignem leniſſimum in vaſe plano terreo fiat hepar ſive maſſa hepatis inſtar, quæ in pulverem iterum redacta immittatur Alembico vitreo parvo, cui ſuperaffundatur *Oleum Juniperi deſtillatum* ad eminentiam quatuor vel quinque digitorum, ſtent in calore leniſſimo, donec rubicundiſſimo colore imbuatur, quod effundendum, uſuiq́ aſſervandum.

Hoc *Balſamum* inſignes habet virtutes, eſtque vulgari præſtantius, nec graveolens, ſed boni odoris; poteſt necnon cum *Spiritu Terebinthinæ* loco Olei Juniperi parari.

FECULÆ.

FECULA RADICIS ARONIS.

℞. Raſuræ radicis Aronis, quantum vis: Minutim inciſam & contuſam ſacco lineo inditam ſub prelo extrahas, & quàm fortiſſimè ſuccum exprimas, quem in loco frigido detineas, & videbis feces albiſſimas inſtar Amyli in fundo colligi, quibus aqua turbida ſupernatat, quam per inclinationem ſepares, Amylum verò in fundo reſidens exſiccetur in umbra; & paucis horis materia in forma Amyli exſiccata, erit Fecula Aronis.

AD humores tartareos, gummoſos ac tenaciſſimos diſſolvendos, duritiem & obſtructiones viſcerum progenerantes, feliciter adhibetur.

Ita etiam habet præparatio,
Feculæ Bryoniæ,
Iridis.

GERSA, SEU CERUSSA SERPENTARIÆ

Ex radicibus Serpentariæ majoris, ab extimo cortice nigro mundatis, ac in lapidea pila tuſis, ſuccus exprimitur, qui in vitreo catino probè rectus ad Solem ſiccetur, donec Ceruſſæ ſimilis evaſerit.

ANIMADVERSIONES IN FECULAS.

Feculæ examinantur.

DE *Feculis*, *Gerſis* ſeu *Ceruſis* non eſt, quod multus ſim, quippe quæ nihil aliud ſunt, quàm pulveres ſubtiles farinacei, *ſucco ſuo nativo* orbati, conſequenter etiam omnis virtutis & efficaciæ expertes, quibus ego proindè *radicum ipſarum ſiccatarum*, ceu ſucco ſuo nativo (inſpiſſato quidem vel concreto,) adhuc gaudentium, pulverem longè præferendum eſſe autumo.

MAGISTE-

MAGISTERIA.

MAGISTERIUM ALUMINIS.

℞. Aluminis puriſſimi & pellucidi, quantum vis.

Compone aptè in veſicam bubulam, aut ſuillam, & ſic in aquam fervidam immerge, donec Alumen contentum liqueſcat, inque liquorem penitùs convertatur. Liquor filtro depuratus deſtillatur per Alembicum, cucurbitâ brevi in cineribus poſitâ, ad ſiccitatem usque materiæ, ſeu remanentiam capitis mortui. Quod ipſum denuò prædicto modo in liquorem ſolvitur, deſtillaturque, idque eò usque repetendo, donec tota Aluminis ſubſtantia ſaltem rejectis inquinamentis Alembicum tranſcenderit.

Stypticum præclarum in immodicis hæmorrhagiis, ipsâ ferri eſſentiâ, ſperniolâ, aut quicquid hoc in genere præclari nominis eſt, non inferius.

MAGISTERIUM CORALLIORUM.

℞. Coralliorum quantitatem ſufficientem,

Aceti vini optimè deſtillati ad ſufficientem ſupereminentiam.

Stent per noctem in calore, ut fiat ſolutio, decanta, & filtra per chartam. Mox reliquis adde aliud acetum ad ſolvendum, eò usque illud repetendo, donec penitùs quod reliquum eſt, non niſi fecibus remanentibus, ſolvatur: Colaturæ inſtilla Oleum Tartari, ut pulvis dejiciatur. Hunc ſeorſim poſitum elue aquâ fontanâ aliquoties, poſtmodum exicca, & ad uſum ſerva. Quod ſi ſolutionem abſque præcipitatione ad ſiccitatem evaporare animus ſit, poſt aliquot ablutiones & reiteratas coagulationes; eadem in cella ſupra marmor menſibus Junio, Julio, & Augusto poſita in liquorem reſolvetur, quem addito Spiritu Roſarum optimo aliquandiu circulare, & ad uſus neceſſarios reſervare poteris.

Eadem ratione & modo fiunt ac parari ſolent Magiſteria & Solutiones
Granati,
Hyacinthi,
Margaritarum,
Martis perlarum,
Oculorum Cancri,
Smaragdi.

MAGISTERIUM CORNU CERVI.

℞. Limaturæ cornu Cervini ex apicibus juſto tempore cæſi uncias ſex.

Irroretur cum Spiritu Nitri, poſtmodum ſuperfunde acetum vini optimè deſtillatum: ſtent per aliquot dies in digeſtione, deinde filtrentur per chartam emporeticam, immitte Oleum Tartari, & præcipitabitur pulvis ad fundum, quem frequentioribus ablutionibus edulcora, & ad uſum reſerva.

Ita etiam fiunt Magiſteria
Ungulæ Alcis,
Cranii humani,
Lapidis Lazuli.

MAGISTERIUM JALAPPÆ.

℞. Rad. Jalappæ ſelectæ uncias octo.

Pulveriſentur groſſo modo, ſuperfundede Spiritum vini optimè rectificatum, ut tres vel quatuor digitos ſuperemineat. Stent in infuſione in loco calido per aliquot dies, poſtea cola cum forti expreſſione, filtrato liquori ſuperfunde aquæ fontanæ, aut Roſarum aliquid, ſicque præcipitabitur pulvis, ſeu reſinoſa ſubſtantia Jalappæ ad fundum, adhuc ſemel abluenda, demùm exſiccanda, terenda, & ad uſum ſervanda.

Seroſos bilioſosque humores commodè evacuat, delicatulis & cætera pharmaca averſantibus maximè accommodum.

Eodem modo paratur Magiſterium Scammonii, ſeu Pulvis Syrius dictus.

MAGISTERIUM SULPHURIS SEU LAC EJUSDEM.

℞. Florum Sulphuris unciam unam,
Salis Tartari uncias tres.

Miſce: & ſuperfunde aquæ communis libras tres. Digere in arena per diem naturalem, ita ut ſub finem aqua ferè bulliat, & Sulphur penè omne ſolutum ſit; poſtea filtra calidè per chartam emporeticam, & ſuperfunde aceti deſtillati quantum ſufficit, & præcipitabitur pulvis lacteus Sulphuris paulatim ad fundum, deple humorem, & reiteratis ablutionibus materiam edulcora. Ultimò ablue cum aqua cordiali & exicca.

MAGISTERIUM TARTARI VITRIOLATI.

℞. Olei Tartari ex Sale reſoluti & purificati uncias quatuor,
Spiritus Vitrioli unciam ſemis.

Hunc guttatim ſupra Oleum Tartari in vitrum capax inſtilla. Fiet coagulum albiſſimum, humiditas ſupernatans evocetur lento calore ad ſiccitatem Salis.

Generale ferè digeſtivum ad omnes obſtructiones ſolvendas, in calculo, nephritide, ictero, menſium retentionibus, febribus, hydrope, ſplenis duritie multo cum fructu exhibetur.

ANIMADVERSIONES IN MAGISTERIA.

Aluminis Magiſterium.

Aluminis Magiſterium longè citiùs & minori cum labore per retortam vitream, quam per Alembicum, ob ejus altitudinem, deſtillando parari poteſt, nec opus eſt in *veſica bubula ſordida & fœtida* utplurimùm *Alumen* liquefacere, quin commodius *aquæ ſimplicis* tantum affundi poteſt, quantum pro diſſolutione ejus in calore ſufficiat; ſolius enim humiditatis per veſicam attractæ beneficio ſolvitur *Alumen*, non verò propter hunc ſingularem modum: *aqua ſuperflua* ultimò, cum *totum Alumen* ferè repetitâ affuſione *aquæ* & deſtillatione per Alembicum tranſcenderit, in M. B. leniter abſtrahatur, inque cucurbita oblongâ & altâ.

Magiſteriorũ vulgariũ cenſura.

Cæterùm, quantis torturis, ſolutionibus ſcilicet, præcipitationibus, calcinationibus, coagulationibus & deſtillationibus *Corallia* & *Perlæ*, nec non *reliquæ Gemmæ* ſubjiciantur, & quàm *varia menſtrua* pro ipſorum diſſolutionibus inventa ſint, abundè videre eſt apud *Clariſſimum Schröderum lib. 3. cap. 6.* aſt quàm perperam potiſſimæ ſuperiùs enumeratæ operationes ſuſcipiantur, illi ſoli patet, qui eas accuratè perpendit, maximè verò, qui ipſemet aliquoties illas tentavit. Si ſaltem *vulgaria Magiſteria officinalia* (de quibus nobis propriè nunc ſermo eſt,) e. gr. *Coralliorum & Perlarum, &c.* examinemus, hæc ſanè, quocunque etiam *acido menſtruo* ſolvantur, & contrario eidem liquore præcipitentur, nihil aliud ſunt, quàm *Perlæ & Corallia* in ſubtiles atomos & calces ferè inſolubiles & inutiles converſa, quibus non exigua portio *menſtruorum ſolventium* & *liquarum præcipitantium* tenaciter adhæret, ita ut difficulter impoſterum *iisdem aquis corroſivis* ſolvi poſſint, ob adjunctam terram à contrarietate *aquarum*, aut *Spirituum*, vel *Salium* exortam, de eorum viribus autem non minimum menſtruis poſt præcipitationem ſeparatis relinquitur. Quod autem à menſtruis ſolventibus & liquoribus præcipitantibus rebus ſolutis & præcipitatis nonnihil adhæreat, hujus experiundi evidens exemplum præbent *Magiſteria Vegetabilium*, quæ beneficio *aquæ Aluminis* & *Olei Tartari* conficiuntur. Non ſemel enim hoc, ſed pluries in præparatione *Laccæ Florentinæ* ex *granis Kermes* ipſus expertus ſum, ubi ferè duplo plus *Laccæ Florentinæ* acquiſivi, quàm fuêre *grana* ante præparationem, nullo penitùs addito corpore heterogeneo vel homogeneo. Hinc fit, ut *præcipitati hi pulveres* ad inſtar calcis ſint etiam *corroſivis aquis* ægrè diſſolubiles, ut hâc ratione permotus, *ipſa Corallia cruda*, *Perlas* & ſimilia trita duntaxat & in ſubtiliſſimum

tiliſſimum pulverem redacta, majoris æſtimem, quàm *præcipitata eorum Magiſteria*, utut levia hæc ſint & aſpectu pulcherrima, ſplendida etiam argenti ad inſtar, prout ipſe ſæpiùs illa paravi.

Quod verò *Magiſteria* præfato modo parata ſolutu difficilia ſint, & inſtar *calcis* ſe habeant mortuæ, manifeſtè demonſtrat inter cætera etiam *Magiſteriũ cornu Cervi*, hoc ipſum, cum ex *cornu Cervino crudo raſpato* confectum ſit, ejus qualitates meritò aliqualiter ſaltem æmulari deberet, *in odore* nimirum exhalante, ſi deſtilletur, aut Vulcano tradatur, vel *in viſcoſitate*, ſi coquatur: Aſt nihil horum, ſi violento igni committatur, neque de *Spiritu* vel *Sale volatili* quicquam ex eo elicitur, ſed fixum uti *cornu Cervi uſtum* (licet fortiter etiam calcinatum,) remanet, nec ſi coquitur, *mucilaginem vel gelatinam* præbet, nec cum *aquis fortibus*, utpotè *Spir. Nitri, &c.* ſi eum ipſis ejus ſolutio tentetur, denuò diſſolvitur. Quibus probis ceu invictis rationibus ſuffultus aſſero, *cornu Cervi Magiſterium* ab *uſto cornu*, & huic ſimilia *Magiſteria ex oſſibus & cornibus* confecta, ab ejuſmodi *calcinatis, viribusq́; exutis oſſibus & carnibus* parùm diſcrepare: Hinc & reliqua *Magiſteria ex Coralliis, Perlis & conſimilibus Gemmis* parvipendo, imò penitus rejicio.

Magiſteriũ cornu Cervi ab uſto cornu non diſcrepat.

Solutiones verò, quæ abſque præcipitatione & per ſolam abſtractionem *menſtrui ſolventis* fiunt, in ſuo precio relinquo, quibuscunque etiam *menſtruis* conficiantur, licet unum alteri in bonitate (uti in *animadverſionibus Tincturæ Coralliorum* innui.) præferendum: Earum autem *ablutiones & edulcorationes*, quas omnia tyrocinia chymica tàm ſtudioſè præcipiunt, ſupervacaneæ ſunt, ſi ſolutio *aceto deſtillato*, vel *Spiritu Nitri* aut *Vitrioli philoſophico* peracta ſit, cùm nullo modo *aciditas* aut *vis corroſiva menſtrui ſolventis*, (quæ jam tùm in aliud ens commutata eſt,) elui, aut ſolutiones edulcorari poſſint, etiamſi vel centies hæc operatio iteretur. Nam *aciditas* ſive *Sal corroſivum menſtrui* (ſi ita appellare licet,) nexu indiſſolubili rei ſolutæ copulatum eſt, eique tam firmiter cohæret, ut nec extremâ Vulcani violentiâ, ſive per deſtillationem, ſive aliâ quâvis torturâ ab ipſis divelli queat, itaque ſemel aut bis ad ſummum *ſolutiones* aut *Sales* (uti appellare mavis,) ejuſmodi diſſolvendo & filtrando ab adhærentibus impuritatibus liberâſſe ſuffecerit, quæ tandem *Spiritu quodam ardenti* aliquandiu circulari, & tandem deſtillando vel abſtrahendo ab eodem liberari poſſunt.

Solutiones admittuntur.

Quod ſi verò ſecretum aliquod pro his *ſolutionibus & Magiſteriis* conficiendis *menſtruum* exoptas, quod, ſolutis illo *Perlis*, *Coralliis*, *Oculis Cancrorum, &c.* per abſtractionem totaliter ſeparari, & ad alios conſimiles uſus, hocque ſæpius accommodari queat, abluas *Venerem* ab impuritatibus *ſucco quodam Vegetabili*, & *Baccho* inebries, dabitque tibi deſtillando *Spiritum* miris virtutibus præditum, tùm ad medicinam, tùm multas alias operationes aptiſſimum.

Menſtruũ ſecretum pro Perlis, Coralliis, &c.

Magiſterii ſeu Reſinæ Gialappæ præparatio cum manca ſit, veriorem hîc ſubjiciam, utpotè

℞. *Gialappæ craſſiuſculè contuſæ libram unam*,
cui affundantur
Spiritûs vini rectificati libræ tres.

Magiſterii Gialappæ vera præparatio.

Stent in digeſtione calore leni uno vel altero die, *Spiritus vini tinctus* per filtrum ſeparetur, aliusq́ue reaffundatur, qui labor tamdiu continuetur, quoad *Spiritus vini* non amplius coloretur: *Tinctos Spiritus omnes conjunctos & filtratos* in cucurbita vitrea ad remanentiam pauci liquoris (*libræ unius* circiter,) abſtrahe, & affuſo *aquæ frigidæ* tantillo *reſiduo liquori* (niſi jam tum *Reſina* fundum cucurbitæ petierit, aut reſiduo liquori innatet,) *præcipitatam reſinoſam ſubſtantiam* ab aquoſitate ſepara, ablue & exſicca, exſiccatam denique in pul-

verem redige. Tali modo *parata Reſina* ſplendidior evadit & purior, nec tam graveolens, uti alioquin eſſe ſolet, quando *Spiritus vini* non fuit abſtractus, quæ graveolentia etiam nullo modo per ablutiones, quàm ſæpiſſimè etiam fiant, tolli poteſt.

Reſina Scammonii præpar.

Eodem modo *Reſina Scammonii, Turbith*, aliarumque rerum reſinoſarum parari queunt: Ex *reſiduo liquore*, mediante abſtractione ſuperfluæ humiditatis, conficiatur *Extractum* juſtæ conſiſtentiæ. Cæterùm, quæ circa diſſolutionem *Reſinarum* aut earum exhibitionem notatu & obſervatione digna ſunt, ex *animadverſionibus noſtris antecedentibus ſuper Extracta* nonnulla, quorum compoſitionem res reſinoſæ ingrediuntur, luculenter patebunt.

Magiſt. ſive Lac Sulphuris rejicitur.

Magiſterium Sulphuris, ut ab aliorum *Magiſteriorum* præparationibus parùm aut nihil differt: ita nullam præ iis ſingularem meretur laudem. Igitur *flores Sulphuris* aut ipſum crudum Sulphur in virtutibus ipſi longè præfero.

Magiſterii Tartari, ſive Tartari Vitriolati cenſura & vera præparatio.

Magiſterium Tartari Vitriolati ex *Sale Tartari reſoluto*, id eſt, *Oleo Tartari per deliquium facto*, vel etiam & commodiùs ex *ſicco Sale* parari, &, ſi lubet, cryſtallizari poteſt; certum tamen *liquoris vel Olei Tartari & Spiritûs Vitrioli* pondus determinari nequit, ob *Spiritum Vitrioli*; qui magis vel minùs purus vel aquoſus eſſe poteſt: Diſcrepat & *Oleum Tartari* in tenuitate, *Sal* item in ſiccitate, quæ cuncta pondus cùm *Spiritûs Vitrioli*, tùm *Olei Tartari* maximè variare poſſunt: ſufficiet autem tamdiu *Spiritum Vitrioli dicto Oleo Tartari* vel *Sali* inſtillare, donec omnis ceſſet contrarietas.

Nolo hîc etiam ſilentio præterire inconſideratam quorundam aſſertionem, qui poſt peractam & ſufficientem *Spiritûs Vitrioli in Oleum Tartari* inſtillationem, à *reſidente & præcipitata pulvere albo, ſupernatantem liquorem ceu inutilem* ſeparare, & qui ex *eodem ſcilicet liquore* per abſtractionem aut evaporationem humiditatis paratur, *Tartarum Vitriolatum*, ceu nauſeoſum vomitumque concitantem, abjicere jubent. Falſa enim hæc eſt, & nata è re malè intellecta aſſertio, quandoquidem *verus Tartarus Vitriolatus* in liquore quovis ſolubilis (qualem ipſum neceſſariò eſſe oportet, ſi quid boni præſtare debet,) in *ſupernatante humiditate* deliteſcit, & ex eo ceſſante contrarietate ſive ebullitione vel ſtrepitu per inſpiſſationem, uti dictum, vel exhalationem *humiditatis* colligitur; qui verò præcipitatur *pulvis albus* ad inſtar *Magiſterii*, (ſi ex *Oleo vel liquore Tartari calcinati*, non *Sale ejus ſicco* conficiatur,) tantùm abeſt, ut ſit veræ & optimæ notæ *Tartarus Vitriolatus*, quin potiùs ſe habeat inſtar *calcis fixa inſipida & inutilis*, qui neque in liquore potulento reſolubilis eſt, ſed ita immutatus perſiſtit, non ſecùs ut ex *Vegetabilibus nonnullis* beneficio *Olei Tartari & Alumine* confecta *Magiſteria*, de quibus paulò ante egimus. Cùm autem *liquor* peractâ ſufficienti inſtillatione *Spiritus Vitrioli*, ſubſidenti *Magiſterio vel Calci potiùs inutili* ſupernatans, nihil aliud ſit, quàm optimus & verus *Tartarus Vitriolatus reſolutus & nondum coagulatus*, quæ eſſet dementia eundem abjicere, aut ceu damnoſum deteſtari? & ſanè, ſi quæ ex uſu *Tartari Vitriolati* dira quandoquidem ſuborirentur ſymptomata, utpotè *vomitus enormes, cardialgia*, & neſcio quæ mala alia, culpa ob id non ſtatim in *Tartarum Vitriolatum* derivanda eſſet, ſcilicet quà talem, ſive quatenùs ex *liquore ſupradicto* conſtat, ſed quatenus, uti communiter fit, ex *Sale Tartari*, quod è *Tartaro impuro*, plurimiſque rebus feculentis heterogeneis, & neſcio quibus ſordibus ſpurciſſimis permixto, per calcinationem parato, confectus fuit. Ut itaque hæc mala evitarentur, ſummè neceſſarium eſſet (quod jam toties inculcavimus,) *Tartarum* ſemel in aqua, mediante cocturâ diſſolvere, & per filtrationem aut colaturam ab inhærentibus ſordibus liberare, iterumque in Cryſtallos redi-

Digitized by Google

os redigere, atque hunc demùm ita aliquatenus *purificatum Tartarum* ad medicamenta uſui interno deſtinata ſeligere: Quod ſi fieret, non eſſet, cur nobis à præfatis malis impoſterùm metueremus, modò etiam in utendi modo & doſi, aliiſque requiſitis neceſſariis non delinqueretur.

SALIA.

SAL ABSINTHII.

℞. Abſinthii ſicci, quantum vis.

Uratur in cineres albos, Sal extrahe cum aqua ejusdem herbæ ſtillatitia, vel communi calida, digerendo per noctem. Poſtea aquam per inclinationem & filtrationem effunde, cavendo, ne feces turbentur, aliam usque tertiò affunde, digerendo ut ſuprà, tandem omnes aquas filtra & coagula, ſæpiùs id repetendo, donec coagulum evadat albiſſimum. Hoc rurſus diſſolve, filtra, & ad pelliculam evaporare fine, frigido expone, & collige cryſtallos.

Uſus hujus Salis, uti & reliquorum ad aperiendas obſtructiones, humores craſſos attenuandos, viſcidos incidendos, putredinem expugnandam multùm commendatur: hinc medicamentis attenuantibus, diureticis & diaphoreticis magna cum utilitate admiſcetur.

Eodem modo parantur & reliqua Salia ſequentia, utpotè

Sal Angelicæ,
Artemiſiæ,
Bardanæ,
Betonicæ,
Calendulæ,
Cardui Benedicti,
Centaurii minoris,
Cynosbati,
Ebuli,
Eupatorii Avicennæ,
Eupatorii Meſuæ,
Euphraſiæ,
Fraxini,
Fumariæ,
Geniſtæ,
Gentianæ,
Guaiaci ex ligno,
Hyperici,
Juniperi,
Meliſſæ,
Pimpinellæ,
Reſtæ bovis,
Rutæ,
Saxifragiæ,
Scolopendrii,
Scordii,
Tamariſci,
Valerianæ,
Veronicæ,
Vincetoxici,
Zingiberis,

SAL CORALLIORUM.

℞. Corallia poſt extractionem tincturæ reſidua, quod caput mortuum dicitur, calcina illud cum Sulphure aliquoties, donec ſcilicet in cineres planè vertatur. Ex his cineribus ſuperfusâ aquâ urticæ minoris deſtillatâ, Sal extrahe, poſt hebdomadalem in balneo digeſtionem à fecibus per filtrum ſepara, & usque ad cuticulam evaporare fine, pone in frigido loco, & concreſcit eleganter.

SAL PRUNELLÆ, SEU NITRUM DEPURATUM.

℞. Salis Petræ, quantum placet. Solve in aqua communi, & per chartam emporeticam trajice, quò à ſordibus omnibus expurgetur, deinde vaſe vitreato decoque, & crebrò deſpuma, coagula poſtmodum in frigido. Exiccatum tere, & ſartagini impone, ut intra prunas accenſas liquefieri poſſit. Liquati Nitri libræ injice florum Sulphuris unciam unam, non ſemel unâ vice, ſed pluribus, donec omnis pinguedo ſulphurea deflagrârit. Tandem Sal Nitri probè eliquatum, & purum in vas ferreum,

vel æneam pelvim priùs probè excalefactam effundatur, ut frigore concreſcat.

ALii, & fortè majori cum commodo, ſolummodò Nitrum depuratiſſimum reddunt, reiteratis multis ſolutionibus, filtrationibus & coagulationibus.

SAL, SIVE SACCHARUM SATURNI.

℞. Cinerem Plumbi aperto igne ſine alio adjecto præparatum, ex illo Salem cum aceto deſtillato extrahe, quem poſtea aquâ pluviali, ſolvendo, filtrando, & leniſſimè in balneo evaporando ſepties edulcora.

EXtrinſecus uſurpatum mira præſtat in ulceribus cancroſis malignis, corroſivis & ſimilibus, contra ambuſta, inflammationes, puſtulas faciei rubras utiliſſimum eſſe judicatur.

SAL TARTARI.

Sternitur Tartarum in vaſe terreo non vitreato plani fundi ad craſſitudinem digiti; Reverberatur poſtea ad albedinem usque, ſpacio quinque vel ſex horarum, igne ita moderato, propter fuſionem, ut vas ſaltem candeat. Tùm perfunditur aquâ communi; filtratur & coagulatur. Ex hoc Sale per deliquium ſoluto fit oleum Tartari per deliquium vocatum, ad Medicos uſus raro expetitum, Hermeticis verò operationibus frequenter inſerviens.

SAL VITRIOLI VOMITORIUM ANGELI SALÆ.

℞. Vitrioli Ungarici cœrulei & optimi quantum vis, calcinetur in crucibulo ad ignem rotæ, donec in pulverem bruneum, ſeu obſcurè purpureum abeat. Hinc Vitriolo prædicto modo calcinato, & in vaſa vitrea poſito, ſuperfundatur aquæ communis bona quantitas, ſenſim & ſenſim agitando, ne in fundo conglomeretur, donec aqua affuſa refrixerit. Stent ita viginti quatuor horis, poſtea trajiciantur per chartam emporeticam, in patinam latam vitreatam, & fiat exhalatio ſuper ignem lentum, donec Sal in fundo reperiatur ſiccum, & coloris quodammodo incarnati, qui pulveriſando in albedinem convertitur.

AD purgandum ſuperfluitates per vomitum circa præcordia hærentes, corruptosq́; humores ipſis ventriculi tunicis impactos educendos egregiè valet.

SPIRITUS VITRIOLI COAGULATUS.

℞. Salis Abſinthii Cryſtallini, & ſummè depurati ſufficientem quantitatem, huic affunde Spiritûs Vitrioli tantum, ut cum eo ſecundum artem coagulari & uniri poſſit, cum exuperantia tamen Spiritûs Vitrioli, coagulatum juſto modo in vaſe vitreo conſerva ad uſum.

SUnt & quædam Salia compoſita noſtris in uſu, ut Sal Theriacale juxta Quercetani deſcriptionem in Pharmacopœia reſtituta p. 530. & Sal ex remanentiis aquæ Theriacalis Bezoardicæ noſtri Diſpenſatorii præparatum.

ANIMADVERSIONES IN SALIA.

Salium Vegetabilium fixorũ verũ præparandi modus.

QUamvis *Salium Vegetabilium præparatio* res ſit communiſſima & maximè vulgaris, novi tamen nonnullos, qui etiamſi Chymicos ſe profeſſi ſint, nihilominùs ne rectam quidem & competentem *calcinationem herbarum* pro *Salibus* ex ipſis eliciendis inſtituere ſcivêre. Quæ ipſa *Vegetabilium in cineres calcinatio* hoc peculiare habet, quod *herbæ, radices, &c.* nulli vaſi incluſæ ſive tecto, ſive aperto, ſed in aprico comburi velint, ſimilem in modum, uti *ligna* aliàs ſuper focum comburuntur; ſecus enim ſi in olla vel in alio vaſe fiat calcinatio, non cineres, etiamſi diu crementur *herbæ*. ſed *carbones* pro *Sale* extrahendo inutiles acquires. Peractâ hâc incineratione ſolent non pauci, ut *Salem* acquirant *pulchriorem cryſtallinum*, nec tàm facilè in frigore liquabilem, *cineres*

neres adhuc ſemel additâ *Sulphuris æquali vel duplâ portione* calcinare ad conflagrationẽ *Sulphuris*; quam *calcinationem* cum tanta *Sulphuris* quantitate probare nullo modo poſſum, licet aſſerant, *cineres* exindè magis reſerari, quò tandem efficaciorem & copoſiorem Salem fundant; aſt perperam: Nam dum *Sulphur* deflagrat, *Spiritus ejus Salem in cineribus adhuc exiſtentem* reddit vitriolatum, non aliter ac ſi *Spiritus Sulphuris* vel *Vitrioli Sali* additus eſſet, quo ipſa ſalina ſubſtantia nativa, ſive *Sal Alkali*, nec non vis & efficacia per diaphoreſin operandi deſtruitur, & *Salia magis diuretica* evadunt deperdito *Alkali*, imò à nativa ſua (ſi quæ in *Salibus hiſce fixis* diverſitas eſt,) proprietate & indole in aliud eſſe peregrinum tranſmutantur. Nec magis dextrè & ingenioſè, ſed æquè malè ac perversè ii laborant, qui jam *confectis Salibus aquam fortem* jungunt, quò minùs in frigore liqueſcant, & ad cryſtallinam diaphaneitatem perduci, vel in cryſtallos majuſculos redigi queant: Hoc vitium in Chymia vulgari maximè commune eſt illis, qui duntaxat ad *formam & pulchritudinem medicamentorum*, non verò ad eorum *genuinas virtutes & proprietates* (quæ contrariis rebus additis facilè immutantur & abolentur,) unicè reſpiciunt. Sciendum igitur, (ut mediâ procedamus viâ,) quod *plurima Salia*, utpotè *Abſinthii*, *Centaurii*, *&c.* ſi benè parata ſunt ex *cineribus ritè calcinatis*, non tam facilè in frigore liqueſcant, nec difficulter in cryſtallos redigantur, etiamſi *cineribus eorundem* nullum *Sulphur* addatur, ut adeò nec *Sulphure* nec *aquâ forti* hîc ſemper opus ſit: Quod ſi verò *nonnullis cineribus*, ex quibus aliàs *Sales facilè liquabiles* eliciuntur, *Sulphur* admiſcere volupe fuerit, non opus eſt *æquali*, multò minus *duplâ ejus portione* reſpectu *cinerum*, ſed *aliquali ſaltem particulâ* nimirùm *unciâ ſemis*, *vel adſummum drachmis ſex Sulphuris ad libram unam cinerum.* Nunc ſecundâ hâc *calcinatione cinerum* ventilatâ, progredior immediatè ad *confectionem Salium*: Coquantur igitur *cineres in ſ. q. aqua*, ſæpius recenti reaffusâ, in vaſe terreo vel ferreo, donec *omnis ſalſedo* extracta ſit, *lixivium* inſpiſſetur vel evaporet ad ſiccitatem *Salis*, qui impurus erit, lixivialem odorem, ſi ſine *Sulphure*, ſulphureum verò, ſi cum *Sulphure cineres* calcinati fuerint, redolens; quem odorem ut ex parte *Sali* adimamus, eundemque puriorem reddamus, (quod aliàs innumeris filtrationibus & coagulationibus fieri nequit,) neceſſum eſt, ut ipſum immiſſum crucibulo, igni fuſorio committamus, & quamprimùm fluit, effundamus, *aquâ affusâ* iterùm ſolvamus, filtremus & vel ad ſiccitatem coagulemus, aut leniter & ſucceſſivè humiditatem abſtrahendo in cryſtallos redigamus: Quâ ratione autem *Salia* dextrè cryſtallizari poſſint, de hoc multa haberem, quæ in medium proferrem, ſed hęc manualibus operationibus potiùs demonſtrari, quàm verbis exprimi poſſunt; hoc ſaltem aſſero, quòd *Salium quorumcunq. Cryſtallorum Tartari*, & quarundam rerum aliarum cryſtalliſatio longè exactius in calore perficiatur, quàm in frigore: cauſa eſt, quod frigus impetu veluti liquorem cogat, ut inhærentem ſibi *Salem* præcipitanter deponat, quæ præceps cryſtalliſatio tàm exactè fieri nequit, ac ſi lentè, ſucceſſivè & cum mora aliqua in leni ſaltem calore aut tepore fiat; hinc etiam in tectis & coopertis vaſis majores pellucidioresque cryſtalli creſcunt, quàm in apertis.

Cæterùm operæ precium eſſet inveſtigare, quam ob rem quædam *Vegetabilia* adeò exiguam ſuppeditent portionem *Salis fixi*, utpotè *lignum Sanctum*, *Helleborus*, *&c.* Quâ de re nonnulli ita ratiocinantur, quod nimirùm talia *Vegetabilia* ſint tenuium partium, & paucas obtineant partes terreſtres, plures autem volatiles & ſulphureas, propterea etiam prædicta majorem copiam ſuppeditate Spirituum & Oleorum, minorem verò *Salis fixi*: Aſt rationem hanc inſufficientem eſſe exinde patet, quod *Vegetabilia*, quæ parùm *Salis fixi* præbent, æquè uti reliqua partes craſſiores habeant & terreſtriores,

Vegetabilia quædã cur parùm Salis fixi præbeant.

cùm eandem ſuppeditent cinerum copiam : Nec eſt, ut in ſpirituoſitatem cauſam referamus ; *Vegetabilia* enim ſummè ſpirituoſa magnam perſæpè quantitatem *Salium fixorum* præbent, utpotè *Abſinthium, Lilium convallium* & alia complura. Ego quantum experientiâ edoctus ſum, hanc cauſam eſſe aſſero, quòd *Vegetabilia* illa modicum *Salis fixi* ſuppeditantia plurimo *Sale nitroſo* ſint imprægnata, quod *Oleo eorum reſinoſo* firmiter adhæret ; *idipſum Oleum* ubi in calcinatione *Vegetabilium* deflagrat, rapit unà ſecum *Salem ſuum homogeneum nitroſum*, quo abſumpto exiguum quid relinquitur *Salis fixi*, non ſecus uti *Nitrum ipſum*, ſi reſinâ aliquâ permixtú, ignique immediatè injectum, totaliter conſumitur; fluit autem diu multumque in igne, ſi immediatè ab eo non tangatur. Pro confirmatione hujus aſſertionis, ſubſequentem pono *Salis ligni Sancti* præparationem, quæ talis eſto.

Salis ligni Sancti præparatio.

℞. *Ligni Sancti ſ. q.*

Coquatur diu multumque, ſæpiùs recenti aquâ reaffuſâ, donec omnis eſſentia, quantum fieri poteſt, extracta ſit, & aqua ultimò affuſa nullum amplius ſaporem referat, *ſolutiones vel aqua decocta* inſpiſſentur ad ſiccitatem, *Extractum ſiccum ſpiſſumq;* immittatur crucibulo, ignique tradatur ; ſic inter initia ſtrepitum edet inſtar *Nitri* prunis injecti, poſtea fluet inſtar *Salis*, tùm effundatur & ulteriùs, prout ſuperiùs edocui, per crebras ſolutiones, filtrationes & coagulationes ad puritatem reducatur. Et hæc quoad *Salia fixa ex Vegetabilibus.*

Sal Coralliorum ſunt ſoluta Corallia.

Sal Coralliorum, quod ex calcinatis cum Sulphure Coralliis elicitur, ſe habet in modum ſolutionis eorundem, cum aliquo Spirituũ corroſivorum confectæ: Nam *Spiritus Sulphuris*, dum Sulphur in calcinatione deflagrat, ſolvit & rodit *Corallia*, ut poſtmodum affuſâ aquâ *Sal ipſorum* extrahi queat. De cæteris autem *Coralliorum* violentis calcinationibus non aliter ſentio, quàm quod meræ deſtructoriæ ſint eorum *Eſſentiæ* & virtutum. Inſuper ſatis mirari nequeo, quod etiam inter Viros doctos, qui apicem Chymiæ digito tetigiſſe ſibi imaginantur, reperiantur, qui aſſerere auſint, *Corallia* mediante violentâ calcinatione ſpatio aliquot dierum eò reduci poſſe, ut prius in albedinem, poſtea in flavedinem, tandem in rubedinem convertantur, ex quibus tandem *Tincturam* eorum elicere in facili ſit : Quæ ſpecioſa verba & aurea promiſſa me & alios plures illexêre in diſpendium, nec parùm defraudârunt; quippe qui nihil hac violentâ & diuturnâ calcinatione ex *Coralliis* adeptus ſum, præter calcem vivam acerrimam, vix ullo ſigno ab alia calce viva diſcrepantem.

Coralliorũ violenta calcinationes deſtructoria ſunt.

Coral. Tinctura falſa ex Corall. calcinatis.

Sal Prunella eſt Nitrum clarificatum.

Sal prunellæ, quod Nitrum eſt clarificatum, diverſimodè parari poteſt, vel per injectionem Sulphuris, dum in igne & crucibulo fluit, vel per reiteratas ſolutiones, filtrationes & cryſtalliſationes. Notandum hîc, quod ultima ſolutio pro diverſitate affectuum, quibus adaptari debet, in ſuccis depuratis herbarum, vel decoctis earundem clarificatis non incommodè fieri poſſit.

Saccharũ Saturni ex diverſis rebus è plumbo oriundis paratur.

Saccharum Saturni non ſolùm ex *Plumbo* communiter calcinato, ſed etiam ex eodem laminato ſaltem & granulato ac minerâ ejuſdem, nec non *Ceruſſa*, *Lithargyro* & *Minio* purius tamen ex uno quàm ex alio, beneficio *aceti deſtillati* vel alterius liquoris acidi elici poteſt: Ex enumeratis autem pro *Saccharo Saturni* omnium optimo conficiendo *Plumbum* ipſum eligerem.

Salis Tartari item *Salis Vitrioli vomitivi* (quod etiam ex *Vitriolo albo* parari ſolet, de quo in præcedenti *claſſe* ſub proprio titulo egimus :) præparationes artificioſi nihil continent. De *Sale Tartari* tamen hoc notare velim, ut potiùs *ex ſemel ſoluto cryſtalliſato, quàm crudo & impuro Tartaro* paretur, ob ſonticas rationes ſuperiùs in præparatione *Magiſterii Tartari Vitriolati* & alibi etiam indigitatas.

Sal Tartari ex Cremore ejuſdem parari debet.

Spiritus

Digitized by Google

Spiritus Vitrioli cum diverſis *Salibus* coagulari poteſt, omnium tamen optimè cum *Sale Vitrioli* (ceu proprio,) quod ex *Vitriolo* ſummè calcinato in aëre relicto & aſtris imprægnato extrahitur; Similiter etiam cum *Nitro* eleganter ſuccedit coagulatio. Totum autem hoc coagulationis opus in eo conſiſtit, ut *Spiritui Vitrioli* corpus aliquod, quod ipſi non contrarietur, adjungatur; tale autem eſt *Sal proprium* & *Sal Nitri*, tanquam *Salia acidiora*: *Salia autem lixivialia*, utpotè *Abſinthii*, *Tartari* & ſimilia, *Spiritibus acidis* contraria ſunt, idcircò neceſſum eſt, ſi cum *ſimilibus Salibus Spiritus Vitrioli* aliorumvè *Spirituum acidorum* coagulatio inſtituatur, ut multum *Spiritûs* inutiliter deperdatur, tantum ſcilicet quantum fuerit *Salis coagulantis*; tantum enim circiter in ſe recipiunt *Salia*, antequam aciditas *Spirituum acidorum* indeſtructa vel immutata ſeſe manifeſtare poſſit, quod cum *Sale Nitri* vel *Vitrioli proprio*, tanquam *Salibus* magis cognatis & acidis non contingit.

Vitrioli Spiritus quomodo dextrè coagulandus.

De *Salibus Theriacalibus* egi in *animadverſionibus ſuper Appendicem claſſis decima quarta*, ubi etiam *Salem Theriacalem Quercetani* tetigi, quidque de illo cenſendum ſit aperui, quò Lectorem amicum relego.

FLORES.

FLORES ANTIMONII.

℞. Antimonii ſelecti libram unam.

Tere in ſubtilem pulverem, & ex vaſe terreo in ollas artificiosè ſibi incumbentes, applicato supernè Alembico roſtrato, ſublima ſecundum artem, dando ignem per gradus.

FLORES ARMONIACI SALIS.

℞. Salis Armoniaci libram unam,
Squamæ Ferri uncias decem.

Miſce diligenter, & ex cucurbita in arena ſublima ſecundum artem. Vaſe refrigerato, ſepara quod ſublimatum eſt, & miſce cum quinque aut ſex unciis Salis communis fuſi, repetendo iſtam ultimam ſublimationem quinquies aut ſexies, novum ſemper Salem addendo.

INſigne ſudoriferum in febribus præſertim quartanis, & aliis morbis diaphoreſin exigentibus.

FLORES BENZOINI.

℞. Benzoinum tere, & ollæ rotundæ impone, deinde claude duplici chartâ emporeticâ, convolutâ in modum manicæ Hippocratis: da poſtea ignem ad ſublimationem idoneum, floresque niveos ſæpiùs collige.

FLORES SULPHURIS.

℞. Sulphuris communis in fruſta conquaſſati libram unam.

Immitte cucurbitæ vitreæ benè lutatæ, pone in arenam, & appoſito Alembico vitreo ſublima, igne primùm miti, poſtea fortiori: videbis paulò pòſt elevari flores in Alembicum, qui repetitis ſæpè alternis Alembicorum vicibus ſtudiosè ſunt colligendi. Hanc florum ſublimationem ſemel atque iterum reitera.

FLORES SULPHURIS COMPOSITI.

℞. Florum Sulphuris ter elevatorum uncias duas,
Aloës hepaticæ,
Myrrhæ ſelectæ anà unciam unam,
Croci ſcrupulum unum.

Terantur in pollinem ſubtiliſſimum, & ſerventur ad uſum.

ANIMAD-

Digitized by Google

ANIMADVERSIONES IN FLORES.

Antimonii Florũ vera præparatio.

FLorum *Antimonii* exactam præparationem tradit *Glauberus in tract. 1. Furni philoſophici fol.71.* ad cujus imitationem (licet furnũ illum in promptu non habeamus,) eorum ſublimationem diverſimodè inſtituere poſſumus.

Flor. Salis Armoniaci cum Marte.

Eodem modo & *flores Salis Armoniaci* confici queunt; non autem opus eſt tot reiteratis ſublimationibus, majoris enim efficaciæ erunt poſt primam *à Marte* ſublimationem, quàm ſi quinquies vel ſexies additione recentis *Salis ſimplicis* ſublimati eſſent. Hoc inſuper notandum, quod ſi *Eſſentiam Martis* prædictis *Floribus* imprimere velimus, ut *Martem vel Chalybem* aquis corroſivis, aceto aut ſimilibus nonnihil priùs ſolutum, vel *Crocum Martis aperientem* non nimiùm calcinatum *Sali Armoniaco* commiſceamus, & tandem ſublimationem inſtituamus, tali modo *Salem flaveſcentem & Eſſentiâ Martis prægnantem* indipiſcemur, ad denominatos affectus efficaciſſimum.

Flores Benzoini elegantes.

Flores Benzoini diverſimodè parati conſueverunt : præ cæteris autem modis is apprimè mihi placet, quem tradit *Clariſſimus Schröderus in ſua Pharmacopœia, l. 4. c. 377.* nimirùm deſtillando per retortam ejus butyrum, ex quo beneficio aquæ ferventis *Flores* extrahuntur, cùm in majori copia, tùm etiam majores & elegantiores.

Florũ Sulphuris vera ſublimatio.

Colcothar perperam Sulphuri commiſcetur, pro Florũ Sulphuris ſublimatione.

Florum Sulphuris ſublimatio ſine additione corporis cujusdam quod liquefactionem *Sulphuris* impediat, haud commodè perficitur; ideircò nonnulli *caput mortuum Vitrioli* addunt, aſt non admodum prudenter, difficulter enim & pauci Flores hoc modo aſcendunt, ſuis etiam de cauſis, nimirum quod *Sulphur* aciditate ſuâ rodendo *terram Vitrioli*, quam in priſtinum *Vitriolum* vel eſſe fermè reſtituit, ſe deſtruat, & conſequenter *Flores* præbere nequeat, id quod in plurimis operationibus, deſtillatione *Spiritûs Salis, Nitri, &c.* ſtudioſè obſervandum eſt, ne res illis commiſceantur, in quas hi *Spiritus* acidi agere, & neceſſario ſe mutuò deſtruere debent, quæ unica cauſa eſt in hunc usque diem nec dum perpenſa, quòd haud feliciter cedant hæ deſtillationes, *Salis* utplurimùm, cùm potior pars *Spiritûs* rodendo & ſolvendo *argillam* vel *terram ipſi adjectam* annihiletur, & in aliud ens commutetur. Suadeo itaque, ut *Sulphuri Salem communem* duntaxat in duplo pondere adjiciant; hoc modo *pulcherrimi Flores* ſublimantur ex cucurbita lutata igne aperto quidem ſed moderato.

Florũ Sulphuris iterata ſublimationes rejiciuntur.

Frequenter iteratas *Florum dictorum* ſublimationes non usque commendo, & ſi mihi daretur optio, ego *crudum Sulphuri*, imò *vivum*, ſi purum & candidum eſſet (prout etiam reperitur,) præ *Floribus aliquoties etiam ſublimatis* amplecterer, & tutò traherem in uſum; utpotè quod ſuo adhuc gaudeat *Sale centrali nativo.* Plura de *Floribus Sulphuris* variis modis præparatis & compoſitis, legantur apud *Clariſſimum Schrôderum in Pharmac. Med. Chymica l. 3. c. 27.*

CROCI, VITRUM, SUBLImati, præcipitati, aliíque pulveres Chymicè præparati.

CROCUS MARTIS.

℞. Limaturæ Martis, quantum ſufficit. Igne reverberii eousque examina, donec aſperitate & pondere penitùs privetur, ac in florem rubicundiſſimum abeat cum aquis convenientibus ablue, & ſerva ad uſum.

CRO-

CROCUS MARTIS EX OLEO SULPHURIS.

℞. Limaturæ ferri unciam unam.

Diſſolve in Spiritus Sulphuris acidi unciis octo. Digere per noctem, & deſtilla per Alembicum Spiritum Sulphuris ex arena. Reverbera leni igne per tres aut quatuor horas, ſerva ad uſum.

CROCUS METALLORUM.

℞. Antimonii electi,
Salis communis,
Nitri ana partes æquales.

Minutiſſimè trita, & mixta cum catino, luto probè munito, foramine tamen parvulo in medio ſuperficiei Spirituum arſenicalium exhalandorum gratiâ relicto, in furnum anemium collocentur, igne follium adhibito, donec omnia ſufficienter fluant, tamdiu hoc continuando, quamdiu fumus per foramen illud perrumpere non deſinit. Quando verò deſinit, ignem probè ad quadrantem horæ adauge, deinde exime, ubi vaſe infrigidato, Antimonium in fundo à ſalibus ſupereminentibus inſtar Reguli à ſcoriis ſequeſtratum ſeſe per malleum detruncandum, atque in pulverem terendum facilè dabit. Tritus pulvis inſtar cinnabaris rubicundiſſimus erit.

Emeticum hoc medicamentum, ubi mitiora locum non habent, multa cum utilitate exhiberi poteſt. Unde in doloribus capitis, ab impuritate ventriculi illud lancinantibus, in epilepſia, in vermibus cujuscunq; generis uſus ipſius inſignis eſſe poterit.

VITRUM ANTIMONII HYACINTHINUM.

℞. Antimonii Ungarici, quantum vis,
Tere, & pone cum olla non vitreata ſupra ignem lentum, & incipiet fumigare. Rutabulo in extremo reflexo agita ſedulò, ne adhæreat. In nodos fortè ſi concreſcat, iterum tere, & ad ignem denuò colloca, procedendo ut prius, donec fumum non ampliùs evomat, nec in nodos concreſcat, ſed maneat in forma pulveris. Refrixum in olla fuſoria colloca ad furnum anemium, per tres circiter horas, ut penitus fundatur, idque mox funde ſupra pelvim æneam, vel modulum pro libitu effigiatum.

ANTIMONIUM DIAPHORETICUM.

℞. Antimonii,
Salis Petræ ana libram unam.

Pulveriſata ſimul miſce, & pone in crucibulum interaccenſas prunas ut candeat, tum injice uncias duas aut circiter hujus mixtionis, & ſtatim detonabit. Poſtea novos pulveres injice, ita ad finem continuando. Vaſe refrigerato, materiam exime, ablue, & rurſum tere, miſcendo, ut ſuprà, cum ana Salis Petræ, eodem modo calcinando, & elaborando, tertiâ etiam vice ſimiliter peragendo. Tandem da ignem liquefactionis modicæ, ad horæ ſpatium. Ultimò totum illud, quod remanſit tritum, coquatur in aqua fontana per aliquot horas, poſtea calens decoctum per filtrum tranſmittatur, & loco frigido relinquatur: ſic nimirùm per ebullitionem id quod ſubtilius, in aqua ſolvitur, & tandem præcipitatur in pulverem admodum albicantem & tenuem, ſæpiùs abluendum & exiccandum. Quod ſi acetum deſtillatum immittatur in idem decoctum filtratum, faciliùs & celeriùs pulvis iſte cadit majorum virtutum.

Valdè commendatur ad interiora apoſtemata, in lue Venerea recenti, & vitioſis humoribus per habitum corporis ejiciendis.

ANTIMONIUM PRÆPARATUM AD PULVEREM COMITIS WARWICHII.

℞. Antimonii optimi unciam unam,
Salis Nitri uncias duas.

Simul negligenter triturentur, mox in vaſe teſtaceo ſupra carbones ignitos collocato, ponantur ad calcinandum igne non admodum vehementi. Hoc facto, iterum tantundem Salis Nitri addatur, & denuò comburantur. Tertiò denique rurſus tantundem Salis Nitri ſuperaddatur, & calcinentur, ferro continuò res di-

ctas agitando, ut undequaque exæquo penitùs combuſtæ ſint, id quod ex colore cognoſcitur, qui vel ſubalbus, vel ſubflavus eſſe cognoſcitur, & ſi ſuper ignitos carbones iterum ponantur, non amplius crepitum vel ſonum emittunt. Quin etiam idem Antimonii pondus, vel parùm excedens, quod ante calcinationem acceptum fuerat, poſt calcinationem remanere debet.

MERCURIUS COSMETICUS, VEL PRÆCIPITATUS ALBUS.

℞. Mercurii uncias quatuor.

Diſſolve in aquæ fortis ſufficienti quantitate, & affunde aquam ſalſam, præcipitabitur in album pulverem, diſſolvens per inclinationem effunde, & præcipitatum multis ablutionibus omni ſalſedine & acrimoniâ priva: Tandem exicca, aquâ Roſaceâ ablue, & iterum exicca.

MERCURIUS SUBLIMATUS.

℞. Mercurii purificati,
Vitrioli calcinati,
Salis præparati ana libram unam.

Subigantur cum pauxillo aquæ fortis, aut modico aceto, exiccata terantur & miſceantur ſimul in mortario lapideo tamdiu, donec Mercurius unà cum prædictis ſpeciebus in pulverem abeat. Tritam materiam inde cucurbitæ cum Alembico, dando in arena ignem per gradus ad octo vel decem horas.

MERCURIUS SUBLIMATUS DULCIS.

℞. Mercurii ſublimati præcedentis uncias ſex,
Argenti vivi & benè purgati uncias quatuor.

Miſce exactè, ut Mercurius vivus ampliùs non appareat, & ſublima ſecundum artem: ſublimationem hanc tertiò etiam reiterando. Pulvis rubeus in fundo, & albus in vitri collum ſublimatus ſemper rejiciatur, medium verò tene, exime, tere, & ad uſum repone.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS RUBEUS.

℞. Mercurii libram ſemis.

Diſſolve in aquæ fortis ſufficienti quantitate, fiat evaporatio ad ſiccitatem, igne fortiù ad extremum adminiſtrato. In fundo hærebit pulvis rubeus præcipitatus.

TURPETHUM MINERALE.

℞. Mercurii purificati uncias quatuor,
Olei Sulphuris rectificati uncias octo,

Miſce & digere per biduum in arena: deinde per retortam deſtilla cum tribus cohobiis, ultimò igne vehementi, ut retortam candeat. Maſſam albam exime, & tere, aquâ deſtillatâ calidâ ſæpiùs ablue, donec præcipitatum videas verſum in pulverem flaviſſimum, ſuper quem Spiritum vini ter accendas.

ALIUD MYNSICHTI.

℞. Mercurii ſublimati quantum vis. Reſolve illum in aqua pluvia calida, ſolutionem aliquoties filtra, filtratum vitro immitte, & guttatim infunde tantum Olei ſalis Tartari, quantum putabis requiri, quoad in fundo appareat & ſubſiſtat pulvis rubens. Aquoſitatem profunde, & pulverem rubeum retine, aquâ communi edulcora, usq; dum deſtituatur omni acredine, & ſalſedine, Cohoba denuò cum aqua Mellis rectificata ſex vel ſeptem vicibus, Cohobiis tot repetitis, tandem pulvis eximatur, & affunde alcohol vini, ut benè humectetur, incendatur, & ferreâ ſpatula move identidem, ut Spiritus comburii ardore conſumatur. Servetur uſui.

GUMMI GAMANDRÆ VITRIOLATUM MINDERERI.

℞. Gummi Gamandræ quantum volueris. Diſſolve cum ſufficiente quantitate Spiritûs Vitrioli in vaſe vitreato, poſtea per Alembicum humiditas omnis evocetur, & Gummi reſidens in vaſe exſiccetur, cavendo ne nigreſcat, ſed colorem ſuum nativum reſervet luteum, ſemel atque iterum aquâ pluviali edulcora.

ANI-

ANIMADVERSIONES IN CROCOS, VITRA, SUBLIMATOS, PRÆCIPITATOS, ALIOSQUE PULVERES CHYMICE PRÆPARATOS.

Croci Martis adſtringentis legitimus parandi modus.

CRoci Martis* cùm *adſtringentis* tùm *aperientis* tot tantique in tyrociniis Chymicis extant proceſſus laborioſiſſimi nonnunquam, ut tædium afferant Lectori: Inter hos prior ſive *adſtringens* ſolâ reverberatione, nullâ re aliâ admixtâ exactiſſimè parari poteſt vel ex *Croco Martis aperiente*, vel *virgulis ipſis craſſioribus Chalybis*, quæ furno & igni reverberii traduntur per aliquot dies, donec undique *Crocus levinſculus & pulcherrimus* illis adhæreat, qui ſeparandus, *virgula* verò ulteriori calcinationi tradendæ, donec expetita quantitas collecta ſit: Ego, ut unâ fideliâ duos, quod dicitur, dealbarem parietes, & unâ operâ plures abſolverem labores, ſolitus ſum, quoties *Spiritum Vitrioli* deſtillavi, *virgulas ferreas* furno, infra & ſupra retortam intrudere, ſicque elegantem acquiſivi *Crocum levinſculum & adſtringentem*: Hunc *Crocum* autem affusâ aquâ edulcorare vel abluere ingentis eſt ſtupiditatis, licet (quod valdè miror,) plurimi Chymicorum ſtudioſè id præcipiant; nullâ enim acrimoniâ, nullâ impuritate hic *Crocus* ſcatet: Quid igitur opus ablutione, utpotè quâ nihil efficimus ampliùs, quàm quòd datâ operâ omnem vim adſtrictoriam eluamus? Quæ ipſa etiam optimè quadrant in *Crocum Martis aperientem*, quippè ſi is edulcoretur, uti non pauci Chymicorum etiam jubent, tota ejus vis & efficacia in *Sale vitriolato dulci* conſiſtens penitùs aufertur. Conſiſtit autem *Croci hujus aperitivi* præparatio in dextra *Martis* ſolutione, quâ, ſive *Spiritu Vitrioli*, ſive *Sulphuris*, *Salis*, *Nitri*, *aceti* aut quibuscunque *liquoribus acidis* peractâ, leni tandem calcinatione *Crocus aperiens rubicundus* efficitur, cujus virtutes in ſolo ejus *Vitriolo* fundatæ ſunt, quod ipſum *Vitriolum Martis* quadrante unius horæ in *Crocum pulcherrimum aperitivum* converti poteſt. Patet itaque, quod *Vitriolum Martis* longè efficacius ſit in operando, quàm *Crocus ille aperitivus*, in longè minori quantitate etiam adhibitum.

Crocorum Mart. edulcoratio ſtupida.

Croc. Mar. aperientis dext. prep.

Vitr. Mart. Croc. Mart aperienti præfertur.

Crocus Metallorum multis paratur modis, qui ipſus ſecundùm præſcriptum proceſſum commodè parari poteſt. Mihi alias in uſu fuit ille, quem deſcribit *Clariſſ. Schröderus l. 3. c. 17 f. 425. numero 4.* Non tamen in crucibulo clauſo ſed aperto detonationem ſive calcinationem perficio, & quidem paulatim ac per vices, calcinatum poſtea in aqua coquo ſæpius, quousque *Tinctura* extrahatur, quam decantatam per inclinationem *aceto* inſperſo præcipito, & *Crocum* per filtrum ſeparatum uſui aſſervo.

Croci Metallorum vera præparatio.

Vitri Antimonii ſine additione Baſilii Valentini exactam præparationem tradit etiam *Clariſſ. Schröd. l. 3. c. 18. numero 1.* ſecundum quem modum non ſemel *Vitrum Antimonii Rubini inſtar* elaboravi; obſervavi tamen nonnulla circa ejusdem præparationem, quæ lubens communico: Primo *Antimonium* poſt perfectam calcinationem aliquandiu, imò per unum ſaltem vel alterum diem aſſervatum, ægrè poſtea perſpicuitatem vel diaphaneitatem acquirit, eò quod ab aëre attracto immutetur: Itaque poſtquam illud ſufficienter calcinatum fuerit, diutiùs non aſſervandum, ſed ſtatim crucibulo immiſſum igni fuſorio tradendum eſt, ſic ſpatio quadrantis horæ perſpicuitatem (quam ſubinde bacillo ſerreo inſerto explorare poſſumus,) nanciſcetur, quâ apparente ſtatim effundendum eſt. Secundò, *Antimonium Martem* avidè devorat, itaque dum *Antimonium* liquatum eſt in igne, quantum poſſibile, breviſſimâ morâ *ferreis inſtrumentis* tractetur; Quod ſi etiam illud in *ferreo vaſe* calcinares, non *vitrum* ſed *ſcoriam* & *Regulum* efficeres. Item ſi in *crucibulo ex ſcoriis ferri parato* funditur, undique eum terebrat;

Vitri Ant. legit. prap. ſine additione.

Vitrū Antimonii ut benè paretur, aliquot requiſita.

& in *ſcorias* convertitur *vitrum*. Tertiò, *Sulphur crudum Antimonium* egregiè purificat, itaque ſi (quod aliquando accidit,) ejus *vitrum* ad perſpicuitatem reduci nequeat, injiciatur illi in crucibulo, dum fluit aut liquatum eſt, fruſtulatim aliquid *Sulphuris citrini crudi*, quod *Antimonium* illicò depurabit & perſpicuum reddet *vitrum*.

Ant. Diaphoretici præparat. variant. *Antimonii Diaphoretici* præparationes inſigniter variant; quidam additâ ſ. q. *Nitri* unâ duntaxat calcinatione contenti ſunt, nonnulli duabus, utplurimùm verò tribus calcinationibus rem abſolvunt, ſemper addito *recenti Nitro*: Alii *Tartarum* commiſcere ſolent, ſed in pauca quantitate, ex gr.

Ejuſdem dextra præparatio.

℞. *Antimonii crudi libram unam,*
Nitri puri libram ſemis,
Tartari albi uncias tres.

Mixta hæc & in pulverem redacta detonant, paulatim nimirùm & per vices, mixturam prunis ardentibus crucibulo injectis inſpergendo; hanc detonationem ter reiterant, additâ ſemper *relicto Antimonio* eâdem quantitate *recentis Nitri & Tartari*; tandem edulcorant aquâ ſimplici: Edulcoratum & exſiccatum pulverem albiſſimum crucibulo immiſſum, duabus vel tribus horis igni committunt, ad majorem fixitatem & vim adſtrictivam ipſi conciliandam: Quem modum & egomihi commendatum habui, & plurimum in peſte aliiſque morbis contagioſis *hoc ipſo Diaphoretico* præſtiti ad drachmam integram exhibito, quo & ipſe in mediis luis peſtiferæ flammis conſtitutus per DEI gratiam liberatus fui. Additionem *Tartari* non inutilem cenſeo, propterea quòd *ejusdem Sal* non parùm faciat ad exactiorem *Antimonii* reſolutionem, licet tantillum de *cineribus Tartari* ipſi cohæreat. Si in tertia detonatione albedinem non acquiſiverit (quod vitio *Antimonii* non admodùm bonæ notæ exiſtentis contingit:) etiam quarta calcinatio repetenda eſt, ſed tertia, & ſi opus eſt etiam quarta detonatio in crucibulo ignito vel candente fiat: *Sulphure* enim Antimonii inflammabili jam maxima ex parte conſumpto & fixato, haud promptè poſtea accenditur mixtura, nec uti priùs detonat. In edulcoratione partes craſſiores, quæ fundum citò petunt, relinquantur in reſiduo & abjiciantur, ſolo reſervato pulviſculo illo, qui leviter commotus aquæ innatat.

Antimon. Diaphor. ex Regulo. Ex *Regulo Antimonii* juxta eundem modum *egregium Diaphoreticum*, & quidem faciliori negotio confici poteſt, iiſdem rebus, ſcilicet *Nitro & Tartaro* admixtis.

Antimon. Diaphor. tractu temporis malignam induit qualitatem. Obſervandum etiam, quòd *Antimonium Diaphoreticum* quocunque modo, ſive cum *ſolo Nitro*, aut addito etiam *Tartaro* paratum ſit, tractu temporis aëri expoſitum pravam & quaſi malignam induat naturam, ſumptumque intra corpus, cordis anguſtias, cardialgias, lipothymias, vomituſque & ſimilia prava ſymptomata procreet, quæ facilè tamen evitabimus, ſi vel ſingulis duobus vel tribus menſibus recenter illud conficiamus, vel jam *paratum Antimonium Diaphoreticum vetuſtum* additâ portiunculâ *Nitri*, aut etiam abſque *Nitro* per unam vel alteram horam Vulcano tradamus, penituſque igniamus; iterumque, ſi *Nitrum* additum fuerit, edulcoremus & parumper reverberemus. Filtratio autem, quæ in præſcripta præparatione præcipitur, perperam inſtituitur; nam *verum Antimonium Diaphoreticum* per chartam non tranſit, unde neque illud, quod per chartam tranſmittitur, & uti alia *Materia* præcipitari poteſt, pro *vero Diaphoretico*, ſed pro *calce* duntaxat vites *Antimonii Diaphoretici* non adæquante (quæ utplurimùm à contrarietate *præcipitantis Salis aut liquoris* ortum duxit,) habendum eſſe cenſeo.

Ant. prep. ad Pulver. Comit. de *Antimonium præparatum ad Pulverem Comitis Warvvichii* à præcedenti *Antimonio Diaphoretico* non diſcrepat, proindè neque aliis animadverſionibus aut

bus aut ſingulari præparatione indiget, nec tantâ, tamque exceſſivâ quantitate *Nitri* opus eſt, præſertim ſi *Nitrum* ablui non debet.

Warvv. non diſcr. ab Amb. Diaph.

Mercurium Coſmeticum in perpolienda cute, more aliorum & ſimilium pulverum albicantium, qui fucatâ quâdam albedine eandem imbuunt, quid præſtare poſſe, non ibo inficias; Aſt vereor, ſi frequenter adhibeatur, ne poris ſe inſinuet, ac tractu temporis dentibus, aliiſvè partibus non leve damnum inferat; idcircò uſus ejus inter Coſmetica mihi non probatur, proſtant longè præſtantiora Coſmetica, quibus innocenter uti poſſumus.

Mercurius Coſmeticus quid præſtat.

Mercurius ſublimatus rectè quidem cum *Sale & Vitriolo* paratur, ſed neceſſum eſt ut *Vitriolum*, quod ipſi additur, ita calcinetur, ne *ſuo corroſivo* aut *Spiritu acido* privetur: Quantitas item præſcripta *Vitrioli & Salis* non ſufficit, præſertim ſi corroſivus (uti ex ſequenti dulci ſubl. apparet,) reddi debeat *Mercurius*; neceſſum igitur eſt, ut non ſolùm pondus eorum dupletur, ſed & ſublimatio *Mercurii*, additis ſemper recentibus ſpeciebus, *Sale* ſcil. & *Vitriolo*, bis tervè reiteretur, donec in cryſtallinam compagem elevetur; commodiùs autem igne aperto, quàm in arena ſublimatur, ſervatis ignis gradibusq; in cucurbita lutata, aut in alio accommodato inſtrumento: Sciendum etiam, quòd *Mercurius* non ad capitellum usque elevetur, ſed duntaxat ad latera cucurbitæ, ob id etiam niſi rumpatur cucurbita, ab ea poſtquàm ſublimatus, ſeparari nequeat.

Mercurii ſublimati corroſivi vera præparatio.

Qui citiùs, minori etiam labore *ſublimatum corroſivum* conficere intendit, is ſolvat *Argentum vivum aquâ forti*, vel *Spiritu Vitrioli & Salis*, poſtea humiditatem omnem ab eo deſtillando evocet ad ſiccitatem *Mercurii* ſive *Argenti vivi*, qui inſtar albicantis maſſæ in fundo cucurbitæ remanet; hanc *Mercurii maſſam* adhibito fortiori igne per gradus ſurſum pellat, donec tota ex fundo vaſis ad latera ejus, Alembici ſcilic. ſublimata fuerit, & ſi ignem debitè rexeris, in prima jam dicta ſublimatione cryſtallinus apparet ſublimatus, ſin minùs, repetatur ſublimatio nullâ re additâ, alterâ vice.

Mercurius corroſivus alius.

Ex *Mercurio corroſivo* jam parato, addito *Mercurio* ſive *Argento vivo*, quantum ſcilic. is capere poteſt, (nam exacta *Argenti vivi* quantitas determinari nequit, quia, quò magis *corroſivus eſt Mercurius ſublimatus*, eò plus requirit de *Argento vivo* pro ſua edulcoratione, & viceverſa:) ſublimatur *Mercurius* ſive *ſublimatus dulcis* ſimiliter igne aperto in cucurbita vitrea infrà lutatâ dextreque igni admotâ, ita tamen, ne ignis totam cucurbitam lambat, ſed paulò ultrà, quàm quousque cucurbita *Mercurio* adimpleta eſt, ignis eam (ſcilicet cucurbitam) immediatè attingere aut circumdare poſſit: Claudatur igitur circa cucurbitam undique furnus, ita ut pars cucurbitæ vacua extra clauſuram emineat, relictis tamen à latere nonnullis ſpiraculis ad ſervandos gradus ignis; ac tali modo optimè ſuccedit operatio, & *Mercurius* ad latera cucurbitæ prominentia elevatur cryſtallinus ſpatio quatuor, vel quinque aut ſex horarum, prout gradus ignis obſervantur. Hic modus in omnibus *Mercuris ſublimationibus* etiam prædicti corroſivi obſervari poteſt; hoc pacto enim pauciori igne, breviori tempore, minori labore & longè exactiùs magisq; cryſtallinus *Mercurius* ſublimatur, quàm ſi ſublimatio in arena facta eſſet; ſublimatur autem bis, ter, quatervè, quousq; cryſtalli ad inſtar appareat.

Mercurii dulcis legitima præparatio vel ſublimatio.

Mercurius præcipitatus, Turbith minerale flavum & rubrum juxta modos præſcriptos parari poſſunt. Si quis plures eorum proceſſus deſiderat, adeat tyrocinia Chymica.

Mercurius præcipit. et Turbith. minerale.

Gummi Gamandræ Vitriolati Mindereri præparatio potiùs in dedecus, quàm honorem Authoris huic Mantiſſæ pro corollario inſerta eſt, utpotè quâ Author dictus ſummam ſuam inſcitiam, in cognitione rerum naturalium & artis deſtillatoriæ prodit. Quis enim *Spiritum Vitrioli à Gummi Gamandra*

Gummi Gamandra Vitr. Mind. examinat.

abſtraxerit, *Gummi dicto* non combuſto, ejusque colore nativo luteo non abolito? Quippe *Spiritus vitrioli* violentiorem ignem deſiderat pro ſui abſtractione (non quidem in Alembico, ſed quod plus, in retorta vitrea humili perficiendâ;) quàm *Gummi Gamandræ* pro totali ſuâ combuſtione & deſtructione: Edulcoratio hujus *Gummi Gamandræ Vitriolati* æquè ridicula eſt, ſive illa abluendo, ſive abſtrahendo fieri debet. Ideircò ſpretâ hâc ludicrâ præparatione, contenti ſimus *Gummi de Peru Roſato Mynſichti* juxta *animadverſiones noſtras* parato, ceu coloris gratiâ viriumque nobilitate præſcripto præſtantiori.

CREMOR ET CRYSTALLI TARTARI.

℞. Tartari albi aquâ calidâ aliquoties ab impuritatibus abluti, & in pulverem ſubtilem contuſi libras duas: Ebulliant in ſufficiente quantitate aquæ fontanæ in vaſe figulino ad diſſolutionem, amove ab igne, & fervens adhuc decoctum trajice per manicum Hippocratis in aliud vas firmum, ubi refrixerit, Cremorem ſupernâ parte ſublimatum & parietibus vaſis adhærentem collige, diligenter lava & exicca. In frigido loco expoſitum decoctum Cryſtallos edit, quos coagulatos aliquoties fontanâ aquâ abluito, lentè exiccatos ſuper Porphyrio lapide in pulverem albiſſimum conterito.

ANIMADVERSIONES.

ET hic modus parandi *Cremorem vel Cryſtallum Tartari* planè inſufficienter traditus eſt, quod ex ſequenti noſtra dexteriori præparatione clarè patebit.

Tartari Cremoris verus parandi modus. ℞. *Tartari albi integri*, vel ſi in majora fruſta fuerit concretus, groſſo modo confracti, neutiquam autem contuſi vel pulveriſati q. ſ. abluatur ſæpiùs aquâ frigidâ, non calidâ, quousque nulla ſpurcities ampliùs ab ipſo elui queat, & aqua affuſa clara perſtet. Hunc *lotum Tartarum* immitte veſicæ cupreæ ſtanno obductæ, vel vaſi figulino ſuperiùs aliqualiter clauſo (intenſior enim calor eſt in vaſe operto, quàm aperto, hinc etiam in vaſe clauſo *Tartarus* citiùs diſſolvitur;) & affuſâ *aqua ſimpl. ſ. q.* coque fortiter per horam unam, ſub finem coctionis adjiciendo *aliquot albumina ovorum* cum aquâ ſimplici conquaſſata, utpotè quæ impuritatem ſegregant & in ſe recipiunt; hinc coletur per pannum lineum, & ſi non totaliter ſolutus fuerit, (uti rarò fit, præſertim ſi multum fuerit *Tartari*;) reaffuſâ *aqua recentis ſ. q.* horâ unâ denuò coquatur, iterumque coletur, qui labor coquendo & colando tamdiu continuandus toties q; reiterandus eſt, quousq; *Tartarus* in univerſum ſolutus ſit, ac nil præter arenoſas ac lapidoſas feces reliquerit; Et tali pacto unicâ die pro magnitudine vaſis, in quo coquitur, *ſex, decem, duodecim vel ſedecim aut plures libræ Tartari* diſſolvi poſſunt. Has colaturas omnes deinceps unitas vel confuſas, & benè invicem agitatas, (ut *Tartarus*, qui inſtar boli vel pulveris fundum petit, ſolutioni vel aquæ commiſceatur,) infunde rurſus in idem vas, in quo *Tartarus* antea coctus vel diſſolutus fuit, prius tamen elotum & mundatum, & per dimidiam horam adhuc fortiter coque, tum denique in calore ſenſim refrigerate & cryſtalliſare ſine, vaſe ſuperiùs cooperto: Quo refrigerato aquam effunde (in qua parum vel nihil *Tartari* ampliùs hæret, licet aliqui exiſtiment, multum adhuc in ea deliteſcere, aſt falsò:) *Tartarum* verò, qui partim lateribus vaſis undique cryſtallinus adhæret, partim etiam in fundo jacet, multis recrementis & fecibus permixtus, aquâ frigidâ iterum lava, lotum & purificatum exſicca, ac tandem in pulverem redactum uſui aſſerva.

Tart. freq. ſolut. ejud. Notandum etiam hîc, quod *unica Tartari diſſolutio* ſufficiat, licet indè non evadet adeò candidus vel cryſtallinus; nam quò frequentius ipſum coxeris,

cò

eò plus de viribus ipſi detrahes: Hinc non ſemper ad medicamenti pulchritudinem, ſed potius ad ejusdem efficaciam reſpiciendum eſt; Multoties enim nimium curioſis & artificioſis noſtris laboribus rem deſtruimus potiùs, quàm quod boni aliquid exindè efficiamus.

vires & virtutes dimunuunt.

Quòd ſi libuerit *Tartarum hunc ſolutum & cryſtallizatum* peregrinis virtutibus imbuere, eidem vim vel catharticam vel magis diureticam imprimere, facilè illud effectum dare poterimus, mediantibus *decoctis rerum vel Catharticarum*, utpotè *Gialappæ, Hellebori, fol. Senæ, Hermodactylorum, &c.* vel *aperientium*, ut *radicum Cichorii, oculorum Cancrorum, Chalybis, &c.* unà cum iisdem *Tartarum* diſſolvendo, coquendo, iterumque cryſtallizando, qui licet colore alieno nonnihil tingatur, nihilominùs ſi in Porphyrio teratur, iterum albeſcit, atque tali modo paratus *Cremor Tartari* feliciter in medicina uſurpari poteſt.

Tartarus peregrinis virtutibus imbui poteſt.

CORNU CERVI PHILOSOPHICE SIVE ABSQUE USTIONE CALCINATUM.

℞. Cornu Cervi in majora fruſta ſecti quantum placet. Suſpendatur in collo veſicæ, aut cucurbitæ, in qua aqua deſtillanda eſt, aqua tantiſper bulliat, aliam fervidam ſæpiùs affundendo, donec cornu Cervi ad albedinem calcinatum ſit, & ubi ſecatur, fragile, & friabile ferè redditum. Alii apices cornu Cervi decoquunt in aqua florum Tiliæ in cucurbita ſuperpoſito Alembico cœco, donec molleſcant.

Eodem modo calcinatur Ungula Alcis, & Cranium humanum.

ANIMADVERSIONES.

QUamvis *cornua & oſſa* qualiacunque calcinatione, quam philoſophicam appellant, quæque per *vaporem aquæ ferventis* cujuscunque peragitur, tantoperè non deſtruantur, ſuisque nativis viribus perinde ſpolientur, atque aliàs in violenta illa calcinatione ſive præparatione, quæ per totalem combuſtionem perficitur; nihilominùs non parùm ipſis & hoc modo detrahitur: Et licet ex *cornibus vel oſſibus* ita philoſophicè calcinatis ac deſtillationi ſubjectis, de *Spiritu Sale volatili, & Oleo ipſorum fœtido* nonnihil eliciatur, non tamen propterea exiſtimandum, ipſa adhuc iisdem, quibus *crudum cornu*, pollere viribus, vel majoribus etiam (prout nonnulli ſibi imaginantur & aſſerunt,) vel etiam, uti alii arbitrantur, hâc calcinatione nihil aliud peractum fuiſſe, quàm quod friabilia, ad pulveriſandum aptiora & magis pura reddita ſint: Neutiquam. Quippe qui *ambo cornua tùm crudum, tùm philoſophicè calcinatum* examini ignis ſubjiciet, reipſa deprehendet, multum de nativa ſua humiditate, *Sale volatili & Oleo, huic cornu philoſophicè calcinato* detractum eſſe, & eorundem vix parte quartâ adhuc gaudere, ut propterea & *hanc calcinationem philoſophicam*, licet totali exuſtione aliquantò meliorem, approbare nequeam: è contra verò *ipſum crudum Cervi cornu ſubtiliter & minutim raſpatum* pluris æſtimem, quod tamen diverſimodè parari, inque virtutibus ſuis exaltari poteſt, ut vel in ſubſtantia, formâ nimirùm pulveris, vel in aqua decoctum, & in *mucilaginem* vel *gelatinam* converſum, tutò & ſine nauſea propinari queat, quorum aliquot exempla ſub finem annectam.

Cornua & oſſa philoſ. calcinata examinantur.

In præſens verò loco Corollarii proponam, *quale cornu Cervinum* ad uſum medicum maximè eligi & adhiberi debeat. Notum eſt, quod *Cervis* ordinariâ naturæ lege annuatim, & quidem utplurimùm menſe Februario *cornua* decidant, ſcilicet ob nimiam contractam duritiem, quippe quæ prohibet, quò minus pro alimento ipſorum modo conſueto copioſè affluens ſanguis ulterius diſpergi queat; hinc demùm fit, ut idem ſanguis circa bregma ſe ſiſtat, & putredinem veluti concipiat, undè tractu temporis vermiculi generantur, qui radices cornuum continuò rodendo, ipſaque quodammodò

Quale cornu Cervi ad uſum medicum eligi debet.

dammodo à bregmate ſeparando pruritum excitant & titillationem, quâ *Cervi* concitati & ſuper hâc moleſtiâ indignati, *cornua* arboribus affricant, & continuo affrictu tandem decidere faciunt; Quibus ubi ſe privatos ſentiunt, illicò latebras quærunt & tanquam inermes ſe abſcondunt, donec ſuccedente tempore verno,

Cunctaubi cœperunt fronde virere novâ,

recentes acquirant corneas excreſcentias ſive *typhas* (Germanis Hirſchkolben dictas,) & quidem circa feſtum Paſchatos.

Vera cornu Cervini præparatio.

Pulv. ex Typhis Cervi.

Has ipſas tenellas adhuc molles, lanuginoſas ac ſanguine turgidas typhas jam und tum cruenta illa maſſa, ex qua enaſcuntur, mactato Cervo accipe, easque detractâ pelle lanuginosâ fruſtulatim minutimque conciſas cucurbitæ vitreæ immitte, ac lentè deſtillando calore M. B. exſicca; aquam prolectam bis ter quaterve cohobando: Tandem materiam vel maſſam in fundo cucurbitæ relictam & exſiccatam rubeſcentem, ſi ex typhis admodum tenellis & ſanguine turgidis; albicantem verò, ſi ex iisdem adultioribus parata fuerint, in pulverem ſubtiliſſimum redige, qui ſpreto *cornu Cervi tùm uſto, tùm philoſophicè calcinato vel præparato*, ſtudiosè ad ſingulares ſuos uſus aſſervandus eſt. Cui etiam varia pro diverſitate affectuum & intentione Medici admiſceri poſſunt, utpotè primò pro ſudore excitando tempore infectionis, aut graſſantibus febribus maligois componetur tale.

BEZOARDICUM CERVINUM ALEXIPHARMACUM I.

℞. *Cornu ſive pulveris prædicti ex typhis Cervinis præſcripto modo parati v. gr. libram unam*,

cui adde

Salis Viperini vel Theriacalis, juxta modum ſecundum vel tertium ſuperiùs in fine animadverſionum ſuper appendicem de Salibus Theriacalibus edoctum libram ſemis,

Ol. ſtillat. cort. Citri recent.

Rutæ ana drachmas tres.

Miſce, fiat *pulvis Bezoardicus præſtantiſſimus*, cujus doſis à ſcrupulo uno ad drachmam ſemis & drachmam unam in vehiculo convenienti.

BEZOARDICUM CERVINUM ALEXIPHARMACUM II.

℞. *Viperarum recentium vel Serpentum Germanicorum, in locis ſanis degentium numero x. vel xv.*

qui abſciſſis capite & caudâ, detractisque exuviis & intestaneis exemptis unà cum *hepatibus* & *cordibus*, dum vitâ integrâ & motu adhuc gaudent, immerſi in

Decoctum Scordii &

Rutæ

additisque

Salis Scordii &

Rutæ ana unciis duabus,

Coquantur donec molleſcant, & quaſi in gelatinam convertantur; coletur decoctum cum forti expreſſione, cui adde

Pulveris ex typhis Cervinis ſupra præſcripti

libram unam,

& in cucurbita vitrea junctim deſtillando ad omnimodam ſiccitatem iterum abſtrahatur, tùm in pulverem ſubtilem priùs redactis admiſce

Ol. ſtil.

Ol. ſtillat. cort. Citri recent.
Rutæ ana drachmas duas,
& ſi lubet
Elæoſacchari Cinamomi uncias tres.

Miſce, fiat *Bezoardicum & Alexipharmacum præſtantiſſimum.* Doſis à ſcrupulo uno ad drachmam unam in omnibus morbis malignis.

ALEXIPHARMACUM SEU BEZOARDICUM CERVINUM III.

℞. *Herbar. recent. Scordii noſtrat.*
Rutæ hortenſ. ana uncias quatuor.
Rad. Angelicæ,
Scorzoneræ,
Zedoariæ ana uncias tres.

Fiat affusâ *aqua pluvialis* ſ. q. repetitis vicibus, decoctio ad totalem virtutum ſpecierum extractionem: *Decoctum clarificatum, & ad libram unam circiter per colaturam inſpiſſatum*, affundatur
Libra uni pulveris Cervini ex typhis parati,
nec non
Unciæ uni Croci Auſtriaci pulveriſati,
&
Unciæ uni cum dimidia pulveris Myrrhæ electæ.

Quæ junctim cucurbitæ vitreæ immiſſa, in M. B. totaliter exſiccentur, quoad commodè iterum in pulverem redigi queant, cui ſi lubet adde *Ol. deſtillat. vel Rutæ vel Citri unciam ſemis.* Fiat *Alexipharmacum nobile*, doſis drachma ſemis ad drachmam unam.

ANTEPILEPTICUM CERVINUM. I.

℞. *Flor. Tiliæ recent. uncias tres,*
Rad. Pæoniæ recent. deb. t. coll. uncias duas,
Semin. ejuſdem excort. unciam unam.

Inciſa & contuſa coquantur in *aqua ſimplicis* ſ. q. repetitis vicibus affuſæ & expreſſæ, quousque tota virtus prolecta ſit: *Decoctiones expreſſæ* junctim optimè clarificentur, & *ad uncias ſex* circiter evaporent; *Cui relicto decocto ſive Extracto liquida* cucurbitæ vitreæ immiſſo adde
Pulv. Cervini ſimpl. ex typhis parati & ſuperiùs edocti libram ſemis,
Margarit. Orient. præparat. ſive earundem ſolutionis, menſtruo noſtro indigitato parata, unciam unam,
Corall. rubror. præparat. ſeu eorundem etiam ſolut. ſuprà indicato menſtruo parata unciam unam ſemis.

Et lentâ deſtillatione per M. B. iterùm totaliter exſiccentur, ut in Alcohol redigi queant; cui pro aromatiſatione addatur
Elæoſacchari Cinamomi uncia una ſemis,
Olei Coriandri deſtill. drachma una.

M. F. pulvis & *Epilepticum efficax*, cujus doſis à ſcrupulo uno ad ſcrupulos duos.

ANTEPILEPTICUM CERVINUM. II.

℞. *Pulveris Cervini ſimpl. ex typhis parati & ſuprà edocti uncias ſex,*

Salis

Ambra gryſea unciam ſemis,
ſuper addendo
Pulveris Cervini ſimpl. ex typhis parati uncias ſex,
Ol. ſtillat. Cinamomi,
Macis ana drachmam unam.

Miſce, fiat pulvis confortans efficax.

ESSENTIA CERVINA ANTEPILEPTICA.

℞. *Cornuum tenellorum Cervi, ſive typhorum libras duas*,

Conſcindantur in fruſtula minuta, & cucurbitæ vitreæ capitello muniendæ immittantur, cui ſuperaffundantur

Spiritûs Ceraſorum ardentis,
Liliorum convall. ardent. ana libram unam.

Factâque digeſtione die unâ vel alterâ abſtrahatur in M. B. per Alembicum ℔j. circiter, qui ipſe tamen Spiritus reaffundendus, & ſimul poſt aliqualem adhuc digeſtionem colandus, filtrandus, interimque aſſervandus eſt. Ex *reſiduis cornibus* retortæ vitreæ & loricatæ immiſſis, deſtillentur ſervatis ignis gradibus, *Sal Volatile, Spiritus & Oleum*, quod ultimum à *Spiritu & Sale volatili* per tritorium ſeparetur, aut per chartam emporeticam madefactam: *Sal volatile*, quod in *Spiritu* diſſolutum erit, rectificetur, abſtrahendo nimirùm deſtillatione *medietatem Spiritûs*, cui totum *Sal volatile* inhærebit; *Hic rectificatus Spiritus Sale volatili prægnans* jungatur *ſuperiori Eſſentiæ factæ*, circulentur adhuc aliquandiu, uſuique tandem aſſervetur, cui pro aromatiſatione *Elæoſaccharum quoddam appropriatum* addi convenit.

ESSENTIA CERVINA ALEXIPHARMACA.

ILla juxta modum præcedentem ex *tenellis Cervorum cornibus* parari poteſt, ſubſtituendo duntaxat pro *Spiritu Ceraſorum & Liliorum convallium*, *Spiritum Juniperi vel Rutæ*, ad libitum eorum, quibus hic vel ille odor magis gratus vel adverſus eſt.

Habes hic Lector benevole ſelectiſſima medicamenta, ex *typhis vel tenellis cornibus Cervinis* parata, ad quorum imitationem plures compoſitiones addi poſſent, admixtis *Oleis & Spiritibus deſtillatis ardentibus ac Salibus volatilibus, ex Cervi ſanguine, oſſibus cordium Cervinorum, & ipſo etiam cornu Cervi crudo* parandis, verùm illa brevitatis causâ cum hæc ſufficiant, lubens omitto.

Nota: quod in defectu *typhorum vel novellorum cornuum*, etiam ex *cornu Cervino adultiori*, non tamen ſpontè delapſo, ſed à mactato Cervo circa feſtum Ægidii initio Septembris deſumpto, ac ſubtiliter raſpato, efficacia medicamenta ad imitationem præcedentium parari poſſint, quæ tùm pro diverſitate affectuum & conditione ægrotantium cum *decoctis convenientibus*, aliquoties humectanda iterumque exſiccanda ſunt. Item *cornu Cervi philoſophicè calcinatum* ſimilibus *decoctis* impregnatum, non raró in ſuis virtutibus exaltaretur, præſertim ſi *decoctum cornu Cervi crudi aut Cranii hominis* (quæ mucilaginem vel Gelatinam in coctura præbent,) vel etiam *Olea ipſorum deſtillata & rectificata*, nec non *Oleum Succini*, item *Salia eorum volatilia* ipſis juxta modos ſuperiùs indigitatos, ſimul imprimerentur, quæ cuncta arbitrio prudentis Medici relinquo.

Atque hæc ſunt Lector candide, quæ tam ſtudiosè in tuum

& ægro-

& ægrotantium commodum meditatus ſum ; Plura quæ tempus & experientia ſuppeditabunt, in poſterum, ubi per otia licebit, additurus. Tu interim, quisquis es, hæc omnia, licet non tantoperè elaborata, ex ſincero tamen, tibiq; inſerviendi promptiſſimo animo profecta, æqui boniq; conſule, & errores hinc inde in hoc opere feſtinanti adeò calamo conſcripto, pro tuo candore, corrige.

IN PHARMACOPOEIÆ AUGUSTANÆ PRÆLIMINARIA

NECSSARIA, VIGINTI CLASSES, HERMETICAM MANTISSAM, ET IISDEM ANNEXAS ANIMADVERSIONES.

INDEX GENERALIS.

PRæliminaria neceſſaria.
De ſimplicibus abſolute ſcriptis.
De ſuccedaneis quorundam Medicamentorum.
De ponderibus & menſuris medicis.

CLASSIS I.

SYrupos alterantes, Mella, Juleb, Mivas, ac Rob & iisdem annexas animadverſiones continet. 1

CLASSIS II.

Syruporum purgantium ſeriem, & eorundem annexas animadverſiones complectitur. 54

CLASSIS III.

Pharmacorum & Electuariorum lenientium parandi modum, cum animadverſionibus ſuper eadem, exponit. 74

CLASSIS IV.

Electuariorum ſolutivorum mollium ſtructuram, & iisdem annexas animadverſiones, comprehendit. 84

CLASSIS V.

Confectiones ſolutivas, quæ in forma ſolida parari conſveverunt, cum animadverſionibus, proponit. 97

CLASSIS VI.

Pilularum compoſitiones, & iisdem annexas animadverſiones, exhibet. 103

CLASSIS VII.

Extracta, cum ſuis animadverſionibus, tradit. 125

CLASSIS VIII.

Decocta, & infuſiones, nec non iisdem adjunctas animadverſiones, exhibet. 145

CLASSIS IX.

Pulveres medicatos, eorundemque compoſitiones explicat, inter quos Purgantes primam conſtituunt aciem. 154

Item

Animadverſiones integram hanc claſſem concernentes. 164

CLASSIS X.

Eclegmata, Sapas, Linctus & Lohoch, cum ſuis animadverſionibus, comprehendit. 166

CLASSIS XI.

Confectiones Aromaticas, ſeu ſpecies, eorundemq; parandi modum, edocet 174

Item

Animadverſiones univerſam hanc claſſem concernentes. 194

CLASSIS XII.

Trochiſcorum componendorum rationes. 197

Item

Animadverſiones totam hanc claſſem concernentes, denotat. 209

CLASSIS XIII.

Collyria ſicca, Arabibus Sief dicta, Paſtas odoratas, nec non alia Suffituum genera. 221

Item

Iisdem additas animadverſiones ſeorſim deſcriptas, habet. 225

CLASSIS XIV.

Confectiones Antidotales, Narcoticas, quæ & Opiata dicuntur, aliasque conſimiles Conſervas, & Condita, ſuis animadverſionibus locupletata, complectitur. 226

Item

Appendix in antidotorum Claſſem, de ſalibus Theriacalibus. 270

CLASSIS XV.

Aquarum compoſitarum; cum, vino deſtillatarum, nec non ſimplicium, Vinorum, &

rum, & acetorum parandi modos tradit. 279

Item

Animadverſiones in totam hanc claſſem. 308

CLASSIS XVI.

Oleorum coctorum, & expreſſorum, ſeriem complectitur. 316

Animadverſiones autem eorundem, ſuper univerſam claſſem conſcriptas. 330

CLASSIS XVII.

Unguentorum ſtructuram, ac ſetiem, cum iisdem adjectis animadverſionibus, depingit. 334

CLASSIS XVIII.

Emplaſtra, eorundemq; animadverſiones explanat. 365

CLASSIS XIX.

Ceratorum parandorum modum, cum animadverſionibus, præſcribit. 392

CLASSIS XX.

Præparationes quorundam ſimplicium, cum iisdem adjectis animadverſionibus, dilucidat. 402

MANTISSA 421

Præfatio in Mantiſſam ibid.

Spiritus ſimplices 423

Spiritus ſimplices attingentes animadverſiones 424

Spiritus compoſiti 426

in Spiritus compoſitos omnes animadverſiones 428

Elixir 431

in Elixiria Animadverſiones 432

Eſſentiæ 434

in Eſſentias Animadverſiones 435

Tincturæ 438

Tincturis annexæ Animadverſiones 439

Olea deſtillata ibid.

Oleis deſtillatis additæ Animadverſiones. 442

Balſama ſimplicia 443

Balſama compoſita ibid.

In Balſama ſimplicia & compoſita adjunctæ animadverſiones 444

Feculæ 446

in Feculas Animadverſiones ibid.

Magiſteria 447

Magiſteriis adjectæ Animadverſiones 448

Salia 451

in Salia Animadverſiones 452

Flores 455

in Flores animadverſiones 456

Croci, Vitrum, Sublimati, Præcipitati aliiq; pulveres Chymicè præparati 456

in Crocos, Vitra, Sublimatos, Præcipitatos, aliosque pulveres Chymicè præparatos animadverſiones 459

Cremor Tartari, & eidem annexæ animadverſiones, ſigillatim factæ 462

Cornu Cervi Philoſophicè præparatum, eidemq; annexæ animadverſ. 463

INDEX

INDEX SPECIALIS, SIVE
Particularis, Simplicium, & Compoſitorum, aliarumque rerum notabilium.

A.

ACcetum de Lithargyro 314
Acetum Scilliticum ibid.
Acetum Theriacale 315
in aceta omnia animadverſiones. ibid.
Aceti acrimonia à Gummis, aliisq; rebus eo ſolutis, elui nequit 128
Acorus conditus vulgaris 249
Adipum præparatio, cum adjunctis animadverſionibus, 402
Adſtringentia Vegetabilia deſtillationibus inepta ſunt 28
Æris uſtio cum animadverſ. 403
Æris uſtiones diſcrepantes ibid.
Agarici præparatio ibid.
Agarici trochiſcatio 216
Agreſtarum Spiritus acidus nondum maturus coquendo non exhalat 7
Aloës lotio 403
in eandem animadverſiones. ibid.
Aloë propriè loquendo lavari nequit 109
Aluminis uſtio 404
Ambra oleis deſtillatis ſolvi, & rebus aliis vel pulveribus commiſceri poteſt 165
Anacardiis, aliisq; ſimilibus fructibus non ſulphureis, coctione nil demitur. 42 43
Anacardiorum præparatio, cum annexis animadverſionibus, 404
Animalia quomodo deſtillanda 311
Animalia viva deſtillationi commiſſa Spiritum vivificum præbere poſſunt 289
Animalium carnes, ad totalem ipſarum exſiccationem deſtillatæ, nil præter aquam elementarem præbent ibid.
Animalium mactatorum vis reſtaurativa in vapore exhalante, dum coquuntur, non conſiſtit 287
Aniſum laxativum 97
Antepilepticum Cervinum I. 465
II. ibid.
Antidotus Matthioli 244
Antidotus Matthioli conſtat ex ſedecim diverſis compoſitis, & trecentis & octoginta octo ſpeciebus, vel ingredientibus 245.246
In Antidotum Matth. animadverſiones notabiles 245
In Antidotorum appendicem animadverſiones notatu dignæ 272
In Antidotorum claſſem appendix. 270
Antimonium Diaphoreticum 457
Antimon. Diaphoret. ex Regulo 460
tractu temporis malignam induit qualitatem 460
præparatum ad pulverem Comitis Warwichii 457
non diſcrepat ab Ant. diaph. 460
Antim. Diaphor: præpar. variant ibid.
dextra præparatio ibid.
induit qualitatem malignam ibid.
Antiſcorbuticorũ virtus in ſpirituoſa eorundem parte, vel ſale volatili, aut ſpiritu volatili ſalino, conſiſtit 36
Aquæ deſtillatæ compoſitæ 279
Aqua Acovitlica D.D. Mindereri ibid.
in eandem animadverſiones 280
Antidotalis Alexipharmaca Matthioli ibid.
in eandem animadverſiones 281
Antimelancholica D. Fiſcheri ibid.
in eandem animadverſiones ibid.
Antiſcorbutica c. anim. 282
Arthritica c. anim. ibid.
Aſthmatica, cum annexis animadverſionibus notabilibus 283
Aurea D. Joannis Langii, cum animadverſ. 285
Bardanæ compoſita, cum anim. 288
Caponis compoſita, cum anim. 289
Cinamomi perperàm Extractis pro correctione additur 136
Confortativa uſitat. 290
in eandem animadverſiones 291
Cordialis temperata ibid

in eandem animadv. notabiles 292
ejuſdem dexterior præparatio 293
Aqua Epileptica Langii, cum animadverſionibus 295
Epileptica Puerorum, c. anim. 296
pro Epithemate cordis, cũ anim. & ejuſdem verâ præparat. ibid.
Fortis minus ritè confectis ſalibus adjungitur. 453
Fumariæ compoſita, cum anim. 297
Hirundinum uſitata ibid.
in eam animadverſiones, & dexterior præparatio 298
Hirundinum compoſita major ibid.
Hirundinum compoſita minor ibid.
in eandem animadverſiones 299
Lithargyri ibid.
in eandem animadverſiones 300
Maſtichina, cum annexis animadverſionibus & dexteriori præparatione ibid.
Merouriata, cum animadv. 301
Mercuriata alia præſtantiſs. ibid.
Mirabilis Langii ibid.
in eandem animadverſiones 302
Nephritica Brenggeri ibid.
ad Oculos uſitata, cum animad. 303
Odorifera ibid.
Panacis Heraclei compoſ. 304
Phyſogona, cum animad. ibid.
ad Scabiem, Furfures, Tineas & Pediculos capitis abigendos 355
Stapediana prima 304
Stapedina ſecunda 305
in eaſdem animadverſ. ibid.
Stomachica, cum animadv. ibid.
Theriacalis Bezoardica 306
in eandem animadverſ. ibid.
Vitæ compoſita ibid.
in eandem animadverſiones 307
Aquæ deſtillatæ cum vino ibid.
deſtillatæ ſimplices ibid.
animadverſ. in illas 308
deſtillatæ ex mineralibus quomodo præparari debeant 309
deſtillatæ ex carnibus nullam nutriendi vim obtinent ibid.
deſtillatæ propter copiam, quâ expetuntur, & vile precium, ritè deſtillari nequeunt 312.313
deſtillatæ decoctis ſpirituoſiores ſunt: Ergò in coctura prius exhalant 16.17
Aquæ deſtillatæ ad extractiones rerum reſinoſarum inhabiles 137
Eſſentiales viribus integris plantarum uberrimè prægnantes 312
ex ſuccis deſtillatæ, & ſale proprio acuatæ, examinantur 311
Aquarum ex Vegetabilibus ſimpliciſſimus & genuinus deſtillandi modus 310. 311
Aquarum legitimè deſtillandarum generalis informatio 309.310.311
Ari radicum præparatio, cum annexis animadverſionibus 404
Aromata & odorata coctionem non ferunt ſine virium jactura 5
Aſellorum præparatio 404
in illam animadverſ. 405
Athanaſia magna Nicolai 255
in eam animadverſ. 256
Avellanarum præparat. cum anim. 405
Audacia quid juvet 273
Aurea Alexandrina Nicolai 245
in eandem animadverſiones 255
Aurum foliatum inutiliter pulveribus & ſpeciebus admiſcetur 164.165

B.

Balſama ex oleis deſtillatis ſimplicia & compoſita 443
in illa animadverſ. 444
Balſamum Angelicæ Sennerti 443
Angelicæ deſtinatum uſui interno 444
Angelicæ ad externa ibid.
Apoplecticum 443
ejuſdem cenſura 445
Caryophyllorum 443
Cordiale Sennerti 444
Embryonum 285
eidem annexæ animadverſiones, & dextra præparat. 286.287.288
Galbanetum uterinum 444
Loimicum ibid.
Sulphuris Aniſatũ Mynſichtii ibid.
Sulphuris aliud 446
Vulnerarium Mindereri 317
Benedicta ſolutiva Nicolai 84
Bezoardicum Cervinum Alexipharmacum I. 464
II. ibid.
III. 465
Bezoardicum Cervinum aureum 466
Corroborans. ibid.

Index.

Boli Armenæ præparatio, cum additis animadverſionib. notatu dignis 405
Boli Armenæ genuina præpar. ibid.

C.

Calcinatione clauſâ non cineres, ſed carbones efficiuntur 274
Calx viva quid præſtet in animalibus 276
Candelæ pro ſuffitu 223
Catharid. præparatio, cum animad. 407
Caponum & Gallinarum ſaginatio Viperinis carnibus 215
Carnes in deſtillationibus nil virtutis exſerunt 310
Caſſia extracta, cum animadverſ. 75
Cauterii potentialis præparatio 407
Cauterium potentiale nobile ibid.
Cera alba ſat ſufficienterq; lota eſt, itaq; non opus habet lotione cum aquâ frigidâ 346
Cerata 392
Ceratum de Ammoniaco, cum ejusdem dexteriori præparatione ibid.
ex Betonica 393
Capitale ibid.
Cerine Cteſiphontis ibid.
eorundem veræ præparat. 394
dia Chalciteos ſeu Diapalm. Gal. cum eidem annexis animadv. & genuinâ præpar. ibid.
dia Dictamnum ſeu ſacrum Galeni, cum dexteriori ejusdem præparatione 395
de Gratia DEI Nicolai. ibid.
ejusdem alia præparatio 396
pro Herniosis D.D. Norib. 399
Iſis ex Galeno, cum dexteriori ejusdem præparatione 396
Matricale, vel de Galbano ibid.
in idem animadv. & genuina præparatio 397
Oeſypi Meſuæ ibid.
Philagrii ibid.
in eadem animadverſ. ibid.
ex pelle Arietina, & eidem annexæ animadverſiones, cum genuina præparatione 398
dia Pipereos Galeni ibid.
Santalinum Meſuæ 399
Sparadrapp. Vigon. 400
ejusdem vera præparatio ibid.
Stomachale Galeni ibid.
in idem animadverſ. 401
Ceruſſæ lotio, vel ablutio, inepta 407
Chalcitis quid ſit 236
ejus præparatio 228. 407
Chalybis præparatio ex Aceto 407
cum Sulph. 408
in easdem animadverſ. ibid.
Chalybis cum Sulphure vera calcinatio, & in Vitriolum converſio ibid.
Chyloſtagma Diaphoreticum D. D. Mindereri 289
in idem animadverſiones 290
Chymia ſummis difficultatibus referta eſt 421
Coctio rerum aromatical. in vaſe, licet probè recto, inepta eſt 17
Colcothar verum non eſt corroſivum 409
perperàm Sulphuri commiſcerur, pro Florum Sulphuris ſublimatione 456
Colcotharis indulcati præparatio cum annexis animadverſionibus notabilibus 408
Ex Colcothare mox à deſtillatoine ſal elici nequit. 409
Colocynthidis præparatio, cum anim. ib.
Compoſita compoſitis cumulare, abſurdum eſt 195
Compoſitio medicamentorum Galenicorum non eſt vera miſtio, ſed tantummodò congeſta appoſitio. 248
Compoſiti Sperniolæ præpar. 409
in illam animadv. & vera præp. ibid.
contra Compoſitorum reſolutionem, eorundemq; ſolutionem argumenta 246. 247
Condita 266
in illa annotationes. 267
Conditum pro Familia. ibid.
Confectio Anacardina Meſuæ. 252
Alkermes Meſuæ & Monſpelienſium, cum anim. 249. 250
Alkermes præſtantior in novo Diſpenſatorio cernitur 252
Archigenis, cum ſuis animadv. & vera præparar. 253
Hameeh. Meſuæ, cum annexa vera præparatione. 87
adverſus Lumbricos. 98
Pectoralis. 192
ejus reſolutio 195
poſt Paſtum 192

Confectio ſolida quid 97
ad Vermes 191
Zingiberis cocti ibid.
Confectiones Antidotales. 226
Conſervæ 267
Conſerva Hederæ terreſtris 268
Roſarum perperàm deſtillationibus committitur, 293
Corallia ſoluta ſunt Sal Coralliorum 456
Coralliorum violentæ calcinationes deſtructoriæ ſunt ibid.
Coralliorum Tinctura falſa ex Coralliis calcinatis ibid.
Coriandri præparatio, cum annexis animadverſionibus 410
Coriandri ſemen exſiccatum nullam habet pravam vel venenatam qualitatem ibid.
Cornu Cervi crudum & raſpatum uſto longè præſtantius eſt ibid.
Cornu Cervi philoſophicè calcinatum, cum adjunctis animadverſion. 463
Cornu Cervi præparatio cum adjunctis animadverſionibus 410
Cornu Cervini præparatio vera 464
Cornu Cervinum quale ad uſum med. eligendum 463
Cornua & oſſa philoſ. calcinata examinantur ibid.
Cranii Hominis præparatio 411
Cremor Ptiſanæ 152
Crocus Martis 456
ex oleo Sulphuris 457
Croci Martis adſtringentis verus præpar. modus 459
aperientis dextra præp. ibid.
Metallorum 457
vera præpatatio 459
Croci Solis præparatio 466
Crocorum Mart. edulcoratio ſtupida. 459
Crocus Veneris 403
Cuperoſæ præparatio 411

D.

Decocta 145
Decoctum Aperitivum majus ibid.
Aperitiv. majus cum Rhabarb. 146
Aperitiv. lenitiv. minus ibid.
in idem animadverſ. & generalis decoctorum parandi ratio 147
Capillorum Veneris, & eidem annexæ animadverſiones ibid.
Carminativum 148
Epithymi Meſuæ ibid.
Florum & fructuum ibid.
Fumariæ Meſuæ ibid.
Hellebori 88
Pectorale 148
Senæ D. Gereonis 149
in decocta plurima animadverſiones, & generalis de rebus coquendis regula 150
Dentium Aprorum præparatio 311
Diabalzemer ſeu Elect. Senatû Renodęi 84
cum animadverſ. 85
Diacarthamu Arnoldi de Villa nova ibid.
Diacarthamu ſolidum 98
Diacaryon, ſeu Rob Nucum, Gal. 51
Diacaſſia cum Manna, cum annexis animadverſionibus, 76
Diacodia & Linctûs quid 166
Diacodion Actuarii 167
in idem animadverſ. & vera præparatio 167. 168
Diacodion Joann. Bapt. Montani 166
ſimplex Galeni ibid.
in Diacodion Montani & ſimpl. an. 167
Diacodion in ſolido uſitatum 168
ſolidum ibid.
Diacorum Meſuæ, cum ſuis animadverſionibus, & dextrâ præpar. 248. 249
Diacydonium laxativum, & eidem additæ animadverſiones, cum legitima præparatione 99
Diacydonites ſimplex 268
Aromatiſatum, cũ anim. 268. 269
Diacydonium laxat. pellucidum, cum ſuis annotationibus 100
Diagrydii præparatio 165
Diambræ ſpecies perperàm Laudano, aliisq; Extractis junguntur 141. 143
Diamoron compoſitum Galeni 51
ſimplex Galeni ibid.
uſitatum Nicolai ibid.
Diaphœnicon Fernelii 92
Meſuæ 91
In utrumque animadverſ. ibid.
Diaphœnicon ſolidum, cum animadverſionibus notabilibus, 101
Diaprunis ſolitivum Nicol. cum anim. 92
Diaſatyriu Nicolai, cum animadv. 263
Diaſcordium Hieronym. Fracaſt. 264
Diaſena Nicolai, cum animadverſ. 96
Diaturbith, cum rhabarb. Montagn. 102
Doſis quorundam medicamentorum valdè diminuta eſt, 195

Eboris,

E.

Eboris, ſeu Antiſpodii, præparatio 411
Elaterii præparatio ibid.
in hanc animadverſ. 412
Electuarium quid 74
Electuar. Alkermes Meſuæ 249
Monſpelienſ. 250
in Electuar. Alkermes animadverſiones notab. 250.251
Electuar. è baccis Lauri Rhaſis, & eidem adjunctæ animadverſ. 256
Electuar. Caryocoſtinum 86
Chalybeatum 256
in hoc animad. & dexterior præpar. 257
Electuar. de Citro ſolutivum 86
Electuar. Diacathol. Nicolai 77
Electuar. DiureticumBarth, Montag. 258
hujus exploſio 259
Electuar. contra Dyſenteriam, cum ſuis animadverſ. 258
Electuar. Epiſcopi 86
Electuar. Epiſcopi ſeu Eleſcoph ſolidum, & eidem annexæ animadv. 100
Elect. Indum majus Meſuæ, cum in idem animadverſ. 91
Elect. Lenitivum Florenzolæ 77
Lenitivum de Manna Nicol. 78
Lenitivum ex Tamarindis, cum animadverſ. 81
Diaprunis lenitiv. ſeu Damaſc. Nicolai, cum animadv. 79
Diaprunis ſimplex 88
Hieræ cum Agarico & eidem additæ annotationes 80
Hieræ picræ Galeni ſimpl. cum animadv. in idem ibid.
Magnanimitatis, cum animad. 263
contra peſtem Guidonis 259
de Ovo Maximil. Imper. 259
in Elect. de Ovo & Guidon. animadverſiones 260
de Pſyllio Montagnan. 92
in idem Animadverſ. 93
Roſatum Meſuæ, cum animadverſ. & dextra præparatione 94
de ſcoria Ferri Rhaſis 258
Diaſebeſten Barth. Mont. 95
in idem animadverſ. 96
de Succo Roſarũ Nicolai, cũ an. 95
de Succo Roſarum ſolid. cũ an. 101
Vitæ Arnoldi de Villa nova c. an. 266
Elixir Peſtilentiale Crollii 431
Peſtilentiale aliud præſtantius 433
Elixir Proprietatis Paracelſi 431
idem examinatur 434
Purgans panchymagog. 431
ejusdem dexterior præparatio 432
Vitæ Matthioli 293
in idem animadverſ. & dexterior præparatio 294
Uterinum Crollii 432
liquidum 434
Emplaſtra 365
Emplaſtra & Cerata non, niſi conſiſtentiâ, inter ſe differunt 365
Emplaſtrum album coctum ibid.
D. D. Ulmenſium 366
in utrumque animadverſ. & dextræ præparationes ibid.
Apoſtolicon. Nicol. Alex. ibid.
in idem animadv. & dexterior præparatio 367
de baccis Lauri ibid.
Baſilicon majus Meſuæ 368
minus Meſ. ibid.
è Lapide calaminari ibid.
in Empl. antecedentia animadv. ibid.
Empl. Catagmaticum, ſeu ad fracturam oſſium, cum animadverſ. & dexteriori præparatione 369
Ceroneum Nicolai, cum animadverſ. & legitima præparat. 370
Citrinum vulgare 371
Diachylon compoſit, cũ vera præparatione. 172
Diachyl. cum Gummis Vigon. 173
Diachylon magnum Meſuæ 172
ejusdem dexter. præpar. 373
Diachylon parvum Meſuæ ibid.
Diachylon ſimplex 371
in eadem animadverſ. & legitimæ præparationes 374
Diaphœnicon calid. Meſ. 386
Diaphœnicon frig. Meſ. ibid.
eorundem legitimæ præparat. ib.
de cruſta Panis Montagn. cum animadv. & dexterteriori præp. ibid.
alia ejusdem præpar. 375
de Fuligine, cum dextra ejusdem præparatione ibid.
Gryſeum, ſ. de Lap. Calam. 376
ad Hydropem, cum genuina ejus præparatione ibid.
Iſchiadicum ibid.
ejusdem genuina præpar. 377

Empl. Magnet. Angeli Salæ, & eidem annexæ animadverſ. cum dexteriori præparat. 377
de Meliloto, cum veriori præparatione 378
de Minio Vigon, 1. & 2. & iisdem annexæ genuinæ præparationes 379
Nervinum Vigon. cum animadverſ. & dextra præparat. 380
Nigrum, cum annexa genuina præparat. 381
Opodeltoch D. D. Minder. cum ejusdem genuina præpar. 382
Oxycroceum commune, cum annexis animadverſ. & dextra præparat. 384
Oxycroc. Vigonis, cum dexteriori præparat. 385
de Ranis cum Mercurio, cum ejusdem genuina præparat. 387
de Rhabarbaro Joan. Manardi. 388
Santalinum, vel Incognit. ibid.
Spleneticum ibid.
ejusdem aucta præpar. 389
Stcticum Crollii ibid.
Tetrapharmacon Gal. 390
Triapharmacon Meſ. ibid.
in Stictic Croll. Tetrapharmacon & Triapharmacon animadverſ. ibid.
ad Tophos ibid.
ejusdem genuina præpar. 391
Veſicatorium, ibid.
Filii Zachariæ, cum animadverſ. in eadem ibid.
Eſſentiæ. 434
Eſſentia Abſinthii 424
Ambræ Mindereri 434
Ambræ alia aliquida 435
Ambræ alia ſicca 436
Aniſi. 425
Caſtorii Sennerti 435
emendata 436
Cephalica. 428
Cervina Antepileptica. 467
Alexipharmaca. ibid.
Citri. 435
Citri liquida & ſubacida. 436
Citri ſicca. 437
Eſſentia Martis liquida. 435
in eandem animadv. notab. 437
Eſſentia Martis vera qualiter paranda ibid.
Eſſentiæ Martis vulgares quales ſint. ibid.
Eſſent. Martis, vulg: dict: vices ſupplere poteſt Virriolum Martis. ibid.
Eſſentia Saccharina Beguini 435
examinatur. 438
Saccharina alia ibid.
Theriacalis camphorata 430
Uterina. 434
Eſulæ radicum præparatio 411
Extracta compoſita 130
Extractionis rerũ reſinoſarũ exempl. 129
Extractum Agarici 125
in idem animadverſ. not. 126
Agarici compoſit. 130
Catholicum, cum animadv. & legit. præparat. 330. 331
Extract. ſeu Balſam. Aloes. 126
in idem animadv. not. 127
Diacarthami, & eidem annexæ animadverſ. 131. 132
Cholagogum Quercet. cum animadverſ. 132
Ellebori nigri, & eidem annexæ animadverſ. 138. 139
Diacitru-Reuſneri, cum animadverſ. notatu dignis, & dexteriori præparat. 133
Gummi Gamandræ Hadriani à Mynſicht, cum animadverſ. & legitima præpar. 134
Holagog. Andern. cum anim. 135
Melangog. Quercet. cum animadverſ. 142. 143
Panchymagog. cum animad. 143
Phlegmagog. Querc. cum animadverſ. 143. 144
Diapœonias D. Mind. 139
in illud animadv. cum ejusdem dextra præp. 140
Marocoſtin. Minder. 136
in idem animadver. notabiles, cum vera præparat. 137. 138
Extracta pilularum, cum ſuis animadverſionibus, 140

F.

Feculæ 446
Fecula radicis Aronis ibid.
in Feculas animadverſ. ibid.

Flo-

Flos, ſeu Pulpa, Caſſiæ 74
Flores Antimonij 455
Armoniaci Salis ibid.
Benzoini ibid.
Sulphuris ibid.
Sulph. compoſiti ibid.
In hoſce flores omnes animad. 456
Flores contuſi ſuccum præbent mucilagi- noſum 41
Flores, & herbæ, minorem ſpirituum quantitatem præbent, quàm fructus 425
Flores nonnulli fragrantes, ſi contundan- tur, ingratum ſpirant fœtorem 312
Florum Sulphuris iteratæ ſublimationes rejiciuntur 456
Fricatio nonnullarum ſpecierum oleo Amygd. dulc. inutilis & repudianda eſt 91

G.

Gemmæ, & Lapides pretioſi duri, an benè compoſitis ſpeciebus pulverati admi- ſceantur 196
Gemmæ plurimæ ineptè in aquarum de- ſtillationibus adduntur 309
Gerſa ſeu Ceruſſa Serpentariæ 446
Gummata cum aceto multum coquere, inconſultum eſt 385
Gummata reſinoſa longè exactius ſol- vuntur in Terebinth. quàm in aceto, 385
Gummata, vel reſinoſa, vel mucilaginoſa ſunt 128.129
Gummi Gamandræ Vitriolat. Mindereri 458
examinatur 461

H.

Hellebori albi & Nigri præparatio 412
Hiera compoſita Nicolai 89
Logadii Nicol. Myrepſi ibid.
Pachii ex Nicol. Alex. 90
in omnes animadverſ. ibid.
Hirundinum uſtio, cum annexis animad- verſionibus 412
Hollippæ purgantes 100
Hydromel laxativum, cum ejusdem legi- tima præparat. 151
Hydromel purgans, cum animadverſ. ibid.
Hydromel compoſitum, cum animad- verſ. 150

I.

Jecoris Lupi præparatio 413
Infuſum Hellebori, cum animadverſ. 88
Seri lactis Meſuæ 149
Seri lactis aliud ibid.
Hieræ Meſuæ ibid.
Inſtrumenta terrea & ferrea cupreis mi- nùs nociva 21
Inteſtini Lupi præparat. 413
Inunctiones Mercuriales in Gallia ſunt frequentiſſimi uſus 352
Inunctiones Mercuriales ſi malè cedant, quæ cauſa ibid.
Julep Roſarum, cum adjunctis animad- verſ. & dextra præparat. 48
Sambucinum ibid.
ex Vino Arnoldi de Villa nova ibid.
in idem animadverſ. cum dexte- riori præparatione, 49
Violarum, cum animadverſ. ibid.

L.

Laccæ lotio 413
Lac Virgineum 299
Sulphuris rejicitur 450
Lapides precioſi deſtillationibus inhabi- les 292.309
Lapidis Lazuli præpar. 413
in eandem animadverſ. 414
Lapidis Lazuli Magiſterium ibid.
Lapidum pretioſorum & metallorum ſo- lutiones aquis corroſivis peractæ in- utiles. 309
Laudanum Opiatum 140
in laudan. Opiat. animad. & ejus- dem vera præparatio 141.442
Leporis uſtio 413
Lohoch de Caulibus Gordonii 168
de Farfara 169
de Papavere Meſuæ ibid.
Paſſularum 170
de Pino Meſuæ ibid.
de Paſſul. & de Pino veræ præpa- rationes 170.171
è Portulaca ibid.
è Pulmone Vulpis ibid.
Sanum & expertum 172
è Scilla compoſ. Meſ. ibid.
è ſucco Scillæ Gal. ibid.
in illa animadverſ. 173
Lumbricorum præparatio 414

M.

Magnetis præparatio ibid.
in eandem animadverſiones 414

Magnetis præparatio eſſentiâ Martis an legitima, & virtutum ejusdem multiplicativa 383
Magnes trahit ferrum ab una, repellit ab altera parte ibid.
Magnes tritus omni ferè virtute, trahendi ferrum, expers ibid.
Magiſteria 447
Magiſterium Aluminis ibid.
Corallioram ibid.
Cornu Cervi ibid.
Cornu Cervi ab uſto cornu non diſcrepat 449
Jalappæ 447
ejusdem dextra præpar. 449
Sulphuris 443
rejicitur 450
Tartari Vitriolati 448
cenſura & vera præpar. 450
in Magiſteria animadverſiones 448
Mandibularum Lucii piſcis præpar. 413
Mantiſſa Hermetica 421
Manus Chriſti ſimpl. & cum Margaritis 191
Mel Anacardinum Azaravii 41
Mellis anacard. dextra præpar. 42
Mel Anthoſatum, cum ſuis animadverſ. & legitima præparat. ibid.
Mel Anthoſatum aliud cum annexis animadverſ. & artificioſa præpar. 42.43
Mel Emblicorum, cum animadverſ. 43
Mel Menthæ ibid.
ejusdem vera & dexter. præpar. 44
Mel Mercuriale ibid.
Mel Paſſularum ibid.
Mel Roſatum ſimplex ibid.
Meſuæ ibid.
iisdem additæ animadverſiones 45
Citratum, cum adjectis animadverſionibus & artificioſa præparatione ibid.
Laxativum 71
Mel Violatum 45
Solutivum 71
Menſtruum ſecretum pro Perlis & Coralliis, &c. 449
Menſtrua pro Extractis varia 126
Mercurius Coſmeticus, vel præcipitatus albus 457
Sublimatus ibid.
Subl. dulcis ibid.
Merc. Corroſivus legit. præp. 461
alius ibid.
Præcipit. & Turbith Miner. ibid.
Mercurius in duram ac ſolidam compagem ſublimatur, beneficio ſpirituum corroſivorum 426
Mercurius ſolus in inunctione vim ſuam exſerere debet 351
Mercurio aſſociata ad intima membra non penetrant 352
Metalla ineptè in aquarum deſtillationibus adduntur 309
Mezerei præparatio 413
Micleta Nicolai Myrepſi 260
Mithridatium Democratis 240
in Mithridat. animadverſ. ejusdemque legitima præparatio 242
Miva Cydoniorum ſimpl. Meſ. 49
legit. præparat. 50
Cydon. aromatica ibid.
ei adjunctæ animadverſ. cû dexterrima præpar. ibid.
Mixtura de Tribus 429
alia ibid.
alia ex ſpiritibus mineralibus 430
Morſelli Imperatoris cum fructibus 192
Mucilagines in Syrupi durabilem conſiſtentiam cogi nequeunt 24
Mumia quid ſit, quæq; olim fuerit, & an medicamentis dextrè admiſceatur 393
Myrrhæ præparatio 414

N.

Nitrum conv. deſtillandi methodus. 309
depuratum 451
clarificatum eſt Sal prunel. 454

O.

Obſtructiones Meſenterii, Hepatis & Venarum meſaraicarum, efflagitant medicamenta ſpirituoſa, non craſſas & feculentas medicinas 8
Oeſypi collectio, cum adjunctis animadverſionibus 415
Olea cocta & expreſſa 316
deſtillata 439
Olei lotio 415
in eandem animadverſ. 416
Olea expreſſa 327
Oleum coct. Abrotani 316
Abſinthii ibid.
Anagallidis ibid.
Anethinum 317
Aranearum Mind. ibid.

Index.

Ol. coct. Chamæmelinum 317.
de Capparibus ibid.
Caſtoreo Jacobi de Manl. 318
Cheyrinum Meſuæ ibid.
Coſtinum Meſuæ ibid.
è Croco Meſuæ ibid.
Cydoniorum ibid.
de Enula Meſuæ 319
ex Euphorbio Meſuæ ibid.
Hyperici ibid.
Jaſminum ibid.
Irinum ibid.
Liguſtrinum Meſuæ 320
Liliorum alborum ſimpl. ibid.
compoſit. ibid.
Convallium ibid.
Lumbricorum terreſt. ſimpl. ibid.
compoſit. 321
Mandragoræ ibid.
Maſtichinum Meſuæ ibid.
Menthæ ibid.
Moſchelinum Nicolai ibid.
Myrtillorum 322
Myrtinum ibid.
Nardinum comp. Meſuæ ibid.
ſimpl. ejuſd. ibid.
Nymphææ ibid.
Papaverinum ibid.
de Piperibus Meſuæ ibid.
Populinum Nicolai Al. ibid.
Ranarum ibid.
Reſolutivum ibid.
Roſatum vulgare 324
Omphacinum ibid.
compoſ. Meſuæ ibid.
Rutæ ibid.
Sambucinum ibid.
Sampſuchinum, i. e. Major. 325
Scorpion. comp. Meſuæ ibid.
magn. Matth. ibid.
ſimpl. Meſ. 326
Stomachale Cratonis ibid.
è Styrace ibid.
è floribus Verbaſci 327
Violarum ibid.
Vulpinum Meſuæ ibid.
Ol. expr. Amygdal. amararum ibid.
dulcium ibid.
Balaninum 28
Carthami ibid.
è granis Citri ibid.
Hyoſcyami ibid.
Laurinum ibid.
Ol. Expr. Seminis Lini ibid.
Nucis Indicæ 329
Nucum Juglandium ibid.
Nucis Moſchatæ ibid.
ſeminis Papaveris alb ibid.
è granis Pæoniæ, ibid.
nucleorum Perſicorum ibid.
ex Piſtachiis & Pineis ibid.
Seſaminum ibid.
è Vitellis ovorum 330
in Olea cuncta, tùm cocta, tùm expreſſa, & eorundem univerſam claſſem, animadverſiones: in quibus ſingulariter examinantur ſequentia, eorumq; veres parandi modus indigitatur, utpotè ibid.
Oleum de Caſtoreo 331
Jaſminum ibid.
Liliorum alborum compoſ. ibid.
Lumbricorum compoſ. 332
Maſtichinum Meſuæ ibid.
Moſchelinum ibid.
Nardinum ibid.
Papaverinum ibid.
de Piperibus ibid.
Populinum ibid.
Roſatum ibid.
Scorpion. Matthioli ibid.
Stomachale Cratonis 333
è Styrace ibid.
Olea expreſſa examinantur ibid.
Olea deſtillata 439
Ol. ſtill. Abſinthii ibid.
Angelicæ 440
Arantiorum ibid.
Caryophyllorum ibid.
Chamomillæ ex flor. ibid.
Juniperi ex baccis ibid.
Camphoræ Sennerti ibid.
Ceræ ibid.
Galbani Sennerti ibid.
Antimonii ejuſdem 441
Philoſophorum, ſeu de Later. ib.
Salis compoſ. Hartmanni ibid.
Saturni ibid.
Tartari Sennerti ibid.
Terebinth. ibid.
Vitrioli rubr. ibid.
In Olea deſtillata animadverſiones 442
Oleorum eſſential. deſtillandi modus verus ibid.

Opii correctio vera 114
Oxymel. compoſ. Meſ. cum annexa dextra præparatione 46
Diuret. D. Ambroſii Jung. cum annotat. 47
Elleborat. majus Juliani 71
in idem animadverſiones 73
Scilliticum Meſuæ, cum anim. 47
ſimplex Galeni, cum adjunctis animadverſ. 46
Oxyſaccharum compoſ. Nicol. 48
ſimplex 47
P.
Paſſulæ laxativæ, cum animadv. 83
ſiccæ 101
Paſta Regia, ſeu panis Martius 192
compoſi[illegible] ibid.
Paſta, quâ Scilla involuta fuit, venenata non eſt 219
Paſtilli pro Fumo uſitati 224
Pavor hominum venenum quoddam receptum multum exaggerare poteſt 273
Pelliculaarum ventric. Gallin. præp. 416
Philonium Meſuæ 261
Perſicum Meſuæ ibid.
Majus Roman. Nicol. ibid.
Tharſenſe Galeni 262
in Philonia cuncta animadverſ. ibid.
Pilarum marinarum torrefactio. ibid.
Pilorum Leporis uſtio. 416
Pilulæ quid 103
Pilularum inutilis abundantia eſt ibid.
verus & univerſalis conficiendi modus 105
Pilulæ de Agarico Meſuæ 103
Aggregativæ major. M 104
minores Meſ. ibid.
in Pilulas de Agarico & Aggregativas animadverſiones ibid.
Aloëphanginæ ſeu Arom. Meſ. 105
in eas animadverſiones & dextræ præparationes 106.107.108
de Aloëlota incerti Auth. 108
de Aloë Roſata ibid.
de Aloë & Maſtiche Nicol. c. an. ib.
de Ammoniaco Quercet. c. an. 109
Angelicæ, ſeu de Aloë & Rhabarbaro ibid.
in eaſdem animadverſ. 110
Arabicæ Nicolai ibid.
Arthriticæ Nicolai ibid.
Pil. Aſſaireth Avicennæ 111
Aureæ Nicolai ibid.
de Bdellio majores Meſ. ibid.
in has Pilulas animadverſ. ibid.
de Benedicta 112
de Caſtorio, cum animadverſ. ibid.
Cochiæ Rhaſis ibid.
de Colocynthide Meſuæ, cum an. 113
de Cynogloſsâ Nicolai ibid.
de Cynogloſsâ cum Caſtoreo ibid.
in utraſq; animadverſ. 114
de Eupatorio ibid.
de Eupatorio Meſuæ ibid.
Fœtidæ majores Meſuæ 115
de Fumaria Avic. ibid.
de Hermodact. major. Meſ. ibid.
de Hiera Picra Galen. 116
earundem vera præparatio ibid.
de Hiera cum Agarico, cum vera earundem præparat. ibid.
de Hiera compoſit. Nicol. 117
Hydroticæ ibid.
Imperiales incerti Authoris ibid.
Indæ Haly ex Meſuæ ibid.
de Lapide Lazuli 118
Lucis majores Meſuæ ibid.
Maſtichinæ Conſil. ibid.
de Mezereo Meſuæ 119
de. 5. generibus Myrob. ibid.
de Nitro Alex. Trall. ibid.
de Octo rebus, ſeu Octomeræ Nicolai 120
de Opopanace Meſuæ ibid.
Peſtilentiales Avicennæ ibid.
Ruffi ibid.
Felicis Plat. 121
de Rhabarbaro Meſ. ibid.
Sagapeno Meſuæ ibid.
Sarcocolla Meſ. ibid.
Sine quibus eſſe nolo Nic. ibid.
Stomachicæ Alkindi 122
de Succino Cratonis ibid.
in Pilulas de Hiera compoſ. Nicolai, & reliquas ordine ſubſequentes, uſque ad Pilulas de Succino Cratonis, animadverſ. ibid.
Pilulæ de Tartaro Quercet. ibid.
iiſdem annexæ animadverſ. & legitima præpar. 123
Turbith aureæ Meſ. cum anim. 124
Pineolatum Album 193
Viride ibid.

Pineo-

Pincolatum Vulgare 193
Plantæ balſamicæ, & ſiccioris naturæ, parum ſucci præbent 311. 312
Plantæ inodoræ & terreſtriores, ſimpliciter deſtillatæ, aquam ſaltem præbent elementarem 312
Plumbi uſtio, & lotio 416
Pomum Ambræ 222
aliud 223
Potus Hippocraticus 152
jucundior extemporaneus ſimplex ibid.
In Potûs Hippocrat. omnes animadverſiones 153
Præparationes quorundam Simplicium 402
Præparationes Radicum cum Aceto quomodo fieri debeant 165
Pulmonum Vulpium præparatio 417
Pulpa Prunorum 75
Tamarindorum, cum in Pulpas animadverſionibus. 75
Pulveres medicati 154
Pulveres purgantes ibid.
Pulvis contra Abortum 156
Adſtringens Galeni ibid.
Anonymus, ibid.
Bezoardicus Nicol. 157
elect. de Bolo ibid.
Cachecticus Quercetani 158
ad Calculum ibid.
alius ibid.
ad Caſum 159
Cholagogus ſimpl. ſeu Diagrydium Sulphuratum 155
Cholagogus inſuccatus, ſeu Diagrydium Roſatum ibid.
è Cineribus Avicennæ 159
Comitis de Warwich. 155
ad Dentifricia Moſchatus 159
Dyſentericus D. Langii ibid.
ad Dyſtociam 151
pro Epithemate Cordis 159
pro Epithem. Hepatis 160
Gryſeus Cæſaris contra Peſt. ibid.
Haly contra Phthiſin 157
Hyſtericus 160
contra Lumbricos 156
Marchionis, ſeu Epilepticus 160
ad Naſalia 161
Partum provocans ibid.
alius Helid. ibid.
Pleutiticus ibid.
Rubeus Cæſaris contra Peſtem ibid.
Pannonicus 162
Pannon. alter. ibid.
Saxonicus 163
Senæ præpar. Montagn. 154
Solutivus Magiſtr. Stockſt. 155
de Tribus 154
Stegnoticus D. Gutman. 163
Sternutatorius ibid.
alius delic. ibid.
Stomachicus D. Birckm. ibid.
ad Strumam Arn. de V. N. 164.
ad Suppoſitoria acut. 155
comm. ibid.
ſicca ibid.
Tartari Cryſtalli ſolutiv. 154
contra Vermes 156
Violarum odoratus 164
alius ibid.
pro Ulceribus gutturis ibid.
in Pulveres omnes animadverſiones 164
165
Purgantibus, ſive catharticis, cordialia commiſcere, non conſultum eſt 98
Purgatrix viſi in ſale fixo vegetabilium catharticorum non conſiſtit 129

R.

Requies Nicolai 262
Reſinæ non reſolutæ nil operantur, licet in magna doſi aſſumptæ ſint 132
Reſinæ Extractis dextrè commiſceri debent, & quomodo 129. 131. 132
Reſinæ Scammonii præparatio 450
Rob. de Agreſta 51
Berberis ſimpl. 52
compoſ. ibid.
Ceraſorum ſimplex ibid.
de Cornis ibid.
Cydoniorum ibid.
Cynosbati ibid.
Ebulinum ibid.
Junipetinum ibid.
Prunorum ſylveſtr. 53
de Ribibus utrumq; ibid.
Sambucinum ibid.
Veronicæ ibid.
in Rob de Cornis, Cynosb. & Juniperinum animadverſiones ibid.

Index.

Roborans medicamentum virtute ſuâ balſamicâ Spirituoſa non debet eſſe orbatum 9

S.

Saccharum Candum violatum rarò in Pharmacopoliis invenitur 69
Saccharum diſcrepat 1
Saccharum igne crematum ingratum fœtorem exhalat 217
Saccharum Penidii, ſi diſſolvi debet, in liquore, ab alio quovis puro Sacharo non diſcrepat 16
Saccharum Penidii ſolâ conſiſtentiâ durâ, in coctura acquiſitâ, ab alio Saccharo differt ibid.
Saccharum Penidii, ſi Syrupis additur, ſaltem precium ipſorum auget 24
Saccharum Pharmacopœorum Sal eſt 97
Saccharum Roſatum tabulatum 193
Saccharum Saturni ex diverſis rebus è Plumbo oriundis, paratur 454
Saccharum Saturni decocta vegetabilium præcipitat 348
Salia Chymicè præparata 451
Sal Abſinthii ibid.
  Coralliorum 451.454
  Ligni Sancti 454
  Prunellæ 451.454
Sal, ſive Saccharum, Saturni 452
  Tartari 452 454
Sal Theriacale Antiq. examin. 273. 274
Sal Viperinum quod ex Italia non temporis fertur, quid, & quale ſit 274
  Vitrioli vomitorium Salæ 452
Salis Theriacalis Quercet. correctio inutilis 274
Salis Viperini genuinus parādi modus 275
  fixati vires, uſus, & doſis 277
  volat. fixatio 276.277
  volatilis virtutes, uſus, & doſis 276
Salia fixa, vel Alcalia, Spiritus Vini non attingit 129
Salia fixa virtute Diureticâ, non Catharticâ, prædita ſunt 139
Salia Theriacalia compoſita ex Viperis varia 278
Salia Theriacalia Antiq. 270
Salia vegetabilia cryſtalliſandi methodus 453
Salium ingens differentia 129
Salium vegetabilium fixorum verus præparandi modus 452
Sanguinis Hirci præparat. 417
  alia 419
Sapo Moſchatus 224
  Venetus ibid.
  alius, albi color. ibid.
Scammonij præparatio 417
  reſinæ præparatio 450
Scillæ præparatio 417
  in eandem animadverſ. 419
Scoriæ ferri præpar. 417
Scorpion. uſtio ibid.
Semina uſitata Sacharo obducta 194
Semina Malvæ, Cydoniorum, Fœnugr. Lini, inepta ſunt pro Syrupis conficiendis 34
ex Seminibus mucilaginoſis virtus nulla extrahi poteſt, niſi ſimul extractâ mucilagine 31
Seminum mucilaginoſorum incluſio in nodulum, inter coquendum, perperam inſtituitur 31
Sericum an neceſſariò ad Confect. Alkermes ſumendum ſit 251
Serici crudi torrefactio 417
Seta, ſive ſericum, non ſincerâ granorum Kermes tincturâ, multò minus eorum puro ſucco, imbuitur, ſed diverſis rebus aliis inquinatur 33
Serpentes qui loco Anguillarum comederint 273
Serpentibus metum quendam indidit provida natura ibid.
Sief album, eum, & ſine, Opio 221
  Galeni ibid.
  Citrinum Meſuæ 222
  de Plumbo Meſuæ ibid.
  de Roſis ejuſdem ibid.
  de Thure Rhaſis ibid.
  Viride Antæi ibid.
in Sief, Collyria, & Suffitûs animadverſiones 225
Solutiones admittuntur 449
Sotirella parva 266
Species aromaticæ 174
  correctionis loco extractis ineptè adducuntur 131.132.135.136
Species Aromat. Caryophyll. Meſ. 174
  Aromat. Roſati Gabrielis 175
  Diambræ Meſuæ ibid.
  Dianiſu Meſuæ ibid.
  contra Apoplexiam 176

Spec.

Index.

Spec. Dianthon Nicolai 176
Diacalaminth. Meſuæ ibid.
Galeni ibid.
Diacinamomi Meſuæ 177
Confectionis Cordialis Al. Ben. ibid.
Cordiales temperatæ ibid.
Diacumini Nicolai 178
Diacurcumæ Meſuæ ibid.
Electuarii Ducis ex Nicol. 179
Diagalangæ Meſuæ ibid.
Electuarii de Gemmis calidi 180
frigidi ibid.
Confectionis de Hyacintho 181
Diahyſſop. Nicolai ibid.
Imperatoris 182
Diaireos Salomonis ibid.
ſimplices ibid.
uſiratæ ibid.
Electuarii Juſtini Nicol. ibid.
Dialaccæ major. Meſ. 183
Lætificant. Galeni, ibid.
Rhaſis 184
Confect. liberanris ibid.
Lithontrib. Nicol. 185
Diamargar. calidi ibid.
frigidi 186
Diamoſchi dulcis ibid.
Diapenidii Nicolai ibid.
Electuarii contra Peſtem Ferdinand. 187
Pler. Archont. ibid.
Diapraſſ. Nicolai 188
Diarhod. abbat. Nicol. 189
Roſatæ Novellæ ibid.
Diatrion Piper. Galeni 187
Meſuæ ibid.
Diatr. Santal. Nicol. 189
Diaſpolit. Galeni 179
Diathamar. Nicol. 190
Diatragacanthi calidi ibid.
frigidi ibid.
Diaxyloaloës Meſuæ ibid.
Diazingiberis Nicol. 191
Inciſæ Saccharo obductæ 193
ſive Tragæa groſſa ibid.
Species Aromat. præſtantiores continet Diſpenſat. novum 196
in Species omnes, & earum claſſem, animadverſiones 194.195
Sperma Ranarum ſponte reſolutum aquæ ejusdem præferendum 409
Spiritus compoſiti 426
Spir. ſimplices 413
Abſinthii 422
Aniſi 422
ardentes varii 425
Cephalicus 426
Ceraſorum nigror. 423
Diapente 427
examinantur 430
Euphraſiæ 427
Roſarum 423
Salis ibid.
deſtillatio cur difficilis 425
rarò purus invenitur ibid.
Nitri 423
Sulphuris ibid.
Tartari 424
genuinus 426
Theriacalis Camphorat. 427
Diatrion ibid.
Spir. Vini aptiſſ. menſtruum pro rebus catharticis extrahendis 126.129
à nonnullis perperàm damnatur, pro extractione Catharticorum 129
pro extractione rerum reſinoſarum aptiſſimus 126.128
Vitrioli 424
coagulatus 452.455
Cordialis Angeli Salæ 428
ventilatur 430
in Spiritûs compoſitos omnes animadverſiones 428
in Spiritûs ſimplices omnes animadverſiones 424
Spongiarum uſtio. 417
Squama æris nihil diverſum eſt ab ære uſto 403
Stypticorum vis in parte terreſtriori conſiſtit, & coquendo non exhalat 28
Styracis, & Ladani Reſinæ præparatio 236.237
Succi acidi deſtillationibus inepti 292
vegetabil. inhabiles ſunt ad extrahendas res reſinoſas 132
Suffitus Cephalicus 223
Communis ibid.
Delicatus ibid.
Suffitibus quæ perperàm addantur 225
ad Suffitûs res plurimæ ineptæ 217
Sulphuris vivi præparatio 417
inconveniens quantitas in calcinatio-

cinatione Vegetabilium inutilis & noxia 453
Syrupi alterantes 1
Syrupus quid ibid.
quam conſiſtentiam expoſcat ib.
de Abſinthio, & vera præpar. 2
flor. Acaciæ 54
acetoſitatis Citri 2
in eundem animadverſ. cum legitima præparat. 3
de ſucco Acetoſæ Meſ. ibid.
Acetoſellæ Meſ. ibid.
iisdem annexæ animadverſiones & dextræ præparat. 4
Acetoſus ſimplex Meſuæ ibid.
ejusdem dextra præparat. 45
Acetoſus compoſitus Meſ. ejusdemque dexterior præparat. 5
Acetoſus Diarhodon Meſ. cum animadverſ. & vera præpar. 5.6.
Adiantinus Fernelii, cum anim. 6
de Agreſta Meſuæ, cum anim. 7
de Althæa Fernelii, cum animadverſionibus ibid.
Aperitivus Magiſtr. Mind. eidemque additæ animadverſ. cum legitima præparat. 8.9
Arantiorum ſimpl. cum anim. 9
de Cort. Arantiorum, cum vera ejusdem præparat. 9.10
Florum Arantiorum, cum dexteriori præparatione 10
de Artemiſia, cum adjunctis animadv. & legit. præparat. 10.11
de Betonica ſimplex, cum legitima ejusdem præparat. 12
comp. & ejusdem vera præparat. 12.13
de Berberibus, cum animadv. 13
Borragine ibid.
Bugloſſo, cum animadv. ibid.
Byzantinus ſimpl. Meſ. 14
compoſ. Meſ. cum animadv. ibid.
de Calamintha Meſ. & ejusdẽ vera præparatio 14.15
Chamæmelo, cum anim. 15
Capillis Veneris ſimpl. ibid.
compoſ. c. a. 15
Carthamo, cum animadverſionibus notabilibus 54.55
ejusdem vera præpar. 56
Syr, de ſucco Card. benedicti, c. anim. 16
Cichorio ſimplex ibid.
Cichorio cum Rhab. eidemq; annexæ animadverſ. 56.57
Ceraſorum acidorum, cum anim. 16
de Cinamomo 17
in eundem animadv. & legitima præparat. ibid.
Coralliorum, cum adjunctis animadverſ. & dexteriori præpar. 18.19
Corticibus Citri, cum animadv. 19
Cydoniorum 20
Diaſereos Andernaci 57
in eundem animadverſ. cum meliori præparatione 58
Domeſticus, ſeu de Spina infectoria, cum dextra præparatione 59
Emeticus Angeli Salæ, eidemque annexæ animadverſ. 60
de Endivia ſimplex 20
Compoſitus, cum ſuis annotat. 20.21
de Epithymo Meſuæ, & in eundem animadverſ. notatu dignæ 61
Fupatorio Meſuæ, cum anim. 21
Farfara ibid.
Fragis 22
Fumaria ſimplex, cum anim. ibid.
compoſ. Meſ. 61
in eundem animadverſ. 62
Glycyrrhiza Meſuæ, cũ anim. 22
Granatorum dulcium ibid.
acidorum, cũ anim. 23
de ſucco Hederæ terreſt. c. anim. ibid.
florum Hyperici, cum animad. ibid.
de Hyſſopo Meſ. & eidem annexæ animadverſion. 23.24
Jujubis, cum animadv. 24.25
Limonibus, cum adjunctis animadverſionibus 25
Limon. vices Syr. acetoſit. Citri ſupplet ibid.
Lupulo ibid.
ſucco Meliſſophylli ibid.
Mentha major Meſ. cum anim. 26
minor Meſ. ibid.
ſucco Mercurialis, cum anim. 27
Myrtinus compoſ. Meſ. ibid.
in eundem animadv. not. 28
Nephrocatharticus Joub. ibid.
in eundem animadv. notab. 29

Syr. de Nymphæa ſimpl. Nic. 39
Nymphæa compoſ. Pedem. cum animadverſ. ibid.
Papavere ſimpl. Meſ. ibid.
Papavere compoſ. Meſ. c. an. 31
Papavere erratico ibid.
florum Paralyſeos ibid.
de floribus Perſicorum 62
Piloſella, ſeu Hiſpidula 32
ſucco Plantaginis ibid.
Polypodio 62
in eundem animadverſ. & legitima præparatio 63
de Pomis ſimplex Meſuæ 32
Pomis ad confectionem Alkermes expetitus, cum animadv. notab. 33
è Pomis Regis Sapor. Meſ. 63
de Portulaca Meſuæ 33
Praſſio Meſuæ, cum anim. 34
duabus Radicibus ibid.
quinque Radicibus ibid.
Rhabarbaro ſolut. cum anim. 64
Ribibus, cum animadverſ. 35
Roſatus ſimplex, cum anim. ibid.
Roſatus ſolutivus ſimpl. 64
in eundem animadverſ. 65
Roſatus compoſ. ſolut. Helleboratus, & eidem additæ animadverſiones, cum dextra præparatione 66.67
compoſitus ſine Helleboro, cum animadverſ. 67.68
ſolut. Quercet. cum an. 68
de Roſis ſiccis, cum animadv. 35
Rubo Idæo ibid.
Scabioſa 36
Scelotyrbicus, cum ſuis Annotationibus ibid.
de Scolopendrio Fernelii ibid.
Scordio ſimplex ibid.
compoſ. Mercur. 37
Sempervivo ſimplex ibid.
compoſ. cũ an. ibid.
Spleneticus Verbezii 68
in eundem animadverſ. 69
de Stœchade ſimplex, cum animadverſ. & legitima præparat. 38
Stœchade compoſ. Meſ. ibid.
Fernelii 39
Symphytho Fernelii ibid.
Lenitivus de Tribus 96
in eundem animadverſ. & dexterior præparatio 70
Syr. florum Tunicæ 39
de ſucco Veronicæ ibid.
Violatus ſimplex 40
compoſ. Meſuæ ibid.
Violatus ex ſucco florum ibid.
in eundem animadverſ. & dextræ præparationes 41
Violatus ſolutivus 71
Syrupus, ſive decoctum, Sacharo impregnatum rerum eſſentias extrahere nequit 20
Syrupi craſſi, & ad conſiſtentiam debitam cocti, inhabiles ſunt ad extrahendas ſpecies recentes, vel aromata 59

T.

Tæda aromatica 224
Tartarus peregrinis virtutibus imbui poteſt 465
Tartari; ad Magiſterium ejus conficiendum, neceſſaria depuratio 449
Tartari cremor, & Cryſtalli 462
verus parandi modus ibid.
frequentes ſolutiones ejuſdem virtutes diminuunt 462.463
Terebinthinæ coctio 417
Terræ Vitrioli edulcoratio an legitima & neceſſaria. 384
Theriaca Andromachi Senioris ex Galeno 227
Theriaca aucta à Medicis Romanis & Bononienſ. 237
in eandem animadverſ. 238
Theriaca communis ſeu Auguſtana 239
Diateſſaron Meſ. ibid.
in eandem animadverſ. 240
Theriaca Andron. in intemperie ventriculi frigida, aliiſq; inteſtinorum ſymptomatibus compeſcendis, præſtantiſſima eſt 232
Theriaca & Mithridat. perperàm deſtillationibus committuntur 290
in Theriacam Androm. D. D. Auguſtanor. procemium 226
in Theriacam Androm. animadverſiones, cum dextra & legitima præparat. 231
Theriacæ legitima præpar. 233
Tincturæ 438
Tinctura Coralliorum ibid.
examinatur 439
inconſtans 438

Tinctura

Tinctura Hyperici 438
in Tincturas animadverſiones 439
Roſarum ſiccar. 306
Tragæa groſſa cum Tabulatis 193.194
Aromatica uſitata 194
Trochiſci 107
difficilis triturationis ſunt, & quare, 209
de Abſinthio Meſ. 197
Agarico Meſ. 198
Agno caſto ibid.
Alhandal Meſuæ ibid.
eorundem legit. præparatio 216
Aliptæ Moſchatæ Nicol. 199
Trochiſcorum Aliptæ Moſchatæ ad precioſos ſuffitûs, & uſus etiam internos, dexterrimæ præparationes 216
Trofchiſci de Alkekeng. ſeu Halicac. 199
de Aniſo Meſuæ 200
Bechici albi ibid.
Bechici rubri ibid.
Bechici nigri ibid.
de Benzoi ibid.
omnes examinantur 217
Berberib. Meſuæ 200
Camphora Meſuæ 201
Capparibus Meſuæ ibid.
de Charabe Meſ. ibid.
de Corallio Nicolai ibid.
diacoralliu Gal. 202
de Croco Nicolai ibid.
Crocomagmat Damocr. ibid.
Cypheos Damocrat. ex Gal. ib.
Eupatorio Meſuæ 203
Gallia Moſchata Meſuæ ibid.
Gallia Moſch. & plur. alii, exam. eorundemq; dextræ præpar. traduntur 209
Gordonii 203
Hedychroi Andr. è Gal. ibid.
examinantur 209
Diajon, ſeu de Violis 204
de Lacca Meſuæ ibid.
Myrrha Rhaſis. ibid.
Pectorales cum Ambra ibid.
dexteriores 218
eorundem reſolutio ihid.
Ramich Meſuæ 205
Troch. de Rhabarbaro ibid.
Diarhodon Nicol. 206
de Roſis Rhaſis ibid.
Santalis ibid.
Scilla Galeni ibid.
examinantur 219
dia Spermaton Galeni 206
de Spodio, cum ſemine Acet. 207
ſublinguales completi contra peſtem ibid.
incompleti ibid.
alii præſtantiores, pro divitibus & pauperibus 219
odoriferi Moſchati præſtântiſſimi 220
de Terra ſigillata Meſ. 207
Tutia & Sulphure 208
Violis ſolutivi ibid.
Vipera Galeni ibid
Viperini veri quomodo parandi 213.214.
de Viperis accuratè ventilantur 209. & ſeq.
Viperini confortantes & Alexiphar. 214
alii confortantes & Alex. ibid.
in Trochiſcos, & univerſam eorundem claſſem, animadverſiones 209
Trochiſcorum compoſitiones plurimæ inutiles ſunt ibid.
Tryphera magna Nicolai 264
minor Phænonis 265
Sarracenica, cum anim. ibid.
Perſica Meſuæ 81
Turpethum Minerale 458
aliud Mynſichti 457
Tutiæ calcinatio 417

V.

Vegetabilia qua ratione deſtillanda 311
Vegetabilia plurima ſpiritum continent ſummè fugacem 2
Vegetabilia quædam incinerata exiguam præbent particulam ſalis fixi 312
Vegetabilium differentia, in deſtillationibus aquarum, ſcitu neceſſaria 283
Vegetabilium frigidioris naturæ genuinus deſtillandi modus 283.284
de Vegetabilium deſtillatione generalis informatio 284
& quare

Index.

& quare id fiat 453
Veſicarum Aprorum præpar. 418
Vina medicata 308
Vina medicata, ſive ſucci quidam, ex fructibus vegetabilium expreſſi, deſtillatiunibus planè non accommodata ſunt 314
Vini partes aëreæ ſpirituoſæ coquendo penitus exhalant 49
Vinum antiquum & generoſum perperàm decoctis Syruporum additur 26
Viperæ, Aſpides ipſæ & Serpentum omne genus nonnullis nihil nocet. 272
Viperæ, & animalia cuncta, parum, vel nihil, Salis fixi habent 277
Viperæ ex locis montanis & ſalubribus, non verò paludoſis oriundæ. in uſum Medicum eligendæ ſunt 210
Viperæ an Venenatæ revera, & ubinam conſiſtat eorum venenum 211
Viperæ dentes habent falcatos & longos, inſtar Apri 212
Viperarum differentia ratione ſexûs parvipendenda 210
Viperarum oſſa, cor, & hepar perperàm à confectione Trochiſcorum abarcentur ibid.
Viperarum correctio cum Sale & Anetho ventilatur 211
Viperarum morſus ſummè venenatus, & quare 212
Viperarum morſus cur morſu cæterorum ſerpentum & animalium pernicioſior ibid.
Viperarum pulveris dexterrimus & nunquam deſcriptus conficiendi modus 212
Viperarum pulvis Alexipharmacus compoſ. 213
Viperarum pulvis Alexiph. alius ibid.
Confortans ibid.
ex ſolis Cordibus & Hepatibus, ſive Bezoardicum animale ibid.
Viperina Eſſentia Alexipharmaca utiliſſima & Efficaciſſima 214
Viperina eſſentia alia 215
Viperinum pulverem qui ſumpſit, an ab earum morſu inpoſterum immunis ſit 272
Viperinum Vinum pro reſtauratione virium 215
Vitrum Antimonii legit. præparandi ratio, ſine additione 459
Vitrum Antimonii ut benè paretur, requiſita ibid.
Vitrum Antimonii Hyacinth. 457
Vitri Antimonii correctio adjectione aromatum, & aceti, malè inſtituitur 60
Vitrum Martis Croco Martis aperienti præfertur 459
Vitri uſtio 418
Vitriolum Veneris 403
Ultramarinum 414
Ungulæ Alcis præparatio 418
Unguenta 354
Unguentorum odoratorum ſecretus conficiendi modus 360
Unguentum Ægyptiac. compoſ. Magiſtr 334
in idem animadverſ. & dextrà præparatio 334 335
Ægyptiacum ſimplex Meſ. 335
Agrippæ ex Nicolai, cum anim. ibid.
de Alabaſtro, cum animadv. 336
vera præparatio ibid.
Album ſive de Ceruſſa ibid.
Camphoratum ibid.
in Unguenta de Ceruſſa, & alb. Camphor. animadverſ. & legit. præparationes 337
Unguent. de Althæa compoſ. cum anim. & vera præparatione ibid.
ſimplex 338
Anodynum, in utrumq; anim. ibid.
Apoſtolorum Avicennæ, cum dextra ejusdem præpar. 339
Aregon Nicolai ibid.
dexterior præpar. 340
de Arthanita majus Meſ. ibid.
vera præparat. 341
Aureum Meſuæ ibid.
de Bdellio Meſuæ ibid.
è Calce, cum animadv. 342
Citrinum ſeu Baſilicum ibid.
dextra præpar. 343
Clyſmaticum 1. & 2. ibid.
Comitiſſæ, cum animadverſ. 344
de Cynogloſſo 345
Fuſcum Nicolai ibid.
vera præpar. ibid.
ad Hæmorrhoidas ibid.
Infrigidans Galeni, cum anim. 346

Index.

Ungv. Jovis 346
de Liquiritia ibid.
Lithargyro 347
Lithargyro aliud præſtantiſſimum ibid.
Martiaton Nicolai 348
legitima ejusdem præp. 349.350
ad membra ex igne combuſta ibid.
aliud ibid.
ad membra peruſta gelu ibid.
in illa animadverſ. 350.351
Mercuriale, cum ſuis animad. notabilibus ibid.
Ejusdem vera præpar. 352
Nervinum, cum annexis animadverſionibus, & vera præparatione 353
Nicotianæ, ſeu ex Tabaco 354
Nihili ad oculos 1. & 2. ibid.
Pectorale, cum animadv. 354.355
Diapompholygos, cum anim. 356
Pomatum ibid.
aliud ibid.
In eadem animadverſ. & dextr. præparat. 357
Populeon ibid.
Potabile, cum animadverſ. 358
ex Rhamno & Frangula, cum animadverſ. ibid.
Reſumptivum Fernelii ibid.
Roſatum Meſuæ 359
dextra præparat. ibid.
Rubeum, ſive de Minio camphoratum 360
ad Scabiem ibid.
ad Tineam, cum animadverſ. ibid.
de Succis Arantii 361
Tutia Nicolai, cum animadv. ibid.
ad Vermes 362
Violatum, cum animadv. ibid.
ad Verrucas, ſeu carunculas in meatu urinario ibid.
Viride Reginæ, cum animadverſ. & legitima præparatione 363.364

Z.

Zingiberis laxativum. 102

FINIS.

APPENDIX
AD
ANIMADVERSIONES
IN
PHARMACO-
POEIAM AUGUSTANAM,
EJUSQUE ANNEXAM
MANTISSAM,

IN QUA

Quæ in illis aliquanto forſan obſcuriora & manca viſa ſunt, tantò dilucidiùs & enucleatiùs expanduntur, & perſpicuis notis illuſtrantur, ut non ſolùm ad priorum exactiorem notitiam facere, ſed novis inſuper ſecretioribusque remediis, & doctrinis affatim adaucta, Philiatrorum gratiæ eſſe poſſint.

operâ & ſtudio

EJUSDEM AUTHORIS
JOANNIS ZWELFERI
PALATINI, M.D.

Digitized by Google

SERENISSIMO, POTENTISSIMO PRINCIPI,
DOMINO DOMINO

LEOPOLDO
HUNGARIÆ
ET
BOHEMIÆ
REGI

ARCHIDUCI AUSTRIÆ,
DUCI BURGUNDIÆ, STYRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ, ET WIRTENBERGÆ, &c.
COMITI TYROLIS, &c.

NOviter in Medicæ artis cenſuram prodeunti labori meo, ut publici favoris viam benignitate Regiâ aperias, facilè exorari TE ſines, REX SERENISSIME POTENTISSIME: Tu enim clementiâ illâ DOMUI AUSTRIACÆ innatâ, non poteris non dignari clientem, qui ad votum TUUM, juxta illud, Suprema Lex Salus populi eſto, avidisſimè conſpirat; dum errores

circa genuinam componendorum & præparandorum medicamentorum Methodum paſsim committi ſolitos, quibus populus in diſpendium æris & valetudinis ſæpè ſæpius præcipitatur, in lucem omnium profert, detegitque, ut hac etiam in parte ſubditi Tui feliciùs vivant. Quod verò audaciore fronte in MAJESTATIS TUÆ conſpectum ſe ſiſtere, & ad virtutis AUSTRIACÆ pluribus, faxint Superi! coronis laureandæ, tholos ſuſpendi geſtiat opella hæc mea, eo optatu, ut reperiat illic aſylum, & ſub REGIIS anciliis tutamen contra tot apertam hâc in causâ veritatem cum juge orbis allatrantium Zoilorum odium & invidiam, non opus erat incitamento alio, quàm quòd primâ editione apud SERENISSIMI FRATRIS (invidentibus Terræ Cœlis tantum theſaurum, ideoque inter indigetes ἐν τοῖς ἁγίοις tranſpoſitum) Regiam Clementiam non paſſa repulſam, Succeſſori per ſingularem Numinis providentiam ſapienter Nobis proviſo totam ſeſe debere humillimè proteſtetur, agnoſcatque eodem tramite ſibi tendendum auctæ, quô præiverat antè. Quapropter hanc opellam meam auctam, dum ad REGIUM obſequium reverenter demitto, eamque in debitæ ſubjectionis teſſeram clementiſsimè recepi & foveri exopto, ſimul etiam indefesſis precibus

cibus

cibus Regem Regum, ut MAJESTATEM VESTRAM, AUSTTIACÆ DOMINATIONI FIRMAMENTUM, ſubditis Principem, Orbi toto & generi humano Delicias, longævâ felicitate perennare jubeat, & conſervare dignetur humillimè oro, addito eôdem, quo priorem dedicationem concluſeram voto,

Ut Regna adjungat Regnis, nova Sceptra Coronis!

REGIÆ MAJESTATIS
VESTRÆ

æternum devotus

JOANNES ZWELFER.

PRÆFATIO.

BENEVOLE LECTOR.

QUi iſtis temporibus, neſcio quo genio, malè perſuaſi arbitrantur, ſaluberrimam præparandorum & componendorum medicamentorum artem à Veneranda antiquitate ut inventam, ita ſatis excultam ad id faſtigii exſurrexiſſe, ut qui ei aliquid conatur addere, is cum Gigantibus impiam Cœlo monomachiam movere dicatur; ſed, hic & nunc Jovi Statori aram ponendam, nec cogitandum de plus ultra, & omninò Veterum veſtigiis inſiſtendum; Illi, inquam, non exiguam ingerunt Rei Medicæ injuriam, dum recentioribus ingenii ſui divino igniculo ſuſcitati fœtum, in publicum emolumentum conferentibus, litem movent; à qua tamen immunes & abſolutos eſſe jubent Galenum & Arabes, quorum hi in Galenum, iſte in Hippocratem additamenta, id eſt, eandem culpam committentes, fecerunt. Profectò ſi & hi ætate ſuâ ſimiliter ſenſiſſent, næ, vix umbram veritatis haberemus, ipſa veritate in putei fundo, ſeu ignorantiæ tenebris adhuc immerſâ. Erat nimirum ſeculo Hippocratico Medicina embryonis inſtar, à divino Sene veluti recens concepta, rudi membrorum adumbratione confuſa, quam dein, veluti urſi partum informem, Galenus, Hippocraticæ Majeſtatis aſſertor, lambendo, id eſt, libris de Compoſitione Medicamentorum & aliis, paulò diſtinctiorem reddidit & perfectiorem; ita tamen, ut & poſteris Arabibus Mauritanisvé locum reliquerit minimè anguſtum, ſuæ etiam ſegetis meſſem in horreum medicum convehendi. Cùm enim apud Hippocratem & Galenum vix audias præter Peplium, Colocynthidem, Eſulam, Veratrum & ſimilia extremarum quaſi torturarum inſtrumenta, quorum uſus tot præcautionibus vix ſatis circumſeptus etiam peritis adhuc horrori eſt, iſti Arabes locuplete benigniorum remediorum ſuppelectile rem medicam ditârunt auxeruntq́; : undè quòd incognitam Rhabarbari radicem ſciamus purgare flavam bilem ſuaviter; Sennæ folia ſine querela eſſe vacuando humori atro; Laricis fungum Agaricum ad phlegmaticam ſaburram non violenter evertendam dicatum; Saccharum, Mannam, Caſſiam, & ſexcenta alia Pharmacopolii pyxides eleganter non minùs quàm abundè diſtinguere, totum experientiæ eorundem debemus, qui, quæ in Veterum mentem haud deſcenderunt, labore im-

probo

probo aperuerunt, ſuis vigiliis priorũ induſtriam ſuppleverunt, &, ut paulò jucundiora remedia extarent, effecerunt. Sed quid hæc noſtra cõmemorem? quis illorum vel aquæ Roſaceæ ſaltem eleganter deſtillandæ rationem tradidit? quis Olei Still. Eſſentiæ genuinæ, Magiſterii veri & ſimilium artificium literis conſignavit? Undè meritò ſentiendum, multa illos ſciviſſe, plura latuiſſe. Etenim Deus ſuorum bonorum in tempore, pondere & menſura pro ſanctificantis ſuæ voluntatis bene-placito Diſpenſator juſtiſſimus non totum ſeſe in codices Veterum (ut araneus telam ſuam,) exhauſit, quin huic & futuris ſeculis quædam reſervaverit. Conſideremus porrò & oculis noſtris ſubjiciamus præparationes antiquorum, quid aliud ſunt, quàm externas tantùm ſordes abradere? ſuperficietenùs impuritates abluere? noxias qualitates Sacharo & Melle (ad palati ſolummodo decipulã; quicquid interim contractô præcordiorum horrore & nauſeâ ſentiat ſtomachi Oeconomus) non dico corrigere, ſed duntaxat fuco quaſi oblinire? Coquus certè, qui animalium interanea ſincera, id eſt amurcâ fecum adhuc fœta, tetro eorum ſapore per multitudinem aromatum tantiſper ſopito, & fœtore per Ambræ Moſchiq; ſuaveolentiã ſuppreſſo, menſæ tuæ apponeret, multis ſtultus hic Magirus vapularet. Quod ſi morbo decumbentibus (ne, quod animo ſtat minuere, plus generetur excrementi, neve hebetiores ad ſolidioris cibi concoctionem imparesq; vires penitus opprimantur) exhibemus non cibos ſanorum trituratorũ modò coctos, ſed abjectis ſiliquis in Conſula, Conſummata, aut Gelatinas redactos offerimus, cur idipſum operâ nõ minùs neceſſariâ non liceat in præparatione medicamentorum? Undè Galenus cùm animadverteret, naturam à primo generationis exordio, & in ipſo matris utero ſpagyricam therapiam exercere, & per varias alimenti jam aſſumpti metamorphoſes, antequam in deperditæ ſubſtantiæ locum, optimam etſi minimam illius portionem noſtri corporis partibus adjungit, in ventriculo, hepate, corde, pulmonibus, arteriis, venis, & ſingulis deniq; partibus, tanquam variis digeſtionum culinis, multiplicem inutilium ab heterogeneis partibus perficere ſeparationem, intimo animi voto exoptavit ſimia & imitator fieri naturæ. Viderat ſagaciſſimus ſalubrium Indagator, ſimplicia medicamentorum corpora, quemadmodum nobis à natura ſuppeditantur, non pura, ſed compluribus excrementis miſta; ſæpè in unius medicamenti corpore, ſub unâ quâdam communi formâ plures partes eſſentiales diverſarum virtutum, non à naturâ ſed ab arte naturam perficiente, ſeparabiles contineri, ſæpè qualitates ſibi invicem, aut naturæ noſtræ manifeſtâ vel occultâ antipathiâ peculiariter adverſas, & nõ rarò plùs mali in medicamento, quàm in morbo latere: idcircò propter inconvenientẽ facultatũ compoſitionẽ certas noſtri corporis partes lædere vel juvare, neq; ſemper crudũ & integrũ ſimplex quibusvis individuis poſſe adhiberi, ſtimulo ſciẽdi cõpulſus, *1 Simpl. 17. ſcripſit, ſe promptiſſimè omnia pericula ſubiturum, ſi quam machinam vel artem poſſet invenire*, (de aceto loquens) *ſicut in lacte contrariarum partium, fieri co-*

aguli,

aguli, & butyri ſeparationem inſtituendi. At facili ſanè negotio Galenus hujus voti compos fieri potuiſſet, ſi ea, quæ de Theriaca ad Piſonem c.18. ſcripſit, ad elegantiorum medicamentorum præparationem transtuliſſet, cum dixit: *Ignis multa efficit meliora, & interdum latentem rerum naturam detegit, quædam etiam, in quos volumus uſus, ignis apta reddit. Aurum quippe igne à nobis examinatur, & hoc pacto purum ab impuro ſeparatur: Nonnulla quæ nutrimenti cauſa ſumimus, igne nobis idonea redduntur: Panis & pecudum piſciumq́, carnes, quamdiu cruda ſunt, non appetuntur, at ubi cocta fuerint, etiam in nutrimentum cedunt. Deniq́, multa reperiuntur ad ſtructuram medicamentorum attinentia, quæ, donec priſcam ſuæ naturæ rigiditatem ſervaverint, acerrima ſunt & corporibus inimica, ignium autem virtute temperata, nobis idonea fiunt.* Sed Pyrotechniæ laboribus deterritus in vulgaribus ſubſtitit, & non ſolùm ingratum, ſed etiam agoniſticum catharctici hauſtum exhibuit, quo paulò delicatior æger, viſô etiam vix poculo, ſolâ nauſeabundâ ſaporis & odoris phantaſiâ exhorreſcens, & quaſi aliquâ vi magneticâ concitatus ἄνω καὶ κάτω, ſusque deque quicquid intra ventriculum boni malique nullo diſcrimine continetur, eructat; dum interim hodierni temporis Medici, ingenioſo Pyrotechniæ beneficio, ad omnium morborum genera, non ſolùm è familia plantarum & animalium, ſed etiam è mineralium & metallorum regno, ſaluberrima morborum remedia, parvâ & jucundiſſimâ ſaporis doſi promptiſſimè in actum deducenda, veteribus penitùs ignota adinvenerunt: Ex quibus feroci purgantium veterum impetu valere juſſo, in ægrorum incomparabile ſolatium gratiſſimæ potiones concinnantur, & per prudentem ſimplicium præparationem artificioſam eorundem compoſitionem, guſtûs, odorisq; lenocinio, doſis parvitate & operandi celeritate antiquorum nauſeabundis formulis jucundiſſimâ permutatione ſubſtituuntur. Nec dum tamen exhauſta eſt omnis nova excogitandi & præclara inveniendi facultas. *Multum egerunt, inquit Seneca, qui ante nos fuerunt, ſed non peregerunt: multum adhuc reſtat operæ, multumq́ reſtabit; neq́, ulli nato poſt multa ſecula præcidetur occaſio aliquid adhuc adjiciendi.* Hinc cùm tanta Diſpenſatoriorum & Pharmacopœiarum farrago ſit, ut pleraq; talia volumina tenebris potiùs opprimenda, quàm nova in lucem videantur edenda: Et prætereà haud pauca in illis omiſſa, plurimaq; perperam tradita ſint; Idcircò volui & ego, cùm in præmiſſis *Animadverſionibus*, tùm *hac Appendice* meas adinventiones ex vera ratione & experientiâ conſcriptas, nemini tamen adhuc viſas vel animadverſas ad ſolatium deliciumq; generis humani Doctorum Virorum cenſuris & examini ſubjiciendas in publicum orbis theatrum proferre. Et licet etiam *præmiſſæ in Pharmacopœiam Auguſtanam Animadverſiones* non paucis fortè in arte peritis ſufficiant, ut juxta illarum regulas compoſitiones impoſterum concinnè conſcribere, nec minus dextrè & artificioſè elaborare, queant: Verùm, cùm etiam ſint non pauciores, qui mentem meam

non-

nondum intimiùs advertant, ſeipſos ſiniſtro judicio ; quod ſæpenumerò inaudire oportet, prodendo, ac præterea plurima neceſſaria notatuque digna reſtent adjicienda, propterea ratus ſum, me non ineptè facturum, ſi præmiſſis Animadverſionibus, ubi fortè alicui obſcuriores videntur, lucem clariorem adferam, adjunctis rationibus perſpicuis, monitiones illas & regulas ad amuſſim rationis Phyſicæ & experientiæ directas, imò unicè neceſſarias eſſe ; Et tandem quæ manca & rudia quaſi manſêre, plurimis remediis ſecretis, aliisque ſcitu haud indignis excolam. In quibus omnibus ſi quidpiam in proximi commodum, cujus utilitati me ſemper devinctum agnoſco, excogitatum intellexero, utrique noſtrûm gratulabor : Si verò meliora noſti Lector candide, ea citra ſarcaſmum & livorem communi ægrorum ſaluti candidè etiam communica, & ex meo voto ſemper vive felix, donec vivas Mannâ & Melligine tangas.

NOBILIS, EXCELLENS, AC EXPERIENTISSIME DOMINE DOCTOR SALUTEM!

Liceat mihi, Amice nominibus multis venerande, tui Te promiſſi admonere; quanquam enim Animadverſiones tuæ in Pharmacopœiam Auguſtanam editæ, luculenter ſatis aperiant errores, hactenus in præparatione medicamentorum, damno totius rei medicæ non minimo commiſſos, & detegant, ut non Pharmaceuticæ tantùm Tyro, ſed etiam divinæ Hygiiæ ſacris jam initiatus practicus (& fortè nonnemo Veteranorum) ex ſalebroſis errantium mœandris in viam regiam, ad genuinam nimirum componendorum & præparandorum medicamentorum methodum, conſultis Naturæ abditis & penetralibus intimioribus, reduci queant, multisq; etiam in vitam ſufficiant, quas jamtum in Æſculapii templo Appollineis tholis affixiſti tabulas, perſpecturis in illis, quid dediſcere, quid addiſcere oporteat: quia tamen animus humanus nullius unquam doctrinæ menſurâ (ſolo Deo ſummo bono in longum latum & profundum explendus) expleri poteſt, unde is millenarum artium & ſcientiarum quàm latè illæ etiam pateant, ambitu haud coërcibilis fertur plus ultra, ſemperq; reſtat in raſa mentis noſtræ tabula, quædam quaſi ignorantiæ labes & macula, quæ unius cujusdam eruditionis ſapone detergeri, & uno aliquo ſcientifici habitûs penicillo deleri opus habeat. Id ipſum ipſe innuiſti, dum emblemati Pharmacopœia Regia adnexuiſti Aucta redibo, *quod promiſſionis certæ vice plures mecum accepêre. Quidquid igitur eſt, cum hæc ipſa epigraphe documento mihi ſit, omnem Te tuam ſcientiam & naturalium rerum cognitionem in Animadverſiones nondum exhauſiſſe, liceat mihi (inquam) tui Te promiſſi admonere, & pro multis intercedere qui augurio haud vano pollicentur ſibi ea, quæ quivis in arte nondum Magiſter deſiderare poteſt, Te augmenti aut mantiſſæ loco in publici commodi favorem libenter & candidè conferre velle, & ubertim etiam collaturum. At forſitan deterret ingratorum multorum malevolentia? aut jejunum Zoilorum judicium? aut etiam truculenta in ipſam* (*ut audio & doleo) vitæ tuæ perniciem jurata invidia? quæ philautiæ lenocinio ſibi adulatrix omne, quod non ſuum, reprobat. Sed, nullus*

Juſtum & tenacem propoſiti Virum
Error Priorum prava jubentium,
Nec vultus indocti Magiſtri
Mente quatit ſolidâ; quin immò

allatrent præſidem noctis Phœben canes, dummodò illa triſtibus Viatori tenebris non eripiat iter facienti veſtigia, ringantur Zoili ilia, inteſtina Momi crepent,

pent,

pent, dum Tu bonis, aut ſi mavis (ſic Sol ſuper bonos & malos, triticum & zizania, lucem ſpargit) omnibus non deneges illa, quæ omnibus commodo, totiq; rei medicæ ornamento, Tibi etiam merito honori futura ſunt. Perge igitur tam genio tuo, quàm generoſo ſcripta tua ex condigno aventium popyſmate concitatus, labore improbo, per Virtutis ædem in Honoris templum juſto gradu conſcendere. Id eſt, revide Animadverſiones tuas, augmentoq; liberali in ſomnium noctium vigilias, & antelucana tua opera ſuaviſſimos fructus ipſis Heſperidum pomis apud Bonos omnes gratiores, quia pluribus quæ videre contigit ſcriptis meliores in penum medicam Condus Promusq; ſolertiſſimus reconde palato inſerrituros eorum, qui jam doctrinæ tuæ ambroſiâ ebrii nôrunt, quàm diſtent æra lupinis, & quàm artificium tuum componendorum & præparandorum medicamentorum differat à culinariis vulgi decoctionibus & præparatis, facq; demum, ut ne concreditum Tibi deſuper talentum fœnori in Medico Apollinearum Myſtarum amphitheatro exponendum, eôdem quo corpus tumulô defodi & contegi velle argui poſſis, & meritò traduci. Hoc de & à Te expectant omnes boni; ſi quos verò ut per multi ſunt indignos reputes quibus tam pretioſas margaritas ante pedes projicias; memineris tamen, præſtantius eſſe paucis Bonis placere, quàm errantium multitudini abblandiri & adulari: nullius igitur contemptûs machinâ, & ab inſanioribus tantummodò artisq; ignorantibus vibrari ſolitâ dimotus, nullius contrariâ authoritate deterritus, aude edere tua, vel hac ſolâ ratione quia digna. Sic officium tuum Tibi probabis, bonum erroneæ ignorantiæ monſtrô devictô certamen certabis, fidem, quam meliore Tui parte hoc eſt ingenii fructum rei medicæ debes, ſervabis, ut de reliquo maneat Tibi corona gratitudinis repoſita, in ingratæ poſteritatis animo, quo nominis Tui fama transſcribatur in memoriam Orbis ſempiternam, ita voveo, & Te benè in noſtrum commodum valere cupio.

Nomini tuo

obſequiosè devinctus

Olomucii Marcomannorum metropoli. pridie Kalendas Aprilis 1656.

Joannes Chryſoſtomus Irmler, M. D. Inclytorum Ordinum Moraviæ Medicus Provincialis.

I.

VNa tuebatur primum natura ſalutem;
Præbebat cœnam fagus & unda brevem.
Ingenioſa graves gula morbos intulit ævo,
Et Venus ignoto traxit ab orbe luem.
En novus hinc medicis crevit labor, & nova cura:
Vix mens naſcenti, vix manus apta, malo.
Hinc vaga ſeplaſiæ titulis faſtigia ſurgunt:
Simplicitas, Coö quæ fuit antè, jacet.
Non ſua vis herbæ, medicus nî ſurrogat aurum,
Antidotumq; novam, ſeu thymiama crepet.
At bene ZWELFERUS, nunc alter in orbe Machaon,
Paucis naturæ conſuluiſſe docet.
Credite tradenti quæ vidit: cedite vero,
Cuî caput ac fidei dux oculata manus.

Johannes Rhodius,
Patavii.

Nobili & Excellentiſſimo Viro
Domino
JOHANNI ZWELFERO, Med. Doctori Celeberrimo,
cùm magno PHARMACEVTICES Bono
APPENDICEM meditaretur,
In hactenus non ſine Eruditiorum applauſu
edita.

DUm Chemicos iterum luſtris ZWELFERE receſſus
Et VERI & RARI quid ſit in Arte aperis,
Pharmaca quâ Curâ, quâ ſint quoq; lege paranda,
Queîs ægrotantûm ſtatq; caditq; Salus;
Falſa ideò abſcindis, vera addis, manca reſarcis,
Sicq; novum & prorſus nobile condis opus,
Accipe quam laudem ſuper his ferat ipſus APOLLO:
ZWELFERUS verè eſt nunc MEDICUS MEDICIS!

Egregio VIRO, deq; univerſa Pharmaceutica Meritiſſimo
Lmq; in benevolentiæ fidem ſcripſi
Joël Langelott. D. Sereniſs. Holſatiæ Ducis Regentis Archiater.

Seilicet

III.

Cilicet hîc iterum ratio vulgata parandi
 Pharmaca longinquum migrat in exilium;
Atque Auguſtanus, medicamina plurima tradens,
 Denuò luce nitet ſplendidiore liber.
Zwelferi ingenio res hæc accepta ferenda eſt.
 Indè libro optatus redditus ille nitor.
Gratius eſſe poteſt Medicis nihil, & nihil ægris,
 Quàm ſi expertâ habeant pharmaca facta manu.
Talia Tu, Zwelfere, paras, hinc Induperator
 Conſortem Ipſe aulæ Te facit eſſe ſuæ;
Hinc Medici atque ægri æternùm meritas Tibi grates
 Dicent, hinc nomen fama canent & anus.

Excellentiſſimo Domino Autōri,
Fautori & Amico veteri

*gratulabundus appone-
bat*

Leonhardus Krüger / *Med. D.*
Reipub. patriæ Lüneburgenſis
Phyſicus primarius.

IV.

Urea tradiderant Graci pracepta medendi,
 Dura ſed illepidis pharmaca miſta modis.
Mutarunt Arabes. Medicinæ gratia crevit,
 Atque bibicupido maluit ore Salus.
Multa tamen deerant, quæ poſtera contulit ætas,
 Et Germanorum certus ubique labor.
Nec ſic perfectum eſt. Ipſi ſibi Copia paſſim
 Obfuit, audaci crevit ab arte malum.
Quæ bona ſunt Virtus legit, & confirmat in uſu,
 Paucaq́, quæ præſtant, qui ſapit arma probat.
Artis dimidium eſt cauſas aperire latentes,
 Et dare, quæ pollent, optime dimidium eſt.
Qui dextrâ, ZWELFERE, vales, qui pectore docto,
 Cui morem rerum flamma magiſtra gerit,

)()(3 *Per*

Per Te nunc capiunt proprias medicamina formas,
Per Te nunc ægris totus Apollo placet.

J. ZWELFERO,
Clariſſimo & feliciſſimo
Hygiæ Antiſtiti,
Ob virtutem & merita,
Amicitiæque inſuper & memoriæ
cauſa,

Applaudit Hamburgi
Michaël Kirſtenius,
Ph. & Med. E.

M. Auguſt. A. C. clↄ Iↄc LVI.
cujus rei
Hoc qualecunque monumentum
eſto.

V.

Nobili & Clariſſimo Domino Joanni Zwelfero, Philoſophiæ, & Medicinæ Doctori Eximio, nec non Sacræ Cæſareæ Majeſtatis Medico Aulico.

Linea ſi deducta manum diſcernit Apellis,
'Aut forris forti noſcitur ungue Leo:
Conjicient Zwelfere tuum cum Pallade cuncti
Eſſe parem ortum, te progenitumq; Jove,
Cujus in arcanis tam dives ſcriptus es Hæres,
Cœperis ut noſtrum his nobilitare ſolum,
Tot Machaonicum Sydus jam nubibus exul
Errorum, auguſtâ Luce redire jubes;
Dicere ut attentem, quod ſerpens Æneus ille,
Hac videatur humo redditus arte Tuâ.
Quem populo Moſes divinâ lege locâret,
Spicula conſpectus qui tulit atra ne is
Fictum damnatur cunctis, quòd fecerit una
Glauco longævos herba comeſa dies;
An Zwelfere Tuo non ſit medicamen in Horto
Contra vim mortis, ſub dubio eſt meâ lis.
Tali ergò te fama vehat virtusq; volatu
Quali Rex ales fertur ad alta poli.

non

Non mollem ille viam poſthac proclamet ad aſtra,
Zwelſerum virtus jam ſuper aſtra tulit.

Arti Tuæ & Gloriæ

addictiſſimus

Fridericus Müller à Lövvenſtein,
Illuſtr. Inferioris Auſtriæ Statuum p. t.
Pharmacopœus.

VI.

SIc Zvvelſere probas, quantum illa cupido ſciendi
Rebus in abſtruſis, & quid ſolertia poſſit,
Quid proſit docilis. Meſſis viceſima retrò eſt,
Ambos una domus cum nos ſtudiumq; teneret
Pharmaca miſcendi, quam tum mirabar in artis
Te Chymicæ non vulgaris penetrare receſſus?
Et mage eam curam poſt abripuiſſe per omnes
Te totum medicinæ partes. Attamen hic jam
Deſino mirari: Ingenium ſublimia ſemper
Spirabat. Sic namq; Tibi exhaurire Galeni
Stabat opes, nihil intactumq; relinquere agendum.
Teſtis adeſt ſtudii felicis pharmacopœia,
Quam nuper dederas, opus inclytum & utile multis,
Quod memini (taceo plures) par nobile fratrum,
Summum Slegelium, magnum quoq; Dietericum,
Quorum nomen honos, laudes poſt fata manebunt
Arti dum pretium fuerit celebrare rotundo
Ore; quod elogium artificum tibi paginam utramq;
Conficiet. Nunc excellens operi ergo quod addis
Laude pari dignum, atq; animos æquabit olympo.

In priſtini amoris, & nunquam non
probati candoris reminiſcentiam
applaudit

Johannes Kramer, Pharmaco-
pœiæ olim artis Studioſus, nunc
Materialiſta Hamb.

Sonnet

VII.

Sonnet.

WAr das / Herr Zwelfer / dir im Sinn / da du vor Jahren
Die ſchöne Bücher mit den Büchſen gleich geehret/
Und bald von einem zu dem andern dich gekehrt /
Daß du die rechte Griff uns möchteſt offenbaren:
Es iſt dir auch geglückt: Nun können wir erſparen
Viel zweiffelhaffter Müh / weil dieſes Werck uns lehrt /
Was mancher lange Zeit vergeblich hat begehret.
Durch dich ein lehrſam Kopff kan werden bald erfahren.
Das iſt der Artzeney-Kunſt recht geholffen auf:
Urtheilen / wies ſeyn ſoll; nicht nach gemeinen Lauff.
Die Nachwelt/ ſo ſeyn wird / die wird es dir Danck wiſſen/
Daß du dich dran gemacht; Ja glaube / daß ſchon ietz
Zu heben deinen Ruhm biß an des Himmels Sitz
Der Apothecker und der Doctor ſind gefliſſen.

Seinem alten Freund zu Ehren und Gefallen
ſandte dieſes aus Lüneburg

Bartholomeus Hecht/
Apothecker.

1.87

APPENDIX
AD
ANIMADVERSIONES
IN
PHARMACOPOEAM AUGUSTANAM,
EJUSQUE
ANNEXAM MANTISSAM.

ADDITIO AD CLASSEM PRIMAM, DE SYRUPIS ALTERANTIBUS.

QUòd Medicamentorum plures compoſitiones veteratâ conſuetudine in publicis pharmacopoliis proſtent, licet de illis intra annum vix præſcribatur uncia aut drachma, haud minima hucusque Pharmacopœorum fuit querela: Namque facilè advertere eſt, ſumptu non exiguo pro ſuperfluis plurimas fieri expenſas, ità ut cui Pharmacopœo copia æris facti non ſit, totus illis exhauriatur, impos ad magis neceſſaria futurus. Inter tales compoſitiones primum, ordine & multitudine inutili, tenent locum Syruporum alterantium haut pauci, qui vel rariſſimè à Medicis in uſum trahuntur, ſive iï tradantur oblivioni, ſive quòd, cùm copiam Sacchari ad ſui conſervationem, quâ incorrupti in unum vel alterum annum durent, requirant, nauſeabundam & vel inſalubrem conſtituant medicinam. Proindè, licet is ego non ſim, cui data ſit poteſtas reformandi pharmacopolia, omninò tamen conſultum, & è rebus Medici, Pharmacopœi & Ægri bonis eſſe firmiter aſſevero, præſtare, carere pluribus compoſitionibus, quæ raros veniunt in uſus; eorum autem loco, ſi quando tempus & ratio ita poſtulat, præparare ex ingredientibus illorum Apozemata cum pauciore Saccharo, ut quæ in plures annos non aſſervanda, ſed in pauculos dies diſpenſanda deſtinantur & præſcribuntur. Inter illos Syrupos autem non minimi momenti eſt is, qui de *Abſinthio* dicitur, præſtantiſſimus ſanè ob ejus ingredientia, in roborando ventriculo, ni nimiâ quantitate Sacchari illa opprimerentur. Poteſt autem efficaciſſimus potus vel Apozema ſtomachicum, ex iisdem Syrupum hunc ingredientibus, ſolo dempto vel diminuto Saccharo, parari, quod palato jucundius, ac inſuper in effectu efficaciſſimum exiſtet. Modus autem ſit talis:

 Recip.

Apozema Stomachicum.

Recip. *Abſinthii Pontici ſeu Romani, aut ſi mavis noſtratis libram ſemis,*
Roſarum rubearum uncias duas,
Spicæ Indicæ drachmas tres.

Inciſa ſaltem parumper, vaſi ſive ſtanneo, ſive terreo vitreato immittantur, & ſuperfuſis

Vini clari veteris opt.
Succi Cydoniorum recent. anaferment. libeis tribus ſemis,

Stent in infuſione loco calido, vaſe benè obturato horis tribus vel quatuor; pôſt colentur, colaturæ oddendo

Sacchari albiſſ. uncias quatuor circiter,

Vel quantum Patienti & Medico libuerit; nam *Saccharum* ſaporis & dulcedinis gratiâ tantùm, ad demulcendum ſaporem ingratum & amarum additur. Item inſtillêtur

Spiritus Vitrioli q. ſ.

Pro grato ſapore, ad majorem viſcerum corroborationem, filtretur per manicam Hippocratis, aut per reſidentiam depuretur, fiatque potio clara non injucunda, ventriculum & hepar inſigniter roborans.

Nota: Si ſuperioribus ſpeciebus vel ingredientibus infuſioni deſtinatis, plura ventriculum roborantia ſimplicia addere libuerit, utpotè *Cinamomum, Nucem Moſch. Calam. aromat, &c.* licet. Addo hæc & ſimilia ſubſequentia, ut Juniores praxin medicam inchoantes habeant formulas & exempla Medicamentorum ſaluberrimorum ex tempore parabilium, juxta quæ, ſi fortè effœta illa ac vetuſtate corrupta medicamenta & compoſita illis non arriderent, ſua ægro & tempori accommodare poſſint.

Succus Citri cur in M. B. ad tertias pro Syrupo abſtrahendus.

Syrupum *Acetoſitatis Citri* quod ſpectat, in ejuſdem *Animadverſionibus ſuccum Citri* in M. B. ad tertias abſtrahere non abs re præcepi, antequam *Saccharum* illi adjiciatur: Nam *ſuccus Citri* quò ſubmiſſiore ignis gradu, nullo addito *Sacchаro*, deſtillando abſtrahitur, eò clarior permanebit, nullâque rubedine inficietur, aciditate inſuper ſuâ integrè in reſiduo manente; ſecùs eveniet, ſi is aperto igne Sacchаro commixtus lentè & diu coquitur, ſolent enim *acidi liquores Saccharum* evidente rubedine inficere, ſi diutiùs eum eo digerantur aut coquantur.

Syrupus Acetoſæ & Acetoſellæ qualiter parandi.

In præparatione *Syrupi Acetoſæ ex ſucco*, item *Acetoſellæ*, ſi Pharmacopœi imitari velint modum in *Animadverſionibus Syrupi de Meliſſâ & Betonicâ* indigitatum, hautquaquam perperam fiet, quippè quò majores virtutes in Syrupum vel aliam medicamenti conſiſtentiam coarctari poſſunt, eò majus Patienti vel ægroto emolumentum, & cùm Medico tùm Pharmacopœo laudem conciliabunt.

Syrupus Acetoſus ſimplex.

Saccharum cum Aceto non clarificandum, & cur?

In Syrupi *Acetoſi ſimplicis* præparatione hoc obſervetur, ut ſi Pharmacopœi *Saccharum puriſſimum Canarium* addere parcant, malintque, quod quidem non perperam fit, quodammodo impurum, *Mellis* aut *Farinæ* uti vocant ſumere, ut illud *albumine ovi, aqua ſ. q.* affuſâ clarificent, & ad conſiſtentiam tabulati coquant prius, quàm *acetum* addant, ne res quædam heterogeneæ, *Sacchаro* impuriori commiſceri ſolitæ, ab *aceto*, dum illi non clarificato, ſed adhuc impuro affunditur, ſolvantur, & conſequenter Syrupo pôſt maneant non ſine incommodo permiſtæ.

Acetum Vegetabilibus affuſum in aciditate non deſtruitur:

Quod ad Syrupum *Acetoſum compoſitum* Meſuæ attinet, hoc, Lector Amice, antequam ſiniſtrum feras judicium, obſerves velim; Nimirùm *acetum ſive crudum ſive deſtillatum Vegetabilibus* affuſum, non perindè ac ſi *Mineralibus*, aut *Perlis* ſive *Coralliis* admotum eſſet, deſtrui, & in aliud ens ſolvendo prædicta converti, ſed integrâ aciditate ſervatâ, viribus inſuper extra-

ctarum partium ſulphurearum prægnans, longè alter, ac ſucci expreſſi acidi per Alembicum tranſire; diſtinguendum itaque inter acidum naturâ ſuâ, & acidum arte aut fermentatione factum; hinc dextram hujus Syrupi in Animadverſionibus præſcriptam præparationem concipies & commendabis.

In deſtillatione aceti & ſuccorū acidorum ingens eſt differentia.

Sequens Syrupus *Acetoſus Diarhodon*, quæſtiones hîc nobis ventilandas præberet haut paucas, ob *acetum* & *ſuccos* admixtos; verùm cùm paucis comprehendi nequeat, & præſcriptâ præparatione non mutatis mutandis vix accuratiorem addere queam, utut ſæpiùs eam apprimè conſiderârim, hoc unicum, ut loco *ſimplicis aceti vini*, *deſtillatum* ſubſtituatur, monere debui.

Fernelii Syrupus *Dialthææ*, ingredientibus ejusdem benè penſitatis, prout etiam in *Animadverſionibus* demonſtratum, legitimè parari nequit, idcircò admonitum velim, ut qui vel illo opus habet, aut eo carere non vult, ſequentem emulſionem brevi parabilem ex iisdem Syrupum ingredientibus, ſibi confici curet, modo ſequenti:

Syrupus Dialthææ in emulſionem convertitur, contra urinæ ardorem.

Recip. *Rad. Althææ,*
Graminis,
Aſparagi,
Glycyrrhizæ,
Uvarum paſſarum mund. ana unciam ſemis,
Cicerum rub. unciam unam,
Cymarum Althææ,
Malvæ,
Helxines,
Pimpinellæ,
Plantaginis,
Adianti utriusque ana Manip. unum.

Coquantur in *ſ. q. aquæ ſimpl. ad libras quatuor*, colaturâ clarificatâ interim ſervatâ. Jam verò

Recip. *Semin. quatuor frigid. major. excort.*
minorum an. drach. tres.

Contundantur opt. in mortario cum *decocto ſuperiore aſſervato*, fiatque emulſio, quæ colanda: colaturæ adde

Sacchari albiſſimi Canarii uncias quatuor.

Miſceantur pro potu eorum, qui ardore urinæ laborant.

Quam ob cauſam in Syrupi *Aperitivi Magiſtralis Mindereri* dextrâ præparatione noſtrâ, *ſuccos* una cum *aceto ſcillitico*, *ſpeciebus aliis ejusdem Syrupi* affundere, & ad *libras duas* circiter *liquoris* in arena fortiter abſtrahere præceperim; *prioris* tamen *aqua abſtractâ librâ unâ* aſſervatâ, paucis, quàm fieri poterit, dum explico, adverte. Studui unicè in præparationibus hujus & ſimilium Syruporum, ne vel minimum de virtutibus ingredientium coquendo vaporetenùs exhalaret, aut quocunque alio modo deperderetur, ſed quantum fieri potuit, licet in rebus quandoque apertè invicem repugnantibus, cuncta ſarta tectaque ſervarentur: Itaque ut ſubtiliores partes cùm *aceti* tùm *ſuccorum* primâ ſtatim deſtillatione forti, in arena prolicerentur, *reliquum verò remanentis liquoris* in Alembico, à ſpeciebus per colaturam & expreſſionem liberati & clarificati in vaſe terreo vel vitreo *ad libram unam* exhalaret, ſtudioſè attendi: Namque *prior libra aqua abſtracta* ſubtiliores ſpiritus *ſuccorum & ſpecierum reliquarum ingredientium*, nec non *aceti ſcillitici*, ob fortiorem deſtillationem in arena admiſtos habebit; *reſiduum verò in fundo Alembici decoctum expreſſum*, *clarificatum*, *& ad libram unam coquendo abſtractum*, terreſtriores vel craſſiores, ſummè tamen utiles & roboran-

In præparationibus medicamentorum verum virtutes integrè conſervandæ ſunt.

borantes eorundem partes, ut & *aceti ſcillitici*, continebit, quæ in unum denuò coadunata liquorem, non poſſunt non vires ſuas, debitè exhibita, exſerere.

Syrupus Arantiorum à ſucco.

Syrupo *Arantiorum ex ſucco*, quò majores virtutes illi imprimantur, poſſunt *aquoſitate ſucci Arantiorum ad libram unam* circiter per Alembicum in M. B. abſtractâ, *reſiduo in cucurbita ſucco* aliquot unciæ *corticum eorundem, ſcil. Arantiorum*, immergi, aliquandiu ſimul digeri, & cum *ſ. q. Sacchari* ſine ulteriore ebullitione in Syrupum redigi, ad normam Syrupi *Acetoſitatis Citri* Diſpenſatorii noſtri novi; *Succo enim, à quo Phlegma quaſi ad libram unam* in M. B. abſtrahere præcepi, nil de virtutibus ejusdem demitur, deceditvè: Si verò quispiam eximias in *abſtractâ aquoſitate Arantiorum*, virtutes latere putaverit, licet *ille ipſe liquor aquoſus* aliàs in Syrupi ad conſiſtentiam juſtam decoquendi præparatione exhalare debeat, is aſſervet *aquam illam* vel *ſuccum deſtillatum*, ac unà cum Syrupo ægrotantibus exhibeat, ſic nulla ſubintrabit perdendæ rei cogitatio.

Succo Arantiorum, abſtrahendo ejus aquoſitatem, nil de virtutibus demitur, ſed in reſiduo manet.

Sequentes de *corticibus Arantiorum* Syrupi *Animadverſiones* elegantiâ non minore, quàm artificio, memorandum ejus continent præparandi modum, dignum qui poſteris ſtudiosè commendetur. Etenim ſi primum cum *corticibus Arantiorum* deſtillatio, *vino* præſertim *aqua* ſubſtituto (vel ſi mavis *vino jam tùm deſtillato Malvatico*, ſi *Phlegma à vino deſtillato reſiduum cum corticibus* nauſeoſum & inutile exiſtimares,) inſtituatur, inſignis profectò odorifera & penetrantiſſima aqua indè elicietur deſtillando, id quod etiam obtuſæ nares dijudicare queunt: *illa ipſa autem abſtracta aqua virtutibus corticum Arantiorum ſubtiliaribus carminativis & cordialibus jam imbuta*, majoribus inſuper viribus novâ *corticum eorundem* immerſione imprægnatur, & tandem, ne ullius rei fiat jactura, quam operæ pretium ſit aſſervari; nobilitatur porrò Syrupus partibus etiam terreſtrioribus *corticum Arantiorum* perindè neceſſariis roborantibus, *decocto* ſc. ſæpedictorum *corticum*, quod cum *Saccharo* exhalare debet; ut ſaltem extractum *eorundem cort. Saccharo* commixtum maneat, antequam *prior à corticibus deſtillata ſpirituaſa & penetrantiſſima, recentibus inſuper corticibus eſſentificata aqua*, competente in quantitate *dicto Saccharo* commiſceatur. Meritò proindè hunc Syrupum, & ſimilem in modum alia parata medicamenta, quorum haut exigua copia in noſtris *Animadverſionibus* proſtat, eſſentiæ nomine inſignire poſſumus; quippe omnia, quæ ad veræ alicujus eſſentiæ comparationem deſiderantur, uberrimè in illis continentur: Hinc etiam Syrupum de *floribus Arantiorum* ſimilem in modum conficiendum eſſe arbitror, qui ipſe non minoribus roborantibus & confortantibus, imò majoribus illò, taliter paratur, viribus erit dotatus.

Syrupi *de Cinamomo* præparatio, paulò compendioſiore viâ quàm in *Animadverſionibus* indigitata eſt, inſtitui poteſt. Imitatus enim ſum in dictis *Animadverſionibus*, antiquas reiteratas infuſiones, in præparatione ejusdem ab Authoribus ſtudiosè præceptas, ut eò lucidiùs errores, contrariis nimirùm juxta ſe poſitis, eluceſcerent; ſecus enim, ſi mei arbitrii res fuiſſet, haut parùm ab antiquâ methodo, tàm quoad compoſitionem, quam præparationem ejusdem jam tùm declinâſſem. Poterit igitur, ſi volupe fuerit, parari juxta ſequentem præſcriptionem:

Syrupi de Cinamomo dextra præparatio.

Recipe *Cinamomi opt. & acutiſſimi craſſiuſculè conciſi, uncias decem.*
Cui Cucurbitæ vel potiùs retortæ vitreæ immiſſo, ſuperaffundantur

Aquæ Cinamomi libræ duæ,
Vini Malvatici libra una,
Aquæ Roſarum unciæ duæ.

Factâ

Factâ pòſt digeſtione unâ alterâvè die, abſtrahantur in arenâ & quidem per retortam vitream *libra una ſemis, vel libra dua*, igne paulò fortiore, *quâ aquâ ſpirituoſâ* interim aſſervatâ, eximatur *reſiduum in fundo retortæ Cinamomum, à deſtillatione relictum*, atque affusâ ſ. q. *aquæ ſimpl.* coquatur, *decoctum ejus colatum* clarificetur, & cum

Sacchari libris duabus ſemis,

evaporet ad conſiſtentiam *Sacchari* priſtinam ſive tabulati, cui demùm de *ſuperiore aquâ ſpirituoſâ Cinamomi* tantùm addatur, quantum pro juſtâ Syrupi conſiſtentiâ ſufficere videbitur, ſcilicet *librâ unâ ſemis, vel ad ſummum libra una & unciæ ſeptem vel octo*, ac ſolâ diſſolutione *Sacchari* ſine ullâ ebullitione fiat Syrupus præſtantiſſimus.

Auctarii loco adjicio & hanc cautelam, quòd ſi fortè in deſtillatione, quam paulò fortiore igne & per retortam in arenâ perficere juſſi, ob *Olei Cinamomi* gravitatem, quod nec leni deſtillatione balnei prodire, nec nimis in altum ſcandere poteſt, *Oleum quoddam Cinamomi* una cum *aqua* prolicеretur, &, ut ſolet, fundum peteret, illud prius eſſe ſeparandum, & ex eo *Elæoſaccharum* conficiendum, ne vel fundum petat aut Syrupo ſupernatet, ſed per minima cum Syrupo uniatur.

Oleum Cinamomi ob ſui gravitatem leni deſtillatione per balneum non prodit.

Notetur præterea, *ſpiritu quodam ardenti rectificato*, ſive *Roſarum* ſive *vini rectificato*, *oleum Cinamomi* poſſe diſſolvi totaliter, quæ ipſa ſolutio Syrupo craſſiori addi & commiſceri poſſet, quò exactiùs per intima & minima uniſentur: Hæc tamen non eâ de cauſa addenda exiſtimavi, ut ubique locorum Pharmacopœi, ſine Medicorum conſenſu Syrupum hunc Cinamomi, cum *ſolutione olei ejusdem ſpiritu vini peractâ* conficiant; ſed ut ſaltem appareat, quâ ratione res contrariæ, heterogeneæ, *ſcil. aqua & oleum* uniendæ, imò, quâ ratione ex *ſolo Cinamomi oleo* vel Syrupi vel eſſentiæ præſtantiſſimæ confeſtim ſint parandæ, morbis à frigidâ causâ obortis, præſertim in ſenibus, proficuæ.

Oleum Cinamomi ſpiritibus ardentibus ilicò diſſolvi poteſt.

Quod Syrupum *Coralliorum* attinet, quamvis eundem in *Animadverſionibus* legitimè parare edocuerim, nihilominùs cùm fortè ob *ſuccum Berberum*, quem authores in præparatione ejusdem adhibent, non omnibus naturis, præſertim fœminis, quibus hic Syrupus utplurimùm dicatus, conducibilis ſit; idcircò quasdam alias præparationes addam minimè ſpernendas, è quibus quilibet eum ſibi eligat modum, quem è re ſua, ægriſque magis profuturum eſſe, exiſtimabit. Utpotè

Syr. Coralliorum vera præparatio.

Recip. *Vini Malvatici uncias octo vel novem*,

in quo vel

Cortices Citri recentes extimi, vel

Cortices Arantiorum recentes, aut

Cinamomum, Macis, Meliſſa, Roſmarinum, ſive aliud ſimplex, intentioni & arbitrio cujuscunque Medici accommodatum, infuſa ſteterint.

In quo vino diſſolve

Magiſterii veri ſolut. n. Coralliorum rub. ſuo loco edocendi, uncias duas.

Hoc ſoluto adde

Sacchari albiſſimi contuſi libram unam.

Ac ſolâ diſſolutione *Sacchari* in leni calore fiat Syrupus.

Nota: Quòd loco *vini Malvatici*, *aqua Cinamomi*, *ſuccus Granatorum*, *ſuccus Cydoniorum*, *Meliſſa*, *aut alius cordi*, vel ægrotantibus aliis *viſceribus*, quibus hic Syrupus deſtinatur, *conducibilis liquor*, ſive per ſe, ſive rebus aliis adhuc eſſentificatus, uti ſuprà, ſubſtitui poſſit; vel etiam taliter paretur:

 Recip.

Recid. *Cort. recent. Citri,*

Arantiorum extim. ana uncias duas.

Alia Syrupi Corallioru[m] confectio.

Quibus conciſis ſuperaffundatur *vini generoſi ſeu Malvatici libra una*, & per arenam in Alembico vitreo abſtrahantur *uncia circiter novem*, roſtro capitelli immiſſis,

Granor. Kermes legitim. drachmis duabus,

Croci Auſtriaci drachmâ unâ,

in petia ligatis,

Cum *liquore hoc abſtracto* ſolvantur,

Magiſt. n. ſolut. Corallior. uncia dua,

& additâ

Sacchari albiſſimi librâ unâ.

Fiat Syrupus cordialis præſtans, ſolâ *Sacchari* diſſolutione conſiſtentiam adepturus.

Syrupi de corticibus Citri preparatio.

Quantum ad Syrupum de *Corticibus Citri*, is quidem, qualiter dextrè parandus, in præmiſſis *Animadverſionibus* indigitatum eſt, quò Lectorem ad Syrupi de *corticibus Arantiorum* dextram præparationem relegavi; melioris tamen informationis gratiâ addam & hîc ſimilem præparationem, quæ talis:

Recip. *Cortic. Citri recent. extim. uncias ſex.*

Quibus conciſis & Cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperaffunde

Vini albi generoſi, ſive quod melius,

Vini Malvatici libram unam ſemis.

Et factâ brevi digeſtione abſtrahantur deſtillando, ſive in balneo ſive in arenâ, *uncia decem circiter*, roſtro capitelli immiſſis, & in petia ligatis.

Granor. Kermes legitim. uncia ſemis,

Moſchi Orientalis granis aliquot,

Ambra etiam ſi lubet granis quinque

Liquori egreſſo ſummè odorifero & fragranti injiciantur

Eorundem corticum Citri recent. extim. uncia tres.

Ut poſt brevem digeſtionem, ab iisdem colaturâ *liquor* ſeparetur, quo interim pretioſo & fragrante liquore aſſervato, accipe *reſiduos à deſtillatione & extractione cortices*, eosque *ſ. q. aqua ſimplicis* affuſâ parumper coque, decoctum cola, clarifica, & cum

Sacchari albiſſimi librâ unâ.

ad conſiſtentiam Tabulati denuò percoque, cui tandem adde

Superioris aſſervati fragrantis & pretioſi liquoris uncias ſeptem vel octo circiter.

Ac ſolâ *Sacchari* diſſolutione confice Syrupum præſtantem.

Nota: Quòd ſi fœminis deſtinaretur hic Syrupus, odorata, quæ illas afficere ſolent, omittenda ſunt. Item, ſi gratiæ ſaporis quiſpiam plus ſtuderet, quàm virtuti, ac reſiduorum corticum à deſtillatione & digeſtione decoctum ob amaritudinem parvi penderet, illi ex ſolo deſtillato & eſſentificato liquore præſtantiſſimum perindè conficere licet Syrupum, & cordi roborando efficaciſſimum, & palato gratiſſimum, cujus ſi unciam ſemis, vel unciam unam menſuræ integræ vini, aut cuivis alii liquori ſive aquæ commiſcueris, odore citreo illam uberrimè imbues, ſanisq; & infirmis ob gratiam ſummam & efficaciam conducibilem parabis.

Cautela de ſucco Granatorum.

In præparatione Syrupi *Granatorum* Pharmacopœos admonitos volo, ne *vinum*, vel potius *ſuccum Granatorum* ab obvio quovis Mercatore coëmant, neve ex Italia transportari curent, utplurimùm nauſeabundum, ingratum, aut neſcio quâ ſpurcitie inquinatum, quod ferè ex omnis generis ſitu & putredine corruptis *malis Punicis* expreſſus ſit: Sed potiùs ipſimet ex *recenti-*

recentibus Granatis illum exprimat, atque exindè Syrupum amabilem conficiant.

Syrupum *de Hyſſopo* in *Animadverſionibus* noſtris meritò rejecimus, alium autem obiter inſinuavimus, qui talis eſſe poteſt: *Syrupi de Hyſſopo præparatio,*

Recip. *Succi Hyſſopi depurati libras duas.*
Cui immergantur,
Radic. recent. Apii,
Fœniculi,
Petroſelini ana uncia dua,
Glycyrrhizæ unc. una ſemis,
Herba recent. Hyſſopi uncia quatuor,
Capillorum Veneris unc. una.

Factâque brevi digeſtione abſtrahatur deſtillando in balneo *libra una ſemis* circiter; *liquori expreſſo* denuò

Hyſſopi recentis uncia ſex

immergantur, ac digeſtione brevi peractâ, *liquor* per colaturam & expreſſionem ſeparetur, interimque aſſervetur: Hinc *reſiduum à deſtillatione & ultima expreſſione* affusâ ſ. q. *aqua ſimpl.* coquatur: *Decoctum* poſt *expreſſum* & album, ovorum ſtudiose clarificatum, cum

Sacchari albi libris duabus,

ad conſiſtentiam tabulati penitùs evaporet, cui demùm junge *liquorem ſuperius aſſervatum*, pondere competente, *libram unam & uncias quatuor circiter*, ac ſolâ diſſolutione *Sacchari* confice Syrupum. Cui reliqua hujus Syrupi ingredientia, juxta antiquam deſcriptionem, tantoperè arrident, is ex iiſdem ingredientibus decoctum ex tempore conficere poteſt (omiſſis ſeminibus mucilaginoſis, ſcilic. Malvæ & Cydoniorum) ac cum hoc Syrupo propinare.

Obiter præoſtenſam Syrupi *de Mentha majoris Meſua* præparationem, *Syrupi de Mentha majoris Meſua vera præparatio.*
in *Animadverſionibus* ejusdem, nunc exactè annectere operæ pretium duxi, quam ſic inſtituas:

Recip. *Succorum Cydoniorum maturorum libras tres,*
Granatorum acido dulcium libr. quatuor ſemis,
vel
Granat. acidorum & dulcium ana libras duas, uncias tres,
Vini deſtillati libram unam, ſcilicet

Quod *à libris tribus vel quatuor vini antiqui deſtillando ſit abſtractum*, & hoc eam ob cauſam, ne *vini partes ſpirituoſiores* in diuturnâ illâ coctione exhalent, *vappa verò inutilis nauſcabunda*, ventriculum potiùs ſubvertens, quàm roborans, Syrupo admixta remaneat. *In ſuccis his & vino deſtillato dicto* horis XXIIII. macera

Mentha recentis odorata libram unam ſemis vel libras duas.

Quæ ipſa etiam non prius ſiccanda eſt: Si rerum enim ſive herbarum odoriferarum & ſulphurearum partes ſubtiliores unicè expetendæ, & conſervandæ levi exſiccatione multùm deperduntur & exhalant, conſequenter & illa nobilis planta per exſiccationem in viribus multum diminuitur: Nec memini, me unquam in peritiſſimis & approbatiſſimis Botanicis legiſſe, plantam hanc ſcatere humiditate ſupervacanea, ventriculum ſuis flatibus turbante. Et eſto, haberet quid ſuperflui, ad aliquorum fortè Authorum mentem, quod levi exſiccatione & calore evaneſceret, id ſpirituoſum utique erit, ſi tam citò poteſt exhalare, aut evaneſcere, id eſt, levi exſiccatione, quâ vix calorem percepit, nonne quæſo id ipſum ſubtile & ſpirituoſum quoque evaneſcet in diuturnâ *Mentham hic exſiccare non eſt opus.*

illâ

illâ coctione, ubi novem libræ ad minimum coquendo in auras pelli debent, antequam Syrupi conſiſtentia competens acquiratur? & quidem cumprimis, quum ſubtiliora omnia, reliqua craſſiora decocta & ſuccos, velocitate fugæ antevertant, in quem finem igitur ſiccanda ſit prius, judicium eſto penes æquum Lectorem; ſed hæc pro informatione, veluti per parentheſin: Transeo ad compoſitionem & præparationem ſuperius inchoatam, itaque *ſuccis ſuperius denominatis*, cum *ſupradicta Mentha* immerge & macera etiam

Roſarum rubear. exſiccat. uncias duas.

Si verò *recentes Roſas rubras*, quæ meliores, ſubſtitueris, *uncias quatuor vel quinque earundem* accipias: factâ poſt digeſtione ſuffic. & immiſſis roſtro Alembici, ſi libet

Galliæ moſchat. granis xv. circiter,

abſtrahe deſtillando per Alembicum *libras duas*, præter propter, *prioribus* tamen *unciis quatuor* egreſſis *magis ſpirituoſa & odorifera aqua* ſeorſim aſſervatis: *Reſiduum* in Alembico à deſtillatione *expreſſum & albumine ovorum clarificatum*, cum

Sacchari albiſſimi libra una ſemis.

Coque ad conſiſtentiam Syrupi craſſiorem, in vaſe terreo vitreato, cui demum adde adhuc

Sacchari albi uncias ſex, &

Superioris aquæ priùs egreſſæ & aſſervata uncias quatuor.

Ac ſolâ *Sacchari* diſſolutione ſine ebullitione ulteriore confice Syrupum ſtomachalem præſtantiſſimum. *Reliqua abſtracta aqua odorifera*, quæ aliàs inutiliter coquendo debuiſſet exhalare, poteſt unà cum Syrupo ægrotis propinari; Nam plus de illa in Syrupum cogere inconſultum fore exiſtimo, ob ſuccos plurimos; quos alias cum Saccharo ad eorum ſpiſſitudinem exhalare hîc neceſſum eſt. Si tamen res mei arbitrii eſſet, plus *Sacchari*, (ad *libram* circiter) ego adjicerem, & foret nihilominus efficaciſſimus Syrupus. Velim proindè, Lector Amice, cuncta, quæ hocce & alibi exarato ſcripto à me deſignata ſunt, illa, inquam, æquo animo perpendas, & attentâ lance trutines, ut mentem meam, quò tendat, penitiùs aſſequaris. Nam unâ exactè perceptâ ſimili præparatione, fores ad plures alias elaborationes ubi patulas eſſe comperies, ipſusque fateberis, hæc cuncta, à rerum naturalium non prorſus ignaro, ad amuſſim conſiderata eſſe & expenſa.

Tu verò, Zoile, quisquis es, cui canino dente ſcripta hæc rodere pro titillatione eſt, meliora, ſi Vires, adde, nec mea tuo metiaris ingenio: Qui ſi meliora addideris, veris laudibus gratoque encomio in te exornando nunquam deero ingratus; ſin minus, & calumniis nudis rem aggrediaris, etſi par pari referre non ita foret difficile, ſolo tamen te contemptu, ut Luna canum latratus ſolet, præterire ſat mihi vindictæ fuerit.

Quòd ſubſequentes Syrupos alterantes omnes concernit, eorum errores, & dextræ in Animadverſionibus annexæ præparationes abundè parent, ſecundum quas alias ſimiles & compoſitiones & præparationes, inſtituere quivis in arte peritus poterit. Eſt enim Syrupus, vel in conſiſtentiâ ſuâ, vel in vehiculo aliquo conveniente potiùs dilutus, medicamenti genus ægrotantibus gratum, ac inſuper noſtrâ methodo paratum ſalutare; quum virtutes rerum, præſertim vegetabilium, eo modo dextrè coarctentur, & in compoſito integrè conſerventur. Interim me non movet, ſi qui mediocriter in arte verſati Pharmacopœi, lucri cupidine nimiâ quandoque in transverſa facilè flexibiles, ac inſuper Latini ſermonis ignari, noſtrarum Animadverſionum compoſitiones propter laborem inutilem odioſas, & ob difficultatem præparationum eſſe rejiciendas aut omittendas, protervè ogganniant, etiam

inſcitiæ

inſcitiæ ſuæ excuſationes prætexendo, quo minùs dexteriore & indigitato modo medicamentorum præparationibus nunc inſudare obligati videri debeant: non movet me, inquam, hoc, dum de peritioribus & magè ſolertibus viris Pharmacopœisque verè mihi conſtet, quòd nec difficultate laboris non ita, ut inexperto apparet, tædioſi deterreantur, nec cujusdam obſtinatè tritâ, licet ineruditâ viâ procedere jubentis authoritate, à vero tramite dimoveantur; quin eleganriâ præparationum mearum allecti, & conſcientiâ inſuper ſtimulati, ſua medicamenta ad præſcriptarum regulas dirigant, & componant, ſecuturi etiam inpoſterum ſana conſilia, nullo diſpendio expenſarum gratis facto, nec ideò juſto lucro privati.

Pharmacopœus peritis & ſedulis præparationes noſtra nec majore labore nec ſumptu conſtabunt.

Mella quod ſpectat, eorum præparationes perindè ſatis dextrè & artificiosè, in præmiſſis non lippis perſpiciendæ, tonſoribusque & mulieribus palpandæ, ſed peritioribus & verſatis Pharmacopœis, luculenter traditæ ſunt, ut quantum poſſibile fieri poteſt, nunc viribus ingredientium, ex quibus parantur, uberrimè imbuta proſtare poſſint. Si quis ſaltem in arte & re medicâ peritus *Mel Menthæ*, *Mel* item *Roſatum*, *Citratum* intimius ac æquo animo inſpicere dignabitur, quâ dexteritate & arte nimirùm virtutes rerum balſamicarum integrè, ſinè ulla deperditione virium, in compoſitis conſerventur, aliud non poterit, quàm mihi adſtipulari: Inprimis enim *aqua à rebus balſamicis deſtillatione protecta*, ſpirituoſarum earum partium prægnans, majoribus adhuc *à floribus*, *herbis*, ſive *corticibus* ipſi immerſis, imbuitur viribus: quæ ipſa *aqua ſpirituoſa & eſſentificata*, *melli* vel *Sacchar*o tandem abundè, jam tùm etiam partibus terreſtrioribus & roborantibus, ſummè perindè expetendis, imbuto, artificiosè, ſine ulteriore coctione, ne quidquam de facultatibus remedii exſpiret, adunatur, ita ut Chymicorum ferè more, uti loquuntur, & fixum & volatile, tria itidem, juxta vulgarem illorum opinionem, principia in unum coarctata proſtent, purum ab impuro & fecibus verè ſeparatum ſit. Hæc vera, me judice, methodus eſt, quâ Chymia & Galenica ars pharmaceutica in fœdus tandem coire & coaleſcere poſſint, ut pace reſtitutâ orbi, & inter Medicos, turpiſſimo invidiæ monſtro depulsô, amicitia cunctis mortalibus proſpera contrahatur. Nec ſpero fore, ut quispiam vel inter Medicos Chymicos, haſce præparationes rudes, vel inter puros Galenicos, violentas aut nocivas proclamando, eas in dubium vocare præſumat. Utinam igitur non quis loquatur, ſed quid verè dicatur, invidi Zoili, depoſitâ omni invidiâ & odio, unicè conſiderarent, profectò & hæc, cum univerſo mortalium generi, ægrotis præcipuè, tùm illis ipſis in emolumentum, laudem & honorem cedere, facilè & meridianâ luce clarius animadverterent.

De Præparatione Mellium.

Oxymella, *Juleb*, *Miva*, *Rob*, *&c.* ea omnia ſuis *Animadverſionibus* ſufficienter inſignita ſunt; ſubit autem mirari, ut verum fatear, quod, cùm videant, & fateri neceſſum habeant, antiquis hæc eſſe multò meliora & efficaciora, paratu etiam non difficilia aut obſcurè tradita, nihilominus multi cum millibus potius errare, quàm hæc ſequi, honori ſibi ducant. Perpendant quæſo accuratiore mentis acumine præditi, quanta ſit differentia, inter illorum & noſtrorum *Julapium Roſarum*, *Julapium* item *de vino*, *Miva Cydoniorum* cùm ſimplicia, tùm aromatiſata, & ſexcenta alia, quantaque antiquitùs virtutum vegetabilium, aliarumque rerum nobiliſſimarum fuerit facta deperditio, quàm viribus effœta adhuc hæc & ſimilia medicamenta in pharmacopoliis proſtent, & contrà, quàm dextrè & accuratè, virtutibus ſuis integrè & cumulatè ex quibus parantur nunc ſervatis, in Medicam orcheſtram allata ſint; modo ac methodo inſuper facili & intelligibili, minimè obſcurâ, cui quivis in arte inſtructus firmiter inſiſtere poſſit. Etenim ſi quispiam,

Oxymella, &c.

illâ coctione, ubi novem libræ ad minimum coquendo in auras pelli debent, antequam Syrupi conſiſtentia competens acquiratur? & quidem cumprimis, quum ſubtiliora omnia, reliqua craſſiora decocta & ſuccos, velocitate fugæ antevertant, in quem finem igitur ſiccanda ſit prius, judicium eſto penes æquum Lectorem; ſed hæc pro informatione, veluti per parentheſin: Transeo ad compoſitionem & præparationem ſuperius inchoatam, itaque *ſuccis ſuperius denominatis*, cum *ſupradicta Mentha* immerge & macera etiam

Roſarum rubear. exſiccat. uncias duas.

Si verò *recentes Roſas rubras*, quæ meliores, ſubſtitueris, *uncias quatuor vel quinque earundem* accipias: factâ pòſt digeſtione ſuffic. & immiſſis roſtro Alembici, ſi libet

Gallia moſchat. granis xv. circiter,

abſtrahe deſtillando per Alembicum *libras duas*, præter propter, *prioribus* tamen *unciis quatuor* egreſſis *magis ſpirituoſa & odorifera aqua* ſeorſim aſſervatis: *Reſiduum* in Alembico à deſtillatione *expreſſum & albumine ovorum clarificatum*, cum

Sacchari albiſſimi libra una ſemis.

Coque ad conſiſtentiam Syrupi craſſiorem, in vaſe terreo vitreato, cui demum adde adhuc

Sacchari albi uncias ſex, &

Superioris aquæ priùs egreſſa & aſſervata uncias quatuor.

Ac ſolâ *Sacchari* diſſolutione ſine ebullitione ulteriore confice Syrupum ſtomachalem præſtantiſſimum. *Reliqua abſtracta aqua odorifera*, quæ aliàs inutiliter coquendo debuiſſet exhalare, poteſt unà cum Syrupo ægrotis propinari: Nam plus de illa in Syrupum cogere inconſultum fore exiſtimo, ob ſuccos plurimos; quos alias cum Saccharo ad eorum ſpiſſitudinem exhalare hîc neceſſum eſt. Si tamen res mei arbitrii eſſet, plus *Sacchari*, (ad *libram* circiter) ego adjicerem, & foret nihilominus efficaciſſimus Syrupus. Velim proindè, Lector Amice, cuncta, quæ hocce & alibi exarato ſcripto à me deſignata ſunt, illa, inquam, æquo animo perpendas, & attentâ lance trutines, ut mentem meam, quò tendat, penitiùs aſſequaris. Nam unâ exactè perceptâ ſimili præparatione, fores ad plures alias elaboratiões tibi patulas eſſe comperies, ipſusque fateberis, hæc cuncta, à rerum naturalium non prorſus ignaro, ad amuſſim conſiderata eſſe & expenſa.

Tu verò, Zoile, quisquis es, cui canino dente ſcripta hæc rodere pro titillatione eſt, meliora, ſi Vir es, adde, nec mea tuo metiaris ingenio: Qui ſi meliora addideris, veris laudibus gratoque encomio in te exornando nunquam deero ingratus; ſin minus, & calumniis nudis rem aggrediaris, etſi par pari referre non ita foret difficile, ſolo tamen te contemptu, ut Luna canum latratus ſolet, præterire ſat mihi vindictæ fuerit.

Quòd ſubſequentes Syrupos alterantes omnes concernit, eorum errores, & dextræ in Animadverſionibus annexæ præparationes abundè patent, ſecundum quas alias ſimiles & compoſitiones & præparationes, inſtituere quivis in arte peritus poterit. Eſt enim Syrupus, vel in conſiſtentiâ ſuâ, vel in vehiculo aliquo conveniente potiùs dilutus, medicamenti genus ægrotantibus gratum, ac inſuper noſtrâ methodo paratum ſalutare; quum virtutes rerum, præſertim vegetabilium, eo modo dextrè coarctentur, & in compoſito integrè conſerventur. Interim me non movet, ſi qui mediocriter in arte verſati Pharmacopœi, lucri cupidine nimiâ quandoque in transverſa facilè flexibiles, ac inſuper Latini ſermonis ignari, noſtrarum Animadverſionum compoſitiones propter laborem inutilem odioſas, & ob difficultatem præparationum eſſe rejiciendas aut omittendas, protervè oggamniant, etiam

inſcitiæ

Digitized by Google

inſcitiæ ſuæ excuſationes prætexendo, quo minùs dexteriore & indigitato modo medicamentorum præparationibus nunc inſudare obligati videri debeant: non movet me, inquam, hoc, dum de peritioribus & magè ſolertibus viris Pharmacopœisque verè mihi conſtet, quòd nec difficultate laboris non ita, ut inexperto apparet, tædioſi deterreantur, nec cujusdam obſtinatè tritâ, licet ineruditâ viâ procedere jubentis authoritate, à vero tramite dimoveantur; quin elegantiâ præparationum mearum allecti, & conſcientiâ inſuper ſtimulati, ſua medicamenta ad præſcriptarum regulas dirigant, & componant, ſecuturi etiam inpoſterum ſana conſilia, nullo diſpendio expenſarum gratis facto, nec ideò juſto lucro privati.

Pharmacopœus peritia & ſedulis præparationes noſtra nec majore labore nec ſumptu conſtabunt.

Mella quod ſpectat, eorum præparationes perindè ſatis dextrè & artificiosè, in præmiſſis non lippis perſpiciendæ, tonſoribusque & mulieribus palpandæ, ſed peritioribus & verſatis Pharmacopœis, luculenter traditæ ſunt, ut quantum poſſibile fieri poteſt, nunc viribus ingredientium, ex quibus parantur, uberrimè imbuta proſtare poſſint. Si quis ſaltem in arte & re medicâ peritus *Mel Menthæ*, *Mel* item *Roſatum*, *Citratum* intimius ac æquo animo inſpicere dignabitur, quâ dexteritate & arte nimirùm virtutes rerum balſamicarum integrè, ſinè ulla deperditione virium, in compoſitis conſerventur, aliud non poterit, quàm mihi adſtipulari: Inprimis enim *aqua à rebus balſamicis deſtillatione prolecta*, ſpirituoſarum earum partium prægnans, majoribus adhuc *à floribus*, *herbis*, ſive *corticibus* ipſi immerſis, imbuitur viribus: quæ ipſa *aqua ſpirituoſa & eſſentificata*, *melli* vel *Sacharo* tandem abundè, jam tùm etiam partibus terreſtrioribus & roborantibus, ſummè perindè expetendis, imbuto, artificiosè, ſine ulteriore coctione, ne quidquam de facultatibus remedii exſpiret, adunatur, ita ut Chymicorum ferè more, uti loquuntur, & fixum & volatile, tria itidem, juxta vulgarem illorum opinionem, principia in unum coarctata proſtent, purum ab impuro & fecibus verè ſeparatum ſit. Hæc vera, me judice, methodus eſt, quâ Chymia & Galenica ars pharmaceutica in fœdus tandem eoire & coaleſcere poſſint, ut pace reſtitutâ orbi, & inter Medicos, turpiſſimo invidiæ monſtro depulsô, amicitia cunctis mortalibus proſpera contrahatur. Nec ſpero fore, ut quispiam vel inter Medicos Chymicos, haſce præparationes rudes, vel inter puros Galenicos, violentas aut nocivas proclamando, eas in dubium vocare præſumat. Utinam igitur non quis loquatur, ſed quid verè dicatur, invidi Zoili, depoſitâ omni invidiâ & odio, unicè conſiderarent, profectô & hæc, cum univerſo mortalium generi, ægrotis præcipuè, tùm illis ipſis in emolumentum, laudem & honorem cedere, facilè & meridianâ luce clarius animadverterent.

De Præparatione Mellium.

Oxymella, *Juleb*, *Miva*, *Rob*, *&c.* ea omnia ſuis *Animadverſionibus* ſufficienter inſignita ſunt; ſubit autem mirari, ut verum fatear, quod, cùm videant, & fateri neceſſum habeant, antiquis hæc eſſe multò meliora & efficaciora, paratu etiam non difficilia aut obſcurè tradita, nihilominus multi cum millibus potius errare, quàm hæc ſequi, honori ſibi ducant. Perpendant quæſo accuratiore mentis acumine præditi, quanta ſit differentia, inter illorum & noſtrorum *Julapium Roſarum*, *Julapium* item *de vino*, *Miva Cydoniorum* cùm ſimplicia, tùm aromatiſata, & ſexcenta alia, quantaque antiquitùs virtutum vegetabilium, aliarumque rerum nobiliſſimarum fuerit facta deperditio, quàm viribus effœta adhuc hæc & ſimilia medicamenta in pharmacopoliis proſtent, & contrà, quàm dextrè & accuratè, virtutibus ſuis integrè & cumulatè ex quibus parantur nunc ſervatis, in Medicam orcheſtram allata ſint; modo ac methodo inſuper facili & intelligibili, minimè obſcurâ, cui quivis in arte inſtructus firmiter inſiſtere poſſit. Etenim ſi quispiam,

Oxymella, &c.

piam, ingenio vel tantillum acutiore, velit hùc accedere, offendet is meherclè mox in maximos & deteſtandos errores, in coctione & exhalatione ſaltem vini veteris, & aquarum odoriferarum & ſpirituoſarum, committi ſolitos, quos ſilentio præterire, cùm in nobiliſſimæ Artis dehoneſtamentum, tùm in Chriſtianam charitatem peccatum deteſtandum ſit, nequaquam poſſum. Nunc verò ſalva ac tecta conſervabit cuncta, qui me ſequetur, & abjecto Cortice nucleis veſcetur. Pareant quæſo nonnulli de veritate rei liberè ſentienti & loquenti: dent hoc Poſteritati, cui ſatisfacere ac proximo ex corde inſervire honeſta mens dictat & obligat, id quod velatis & noxio ſilentio involutis veterum quibusdam erroribus, minimè conſequi licebit. Et certè, quo lucidiùs & clariùs res ſummoperè nociva (prout revera eſt,) demonſtratur, palamque redditur, ac ante oculos, velamine detecto ponitur, eò majore animi indignatione illa in poſterum vitanda: bonum verò ambabus ulnis amplexandum eſſe, ſtat ſententia. Contrarium autem efficit, qui crambem inſulſam in ore toties recoquit, illam tamen tandem, dum nec calida nec frigida eſt, non evomit. Itaque ſatius eſſe arbitratus ſum, Deo, Proximo, Poſteritati & Veritati ſatisfacere, quàm cum aliis inanis gloriolæ cupidine ſibi adulantibus pſeudo-antiquorum famam in detrimentum mortalium generi conſervare.

Veritati nudè producta odium non conciliandū, præſertim ſi ſuppreſſa nocumento ſit.

ADDITIO *ad Claſſem ſecundam.*

Abſolutâ Claſſe primâ, ad ſecundam tranſeo, in qua ſtatim ſeſe offert Syrupus florum Acaciæ ventilandus, qui licet ad normam Syrupi de *Meliſſa* aut *Betonica ſimplicis* parari poſſit, uberioris tamen informationis gratiâ, præparationem aliam non minùs elegantem ſubnecto, quæ talis eſto:

Syrupus florum Acaciæ.

Recip. *Florum Acaciæ recent. libras duas.*

Eosque conſperſos nonnullis unciis ſive *aqua*, ſive *vini deſtillati aut Malvatici*, deſtilla ad ſiccitatem ferè usque in Alembico, & ſi lubet, *aqua prolecta recentibus denuò floribus Acaciæ (libra uni & ſemis circiter)* reaffundatur, & abſtrahatur, additis *unciis nonnullis*, *floribus deſtillandis*, *de nucleis fructus Acaciarum contuſis*, quibus odor & fragrantia aquæ, cerebro grata, multum intenditur: *Aqua huic odorifera prolecta* immergantur porrò:

Florum recent. Acaciæ unc. quinque circiter.

Et factâ digeſtione in Alembico optimè clauſo per diem unum vel alterum, denuoque expreſſione *aqua à floribus* liberetur, quâ aſſervatâ interim fragrantiſſimâ & eſſentificatâ aquâ, accipe porrò

Florum dict. Acaciæ recent. libras duas,

& affuſa *ſ. q. aquæ ſimplic.* para decoctum forte, quod expreſſum & albumine ovorum opt. defecatum cum

Sacchari albiſſimi libris tribus,

coque ad conſiſtentiam ferè tabulati. cui poſtremùm adde *aqua ſuperiùs aſſervata odorifera & eſſentificata, quantum ſuffecerit* pro Syrupi conſiſtentia juſta adipiſcenda, ſicque ſine ulteriore coctione effice Syrupum gratum, ac inſuper viribus præſtantem & Antepilepticum.

In præparatione Syrupi *Emetici Angeli Sala* quispiam fortè hærere poſſet, proinde eam ſic annecto:

Recip. *Pulv. Vitri Antimonii ſine addit. juxta Animadverſiones noſtras parati, unciam unam,*

Aceti ſimplicis deſtillati uncias viginti.

Stent infuſa ſimul in vitro die unâ vel alterâ, loco calido, ut ferè ferveat acetum, aliquoties tamen infuſionem commovendo, ob vitri ponderoſitatem, quod fundum illicò petit & conglobatur, pòſt adde etiam:

Santali rubri raſpati,

Roſarum rubearum ana unciam ſemis,

Croci

Croci Auſtriaci drachm. ſemis,
Zedoariæ,
Sem. Angelicæ ana drachm. unam ſemis,

atque adhuc aliquot horis digere: digeſtione factâ coletur & filtretur *acetum, filtrato aceto* viribus *Antimonii* & *reliquarum ſpecierum* imbuto adde

Sacchari albiſſimi uncias viginti.

Et in vaſe terreo vitreato coque ad conſiſtentiam Syrupi, cui pro aromatiſatione odoris & ſaporis gratia

Oleor. Still. Cinamomi ſcrupulum ſemis,
Zedoariæ,
Angelicæ ana gutt. v.
Roſarum ver. guttas vj.
Sacchari pulveriſati unciæ uni prius commixta

adde & fiat Syrupus emeticus, juſtæ conſiſtentiæ.

Acetum deſtillati prævalet hic aceto roſato crudo.

Quòd ſi, benevole Lector, â me fortaſſis expoſcas, ad ponendas rationes, quam ob rem quædam immutaverim, in hac Syrupi præparatione, nimirùm quòd *acetum deſtillatum aceto roſaceo* ſubſtituerim, *ſpeciebus reliquis atque Roſis rubris*, prægreſsâ unius alteriusvè diei digeſtione *aceti* cum *Antimonio* ſolo, demum adjectis; & cur quædam *olea deſtillata Sacchаro* (ad inſtar Elæoſacchari) commixta, Syrupo jam perfecto, tandem addiderim, omiſsâ penitùs *Roſarum aquâ*, quâ cum *Saccharum* erat coquendum, fortè non inani excuſatione factum meum tibi probaverim. Primo nimirùm loco adfero *acetum Roſarum*, non ſolùm *ex crudo aceto* confectum, verùm etiam *Roſarum eſſentiâ & ſubſtantiâ* ſaturatè jam imbutum, ad extractiones rerum ulteriores præſertim mineralium, *aceto deſtillato*, quod adhuc à re peregrinâ liberum, multò inferius eſſe, quod ipſum aliis in locis fuſiùs monſtratum. Deindè quod alio in loco, ni fallor in Claſſe Decoctorum, allatum eſt, illud menſtruo extrahenti eſſe prius injiciendum (ſi pluralitas ſpecierum extrahendarum aut coquendarum adſit,) à quo compoſitum potiores ſuas virtutes mutuare debet, quod & rationi conſonum eſt: Cùm itaque hîc *Antimonii vitrum* ſit baſis hujus Syrupi, ergò id ipſum *extrahenti aceto* committatur ante reliqua, ut uberiores in Syrupum refundat virtutes, non quidem quod inexpertus rei fortè ſibi imaginari poſſet, malignas, aut nimium violentas, ſed nativas, juxtâ proportionem doſis competentis & ſubjecti vites ſumentis: Ideoque *ſpecies reliquas* correctionis causâ addi ſolitas, cùm parùm corrigendo, aut vim *Antimonii* infringendo præſtare queant, non ſtatim inter initia, ſed poſtquam *acetum deſtillatum Antimonii viribus* ſaturatè jam dum fuerit imbutum, *infuſioni* adjicere præcepi. Præterea *Elæoſaccharum, ex oleis deſtill. nonnullorum ingredientium confectum*, Syrupo jam perfecto addendum exiſtimavi, gratiâ ſaporis & odoris, non correctionis; de iiſdem ingredientibus autem nonnulla infuſioni ſuperiori detraxi, ne iiſdem coctioni commiſſis, unà cum aliis, vis eorum balſamica & volatilis in auras evaneſceret; relicto Syrupo omni eorundem ſapore & odore deſtituto. Demùm *aquam Roſarum*, quâ cum *Saccharum* erat diſſolvendum & ad conſiſtentiam tabularum Manus Chriſti decoquendum, planè omiſi, quum *aceti vel infuſionis* ſatis ſit pro diſſolutione *Sacchari*, imò ab *eo aceto* ſcilic. aliquot uncias adhuc coquendo evaporare neceſſum ſit, antequam Syrupi conſiſtentiam indipiſcatur, ſicque tota conſequenter *Roſarum aqua*, ejusque fragrantia præprimis, coctioni commiſſa, velocitate fugæ reliquias *decocti vel aceti* tanquam ſpirituoſior, antevertetet, quem igitur in finem addita ſit, judicium eſto penes Benevolum Lectorem. *Antimonii vitrum*, quâ ratione legitimè corrigendum ſit, de eo ſuo competente loco agemus.

Syrupus Florum Perſicorum.

Syrupus *florum Perſicorum*, dextrè & laudabiliter ad normam Syrupi *de floribus Acaciæ* jam jam paulò ſuperiùs edocti, parari poteſt; frequentioribus tamen infuſionibus, ut majores vires laxativas adipiſcatur, confectionem ejus abſolvere non nocet.

Plura in hâc claſſe ſecundâ annotanda non cenſeo, quippe quòd reliqua in *Animadverſionibus* ſufficienter notata ſint, non prætermiſſis neque transgreſſis, quæ ad fidelem & ſufficientem informationem pertinere videbansur: Legantur ſaltem, releganturque ea ab illis, quorum intereſt, ſincero judicio, nec perfunctoriè, ſepoſito tantiſper affectu maligno, &, quòd excœcat, odio; ſic veritate procul dubio agnitâ, non ibunt ita toti in veterum errores, neque ſubſcribent nudis eorundem opinionibus.

ADDITIO *ad Claſſem 3. 4. & 5.*

Author excuſat errorem in Electuario Lenitivo ex Tamarindis commiſſum.

In claſſe præterea tertiâ, quartâ & quintâ, pauca adjicienda videntur, niſi ut rogem humanè mihi condonandum eſſe, quòd in *Animadverſionibus Electuaris Lenitivi ex Tamarindis*, *Menſuram unam Auguſtanam*, *quatuor libras ponderis medicinalis continere exiſtimârim*, decepto menſurâ Vinennenſium, quæ tot libris correſpondet: Aliàs, quod ad rem attinet ipſam, uti nonnullà ſibi imaginantur, erratum non eſt tantoperè, quin potiùs ſic errando majores virtutes Electuario conciliatæ ſunt; nam *duæ libræ cum unciis ſeptem vini*, vix ac ne vix quidem ſufficient pro extractione virium *trium unciarum foliorum Senæ*, ut idcircò error hic inpoſterum pro doctrina eſſe poſſit, & ut ſpeciebus extrahendis & decoquendis, catharcticis præſertim, competentem quantitatem menſtrui extrahentis affundant, ſi vires rerum extrahendarum totaliter elicere in votis habeant. Cæterùm, ſi quæ forte ſint in compoſitionibus harum claſſium, quæ correctione ulteriore indigent, cùm quoad compoſitionem tùm præparationem, illa jam in aliis claſſibus & compoſitionibus correctrice ſpongiâ deterſa ſunt, partim verò ex ſubſequentibus colligi poterunt; idcircò brevitatis ſtudio benevolo Lectori cuncta, ut diligenter perluſtret, commendo, indubius, quod uni deeſt ex aliis ſupplementum haut difficilè inventurum eſſe.

ADDITIO *ad Claſſem ſextam.*

In claſſe præterea ſextâ, ubi de *Pilulis* ſeu *Catapotiis* agitur, pauca admodum annotanda cenſeo; cùm omnes compoſitiones ſuis *Animadverſionibus* locupletatæ, & ab erroribus, quantum fieri potuit, liberatæ ſint: Addam nihilominus nonnulla, quæ fortè ſcrupulum movere poſſent.

In cæteris occurrit Melichii ſententia in *Animadverſionibus* pilularum *de Agarico & Aggregativis majoribus & minoribus Meſuæ*: Is ſuccos & aquas in conficiendâ maſsâ pilulari planè excludit, Syrupos ſubſtituendo, nullâ additâ ratione ſingulari, aut quare; hinc cùm viderem, Syrupos ob craſſam eorum conſiſtentiam eſſe ineptiores ipſis ſuccis aut decoctis vel aquis pro paſtâ pilulari efformandâ, proindè rationibus firmis hanc ſententiam reprobavi; addo in præſens, quòd Syrupi ſpeciebus ſiccioribus permixti, facilè ac brevi valdè totaliter ad duritiem usque exſiccentur, ob Sacchari naturam, ex quibus Syrupi confecti, atq; adeò pilularum maſſæ faciliùs pòſt corrumpantur, quàm ſi humidæ ac molles nonnihil, uti decet, ut pilulæ exinde efformari poſſint, conſervarentur. Accedit & hoc difficultatis, quòd ſemel exſiccatâ maſsâ pilulari, quæ cum Syrupo in juſtam conſiſtentiam & maſſam redacta eſt primitùs, eam denuò Syrupo aliquo, firmâ perſiſtente hâc Melichii ſententiâ, humectare neceſſum eſſet, ſi vel pilulæ exindè formari, vel maſſæ in juſtâ conſiſtentiâ, uti quidem moris eſt, conſervari deberent, nevè etiam facilè corrumperentur: Cùm autem brevi temporis ſpatio maſſæ pilularum, cum Syrupo aliquo confectæ, juxta Melichii ſententiam duriores & nimis ſiccæ evadant, ut adeò ſæpiùs in anno de-

nuò

nuò cum Syrupo aliquo veluti inſuccari, & ad juſtam pilularum conſiſtentiam redigi debeant, prôh! in quantum excreſcent pilularum maſſæ uno anno, tempore præſertim æſtivo? Nam Syrupi pro maximâ eorum parte Saccharum ſunt, virtutibus licet ingredientium ſpecierum imbuti, quod non nego; nihilominus, ut in forma pilulari Syrupi propinentur, id equidem veræ rationi conforme non videtur. Perſiſto itaque in conceptâ ſententiâ, aſſerens, *decocta ſuccos inſpiſſatos & crudos, aquas item ſtillatitias, pro pilulis ſive earum maſſis efformandis, Syrupis eſſe præferenda; Mel verò, quod & Melichium admittit, quamvis in craſſitie & conſiſtentiâ Syrupis par ſit, illis tamen pro ſpeciebus etiam quibuscunque in maſſam pilularem cogendam, maximè præferendum:* Etenim hoc utilitatis à Melle præ Syrupis conſequimur, quod ſive pilulæ, ſive earum maſſæ, beneficio mellis cujusdam in formam & conſiſtentiam earundem redactæ, ob unctuoſitatem mellis nativam difficilè exſiccentur, aut aridæ fiant, ſed diu multumque cùm hyberno tùm æſtivo tempore humidæ nonnihil, uti decet, maneant, neque ſitum contrahant, quòd aliàs maſſis pilularum, quæ ſolâ aquâ aut ſuccis quibusdam non inſpiſſatis in corpus vel conſiſtentiam aut maſſam earundem coarctantur, ut plurimùm contingit, præſertim ſi Aloë, vel planè non, vel diminutè nimis addatur: Namque Aloë, tanquam ſuccus inſpiſſatus concretusque, non ſaltem ſe ipſam, ſed & alias ſpecies à ſitu & corruptione præſervare potis eſt. Similiter plurimi alii ſucci inſpiſſati eâdem cum Melle & Aloë ſubſtantiâ unctuoſa & durabili ad multos annos præditi, non ineptè ad paſtas pilularum efformandas adaptantur, quùm per ſe plurimis, ob ſaporem amarum, uti Aloës, ſint ingrati, viribus autem eximiis polleant, ita ut non paucæ virtutes pilularum maſſis illis ipſis ſuccis inſpiſſatis imprimi poſſint. Deficientibus autem ſuccis recentibus inſpiſſatis tempore hyberno, extracta aut decocta herbarum, (non autem ſulphurearum aut odoriferarum) ad ſuccorum inſpiſſatorum vel mellis conſiſtentiam abſtracta, eorum, ſcilicet ſuccorum vices ſupplere poſſunt, ſed eo modo, quô in prioribus *Animadverſionibus* innui, nempè ut Aloë ſive ſucco crudo non inſpiſſato, ſive decocto, ſive aquâ aliquâ appropriatâ nonnihil priùs diluatur, quo exactius reliquæ ſpecies ſiccæ, extracta item & ſucci inſpiſſati illi, ſcilicet Aloë, commiſceri, atque ſic invicem cuncta mutuò ſeſe complecti poſſint: Exemplo ſit ſubſequens formula maſſæ pilularum:

PILULÆ HYDRAGOGÆ.

Pilulæ Hydragogæ.

Recip. *Succ. inſpiſſat: Abſinthii,*
Agrimoniæ,
Ireos noſtrat.
Extr. ſeu decoct. inſpiſſat. Radic. Hermodact.
Ebuli,
Cort. median. Sambuci,
Centaurii minoris ana unc. ſemis,
Elaterii ſeu ſucci inſpiſſati Cucum: aſinini drach. unam ſemis,
Aloës opt. pellucidæ uncias tres.

Diluatur priùs *Aloë* nonnihil cum *decocto Centaurii minoris non inſpiſſato,* cui jungantur *ſucci inſpiſſati, extracta aut decocta ſuperiùs denominata,* & leni calore ignis, non Solis, (plùs enim Solis, quàm ignis calore Vegetabilibus

 à ſuâ

à ſua ſtirpe vel radice evulſis de viribus detrahitur) ad debitam conſiſtentiam abſtrahantur, addendo (ſi lubet) *de pulveribus ſeu oleis deſtillatis*, quæ congrua videntur; utpotè pilulis hiſce hydragogis, ante totalem autem earum exſiccationem

Pulv. Maſticis,
Myrrhæ,
Succini albi ana drachm. tres,
Magiſterii Galappæ amygd. ſubacti drach. unam ſemis.

Et poſtquam competentem conſiſtentiam jam nacta eſt maſſa, nec amplius in calore detinenda, ſuperadde

Ol. Still. Cinamomi,
Calami aromat,
Caryophyllorum ana drach. ſemis.

Miſceantur omnia exactè, fiatque maſſa juſtæ conſiſtentiæ,
Doſis ſcrupulus ſemis ad ſcrupulum unum & drach. ſemis.

Hæc ſit formula, qualiter ex diverſis rebus, in unum effectum tamen conſpirantibus, pilularum compoſitiones & præparationes inſtituendæ, quamvis ſi mihi daretur optio, ex paucioribus, duobus ſcilic. vel tribus ſaltem ingredientibus medicamenta compoſita abſolverem.

In præparationibus noſtris dexterrimis Pilularum *Aloëphanginarum* non mirare, Lector amice, quòd *exiguam quantitatem vini albi (reſpectu ſpecierum) ſpeciebus aromaticis* affundere, & binis vicibus ab iisdem abſtrahere præceperim: Scio equidem, quòd *paucula illa uncia vini* vix ſufficiant, ut *ſpecies* illo humectentur: è contra verò etiam me non latet, tantum humiditatis, à dictis ſpeciebus aromaticis deſtillando abſtrahi poſſe, quantum affuſum eſt, præſertim ſi ignem paulò fortiorem adhibueris, aut igne aperto, ſi mavis per retortam lutatam, deſtillationem peregeris, ſine combuſtione tamen ſpecierum, ne Empyrevma contrahat abſtractus liquor, retortâ nimirum in altum ſatis collocatâ, igne prætereà ritè adhibito, quem modum deſtillandi luculenter propoſui in *Animadverſionibus aquarum deſtillandarum in genere*: proindè cum mihi *paucula illa uncia vini à ſpeciebus deſtillati vel abſtracti*, ſufficere viderentur ad *Aloën* & *ſpecies reliquas* in maſſam efformandam, ac inſuper experientiâ edoctus adverterem, *aquam abſtractam hanc*, omnem odorem & fragrantiam, conſequenter etiam virtutes ſulphureas & volatiles *dictarum ſpecierum aromaticarum* continere, ſuperfluum duxi, plùs, quàm quod neceſſum foret, *liquoris vel vini* iisdem *ſpeciebus* affundere, ne quidquam de virtutibus ſpecierum deperditum iret, aut pilulis non imprimi poſſet. Cæterùm dexteriorem præparationem harum pilularum *Aloëphang.* excogitare vix poterimus. Si quis autem loco *vini ſpeciebus aromaticis* affundendi, *vinum jam tùm deſtillatum*, aut *aquam aliquam* ſubſtituere voluerit, per me licet, ego non ſine prægnante ratione *vinum* cæteris *liquoribus* hîc præferendum omninò exiſtimo. Prætereà breviter monui in *Animadverſionibus præmiſſis harum pilularum*, illas, ſcil. pilulas, menſe Majo, Junio, & Julio inſolando perficiendas, aut in Sole exſiccandas, perperàm & inconſiderate præcipi; ratio eſt, quòd calore Solis, vel radiis ejusdem, vegetabilibus cunctis, præſertim, ſi à Sole immediatè attingantur, non minimum detrahatur: quod luculenter apparet in coloribus florum & herbarum, ſi ad altiora inveſtiganda mentem elevare ſolimus. Quis enim Pharmacopœorum adeò ignarus eſt, qui experientiâ non obſervârit, *Roſas rubras*, *Violas purpureas*, *herbas & plantas viriditate ſummâ ornatas*, radiis ſolaribus expoſitas, coloribus ſuis nativis maximâ ex parte, ac etiam fragrantiâ ſpoliari? contrarium verò evenire, ſi leni calore ignis eorundem exſic-

Calor Solis ejusq; radii vegetabilibus, à radice ſua evulſis, multùm detrahunt.

Digitized by Google

exſiccatio inſtituatur, atque ita coloribus ſuis nativis, ſalvâ inſuper majore fragrantiâ, ad longum tempus aſſervari? Circulatio univerſi, generationes ſcil. & corruptiones, beneficio Solis, ignis nimirùm elementaris & univerſi peraguntur; his enim detrahit, in altum revocaturus, quæ anteà tribuit, illis vigorum addit, excitaturus ſcintillam caloris nativi, cujus beneficio attractrice facultate cuncta pollent. Exhalationes igitur omnes, elevationes potius dixeris à Sole: Calor ignis repellit, ſurſum elevant radii ſolares, ex igitur & plures aliæ Solis & ignis diſcrepantes operationes qui obſervare noluerit, procul dubio mente captus eſt, & à verâ Philoſophiâ alienus toto errat cœlo. Proindè pauculis his præmiſſis, Pharmacopœos monitos volo, ne exſiccationes vegetabilium Solis calore, præſertim ſi radiis ejus immediatè tangantur, peragant; nam præterquam quod Solis calor Vegetabilibus à ſuâ radice evulſis nec quicquam communicare poſſit, ea inſuper ſuis virtutibus balſamicis ſubtilioribus penitùs ſpoliare aptus natus eſt, experientiâ quotidianâ teſte: Etenim non ſolùm Vegetabilia à matrice ſua evulſa, tanquam volatiliora, verùm etiam mineralia etſi fixiora, Sol ſuis privat partibus tenuioribus, quæ aliàs magno impetu ignis ab iiſdem ſegregari debent.

Circulatio univerſi beneficio Sol peragitur.

Exhalationes terræ & aquarũ potius elevationes ſunt à Sole.

Vegetabilia in Sole non ſunt exſiccanda.

Non dubito autem, quin plurimi his meis aſſertionibus contradicturi ſint, rationibus ducti à rebus quoque mineralibus, quorum nonnulla vi ignis in terram mortuam veluti redacta, aëri verò & radiis Solaribus expoſita denuò quaſi reviviſcunt, & quibus jam dudum ſpoliata fuêre, iiſdem paulò poſt uberrimè imprægnantur virtutibus. Verùm enim verò, hæ & plures aliæ opiniones à mea ſententia, experientiâ firmatâ, me abducere neutiquam poſſunt, & ſi dixero, omne ſiccum ſuum attrahere & appetere humidum: Matrices mineralium non penitùs orbari vi ignis ſeminali ſuâ virtute multiplicativâ: Terram eructare vi calore Solis attrahentis ſpiritus quoque minerales, qui ab aſtris denuò deprimuntur, aut proprio motu, calore Solis vel ejuſdem radiis elevatoriis amotis, tempore nocturno, deorſum tendunt: Eſſe Circulationem univerſi, ut quæ interdiu vigore Solis elevantur, mox Sole vel ejuſdem radiis deſtituta aut privata, aſtrorum influxu deprimantur, vel etiam proprio motu tanquam gravia deorſum tendant, recreentque ſitibunda, veluti à Sole exhauſta corpora, ſic omnibus objectionibus ſatisfecero. Plura de Sole quidem, ejuſque calore & virtute mirabili, naturali tamen agente, animus concepit, quod nimirùm mundum hunc noſtrum, globum terreſtrem, utpotè rotundum, reliquas etiam ſtellas, corpora nimirum itidem gravia, nullibi affixa aut ſuffulta, Sol, maximus ignis globus & centrum univerſi (ad mentem Doctiſſimi Mathematici Copernici,) in ſuſpenſo detineat, inque gyrum rotet, ad inſtar ignis naturalis, qui & levia & ſat gravia, habitâ proportione ſubſtantiæ ac magnitudinis agentis & patientis, in ſuſpenſo quoque detinet, aut ſurſum pellit, inque gyrum rotat: Verùm cum hæc à ſcopo noſtro declinare & quibusdam paradoxa videri poſſint, quum tamen vera hæc dictitet ratio, & quotidianâ experientiâ in magnis incendiis, pulvere pyrio, luculenter demonſtrari, ac inſuper bombardarum machinis comprobari poſſit, paucis tantùm quæſitum hoc, à nemine adhuc ventilatum aut tactum, ſed ſimpliciter Motori primo, Divinæque voluntati adſcriptum, ejusque juſſui, phyſicè movere, & tanquam Theſin Mathematicis accuratiùs diſpiciendam, proponere operæ pretium duxi, tranſiturus ad alia.

Terra mortua quandoq; reviviſcunt.

Paradoxum de Sole.

In Pilulis *de Ammoniaco Quercetani* hoc prætereà animadverto, quòd *ſalia quadam* illis admiſceantur, quæ maſſis pilularum, non quoad virtutes, quoad ad conſiſtentiam, ſi *ſalia legitimè parata ſint*, non *ſulphure aut ſpiritu*

buodam

Pilulæ de Ammoniaco Quercetani ob ſalia admixta ventilantur.

quodam acido adulterata, contrariantur, ut humidæ ferè ſemper digitis adhærentes pilulæ manent, toties licet ad ſiccitatem abſtractæ, *ob liquabilitatem dictorum ſalium*, & vim attractivam : poteſt tamen, ſi neceſſariò *ſalia* eſſent addenda, incommodum hoc *pulvere aliquo exſiccante*, utpotè *Cinamomi, Roſarum rub. aut alio, quô conſpergi pilulæ ſolent*, (quæ tamen non diu aſſervandæ, ſed protinùs exhibendæ ſunt) nonnihil præcaveri, eas tamen *auri foliis* obducere neceſſe non eſt, nec conſultum : ſat erit illas pulveribus dictis conſperſas mox in uſum trahere.

Maſſæ quædam pilularum, utpotè de *Colocynthide* & *alia*, quæ *diverſa gummata* recipiunt, majori dexteritate parandæ ſunt, quùm *diverſa gummata*, *diverſos* exoptent *liquores* pro illorum diſſolutione, nec *uno eodemq; liquore aut ſucco, porri ſcilicet*, diſſolvi poſſunt : Exemplo ſit *Gummi Sagapenum & Bdellium*, illud *reſinoſam* habet ſubſtantiam, hoc verò *aquoſam* & *viſcoſam* ad inſtar *gummi Arabici*, hinc illud potiùs *oleaginosâ ſubſtantiâ, ſpiritu item vini*, vel etiam *Terebinthinâ*, hoc verò *aquosâ*, id eſt, *ſucco quodam* aut *aquâ* ſolvi poteſt; verùm cum *olea* aut *Terebinthina* ipſa, pro pilulis efformandis ſint minus idonea, ideircò *vinum* aut *acetum ſtillatum* pro *ſimilium gummatum reſinoſorum* dilutione, vel impropriâ diſſolutione, adhibere poſſumus.

Crocus autem, qui plurimas pilulas ingreditur, ſigillatim nonnihil diluendus eſt, vel cum *vino* vel *ſucco aliquo*, quo eum pilulæ vel earum maſſæ aliàs in paſtam rediguntur, ut eò meliùs cuncta ſe invicem complectantur.

Pilulæ de Tartaro Quercetani ventilantur. Pilulæ de *Tartaro Quercetani* ad mentem noſtram correctæ & paratæ, ſuis egregiis certè conſtabunt viribus, & exemplo eſſe poſſunt, juxta quod plurimæ ſimiles compoſitiones vel præparationes inſtitui queant : Etenim *ſpecies earum omnes*, tùm alterantes tùm confortantes *ſ. q. aqua effuſâ* priùs legitimè extrahuntur : *Aromatum deindè & Styracis Calamita* vires, additâ *particulâ vini*, deſtillando evocantur, cum quâ *humiditate ſpirituosâ & eſſentia aromatum imbutâ*, *reliqua ſpecies*, utpotè *Aloë à ſuperioribus decoctis omnibus & aromatibus* jam dum *inſuccata*, nec non *Myrrhâ diluta*, & quæ ſequuntur, legitimè in maſſam, omnibus apprimè ſervatis & collectis viribus, coarctantur, ut nil quicquam de iis perditum eat. Si quis verò *aromata* cum *Styrace*, nec deſtillationi nec decoctioni committere, ſed potiùs, (omiſſo extracto eorundem exiguæ virtutis, quod aliàs pilulis per decoctum eorum etiam communicaretur) *olea eorundem deſtillata* jam confectæ maſſæ in competente quantitate addere voluerit, is, me judice, pilulas efficiet efficaciores, præſertim ſi loco *Styracis*, non *oleum ejus ſtillatum*, ſed ſaltem *reſinam ejusdem* paratu facillimam, uti eam in *Animadverſionibus Theriaca* edocuimus, ſubſtituerit. Quæ ipſa autem *reſina*, quò exactiùs maſſæ uniretur, & cuncta alia ſe invicem ad minima tangerent & complecterentur, ventriculo inſuper ingeſtæ aut deglutitæ hæ pilulæ faciliùs diſſolverentur, poſſet cum *oleis reliquorum aromatum deſtillatis*, utpotè *Cinamomi*, *Macis & Caryophyllorum*, nonnihil diſſolvi, hâc quantitate ſervatâ, nimirùm, ut *reſina Styracis drachma ſex*, *ol. ſtill. Macis & Caryophyllorum ana drachm. una*, *Cinamomi drachma ſemis, plùs minusvè prout libuerit*, accipiantur. Perpende Lector, quàm artificiosè res invicem jungi queant, ſi ducem rectam rationem ſequamur, obſervando & conſiderando inſuper, non quodlibet ex quolibet fieri, nec quodlibet pati à quolibet, ſed determinatum determinato homogeneo dextrè commiſceri, prout in *Animadverſionibus* præmiſſis, earumque Præfatione innui.

ADDITIO *ad Claſſem* Et hæ de legitimâ pilularum præparatione ſuperaddita ſufficiant, transeundum nunc ad claſſem ſeptimam; In quâ plurima notatu digna occurrunt

runt

runt ventilanda. Quorum proindè intereſt, ii cuncta quæ allata ſunt in *Animadverſionibus*, & jam jam addentur, æquâ lance perpendant & attentè perlegant, antequam ſiniſtrum ferant judicium. Nam non ita ſcripſi, ut illa quilibet lippus & tonſor etiam lynceis mox oculis perſpecturus ſit, aut quælibet mulierculæ illicò imitari poſſint, ſed doctis & in arte peritis. Adeoque imprudenter & perperàm à quibusdam in jus vocor, quaſi cuncta arcana pharmaceutica, illis Pharmacopœis jam dum nota, ita propalaverim, ut vel quævis anus illa nunc nôrit concinnare & præparare. Etenim, quòd meos Cenſores advertere vellem, tantùm abeſt, ut vulgùs aut quælibet fœmina illa elaborare ſciant, quin potiùs hæ ipſæ præparationes, juxta veriſſimas pharmaceuticæ genuinæ methodi regulas (à nemine tamen unquam animadverſas aut luculenter ſcriptis comprehenſas) & ſundamentalem doctrinam hic traditam inſtitutæ, ſolertem & peritum, non minùs doctum efflagitent Pharmacopœum, eumque à vulgari carbonario diſtinguant, ipſiusque Artis nobiliſſimæ dignitatem & præſtantiam à culinarus ſervitiis eximiè vendicent, inque priſtini honoris gradum integrè reſtituant. Proindè repercuſſo & hoc telo, vanâ itâ in me vibrato, non parcam ulteriùs operæ meæ, quin potiùs plurima notatu digna & neceſſaria ſuperaddam, præſertim in hac claſſe de *Extractis*, cui non pauca, ad majorem & plenariam informationem pertinentia, adſtruenda duxi. Præprimis *reſinoſa extracta* ſeſe ſiſtunt ventilanda, eaque nimirùm, quæ vel ex mera reſina conſtant, ut potè *extractum Agallochi*, *Euphorbii*, *Galbani*, *Gummi Gamandræ*, *Guajaci*, *Mechoacæ alba & nigra*, *Myrrhæ*, *Opopanacis*, *Sagapeni*, *Scammonii*, *Turbith*, vel ſaltem ex parte reſinoſa ſunt, uti *extracta ferè cuncta compoſita*, paucis exceptis, *Diapœonias* nimirùm & *Laudanum opiatum*. Porrò *reſinoſa extracta* vel ſaltem pro maximâ eorum parte, ex *rebus reſinoſis* conſtantia, diſtinguenda ſunt; quædam enim eorum *ex rebus odoratis balſamicis*, quædam verò ex *inodoris*, conficiuntur: Ex odoratis balſamicis (utplurimùm Cephalicis & Hyſtericis) ſunt, *Agallochi*, ſeu *ligni Aloës*, *Myrrhæ*, *Opopanacis*, *Sagapeni*, *Galbani*, *&c.* disquiſitione igitur dignum occurrit, utrum hæc *extracta* ſine virium ſuarum jacturâ, ita ut nil de eſſentia & virtute rei extrahendæ perditum eamus, parare liceat, quum rerum balſamicarum eſſentiæ in tenuibus & ſubtilioribus conſiſtant partibus, quæ leni etiam calore ignis pulſæ, æthera petunt, relictâ terreâ mole, ſpiritu balſamico viduatâ: Verùm quantumcunque rem conſideratè etiam perluſtro, vix tamen modum, qui voto meo ex omnibus ſatisfaciat, invenio. Quâcunque enim arte opus aggredimur, vix ac ne vix quidem cuncta conſervabimus ſalva, ſi debitam extracti conſiſtentiam ſpiſſam indipiſci propoſitum eſt, ſiquidem menſtrua ſolventia vel extrahentia nullâ aliâ viâ, niſi deſtillando & abſtractione à re extractâ ſeparari queunt, quâ tamen ſimul & unà partes ſubtiliores ejusdem rei extractæ evehuntur & abeunt. Nihilominus habitâ diſtinctione rerum extrahendarum, proponam duos modos non inelegantes, quibus votum doctrinæ cupidi ſufficienter ut expleatur ſpero. Primus igitur modus talis eſto: Nimirùm ut *ex re extrahendâ reſinoſâ & odoriferâ balſamicâ*, *oleum*, ſi ejus quidpiam aliàs *rei* inſit, deſtillando prolicíatur, verbi gratia: accipe

Ligni Aloës gummoſi, vel
Gummatis cujusdam libram unam,

à quo deſtillando, ſive per ſe, nullâ additâ *aquâ*, ſed ſaltem *particulâ vini ſpiritû rei aſperſa*, ex retortâ vitreâ in ſegmentis humidis M. B. locatâ, vel etiam igne aperto, ſi ignem debitum admovere ſcias, ſine combuſtione; ſive etiam *affuſa ſ. q. aquæ ſimplicis*, prolicíatur una cum aquâ *oleum eſſentiale*, aquæ ſupernatans; quò interim ſervato, extrahatur cum *ſpiritu vini* re-

ſeptimâ, ubi Extracta perluſtrantur.

Reſinoſa extracta examinantur.

Extractorum differentia.

Extractorũ reſinoſorum & balſamicorum dexterrima præparatio.

petitis vicibus affuſo *reſiduum à deſtillatione*, ad totalem virtutum terreſtriorum prolectionem. *Eſſentia vel extractiones omnes junctim filtrata* ad conſiſtentiam competentem extracti vel reſinæ in M. B. leniter deſtillando abſtrahantur, *reſina* demùm *in fundo Alembici relicta* jungatur ſuum deſtillatione prolectum & *proprium oleum eſſentiale*, ſive per ſe, ſive *Saccharo* prius ad inſtar *Elaoſacchari* commixtum, & uſui reponatur extractum, viribus è quibus confectum cùm terteſtrioribus roborantibus, tùm ſubtilioribus recreantibus uberrimè imbutum.

Portio oleorum ſtillat: eſſentialium aquæ cum quibus deſtillantur inſeparabiliter permiſcetur & adhæret.

Notandum tamen, cùm *aqua* in deſtillatione *olei eſſentialis*, uti ſuprà, prolectæ, non parùm *olei ſubtilioris*, inſeparabiliter ferè adhærere ſoleat, è re meliùsque eſſe omninò, ut ſine affuſione *aqua*, *ſimiles res* in retortâ vitreâ, additâ ſaltem particulâ *ſpiritus vini* pro humectatione earum, deſtillationi committantur: Vel, ſi *olea ſimilia deſtillata eſſentialia* aliàs in Pharmacopoliis non adulterata proſtant, præſtat, ut ejusdem *olei anteà ſtillati* compotens portio, *extracto* proprio ad majorem virtutum impreſſionem ſuperadjiciatur.

Alter modus, qui inſtar *eſſentia liquida*, & uſui medico perindè non ineptus eſt, ſubſequens eſto:

Recip. *Ligni Aloës opt. gummoſi uncias tres*,

Cui minutim conciſo ſuperaffunde,

Spiritûs vini rectificati uncias ſex velocto,

Eſſentia reſinoſarum rerum, quâ ratione paranda.

vel ſi mavis *ſpiritum Roſarum*, aut *Ceraſorum*, vel etiam *ſpiritum Liliorum convallium* ſubſtituas, & in Alembico juncturis undique & diligenter luto clauſis, igne arenæ totus proliciatur ſpiritus, odore & ſapore præſtans, ad ſiccitatem ligni: Quò interim *ſpiritu ſtil. fragrante* ſtudioſè aſſervato, extrahatur repetitis affuſionibus *ſpiritûs vini recentis*, *relictum à deſtillatione lignum*, ad totalem reſinoſæ ſubſtantiæ prolectionem; hinc in M. B. *extractionum omnium ſpiritus* deſtillando denuò provocetur, quousque reſina ſive extractum reſinoſum ſpiſſum in fundo Alembici appareat, tùm *reſina vel extractum* in fundo Alembici relictum, *ſpiritu fragrante ſuperiùs aſſervato* præviâ digeſtione ſolutum & filtratum, uſui reponatur, tanquam eſſentia legitimè confecta & præſtans; quæ tamen *eſſentia*, quod admonitione dignum, & ſcitu neceſſarium eſt, non *aqueis vehiculis* commiſcenda eſt, dum ægrotantibus eſt propinanda, ſed *ſpiritibus utcunque ardentibus*, aut *aquis ſpirituoſis Apoplecticis*, *Epilepticis*, *Hyſtericis*, *Elix. vita Matthioli* & ſimilibus; vel etiam *Syrupo craſſiori* admixta legitimè & debitè exhibebitur: ſin verò minùs hoc fiat, & *eſſentia talis aqueis vehiculis puris* commiſceatur, tota ejus reſina ab aquea humiditate præcipitata, uſui medico, cùm in exhibitione, tùm operatione planè inepta redditur. Hæc ipſa cautela in exhibitione ſpiſſi & reſinoſi extracti perindè cum primis obſervanda, ne Medicus Pharmacopœum, tanquam malè præparati medicamenti arguat, nec æger inutilis remedii repetita ſumptione torqueatur; & ne uterque ſpe ſuâ in operatione decidant, & fruſtrentur.

Extracta reſinoſa aqueis vehiculis non commiſcenda.

Extracta reſinoſa omnia ſiccitatem totalē haut nanciſcuntur.

Quod reliqua *extracta* ſpectat *reſinoſa*, ex *rebus non ſulphureis aut odoriferis* parata, quædam eorum totaliter exſiccata in pulverem rediguntur, utpotè *Scammonii*, *Galappa*, *Gummi gutta*: quædam verò ſiccitatem totalem, ut in pulverem permanentem commodè redigi queant, haut nanciſcuntur, nimirum *Mechoaca alba*, *Turbith*, *Agarici*, *Ligni ſancti*, *&c.* *Illa* luculenter ſatis & dextrè edocta ſunt alibi in *Animadverſionibus Mantiſſa*, ſub titulo Magiſterii Galappæ: *Hac* verò quâ ratione dextrè paranda, ne uſui repugnent Medico, hunc ſequere modum:

Recip. *Radic. Mechoaca alba vel*

Ligni ſancti gummoſi uncias ſex,

Conciſæ

Concisæ immittantur Cucurbitæ vitreæ, quibus ſuperaffundatur *Spiritûs vini rectificati q. ſ. ad ſupereminentiam quatuor digitorum transverſorum.*

Stent in digeſtione unâ atque alterâ die in loco calido, *ſpiritus tinctus* deindè per filtrum ſeparetur, *aliusq́* ſuperaffundatur, ac factâ digeſtione & extractione perindè colaturâ ſegregetur, hocque toties repetendum novâ *ſpiritus vini* affuſione, donec eſſentia omnis extracta ſit: *Colaturæ pòſt omnes* filtratæ & Alembico vitreo immiſſæ, leni balnei calore deſtillando ad *libram unam* circiter abſtrahantur, *reſiduo in Alembico liquori* innatabit *reſina*, quæ à liquore ſtudiosè ſeparanda, & in ſcutella igne arenæ moderato totaliter exſiccanda, ut in pulverem redigi queat; *reſiduus verò liquor* à quo reſina ſeparata eſt, ulterius ad extracti ſpiſſitudinem exhalet, cui *reſina* ſubtiliter pulveriſata, & *amygdalis dulcibus* (quod benè obſervandum) ſubacta, *pulveris* nec non *Sacchari particulâ* additâ optimè commiſceatur: ſin minus autem *reſina*, prout ſæpè contingit, totaliter exſiccari & pulveriſari queat, ſolvatur *illa* denuò, dum liquida adhuc eſt, portiunculâ *rectificatiſſimi ſpiritûs vini*, & extracto reſiduo ſpiſſo adunetur ſuper igne leniſſimo, cum ſpiritus vini promptiſſimè exhalabilis auras petat, addaturque perindè extracto ſic perfectè parato, *particula Sacchari pulveriſati*, quò faciliùs pòſt, ſi non in *aqueo planè vehiculo*, ſaltem in *Syrupo* vel *Melle*, aut etiam in *ſpiritu vini* illud diſſolutum ægrotantibus commodè propinari & exhiberi poſſit: Namque niſi legitimè & debitè ſimilia extracta ſolvantur, nè *reſina ab aqueo liquore* præcipitentur, exiguum effectum ab illis nobis promittere poſſumus, cùm reſinæ, ut alibi etiam admonui, in ſuâ reſinosâ ſubſtantiâ hominibus exhibitæ, parùm vel nihil operentur, imò ventriculo & inteſtinis aliquando ſeſe firmiter agglutinantes, varia incommoda, dolores colicos acerbiſſimos, & fluxus alvi immoderatos, ſyntheticos, ſi reſinæ purgantes fuerint, *Galappæ* vel *Scammoneæ*, inducere ſolent: Medicus proindè, qui ſimilia extracta reſinoſa præſcripturus eſt, ſi effectum felicē ab illis expectare velit, cùm ad præparationem, tùm exhibitionem aut diſſolutionem illorum legitimam, attentos habeat oculos, ſecùs parùm laudis & emolumenti indè conſequetur.

Extracta reſinoſa quâ ratione legitimè exhibenda.

Extracta reliqua *compoſita*, utpotè *Diacarthami*, *Cholalogi* & quæ *Scammonium*, *Turbith* aut *Mechoacannam* inter reliqua ingredientia admittunt, juxtâ modum jam jam præſcriptum, aut ſecundum *Animadverſiones Extracti Diacurri* legitimè & dextrè parari poſſunt. Plura, quæ ad legitimam *extractorum* præparationem pertinent, fideliter in ſingulorum *extractorum Animadverſionibus* annotata ſunt, proindè ſtudiosè obſerventur, quæ ratione *Specierum Diambræ*, aliarumque rerum planè inutilium compoſitionibus intermixtarum, admonui; nec non, quæ in *Animadverſionibus extracti Marocoſtini* recenſui incongrua, & quàm dextrè illud parare edocuerim, quibus benè obſervatis, habebimus poſthac verè regia medicamenta efficaciſſima, in quibus & Medicus & Patiens fiduciam ſuam firmiter collocare poſſit, ſpe ſuâ haut fruſtratus.

Extracta compoſita.

Decocta in claſſe ſequente octavâ, ab erroribus apprimè liberata ſunt, proindè eorum *Animadverſiones*, cùm particulares, cuilibet ſcilicet compoſitioni decoctorum affixas, tùm univerſales, utpotè quæ generaliter de omnibus decoctionibus loquuntur, diligenter attendendas cenſeo, nec non obſervatis aliarum compoſitionum *Animadverſionibus*, quæ majorem rerum agendarum & naturalium dilucidationem afferre poſſunt: Etenim cuncta attentè & diligenter cum judicio perlecta, quæ ſparſim in præmiſſis & hâc ipsâ appendice tradita ſunt, votum cupidi diſcentis in omnibus ſufficienter explebunt, ita ut nihil deſit, quod ad veram & legitiam medicamentorum

ADDITIO *ad Claſſem octavam ad decocta.*

mentorum compoſitionem & præparationem pertinet, à nemine unquam tàm luculenter & ſincere poſteritati communicatum.

Additio *ad Claſſem nonam de pulveribus.*

Hinc ad alia transeo, claſſem ſcil. nonam de *pulveribus* tractantem, quæ & ipſa brevioribus *Animadverſionibus* generaliter perluſtrata eſt, cùm ſupervacaneum eſſe exiſtimârim, entia citra neceſſitatem multiplicare, ac ſcripta ſcribere: ſi quis verò clariorem de dextra pulverum præparatione informationem anhelaret, is adeat *Diſpenſatorium noſtrum novum*, ibidem de ſpeciali cujuscunque pulveris compoſitione & præparatione ſufficientem capiet informationem, quæ hâc in claſſe de *pulveribus* mutatis mutandis ingredientibus, aptè inferri non potuit.

Additio *ad Claſſem decimam Eclegmatû & Lohoch.*

Quocirca porrò me confero ad *Lohoch* claſſis decimæ, quorum *Animadverſiones*, licet veras eorundem præparationes edoceant; lubet tamen nonnulla ſuperaddere, quæ majorem informationem & exactiorem *Lohoch* parandi modum palàm faciant. Parentur itaq; *Diacodia Joannis Baptiſtæ Montani & Galeni* tali modo, utpotè:

DIACODION JOANNIS BAPTISTÆ MONTANI.

Recip. *Capitum papaveris albi ſine ſeminibus, Num. xx.*
Siliquarum dulcium uncias tres,
Glycyrrhizæ raſæ uncias duas.

Omnia conciſa coquantur in *libris circiter octo aquæ fontanæ*, ad medias, *decoctum expreſſum & albumine ovorum clarificatum ad libram unam* evaporare permitte, in vaſe terreo (nam ſi quæ diu concoqui debent, in æneis vaſis aut inſtrumentis coctionis non perficiantur, propter rubiginem pectori ſummè nocivam, quam & acida & dulcia in æneis inſtrumentis diu retenta & cocta, contrahere poſſunt,) quòd ſerva: Jam accipe etiam

Semin. Papav. albi uncias tres circiter,

vel quantum viginti capita papaveris grandiora incluſum habebunt, quod in mortario lapideo, ſi fieri poſſit, contunde, affusâ, uti moris, ſucceſſivè *portiunculâ ſuperioris decocti* ad pultis minutiſſimæ formam, quam per ſetaceum, prout in præparationibus pulparum moris eſt, cum *decocto ſuperiore* transmitte & coge, ut fiat emulſio craſſa albicans, cremoris lactis ad inſtar, huic tandem adde

Sacchari albiſſimi libram unam ſemis.

Et ſolâ diſſolutione *Sacchari* igne leniſſimo ſine ebullitione confice *Diacodion*, oculis & ori gratum ac efficax.

DIACODION GALENI SIMPLEX.

Recip. *Capitum Papav. albi recent. Num. xx.*

Quæ ſeminibus priùs exinanita & conciſa, coquantur in ſ. q. *aquæ ſimplicis* ad remanentiam *duarum* circiter *librarum*: *Decocti colati & alb. ovorum clarificati libra una ſemis*, cum

Mellis puriſſimi deſpumati libris duabus,

coquantur ad priſtinam mellis conſiſtentiam, vel paulò craſſiorem, *dimidiâ librâ decocti* ſervatâ, quâ cum

Semina Papav. albi recentia è capitibus ſuis ſuperius excepta,

in mortario optimè in pulpam ſubtilem & liquidiorem contunde, & per ſetaceum cogendo trajice, quam ſuperiori melli Papaverino commiſce, ſicque dextrè paratum *Diacodion* aſſerva.

Nota:

Nota: ſi cuipiam magis arrideat idem *Diacodion* cum Saccharo conficere, is inſtituat ejus præparationem ad normam ſuperioris *Diacodii* Joannis Baptiſt. Montani.

DIACODION EX SAPA VINI
fiat modo ſequenti, nimirum

Ex *capitibus Papaveris*, *ſuo ſemine ſpoliatis*, paretur *decoctum ad libras duas* circiter, in cujus *decocti libra una ſemis* ſolvantur *ſucci Glycyrrhizæ uncia duæ*, & *ſapa vini dulcis libra duæ*, commixta coquantur ad priſtinam ſeu craſſiorem ſapæ conſiſtentiam, cui addatur *pulpa ſeminum Papaveris è capitibus ſuis ſuperius exceptorum*, cum *decocti ſuperioris aſſervatâ parte* per ſetaceum transmiſſa, ſicque etiam legitimè paratum *Diacodion* uſui ſervetur.

Diacodion Auctuarii paulò artificioſiorem præparationem exoptat, quantumvis & illa præparatio, quæ in *Animadverſiones* ejus eſt præmonſtrata, non ſit ſpernenda: poteſt autem inſtitui tali pacto:

DIACODION ACTUARII.

Diacodion Actuarii.

Recip. *Capitum Papaveris recentium, ſeminibus exemptis, Num xiij,*
Roſarum rubearum unciam ſemis,
Radic. Conſolid. majoris,
Balauſtiorum ana drach. duas,
Myrti,
Dauci ana unc. unam ſemis,
Sumach,
Florum Althea ana drach. unam.
Seminis Portulaca drach. unam.

coquantur, craſſiusculè inciſa & contuſa cum *ſ. q. Aqua* ad remanentiam *librarum circiter duarum*, cum *decocti hujus clarificati particulâ* paretur ex *ſeminibus Papaveris*, *jamjam è ſuperioribus ſuis capitibus* exceptis *pulpa liquida*, per ſetaceum transmittenda, quâ interim ſervatâ, ſolvantur cum *reliquo clarificato decocto*

Succ. Acaciæ
Glycyrrhizæ,
Hypocyſtidis ana concret. drach. unâ,

ac cum
Mellis deſpumati libris duabus

Coquantur ad craſſam mellis conſiſtentiam, admiſcendo, dum adhuc calet,

Pulver. Boli Armeni unciam ſemis,
Corallii utriusque,
Sanguinis Draconis ana drach. duas,
Croci Auſtriaci drach. unam,
Cinamomi opt. vel quod meliùs foret,
Elaoſacchari Cinamomi drach. duas.

Sicque conficiatur *Diacodion* ad præſcriptum uſum haut ineptum.

Quòd pondus *quorundam ingredientium* duplicârim, factum eſt ideò, quòd *ea in ſubſtantiâ & formâ pulverum* non addiderim, ſed *decoctioni* unà cum *capitibus papaveris* deſtinârim ad majores virtutes & gratiam inſuper *Diacodio* conciliandam, quod ob quantitatem pulverum ingratum eſſet futurum, ac inſuper ineſſicax: *Decoctiones* enim ſive *extractiones* promptiùs,

quàm *pulveres* penetrant, vireſque ſuas exerunt: Reliquorum verò *ingredientium pulveres*, decoctionibus, (præſertim quæ *aquâ ſimplici* inſtituuntur,) non æquè ac reliqua accommodatos, in ſubſtantiâ admiſcui, quia nec *Bolus* nec *Corallia* ab *aquâ* ſolvi, aut multum ab iis, *Coralliis* præſertim, extrahi poteſt, uti nec *à ſanguine Draconis gummoſo*: *Cinamomi* etiam vires in decoctione penitus penitùſque exhalant, ut & *Crocus* coctioni commiſſus nonnihil deperit; hinc illa, quippe quæ reliquis ingredientibus minùs ſunt nauſeabunda, in ſubſtantia, in pulveremque redacta, huic *Diacodio* addidi.

Ex hâc dextrâ hujus *Diacodii* præparatione, ſolidum *Diacodium*, quâ ratione parandum, patebit

Lohoch ſanum & expertum. *Lohoch ſanum & expertum* modo ſequenti laudabiliter confici poteſt, utpotè

Recip. *Hyſſopi*,
Glycyrrhizæ, ana unciam ſemis,
Jujubarum,
Sebeſten ana Num. xxx.
Paſſular. majorum enucleat:
Ficuum pinguium,
Dactylorum ana uncias duas,
Capillorum Veneris manip. unum,
Calaminthæ,
Rad. Ireos Flor.
Sem. Lini ana drach. tres,
Fœnugræci drach. quinque

Conciſa quæ conſcindenda, & contuſa quæ contundenda ſunt, coquantur in *ſ. q. aquæ puræ* ad remanentiam circiter *librarum duarum*, decoctum coletur, ac *albumine ovorum* optimè clarificetur: Hinc ex
Pinearum mundat: unciis duabus, &
Amygd. dulc. decorticat. uncia una,
in mortario optimè, & ſubtiliſſimè contuſorum, beneficio *ſuperioris decocti trium circiter unciarum* confice pulpam ſeu emulſionem craſſiſſimam inſtar cremoris lactis, per ſetaceum transmittendam, quâ factâ, & interim pauliſper aſſervatâ, cum *reliquo decocto clarificato*,
Sacchari albiſſimi libras duas,
coque ad conſiſtentiam Syrupo quodammodo craſſiorem, cui Syrupo dum adhuc caler, immergantur accommiſceantur, *pulpa ſeu emulſio craſſa Pinearum & Amygdalarum ſuperiùs aſſervata*, item, pulveres ſequentes, nimirùm:
Pulv. Liquiritiæ ſubtiliſſ.
Amyli ana drach. ſex,
Ol. ſtill. Cinamomi,
Aniſi,
Fœniculi ana ſcrupulus unus, prius cum
Pulv. Sacchari albiſſimi drachmis ſex circiter
commiſtorum,

Et efficietur ſic *Lohoch*, nomini ejusdem correſpondens.

Tragacanthum & Gummi Arabicū reddunt Lohoch ſanum nimis glutinoſum, cum tempore. Nota: ſi quis *pulv. Tragacanthi & Gummi Arabici* admiſceri voluerit, per melicet, ſed edulium conficiet ingratum & glutinoſum, eò magis, quò diutiùs aſſervandum; nam inter initia ob Syrupi lentorem promprè illa in viſcum non convertuntur, ſed ſucceſſu temporis, glutinoſa nimis unà cum Syrupo evadunr: Proinde ſuadeo, ut modo inſinuato, auctâ quantitate & pondere *reliquorum ingredientium*, nimirùm *Pinearum*, *Amygdal dulcium*, *Pulv. Glycyrrhizæ*, *Amyli*, *Ireos*, ut quæ Saccharo vel Syrupo magis

correſpondent

correſpondent quoad competentem compoſitionis normam, hoc *Lohoch* conficiant, quippe quod & ori gratum, ac viribus non exiguis futurum. *Olea ſtill. Cinamomi, Fœniculi & Aniſi* in Elæoſaccharum prius converſa ultimò adjeci, eorundem autem ſubſtantiam totam ex quâ, primæ decoctioni detraxi, ne tota eorum vis & efficacia, in ſubtili partium tenuitate conſiſtens in coctione exhalaret, ſicque medicamentum eorum viribus effœtum redderetur, in attenuandis præſertim & incidendis craſſis humoribus, quod ipſum per ſe aliàs craſſum & viſcidum, eò magis ſi *gluten Tragacanthi & Arabici gummi* adderetur. Et lubens informari cupio, quomodo craſſiſſima & viſcoſa medicamenta, quorum non exigua copia in diſpenſatoriis extant, (quibus vires illæ incidendi & attenuadi cordatè adſcribuntur) craſſos pectori aut viſceribus naturalibus & vitalibus impactos humores attenuare & incidere poſſint, quum inſuper etiam omnia ſimilia medicamenta ventriculo immediatè ingerantur, nec citiùs prædicta viſcera attingant, usq; dum digeſtionem & mutationem ſui in ventriculo perpeſſa, prout reliqua ſimilia eſculenta vegetabilia, concoctionibus & mutationibus obnoxia, in chylum & ſanguinem pro parte convertantur, an conſequenter per totum corpus diſtributa, in nutrimentum corpori tandem cedant; exigua inſuper eorum particula, ſi doſes eidem medicamento aſſignatas penitiùs conſidero, partes affectas attinget. Magna proindè audacia in aſſignandis medicamentorum ſimilium virtutibus perſpicitur, quæ occulta interim debacchatur in ægrorum ſalutem: Ob id plurimi etiam ineſcati, qui deſcriptis laudum varietatibus nimium ſe circumveniri paſſi, decipiuntur & decepti ſunt: Memores ſimus aurei præcepti, quod contraria contrariis curanda ſint, conſequenter craſſa & viſcida tenuibus attenuanda & incidenda, habitâ interim proportione materiæ peccantis, & medicamenti operantis, quoad quantitatem & qualitatem.

Craſſa & viſcida tenuibus incidenda & attenuanda, non itidem craſſis & viſcoſis.

Claſſis undecima, quæ de ſpeciebus aromaticis agit, & plurimis inutilibus compoſitionibus potiùs oneratur, quam ornatur, ſuis *Animadverſionibus* generalioribus & ſuccinctis jam diſcuſſa eſt, quas benevolo Lectori unicè commendo, qui ipſus evidenter perſpiciet, non tàm in præparatione, quàm compoſitionibus earundem ſpecierum errores haut leves eſſe commiſſos, quorum alios annexæ *Animadverſiones* in lucem producunt, alii verò ex novis ſpecierum compoſitionibus Diſpenſatorii noſtri novi palam fiunt, quò benignum Lectorem relego, & ſubſequentem

ADDITIO *ad Claſſem undecimam.*

Claſſem duodecimam *Trochiſcorum* pariter pauciſſimis percurro, in quâ ſi *Animadverſiones* noſtras ſuper illam factas, æquâ rationis & judicii lance trutinaveris, re ipsâ deprehendes, vix quidquam, quod ad dextram *Trochiſcorum* compoſitionem & præparationem facere poſſit, omiſſum eſſe; detectis inſuper erroribus haut levibus in eorum methodo tùm componendi tùm præparandi commiſſis, adeoque cuncta quæ ibidem prolata ſunt Phyſicè & Medicè, Lectori potiùs commendare, quàm plura addere è re fore exiſtimavi: Etenim non ſolùm quæ ad legitimam *Trochiſcorum* compoſitionem & præparationem ſpectant, lucidiſſimè detexi, ubi monſtravi etiam, non quodlibet cum quolibet aptè commiſceri poſſe, verùm etiam quæ nemo ante me *de viperis & ſerpentibus* perveſtigavit, ea theoricè & practicè, experientiâ & rationibus firmata, fideliter publico donavi. Examini quæſo ſubjiciat, quisquis exacto judicio pollet, quæ, absque longo verboſarum ambagum ſyrmate, *de viperis & ſerpentibus* publici juris feci; conferat autem ea cum illis, quæ apud diverſos Authores *de viperis* tractantur, & manifeſtè deprehendet, eos vel ab aliis inconſiderato calamo ſua exſcribere, aut opinione pravâ novos errores procudere. Quòd ſi quiſpiam autem authoritatem

ADDITIO *ad Claſſem duodecimam.*

thoritatem veterum oculatæ veritati pertinaciter opponere præſumat, id quod ſæpè & hodiè inaudire oportet, cùm hactenus ſit numerus ſanè exiguus eorum, qui damnatis veterum tenebris, ubi eos errare deprehendimus, in apertâ luce clariſſimâ ambulare ſatagant; quin potiùs eum millibus errare, quàm cum uno vel paucis ſapere firmiter decreverint: Is profectò in venerandam Antiquitatem multùm iniquus eſt, utpote, quæ paſſim in ſuis ſcriptis paratam ſe conteſtatur audire ſaniora conſilia. Contulerunt igitur primi Authores ſua fideliter in œconomiam Medicam, tunc quidem temporis optima, ſed quæ tempore ſuccedente exornare & meliora reddere nulla lex vetat. Et quis tanto mentis ſtupore torpebit, qui ſi *Trochiſcos viperarum* veterum accuratiore mentis acumine æquiter ſaltem inſpiciat, detectâ inſuper fraude, quæ in illorum præparatione committitur, eos nihilominus adhuc juxta modum antiquum paratos, *Trochiſcis* vel *pulveribus* meis viperarum fideliſſimè edoctis præferendos, ac Theriacæ Andromachi admiſcendos cenſeat? abhorret profectò animus talia perpetrari, quæ non niſi maligno aliquo ſpiritu inſtigante in humani generis perniciem extremam cedere poſſunt, ut, undè vitæ ſalus ſperanda, exitium obrepat & adventet. Quæ plura addi poſſent in hâc & ſequenti claſſe decimâ tertiâ, ea Diſpenſatorium novum ejusdemque Appendicis compoſitiones dilucidabunt.

Additio ad Claſſem decimam quartam.

Claſſem quòd concernit decimam quartam, eam perindè parùm percurrere libet: In illa autem primùm ſeſe offert *Theriaca*, medicamentorum omnium Regina olim dicta, de quâ, quid ſentiam, in *Animadverſionibus* ejusdem liberè mentem expoſui, legitimâ pariter ac convenienti ejus præparatione fideliter edoctâ. Aſt quamvis in deſcriptione & præparatione ejus dextrâ veram rationem ducem ſecutus ſim, quod nemo ſanæ mentis, qui cum judicio illa perlecturus eſt, inficias ibit; plurimis tamen ſurdis fabulam narravi, eò quòd à conceptis ſemel erroribus, luciddiſſime licet demonſtratis & detectis, quamplurimi abduci ſe neutiquam patiantur, ſed in ſummum humani generis detrimentum, hucusque cantilenam anteceſſorum, partim pertinaciter meliora ſcientes, partim inſcienter, quòd nondum dignati ſint ſaniora lectione diligenti percurrere, turpiſſimè obſtrepant, & obnitantur, Pharmacopœis præcipientes, ut more antiquo ſimilium & præcipuorum medicamentorum præparationes adhuc inſtituant, inſcii, & incauti, ſic multorum peritiorum Pharmacopœorum ac Poſteritatis riſui ſeipſos exponere exſibilandos, ut quæ tàm ſeriorum præceptorum ſimplicitatem & in arte hallucinationem jam jam agnoſcit, & inpoſterum ſepoſita obedientiæ non neceſſariæ, imò noxiæ larvâ, magis magisque deteſtatura eſt. Et quæ ratio eſt in *Theriaces* compoſitione & præparatione, entia citra neceſſitatem multiplicare? primò additione *Trochiſcorum ſeu Magmatis Hedychroi*, cùm propemodum *omnia* eorundem *Trochiſcorum ingredientia Theriaces* compoſitioni anteà inſerta ſint, pauculis exceptis, rebus nimirum cùm qualitate ſuâ, tùm pondere nimis exiguo, huic *Theriaces* compoſitioni indignis & ſuperfluis, uti ex reſolutione noſtrâ accuratâ patet. An non igitur conſultiùs foret, *quantitatem ſimplicium ſpecierum*, utramque compoſitionem ingredientium, competenter in ipſa *Theriaces* compoſitione & præparatione augere & junctim in pulverem redigere, quàm illa ipſa, *quæ Trochiſcos Hedychroi conſtituunt ſimplicia*, ſigillatim prius in maſſam & Trochiſcos cum *vino Falerno* redigere, exſiccare & denuò pulveriſata iisdem *Theriaces ſpeciebus ſui generis & ſpeciei* commiſcere. Nam præterquam quòd *harum ſpecierum* (ſcilicet *Trochiſcos Hedychroi* ingredientium) Trochiſcatio ſeu efformatio in *Trochiſcos*, planè inſipida ſit, cùm denuò in pulverem

Trochiſci Hedychroi perperàm ſigillatim Theriacæ admiſcentur.

pulverem redigi debeant, earum inſuper virtutes in exſiccatione *Trochiſcorum* multum exhalent, & conſequenter effœtæ reddantur; ſunt enim *ſpecies utplurimùm aromaticæ*, quarum efficacia in ſubtili partium tenuitate conſiſtit, promptè exhalabilis, quamque exhalationem *dictarum ſpecierum* maximè promovet, vehiculi inſtar, *vinum Falernum*, quippe quod ipſum non ſolùm penitùs penitùſque in exſiccatione *Trochiſcorum* exhalare debet, relicto pauculo craſſamento tartareo *Trochiſcis* admixto, verùm unà ſecum rapit *potiores & ſubtiliores Opobalſami*, *cæterarumq; tenuium partium ſpecierum* exoptandas virtutes, quod ipſa dictat ratio. Porrò *Trochiſcos de viperis* quod attinet, hi quamvis fideliter ad mentem Galeni cum *parte quarta panis biscocti*, reſpectu *carnis viperinæ*, confecti eſſent, qui tamen reverà non ſunt, illos nihilominus rationabiliter approbare nequeo: Nam, dic amabò, quæ virtutes eximiæ & alexipharmacæ, *è pane biscocto* ſperandæ? aut quid is corrigere poteſt? cùm, ſi cujuſdam veneni particeps eſſet *caro viperarum*, illud panis potius attraheret aut retineret, tanquam venenorum verum attractivum, juxta doctiſſimorum Virorum aſſertionem, & quotidianam tempore peſtis experientiam. Deſuntne nobis in tanta ubertate præſtantiſſimorum remediorum, quibus DEUS largiter nos donavit, *ſimplicia alexipharmaca pane longè aptiora*, quorum beneficio *caro viperina* in maſſam & Trochiſcos cogi, diutiuſque aſſervari, ac à ſitu & corruptione in longum tempus conſervari poſſit? quippe quod additione *panis* minimè conſequimur, ſed ipſe (ſcilicet *panis*) brevi ſitui & corruptioni obnoxius, in vermium eſcam cedit. Nonne igitur conſultius foret, *pulverem viperarum* ſaltem legitimè præparâſſe & ſimpliciter aſſervâſſe, (qui ſi *ſale quodam* conditus eſt, in multos annos incorruptè perſtabit) vel *illum pulverem* beneficio cujuſdam *Gummatis Theriacam* aliàs ingredientis, in *Trochiſcos* efformâſſe, ſi diutius illos aſſervare animus ſit; quæ cuncta fideliter & diverſimodè ad delectum in *Animadverſionibus* horum *Trochiſcorum* edocui, ut uter arrideat modus, quis alterum amplecti poſſit. Si igitur, Lector amice, ex hâc *Trochiſcorum de viperis* præparatione, juxta mentem Galeni fideliter etiam inſtituta hæc ſequantur incommoda, quid boni nobis promittere poſſumus, ſi *decuplâ aut duodecuplâ quantitate panis biscocti*, *caro viperarum* excipiatur? & quidem neceſſariò, cùm aliàs impoſſibile ſit, ut *caro viperina*, *unà cum jure*, in quo decoctæ fuerint *viperæ*, cum præſcriptâ quantitate *panis*, *quartâ ſcilicet parte reſpectu carnis viperinæ*, in maſſam & *Trochiſcos* efformari poſſit, quod fuſiùs in antecedentibus *Animadverſionibus* monſtravi, &, quam oculis propriis contemplatus ſum, adulterationem maniſeſtiſſimè detexi, adeò, ut quilibet nunc, qui mihi fidem adhibere nolit, ipſus periculum facturus, rei veritatem experientiâ comprobare poſſit. Transeo ad *Trochiſcos de Scillæ*, quorum loco *pulpam Scillæ* in correctâ *Theriaces* præpatatione, non ſine prægnante ratione, ſubſtitui: Etenim *Ceparum* omne genus in exſiccatione maximâ ex parte exhalat, relictis meris *membranulis inutilibus & effætis*, *ſpiritu ſuo*, nares aliàs ferientе, orbatis: id quod in præſcriptâ ab Authoribus *Trochiſcorum de Scillæ* præparatione evidenter demonſtrari poteſt, modò is, qui eos paraturus eſt, *exactum pondus Scillæ*, & *farinæ Orobi* vel *Dictamni radicis* obſervet, experietur à *Scilla* exiguum quid unà cum *farina Orobi vel Dictamni* poſt exſiccationem *Trochiſcorum* ſuper manere, uti fuſiùs in eorundem præparatione, & *Animadverſionibus* ſuper eoſdem factis evidenter demonſtravi. Etenim, quod de *farinâ Orobi vel Dictamni* in exſiccatione

Trochiſci de viperis ventilantur.

Panis venenorum attractivum, non correctivum.

Trochiſci de viperis in præparatione nimia panis quantitate addendâ adulterantur, vel illegitimè parantur.

Trochiſci de Scillæ.

Trochiſcorum nil quidquam exhalare, ac nec in pondere diminui poſſit, experimentum facere in facili eſt; nam quotieſcunque *farinam ſive Orobi*, *ſive alterius cujusdam leguminis cerealisvè* humectaveris & danuò exſiccaveris, idem pondus, quod anteà erat, poſt exſiccationem in reſiduo manebit: adeoque non incongruum fore arbitror, *pulpam Scillæ* pro medietate ejusdem *Trochiſcorum*, pro alterâ autem parte dimidiâ, pulverem *Dictamni albi*, *vel farinam Orobi*, utpotè ex quibus prædicti *Trochiſci* unà cum *Scilla* parari conſuevère, his de *Scillâ Trochiſcis* ſubſtituere, ſi *Scilla vires* neceſſariò *Theriacæ* virtutes alexipharmacas adaucturæ ſint, de quo tamen meritò dubitari poſſit, interim tamen fides ſit penes Authores.

Gummata diù ſolvuntur non diu coquenda ſunt.

Cæterùm, in præparatione *Theriaces* obſervetur, ne *Gummata*, utpotè *Sagapenum*, *Opopanax*, *Galbanum* in eorundem diſſolutione multùm coquantur, ſed ſelecta priùs & pulveriſata, quod tempore hyberno fieri poteſt, in *vino Cretico*, *vel eſſentia viperina*, cum *vino Cretico paratâ* ſaltem diluantur, ſuper igne leniſſimo, ne diuturnâ coctione vires eorundem præcipuæ ſubtilioresque compoſito detrahantur, ſpiritu nimirùm & oleo violentâ coctione evaneſcentibus: Si verò denominata *Gummata* unà cum *Reſina Styracis*, *Maſtiche*, *Olibano* & *Bitumine Judaico*, non nemo junctim in *Terebinthina & Opobalſamo* ſolvere intenderet, is, me judice, non ineptum opus perageret, cùm *Terebinthina* ſit de naturâ *Gummatum reſinoſarum*, propterea facilè in eâ illa liquantur & verè diſſolvuntur, quod nec *vinum* nec *acetum* efficere potis eſt, Et hæc quoad nonnulla & præcipua, *Theriaces* compoſitionem ingredientia ſuperaddita ſufficiant, reliqua petantur ex præmiſſis ejusdem *Animadverſionibus*.

Theriàca Romana.

Tranſeo porrò ad *Theriacam auctam* à Medicis Romanis & Bononienſibus, quæ ipſa *Theriaca multis rebus* vel *ingredientibus*, *nullâ planè alexipharmacâ virtute præditis*, præter alia indigna *Theriacam Andromachi* ingredientia aggravata eſt, utpotè, quod ſingulariter conſiderandum & reprehendendum eſt, SUCCO INFUSIONIS ROSARUM INSPISSATO. (res ludicra & riſu digna.) Item, *Iride Florentinâ*, *Succo Glycyrrhizæ*, *Agarico*, *Myrobalanis*, *Sem. Aniſi*, *Fœniculi*, *Gummi Arabico*, *Radice Aſari*, *Scabioſa*, *Cornu Cervi uſto* aliisque complurimis, adeò, ut ſi quis eam penitiùs ſecundum ingredientia ordine examinare intenderet, informe chaos atque miſtura, neſcio quo nomine indigitanda, exſurgeret: ſed indigna ſunt hæc pluribus verbis, nam brevibus complecti nequeunt, ideircò relegentur potiùs nimis auctæ hæ compoſitiones, & obliterentur, ne poſteritati in riſum cedant. Ego verò non is ſum, qui venerandæ Antiquitati quidquam detrahere præſumam, monſtravi ſaltem errores prægrandes, quibus illi, qui *Heroſtrati*, Epheſiani illius templi incenſoris inſtar, gloriolam in dedecore capaturi Antiquos ad invidiam onerant, & quem illi meriti non ſunt, deſpectui & opprobrio exponunt; non enim tot tantosque errores vel *Galenus* vel *Hipocrates*, quoad medicamentorum compoſitionem & præparationem, commiſerunt, ut plagiarii audiant, quamvis ab initio Medicinæ tanquam inventores tantoperè verſati non fuerint, ut rem vel artem ſimul invenirent, ſimul excolerent, integrè, & ad totalem perfectionem perducerent: Hinc meritò, licet erràſſent, veniâ digni honeſtam excuſationem promeriti eſſent.

Theriaca Diateſſaron Meſuæ ob compoſitionis concinnitatem commendatur.

Sequens illa *Theriaca Diateſſaron Meſues* compoſitio inter præcedentem & ſequentem ipſam etiam *Theriacam Andromachi*, quoad compoſitionis concinnitatem, & *ingredientium Alexipharmacorum* competentem quantitatem, facilè primas tenet, quamvis & ſequens *D. D.*

Auguſtæ

Auguſtanorum Theriaca ſuas mereatur laudes, modò inutilia quædam ſuperaddita reſecarentur, ac inſuper pondus quorundam ingredientium immutaretur.

Mithridatium Damocratis Panacæam mehercle nobis promitteret, ſi vera eſſent, quæ de immenſis ejusdem virtutibus ad tot tantaque morborum monſtra profliganda deprædicantur; reverà Dii eſſent Medici & Numine pleni, ſi talis medicina illis ſuppeteret, quâ ſolâ tantos in naturam humanam conjuratos hoſtes propellere poſſent; aſt facilè ruit tantum medicamenti elogium, dum effectum promiſſis in plerisque non reſpondere deprehendimus, & experientia conſulitur teſtis. Quod *Trochiſcos Cypheos Mithridatii* præcipuum ingrediens ſpectat, de his eadem, quæ de *Trochiſcis Hedychroi Theriacam* ingredientibus dicta ſunt, afferri poſſent: verum cùm in *Animadverſionibus ejusdem Mithridatii* ventilati ſint, illis nunc ſuperſedeo, & plura quæ eſſent in *Mithridatii* compoſitione & præparatione digna correctione, ex ſequentis *Antidoti Matthioli Animadverſionibus*, quæ plurimorum compoſitorum abſurditatem palàm faciunt, petantur.

Diacorum Meſuæ nobile medicamentum ſtomachicum confortativum nobis ſuppeditat, ac juxta *Animadverſiones noſtras* paratum, ori & oculis gratum exiſtet. *Aquam à radicibus Paſtinacæ & Acori decoctam*, non immeritò aſſervare, & *cum Melle* ad priſtinam ejus conſiſtentiam coquere juſſi, majorem enim Medicamento & Electuario addet efficaciam: Namque *omnia vegetabilia* cum *ſ. q. aqua* decocta, ſuas *aquæ* communicant virtutes, quarum alia quæ terreſtriora ad extremam veluti humiditatis vel aquæ affuſæ exhalationem, integris & nativis virtutibus adhuc prædita, in reſiduo manent: alia verò ſulphureæ & ſubtilioris naturæ, coquendo cum aqua maximam partem, quæ ſubtilior & tenuior, exhalant, & in auras pelluntur, remanente parte ſaltem craſſiore, de quibus fuſiùs in *Animadverſionibus aquarum deſtillandarum* in genere actum eſt. E numero itaque *Vegetabilium*, quorum virtutes, largiter licet decoctorum, in reſiduo manent, ſunt *hæ & plurimæ aliæ radices*, proindè *earum decoctum* virtutibus *radicum* prægnans, cum *melle* potiùs coquendo exhalandum, & virtutes *radicum* illi imprimendas, quàm inutiliter effundendum eſſe exiſtimavi, quod ipſa ratio ſuadet: Quò minùs enim medicamenta ſimplicia & compoſita in virtutibus caſtrata & mutilata ſunt, eò certiores & potentiores effectus ab uſu eorum experiemur. Cætera quæ in hâc claſſe decimâ quartâ *Antidotorum* ſuperſunt compoſita, ſuis *Animadverſionibus* locupletata, & erroribus vindicata ſunt, ita tamen, ut, quod in uno deſideratur, ex aliis peti poſſit.

Diacorum Meſuæ nobile confortativum ſtomachi.

Quæ vegetabilia coctioni apta ſint.

Medicamenta in virtutibus non ſunt caſtranda.

Appendicem claſſis decimæ quartæ, quæ de *Salibus Theriacalibus* agit, pariter à nævis & erroribus ſufficienter, uti puto, repurgavi, adeò, ut plura addere in præſens ſuperavacaneum cenſeam, quamvis in facili eſſet, plura *ex viperis medicamenta & ſalia compoſita* publici juris facere; verùm illa ibidem ſincerè præſcripta abundè ſufficere mihi videntur. Habes enim, Lector amice, ibi loci, non ſolùm plenariam ac veram de *naturâ viperarum* informationem vel doctrinam, ſed & efficaciſſima & ſaluberrima ex iis paranda *ſalia volatilia & theriacalia, compoſita & ſimplicia*, ſine fuco aut ambage ſincerè depicta, quæ quantum differant, virtute, efficaciâ, & dexterrimâ præparatione ab Antiquorum *ſalibus theriacalibus*,

 judicium

Ingens differentia inter falsa Theriacalia Antiquorum & Authoris.

judicium eſto penes æquum Lectorem, qui ſi cuncta incudi rectæ rationis & judici ſubjiciet, ſine præconcepta opinione, facilè ultroque in veritatis partes ibit, eique adſtipulabitur: Felices ſanè eſſent Medici & ægroti, ſi ſimilia medicamenta alexipharmaca illis ſuppeterent, quæ verè Regia ſunt, ſubſtantiâ & effectu, tàm exiguo prætereà pretio redimenda, ut etiam in pauperum uſus diſpenſari, illisque adjumento eſſe poſſint.

ADDITIO *ad Claſſem decimam quintam.*

In claſſe porrò decimâ quintâ, quæ *aquarum deſtillandarum* compoſitiones & præparationes complectitur, nonnulla adhuc quæ majorem rerum naturalium notitiam afferre poſſunt, ut ſupperaddam, movet me primò *Aqua Acoviſtica ſive ad auditum Mindereri*; In hâc namque præter plurima abſurda alia commiſſa, video, *Acetis Scillitico & Rutaceo urinam capra*, quæ invicem planè contraria ſunt, perperàm & inconſideratè affundi: Nam *urina cujuscunq; perfecti animalis* in deſtillatione *ſpiritum* præbet *ſalinum acrem*, acetoſorum & acidorum ſpirituum omnium mineralium tùm vegetabilium geſtructorem & planè contrarium. Etenim, ſi *urinam parumper fermentatam* (quæ aliàs in deſtillatione ſpiritum ſalinum acrem, vel ſal etiam ſummè volatile albicans eructat) *ſpiritibus acidis quibuscunque* commiſcueris, neutra, & à parentibus diverſa ſoboles progeneratur, ac ambo, cùm *acidus* tùm *urina ſpiritus* in ens alienum transmutantur contrarietate naturali, nempè qua acida & ſalſa in ſe invicem agunt, & ſe mutuò deſtruunt, hinc ex ambobus mixtis & deſtillationi commiſſis, *phlegma ſaltem inutile* elicitur, relicto in reſiduo *ſale quodam urina aliqualiter fixato*, quod per Alembicum ſimplici vel humidâ hâc deſtillatione pelli minimè poteſt, ſed in reſiduo manet totum; adeoque liquet, quàm imprudenter connubium contrariorum liquorum ab Authore inſtitutum ſit. Quòd ſi tamen nonnemo, omninò ex hiſce aquæ hujus præſcriptis ingredientibus plurimis ad effectus ipſi aſſignatos ſalutarem expeteret aquam, nec præſcriptâ in *Animadverſionibus* infuſione contentus eſſet, is ſe gerat tali modo:

Ex acidis & ſalſis neutrū quid generatur.

Aqua ad auditum, ſeu Acoviſtica Mindereri correcta.

Recip. *Herb. recent. Majorana,*
Origani,
Polii montani,
Roriſmarini,
Ruta,
Salvia hortenſis,
Flor. recent. Lavendula,
Sambuci ana manipul. ſemis,
Spica Romana pugillum unum,
Baccar. Lauri,
Juniperi ana unciam ſemis,
Rad. Ireos Florent.
Cyperi rotundi,
Valeriana,
Leviſtici ana drachmas duas,
Sem. Fœniculi,
Raphani,
Ruta ana unciam ſemis, priùs contuſorum cum portiunculâ aqua Epilept. Langii.
Caſtorii,
Galbani ana drachmas tres,
Nucleor. Perſicorum contuſorum priùs ad pultis formam, cum portiunculâ Aqua Langii, vel Spiritûs Juniperi, uncias duas,
Ceparum conciſarum uncias duas ſemis,
Camphora drachmam unam.

His

His omnibus concifis, quæ conſcindenda, & contuſis, quæ contundenda ſunt, ſuperaffundantur,

Spiritûs urinæ puerorum, vel ſi mavis,
Spiritûs urinæ capræ, aut
Urinæ ſaltem deſtillatæ ſpirituoſæ libra una,
Succi Raphani,
Aquæ vitæ Langii ana uncia três,
Spiritûs Juniperi ex baccis uncia ſex.

Et junctim brevi digeſtione præmiſsâ per Alembicum vitreum juncturis optimè clauſis deſtillentur, addendo,

Spiritûs Roſarum unciam ſemis.

Deſtillata hæc aqua, affectibus aurium, earumque nervorum obſtructionibus ſalutaris, in vitro benè clauſo ſtudioſè aſſervetur. Hanc autem *aquam*, ſi in uſum trahi debeat, auribus nequaquam (uti nec quidquam aliud) largiter infundendam eſſe cenſeo, cùm membranula ſuper annulum & ſubjecta oſſicula expanſa, Tympanum dicta, ſubtiliſſima ſit, adeoque facilè rebus aut liquoribus acrioribus infuſis, totaliter deſtrui & erodi poſſit, auditu ex toto abolito. Conſultius proindè fore arbitror, ut ſaltem fruſtulo panis tritici è furno recenter extracti illa inſperſa illicò auribus applicetur, & alligetur calidè, ſicque ut calore panis & aquâ ſpiritousâ ſimul agente, craſſi humores nervos & meatus auditorios obſtruentes, incidi, attenuari, atque per inſenſibilem tranſpirationem, vel retrocedentes ad palatum per ſputum & ſalivam evacuari poſſint. Quam ob rem non ineptè quis egerit, ſi ſimilibus in affectibus, aquam illam ori immiſerit, pro majore attenuatione & attractione humorum craſſiorum ab auditoriis meatibus (intra membranulam Tympanum ſitorum) qui per Tympanum vix ac ne vix quidem illo illæſo vel exeſo, transſudare poſſunt. Quod autem nonnulla ingredientia, utpotè *Rad. Cyclaminis, Bryoniæ, Pyrethri, & Cucumeris aſinini, Colocynthidem, Aceta item Scillæ & Rutæ* excluſerim à compoſitione, non abs re factum eſſe arbitrare; quia partim terreſtriora illa ſpiritu penetrante balſamico carentia, nil quicquam virtutis aquæ deſtillandæ impertiri poſſunt, ſed eorum virtutes concretæ in reſiduo maneant; partim verò *ſpiritu urinæ*, utpotè *aceta*, contraria & deſtructiva ſint, uti fuſiùs ſuperiori monitione præcautum. *Cepas contuſas* in paulò largiore quantitate, *ſucco earundem*, eſſe ſubſtituendas, non ſine ratione exiſtimavi, quùm *Cepæ* valdè viſcoſum in expreſſione præbeant ſuccum, reſiduum autem ab *expreſſis Cepis*, iisdem gaudeat ſpiritibus ſubtilioribus, quàm ſuccus ipſe. *Nucleos Perſicos, Semina item Rutæ & Raphani* ad inſtar pulticulæ cum portiunculâ aquæ aliâs addendæ, prius contuſa adjeci ob majorem, quem taliter contuſa ſemina & nuclei in deſtillatione præbent, odorem & ſaporem, ac conſequenter majores etiam virtutes.

Notandem porrò: quòd ſi aqua præſcripta ori immittenda foret pro attenuatione & attractione humorum craſſiorum & viſcidorum in meatibus internis auditoriis, *illi ſi. aquæ radices Pyrethri* prius eſſe immergendas aliquandiu: *Radices enim hæ* ab aqua extractæ, majorem illi conciliabunt efficaciam, quàm ſi unà cum aliis ſpeciebus deſtillationi eſſent commiſſæ, cùm illarum acrimonia, multoties licet deſtillentur, ſemper in reſiduo maneat.

Aqua ſeu potius *Eſſentia Antidotalis Alexipharmaca D. Petri Matthioli*, quàm imprudenter ſit inſtituta, ex ejusdem *Animadverſionibus* videre eſt, in quibus quidem haut perperàm ex *Antidotorum ingredientibus dempto melle & Syrupo de corticibus Citri*, eſſentiam extrahere conſultius duxi; ſed cùm dicta *Antidotus* tanta farragine inutilium, nullâque virtute Alexipharmacâ

*D 3 macâ

macâ prædictorum ingredientium ſuperbiat, adeoque paratu tædioſa ſit, aliam proindè longè concinniorem & præſtantiorem, nec non paratu faciliorem in præſens ſuperaddam, quæ talis eſto:

Eſſentia Antidotalis Alexipharmaca.

Recip. *Rad. Angelicæ,*
Imperatoriæ,
Leviſtici cum toto,
Zedoariæ ana unciam unam,
Herb. recent. Scordii,
Salviæ,
Rutæ ana unciam unam ſemis,
Cort. recent. Citri uncias duas,
Cinamomi acuti unciam unam ſemis,
Caryophillorum unciam ſemis,
Maceris,
Nuc. moſchat. ana drach ſex,
Camphoræ drachmam unam.

Inciſa craſſiuſculè & contuſa immittantur cucurbitæ vitreæ, quibus ſuperaffundantur,

Spiritûs Juniperi ex baccis,
Vini opt. rectif. ana libra dua,
Vini Malvatici libra una ſemis.

Digerantur in calore leni, vitro benè clauſo, die unâ vel alterâ, hinc deſtillentur in arena ad ſiccitatem ſpecierum; *Liquori egreſſo ſpirituoſo* immergendo

ſex viperas recenter mactatas unà cum cordibus & hepatibus earum vivis; diligenter autem ab exuviis intraneis, capitibus & caudis repurgatas.

Ac in illo emori permittantur: taliter namque *ſpiritus viperarum vivificus liquori* integrè communicatur. Factâ pôſt aliquali digeſtione, ſequentia ſuperinjiciantur, utpotè

Rad. Angelicæ uncia una,
Anthoræ,
Contrayervæ ana uncia ſemis,
Helenij,
Morſus Diaboli,
Scorzoneræ,
Zedoariæ ana uncia una,
Herb. recent. Rutæ,
Scordii ana uncia dua ſemis,
Bacc. Juniperi uncia una ſemis,
Lauri uncia ſemis,
Cort. Citri recent. uncia dua,
Sem. Citri uncia una,
Myrrhæ rubræ ſplendidæ uncia una,
Maceris drachma dua.

Et denuò in loco ſatis calido, ſex circiter dierum ſpacio, digerantur: cuncta autem immiſſa Alembico vitreo ſuo capitello munito, & præpoſito recipiente, commiſſuriſque undique clauſis, ut ſi quid *ſpirituoſi liquoris* ſurſum elevetur in digeſtione calida aut ferè fervida, in excipulum tranſeat, liquori in Alembico reaffundendo, *qui liquor* tandem per colaturam & expreſſionem à ſpeciebus & viperis immerſis ſegregandus, & *Syrupis ſequentibus* edulcorandus eſt, utpotè

Syr. de

Syr. de Scordio ſimpl.
Cort. Citri ana n. m. parati uncias quatuor.

Fiat *Eſſentia Alexipharmaca* præſtantiſſima, quæ ſtudiosè filtranda ac uſui aſſervanda eſt.

Eſſentia alia *Alexipharmaca* pro vilioris fortunæ hominibus ita parari poteſt:

Recip. *Spiritûs urina puerorum vel hominis ſani,*
Juniperi ex baccis,
Aqua Ruta cum vino ſtill. ana libras duas.

Quibus immergantur ſequentia craſſiſculè inciſa & contuſa, nimirum

Rad. Angelica,
Zedoaria ana uncia una ſemis,
Herb. recent. Scordii,
Ruta ana uncia quatuor,
Cort. Citri recent. extim. uncia dua ſemis,
Baccarum Juniperi,
Myrrha rubra ana uncia dua,
Maceris uncia ſemis.

Eſſentia Alexipharmaca vilior.

Et peractâ digeſtione, vel ebullitione unicâ factâ in Alembico vitreo ſuo capitello munito, & præpoſito recipiente, colctur eſſentia, ſpeciesque fortiter exprimantur, additisque tandem

Syr. de Scordio n. m. parati unciis octo,
de Cort. Citri unciis tribus,

Fiat *Eſſentia Alexipharmaca*, quæ ſtudiosè filtranda ac uſui aſſervanda eſt.

Aqua *Antiſcorbutica Dorncreilii*, quædam aſſumit ingredientia, quæ præter aquam elementarem in ſimplici hâc deſtillatione nihil præbent, utpotè *Polypodium*, *Cort. Rad. Capparum*, *Crocus ex parte*, *ſuccus Fumaria*, *Serum lactis*, proindè, me conſule, conſultius eſſe ex quibusdam hujus aquæ ſimplicibus, nimirùm *Radice Raphani ſylveſtris acri*, *Cochlearia*, *Beccabunga*, *Naſturtio aquatico*, *Chamadry*, *Semine Fœniculi*, *Cardamomo*, *Croco*, omnibus minutim contuſis & conſciſſis, conditum *cum ſaccharo vel melle* conficere, quod ad præfatos affectus Scorbuticos, longè majoribus polleret viribus, quàm ipſa eorum *deſtillata aqua*; eòque magis, ſi ſingulis diebus unà cum cibis uſui illud ægrotantibus deſtinaretur; poſſet nihilominus *illud ipſum conditum*, ſi quis liquidis magis delectaretur, *cum vino* aut *Sero lactis* confeſtim dilui, & colatum ad inſtar potionis exhiberi. *Aqua Antiſcorbutica Dornereilii.*

Aqua *Aſthmatica* tot ac tantis erroribus referta eſt, ut vix integra paginâ illis ſaltem enumerandis ſufficiat: *Animadverſiones* ſuper eam factæ, illorum errores potiores dilucidant; qui verò ex iisdem palàm fieri nequeunt, ex ſequentibus quarundam aquarum compoſitionibus correctis, & omnium maximè ex *Animadverſionibus* ſuper aquas ſimplices deſtillandas in genere factis, facili negotio peti poſſunt, quò Lectorem brevitatis causâ remitto. Præſcripta tamen informatio ibidem, de vegetabilium nonnullorum terreſtriorum deſtillatione in genere factâ, non eò tendit, ac ſi illius Aquæ *Aſthmatica* deſtillationem cum omnibus ingredientibus eo modo inſtituendam & perficiendam exiſtimârim, verùm ut is, qui deſtillationibus, rerumq́ deſtillandarum ignarus, apta aut inepta vegetabilia uni eidemq́ue deſtillationi deſtinata, diſcernere haut valet, plenam habeat informationem, & tanquam in theatro propoſitos productosq́ue errores ex ſubſequentibus eò melius, ac accuratius dignoſcere poſſit; quocircà in præſens, quod minimè conticendum, ſcituq́ue neceſſarium eſt, ſilentio præterire nequeo, nimirùm, quòd ſicut pluximâ *Aqua Aſthmatica ulterior dulcidatio.*

Eſculenta vegetabilia nulli deſtillationi apta ſunt.

rima eſculenta vegetabilia planè nulli deſtillationi apta ſunt, ita nec quædam in prædicta Aqua *Aſthmatica* quaſi digito præmonſtrata ingredientia, è quorum ſerie ſunt, *Amygdalæ*, *Paſſulæ*, *Pruna*, *Dactyli*, *&c.* quippe quæ à Creatore Summo eſui deſtinata ſunt, diſſoluta verò à ſuo compoſito & corpore vi ignis, aut fortiori paulò deſtillatione ibidem indigitatâ, longè alias & peregrinas proferrent operationes: Eadem ratio eſto de *nonnullis Radicibus & Plantis*, *Glycyrrhizâ*, *Iride*, *Althaâ*, *Conſolidâ*, *Betâ*, *Braſſicâ*, & innumeris aliis; Undè ſvadeo, ne præcipitanter nimis ſimplicia quædam medicinalia, præſertim eſculenta, Vulcani torturæ ſbujiciantur, ſed ſimpliciter ſapore & dulcedine eorum aut quovis alio guſtu amabili non deſtructo, nec multis rebus heterogeneis confuſa in uſum trahantur: Sint nobis exemplo *Saccharum*, *Paſſulæ*, *Ficus*, *Amygdalæ*, *&c.* quæ licet vel centies cum liquore aliquo iis affuſo deſtillarentur, nequaquam tamen ſive de dulcedine aut ſapore, ſive de virtutibus eorum quidquam deſtillando per Alembicum elevaretur, ſed *Saccharum integrâ virtute & dulcedine præditum in priſtinam formam ſolidam reducibile*, in reſiduo maneret: *Paſſulæ verò*, *Amygdalæ* & qui de genere horum ſunt fructus, quamvis deſtillata cum liquore quodam illis affuſo formam mutent externam, & in pultem, ac ſi diu multumque cocta fuiſſent, contabeſcant, dulcedine tamen ſervatâ, & viribus integris in reſiduo proſtant, quod manifeſtè patet in pulpis medicinalibus ferculisque plurimis culinariis menſæ & eſui deputatis; illa enim parando, diu multumque coquuntur ſine virium deperditione, coctio autem quævis ſupponitur & eſt etiam reverà deſtillationibus, ſive per balneum ſive per arenam illæ fiant, violentior: Ergò ſi in coctione ſimilium rerum, vires, odores & ſapores earundem non exhalant, vel in auras pelli poſſunt coquendo, multò minùs ex ſimpliciter deſtillatæ cum quodam affuſo iis liquore, ad nutum & voluntatem cujusvis cervicoſi imperantis, (qui ſuo imperio naturam audientem cupit, ut eædem res nunc coctæ in reſiduo maneant integris viribus adhuc præditæ, nunc leniter deſtillatæ in auras & aquam virtuoſam abeant ad artificis lubitum) per Alembicum vapori exhalanti communicatæ tranſibunt. Porrò, etſi prædicta vegetabilia, violentiori deſtillationi (quam in *Animadverſionibus aquæ Aſthmaticæ* edocui, & de alterius ſpeciei vegetabilibus plurimis intelligi debet) committantur igni ſcil. aperto, ſine liquore addito, nequaquam tamen & hoc modo proprias & nativas eorundem vires, ſapores & odores in deſtillato adipiſceris, ſed potiùs, naturali corpore & compoſito diſſoluto violentia ignis, ex dulciſſimis rebus, liquorem acidum empyreyma redolentem, & oleum fœtidum, neutro tamen ſui ſimplicis virtutes totius & nativas habente, ſed rei deſtillatæ contrarias & peregrinas, ad ſuos uſus licet non fortè totaliter inutiles, acquires: Proindè ſuaſor ſum, uti ſuprà, & prædictis in *Animadverſionibus aquæ Aſthmaticæ* innui, ut ſimilia eſculenta, fructus & herbæ, ad quæ à Summo Creatore ex terra germinare juſſa ſunt, victui nimirùm animantibus, vel ſaniore modo medicinæ accommodentur, & vel fercula ad nutrimentum & delicias ſanis, vel medicinalia juſcula ægrotis ſimpliciter, ut plurimùm in culina ex iis dextrè conficiantur, nec adeò præpoſterè, prout vel ſexcenties factum, ſimplici deſtillationi, quam poſteritas ridebit, committantur. Et eſto prætereà ex *prædictis fructibus & vegetabilibus ferè cunctis*, præmiſsâ diuturnâ fermentatione, *ſpiritus tandem ardentes* beneficio deſtillationis elici poſſint, adhuc tamen & hoc etiam modo voti noſtri nondum compotes erimus, nondumque certi, aliquid nativæ facultatis ad hanc intentionem, cui aliàs ſervire debent, per Alembicum tranſiiſſe, cùm *omnes ſpiritus ardentes*, ex quibuscunque etiam vegetabilibus naturâ ſuâ aliàs in excellenti gradu frigidis,

ſtillati,

ſtillati, calidiſſimi ſint, adeoque cum *ſpiritu vini* pares utplurimùm producant operationes, ſubjectis ſuis ex quibus deſtillati, planè contrarias, quod in *ſpiritibus Pomorum, Fragorum, Frumenti, Roſarum, &c.* manifeſtum ſit. Nemo enim *prædictorum ſpiritus ardentes*, ſimplicibus ſuis ex quibus profecti, quantum ad qualitates & operationes attinet, æquiparabit, multò minùs ſi ex frigidioribus naturâ ſuâ herbis deſtillati eſſent, pari paſſu pro refrigerio ægrotis Medicorum quiſpiam propinabit. Porrò & hoc notatu dignum eſt, quod *dictorum ſimplicium ſpiritus ardentes*, non niſi ex magna illorum copia, adjecto inſuper ſingulari fermento, & diuturnâ præmiſsâ fermentatione, impetrari poſſint; adeoque liquet, quòd poſito, ex illorum magna copia quaſdam nativas virtutes, unà cum ſpiritibus eorum deſtillando prolici, non æquè illud ex minutiſſima illorum quantitate, reſpectu copiæ ad ſpiritus ardentes eliciendos neceſſariæ, conſequemur: Stabit igitur noſtra de ſimilium vegetabilium deſtillatione rata ſententia, donec veriora & probabiliora quis attulerit.

Ex præmiſſa *aqua Aſthmatica* ejusque ſpeciebus informatione facilè colligere eſt, quàm concinna ſequentis *Balſami Embryonum* compoſitio ſit, cui plurima ſimilia ingredientia, ſine omni planè ſimpliciſſima Philoſophia immixta ſunt, ut mirari ſubeat, à quo ſpiritu ad compoſitionem hanc conflata ſint. Reperiuntur tamen nonnulli, qui grande piaculum à me commiſſum vociferantur, quod inter reliqua incongrua, etiam *conſervam Roſarum* pro hac *aqua*, vel in genere omni deſtillationi ineptam judicârim; cum tamen nemo unquam *Roſas* à deſtillatione arcuerit, ſed eas ipſe aquis deſtillandis adaptârim: Verùm facilis eſt & in promptu reſponſio, me ſcilicet non loqui *de Roſis ſimpliciter*, ſed *de Roſis cum dupla quantitate Sacchari* oneratis, non, inquam, de *Roſis*, ſed de *Saccharo*, *Roſis* pro *conſerva* earundem paranda, in dupla quantitate addito, quod penitùs penitusque in reſiduo manet, uti ſupra dictum, quæ vel famulis pharmaceuticis notiſſima res, ſermonem facere; ad quid igitur perditio hæc? nonne *Roſæ* tempore veris & æſtivo florent? & illis non proſtantibus vel florentibus, tamen recentes per integrum annum in pharmacopoliis incorruptè aſſervantur, pauculo *ſale communi* conditæ, quod ipſum *ſal Roſis* nequicquam detrahit, nec tantillum de eo in deſtillationibus tanquam re fixa, per Alembicum tranſit. Quæ igitur ratio, *conſervam Roſarum*, ex una tantùm parte *Roſarum*, duabus autem partibus *Sacchari* conſtantem, *Roſis recentibus* ſubſtituere, & miſeris ægrotis, illis inquam quibus res eſt anguſta domi, *conſervâ Roſarum* etiam, utpotè *Roſis recentibus* decuplo cariore, non tàm quidem vitam, quam ad vitam protrahendam ſubſtantiolam imprudenter ſubtrahere? Cætera quæ in hac ſpecioſâ & ubivis tantopere decantatâ compoſitione erant admonenda, ex præmiſſis ejuſdem *Animadverſionibus* eluceſcunt; ſupereſt ut aliam adhuc efficaciſſimi *Balſami Embryonum* ſtructuram adjiciam, quæ talis:

Summo vere, & æſtivo poſt tempore, ſucceſſivè collige: *Balſamum Embryonum.*

Florum recent. Paralyſeos uncias ſex,
Liliorum convall. libram unam ſemis,
Violar. Martial. uncias quinque,
Arantiorum uncias ſex,
Lavendulæ uncias octo,
Pæoniæ uncias ſex,
Roriſmar. cum foliis uncias quinque,
Roſarum Damaſcen. libras duas,
Tiliæ,
Tunicæ ana uncias octo,

Fol. recent. Salviæ cum floribus,
Herb. recent. Majoranæ,
Meliſſæ ana uncias quatuor,
Rad. recent. Pæoniæ uncias duas,
Cinamomi opt. uncias quinque,
Nuc. Moſchat. uncias tres,
Macis,
Cardamomi,
Cubebarum,
Caryophyllorum,
Zedoariæ ana uncias duas,
Cort. Citri recent. extim.
Arant. extim. recent. ana uncias quinque,
Sem. Carui,
Coriandri,
Fœniculi ana uncias duas.

Horum quædam inciſa & contuſa, nonnulla etiam integra, utpotè *flores Liliorum convall. & Arantiorum* (ob odorem ingratum, quem acquirunt, ſi contundantur) immittantur Alembico vitreo capaci, ſuperaffundendo

Vini Malvatici boni libras acto,
Spirit. Ceraſorum nigr. ard.
Fragorum ard.
Aq. Baſilici,
Meliſſæ,
Menthæ ana ſinè addatione aquæ ſimpl. deſtillatarum libram unam ſemis.

Relinquantur infuſa in cellario, donec omnia ſucceſſu temporis debitè collecta & unita ſint, tùm deſtillentur per arenam, in Alembico vitreo, ad ſpecierum ſiccitatem, capitello ejuſque roſtro immiſſis, vel aquæ jam deſtillatæ aliquandiu immerſis

Rad. recent. Pæoniæ,
Viſci quercini,
Ligni Aloës gummoſi ana unciâ ſemis,
Croci Auſtriaci drachma una.

Deſtillatum ſervetur uſui, quod quotiescunque in uſum vocabitur, *Syrupo meo de Cinamomo*, vel *de Corticibus Citri*, aut *Arantiorum*, vel alio quodam prægnanti mulieri grato Syrupo dulcoretur. Erit præſtantiſſimum *Balſamum Embryanum*, vel *aqua cordialis*, roborando fœtui materno ergaſtulo adhuc incluſo, refocillandæque matri non tantùm, verùm & cuique ægrotorum languori & debilitati utriusque ſexûs, ſi non tantoperè exæſtuent, ſuccurrendo idonea & accommodata.

Quâ ratione Animalia deſtillanda. Aquæ *Caponis* compoſitio & deſtillatio, quàm perperàm inſtituta ſit, *Animadverſiones* ejusdem luculenter commonſtrant: Aſſerui autem in iisdem, *animalia* ſimpliciter, modoque ab Authoribus ſæpiùs præſcripto vel ad totalem ipſorum exſiccationem deſtillata, nil præter *aquam elementarem* exſudare, niſi fortè viventia adhuc *liquori alicui* immerſa, inque eodem ſuffocata, vel viva illicò deſtillationi commiſſa, *ſpiritum vivificum ſummè volatilem* fundere, aut ipſi liquori communicare poſſint: Hæ aſſertiones ut cum majore emolumento conſtent clariùs, quædam Naturæ ſecreta, Medico ſcitu ſummoperè neceſſaria, Tibi, Lector Amice, communico. Primò equidem compertum eſt, quod *viventia animalia, ſalutifera* potu, in *liquore aliquo*

aliquo ſuffocata vel ſubmerſa, ſine deſtillatione etiam, *inſignes vivificas liquori* communicent virtutes, teſte Galeno, & plurimorum Medicorum aſſertione, qui *vinum, in quo vipera ſubmerſa & ſuffocata fuerint*, leproſis felici cum effectu propinârunt: quo modo etiam fœminæ Angliæ ad pulchritudinem corporis & faciei conciliandam, *vino illo viperino*, tanquam coſmetico interno, frequenter utuntur. Authoritatibus his adjungo meam experientiam, fidemque facio, me *vini illius viperini* frequenti uſu (cujus dextram præparationem fol. 215. *Animadverſionum* fideliter proſecutus ſum) inſignes ac felices obſervare operationes: Quid ni *ex aliis animantibus, nec non inſectis quibusdam*, deſideratos quotidie experimur effectus? ſi vel *oleo* vel *alteri liquori* illa immerguntur & ſuffocantur, diverſa præſidia medica ex iis conficiendo: quibus ad altiora inquirenda manu veluti ducimur, ut nimirùm ad exemplum dictorum *ex nonnullis volucribus junioribus è nido recenter exceptis* ſimili & ſequenti modo, quem mox ſum expoſiturus, plura & efficacia nobis conquiramus remedia Medicinam verè excolendo. Secundò, quòd *viva animalia & quidem juniora* deſtillationi commiſſa ſola, *ſpiritum vivificum ſummè volatitem* præbeant, veræ rationi conſonum eſt, & inſuper experimentis, ſi quis fidem mihi derogaret, comprobari poteſt: Experimur namque in hoc genere medicinarum multa latere arcana, modò propiùs quàm per tranſennam naturam inſpexerimus. Ut autem unum atque alterum exemplum adducam, brevioribus quàm fieri poterit, accipiantur *hirundinum juniroum è nido recenter exceptarum, quotquot haberi poſſunt*, iisque integris & vivis Alembico vitreo immiſſis, applicato capitello, receptaculoque vitreo præpoſito, & juncturis undique luto benè clauſis, ſubitò & derepentè in M. B. inſtituatur deſtillatio, continueturque, donec omnis humiditas prolecta ſit, quæ ſtudioſè in vitro anguſti orificii, cerâ & veſicâ optimè clauſo, aſſervanda eſt, vel protinùs in uſum trahenda. Ad eundem modum *ex catellis, quinque vel ſex dies natis*, animalibus nempè ad craſin humanam proximè accedentibus, calore & ſpiritu nativo uberrimè adhuc præditis, deſtillando præſtantiſſima elicitur *aqua, inſipida*, nec odore vel ſapore ingrato imbuta, ad inſtar aquæ fontanæ, quæ quantis virtutibus excellat, ex eo liquet, quòd ſi membris dolore atrociſſimo podagrico obſeſſis pennâ ſaltem illinatur, vel linteolo in ea madefacto parti dolenti applicetur, ſine ligatura, in inſtanti ferè præſentiſſimum percipiatur levamen, doloribus evaneſcentibus. Præterea utraque aqua, ſive *ex hirundinibus ſive catellis vivis* ſtillata ſit, & internè exhibita in Epilepſia tùm infantum tùm adultorum, virtutibus non exiguis pollet, mitigando & compeſcendo furentem Archeum; hinc & plurimis affectibus aliis atrocibus, hyſtericis præſertim proficua eſt, hâc tamen lege, ne rebus alienis & heterogeneis permixta, ſed ſola, nullâ re additâ peregrinâ, exhibeatur: Etenim tantæ ſunt rerum medicinalium è diverſis præcipuè remediorum regnis, contrarietates, ut vix exercitatiſſimo Philoſopho & Chymico, niſi experientiam ſcientiæ ſpeculativæ jungat, in conſpectum & ſenſum veniant, adeoque longâ & diuturnâ experientiâ opus ſit, qui determinatum determinato, ac homogeneo dextrè adaptare poſſit & nôrit, ni ex congerie & farragine diverſarum rerum inutile & confuſum chaos efficere velit. Porrò & hoc notatu dignum eſt, quod cùm hæ aquæ ſpiritum vivificum & conſequenter ſummè volatilem contineant, eæ ad longum & diuturnum tempus viribus ſalvis aſſervari nequeant, utut arctè & ſtudioſe vitrâ, quibus aſſervantur, obturentur, ſed ut protinùs ac deſtillatæ ſunt (quò citiùs, eò meliùs) affectui ſive interno ſive externo adaptentur, neceſſum eſt, cùm ultra duas vel ad ſummum tres ſeptimanas vires non

non retineant, cujus me ipſum non una ſed crebrior admonuit experientia. Hæc, Lector amice, tibi dono arcana & publici juris facio, ut ad majora ſemper aſpirare poſſis. Haberem quidem uberiorem in ampliſſimo hujus materiei campo diſſerendi occaſionem, verùm cùm brevitati etiam in hac *Appendice* ſtudeam, illis nunc ſuperſedeo,

Tranſiturus ad *Chyloſtagma Diaphoreticum D. Raimundi Mindereri*, in cujus *Aqua Animadverſionibus* potiorem compoſitionem ingredientium partem commendavi, quamvis plura ſint præter *Theriacam & Mithridatium*, quæ deſtillationi inepta ſunt, utpotè ex ſuccis, *ſuccus Limonum, item Nucum juglandium & Acetoſa*: Ex radicibus, *radix Tormentillæ, Gentianæ, Dictamni, Boleti Cervini, cortices Fraxini & Sambuci, &c.* proindè non abs re *ex ſpeciebus reſiduis à deſtillatione*, extractum præparare præcepi, quod majoris in peſte efficaciæ fore aſſerui, quàm ſit vel ipſa *Theriaca*, ſi cum ſua propria aqua extr. propinetur, adeoque quod uni, ſcilicet aquæ à ſpeciebus ſtill. deeſt, extractum relictarum à deſtillatione ſpecierum ſupplere poteſt.

Aquæ *Cordialis temperata* compoſitio à ſuis erroribus ſufficienter in *Animadverſionibus* liberata eſt: noviter autem deſcripta ejusdem aquæ formula σφάλμα *typographicum habet, in pondere Croci commiſſum*, ubi *uncia una ſemis, pro drachmâ unâ ſemis* malè poſita eſt; verùm, cùm me abſente irrepſerit, & in mendis emendandis citra etiam voluntatem meam non admonitum ſit, Benevolus Lector me excuſabit. Nec præterea me vitii aut erroris arguet, quòd loco *ſuccorum acidorum, Citri nempè & de Rubo Idæo, &c.* qui nil planè in deſtillatione niſi *inſipidam aquam veluti elementarem* præbent, imò loco *quarundam etiam aquarum, earundem plantarum ſpiritus* ſubſtituerim, tanquam *aquis* quodammodo potentiores & penetrantiores, his præſertim in affectibus, qui ob ſubitaneum virium lapſum ac defectum ſpirituum vitalium & animalium, uti eſt Apoplexia, Epilepſia, Paralyſis, &c. quibus affectibus Author *aquam* hanc proficuam futuram cenſet, præſens & penetrans auxilium, quale calida hæc & ſpirituoſa medicamenta promittunt, expoſcunt. Quòd ſi verò quiſpiam temperatiorem *aquam cordialem* exoptaret, en! habeat ſequentem formulam:

Aqua Cordialis temperata.

Recip. *Aquar. flor. Arant.*
Tunicæ,
Lilior. convall.
Ceraſorum nigrorum,
Meliſſæ citrat.
Roſarum,
Violarum ana legitimè & ſine additione aqua ſimpl. ſtill. libram unam,
Vini Malvatici libras duas.
Quibus immergantur ſucceſſivè,
Herb. recent. Baſilici,
Majoranæ,
Meliſſæ ana uncias tres,
Flor. recent. Anthos cum foliis,
Arantiorum,
Borraginis,
Bugloſſæ ana unciam unam ſemis,
Roſar. contuſ. & ſale cond. libram unam,
Tunicæ uncias quatuor,
Cinamomi acuti uncias tres,
Cort. recent. Arantiorum,
Citri extern. ana uncias quatuor,

Nuc. Moſchat. uncia dua,
Macis uncia una ſemis.

Et factâ digeſtione ſufficiente, deſtillentur in arena, juncturis vaſorum lutò benè clauſis, ne quid exſpiret, capitello tamen, & porrò *aqua* jam dum deſtillatæ immiſſis & immerſis

Croci Auſtriaci drachmis duabus,
Ligni Aloës gum. odorif. drachmis tribus,
Moſchi & Ambræ ſi lubet ana ſcrupulo dimidio.

Aqua perfecta ſervetur uſui, cordi roborando præſtantiſſima, tùm internè aſſumpta vel pota, tùm externè regioni cordis & pulſibus admota.

In ſequentibus *aquarum compoſitionibus* obſerventur ſingularum *Animadverſiones*, in quarum nonnullis poſt peractam deſtillationem, *aquarum poſitarum* à ſpeciebus ſuis relictis extracta beneficio cujusdam menſtrui vel ſpiritûs conficere, atque unà cum *aquis* propriis ægrotantibus propinare non abs re eſſe cenſui, prout ſuperius in *Chyloſtagmatis Diaphoretici Animadverſionibus* liquet: Etenim uti jam ſæpiùs & ad nauſeam inculcatum eſt, non omnia vegetabilia ſuum in ſimplici deſtillatione emittunt vel eructant ſaporem & odorem, conſequenter nec virtutes, ſed quædam concreta integris viribus prædita in reſiduo à deſtillatione manent, quod luculentet patet, cùm in amaris, dulcibus, acidis, tùm adſtringentibus, & omnium maximè in catharcticis manifeſtiſſimum hujus aſſertionis argumentum pateſcit: Proindè ne planè inutiliter *aquarum compoſitiones* illa ingrediantur, extractum ex reſiduis à deſtillatione peractâ ſpeciebus, conficere juſſi, eò, quod unà cum ſua *deſtillata aqua* in quantitate competenti exhibitum, omnium ingredientium vires, ſi in unum conſpirent effectum, nobis promittere poſſumus. Res quidem, fateor, eminùs petita, & ſatiùs eſſet, illa vegetabilia quæ deſtillationibus ſimplicioribus in virtutum ſuarum largitione non obtemperant, penitùs omittere, & ex iis ſigillatim extracta conficere, ne utilium rerum extracta, extractis inutilibus, utpotè eorum vegetabilium vel ingredientium, quæ per deſtillationem ſuas univerſas jam edidère vires, commiſceantur, & conſequenter utilium rerũ extrahendarum extractũ, extracto inutili, ſcilicet earum rerum, quæ per Alembicum deſtillando ſuas vires & ſaporem & odorem emittunt, ſaltem gravetur, & cùm in pondere & quantitate, tùm ſapore etiam ingrato & magis nauſeabundo ſuccreſcat & augmentetur. Verùm cùm mei arbitrii in opere *Animadverſionum* eſſe noluerim, ingredientia cunctarum compoſitionum immutare, vel quædam illorum è compoſitis elidere, quippe quod rarò, & non niſi meritò, rationibus ſufficientiſſimis ſuffultus tentavi, idcircò ubi aliqualiter ſaltem compoſita in ſuis ingredientibus ſalva conſervare potui, illa, quàm fieri potuit, modo meliore digeſſi, ut vires impoſterum cunctorũ ingredientium in compoſitis ſalvæ conſerventur, & vel necquiequam de iis quod utilè foret, inutiliter perderetur, aut gratis eſſet adjectum.

Aquæ *Hirundinum* omnes juxta meas *Animadverſiones* paratæ, non exiguis viribus pollebunt, modò illud obſervetur, quod paulò ſuperiùs in hac Appendice de *vivis animalibus deſtillandis* Lectori obtuli, & *hirundines vel integra & viva per ſe* deſtillentur, vel illicò, poſtquam vel vivæ vel laceratæ in deſtinatum liquorem deſtillandum immiſſæ fuerint, deſtillatio, rebus omnibus prius in ordinem redactis, ſine mora inchoëtur. *Acetum autem, præcipuè Scilliticum*, cujus amaritudo nequaquam per Alembicum tranſit, ſed in reſiduo manet, omitti poteſt ſine nocumento ullo, prout in *tertia* harum *aquarum hirundinum compoſitionis Animadverſionibus*

pridem

pridem edocui: Namque *acida omnia ſalſis contraria*, illa ſcil. *ſalſa* in aliud ens transmutare ſolent, *acido* reciprocè deſtructo, ut neutrum horum pôſt, nea *acidum* nec *ſalſum* nativas ſuas vires amplius exſerere poſſit: *Spiritus autem vivificus hirundinum* non niſi ex *ſubtiliſſimo ſale volatili* conſtare poteſt, quum omnia animalia, prout in analyſi animalium edocui, ex meris volatilibus, & quidem pro maxima eorum parte, ex *ſale volatili*, *ſpiritu fœtido inutili*, (ſi ſale ſuo volatili per ſublimationem privatus ſit,) & *& oleo fœtido* ſale volatili etiam pleno, conſtructa & conflata ſint; quæ proni *acida* ferre nequeant, ſed ab iis contrarietate nativâ, quâ acida & ſalſa ſe invicem in virtutibus ſuis propriis deſtruunt & perſequi ſolent, vel diminuuntur vel alterantur. Atque hinc liquet, quàm maximè in compoſitionibus medicamentorum cavendum ſit, ne tam facilè cuncta cum vegetabilia, tùm animalia & mineralia indifferenter uno in lebete coquenda, conglomeremus, niſi prius optimè perſpectâ & cognitâ contrarietate aa heterogenetitate, quâ unum alteri, *acidum* nempè *ſalſo*, *ſalſum acido*, *fixum volatili*, *amarum dulci*, *&c.* contrariatur, ut hinc ens veluti neutrum actione & reactione conſtituant, ac per conſequens peregrinas pôſt edant operationes.

Præſtaret ad imitationem plebis, apud quam non rarò optima experimenta oberrant, unô eoq; certo ſimplici uni obviam ire morbo, quàm receptas trium ulnarum fabricare.

Quapropter cùm arduum ſit cognoſcere & nemini adhuc ſatis perſpectum, quomodo res naturales, intra etiam limites unius ejusdemque regni in ſe invicem agant, conſilio magno nobis ſit, prout ſæpiùs mentionem feci, ut ſimplicitate in re medica contenti in congeſtione tot, tantarumque diverſarum rerum labore inutili ſuperſedeamus & parciores nos præbeamus, atque vel unô ſimplici ſimpliciter ad quod à DEO conditum eſt, vel ſaltem paucioribus, inter ſe tùm manifeſtè tùm occultè non contrariantibus, medicinam faciamus, prout pauperes & ruſtici, quibus non rarò à Summo Medico ex merâ commiſeratione remedia ſaluberrima revelantur, quibus magna in magnis præſtant morbis, quandoque in opprobrium Medicorum. Hinc quoque facilè adducor ut credam, ſi à tot ſeculis elapſis à quo Medicina inſtituta eſt, vel Medicorum innumeri unum ſaltem ſubjectum medicum aut ſimplex intimè magis & penitius exploraſſent, prout veneranda egit Antiquitas, pridem jam ars medica perfectionis culmen attigiſſet longè faciliùs, quàm compilatione tot tamque diverſarum rerum & compoſitorum indiſtinctâ farragine. Aſt fortè ingratitudo noſtra non meretur, ut tanta Naturæ miracula nobis pandantur, & in aperto maneant (quæ ſaltem pauperibus divinitùs inſpirantur,) ſed vel invidiâ occultentur, telluri illa tandem ſepeliendo, vel incongruâ aliarum rerum additione denuò obliterentur; quùm nemo doctus habeatur Medicus à vulgò, qui ubi uno vel duobus ſaltem aut tribus rem totam benè concludere poſſet ſimplicibus, morbo cuidam ſufficienter oppoſitis, ducenta vel plura neſciat coagmentare omnis generis vegetabilia, animalia & mineralia, quorum tamen diſcordia videns non rarò affert nocumentum, dum iſtud attrahit, illud expellit vel propellit, diſſipat aut per Diaphoreſin agit, hoc adſtringit, illud laxat, &c. adeòque quod uni morbo curando, unum à Summô Conditore creatum eſt ſimplex medicamen ſufficiens, id ipſum inutili & haut innoxia diverſarum rerum commixtione in actione & operationibus ſuis nimiopere impeditur, & vel totaliter inefficax redditur, quippe quod non ſolùm diverſis aliis heterogeneis qualitatibus manifeſtè vel occultè contrariis ab energiâ & vigore actionis deturbatur, verùm & in doſi competente, quà neceſſum eſſet, & morbi ferocia efflagitat, propter quantitatem diverſarum rerum aliarum admixtarum, propinari minimè poteſt, licet ab adjunctis plurimis in actione ſuâ propriâ non præpediretur: Quô fit, ut nil certi ab ef-

fectu

Aſſingere ſimplicibus certum gradum elementaris qualitatis, neglectâ eorum dote ſpecificâ, noxium in medendo.

fectu plurimorum compoſitorum nobis promittere poſſimus, & tùm Pariens tùm Medicus ambo ſpe ſuâ fruſtrentur, ille inſuper quandoque in vitæ diſcrimen ac ſanitatis diſpendium conjiciatur, hic verò vulgi ludibrio exponatur, ut ipſa etiam Medicina merè audiat conjecturalis. Rerum medicinalium incerta dimenſio qualitatum primarum, compoſitorum medicamentorum initialis cauſa, in medica arte vel ſcientia plus damno quàm emolumento fuit: Nam præterquam quòd planè incerti ſimus, utrum hoc vel illud vegetabile in primo vel ſecundo, tertio aut quarto gradu calidum, frigidum, humidum aut ſiccum ſit, latent nos inſuper occultæ earum vires & qualitates utplurimum, quibus totâ ſuâ ſubſtantiâ & appropríetate huic vel illi affectui aut morbo contrariantur, nullo habito reſpectu primarum qualitatum: Etenim certum eſt, & à Medicis ſanioribus tritum jam, Alexipharmaca non agere contra venena aut venenatos morbos, quatenus vel calida vel frigida, humida vel ſicca ſunt, ſed quòd qualirate occultâ à totâ ſubſtantiâ promanante, venenis, venenatiſque morbis contrarientur, quam dotem illis non contulit rixoſum quatuor qualitatum elementarium conjugium, ſed juſſus ſeu Fɪᴀᴛ Verbi Conditoris, ipſis liberaliſſimâ bonitate in poteſtatum vitalium, conſtitutâ cuique dierum ſerie, ſpirituum attenuatione dilabentium ſolatium indidit, & ſuo velut ſigillo inſculpſit. Hoc ſi verum, uti veriſſimum, quidni par ratio ſit in cunctis aliis morbis, qui omnes ferè ad mentem doctiſſ. & acutiſſ. Helmontii, venenatæ cuidam Ideæ originem ſuam debent, ut hinc ſua quilibet morbus expoſcat Antidota vel ſpecifica medicamenta, totâ ſuâ ſubſtantiâ illi contraria vel oppoſita, & proindè non frigida ut frigida morbis æſtuantibus vel calidis ſemper opponenda, ſed ſpecifica, morbiſque totâ ſuâ ſubſtantiâ contraria ſint adhibenda: quippè cùm calor ut calor non ſit ipſe morbus, ſed morbi aut materiæ morbificæ productum, ſive ut eum eodem pyrotechnico Helmontio loquar, Archei noſtri niſus, conans peregrinum expellere hoſpitem, ejuſque materiam conjunctam: Sit noſtrum itaque unicum ſtudium, ut ſi fieri poſſit, morbis cunctis majori diligentiâ ſua ſpecifica inveſtigentur remedia, quippè vel ſimpliciter, vel eorum eſſentiis, extractis aut decoctis propinatis, longè feliciores ab iis habebimus effectus, nec tot impoſterum committentur in compoſitionibus ob rerum contrarietates, errores, quorum non pauci etiam cernuntur in ſequenti *aqua Lithargyri* compoſitione, quos licet in *Animadverſionibus* ſuper eandem *aquam* factis obiter quaſi ſpongiâ abſterſerim, nihilominus ut penitiùs & clariùs detegantur, & majorem in arte deſtillatoriâ tyrones acquirant informationem, operæ pretium eſſe duxi (quamvis *aqua* illa parvi ſit momenti, & eorum uſus vel ab authoribus ipſis ignoretur) eam paulò accuratiùs ad incudem rectæ rationis & judicii revocare. Conflata autem eſt illa *aqua Lithargyri* ex rebus pro maximâ earum parte deſtillationi nequaquam obedientibus, inter ſe etiam contrariis & invicem repugnantibus, utpotè *ſalſis* & *acidis*. Et ut primùm ſermonem inchoëmus de *Lithargyro auri & argenti*, quæ aceto acerrimo ſuperfundenda, in infuſione per biduum relinquenda; & tandem acetum ab iis deſtillatione evocandum ſit: Hæc ipſa deſtillatio ut malè inſtituta, ita peſſimum ſortietur finem; Nam *Lithargyrus*, metallum veluti eſt, id eſt, plumbum, reſpectu vegetabilium res fixa, adeoque deſtillationi præceptæ perperàm commiſſa: Ex eo *beneficiò aceti deſtillati* ſolvitur vel extrahitur *dulcedo* quædam *ſaccharina*, ita ut acetum illi ſuperfuſum, omni aciditate privetur & dulciſſimum acquirat ſaporem, humiditate autem aceti ab eo abſtracta (dico humiditate aceti, quia reverà ſaltem humiditas vel phlegma aceti abſtrahitur, relicto aceti acore unà cum *Sacchato Saturni* in fundo,

Saccharum Saturni eſt plumbi vitriolum.

fundo, qui in aliud eſſe transmutatus eſt) prout aliàs ſoluta metalla per aquas fortes, abſtrahi ſolent, remanet *plumbi vel Lithargyri vitriolum*, quod aliàs *Saccharum ſive ſal* appellati conſuevit : Iſtud *Vitriolum*, *Saccharum*, *ſive ſal* (quodcunque etiam nomen illi indideris ; non enim variat hæc ſolutio à quacunque alia, quorumcunque metallorum, cum idipſum *Saccharum Saturni* in priſtinum metallum & plumbum redigi poſſit) vel centies deſtillatum *cum quodam affuſo liquore*, ſemper *idem ſal ſive Saccharum*, ejusdem ſaporis, ponderis & virtutis in fundo Alembici, humiditate totaliter abſtractâ, remanet : Quod ſi verò *idem ſal ſictum* violentiori igni & deſtillationi tradatur, *ſpiritum præbet rubrum ardentem*, ad inſtar *ſpiritus vini*, penetrantiſſimi odoris empyrevma ſpirantem, qui *ſpiritus aceti ſoboles eſt*, & cum *plumbo* ſeſe indiſſolubili, nec niſi deſtructorio igne ſeparabili nexu conjunxerat in ejusdem ſolutione, in fundo autem vaſis deſtillatorii *plumbum* remanet, nigredine & ſpurcitie quadam contectum, quodque denuò *cum aceto ſtillato* ſolvi, & *idem ſal* ſive *vitriolum* ex illo effici poteſt quod anteà, purius tamen priore; nam *Lithargyrus* multis ſcoriis, ſale item peregrino terreſtri ſcatet, hinc *ex plumbo ipſo, minerâ plumbi, ceruſſâ & minio*, perfectius & præſtantius *Saccharum* elicitur, quàm ex *Lithargyra*. Atque hinc manifeſtè patet, hanc *Lithargyri* deſtillationem *cum aceto* perperam eſſe inſtitutam, ſine rerum naturalium cognitione, & utrumque nimirùm *acetum* & *Lithargyrum* inutiliter huic compoſitioni adjecta, & planè deperdita eſſe. Porrò, quod ſecundum obtinet locum in hac compoſitione *Alumen plumoſum eſt*, res inter mineralia fixiſſima; omnem ſtrenuam ignis violentiam ſpernens, imò, quo violentiore igne illud crematur, eò candidius & perfectius evadit, nihil ferè à ſuo priſtino eſſe immutatum : Quod ſi ita eſt, uti veriſſimum experientiâ teſte, quid ſimplici hâc deſtillatione per Alembicum, *aquâ Roſarum* inſuper affuſâ, etiamſi millies deſtillaretur, aliud elicietur, quàm *aqua Roſarum* in virtutibus ſuis nec aucta nec diminuta, de pondere ejus exiguo ſcil. drachmâ unâ nil dicturus ſum, uti nec etiam de pondere *ſalis gemmæ*; quod ipſum *ſal gemmæ* perindè ſimili deſtillationi adaptandum planè ineptū eſt; quotiescunq; enim illud cum liquore aliquo ſolvitur, & denuò violentiſſimâ coctione, aquam evaporando, coagulatur ſeu exſiccatur, *idem ſal uti anteà* in fundo vel reſiduo manet, necquicquam immutatum, neve in virtutibus diminutum aut ſalſedine privatum; ſiquidem ſi *ſpiritus ſalis* deſtillandus eſt, is per retortā igne violentiſſimo ex *ſale ſicca cum terra inſuper figulinâ vel bolo, aut potiùs aluminе calcinato*, in dupla vel tripla quantitate permixto, deſtillari conſuevit, nullo modo per Alembicum, liquoribus inſuper ſali affuſis, rebusque planè heterogeneis additis, *ſalis ſpiritus* elici poterit. Sequentem poſt *ſal gemmæ* locum in hac compoſitione occupat, *Thus maſculum*, quod ipſum etiam hîc ſimplici deſtillatione in Alembico, tanquam *reſina* aut *Gummi reſinoſum*, exiguum quid emittere poteſt, niſi aliâ viâ *oleum* ejus & particula *ſpiritûs acidi*, per retortam nimirùm deſtillando fortiore igne expellatur, *thure* tamen re ſiccâ permixto, quæ ejus liquefactionem impediat, ſecùs malè cederet deſtillatio. *Camphora Thuri* ſequens hujus compoſitionis ingrediens, perindè admixto *bolo* vel *terrâ ſigillata* in oleum deſtillatur, tanquam *reſina* vel ipſa *Naphtha*, aquis impermiſcibilis, niſi fortè odore quodam illas imbuat. Proxima *Camphora* eſt in compoſitione *aqua Roſarum*, quæ ſola ſine virium deperditione deſtillando elicitur prout affuſa eſt, odore exiguo peregrino, à *Thure* & *Camphorâ*, imbuta. Colophonem verò imponit huic compoſitioni *oleum Tartari*; utrum autem *liquor ſalis Tartari*, qui vulgò oleum nuncupatur abuſivè, ſive *verum oleum deſtillatum fœtidum*,

quod

quod nec ego exiſtimem, huic compoſitioni jungi debeat, deciſio ſit penes Authorem; quodcunque tamen horum intelligant, neutrum huic deſtinationi per Alembicum aptè committi poteſt: nam ſi *liquorem ſalis Tartari* addiderimus, ejus humiditas ſaltem elementaris, *à ſale Tartari* in aërea liquefactione attracta, per Alembicum deſtillando tranſit, remanente *ſale Tartari* in fundo Alembici reſiduo, nec quicquam in virtutibus quantitate aut eſſe ſuo diminuto; etenim *ſal Tartari res fixa*, ſtrenuam ignis violentiam uti metalla fixa ſuſtinere poteſt, quippe quod *à Tartaro igne violentiſſimo cremato* extractum, adeoque, quod ſemel atque iterum tantùm ignis violentiam ſuſtinuit, non illicò pòſt aquâ illi affusâ deſtillatum, ad cujusvis imperantis nutum volatiliſabitur, & per Alembicum unà cum aquâ illi affusâ, deſtillando tranſibit, prout alibi de *Spodio*, *Cornu Cervi uſto*, & ſimilibus ſæpiùs inculcatum eſt. *Oleum verò Tartari ſtillatum fœtidum*, ſi quis fortè addendum fore compoſitioni exiſtimaret, non autem *liquorem ex ſale in humido frigido loco reſolutum*, eodem in errore verſatur; nam nec ipſum in ſimili deſtillatione unà cum aquâ ſurſum ſcandit, aut deſtillando per Alembicum elici poteſt, ſed neceſſum eſt, ut per retortam, cineribus aut aliâ re ſolidâ vel ſiccâ prius permixtum, ejus deſtillatio, ſi neceſſariò foret deſtillandum, perficiatur. Et tandem, poſito, ambæ *aquæ*, nimirùm *prima quæ de Lithargyro cum aceto*, *& alia ſecunda*, quæ *ex cæteris ingredientibus cum aqua Roſarum & oleo Tartari* deſtillari præcipitur, viribus ſuarum ingredientium nativis uberrimè eſſent imbutæ, illæ tamen invicem commixtæ, (cùm, uti ſuſpicor, commiſceri debeant, aliàs enim ſub uno titulo utraque deſtillatio non eſſet comprehenſa, propterea hâc etiam in parte Author mancus eſt,) præcipitatum ad inſtar *ceruſſæ* efficerent, cum deſtructione vel annihilatione aciditatis primæ, & ſalſedinis ſecundæ deſtillationis ſive aquæ: Nam ſi ſolutioni *Lithargyri cum aceto factæ*, *liquor Tartari*, vel uti vocant, *oleum Tartari* inſunderetur, *plumbum cum aceto ex Lythargyro ſolutum* illic præcipitaretur in forma pulveris albicantis ſeu *ceruſſæ*, quia *ſal Tartari & acetum*, (licet ab uno ſubjecto ambo profecta,) invicem commixta, illicò ſeſe mutuò amplexantur, levi contrarietate oboriente; hoc autem amplexu fit, ut aciditate, quâ plumbum ſolutum eſt, & illud liquoretenus ſecum retinet, à ſalſedine *tartari* deſtructa vel immutata, *plumbum* anteà *ſolutum* deſerat, fundumque ad inſtar *Ceruſſæ* petere ſinat, quippe quod denuò in priſtinum *metallum* & *plumbum* pro parte ſui, igne violento reducibile eſt. Perſpicies ergò, Lector candide, ex præmiſſis fundamentis, quàm inſignes errores in hâc unicâ & vix caſsâ nuce dignâ compoſitione, quæ verè non meretur, ut operam meam in erroribus ejusdem recenſendis & enucleandis impenderim, commiſſi ſint, ac meritò cùm illa nulliuſui ſit, operæ meæ parcere potuiſſem; verùm ut illi, qui rerum deſtillandarum exactam notitiam non habent, ex præmiſſis manifeſtè agnoſcant, non quodlibet cum quolibet dextrè & legitimè commiſceri poſſe, nec quodlibet cuilibet generi deſtillationis aptè committi, ſed meliore quàm ſermocinali Philoſophiâ pro legitimâ & dextrâ medicamentorum compoſitione & præparatione opus eſſe; idcircò paulò exactiùs hanc indignam compoſitionem examini veræ Philoſophiæ ſubjicere operæ pretium duxi, cùm ex præmiſſorum diligenti lectione, non pauca, quæ veram & legitimam componendi medicamentorum methodum concernunt, palàm fiant, cui quilibet veritatis ſtudioſus, qui æquo animo & ſaniore judicio præditus in verba antiquorum jurare non conſuevit, ſecurè inniti poteſt: Hoc inſuper ſibi perſuaſum habeat, quod, juxta *Terentium: Non omnia apud Antiquos meliora, ſed noſtra quoque ætas multa laudu & artium imitanda tulerit poſteris.*

Eaſdem ferè cum prioribus *aquis deſtillatis* laudes meretur *aqua Nephritica Brenggeri*, quam ut ſeveriori inquiſitioni etiam ſubſternamus, non inconſultum duximus, cùm illius præmiſſæ *Animadverſiones* paulò generaliores factæ, ejusdem errores ſigillatim & diſtinctè non dilucident, qui tamen diſtinctiùs explicati, multis praxin medicam initiantibus informationi eſſe poterunt, ne poſthac in ſuis medimamentorum præſcriptionibus, præſertim *aquarum deſtillandarum*, adeò turpiter hallucinentur. Aſſerui autem in præmiſſis ſuper *aquas deſtillandas* in genere, non omnia vegetabilia in deſtillationibus nutui noſtro auſcultare aut parere, multò minus uni eidemque generi deſtillationi illa ex æquo committi, ſumptô nimirùm judicio ab odore & ſapore vegetabilium, tanquam infallibili teſtimonio; quippe nonnulla illorum & ſapore & odore ſuas imbuunt *aquas* ab iis deſtillatione prolectas, utpotè *Cinamomum*, *Aniſum*, *Fœniculum*, *&c.* Quædam ſolùm odorem ſundunt deſtillata, relicto ſapore in reſiduo, utpotè *Abſinthium*, *Roſæ*, *&c.* Reliqua planè deſtillationibus inepta, nullum vel ſaporem vel odorem eructant, ſed integris virtutibus in reſiduo ſive decocta ſive deſtillata manent, è quorum ſerie haud exiguus eſt numerus, utpotè *fructus pulpoſi*, *dulces*, *amari*, *acidi*, *& adſtringentes.* Item *olera quamplurima*, quæ omnia exactè noſſe oportet, ſi utile quid in compoſitionibus præſcribendis & efformandis præſtandum, ſecus infiniti committentur errores. E numero autem illorum ingredientium, quæ & ſapore & odore ſuo *aquam* hanc imbuunt, ſunt tantummodò *Cinamomum*, *Fœniculum*, *Macis*, *Terebinthina*, &, ſi *ſal Succini*, *volatile puto*, ex deſcriptione pulveris contra calculum primæ compoſitionis huc revocare velis. Secundam ſeriem, quæ nimirùm odorem tantùm *aquæ* dictæ communicant, ſunt *baccæ Juniperi*, *lignum Saſſafras*, *nuclei Ceraſorum*, *Perſicorum & Prunorum ſylveſtrium.* Tertium ordinem, utpotè quorum ſapore & odore *aqua* illa totaliter deſtituitur, virtute & efficaciâ in reſiduo manente, reliqua omnia hanc compoſitionem ingredientia conſtituunt: nimirùm, *radices Althææ*, *Ononidis*, *Petroſelini*, *Malvæ & Saxifragæ*; *ſemina Ceparum*, *Cynosbati*, *Milii Solis & Urticæ*; *baccæ Alkekengi & Hederæ*; *cortices Frangulæ & Tamariſci*; *lignum Guajacum & Nephriticum*; *ſucci Fragorum*, *Limonum*, *Aſparagi*, *Raphani*, *& Veronicæ*: Imò ex deſcriptione *pulv. contra calculum*, illa quæ anteà huic compoſitioni non inſunt, huic ordini annumerari poſſunt, nempè *Liquiritia*, *Pimpinella*, *ſemina Erucæ*, *Dauci*, *Violarum purpurearum*, *Lactucæ*, *Papaveris albi*, *quatuor frigida majora*, *& Hyoſcyami*; *Herniaria Hollerii*, *Gummi Ceraſorum & Tragacanthum*, *Terebinthina ad duritiem cocta*; *magiſterium oculorum Cancrorum*, *lapides Judaici*, *Spongiæ & Nephritici*; *Cantharides & Saccharum candi.* Et ne exiſtimes, Lector benevole, hanc aſſertionem invalido niti tibicine, inſpicias ipſe quæſo compoſitiones & præparationes plurimorum *Syruporum Decoctorum*, *& Electuariorum* Diſpenſatorii Auguſtani, reipsâ experiêre, has ſpecies ferè omnes, pauculis exceptis, decoctionibus frequenter & ſæpiſſimè fuiſſe adaptatas, mecumque totus miraberis, quòd putemus, eorum vires in decoctione, vel illa decoquendo, ubi majore ignis acrimoniâ tamen opus eſt, non exhalare, (uti reverà non deperduntur,) eaſdem autẽ in deſtillatione, quæ calore minore peragitur, excipere à ſuis concretis, & deſtillationis beneficio exaltatas velimus, cùm quæ in coctione nihil virium evaporant, in deſtillatione minùs ex ſe dare poſſint. *Succorum enumeratorum*, præcipuè *Fragorum, Limonum*, *& Veronicæ*, è quibus Syrupi *additâ dimidiâ parte*

Aqua Nephritica ſimplicia congrua, & incongrua enumerantur.

Saccha-

Sacchari decoquuntur, partes tres circiter eorum in *Syrupi* ad conſiſtentiam decoctione ut evaporent neceſſum eſt, relictâ quartâ tantùm parte unà cum *Sacchar o in Syrupum* confecto; Quòd ſi verò illa humiditas, (ſcilicet tres partes, relictâ tantùm parte quartâ,) quæ vaporetenûs exhalare debet, *à ſuccis dictis, & decoctionibus aliis plurimis & ſimilibus ſpeciebus vel ingredientibus paratis*, eximiis virtutibus prædita eſſet, (uti fateri neceſſariò cogimur, ſi *hujus* & *aliarum aquarum compoſitiones* erroribus dictis non refertas exiſtimamus,) profectò iniqui valdè ſumus in proximum, dum tantam *ſuccorum & reliquorum decoctorum* quantitatem inutiliter ſæpiùs vaporetenùs decoquendo in auras pellimus, & conſequenter nec ſanitati nec æri proximi ægroti parcimus; quippe natura rerum ad cujusvis imperantis citationem nullatenùs comparet, nec ſeſe mox accomodat, ut nunc ſuperiùs enumeratarum ſpecierum vel ſimplicium virtures ſi coquuntur, in reſiduo decocto impreſſo ſervet, mox verò iisdem leniter deſtillatis, efficaciam earum totam per Alembicum transmittat, quod paulò ſuperiùs etiam impugnavi. Jam verò contrariorum eadem ratio eſto, ubi *Aromata & quæcunque ſulphurea natura ſpiritu gaudent volatili*, decoctionibus imponuntur, quod quàm ſæpè factum ſit, ex plurimis patet. Liceat igitur dolere ob tam miſerandas compoſitiones plurimis prorſus indignas, ut eruditorum Virorum oculos offendant, nec aliâ, quàm Vulcani luce digniſſimas: Sic enim non tantùm Pharmacopœi in inutiles expenſas inducuntur, ſed etiam ægris ipſis, ac Medici ſtudii tyronibus deplorandæ injuriæ imponitur, cum naturalium corporum, (quorum natura & conſtitutio non Ariſtotelicis argutiis, nec cerebralibus ſcribentium & deſcribentium diſputationibus eruitur, ſed pyrotechnicâ analyſi in Vulcani officinâ nudâ producitur in conſpectum,) ignarus adhuc totus credat, non potuiſſe ab antiquis errores committi, adeòque malit ſequi plures unus, cumque ipſis errare, quàm benigniter audire unum benè docentem, id quod rurſum in plurium ſeductionem cedit & redundat.

Res deſtillanda non ſemper parent nutui noſtro.

Plures eſſent *aquarum compoſitiones*, ſimilis cenſuræ ſummoperè indigæ, ſed ne nauſeam legenti moveamus, ſimilem crambem ſæpiùs decoquendo, multa intacta relinquimus, quæ ex præmiſſis haud difficilè peti poſſunt: Itaque extremam manum huic claſſi imponens, tranſeo ad claſſem decimam ſextam, quæ de *oleis coctis & expreſſis* agit, in qua quidem pauca reſtant, quæ ulteriore correctione indigent; hoc ſolùm addere arbitratus ſum, ut ſi *ex animalibus vivis, v. gr. Scorpionibus, Lumbricis, Lacertis*, vel ſimilibus *olea* conficienda, ea violentioribus coctionibus non committantur, ſed tantummodò in *oleis deſtillatis* emori & ſuffocari permittantur ſolâ inſolatione in vitro benè clauſo, aut digeſtione aliâ, ne *ſpiritus vivifici oleo* communicati diuturnâ & violentâ coctione denuò exhalent & in auras pellantur. Item, ſi *carnes animalium oleo* incoquendæ ſint, eæ illicò recenter mactaris animalibus, dum quid *de vivifico ſpiritu* adhuc participant, in fruſtula diſſectæ *oleo* immergantur, & ſolâ digeſtione, vaſe benè ligato, ne quid exſpirare poſſit, *oleum* conficiatur, ita enim *olea* majoribus viribus imbuta, ac ſi multum coquerentur, proſtabunt. Oleum *Scorpionum ſimplex Meſuæ* parcam nimis recipit quantitatem *Scorpionum*, *XXX. enim Scorpiones ad libras duas olei* haut ſufficere mihi videntur, plures igitur, *centum vel ducentos Scorpiones circiter duabus libris olei Amygdalarum* ſi quis immergat, *efficacius oleum* ſibi comparabit.

ADDITIO *ad Claſſem decimam ſextam de oleis coctis.*

Oleum Scorpionum ſimplex parcum nimis recipit numerum Scorpionum.

Oleum porrò *Maſtichinum & ex Styrace, aliaq; ex reſinoſis, & in oleo*

Oleum Maſtichinum & Styracis

ſolubilibus gummatibus paranda olea, nullâ penitùs indigent coctione vel ebullitione, neve *vinô affuſô* opus habent, cùm *& Maſtiche & Styrax* promtè *in oleo* liqueſiant, & indiſſolubili nexu invicem uniantur; non igitur *vino* opus, quod ſaltem eorum unionem, ſcil. *Maſtichis & olei*, donec *vinum* penitùs exhalârit, impediat, imò unà in violentâ coctione *vinum* quod exhalat, ſecum rapiat ſubtiliores ac ſpirituoſiores *Maſtichis & Styracis* partes, quibus ut *oleum* poſtmodùm deſtituatur neceſſum eſt.

Oleum Laurinum, quâ ratione paratur.

Oleum *Laurinum* è numero expreſſorum eſt, ejus proin parandi modus per diuturnam ſcilicet coctionem, ex malâ fortè informatione Diſpenſatorio inſertus eſt, relinquamus itaque oleum hoc parandum plebeis in Italia, qui exploſâ hâc coctione, per expreſſionem illud æquè uti alia expreſſa olea conficere nôrunt.

ADDITIO *ad Claſſem decimam ſeptimam de Unguentis.*

Tranſeo ad claſſem decimam ſeptimam *Unguentorum*, in quâ perindè nonnulla annotanda reſtant, non quidem quoad dexteriores *unguentorum præparationes*, ut quæ anteà in ſingulorum illorum *Animadverſionibus* dextrè traditæ ſunt, verùm quoad majorem Lectoris informationem & plenariam de compoſitione & præparatione *unguentorum* dilucidationem: Ne autem fuſiur hîc ſim, ea paucis & in genere perſtringam; Ac primùm in quibusdam *unguentorum* compoſitionibus *ſucci vegetabilium cum oleo* ad omnimodam humiditatis exhalaionem coquendi præcipiuntur, uti in unguento de *Alabaſtro* & *aliis*, aſt hâc coctione ſive exhalatione *ſuccorum ab oleis*, non immeritò, nec ſine ratione reprobatâ, *ipſas herbas vel flores* competente pondere ſubſtituendos non abs re cenſeo: Etenim *ſucci ex herbis vel floribus, præſertim odoriferis & balſamicis expreſſi*, eandem cum *herbis ipſis vel floribus* non redolent fragrantiam; dubitari proin meritò poteſt, utrum *ſucci* integras cum *herbis* è quibus expreſſi, virtutes in ſe reconditas habeant, aut eosdem vel majores effectus, ac *ipſa herba vel flores in ſubſtantia* producere poſſint, præſertim ſi externè admovenda ſint. Contrarium ſuſtineo, ipſaque dictat ratio; nam *ſicca pars terreſtrior* ſua æquè ac *liquida ſubtilior* virtute gaudet, in genere roborantium & adſtringentium, ubi potiores virtutes *reſiduis ab expreſſione plantis* attribuendæ, quàm *ſucco ipſi ab iisdem expreſſo*.

Succi expreſſi cum oleis nunquam verè permiſcentur.

Porrò *ſucci vegetabilium* tanquam aquoſi, nullo unquam *cum oleis conſortio* connectuntur, ut vel centies invicem commixta, denuò naturâ ſuâ ſegregentur, nullâq; omninò arte ita commiſceri aut uniri poſſint per ſe, ut per minima commixta maneant, undè nemo in eam opinionem deſcendat, aut ſibi perſuadeat, *ſuccorum virtutes medicinales* in *olea* transmigrare, illisq; dextre communicari, quid? quòd licet invicem, *olea ſcilicet & ſucci* coquantur ad totalem *ſuccorum & humiditatis* exhalationem, ut aliàs moris eſt, nihilominus evidens fit ſeparatio *olei à ſucco exſpiſſato, picis nigræ inſtar fundo vaſis adhærente*, nullâque arte *oleis* permiſcibili, id quod indicio eſt, exiguum quid *oleis* fuiſſe *à ſuccis* impertitum. Præterea nec *color plantarum aut florum*, (qui licet pro accidente habeatur, in quibusdam tamen *oleis & unguentis* ſummoperè expetitur, utpote in *oleo Hypericonis*, *ruber*, *in unguento Populeo*, *viridis*, *&c.*) *à ſucco* oleis & unguentis, loco *herbarum* adaptato, ſperari poteſt, ſed neceſſum eſt, ut *ipſi flores*, vel *herba contuſa*, aut minutim potiùs conciſæ *oleis vel axungiis* permiſceantur.

Præſtat herbas conciſas cum oleis digerere quàm ſuccos expreſſos cum iisdem coquere.

Imò & hoc notatu dignum eſt, in acquirendo vel potiùs imprimendo colore herbarum vel florum unguentis, ut *olea*, (ſi ex oleo & cerâ conficienda ſunt unghenta,) *ceræ priùs* permiſceantur, antequam *herbæ* vel *flores* illis infundantur, quò meliùs & colore & virtute *ab herbis & floribus* unguenta imbuantur: cujus monitionis ratio hæc eſt, quòd citiùs *axungia quadam*, utpotè *oleis ſolidior*, colore, odore,

Digitized by Google

odore, & virtute cujuſdam vegetabilis, fragrantis præſertim & ſulphureæ naturæ, per infuſionem aut coctionem imbibi poſſit, quàm *olea quæcunque*; ſic *olea cerâ permixta*, ſolidiora evadunt, *axungiis* ſimillima, & conſequenter ad extrahendos vel recipiendos colores & odores, ne dicam majores herbarum aut florum virtutes, aptiora multò ſunt. Ob eandem etiam cauſam *olea ſummè odorifera*, utpote *florum*, *Citri*, *Arantiorum Jaſmini*, *&c.* quæ aliundè ex Italia utplurimùm ad nos devehuntur, cum *oleis puris vel liquidis* confici haud poſſunt, ſed requiritur ut *Amygdalæ*, vel quod melius, *baccæ Ben* ſæpiùs cum *floribus ſupradictis*, ſtratificentur, *à quibus baccis* vel *amygdalis*, odore & virtute florum ſat ſufficienterque imbutis, *olea tandem fragrantiſſima* exprimuntur. Eſt & hoc Profumatoribus Italis, uti appellari conſuevère, ſolemne, ut ſi *baccas Ben* in promptuario non reperiant, nec *Amygdalas* tamen adhibere deſiderent, pro *ſimilium oleorum gratum odorem ſpirantium* confectione, cum *oleo de Ben Goſſypium* humectent, quo *Goſſypio* & *floribus odoriferis* ſtratum ſuper ſtratum aliquoties, ſemper *recentes flores*, rejectis prioribus, ſubſtituendo faciant, atque ita *oleum denuò jam ſummè fragrans ex Goſſypio illo* exprimant, ad multos annos durabile: nam *oleum de Ben* hoc præ cæteris oleis virtutis habet, ut ad multos annos incorrupte perſtet, nec rancorem, ſitum, aut odorem fœtidum ingratumq; contrahat, cùm & per ſe omni odore careat, neque etiam prout *reliqua olea expreſſa ferè omnia*, *ut & quædam deſtillata*, viſcidum & craſſum evadat. Quibus experimentis liquidò conſtat, *olea per ſe* ob eorum lentorem non apta eſſe menſtrua ad eliciendos odores, colores, & virtutes *ex vegetabilibus*, prout alibi etiam monui, tantòque minus, ſi non *ipſa vegetabilia herbæ vel flores* cum totâ ſuâ ſubſtantia, ſed *ſucci eorum expreſſi* ſaltem *oleis* addantur, & ad omnimodam humiditatis, & ſucci liquidioris exhalationem invicem coquantur. Proindè etiam in præparatione *unguenti de Alabaſtro*, quod anſam mihi præbuit, ut hæc ſcitu neceſſaria admonerem, illa obſervanda ſunt, & ut evidens exemplum habeamus, ſequens modus edocebit.

Baccæ Ben aptum ſunt receptaculum odoris & ſuaveolentiæ exoderatis conſpiendis.

UNGUENTUM DE ALABASTRO.

Recip. *Olei ſimplicis Olivarum puri recentis & non rancidi libram unam ſemis*,

Ceræ citrinæ & novæ odoratæ uncias octo circiter, plus minusvè prout liquidius vel ſolidius unguentum deſideras.

Quibus ſimul leniſſimo igne liquatis immerge ſequentia, minutiſſimè conciſa, utpotè

Florum Roſarum Damaſcen. recent. uncias quatuor,
Chamomillæ recent. uncias quinque,
Herb. recent. Rutæ viridis,
Betonicæ virid. ana uncias quatuor.

Et ſi libet *radici Althææ* tanquam incongruæ huic unguento ſubſtituatur

Herb. recent. Majoranæ, vel etiam
Flor. recent. Sambuci uncias quatuor.

Digerantur in loco tepente ſeptimanâ unâ vel alterâ, factâ pôſt unicâ ebullitione, in Alembico, ſi lubet, ſuo capitello munito, (ut ea quæ tranſit, humiditas fragrans, reſiduo expreſſo reſtitui & reaffundi poſſit,) exprimantur, unguento expreſſo

Eandem dictorum florum & herbarum quantitatem.

Immerge, leniſſimo tepore digere, ac factâ denuò in Alembico unicâ

 ebulli-

ebullitione, cum reaffuſione particulæ humiditatis quæ tranſiit unguento expreſſo, coletur, exprimanturque herbæ & flores, expreſſo adde

Pulv. lapid. Alabaſtri & ſubtiliſſ. triti uncias quatuor.

Fiat continuâ agitatione piſtillo ligneo, donec refrixerint, unguentum nobile capitale, cujus drachma una majores vires, quàm integra uncia ſimpliciter parati, de ſe ſpondebit & profundet.

Nota: poterit, ſi cui volupe fuerit, *lapis prædictus alabaſtri*, antequam huic unguento admiſceatur, cum *ſucco aliquo ingredientium herbarum*, aut etiam cum *ſucco Solani* aliquoties imprægnari & denuò exſiccari, pro majore virtute unguento conciliandâ; ita enim *ſuccus is veluti inſpiſſatus* & cum *Alabaſtro* exſiccatus, unguento per minima commiſceri, ac ſuas exſerere vires potis eſt.

Porrò in quibusdam *unguentorum compoſitionibus diverſa vegetabilia* uni eidemque infuſioni & coctioni deſtinata ſunt, nullâ habitâ conſideratione, quæ vel ſulphureæ, balſamicæ aut terreſtrioris ſint naturæ, quippe quæ diverſimodè, quòd ſæpe in aliis medicamentorum compoſitionibus admonui, tractari velint; Illorum enim virtus, utpotè *quæ balſamicæ naturæ ſunt*, quod ex odore utplurimùm percipitur, levi coctione exhalat, & in auras pellitur; remanente parte terreſtriore, affectibus quibus deſtinatur planè inutili: *Horum* verò ſcilicet *terreſtriorum vegetabilium* efficacia integra, diu licet multumque decoquantur, ſemper in reſiduo manet; proindè veræ rationi conſonum eſt, ut dum in unguentorum compoſitionibus tàm diverſa vegetabilia etiam conſarcinantur, ea perindè dextrè tractanda & diſtinguenda ſint, ne parte penetrantiore & ſubtiliore depulsâ, putamina veluti, nobis relinquantur, abjectis nucleis, & unguenta potiorum ingredientium virtute ſubtiliore balſamicâ deſtituta, & Medicum & ægrum fallant. Exemplo perindè nobis ſint diverſa hujus claſſis unguenta, utpotè *Aregon Nicolai*, *Viride Reginæ*, *&c.* quæ diverſas & planè contrarias recipiunt plantas, *calefacientes*, *refrigerantes*, *humectantes*, *exſiccantes*, *adſtringentes*, *laxantes*, *&c.* de quarum qualitatum combinatione meritò quis quæſtionem inſtituere poſſet, quâ ratione illis affectibus ex materiâ frigidâ ortum ducentibus, quibus utplurimùm deſtinantur, ſi Authoribus habenda fides, conducere poſſunt: Verùm cùm & nunc mei inſtituti non ſit, propriè de qualitatibus ſive primis, ſive ſecundis plantarum, ac per conſequens de incongruâ illarum conglomeratione multa diſſerere, maneo in concepto propoſito, nimirùm quô modô hæc prædicta unguenta legitimè conficienda ſint, ne, cùm aliàs *herbæ odoriferæ, balſamico ſpiritu & oleo gaudentes*, plurimis *aliis refrigerantibus plantis* obtundantur, & inſuper multum decoctæ, *balſamica earum vis tota* penitus exſpiret, ſed unà cum unguento remaneat, tanquam ſummoperè expetita: Proindè in prædictorum unguentorum legitimâ præparatione, *ingredientia ſive ſpecies eorum* diſtinxi, & quæ *terreſtrioris naturæ*, quorum vis nimirum in adſtrictione & roboratione conſiſtit, primæ infuſioni & decoctioni deſtinavi, quippe quòd diuturnam decoctionem ex naturâ ſuâ ferre poſſunt ſine virium jacturâ; quæ verò *naturæ ſulphureæ & balſamicæ*, quorum vis præcipua promptè exhalat, leniter etiam decoctorum, ſecundæ infuſioni adaptavi: Primam infuſionem coctione ad omnimodam ferè humiditatis rerum ingredientium exhalationem abſolvi, ſecundam ſolâ digeſtione aut maceratione, vel etiam levi ebullitione in Alembico vitreo, ut quæ ebulliendo exhalat fragrans humiditas, denuò unguento tanquam potior efficacia eorum reſtitui poſſit, ne ullarum rerum aut virtutum fiat deperditio, ſed cuncta ſarta tectaque in compoſito conſerventur.

Labor mihi non de qualitatum & effectuum combinatione, ſed de unguentorum præparatione artificioſâ & legitimâ.

Sequun-

Sequuntur nunc *Emplaſtra & Cerata*, unguentis paratu difficiliora proindè artificio elegantiore opus habentia, quibus tamen eædem *obſervationes*, quæ unguentis jam dum adjectæ ſunt, accommodari poſſunt, non intermiſſis operis manualibus aliis, quæ in ſingulis *emplaſtrorum & ceratorum præparationibus* in præmiſſis fideliter manifeſtavi. Etenim ſi quis antiquas compoſitiones, adjectasque earum præparationes per tranſennam ſaltem inſpexerit, reipsâ deprehendet, ea partim paratu difficillima, partim impoſſibilia eſſe. Et quantumvis nonnuli Medicorum ſuo officio ſatisfeciſſe arbitrentur, ſcribendo, *fiat ſecundùm artem*, conſiderare tamen vel maximè hìc tenerentur ſuam authoritatem, nec itá miniſtris pharmacopœis proſtituere illam, quaſi Juſtinianus codex jubeat, mandetque apothecariis, præſcriptiones Medicorum emendare, vel commiſſos in compoſitione errores, præparatione dexteriori corrigere: Idcircò in hâc re ſummè neceſſaria, (ubi quot capita, tot ſenſus, ita etiam tot diverſæ præparationes à Pharmacopœis quibusdam, non omnibus certè perindè doctis, in ſimilibus erroneis compoſitionibus & adjectis præparationibus inſtitutæ ſunt,) non inique ſecero, experientiâ non levi inſtructus, ſi tandem aliquando non ſolum errores, larvâ detectâ compoſitionibus, in lucem protulero, verùm etiam ſaniore modo compoſitiones & ingredientia in ordinem redegero, atque dexterrimo & facillimo modo illarum præparationes inſtituero: Hæc mea inſtituta in hâc claſſe *Emplaſtrorum*, tum etiam *Ceratorum*, non minùs quàm in aliis claſſibus proſecutus ſum; in tantum enim ordinem, erroribus priùs lucidiſſimè detectis, compoſitiones plurimas *Emplaſtrorum* inordinatiſſimè conſcriptas, & vel principio & fine, omnique componendi & præparandi ratione carentes, redegi, ut & juniores Medici non ſolum in componendis vel præſcribendis ſimilium *Emplaſtrorum* compoſitionibus, verùm & pharmacopœi, eorumque miniſtri in præparatione certam normam habeant, quam ſecurè ſequi poſſint. Enim verò cùm in plurimis *Emplaſtrorum* præſcriptis formulis, uti dictum, nec ordo, nec legitima præparandi ratio obſervata additaque ſit, & vel cuncta pharmacopœorum dubioſo & differenti arbitrio commiſſa ſint, utpotè in *Emplaſtris, Apoſtolico Nicolai, Catagmatico ſeu ad fracturam oſſium Renodai, Ceroneo Nicolai, Diachylo magno*, & omnium maximè *de Ranis cum Mercurio*, multisque aliis *Emplaſtris & Ceratis*, proindè ingredientia hæc Emplaſtra, homogeneis ab heterogeneis ſeparatis, in certas claſſes, prout vera & artificioſa præparandi ratio poſtulat, diſtinxi, interpoſitis autem ſingulis claſſibus veris præparandi modis, ſecundùm naturam homogeneorum, & heterogeneorum, (quæ non niſi experientiâ longâ ac inſuper veris phyſicis rationibus cognoſci poſſunt,) ita ut nunc vel leviter inſtructo artifici pharmacopœo, *paratu aliàs difficillima emplaſtra, facillima ſint*, lege artis diligenter conſcripta, quæ cùm abundè ſufficiant, plura his duabus claſſibus ſuperaddere haud neceſſarium duxi.

Additio ad Claſſem decimam octavam & nonam de Emplaſtris & Ceratis.

Non bene nec tuto ſemper committitur Pharmacopœis ſua parte in formulis Medicorum. f. l. a.

Igitur ad claſſem ultimam, de *præparationibus quorundam ſimplicium*, tranſitum paro, in qua præter alia, quæ jamtum in ejusdem *Animadverſionibus* allata ſunt, pauca adhuc annotare conſultum viſum eſt: Nimirùm, plurima ſunt in hâc claſſe ſubjecta vel ſimplicia in medium producta, quibus ad inſtar ceræ, cui ſigilla, ita & illis aliarum ſimplicium ſalubrium virtutes facillimè imprimi poſſunt, rebus præſertim ſiccioribus, utpotè *Agarico, Aloë, Bolo Armena & ſimilibus*, è quibus ſanè egregia medicamenta forent paranda. Si igitur *Agaricus* primum ſubjectum, quod aliàs capiti & cerebro expurgando dicatum eſt, quippe qui ſive in Trochiſcos ſive in aliam aliquam maſſam efformandus, commodiſſimè non *infuſione Zingiberis*, ſed *vel decoctis*

Additio ad Claſſem vigeſimam & ultimam de præparatis.

Agarici præparatio.

vel *ſuccis aliis capiti & cerebro* expurgando deſtinatis, ſæpiùs inſuccari, & denuò leniter exſiccari poterit; per ſe enim haud ita efficax eſt, ut etiam drachma una ejusdem intra corpus ſumpta, (nauſeabundè ob levitatem & quantitatem, cùm in molem magnam conſurgat, ſapore inſuper ſit amaro ingratoque,) parùm operetur, ideircò cum decocto aliquo, ſive *Radicum Aſari*, ſive *Mercurialis*, ſæpiùs imbui, & denuò exſiccari poterit. Modus ſit talis:

Recip. *Rad. Aſari libram ſemis.*

Conciſæ coquantur in *ſ. q. aqua fontis vel fluminis*, repetitis vicibus affuſæ, ad totalem virtutum prolectionem, decoctiones omnes colatæ & clarificatæ ad libram unam vel alteram leniter evaporent, cum quo reſiduo

Agarici albiſſimi radulâ comminuti libra una plus minusvè,

Inſuccari, denuoque exſiccari, & in Trochiſcos efformari poterit, ſpreto colore albicante, qui aliàs in trochiſcato Agarico deſideratur, quùm efficacia colori meritò ſit præferenda. Si verò cuipiam *Aſarum* non arriſerit, is *aliò ſimplici catharticò*, pro morborum cauſis eandem præparationem moliri poterit, atque ita, quod ab Agarico ſperare jubent, multo fœnore adipiſcemur, & exoptato potiemur ſucceſſu.

Aloës præparatio. Ad eundem modum *Aloë*, *ſive Succotrina*, *ſive Epatica* illa ſit, in viribus ſuis, & ſecundum intentionem cujuscunque Medici, non ſolùm *infuſione Roſarum aut Violarum*, ſed *decoctis quibuscunque catharticis*, unicuique morbo ſingulariter appropriatis aut contrariis inſuccari poterit, nimirùm ad Melancholiam Hypochondriacam, *decoctô Hellebori & Foliorum Senæ*: ad Hydropem Aſcitem, *decocto vel ſucco Cucum. Aſinini, radicum Ebuli, cort. Median, Sambuci, Galappæ & Mechoaca eſſentiâ cum ſpiritu vini ob reſinoſam eorum ſubſtantiam extractâ*; *ſucco Mercurialis*, *ſucco vel decocto Aſari* pro febribus quotidianis aut quartanis; pro capite & cerebro expurgando, *eſſentiâ Agarici*, item *decocto Aſari*, *&c.* Porrò & *rerum aromaticarum* viribus pro corroboratione ventriculi & capitis, ipſa inebriari poteſt, verùm alio modo quàm in *pilulis Aloëphanginis* præcepêre, ubi ſpirituoſa & aromatica vis tota, peſſimâ illâ inſolatione diuturnâ penitùs tollitur & annihilatur: Quâ ratione autem illud in effectum dare liceat, ne parte balſamicâ aromatum depulsâ, eorum effœto & inutili decocto nos ſaturemus, habes, Lector amice, dexterrimum modum in præmiſſis noſtris *Animadverſionibus* ſuper dictas *pilulas Aloëphanginas*, quem imitari in facili eſt: Quòd ſi verò aliam formulam exoptares, en! ſubdo ſequentem:

Recip. *Rad. Aſari uncias duas,*
Calami aromat.
Galangæ ana unciam unam,
Abſinthii noſtratis,
Menthæ odoratæ ana drachmas ſex.

Coquantur in *ſ. q. Aquæ* repetitis vicibus, ad omnimodam virtutum prolectionem, decocto adde

Aloës ſuccotrinæ uncias ſex,

Vel, ſi mavis, loco ejus,

Aloës Epaticæ tantundem,

Et leniter evaporare ſinito ad ſiccitatem ferè priſtinam, poſteà accipe

Ligni Aloës gummoſi unciam unam,

Et cum ſ. q. ſpiritus vini extrahatur eſſentia ejus reſinoſa, quâ cum dilinantur

Pulv. Croci Auſtriaci drachmæ tres,

Myrrhæ

Myrrha rubra uncia una,
Maſtichis drachma ſex.

Et prædictæ Aloë inſuccatæ jungantur, iterumque ad ſiccitatem ferè leniter exſiccari finito, maſſæ huic tandem junge

Pulv. Nuc. Moſchat.
Cardamomi,
Macis ana drachmas tres,
Ol. Still. Cinamomi,
Caryophyllorum ana ſcrupulos duos;
Abſinthii,
Menthæ ana ſcrupulum unum,
Macis;
Cubebarum ana drachmam ſemis,
Balſami Indici de Peru drachmas duas.

Fiat ex omnibus exactè permixtis *maſſa pilularum* juſtæ conſiſtentiæ.

Plura addere in facili eſſet, verùm hæc *de Aloë* mihi ſufficere videntur, cùm quilibet prudens Medicus, cui regiones, anni tempora, & ægrorum temperamenta perſpecta ſunt, ſua medicamina facilè eò dirigere poſſit.

Millepedes ſeu Aſelli cum *vino myrrhato* aut cum *vino, in quo Petroſelinum, Apium, Saxifraga, Ruta muraria*, aut ſimile quoddam diureticum maceratum fuerit, cùm pro diuturniore conſervatione, tùm majore virium imprægnatione præparari queunt, modo tali: *Millepedum ſeu Aſellorum præparatio.*

Recip. *Vini albi generoſi libras duas.*
Cui immergantur
Myrrhæ rub. uncia una,
Rad. Apii,
Cichorii,
Petroſelini ana drachma ſex,
Sem. Anethi drachma tres,
Tartari albi Veneti uncia una.

Digerantur die unâ vel alterâ, colaturæ poſt adde
Aſellorum libram ſemis.

Et in vitreo vaſe unà exſiccentur calore leni, ſive in M. B. ſerventurque uſui.

Nota: ſi fortè non nemo *ſolo ſale* eos condire voluerit, cùm animalia ſint, licet imperfecta, is *ſale marino vel gemma*, aut etiam *ſale urina fixato*, eos conſpergat, addito inſuper *vino myrrhato*, quò perfectiùs uniantur.

Bolus Armena quâ ratione legitimè paranda, ejus præmiſſæ *Animadverſiones* exactè indigitant; verùm cùm puris Alexipharmacis præparationem ejus molitus fuerim, præſtat, ut ad alios affectus nunc perindè illam accommodemus aut efficacem reddamus, utpotè ad ſiſtendum fluxum ſanguinis, ad ſanguinem internum à contuſione vel lapſu coagulatum, ad caſum, Dyſenteriam, Diarrhœam, vulnera item interna: Et quidem ad ſiſtendum fluxum ſanguinis tali modo: *Boli Armenæ præparatio.*

BOLUS ARMENA PRO SISTENDO fluxu ſanguinis nimio ſive Hæmorrhagiâ.

Recip. *Roſarum recent. rubearum libram ſemis;*

Rad. recent. Cichorii flore albo, uncias quinque,
Papav. errat. uncias duas.

Fiat cum *aquâ ſimplici* decoctio repetita, quoad omnes vires prædictarum ſpecierum excoctæ ſint, *decoctionibus colatis & clarificatis* adde

Succi Sempervivi majoris,
Endiviæ,
Lactucæ ana uncias quatuor.

Cum his mixtis & unitis liquoribus irroretur ſæpiùs,

Boli Armenæ libra ſemis, vel libra una.

Et denuò in leni calore exſiccetur, ut in pulverem redigi queat.

VEL

Irroretur ſæpiùs Bolus Armena cum *decocto forti Cancrorum fluviatilium,* vel etiam *ſpermate Ranarum, ſponte reſoluto, & per linteum ſaccum colato* utpotè

Recip. *Spermatis Ranarum menſe Martio collect. ſuffic. quantitatem.*

Quod imponatur ſaceulo linteo & ſponte transfluere permittatur.

Hujus aquæ libris duabus jungatur
Aluminis puri, vel ſi mavis
Nitri puriſſ. cryſtall. uncia una vel altera,
cum qua aqua
Boli Armenæ libra ſemis, vel libra una,

Irroretur ſæpiùs, & denuò totaliter exſiccetur, ut in pulverem redigi queat, ſervetur uſui.

BOLUS ARMENA AD SANGUINEM
interne coagulatum.

Recip. *Radic. Apii,*
Acetoſæ,
Plantaginis ana unc. unam;
Herb. Card. Mariæ,
Chærefolii ana recent. uncias duas,
Sanguiſorbæ unciam unam.

Inciſa coquantur in *ſ. q. aquæ ſimpl.* repetitis vicibus, quoad vires omnes excoctæ ſint, cum colaturis ad libram unam circiter exhalatis irroretur ſæpiùs,

Boli Armenæ libra ſemis
& exſiccetur.

BOLUS ARMENA AD DYSENTERIAM,
& immodicam Diarrhœam.

Recip. *Rad. Biſtortæ,*
Acetoſæ,
Cynogloſſæ,
Lapathi a uti,
Plantagin:,
Tormentillæ ana unciam unam;
Herb. recent. Plantag. min.
Millefolii,
Pyrolæ,

Fol.

Flor. rhœni. Quercûs ana manip. duos, vel uncias duas.

Inciſa coquantur cum *ſ. q. aquæ ſimplicis* repetitis vicibus, cum *decocto clarificato & ad libram unam abſtracto circiter*

Boli Armenæ libra ſemis, aut libra unâ.

Sæpiùs irroretur, & denuò exſiccetur pro uſu.

Nota: Qui eandem Bolum Armenam virtute *unius vegetabilis*, v. gr. *Scordii, Rutæ, Myrrhæ, Radicum Contrayervæ, Anthoræ, Biſtortæ, Citri corticum, &c.* imprægnare voluerit, is facilè ad eundem, quem præcepi modum, aſſequi poterit.

De *Cauterio* nobili ex *Cineribus fraxini*, hoc inſuper notandum venit, *Cauterium.* nimirùm quòd cinis is recenter combuſtus, (nam paucis ſaltem diebus vigorem ſervat,) illicò modulo nimio incluſus ad magnitudinem Ciceris, paulisper ſalivâ ſaltem madefactus, pro fonticulis excitandis, ad debitum locum applicari debet.

Pro confectione *Magiſterii lapidis Lazuli* ſeu *Ultramarini* alium adhuc modum priori dexteriorem ſubnectere libet, qui talis: *Magiſterii lapidis Lazuli ſeu Ultramarinum verum.*

Recip. *Terebinthinæ,*
Picis Græcæ,
Reſinæ Pini,
Maſtichis el. anâ uncias quatuor,

Miſceantur omnia, & coquantur in patella lento igne, parum tantum, ne comburantur, ut fiat maſſa tenax, coletur pòſt per linum & qualum, malaxeturque opt. & diu, ac in aqua frigida poſteà aſſervetur. Jam

Lævigetur *lapis Lazuli cæruleus & purus*, ſuper porphyrite, cum *aquâ ſimplici*, ſubtiliſſimè, (nam niſi ſubtiliſſimè & diu lævigetur, vix ad optatum ſuccedit præparatio,) *hujus lapidis ſubtiliſſimè lævigati, exſiccati, inq; pulverem redacti, & maſſæ deſcriptæ ſuperioris ana partes æquales*, malaxando manibus optimè uniantur ſine igne, relinquanturque aliquot ſeptimanis, (quò diutiùs, eò meliùs,) aquæ frigidæ immerſa, poſtea cum aquâ tepidâ inter initia, ultimò ſemper calidiore, manibus maſſam malaxando, eluatur *pulvis cæruleus impalpabilis pulcher, Ultramarinum dictus*. Notetur autem, quòd qui primò eluitur pulvis fit elegantior in colore ſecundo, & hic tertio, ac ſic conſequenter, propterea ſinguli, ſeparatim aſſervandi.

Plures quæ ſuperſunt in hac claſſe ſimplicium præparationes, eæ ab erroribus vindicatæ ſuis *Animadverſionibus* gaudent, quæ Lectori diligenti abundè ſufficient.

Tranſeo ad *Mantiſſam*, quæ ipſa etiam ſua peculiaria medicamenta *Chymicè parata* continet, tredecim claſſibus diſtincta, quarum prima de *Spiritibus ſimplicibus*: Secunda *de ſpiritibus compoſitis*: Tertia *de Elixiriis*: Quarta *de Eſſentiis*: Quinta *de Tincturis*: Sexta *de Oleis deſtillatis*. Septima *de Balſamis ſimplicibus*: Octava *de Balſamis compoſitis*: Nona *de Feculis*: Decima *de Magiſteriis*: Undecima *de Salibus*: Duodecima *de Floribus*: Decima tertia *de Crocis, Vitris & Pulveribus aliis chymicè paratis, item cryſtallo Tartari, & Cornu Cervi philoſophicè calcinato* agit. ADDITIO *Ad Mantiſſam.*

Quod *ſpiritus ſimplices* ſpectat, eorum dexterrimos deſtillandi modos præmiſſæ noſtræ *Animadverſiones* luculenter commonſtrant & edocent, *Spiritus ſimplices.* lubet nihilominus in gratiam grati & benevoli Lectoris unum atque alterum Spiritum medicinalem ſuperaddere: Memini me mentionem facere cujusdã menſtrui ſecreti *in Animadverſionibus præmiſſis*, quodq; p.448. ænigmaticè

inſinuavi; hoc inquam *menſtruum* quanquam jubebat malignorum ingratiſſimorumque cuculorum canina invidia, inter ſecretiora arcanorum ſcrinia tantiſper abditum ulteriore adhuc tempore captivum detinere, nec tam citò in meridianam lucem emittere; dum tamen omnem vindictam ingratitudinis & odii, undeundè mihi pro benefactis injurioſè illati, DEO relinquendam, (qui omnia tempore, modo, pro meritis novit compenſare,) ſuadet rectè factorum conſcientia, ut bonitati publicæ rem præſtem gratam; *Spiritum prænominatum* publici juris faciam, cui magna remediorum pars, tanquam columnæ non exiguæ innitetur, & fit hunc in ſequentem modum:

Spiritus Veneris. Recip. *Æris viridis opt. quantum placet.*

Quod contuſum immittatur Alembico vitreo, cui ſuperaffundatur *acetum deſtillatum* ad digitorum aliquot transverſorum ſupereminentiam, factâque digeſtione aliquâ effundatur *acetum tinctum* per inclinationem, *aliudque* ſuperaffundatur, digeratur, & per decantationem ſeparetur, hoc toties repetendum, donec *acetum* non amplius tingatur, & ferè tota *æris viridis* ſubſtantia diſſoluta ſit, impuritatibus in fundo Alembici vel filtro remanentibus: Solutiones omnes decantatæ & filtratæ in Alembico abſtrahantur, (ſive in patellâ cupreâ per lenem coctionem, quia vitrea vaſa, ob ſulphur proprium, quod fundum petit Alembici, utplurimùm rumpuntur,) ad cuticulam apparentem, & in loco frigido cryſtallizari permittantur, *Chryſtalli*, refrigeratis omnibus, ab *adhærente liquore ſeparati*, excipiantur, leni in calore ſiccentur, *reſiduus à Cryſtallis liquor jam effuſus*, denuò pauliſper abſtrahatur, Cryſtallique colligantur, quoad totum ferè in Cryſtallos abierit, qui *flores æris* dici conſuevère.

Porrò *Cryſtallis his* ſive *floribus æris*, Alembico vitreo immiſſis, ſuperfundatur *ſpiritus vini rectificati q. ſ.* ad ſupereminentiam trium vel quatuor digitorum transverſorum, isque bis tervè, pro majore volatiliſatione & imprægnatione, ab iis deſtillando abſtrahatur. *Hi Cryſtalli* tandem in pulverem redacti indantur retortæ vitreæ lutatæ vel loricatæ, & igne aperto, aſt leni, deſtillentur per gradus, quoad *totus ſpiritus* prolectus ſit, qui in Alembico vitreo per arenam probè rectificandus.

Vires Spiritus Veneris. Hic laudatiſſimus Spiritus in medicina non ſolùm magnarum virium eſt, cùm *Epilepticis*, *Apoplecticis*, *Hyſtericis*, *nec non Hypochondriacis ſummè opituletur* legitimè & debitè exhibitus, verùm etiam tanquam *acetum eſurinum & liquor Alkaheſt* (de quo tanta ubivis terrarum miracula deprædicantur) ſe habet; ſolvit *Perlas* integrè illi injectas blandè, *Corallia item, oculos Cancrorum*, & plura alia, non ut *reliqui ſpiritus acidi & corroſivi*, qui ſolvendo & agendo, reactione ſolvendorum patiuntur, & vel totaliter deſtruuntur, inque aliud ens convertuntur, ac indiſſolubili nexu cum *ſolutis Perlis*, ſive *Coralliis* ſeſe uniunt inſeparabiliter, ſed amicè tanquam eorum familiaris, non autem deſtructor adhibetur, utpotè à quibus deſtillando eâdem virtute & acrimoniâ ferè, quâ affuſus, abſtrahi, adque conſimiles uſus adaptari poteſt. Nolim tamen ego aſſeverare, quòd penitùs impermutabilis, aut indeſtructibilis ſit hic ſpiritus; ſolet enim crebrioribus ſolutionibus adaptatus nonnihil debilitari, vireſq; ſuas quodammodò amittere. Præterea in extractionibus quorundam mineralium pro tincturis, is idem ſpiritus præ reliquis omnibus menſtruis magnam prærogativam habet, uti ſuo loco ſequetur, quando de tincturis quibusdam mentionem facturus ſum: Et ut ſummatim dicam, tanquam expertus in multis affectibus, qui Herculea etiam remedia rident & contemnunt, ad hunc ſpiritum tanquam aſylum,

lum ſi quis accurrerit, medicamentum reperiet quovis pretio redimendum: Hoc fruere Lector amice ſecreto, & favore mei pro fideli communicatione benevolè perſevera.

Suppeditat experientia noſtra alios duos ſpiritus, ſibi tamen invicem contrarios, quorum unus acidus, alter ſalſus, ſolà admixtarum rerum varietate, ex uno ſubjecto, ſale nimirùm Armeniaco deſtillando producendi, horum præparationes ſunt ſequentes:

SPIRITUS SALIS ARMENIACI ACIDUS.

Spiritus ſalis Armeniaci acidus.

Recip. *Salis Armeniaci puri libram unam.*
Frumenti vel tritici libras duas vel tres.

In pulverem redacta ambo, immittantur benè commixta Alembico vitreo (loricato, uti loquuntur Chymici, vel luto obducto,) ſuo capitello amplo, proboſcidem largam etiam habente, munito, qui collocetur in furnum ſupra ignem apertum ſ. a. præpoſitoque recipiente amplo, deſtilletur per gradus ignis, *phlegma & ſpiritus*, ultimò extremâ ferè ignis violentiâ urgendo, ſic prior pars *ſalis Armeniaci reſidui, & nondum in ſpiritum reſoluti* ad capitellum ſublimatur, indque excipulum particula ejuſdem unà cum ſpiritu etiam tranſit; refrigeratis omnibus eximatur *ſpiritus*, & in Alembico vitreo, phlegmate prius leniter abſtracto, quouſque acidæ guttulæ tranſeunt, totaliter rectificetur; relictum in Alembico *ſal nigricans, cum aquâ ſimplici* ſolvendum, filtrandum, & ad ſiccitatem ſalis albiſſimi in vitreo vaſe abſtrahendum eſt; *hujus ſalis uncia una vel altera, libra uni ſpiritûs ejuſdem acidi rectificati* uniri poterit, & ſic legitimè ac debitè *acuatus ſpiritus*, in operationibus præſtantior & nobilior exiſtet. *Reliquum verò ſal & quod ad capitellum ſublimatum eſt*, ab impuritatibus & nigredine per ſolutionem & filtrationem, uti artis eſt, liberatum, porrò *recenti frumento vel tritico* permiſtum, denuò in ſpiritum deſtillari poteſt, uti priùs: atque hæc quoad genuinam ejus præparationem. Quoad *virtutes, magnarum hic ſpiritus virium eſt in Obſtructionibus lienis, hepatis, meſenterii, &c. in Febribus cùm continuis, tùm intermittentibus, Colicâ paſſione, Nephritide, & ad plures alios humani corporis affectus, qui ab obſtructione aliquâ ortum ducunt*, eum prudens Medicus adhibere nôrit, licet non impensè illum collaudem.

Virtutes Spiritus Salis Armeniaci acidi.

Sequitur nunc ejuſdem Salis Armeniaci Spiritus Salſus priori contrarius, cujus præparatio talis.

SPIRITUS SALIS ARMENIACI SALSUS.

Spiritus ſalis Armeniaci ſalſus.

Recip. *Salis Armeniaci puri libram unam,*
Salis Tartari tantundem.

Mixta confeſtim immittantur retortæ, proboſcidem largam habenti & præpoſito recipiente deſtillentur per arenam leniter, igne ultimò paulliſper aucto, & tranſibit ſpiritus unà cum *ſale volatili, odore, ſapore & ſubſtantiâ, ad inſtar ſpiritûs & ſalis urinæ volatilis.* Refrigeratis omnibus ſal & ſpiritus ab invicem ſeparandi, aut, addito aliquo liquore ſal volatile ſolvendum, & liquoretenùs ad inſtar ſpiritùs aſſervandum eſt; vel totum, quod deſtillando tranſit, per phialam oblongam in ſal volatile ſublimetur, & in formâ ſiccâ cuſtodiatur. Præſtans remedium utrumque eſt, ſive ſal ſiccum, ſive ſpiritum liquidum adeptus ſis: *à putredine præſervat, fermenta acida omnia extinguit, Hyſtericis paſſionibus, Epilepticis, Apoplecticis & Suffo-*

Virtutes hujus Spiritus ſalſi.

cationi matricis medetur, quandoque ſolo odore penetrabili, ac ſummâ volatilitate præſtans exiſtit. Et cùm *putredinem ſummoperè abarceat, Peſtis verò venenum ſit putredinale*, quis ſpiritum hunc vel ipſum etiam ſal volatile in hoc diro morbo, nulli hominum generi parcenti, ab uſu quotidiano proſcribere audeat, uti & *ſpiritum urinæ*, qui ſponte ſuâ ſublimatur, nareſque ferit. Quæ plura medicamenta ex hoc ſale ſive ſpiritu, vel etiam ex ſpiritu & ſale volatili urinæ, quâdam metamorphoſi paranda ſint, ea ſuo competente loco de ſalibus tractaturus ſum.

Hi ambo ſpiritus edocti ex *ſale Armeniaco, acidus & ſalſus*, ex uno ſubjecto licet producti, ſibi invicem tamen contrarii ſunt, ac ambo juncti, ſeſe mutuò deſtruunt, & in aliud eſſe convertuntur; propterea Pharmacopœi ſalſa & acida diſtinguere ſciant neceſſum eſt, ne ſpiritum hunc ſalſum pro acido, & viceverſa acidum pro ſalſo ſubſtituant, inter quos haud minima eſt differentia.

SPIRITUS SALIS NITRI.

Spiritus *Salis Nitri*, quâ ratione legitimè deſtillandus, ut intra corpus, tanquam ſummum aperiens tutò ſumi poſſit, en! accipe modum ſequentem:

Recip. *Salis Nitri opt. & puri libras duas vel tres,*
Teſtarum nondum crematarum, (vulgò Scherben von ungebrandten Töpfen oder Häfen/) *libras quatuor vel ſex.*

In pulverem redacta miſceantur, immittanturque retortæ vitreæ lorioſæ cum largiſſimo collo; (enim verò obſervavi, quòd quò largiùs collum retortæ ſit, circa ejus ventrem præcipuè, eò feliciùs ſuccedat operatio vel deſtillatio, & rubicundior prolicitur ſpiritus, vel etiam Alembico vitreo optimè lutato & capitello amplo cum largiſſimo collo munito, fiatque præpoſito recipiente capaciſſimo, deſtillatio ut artis eſt igne aperto, inter initia atem leniſſimo, donec *phlegma* prolectum ſit, & vas recipiens rubeſcere incipiat; tùm mutetur vas recipiens vel idipſum evacuetur & eluatur, quò *Spiritus rubicundi* ſeorſim excipi poſſint, continuetur deſtillatio igne tandem violentiſſimo, donec omnes *ſpiritus* prolecti ſint, & *nulla guttula flava vel rubra* ampliùs perſpiciantur, & vas recipiens ex parte rubedinem amiſerit, (nam totaliter clarum haud redditur, etiamſi vel ſeptimanâ integrâ retorta allutatum relinqueretur, ignisq; continuò admoveretur,) tum ſtatim amoveatur vas recipiens *cum ſpiritibus ſummè volatilibus*, ne retrocedant: Caveat autem ſibi, qui è recipiente *ſpiritus hos* in aliud vitrum effundit, ne *à ſpiritibus hiſce ſummè volatilibus, nebula craſſiſſima ad inſtar effumantibus, & copioſè veluti deglutitis* ſuffocetur, vel ſpiritus ipſos effundat aut diſſipet, cerebrum inſuper ac pulmones haud parum lædat. Serventur tandem *hi ſpiritus* in vitro forti, cerâ opt. munito, ne exſpirent, eruntque coloris rubicundi, ſi debitè & modo præſcripto operatus fueris.

Hic *Spiritus Nitri* æquè in medicinâ ac in operationibus chymicis, eximiis ſuis pollet virtutibus, aurum autem non attingit; ut autem illud ſuaviter ſolvat, & veluti in butyrum convertat, ulteriùs elaboretur modo ſequenti:

Aqua Regia vera. Recip. *Spiritus rubicundi Nitri uncias ſex,*
Salis Gemmæ uncias quatuor.

Sal Gemmæ priùs contuſum retortæ vitreæ imponatur, cui ſuperaffunda-

fundatur *ſpiritus dictus*, & mixta benè per arenam in vas recipiens amplum per retortam deſtillentur ad ſiccitatem *ſalis gemmæ*, ſervetur pòſt in vitro forti benè clauſo. Hæc eſt vera & genuina *aqua Regia*, quâ *Aurum* ad quosvis labores chymicos ſolvi poteſt ſuaviter. Ut autem præfatus *Spiritus Nitri* ad uſum internum exactiùs elaboretur, præſertim *doloribus colicis ſedandis, & obſtructionibus pertinacioribus aperiendis*, hunc ſequere modum:

Spiritus Nitri circulatur.

Recip. *Spiritus Nitri rubicundi uncias duas,*
Aquæ Meliſſæ ſine addit. ſtill. uncias quatuor,
Spiritus Fragorum unciam unam.

Mixta immittantur in phialam largam & altam, digerantur leniſſimo in calore, phialâ benè clauſâ, per ſeptimanam circiter, ſervetur poſt uſui, qui in *affectibus colicis & obſtructionibus præſtantiſſimum eſt remedium*, à drachma ſemis & amplius prò doſi propinatum.

Nota: In deſtillatione *ſpiritus Nitri cum ſale Gemmæ* prò aqua Regia hoc obſervandum eſt, quòd præfatorum magna quantitas ſimul & ſemel rectificationi vel deſtillationi non ſit committenda, ob impetuoſam eorum ſpirituoſitatem, propterea nec arctè nimis juncturæ recipientis claudendæ; ſecus oleum, quod dicitur, & operam perdiderimus.

Spiritus Vitrioli eſſentificatur.

Spiritus *Vitrioli* ſummè dephlegmatus, eodem modo, quô *ſpiritus Nitri cum ſale Gemmæ* deſtillari & rectificari poteſt, admonitionibus autem & laborandi regulis iiſdem obſervatis, quæ ſuperiùs paulò annotatæ ſunt. Hic autem ſpiritus cùm ſummè volatilis ſit, & vel continuò effumet, atque vix in vitris fortiter & arctè clauſis coerceri vel aſſervari poſſit, præſertim ad loca longinqua vectus, idcircò conſultum duco, ut liquoribus aliis, affectibus nimirùm, quibus deſtinatur, proficuis, uniatur. Exempli gratia:

Recip. *Spirit. Vitrioli eſſentificati ſupradicti unciam unam,*
Aquæ Meliſſæ ſine addit. ſtill. unciam unam ſemis,
Spir. Roſarum drachmas duas.

Mixta digerantur in phiala oblonga, & benè clauſa, poſt digeſtionem ſuff. ſervetur uſui; *Nephriticis & Colicis doloribus, plurimis inſuper obſtructionibus* medetur hic ſpiritus.

Spiritus Urinæ deſtillationem in claſſe de Salibus benevolus Lector reperiet. Et hæc de Spiritibus pro nùne ſufficiant.

Spiritus Compoſitos quod concernit, libet perindè nonnullos experientiâ comprobatos adjicere, uti ſequetur.

SPIRITUS ALEXIPHARMACUS compoſitus.

Spiritus Compoſitus.

Recip. *Scordii noſtratis,*
Rutæ hortenſis ana recent. uncias duas,
Rad. Angelicæ,
Leviſtici,
Cortic. recent. Arantiorum ana unciam unam,
Citri unciam unam ſemis,
Myrrhæ rubræ unciam unam,
Camphoræ unciam ſemis,
Macis,
Nuc. Moſchat.
Cardamomi ana drachmas duas;
Caryophyllorum drachmas tres.

Craſ-

Craſſiuſculè inciſa & contuſa, infundantur in

Spiritûs Juniperi rectificati,

Sambuci ſeu granor. Actes ana libra una ſemis.

Factâ digeſtione ſufficiente, deſtillentur ad ſiccitatem ſpecierum, capitello ejusdemque proboſcidi immiſſis, ſpiritui jam dum deſtillato nec non aliquandiu immerſis

Rad. Anthora,

Contrayerva,

Zedoaria ana drachmis tribus,

Croci Auſtriaci drachma una.

Spiritui tandem eſſentificato pro indulcoratione, adde ſi lubet

Syr. noſtri de Scordio &

de corticibus Citri ana uncias duas.

Servetur uſui in vitro benè clauſo.

SPIRITUS HYSTERICUS.

Recip. *Rad. Valeriana,*

Zedoaria ana unciam unam ſemis,

Allii recentis drachmas ſex,

Ceparum unciam unam ſemis,

Herb. Meliſſa,

Matricaria,

Mentha,

Pulegi ana recent. uncias duas,

Caſtorii,

Myrrha rubr. ana unciam unam,

Galbani drachmas ſex,

Camphora drachmas duas,

Cinamomi opt.

Macis ana unciam unam,

Caryophyllorum drachmas tres,

Coriandri unciam ſemis.

Craſſiuſculè inciſa & contuſa, infundantur in

Spirit. Juniperi libris duabus,

Ceraſorum nigr.

Aqua flor. Tilia ana libra una.

Factâque digeſtione diebus aliquot in Alembico vitreo, deſtillentur ad ſiccitatem ſpecierum, capitello ejusdemque roſtro immiſſis, & ſpiritui tandem deſtillato immerſis

Croci Auſtriaci drachma una,

Caſtorii drachmis tribus,

Ligni Aloës drachm. duabus,

Opii Thebaici correcti drachma una.

Servetur uſui *Spiritus, affectibus hyſtericis* perquàm utilis.

Tranſeo ad Elixiria, quorum præmiſſæ *Animadverſiones* veras eorundem præparationes perindè commonſtrant; quòd ſi verò plura deſiderarentur, en! ſuperaddo ſequentia.

ELIXIR VITÆ REGIUM.

Recip. *Spiritûs vini opt. rectificati libras duas,*

Roſarum recent. ſale condit. libram unam.

Abſtra-

Abſtrahatur, brevi factâ digeſtione, *Spiritus à Roſis*, per Alembicum vitreum, roſtro capitello immiſſis, & deſtillato ſpiritui tandem cum ſubſequentibus aliis immerſis,

Ambrae gryſeae drachma ſemis,
Moſchi orientalis ſcrupulo ſemis,
Item ſpiritui egreſſo,
Ligni Aloës gummoſi uncia ſemis;
Flavedinis recent. Citri extim. uncia una ſemis,
Arantior. uncia ſemis.

Per diem unum atque alterum infundantur, factâ pòſt colaturâ, inſtilletur ſpiritui colato & eſſentificato fragranti,

Olei Cinamomi deſtillati non adult. drach. una.

Quod ſtatim in eo diſſolverur, nullâ guttulâ ampliùs apparente. Et fiat ſic *Elixir praeſtantiſſimum verè Regium*. Qui illud *Syrupo noſtro de Cinamomo*, vel *de corticibus Citri* edulcorare voluerit, poterit ejus uncias ſex circiter addere; ita enim illud palato gratius efficietur.

ELIXIR STOMACHICUM.

Recip. *Spiritus vini opt. rectificat. libras duas*,
cui inſtilletur
Olei Cinamomi veri drachma una,
Macis ſtill. drachma ſemis.
His probè mixtis & ſolutis ſuperadde
Syr. de Cinamomo n. m. parati unc. tres,
vel loco hujus
Sacchari albiſſimi uncias duas ſemis,
ſoluti in
Aqua Cinamomi cum vino ſtill. unciis tribus,
Fiat *Elixir nobile ſtomachicum*.

ELIXIR UTERINUM SEU HYSTERICUM.

Recip. *Spiritus Ceraſorum ardentis*,
vel ejus loco
Spir. Juniperi ardentis libram unam ſemis,
cui immerge
Croci Auſtriaci drachmam unam ſemis,
Caſtorii drachmas quinque,
Opii Thebaici n. m. parati drachmam unam,
Elaeoſacchari ſuccini drachmas ſex.

Mixta digerantur aliquandiu, filtratum poſt Elixir uſui aſſervetur; quod cum Syrupo aliquo conveniente edulcorari & gratius reddi poteſt. Quòd ſi autem *Extracta Caſtorii & Croci* in promptu ſint, poſſet tale Elixir confeſtim pro unâ vel alterâ doſi parari, utpotè

Recip. *Spirit. vini rectificati*, vel qui melior
Spirit. Ceraſor. nigr. ard. unciam unam ſemis,
in quo diſſolve vel dilue
Extr. Caſtorii drachmam ſemis,
Croci ſcrupulum unum,
Opii n. m. parati ſcrupul. ſemis,
Olei Cinamomi gutt. V.

vel hujus loco

Elaoſacchari Succini drachmam unam ſemis

Miſce & filtretur pro duabus vel tribus doſibus, in vehiculo amabili exhibendum.

Nota: Quòd *Opium per exhalationem narcotici ſui ſpiritus ſuper patellam ferream igne leni paratum*, Laudano cuicunque ferè ſit æquiparandum, præſertim ſi *ſpiritu vini* diluatur, & per filtrum à fecibus indiſſolutis ſegregetur.

ELIXIR HEPATICUM ET SPLENETICUM.

Recip. *Myrrhæ rubræ*,
Gummi Ammoniaci ana unciam unam,
Croci Auſtriaci drachmas duas,
Flor. Roſarum rub. unciam unam.

Contuſa & inciſa extrahantur cum *ſpiritu vini rectificatiſſimo*, repetitis vicibus affuſo, quouſque non amplius tingatur, & virtutes omnes extractæ ſint: *Extractiones junctim ad remanentiam libræ unius circiter* deſtillando abſtrahantur. Poſteà diluantur in

Spiritus ſalis Armeniaci acidi, ſuprà edocti, unciis ſex,
Succ. inſpiſſator. Agrimoniæ,
Abſinthii,
Verbenæ,
Hepat. nobil. ana drachmis duabus.

Et *ſuperiori Eſſentiæ poſt abſtractionem relictæ*, jungantur, quæ junctim, tribus circiter diebus leni in calore digeſta & unita filtrentur, eritque paratum Elixir, quod aſſervandum. In *Hepate & Liene roborando*, *eorumq; obſtructionibus pariter reſerandis non minimas obtinebit vires*, à ſcrupulo uno ad drachmam ſemis, vel drachmam unam pro doſi ſæpiùs exhibitum, in vehiculo conveniente, ſaporem ejus amarum & ingratum nonnihil demulcente.

Abſolutis *Elixiriis*, *Eſſentias* ordine ſervato aggreſſurus ſum. Harum vel infinitæ formulæ & proceſſus addi poſſent; verùm cùm plures *Eſſentiarum* formulæ ſparſim traditæ ſint in præmiſſis, ſolam nunc *Eſſentiam Martis* mihi hucuſque ſervatam, quæ & *Tinctura Martis* appellari poteſt, addam, eſtque talis:

ESSENTIA MARTIS APERITIVA.

Recip. *Limaturæ Chalybis nullâ re peregrinâ permixtæ uncias quatuor circiter, vel ſex.*

Cui vitro amplo & largo immiſſæ ſuperaffundantur guttatim & pedetentim, ne nimiùm effervescat, & inflammetur

Spiritûs Nitri opt. uncia tres,
Vitriol. rectif. uncia dua.

Spatulâ ferreâ ſæpiùs materiam in fundo commovendo, ne nimiùm indureſcat, & vitrum rumpatur vel diſſiliat, quod utplurimùm fieri aſſolet: Spiritibus omnibus inſtillatis, diluatur maſſa antequam nimis compacta fiat cum

Phlegmatis Vitrioli ſulphurei unciis decem,
vel loco hujus
Phlegm. ſpiritûs ſalis Armen. acidi tantundem.

Et efficietur *Eſſentia rubicunda*, ſi debitè operatus fueris, vel ſaltem flaviſſima, *obſtructionibus Hepatis*, *Lienis*, *Venarum meſaraicarum vel Meſenterii*, *Men-*

Menſtruorum muliebrium, *tumoribus*, *nec non duriſſimis externis* emolliendis & reſolvendis efficaciſſima. Memini enim me tumorem duriſſimum in carpo manûs, quem ganglion vocant, ſolâ *hujus eſſentiæ* applicatione linteolis duplicatis in eâ madefactis, abegiſſe & ſanâſſe, ſed cavendum ne linteamina eâ tangantur, quùm illa maculis flavis, nullâ loturâ delebilibus inquinet. Notandum porrò, quod *cum ſolo ſpiritu Nitri & phlegmate Vitrioli*, vel *phlegmate ſpiritûs ſalis Armeniaci acidi*, omiſſo *ſpiritu Vitrioli*, hæc eſſentia confici poſſit. Hanc eſſentiam denique, ſi quis ad uſum muliercularum præſtantiorem & efficaciorem reddere voluerit, is conficiat eſſentiam Martis Corallinam, modo ſequenti:

ESSENTIA MARTIS CORALLINA.

Recip. *Magiſterii ſolubilis Coralliorum. rub. veri ſub proprio titulo edocendi, drachmas ſex*,

ſolvatur in

Aqua Cinamomi opt. uncia una ſemis,

ſolutioni adde

Eſſentiæ Martis ſuperiùs edoctæ uncias duas.

Miſceantur in *Eſſentiam hepaticam deobſtruentem*, quæ vices *Tincturæ Martis & Coralliorum* re & nomine ſupplebit.

Nota: Quòd *Eſſentia Martis* ſuperior, ſi deſtillando abſtrahatur, nullum ferè *Vitriolum* poſt ſe relinquat, uti reliquæ *Martis* vel *Chalybis* ſolutiones *ſolo ſpiritu Vitrioli* peractæ, eò quòd hæc ſubtilior, magisque volatilis ſit, quàm aliæ ſolutiones, conſequenter ſummè penetrabilis. Hæc pauca de Eſſentiis dicta ſufficiant.

Tincturas quod concernit, de illis apud Chymicos vulgares aurei paſſim exereſcunt montes, & magna eſt cæcitas, præſertim *de Tinctura Coralliorum*, *Lunæ*, *Martis*, & ſimilibus, de quibus tamen ingenuè hoc ſentio & ſtatuo, nunquam à me viſam, ne dum lectam, *veram ſive Coralliorum Martis aut Lunæ Tincturam*, meræ nimirùm ſolutiones ſunt, & vel leviſſimâ operâ ac citò parabiles, proceſſus licet oſtentent ſpecioſiſſimos, vix dimidii anni ſpatio elaborandos vel perficiendos: proindè ad hoc oculos mentemque advertere Chymicos oportet, in quâ plurimi adhuc ignorantiâ vel inadvertentiæ caligine hallucinantur, *aliud eſſe ſolvere*, *aliud extrahere*: Etenim qui *Tincturam cujuſdam rei* efficere ſatagit, is eandem *è corpore vel ſubjecto* extrahat, relicto *colore corpore ſuo* privato, neceſſum eſt: hoc niſi fiat & apertè demonſtrari poſſit, non eſt quòd ullus glorietur, de verâ hâc vel illâ *Tincturâ*, *ſive Auri*, *Argenti*, *Martis*, *vel Coralliorum*, *&c.* quippe quæ omnes quotquot adhuc in libris Chymicorum legere licuit, meræ ſolutiones ſunt, quibus nullo modo ſpecioſum *Tincturæ* nomen competit, quo mundo egregiè imponunt, ipſi inſcientes. *Solutiones* tamen has non proindè omnes vilipendo, aut penitus inutiles cenſeo; Nam ſi *ſolutiones Coralliorum & Metallorum*, utpotè *Martis Vitriolum*, *& Saturni ſeu plumbi ſaccharum*, *Mercurius ipſe ſolutus* haud parum in Medicina præſtent, quidni *& Aurum aliqualiter ſaltem ſolutum*, *& in pulverem vel Crocum*, *aut etiam in Bezoardicum*, *uti vocant*, *ſolare cum Antimonio*, imò in *aurum fulminans* redactum, *Bezoardicum item Lunare*, *Vitriolum Lunæ*, *&c.* efficere plura poterunt, modò dextrè & artificiosè elaborata, dextrè etiam & debitè adhibeantur. Hoc diſcurſu verò præmiſſo, non tibi Lector Vellus aureum è tincturis meis polliceor, cùm jam pridem ex adverſariis meis expunxerim illos, & etiamnum ſummo vel odio vel miſeratione dignos cenſeam, qui inanis gloriolæ

Tincturæ vulgares meræ ſolutiones ſunt; ſuo tamen modo validæ aliquot.

Multa falſa affinguntur putatitiis tincturis.

vento turgidi merâ dicacitate tot proceſſus in libris ſuis conſarcinant, eosq́ue tantis encomiis celebrant, pleniſq; buccis deprædicant, nec tamen tantillum penetrant, utrum hoc vel illud naturæ conſentaneum ſit nec ne, ſcripſiſſe nimirùm & nomen ſuum frontiſpicio libri præfixiſſe, multi ſuo ſe muneri ſatisfeciſſe exiſtimant, firmiterq́ue ſibi perſuadent, etiamſi ſive verum ſive falſum diſtinguere ipſi neſciant, undè vel infinitos defraudant ipſi decepti, & in ignorantiæ cæcitate hæſuri. Verùm ſi quis plurimorum Chymicorum libros à mendis liberare ſatageret, Augiæ ſtabuli expurgandi laborem humeris ſuis imponeret, quum indies ferè nova mendacia promulgentur. De *Tinctura itaq; Coralliorum & Martis* quid ſentiam paulò ſuperiùs, clariùs autem in præmiſſis *Animadverſionibus* mentem meam expoſui; ſupervacaneum itaque cenſeo fuſiùs de eo diſſerere, ſit nobis interim illarum *Tincturarum loco Eſſentia prædicta Martis Corallina*, dum aliam *Tincturam Martis* magis realem & efficaciorem aliâ vice ero propalaturus: Nec tamen planè deficiam nunc, quin unam atque alteram *Tincturam* efficacem Tibi Lector communicem: Et primò *Tincturam Antimonii*, quæ talis:

TINCTURA ANTIMONII.

Recip. *Vitri Antimonii ſine additione parati, rubini inſtar, fol. 457. Animadv. edocti q. ſ.*

Cui in pulverem ſubtilem contrito ſuperaffundatur

Spiritus noſter Veneris rectificatus, & ſuprà paulò deſcriptus, ad trium circiter digitorum ſupereminentiam.

Digerantur in loco calido, quietè ſine agitatione & commotione, (quod ſtudioſè notandum, quamvis *vitrum dictum Antimonii pulveriſatum* fundo vaſis compactè adhæreat,) donec flavo vel rubicundo colore imbuatur *ſpiritus*, hoc per inclinationem effuſo, alius ſuperaffundatur; hocq́ue toties repetendum, quoties *ſpiritus affuſus* tingitur, quod ſecundâ & tertiâ vice ſat lentè contingit; *ſpiritus tincti omnes* in Alembico abſtrahantur, non tamen ad totalem ſiccitatem, ſed aliqualem liquoris remanentiam: Cui remanentiæ *ſpiritus vini rectif.* ſuperfuſus, illicò is rubicundiſſimo imbuetur colore, craſſamento flavo depoſito, vel remanente, quod per filtrum ſeparandum, *tinctura autem cum ſpiritu vini extracta*, denuô ad complacentiam vel liquorem rubicundiſſimum abſtrahenda, uſuiq́ue ſervanda eſt.

Nota: Non inconſultum foret, *Tincturam hanc* ad mentem *Baſilii Valentini in Curru Triumphali Antimonii, in Oleum verum Stibii* ulterius elaborare, nec dubito, quin magna præſtet.

Tincturam Martis vel Chalybis adſtringentem, ſi deſideras Lector, ſequentem habeas.

TINCTURA MARTIS ADSTRINGENS.

Recip. *Limatura Chalybis pura q. pl.*

Quæ vitro largo immiſſa humectetur *cum Spiritu n. Veneris ſuperiùs paulò edocti*, iterumque exſiccetur, idque bis terve repetatur, donec *limatura in crocum* veluti converſa ſit, cui in pulverem redactæ ſuperaffunde

Eundem Spiritum n. Veneris.

Ad ſupereminentiam quatuor circiter digitorum transverſorum, qui præviâ digeſtione rubicundiſſimo imbuetur colore, *tinctus ſpiritus* effundendus, aliusq́ue ſuperaffundendus eſt, donec nulla rubedo in extractione amplius appareat; *tinctura omnes collecta & filtrata* per arenam, in alembico

vitreo

vitreo, abſtrahantur ad craſſitiem competentem, quæ porrò cum *ſpiritu vini* extrahenda, filtranda, & ad Oleitatem vel liquorem rubicundiſſimum per deſtillationem vel abſtractionem reducenda eſt. Hæc *tinctura* non *aperiente* ſed *adſtringente facultate pollet*; igitur *in fluxu hepatico, Diarrhæâ immodicâ, Dyſenteriâ, menſtruo ac hæmorrhoidali fluxu nimio, Hæmorrhagiâ immoderatâ magno* erit uſui.

Olea deſtillata quod concernit, illa in præmiſſis pariter ventilata & edocta ſunt, nihilominus ut etiam *Podagricis & Hypochondriacis, qui duritie lienis laborant*, auxilio ſim, duo *Olea* communico, multoties à me experta *Saponis* nimirùm & *Tartari*, quæ talia: *De Oleis deſtillatis.*

OLEUM SAPONIS VENETI ANTIPODAGRICUM.

Recip. *Saponis Veneti libram unam,*
Silicum friabilium, ſcil. qui ignem ferro attriti non emittunt, & cultro raſpari poſſunt, libras duas vel tres.

Mixta & retortæ vitreæ loricatæ immiſſa, deſtillentur per gradus, igne aperto, *Oleum egreſſum empyrevma ſpirans*, in aliâ retortâ, *cineribus permixtum* rectificeturq; uſui aſſervetur.

Præſtans eſt *Oleum Antipodagricum*, externè membris podagricis & ſummè dolentibus, in initio & vigore Paroxyſmi, pennâ aliquoties illitum, *ſiſtit dolorem, & membra à tophis & contracturâ podagricâ præſervat, nec parti affectæ materiam peccantem impingit, verùm illam ſalſedine ſuâ materia morbificæ, nimirùm acida, è diametro oppoſitâ, deſtruit, cutim perſpirabilem reddit, ut eò faciliùs membris inhærens peccans humiditas exhalare poſſit, nec intùs detineatur, detentaq́ tandem & exſiccata tophos podagricos efficiat.*

OLEUM TARTARI SPLENETICUM.

Recip. *Olei Tartari, ex Cryſtallis vel Cremore tartari unicâ ſolutione parati, ſtillati libram ſemis,*
Cui adde
Cineris fermentorum vitis q. ſ. ad maſſam efficiendam, vel ut ad ſiccitatem reducatur oleum.

Et per retortam vitream in arena rectificetur, ſervetur *ad uſus externos*, quod *regioni Lienis* in *ejuſdem obſtructionibus & ſcirrhoſis affectibus* illitum ſæpiùs, haud parum præſtare, experientiâ edoctus ſum: qui verò illud aliis *rebus penetrantibus, utpotè Camphorâ, Succini Oleo, &c.* permiſcere voluerit, is ſine dubio, quantum quidem externis medicamentis conceſſum, plura efficiet.

Balſama tàm interno quàm externo uſui deſtinata, & quæ ad eorum legitimam præparationem pertinent, alibi edocta & annotata ſunt, viſum eſt nihilominus unam alteramvè adjicere compoſitionem, & dexterrimam *ſimplicium balſamorum* præparationem, uti ſequetur: *De Balſamis.*

BALSAMUM ANTAPOPLECTICUM.

Recip. *Moſchi Orientalis non adulterati ſcrupulum unum.*

Hic ſolvatur in *ſ. q. Spiritus Roſarum*, in mortariolo ad formam pulticulæ (in defectu dicti Spiritus, *aquam Roſarum vel Cinamomi, aut aliam*

aquam apoplecticam ſubſtituendo,) pòſt addatur particula de *Oleo Nucis Moſchat. expreſſo*, aliàs addendo, cujus pondus ſequetur paulò inferiùs, hæc benè mixta interim ſerventur ſeparatim, hinc ſolvatur in eodem mortariolo.

Ambra gryſea drachma ſemis,
cum
Ol. ſtill. Cinamomi ſcrupulo uno,
Caryophillorum ſcrupulo ſemis,
Coriandri,
Lavendulæ,
Majoranæ ana gr. vx.
Succini rectific. ſcrupulo uno.

Huic pulticulæ ſenſim & ſenſim adde ſequentia:

Ol. Nuciſtæ duriuſculi non adulterati ſed legitimè expreſſi drachmas tres,
Zibethi orientalis, non rancidi, nec adulterati, ſcrupulos duos,
item
Superiorem ſolutum Moſchum, in pultem cum Ol. Nuciſta converſum.

Miſceantur optimè in mortario, & tandem ſuper leniſſimum ignem in patella ferrea parùm liquefiant, pro accuratiore unione, ne quicquam autem exhalet, illicò refrigeſcere permittatur balſamum, patellæ nimirùm cui ineſt dictum balſamum aquæ frigidæ immersâ, donec refrixerit, quod denuò ſpatulâ agitandum, pyxidi immittendum ac uſui aſſervandum eſt.

Nota: Qui ad ſuavitatem odoris & fragrantiam magis, quàm ad virtutem inclinant, pro *Oleo Succini*, *Oleum Roſarum verum* ſubſtituant. *Oleum verò Liliorum Convall.* quod quidem pro hoc balſamo ſummoperè commendant, in perpaucis officinis pharmaceuticis proſtat, & adhuc ſub judice lis eſt, utrum hoc Oleum ſine aliarum rerum additione per ſe legitimè deſtillari poſſit.

Pro ſexu fœmineo, qui odorem *Moſchi*, *Ambræ & Zibethi* ferre nequit, tale balſamum apoplecticum paretur.

BALSAMUM ANTAPOPLECTICUM
pro ſexu fœmineo.

Recip. *Ol. Nuc. Moſchat. legit. expreſſi drachmas tres ſemis*,
Still. Cinamomi,
Coriandri,
Lavendulæ,
Majoranæ,
Roriſmarini,
Salviæ,
Succini ana ſcrupulum ſemis,
Camphoræ ſcrupulum unum ſemis,
Balſami Indici de Peru ſcrupulos duos.

Miſceantur omnia exactè ſ. a. ſine igne, fiat balſamum pro uſu aſſervandum.

BALSAMUM MATRICALE SEU HYSTERICUM.

Recip. *Ol. Nuc. Moſch. legit. expreſſi drachmas duas*,
Axung. Caſtorii recentis non rancidi ſcrup. unum,

Cam-

Camphoræ drachmam ſemis,
Ol. Stillat. Galbani,
Lavendulæ,
Macis,
Majoranæ,
Menthæ,
Succini ana ſcrupl. ſemis.

Miſceantur ſine igne, ultimò tamen parumper liquefiant, & illicò refrigerari permittantur. Servetur balſamum.

BALSAMUM LOIMICUM SEU ANTI-PESTILENTIALE.

Recip. *Olei Nuciſtæ legitimè expreſſi q. ſ.*

Coquatur in patella ferrea cum *Decocti herbæ Rutæ recentis ſ. q.* donec *oleum* proprium odorem ferè amiſerit, majore autem duritie contractâ, pro largiore impreſſione *Oleorum deſtillatorum* (nam quò duriùs ſolidiusque *Oleum Nucis expreſſum* eſt, tanquam legitimum balſamorum corpus, eò plus de *Oleis deſtillatis* illi imprimi poteſt, conſequenter nobiliora & efficaciora evadunt balſama, cùm tota balſamorum virtus & efficacia ab *Oleis deſtillatis* dependeat,) ſiccetur *illud coctum Oleum* in calore leni, vel in Sole, pro majore detractione proprii odoris. Jam accipe

Hujus parati Olei drachmas tres,
cui commiſceantur
Camphoræ ſcrupulum unum,
Ol. Stillat. Angelicæ,
Juniperi,
Rutæ,
Succini,
Zedoariæ ana ſcrupul. ſemis.

Miſceantur exactè in Balſamum antiloimicum leniſſimo in calore.

Balſama ſimplicia utpotè Caryophyllorum, Citri, Majoranæ & ſimilia, ut dextrè & legitimè conficiantur, obſervetur ſequens modus:

BALSAMUM RUTÆ.

Recip. *Ol. Nuciſtæ legitimè expreſſi & duriuſculi q. pl.*

Nam ſi illud molle & unctuoſum, certiſſimum & infallibile ſignum eſt, *illud vel butyro vel oleo quodam* adulteratum & permixtum eſſe, quod huic labori planè inutile, ſed raro rariſſimè à Mercatoribus legitimum & non adulteratum acquiritur, niſi in Pharmacopoliis ſtudiò exprimatur. Hoc *Oleum expreſſum* coquatur cum *ſ. q. Decocti herbæ Rutæ recentis*, (ſi *balſamum Rutæ*, vel *decocto Caryophyllorum*, ſi *Balſamum eorum*, ſicque de aliis dicendum, conficere volueris,) donec tota ejus fragrantia & *Oleum ſubtile ſpirituoſum* exhalârit, quod ſiccetur in Sole, vel alio leni calore ne liquefiat: Huic tandem Oleo nativo odore, ſapore & virtute privato, friabili ad inſtar pulveris, immiſceatur

Ol. Still. Rutæ quantum ſatis.

Pro legitima & debita balſami conſiſtentia, addendo ultimò pro colore viridi nativo imprimendo

Magiſterii ejuſdem herbæ viridis, pag. 445. Animadverſionum edocti. q. ſ.

Fiat

Fiat balſamum nobile, nativis ſuis virtutibus uberrimè præditum. Atque hoc modo omnia balſama ſimplicia debitè & dextrè confecta proſtabunt.

Nota: Non immeritò præcipio *Oleum Nuc. Moſchat.* cum *decoctis* potiùs, quàm cum *Aquis deſtillatis herbarum* decoquendum eſſe, eò quòd *aqua jam dum ſemel deſtillata*, in coctura penitùs exhalent, nihil reſidui de virtutibus ſuis relinquentes, *decocta verò herbarum* vel aliorum vegetabilium, licet eorundem partes ſpirituoſiores, ſi ſulphureæ ſint naturæ in vaporem reſolutæ decoquendo æthera petant, nihilominus craſſiores & magis terreſtriores partes (minimè contemnendæ in quibusdam, præſertim ſi intra corpus *Balſama* ſumenda ſunt,) unà cum *Oleo dicto Nuciſta* permanent, & *Balſama* in virtutibus intendunt; nam omnia *Balſama* ad eandem normam parata, tàm interno quàm externo uſui deſtinari poſſunt.

Et hæc quoque de *Balſamis ſimplicibus & compoſitis* realiter dicta ſufficiant, ſtudiosè à quolibet Pharmacopœio obſervanda, ne impoſterùm fœtida & putida *Balſama*, prout in plurimis Pharmacopoliis deprehenduntur, ſed præſtantiora & artificioſiora conficiat, quibus & Medico & Ægro ſatisfaciet, ſibique honorem & laudem conciliabit: Etenim eò nunc res devenit, ut vel quilibet Agyrta & Circumforaneus, ſimilia putida, rancida, & effœta *Balſama* conficere nôrit, in ſummum dedecus & detrimentum Pharmacopœorum & ægrotorum.

Fecula radicum nugæ ſunt.

Devenio ad *Feculas*, inutile & effœtum medicamenti genus, de quibus meam ſententiam veris rationibus firmatam jam pridem præmiſi: An enim quiſpiam, qui mente ſibi præſens, crediderit, *Radicem aliquam ſucco ſuo per expreſſionem orbatam & ſiccam*, efficaciorem fore *radice integrâ ſuâ virtute adhuc gaudente, ſuccoq́ ſuo in ſe per exſiccationem concreto?* Fecula ergò nihil aliud eſt, *quàm ſubtilior, non virtutis ſed corporis ſeu radicis ſaltem pars*, quæ dum per ſacculum linteum *contuſa & raſpata radix* exprimitur, unà *cum ſucco* transfluit, poſteà verò *ſucco ſuo* per effuſionem & decantationem privatur & totaliter orbatur: iiſdem autem & non minoribus *relicta ab expreſſione radix* virtutibus gaudet, quæ tamen abjicitur, tanquam *ſucco ſuo orbata, & conſequenter viribus jam exhauſta radix* eſſet.

Feculis Magiſteria vegetabilium paulo plus præſtant.

Vegetabilium *Magiſteria*, præſertim herbarum & Plantarum (quæ ipſa ego non magni æſtimo, & accidentaliter ſaltem ea deſcripſi fol. 444. *Animadverſionum*) majoris efficaciæ in natura ſua fore exiſtimo, quàm ſint *Fecula* hæ tantoperè decantatæ, ſiquidem tota veluti herbarum ſubſtantia excocta aut extracta, per contrarietatem ſalium (*ſalis* nimirùm *Tartari & Aluminis*, quorum prius *ſalſum*, alterum *acidum* ſui generis *ſal* eſt,) denuò præcipitatur, ac conſequenter quasdam virtutes proprias præcipitatum in ſe reconditas habebit, quod porrò intra corpus humanum ſumptum, tanquam vegetabile, licet præcipitatum à calore noſtro, facilè ſubigi, & in actum denuò deduci poteſt, cùm neutiquam corroſivis aquis combuſtum ſit: Enim verò quæ fit per *ſalia ſalſa* vel *per aquam ſalſam* extractio vegetabilium, & itidem per *ſalia acida reſoluta* eorundem præcipitatio, non æquè deſtructoria eſt, quàm quæ per *corroſivas aquas & ſpiritus*, quarundam rerum fit ſolutio, utpotè *Coralliorum, Perlarum, Ocul. Cancrorum, &c.* & itidem per corroſiva eorundem præcipitatio, quibus nimirùm *aquis corroſivis & ſpiritibus*, ſubjecta prædicta comburuntur, quæ uti *metalla* in priſtinam formam vi ignis fuſorii haud reducibilia ſunt, ſed *uti Corallia, Perla, &c.* quæ Vulcani torturam ſuſtinere nequeunt, deſtructibilia.

Vegetabilia præcipitata per ſalina non deſtruuntur æquè ac præcipitata in aquis corroſivis ſoluta.

Hæc Plantarum aut vegetabilium *Magiſteria*, de quibus nobis ex accidente

eidente jam ſermo fuit, anſam & materiam præbent nonnulla *de Lapide Bezoar* diſſerendi, cùm ejusdem *Lapidis Bezar orientalis & adulterini puto*, eadem *Plantarum Magiſteria* materiam eſſe ex quâ fraudulenter conficiatur, omninò mihi perſuadeam, qùùm non ſemel à fide dignis & veritate cupidis Viris eadem mihi relata ſint: Etenim, ſi quispiam vanâ perſuaſione non obcæcatus, ſaniore judicio computum inſtituere non aggravabitur, non difficulter in numeros poterit redigere, *quot milleni dictorum Lapidum*, uno anno ſaltem, in Germaniâ, Italiâ, Galliâ, Hiſpaniâ, Indiis, & plurimis aliis vaſtiſſimis Regnis ac Regionibus, quarum Incolis & populis ad ruſticos usque Lapis dictus nunc in uſu eſt, medicamenti vice abſumantur, *quotque millia eorum millium*, ut non dicam *centenarii aut ſaltem libræ* penes infinitos Mercatores, Indiarum & Europearum Regionum venales, adhuc quotidiè proſtent & aſſerventur: Contrà verò ſi conſiderabit *animal iſtud, ex quo Lapides depromuntur, eſſe ſylveſtre ad inſtar capræ, nec niſi venatu acquirendum*, in inſula quadam Indiarum orientalium, imò non niſi occiſum ſive mactatum *ſuos Lapides* (tamque raros, ut potiùs Regiæ Cameræ adſcribantur, quàm ut promiſcuè vulgò in rapinam concedantur,) ſuppeditare, procul dubio is imposturam vel ex ipſa rei impoſſibilitate benè penſitata illicò animadvertet, ſiquidem nec mihi perſuadere poſſum, etiamſi cuncta Indiarum Regna *hiſce animalibus* (quorum Regnorum & animalium tamen, ſi navigationibus Indiarum, illisque qui Indias orientales perluſtrarunt habenda fides, numero pauca ſunt,) plena eſſent, *eos lapides* ab iis depromi posſe. Exemplo nobis ſint Damæ vel rupicapræ ſylveſtres noſtræ Alpinæ, vulgò Gembſen / quot quæſo Regiones ſaltem in Germania ſunt, quæ ſimilia animalia producunt? eorum quædam venatorum induſtriâ capta, vel ſclopetorum globis jaculatoriis occiſa, *pilas* etiam in ſe reconditas habent, (vulgò Gembsfugeln /) puerperis difficulter parturientibus ſummum refugium: aſt quam *raræ & caræ ſunt hæ pilæ?* adeò ut niſi pretio & precibus, difficulter tamen, una quandoque *earundem pilarum* poſſit acquiri, & ipſarum vel pauciſſimæ, ob uſum earum à Medicis & à vulgo abſtruſum adhuc & abſconditum, in Medicina conſumantur. His rationibus ductus perſevero in meâ præconceptâ opinione, *Lapidem nimirum Bezoar orientalem* pro majore parte eſſe adulterinum, factitium, ab Hebræis fortè Luſitanis ſingulari arte & induſtriâ, ex ſimilibus ſupradictis *Plantarum Magiſteriis*, corticetùs & per juxta appoſitionem conflatum, atque perpoliendo ſuo orientali luſtro vel colore ornatum, & quòd verus Lapis Bezoar vix, niſi Magnatibus Indiæ, Perſiæ, & Regibus noſtris, quibus ab Indis dono mittuntur, in promptu ſit. Ex *quibus Plantis* autem *hoc Magiſterium pro efformando Lapide*, conficiant, ſtudio nobis ſciſcitandum foret: Si ex *Plantis alexipharmacis*, utpotè, *Scordio, Rutâ*, & ſimilibus præparationem eorum molirentur, non irem inficias, quin multa etiam in medicina, ſudorem commovendo & pellendo Venena *hoc ipſo factitio Lapide* præſtari poſſet. Sed hæc obiter *de Lapide Bezoar orientali* ſic dicta ſufficiant, quæ non tàm perſuadendi, quàm inveſtigandi & veritatem inveniendi gratia huic Appendici adjecta volui.

Structura Lapidis Bezoar orientalis.

Verus Lapis Bezoar ipſa raritate rarior.

Nunc ordine ſervato ſeſe offerunt *Magiſteria vulgaria & officinalia*, quorum cenſuram tamen in eorundem *Animadverſionibus* præmiſi, verà interim *Magiſteriorum, ſcilicet Coralliorum, Perlarum, & reliquorum Lapidum pretioſorum*, præparatione hucusque mihi reſervatâ, *ob menſtruum ſecretum*, quod ænigmaticè ſaltem in præcedentibus adumbravi; verùm cùm nunc in hâc Appendice plurima præſtantiſſima & Regia medicamenta Reipublicæ Chri-

cæ Chriſtianæ communicârim, hac in parte etiam deſiſtere nolui: Itaq; ſine ulteriore examine *vulgarium Magiſteriorum*, quæ firmis & invictis rationibus experientiâ comprobatis, jam tum totaliter tanquam *inutiles & mortuas calces* rejeci, ad veram & realem eorundem præparationem celeri pede tranſeo, quæ talis:

Magiſteriorum ſolubil. vera præparatio.

Recip. *Coralliorum, Margaritarum, vel quodcunq; ſimile ſubjectum volueris, q. pl.*

Cui ſive integro ſive contuſo, & cucurbitæ vitteæ immiſſo ſuperfunde *Spiritûs vel Menſtrui n. ſuperiùs edocti ex floribus æris q. ſ. ad ſupereminentiam trium vel quatuor digitorum transverſorum.*

Digerantur in loco tepido non calido, die unâ atque alterâ, & ſolvetur haud exigua portio rei immiſſæ, imò plus quàm *alii ſpiritus etiam acidiſſimi & corroſivi* aliàs ſolvere ſolent, & ſi paulò diutiùs in calore etiam leni relinquantur, convertitur *ſpiritus hic* unà cum *Coralliis vel Perlis ſolutis*, (quarum Perlarum interiorem ſubſtantiam & pulpam ſolvit, relictis putaminibus ſive corticibus perlarum integris, aſt vacuis, ſolutioni innatantibus, ac ſi integræ adhuc forent Perlæ,) in *butyrum ſeu coagulum album*; hoc ſi eveniret, nec effundi poſſet ſolutio, apponatur ſtatim cucurbitæ cui coagulum hoc, unà licet cum indiſſolutis *Perlis aut Coralliis* ineſt, capitellum, ac per M. B. abſtrahatur *ſpiritus affuſus* ad totalem ſiccitatem rei ſolutæ, tranſibit is eâdem ferè aciditate & quantitate quâ affuſus eſt, relictâ in Alembico *materiâ albiſſimâ*, quæ dein *affuſa aquâ ſimpl. deſtillata, vel rore majali itidem deſtillato* ſolvatur, ſolutum filtretur, & denuò per M. B. ad ſiccitatem abſtrahatur: Hæc Magiſterii diſſolutio cum aquâ ſimplici vel rore majali deſtillato, ejusdemque abſtractio, toties repetatur, donec nulla aciditas vel ſapor à ſpiritu menſtruo ſolvente percipiatur, cùm *illud menſtruum ſcil. ſolvens* totaliter à *re ſoluta* abſtrahi poſſit, planè alio modo ac reliqui ſpiritus acidi & corroſivi, qui ſolvendo & agendo, reactione ſolvendorum patiuntur & deſtruuntur, imò totaliter in aliud eſſe convertuntur, nullâ arte à ſimili re ſolutâ ſeparabiles, eique inſuper haud parùm nocivi; *Spiritus autem ſive Menſtruum prædictum* præterquam quod totaliter à re ſolutâ abſtrahi poſſit, innocuum illud planè eſt, & per ſe laudabile Medicamentum antepilepticum & ſtomachicum, adeò, ut abſtractio ejusdem ad ultimam veluti guttulam à rebus illô ſolutis per repetitas affuſiones aquæ ſimpl. ſolutiones, filtrationes & abſtractiones tantoperè neceſſaria non ſit, ſi à curioſo non expetatur. *Remanentia à prima ſolutione*, ſi quid reſidui nimirùm & indiſſolutum à *Perlis vel Coralliis aut alia re ſolvendâ* remanſerit, denuò *priore abſtracto ſpiritu ſuperfuſo*, totaliter ſolvatur, ſolutum filtretur, abſtrahaturque, ac reaffuſione aquæ ſimpl. ejusdemque abſtractione edulcoretur: Spiritus autem ſolvens porrò ſervandus, aliisque ſimilibus ſolutionibus accommodandus eſt. Atque hic eſt dexterrimus *Magiſteriorum ſolubilium* parandi modus, quorum *Magiſt: drachmauna* plus efficere potis eſt, quàm *uncia vel plus vulgarium penitus inutilium & inſalubrium præcipitatorum Magiſterium*, cùm hæc intra corpus ſumpta, tanquam mortuæ calces, *ventriculum ſaltem & inteſtina albugine obducant, graventq; diu indiſſoluta illis adhærendo, aut ſi è ventriculo elabantur, meſaraica vaſa obſtruendo, concoctionem impediendo*, morbos *tandem graviſſimos inducere apta nata ſint.* Hæc uti veriſſima ſunt, ita memorabile exemplum ob oculos benevolo Lectori pono. Incidi nimirùm duobus circiter annis abhinc, in virum prænobilem & doctum, magnô officiô in Aulâ Cæſareâ fungentem, is auxilio medico ex me requiſito,

Hiſtoria nocumenti à Magiſterio vulgari.

quiſito, conquerebatur de gravedine pectoris & ſtomachi, nauſeâ, ac inappetentiâ ciborum, cum febre lentâ, continuâ, quamvis aliâs optimâ victus ratione, medicamentis item conſortantibus, &, quem proferebat tandem, pulvere cordiali & cephalico uteretur. Hunc utut naturâ debilem, magisq; autem à morbo debilitatum deprehenderem, nihilominus neceſſarium duxi, univerſale remedium curæ præmittere, eò quòd in ipſo ventriculo, ejusq; ore ſuperiore crudam materiam hærere, ſumptô indiciô à nauſeâ, ſuſpicarer; quæſivi proinde ex Nob. Pat. utrum lene Vomitorium (cùm quidam vanâ Medicorum quorundam perſuaſione vomitoria maximoperè abhorreant,) quod bis, terve ad ſummum per ſuperiora & toties per inferiora operaretur, non recuſaret? annuit, adjunctâ tamen ſeriâ proteſtatione, ne plures quàm tres vomitus cauſaret. Poſtero die exhibitâ medicinâ horis matutinis ad optatum illa ſucceſſit, bis enim per ſuperiora, terve per inferiora ſuas abſolvit blandas operationes: à meridie cùm Nobilem Patientem inviſerem, benè habentem, magnum ſe levamen circa præcordia perſentire referebat: Conjux ejus nobilis adſtans, detectâ pelvi argenteâ monſtrabat, quæ per ſuperiora ſat copiosè prodierant excreta, ferè ad duas libras viſcidi & craſſi humoris, cujus imum ad digiti craſſitiem pulvis, ad inſtar cinerum albicantium, pro ſedimento erat; quæſivi jocô, utrum fortè cineres cibis aut ferculis pro condimento admiſcerentur. Excrementa infernè excreta dum deindè cupidus perluſtro, ea ipſa etiam non aliter ac ſi copiosè cineribus eſſent permixta apparebant. Nobilis Dominus Patiens, cùm omnes admiratione teneremur, undè copia hæc pulveris, excrementis tùm vomitu rejectis, tùm infernè excretis admixta proveniret, his verbis prorupit: Cineres quidem comedere inſolitus ſum, pulverem verò precioſum ejusdem ferè coloris mihi ordinatum in proximis Comitiis Ratisbonenſibus ſingulis quaſi diebus aſſumpſi, atque ſtatim illum in ſcatula cum recepta monſtrabat: erat autem pulvis hic pretioſus confectus, *ex Magiſteriis Perlarum & Coralliorum*, *Cornu Cervi uſto præparato*, *& Pulvere Epileptico Marchionis*, ita manifeſtè à juvantibus, tanquam medicinâ exhibitâ, & nocentibus, utpotè pulvere prædicto pretioſo, & morbus ejusque Symptomata, & cauſa morbi nobis omnibus in conſpectum veniebant, non levi indignatione Patientis, quòd haud exiguo pretio & ſumptu ſæpiùs in dictum pulverem facto, ferè mortem ſibi adſciviſſet. Quibus præmiſſis firmiter demonſtrantur, quæ *de Magiſteriis vulgaribus* non ſolùm, verùm etiam *de Lapidibus & Gemmis pretioſis præparatis* in *Animadverſionibus*, verâ ratione & experientiâ ductus, præmiſi, quæ tamen ſi quispiam ſpernere velit, per me licet, ſufficit me fideliter plurima notatu digna communicâſſe & vera ſcripſiſſe. Reliquorum *Magiſteriorum* præparationes accuratè traditæ ſunt in præmiſſis, quò benignum Lectorem remitto, & ad *ſalia* celeri curſu tranſeo.

Præſtat autem de *Salibus* generalem doctrinam ſubnectere, cùm non Galenici ſolùm, verùm & non vulgares Chymici, qui apicem Chymiæ ſe digito tetigiſſe arbitrati ſunt, maximoperè in eorundem deſcriptionibus hallucinati ſint, & promiſcuè *omnis generis ſolutiones*, *Vitriola*, *Tartaros*, *&c.* quæ propriè *Salia* non ſunt, *ſalibus* tamen adſcripſerint. Sciendum igitur in univerſum, *Salia* duplicis tantùm eſſe generis, *Salia nimirùm volatilia*, *& Salia fixa*. *Salia* porrò *volatilia* iterum duplicia, *Salia volatilia purè ſalſa*, & *Salia volatilia acido-ſalſa*: Itidem *fixa Salia* duplicia, *Salia purè ſalſa* nimirùm, & *Salia acido-ſalſa*. De *Salium horum* differentiis paulò pòſt plura, *Salia illegitima* prius ventilaturus, inter quæ primum occupant locum *Salia eſſentialia*, *ex ſuccis vegetabilium vel herbarum parari ſolita*, quippe quæ

Vera de Salibus doctrina.

Diſtinctio Salium.

Salia eſſentialia vulgò dicta ſunt Tartari.

quæ propriè *Salia* non ſunt, ſed *Tartarus*, licet ea multum *ſalis*, priùs tamen calcinata, ſuppeditent, non ſecus ac *Tartarus vini*, qui etiam inter *Salia* propriè ſic dicta numerari nequit, quamvis pro majore ſui parte, prius calcinatus, in *ſal* convertatur, ante calcinationem autem *corpus ſit ex variis rebus heterogeneis conflatum*, utpotè *Oleo fœtido*, *Spiritu aquoſo empyrevma redolente*, *terrâ mortuâ*, *& ſale fixo*, quæ omnia verâ analyſi in conſpectum producuntur, operâ Vulcani: Eodem modo *Sal quoddam eſſentiale* ex magna copia ſucci cujusdam vegetabilis, uti *Tartarus ex vino* parari conſuevit, qui *ſuccus Tartarum* ſuum, uti *vinum* ſuccus nempè magni illius vegetabilis ad fundum & latera doliorum deponit, ad inſtar cryſtallorum, præſertim coctione vel deſtillatione prius pro majore parte abſtractus, planè ſimilem in modum uti ex remanentiis craſſis nigris *aceti*, à deſtillatione ejusdem relictis, aquæ affuſione, coctione & filtratione cryſtalli tandem colliguntur, quas Chymici *Sal Aceti* nuncupant, verè tamen *Tartarus Vini vel Aceti*, & non *ſal* ſunt: Ita etiam *cryſtalli hæ ex ſuccis quibuscunque vegetabilium* paratæ, quas *ſalis eſſentialis* nomine hucusque dignati ſunt, *Tartarus* propriè eſt ejusdem vegetabilis, ex iisdem rebus heterogeneis, utpotè *Oleo fœtido*, *ſpiritu aquoſo*, *terrâ mortuâ*, *& ſale fixo*, uti *Tartarus vini* conflatus, qui vires autem ejusdem plantæ non exactè refert, prout nec *Tartarus vini*, *vini* virtutes collectas & concentratas integrè repræſentat.

Sal Coralliorum examinatur.

In numero porrò Salium illegitimorum ſunt *Sal Coralliorum*, *Perlarum*, *Ocul. Cancrorum*, *&c.* quæ diſſolvendo prædicta *cum ſpiritibus corroſivis*, *aceto item deſtillato*, parantur, uti ſuo loco edoctum; & quamvis ex *Coralliis cum ſulphure aliquoties calcinatis*, ſicut in prægreſſa Mantiſſa *Sal Coralliorum* Authores parandum præcepêre, *Sal* veluti extrahi poſſit, illud ipſum tamen *vera ſolutio* eſt *corporis totius Coralliorum*, non *Sal*; nam quodcunque etiam *metallum* cum *ſulphure* calcinatur, deflagrante nimirùm ſulphure ab eo aliquoties, ſolvitur, & in *Vitriolum* convertitur illud pro parte ſui magis vel minus, prout *metallum* ſolutu facile vel difficile eſt, *à fumo ſulphuris ardentis*, *qui* nihil aliud, quàm *verus & legitimus ſpiritus Sulphuris* eſt, in campana ſi excipiatur coagulabilis, ſeu in liquorem reſolubilis: Sic *Corallia*, tanquam ſolutu facillima à quovis *acido ſpiritu*, aut ab hoc *ſulphuris ardentis fumo* ſolvuntur, & in *ſoluta Corallia*, ſi *aquâ affuſâ* veluti elixiviantur, convertuntur, ſecus contingit, quando *Corallia aut Margarita vel Oculi Cancrorum* Vulcani violentiâ ſimpliciter calcinantur absq; *ſulphure*; tunc enim in ſimilia *ſalia vel ſolutiones* converti haud poſſunt, ſed potiùs calcinatione violentâ totaliter deſtruuntur, & ad inſtar *Calcis vivæ & terræ mortuæ* ſe habent, nullâ arte nec *aquâ ſimplici* amplius ſolubilia: Itaque cùm *Salia* impropriè ſic dicta *Coralliorum*, *Perlarum*, *&c.* ſolâ & verâ diſſolutione totius corporis vel ſubſtantiæ neceſſariò confici debeant cum *ſpiritibus acidis corroſivis*, & neque ex *Coralliis vel Perlis calcinatis ſimpliciter*, *aquâ affuſâ Sal* elui aut ſolvi poſſit, idcircò *ſolutiones* ſint & maneant, quæ neque inter *Salia fixa*, neque *volatilia* connumerari, nevè *Salia propriè* dici poſſint. Utrum autem *Sal quoddam* in intimis harum rerum viſceribus, (ſcil. Perlarum, Coralliorum, &c.) lateat, magna & Philoſophico-Chymica quæſtio eſt, quæ ſi in utramque partem ventilanda eſſet, non unâ paginâ foret opus, haud brevibus coërcenda, idcircò pro nunc ſaltem aſſero, ſicuti *ex ſaxis*, item *metallis* difficillimè *Salia* confici poſſunt, aſt cuncta facilè diſſolvi, & quædam in *vitriola*, utpotè *metalla*, converti, itaque neque ex *Coralliis*, *Matre Perlarum*, *quæ ſaxa marina ſunt ſui generis*, *& Oculis Cancrorum*, *itidem ſuæ ſpeciei lapillis*, *ſalia* ſic propriè dicta & intellecta, paratu facilia aut poſſibilia erunt.

An detur verum Sal Coralliorũ & Perlarum.

Hæc

Saccharum Saturni an verum Sal ſit.

Hæc præmiſſa ut nonnihil lucidiora fiant, *Sal ſive Saccharum Saturni* ventilandum aggredior, ubi ſtatim quæritur, nùm & *illud verum Sal ſit Saturni vel plumbi*, cùm Author ejus in Mantiſſa Hermetica, *ex cineribus plumbi aperta igne ſine alio adjecta combuſti preparatis*, (uti loquitur) *cum aceto deſtillato ſal extrahere; & ſepties aquâ pluviali ſalvendo, filtrando, & leniſſimè in balneo evaparando edulcorare* præcipiat. Tria in brevi hoc proceſſu incudi rectæ rationis & judicii admovere neceſſum eſt; Primùm, utrùm *Metallum* quoddam verè calcinari, & in cineres veros redigi poſſit, è quibus *Sal* extrahendum: Secundum, nùm extractio *ejusdem Sacchari vel ſalis Saturni*, ſit vera extractio, an tantùm ſolutio: è quibus palam fiet, an *Saccharum vel Sal plumbi* propriè & verè *ſal* ſit, an verò *Vitriolum* ſeu *ſolutum metallum*: Tertium, utrum hoc ſive quodcunque aliud *Sal* aut etiam *ſolutio*, iteratis ſolutionibus, filtrationibus & evaporationibus edulcorari poſſit? Primum quod ſpectat calcinationem metallorum, nùm illa verè *in cineres* calcinari, & *ſal verum* ex illis elici poſſit; hoc ut clarum fiat, ſciendum, Metallorum quoddam eſſe fixiſſimum, utpotè *Aurum*, quoddam fixum, nimirùm *Argentum*, item *Æs ſive Cuprum & Ferrum*, *Aura* tamen in fixitate cedentia, ex parte impura & terreſtriora, uti *as* & *ferrum*: Quædam his volatiliora, utpotè *Stannum* & omnium maximè *Plumbum*. Fixiſſimum itaque Metallum *Aurum*, utut di- multumque calcinetur, idem metallum remanet ſive *Aurum conſtans*, V lcani activitatem & violentiam planè reſpuens, & ſi quidquam fortè, forti & diuturnâ nimis calcinatione de eo perderetur, nullas tamen *ſcorias*, quod ſciam, multò minùs *cineres* poſt ſe relinquit, è quibus *ſal* extrahendum in facili foret. Fixa non tamen fixiſſima Metalla, in quorum ſeriem primariò *Argentum*, *Cuprum* etiam & *Ferrum* collocavi, illa ſtrenuâ aut diuturnâ ignis violentiâ calcinata, vel penitùs cum totâ ſua ſubſtantiâ avolant, vel ex parte, utpotè quæ magis impura & terreſtriora ſunt corpora *Ferrum & Cuprum*, in *ſcorias* convertuntur aut in *Crocos*, neutiquam in *Cineres*, è quibus *verum ſal* eliciendum. His volatiliora *Stannum* & *Plumbum* forti calcinatione vel reverberatione ferè totaliter avolant, pauculis *ſcoriis* relictis, leni verò calcinatione, prout figuli ſolent, in *pulverem & quaſi cineres* convertuntur; continuâ tamen agitatione & commotione rudiculâ ferreâ ſupra ignem lenem, *qui pulvis* autem violentiori igni traditus, in ſuam priſtinam formam metallicam, *plumbum* ſcilicet, redit. Ex quibus patet, *pulverem hunc plumbi* non eſſe *cineres veros*, ſed *metallum ſive plumbum radicalis ſuæ humiditatis particulâ privatum*, cujus particulæ humiditatis metallicæ privatio cauſa eſt, ut *tantillum metalli*, ſi *pulvis hic metallicus* igni fuſorio denuò tradatur, in *ſcarias* convertatur, non verò in *cineres*, reliquum autem pro majore parte ſui in *priſtinum metallum* abeat: his ita ſe habentibus vere liquet, quòd *metalla*, quæcunq; etiam illa ſint, in *cineres veros* neutiquam converti poſſint, ſed tantùm in *ſcorias* vel *Crocos*, qui *Croci* tamen nil niſi *ſcoria* ſunt, in minutiſſimos atomos converſæ, & veluti in terram mortuam inſipidam, è quibus *Sal aquâ affuſâ* elici nequeat; & ſi quid etiam *aquis fartibus*, *aciduq́ ſpiritibus aliis*, *ſcoriis dictis vel Crocis ſuperfuſis* ſolvatur, idipſum tamen *Salis veri* naturam non ſapit, ſed *ſoluti metalli*, *Vitrioli* nempè, in *ſcoriis* adhuc relicti: *Vitriala* autem cujuscunque metalli non ſunt *vera Salia metallorum*, ſed *metalla ipſa ſoluta cum totâ ſubſtantiâ*, quæque denuò in priſtina metalla converti poſſunt vi ignis: Enim verò ſi quis vel *Auri* vel *Argenti* unciam unam in *Aquis Regiis vel fartibus* totaliter ſolverit, *illa*, abſtractâ aquâ forti nonnihil, in *vitriola* totaliter convertuntur, & denuò violentiori igni commiſſa, in *priſtina metalla* eodem numero vel pondere, ea-

Utrum Metalla calcinata ſal dent.

Vitriola non ſunt Salia.

demq́ue ſubſtantiâ redeunt : Ita etiam *Saccharum ſive ſal Saturni*, uti appellanr, quod ſive ex *plumbo ipſo*, ſive ex *ſcoriis ejusdem*, *Lithargyro*, *Ceruſsâ*, *Minio*, (quæ non ineptè *Croci plumbi* appellari poſſent,) beneficio aceti extractum, vel potiùs ſolutum ſit, facillimè paulò violentiori igni traditum, in *plumbum verum* abit & redigitur. Vana proin jactantia quorundam Chymieotum eſt, qui metalla in ſua tria principia realia, *Sal, Sulphur & Mercurium* verè ſolvere, eaq́ue omnia ſeparata & diſtinctè corporaliter commonſtrare ſatagunt; quæ dulcia verba & aurea promiſſa me olim, multosq́ue alios ineſcârunt & allexêre, haud minimo cum damno, aſt vexatio dat intellectum. Adeoq́ue his ſuffultus rationibus & experientiâ denuò aſſero, *Metalla* quæcunque illa ſint, calcinari quidem poſſe, non verò *in cineres* converti, è quibus *Sal verum* extrahi queat, ſed *quadam illorum* in *ſcorias* abeunt calcinata, quæ *ſcoria* autem *particulam metalli* adhuc abſconditam habent, quæ beneficio cujusdam *acidi ſpiritus* ſolvi, in *vitriolum* converti, ac denuò in priſtinam ſuam formam metallicam reduci poteſt.

An Saccharum Saturni ſit ſal plumbi extractum, an plumbum ſolutum.

Hinc porrò ſecunda quæſtio nonnihil ventilanda ſe ſiſtit, utrum nimirùm *Sacchari Saturni* extractio ſit vera extractio, an verò ſolutio; pro cujus meliore informatione obſervanda ſunt, quæ paulò ſuperiùs de Tincturis attuli, quòd nimirùm aliud ſit *ſubjectum vel corpus aliquod ſolvere*, *aliud Eſſentiam vel Tincturam ex eo elicere vel extrahere* : *Saccharum itaque Saturni* habito reſpectu ad *calcem plumbi*, *Lithargyrum*, *Ceruſſam*, *Minium*, quæ *aceto deſtillato* totaliter ſolvi nequeunt, ſed major pars eorundem in reſiduo manet, poſſet dici extractum latè ſumptum, interim tamen *verum ſolutum eſt metallum & plumbum*, quodq́ue levi operâ in *priſtinum metallum & plumbum* reduci poteſt, quippe ex hoc perindè illud convincitur, quòd *aquâ ſimplici non corroſivâ* ex prædictis rebus, utpotè *Lithargyro*, *Minio*, *Ceruſsâ*, *vel plumbo calcinato*, *Saccharum vel ſal illud* haudquaquam extrahi poſſit, ſed *ſpiritu acido* opus ſit, à quo *metallum*, in *ſcoriis dictis* reſiduum, verè ſolvi, & *vitriolum plumbi* converti valeat, quòd *Vitriolum* tamen ſit *verum plumbum ſolutum*, patet, quia in priſtinum eſſe ſive *plumbum* reducibile. Sit itaque *Saccharum Saturni* verum *Vitriolum plumbi*, imò *ipſum plumbum ſolutum*; non verò *ſal ex cineribus ſuis extractum*, quia ex ipſo *crudo plumbo nec quicquam calcinato*, eâdem operâ, idem *Saccharum Saturni* vel potiùs *vitriolum*, *eodem acetò deſtillatò* ſolvi & confici poteſt, quod ex *plumbo calcinato* vel ejusdem *ſcoriis*. Supereſt tertium quæſitum, utrum *hoc Saccharum*, vel potiùs *Vitriolum plumbi* edulcorari poſſit, repetitis ſolutionibus *aqua ſimplici*, filtrationibus & cogulationibus, prout in proceſſu hujus *Sacchari Saturni* ſtudiosè præceptum eſt. Eam ipſam quæſtionem ventilavi in præmiſſis *Animadverſionibus*, ubi de *Croco Martis*, *& ſolutionibus Coralliorum* egi, & mirabar ſæpiſſimè, quòd Chymicotum plurimi, qui apicem Chymiæ tanquam Anteſignani digito ſeſe attigiſſe arbitrati ſunt, hanc ineptam edulcorationem tàm ſtudiosè ſæpiùs præceperint, ignari, quòd ſi *sale vitriolum* (vel etiam ſolutio) foret edulcorandum, neceſſariò *à ſuis acidis ſpiritibus* deberet ſeparari, aſt *ſpiritibus acidis* ſeparatis, quid in reſiduo manebit niſi *priſtinum metallum?* in forma pulveris aquis dulcibus vel non corroſivis indiſſolubile, vi ignis autem in priſtinam formam reducibile? itaque repetitis his ſolutionibus, filtrationibus & coagulationibus *Vitriola & ſolutiones* puriota nonnihil quidem redduntur, & à ſuis mixtis impuritatibus ſeparantur, non verò edulcorantur, vel centies licet hic labor repeteretur.

Sal Vitrioli emeticum Sala.

Et hæc de *Saccharo Saturni* dicta ſufficiant, nonnulla diſſerturo de *Sale Vitrioli Vomitivo Angeli Sala*, quod perindè impropriè *ſalis* nomine inſignitur:

tur : Etenim *Vitriolum cæruleum* (quod me judice nihil aliud eſt quàm *cuprum* quandoque etiam ex *Vena argentea* ortum ducens, in viſceribus terræ *à ſpiritu ſulphuris* ſolutum, quemadmodum *viride Vitriolum à venis ferri* eſt, eodem *ſpiritu ſulphuris* in terræ antris diſſolutum) è *cupreis venis exortum*, majori quidem vi emeticâ & adſtringente pollet, quàm *viride Vitriolum*, quod potiùs facultate reſolutivâ gaudet, nihilominus ſi idipſum *cæruleum Vitriolum* ad omnimodam ſpirituum acidorum expulſionem, ſive deſtillando illud pro ſpiritu, ſive ſaltem reverberando trium vel quatuor dierum ſpatio in igne illud detineretur fortiſſimo, nullo modo *ſal* ex eo elici poſſet, quod vi emeticâ præditum eſſet, ſiquidem *tale vitriolum ita exactè reverberatum*, & *aquâ ſimplici* illicò ſuperfuſum, nec quidquam *ſalis* ſuppeditat, aut ex eo elici poteſt, quod *Salis* aut *Vitrioli* ſapiat indolem, niſi prius aliquandiu aſtris illud expoſitum & ab iis impragnatum fuerit, tunc *ſal* quidem ex eo elici poteſt, à *vitrioli* autem naturâ totaliter alienum, ad inſtar *Nitri*, quippe quod neque *Vitrioli* ſaporem, neque vim emeticam ullam habebit, de *quo ſale* cujus naturæ ſit, & quid de eo ſentiam, plura egi in *Animadverſionibus ſuper Colcotharis indulcati præparationem pag. 408.* Item ſuper *Empl. Oppodeldoch pag. 384.* Quòd ſi verò *vitriolum hoc cæruleum* vel aliud quodcunque leniter ſaltem calcinaveris, uti Author præcipit, donec nimirùm in pulverem bruneum ſeu obſcurè purpureum illud convertatur, quæ calcinatio unius vel duarum horarum ſpatio abſolvi poteſt, tùm quidem *aquâ ſimplici* affuſâ, *ſal quoad apparentiam* ſaltem elicietur, reverà tamen adhuc *vitriolum* eſt, quod ex ſapore ac cunctis ejus accidentibus & proprietatibus cognoſci poteſt, hinc meritò illud non *ſal vitrioli*, ſed *vitriolum vomitivum* nuncupandum, quippe quod communiter in officinis pharmaceuticis ex *vitriolo jam dum albo*, (quod de natura lunari eſt,) parari conſuevit, nullâ prægreſsâ calcinatione, ſed repetitis ſolutionibus, filtrationibus & coagulationibus, diciturque *vitriolum album vomitivum*, non *ſal Vitrioli.* Ex quibus denuò patet, quòd ſicuti *metalla*, ita etiam *vitriola*, quæ reverà nihil aliud ſunt, quàm *ſoluta metalla*, calcinari nequeant, ut verè *ſal* ex iis eliciendum, ſed vel in *priſtina metalla*, vel in *ſcorias* abeant, quæ *ſcoriæ* quandoque particulam humiditatis vel ſubſtantiæ metallicæ retinent, è quibus denuò *aquis fortibus vel ſpiritibus acidis Vitriolum*, non *ſal propriè* ſolutione elici poteſt, in parvâ licet quantitate : pro particulâ metallicæ humiditatis in *ſcoriis* reſidua. *Vitriola omnia ſunt ſoluta metalla in viſceribus terræ.*

Abſolutis *ſalibus* impropriè dictis, diſcuſſiſque erroribus qui à multis ſeculis fixas egerunt radices haud in minimum initiantium Medicorum & Chymicorum detrimentum & damnum, ad *Salia vera propriè ſic dicta*, undè digreſſus ſum, reditum paro : Dixi autem ſuperiùs *Salia vera & legitima* duplicis tantùm eſſe generis, *volatilia & fixa*, & ea ipſa vel *purè ſalſa*, id eſt, *ſalſa ſalia* ; vel *acido-ſalſa* : *Volatilia ſalia*, & quidem *purè ſalſa* ut plurimùm ex *Animalibus* depromuntur : nam quæcunque *Animalia*, vel eorundem *partes* deſtillationi committuntur, *ſalia* præbent *volatilia ſalſa urinoſa*, quorum præparationem veram & legitimam vide in *Animadverſionibus* ſuper Append. Claſſ. XIIII. juxta quem modum ex *cunctis animalibus ſalia volatilia* elicienda ſunt, aſt caveat ſibi, qui *ex verè venenatis animalibus, vivis præſertim deſtillationi commiſſis*, ſimilia *ſalia* conficere satagit, ne ſibi, aliiſque mortem inopinatè & inſcius adſciſcat, ſolo odore eorum percepto, cùm ſummè penetrabilia ſint. *Salia volatilia purè ſalſa.* Ex *urina animalium, præcipuè hominis*, ſive Vinum, ſive Cereviſiam, aut limpidam bibat aquam, haud exigua quantitas *ſalis volatilis ſalſi* prolicitur levi operâ, & hoc equidem ſive ex *Sal volatile Urinæ quot modis parandum.*

urina

Digitized by Google

urinâ fermentatâ, ſive *recenter mictâ*: *Si ex urina recenter micta ſal iſtud* conficiendum, procedas hunc in modum: utpotè *urinam recenter miſſam* (tempore præſertim hyberno, æſtate enim illicò à calore fermentatur,) inde Alembico vitreo ſuo capitello munito, & in B. M. ad craſſitiem mellis abſtrahatur, *reſiduum craſſum* interim aſſervetur, donec ejus *ex magna urinæ copia* repetitis deſtillationibus, una altera vè libra collecta fuerit, quod *cineribus* permiſcendum, ac Alembico cui ineſt in arenam collocato igne leniſſimo ſublimandum eſt,& illicò ſcandet ad capitellum *ſal volatile* in magnâ copiâ, ſublimatio continuanda, donec nihil amplius *de ſale* ſurſum elevari perſpiciatur, excipiendo quandoque *ſal volatile* in capitello, ne roſtro ejusdem *à ſale* obſtructo, capitellum & alemb. diſſiliat, rumpaturque. Breviori viâ ſi quis procedere velit, is *urinam recenter miſſam* evaporet ſaltem in patellâ ferreâ ſupra ignem lentum ad dictam craſſitiem mellis, (nam unâ die *tantùm urina* leniter coquendo evaporare poteſt, quantum aliquot dierum ſpatio deſtillando per baln. vix ac ne vix quidem abſtrahi,) quod *reſiduum urinæ cineribus* perindè commixtum, & Alembico vitreo immiſſum, primùm in arenâ, ſecundâ vice autem in phialâ ſatis altâ ſublimetur & rectificetur, ſeparato prius *Oleo fœtido*, quod in primâ ſublimatione unà cum *ſale volatili* ad capitellum ſcandit, antequam per phialam rectificatur: ſegregatur autem *oleum* commodè *à ſale* per filtrum ex charta bibula, *ſale volatili* cum *ſimplici aquâ* ſoluto. Ex *Urina porrò fermentata*, ſi lubido fuerit *ſæpiùs dictum ſal* conficere, hoc modo procedatur; nimirùm, *urina hominis ſani maſculi tempore æſtivo aliquot dierùm ſpatio fermentata*, Alembico vitreo ſatis amplo immittatur, ac in arena leniſſimo igne (ne nimium effervefcat, aut in ſpumam converſa impetuosè, uti ſolet, elevetur & tranſcendat) deſtillatio inſtituatur, quæ eò usque continuanda, quoad *ſpiritus ſalſus* guſtu percipiatur, reliquo verò vel reſiduo effuſo, *alia urina* fermentata Alembico immiſſa deſtilletur; Hinc copia aliqua, *hujus urinæ ſpiritûs* collecta & ſemel etiam jamdum rectificata in phiala oblonga ſatis, igne moderato, inque arena *ſal ejusdem volatile* ſublimetur, quousque aliquid de *ſale candidiſſimo* ſurſum elevari perſpicitur, quod facilè in ipsâ ſublimatione vel operatione cernere licet, aſſervetur poſtea ſtudiosè in vitro cerâ & veſicâ optimè clauſo, ſecus vel ſponte evaneſcit.

Simile planè *Sal volatile urinoſum ex ſale Armeniaco*, addito *ſale Tartari*, ſublimare in facili eſt, uti ſuperiùs paulò, de ſpiritibus ſimplicibus diſſerendo, edoctum eſt, quò benevolum Lectorem ablego. Hæc itaque *ſalia volatilia*, ſive *ex urina quadam*, ſive *ex animalibus aut eorundem partibus*, *ſanguine*, *carne*, *oſſibus vel cornibus*, item *Armeniaco ſale*, confecta ſint, ut ad ſcopum noſtrum collinemus, *purè ſalſa* ſunt, cum acida averſentur, illisque contraria ſint, deſtruendo cuncta fermenta acida, & ſpiritus corroſivos omnes, quos in aliud eſſe planè commutant, *illis ipſis ſalibus* reciprocè in ſalſedine deſtructis, ac in alienam naturam converſis. Quibus morbis autem *hæc ſalia purè ſalſa & volatilia* opponenda ſint, prudens Medicus non ignorabit, is præſertim qui juxta divini Hippocratis doctrinam, *Acidum & Salſum*, non *nudas ſemper qualitates*, in morbis conſideraturus eſt.

Salia volatilia acido-ſalſa. Sequuntur *Salia volatilia acido-ſalſa*, è quorum numero pauca ſunt naturâ ſuâ, excepto *ſale Armeniaco*, niſi arte talia efficiantur, quippe quod *ſuis contrariis ſpiritubus acidis corroſivis* effectum dare licet, ſiquidem *quodcunque horum ſalium volatilium ſalſorum purè*, *ſpiritib⁹ acidis & corroſivis*, ſive *Vitrioli*, *ſulphuris*, ſive *ſalis* ſit, junxeris, in quantitate ſufficiente, guttatim nimirùm *ſpiritus acidos ſalibus prædictis* affundendo, quousque nulla effer-

veſcen-

veſcentia amplius percipiatur, convertuntur illa in quid aliud, & efficiuntur *Salia acido ſalſa, volatilia tamen adhuc*, quæ poſtmodùm contrarietatum neſcia totum corpus indeperditis viribus penetrare, & ad ultimas aut extremas corporis humani partes pertingere, ac inſuper omnium digeſtionum excrementa craſſa abſtergere & abradere valeant. Horum legitimam præparationem luculenter edocui in ſupracitatis *Animadverſionibus Claſſis decima quarta*, ejusdemq; *Appendice*, quas Amicus Lector conſulat.

Salia purè ſalſa ſunt omnia Alkalia.

Tranſeo ad *Salsa fixa*. quæ itidem prout ſuprà dictum, vel *purè Salſa*, vel *acido-ſalſa* ſunt: *Purè ſalſa ſunt omnia lixivialia & Alkalia ſalsa, ex plantis, herbis, lignis, radicibus, & in genere quibuscunque vegetabilibus, Tartaro utplurimùm, pragreſſâ eorundem calcinatione aut combuſtione, inq; cineres converſione parata*, quorum verum parandi modum ſuperiùs in præmiſſis edocui, admotâ cautione ne *cineres ſulphure* (præſertim magnâ ejusdem quantitate, juxta indignam & peſſimam cujusdam Chymiatri informationem) admixto conflagrent & calcinent, neu, quod ineptius ex ejusdem Chymiatri informatione *Salia lixivialia, Alkalia*, cum *aquâ forti* commiſceant & cryſtallizent, quùm eo modo à naturali ſuâ indole & alkali deſtruantur & in aliud quid à naturâ ſuâ primævâ convertantur: Etenim *famus ſulphuris ardentis*, uti ad ravim usque demonſtravimus, *verus & legitimus Spiritus ſulphuris* eſt, qui non ſolùm *metalla* (ſulphuri huic flagranti commixta) rodere & ſolvere, verùm etiam *omnia ſalſa & Alkalia ſalia* deſtruere, aut ſaltem in quid aliud naturam eorum convertere potis & efficax eſt; non ſecus ac ſi *ipſiſſimus ſpiritus Sulphuris* illis affunderetur, idipſum de inconſideratâ admixtione vel affuſione *aqua fortis* ſentiendum eſt; longè enim alias operationes *ſalia acido-ſalſa*, alias verò *purè ſalſa lixivialia & Alkalia ſalia* virtutes ſortiuntur: igitur *ſalia hac* ob ſolam pulchritudinem, cryſtalliſationem nimirum (hoc modo prædicto enim parata facilè in cryſtallos abeunt) à naturâ eorum immutare, & in nativis ſuis virtutibus deſtruere, ingentis ſtupiditatis ſpecimen eſt.

Salia acido-ſalſa fixa.

Sequuntur tandem *Salia acido-ſalſa fixa*, è quorum numero perindè *naturalia talia* ſunt, *& arte talia parata*: Inter *naturalia ſalia* ſunt *ſal commune*, *ſal Gemma*, & ferè *omnia ſalia terra & maris*, *Nitrum* itidem, quod potiùs inter *hac ſalia fixa*, quàm *volatilia*, rationibus minimè deſtitutus colloco; hæc inquam *ſalia* reverà *acido-ſalſa*, non *purè ſalſa* eſſe, facilè experientiâ, & rationibus demonſtrari poteſt: nam cùm *acida* & *ſalſa* tantoperè invicem contrarientur, ut ubi ubi ſeſe mutuò attingunt, ſe invicem etiam deſtruant, quod ex *omnibus acidis & ſalſis liquoribus* invicem commiſtis luculenter patet, hæc autem *denominata ſalia ſpiritus acidos* non ſolùm non deſtruant illis permixta, verùm cum iis conjunctim deſtillata eos potentiores & acidiores reddant, quid evidentius in rerum naturâ eſſe poteſt, quàm quod *his ſalibus* jamdum *de aciditate* tantum fuerit inſitum, quantum illis naturaliter competit, huic plus, alteri minus; ad uniuscujusque ſpeciem, & providæ Naturæ in terræ viſceribus ordinationem, ac naturam *ſalium* ſusceptionem. Porrò ex *iisdem ſalibus acido-ſalſis fixis ſpiritus acidi corroſivi* deſtillatione facilè eliciuntur, *ex ſalibus verò purè ſalſis* nequaquam, quamvis plurimi Chymici in hac ſententia hucusque detineantur, verùm falluntur, ſiquidem ultra rei cujusdam inhærentias naturales, è re aliquâ quidquam extrahere poſſe, repugnat Philoſophicis & Naturalibus principiis, & viceverſa.

Concludunt tandem doctrinam hanc *de ſalibus*, *ſalia fixa acido-ſalſa arte talia elaborata*, è quorum ſerie *Tartarus Vitriolatus*. ſeu potiùs *ſal*

Tartari vitriolatum unicè ſe offert, quod in uſu & parari ſolitum in officinis pharmacevticis, quamvis *omnia ſalia fixa purè ſalſa*, eodem modo vitriolari (ut ita more conſueto loquar,) poſſent, & à naturali ſuâ indole immutari, ſi eximiæ in iisdem virtutes, taliter immutatis, eluceſcerent. *Tartari Vitriolati* dexterrimam præparationem abſterſis erroribus in ejusdem deſcriptâ præparatione commiſſis tradidi in præmiſſis ſub proprio titulo, quas conſulat Lector Amicus.

Reſtant *Salia fixa, propriis ſpiritibus acidis eſſentificanda*, quæ perindè inter *ſalia fixa acido-ſalſa* connumerari, ac ex quolibet Vegetabili parari poſſent, de quibus quidem haud pauca dicenda, & plurima notatu digna medicamina annectenda forent, verùm cùm alias cornu copia adſit præſtantiſſimorum medicamentorum, nonnulla ſilentii involucro pro nunc commiſſa volo, Colophonem doctrinæ de Salibus imponens, cui tamen benevolus Lector quæ in præmiſſis *Animadverſionibus* eâdem de re edocta ſunt, adjungere, & exindè plenariam informationem haud difficilè capere poteſt.

De *Floribus Chymicè paratis* plura addere, præter ea quæ præmiſſa ſunt, haud neceſſarium duximus, idcircò ad ultimam Mantiſſæ claſſem, quæ *de Pulveribus Chymicè præparatis, præcipitatis, ſublimatis*, &c. agit, tandem celeri pede tranſeo, pro cujus ſupplemento pauca *ex Antimonio* conficienda medicamenta ſuperadditurus ſum, cætera de *Pulveribus aliis* huic Claſſi contentis, notatu & ſcitu digna præmiſſæ *Animadverſiones* habent edocentque, quas Lector adeat. Dixi in præmiſſis ſuper *Syrupum emeticum Angeli Salæ*, quod ſi vis *Antimonii vim venenatam* verè infringere velit, *aromatum* additione id non tentet, ſed ope *ſolius Nitri* correctionem ejus inſtituat, proindè pro confirmatione ejusdem aſſertionis, nonnulla talia *medicamenta Antimonialia, præſtantia æquè ac ſecuriſsima* publico donare è re Lectoris ſcire avidi fore judicavi, cùm pauciſſima aliàs vomitoria medicamenta, blandè & ſecurè operantia, in officinis pharmaceuticis proſtent, præſertim *ex Antimonio*, quæ legitimè correcta ſint, ut tutò & ſecurè à quibusvis delicatioribus etiam & Junioribus, intra corpus ſumi poſſint: hinc factum eſt, ut ipſi etiam Medici vomitoria medicamenta, ac eò magis quæ *ex Antimonio* confecta, ſummoperè abhorreant, nevè in ſummâ neceſſitate ea præſcribere audeant, cùm tamen aliàs præſentiſſimum præſidii genus ſit per vomitoria, corpora ſaburrâ humorum excrementitiorum (quæ ferè magis ſurſum, tanquam viâ quâ eundum compendioſiore, quàm deorſum per tot inteſtinorum mæandros vergere ſolent, ſi præſertim ex recentibus corruptis aſſumptis ſint de genere bilioſorum & ſeroſorum) plena evacuare. Etenim à priſcis & verè-antiquis medicis in longè frequentiore uſu & laude habita ſunt vomitoria medicamenta, quàm à modernis plurimis, quippe hi ea tanquam ſummè nociva vel ob leviſſimam ægrotorum indiſpoſitionem, vetant potiùs, quàm quòd illa vel tantillum commendare, uti digna, aut in uſum trahere dignentur; verùm quantoperè neceſſaria & ſalutaria ſint vomitoria debitè & frequenter exhibita, non meas adduceam millenas experientias, (quarum vel nulla malè ceſſit,) ſed venerandæ Antiquitatis præcepta, ac inſuper Modernorum quorundam hujus ſeculi Claſſicorum, uti vocant, Authorum de Vomitoriis encomia, qui talia habent, utpotè *Hippocrates lib. 4. Aphoriſm. 17. Si cui febris experti eveniat cibi faſtidium, & ſtomachi morſus, & tenebricoſa vertigo & oris amaritudo, huic purgatione per ſuperiora opus eſt. Item eodem libro, Aphorſm. 18.*

Dolores

Dolores ſeu affectiones quæ partibus ſupra Diaphragma oboriuntur, quæcunque purgationis ſunt indigentes ſuperiore pharmacia opus eſſe ſignificant: quæ verò infrà, purgationem infernam requirunt. Item, *Fernelius Meth. med. lib. 3. cap. 3. Quæ verò facilis & moderata obtigerit; ſaluberrima eſt, & purgationum omnium præſtantiſſima,* (loquitur autem de Vomitoriis) *noxios quippe humores ex ipſis fontibus ſinceros elicit & vacuat, omnem quæ in ventriculi capacitate in ejusvè tunicis hæret illuviem imprimis expurgat, è præcordiorum membranis, è cavis jecoris ac lienis, & ex pancreate omnis generis ſupervacuos humores ſinceros elicit; quos plerunq; nec hiera nec aliud vehementiſſimum ullum etiam frequens pharmacum in alvum exturbare poteſt. In ventriculum enim ex his locis viæ breves ac expeditæ magis quàm in alvum directæ ſunt, per quas facilis eſt vomitio. Quanquam autem primum ab interioribus evellit, conſecutione tamen caput, reliquumq; corpus levat. Quocircà omnibus opitulatur affectibus, qui à præcordiorum impuritate ortum acceperunt, languenti appetentia, nauſeæ, cibi faſtidio, crebræ vomitioni, ventriculo præcordiisque diſtentis, ictero, cachexiæ, febribus intermittentibus, hemicraniæ, vertigini, incubo, epilepſiæ, ſuffuſioni, omnibusq; capitis affectibus, qui præcordiorum ſympathiâ contracti ſunt, & quos è præcordiis in reliquum corpus effuſa impuritas protulit. In quocunq; igitur affectu langueſcit appetentia, vomendiq; deſiderium fatigat, ſi pharmaco non ſatis fit, vomitione curandum. Nam quæ purgatio non eluit, vomitio exſtirpat, & quæ illinc non facilè labuntur in alvum, promtè in ventriculum remeant.* Tanti igitur vomitionis vis æſtimanda. Porrò iis qui vomitoria vel penitùs excludere non verentur Medici, Quercetanus reſpondet, rationibus illorum rejectis & exploſis, in Pharmacopœia dogmatica reſtit. *lib. 1. cap. 16. ſequentibus: Vacuatio per vomitum in longè majore frequentioreq; uſu erat, quàm jam apud nos. Nonnulli inter Medicos recentiores eam idcircò abdicare videntur, quòd corpus plus æquo, ut opinantur, commoveat & diſturbet, nec non moleſtiſſima plura inducat ſymptomata: adductis præterea his ratiunculis, noſtras regiones multò frigidiores eſſe quàm Græcorum, cujus nationis Hippocrates frequentiſſimè eâdem vacuatione utebatur, & infiniti poſt illum alii Græci Authores ipſius exemplum ſecuti: addunt etiam homines noſtrarum Regionum eſſe multò pituitoſiores & minus ad vomitum proclives. Sed his rationibus & argumentis parum ponderis ineſſe nemo non videt: quæ idcirco tanquam frivola exploduntur, cùm è contrà hujus vacuationis uſus utiliſſimus & ſummè neceſſarius ſit ad plurimos affectus graviſſimos & deſperatos profligandos, licet vel iis remediis conciliari debeat, quæ timidulis illis & meticuloſis Medicis ex auditu tantùm incutiunt horrorem. Sed quomodo ſe naturæ amicos illi jactitant, cum relictis iis quæ maximâ agendi vi & poteſtate excellunt, quorumq; ne periculum quidem facere audent, potius ejusdem ſint inimici? Sic enim tantum naturæ ſunt adulatores, qui imbecillis nimis & invalidis præſidiis eam fruſtra propugnare conantur, nec potentibus ſatis armis illius hoſtem ferociſſimum adoriri cogitant: qui interim velut invictus cuncta illorum eccoprotica, imò vomitiva blanda & adulantia videt & reſpuit, quibus eliſis vix ſecundò ad eadem auxilia refugere audent.* Omnium autem maximè & ſat diſtinctè, adjunctis quibusdam cautelis, vomitoriorum laudes, utilitates & præſtantiam in operando depingit *Angelus Sala in ſingulari quodam tractatu Germanico, quem fundamentalem explicationem quorundam præſtantiſſimorum medicamentorum Chymicorum intitulat, impreſſo Anno 1624. in Wandesbeck Danorum*, quem Lector curioſus pro majo-

re informatione conſulat. Verùm enim verò cùm præter laudes, utilitates & præſtantiam in operando dicti præſidii vel medicamenti generis à Viris ſupracitatis Celeberrimis pauca ſuperaddita ſint, quæ ad ſcopum noſtrum collimarent, de quo non pauci conqueſti ſunt huc usque, nos ſupplementum ſine invidiâ & cupidine lucri ut illis ſuperadderemus, noſtri & Chriſtiani in rem Medicam officii intereſſe putavimus, & ſiot ſequentia ut plurimùm ex *Antimonio* dextrè elaborata medicamenta & legitimè correcta, ita ut tutò & ſecurè tùm ſenibus tùm junioribus, infantibus nec non adhiberi poſſint. Utpotè:

PULVIS EMETICUS CORRECTUS.

Recip. *Vitri Antimonii ſine additione legitimè parati uncias duodecim,*
Nitri puriſſimi uncias tres ſemis.

Singula prius ſeorſim in pulverem redacta, commiſceantur exactè, pòſt collocetur ollula non vitreata intra carbones accenſos vel ardentes, cui, ſi candet, *de ſuperiori pulvere* cochlear unum poſt aliud pededentim inſpergatur, donec omnia paulatim immiſſa & candefacta ſint; remotâ dein ollulâ ab igne & refrigeratâ materiâ quæ flava veluti vel albicans apparet, pulveriſetur, & cum *aquâ tepidiſſimâ*, (non *calidâ nimis aut fervidâ*, quod ſtudiosè obſervandum, ſecùs vis emetica ejus tota tollitur,) edulcoretur, & quidem confeſtim, ne diu *aqua immerſa materia edulcoranda* hæreat, ſed quamprimùm fundum petierit *pulvis*, aqua ab eo decantanda ac pulvis impalpabilis ſiccandus eſt: Obſervandum etiam quòd ponderoſior ejusdem pulveris particula quæ illicò in edulcoratione dum aqua cum leviori magis & impalpabili pulvere decantatur, fundum petit, ſeparanda ſit, ne pulveri impalpabili permixta maneat.

Hoc *Antimonium taliter paratum* nobile & ſecuriſſimum Vomitorium eſt, ita ut infantulis competenti in doſi per infuſionem, vel in Syrupum modo ſequenti redactum, tutò propinari poſſit. Doſis *à granis XV. ad ſcrupulum* prò adultis, cum *unciis circiter tribus Vini ferventis* infuſum per noctem, *quod vinum* manè *à reſidente pulvere* clarum decantari aut filtrari poterit, pulvere in fundo relicto: Junioribus verò decem vel duodecim annos natis, *ſcrupulus ſemis pulveris, & vini ferventis uncia una ſemis*: Infantibus autem duorum circiter vel trium annorum, *grana quatuor, quinque vel ſex*, cum *drachmis quinque vel uncia una vini ferventis* infuſa ſufficient. Verùm cum nonnulli abſtemii ſint, *vinumq́;* abhorreant, poterit unica ſaltem doſis *hujus vini emetici*, ſcil. *unciæ tres cum Sacchari albi uncia una*, in Syrupum percoqui, cui refrigerato Syrupo ſi lubet, *Aquæ Cinamomi* vel *Roſarum portiuncula* pro odore & ſapore grato ipſi conciliando admiſceatur, & in vehiculo ad lubitum Patientis vel aſſumentis propinetur. Syrupum ex illo pulvere emetico correcto, qui impoſterum in officinis proſtare poſſet, traditurus ſum in Diſpenſatorio noſtro novo, quem Lector amicus ibi reperiet.

ESSENTIA EMETICA EX EODEM PULVERE PRÆDICTO.

Recip. *Pulv. emetici jamjam ſuperiùs edocti uncias duas ſemis,*

Ex

Ex quo cum

Vini albi libris ſex,

Repetitis tamen vicibus affuſi, extrahatur in calore ut *vinum* veluti fer-veat, eſſentia, & vis emetica; *huic Vino virtute vel vi emetica pulveris dicti impragnato* adde

Olei Tartari Doctiſſimi Sennerti, ad ſiccitatem autem ſalis nigricantis abſtracti, (cujus deſcriptionem videſis p. 441. Mantiſſæ) *uncias ſex*.

Et denuò ad ſiccitatem *ſalis* leniter evaporent, hoc ſal dein in locum frigidum collocetur, ut in liquorem ſolvatur, quod brevi admodùm contingit, filtretur liquor per chartam emporeticam, & uſui aſſervetur: cujus doſis drachma una ad drachmas duas vel tres, cum aquâ aliquâ laxativâ, vino vel alio vehiculo conveniente & grato. Infantibus ſcrupulus dimidius ad ſcrupulum unum, ſine ullâ pertimeſcentiâ diri alicujus effectûs propinari poteſt, felici cum ſucceſſu, ſi debito tempore, viribusq; nondum proſtratis exhibeatur, illudq́ue Hippocratis obſervetur, *ſi quia movendum eſt, moveatur in principio, &c. Eòque ducatur, quò naturâ vergit.*

Notandum de *hoc pulvere correcto*, & de aliis medicamentis ex eo pàratis, quod non per ſuperiora tantùm, ſed etiam per inferiora operetur, quandoque & in quibusdam ſubjectis tantùm per inferiora, aliquando & rarò ſolùm per ſuperiora, &, ut millies millies expertus ſum, ubi materiam excernendam diſpoſitam deprehendit, indè eam quâ vergit evacuat & expellit.

Notandum prætereà, quòd ſi quis hoc pulvere emeticò correcto careret, licet paratu facilis ſit, ejus loco *Flores Antimonii albos* ſubſtitui poſſe, pro ſupradictâ Eſſentiâ, ſed in minori paulô quantitate (*drachmas ſex* circiter accipendo *Florum* pro *uncia una dicti pulveris*) cum *illo pulvere correcto* paulò violentiores ſint, ſuntq́ue *hi Flores Antimonii*, uti alibi etiam notavi, *verus pulvis Algoretti*, licèt nonnulli qui de eo ſcripsère, auri ſobolem illum nuncupent, & quidem meritò, cùm *Stibii*, *Antimoniiq́* nomen apud aliquos Artis pulcherrimæ oſores, præſertim ignorantes, tàm malè audiat, ut qui ſolum modò illud ore excidere permittit; mox è cœtu medentium proſcriptus ad veneficos amandetur: quia tamen hoc de *Antimonio* judicium non in alia officina, quam Cerebri ad Lunæ creſcentis & decreſcentis mutabilitatem tornati excuditur, & vix alius de re magis perversè & perfrictâ fronte loquitur, quàm qui ejusdem minimam habet cognitionem, idcireò nullo canum ſimilium hoc ſidus allatrantium convicio à veri tramite dimotus, hoc in præſens aſſerere non erubeſco: *Antimonium* verè unam & principalem eſſe columnam universæ Medicinæ, quippe ex eo tanquam Protheo, diverſis duntaxat præparationibus, diverſarum operationum medicamenta ſaluberrima, utpotè *Antiloimica*, *Antivenerea*, *Diaphoretica*; *Purgantia & Vomitoria blanda*, *ſanguinem universum mundificantia*, *Vulneraria*, *pectoralia*, imò *univerſale medicamen ſeu Panacea ipſa* erui poſſunt. Nec conſtat *ex Vegetabilibus* unicum emeticum, quod minore cum periculo exhiberi poſſit, quàm *Antimonium dextrè & debitè præparatum*, nunquam enim tormina ventris, convulſiones, hypercatharſin, fluxumq́ue nimium colliquativum, cauſabit, etiamſi vel aqua frigida ſuperbibatur; ipſe enim ego ſoleo utplurimùm poſt peractam ſimilis vomitorii operationem, ſi ſitis urgeat, *Julepium* vel *aquam frigidam crudam*, cum pauxillo *Sacchar*o, *Succô Citri, Corticibus Citri, & ſpiritu Vitrioli* permixtam, ægrotantibus ſtudiò propinare, nunquam non cum ſucceſſu felici.

Suppetit experientia adhuc aliud medicamentum ex *Antimonio & Tartaro*, quod tale:

TARTARUS EMETICUS PURGANS.

Recip. *Vitri Antimonii ſine additione n. m. parati uncias quatuor,*
Nitri puriſſimi unciam unam,

Mixta & in pulverem redacta detonent, uti ſupra edoctum, materia calcinata flava pulveriſetur ſubtiliter, cui adde
Salis Tartari puri uncias quatuor,
Aquæ ſimplicis libras tres,

Et in vaſe terreo, vel vitreo, coquantur, ſpatulâ continuò illa agitando, ad totalem ſiccitatem *ſalis & pulveris;* hinc ſolvatur *maſſa hæc ſalina* cum *aqua ſimplicis ſ. q.* ſolutum filtretur, clarumque reddatur, & à pulvere ſeparetur, quod denuò ad ſiccitatem priſtinam *ſalis Tartari* evaporare ſine; *Huic ſali virtute emeticâ impregnato* inſtilla guttatim
Spiritus Vitrioli q. ſ.

Quousque nulla efferveſcentia amplius percipiatur, quo ſigno apparente exſiccetur *maſſa ſalina* leniter in vitreo vaſe, & in pulverem tandem redacta uſui aſſervetur, cujus doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis.

CREMOR TARTARI PURGANS.

Recip. *Vitri Antimonii ſine additione n. m. parati uncias quatuor,*
Nitri puriſſimi unciam unam,

Mixta inque pulverem redacta detonent, ad modum ſuprà edoctum, *materia reſidua flava* in pulverem ſubtilem redigatur, & *in menſuris duabus vini albi & clari* parum coquantur, colato pòſt & à pulvere ſeparato *vino* immerge
Cremoris Tartari uncias quatuor,

Et Alembico vitreo immiſſa, in arena vel veſica cuprea ſtanno obducta coquantur ad diſſolutionem *dicti Cremoris Tartari*, ac in illo ipſo vaſe ſenſim refrigeſcere permitte, ut nonnihil cryſtallizetur *Tartarus*, qui refrigeratis omnibus eximendus, à liquore ſeparandus, & ſiccandus eſt, inque pulverem redigendus.

Nota: Ad eundem modum *Cremor Tartari* variis rerum virtutibus imbui poteſt, cùm ex Mineralibus tùm Vegetabilibus depromptis.

Quòd ſi quiſpiam autem quærat, in quem hoſtem hæc *ex Antimonio* deprompta tela & remedia dirigi, & ad quos morborum inſultus hebetandos & repellendos primâ acie collocari debeant, is conſulat præclariſſimos Scriptores, *Salam quæ de Roſa ſua Minerali habet; Schröderum quæ de Floribus Stibii ex plurimis Authoribus collectâ refert:* Quæque denique ſolertiſſimus *Glauberus de Antimonio* plurimis in locis inculcat, eorum inquam modeſtó calamò & moderatis encomiis, laudes hiſce remediis partem attribuat, & minimè à veritate deviabit, nec quid adverſi experietur, dummodò quibus, quando, & quantum conveniat, & ex legitimæ methodi præceptis exhibendum ſit, probè diſpiciat & aſſequatur.

Si verò non nemo *in Antimonium*, ejusque è Medicina extirpationem ignarus juràſſet, illi ex Vegetabilibus *Elixir* quodam *Emeticum* communicare vel addere non detrecto, quod modo ſequenti parandum:

ELI-

ELIXIR EMETICUM VEGETABILE, vel ex Vegetabilibus.

Recip. *Cort. rad. Eſula recentium uncias duas*,
quibus ſuperaffundantur
Aceti deſtillati uncia quatuor,

Et in vitreo vaſe, aceto leniter exhalante, denuò exſiccetur; His ſuperadde
Radicum Aſari uncias tres,

Contundantur *amba radices* in pulverem groſſum, & cum *ſ. q. ſpiritûs vini* repetitis vicibus affuſi, extrahatur earum eſſentia tota, quousque nimirùm *ſpiritus tingatur: Extractiones omnes* in Alembico vitreo ad conſiſtentiam Extracti abſtrahantur, *quod Extractum* de novo ſolvatur cum
Aqua Cinamomi opt. ex vino ſtill. unciis tribus,
Ac per chartam bibulam filtretur uſuique aſſervetur.

ALIUD ELIXIR POTENTIUS HELLEBORINUM.

Recip. *Radic. Helleb. nigri uncias quatuor*,
Helleb. albi unciam unam ſemis,
Quibus parùm contuſis ſuperaffunde pro correctione
Aceti ſtillati uncias octo.

Et *aceto* prius leniter in vitreo vaſe exhalato, non effuſo *à radicibus*, exſiccentur; Quæ poſtmodum cum *ſ. q. ſpiritûs vini* repetitis vicibus affuſi extrahantur, ad omnimodam earum virtutum prolectionem, & quousque *ſpiritus affuſus* colore inficitur: Extractiones omnes in Alembico vitreo ad conſiſtentiam Extracti abſtrahantur, *extractum reſiduum* cum
Aqua Cinamomi addito vino deſtillata unciis ſex,
Denuò ſolvatur, filtretur, uſuique reponatur.

Pro Colophone hujus *Appendicis in Mantiſſa Animadverſiones*, Medicamentum reale, citra etiam conſtitutum meum, Tibi, Lector Amice, communico, quod tale:

Recipe *Vitrioli Hungarici carulei, vel etiam*
Vitrioli Veneris ex cupro parati q. ſ.

Quod debitè calcinatum, deſtilletur per retortam vitream optimè lutatam, vel Waldenburgenſem, *in Spiritum vel Oleum ſubrubrum*, ſpatio trium vel quatuor dierum, ultimò per diem & noctem vel diutiùs extremâ ignis violentiâ, ad omnimodam radicalis humiditatis expulſionem, *Spiritu hoc vel Oleo egreſſo*, interimque aſſervato, excipiatur è retorta *caput mortuum planè inſipidum*, & aëri, aſtrisque illud ſesquimeſtri ſpatio exponatur, interdiu autem à Sole præſervetur; hoc facto ſuperfundatur illud *aquâ pluviali vel rore majali & Sal elicietur de vitrioli naturâ planè alienum, ad inſtar Nitri, guſtu amabili*, quod interim aſſerva. Poſteà accipe *antedictum deſtillatum ſpiritum*, qui *cum Aquâ ſimplici vel pluviali* permiſceatur, ac in ea *Martis vel Chalybis limatura vera, nullâ re heterogeneâ permixta* ſolvatur, *Martisq; Vitriolum viride*, uti moris efficiatur, quod ſemel atque iterum in aquâ pluviali ſolutum, & denuô cryſtallizatum purum & ſplendidum reddatur.

Ex *his cryſtallis* vel *Vitriolo Martis*, denuò modo priore, igne fortiſſimo per aliquot dies noctesque ad omnimodam & totalem radicalis ſuæ humiditatis expulſionem, *Oleum vel ſpiritum deſtilla rubicundum*, qui optimè dephlegmatus interim aſſervetur & cuſtodiatur.

Porrò *ex capite mortuo, omni Vitrioli ſapore* (quod benè obſervetur, *libero, ab aſtris uti ſuprà impragnato*, eodem modo quô ſuperiùs extrahe *ſal guſtu amabile nitroſum*.

His *duobus ſalibus & ſpiritu rubicundo legitimè paratis*, porrò ejus conjunctionem aggredere, modo ſequenti.

Accipe igitur *de duobus ſalibus ſuprà aſſervatis ana unciam unam*, quibus optimè mixtis & vitro apto immiſſis, ſuperaffunde *ſeminis virilis vel ſulphuris rubicundi*, aut *ſanguinis Leonis ſuprà etiam parati unciam ſemis*, item addantur vel adjiciantur, *Croci Solis ſimpliciter parati ad mentem noſtram vel Glauberianam drachma dua*, tum vitro hermeticè ſigillato, igni philoſophico admoveantur, qui ſecundùm gradus regatur continuò, quoad materia coaguletur in unam maſſam, vel lapidis formam.

Quem Lapidem in fontina priore dilue, vaſi novo include, & brevi tempore illuſtriorem nobilioremque redde.

De cujus præſtantiâ ac virtutibus conſule *Minſichtium*, in deſcriptâ *Unicornu mineralis præparatione*.

His ultimam hanc *Claſſem Mantiſſæ, hancque Appendicem* finio; Tu interim, quisquis es Lector candide, hæc qualiacunque, quæ ultrò in Tuum & Ægrotantium commodum meditari & addere conatus ſum, eo animo accipias rogo, quo profecta ſunt, nimirùm candido & ſincero, Tibique & Toti Facultati Medicæ inſerviendi promptiſſimo: Quod ſi verò nonnulla haud arrideant, ea tamen interim boni conſulas, donec ipſa experientia & veritas, quæ verè mihi norma & laboris hujus duces & comites fuêre,
meque ab omni livore & contumeliâ vindicaturæ ſint,
pluraque & realia magis ſuppeditent, atq;
his fave & vale!

INDEX

Digitized by Google

INDEX

Omnium rerum notabilium, compoſitorumque medicamentorum in Appendice hâc Animadverſionum contentorum.

A.

Acetum vegetabilibus affuſum, in aciditate non deſtruitur. pag. 2
In Aceti & Succorum acidorum deſtillatione ingens differentia. 3
Ex Acidis & Salſis neutrum quid generatur. 28
Agarici dextra præparatio. 47
Alexipharmaca non agunt contra venena quatenus calida vel frigida, ſed qualitate occultâ, à totâ ſuâ ſubſtantiâ promanante. 39
Aloës præparatio. 48
Animalia quomodo deſtillanda. 34
Antimonium una & principalis columna eſt univerſæ medicinæ. 77
Antimonii nomen ſaltem apud aliquos planè odioſum. 77
Antimonii vis venenata quomodo corrigenda. 74
Apozema Stomachicum. 2
Aqua Acoviſtica ſive ad auditum. 28
Antiſcorbutica Dorncreilii ventilatur. 31
Catellorum ſecreta. 35
Hirundinum ſecreta. 35
Lithargyrii accuratiùs examinatur. 39
Nephritica Brengeri examini ſubjicitur. 42
Regia vera. 54
Aquæ Aſthmaticæ ulterior dilucidatio. 31
Cordialis Temperatæ nova deſcriptio. 36
Aquis deſtillatis nonnullis cur reſiduarum à deſtillatione ſpecierum extractum admiſcere præceperim. 37

B.

Baccæ Benaptum ſunt receptaculum odoris & ſuaveolentiæ ex odoratis concipiendæ. pag. 45
Balſamorum corpus. 64
Balſamum Antapoplecticum pro viris. 61
pro ſexu fœmineo. 62
Balſam. Embryonû ulterius ventilatur 33
noviter & aliter deſcribitur. 33
Balſamum Hyſtericum ſeu Matricale. 62
Loimicum ſeu Antipeſtilentiale. 63
Rutæ, juxta quam omnia balſama ſimplicia parari poſſunt. ibid.
Bezoar lapis verus, ipſa raritate rarior. 65
Bolus Armena ad dyſenteriam & immodicam Diarrhæam. 50
ad ſanguinem internè coagulatû. 50
pro ſiſtendo ſanguinis fluxu. 49

C.

Cautela de Succo Granatorum. 6
Cauterium nobile 51
Chyloſtagma Diaphoreticum Mind. ult. examinatur, 36
Circulatio univerſi beneficio Solis peragitur. 15
Cremor Tartari purgans. 78
Variis rerum virtutibus imbui poteſt. ibid.

D.

Diacodion Actuarii. 21
Galeni. 20
Joan. Bapt. Montani. ibid.
ex ſapa vini. 21

INDEX.

Diacorum Meſuæ nobile medicam. Stomachicum. 27

E.

Elixi remeticum ex vegetabilibus. 79
aliud potentius helleborinum. ibid.
Hepaticum. 58
Spleneticum. ibid.
Stomachicum. 57
Vitæ Regium. 56
Uterinum ſeu Hyſtericum. 57
Eſſentia antidotalis alexipharmaca. 30
Alexipharmaca vilior. 31
Emerica. 76
Martis aperitiva. 58
Martis Corallina. 59
Exhalationes terræ quid? 15
Extracta ventilantur. 16
Extracta reſinoſa aqueis vehiculis non commiſcenda. 18
qua ratione legitime exhibéda. 19
Extractorum differentia. 17
reſinoſorum dextra præparatio. ibid.

F.

Fœculæ radicum effœtum medicamenti genus. 64

G.

Gummata dum ſolvuntur non diu coquenda ſunt. 26
Gummi Arabicum & Tragacanthum medicamenta glutinoſa efficiunt. 22

H.

Hiſtoria nocumenti a Magiſteriis vulgaribus profecti. 66

L.

Lapis Bezoar verus ipſa raritate rarior. 65
Lapidis Bezoar. orient. adulterini ſtructura. ibid.
De Lapide Bezoar orient. notatu digna. 65
Looch ſanum. 22

M.

Magiſt. lapidis Lazuli vera præparatio. 51
Magiſteria vegetabilium fœculis præferenda. 64
Magiſt. ſolubilium vera præparatio. 66
Medicamentum reale ſeu Panacæa. 79
Medicamenta in virtutibus non ſunt caſtranda. 27

In Medicamentorum præparationibus rerum virtutes integré conſervandæ ſunt. 3
Medicamentorum ſimplicitas in curatione morborum optima. 38
Medicorum nonnulli non ſemper officio ſuo ſatisfaciunt, ſcribendo ſiat ſecundum artem. 47
Medicationem morborum quid impediat vel noxiam reddat. 39
Melichii ſententia de Pilulis ventilatur. 12
Menſtruum ſecretum. 52
Metalla calcinata utrum ſal dent. 69
Millepedum ſeu Aſellorum præparatio. 49
Mithridatii Damocritis effectus elogiis non ſemper reſpondent. 27

O.

Oleum Cinamomi grave. 5
Spiritibus ardentibus ſolvitur. ibid.
Laurinum quomodo paretur. 44
Matthiolinum & Styracis non indigent coctione. 43
Tartari Spleneticum. 61
Olei nuciſtæ veri ſigna. 63
Oleum Saponis Veneti antipodagricum. 61
Scorpionum ſimplex. 43

P.

Panis Venenorum attractivum non correctivum. 25
Paradoxum de Sole. 15
Pilulæ de Ammoniaco Quercetani ventilantur. ibid.
Hydragogæ. 13
de Tartaro Quercetani ventilantur 16
Præparationes noſtræ Pharmacopœis ſedulis non ſunt difficiles. 9
Pulvis Emeticus correctus. 76

R.

Res deſtillandæ non ſemper parent nutui noſtro. 43
Ruſticis & pauperculis ſaluberrima & ſimpliciſſima quandoque remedia divinitus revelantur. 38

S.

Saccharum cum aceto non clarificandum, & cur? 2
Saccharum Saturni an verum Sal ſit? 69
an Sal ſit plumbi aut plumbum ſolutum? 70
De Salibus vera doctrina. 67

Sal

INDEX

Sal Coralliorum examinatur. 68
an detur? ibid.
Sal Vitrioli emericum Salæ examinatur. 70
volatile Urinæ quot modis parandũ? 71
urinoſum ex ſale armeniaco. 72
Salia eſſentialia vulgo dicta ſunt Tartarus. 57
purè ſalſa ſunt alkalia. 73
volatilia purè ſalſa. 71
acido ſalſa. 72
acido ſalſa fixa. 73
Inter Salia Theriacalia Antiquorum & Authoris ingens differentia. 28
Salium differentia. 68
Simplicium congrua & incongrua deſtillatio. 42
Solis calor ejuſq; radii Vegetabilibus à ſuâ radice evulſis, multũ detrahunt. 14
Specifica remedia morbis cunctis inquirenda. 39
Spiritus Alexipharmacus compoſitus. 55
Hyſtericus. 56
Salis armeniaci acidus ejuſq; virtutes. 53
ſalſus hujuſq; virtutes. ibid.
Nitri rubicundus. 54
circulatus. 55
Veneris ejuſque vires. 52
Vitrioli eſſentificatus. 55
Succus Citri cur in M. B. abſtrahendus pro Syrupo. 2
Succi expreſſi cum Oleis liquidis non verè permiſcentur. 44
Succis acidis in abſtractione nil demitur de virtutibus. 4
Syrupus Acetoſæ & Acetoſellæ quomodo legitimè parandus. 2
Dialthææ in emulſionem converti poteſt. 3
flor. Acaciarum. 10
Florum perſicorum. 12
de Hyſſopo. 7
de Mentha major Meſuæ. ibid.
Syrupi Arantiorum de Corticibus encomia, ſi dextrè paratus. 4
Arantiorum ex ſucco dextra præparatio. ibid.
de cinamomo dextra præparatio. 4
Coralliorum dextra præparatio. 5
alia confectio. 6
de Corticibus Citri vera præparatio. 6
Emetici Angeli Salæ alia confectio. 10
De Syrupo Acetoſ. ſimpl. obſervatio. 2

T.

Tartarus emeticus purgans. 78
Terræ mortuæ quandoque impragnantur ab aſtris. 15
Theriaca Diateſſaron & Auguſt. commendatur. 26
Romana ulterius ventilatur. 26
Tinctura Antimonii. 60
Martis adſtringens. ibid.
Tincturæ vulgares meræ ſũt ſolutiones. 59
Tragacanthum & Gummi Arabic. medicamenta glutinoſa efficiunt. 22
Trochiſci Hedychroi examinantur. 24
de Scilla ventilantur. 25
de viperis examinantur. ibid.

V.

Vegetabilia coctioni quę apta vel inepta. 22
eſculenta nulli deſtillationi apta. 32
in ſole non ſunt exſiccanda. 15
Veritas ſuppreſſa nocumento eſt. 10
Veritati nudæ odium non conciliandũ. ib.
Vitriola non ſunt vera ſalia Metallorũ. 69
ſunt metalla ſoluta non ſalia. 71
Unguentũ capitale de Alabaſtro nobile. 45
Unguentorum præparatio artificioſa. 46
Vomitoria à priſcis in frequentiore uſu & laude habita ſunt, quàm à modernis. 74
Vomitoriorum encomia diverſorum Medicorum. 74

FINIS.

ERRATA TYPOGRAPHICA

in

Animadverſionibus ad Pharmacopœiam Auguſtanam.

Pag.	col.	lin.	pro	leg.
3	1	6	tium	tiam
6	2	9	ſias	ſiat
15	1	36	conc	come
37	1	3	lici	licis
45	2	8	vitib.	vinb.
46	2	42	utilus	utulis
52	2	29	rerum	reaam
---	--	antep.	ina	inas
55	2	28	peritur	perditur
66	1	38	pari	parati
68	1	15	liari	fiare
70	1	17	depurat.	deputat
84	Titul.	4	Tertia	Quarta
113	2	ult	gloſſi	gloſſi
211	2	22	pidum	pidium
----	--	36	tator	tatur
115	1	1	tamen	tantam
----	--	21	extract	extract
135	1	11	bito	bita
150	2	34	deſum	deſpum
163	2	ult	acu, viru	acæ à viru
171	1	8	trab	tab
173	2	29	ʒ	℥
176	2	41	ditur	dicitur
181	2	21	mion	mon
181	2	21	liter	litet
108	2	39	altena	alia
209	1	18	medio	medico
213	2	34	ſervta	ſervata
215	2	31	ßj	ʒj.
222	2	33	Muc	Nuc
224	1	18	Bez	Ben
225	1	15	ullo	ulli
234	1	23	℥	ʒ
240	2	23	alli	Alli
249	2	32	incig	indig
259	1	39	mas	mam
263	1	16	Scini	Scinci
264	2	1	Aqe	Ace
268	1	38	quid	quond
180	1	27	ter	tur
296	2	31	qui	quæ
----	—	36	tatus	tatur
297	1	27	actum	acetum
309	1	ult	eur	ent
316	2	10	motion	mption
323	1	1	OLIUM	OLEUM
332	1	17	olea	oleo
338	2	12	℥iij.	℥ij.
----	---	13	Ungent.	Ungvent.
----	2	38	Ungent.	Ungvent.
339	1	23	Opanac.	Opoponac.
353	1	15	GUNT	GUENT
358	1	1	num	nuum
366	2	17	creſſiv	ceſſiv
379	2	10	ʒij.	℥ij.
----	---	21	thinis	thinæ
392	2	24	TALE	LE:
398	1	6	gentit	genti
407	2	11	nint	nit
408	2	penult	cera	cora
417	2	8	entam	entiam
450	--	12	nihis	nihil
454	---	9	nipſum	ipſum
456	--	35	phuri	phur
463	---	34	iuntur	ientur
----	---	41	neuſca	nauſea
465	--	4	cenam	cinam

322 1 18 lege: aptiſſimũ, & Ungvento Aregon, aliusq́, medicamentis, ut ſpec. &c.

In Appendice ad Animadverſ. in Pharmacop. Auguſt.

Pag.	lin.	pro	lege
3	2	alter	aliter
4	38	paratur	paratus
7	1	primat	primant
17	in marg.1.	So	Solis
----	5	gorum	gorem
----	ultim.	quepaſad	ſed quoad
----	cuſtos	buod	quod
16	2	manent	maneant
19	ult	itiam	itimam
23	11	adi	andi
26	3	dan	den
28	2	dici	dicii
---	14	ge	de
39	16	matiacæ	maticæ
40	27	auff	aff
52	24	ſolum	totum
62	21	tellæ	tellã
65	35	cetus	cetenus
66	44	ſterium	ſteriorum

ERRATA TYPOGRAPHICA
in
Animadverſionibus ad Pharmacopœiam Auguſtanam.

Pag.	col.	lin.	pro	leg.
3	1	6	tium	tiam
6	2	9	fias	fiat
15	1	36	conc	coinc
37	1	3	lici	licit
45	2	8	vitib.	vinb.
46	2	42	utilus	utulis
52	2	29	revum	renam
---	--	antep.	ina	inas
55	2	28	peritur	perditur
66	1	38	pari	parati
68	1	15	liari	tiare
70	1	17	deputat.	deputat
84	Titul.	4	Tertia	Quarta
113	2	ult	gloffi	gloſſi
121	2	22	pidum	pidium
---	--	36	tator	tatior
125	1	1	tamen	tantam
---	--	21	extract	extraſt
135	1	11	bito	bita
150	2	34	deſum	deſpum
163	2	ult	acu, viru	acæ à viru
172	1	8	trab	tab
273	2	29	ʒ	℥
276	2	41	ditur	dicitur
181	2	21	mion	mon
182	2	21	liter	litet
208	2	39	altena	alia
209	1	18	medio	medico
213	2	34	ſervta	ſervata
215	1	31	℞j	ʒj.
222	2	33	Muc	Nuc
224	1	18	Bez	Ben
225	1	15	ullo	ulli
234	1	23	℥	ʒ
240	1	23	Alll	Alli
249	2	32	incig	indig
259	1	39	mas	mam
263	1	16	Scini	Scinci
264	2	1	Aqe	Ace
268	1	38	quid	quond
280	1	27	ter	tur
296	2	31	qui	quæ
---	---	36	tatus	tatur
297	1	27	actum	acetum
309	1	ult	cet	ent
316	2	10	motion	mption
328	1	18	lege: aptiſſimũ, & Ungvento Aregon, aliiſq́, medicamentis, ut ſpec. &c.	
323	1	1	OLIUM	OLEUM
332	1	17	olea	oleo
338	1	12	℥iij.	℥ij.
---	---	33	Ungent.	Ungvent.
----	2	38	Ungent.	Ungvent.
339	1	23	Opanac.	Opoponac.
353	1	15	GUNT	GUENT
358	1	1	num	nuum
366	2	17	ctesſiv	ceſſiv
379	2	10	ʒij.	℥ij.
----	---	21	thinis	thinas
391	2	24	TALE	LE:
398	1	6	gentil	genti
407	1	21	nint	nit
408	2	penult	cera	cora
417	2	8	entam	entiam
450	---	12	nihis	nihil
454	---	9	nipſum	ipſum
456	---	35	phuri	phus
463	---	24	iuntur	ientur
----	---	41	neuſca	nauſea
465	---	4	cenam	cinam

In Appendice ad Animadverſ. in Pharmacop. Auguſt.

Pag.	lin.	pro	lege
3	1	alter	aliter
4	38	paratur	paratus
7	1	primat	primant
17	in marg. 1.	So	Solis
----	5	gorum	gorem
----	ultim.	quopaſad	ſed quoad
----	cuſtos	buod	quod
16	2	manent	maneant
19	ult	itiam	itimant
23	11	adi	andi
26	3	dan	den
28	8	dici	dicii
---	14	ge	de
33	16	matiacæ	maticæ
40	27	auff	aff
52	14	ſolum	totum
62	21	tellæ	tellâ
65	35	cetus	ceterus
66	44	ſterium	ſteriorum

Digitized by Google